Kagi Ka Manama

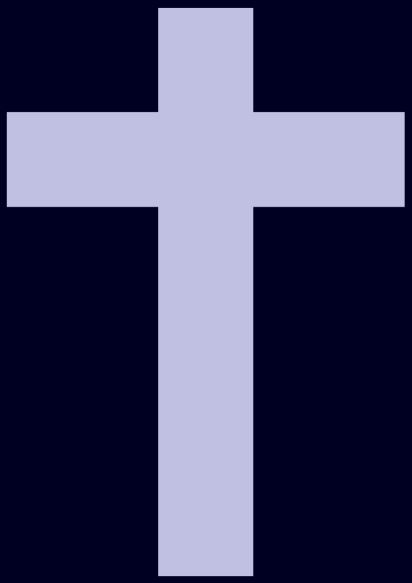

New Testament and Shorter Old Testament in Tagabawa

Kagi Ka Manama
New Testament and Shorter Old Testament in Tagabawa

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tagabawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

New Testament and Shorter Old Testament

in Tagabawa

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
bb1b22b0-020d-5555-b0e4-517943a1ed25

Contents

Genesis 1
Exodo 76
Jonas 107
Mateo 111
Marcos 172
Lucas 210
Juan 272
Lumu 317
Roma 371
1 Corinto 400
2 Corinto 425
Galacia 440
Efeso 450
Filipos 459
Colosas 466
1 Tesalonica 472
2 Tesalonica 478
1 Timoteo 481
2 Timoteo 488
Tito 493
Filemon 496
Hebreo 498
Santiago 519
1 Pedro 526
2 Pedro 533
1 Juan 538
2 Juan 545
3 Juan 546
Judas 548
Igpakita 551

Genesis
Tô Katigkanayan

Una Basan

Tô kóbadan kani kagi “Genesis” katigkanayan. Ni libro tingód katô tigkanayan ka langun, agad tun ta langit asta nit banuwa, tigkanayan katô mga manubù, asta tigkanayan ka mga rubbad i Israel.

Tikud tun ta kapitulo uno sippang tun ta kapitulo unsi (11), mabasa tô tingód katô kému ka Manama kani banuwa asta katô mga manubù. Ni gó tô igulit tingód ki Adan asta ki Eva, tingód ki Cain asta ki Abel, tingód ki Noe asta katô lunup, asta tingód katô turi ka Babel.

Tikud tun ta kapitulo dusi (12) sippang tun ta kapitulo singkwinta (50), mabasa tô tingód katô mga kamónaan katô mga Judio. Si Abraham tô ibantug tingód katô kapamaké din katô Manama, asta katuman din katô mga sugù ka Manama. Si Abraham tô ámmà i Isaac, asta si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ágngadanan ki Israel. Tô sapulù duwa (12) mga gabatà gamama i Jacob ó Israel, tô gó tô igtikudan katô sapulù duwa (12) mga grupo ka mga rubbad i Israel. Si Jose na batà i Jacob tô inému na gobernador tun ta banuwa ka Ehipto. Purisu igalin si Jacob asta tô langun rubbad din tun ta Ehipto.

Ágpasóddór ni libro ni tingód katô Manama. Sikandin tô igimu katô langit asta kani banuwa. Dakál tô ginawa din katô mga manubù. Sikandin gó tô magak asta tumabang katô mga manubù, asta sikandin tô rumuud asta sumupak katô mga áglumu ka madat.

Tô tigkanayan ka langun

1 Tô tigkanayan ka langun, igimu ka Manama tô langit[a] asta tô tibuk
banuwa. 2 Ándà pa bónnóng asta dalám katô banuwa. Mangittáng tô
kaluwagan katô dagat, asta inalayun igpabówwó tô Ugis Espiritu tun ta dagat.
3 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán kappawaan.” Purisu duwán dán
kappawaan. 4 Igkita ka Manama na madigár tô kappawaan, asta igássa din tô
kappawaan tikud tun ta kangittángngan. 5 Tô kappawaan, tô gó é igngadanan
din na álló. Tô kangittángngan, tô gó é igngadanan din na dukilám. Igdukilám
asta igsállám. Tô gó ipángnga tô una álló.
6 Igkagi tô Manama, na mà din, “Massa tô wayig tun datas ka tanà asta
tô wayig tun ta bówwó ka tanà.” 7 Purisu inému dán ni. Igássa ka Manama
tô wayig, su duwán sagulapun tun datas ka tanà, asta duwán wayig tun ta
bówwó ka tanà. 8 Tô dadan tun datas ka tanà, tô gó é igngadanan ka Manama
na langit. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikaduwa álló.
9 Igkagi tô Manama, na mà din, “Malimud tô wayig tun ta bówwó ka tanà
ébô duwán matákkang lugar.” Inému dán ni. 10 Tô matákkang lugar, tô gó é
igngadanan ka Manama na tanà. Tô wayig na ilimud, tô gó é igngadanan din
na dagat. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.
11 Na, igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi ka pamulanán
tun ta tanà, asta marapung klasi ka kayu. Duwán buuy na duwán lisu ébô
tumubù yan puman.” Inému dán ni. 12 Purisu igtubù dán tô marapung klasi
ka pamulanán na duwán lisu, asta marapung tô klasi ka kayu na duwán buuy.
Igkita ka Manama na madigár tô igimu din. 13 Igdukilám asta igsállám. Tô gó
ipángnga tô ikatállu álló.

---

a **1:1** 1:1 Tô langit, tô gó tô kawang-awangan. Magunawa pagsik tun ta Genesis 1:8,15,17; 2:1,3,4,11.

14 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán tun ta langit na giló ébô massa tô álló asta tô dukilám. Tô gó é pató ka mga timpo, mga bulan, mga álló, asta mga ámmé. 15 Duwán tun ta langit na ágsánnang ébô mappawà tô tanà.” Inému dán ni. 16 Purisu duwa tô dakál giló na igimu ka Manama. Álló tô ágsánnang ka álló, asta bulan tô giló ka dukilám. Igimu din pagsik tô mga karani. 17 Tô gó é igtagù ka Manama tun ta langit ébô mappawà tô tanà. 18 Tô gó é igsánnang ka álló asta igiló ka dukilám ébô massa tô kappawaan asta tô kangittángngan. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din. 19 Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikappat álló.

20 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi na manté tun ta wayig asta dagat, asta duwán marapung klasi na lumayang tun datas ka tanà.” 21 Purisu igimu ka Manama tô langun ka magdakál mga mannanap ka dagat, langun klasi na ágkanté tun ta wayig asta dagat, asta langun klasi ka manuk na áglayang. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din. 22 Madigár tô igbággé ka Manama tun ta langun dan, asta igkagiyan din tô langun na ágkanté tun ta wayig asta dagat, na mà din, “Rubbad kó, asta parapung kó ébô mapánnù tô dagat ákniyu.” Igkagiyan din tô mga manuk na áglayang, na mà din, “Parapung kó tun ta kaluwagan ka banuwa.” 23 Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikalima álló.

24 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi na manté tun ta tanà, mga mannanap ka kappawaan asta mga mannanap ka kabánnássan, agad magdakál asta maréntàk.” Inému dán ni. 25 Purisu igimu ka Manama tô langun dan, asta igkita din na madigár tô igimu din.

26 Na, igkagi tô Manama, na mà din, “Mimu ki ka manubù na iring áknita. Imun ta sikandan na pangulu katô langun na igimu ta, agad mga sáddà, mga manuk, asta langun mannanap, agad dakál asta délák.”

27 Purisu igimu ka Manama tô manubù na iring kandin. Iring ka Manama tô manubù na igimu din. Igimu din sikandan na mama asta bayi.

28 Madigár tô igbággé ka Manama tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Parapung kó ébô duwán mga karubbadan yu na móddô tun ta kaluwagan ka banuwa asta mangulu kó kandan. Sikiyu tô mangulu katô mga sáddà, mga manuk, asta langun mannanap na manté nit bówwó ka tanà.”

29 Igkagi tô Manama, na mà din, “Igbággé ku ákniyu tô langun pamulanán na duwán lisu nit bówwó ka tanà asta tô langun kayu na duwán buuy ébô duwán ágkakan yu. 30 Igbággé ku tô langun ka madigár mga pamulanán tun ta mga mannanap ka kappawaan, mga manuk, asta mga mannanap ka kabánnássan ébô duwán ágkakan ka langun na manté nit bówwó ka tanà.” Inému dán ni.

31 Igsállág tô Manama tun ta langun igimu din, asta igkita din na madigár tô igimu din. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikannám ka álló.

2

1 Na, ipángnga dán igimu ka Manama tô langit asta tô tibuk banuwa, asta tô langun-langun.

2 Tô ándà pa dunggù tô ikapittu álló, ipángnga dán tô langun na igimu ka Manama. Purisu tun ta ikapittu álló igpaginawa sikandin tikud tun ta lumu din. 3 Igássa ka Manama tô ikapittu álló para kandin. Tô gó é álló na igpaginawa sikandin, su ipángnga dán tô iglumu din. 4 Iring kani tô kému katô langit asta tibuk banuwa.

Si Adan asta si Eva

Tô igimu katô Áglangngagán na Manama ni banuwa asta tô langit, 5 ándà pa
pamulanán nit tanà, asta ándà igtubù, su ándà pa pódani katô Áglangngagán na
Manama ni tanà, asta ándà pa manubù na igkamát. 6 Asal duwán wayig na
igsánnáp tikud tun dalám ka tanà ébô malámmás tô kaluwagan ka tanà.
7 Na, igkangé tô Áglangngagán na Manama katô barukbuk ka tanà, asta
igimu din tô manubù. Pángnga igimu, igidupan din tô idung katô manubù
ébô lumaginawa. Purisu duwán dán kantayan katô manubù.
8 Na, igimu katô Áglangngagán na Manama tô kayun tun ta Eden dadan tun
ta silatan, asta tô gó é igpóddóan din katô manubù na igimu din. 9 Igpamula
katô Áglangngagán na Manama tô marapung klasi ka kayu. Tuu madigár
ágsállággán, asta madigár tô buuy. Duwa tô kayu na igpamula din tun ta
tángngaan katô kayun. Tô gó é kayu na ágbággé ka kantayan na ándà ágtamanán
asta tô kayu na ágbággé katô mga manubù ka kagpáttan ka ándin tô madigár
asta ka ándin tô madat.
10 Duwán wayig tun ta Eden na áglámmás ka tanà. Dadan tun ta ágbabà ka
Eden, igpasuwayé tô wayig, asta inému na ulu ka áppat magdakál mga wayig.
11 Pison tô ngadan katô una wayig, asta igarus tun ta tanà na igngadanan
Habila na ágkakitaan ka bulawan. 12 Madigár tô bulawan dutun, asta duwán
ditá ka kayu na pamammut, asta mahal mga batu na dakál é lagà. 13 Gihon
tô ngadan katô ikaduwa wayig, asta igarus tun ta tanà na igngadanan Cus.
14 Tigris tô ngadan katô ikatállu wayig, asta igarus dadan tun ta silatan ka
tanà na igngadanan Asiria. Eufrates tô ngadan katô ikappat wayig.
15 Igpóddô katô Áglangngagán na Manama tô manubù tun ta kayun ka Eden
ébô dumóppón asta ébô tumómmóng sikandin. 16 Igtalan tô Áglangngagán na
Manama kandin, na mà din, “Ému kannán nu tô buuy katô langun kayu
tun ta kayun, 17 asal yaka ágkan katô buuy ka kayu na ágbággé ka kagpáttan
ka ándin tô madigár asta ka ándin tô madat. Su atin ka kuman ka kanan, maté
ka gó yan álló yan.”
18 Igkagi tô Áglangngagán na Manama, na mà din, “Dì madigár ka sábbad dád
é manubù. Purisu imun ku tô duma din na nángngà para kandin ébô duwán
tumabang kandin.”
19 Na, tikud tun ta tanà igimu katô Áglangngagán na Manama tô langun
mannanap asta mga manuk. Igpid ka Manama ni langun tun ta manubù ébô
ngadanan din. Agad ándin tô igngadan din, tô dán gó é ngadan dan. 20 Purisu
igngadanan katô manubù tô langun mannanap ka kappawaan, mga manuk,
asta mga mannanap ka kabánnássan, asal tun kandan ándà palang nángngà
para kandin.
21 Purisu igpatudug katô Áglangngagán na Manama tô manubù. Róggun
igtudug sikandin, igkangé ka Manama tô gusuk, asta igsagpángngan din tô
amù ka ákkud. 22 Tô igkangé dán katô Áglangngagán na Manama tô gusuk,
igimu din tô bayi tikud tun ta gusuk, asta igpid din tô bayi tun ta mama.
23 Igkagi tô mama, na mà din, “Na, duwán dán gó! Tikud tun ta tullan ku
tô kandin tullan, asta tikud tun ta ákkud ku tô kandin ákkud. Ngadanan ku
sikandin na bayi, su igkangé sikandin tikud tun ta mama.”b
24 Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta
pasábbadé tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan ému dán sábbad.
25 Agad iglawa-lawa tô mama asta tô bayi, asal ándà dan payyaé.

b **2:23** 2:23 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, atin ka madinág tô kagi ka “bayi,” iring katô kagi ka “mama.”

3

Iglumu tô manubù ka salà

1 Na, tun ta langun mannanap na igimu katô Áglangngagán na Manama, tô
áppuy tô tuu katig áglimbung. Iginsà tô áppuy katô bayi, na mà din, “Bánnal
na igkagi tô Manama ákniyu na dì mému kannán yu tô buuy ka langun kayu
kannun ta kayun?”
2 Igtaba tô bayi, na mà din, “Mému ké kuman katô mga buuy ka kayu
kannun ta kayun. 3 Asal igkagi tô Manama na kailangan dì ké kuman katô
buuy ka kayu tun ta tángngaan kani kayun, asta kailangan dì ké mawid kanan
su maté ké.”
4 Asal igkagi tô áppuy, na mà din, “Dì kó gó maté. 5 Tô gó é igkagi ka Manama
su isóddóran din na atin ka kuman kó kanan, duwán kasóddóran yu asta mému
kó na iring kandin, su duwán dán kagpáttan yu ka ándin tô madigár asta ka
ándin tô madat.”
6 Na, ikagpát tô bayi na madigár kannán tô buuy katô kayu, madigár
ágsállággán, asta ágbággé ka kagpáttan. Purisu igkangé din tô buuy asta igkan
din. Duwán pagsik igbággé din tun ta duma din, asta igkan sikandin. 7 Tô
ikakan dan dán, duwán dán kagpáttan dan, asta isóddóran dan na iglawa-
lawa dan. Purisu igkangé dan tô mga daun ka kayu igera asta igimu dan na
pagtambun katô lawa dan.
8 Na, tô mapun dán, igdinág dan tô kapanó-panó katô Áglangngagán na
Manama tun ta kayun. Purisu igállás dan tun ta kayun ébô dì dan kitanán
katô Áglangngagán na Manama. 9 Asal igtawar tô Áglangngagán na Manama
katô mama, na mà din, “Ánda ka?”
10 Igtaba sikandin, na mà din, “Igdinág ku sikuna tun ta kayun, asta
imáddanganna su iglawa-lawa a. Purisu igállássa.”
11 Iginsà tô Manama, na mà din, “Manan ka isóddóran nu na iglawa-lawa
ka? Sadan tô igulit áknikó? Igkan ka katô buuy ka kayu na igkagi ku áknikó
na dì mému kannán?”
12 Igkagi tô mama, na mà din, “Tô bayi na igpaduma nu kanak, tô gó é
igbággé katô buuy kanak. Purisu igkanna.”
13 Iginsà tô Áglangngagán na Manama katô bayi, na mà din, “Manan ka
iglumu nu ni?”
Igtaba tô bayi, na mà din, “Tô áppuy tô iglimbung kanak. Purisu igkanna.”
14 Na, igkagi tô Áglangngagán na Manama katô áppuy, na mà din, “Supakan
ka tingód kani madat na iglumu nu. Tun ta langun mannanap, sikuna dád
tô supakan iring kani. Tikud nigó, dumullug-dullug kad tun ta barukbuk
ka tanà sippang ka maté ka. 15 Sikuna asta tô bayi pósigé, asta pósigé tô
áknikó mga karubbadan asta tô kandin mga karubbadan. Bunalán katô mga
karubbadan din tô ulu nu, asta kagatán nu tô palu dan.[c]”
16 Igkagi tô Manama katô bayi, na mà din, “Dugangan ku tô kahirapan ka
kapamasusu nu. Atin ka mamasusu ka, riyun nu tô masakit. Asal kadigárran
ka gó katô duma nu,[d] asta mangulu sikandin áknikó.”
17 Igkagi tô Manama katô mama, na mà din, “Igpaminág ka gó katô sawa
nu, asta igkan ka katô buuy ka kayu na igkagi ku áknikó na dì mému kannán.
Purisu tingód áknikó imun ku na mahirap tô kalumu nu ka tanà. Kailangan
lumumu ka gó sippang ka maté ka ébô duwán ágkakan nu. 18 Tumubù tô
mga sigbát asta tô mga dugin tun ta tanà, asta mapirit ka kuman katô mga
pamulanán tun ta tanà. 19 Inalayun ka lumumu asta atingan ébô duwán

c **3:15** 3:15 Palu dan, ó palu din. d **3:16** 3:16 Kadigárran ka katô duma nu, ó kadigárran ka mangulu katô duma nu.

ágkakan nu sippang ka lábbángngán ka tun ta tanà, su igimu ka tikud tun ta tanà, asta lumónód ka tun ta tanà."
20 Igngadanan i Adan[e] tô sawa din na si Eva, su sikandin tô mému na innà katô langun ka manté mga manubù.[f] 21 Duwán mga umpak na igimu katô Áglangngagán na Manama tikud tun ta kindal ka mga mannanap, asta igbággé din ki Adan asta katô sawa din.
22 Na, igkagi tô Áglangngagán na Manama, na mà din, "Tô mga manubù inému dán na iring áknita, su duwán dán kagpáttan dan tingód ka ándin tô madigár asta ka ándin tô madat. Dì mému mudù dan katô buuy tikud tun ta kayu na makabággé ka kantayan na ándà ágtamanán, su atin ka kannán dan, dì dan gó maté ka ándà ágtamanán."
23 Purisu igpéwà katô Áglangngagán na Manama tô duwa manubù tikud tun ta kayun ka Eden. Igpalumu ka Manama si Adan katô tanà na igtikudan din.
24 Tô igpéwà dán ka Manama tô mga manubù tikud tun ta Eden, igpabanté din tô mga panaligan na ágngadanan kerubin dadan tun ta silatan katô kayun, asta igtagù ka Manama tô kampilan na ágrágrág asta ágbiring-biring ébô ándà palang manubù na makapadani tun ta kayu na ágbággé ka kantayan na ándà ágtamanán.

4

Si Cain asta si Abel

1 Na, igpalayuké si Adan asta tô sawa din, asta igmabáddás si Eva. Tô ipamasusu dán tô batà din, igkagi si Eva, na mà din, "Ukit ka tabang katô Áglangngagán, itanggap ku tô batà ku mama." Purisu igngadanan din tô batà din ki Cain.[g] 2 Pángnga ipamasusu si Cain, ipamasusu puman tô adi din mama na si Abel.
Tô igdakál dán tô duwa gabatà, si Abel tô ágdóppón ka mga karnero, asta si Cain tô ágkamát.
3 Na, duwán álló na igpid i Cain tô mga buuy katô igpamula din ébô bággén din tun ta Áglangngagán, 4 asta si Abel tô igsalin katô madigár tambang kaké nati ka karnero din, igiyó din, asta igpid din tô tuu madigár ákkud ébô bággén din tun ta Manama. Igtanggap katô Áglangngagán tô igbággé i Abel. 5 Asal ándà tanggapi ka Manama tô igbággé i Cain. Purisu tuu isókó si Cain, asta igtammud sikandin.
6 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Cain, na mà din, "Manan ka isókó ka? Manan ka igtammud ka? 7 Tumanggappa áknikó ka nángngà tô áglumun nu. Asal ka dì nángngà tô lumun nu, banté ka, su iring na ágbanganan ka katô salà ébô talun ka. Asal kailangan makapanalu ka katô salà."
8 Na, ándà kadugé, igkagi si Cain katô kataladi din na si Abel, na mà din, "Madun ki tun ta kinamát."
Tô igdunggù dan dán tun ta kinamát, igpadaniyan i Cain tô kataladi din, asta igmatayan din.
9 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Cain, na mà din, "Ánda tô kataladi nu na si Abel?"
Igtaba si Cain, na mà din, "Taman. Ánnà a taradóppón katô kataladi ku."
10 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Manan ka iglumu nu ni madat? Iring na ágtawar kanak tô dipanug katô kataladi nu tikud tun ta tanà! 11 Tikud áknganni, supakan ku sikuna, asta ándà dán pulusán nu tun ta pamulanán tun

---

e **3:20** 3:20a Tô kóbadan katô ngadan Adan, "manubù." f **3:20** 3:20b Tô kóbadan katô ngadan Eva, "kantayan." g **4:1** 4:1 Tô ngadan Cain, iring katô kagi ka Hebreo, "itanggap."

ta tanà, su tanà tô igrannábban katô dipanug din. 12 Atin ka kumamát ka, dì
muuy tô pamulanán nu. Tikud áknganni, ándà dán óddóan nu, asta tumalap-
talap ka nit banuwa."
13 Igkagi si Cain, na mà din, "Diya makatiis katô supak nu kanak. 14 Péwaán
ad ikuna nigó ébô diyad mamula, asta papanónnad ikuna tikud tun ta
saruwan nu. Inalayunna tumalap-talap nit banuwa. Atin ka kitanánna ka
duma mga manubù, matayanna."
15 Asal igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Dì matuman yan, su atin
ka duwán mimmaté áknikó, sulian asta supakan ku ka makapittu."

Purisu igpatówan katô Áglangngagán si Cain ébô dì matayan ka manubù
na kumita kandin. 16 Purisu igtanan si Cain katô Áglangngagán, asta igóddô
sikandin tun ta lunsud ka Nod,[h] dadan tun ta silatan ka Eden.

Mga rubbad i Cain

17 Na, igpalayuké si Cain asta tô sawa din, asta duwán batà dan na
ipamasusu na si Enoc. Ándà kadugé, igimu si Cain ka dakál lunsud, asta
ingngadanan din pagsik Enoc na magunawa katô ngadan ka batà din. 18 Si
Enoc tô ámmà i Irad. Si Irad tô ámmà i Mehujael. Si Mehujael tô ámmà i
Metusael. Si Metusael tô ámmà i Lamec.
19 Igduwé si Lamec. Si Ada tô ngadan katô una sawa din, asta si Sela tô
ngadan katô ikaduwa sawa din. 20 Si Ada tô innà i Jabal, asta si Jabal tô
inému na kamónaan katô langun na igóddô tun ta mga tulda asta ágdóppón
ka mga mannanap. 21 Duwán adi i Jabal na si Jubal, asta sikandin tô inému
na kamónaan katô langun manubù na katig ágpadaging ka alpa asta gidup ka
plawta. 22 Si Sela tô innà i Tubal-Cain na taraimu ka talumbaga asta putó.
Duwán tábbé i Tubal-Cain na si Naama.
23 Igkagi si Lamec katô duwa sawa din, na mà din,
"Ada asta Sela, paminág kó kanak,
su duwán ulitán ku ákniyu.
Igmatayan ku tô mallaki na igsuntuk asta igamù kanak.
24 Atin ka makapittu tô kadattan ka supak na dumunggù tun ta manubù na
mimmaté ki Cain,
kapittuwan pittu (77) pa tô kadattan ka supak na dumunggù tun ta
manubù na sumulì kanak."

Si Set asta si Enos

25 Na, pángnga inaté si Abel, igpalayuké si Adan asta tô sawa din, asta
ipamasusu tô batà mama. Igkagi si Eva, na mà din, "Igbággayanna ka Manama
kani batà na ikabullas ki Abel, su igmatayan i Cain." Purisu ingngadanan din
tô batà din ki Set.[i]
26 Duwán batà mama na ipamasusu katô sawa i Set, asta ingngadanan i Set
tô batà din ki Enos.

Na, tô gó tô timpo na igtigkané tô mga manubù na iggamit katô ngadan na
Áglangngagán[j] tun ta kapangadap dan katô Manama.

5

Mga rubbad i Adan

1 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Adan.

---

[h] **4:16** 4:16 Tô ngadan ka Nod, iring katô kagi ka Hebreo, "tumalap-talap." [i] **4:25** 4:25 Tô ngadan Set, iring katô kagi ka Hebreo, "igbággé." [j] **4:26** 4:26 Áglangngagán. Tun ta kinagiyan ka Hebreo: YAHWEH, ó Jehovah. Ahaán tô Exodo 3:13-15.

Tô igimu ka Manama tô manubù, igimu din sikandin na iring kandin.
2 Igimu din tô manubù mama asta bayi. Madigár tô igbággé din kandan, asta
igngadanan din sikandan na manubù.
3 Tô sábbad gatus tállu pulù (130) dán tô idad i Adan, ipamasusu tô batà din
mama iring kandin. Igngadanan din tô batà din ki Set. 4 Pángnga ipamasusu
si Set, walu gatus (800) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Adan, asta duwán
duma mga gabatà din na ipamasusu. 5 Tô siyó gatus tállu pulù (930) dán tô
idad i Adan, inaté sikandin.
6 Tô sábbad gatus lima (105) dán tô idad i Set, ipamasusu tô batà din mama
na si Enos. 7 Pángnga ipamasusu si Enos, walu gatus pittu (807) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Set, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu. 8 Tô
siyó gatus sapulù duwa (912) dán tô idad i Set, inaté sikandin.
9 Tô kasiyawan (90) dán tô idad i Enos, ipamasusu tô batà din mama na
si Cainan. 10 Pángnga ipamasusu si Cainan, walu gatus sapulù lima (815)
ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Enos, asta duwán duma mga gabatà din
na ipamasusu. 11 Tô siyó gatus lima (905) dán tô idad i Enos, inaté sikandin.
12 Tô kapittuwan (70) dán tô idad i Cainan, ipamasusu tô batà din mama
na si Mahalaleel. 13 Pángnga ipamasusu si Mahalaleel, walu gatus kappatan
(840) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Cainan, asta duwán duma mga
gabatà din na ipamasusu. 14 Tô siyó gatus sapulù (910) dán tô idad i Cainan,
inaté sikandin.
15 Tô kannámman lima (65) dán tô idad i Mahalaleel, ipamasusu tô batà
din mama na si Jared. 16 Pángnga ipamasusu si Jared, walu gatus tállu pulù
(830) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Mahalaleel, asta duwán duma mga
gabatà din na ipamasusu. 17 Tô walu gatus kasiyawan lima (895) dán tô idad
i Mahalaleel, inaté sikandin.
18 Tô sábbad gatus kannámman duwa (162) dán tô idad i Jared, ipamasusu tô
batà din mama na si Enoc. 19 Pángnga ipamasusu si Enoc, walu gatus ámmé
(800) tô iglabé sippang ka inaté si Jared, asta duwán duma mga gabatà din na
ipamasusu. 20 Tô siyó gatus kannámman duwa (962) dán tô idad i Jared, inaté
sikandin.
21 Tô kannámman lima (65) dán tô idad i Enoc, ipamasusu tô batà din mama
na si Metusela. 22 Pángnga ipamasusu si Metusela, maggát igpamaké si Enoc
katô Manama ka tállu gatus (300) ámmé. Duwán duma mga gabatà i Enoc na
ipamasusu. 23 Igdunggù dán tô idad din ka tállu gatus kannámman lima (365).
24 Inalayun maggát igpamaké si Enoc katô Manama sippang ka álló na inandà
sikandin, su igbatun sikandin ka Manama tun ta langit.
25 Tô sábbad gatus kawaluwan pittu (187) dán tô idad i Metusela, ipamasusu
tô batà din mama na si Lamec. 26 Pángnga ipamasusu si Lamec, pittu gatus
kawaluwan duwa (782) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Metusela, asta
duwán duma mga gabatà din na ipamasusu. 27 Tô siyó gatus kannámman siyó
(969) dán tô idad i Metusela, inaté sikandin.
28 Tô sábbad gatus kawaluwan duwa (182) dán tô idad i Lamec, duwán batà
din mama na ipamasusu. 29 Igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô manubù
na papaginawa áknita tikud tun ta kahirapan ka lumu ta nit tanà tingód katô
supak katô Áglangngagán.” Purisu igngadanan din tô batà din ki Noe.[k]
30 Pángnga ipamasusu si Noe, lima gatus kasiyawan lima (595) ámmé tô
iglabé sippang ka inaté si Lamec, asta duwán duma mga gabatà din na
ipamasusu. 31 Tô pittu gatus kapittuwan pittu (777) dán tô idad i Lamec, inaté
sikandin.

---

k **5:29** 5:29 Tô kóbadan katô ngadan Noe, “kapaginawa.”

32 Pángnga ka lima gatus (500) tô idad i Noe, ipamasusu tô tállu gabatà din
gamama na si Sem, si Ham, asta si Japet.

6

Madat linumuwan ka mga manubù

1 Na, tô igmarapung dán tô mga manubù nit bówwó ka tanà, asta tô igmara-
pung dán tô mga gabayi na ipamasusu, 2 duwán mga sakup[l] ka Manama na
igkita na madigár tô bónnóng katô mga gabayi. Purisu igkalyagan dan tô mga
gabayi na idigárran dan. 3 Na, igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Dì mému
kanak ka manté tô mga manubù ka ándà ágtamanán, su manubù dan dád na
ágkamaté. Tikud nigó, sippang dád man ka sábbad gatus duwa pulù (120) tô
idad ka mga manubù.”
4 Tô timpo sayyan asta tô mga ámmé na iglabé, duwán mga higante, su
sikandan tô mga rubbad ka mga sakup ka Manama tikud tun ta langit na
iglayuk katô mga gabayi nit banuwa. Magani asta ibantug dan sayyan.
5 Igkita katô Áglangngagán na tuu madat tô áglumun katô mga manubù
nit banuwa, asta inalayun madat tô panámdám dan asta tô kakalyag dan.
6 Purisu igrákkád tô Áglangngagán tingód katô mga manubù na igimu din asta
igpóddô din nit banuwa. Tuu iranu sikandin. 7 Purisu igkagi tô Áglangngagán,
na mà din, “Iwaán ku tô mga manubù na igimu ku tikud tun ta bówwó ka
tanà. Ipánnasán ku tô mga manubù, tô mga mannanap, asta tô mga manuk,
su igrákkádda na igimu kandan.”
8 Asal idayawan gó tô Áglangngagán tingód ki Noe.

Si Noe

9 Ni gó tô igulit tingód ki Noe. Tun ta langun manubù, si Noe dád tô
igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asta dì ágkabuyas
sikandin. Igpadumaé si Noe asta tô Manama. 10 Tállu tô gabatà din gamama,
na si Sem, si Ham, asta si Japet.
11 Asal igkita ka Manama na ássa dád ki Noe, madat tô langun manubù
nit banuwa, asta ipánnù tô kaluwagan ka banuwa ka samuk. 12 Igsállág tô
Manama tun ta banuwa, asta igkita din na madat tô langun manubù, su
inalayun madat tô áglumun dan.
13 Igkagi tô Manama ki Noe, na mà din, “Kakalyag ku na dadattan ku tô
langun nit banuwa. Purisu ipánnasán ku tô langun manubù, su ipánnù dán
tô kaluwagan ka banuwa katô madat mga áglumun dan. 14 Purisu imu ka
ka arka[m] ka madigár klasi ka kayu ébô duwán sakayan nu. Imu nu tô mga
kuwarto tun dalám katô arka, asta padákkátti nu ka ispalto tô tun dalám
asta tô tun ta luwà ébô dì makahu tô wayig. 15 Sábbad gatus tállu pulù tállu
(133) metros tô kalaguyudan katô arka, duwa pulù duwa (22) metros tô
kaluwagan, asta sapulù tállu (13) metros tô kallayatan. 16 Atáppi nu tô arka,
asta imu nu tô gukitan ka karamag madani tun ta atáp na tángngà ka metro
tô kallayat. Imu nu ka tállu andana tô tun dalám asta sábbad sállat tô tun ta
kilidan.
17 “Palunupan ku ni tanà ka wayig ébô mapánnas tô langun áglaginawa. Maté
tô langun nit banuwa. 18 Asal mimuwa ka kasabotan tun áknikó ébô manté ka.
Ahu kó tun ta arka, sikuna, tô mga gabatà nu, tô sawa nu, asta tô mga ikóddô
áknikó. 19-20 Pid nu tô sábbad mama asta sábbad bayi tikud tun ta tagsábbad-
sábbad klasi ka mga mannanap asta mga manuk. Madun dan tun áknikó ébô

---

l **6:2** 6:2 Mga sakup ka Manama, ó mga panaligan ka Manama. Magunawa pagsik tun ta Genesis 6:4.
m **6:14** 6:14 Arka, ó dakál barko.

manté. 21 Pid nu pagsik tô marapung klasi ka makan ébô duwán ágkakan para ákniyu langun.”
22 Na, igtuman i Noe tô langun sugù ka Manama kandin.

7

Tô lunup

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Noe, na mà din, “Ahu ka asta tô pamilya nu tun ta arka, su agad marapung tô mga manubù áknganni, sikuna dád tô nángngà kannun ta saruwan ku. 2 Pid nu tô tagpittu paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap na mému góbbón asta bággén kanak, asta pid nu tô tagsábbad paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap na dì mému góbbón asta bággén kanak. 3 Pid nu tô tagpittu paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka manuk ébô duwán puman rubbad katô langun nit bówwó ka tanà. 4 Na, pángnga ka pittu álló, pódanán ku, asta dì tumikkas sippang ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám ébô ipánnasán ku tô langun áglaginawa na igimu ku nit bówwó ka tanà.”
5 Igtuman i Noe tô langun sugù katô Áglangngagán kandin. 6 Tô iglunupan ni banuwa, ánnám gatus (600) tô idad i Noe. 7 Igsaké sikandin katô arka, asta igtákkás tô mga gabatà din, tô sawa din, asta tô mga ikóddô kandin ébô dì dan mapánnas ka lunup. 8-9 Ilimud tô tagsábbad paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mga mannanap asta mga manuk, agad tô mému góbbón asta bággén tun ta Manama, asta tô dì mému góbbón. Igsadun tô langun tun ki Noe, asta igahu tun ta arka, iring katô igsugù ka Manama ki Noe. 10 Pángnga ka pittu álló, igtigkané iglunupan tô banuwa.
11 Tô ánnám gatus (600) tô idad i Noe, tun ta ikasapulù pittu (17) álló ka ikaduwa bulan katô ámmé, ipókéan tô langun sánnáp tun dalám ka dagat, asta ipókéan tô langun ágtikudan ka udan tun ta kawang-awangan. 12 Na, igudan ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám.
13 Tô ándà pa lunupi tô tanà, taganà igahu si Noe tun ta arka asta tô mga gabatà din na si Sem, si Ham, asta si Japet, tô sawa i Noe, asta tô mga ikóddô kandin. 14 Igahu tô langun klasi ka mannanap na magdakál asta marénták, asta langun klasi ka manuk. 15 Igsadun tô tagduwa-duwa katô mga klasi na áglaginawa, asta igahu dan tun ta arka tákkás ki Noe. 16 Duwán mama asta bayi, iring katô igsugù ka Manama ki Noe. Pángnga igahu dan, igsagpángngan katô Áglangngagán tô sállat katô arka.
17 Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, inalayun igudan, asta igmadalám tô wayig sippang ka igkapó tô arka. 18 Inalayun igmadalám tô wayig tun ta banuwa, asta igkapó-kapó tô arka tun ta bówwó ka wayig. 19 Inalayun igmadalám tô wayig tun ta banuwa sippang ka iglunupan tô langun ka mallayat mga pabungan. 20 Igmadalám tô wayig sippang ka pittu metros tô kadalámman tun ta bówwó ka mga pabungan. 21 Purisu inaté tô langun tun ta bówwó ka tanà, agad mga manuk, mga mannanap, asta mga manubù. 22 Inaté tô langun na áglaginawa nit bówwó ka tanà. 23 Igipánnas ka Manama tô langun manubù, mga mannanap, asta mga manuk. Si Noe dád tô isamà, asta tô mga igduma kandin tun dalám katô arka.
24 Sábbad gatus kaliman (150) álló tô kadugayan katô lunup.

8

Ipángnga tô lunup

1 Ándà kalingawi ka Manama si Noe asta tô langun mannanap na igduma
kandin tun ta arka. Igpakaramagan ka Manama tô wayig, asta igtigkané dán
tô wayig igdélák. 2 Igdalangan ka Manama tô mga sánnáp tun dalám ka dagat
asta tô mga ágtikudan ka udan tun ta kawang-awangan. Purisu igtikkas tô
udan. 3 Tô iglabé dán tô sábbad gatus kaliman (150) álló, igdélák tô wayig.
4 Tô iglabé dán tô lima bulan,n ikasapat tô arka tun ta Pabungan ka Ararat.
5 Igpanayun igdélák tô wayig, asta pángnga ka duwa bulan ágtángngà,o ikitaan
tô bówwó ka mga pabungan.
6 Pángnga ka kappatan (40) álló, igpókéan i Noe tô téwang katô arka, 7 asta
igpaluwà din tô sábbad uwak. Asal ándà lónód tô uwak tun ta arka su inalayun
iglayang-layang sippang ka matákkang tô tanà. 8 Na, igpaluwà i Noe tô sábbad
salapati ébô kasóddóran din ka matákkang dán tô tanà. 9 Asal su iglunupan
pa tô tanà, ándà kita tô salapati ka madigár apunan din. Purisu iglónód tô
salapati tun ta arka. Igtapaya i Noe tô bállad din asta igpahu din tô salapati.
10 Pángnga ka sábbad linggo,p igpaluwà din puman tô salapati. 11 Tô igsalláp
dán tô álló, iglónód tô salapati tun ki Noe, asta duwán mantu daun ka kayu
olibo na igpid tun ta tuktuk din. Purisu isóddóran i Noe na igdélák dán tô wayig
tun ta tanà. 12 Na, igangat si Noe ka sábbad linggo, asta igpaluwà din puman
tô salapati. Asal ándà dán lónód.
13 Na, tô ánnám gatus sábbad (601) tô idad i Noe, tun ta una álló ka una bulan
ka ámmé, igdélák tô wayig tun ta tanà. Igkangé i Noe tô atáp katô arka ébô
sumállág sikandin. Igkita din na itákkang dán sagpu tô bówwó ka tanà. 14 Tô
iglabé tô duwa pa bulan,q tuu itákkang tô tanà. 15 Purisu igkagi tô Manama
ki Noe, na mà din, 16 “Luwà kód tikud tun ta arka, agad tô sawa nu, tô mga
gabatà nu, asta tô mga ikóddô áknikó. 17 Paluwà nu tô langun manuk asta mga
mannanap na magdakál asta marénták ébô rumubbad dan asta kumarapung
dan tun ta banuwa.”
18 Purisu igluwà si Noe tikud tun ta arka na igtákkássan katô mga gabatà
din, sawa din, asta mga ikóddô kandin. 19 Igluwà tô tagsábbad-sábbad klasi ka
mga mannanap na magdakál asta marénták, asta mga manuk.
20 Na, iglimud i Noe tô mga batu ébô imun din tô ággóbbówanan ka
mannanap na bággén tun ta Áglangngagán. Duwán igmatayan din tun ta
tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap asta manuk na mému góbbón asta bággén
tun ta Manama, asta iggóbbó din. 21 Tô ingadággan dán katô Áglangngagán
tô mammut, idayawan sikandin, asta igpanámdám sikandin, na mà din,
“Agad madat tô kakalyag ka mga manubù tikud tun ta kapamasusu kandan,
asal diyad muman dumadat katô tanà tingód ka madat áglumun katô mga
manubù. Diyad muman mipánnas katô langun manubù asta mga mannanap.
22 Sippang ka duwán pa banuwa, inalayun duwán timpo para ka kapamula
asta kakáttu, ágmagánnó asta ágménit, ágsánnang asta gudan, álló asta duk-
ilám.”

9

Kasabotan ka Manama asta si Noe

1 Madigár tô igbággé ka Manama ki Noe asta katô pamilya din, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Batà kód ka marapung ébô duwán mga rubbad yu
na móddô tun ta kaluwagan ka banuwa. 2 Tikud áknganni, kamáddangan
ákniyu tô langun mannanap, mga manuk, asta mga sáddà. Imun ku sikiyu na

n **8:4** 8:4 Ikasapulù pittu (17) álló ka ikapittu bulan. Ahaán tô Genesis 7:11. o **8:5** 8:5 Una álló ka ikasapulù bulan. Ahaán tô Genesis 7:11 asta 8:4. p **8:10** 8:10 Sábbad linggo, ó pittu álló. Magunawa tun ta Genesis 8:12. q **8:14** 8:14 Ikaduwa pulù pittu ka ikaduwa bulan. Ahaán tô Genesis 8:13.

pangulu katô langun dan. 3 Mému kannán yu tô mga mannanap asta tô mga
pamulanán, su igbággé kud tô langun ákniyu para ágkakan. 4 Asal sábbad dád
tô dì mému kannán yu, tô gó ákkud na duwán pa dipanug, su duwán kantayan
ukit ka dipanug.
5 “Dì mému ka duwán mimmaté. Atin ka duwán mannanap na mimmaté
katô manubù, kailangan matayan. Atin ka duwán manubù na mimmaté katô
duma manubù, kailangan matayan sikandin. 6 Igimu ka Manama tô manubù
na iring kandin. Purisu kailangan matayan tô manubù na mimmaté katô
duma manubù.
7 “Batà kód ka marapung ébô duwán mga rubbad yu na móddô tun ta
kaluwagan ka banuwa.”
8 Na, igkagi tô Manama ki Noe asta katô pamilya din, na mà din, 9 “Mimuwa
ka kasabotan tun ákniyu asta tun ta mga rubbad yu, 10 asta tun ta langun
manuk asta mga mannanap na igduma ákniyu tun ta arka. 11 Mimuwa ka
kasabotan tun ákniyu. Tô langun na áglaginawa dì dán puman mapánnas ka
lunup. Dì kud puman dadattan tô banuwa ukit ka lunup.”
12 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán pató na imun ku ébô kasóddóran
yu na tumanán ku tô kasabotan ku tun ákniyu asta tun ta langun na áglaginawa
nit banuwa sippang ka duwán pa mga manubù. 13 Taguán ku tô binangunan
tun ta sagulapun. Tô gó é pató tingód ka kasabotan ku tun ta mga góddô nit
banuwa. 14 Atin ka duwán sagulapun nit banuwa, asta makita tô binangunan
tun ta sagulapun, 15 kasampáttan ku tô kasabotan ku tun ákniyu asta tun ta
langun na áglaginawa na dì dán móman mapánnas tô langun ukit ka lunup.
16 Atin ka duwán binangunan tun ta sagulapun, kitanán ku, asta kasampáttan
ku tô kasabotan ku na ándà ágtamanán tun ta langun na áglaginawa nit
banuwa.”
17 Igkagi tô Manama, na mà din, “Tô gó é pató tingód katô kasabotan ku tun
ta langun na áglaginawa nit banuwa.”

Si Noe asta gabatà din

18 Tô mga gabatà i Noe na igluwà tikud tun ta arka, tô gó si Sem, si Ham,
asta si Japet. (Si Ham tô ámmà i Canaan.[r]) 19 Tô tállu gabatà i Noe, tô gó é mga
kamónaan katô langun manubù na góddô nit banuwa.
20 Na, igtigkané si Noe igkamát, asta igpamula sikandin ka paras. 21 Tô
iginám din tô bino na igimu din tikud tun ta buuy ka paras, ilasing sikandin.
Igdággà sikandin na ándà tambun katô lawa din tun dalám ka tulda na
igóddóan din. 22 Igsállág si Ham na ámmà i Canaan na ándà tambun katô lawa
katô ámmà din. Igluwà sikandin asta igulit katô mga kataladi din. 23 Purisu
igkangé i Sem asta i Japet tô kisì ébô tambunan tô lawa din. Igawidan dan
tô kisì tun ta bókkóg dan, asta igpanó ta bókkóg na igahu tun ta tulda din.
Igtambunan dan tô lawa din, asal ándà dan sérê ébô dì dan kitanán tô lawa
katô ámmà dan. 24 Tô ikaginónó dán si Noe tikud ka kalasingan din, isóddóran
din tô iglumu i Ham kandin. 25 Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Supakan
katô Manama si Canaan na batà i Ham. Imun sikandin na állang katô mga
kataladi din. 26 Mólà pa ka madigár tô bággén katô Áglangngagán na Manama
ki Sem, asta imun si Canaan na állang i Sem. 27 Mólà pa ka imun ka Manama
na maluwag tô góddóan katô mga rubbad i Japet.[s] Bággayan dan pagsik ka
Manama katô madigár na bággén din tun ta mga rubbad i Sem. Asal imun tô
mga rubbad i Canaan na állang katô mga rubbad i Japet.”

---

[r] **9:18** 9:18 Tingód ki Canaan, ahaán tô Genesis 10:6. [s] **9:27** 9:27 Tô ngadan Japet, iring katô kagi ka Hebreo, “maluwag.”

28 Pángnga katô lunup, tállu gatus kaliman (350) ámmé pa tô iglabé sippang
ka inaté si Noe. 29 Tô siyó gatus kaliman (950) dán tô idad i Noe, inaté
sikandin.

10

Mga rubbad ka mga gabatà i Noe

1 Ni gó tô mga ngadan ka rubbad katô tállu gabatà i Noe, na si Sem, si Ham,
asta si Japet, su duwán mga gabatà dan na ipamasusu pángnga katô lunup.
2 Tô mga gabatà gamama i Japet, tô gó si Gomer, si Magog, si Madai, si Jaban,
si Tubal, si Mesec, asta si Tiras. 3 Tô mga gabatà i Gomer, tô gó si Askenas, si
Rifat, asta si Togarma. 4 Tô mga rubbad i Jaban, tô gó si Elisa, si Tarsis, asta
tô mga taga Kiti asta tô mga taga Dodani. 5 Sikandan tô mga kamónaan katô
langun manubù na góddô madani tun ta dagat asta tun ta mga purù. Tô gó é
mga rubbad i Japet. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo tun ta kandan banuwa,
asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.
6 Tô mga gabatà gamama i Ham, tô gó si Cus, si Ehipto, si Put, asta si Canaan.
7 Tô mga gabatà gamama i Cus, tô gó si Seba, si Habila, si Sabata, si Raama,
asta si Sabaca. Tô mga gabatà gamama i Raama, tô gó si Saba asta si Dadan.
8 Duwán sábbad rubbad i Cus na igngadanan ki Nimrod, asta sikandin tô una
manubù na inému ibantug tingód ka kagani din. 9 Katig sikandin ágpanà ukit
ka tabang katô Áglangngagán. Purisu ágkagi tô mga manubù, na mà dan, “Mólà
pa ka imun ka katô Manama na katig ágpanà iring ki Nimrod.” 10 Tô inému dán
si Nimrod na harì, igpangulu sikandin katô mga lunsud ka Babel, Erac, asta
Acad, na tállu lunsud tun ta Sinar. 11 Tikud dutun, igsadun sikandin tun ta
Asiria, asta igimu sikandin ka mga lunsud ka Ninibe, Rehobot-Ir, Cala, 12 asta
Resen tun ta tángngaan ka Ninibe asta dakál lunsud na Cala.
13 Si Ehipto[t] tô kamónaan ka langun manubù na igóddô tun ta Lud, Anam,
Laab, Neftu, 14 Fetrusim, Casluim, asta Caftor na kamónaan ka langun
Filistihanon.
15 Tô mga gabatà i Canaan, tô gó si Sidon na tambang kaké, asta si Het. 16 Si
Canaan tô kamónaan katô mga Jebusihanon, Amorihanon, Girgasihanon,
17 Hebihanon, Arkihanon, Sinaihanon, 18 Arvadihanon, Semarihanon, asta
Hamatihanon. Italap tô tagsábbad-sábbad grupo ka mga rubbad i Canaan
19 sippang ka isakup dan tô kaluwagan ka banuwa tikud tun ta lunsud ka
Sidon sippang tun ta lunsud ka Gerar na madani tun ta Gasa, asta isakup
tô mga lunsud ka Sodoma, Gomora, Adma, asta Seboim madani tun ta Lasa.
20 Tô gó é mga rubbad i Ham. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo tun ta kandan
mga banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.
21 Si Sem na kaké i Japet, tô gó é kamónaan katô langun rubbad i Eber.[u]
22 Tô mga gabatà i Sem, tô gó si Elam, si Asur, si Arfacsad, si Lud, asta si
Aram, asta tô gó tô mga ngadan ka rubbad dan. 23 Tô mga gabatà i Aram,
tô gó si Us, si Hul, si Geter, asta si Mes. 24 Si Arfacsad tô ámmà i Sela, asta si
Sela tô ámmà i Eber. 25 Duwa tô gabatà i Eber. Igngadanan tô kaké ki Peleg,[v]
su tô kapamasusu kandin, itángngà-tángngà tô langun manubù nit banuwa.
Igngadanan tô adi din ki Joctan. 26 Si Joctan tô kamónaan i Almodad, si Selap,
si Hasarmabet, si Jera, 27 si Hadoram, si Usal, si Dicla, 28 si Obal, si Abimael,
si Seba, 29 si Opir, si Habila, asta si Jobab. Mga gabatà i Joctan tô langun dan.
30 Igóddô tô mga rubbad i Joctan tun ta tanà na tikud tun ta Mesa sippang tun

---

t **10:13** 10:13 Si Ehipto, ó si Misraim. u **10:21** 10:21 Duwán mga manubù na ágpanámdám na tô mga rubbad i Eber tô grupo na ágngadanan Hebreo. v **10:25** 10:25 Tô ngadan Peleg, iring katô kagi ka Hebreo, “itángngà.”

ta Separ tun ta pabungan na dadan tun ta silatan. 31 Tô gó é mga rubbad i
Sem. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo dan tun ta kandan mga banuwa, asta
duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.
32 Tô gó tô mga rubbad katô mga gabatà i Noe, asta duwán mga grupo
asta mga pamilya ka tagsábbad-sábbad kandan. Pángnga katô lunup, igtalap
tô langun manubù tun ta tagsábbad-sábbad grupo ka banuwa.

11

Turi ka Babel

1 Sayyan, tô ándà pa katalap tô mga manubù, sábbad dád tô kinagiyan katô
langun manubù nit banuwa. 2 Tô igalin-alin dan dán, duwán igsadun dadan
tun ta silatan, sippang ka igdunggù dan tun ta tanà na maluwag asta pattad
tun ta Sinar, asta igóddô dan dutun. 3 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Na,
imun ta tô tisaW asta patákkangán sippang ka kumatággas ébô duwán pagimu
ta katô turi.”
Purisu igimu dan tô mga tisa, asta igkangé dan tô ispalto para padákkát
katô mga tisa ébô imun dan turi. 4 Na, igkagi sikandan, na mà dan, “Mimu ki
ka lunsud asta sábbad turi sippang tun ta kawang-awangan ébô mabantug ki,
asta dì ki matalap tun ta kaluwagan kani banuwa.”
5 Na, igsadun tô Áglangngagán ébô kumita katô lunsud asta katô turi na
igimu katô mga manubù. 6 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Ágpasábbadé
tô langun manubù, asta sábbad dád tô kinagiyan dan. Igtigkané dan igimu
kani. Na, dì madugé, agad ándin tô kakalyag dan, tô gó é imun dan. 7 Purisu
madun ki tun kandan, asta palibugán ta tô kinagiyan dan ébô kumarapung
tô mga kinagiyan, asta dì dan pagpátté.”
8 Tô gó igpatalap katô Áglangngagán tô langun dan tun ta kaluwagan ka
banuwa, asta igsódô dan igimu katô lunsud dan. 9 Purisu igngadanan
tô lunsud na Babel,X su igpalibug katô Áglangngagán tô kinagiyan ka mga
manubù dutun. Purisu igpatalap katô Áglangngagán tô langun dan tun ta
kaluwagan ka banuwa.

Mga rubbad i Sem

10 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Sem. Tô iglabé dán tô duwa ámmé
pángnga katô lunup, igdunggù ka sábbad gatus (100) tô idad i Sem, asta
ipamasusu tô batà din mama na si Arfacsad. 11 Pángnga ipamasusu sikandin,
lima gatus (500) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Sem, asta duwán pa duma
mga gabatà din na ipamasusu.
12 Tô tállu pulù lima (35) dán tô idad i Arfacsad, ipamasusu tô batà din
mama na si Sela. 13 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu (403) ámmé
tô iglabé sippang ka inaté si Arfacsad, asta duwán pa duma mga gabatà din
na ipamasusu.
14 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Sela, ipamasusu tô batà din mama na si
Eber. 15 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu (403) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Sela, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
16 Tô tállu pulù áppat (34) dán tô idad i Eber, ipamasusu tô batà din mama
na si Peleg. 17 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu pulù (430) ámmé
tô iglabé sippang ka inaté si Eber, asta duwán pa duma mga gabatà din na
ipamasusu.

W **11:3** 11:3 Tisa tô iring na hollow block para gimun balé.
X **11:9** 11:9 Tô kóbadan katô Babel ó Babilonia, “ilibugan.”

18 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Peleg, ipamasusu tô batà din mama na
si Reu. 19 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus siyó (209) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Peleg, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
20 Tô tállu pulù duwa (32) dán tô idad i Reu, ipamasusu tô batà din mama
na si Serug. 21 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus pittu (207) ámmé
tô iglabé sippang ka inaté si Reu, asta duwán pa duma mga gabatà din na
ipamasusu.
22 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Serug, ipamasusu tô batà din mama na
si Nahor. 23 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus (200) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Serug, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
24 Tô duwa pulù siyó (29) dán tô idad i Nahor, ipamasusu tô batà din mama
na si Tera. 25 Pángnga ipamasusu sikandin, sábbad gatus sapulù siyó (119)
ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Nahor, asta duwán pa duma mga gabatà
din na ipamasusu.
26 Tô kapittuwan (70) dán tô idad i Tera, ipamasusu tô mga gabatà din
gamama na si Abram, si Nahor, asta si Haran.

Mga rubbad i Tera

27 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Tera. Si Tera tô ámmà i Abram, si
Nahor, asta si Haran. Si Haran tô ámmà i Lot. 28 Tô ándà pa kamaté si Tera,
inaté tô batà din na si Haran tun ta banuwa na ipamasusuwan din na lunsud
ka Ur tun ta Caldea. 29 Igkalyagan i Abram si Sarai, asta igkalyagan i Nahor si
Melca na batà bayi katô kataladi din na inaté na si Haran. Duwán batà bayi i
Haran na si Isca. 30 Ándà batà i Sarai, su dì sikandin ágbatà.
31 Igpid i Tera tô batà din na si Abram, asta tô ikóddô kandin na si Sarai na
sawa i Abram, asta tô apù din na si Lot na batà i Haran. Igpanó dan tikud
tun ta lunsud ka Ur tun ta Caldea, asta igsadun dan tun ta Canaan. Asal tô
igdunggù dan tun ta lunsud ka Haran, igóddô dan dutun. 32 Inaté si Tera tô
duwa gatus lima (205) tô idad din.

12

Igtawar ka Manama si Abram

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Abram, na mà din, “Iwà ka tikud tun ta tanà
na igóddóan nu. Tanani nu tô mga gakád nu asta tô pamilya katô ámmà nu.
Sadun ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó. 2 Marapung tô mga rubbad na
bággén ku áknikó, asta mému sikandan na dakál grupo. Madigár tô bággén
ku áknikó, asta imun ku na mabantug tô ngadan nu. Madigár tô bággén
ku tun ta duma mga manubù ukit áknikó. 3 Madigár tô bággén ku tun ta
langun manubù na mággé ka madigár tun áknikó. Asal dadattan ku tô langun
manubù na dumadat áknikó. Ukit áknikó, madigár tô bággén ku tun ta langun
manubù nit banuwa.”
4 Purisu igtuman i Abram tô igsugù katô Áglangngagán kandin, asta igpanó
sikandin na igtákkássan katô bataánnán din na si Lot. Tô igpanó si Abram
tikud tun ta lunsud ka Haran, kapittuwan lima (75) tô idad din. 5 Igpid
i Abram tô sawa din na si Sarai, asta si Lot, asta igpid din tô langun ka
kaduwánnan din asta langun állang na igkangé din tun ta lunsud ka Haran,
asta igpanó dan na igsadun tun ta Canaan.
Tô igdunggù dan dán tun ta Canaan, 6 igpanayun si Abram sippang tun ta
kayu ulayan ka More tun ta lunsud ka Sikem. Tô igdunggù si Abram tun ta
Sikem, taganà duwán dán mga Canaanhon na igóddô dutun. 7 Igpakita tô

Áglangngagán ki Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô banuwa na bággén ku tun ta rubbad nu.”

Purisu igimu i Abram tô ággóbbówanan ka mannanap na bággén tun ta Áglangngagán na igpakita kandin. 8 Pángnga igpakita tô Áglangngagán kandin, igalin si Abram tun ta pabunganán dadan tun ta silatan ka lunsud ka Betel. Tulda tô igóddóan din tun ta tángngaan ka lunsud ka Betel asta Ai. Dadan tun ta ágsallâppan tô lunsud ka Betel, asta dadan tun ta silatan tô lunsud ka Ai. Igimu din tô ággóbbówanan ka mannanap, asta igpangadapʏ sikandin katô Áglangngagán.

9 Na, inalayun igalin-alin si Abram sippang tun ta Negeb.

Igsadun si Abram tun ta Ehipto

10 Na, duwán ballus tun ta Canaan. Purisu igsadun si Abram tun ta Ehipto ébô móddô dan róggun, su dakál tô ballus. 11 Tô madani dan dán tun ta Ehipto, igkagi si Abram katô sawa din na si Sarai, na mà din, “Madigár gó é bónnóng nu! 12 Atin ka kumita tô mga taga Ehipto áknikó, manámdám dan na sikuna tô sawa ku. Purisu matayanna ikandan ébô agón ka. 13 Purisu kagiyi nu sikandan na tábbéz ku sikuna ébô diya matayan ikandan, asta madigár tô imun dan kanak tingód áknikó.”

14 Na, tô igdunggù dan dán tun ta Ehipto, igkita tô mga taga Ehipto na madigár é bónnóng katô sawa i Abram. 15 Tô igkita tô mga opisyales ka harì kandin, igulitan dan tô harì na madigár é bónnóng katô bayi. Purisu igpóddô katô harì si Sarai tun ta balé din. 16 Madigár tô igbággé katô harì ki Abram tingód ki Sarai. Igbággayan sikandin ka marapung mga karnero, mga kambing, mga baka, mga asno, mga állang, asta mga kamelyo.

17 Asal su igpóddô katô harì si Sarai tun ta balé din, duwán madat bógók na igpapid katô Áglangngagán tun ta harì asta langun duma manubù na góddô tun ta balé din. 18 Purisu igpatawar katô harì si Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka madat tô igimu nu kanak? Manan ka ándà ka ulit kanak na sawa nu sikandin? 19 Manan ka igkagi ka na tábbé nu sikandin? Manan ka ignunug ka na imun ku sikandin na sawa ku? Na, ni dán ni sawa nu. Pid nu sikandin, asta panó kód!”

20 Na, igsugù katô harì tô mga sundalo din, asta igpéwà dan si Abram, tô sawa din, asta tô langun katô kaduwánnan din tikud tun ta banuwa dan.

13

Igpassaé si Abram asta si Lot

1 Na, igpanó si Abram tikud tun ta Ehipto asta iglónód sikandin tun ta Negeb na sakup ka Canaan, asta igtákkás tô sawa din, asta igpid din tô langun katô kaduwánnan din. Igtákkás si Lot kandin. 2 Tuu ágkaduwánnan si Abram, su duwán mga karnero din, mga kambing, mga baka, mga bulawan, asta mga mapputì bulawan.

3 Tô igpanó si Abram tikud tun ta Negeb, igalin-alin sikandin sippang tun ta Betel. Igdunggù sikandin tun ta taganà góddóan din tun ta tángngaan ka Betel asta Ai. 4 Tô gó tô taganà lugar na igimuwan din ka ággóbbówanan ka mannanap. Igpangadap puman sikandin katô Áglangngagán.

5 Na, igtákkás si Lot ki Abram, asta marapung pagsik tô pamilya din, mga állang, mga karnero, mga kambing, asta mga baka. 6 Purisu atin ka pasábbadé dan, ánnà nángngà tô tanà na pasabsaban katô langun mannanap

---

y **12:8** 12:8 Tô kóbadan ka kagi ágpangadap, “ágsimba,” “ágdurung,” “ágdasal,” ó “ágtawar ka Manama.”
z **12:13** 12:13 Tábbé ku; ahaán tô Genesis 20:12.

dan, su tuu marapung tô mga mannanap dan. 7 Purisu igpamatayé tô mga taradóppón i Abram asta tô mga taradóppón i Lot. (Duwán mga Canaanhon asta Perisihanon na igóddô dutun.)
8 Purisu igtóngkô si Abram ki Lot, na mà din, “Na, dì mému pamatayé tô mga taradóppón ta, su bataánnán ku sikuna. 9 Purisu madigár ka passaé ki. Na, sállág nu tô kaluwagan kani tanà. Atin ka salinán nu tô tanà dadan tun ta ibang, malinna tun ta tanà dadan tun ta kawanan. Atin ka salinán nu tô tanà dadan tun ta kawanan, malinna tun ta tanà dadan tun ta ibang.”
10 Purisu igsállág si Lot, asta igkita din na madigár tô kaluwagan katô tanà madani tun ta Wayig ka Jordan sippang tun ta lunsud ka Soar, su nángngà tô wayig para katô tanà iring katô tun ta kayun na igpamula katô Áglangngagán sayyan, asta iring katô tun ta Ehipto. (Inému ni tô ándà pa dadatti katô Áglangngagán tô mga lunsud ka Sodoma asta Gomora madani tun ta Wayig ka Jordan.) 11 Purisu igsalin i Lot tô kaluwagan ka tanà madani tun ta Wayig ka Jordan, asta igalin sikandin dadan tun ta silatan. Purisu igpassaé dan. 12 Igóddô pa si Abram tun ta Canaan, asal igalin si Lot tun ta mga lunsud madani tun ta Wayig ka Jordan, asta igóddô sikandin madani tun ta lunsud ka Sodoma. 13 Tuu madat tô áglumun katô mga taga Sodoma. Tuu dan masalà-salà tun ta saruwan katô Áglangngagán.

Igalin si Abram tun ta Hebron

14 Tô igpanó dán si Lot, igkagi tô Áglangngagán ki Abram, na mà din, “Sállág ka tun ta kaluwagan kani tanà agad ánda tô kasállággan nu. 15 Tô kaluwagan kani tanà na kitanán nu, tô gó é bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu ka ándà ágtamanán. 16 Imun ku na marapung tô mga rubbad nu sippang ka dì dan méyap, iring na mga barukbuk ka tanà. 17 Purisu panó-panó ka tun ta kaluwagan kani banuwa, su bággén ku ni langun áknikó.”
18 Purisu igalin si Abram, asta igóddô sikandin madani tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre tun ta Hebron, asta igimu sikandin ka ággóbbówanan ka mannanap ébô mangadap sikandin katô Áglangngagán.

14

Igtabang si Abram ki Lot

1-2 Na, si Amrafel tô harì tun ta Sinar, si Arioc tô harì tun ta Elasar, si Cadorlahomor tô harì tun ta Elam, asta si Tadal tô harì tun ta Goyim. Róggun igharì dan, igpasábbadé dan áppat asta igsulung dan tô lima harì na si Bara na harì tun ta Sodoma, si Birsa na harì tun ta Gomora, si Sinab na harì tun ta Adma, si Semeber na harì tun ta Seboim, asta tô harì tun ta Bela na ássa ngadan ka Soar. 3 Igpasábbadé tô lima harì, asta iglimud dan tô langun sundalo dan madani tun ta kapattadan ka Sidim na inému dán áknganni na Ranó Ka Asin.[a] 4 Taganà isakup tô lima harì tun ki Cadorlahomor ka sapulù duwa (12) ámmé. Asal tô ikasapulù tállu ámmé, igatu dan kandin.
5 Tô ikasapulù áppat ámmé, igsulung si Cadorlahomor asta tô duma mga harì na igpasakup kandin. Igtalu dan tô langun Repaihanon tun ta Astarot-Carnaim. Igtalu dan tô mga Susihanon tun ta Ham, asta tô mga Emihanon tun ta kapattadan ka Kiriataim. 6 Igtalu dan tô langun Horihanon tun ta pabunganán na igóddóan dan tun ta Seir, asta iglupug dan sippang tun ta lunsud ka Elparan madani tun ta disyerto. 7 Iglónód dan tun ta lunsud ka Cades (Eumispat tô ássa ngadan din). Igtalu dan tô langun manubù na igóddô

a **14:3** 14:3 Ranó Ka Asin, ó Ranó Na Inaté.

tun ta banuwa ka mga Amalekanhon, asta igtalu dan tô mga Amorihanon na igóddô tun ta Hasason Tamar.
8 Na, igpaglimud katô mga harì ka Sodoma, Gomora, Adma, Seboim, asta
Belak tô mga sundalo dan. Igsadun dan tun ta kapattadan ka Sidim ébô matu
dan 9 katô mga sundalo katô áppat harì, na si Cadorlahomor na harì tun ta
Elam, si Tadal na harì tun ta Goyim, si Amrafel na harì tun ta Sinar, asta si
Arioc na harì tun ta Elasar. Lima tô mga harì na igsulung katô áppat mga
harì. 10 Tun ta Sidim, duwán marapung mga magdakál sábbáng na duwán
ispalto na tuu ágdákkát. Tô italu tô harì ka Sodoma asta harì ka Gomora,
igpalaguy tô mga sundalo dan, asta duwán tun kandan na idákkát tun ta
ispalto su idabù dan tun ta mga sábbáng, asta igpalaguy tô duma mga sundalo
tun ta pabunganán. 11 Na, igkangé katô áppat harì tô langun ka kaduwánnan
asta ágkakan tun ta mga lunsud ka Sodoma asta Gomora, asta igpanó dan.
12 Su igóddô si Lot na bataánnán i Abram tun ta Sodoma, igámmát dan pagsik
sikandin, igkangé dan tô kaduwánnan din, asta igpanó dan.
13 Asal duwán sábbad manubù na ikaluwà asta igulit ki Abram na Hebreo.
Tô timpo tô, igóddô si Abram madani tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre na
Amorihanon. Inalayun ágpatabangé si Abram, si Mamre, asta tô mga kataladi
i Mamre na si Escol asta si Aner. 14 Tô ikasóddór si Abram na inammát tô
bataánnán din, iglimud din tô langun állang din na katig ággamit ka laniban,
na tállu gatus sapulù walu (318) tô langun dan, asta igagtà dan tô áppat harì
sippang tun ta lunsud ka Dan. 15 Igpagtángngà-tángngà i Abram tô mga állang
din. Tô dukilám dán, igsulung dan, asta ikapanalu dan. Igagtà i Abram
sikandan sippang tun ta lunsud ka Hoba dadan tun ta Damasco. 16 Ikangé
i Abram tô langun ka kaduwánnan na igagó dan. Igpaluwà din pagsik tô
bataánnán din na si Lot, asta igulì din tun ki Lot tô langun ka kaduwánnan
na igagó tikud tun kandin. Igpaluwà din tô langun gabayi asta tô duma mga
manubù na inammát.

Igdasal si Melkisedec para ki Abram

17 Tô igulì si Abram tikud tun ta kapanalu din ki Cadorlahomor asta duma
mga harì, igsumar kandin tô harì ka Sodoma tun ta Kapattadan ka Sabec
(igngadanan Kapattadan ka Harì).
18 Igsumar ki Abram tô harì ka Salem na si Melkisedec.[b] Sikandin tô
pangulu na parì ka mga manubù na ágpamaké tun ta Manama na Mallayat
ka Langun. Igpid din tô pan asta tô bino tun ki Abram. 19 Igdasal sikandin
ébô madigár tô bággén ka Manama ki Abram. Igkagi sikandin, na mà din,
“Madigár tô bággén áknikó tikud tun ta Manama na Mallayat ka Langun na
igimu ka langit asta tô tibuk banuwa. 20 Durungán tô Manama na Mallayat
ka Langun, su igtabangan ka ikandin ébô makapanalu ka katô mga usig nu!”
Na, igbággé i Abram kandin tô ikasapulù katô langun na ikangé din tikud
tun ta áppat harì na igtalu din.
21 Igkagi tô harì ka Sodoma ki Abram, na mà din, “Áknikó dán tô kadakállan
katô kaduwánnan ku na ikangé nu tikud tun ta áppat harì na igagó tikud
áknami. Mga sakup ku dád tô ulián nu kanak.”
22 Asal igkagi si Abram katô harì ka Sodoma, na mà din, “Duwán igtandô[c]
ku katô Áglangngagán na Manama na Mallayat ka Langun na igimu ka langit
asta tibuk banuwa. 23 Igtandô a kandin na ándà palang kaduwánnan nu na
kangén ku, agad sábbad sinulid, agad sábbad listun ka sandalyas. Ulián ku
tô langun tun áknikó, su dì mému kumagi ka na miduwánnanna ukit áknikó.

---

b **14:18** 14:18 Tingód ki Melkisedec, ahaán tô Hebreo 7:1-10. c **14:22** 14:22 Igtandô, ó igsaad.

24 Ándà palang kangén ku, asal tô dád igkan katô mga állang ku tô mému
bullasan nu. Asal mému ka duwán bággén nu katô mga manubù na igtabang
kanak, na si Aner, si Escol, asta si Mamre."

15

Kasabotan ka Manama ki Abram

1 Na, duwán álló na igpakita tô Áglangngagán ki Abram, asta igkagi sikandin,
na mà din, "Abram, yaka ágkamáddangan. Sakán tô kumalasag[d] áknikó ébô dì
ka kadattan. Tuu dakál tô ágpulusán na bággén ku áknikó."
2 Asal igkagi si Abram, na mà din, "Áglangngagán na Manama na ágpangulu
katô langun, ándà palang batà ku. Purisu ándà pulusán katô bággén nu kanak.
Atin ka matéya, matigatun i Elieser na taga Damasco tô kaduwánnan ku. 3 Su
ándà batà na igbággé nu kanak, ka matéyad, állang ku dád tô makatigatun katô
kaduwánnan ku."
4 Na, igkagi puman tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Ánnà si Elieser tô
makatigatun katô kaduwánnan nu, su áknikó batà mama tô makatigatun katô
kaduwánnan nu."
5 Na, igpid ka Manama si Abram tun ta luwà ka tulda, asta igkagi sikandin,
na mà din, "Langngag ka tun ta kawang-awangan. Iyap nu tô mga karani ka
makéyap ka. Iring kanan mga karani tô karapungan ka mga rubbad nu."
6 Igpamaké si Abram katô Áglangngagán, asta igtanggap din si Abram na
nángngà tun ta saruwan din.[e]
7 Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán tô Áglangngagán na igpid áknikó tikud
tun ta Ur ka Caldea ébô bággén ku áknikó ni tanà ni asta matigatun nu."
8 Asal iginsà si Abram, na mà din, "Áglangngagán na Manama na ágpangulu
katô langun, ándin tô pató na pakitanán nu kanak ébô kasóddóran ku na
makatigatunna kanan?"
9 Igkagi tô Manama, na mà din, "Pid nu dini kanak tô baka, kambing, asta
karnero. Kailangan tállu ámmé tô idad dan. Pid nu dini kanak tô sábbad
manatad asta salapati."
10 Purisu igpid i Abram tô langun tun ta saruwan ka Manama, asta
igmatayan din. Igtángngà din tô lawa, igsánnar din na tagduwa-duwa, asta
duwán állát tun ta tángngaan. Asal ándà din tángngai tô duwa manuk. 11 Duwán
dakál mga manuk ka kabánnássan na igapun tun ta igtángngà lawa katô mga
mannanap, asal igbugó dan i Abram.
12 Tô igsalláp dán tô álló, tuu igpatudug ka Manama sikandin, asta
tuu imáddangan sikandin. 13 Igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din,
"Pasóddórán ku áknikó na móddô gó tô mga rubbad nu tun ta banuwa ka
duma mga manubù. Kahirapan dan asta állangán dan katô duma mga
manubù sippang ka áppat gatus (400) ámmé. 14 Asal supakan ku tô mga
manubù na mállang kandan, asta makaluwà dan na dakál tô piddán dan.
15 Asal sikuna, tuu ka tumugál asta maté ka na duwán kasunayan nu sippang
na lábbángngán ka. 16 Móddô tô mga rubbad nu tun ta duma banuwa sippang
ka lumabé tô ikappat na mga karubbadan patalundugé, asta makalónód dan
kannun, su inalayun dugangan katô mga Amorihanon tô salà na áglumun dan
sippang ka supakan ku sikandan."
17 Tô igmangittáng dán, tigkô igkita i Abram tô baga na igábbál asta tô sulù
na igrágrág. Igukit tun ta tángngaan katô lawa ka mga mannanap na igtángngà

---

d **15:1** 15:1 Kumalasag, ó dumalang.

e **15:6** 15:6 Tingód ki Abram ó Abraham, ahaán tô Roma 4:3,9,22,23 asta Galacia 3:6-8.

din. 18 Tô oras tô, igimu tô Áglangngagán ka kasabotan tun ki Abram, na mà din, “Bággén ku tun ta mga rubbad nu tô kaluwagan kani banuwa. Tikud tun ta Wayig ka Ehipto sippang tun ta dakál Wayig ka Eufrates, tô gó tô tanà na bággén ku kandan. 19 Bággén ku kandan tô tanà na igóddóan katô mga grupo ka manubù na igngadanan Kenihanon, Kenisihanon, Cadmonihanon, 20 Hetihanon, Perisihanon, Repaihanon, 21 Amorihanon, Canaanhon, Girgasihanon, asta Jebusihanon.”

16

Si Agar asta si Ismael

1 Na, ándà palang batà i Sarai asta i Abram. Asal duwán állang bayi i Sarai na igngadanan ki Agar na taga Ehipto. 2 Purisu igkagi si Sarai ki Abram, na mà din, “Ándà batà na igbággé katô Áglangngagán kanak. Purisu madigár ka lumayuk ka katô állang ku ébô duwán batà ku ukit kandin.”

Ignunug si Abram katô igkagi i Sarai. 3 Purisu igbággé i Sarai tô állang din ki Abram ébô imun din na sawa din. (Inému ni pángnga igóddô si Abram tun ta Canaan ka sapulù ámmé.) 4 Igpalayuké dan asta igmabáddás si Agar. Tô ikasóddór dán si Agar na igmabáddás sikandin, ándà din respetowi si Sarai, asta igbuyas din. 5 Purisu igkagi si Sarai ki Abram, na mà din, “Sikuna tô igtikudan ka salà na inému kanak! Sikuna tô igbággayan ku ki Agar, asta igmabáddás sikandin. Purisu ándà a respetowi ikandin. Isóddóran katô Áglangngagán na duwán salà nu kanak!”

6 Igtaba si Abram, na mà din, “Na, áknikó állang sikandin. Agad ándin tô kakalyag nu na lumun kandin, mému kanak.”

Na, tuu igirrayatan[f] i Sarai si Agar. Purisu igpalaguy si Agar.

7 Na, tô panaligan na Áglangngagán igpakita ki Agar tun ta disyerto madani tun ta sánnáp tun ta dalan na pasadun tun ta lunsud ka Sur. 8 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Agar na állang i Sarai, ánda é igtikudan nu, asta ánda é sadunan nu?”

Igtaba si Agar, na mà din, “Igpalaguyyad tikud tun ta amo ku na si Sarai.”

9 Igkagi tô panaligan na Áglangngagán, na mà din, “Ulì ka tun kandin, asta tuman nu tô mga sugù din.”

10 Igkagi pagsik tô panaligan na Áglangngagán, na mà din, “Imun ku na tuu marapung tô rubbad nu sippang ka dì dan méyap. 11 Duwán batà mama na pamasusun nu, asta ngadanan nu sikandin ki Ismael,[g] su igpaminág katô Áglangngagán tô ranginán nu. 12 Imun tô batà nu na iring ka asno na méla, su ándà palang bánnalán din. Musig sikandin ka langun manubù, asta musig dan kandin. Dì sikandin móddô duma katô mga kataladi din.”

13 Igkagi si Agar, na mà din, “Igkita kud gó tô Áglangngagán na igsállág kanak, asal ándà a kannê kamaté.”

Igngadanan i Agar tô Manama na igpakita kandin na mà din, “Manama na ágsállág.” 14 Purisu áknganni, tô sánnáp na igngadanan Beerla-hai-roi[h] tun ta tángngaan ka lunsud ka Cades asta Bered.

15 Tô ipamasusu dán tô batà mama i Abram tikud ki Agar, igngadanan i Abram sikandin ki Ismael. 16 Kawaluwan ánnám (86) tô idad i Abram tô ipamasusu si Ismael.

---

[f] **16:6** 16:6 Igirrayatan. Ahaán tô kagi “irrayat” tun ta Lista Katô Mga Kagi. [g] **16:11** 16:11 Tô kóbadan katô ngadan Ismael, “ágpaminág tô Manama.” [h] **16:14** 16:14 Tô kóbadan katô ngadan Beerla-hai-roi, “Sánnáp Ka Manté Manama Na Ágsállág Kanak.”

17

Pató katô kasabotan

1 Na, tô kasiyawan siyó (99) dán tô idad i Abram, igpakita tô Áglangngagán
kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô Tuu Matulus Manama.
Tuman nu tô kakalyag ku. Kailangan ándà salà nu tun ta saruwan ku. 2 Imun
ku tô kasabotan ku tun áknikó. Imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu.”
3 Iglingkóód si Abram sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà, asta
igkagi tô Manama, na mà din, 4 “Ni gó tô kasabotan ku tun áknikó. Imun
ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo. 5 Tikud áknganni, dì kad
ngadanan ki Abram, asal ngadanan kad ki Abraham[i] su imun ku sikuna na
kamónaan ka marapung mga grupo. 6 Imun ku na marapung tô mga rubbad
nu, asta imun ku sikandan na marapung mga grupo, asta duwán tun kandan
na imun na mga harì. 7 Imun ku tô kasabotan tun áknikó asta tun ta mga
rubbad nu ka ándà ágtamanán. Sakán tô Manama nu asta Manama katô mga
rubbad nu. 8 Tô kaluwagan ka banuwa ka Canaan na igóddóan nu, tô gó
é bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu ébô matigatun yu ka ándà
ágtamanán. Sakán tô Manama dan.”
9 Igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, “Na, sikuna, duwán kailangan
lumun nu asta langun rubbad nu ka ándà ágtamanán tingód katô kasabotan
ku tun ákniyu. 10 Ni gó tô kasabotan ku na kailangan tumanán nu, agad
sikuna asta tô tagsábbad-sábbad mga rubbad nu. Kailangan tupuwan tô
langun gamama dini áknikó. 11 Kailangan tupuwan kó, su tô gó é pató tingód
katô kasabotan ku tun áknikó. 12 Tô mga rubbad nu, kailangan tupuwan tô
langun gabatà dan gamama ka ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu, agad
tô tagsábbad-sábbad mga állang yu gamama, agad sadan é pamasusun tun
ákniyu, agad sadan é bállin tun ta duma manubù. 13 Kailangan tupuwan tô
langun gamama, su ukit katô pató tun ta lawa yu, kasóddóran yu na ándà
ágtamanán katô kasabotan ku tun ákniyu. 14 Atin ka dì tupuwan tô mama, dì
mému dumuma ákniyu, su dì sikandin mánnal katô kasabotan ku.”
15 Igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, “Tikud áknganni, dì dán mému
si Sarai tô ngadan katô sawa nu. Kailangan ngadanan nu sikandin ki Sara.[j]
16 Madigár tô bággén ku kandin, asta bággén ku áknikó tô batà mama na
pamasusun din. Madigár tô bággén ku tun ta sawa nu, asta imun ku sikandin
na kamónaan ka marapung mga grupo. Duwán gó mga rubbad din na imun
harì.”
17 Iglingkóód si Abraham sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà.
Igngisi sikandin, su igpanámdám sikandin, na mà din, “Duwán kannê batà
ku na pamasusun, agad tô idad ku dumunggù tun ta sábbad gatus (100)! Ma-
masusu kannê si Sara ka batà, agad tô idad din dumunggù tun ta kasiyawan
(90)!”
18 Igkagi si Abraham katô Manama, na mà din, “Kakalyag ku na si Ismael
tô bággayan nu ka madigár!”
19 Asal igkagi tô Manama, na mà din, “Tô sawa nu na si Sara mamasusu
ka batà nu mama, asta ngadanan nu tô batà ki Isaac.[k] Sikandin asta
tô mga rubbad din tô katumanan katô kasabotan ku na ándà ágtamanán.
20 Igpaminág ku tô igpamuyù nu para ki Ismael. Purisu madigár tô bággén
ku kandin. Bággén ku kandin tô marapung mga gabatà asta mga rubbad
din. Imun ku sikandin na kamónaan ka sapulù duwa (12) ágpangulun, asta

---

[i] **17:5** 17:5 Tô kóbadan katô ngadan Abraham, “ámmà ka marapung mga grupo.” [j] **17:15** 17:15 Tô kóbadan katô ngadan Sara, “batà bayi ka harì,” ó “prinsesa.” [k] **17:19** 17:19 Tô kóbadan katô ngadan Isaac, “igngisi.”

imun ku na dakál grupo tô mga rubbad din. 21 Asal tô batà nu na si Isaac tô
katumanan katô kasabotan ku tun áknikó. Pamasusun sikandin i Sara kani
ámmé na dumunggù."
22 Pángnga igpatóngkóé dan, igpanó tô Manama.
23 Na, tô álló tô, igbánnal si Abraham ka Manama, asta igtupuwan din tô
batà din na si Ismael, asta tô langun ka duma mga sakup din gamama, agad
tô mga állang din, tô mga ipamasusu tun kandin, asta tô igbálli din tun ta
duma mga manubù. 24 Kasiyawan siyó (99) tô idad i Abraham tô igtupuwan
sikandin, 25 asta sapulù tállu (13) tô idad katô batà din na si Ismael. 26 Tô álló
tô, igtupuwan si Abraham asta si Ismael, 27 asta tô langun gamama na sakup
i Abraham.

18

Igtandô na mapamasusu si Isaac

1 Róggun igóddô si Abraham tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre, igpakita
tô Áglangngagán kandin. Tô ménit tô álló, igunsad si Abraham tun ta sállat ka
tulda na igóddóan din. 2 Igsállág sikandin, asta igkita din tô tállu manubù
na igtindág tun ta luwà. Tô igkita din sikandan, igsékót sikandin igsumar
kandan. Iglingkóód sikandin sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà
ébô tumanggap kandan. 3 Igkagi sikandin, na mà din, "Sir, ádding kó dini
kanak. Yakó áglabé. 4 Piddan ku sikiyu ka wayig ébô muras kó katô paa yu,
asta makapaginawa kó kannun ta siráb kani kayu. 5 Pakannán ku sikiyu
ébô kumabákkár kó ka dì kó pa manayun. Idayawanna su igdunggù kó, asta
kakalyag ku na tumabangnga ákniyu."
Igkagi sikandan, na mà dan, "Mému áknami."
6 Igsékót si Abraham igahu tun ta tulda, asta igkagiyan din si Sara, na mà
din, "Sékót ka! Angé nu tô sábbad sako ka tuu madigár harina, asta imu nu tô
pan na pakannán kandan."
7 Igpalaguy si Abraham tun ta mga mannanap din, asta igsalin din tô tuu
madigár nati ka baka. Igbággé din tun ta sábbad állang din ébô iyón din
asta sékót lággaán. 8 Tô igtaganà dan tô langun, igpid i Abraham tô gatas
na malassám, gatas na mammis, asta ákkud na igtug, asta igbuwat din tun
kandan. Róggun igkan dan, igtindág sikandin madani tun ta siráb katô kayu.
9 Iginsà dan kandin, na mà dan, "Ánda tô sawa nu na si Sara?"
Igtaba si Abraham, na mà din, "Tun dalám katô tulda."
10 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Tô ámmé na dumunggù, lumónódda
dini ákniyu, asta duwán batà mama na pamasusun katô sawa nu na si Sara."
Na, si Sara madani tun ta sállat tun ta bókkóg din, asta igpaminág sikandin
katô igkagi dan. 11 Tuu dán tugál si Abraham asta si Sara. Ándà bayi na
mamasusu iring katô idad i Sara. 12 Purisu igngisi si Sara katô kandin sarili,
asta igpanámdám sikandin, na mà din, "Tuuwad tugál, asta tuu dán tugál tô
duma ku. Pamánnun ka kadunggù katô dayó dini kanak?"
13 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Abraham, na mà din, "Manan ka igngisi si
Sara? Manan ka igkagi sikandin na pamánnun é kapamasusu din ka batà su
tuu dán tugál sikandin? 14 Ándà palang na dì mému katô Áglangngagán! Tô
ámmé na dumunggù, duwán batà mama na pamasusun i Sara."
15 Imáddangan si Sara. Purisu igbulaló sikandin asta igkagi, na mà din,
"Ándà a ngisi."
Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Bulaló yan. Bánnal na igngisi ka."

Igpamuyù si Abraham para katô mga taga Sodoma

16 Na, igpanó tô tállu manubù, asta igsadun dan tun ta pabungan ébô
sumállág dan katô lunsud ka Sodoma. Igtákkás si Abraham kandan ébô
tumáddù kandan ka dalan. 17 Igpanámdám tô Áglangngagán, na mà din, “Dì ku
állássán ki Abraham tô masig dán na lumun ku, 18 su mému na dakál grupo
tô mga rubbad din, asta madigár tô bággén ku tun ta langun manubù ukit
kandin. 19 Igsalin ku sikandin ébô tuminurù sikandin katô mga gabatà din
asta mga rubbad din na kailangan mánnal dan kanak asta lumun dan tô
nángngà tun ta saruwan ku, ébô tumanán ku tô igtandô ku kandin.”

20 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Abraham, na mà din, “Marapung tô igulit
kanak na madat tô áglumun katô mga taga Sodoma asta taga Gomora. Tuu
kun dakál tô salà dan. 21 Purisu madunna ébô kasóddóran ku ka bánnal ó ánnà
bánnal tô igdinág ku.”

22 Na, igpanó tô duwa manubù, asta igpanayun dan tun ta Sodoma, asal
igduma pa tô Áglangngagán tun ki Abraham. 23 Igpadani si Abraham tun
ta Áglangngagán, asta iginsà sikandin, na mà din, “Atin ka matayan nu tô
madat mga manubù, matayan nu pagsik tô mga matalláng? 24 Atin ka
duwán kaliman (50) mga matalláng tun ta lunsud, dadattan nu tô langun
tun ta lunsud? Duwán kédu nu katô langun tingód katô kaliman (50) mga
matalláng? 25 Panámdám ku na dì nu matayan tô mga matalláng apil katô
madat mga manubù! Dì mému! Atin ka supakan nu tô madat mga manubù,
dì nu apilán tô mga matalláng, su sikuna tô ágruud katô langun manubù, asta
kailangan nángngà tô karuud nu.”

26 Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka kitanán ku tô kaliman (50)
mga matalláng tun ta lunsud, dì ku dadattan tô lunsud.”

27 Igkagi puman si Abraham, na mà din, “Sir, agad tuu ka mallayat ka
tandingán kanak, asal pallayat nu tô ginawa nu kanak ka minsà a puman
áknikó. 28 Atin ka duwán dád kappatan lima (45) mga matalláng, dadattan nu
tô langun tun ta lunsud su ikulangan ka lima?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka kitanán ku tô kappatan lima (45)
mga matalláng, dì ku dadattan tô lunsud.”

29 Igkagi puman si Abraham, na mà din, “Atin ka kappatan (40) dád tô
kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán kappatan (40), dì ku
dadattan.”

30 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, yaka ágkasókó kanak ka minsà a
puman áknikó. Atin ka tállu pulù (30) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka tállu pulù (30) tô kitanán ku, dì
ku dadattan.”

31 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, pallayat nu tô ginawa nu kanak ka
minsà a puman áknikó. Atin ka duwa pulù (20) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwa pulù (20) tô kitanán ku, dì
ku dadattan tô lunsud.”

32 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, yaka ágkasókó kanak, su ni gó é
ágtamanán ka insà ku. Atin ka sapulù (10) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán sapulù (10), dì ku
dadattan.”

33 Na, pángnga igpatóngkóé tô Áglangngagán asta si Abraham, igpanó tô
Áglangngagán, asta igulì si Abraham.

19

Dakál salà katô mga taga Sodoma

1 Tô mapun dán, igdunggù tô duwa panaligan tun ta Sodoma. Si Lot igunsad
tun ta plasa madani tun ta sállat katô lunsud. Tô igkita sikandin kandan,
igtindág sikandin asta igsumar kandan. Iglingkóód sikandin sippang ka
ikadunggù tô ulu din tun ta tanà, 2 asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, ádding
kó tun ta balé ku. Urasi yu tô paa yu, asta dággà kód, su simag ka sállám mému
manayun kó tun ta sadunan yu.”
Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Dì ké máddíng tun ta balé nu. Dumággà
kéd dini ta plasa.”
3 Asal igpanayun ginggat si Lot sippang ka igtákkás dan kandin tun ta balé
din. Igpému i Lot tô pan asta tô duma mga madigár ágkakan, asta igkan dan.
4 Tô ándà dan pa dággà tô dukilám, iglibutan tô balé katô langun gamama
na taga Sodoma. Ilimud tô langun dan, agad mga mallaki asta mga tugál.
5 Igtawar dan ki Lot, na mà dan, “Ánda tô duwa gamama na igdunggù géna
dini áknikó? Paluwà nu sikandan ébô lumayuk ké kandan.”
6 Igluwà si Lot tun ta balé din, asta igsagpángngan din tô sállat. 7 Igkagi
sikandin, na mà din, “Mga rarak ku, yakó áglumu katô madat. 8 Asal duwán
duwa gabatà ku daraga na ándà pa palang layuki. Paluwaán ku sikandan,
asta mému lumun yu kandan tô agad ándin kakalyag yu. Asal yakó ágsamuk
kani duwa gamama, su igpadággà ku sikandan dini kanak, asta kailangan
dóppónan ku sikandan.”
9 Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Yaka gilabut áknami! Ánnà ka taga
kannun. Purisu dì mému milabut ka katô lumun dé! Atin ka panámdám nu
na madat tô lumun dé kandan, tuu pa madat tô lumun dé áknikó.”
Igsullóy dan si Lot, asta igpadani dan tun ta sagpáng ka sállat ébô siraán
dan. 10 Asal igpókéan katô duwa panaligan tô sállat, igguyud dan si Lot tun
dalám katô balé, asta igsagpángngan dan tô sállat. 11 Na, igimu dan na bólóg tô
langun gamama madani tun ta sállat ébô dì dan kumita katô sállat.

Igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma

12 Igkagi tô duwa panaligan ki Lot, na mà dan, “Atin ka duwán mga
kadumaan nu dini, mga gabatà nu, ugang nu, ó duma mga sakup nu na
igóddô dini ta lunsud, pid nu sikandan, asta panó kód, 13 su dadattan déd ni
lunsud ni. Idinág katô Áglangngagán na tuu madat tô áglumun dan. Purisu
igpapid ké ikandin ébô dadattan dé tô langun.”
14 Purisu igsékót si Lot igsadun tun ta duwa banà katô gabatà din gabayi,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Sékót kód panó tikud kannun, su dadattan
dán katô Áglangngagán ni lunsud ni.”
Asal kéman dan ka ágragórù dád sikandin.
15 Tô sállám dán, igpapalaguy katô mga panaligan si Lot, na mà dan, “Sékót
kad! Pid nu tô sawa nu asta tô duwa gabatà nu gabayi, asta palaguy kód ébô
dì kó kasabban katô kadattan kani lunsud.”
16 Agad igbaring-baring si Lot, asal inéduwan tô Áglangngagán kandan.
Purisu igawidan katô duwa panaligan tô bállad i Lot, tô sawa din, asta tô
duwa gabatà dan, asta igpid dan tun ta luwà katô lunsud. 17 Igkagi tô
panaligan kandan, na mà dan, “Palaguy kód! Yakó ágsérê! Yakó ágsódô
kannun ta kapattadan, asal palaguy kó sippang tun ta pabunganán agó maté
kó.”
18 Asal igkagi si Lot, na mà din, “Sir, diya. 19 Agad tuu madigár tô tabang
yu kanak, asta igpaluwà a ikiyu tikud tun ta kadattan, asal kasabbanna su

tuu madiyù tô pabunganán, asta matéya ka diya pa dumunggù. 20 Na, duwán madani lunsud na mému sadunan ku, asta délák gó yan. Papalaguyya baling dutun. Tuu gó délák tô lunsud, asta diya maté dutun!”
21 Igtaba tô panaligan, na mà din, “Mému malaguy ka dutun. Dì ku dadattan tô lunsud tô. 22 Asal sékót kód palaguy, su ándà pa mému lumun ku sippang ka dumunggù kó.”
Purisu igngadanan tô lunsud na Soar.[l]

Idattan tô Sodoma asta Gomora

23 Tô duwán dán álló asta tô igdunggù dán si Lot tun ta Soar, 24 igdabù katô Áglangngagán tô asupri na igrágrág tikud tun ta kawang-awangan tun ta lunsud ka Sodoma asta Gomora. 25 Purisu idattan tô duwa lunsud asta tô langun ka duma mga lunsud tun ta kapattadan. Inaté tô langun manubù, asta idattan tô langun ka pamulanán. 26 Asal igsérê tô sawa i Lot tun ta lunsud na igtananan dan. Purisu ibaluy sikandin sumbál na asin.
27 Na, igsállám si Abraham tun ta lugar na igsadunan din tô igtóngkô tô Áglangngagán kandin. 28 Igsállág sikandin tun ta Sodoma asta Gomora, asta tun ta kaluwagan katô kapattadan. Igkita din tô tuu dakál ábbál tikud tun ta tanà, iring na ábbál ka dakál ággóbbówanan. 29 Agad igdadattan katô Manama tô mga lunsud tun ta kapattadan na igóddóan i Lot, asal ándà din kalingawi si Abraham, asta igpaluwà din si Lot ébô dì sikandin maté.

Si Lot asta duwa gabatà din gabayi

30 Na, imáddangan si Lot ka móddô sikandin tun ta Soar. Purisu igalin sikandin asta tô duwa gabatà din gabayi tun ta pabunganán, asta igóddô dan tun ta takub. 31 Duwán álló na igkagi tô batà din kaké tun ta adi din, na mà din, “Tugál dán tô ámmà ta, asta ándà palang mama nit banuwa na kumalyag áknita ébô duwán batà ta. 32 Na, madigár ka lasingán ta tô ámmà ta asta lumayuk ki kandin ébô duwán batà ta ukit kandin.”
33 Purisu, tô dukilám dán, iglasing dan tô ámmà dan, asta iglayuk tô kaké kandin. Asal ándà kinanuwan i Lot katô iglumu katô batà din kandin, su tuu ilasing.
34 Tô sállám dán, igkagi tô kaké tun ta adi din, na mà din, “Sakán tô iglayuk katô ámmà ta géna dukilám. Na, madigár ka lasingán ta puman sikandin kani ka dukilám, asta sikuna tô lumayuk kandin ébô duwán batà ta ukit kandin.”
35 Tô dukilám dán, iglasing dan puman tô ámmà dan, asta iglayuk tô adi kandin. Ándà kinanuwan din katô iglumu katô batà din kandin, su tuu ilasing. 36 Purisu igmabáddás dán tô duwa gabatà i Lot ukit kandin. 37 Duwán batà mama na ipamasusu tun ta kaké, asta igngadanan din ki Moab.[m] Inému sikandin na kamónaan katô langun Moabihanon áknganni. 38 Duwán pagsik batà mama na ipamasusu tun ta adi, asta igngadanan din ki Benami.[n] Inému sikandin na kamónaan katô langun Amonihanon áknganni.

20

Si Abraham asta si Abimelec

1 Na, igalin si Abraham tikud tun ta Mamre sippang tun ta Negeb, asta igóddô dan tun ta lunsud ka Gerar na tun ta tángngaan katô lunsud ka Cades asta Sur. 2 Igulit si Abraham katô mga taga Gerar na tábbé din tô sawa din na si Sara. Purisu igpakangé si Sara katô harì ka Gerar na si Abimelec ébô

---

[l] **19:22** 19:22 Tô kóbadan katô Soar, “délák.” [m] **19:37** 19:37 Tô ngadan Moab, iring katô kagi ka Hebreo, “tikud tun ta ámmà.” [n] **19:38** 19:38 Tô ngadan Benami, iring katô kagi ka Hebreo, “batà ka gakád.”

mému na sawa din. 3 Asal igpakita tô Manama ki Abimelec ukit ka tagénáp,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Maté ka gó su igkangé nu tô bayi na duwán
duma.”
4 Asal su ándà pa layuk si Abimelec ki Sara, igkagi sikandin, na mà din,
“Áglangngagán, matayanna gó ikuna asta tô mga sakup ku agad ándà palang
salà dé? 5 Si Abraham gó tô igulit kanak na tábbé din si Sara, asta igkagi tô
bayi na talatábbé dan. Ándà palang madat kakalyag ku, asta ándà palang salà
ku kandin.”
6 Tun ta tagénáp i Abimelec, igkagi tô Manama kandin, na mà din, “Óó.
Isóddóran ku na ándà madat kakalyag nu. Purisu igsapadano ku sikuna ébô
dì ka makasalà kanak. Igdalangan ku tô kapadani nu kandin. 7 Na, ulì nu
tô bayi tun ta duma din. Propeta si Abraham, asta dumasal sikandin tingód
áknikó ébô dì ka maté. Atin ka dì nu sikandin ulián, maté ka gó asta tô langun
sakup nu.”
8 Na, igsállám si Abimelec iglimud katô langun opisyales din, asta igulit
sikandin kandan tingód katô langun tun ta tagénáp din. Purisu tuu dan
imáddangan. 9 Igpakangé i Abimelec si Abraham, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Madat tô iglumu nu áknami. Ándin tô salà na ilumu ku áknikó ébô
papiddanna ikuna asta tô mga sakup ku katô kadattan? Iglumu nu kanak tô
dì mému lumun. 10 Ándin tô gunayan na iglumu nu ni?”
11 Igtaba si Abraham, na mà din, “Tô panámdám ku na ándà palang manubù
dini na duwán máddang tun ta Manama. Kéman ku na duwán mimmaté kanak
ébô agón tô sawa ku. 12 Bánnal tô igkagi ku na tábbé ku sikandin, su batà katô
ámmà ku sikandin, asal igpassaé tô innà dé. Purisu igkalyagan ku sikandin.
13 Dángngan tô igpéwà tô Manama kanak tikud tun ta lunsud na igóddóan katô
ámmà ku, igkagiyan ku tô sawa ku, na mà ku, ‘Atin ka duwán kédu nu kanak,
agad ánda é dungguan ta, ulit nu na talatábbé ki.’ ”
14 Purisu igulì i Abimelec si Sara tun ki Abraham. Duwán igbággé din
kandin na mga karnero, mga baka, asta mga állang. 15 Igkagi si Abimelec, na
mà din, “Sállág nu tô kaluwagan kani tanà ku. Óddô ka tun ta agad ánda na
kakalyag nu.”
16 Igkagi sikandin ki Sara, na mà din, “Sábbad mararan (1,000) abuk ka
mapputì bulawan tô igbággé ku tun ta tábbé nu ébô kasóddóran katô langun
sakup nu na ándà salà nu. Tô gó é pató na ándà dán salà nu kanak.”
17 Na, igdasal si Abraham tun ta Manama, asta inólian dán si Abimelec,
tô sawa din, asta tô mga állang din gabayi ébô makabatà dan puman, 18 su
ándà batà tô sawa i Abimelec asta tô langun sakup din gabayi su igkangé i
Abimelec tô sawa i Abraham na si Sara.

21

Ipamasusu si Isaac

1 Na, igtuman katô Áglangngagán tô igtandô din, asta madigár tô igbággé din
ki Sara. 2 Igmabáddás sikandin, asta igpamasusu sikandin ka batà mama,
agad tugál dán si Abraham. Ipamasusu tô batà tô álló na taganà igtandô
katô Manama. 3 Igngadanan i Abraham tô batà din ki Isaac.p 4 Tô igdunggù
dán tô ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu ki Isaac, igtupuwan i Abraham
sikandin, su tô gó tô igsugù ka Manama kandin. 5 Sábbad gatus (100) tô idad i
Abraham tô kapamasusu ki Isaac.

o **20:6** 20:6 Igsapadan, ó igbalabagan. p **21:3** 21:3 Tô kóbadan katô ngadan Isaac, “igngisi.” Ahaán tô Genesis 17:19.

6 Igkagi si Sara, na mà din, “Igbággayanna ka Manama ka dayó. Purisu
ingisiya. Ngumisi tô langun katô makadináng tingód katô inému kanak.”
7 Igkagi si Sara, na mà din, “Dángngan, ándà palang manubù na makakagi
ki Abraham na dumunggù tô álló na pasusun ku tô batà din. Agad tugál dán
sikandin, asal igpamasusuwad gó katô batà din.”

Igpéwà si Agar asta si Ismael

8 Tô igdakál si Isaac, igdiyà dán sikandin, asta igimu i Abraham tô dakál
pista tingód katô álló na igdiyà tô batà din. 9 Asal si Ismael na ipamasusu ki
Agar na taga Ehipto, inalayun sikandin igyamà-yamà katô batà i Sara na si
Isaac. Tô igkita si Sara katô, 10 igkagi sikandin ki Abraham, na mà din, “Péwà
nu tô állang nu asta tô batà din, su atin dumunggù tô álló na maté ka, dì mému
kabággayan tô batà ka állang katô tángngà katô kaduwánnan nu, su bággén tô
langun tun ta batà nu na si Isaac.”
11 Tuu iranu si Abraham, su batà din gó si Ismael. 12 Asal igkagi tô Manama
ki Abraham, na mà din, “Yaka ágkaranu tingód kanan batà nu asta állang nu
na si Agar. Tuman nu tô igkagi i Sara áknikó, su ukit katô batà nu na si
Isaac bággén ku áknikó tô mga karubbadan na igtandô ku áknikó. 13 Imun ku
pagsik na dakál karubbadan tô mga rubbad katô batà ka állang nu, su batà
nu sikandin.”
14 Purisu igsállám si Abraham igbággé ka ágkakan asta ágdalámmanan na
ipánnù ka wayig tun ki Agar ébô baban din. Igpapanó din si Agar asta tô batà
din. Igsadun si Agar tun ta disyerto ka Berseba, asta igpanó-panó dan.
15 Tô inémmát tô wayig na igpid dan, itákkangan dan, asta igtananan i Agar
tô batà din tun ta siráb ka mabbabà kayu. 16 Igsadun si Agar tun tóna na mga
sábbad gatus (100) metros é kadiyuan, asta igunsad sikandin. Igpanámdám
sikandin, na mà din, “Dì mému ka kumita a na maté tô batà ku.”
Róggun igunsad si Agar, igsággó sikandin.
17 Igdináng ka Manama tô sággón din, asta igtawar tô panaligan ka Manama
tikud tun ta langit, na mà din, “Agar, imánnu ka? Yaka ágkamáddangan. Igdináng
ka Manama tô sággón katô batà nu. 18 Na, sadun ka tun kandin, asta órór nu
sikandin, su imun ku na dakál grupo tô mga karubbadan din.”
19 Na, igpakita ka Manama tô balun tun ki Agar. Purisu igsadun sikandin
tun ta balun, igipánnù din tô ágdalámmanan ka wayig, asta igpénám din tô batà
din.
20 Madigár tô tabang ka Manama katô batà. Sippang ka igdakál sikandin,
igóddô tun ta disyerto ka Paran, asta tuu katig sikandin ágpanà. 21 Tun ta
Paran, igpakalyag katô innà din sikandin katô bayi na taga Ehipto.

Igpasaboté si Abraham asta si Abimelec

22 Na, tô timpo tô, si Abimelec asta si Picol na pangulu katô mga sundalo
din igsadun tun ki Abraham. Igkagi si Abimelec, na mà din, “Isóddóran ku
na agad ándin tô áglumun nu, inalayun ka ágtabangan katô Manama. 23 Purisu
kakalyag ku na tumandô ka tun ta saruwan ka Manama na dì ka lumimbung
kanak, mga gabatà ku, asta mga rubbad ku. Inalayun madigár tô iglumu ku
áknikó. Purisu tandô ka na inalayun madigár tô lumun nu kanak asta katô
mga sakup ku na góddô kannun ta banuwa na igóddóan nu.”
24 Igkagi si Abraham, na mà din, “Tô gó é tandô ku áknikó.”
25 Na, igulit si Abraham kandin na duwán balun na igagó katô mga állang
i Abimelec. 26 Igkagi si Abimelec, na mà din, “Ándà ku kasóddóri ka sadan tô
igagó katô balun. Ándà a ikuna uliti, asta ándà ku yan kasóddóri sippang ni
álló ni.”

27 Na, duwán mga karnero asta mga baka na igbággé i Abraham ki Abimelec, asta igpasaboté dan. 28 Igsalin si Abraham ka pittu nati bayi ka karnero
tikud tun ta mga karnero din. 29 Iginsà si Abimelec, na mà din, “Manan ka
igsalin nu yan?”
30 Igtaba si Abraham, na mà din, “Tanggap nu ni pittu nati ka karnero ébô
mému pató na sakán tô igpakali kani balun ni.”
31 Purisu igngadanan tô lugar na Berseba,ʠ su igpasaboté dan dutun.
32 Tô igpasaboté dán si Abraham asta si Abimelec, igulì si Abimelec asta
si Picol tun ta banuwa katô mga Filistihanon. 33 Igpamula si Abraham ka
kayu tamarisko tun ta Berseba, asta igpangadap sikandin katô Áglangngagán
na ándà ágtamanán. 34 Idugé si Abraham igóddô tun ta banuwa katô mga
Filistihanon.

22

Igkinnaman ka Manama si Abraham

1 Na, duwán álló na igkinnaman ka Manama tô kapamaké i Abraham
kandin. Igtawar tô Manama, na mà din, “Abraham!”
Igtaba si Abraham, na mà din, “Óó. Kannunna.”
2 Igkagi tô Manama, na mà din, “Pid nu tô bugtung batà nu na si Isaac na
tuu nu ágginawaan, asta sadun kó tun ta banuwa ka Moria. Tikáddág kó tun
ta pabungan na tádduán ku áknikó. Matayi nu sikandin asta góbbó nu tô lawa
din ébô bággén nu sikandin kanak.”
3 Purisu igsállám si Abraham, igpaningkayu, asta igruran din tun ta asno
din. Igpatákkás din tô batà din na si Isaac asta tô duwa állang din, asta igpanó
dan tun ta lugar na igpasadunan ka Manama kandin. 4 Itálluwan dan igpanó,
igkita i Abraham tô lugar tun ta madiyù. 5 Igkagi si Abraham katô duwa állang
din, na mà din, “Óddô kó dád kannun duma katô asno, su sakán asta ni batà ku
tô manayun tun ta pabungan ébô mangadap ké katô Manama, asta lumónód
ké dini ákniyu.”
6 Igpapid i Abraham tô pagsunnuk ki Isaac. Igpid i Abraham tô kutsilyo
asta tô baga ka apuy, asta igpanayun dan. 7 Igkagi si Isaac, na mà din, “Ámmà!”
Igtaba si Abraham, na mà din, “Ándin?”
Iginsà si Isaac, na mà din, “Duwán baga ka apuy asta pagsunnuk ta, asal
ánda tô nati ka karnero na góbbón asta bággén tun ta Manama?”
8 Igtaba si Abraham, na mà din, “Manama tô mággé áknita katô nati ka
karnero na góbbón asta bággén kandin.”
Na, igpanayun dan igpanó.
9 Tô igdunggù dan dán tun ta pabungan na igpasadunan ka Manama
ki Abraham, igimu din tô ággóbbówanan ka mannanap na bággén tun ta
Manama, asta igtagù din tô pagsunnuk tun ta bówwó. Igbagkás din tô batà
din asta igtagù din tun ta bówwó katô pagsunnuk. 10 Igkangé din tô kutsilyo
ébô matayan din dán tô batà din. 11 Asal tô panaligan na Áglangngagán igtawar
kandin tikud tun ta langit, na mà din, “Abraham! Abraham!”
Igtaba si Abraham, na mà din, “Óó. Kannunna.”
12 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Yaka ágdadat kanan batà nu. Yaka nu
ágmánnuwi. Isóddóran kud na tuu ka ágbánnal ka Manama, su agad tô bugtung
batà nu, bággén nu kanak.”

ʠ **21:31** 21:31 Tô kóbadan katô Berseba, “balun katô tandô,” ó “balun katô pittu.”

13 Na, igkita i Abraham tô karnero na ikasanggat tô panga din tun ta sigbát
na dugin. Tô gó é igkangé i Abraham, igmatayan din, asta iggóbbó din na
igbullas katô batà din. 14 Ingngadanan i Abraham tô lugar na, “Áglangngagán
tô Ágbággé.” Agad áknganni, duwán ágkagin na, “Tun ta pabungan katô
Áglangngagán, duwán ágbággén din.”
15 Igtawar puman tô panaligan na Áglangngagán ki Abraham tikud tun ta
langit, na mà din, 16 “Matuman gó ni tandô katô Áglangngagán áknikó. Su
igbánnal ka kanak, asta ándà nu tingátti tô bugtung batà nu, asal igbággé
nu sikandin kanak, 17 madigár gó tô bággén ku áknikó, su imun ku na
tuu marapung tô mga rubbad nu iring na karapungan katô mga karani
tun ta langit, asta iring na karapungan katô mga baklayan tun ta dagat.
Makapanalu tô mga rubbad nu katô mga lunsud ka usig dan. 18 Madigár tô
bággén ku tun ta langun manubù ka banuwa ukit katô mga rubbad nu. Tô gó
é lumun ku, su igtuman nu tô igsugù ku áknikó.”
19 Na, iglónód si Abraham asta si Isaac tun ta duwa állang, igulì dan langun,
asta igóddô si Abraham tun ta Berseba.

Mga gabatà i Nahor

20 Na, ándà kadugé, igulitan si Abraham na duwán dán mga gabatà katô
kataladi din na si Nahor, su igpamasusu tô ipag din na si Melca. 21 Si Hus
tô tambang kaké batà din, si Bus tô ikaduwa, si Camuel na ámmà i Aram,
22 si Cased, si Asau, si Feldas, si Jedaf, asta si Betuel. 23 (Si Betuel tô ámmà i
Rebecca.) Tô gó é mga ngadan katô walu gabatà i Nahor na ipamasusu ki
Melca na ipag i Abraham. 24 Ingngadanan ki Roma tô ikaduwa sawa i Nahor.
Ipamasusu tun kandin si Teba, si Gaam, si Taas, asta si Maaca.

23

Inaté si Sara

1 Na, tô sábbad gatus duwa pulù pittu (127) tô idad i Sara, inaté sikandin
2 tun ta lunsud ka Hebron na sakup ka Canaan. Iranu asta igsággó si Abraham
tingód katô kamatayan i Sara.
3 Igtananan i Abraham tô inaté sawa din, igsadun sikandin tun ta mga Het-
ihanon, asta igkagi sikandin, na mà din, 4 “Ánnà a taga kannun, su igalinna
dád dini ákniyu. Málliya pád ka tanà dini ákniyu ébô duwán lábbángngan ku katô
sawa ku na inaté.”
5 Igkagi tô mga Hetihanon, na mà dan, 6 “Sir, paminág nu ni kagi dé.
Isóddóran dé na sikuna tô ágkabantug pangulu na igsalin katô Áglangngagán.
Mému lábbángngán nu tô sawa nu dini ta tuu madigár ágláb bángnganan dé.
Agad ándin lábbángngi tô salinán nu, kadayawan tô tigatun na mággé kanan
áknikó ébô duwán lábbángngan nu kandin.”
7 Purisu iglingkóód si Abraham tun kandan, 8 asta igkagi sikandin, na mà
din, “Su mému lábbángngán ku tô sawa ku dini, pamuyù yu ki Efron na batà
i Sohar 9 ébô barigyaán din kanak tô takub ka Macpela tun ta ligad katô
kinamát din. Kagiyi yu sikandin na agad pira tô lagà katô takub, bággén ku
kandin tun ta tubang yu ébô duwán lábbángngan ku.”
10 Tô timpo tô, igunsad si Efron duma katô mga Hetihanon na ilimud tun
ta sállat katô lunsud dan, asta igdinág katô langun tô igtaba din ki Abraham,
na mà din, 11 “Sir, paminág nu ni kagi ku. Bággén ku gó áknikó tô tibuk katô
kinamát ku asta tô takub din. Tun ta tubang kani langun kadumaan ku,
bággén kud áknikó ébô duwán lábbángngan nu katô sawa nu.”

12 Na, iglingkóód puman si Abraham tun ta mga Hetihanon, 13 asta igkagi
sikandin ki Efron tun ta tubang katô langun dan, na mà din, “Paminág nu
ni kagin ku. Bayadan ku áknikó tô kadakállan katô lagà katô kinamát nu.
Tanggap nu tô bayad ku ébô duwán lábbángngan ku katô sawa ku.”
14 Igkagi si Efron, na mà din, 15 “Sir, paminág nu ni kagin ku. Agad
áppat gatus (400) abuk na mapputì bulawan tô lagà katô kinamát, asal dì ku
pabayadan áknikó, su rarak ku gó sikuna. Panayun nu lábbángngi tô sawa nu
dutun.”
16 Ignunug si Abraham ki Efron tingód katô lagà na igdinág katô langun
Hetihanon na ilimud. Purisu igpesar din tô áppat gatus (400) abuk na
mapputì bulawan, iring katô ágpesaranan na gamitán katô mga negosyante,
asta igbággé din ki Efron. 17 Purisu si Abraham dán tô inému na tigatun katô
kinamát i Efron tun ta Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre.
Igbayadan din tô tanà asta tô takub, asta tô langun kayun na isakup tun ta
kaluwagan katô tanà. 18 Inému si Abraham na tigatun katô tanà tun ta tubang
katô langun Hetihanon na ilimud tun ta plasa madani tun ta gahuwanan katô
lunsud.
19 Na, iglábbáng i Abraham tô lawa katô sawa din na si Sara tun dalám katô
takub ka Macpela madani tun ta lunsud ka Mamre tun ta Canaan. 20 Purisu
inému si Abraham na tigatun katô tanà asta takub katô Hetihanon, asta inému
na áglábbángnganan din.

24

Si Isaac asta si Rebecca

1 Na, tuu dán tugál si Abraham, asta inalayun madigár tô igbággé katô
Áglangngagán kandin. 2 Duwán sábbad állang i Abraham na inému na amo katô
duma mga állang asta igsarigan i Abraham katô langun ka kaduwánnan din.
Igkagi si Abraham kandin, na mà din, “Dappán nu yan bállad nu nit bubun
ku.[r] 3 Tandô ka kanak ukit tun ta ngadan katô Áglangngagán na igimu katô
langit asta banuwa ta. Tandô ka na dì nu pakalyagán tô batà ku katô bayi na
Canaanhon. 4 Asal lónód ka tun ta tanà na igtikudan ku, asta salin nu tô bayi
tikud tun ta mga gakád ku ébô duwán kalyagan katô batà ku na si Isaac.”
5 Asal iginsà tô ágsarigan din, na mà din, “Pamánnun ku ka dì malyag tô
bayi mákkás kanak ka mulì a dini? Piddán ku tô batà nu tun ta banuwa na
igtikudan nu?”
6 Igtaba si Abraham, na mà din, “Dì! Yaka ágpid katô batà ku dutun.
7 Dángngan, tô Áglangngagán na Manama na góddô tun ta langit tô igpid
kanak tikud tun ta mga gakád katô ámmà ku asta tikud tun ta banuwa na
ipamasusuwan ku, asta igtandóanna ikandin na bággén din ni tanà ni tun ta
mga rubbad ku. Pónan katô Áglangngagán tô panaligan din áknikó. Tumabang
sikandin áknikó ébô makakangé ka katô bayi na kalyagan katô batà ku. 8 Atin
ka dì malyag tô bayi mákkás áknikó, mému dì nu tumanán tô tandô nu kanak.
Asal yaka nu ágpiddi tô batà ku dutun.”
9 Purisu igdappán katô ágsarigan tô bállad din tun ta bubun katô amo din
na si Abraham, asta igtandô sikandin na tumanán din tô igsugù i Abraham
kandin.
10 Na, igkangé katô ágsarigan tô sapulù kamelyo katô amo din, asta igruran
din tô marapung klasi ka madigár gasa. Igpanó sikandin igsadun tun ta
lunsud na igóddóan katô kataladi i Abraham na si Nahor tun ta Mesopotamia.

---

r **24:2** 24:2 Atin ágdappánnán (ó itapion) tô bállad tun ta bubun, ni gó tô pató na dì dán mému mapalin tô kasabotan.

11 Tô igdunggù dán sikandin, tuu dán mapun. Tô gó tô oras ka kakangé katô
mga gabayi ka wayig. Igádding sikandin madani tun ta balun tun ta luwà
katô lunsud, asta igpapaginawa din tô mga kamelyo din. 12 Igdasal sikandin,
na mà din, “Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô amo ku na si
Abraham, tabangiya nigó ébô matuman tô sugù katô amo ku na si Abraham
na ágginawaan nu. 13 Na, igtindággad dini ta balun na ágkangayanan ka wayig
katô mga daraga na góddô dini. 14 Kumagiya tun ta sábbad daraga, na,
‘Pénámma tun ta tibud nu.’ Atin ka tumaba sikandin, ‘Inám ka, asta mangéya
ka wayig ébô makénám tô mga kamelyo nu,’ kasóddóran ku na sikandin tô
igsalin nu ébô kalyagan i Isaac. Atin ka tumanán nu ni, kasóddóran ku na
igpakita nu tô dakál ginawa nu katô amo ku.”
15 Róggun ágdasal sikandin, igdunggù si Rebecca na batà bayi i Betuel.
Igtiang sikandin ka tibud. Tô apù din mama si Nahor na kataladi i Abraham,
asta si Melca tô apù din bayi. 16 Daraga pa si Rebecca, asta tuu madigár tô
bónnóng din. Ándà palang sikandin layuki ka mama. Igsadun sikandin tun ta
balun, igkangé ka wayig, asta iglónód. 17 Igsékót tô ágsarigan igsumar kandin,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Pénámma yan ta tibud nu.”
18 Igkagi tô daraga, na mà din, “Óó, sir. Inám ka.”
Sékót din igsánnar tô tibud na igtiang din, asta igpénám din sikandin. 19 Tô
iginám dán sikandin, igkagi tô daraga, na mà din, “Mangéya pagsik ka wayig
ébô makénám tô mga kamelyo nu sippang ka kólian tô tákkang dan.”
20 Sékót din igbusbus tô wayig tun ta ginámmanan, asta igpalaguy sikandin
tun ta balun asta igkangé puman ka wayig sippang ka inólian tô tákkang katô
langun kamelyo. 21 Ándà kagi tô ágsarigan, asal igsállág dád sikandin katô
áglumun katô daraga ébô kasóddóran din ka igtuman katô Áglangngagán tô
kakalyag din.
22 Tô inólian dán tô tákkang katô mga kamelyo din, igbággé katô ágsarigan
kandin tô bulawan arites na dakál é lagà para ka idung din, asta tô duwa
magdakál pangkis bulawan para ka bállad din. 23 Iginsà sikandin, na mà din,
“Sadan tô ámmà nu? Duwán lugar tun ta balé din ébô dumággà ké?”
24 Igtaba tô bayi, na mà din, “Si Betuel tô ámmà ku. Si Nahor tô ámmà din
asta si Melca tô innà din.”
25 Igkagi pagsik tô bayi, na mà din, “Dakál tô ragami na dággaan katô
mga kamelyo nu asta dakál tô ágkakan dan tun áknami. Duwán gó lugar ébô
dumággà kó.”
26 Purisu iglingkóód tô ágsarigan, asta igdurung din tô Áglangngagán.
27 Igkagi sikandin, na mà din, “Durungán tô Áglangngagán na Manama na
ágpangadapán katô amo ku na si Abraham, su ágkasarigan tô Áglangngagán, asta
igtuman din tô tandô din katô amo ku. Purisu igtákkássanna ikandin ébô
makadunggù a tun ta balé katô gakád katô amo ku.”
28 Igpalaguy tô bayi igulì, asta igulit sikandin katô innà din asta katô mga
kadumaan din tingód katô langun. 29-30 Duwán kataladi mama i Rebecca
na igngadanan ki Laban. Tô igkita dán si Laban katô arites asta pangkis
katô tábbé din, asta tô igdinág sikandin tingód katô igkagi katô manubù na
igdunggù, igsékót sikandin igsumar.
Tô igdunggù si Laban tun ta balun, dutun pô gó tô ágsarigan i Abraham asta
tô mga kamelyo din. 31 Igkagi si Laban, na mà din, “Madigár gó tô igbággé
katô Áglangngagán áknikó. Tákkás ka kanak tun ta balé. Yaka góddô kannun,
su duwán lugar na igpataganà ku para áknikó, asta duwán lugar para katô
mga kamelyo nu.”

32 Purisu igsadun dan tun ta balé, igpapónóg dan tô igruran katô mga
kamelyo, asta igpakan dan. Igkangé dan tô wayig ébô urasan tô paa katô
ágsarigan i Abraham asta mga kadumaan din. 33 Asal tô igsánnar dan tô
ágkakan, igkagi tô ágsarigan, na mà din, “Diya pa kuman ka dì ku pa ulitán tô
ágdantulán ku dini ákniyu.”
Igkagi si Laban, na mà din, “Uliti ké.”
34 Igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô ágsarigan i Abraham. 35 Tuu
madigár tô igbággé katô Áglangngagán katô amo ku, asta inému dán ágpangulun
asta ágkabantug manubù. Igbággayan sikandin katô Áglangngagán ka mara-
pung mga karnero, mga kambing, mga baka, bulawan, mga állang, mga
kamelyo, asta mga asno. 36 Agad tugál dán tô sawa din na si Sara, asal igpa-
masusu ka batà mama na igbággayan i Abraham katô langun ka kaduwánnan
din. 37 Igtandô a katô amo ku na dì ku pakalyagán tô batà din katô bayi na
Canaanhon. 38 Asal igpalónódda ikandin tun ta mga gakád din, tun ta mga
rubbad katô ámmà din. Igsugù a ébô pamasakán ku tô bayi na kalyagan katô
batà din.
39 “Iginsà ku sikandin, na, ‘Pamánnun ku ka dì malyag tô bayi na mákkás
kanak ka mulì a?’
40 “Igtaba sikandin, ‘Duwán panaligan katô Áglangngagán na ágbánnalán ku
na patákkássán din áknikó ébô matuman tô ágdantulán nu. Kailangan angén
nu tô bayi na kalyagan katô batà ku tun ta mga gakád ku, tun ta mga rubbad
katô ámmà ku. 41 Atin ka madun ka tun ta mga gakád ku asta dì dan maminág
áknikó asta dì dan patákkássán tô bayi, mému dì nu tumanán tô tandô nu
kanak.’
42 “Na, tô igdunggù a géna tun ta balun, igdasalla, na mà ku, ‘Áglangngagán
na Manama na ágpangadapán katô amo ku na si Abraham, atin ka mému
áknikó, patuman nu tô ágdantulán ku kannun. 43 Na, igtindággad dini ta balun.
Atin ka dumunggù tô daraga ébô mangé ka wayig, asta kumagiya kandin, na
mà ku, “Pénámma yan ta tibud nu,” 44 atin ka tumaba sikandin, na mà din,
“Inám ka, asta mangéya pagsik ka wayig para katô mga kamelyo nu,” madigár
gó ka sikandin tô bayi na igsalin nu, Áglangngagán, ébô kalyagan katô batà
katô amo ku.’
45 “Na, róggun ágdasalla, igdunggù si Rebecca na igtiang ka tibud. Igsadun
sikandin tun ta balun asta igkangé ka wayig. Igkagiya kandin, ‘Pénámma.’
46 “Igsékót din igsánnar tô tibud na igtiang din, asta igkagi sikandin, ‘Óó.
Inám ka, asta mangéya pagsik ka wayig para katô mga kamelyo nu.’
“Purisu iginámma, asta igpénám din pagsik tô mga kamelyo ku. 47 Iginsà a
kandin ka sadan tô ámmà din, asta igkagi sikandin, ‘Si Betuel tô ámmà ku. Si
Nahor tô ámmà din, asta si Melca tô innà din.’
“Purisu igbággé ku kandin tô arites para ka idung din, asta tô duwa pangkis
para ka bállad din. 48 Iglingkóódda asta igpangadappa katô Áglangngagán.
Igdurung ku sikandin na ágpangadapán katô amo ku na si Abraham, su
igtákkássanna katô Áglangngagán ébô makadunggù a kannun asta mangéya
katô bayi tikud tun ta rubbad katô kataladi katô amo ku ébô kalyagan katô
batà din mama. 49 Na, ulitiya ka kéduwan yu tô amo ku asta madigár tô lumun
yu tingód kandin. Atin ka dì mému ákniyu, ulitiya ébô kasóddóran ku ka ándin
tô lumun ku.”
50 Igkagi si Laban asta si Betuel, na mà dan, “Igpasóddór dán katô
Áglangngagán tô kakalyag din. Purisu dì mému méllé ké kandin. 51 Mému
piddán nu si Rebecca ébô kalyagan katô batà katô amo nu, su tô gó tô
igpasóddór katô Áglangngagán áknikó.”

52 Tô igdinág katô ágsarigan i Abraham tô igkagi dan, iglingkóód sikandin
asta igdurung din tô Áglangngagán. 53 Igukar din tô mga gasa, mga umpak,
mga bulawan, asta mga mapputì bulawan, asta igbággé din ki Rebecca.
Duwán pagsik mga gasa na dakál é lagà na igbággé din katô kataladi asta innà
katô bayi. 54 Pángnga igbággé, igkan sikandin asta tô duma mga manubù na
igtákkás kandin, asta igdággà dan.

Tô sállám dán, igkagi tô ágsarigan, na mà din, “Atin ka mému ákniyu, pólì ad
ikiyu tun ta amo ku.”

55 Asal igtaba tô kataladi asta tô innà i Rebecca, na mà dan, “Madigár ka dì
nu pô piddán sikandin sippang ka lumabé tô mga sapulù álló, yan pa mému
kód panó.”

56 Asal igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágbaring áknami, su igtuman dán
katô Áglangngagán tô ágdantulán ku dini. Atin ka mému ákniyu, pólì ad gó tun
ta amo ku.”

57 Igkagi sikandan, na mà dan, “Tawarán dé si Rebecca, asta sikandin tô
insaán dé ka ándin tô kakalyag din.”

58 Purisu igtawar dan si Rebecca, asta iginsà dan kandin, na mà dan, “Ándin
tô kakalyag nu? Tumákkás ka kandin nigó?”

Igtaba sikandin, na mà din, “Óó, mákkássad kandin.”

59 Purisu igpatákkás dan si Rebecca katô ágsarigan i Abraham asta mga
kadumaan din. Duwán tugál bayi na taganà igdóppón ki Rebecca na igtákkás
kandin. 60 Tô ándà dan pa panó, igdasalan dan pa si Rebecca na madigár tô
bággén ka Manama kandin. Igkagi sikandan, na mà dan,

“Tábbé dé, mólà pa ka mému ka na kamónaan ka mga mararan karubbadan
nu.
Mólà pa ka makapanalu tô mga rubbad nu tun ta langun lunsud ka mga usig
dan!”

61 Na, igsaké si Rebecca asta tô duma mga gabayi katô mga kamelyo ébô
tumákkás dan katô ágsarigan i Abraham. Igpanó tô langun dan.

62 Na, igóddô si Isaac tun ta Negeb, asta mantu sikandin igulì tikud tun ta
Beerla-hai-roi. 63 Tô igsalláp dán tô álló, igsadun sikandin tun ta kinamát din
ébô manó-panó.[s] Igsállág sikandin asta igkita din na duwán mga manubù na
igdunggù na igsaké ka mga kamelyo. 64 Tô igkita si Rebecca ki Isaac, igpónóg
sikandin tikud tun ta kamelyo, 65 asta iginsà sikandin katô ágsarigan, na mà
din, “Sadan tô manubù tun ta kinamát na igsumar áknita?”

Igtaba sikandin, na mà din, “Amo ku sikandin.”

Purisu igtambunan i Rebecca tô báttuk din ukit ka respeto din.

66 Na, igulit tô ágsarigan ki Isaac tingód katô langun na iglumu din. 67 Igpid i
Isaac si Rebecca tun dalám katô tulda na taganà igóddóan katô innà din na si
Sara. Inému din si Rebecca na sawa din, asta tuu igginawaan i Isaac sikandin.
Purisu inandà tô ranu i Isaac tingód katô innà din na inaté.

25

Tô duma rubbad i Abraham

1 Na, igkalyag puman si Abraham katô bayi na igngadanan ki Ketura. 2 Tô
mga gabatà gamama i Abraham na ipamasusu i Ketura, tô gó si Simran, si
Jocsan, si Medan, si Midian, si Isbac, asta si Suas. 3 Si Jocsan tô ámmà i Seba
asta i Dedan. Tô mga rubbad i Dedan, tô gó é inému na mga Asurim, Letusim,

---

s **24:63** 24:63 Manó-panó. Tun ta kinagiyan ka Hebreo, ánnà matayyó ka ándin tô gunayan na igsadun sikandin tun ta kinamát.

asta Leumin. 4 Tô mga gabatà gamama i Midian, tô gó si Epa, si Eper, si Hanoc,
si Abida, asta si Eldaa. Mga rubbad i Ketura tô langun dan.
5 Si Isaac tô igbággayan i Abraham katô langun kaduwánnan din. 6 Asal
tô ándà pa kamaté si Abraham, duwán igbággé din tun ta mga gabatà katô
duma mga sawa din. Igpapanó din sikandan igsadun tun ta silatan ébô
makapadiyù dan tun ta batà din na si Isaac.

Inaté si Abraham

7 Tô sábbad gatus kapittuwan lima (175) tô idad i Abraham, inaté sikandin.
8 Tô inaté sikandin, tuu dán sikandin tugál asta madigár tô kóddô din.
Ikatalundug sikandin katô mga kamónaan din na inaté. 9 Tô lawa din
iglábbáng katô gabatà din na si Isaac asta si Ismael tun ta takub[t] ka Macpela
tun ta tanà dadan tun ta silatan katô lunsud ka Mamre na taganà igtigatun
i Efron na batà i Sohar na Hetihanon. 10 Tô gó tô tanà na taganà igbayadan
i Abraham katô mga Hetihanon. Tô gó é iglábbángngan i Abraham katô sawa
din na si Sara. 11 Pángnga inaté si Abraham, madigár tô igbággé katô Manama
tun ta batà i Abraham na si Isaac, asta igóddô sikandin madani tun ta Beerla-
hai-roi.

Mga rubbad i Ismael

12 Ni gó tô mga rubbad i Ismael na batà i Abraham na ipamasusu ki Agar
na taga Ehipto na állang i Sara. 13 Ni gó tô ngadan katô mga gabatà i Ismael
tikud tun ta tambang kaké sippang tun ta tambang adi. Si Neabiot tô kaké,
si Kedar, si Adbeel, si Mibsam, 14 si Misma, si Duma, si Masa, 15 si Hadad, si
Tema, si Jetur, si Napis, asta si Kedema. 16 Tô gó é mga gabatà i Ismael, asta
inému dan na mga ágpangulun katô sapulù duwa (12) grupo. Purisu tô gó tô
igngadan katô mga lunsud na igóddóan dan. 17 Tô sábbad gatus tállu pulù pittu
(137) tô idad i Ismael, inaté sikandin. 18 Igóddô tô mga rubbad i Ismael tun
ta kaluwagan ka banuwa tikud tun ta lunsud ka Habila sippang tun ta Sur
dadan tun ta silatan ka Ehipto tun ta Asiria. Igássa dan góddô tun ta duma
mga rubbad i Abraham.

Si Esau asta si Jacob

19 Ni gó tô tingód katô batà i Abraham na si Isaac. 20 Kappatan (40) dán tô
idad i Isaac tô igkalyag sikandin ki Rebecca na batà i Betuel na Arameanhon
na góddô tun ta Mesopotamia. Si Rebecca tô tábbé i Laban na Arameanhon.
21 Na, ándà palang batà i Rebecca. Purisu igdasal si Isaac tun ta
Áglangngagán tingód katô sawa din. Igpaminág tô Áglangngagán katô igpa-
muyù din. Purisu igmabáddás si Rebecca. 22 Duwán dáppi tun ta mabataan
din, asta iring na ágpadatté dan tô ándà dan pa pamasusuwi. Igkagi si
Rebecca, na mà din, “Manan ka ilumu ni kanak?”
Purisu iginsà sikandin katô Áglangngagán tingód katô dáppi. 23 Igkagi tô
Áglangngagán, na mà din, “Tô dáppi tun ta mabataan nu, tô gó é ému na
kamónaan katô duwa grupo. Dì dan pasábbadé. Ému na tuu mabákkár tô
sábbad grupo, asta tô kaké batà ému na állang katô adi din.”
24 Na, tô igdunggù dán tô álló ka kapamasusu, dáppi tô ipamasusu.
25 Mallutù tô una iglássut asta bulbulán tô lawa din. Purisu igngadanan dan
sikandin ki Esau.[u] 26 Tô iglássut tô adi din, igawid sikandin katô palu katô
kaké din. Purisu igngadanan sikandin ki Jacob.[v] Kannámman (60) dán tô idad
i Isaac tô kapamasusu kandan.

---

t **25:9** 25:9 Takub, ó langob. u **25:25** 25:25 Tô kóbadan katô ngadan Esau, “bulbulán.” v **25:26** 25:26 Tô kóbadan katô ngadan Jacob, “igawid katô palu” asta “áglimbung.”

27 Tô igmallaki dán tô duwa dan, katig si Esau ágpangággut, asta inalayun
sikandin ágtalap tun ta kabánnássan. Asal ágtónnók si Jacob, asta góddô
sikandin tun ta tulda. 28 Tuu igginawa si Isaac ki Esau, su kakalyag din
kannán tô mga mannanap ka kabánnássan na ágkaggut i Esau. Asal tuu
igginawa si Rebecca ki Jacob.
29 Duwán álló na iglággà si Jacob ka mallutù gulay. Igdunggù si Esau tikud
tun ta kabánnássan, asta tuu ágballusán sikandin. 30 Igkagi sikandin ki Jacob,
na mà din, “Bággayiya katô mallutù gulay, su tuuwa igballus!” (Purisu duwán
duma ngadan i Esau na si Edom.[w])
31 Igkagi si Jacob, na mà din, “Duwán bággén ku áknikó ka bággayanna ikuna
katô ágpulusán na tanggapán nu ka maté tô ámmà ta, su sikuna tô tambang
kaké batà din.”
32 Ignunug si Esau, na mà din, “Óó. Ándà palang pulusán ku ka matéya
tingód kani ballus ku.”
33 Igkagi si Jacob, na mà din, “Kailangan una ka pa tandô.”
Purisu igtandô si Esau na bággén din ki Jacob tô ágpulusán na bággén katô
ámmà dan tun ta tambang kaké batà din. 34 Purisu duwán pan asta iglággà
mallutù gulay na igbággé i Jacob ki Esau. Pángnga igkan asta iginám si Esau,
igpanó sikandin. Tun ta panámdám din, iring na ándà lagà katô ágpulusán na
bággén katô ámmà din tun ta tambang kaké batà din.

26

Si Isaac asta si Abimelec

1 Na, duwán puman ballus tun ta Canaan. Ássa tô ballus na igdunggù ki
Abraham. Igsadun si Isaac tun ta banuwa i Abimelec na harì katô mga
Filistihanon tun ta lunsud ka Gerar. 2 Tô gó é igsadunan din, su igpakita tô
Áglangngagán ki Isaac, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágsadun tun ta
Ehipto. Óddô ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó. 3 Atin ka móddô ka
dini, tumabangnga áknikó, asta madigár tô bággén ku áknikó. Tô kaluwagan
kani banuwa tô bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu, su tumanán ku
tô igtandô ku katô ámmà nu na si Abraham. 4 Imun ku na tuu marapung tô
mga rubbad nu, iring na karapungan katô mga karani tun ta langit. Bággén
ku kandan tô kaluwagan kani banuwa. Madigár tô bággén ku tun ta langun
manubù ka banuwa ukit katô mga rubbad nu. 5 Tô gó é imun ku su igbánnal
si Abraham kanak. Igbánnal sikandin katô langun sugù ku, mga kagi ku, asta
mga igtinurù ku kandin.”
6 Purisu igóddô si Isaac tun ta Gerar. 7 Iginsà tô mga gamama na taga Gerar
tingód katô sawa din, asta igtaba sikandin, na mà din, “Tábbé ku sikandin.”
Ándà din uliti na taladuma dan, su imáddangan sikandin. Panámdám din na
matayan sikandin katô mga gamama ébô agón dan si Rebecca, su tuu madigár
tô bónnóng din.
8 Tô itagad-tagad dán tô kóddô i Isaac tun ta Gerar, igsállág si Abimelec
na harì katô mga Filistihanon, asta igkita din si Isaac asta si Rebecca na
igpakápkáppé. 9 Purisu igpatawar din si Isaac, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Sawa nu kannê sikandin. Manan ka igkagi ka na tábbé nu sikandin?”
Igtaba si Isaac, na mà din, “Su panámdám ku na matayanna ka kumagiya
na sawa ku sikandin.”
10 Igkagi si Abimelec, na mà din, “Madat tô iglumu nu áknami, su atin ka
duwán sakup ku na iglayuk katô sawa nu, dungguan ké ka supak ka Manama
ukit áknikó.”

---

[w] **25:30** 25:30 Tô kóbadan katô ngadan Edom, “mallutù.”

11 Purisu igkagi si Abimelec katô langun sakup din, na mà din, “Atin ka
duwán lumumu ka madat kani manubù ni asta sawa din, tô gó é matayan.”
12 Tô ámmé tô, igpamula si Isaac tun ta Gerar, asta igkáttu sikandin ka
ginatus-gatus, su madigár tô igbággé katô Áglangngagán kandin. 13 Inalayun
idugangan tô kaduwánnan din sippang ka tuu dán iduwánnan sikandin.
14 Tuu marapung tô mga karnero, mga baka, asta mga állang din. Purisu
isabuan tô mga Filistihanon kandin, 15 asta igtambunan dan tô langun balun
na taganà igpakali katô ámmà din na si Abraham tô ándà pa sikandin kamaté.
16 Na, igkagi si Abimelec ki Isaac, na mà din, “Iwà ka tikud dini áknami, su
inému kad tuu mabákkár ka tandingán áknami.”
17 Purisu igpanó si Isaac, igalin sikandin tun ta kapattadan ka Gerar, asta
igóddô sikandin. 18 Igpakali din puman tô mga balun na taganà igpakali katô
ámmà din, su igtambunan katô mga Filistihanon pángnga inaté si Abraham.
Igngadanan i Isaac tô mga balun magunawa katô igngadan katô ámmà din.
19 Igkali tô mga állang i Isaac ka mantu balun tun ta kapattadan, asta duwán
wayig na igsánnáp. 20 Asal igpapulé tô mga taradóppón na taga Gerar asta tô
mga taradóppón i Isaac, asta igkagi tô mga taga Gerar, na mà dan, “Áknami ni
wayig ni.”
Purisu igngadanan i Isaac tô balun na Esec,[x] su igpapulé[y] dan.
21 Na, igkali puman tô mga állang din ka ássa balun. Asal igapul puman tô
taga Gerar kandan tingód katô balun. Purisu igngadanan i Isaac tô balun na
Sitna.[z]
22 Na, igalin si Isaac, asta duwán ássa balun na igpakali din. Ándà dan dán
apul. Purisu igngadanan din tô balun na Rehobut,[a] su igkagi sikandin, na mà
din, “Nángngà dán tô lugar na igbággé katô Áglangngagán áknita, asta madigár
dán tô kóddô ta dini.”
23 Igalin puman si Isaac, asta igsadun sikandin tun ta Berseba. 24 Tô
dukilám dán, igpakita tô Áglangngagán kandin, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Sakán tô Manama na ágpangadapán katô ámmà nu na si Abraham. Yaka
ágkamáddangan, su ágtákkássan ku sikuna. Madigár tô bággén ku áknikó, asta
imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu, su tô gó é igtandô ku ki
Abraham na igbánnal kanak.”
25 Igimu i Isaac tô ággóbbówanan ka mannanap na ágbággén tun ta
Áglangngagán, asta igpangadap sikandin katô Áglangngagán. Igóddô si Isaac,
asta igkali tô mga állang din ka balun.
26 Na, igahà si Abimelec ki Isaac. Igdunggù sikandin tikud tun ta Gerar.
Igpatákkás din tô tarausay na si Ahusa asta tô ágpangulun ka mga sundalo din
na si Picol. 27 Igkagi si Isaac, na mà din, “Dángngan isókówanna ikiyu, asta
igpéwà a ikiyu. Purisu manan ka igsadun kó dini kanak?”
28 Igtaba sikandan, na mà dan, “Igsadun ké dini su isóddóran dé na
inalayun ka ágtabangan katô Áglangngagán. Purisu panámdám dé na madigár
ka pasaboté ki. Kakalyag dé na tumandô ka áknami 29 na dì ka dumadat
áknami, iring na ándà ké dadat áknikó. Madigár tô iglumu dé áknikó, asta
masunéb tô ginawa dé tô igpanó ka. Isóddóran dé na madigár tô ágbággén
katô Áglangngagán áknikó.”

---

x **26:20** 26:20a Tô kóbadan katô ngadan Esec, “papulé.” y **26:20** 26:20b Igpapulé, ó naglalis.
z **26:21** 26:21 Tô kóbadan katô ngadan Sitna, “pasókówé.” a **26:22** 26:22 Tô kóbadan katô ngadan Rehobut, “nángngà lugar.” b **26:29** 26:29 Masuné, ó masunay (kalinaw).

30 Na, igpému i Isaac tô kalimudan, asta igkan dan asta iginám dan. 31 Tô
sállám dán, igpasaboté dan, asta igpapanó dan i Isaac na masuné tô ginawa
dan langun.
32 Tô álló tô, igdunggù tô mga állang i Isaac, asta igulit dan kandin tingód
katô mantu balun na igkali dan. Igkagi sikandan, na mà dan, “Duwán gó
wayig!”
33 Purisu igngadanan i Isaac tô balun na Seba,[c] asta sippang áknganni
ágngadanan tô lunsud dutun na “Berseba.”[d]

Mga sawa i Esau

34 Tô kappatan (40) dán tô idad i Esau, igkalyagan din si Judita na batà i
Beeri na Hetihanon. Igkalyagan din si Basimat na batà i Elon na Hetihanon.
35 Tuu iranu si Isaac asta si Rebecca tingód katô duwa ikóddô kandan.

27

Igdasal si Isaac para ki Jacob

1 Na, tuu dán tugál si Isaac, asta dì dán ágkita. Igtawar din tô tambang kaké
batà din na si Esau, na mà din, “Esau.”
Igtaba si Esau, na mà din, “Kannunna, Ámmà.”
2 Igkagi si Isaac, na mà din, “Tugállad, asta masiggad maté. 3 Na, kangé nu tô
panà nu, asta sadun ka tun ta kabánnássan ébô mangággut ka. 4 Óméng ka katô
ákkud na duwán madigár nanam iring katô tuu ku ágkadigárran ébô kannán
ku tô diya pa maté, su dumasalla ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán
áknikó.”
5 Róggun igkagi si Isaac ki Esau, igdinág i Rebecca tô igkagi din. Tô igpanó
si Esau ébô mangággut, 6 igkagi si Rebecca katô batà din na si Jacob, na mà
din, “Na, igdinág ku géna tô igkagi katô ámmà nu tun ta kaké nu na si Esau.
7 Igkagi sikandin, ‘Pangággut ka asta óméng ka katô ákkud na duwán madigár
nanam ébô kannán ku tô diya pa maté, su dumasalla ébô madigár tô bággén
katô Áglangngagán áknikó.’
8 “Na, bánnal nu ni sugù ku áknikó. 9 Sadun ka tun ta mga mannanap, kangé
nu tô duwa malambù nati ka kambing, asta sakán tô móméng katô duwán
madigár nanam iring katô tuu ágkadigárran katô ámmà nu. 10 Sikuna tô mid
katô ágkakan tun ta ámmà nu ébô sikuna tô bággayan ka madigár ka dumasal
sikandin ka dì pa maté.”
11 Asal igkagi si Jacob katô innà din, na mà din, “Bulbulán si Esau, asal
sakán ánnà bulbulán. 12 Atin ka sapunna katô ámmà ku, kasóddóran din
na iglimbungan ku sikandin. Purisu ándà ágpulusán na tanggapán ku, asal
padungguanna baling ka kadattan.”
13 Igkagi tô innà din, na mà din, “Atin ka dumunggù tô kadattan, sakán tô
dungguan. Bánnal nu ni sugù ku! Kangé nud tô mga kambing!”
14 Purisu igkangé i Jacob tô mga kambing asta igpid din tun ta innà din.
Igóméng tô innà din katô duwán madigár nanam iring katô ágkadigárran i
Isaac. 15 Igkangé i Rebecca tô madigár umpak i Esau na igtagù tun ta balé,
asta igpómpak din ki Jacob. 16 Igtagù din tô kindal ka kambing tun ta bállad
asta alig i Jacob. 17 Igbággé din ki Jacob tô madigár ágkakan asta tô pan na
igimu din.
18 Igsadun si Jacob tun ta ámmà din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Ámmà.”

---

c **26:33** 26:33a Tô kóbadan katô ngadan Seba, “pasaboté.” d **26:33** 26:33b Tô kóbadan katô ngadan Berseba, “balun katô pasaboté.”

Igkagi si Isaac, na mà din, “Óó, sadan ka batai?”
19 Igtaba si Jacob, na mà din, “Sakán tô tambang kaké batà nu na si Esau.
Igbánnal ku tô igsugù nu kanak. Ánnó ka, asta kan ka kani na igpid ku asta
dasal ka ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán kanak.”
20 Iginsà si Isaac, na mà din, “Esau, manan ka ándà ka kadugé katô
kapangággut nu?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Igtabanganna katô Áglangngagán na Manama
na ágpangadapán nu.”
21 Na, igkagi si Isaac ki Jacob, na mà din, “Padani ka kanak, su sumapuwa
áknikó ébô kasóddóran ku na bánnal ka gó batà ku na si Esau.”
22 Igpadani si Jacob katô ámmà din, asta igsapu si Isaac kandin. Igkagi si
Isaac, na mà din, “Agad iring na kagi i Jacob tô kagi nu, asal iring na bállad i
Esau tô bállad nu.”
23 Ándà din kilalayi si Jacob, su bulbulán tô bállad din iring na bállad i Esau.
Purisu igdasal si Isaac ébô madigár tô bággén ka Manama kandin.
24 Iginsà si Isaac, na mà din, “Bánnal na sikuna tô batà ku na si Esau?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Óó.”
25 Igkagi si Isaac, na mà din, “Bággayiya katô ágkakan. Kumanna, asta
dumasalla ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán áknikó.”
Purisu igbággé i Jacob tô ágkakan tun kandin, asta igkan si Isaac. Igbággé
i Jacob tô bino, asta iginám si Isaac. 26 Na, igkagi si Isaac, na mà din, “Esau,
padani ka, asta adák ka kanak.”
27 Igpadani si Jacob asta igadák katô ámmà din. Tô ingadággan i Isaac
tô umpak i Esau, igdasal sikandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Madigár
tô ngadág kani batà ku, iring katô ngadág ka tanà na igpalambù katô
Áglangngagán! 28 Mólà pa ka bággayan ka katô Manama katô tanà na malambù
asta inalayun ágkalámmás ka udan ébô dakál tô káttun nu, asta ébô dakál tô
bino na imun nu. 29 Mólà pa ka marapung tô mga grupo na mému állang nu.[e]
Mólà pa ka marapung tô mga manubù na lumingkóód tun áknikó. Mólà pa ka
mangulu ka tun ta langun kataladi nu. Mólà pa ka bánnalán ka katô langun
gabatà katô innà nu. Supakan ka Manama tô langun manubù na dumadat
áknikó, asal madigár tô bággén ka Manama tun ta langun manubù na mággé
ka madigár tun áknikó!”
30 Pángnga igdasal si Isaac asta róggun igpanó si Jacob, igdunggù si Esau
tikud tun ta kapangággut din. 31 Igóméng pagsik sikandin katô duwán
madigár nanam, asta igpid din tun ta ámmà din. Igkagi si Esau, na mà din,
“Ámmà, ánnó kad asta kan kad kani ágkakan na igpid ku ébô dumasal ka na
madigár tô bággén katô Áglangngagán kanak.”
32 Iginsà si Isaac, na mà din, “Sadan ka batai?”
Igtaba si Esau, na mà din, “Sakán gó tô tambang kaké batà nu na si Esau.”
33 Na, tuu igkárkár si Isaac su isalábbuan. Iginsà sikandin, na mà din, “Atin
ka sikuna si Esau, sadan tô igóméng katô ákkud géna asta igpakan kanak?
Tô ándà ka pa dunggù, igkanna, asta igdasallad ébô madigár tô bággén ka
Manama kandin, asta dì dán mému umanán ku.”
34 Tô igdinág dán si Esau katô igkagi katô ámmà din, tuu igsággó sikandin
asta igdarawit. Igkagi sikandin, na mà din, “Ámmà, dasal ka ébô madigár
pagsik tô bággén katô Manama kanak!”

---

e **27:29** 27:29 Mému állang nu asta állang ka mga rubbad nu. Magunawa pagsik tun ta Genesis 27:39,40.

35 Asal igkagi si Isaac, na mà din, “Iglimbunganna katô adi nu, asta igagó
din dán tô dasalán ku pád para áknikó.”
36 Igkagi si Esau, na mà din, “Nángngà tô pagngadan ki Jacob,[f] su
makaduwa dán sikandin iglimbung kanak. Dángngan igagó sikandin katô
ágpulusán na tanggapán katô tambang kaké batà nu ka maté ka, asta igagó
din dán tô madigár na bággén pád ka Manama kanak. Asal duwán pa basì
madigár na mému dasalán nu ébô bággén katô Manama kanak?”
37 Igtaba si Isaac, na mà din, “Na, igdasallad ébô mému sikandin na pangulu
nu, asta mému na mga állang din tô langun gakád din. Igdasallad tun ta
Áglangngagán ébô dakál tô káttun din asta dakál tô bino din. Ándà dán palang
madigár na dasalán ku ébô bággén katô Áglangngagán áknikó.”
38 Igkagi si Esau, na mà din, “Ámmà, ándà dán ássa madigár na bággén ka
Manama kanak? Ámmà, dasal ka ébô madigár pagsik tô bággén ka Manama
kanak!”
Asta igsággó si Esau.
39 Na, igkagi si Isaac, na mà din, “Móddô ka tun ta tanà na ándà kalambuan
asta ándà udan. 40 Kailangan gamitán nu tô laniban ébô duwán kantayan nu.
Mému ka na állang katô adi nu. Asal ka matu ka kandin, makéwà ka tikud tun
ta pagpangulu din áknikó.”

Igpalaguy si Jacob tun ki Laban

41 Tuu isókó si Esau ki Jacob su igagó sikandin katô madigár na bággén
kandin. Igplano si Esau, na mà din, “Dì madugé, maté dán tô ámmà ku. Atin
ka mapángnga lábbángngán sikandin, matayan ku si Jacob.”
42 Asal duwán igulit ki Rebecca tingód katô plano i Esau. Purisu igtawar din
si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ágplano si Esau mimmaté áknikó ébô
sulian ka. 43 Purisu tuman nu ni sugù ku áknikó. Palaguy ka, asta sadun ka
tun ta kataladi ku na si Laban tun ta Haran. 44 Óddô ka tun kandin sippang
ka mandà tô sókó katô kataladi nu. 45 Atin ka kalingawan din dán tô iglumu
nu kandin, pakangén ku sikuna ébô makólì ka dini. Kailangan miwà kad, su
dì mému ka kamatayanna ka duwa gabatà ku dalám dád ka sábbad álló.”
46 Igkagi si Rebecca ki Isaac, na mà din, “Tuu mahirap tô kóddô ku tingód
katô mga ikóddô áknita na Hetihanon. Atin ka duwán Hetihanon na kalyagan
i Jacob iring kani duwa sawa i Esau, tuu pa madigár ka matéyad!”

28

1 Purisu igtawar si Isaac ki Jacob, asta igdasal sikandin ébô madigár tô
bággén katô Manama kandin. Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Yaka
ágkalyag ka bayi na Canaanhon. 2 Sadun ka baling tun ta Mesopotamia tun
ta pamilya katô apù nu na si Betuel. Madigár ka kalyagan nu tô batà katô
amayánnán nu na si Laban. 3 Mólà pa ka madigár tô bággén katô Tuu Matulus
Manama áknikó, asta imun din na marapung tô mga rubbad nu ébô mému ka
na kamónaan katô marapung mga grupo ka manubù. 4 Mólà pa ka tumanán
katô Manama tô igtandô din ki Abraham ébô matigatun nu asta katô mga
rubbad nu ni tanà na igóddóan ta, su ni gó tô tanà na igtandô ka Manama ki
Abraham!”
5 Na, igpapanó i Isaac si Jacob, asta igsadun sikandin tun ta Mesopotamia
sippang tun ki Laban na batà i Betuel na Arameanhon. Si Laban tô kataladi i
Rebecca na innà i Jacob asta i Esau.

---

f **27:36** 27:36 Tô kóbadan katô ngadan Jacob, “igawid katô palu” asta “áglimbung.” Ahaán tô Genesis
25:26.

6 Na, igulitan si Esau na igdasal si Isaac ébô madigár tô bággén ka Manama
ki Jacob asta igpasadun din si Jacob tun ta Mesopotamia ébô kumalyag
sikandin. Igulitan si Esau na maggát igkagi si Isaac ki Jacob na dì mému
kalyagan din tô bayi Canaanhon. 7 Ikasóddór si Esau na igtuman si Jacob
katô ámmà asta innà din, asta igsadun sikandin tun ta Mesopotamia. 8 Agad
duwán dán duwa sawa i Esau, asal tô ikasóddór sikandin na ándà kadayawi
tô ámmà din tingód katô mga gabayi na Canaanhon, 9 igsadun sikandin tun ta
amayánnán din na si Ismael na batà i Abraham, asta igkalyagan din tô batà i
Ismael na si Mahalat na adi i Neabiot.

Igtagénáp si Jacob tun ta Betel

10 Tô igpanó si Jacob tikud tun ta Berseba, igsadun sikandin tun ta Haran.
11 Asal idukilámman sikandin tun ta dalan. Purisu igdággà sikandin tun ta
tanà ébô tumudug, asta batu tô iggulunan din. 12 Igtagénáp sikandin. Igkita
din tô tété na igpatindág tun ta tanà asta igdunggù tun ta langit. Marapung
tô mga panaligan na ágpénék asta ágpónóg! 13 Igkita din tô Áglangngagán
na igtindág tun datas, asta igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Sakán tô
Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô apù nu na si Abraham, asta
ámmà nu na si Isaac. Ni tanà na igdággaan nu, tô gó é bággén ku áknikó asta tun
ta mga rubbad nu. 14 Imun ku na marapung tô mga rubbad nu sippang ka dì
dan méyap, iring na mga barukbuk ka tanà. Matalap tô mga rubbad nu tun ta
kaluwagan kani banuwa agad ánda kitanán nu. Madigár tô bággén ku tun ta
langun manubù nit banuwa ukit áknikó asta mga rubbad nu. 15 Na, dumuma
a gó áknikó, asta dóppónan ku gó sikuna agad ánda é sadunan nu. Sakán tô pólì
áknikó nit tanà ni, su inalayunna dumuma áknikó sippang ka tumanán ku tô
langun katô igtandô ku áknikó.”

16 Na, ikannó si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, “Kannun gó tô
Áglangngagán ta lugar ni, asal ándà ku kasóddóri.”

17 Imáddangan sikandin, asta igkagi, na mà din, “Makamáddang ni lugar ni,
su ni gó tô balé katô Manama! Kannun tô sállat tun ta langit!”

18 Tô sállám dán, igkangé i Jacob tô batu na iggulunan din, asta igpatindág
din ébô imun din na kasampáttan batu.g Igbusbusan din tô batu ka langis ka
olibo, su igimu din na ágpangadapanan din katô Manama. 19 Igngadanan din
tô lugar na Betel.h Asal taganà igngadanan na Luz tô lugar tô.

20 Igtandô si Jacob katô Manama, na mà din, “Atin dumuma ka asta ágbanté
ka kanak tun ta panawan ku, asta mággé ka kanak ka ágkakan asta umpakán
21 sippang mulì a tun ta balé katô ámmà ku na ándà makadadat kanak, sikuna
na Áglangngagán tô inalayun ku gó pangadapán. 22 Ni batu na igpatindág
ku imun ku na balé nu, asta bággén ku áknikó tô ikasapulù katô langun ka
kaduwánnan na bággén nu kanak.”

29

Igdunggù si Jacob tun ki Laban

1 Na, igpanayun si Jacob sippang ka igdunggù sikandin tun ta tanà na
igóddóan katô mga manubù dadan tun ta silatan. 2 Igkita din tô balun na
madiyù tun ta lunsud, asta duwán tállu grupo ka mga karnero na igdággà
madani tun ta balun. Ilimud tô mga karnero su minám dan. Asal duwán
dakál batu na pagtambun katô balun. 3 Atin ágkalimud dán tô langun karnero,
áglilidán katô mga taradóppón tô batu tikud tun ta bóbbó katô balun, asta

g **28:18** 28:18 Kasampáttan batu, ó monomento. h **28:19** 28:19 Tô kóbadan ka Betel, “balé katô Manama.”

ágkangé dan ka wayig ébô minám tô mga karnero. Pángnga iginám, tambunan dan puman tô balun.
4 Iginsà si Jacob katô mga taradóppón, na mà din, “Mga rarak ku, ánda kó tikud?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Taga Haran ké.”
5 Iginsà si Jacob, na mà din, “Igkilala kó ki Laban na apù i Nahor?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó. Igkilala ké kandin.”
6 Iginsà si Jacob, na mà din, “Madigárrù tô kóddô din?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Madigárrù. Na, yan dán gó tô batà din bayi na si Raquel na ágpid katô mga karnero!”
7 Igkagi si Jacob, na mà din, “Na, mallayat pa tô álló. Ándà pa dunggù tô oras ka kalimud katô mga karnero. Madigár ka pénámmán yu tô mga karnero asta pasabsabán yu puman.”
8 Igtaba sikandan, na mà dan, “Dì pa mému pénámmán dé tô mga karnero. Atin ka malimud dán tô langun, lilidán dé tô batu tikud tun ta bóbbó katô balun, asta pénámmán dé tô mga karnero.”
9 Róggun ágkagi si Jacob kandan, igdunggù si Raquel na igpid katô mga karnero katô ámmà din, su sikandin tô taradóppón. 10 Tô igkita i Jacob si Raquel na ágpid katô mga karnero i Laban na amayánnán i Jacob, igsadun sikandin tun ta balun, iglilid din tô batu na igtambun katô balun, igkangé din tô wayig, asta igpénám din tô mga karnero katô amayánnán din. 11 Igadák si Jacob ki Raquel asta igsággó tingód ka dayó din. 12 Igkagi sikandin ki Raquel, na mà din, “Bataánnánna katô ámmà nu, su tábbé din si Rebecca tô innà ku.”
Purisu igpalaguy si Raquel igulì, asta igulit sikandin katô ámmà din. 13 Tô ikasóddór si Laban na igdunggù tô bataánnán din na si Jacob, igsékót sikandin igsumar. Igkápkáppan din si Jacob, asta igadákkan din. Igpid din si Jacob tun ta balé din. Igulit si Jacob ki Laban tingód katô langun na ilumu. 14 Igkagi si Laban, na mà din, “Bánnal gó na bataánnán ku sikuna!”
Igóddô si Jacob tun ki Laban dalám ka sábbad bulan.

Igkalyag si Jacob ki Lea asta ki Raquel

15 Na, igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, “Agad bataánnán ku sikuna, asal dì mému lumumu ka dini kanak na ándà tandan ku áknikó. Purisu ulitiya ka ándin tô tandan ku áknikó.”
16 Na, duwa tô gabatà daraga i Laban. Si Lea tô kaké, asta si Raquel tô adi. 17 Agad madigár ágsállággán tô mata i Lea, asal tuu pa madigár é lawa i Raquel, asta tuu madigár ágsállággán é bónnóng din. 18 Dakál gó tô ginawa i Jacob ki Raquel. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Lumumuwa dini áknikó ka pittu ámmé ka pakalyagan nu kanak tô batà nu adi na si Raquel.”
19 Igkagi si Laban, na mà din, “Madigár gó ka sikuna tô pakalyagán ku kandin, su sikuna tô tuu madigár ka tandingán katô duma mga manubù na kumalyag pád kandin. Na, óddô ka dini, asta lumu ka dini kanak.”
20 Purisu iglumu si Jacob ka pittu ámmé ébô kalyagan din si Raquel. Asal tun ta panámdám i Jacob, iring na pira dád álló tô kadugayan, su tuu dakál tô ginawa din ki Raquel.
21 Tô iglabé dán tô pittu ámmé, igkagi si Jacob ki Laban, na mà din, “Na, bággé nu tô batà nu kanak ébô mému dán sawa ku, su ituman dán tô pittu ámmé.”
22 Purisu igpému i Laban tô dakál kalimudan, asta igpalimud din tô langun manubù na igóddô dutun. 23 Asal tô dukilám dán, ánnà si Raquel tô igpid i Laban tun ki Jacob, asal si Lea, asta sikandin tô iglayukan i Jacob. 24 (Igbággé i Laban ki Lea tô állang din bayi na si Zilfa ébô tumabang kandin.)

25 Na, tô sállám dán, igkita i Jacob na si Lea kannê tô iglayukan din. Purisu
igésà sikandin katô ugang din, na mà din, “Madat ni iglumu nu kanak! Si
Raquel tô igtandô nu kanak tingód katô lumu ku. Manan ka iglimbung ka
kanak?”
26 Igtaba si Laban, na mà din, “Duwán ágkémun dé na dì mému pakalyagan
tô adi daraga ka dì pa unan pakalyagan tô kaké. 27 Angat ka ka sábbad linggo
sippang ka mapángnga tô kalimudan ka kasal nu ki Lea, asta bággén ku pagsik
áknikó tô adi din na si Raquel. Asal kailangan lumumu ka puman kanak ka
pittu pa ámmé.”
28 Na, ignunug si Jacob. Tô ipángnga dán tô sábbad linggo katô kasal i Jacob
ki Lea, igbággé i Laban tô batà din na si Raquel ki Jacob ébô mému na sawa
din. 29 (Igbággé i Laban ki Raquel tô állang din bayi na si Bilha ébô tumabang
kandin.) 30 Iglayuk pagsik si Jacob ki Raquel, asta dakál pa tô ginawa i Jacob
ki Raquel ka tandingán ki Lea. Iglumu si Jacob tun ki Laban ka pittu pa ámmé.

Mga gabatà i Jacob

31 Tô ikasóddór tô Áglangngagán na délák tô ginawa i Jacob ki Lea, igpabatà
din si Lea, asal ándà palang batà i Raquel. 32 Igmabáddás si Lea asta
igpamasusu sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Igkita katô
Áglangngagán tô kahirapan ku. Na, ginawaannad pád katô duma ku.” Purisu
igngadanan din tô batà din ki Ruben.[i]
33 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà
mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Igbággayanna puman katô Áglangngagán
kani batà, su igdinág din na délák tô ginawa katô duma ku kanak.” Purisu
igngadanan din tô batà din ki Simeon.[j]
34 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà
mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Ginawaannad basì katô duma ku, su
igpamasusuwad kani tállu gabatà din gamama.” Purisu igngadanan din tô
batà din ki Levi.[k]
35 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà
mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Durungán kud tô Áglangngagán.” Purisu
igngadanan din tô batà din ki Juda.[l] Pángnga igpamasusu si Lea ki Juda, ándà
pa puman sikandin batà.

30

1 Asal ándà palang batà na ipamasusu i Raquel. Purisu isabuan sikandin
katô kaké din. Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Atin ka diya ikuna
pabataán, matéya!”
2 Isókó si Jacob ki Raquel, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà a Manama!
Sikandin tô ándà pabatà áknikó.”
3 Igkagi si Raquel, na mà din, “Bággén ku áknikó tô állang ku na si Bilha.
Layuk ka kandin ébô duwán pamasusun din na mému mga gabatà ku ukit
kandin.”
4 Purisu igbággé i Raquel tô állang din na si Bilha ki Jacob ébô imun na sawa
din. Tô igpalayuké dan, 5 igmabáddás si Bilha, asta igpamasusu sikandin
ka batà mama. 6 Igkagi si Raquel, na mà din, “Inéduwan tô Manama kanak.

---

[i] **29:32** 29:32 Tô ngadan Ruben, iring katô kagi ka Hebreo, “duwán gó batà mama” ó “igkita din tô kahirapan ku.” [j] **29:33** 29:33 Tô ngadan Simeon, iring katô kagi ka Hebreo, “ágdinág.” [k] **29:34** 29:34 Tô ngadan Levi, iring katô kagi ka Hebreo, “Ginawa.” [l] **29:35** 29:35 Tô ngadan Juda, iring katô kagi ka Hebreo, “kadurung.”

Igpaminág sikandin katô igpamuyù ku, asta igbággayanna ikandin kani batà mama!" Purisu igngadanan i Raquel tô batà ki Dan.[m]
7 Igmabáddás puman si Bilha, asta igpamasusu sikandin katô ikaduwa batà
din mama. 8 Igkagi si Raquel, na mà din, "Sakán asta tô kaké ku, igpamatayé
ké dángngan, asal áknganni italu kud sikandin." Purisu igngadanan i Raquel
tô batà ki Neftali.[n]
9 Na, tô ikapanámdám si Lea na ándà puman sikandin batà, igbággé din
tô állang din na si Zilfa ki Jacob ébô mému na sawa din. 10 Igmabáddás si
Zilfa, asta igpamasusu sikandin ka batà mama. 11 Igkagi si Lea, na mà din,
"Igtabanganna katô Manama!" Purisu igngadanan i Lea tô batà ki Gad.[o]
12 Duwán ikaduwa batà mama i Jacob na igpamasusu ki Zilfa. 13 Igkagi
si Lea, na mà din, "Tuuwa idayawan! Kumagi dán tô duma mga gabayi na
tuuwa idayawan." Purisu igngadanan i Lea tô batà ki Aser.[p]
14 Na, tun ta timpo ka kakáttu ka trigo, igsadun si Ruben tun ta kinamát,
asta igkita din tô mga sigbát na ágngadanan mandragora na ágkannán ka mga
gabayi ébô matà dan. Igpid din tô mga mandragora tun ta innà din na si Lea.
Igkagi si Raquel ki Lea, na mà din, "Bággayiya katô mga mandragora na igpid
katô batà nu."
15 Igkagi si Lea, na mà din, "Igagó nu gó tô duma ku. Agón nud puman tô
mga mandragora na igpid katô batà ku?"
Igkagi si Raquel, na mà din, "Na, bággé nu kanak tô mga mandragora, asta
sikuna tô palayukan ku ki Jacob kani ka dukilám."
16 Na, tô igsalláp dán tô álló, igulì si Jacob tikud tun ta kinamát. Igsumar si
Lea kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Kailangan lumayuk ka kanak
ni dukilám, su duwán mga mandragora na igkita katô batà ku, asta tô gó tô
igbayad ku ki Raquel ébô lumayuk ka kanak."
Purisu si Lea tô iglayukan i Jacob ka dukilám. 17 Igpaminág ka Manama
tô dasalán i Lea. Purisu igmabáddás sikandin, asta igpamasusu ka ikalima
batà mama i Jacob. 18 Igkagi si Lea, na mà din, "Duwán ágpulusán na igbággé
ka Manama kanak su igbággé ku tô állang ku ki Jacob ébô imun sawa din."
Purisu igngadanan i Lea tô batà din ki Isacar.[q] 19 Igmabáddás puman si Lea,
asta igpamasusu sikandin ka ikannám batà mama i Jacob. 20 Igkagi si Lea, na
mà din, "Tuu madigár tô igbággé katô Manama kanak. Purisu pabantugánna
basì katô duma ku, su ánnám dán tô gabatà din gamama na igpamasusu ku."
Purisu igngadanan i Lea tô batà din ki Zabulon.[r] 21 Igpamasusu pagsik si Lea
ka batà bayi, asta igngadanan din tô batà ki Dina.
22 Inéduwan tô Manama ki Raquel, igpaminág ka Manama tô dasalán
din, asta igpabatà ka Manama sikandin. 23 Igmabáddás si Raquel, asta
igpamasusu ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, "Igkangé dán katô
Manama tô kayyaan ku. 24 Mólà pa ka dugangan katô Áglangngagán ni batà
ku mama." Purisu igngadanan i Raquel tô batà din ki Jose.[s]

Igpasaboté si Jacob asta si Laban

25 Na, pángnga ipamasusu si Jose, igkagi si Jacob ki Laban, na mà din,
"Kakalyag ku na mulì ad tun ta igpamasusuwan kanak. 26 Papanó kad kanak,
tô mga sawa ku, asta tô mga gabatà ku, su sikandan gó tô bullas katô lumu ku

---

m **30:6** 30:6 Tô ngadan Dan, iring katô kagi ka Hebreo, "inéduwan." n **30:8** 30:8 Tô ngadan Neftali, iring katô kagi ka Hebreo, "igpanalu." o **30:11** 30:11 Tô ngadan Gad, iring katô kagi ka Hebreo, "igtabangan." p **30:13** 30:13 Tô ngadan Aser, iring katô kagi ka Hebreo, "kadayawan." q **30:18** 30:18 Tô ngadan Isacar, iring katô kagi ka Hebreo, "duwán ágpulusán." r **30:20** 30:20 Tô ngadan Zabulon, iring katô kagi ka Hebreo, "pabantugán." s **30:24** 30:24 Tô ngadan Jose, iring katô kagi ka Hebreo, "dugangan."

para áknikó. Isóddóran nu na madigár tô igpulus nu ukit katô lumu ku para áknikó."
27 Igkagi si Laban, na mà din, "Atin ka duwán kédu nu kanak, óddô ka pa
dini. Yaka pa ágpanó, su ukit katô salamangka isóddóran ku na madigár tô
igbággé katô Áglangngagán kanak tingód katô kóddô nu dini. 28 Agad ándin tô
kakalyag nu, tô gó é tandan ku áknikó."
29 Igkagi si Jacob, na mà din, "Isóddóran nu na madigár tô kalumu ku
para áknikó. Igmarapung dán tô mga mannanap nu su sakán tô igdóppón.
30 Dángngan tô ándà a pa dunggù, délák dád tô kaduwánnan nu. Asal tuu kad
iduwánnan áknganni, su madigár tô igbággé katô Áglangngagán áknikó ukit katô
lumu ku. Purisu áknganni, kailangan duwán pulusán katô pamilya ku ukit
katô lumu ku."
31 Iginsà si Laban, na mà din, "Ándin tô tandan ku áknikó?"
Igtaba si Jacob, na mà din, "Yaka ágtandan kanak. Asal ka kakalyag nu na
dóppónan ku pa tô áknikó mga mannanap, kailangan numunug ka kani kagin
ku áknikó. 32 Ni álló ni, tumalappa tun ta langun mannanap nu, asta kangén
ku tô langun nati ka karnero na métám asta tô langun nati ka kambing na
kabang. Tô gó tô nángngà tandan nu kanak. 33 Tun ta dumunggù álló, atin ka
sumállág ka katô mga mannanap ku, atin ka kitanán nu tô mga kambing na
ánnà kabang, asta tô mga karnero na ánnà métám, kasóddóran nu na igtakó
ku yan áknikó."
34 Ignunug si Laban, na mà din, "Óó! Tuman nu tô igkagi nu."
35 Asal tô álló tô, igkangé i Laban tô langun kambing na kabang asta tô
ibaláttan ka mapputì agad mama ó bayi, asta tô langun karnero na métám.
Igpadóppónan din katô mga gabatà din gamama. 36 Igpid i Laban tô mga
mannanap tun ta madiyù tanà na ágkadunggù ka tállu álló ágpanón, asta
igdóppón si Jacob katô mga mannanap i Laban na isamà.
37 Na, igkangé i Jacob tô mga panga ka kayu alamo, almendras, asta pla-
tano, asta igluwitan din, asal duwán állát-állát na ándà din luwiti ébô duwán
mapputì kórét. 38 Igbunsud din tô mga panga madani tun ta ginámmanan ka
mga mannanap ébô kitanán dan ka minám dan, su tô iginám tô mga kambing,
igpatampaké dan. 39 Tô igpatampaké tô mga mannanap madani tun ta panga
na igkórétan, kabang tô mga nati na ipamasusu.
40 Igássa i Jacob tô mga bayi na mga karnero asta mga kambing, asta
igpatubang din katô mga mama na mga mannanap i Laban na kabang
asta métám. Purisu igmarapung tô kandin mga mannanap, asta ándà din
pasábbadi tun ta mga mannanap i Laban.
41 Atin ka ágpatampaké tô mga mannanap na malambù, ágbunsudán i Jacob
tô mga panga na igkórétan madani tun ta ginámmanan ébô kitanán dan. 42 Asal
ka magasà tô mga mannanap, dì din ágbunsudán tô mga panga. Purisu
si Laban tô ikatigatun katô mga mannanap na magasà, asta si Jacob tô
ikatigatun katô mga malambù. 43 Purisu tuu iduwánnan si Jacob. Marapung
tô mga mannanap, mga állang, mga kamelyo, asta mga asno na itigatun din.

31

Igpalaguy si Jacob tikud tun ki Laban

1 Na, ikadinág si Jacob katô igkagi katô mga gabatà gamama i Laban, na mà
dan, "Igkangé i Jacob tô langun mannanap i Ámmà, su igtigatun dán i Jacob
tô taganà igtigatun katô ámmà ta."
2 Ikasóddór si Jacob na iring na ándà dán ginawa i Laban kandin ka
tandingán katô dakál ginawa din dángngan.

3 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Jacob, na mà din, “Ulì kad tun ta tanà na
igóddóan katô ámmà nu, apù nu, asta mga gakád nu. Tabangan ku gó sikuna.”
4 Purisu igpatawar i Jacob si Raquel asta si Lea tun ta lugar na igdóppónan
din ka mga mannanap ébô patóngkóé dan. 5 Igkagi si Jacob kandan, na mà
din, “Dángngan, dakál tô ginawa katô ámmà yu kanak. Asal áknganni, ándà dán
ginawa din kanak. Asal inalayunna ágdumaan katô Manama na ágpangadapán
katô ámmà ku. 6 Isóddóran yu na igággár-ággárra iglumu para katô ámmà
yu. 7 Asal iglimbunganna ikandin, su makapira din uman-umani tô tandô
din tingód ka tandan din kanak. Asal ukit katô tabang ka Manama, ándà
a ikandin dadatti. 8 Tô igtandô tô ámmà yu kanak na langun kambing na
kabang tô tandan din kanak, kabang tô langun na ipamasusu. Tô igtandô
puman sikandin kanak na langun kambing na kórétán tô tandan din kanak,
kórétán tô langun na ipamasusu. 9 Purisu igkangé katô Manama tô mga
mannanap tikud tun ta ámmà yu, asta igbággé din kanak.
10 “Dángngan tô timpo na igpatampaké tô mga kambing, igtagénáppa. Igkita
ku na kórétán asta kabang tô langun kambing na mama na igtampak.
11 Róggun igtagénáppa, igkagi tô panaligan ka Manama kanak, na mà din,
‘Jacob.’ Igtaba a, ‘Kannunna!’ 12 Igkagi tô panaligan, ‘Sállág ka. Kórétán
asta kabang dád tô langun kambing na mama na igtampak katô mga bayi.
Imun ku na marapung tô mga mannanap nu, su igkita ku tô langun madat
na iglumu i Laban áknikó. 13 Sakán tô Manama na igpakita áknikó dángngan
tun ta Betel. Igimu nu tô kasampáttan batu[t] na igbusbusan nu ka langis, asta
igpasakup ka kanak. Na, panó kad! Ulì kad tun ta igpamasusuwan áknikó.’ ”
14 Igkagi si Raquel asta si Lea, na mà dan, “Mému áknami, su ándà dán isamà
na bággén áknami ka maté tô ámmà dé. 15 Tun ta panámdám din, iring ké na
ánnà gabatà din, su igbarigyà ké ikandin iring na állang, asta inémmát dán tô
igsablag nu kandin. 16 Tô langun ka kaduwánnan katô ámmà dé igkangé dán
katô Manama asta igbággé din dán áknita asta tun ta mga gabatà ta. Purisu
agad ándin tô igkagi katô Manama áknikó, tuman nu.”
17 Purisu igpasaké i Jacob tô mga gabatà din asta tô mga sawa din tun ta
mga kamelyo. 18 Igpóna din tô langun mannanap din, agad tô langun na
itigatun din tun ta Mesopotamia. Igpanó sikandin igsadun tun ta tanà katô
ámmà din na si Isaac tun ta Canaan. 19 Tô igpanó dan, ándà si Laban, su
igsadun sikandin tun ta mga karnero din na igpasabsab ébô buruwan din.
Igtakó i Raquel tô mga ágmanaman tikud tun ta balé katô ámmà din, asta igpid
din. 20 Iglimbung si Jacob ki Laban, su ándà din pasóddóri tingód katô kapanó
dan. 21 Igpid i Jacob tô langun katô kaduwánnan din, asta igpalaguy sikandin.
Igtalipag dan katô Wayig ka Eufrates, asta igsadun dan tun ta pabunganán ka
Galaad.

Iglupug si Laban ki Jacob

22 Tô itálluwan dan dán, igulitan si Laban na igpalaguy dán si Jacob. 23 Purisu
igpid i Laban tô mga gakád din, asta iglupug dan si Jacob. Tô iglabé dán tô
pittu álló, isabban dan sikandin tun ta pabunganán ka Galaad. 24 Asal tô
ándà dan pa ikasab kandin, igpakita tô Manama ki Laban ka dukilám ukit
ka tagénáp, asta igkagi sikandin, na mà din, “Piyà-piyà ka gó. Yaka ágkagi ka
madat ki Jacob.”
25 Na, igkampo si Jacob tun ta pabunganán ka Galaad. Tô ikasab si Laban
asta tô mga kadumaan din ki Jacob, igkampo dan madani. 26 Igkagi si Laban
ki Jacob, na mà din, “Madat tô iglumu nu. Iglimbung ka kanak, asta igpid

t **31:13** 31:13 Kasampáttan batu, ó monomento.

nu tô mga gabatà ku iring na manubù na inammát ka mangayó. 27 Manan
ka igpalaguy ka? Manan ka iglimbung ka kanak? Atin ka igpasóddórra
ikuna, papanón ku pád sikiyu na duwán dakál dayó asta kanta na tákkássan ka
dagingán katô tamburin asta alpa. 28 Ándà a ikuna padákki katô mga apù ku
asta mga gabatà ku. Tuu madat tô iglumu nu kanak. 29 Agad mému dadattan
ku sikuna, asal géna dukilám igkagiyanna katô Manama na ágpangadapán katô
ámmà nu na dì mému kumagiya ka madat áknikó. 30 Isóddóran ku na duwán
kakalyag nu na mulì ka tun ta ámmà nu. Asal manan ka igtakó nu tô mga
ágmanaman tikud tun ta balé ku?”

31 Igtaba si Jacob, na mà din, “Ándà a pasóddór áknikó su imáddanganna agó
angén nu ni mga sawa ku. 32 Asal tingód katô mga ágmanaman nu, atin ka
kitanán nu tô igtakó katô, matayan sikandin. Na, tumandô a tun ta tubang
kani mga gakád ta, atin ka duwán kaduwánnan nu na kitanán nu dini, mému
piddán nu.”

Asal ándà sóddór i Jacob na si Raquel tô igtakó katô mga ágmanaman i Laban.

33 Purisu igpamasak si Laban tun ta tulda i Jacob, tun ta tulda i Lea, asta tun
ta tulda katô duwa állang bayi, asal ándà palang igkita din. Igahu sikandin tun
ta tulda i Raquel. 34 Taganà igállás i Raquel tô mga ágmanaman tun ta siyà katô
kamelyo din, asta igunsad sikandin tun ta bówwó. Agad igpamasak si Laban
katô langun tun dalám ta tulda, asal ándà din kitayi. 35 Igkagi si Raquel katô
ámmà din, na mà din, “Ámmà, yaka ágkasókó kanak, asal diya tumindág su
ágdipanugánna.”

Purisu igpamasak si Laban, asal ándà din kitayi tô mga ágmanaman din.
36 Tuu isókó si Jacob, asta igsawé din si Laban, na mà din, “Ándin tô salà ku
áknikó? Ándin tô sugù nu na iglapas ku? Iglupugga ikuna iring na tulisanna.
37 Igahà nu tô langun kaduwánnan ku. Pakita nu kanak ka ándin tô igtakó ku
tikud tun áknikó! Atin ka duwán igkita nu, pid nu dini ta tubang ta ébô ruudan
ki katô mga gakád ta!

38 “Iglumuwa tun áknikó ka duwa pulù (20) ámmé. Róggun igdóppónan ku
tô áknikó mga mannanap, ándà palang kapákkasi tô mga karnero nu asta
tô mga kambing nu. Ándà karnero nu na igkan ku. 39 Atin ka duwán
igmatayan ka mga mannanap ka kabánnássan, ándà ku piddi tun áknikó, asal
kanak mannanap tô igbullas ku katô inaté. Atin ka duwán igtakó agad álló
ó dukilám, igpabayadan nu kanak. 40 Mahirap tô iglumu ku, su marikitta
ágkélad ka álló, asta ágkagánnawanna ka dukilám. Inalayunna ágkapuló. 41 Tô
gó tô inókitan ku dalám ka duwa pulù (20) ámmé tingód katô kalumu ku para
áknikó. Sapulù áppat (14) ámmé tô kalumu ku áknikó su tô gó tô sablag ku katô
duwa gabatà nu. Ánnám ámmé tô kalumu ku áknikó su tô gó tô bayad ku kani
mga mannanap. Asal ikapira nu uman-umani tô tandô nu tingód ka tandan
nu kanak. 42 Asal igtabanganna katô Manama na ágpangadapán katô apù ku
na si Abraham asta tô ámmà ku na si Isaac. Atin ka ándà a ikandin tabangi,
igpéwà a ikuna na ándà palang ágpulusán ku. Asal igkita katô Manama tô
kahirapan ku asta pagud ku. Purisu igsapadan ka ikandin géna dukilám.”

43 Igkagi si Laban, na mà din, “Kanak gó gabatà tô mga sawa nu, asta kanak
apù tô mga gabatà dan. Kanak ni mga mannanap ni. Agad ándin tô kitanán
nu dini, kanak tô langun. Asal dì mému madat tô lumun ku tun ta mga gabatà
ku asta tun ta mga apù ku. 44 Madigár gó ka pasaboté ki. Madigár ka imun ta
tô kasampáttan batu ébô dì ta kalingawan tô kasabotan ta.”

45 Purisu igkangé i Jacob tô dakál batu, asta igpatindág din ébô mému
kasampáttan batu. 46 Igsugù din tô mga gakád din, na mà din, “Limud yu tô
mga batu.”
Purisu iglimud dan tô mga batu, asta igpagluntud-luntud dan. Igkan
dan langun tun ta madani. 47 Igngadanan i Laban tô kasampáttan batu
na Jegar Sahaduta tun ta kinagiyan ka Aramea, asta igngadanan i Jacob tô
kasampáttan batu na Galeed tun ta kinagiyan ka Hebreo.[u]
48 Igkagi si Laban, na mà din, “Ni mga batu na igpaglimud, tô gó é
kasampáttan batu ébô dì ta kalingawan tô tandô ta.”
Purisu igngadanan tô tanà na Galeed. 49 Igngadanan tô tanà na Mispa,[v]
su igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, “Atin ka pasuwayé ki tikud kannun,
ágbanté tô Áglangngagán tun ta tángngaan ta ébô dì ki pasulungé, agad padiyué
ki. 50 Atin ka dadattan nu tô mga gabatà ku na mga sawa nu, asta kumalyag
ka katô ássa bayi na ánnà batà ku, agad dì ku kasóddóran, asal kitanán ka katô
Manama, asta supakan ka ikandin. 51 Ni dán tô mga batu na iglimud ku tun ta
tángngaan ta, asta ni dán tô batu na igpatindág ku asta inému na kasampáttan
batu. 52 Igtagù ta ni kannun ébô dì ta kalingawan tô tandô ta na diya gó
lumapas kani mga batu ni ébô dumadatta áknikó, asta dì ka gó lumapas kani
mga batu ni ébô dumadat ka kanak. 53 Atin ka dì ta tumanán ni tandô ta,
supakan ki katô Manama na ágpangadapán katô apù nu na si Abraham asta
apù ku na si Nahor.”
Igtandô si Jacob ukit katô ngadan ka Manama na ágpangadapán katô ámmà
din na si Isaac. 54 Igmatayan i Jacob tô mannanap. Iggóbbó din asta igbággé
din tun ta Manama dutun ta pabungan. Igimu din tô pan, asta igpakan din
tô mga gakád din. Pángnga igkan dan, igdággà dan tun ta pabunganán.
55 Tô sállám dán, igadák si Laban katô mga apù din asta tô mga gabatà din,
asta igdasal sikandin ébô madigár tô bággén ka Manama kandan. Igpanó
sikandin asta igulì.

32

Igpapid i Jacob tô mga gasa tun ki Esau

1 Na, tô igpanó si Jacob, duwán mga panaligan ka Manama na igsumar
kandin tun ta dalan. 2 Tô igkita si Jacob kandan, igkagi sikandin, na mà
din, “Ni gó tô góddóan ka Manama!” Purisu igngadanan din tô lugar na
Mahanaim.[w]
3 Na, duwán mga ágsuguánnán na igpóna i Jacob ébô sumumar katô kataladi
din na si Esau tun ta tanà ka Edumea. 4 Igsugù si Jacob kandan, na mà din,
“Ulit yu ni kagi ku tun ta kaké ku na si Esau. ‘Sakán si Jacob na tuu ágpabbabà
tun áknikó. Agad idugéya igóddô tun ta amayánnán ta na si Laban, asal mulì
ad gó puman. 5 Marapung dán tô mga baka, tô mga asno, tô mga karnero, tô
mga kambing, asta tô mga állang na itigatun ku. Ágpasóddórra áknikó tingód
katô kadunggù ku, ébô mému pô mólì tô ginawa nu kanak.’ ”
6 Tô iglónód tô mga ágsuguánnán tun ki Jacob, igkagi sikandan, na mà dan,
“Igsadun kéd tun ta kataladi nu na si Esau, asta igpanó dán sikandin ébô
sumumar áknikó. Áppat gatus (400) tô mga manubù na igtákkás kandin.”
7 Purisu tuu imáddangan si Jacob, asta itanaan sikandin. Igtángngà din tô
mga manubù na igtákkás kandin, asta igtángngà din tô mga karnero, tô mga

---

[u] **31:47** 31:47 Tingód katô Jegar Sahaduta asta Galeed, magunawa tô kóbadan katô duwa ngadan, “kalimud ka mga batu ka kasampáttan.” [v] **31:49** 31:49 Tô kóbadan katô Mispa, “bantéyanan.”
[w] **32:2** 32:2 Tô kóbadan ka Mahanaim, “duwa grupo ka mga sundalo ka Manama.”

kambing, tô mga baka, asta tô mga kamelyo din, 8 su igpanámdám sikandin,
na mà din, “Atin ka dadattan i Esau tô una grupo, makaluwà tô tapuri grupo.”
9 Na, igdasal si Jacob, na mà din, “Áglangngagán na ágpangadapán katô apù
ku na si Abraham asta tô ámmà ku na si Isaac, Áglangngagán ku, sikuna tô
igkagi kanak na mulì a tun ta igpamasusuwan kanak asta tun ta mga gakád
ku. Igtandô ka na tumabang ka kanak. 10 Ánnà a nángngà para katô kédu
nu kanak, asal tuu ka ágkasarigan asta igtuman nu gó tô tandô nu kanak.
Tô igtalipagga kani Wayig ka Jordan dángngan tô igsadunna tun ki Laban,
tukád ku dád tô igpid ku. Asal áknganni duwán dán duwa magdakál grupo
na ágpiddán ku. 11 Tabangiya gó ébô diya dadattan katô kaké ku na si Esau.
Ágkamáddanganna agó matayan ké langun ikandin, asta mapánnas tô langun
sawa ku asta mga gabatà ku. 12 Yaka nu ágkalingawi tô igtandô nu na madigár
tô lumun nu kanak, asta imun nu marapung tô mga rubbad ku sippang ka dì
dan méyap iring na karapungan katô mga baklayan tun ta dagat.”
13 Na, igdággà si Jacob dutun. Igsalin din tô mga mannanap ébô duwán
bággén din ki Esau. 14 Duwa gatus (200) tô mga kambing bayi, duwa pulù
(20) tô mga kambing mama, duwa gatus (200) tô mga karnero bayi, duwa
pulù (20) tô mga karnero mama, 15 tállu pulù (30) tô mga kamelyo bayi asta
tô mga nati dan, kappatan (40) tô mga baka bayi, sapulù (10) tô mga baka
mama, duwa pulù (20) tô mga asno bayi, asta sapulù (10) tô mga asno mama.
16 Igpagtángngà-tángngà din tô langun dan, asta duwán állang na igpadóppón
din tun ta tagsábbad-sábbad grupo. Igkagiyan din tô mga állang din, na mà
din, “Pid yu tô mga mannanap tun tóna, asta kailangan duwán állát tun ta
tagsábbad-sábbad grupo.”
17 Igsugù si Jacob katô állang na igpóna din, na mà din, “Atin ka kitanán nu tô
kataladi ku na si Esau, atin ka minsà sikandin ka sadan tô amo nu asta ánda é
sadunan nu, asta sadan tô tigatun kani mga mannanap na igpid nu, 18 taba ka
kandin, ‘Ni gó tô mga mannanap i Jacob na tuu ágpabbabà tun áknikó. Igpapid
din ni ébô bággén áknikó. Tun pa sikandin ta tapuri.’ ”
19 Magunawa gó pagsik tô igsugù i Jacob katô ikaduwa asta ikatállu
manubù, asta tun ta langun manubù na igpid katô mga mannanap. Igkagi
sikandin, na mà din, “Atin ka kumita kó kandin, magunawa tô kagin yu
kandin. 20 Kailangan kumagi kó kandin, ‘Tun pa ta tapuri si Jacob na tuu
ágpabbabà tun áknikó.’ ”
Tô gó é igsugù din kandan, su igpanámdám sikandin, “Ukit kani bággén ku
kandin, makóbì a kandin. Purisu atin ka pakitaé ké, pasinsiyaan din basì tô
salà na iglumu ku kandin.”
21 Purisu igpóna i Jacob tô mga ágbággén din ki Esau, asal igdággà pa si Jacob.

Igpadumogé si Jacob asta tô Manama

22 Na, tô dukilám dán, igánnó si Jacob asta igpid din tô duwa sawa din, tô
duwa állang dan, asta tô sapulù sábbad (11) mga gabatà din gamama, asta
igpatalipag din sikandan tun ta Wayig ka Jordan tun ta Jaboc. 23 Igpatalipag
din pagsik tô langun mannanap na itigatun din. 24 Si Jacob dád tô ándà
talipag.
Na, duwán manubù na igdunggù tun ki Jacob asta igpadumogé dan sip-
pang ka sállám. 25 Tô ikasóddór tô manubù na dì ágkatalu si Jacob, igawidan
din tô laluwadan ka bubun i Jacob ébô kaliusan. 26 Igkagi tô manubù, na mà
din, “Lángngaiyad, su masig dán ágkasállám.”
Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Diya gó lumángngà áknikó. Tandô ka pa na
madigár tô bággén nu kanak.”

27 Iginsà tô manubù, na mà din, “Sadan tô ngadan nu?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Sakán si Jacob.”
28 Igkagi tô manubù, na mà din, “Tikud áknganni, dì kad ngadanan ki Jacob,
asal ngadanan kad ki Israel,[x] su igpadumogé kó katô Manama asta katô mga
manubù, asta igpanalu ka.”
29 Iginsà si Jacob, na mà din, “Ulitiya. Sadan tô ngadan nu?”
Igtaba tô manubù, na mà din, “Yaka ginsà ka sadan tô ngadan ku.”
Na, madigár tô igbággé din ki Jacob, asta igpanó sikandin. 30 Igngadanan
i Jacob tô lugar na Peniel,[y] su igkagi sikandin, na mà din, “Agad igkita ku tô
bónnóng katô Manama, asal ándà a gó kamaté.”
31 Tô duwán dán álló, igpanó si Jacob tikud tun ta Peniel. Igténgkà sikandin
su ilius tô bubun din. 32 Purisu agad áknganni, dì ágkannán katô mga rubbad i
Israel tô ugat ka ákkud madani tun ta laluwadan ka bubun ka mannanap na
giyón dan, su tô gó é igawidan katô Manama tun ta bubun i Jacob.

33

Igpakitaé si Jacob asta si Esau

1 Na, igkita i Jacob si Esau tun ta madiyù asta tô áppat gatus (400) mga
manubù na igtákkás kandin. Igpadóppón din si Lea, si Raquel, asta tô duwa
állang dan katô mga gabatà dan. 2 Igpóna din tô duwa állang asta tô mga
gabatà dan, igpatalundug din si Lea asta tô mga gabatà din, asta igpatapuri
din si Raquel asta si Jose. 3 Iguna si Jacob tun ta langun dan, asta makapittu
sikandin iglingkóód tun ta tanà sippang ka igdunggù sikandin tun ta kaké
din.
4 Asal igpalaguy si Esau igsumar ki Jacob, igkápkáppan din tô adi din, asta
igadákkan din. Igsággó tô duwa dan. 5 Tô igkita si Esau katô mga gabayi asta
mga gabatà, iginsà sikandin, na mà din, “Sadan ni mga kadumaan nu?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Ni gó tô mga gabatà na igbággé katô Manama
kanak ukit katô kédu din.”
6 Igpadani tô duwa állang asta tô mga gabatà dan, asta iglingkóód dan tun
ki Esau. 7 Igpadani si Lea asta tô mga gabatà din, asta iglingkóód dan. Tun ta
tapuri katô langun, igpadani si Jose asta si Raquel, asta iglingkóód dan.
8 Iginsà si Esau, na mà din, “Manan ka igpid nu tô marapung mga man-
nanap na isumaran ku géna?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Tô gó tô gasa ku áknikó ébô mólì tô ginawa nu
kanak.”
9 Asal igkagi si Esau, na mà din, “Nángngà dán tô kanak mga mannanap.
Yakad ágbággé kanak.”
10 Igkagi si Jacob, na mà din, “Bággén ku áknikó. Atin ka duwán ginawa nu
kanak, tanggap nu ni gasa ku áknikó. Tô igkita ku tô bónnóng nu, iring na
igkita ku tô bónnóng ka Manama. 11 Tanggap nu ni gasa ku, su madigár tô
tabang ka Manama kanak, asta nángngà tô kaduwánnan ku.”
Tuu igpirit i Jacob si Esau. Purisu igtanggap i Esau tô gasa.
12 Igkagi si Esau, na mà din, “Na, panó kid. Padángngané kid.”
13 Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Isóddóran nu na marénták pa tô mga
gabatà ku, asta duwán mga nati katô mga karnero asta mga baka ku. Atin
ka pasigán tô kapanó dan ka sábbad álló, maté dan gó. 14 Mólà pa ka muna ka
áknami su lumagénut ké dád na tumalundug áknikó ébô nángngà tô panawán

---

x **32:28** 32:28 Tô kóbadan katô ngadan Israel, “Tô igdumog katô Manama.” y **32:30** 32:30 Tô kóbadan ka Peniel, “bónnóng katô Manama.”

dé, agad tô mga mannanap asta tô mga gabatà ku, sippang ka dumunggù ké
tun áknikó tun ta Edumea."
15 Igkagi si Esau, na mà din, "Madigár ka tananan ku áknikó ni mga manubù
ku ébô dumuma asta mullug dan ákniyu."
Asal igkagi si Jacob, na mà din, "Yakad kanan. Nángngà dán su madigár tô
ginawa nu kanak."
16 Purisu tô álló tô, igpanó si Esau asta igulì tun ta Edumea. 17 Asal
igsuwé baling si Jacob tun ta Sucot, asta igpému din tô balé na góddóan dan,
asta tô mga rákkó asta tô mga koral para katô mga mannanap din. Purisu
igngadanan tô lugar na Sucot.[z]
18 Na, tô igulì si Jacob tikud tun ta Mesopotamia, igdunggù sikandin tun ta
lunsud ka Siquem tun ta Canaan na ándà ikadadat kandin. Igóddô sikandin
madani tun ta lunsud ka Siquem. 19 Igbayadan din tô tanà na igóddóan din.
Sábbad gatus (100) abuk ka mapputì bulawan tô bayad din tun ta mga rubbad
i Hamor na ámmà i Siquem. 20 Igimu i Jacob tô ággóbbówanan ka mannanap
na ágbággén tun ta Manama, asta igngadanan din tô El Elohe Israel.[a]

34

Igpamókkós i Siquem si Dina

1 Na, si Dina tô batà daraga i Jacob ki Lea. Sábbad álló, igbisita si Dina tun
ta mga daraga na igóddô tun ta lunsud. 2 Na, si Siquem tô batà mama katô
ágpangulun na si Hamor na Hebihanon. Tô igkita i Siquem si Dina, igawidan
din, asta igpamókkós din. 3 Idigárran si Siquem ki Dina, asta dakál tô ginawa
din kandin. Purisu madigár tô igkagi din kandin. 4 Igkagi si Siquem katô
ámmà din, na mà din, "Bággé nu tô sablag tingód kani bayi ébô kalyagan ku."
5 Na, igdinág si Jacob tingód katô kapamókkós ki Dina, asal su igdóppón pa
tô mga gabatà din gamama ka mga mannanap din tun ta madiyù, igtagnáp
sikandin sippang ka igulì dan.
6 Igsadun si Hamor na ámmà i Siquem tun ki Jacob ébô patóngkóé dan. 7 Tô
igdunggù si Hamor, igdunggù pagsik tô mga gabatà i Jacob. Tô igdinág dan
na igpamókkós si Dina, iranu dan asta tuu dan isókó, su tuu madat tô iglumu
i Siquem tun ta pamilya i Israel. Dì mému tô iglumu din.
8 Igkagi si Hamor kandan, na mà din, "Dakál gó tô ginawa katô batà ku na
si Siquem tun ta batà nu na si Dina, asta kakalyag din na kumalyag kandin.
Atin ka mému ákniyu, pakalyagan yu sikandin katô batà ku. 9 Madigár ka
pakalyagé tô mga gabatà ta. Kumalyag ké katô mga gabatà yu daraga, asta
kumalyag kó katô mga gabatà dé daraga. 10 Mému móddô kó dini áknami, agad
ánda tô kadigárran yu. Mému numigosyo kó, asta makatigatun kó ka tanà."
11 Igkagi si Siquem katô ámmà asta mga kataladi i Dina, na mà din, "Atin ka
kéduwan kó kanak asta mággé kó kanak kani bayi, agad ándin tô pamuyuán
yu, bággén ku ákniyu. 12 Ulitiya ikiyu ka ándin tô sablag na bággén ku, su agad
ándin tô pamuyuán yu, bággén ku ákniyu ébô mému sikandin na sawa ku."
13 Tô igtaba tô mga gabatà i Jacob ki Siquem asta katô ámmà din na si
Hamor, iglimbung dan kandan su igpamókkós i Siquem tô tábbé dan na si
Dina. 14 Igkagi sikandan, na mà dan, "Dì mému pakalyagan tô tábbé dé tun ta
manubù na ándà tupuwi, su kayyaan ké. 15 Asal ka patupu tô langun yu na
mga gamama iring áknami, 16 mému kumalyag kó katô mga gabatà dé daraga,
asta kumalyag ké katô mga gabatà yu daraga. Móddô ké dini ákniyu, asta

---

z **33:17** 33:17 Tô kóbadan ka Sucot, "mga rákkó."
a **33:20** 33:20 Tô kóbadan ka El Elohe Israel, "Manama tô ágpangadapán i Israel."

mému ki sábbad grupo. 17 Asal ka dì kó patupu, piddán dé tô tábbé dé asta
panó ké."
18 Idayawan si Hamor asta tô batà din na si Siquem, asta ignunug dan.
19 Ándà baring-baring tô mallaki tingód katô katuman din, su dakál tô ginawa
din katô batà bayi i Jacob. Si Siquem tô tuu ágkabantug tun ta langun kataladi
din. 20 Igtubang si Hamor asta si Siquem katô mga ágtugállán tun ta lunsud
dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, 21 "Duwán kakalyag dan na pararaké
ki. Madigár ka póddóán ta sikandan dini áknita, asta numigosyo dan, su
duwán pa lugar kannun. Madigár ka kumalyag ki katô mga gabatà dan
daraga, asta kumalyag dan katô mga gabatà ta daraga. 22 Asal atin ka
móddô dan dini áknita asta mému ki sábbad grupo, duwán kailangan lumun
ta. Kailangan patupu tô langun ta na mga gamama iring kandan. 23 Atin ka
tô gó é lumun ta, makatigatun ki katô langun mannanap dan asta langun ka
kaduwánnan dan. Purisu madigár ka tumanán ta tô kakalyag dan ébô móddô
dan dini áknita."
24 Na, ignunug tô langun gamama, asta igpatupu dan. 25 Tô itálluwan dán,
róggun ágkasakitan pa tô langun dan tingód ka kapatupu dan, igsadun tô duwa
gabatà i Jacob na si Simeon asta si Levi na bánnal tábbé i Dina. Igpid dan
tô kampilan, asta igsulung dan tô lunsud ka Siquem. Ándà palang manubù
na igatu kandan. Purisu ipánnas tô langun gamama. 26 Igmatayan dan si
Hamor asta tô batà din na si Siquem. Igkangé dan si Dina tikud tun ta balé
i Siquem, asta igulì dan. 27 Igsadun tô langun gabatà gamama i Jacob, asta
igkangé dan tô kaduwánnan katô mga inaté ébô makasulì dan tingód katô
kapamókkós katô tábbé dan. 28 Igpid dan tô langun karnero, mga baka, asta
mga asno, agad ándin tô duwán tun ta lunsud ka Siquem asta tun ta kaligadan
din. 29 Igkangé dan tô langun na duwán lagà, asta igpid dan tô langun gabayi
asta mga gabatà, asta tô langun kaduwánnan tun ta dalám katô mga balé.
30 Tô igulì dan dán, igkagi si Jacob ki Simeon asta ki Levi, na mà din, "Igpid
yu tô samuk kanak ukit kani madat iglumu yu. Miringasa dán kanak tô mga
Canaanhon asta tô mga Perisihanon na góddô dini. Ándà tuu karapungan ta.
Atin ka palimudé dan ébô sumulung áknita, maté ki gó langun."
31 Igtaba sikandan, na mà dan, "Asal dì mému péringán din tô tábbé dé na
madat bayi."

35

Iglónód si Jacob tun ta Betel

1 Na, igkagi tô Manama ki Jacob, na mà din, "Sadun ka tun ta Betel, asta
óddô ka dutun. Imu nu tô ággóbbówanan ka mga mannanap ébô mangadap
ka kanak, su sakán tô Manama na igpakita áknikó dángngan tô igpalaguy ka
tikud tun ki Esau na kataladi nu."
2 Purisu igkagiyan i Jacob tô pamilya din asta tô mga sakup din, na
mà din, "Iwà yu tô langun ágmanaman yu, tô ágpangadapán katô mga ándà
ikasóddór katô Manama. Padigus kó, asta umpak kó katô malinis ébô dì
kó maripà tun ta tubang ka Manama. 3 Madun kid tun ta Betel, asta imun
ku tô ággóbbówanan katô mga mannanap ébô mangadappa katô Manama.
Tô idungguanna ka kahirapan dángngan, igtabanganna ikandin, asta in-
alayunna ágtákkássan agad ánda tô igsadunan ku."
4 Purisu igbággé dan ki Jacob tô langun ágmanaman dan apil tô mga igarites
dan. Iglábbáng din tô langun tun ta siyung katô ulayan tun ta lunsud ka
Siquem. 5 Tô igpanó si Jacob asta tô pamilya din, ándà manubù na iglupug

kandan, su tingód katô Manama, tuu imáddangan tô langun manubù na igóddô tun ta mga lunsud na madani.
6 Igsadun si Jacob tun ta Luz (na ássa ngadan din Betel) tun ta Canaan,
asta langun manubù na igduma kandin. 7 Igimu din tô ággóbbówanan ka
mga mannanap, asta igngadanan din tô lugar na “El-Betel,”[b] su igpakita tô
Manama kandin tô igpalaguy sikandin dángngan tikud tun ta kataladi din.
8 Inaté dutun si Debora na igdóppón ki Rebecca tikud pô tun ta kapamasusu
kandin, asta iglábbáng tô lawa din tun ta siyung ka ulayan madani tun ta
lunsud ka Betel. Purisu igngadanan tô lugar na Allon-bacuth.[c]
9 Tô igulì si Jacob tikud tun ta Mesopotamia, igpakita puman tô Manama
kandin, asta igtandô sikandin na madigár tô bággén din kandin. 10 Igkagi tô
Manama, na mà din, “Ngadanan ka ki Jacob, asal tikud ni, dì ka ngadanan ki
Jacob, su ngadanan kad ki Israel.”[d]
Purisu igngadanan katô Manama sikandin ki Israel.
11 Igkagi tô Manama, na mà din, “Sakán tô tuu matulus Manama. Batà
kad ka marapung ébô duwán mga rubbad nu. Imun ku na marapung grupo
tô mga rubbad nu, asta duwán tun kandan na imun na mga harì. 12 Tô
kaluwagan kani tanà na igbággé ku ki Abraham asta ki Isaac, tô gó é bággén
ku áknikó, asta bággén ku tun ta mga rubbad nu tun ta tapuri álló.”
13 Pángnga igkagi tô Manama, igiwà sikandin. 14 Tun ta lugar na
igtóngkóan katô Manama kandin, igpatindág i Jacob tô batu ébô imun din na
kasampáttan batu. Igbusbusan din tô batu ka bino asta langis ka olibo, su
igimu din na ágpangadapanan tun ta Manama. 15 Tô lugar na igtóngkóan katô
Manama kandin, tô gó tô igngadanan din na Betel.[e]

Inaté si Raquel

16 Na, igpanó si Jacob asta tô pamilya din tikud tun ta Betel. Tô ándà dan
pa dunggù tun ta Efrata, igdunggù tô álló na mamasusu si Raquel, asta tuu
ihirapan sikandin. 17 Tô ágkahirapan sikandin, igkagi tô mabaliyan kandin,
na mà din, “Yaka ágkamáddangan, su mama tô igpamasusu nu.”
18 Ibugtus tô ginawa din asta inaté sikandin. Tô ándà pa sikandin kamaté,
igngadanan din tô batà din ki Benoni.[f] Asal igngadanan i Jacob tô batà ki
Benjamin.[g]
19 Tô inaté si Raquel, iglábbáng dan tô lawa din madani tun ta dalan na
gukitan tun ta lunsud ka Efrata. (Tô lunsud ka Efrata, tô gó é igngadanan
Betlehem áknganni.) 20 Igpatindág i Jacob tô dakál batu tun ta lábbáng din
ébô duwán kasampáttan batu, asta tun ta lábbáng din ni sippang áknganni.
21 Igpanó si Jacob asta tô pamilya din, asta igóddô dan tun ta baluy katô turi
ka Eder.

Mga gabatà i Jacob

22 Róggun igóddô si Jacob tun ta Eder, iglayukan i Ruben tô sábbad sawa katô
ámmà din na si Bilha, asta igdinág si Jacob tingód katô iglumu din.
Sapulù duwa (12) tô mga gabatà gamama i Jacob. 23 Tô mga gabatà din
gamama na ipamasusu ki Lea, tô gó si Ruben na tambang kaké batà i Jacob, si
Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, asta si Zabulon. 24 Tô mga gabatà gamama i
Jacob na ipamasusu ki Raquel, tô gó si Jose asta si Benjamin. 25 Tô mga gabatà

---

b **35:7** 35:7 Tô kóbadan katô ngadan El-Betel, “Manama katô Betel.” c **35:8** 35:8 Tô kóbadan katô ngadan Allon-bacuth, “Ulayan ka Kasággó.” d **35:10** 35:10 Tô kóbadan ka ngadan Israel, “igdumog katô Manama.” e **35:15** 35:15 Tô kóbadan ka Betel, “balé katô Manama.” f **35:18** 35:18a Tô kóbadan katô ngadan Benoni, “tô batà ka kahirapan.” g **35:18** 35:18b Tô kóbadan katô ngadan Benjamin, “tô batà na duwán ágpulusán.”

din gamama na ipamasusu katô állang i Raquel na si Bilha, tô gó si Dan asta si Neftali. 26 Tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu katô állang i Lea na si Zilfa, tô gó si Gad asta si Aser. Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na igpamasusu tun ta Mesopotamia.

Inaté si Isaac

27 Na, igulì si Jacob tun ta ámmà din na si Isaac tun ta Mamre madani tun ta Hebron na taganà igóddóan i Abraham asta i Isaac. 28 Igdunggù ka sábbad gatus kawaluwan (180) tô idad i Isaac. 29 Tô inaté sikandin, tugál dán sikandin. Ibugtus tô ginawa din, asta ikatalundug sikandin katô mga kamónaan din na inaté. Tô lawa din igláb́báng katô mga gabatà din na si Esau asta si Jacob.

36

Mga rubbad i Esau

1 Ni gó tô tingód katô mga rubbad i Esau na ássa ngadan din si Edom.
2 Igkalyag si Esau ka tállu gabayi na Canaanhon na si Ada na batà i Elon na Hetihanon, si Oholibama na batà i Anas asta apù i Sibeon na Hebihanon,
3 asta si Basimat na batà i Ismael asta tábbé i Neabiot. 4 Si Elifas tô batà i Esau ipamasusu ki Ada. Si Reuel tô batà din igpamasusu tun ki Basimat. 5 Duwán mga gabatà din na ipamasusu ki Oholibama na si Jeus, si Jalam, asta si Coras. Tô gó é mga gabatà i Esau na igpamasusu tun ta Canaan.
6 Igpid i Esau tô langun sawa din, mga gabatà din, asta mga sakup din, asta igpid dan tô langun mannanap din asta tô langun ka kaduwánnan din na ikangé din tun ta Canaan. Igpanó dan tikud tun ta kataladi din na si Jacob, asta igalin dan tun ta sábbad lugar na madiyù. 7 Igalin si Esau su atin ka pasábbadé dan, ánnà nángngà tô tanà na igkampowan dan ébô pasabsaban katô marapung mga mannanap dan. 8 Purisu igóddô si Esau tun ta pabungan tun ta Edumea.[h]
9 Ni gó tô mga rubbad i Esau na kamónaan katô mga manubù na igóddô tun ta pabunganán ka Edumea. 10 Duwán batà din mama na si Elifas na ipamasusu ki Ada, asta si Reuel na ipamasusu ki Basimat. 11 Tô mga gabatà gamama i Elifas, tô gó si Teman, si Omar, si Sefo, si Gatam, asta si Kenas.
12 Duwán duma sawa i Elifas na si Timna, asta igpamasusu sikandin ki Amalec. Tô sawa i Esau na si Ada tô apù bayi katô langun dan. 13 Tô mga gabatà gamama i Reuel, tô gó si Nahat, si Seras, si Samas, asta si Misas. Tô sawa i Esau na si Basimat tô apù bayi katô langun dan.
14 Tô mga gabatà gamama i Esau na ipamasusu ki Oholibama na batà i Anas asta apù i Sibeon, tô gó si Jeus, si Jalam, asta si Coras.
15 Ni gó tô ngadan katô mga rubbad i Esau na inému mga ágpangulun. Tô mga gabatà i Elifas na tambang kaké batà i Esau inému mga ágpangulun, tô gó si Teman, si Omar, si Sefo, si Kenas, 16 si Coras, si Gatam, asta si Amalec. Tô gó é mga gabatà i Elifas na inému na mga ágpangulun tun ta Edumea, asta si Ada tô apù bayi katô langun dan. 17 Tô mga gabatà i Reuel na batà i Esau na inému mga ágpangulun, tô gó si Nahat, si Seras, si Samas, asta si Misas. Tô gó é mga gabatà i Reuel na inému mga ágpangulun tun ta Edumea, asta si Basimat tô apù bayi katô langun dan. 18 Tô mga gabatà i Esau na ipamasusu ki Oholibama na inému mga ágpangulun, tô gó si Jeus, si Jalam, asta si Coras. Tô gó é mga gabatà katô sawa i Esau na si Oholibama na batà i Anas na inému mga ágpangulun. 19 Tô gó é mga rubbad i Esau na ássa ngadan din si Edom na inému mga ágpangulun.

---

h **36:8** 36:8 Edumea, ó Seir.

Mga rubbad i Seir

20 Ni gó tô mga ngadan katô mga gabatà gamama i Seir na Horihanon, asta
igóddô dan tun ta Edumea. Si Lotan, si Sobal, si Sibeon, si Anas, 21 si Dison,
si Eser, asta si Disan. Tô mga gabatà i Seir, tô gó é mga ágpangulun katô mga
Horihanon na igóddô tun ta Edumea.
22 Tô mga gabatà gamama i Lotan, tô gó si Hori asta si Heman. Si Timna tô
tábbé i Lotan.
23 Tô mga gabatà gamama i Sobal, tô gó si Alban, si Manahat, si Ebal, si Sefo,
asta si Onam.
24 Tô mga gabatà gamama i Sibeon, tô gó si Aias asta si Anas. Si Anas tô
igkita katô ménit sánnáp tun ta disyerto tô igpasabsab din tô mga asno katô
ámmà din.
25 Tô mga gabatà i Anas, tô gó é mama na si Dison, asta bayi na si
Oholibama.
26 Tô mga gabatà gamama i Dison, tô gó si Hemdan, si Esban, si Etran, asta
si Seran.
27 Tô mga gabatà gamama i Eser, tô gó si Bilhan, si Saaban, asta si Acan.
28 Tô mga gabatà gamama i Disan, tô gó si Os asta si Aran.
29 Tô mga ágpangulun katô mga Horihanon, tô gó si Lotan, si Sobal, si Sibeon,
si Anas, 30 si Dison, si Eser, asta si Disan. Tô gó é mga ágpangulun katô
tagsábbad-sábbad grupo katô mga Horihanon na igóddô tun ta Seir.

Mga harì tun ta Edumea

31-39 Ni gó tô mga ngadan katô harì na igpabullas-bullasé tô pagpangulu
dan tun ta Edumea tô ándà pa harì na igpangulu katô mga rubbad i Israel.
Si Belas na batà i Beor na taga Dinhaba.
Si Jobab na batà i Seras na taga Bosra.
Si Husan na taga Teman.
Si Hadad na batà i Bedad na taga Abit. (Si Bedad tô ikatalu katô mga
Midianhon tun ta tanà ka Moab.)
Si Samla na taga Masreca.
Si Saul na taga Rehobot tun ta Wayig ka Eufrates.
Si Baal Hanan na batà i Acbor.
Si Hadad na taga Pau. (Tô sawa din si Mehetabel na batà bayi i Matred asta
apù i Mesahab.)
40 Ni gó tô mga ngadan katô mga rubbad i Esau na inému mga ágpangulun
katô tagsábbad-sábbad grupo dan asta mga lunsud dan. Si Timna, si Albas, si
Jetet, 41 si Oholibama, si Elas, si Pinon, 42 si Kenas, si Teman, si Mibsar, 43 si
Magdiel, asta si Iram. Tô gó é mga ágpangulun katô tagsábbad-sábbad lunsud
tun ta Edumea. Si Edom (na ássa ngadan din si Esau) tô kamónaan katô langun
manubù na ágngadanan na Edom.

37

Si Jose asta mga kataladi din

1 Igóddô si Jacob tun ta Canaan na igóddóan katô ámmà din. 2 Ni gó tô inému
katô mga gabatà i Jacob.
Na, tô sapulù pittu dán tô idad i Jose, igtabang sikandin katô mga kataladi
din kaké na ágdóppón ka mga mannanap katô ámmà dan na si Jacob. Tô mga
kataladi i Jose, tô gó tô mga gabatà gamama katô duma mga sawa katô ámmà
din na si Bilha asta si Zilfa. Madat tô áglumun katô mga kataladi i Jose. Purisu
igsadun si Jose tun ta ámmà din, asta igulit din kandin tô tingód kandan.
3 Agad ágginawa si Jacob katô langun gabatà din, asal tuu pa dakál tô ginawa
din ki Jose, su tugál dán si Jacob katô kapamasusu ki Jose. Purisu igpatábbir

din tô mallayat umpak na madigár, asta igbággé din ki Jose. 4 Tô igkita tô mga
kataladi i Jose na sikandin tô tuu pa ágginawaan katô ámmà dan, iringasa dan
ki Jose, asta ándà palang madigár kagi dan kandin.
5 Na, igtagénáp si Jose. Tô igulit din tô tagénáp tun ta mga kataladi din, tuu
dan pa iringasa. 6 Igkagi si Jose, na mà din, “Paminág kó tingód katô tagénáp
ku. 7 Igkáttu ki ka trigo tun ta kinamát, asta igbagkás ki katô kináttuwan ta.
Ikatindág tô kanak binagkássan na iglibutan katô ákniyu mga binagkássan,
asta iglangkáb tô ákniyu mga binagkássan tun ta kanak binagkássan.”
8 Igkagi tô mga kataladi din, na mà dan, “Kéman nu ka imun ka harì dé!
Kéman nu ka mangulu ka áknami!”
Purisu igtuu pa tô ringasa dan kandin tingód katô tagénáp na igulit din
kandan.
9 Igtagénáp puman si Jose, asta igulit din tun ta mga kataladi din, na mà din,
“Igtagénáppad puman, asta igkita ku tô álló, tô bulan, asta tô sapulù sábbad
karani na iglangkáb dadan tun ta paa ku.”
10 Tô igulit si Jose katô ámmà din asta katô mga kataladi din, igsawé tô ámmà
din kandin, na mà din, “Ándin man tô kóbadan katô tagénáp nu? Lumangkáb
ké tun áknikó, agad sakán, tô innà nu, asta tô mga kataladi nu?”
11 Isabuan tô mga kataladi din, asal inalayun igpanámdám tô ámmà din
tingód katô kóbadan katô tagénáp.

Igbarigyà si Jose

12 Na, sábbad álló, igpid tô mga kataladi i Jose ka mga mannanap katô
ámmà dan tun ta Sikem ébô pasabsabán. 13 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà
din, “Tô mga kataladi nu igsadun tun ta Sikem ébô pasabsab dan katô mga
mannanap. Taganà kad, su palupugán ku sikuna tun kandan.”
Igkagi si Jose, na mà din, “Ikataganà ad.”
14 Igkagi tô ámmà din, na mà din, “Panó kad, asta sállág nu sikandan asta
tô mga mannanap na ágdóppónan dan. Atin ka mapángnga, ulì ka dini ébô
makasóddórra tingód kandan ka madigár.”
Purisu igbánnal si Jose katô ámmà din, asta igpanó sikandin tikud tun ta
Kapattadan ka Hebron.
Tô igdunggù dán si Jose tun ta Sikem, 15 igpanó-panó sikandin ébô mamasak
katô mga kataladi din. Duwán manubù na igkita kandin, asta iginsà ka ándin
tô ágpamasakán din.
16 Igtaba si Jose, na mà din, “Ágpamasakka katô mga kataladi ku. Ulitiya ka
ánda é ágpasabsaban dan ka mga mannanap.”
17 Igkagi tô manubù, na mà din, “Igpanó dan dán, asta igkagi dan na madun
dan tun ta Dotan.”
Purisu igtalundug si Jose kandan, asta igkita din tun ta Dotan.
18 Tô madiyù pô si Jose, igkilala dán katô mga kataladi din. Tô ándà
pa dunggù tun kandan, igplano dan na matayan sikandin. 19 Igpatóngkóé
sikandan, na mà dan, “Igsadun dán dini tô inalayun ágtagénáp. 20 Bé kód.
Matayan ta sikandin, asta dabuán ta tun ta madalám balun. Kumagi ki na
igmatayan ka magani mannanap ka kabánnássan. Na, ahaán ta ka matuman
tô mga tagénáp din.”
21 Asal tô igdinág i Ruben tô lumun dan, igtabangan din si Jose ukit kani
kagi din, na mà din, “Madigár ka dì ta matayan. 22 Yakó yu ágmatayi sikandin,
asal nángngà ka dabuán ta dád tun ta madalám balun kannun ta disyerto. Tô
gó tô maté sikandin asal ánnà ukit ka bállad ta.”
Tô gó é igkagi i Ruben su kakalyag din na kangén din si Jose ébô ulián din
tun ta ámmà dan.

23 Na, tô igdunggù dán si Jose tun kandan, iglusut dan tô mallayat umpak
din. 24 Igpid dan sikandin tun ta madalám balun na itittian, asta igdabù dan
dutun.
25 Na, róggun igkan tô mga kataladi din, igkita dan tô mga Midianhon na
rubbad i Ismael asta tô mga kamelyo na gukit tikud tun ta Galaad. Duwán
igruran katô mga kamelyo na mga anag asta bawì na mammut[i] na ágpiddán
dan tun ta banuwa ka Ehipto ébô barigyaán. 26 Purisu igkagi si Juda tun ta
mga kataladi din, na mà din, “Atin ka matayan ta tô adi ta, asta bulunán
ta, ándà pulusán ta. 27 Asal madigár pa ka barigyaán ta sikandin tun ta mga
rubbad i Ismael. Dì mému matayan ta, su kataladi ta sikandin tun ta ámmà
ta.”
Purisu ignunug tô mga kataladi din. 28 Tô ikadunggù dán tô mga Midi-
anhon tun kandan, igkangé dan si Jose tikud tun ta balun, asta igbarigyà
dan sikandin. Duwa pulù (20) abuk na mapputì bulawan tô bayad katô mga
rubbad i Ismael kandin, asta igpid dan si Jose tun ta Ehipto.
29 Na, tô iglónód si Ruben tun ta balun, igkita din na ándà dán taddô si Jose.
Purisu igbissé din tô umpak din tingód ka ranu din. 30 Igsadun si Ruben tun
ta mga kataladi din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pamánnun ta? Su ándà
dán taddô si Jose.”
31 Purisu igiyó dan ka kambing, asta igarám dan tun ta dipanug tô mallayat
umpak i Jose. 32 Na, igpid dan tô umpak din tun ta ámmà dan, asta igkagi dan,
na mà dan, “Ni gó tô ikita dé. Sállág nu ni ébô kasóddóran nu ka umpak katô
batà nu.”
33 Igkilala i Jacob na tô gó tô umpak i Jose, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Óó, kandin gó ni. Igmatayan basì ka magani mannanap ka kabánnássan, asta
igkan tô lawa din.”
34 Purisu igbissé i Jacob tô umpak din, asta igumpak sikandin katô óggét na
gimun sako tingód ka ranu din. Idugé sikandin igranu tingód ka kamatayan
katô batà din. 35 Ilimud tô langun gabatà din ébô dì maranu si Jacob, asal
igéllé sikandin, na mà din, “Inalayunna ágranu tingód katô kamatayan katô
batà ku sippang ka kumita a kandin tun ta góddóan ka mga manubù na inaté.”
Purisu inalayun ágsággó si Jacob tingód katô batà din na si Jose.
36 Asal si Jose dutun dán ta Ehipto, su igpid katô mga Midianhon, asta
igbarigyà dan sikandin. Igbálli i Potifar na sábbad opisyales katô harì ka
Ehipto, su si Potifar tô kapitan katô mga sundalo din.

38

Si Juda asta si Tamar

1 Na, duwán álló na igtanan si Juda katô mga kataladi din, asta igóddô
sikandin madani tun ki Hiras na taga Adulam. 2 Duwán bayi na igkita i Juda
na Canaanhon na batà i Suas, asta igkalyagan i Juda sikandin. 3 Igmabáddás
tô sawa i Juda, duwán batà mama na ipamasusu, asta igngadanan i Juda
ki Er. 4 Igmabáddás puman tô sawa din, duwán batà mama na ipamasusu,
asta igngadanan katô innà din ki Onan. 5 Duwán puman batà mama na
ipamasusu, asta igngadanan katô innà din ki Selas. Dutun dan ta Sesib tô
kapamasusu ki Selas.
6 Na, tô igdakál dán tô tambang kaké batà i Juda na si Er, igpakalyag din
katô daraga na si Tamar. 7 Madat tô áglumun i Er, asta dì ágkadayawan tô
Áglangngagán tingód kandin. Purisu igmatayan katô Áglangngagán. 8 Na, igkagi
si Juda tun ki Onan, na mà din, “Kailangan lumayuk ka katô ipag nu na balu

[i] **37:25** 37:25 Bawì na mammut, ó salong ug mga pahumot.

ébô matuman tô ágkémun ta tingód ka kataladi katô mama na inaté na ándà pa batà din, ébô mému batà katô inaté."
9 Asal isóddóran i Onan na tô batà na pamasusun katô ipag din dì mému na kandin batà, su imun yan batà katô kaké din na inaté. Purisu atin áglayuk sikandin katô ipag din na balu, inalayun din ágpaluwaán tô bánnì din ébô ándà rubbad katô kaké din na inaté. 10 Asal dì ágkadayawan tô Áglangngagán tingód katô iglumu i Onan. Purisu igmatayan pagsik ka Manama sikandin. 11 Na, igkagi si Juda tun ta ikóddô kandin na si Tamar, na mà din, "Ulì kad, asta óddô ka tun ta balé katô ámmà nu róggun ándà pa duma nu sippang ka dumakál tô adi batà ku na si Selas."
Tô gó é igkagi i Juda, su imáddangan sikandin agó maté si Selas iring katô mga kataladi din kaké. Purisu igulì si Tamar tun ta balé katô ámmà din.
12 Na, tô idugé dán, inaté tô sawa i Juda na batà bayi i Suas. Pángnga katô mga álló ka karanu i Juda, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Timna su paburuwan din tô mga karnero. Igpatákkássé si Juda asta tô rarak din na si Hiras na taga Adulam.
13 Na, igulitan si Tamar na igsadun tô ugang din tun ta Timna ébô paburuwan tô mga karnero. 14 Purisu iglusut din tô umpak na gumpakán ka bayi balu, asta igumpak sikandin ka sábbad klasi. Igtambunan din tô báttuk din ébô dì sikandin kilalan. Igsadun sikandin tun ta dalan madani tun ta lunsud ka Enaim, asta igunsad sikandin tun ta ligad ka dalan, su tô gó é gukitanan ka mga manubù na ágsadun tun ta Timna. Agad igdakál dán si Selas, asal ándà dan pa pagkalyagi.
15 Na, tô igkita si Juda ki Tamar, kéman din ka madat bayi, su igtambunan i Tamar tô báttuk din. 16 Ándà din kilalayi tô ikóddô kandin. Purisu igpadani si Juda tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka mému, lumayukka áknikó."
Iginsà si Tamar, na mà din, "Atin ka lumayuk ka kanak, ándin tô bayad nu?"
17 Igtaba si Juda, na mà din, "Papiddán ku áknikó tô nati ka kambing tikud tun ta mga mannanap ku."
Igkagi si Tamar, na mà din, "Duwán tananan nu kanak sippang ka papiddán nu tô kambing?"
18 Iginsà si Juda, na mà din, "Ándin tô tananan ku áknikó?"
Igtaba si Tamar, na mà din, "Tô paningsing nu na silyo apil tô tali din, asta tô tukád nu."
Purisu tô gó é igbággé i Juda ki Tamar. Igpalayuké dan asta igmabáddás si Tamar. 19 Igulì si Tamar, asta igiwà din tô pagtambun din ka báttuk, asta igumpak puman sikandin ka umpak ka balu.
20 Na, igsugù i Juda tô rarak din na si Hiras ébô piddán tô kambing tun ta bayi, asta kangén din tô igtananan din kandin. Asal ándà din kitayi tô bayi.
21 Iginsà si Hiras katô mga manubù na igóddô tun ta Enaim, na mà din, "Ánda tô madat bayi na igunsad géna tun ta ligad ka dalan?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Ándà palang madat bayi dini."
22 Purisu iglónód si Hiras tun ki Juda, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ándà ku kitayi tô bayi. Igkagiyanna katô mga manubù dutun na ándà palang madat bayi dutun."
23 Igkagi si Juda, na mà din, "Tógón din. Kandin dán tô igtananan ku ébô dì kid kayyaan. Bággayan ku pád sikandin ka kambing, asal ándà nu sikandin kitayi."
24 Na, pángnga katô tállu bulan, igulitan si Juda, "Iring na madat bayi tô ikóddô áknikó na si Tamar, su igmabáddás dán sikandin."

Purisu igkagi si Juda, na mà din, “Pid yu sikandin, asta góbbó yu ébô maté!”
25 Tô igkangé dan si Tamar, duwán manubù na igpapid din ébô kumagi katô
ugang din, na mà din, “Igmabáddássa ukit katô tigatun kani paningsing na
silyo apil tô tali din, asta kani tukád. Ikasóddór ka basì ka sadan tô tigatun
kani.”
26 Igkilala i Juda, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tuu madat tô iglumu ku
tandingán katô iglumu din, su ándà ku sikandin pakalyagi katô batà ku na si
Selas.”
Ándà puman layuk si Juda ki Tamar.
27 Na, tô igdunggù tô álló ka kapamasusu i Tamar, isóddóran din na dáppi tô
pamasusun din. 28 Róggun katô kapamasusu din, igluwà tô bállad katô sábbad
batà. Igbagkássan katô taraawat tô bállad din ka sinulid na tuu mallutù, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô una iglássut!”
29 Asal igpalónód katô batà tô bállad din tun dalám, asta tô dáppi din baling
tô una iglássut. Purisu igkagi tô taraawat tun ta batà, na mà din, “Magani ka
iglássut!” Purisu igngadanan sikandin ki Fares.[j]
30 Ipamasusu pagsik tô dáppi din na igbagkássan tô bállad din ka sinulid na
tuu mallutù. Igngadanan sikandin ki Seras.[k]

39

Si Jose asta sawa i Potifar

1 Na, si Jose igpid katô mga rubbad i Ismael tun ta Ehipto. Igbarigyà
dan sikandin tun ki Potifar. Si Potifar tô sábbad opisyales katô harì ka
Ehipto, asta sikandin tô kapitan ka mga sundalo katô harì. 2 Igtabangan katô
Áglangngagán si Jose. Purisu madigár tô langun na áglumun din. Igóddô si Jose
tun ta balé katô amo din na taga Ehipto. 3 Igkita i Potifar na igtabangan katô
Áglangngagán si Jose, asta tingód katô tabang katô Áglangngagán, madigár tô
langun na áglumun din. 4 Idayawan si Potifar tingód ki Jose na ágsuguánnán
din. Purisu igimu din si Jose na tarapid katô langun manubù tun ta balé din
asta langun katô kaduwánnan din. 5 Purisu tingód ki Jose, igtabangan katô
Áglangngagán si Potifar, asta dakál tô igpulus din, agad tun ta balé din asta
tun ta mga kinamát din. 6 Igsarig i Potifar tô langun katô kaduwánnan din ki
Jose, su róggun igpid si Jose, ándà ássa ágpanámdámmán i Potifar, kannà tô dád
ágkakan din.
Na, madigár tô bónnóng i Jose, asta mabákkár tô lawa din. 7 Duwán álló na
idigárran tô sawa i Potifar ki Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, “Layuk ka
kanak.”
8 Asal igéllé si Jose, asta igtaba sikandin, na mà din, “Ándà dán ássa
ágpanámdámmán katô amo ku, su sakán é ágsarigan din. Igsarig din kanak tô
langun katô kaduwánnan din. 9 Magunawa tô kallayat ku katô kallayat din
dini ta balé din. Igsarig din gó tô langun kanak, asal sikuna dád na sawa din
tô ándà din sarigi kanak. Purisu dì mému lumumuwa ka madat iring katô
kakalyag nu. Dì mému lumumuwa katô salà tun ta saruwan ka Manama.”
10 Na, kada álló ginggat sikandin ki Jose ébô lumayuk kandin, asal ándà
paminág si Jose katô kagi din.
11 Na, sábbad álló, igahu si Jose tun ta balé, su duwán lumun din. Ándà ássa
ágsuguánnán tun dalám ka balé. 12 Purisu igawidan katô bayi tô umpak i Jose,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Layuk ka kanak.”

---

j **38:29** 38:29 Tô kóbadan katô ngadan Fares, “magani iglássut.” k **38:30** 38:30 Tô kóbadan katô ngadan Seras, “tuu mallutù.”

Igsékót si Jose igluwà tikud tun ta balé, asta igpalaguy sikandin, asal itananan din tô umpak na igawidan katô bayi. 13 Tô igkita katô sawa i Potifar na itananan i Jose tô umpak din asta igpalaguy sikandin tikud tun ta balé, 14 igtawar din tô ássa mga ágsuguánnán, asta igkagi sikandin, na mà din, “Na, igpid katô duma ku dini tô Hebreo ébô mággé ka kayyà áknita. Igahu géna sikandin tun ta kuwarto ku ébô mamókkós pád kanak, asal igpagayissa. 15 Tô igpagayissa, itananan din tô umpak din dini kanak, igluwà sikandin tikud tun ta balé, asta igpalaguy.”

16 Na, igtagù katô bayi tô umpak i Jose sippang ka igulì tô duma din. 17 Tô igulì dán si Potifar, magunawa tô igulit katô bayi, na mà din, “Tô Hebreo állang na igpid nu dini igahu géna kannun ta kuwarto ku ébô mamókkós pád kanak. 18 Asal tô igpagayissa, itananan din tô umpak din dini kanak, igluwà sikandin tikud tun ta balé, asta igpalaguy.”

19 Na, tô igdinág tô amo i Jose katô igulit katô sawa din na madat tô iglumu i Jose, isókó sikandin. 20 Igpammát din si Jose, asta igpapriso din tun ta prisowan ka mga manubù na ágsupakan ka harì ka Ehipto. 21 Asal igtabangan katô Áglangngagán si Jose, asta inalayun ágginawa tô Áglangngagán kandin. Idayawan tô taradóppón katô prisowan tingód ki Jose, 22 asta igimu din si Jose na tarapid katô langun manubù na igpriso. Si Jose tô ágsugù ka ándin tô áglumun tun dalám ka prisowan. 23 Ándà ássa ágpanámdámmán katô taradóppón ka prisowan tingód katô áglumun i Jose, su igtabangan katô Áglangngagán si Jose. Purisu madigár tô langun katô áglumun din.

40

Tagénáp katô duwa mga manubù na igpriso

1 Na, duwán tarapid ka bino para katô harì ka Ehipto, asta duwán taraimu ka pan para katô harì. Duwán sábbad álló iglumu dan ka madat katô harì. 2 Isókó tô harì kandan. 3 Purisu igpapriso din sikandan tun ta balé i Potifar na kapitan ka mga sundalo katô harì. Tô gó é igprisowan ki Jose. 4 Igimu katô kapitan si Jose na tarabanté katô duwa manubù, asta idugé dan igpriso.

5 Duwán sábbad dukilám na igtagénáp tô tarapid ka bino asta tô taraimu ka pan. Ánnà magunawa tô tagénáp dan, asta ánnà magunawa tô kóbadan katô tagénáp dan. 6 Tô sállám dán, igsadun si Jose tun kandan, asta igkita din na ágkasasó dan. 7 Purisu iginsà si Jose, na mà din, “Manan ka ágkasasó kó?”

8 Igtaba sikandan, na mà dan, “Igtagénáp ké, asta ándà manubù na makólit áknami ka ándin tô kóbadan.”

Igkagi si Jose, na mà din, “Manama tô ágbággé ka kakatigan tun ta manubù ébô makólit katô kóbadan ka tagénáp. Ulit yu kanak tô tagénáp yu.”

9 Purisu igulit tô tarapid ka bino tingód katô tagénáp din, na mà din, “Tô igtagénáppa, igkita ku tô butbut ka paras na 10 duwán tállu panga. Igdaun, igsábbung, igbuuy, asta ilutuan tô buuy. 11 Igawidda katô kopa katô harì. Purisu igudù ku tô buuy ka paras, igkámmás ku tun ta kopa, asta igpid ku tun ta harì.”

12 Igkagi si Jose, na mà din, “Ni gó tô kóbadan katô tagénáp nu. Tô tállu séngê, tô gó é tállu álló. 13 Tállu álló tikud áknganni, paluwaán ka katô harì tikud dini ta prisowan, asta palónódán ka puman ikandin tun ta taganà lumu nu. Mid ka puman ka bino para kandin, iring katô taganà lumu nu. 14 Atin ka madigár dán tô kóddô nu, sampátta. Uliti nu tô harì tingód kanak ébô makaluwà a tikud dini ta prisowan, 15 su igpiritta igpid tikud tun ta madiyù banuwa dé na mga Hebreo. Agad ándà palang madat na iglumu ku, asal igpaprisowa dini ta Ehipto.”

16 Na, tô ikasóddór dán tô taraimu ka pan para katô harì na madigár tô kóbadan katô tagénáp katô tarapid ka bino, igkagi sikandin ki Jose, na mà din,
“Duwán pagsik tagénáp ku. Duwán tállu digu na ipánnù ka pan na igsudù ku.
17 Tô ikabówwó digu duwán marapung klasi ka pan na ágpiddán ku tun ta harì,
asal igkan katô mga manuk ta kayun.”
18 Na, igkagi si Jose, na mà din, “Ni gó tô kóbadan katô tagénáp nu. Tô tállu
digu, tô gó é tállu álló. 19 Tállu álló tikud áknganni, paluwaán ka katô harì tikud
dini ta prisowan, asta patampáddán din tô alig nu! Pabitinán tô lawa nu tun
ta kayu, asta tô ákkud nu kannán ka mga manuk ta kayun.”
20 Na, ituman gó tô igkagi i Jose kandan, su pángnga katô tállu álló, igimu
tô harì ka dakál kalimudan, su tô gó é álló din, asta iglimud din tô langun
opisyales. Igpaluwà din tikud tun ta prisowan tô tarapid ka bino asta tô
taraimu ka pan. Igpapid din sikandan tun ta tubang katô mga opisyales na
ilimud. 21 Tô tarapid ka bino, tô gó é igpalónód katô harì tun ta taganà lumu
din, asta sikandin tô igpid puman ka bino para kandin. 22 Asal tô taraimu
ka pan, tô gó é igpamatayan katô harì. Ituman tô langun katô igkagi i Jose
kandan. 23 Asal ándà ikasampát tô tarapid ka bino tingód ki Jose. Ilingawan
din sikandin.

41

Tagénáp katô harì

1 Na, tô iglabé dán tô duwa ámmé, igtagénáp tô harì ka Ehipto. Igtindág
sikandin tun ta ligad katô Wayig ka Nilo. 2 Tigkô dád igkita din tô pittu baka
na tuu malambù asta madigár tô bónnóng. Igláttó tô mga baka tikud tun ta
wayig, asta igsabsab ka sigbát tun ta ligad katô wayig. 3 Tigkô dád igkita din
tô ássa pittu baka na igláttó tikud tun ta wayig, asal tuu magasà asta madat tô
bónnóng. Igsadun tô mga baka tun ta ássa pittu baka na igtindág tun ta ligad
katô wayig. 4 Igkan katô mga magasà baka tô mga malambù baka. Pángnga
igtagénáp tô harì, ikannó sikandin.
5 Na, igtudug puman tô harì ka Ehipto, asta igtagénáp puman sikandin.
Igkita din tô sábbad lábbut ka trigo na duwán pittu kanguy na tuu malambù
asta madigár tô bónnóng. 6 Igtubù tô ássa pittu kanguy na madat asta igkipás
guné katô ménit karamag tikud tun ta silatan. 7 Igkan katô mga kipás kanguy
tô mga malambù kanguy. Pángnga igtagénáp tô harì, ikannó sikandin asta
ikasóddór sikandin na tagénáp din dád.
8 Tô sállám dán, isasó tô harì. Purisu igpakangé din tô langun tarasala-
mangka asta tô duma mga katig manubù tun ta Ehipto. Igulit tô harì kandan
tingód katô tagénáp din, asal ándà palang manubù na ikólit kandin ka ándin
tô kóbadan.
9 Na, igkagi tô tarapid ka bino katô harì, na mà din, “Sir, kailangan mulitta
nigó tingód katô madat na ilumu ku. 10 Dángngan tô isókówanna ikuna,
isókówan nu tô taraimu ka pan para áknikó. Igpapriso ké ikuna tun ta balé
katô kapitan ka mga sundalo nu. 11 Duwán sábbad dukilám na igtagénáp ké,
asal ánnà magunawa tô kóbadan katô tagénáp dé. 12 Tun ta prisowan, duwán
sábbad Hebreo na mallaki asta állang katô kapitan ka mga sundalo nu. Igulit
ké kandin tingód katô tagénáp dé, asta igulit din áknami tô kóbadan. 13 Ituman
tô langun ka igkagi din, su igpalónódda puman ikuna tun ta taganà lumu ku,
asta igpamatayan nu tô taraimu ka pan.”
14 Purisu igpakangé katô harì si Jose, asta sékót igpaluwà si Jose tikud tun
ta prisowan. Igpaburu sikandin, igilis, asta igsadun tun ta harì. 15 Igkagi tô

harì ki Jose, na mà din, “Igtagénáppa, asta ándà manubù na ikólit kanak ka ándin tô kóbadan. Igulitanna na katig ka gubad ka tagénáp ka ulitán áknikó.”
16 Igtaba si Jose, na mà din, “Sir, ánnà tikud tun kanak tô kakatigan, asal
Manama dád tô pasóddór áknikó katô madigár kóbadan katô tagénáp nu.”
17 Igkagi tô harì, na mà din, “Tun ta tagénáp ku, igtindágga tun ta ligad katô
Wayig ka Nilo. 18 Tigkô dád igkita ku tô pittu baka na tuu malambù asta
madigár tô bónnóng. Iglátto tô mga baka tikud tun ta wayig, asta igsabsab
dan ka sigbát tun ta ligad katô wayig. 19 Tigkô dád igkita ku tô ássa pittu baka
na iglátto tikud tun ta wayig, asal tuu magasà asta madat tô bónnóng. Ándà
palang baka na igkita ku dini ta Ehipto na tuu gó magasà ka tandingán kani
mga baka. 20 Na, igkan katô mga magasà baka tô mga malambù baka. 21 Agad
igkan katô mga magasà tô mga malambù, asal iring na ándà palang igkan, su
tuu gó magasà tô mga baka. Pángnga igtagénáppa, ikannówa.
22 “Na, igtagénáppa puman, asta igkita ku tô sábbad lábbut ka trigo na duwán
pittu kanguy na tuu malambù, asta madigár tô bónnóng. 23 Igtubù pagsik
tô ássa pittu kanguy na madat asta igkipás katô ménit karamag tikud tun ta
silatan. 24 Igkan katô mga kipás kanguy tô mga malambù kanguy. Na, tô gó é
tagénáp na igulit ku katô mga tarasalamangka, asal ándà palang manubù na
ikólit kanak ka ándin tô kóbadan.”
25 Igkagi si Jose, na mà din, “Sir, sábbad dád tô kóbadan katô duwa tagénáp
nu. Igpasóddór katô Manama áknikó tingód katô lumun din. 26 Tô pittu baka
na malambù, asta tô pittu kanguy ka trigo na malambù, tô gó é pittu ámmé.
Sábbad dád tô kóbadan katô duwa tagénáp nu. 27 Tô pittu magasà baka, asta
tô pittu kanguy na igkipás katô ménit karamag tikud tun ta silatan, tô gó é
pittu ámmé na ballus. 28 Bánnal tô igkagi ku géna. Igpasóddór ka Manama
áknikó tingód katô lumun din. 29 Dalám ka pittu ámmé, tuu dakál tô káttun
dini ta kaluwagan ka Ehipto. 30 Asal pángnga katô pittu ámmé na madigár,
dumunggù tô pittu ámmé na ballus, asta tô gó é makadadat kani langun
dini ta Ehipto. Purisu kalingawan tô pittu ámmé na duwán dakál igkáttu.
31 Kalingawan gó tô madigár mga ámmé tingód katô kadattan ka ballus na
dumunggù. 32 Makaduwa ka igtagénáp ébô kasóddóran nu na tô gó é lumun
katô Manama, asta tumanán din ka dì madugé.”
33 Igkagi si Jose, na mà din, “Na, sir, madigár ka salinán nu tô sábbad
manubù na duwán kakatigan, asta imun nu sikandin ágsarigan ka langun dini
ta Ehipto. 34 Madigár ka salinán nu tô duma mga opisyales tun ta tagsábbad-
sábbad lunsud ébô limudán dan tô ikalima kináttuwan katô madigár trigo
dalám ka pittu ámmé na duwán dakál káttun. 35 Kailangan limudán dan tô
trigo dalám ka mga ámmé na duwán dakál káttun ébô taguán tun ta tagsábbad-
sábbad lunsud, asta tómmóngan dan. 36 Tô taguán, tô gó é kannán katô mga
manubù ka dumunggù tô pittu ámmé na ballus dini ta Ehipto, ébô dì maté tô
mga manubù.”

Inému si Jose gobernador

37 Na, idayawan tô harì asta tô duma mga opisyales tingód katô igkagi i Jose.
38 Igkagi tô harì kandan, na mà din, “Ándà duma manubù na kitanán ta na tuu
pa madigár ka tandingán ki Jose, su ágdumaan sikandin ka Manama.”
39 Purisu igkagi tô harì ki Jose, na mà din, “Su sikuna tô igpasóddór ka
Manama katô langun, ándà palang manubù na katig pa ka tandingán áknikó.
40 Imun ku sikuna na mallayat tun ta gobyerno. Agad ándin tô sugù nu, tô gó
é kailangan bánnalán katô langun manubù. Sakán dád tô mallayat pa áknikó,
su sakán tô harì.”

41 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, “Imun ku sikuna gobernador dini ta
kaluwagan ka banuwa ka Ehipto.”
42 Purisu iglusut katô harì tô paningsing din na pató katô pagpangulu din,
asta igbággé din ki Jose. Igpómpak din si Jose katô mapputì óggét na tuu dakál
é lagà, asta igpasalagbat din si Jose ka bulawan. 43 Igpasaké din si Jose tun
ta ikaduwa kalesa din, asta duwán mga manubù na igpóna din ki Jose ébô
tumawar dan, na mà dan, “Lingkóód kó!”
Tô gó inému si Jose gobernador tun ta kaluwagan ka Ehipto. 44 Igkagi pagsik
tô harì ki Jose, na mà din, “Agad sakán tô harì, ándà gó mému lumun dini ta
kaluwagan ka Ehipto ka dì mukit áknikó.”
45 Igbullasan katô harì tô ngadan i Jose, su igngadanan din si Jose ki
Sapenat Panea. Igpakalyag din si Jose ki Asenat na batà i Potiferas. Si
Potiferas tô tarapid katô mga manubù na ágpangadap ka álló tun ta lunsud
ka On. Purisu inému si Jose na ágpangulun tun ta kaluwagan ka Ehipto.
46 Tô inému dán si Jose na opisyales katô harì ka Ehipto, tállu pulù (30) tô
idad din. Igpanó si Jose tikud tun ta balé katô harì, asta igtalap sikandin tun
ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka Ehipto. 47 Dalám katô pittu ámmé na
madigár, dakál tô kináttuwan. 48 Igpalimud i Jose tô ikalima kináttuwan ka
trigo, asta igpatagù din tun ta mga lunsud. Duwán igtagù tun ta tagsábbad-
sábbad lunsud tikud tun ta mga kinamát na madani. 49 Tô kadakállan katô
trigo na igtagù iring na karapungan katô mga baklayan tun ta dagat, su tuu
dakál. Purisu igpasódô i Jose tô kéyap ka pira tô kadakállan katô trigo, su tuu
dakál.
50 Tô ándà pa dunggù tô ballus, duwa é gabatà i Jose gamama na ipamasusu
i Asenat na batà i Potiferas. 51 Igngadanan din tô kaké ki Manases[l] su igkagi
si Jose, na mà din, “Igtabanganna katô Manama. Purisu ilingawan kud tô
langun kahirapan na inókitan ku tun ta góddóan katô ámmà ku asta mga
kataladi ku.”
52 Igngadanan din tô adi ki Efraim,[m] su igkagi si Jose, na mà din, “Igtaban-
ganna katô Manama. Purisu tuuwa igbuuy nit banuwa na ihirapan ku.”
53 Na, iglabé tô pittu ámmé na dakál tô kináttuwan katô mga taga Ehipto,
54 asta igdunggù tô pittu ámmé na ballus, iring katô taganà igkagi i Jose.
Iballusan tô mga manubù tun ta langun banuwa, asal duwán trigo na itagù
tun ta kaluwagan ka Ehipto. 55 Tô igballus dán tô mga taga Ehipto, igpamuyù
dan ka trigo tun ta harì. Igkagi sikandin, na mà din, “Sadun kó tun ki Jose,
asta tuman kó katô kagin din áknyu.”
56 Igtuu tô ballus. Purisu igpapókéan i Jose tô langun balé na igtaguan katô
trigo, asta igpabarigyà din tun ta mga taga Ehipto, su dakál tô ballus tun ta
Ehipto. 57 Marapung pagsik tô mga manubù na igsadun tun ta Ehipto tikud
tun ta ássa mga banuwa ébô málli dan ka trigo tun ki Jose, su dakál tô ballus
tun ta kaluwagan ka banuwa.

42

Igsadun tô mga kataladi i Jose tun ta Ehipto

1 Na, tô ikasóddór si Jacob na duwán trigo tun ta Ehipto, igkagi sikandin tun
ta mga gabatà din, na mà din, “Manan ka góddô-óddô kó dád? 2 Duwán kun
trigo tun ta Ehipto. Purisu sadun kó, asta bálli kó ébô dì ki maté kani ballus.”
3 Purisu igpanó tô sapulù kataladi kaké i Jose, asta igsadun dan tun ta
Ehipto ébô málli ka trigo. 4 Asal tô bánnal kataladi i Jose na si Benjamin, ándà

l **41:51** 41:51 Tô kóbadan katô ngadan Manases, “ilingawan.” m **41:52** 41:52 Tô kóbadan katô ngadan Efraim, “igbuuy.”

din patákkássi, su ágkamáddangan si Jacob agó duwán madat na makadunggù
ki Benjamin. 5 Purisu igsadun tô mga gabatà i Jacob tun ta Ehipto, asta tô
duma mga manubù na igpamasak ka trigo, su iballusan tô mga Canaanhon.
6 Na, si Jose tô gobernador tun ta Ehipto, asta sikandin tô ágbarigyà ka trigo
tun ta langun manubù. Purisu tô igdunggù tô mga kataladi i Jose tun ta
Ehipto, igpadani dan tun kandin, asta iglingkóód dan sippang ka ikadunggù
tô ulu dan tun ta tanà. 7 Tô igkita i Jose tô mga kataladi din, igkilala din
sikandan, asal mà kagi ándà kilala. Igkagi si Jose ka mabákkár, na mà din,
"Ánda é igtikudan yu?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Igtikud ké tun ta Canaan ébô málli ké ka
trigo."
8 Agad igkilala i Jose tô mga kataladi din, asal ándà dan kilalayi na sikandin
tô kataladi dan adi. 9 Isampáttan i Jose tô tagénáp din dángngan tingód kandan,
asta igkagi sikandin, na mà din, "Madat kó mga manubù! Igsadun kó dini ébô
mahà kó katô kalómétan dé ébô makapanalu kó áknami."
10 Igtaba sikandan, na mà dan, "Sir, ánnà bánnal. Igsadun ké dini ébô málli
ké ka trigo. 11 Mataladi tô langun dé. Tuu ké matallán. Ándà ké sadun dini
ébô mahà katô kalómétan yu."
12 Igkagi si Jose, na mà din, "Bulalón kó! Igsadun kó dini ébô mahà katô
kalómétan dé ébô makapanalu kó áknami."
13 Igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, sapulù duwa tô langun dé na mataladi,
asta sábbad dád tô ámmà dé na góddô tun ta Canaan. Inaté tô sábbad kataladi
dé, asta igpatanan tô tambang adi dé tun ta ámmà dé."
14 Asal igkagi si Jose, na mà din, "Bánnal tô igkagi ku géna. Igsadun kó dini
ébô mahà kó katô kalómétan dé. 15 Na, duwán lumun ku ébô kasóddóran ku ka
bánnal tô igkagi yu. Ukit katô ngadan ka harì, kagin ku na dì kó makapanó
tikud dini sippang ka makasadun dini tô adi yu. 16 Pólián ku tô sábbad ákniyu
ébô mangé kandin, asal paprison ku tô siyó sippang ka kasóddóran ku ka
bánnal tô igkagi yu. Atin ka ánnà bánnal tô igkagi yu, kasóddóran ku na igsadun
kó dini ébô mahà kó katô kalómétan dé."
17 Purisu igpapriso din sikandan ka tállu álló.
18 Na, tô itálluwan dán, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, "Atin
ka mánnal kó kanak, dì kó matayan, su ágrespetowan ku tô Manama. 19 Atin ka
matallán kó, sábbad dád ákniyu tô paprison ku, asta makólì tô mga duma ébô
mid ka trigo tun ta mga pamilya yu na ágkaballusan. 20 Asal kailangan piddán
yu dini kanak tô tambang adi yu ébô kasóddóran ku na bánnal tô igkagi yu,
asta dì kó matayan."
Na, ignunug dan ki Jose. 21 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Igdungguan
kid kani kadattan tingód katô madat na iglumu ta katô kataladi ta dángngan.
Tô igrangin sikandin áknita, agad igkita ta tô ranu din, asal ándà ta sikandin
paminággi. Purisu igdungguan ki kani kadattan."
22 Igkagi si Ruben, na mà din, "Igkagiya ákniyu na dì mému dadattan yu
sikandin, asal ándà kó paminág kanak. Purisu igsulian kid tingód katô
kamatayan din."
23 Agad ikagpáttù si Jose katô langun na igkagi dan, asal ándà dan kasóddóri,
su tô igtóngkô dan kandin, duwán tarasugpat na gubad katô kagi dan na
Hebreo tun ki Jose. 24 Na, igtanan si Jose kandan dógó su igsággó sikandin.
Tô iglónód sikandin tun kandan, igsalin din si Simeon, asta igpabagkás din
sikandin tun ta tubang dan.

Igulì tô mga kataladi i Jose

25 Na, igsugù i Jose tô ágsuguánnán din ébô ipánnuán ka trigo tô sako katô
mga kataladi din, asta ulián din tô bayad dan tun dalám ka mga sako dan.
Igpabággéyan din sikandan ka makan dan róggun ágpanó dan. Tô gó é iglumu
i Jose kandan. 26 Na, igruran tô mga kataladi i Jose katô mga sako ka trigo tun
ta mga mannanap dan na asno, asta igpanó dan. 27 Tô dukilám dán, igádding
dan ébô dumággà. Igukar tô sábbad kandan katô sako din ébô pakannán tô
asno din. Igkita din tun dalám katô sako tô salapì na bayad din ka trigo.
28 Purisu igtawar din tô mga kataladi din, na mà din, “Dini dalám kani sako
tô salapì ku! Igulì kannê kanak.”

Purisu tuu dan imáddangan, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin ni iglumu
ka Manama áknita?”
29 Tô igdunggù dan dán tun ta Canaan, igulit dan katô ámmà dan tô langun.
30 Igkagi sikandan, na mà dan, “Igsawé tô gobernador ka Ehipto áknami,
asta igkagi sikandin na igsadun ké ébô mahà ké katô kalómétan dan asta
makapanalu ké kandan. 31 Igtaba ké na ánnà bánnal, su matalláng ké. 32 Igulit
ké kandin na sapulù duwa tô langun dé na mga mataladi na gamama, asta
sábbad dád tô ámmà dé. Mà dé inaté tô sábbad kataladi dé, asta igpatanan tô
tambang adi dé tun ta ámmà dé tun ta Canaan. 33 Asal igkagi tô gobernador
tun áknami, ‘Ni gó tô lumun ku ébô kasóddóran ku ka matalláng kó. Sábbad
ákniyu tô paprison ku dini róggun mulì tô mga duma ébô mid ka trigo tun ta
mga pamilya yu na ágkaballusan. 34 Atin ka piddán yu dini kanak tô tambang
adi yu, kasóddóran ku na ánnà kó madat mga manubù, asal matalláng kó.
Paluwaán ku tô kataladi yu, asta mému kó málli dini ta Ehipto.’ ”
35 Na, tô igukar dan katô mga sako dan, igkita katô tagsábbad-sábbad kandan
tô salapì na bayad dan katô trigo. Tô igkita dan dán katô salapì, imáddangan
tô langun dan asta si Jacob. 36 Igkagi si Jacob, na mà din, “Ukit ákniyu, mandà
tô langun gabatà ku. Ándà dán si Jose, ándà dán si Simeon, asta kakalyag yu
na mandà si Benjamin dini kanak. Tuuwa igdungguan ka kahirapan.”
37 Igkagi si Ruben tun ta ámmà din, na mà din, “Sarig nu si Benjamin kanak,
asta ulián ku sikandin dini áknikó. Atin ka dì ku sikandin mólì dini áknikó,
matayi nu tô duwa gabatà ku gamama.”
38 Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Dì mému tumákkás si Benjamin ákniyu,
su inaté dán tô kaké din na si Jose, asta si Benjamin dád tô isamà. Tuuwad
tugál. Mamánnuwa ka kadungguan sikandin ka madat tun ta dalan? Atin ka
maté sikandin, matéya tingód katô ranu ku kandin.”

43

Iglónód tô mga kataladi i Jose na igtákkás si Benjamin

1 Na, igtuu pa tô ballus tun ta Canaan. 2 Tô inémmát dán tô trigo na igkangé
dan tun ta Ehipto, igkagi si Jacob tun ta mga gabatà din, na mà din, “Lónód kó
tun ta Ehipto, asta bálli kó ka délák dád trigo para áknita.”
3 Asal igtaba si Juda, na mà din, “Igkagi tô manubù na dì ké makalónód tun
kandin ka dì mákkás tô tambang adi dé. 4 Atin ka patákkássán nu si Benjamin,
lumónód ké ébô málli ké ka trigo para áknikó. 5 Asal ka dì nu patákkássán, dì
ké lumónód, su igkagi tô manubù na atin ka dì mákkás tô tambang adi dé, dì
ké makalónód tun kandin.”
6 Igkagi si Jacob na duwán ássa ngadan din si Israel, na mà din, “Manan
ka iglumu kó kanak ka madat ukit ka kólit yu katô manubù na duwán pa
kataladi yu?”
7 Igtaba sikandan, na mà dan, “Marag sikandin ginsà tingód áknita asta
tingód ka pamilya ta. Iginsà sikandin, ‘Ándà pa kamaté tô ámmà yu? Duwán

pa duma kataladi yu?' Purisu igtaba ké katô mga insà din. Ándà ké panámdám na piritán ké ikandin na piddán tô kataladi dé tun kandin."
8 Igkagi si Juda tun ta ámmà din, na mà din, "Sarig nu si Benjamin kanak ébô
panó ké agó maté ki langun asta ni mga gabatà ukit kani ballus. 9 Tumandô a
áknikó na sakán tô tumómmóng kandin ébô ándà makamánnu kandin. Atin
ka dì ku sikandin mólì dini áknikó, tô gó é salà ku áknikó sippang ka ándà
ágtamanán. 10 Atin ka ándà ké kabaring, ikaduwa kéd pád ikalónód."
11 Igkagi tô ámmà dan, na mà din, "Atin ka ágkailanganán, ni gó tô lumu
yu. Pid yu tô mga madigár buuy tikud dini ébô duwán bággén yu katô
gobernador, na délák bawì asta tánnáb, mga anag, mga pamammut, asta mga
buuy ka kayu pistasiyo asta almendras. 12 Pid yu tô duwa luppì ka salapì
yu, su kailangan piddán yu puman tô salapì na inólì tun ta mga sako yu, su
ilingawan dan basì. 13 Pid yu pagsik tô kataladi yu, asta sékót kó lónód. 14 Mólà
pa ka tabangan kó katô Manama ébô kéduwan tô manubù áknìyu, asta pólián
din si Benjamin asta si Simeon. Na, tingód kanak, atin ka kamatayanna katô
mga gabatà ku, tógón din."
15 Purisu igpid dan tô mga gasa asta tô duwa luppì katô salapì dan, asta
igsadun dan tun ta Ehipto na igtákkássan i Benjamin. Tô igdunggù dan dán,
igpanayun dan tun ki Jose. 16 Tô igkita dán si Jose na igtákkás si Benjamin
kandan, igkagi sikandin tun ta ágsuguánnán din, na mà din, "Pid nu tô mga
manubù tun ta balé ku. Iyó ka ka sábbad baka asta óméng ka ka ágkakan, su
kuman dan duma kanak kani ka malássád álló."
17 Igbánnal tô ágsuguánnán, asta igpid din tô mga kataladi i Jose tun ta balé
din. 18 Tô ikasóddór dan na balé i Jose tô sadunan dan, imáddangan dan, asta
igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Pasadunán ki dutun su tingód katô salapì
na inólì tun ta mga sako ta dángngan. Ámmáttán ki, agón tô mga asno ta, asta
imun ki na mga állang din."
19 Purisu tô igdunggù dan tun ta tété katô balé, igkagi sikandan tun ta
ágsuguánnán, na mà dan, 20 "Sir, paminág ka áknami. Igsadun ké dini dángngan
ébô málli ké ka trigo. 21 Tô igdággà kéd tun ta dalan tô igulì ké, igukar ké
katô mga sako dé, asta igkita tô tagsábbad-sábbad áknami katô salapì tun ta
bówwó ka trigo tun dalám ka mga sako. Ni tô kadakállan katô salapì na igpid
dé puman ébô ulián dé. 22 Igpid dé tô ássa salapì na bayad dé ka trigo. Ándà
sóddór dé ka sadan tô igdalám katô salapì tun ta mga sako dé dángngan."
23 Igkagi tô ágsuguánnán, na mà din, "Yakó ágkasasó. Yakó ágkamáddangan.
Tô Manama na ágpangadapán yu asta ágpangadapán katô ámmà yu, tô gó basì é
igdalám ka salapì tun ta mga sako yu. Igtanggap ku tô pagbálli yu dángngan."
Na, igpid din si Simeon tun kandan. 24 Igpahu din sikandan tun ta balé
i Jose, asta igpid din tun kandan tô wayig ébô urasan dan tô mga paa dan.
Igpakan din tô mga asno dan. 25 Igukar dan tô mga gasa dan ki Jose ka
dumunggù sikandin ka malássád álló, su igulitan dan na kuman dan tun
kandin.
26 Tô igulì si Jose, igbággé dan kandin tô mga gasa na igpid dan, asta
iglingkóód dan sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà. 27 Iginsà si Jose
kandan tingód katô kóddô dan. Iginsà sikandin, na mà din, "Mabákkár pa tô
ámmà yu, tô tugál na igulit yu kanak dángngan? Manté pa sikandin?"
28 Igtaba sikandan, na mà dan, "Sir, manté pô tô ámmà dé, asta mabákkár
pa sikandin."
Na, iglingkóód dan, asta igrespetowan dan sikandin.
29 Tô igkita dán si Jose katô adi din na si Benjamin, igkagi sikandin, na mà
din, "Ni gó tô tambang adi yu na igulit yu kanak dángngan?"

Igkagi si Jose tun ki Benjamin, na mà din, “Batà, mólà pa ka kéduwan tô Manama áknikó!”
30 Na, masig dán pád ikasággó si Jose, su ágginawaan din tô adi din. Purisu sékót sikandin igsadun tun ta kuwarto din, asta igsággó sikandin. 31 Tô itagad-tagad dán, igdappug sikandin, asta iglónód tun ta mga kataladi din. Igpasarig din tô ginawa din, asta igpasánnar sikandin ka ágkakan. 32 Igássa tô ágkannanan dan, su duwán lamisa para ki Jose, asta ássa tô lamisa para katô mga kataladi din. Ássa tô lamisa para katô mga taga Ehipto na igkan tun kandan, su tô mga taga Ehipto dì mému kuman duma katô mga Hebreo, su dì madigár tun kandan. 33 Igpónsad i Jose tô tagsábbad-sábbad katô kataladi din tun ta tubang din, tikud tun ta kaké sippang tun ta adi. Tô igkita dan tô kapónsad din kandan, igpasállággé dan su isalábbuan dan. 34 Igpabággé i Jose tô ágkakan tikud tun ta lamisa din tun ta mga kataladi din, asal makalima luppì tô ágkakan na igpabággé din tun ki Benjamin. Dakál tô iginám dan, asta idayawan dan.

44

Tô kopa i Jose

1 Na, igkagiyan i Jose tô ágsuguánnán din, na mà din, “Ipánnù nu tô mga sako dan ka trigo sippang ka maggán katô mga asno dan, asta dalám nu tô salapì na bayad dan tun ta sako katô tagsábbad-sábbad kandan. 2 Dalám nu tô mapputì bulawan kopa ku tun ta sako katô tambang adi dan, asta tô bayad din ka trigo.”

Purisu igbánnal tô ágsuguánnán katô igkagi i Jose. 3 Tô sállám dán, igpanó tô mga kataladi i Jose asta tô mga asno dan. 4 Tô ándà dan pa ikapanó ka madiyù tikud tun ta lunsud, igkagiyan i Jose tô ágsuguánnán din, na mà din, “Lupug nu sikandan. Atin ka kasabban nu, insà nu, ‘Manan ka madat tô iglumu yu katô manubù na iglumu ka madigár ákniyu? 5 Manan ka igtakó yu tô mapputì bulawan kopa katô amo ku? Tô gó é ginámmanan din, asta ággamitán din ka ágsalamangka sikandin. Tuu madat tô iglumu yu.’ ”

6 Na, tô ikasab dán tô ágsuguánnán, igkagiyan din sikandan katô igkagi i Jose. 7 Asal igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, manan ka ágpagtám ka áknami? Dì ké gó makalumu iring katô igkagi nu! 8 Agad tô salapì na igkita dé tun ta mga sako dé tun ta Canaan, igulì dé áknikó. Purisu manan ka tumakó ké katô bulawan ó mapputì bulawan tikud tun ta balé katô amo nu? 9 Sir, atin ka kitanán nu ka sadan tô igtakó kannun áknami, mému matayan nu sikandin, asta sikami mému na mga állang nu.”

10 Igtaba tô ágsuguánnán, na mà din, “Madigár tô igkagi yu, asal tô manubù na igtakó katô kopa, tô dád gó é mému na állang, asta makólì tô mga duma.”

11 Purisu sékót dan igpapónóg tô mga sako dan, asta igukar dan tô langun. 12 Tuu igahà katô ágsuguánnán tô sako katô tagsábbad-sábbad kandan tikud tun ta kaké sippang tun ta adi, asta igkita din tô kopa tun ta sako i Benjamin. 13 Purisu tô langun dan igbissé katô umpak dan tingód katô ranu dan. Igruran dan puman tô mga sako tun ta mga asno, asta iglónód dan tun ta lunsud.

14 Tô igdunggù dán si Juda asta tô mga kataladi din tun ta balé i Jose, dutun pa sikandin. Iglingkóód tô langun dan sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà. 15 Igkagi si Jose, na mà din, “Manan ka iglumu kó kani madat? Ándà basì sóddór yu na makémuwa makakita katô áglumun yu ukit ka salamangka.”

16 Igtaba si Juda, na mà din, “Sir, ándin basì tô lumun dé? Ándà mataba dé áknikó. Igpasóddór dán ka Manama na ikasalà ké dángngan. Purisu tô langun dé mému na mga állang nu duma katô ikitaan nu katô kopa.”
17 Asal igkagi si Jose, na mà din, “Dì! Dì mému! Tô manubù dád na ikitaan katô kopa tô mému na állang ku. Asal sikiyu na mga kataladi din, makólì kó tun ta ámmà yu.”
18 Na, igpadani si Juda tun ki Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, atin ka mému áknikó, malyagga pád kumagi áknikó. Yaka ágkasókó kanak. Magunawa tô kallayatan katô kamanubuan nu asta tô kallayatan katô harì.
19 Sir, dángngan iginsà ka áknami ka duwán pa ámmà dé asta mga kataladi dé. 20 Igtaba ké na duwán pa ámmà dé na tugál, asta duwán pa adi dé na ipamasusu tun ta katugállan katô ámmà dé. Sikandin dád tô isamà katô duwa gabatà katô innà dan, su inaté tô kaké din. Tuu ágginawaan sikandin katô ámmà dé. 21 Sir, igkagi ka áknami na kailangan piddán dé sikandin dini áknikó ébô kumita ka kandin. 22 Igkagi ké áknikó na dì sikandin pakatanan katô ámmà dé su agó maté tô ámmà dé tingód ka ranu din. 23 Asal igkagi ka na dì ké makalónód dini áknikó ka dì mákkás tô tambang adi dé. 24 Tô igulì ké tun ta ámmà dé, igulit ké kandin tingód katô igkagi nu áknami.
25 “Na, sábbad álló igkagi tô ámmà dé na kailangan lumónód ké dini ébô málli ka trigo. 26 Asal igkagi ké na dì ké lumónód. Atin ka dì mákkás tô adi dé, dì ké makalónód dini. Asal ka mákkás sikandin, lumónód ké. 27 Na, igkagi tô ámmà dé áknami, na mà din, ‘Isóddóran yu na duwa dád tô gabatà ku na ipamasusu katô sawa ku na si Raquel. 28 Inatayannad katô sábbad. Igmatayan basì sikandin ka magani mannanap ka kabánnássan, asta ándà kud gó kitayi. 29 Purisu atin piddán yu pagsik tô adi yu asta maté sikandin, matéya tingód ka ranu ku kandin, su tuuwad tugál.’
30-31 “Purisu, sir, atin ka dì mákkás tô adi dé ka mulì ké, asta kasóddóran katô ámmà dé na ándà sikandin ikólì, maté sikandin, su tuu din ágginawaan ni batà din. Purisu ukit áknami, maté tô ámmà dé tingód ka ranu din. 32 Sakán tô igtandô katô ámmà ku na bantéyan ku ni adi dé ébô ándà makamánnu kandin. Igkagiya na atin dì ku mólì mapid ni adi dé tun kandin, tô gó é salà ku kandin ka ándà ágtamanán. 33 Purisu, sir, póddô ka kanak dini áknikó ébô imunna na állang na bullas kandin. Pólì nu sikandin asta tô duma mga kataladi din.
34 Diya mulì tun ta ámmà ku ka dì mákkás tô adi dé. Diya malyag kumita katô kadattan na dumunggù tun ta ámmà ku.”

45

Igpakilala si Jose katô mga kataladi din

1 Na, ándà ikatiis si Jose katô igriyu din tun ta tubang katô mga ágsuguánnán din. Purisu igpéwà din tô langun dan ébô ándà duma manubù tun dalám ka balé ka kapakilala din katô mga kataladi din. 2 Su tuu igsággó si Jose, ikadinág tô mga taga Ehipto tun ta luwà katô balé, asta igulitan tô mga manubù tun ta balé katô harì. 3 Igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, “Sakán si Jose! Manté pô tô ámmà ta?”
Tô igdinág dán tô mga kataladi din katô kagi din, ándà dan ikataba kandin tingód katô máddang dan. 4 Purisu igkagi si Jose, na mà din, “Padani kó dini kanak.”
Tô igpadani dan dán tun kandin, igkagi si Jose, na mà din, “Sakán tô kataladi yu na si Jose na igbarigyà yu, asta igpidda dini ta Ehipto. 5 Na, yakó ágkasasó. Yakó ágkaranu tingód katô kabarigyà yu kanak, su igpóna a katô Manama dini ébô dì kó maté. 6 Agad iglabé dán tô duwa ámmé katô

ballus, asal lima pa ámmé na ándà káttun tun ta mga kinamát. 7 Igpóna
a katô Manama dini ébô makatabangnga ákniyu, su kakalyag din na dì kó
maté ka ballus ébô manté kó asta tô mga rubbad yu. 8 Purisu ánnà sikiyu tô
igpapid kanak dini, asal Manama tô igpapid kanak dini. Igimuwa ikandin na
mallayat katô mga opisyales katô harì. Sakán tô ágsugù katô langun opisyales
katô harì, asta sakán tô pangulu dini ta kaluwagan ka Ehipto.

9 “Purisu sékót kód ulì tun ta ámmà ta, asta ulit kó kandin, ‘Ni gó tô igkagi
katô batà nu na si Jose. Igpapanguluwad ka Manama dini ta kaluwagan ka
Ehipto. Sékót kó sadun dini kanak. 10 Póddóán ku sikiyu dini ta banuwa ka
Gosen ébô madani kó langun dini kanak, agad sikuna, asta tô mga gabatà nu,
tô mga apù nu, tô mga karnero, tô mga kambing, tô mga baka, asta tô langun
katô kaduwánnan nu. 11 Atin ka móddô kó dini ta Gosen, dóppónan ku sikiyu.
Lima pa ámmé tô ballus, asta dì mému kahirapan ka, tô mga gabatà nu, asta
tô mga mannanap nu.’ ”

12 Igkagi si Jose, na mà din, “Na, tô langun yu mga kaké ku, asta sikuna
Benjamin, ikakilala kód na bánnal sakán si Jose. 13 Uliti yu tô ámmà ta tingód
ka kallayatan katô kamanubuan ku dini ta Ehipto, asta tingód katô langun
na igkita yu dini. Purisu sékót kód, asta pid yu sikandin dini.”

14 Na, igkápkáp si Jose katô adi din na si Benjamin, asta igsággó sikandin.
Tô igkápkáp si Benjamin ki Jose, igsággó sikandin. 15 Igkápkáppan i Jose
tô tagsábbad-sábbad kandan, igadákkan din sikandan, igsággó sikandin, asta
igpatóngkóé dan.

16 Tô ikadinág dán tô harì na igdunggù tô mga kataladi i Jose, idayawan
sikandin asta tô langun opisyales din. 17 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din,
“Kagiyi nu tô mga kataladi nu na ruranan tô mga asno dan asta mulì dan
tun ta Canaan 18 ébô kangén dan tô ámmà yu asta tô mga pamilya dan, asta
lumónód dan dini. Póddóán ku sikandan tun ta madigár tanà dini ta Ehipto,
asta tuu madigár tô makan dan dini. 19 Bággé nu pagsik kandan tô mga
kareton tikud dini ébô duwán sakayan katô mga sawa dan asta mga gabatà
dan. Kailangan piddán dan tô ámmà yu. 20 Kagiyi nu sikandan na kailangan
dì dan ágkasasó tingód katô kaduwánnan dan na katananan tun ta Canaan, su
bággayan dan katô tuu madigár dini ta banuwa ka Ehipto.”

21 Na, ignunug tô mga gabatà i Jacob. Duwán mga kareton na igbággé
i Jose kandan magunawa katô sugù katô harì kandin, asta duwán igbággé
din kandan na makan dan róggun ágpanó dan. 22 Duwán madigár umpak na
igbággé i Jose katô tagsábbad-sábbad kandan, asal si Benjamin tô igbággayan
din ka tállu gatus (300) abuk ka mapputì bulawan asta lima tô umpak.
23 Duwán igpapid i Jose tun ta ámmà din, sapulù asno na igruranan ka
madigár klasi ka kaduwánnan tikud tun ta Ehipto, asta sapulù tô asno na
igruranan ka trigo, pan, asta duma mga klasi ka makan ébô duwán kannán i
Jacob róggun ágpanó dan. 24 Na, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà
din, “Yakó ágpóiyé tun ta dalan.”

Purisu igpapanó din sikandan. 25 Igpanó dan tikud tun ta Ehipto, asta igulì
dan tun ta ámmà dan na si Jacob tun ta Canaan. 26 Igkagi sikandan, na mà
dan, “Manté pô si Jose! Sikandin tô ágpangulun katô langun tun ta kaluwagan
ka Ehipto.”

Tuu isalábbuan si Jacob, su ándà sikandin bánnal. 27 Asal tô igulit dan kandin
tingód katô langun na igkagi i Jose, asta tô igkita din tô mga kareton na
igpapid i Jose ébô duwán sakayan din na madun tun ta Ehipto, inanté puman
tô pusung din. 28 Igkagi si Jacob, na mà din, “Nángngà dán. Isóddóran kud na

manté pa tô batà ku na si Jose. Kailangan madunnad ébô kumita a kandin ka diya pa maté.”

46

Igalin si Jacob tun ta Ehipto

1 Na, igruran i Jacob tô langun katô kaduwánnan din, asta igpanó dan tikud
tun ta Canaan. Tô igdunggù dan tun ta Berseba, duwán mga mannanap na
igmatayan i Jacob, asta iggóbbó din ébô mangadap sikandin katô Manama
iring na kapangadap katô ámmà din na si Isaac. 2 Tô dukilám tô, igpakita tô
Manama ki Jacob. Igtawar tô Manama, na mà din, “Jacob.”

Igtaba si Jacob, na mà din, “Óó, kannunna.”

3 Igkagi tô Manama, na mà din, “Sakán tô Manama. Sakán tô Manama katô
ámmà nu sayyan. Yaka ágkamáddangan, asal sadun ka tun ta Ehipto, su tun ta
Ehipto imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu. 4 Mákkássa ákniyu tun ta
Ehipto, asta pólián ku pagsik tô mga rubbad nu dini ta Canaan. Atin ka maté
ka, si Jose tô lumábbáng áknikó.”

5 Na, igpanayun si Jacob tikud tun ta Berseba. Igpasaké katô mga gabatà
din si Jacob tun ta kareton na igpapid katô harì. Igpasaké dan tô mga gabatà
asta tô mga sawa dan. 6 Igpid dan pagsik tô mga mannanap dan asta tô
mga kaduwánnan dan tikud tun ta Canaan, asta igsadun dan tun ta Ehipto.
Igtákkás ki Jacob tô langun rubbad din, 7 tô mga gabatà din gamama asta
gabayi, asta tô mga apù din gamama asta gabayi.

8 Na, ni gó tô mga ngadan katô mga rubbad i Jacob na igtákkás kandin tun
ta Ehipto.

Si Ruben tô kaké batà i Jacob. 9 Igtákkás si Ruben asta tô mga gabatà din
gamama na si Hanoc, si Pallu, si Hesron, asta si Carmi.

10 Si Simeon asta tô mga gabatà din gamama na si Jemuel, si Jamin, si Ohad,
si Jakin, si Sohar, asta si Saul na batà ka bayi na Canaanhon.

11 Si Levi asta tô mga gabatà din gamama na si Gerson, si Cohat, asta si Merari.

12 Si Juda asta tô mga gabatà din gamama na si Selas, si Peres, asta si Seras.
(Inaté tun ta Canaan tô duma gabatà i Juda na si Er asta si Onan.) Duwán
gabatà gamama i Peres na si Hesron asta si Hamul.

13 Si Isacar asta tô mga gabatà din gamama na si Tolas, si Puas, si Jasub, asta
si Simron.

14 Si Zabulon asta tô mga gabatà din gamama na si Sered, si Elon, asta si Jaleel.

15 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Lea tun ta
Mesopotamia. Duwán pagsik batà dan bayi na si Dina. Tállu pulù tállu (33)
tô mga rubbad i Jacob asta i Lea.

16 Igtákkás si Gad asta tô mga gabatà din gamama na si Sifeon, si Hagi, si Suni,
si Esbon, si Eri, si Arod, asta si Areli.

17 Si Aser asta tô mga gabatà din gamama na si Imnas, si Iskas, si Isvi, si Berias,
asta tô tábbé dan na si Sera. Duwán gabatà gamama i Berias na si Eber asta
si Malkiel.

18 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Zilfa na állang na
igbággé i Laban katô batà din na si Lea. Sapulù ánnám (16) tô mga rubbad
i Jacob asta i Zilfa.

19 Duwa tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu katô sawa din na si
Raquel, asta tô mga ngadan dan na si Jose asta si Benjamin.

20 Duwa tô gabatà gamama i Jose na ipamasusu tun ta Ehipto, na si Manases
asta si Efraim. Tô gó é gabatà i Jose asta i Asenat na batà i Potiferas na tarapid
katô mga manubù na ágpangadap katô álló tun ta lunsud ka On.

21 Duwán mga gabatà gamama i Benjamin na si Belas, si Betser, si Asbel, si
Geras, si Naaman, si Ehi, si Ros, si Mufim, si Hufim, asta si Ared.
22 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Raquel. Sapulù áppat
(14) tô mga rubbad i Jacob asta i Raquel.
23 Igtákkás si Dan asta tô batà din mama na si Husim.
24 Si Neftali asta tô mga gabatà din gamama na si Jaseel, si Guni, si Jeser, asta
si Selem.
25 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Bilha na állang na
igbággé i Laban katô batà din na si Raquel. Pittu tô mga rubbad i Jacob asta i
Bilha.
26 Kannámman ánnám (66) tô langun rubbad i Jacob na igsadun tun ta
Ehipto. Ándà iyapi tô mga sawa katô mga gabatà din. 27 Duwa tô gabatà i
Jose na ipamasusu tun ta Ehipto. Purisu kapittuwan (70) tô langun dan tun
ta pamilya i Jacob na igsadun tun ta Ehipto.

Igóddô si Jacob tun ta Ehipto

28 Na, igpasadun i Jacob si Juda tun tóna dan ébô madun tun ki Jose, su
kakalyag din na sumarán dan i Jose tun ta Gosen. Tô igdunggù dan dán tun ta
banuwa ka Gosen, 29 igsaké si Jose katô kalesa din, asta igsadun sikandin tun
ta Gosen ébô sumumar katô ámmà din. Tô igdunggù dán sikandin, tigkô dád
igkápkáppan din tô ámmà din, asta idugé sikandin igsággó. 30 Igkagi si Jacob
ki Jose, na mà din, “Mému matéyad, su igkita ad áknikó, asta isóddóran kud na
manté ka pa.”
31 Na, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din asta duma mga manubù tun
ta pamilya katô ámmà din, na mà din, “Madunna tun ta harì ébô mulitta
kandin na igdunggù dán tikud tun ta Canaan tô langun yu na mga kataladi ku
asta tô duma mga manubù tun ta pamilya katô ámmà ku. 32 Mulitta kandin
na taradóppón kó katô mga mannanap, asta igpid yu tô langun karnero yu,
tô duma mga mannanap yu, asta tô langun katô kaduwánnan yu. 33 Purisu
atin ka tawarán kó katô harì, asta insaán kó ikandin ka ándin tô áglumun yu,
34 kailangan kumagi kó kandin na taradóppón kó tikud pô tun ta kadélákkan
yu, magunawa katô áglumun katô mga kamónaan yu sayyan ébô póddóán kó
ikandin tun ta Gosen.”
Tô gó é igkagi i Jose kandan, su ágbuyasán katô mga taga Ehipto tô mga
taradóppón ka mannanap.

47

1-2 Na, igsalin i Jose tô lima kataladi din, asta igsadun dan tun ta harì. Igkagi
si Jose, na mà din, “Igdunggù dán tô ámmà ku asta tô mga kataladi ku tikud
tun ta Canaan na tákkás katô langun karnero dan, duma mga mannanap dan
asta langun katô kaduwánnan dan. Dutun dan dán ta banuwa ka Gosen.”
Na, igpakilala din tô lima kataladi din tun ta harì. 3 Iginsà tô harì kandan,
na mà din, “Ándin tô áglumun yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, taradóppón ké ka mga mannanap,
magunawa katô áglumun katô mga kamónaan dé sayyan. 4 Igsadun ké dini
su tuu dakál tô ballus tun ta Canaan. Purisu ándà palang ágkakan katô mga
mannanap dé. Atin ka mému áknikó, móddô ké tun ta banuwa ka Gosen.”
5 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, “Madigár su igdunggù dán tô ámmà nu
asta ni mga kataladi nu. 6 Sikuna tô pangulu dini ta kaluwagan ka Ehipto.
Póddô nu sikandan tun ta banuwa ka Gosen, su tô gó é tuu madigár tanà. Atin
ka duwán mga manubù tun kandan na katig ágdóppón ka mannanap, imun
nu sikandan na taradóppón katô mga mannanap ku.”

7 Na, igpid i Jose tô ámmà din na si Jacob asta igpakilala din tun ta harì.
Igdasal si Jacob ébô madigár tô bággén katô Manama tun ta harì. 8 Iginsà tô
harì kandin, na mà din, “Pira dán é idad nu?”
9 Igtaba si Jacob, na mà din, “Sábbad gatus tállu pulù (130) tô idad ku.
Mabbabà dád tô idad ku, asta mahirap tô kóddô ku. Ándà pa ráppà tô idad
ku katô idad katô mga kamónaan ku.”
10 Igdasal puman si Jacob ébô madigár tô bággén katô Manama tun ta harì,
asta igpanó sikandin.
11 Na, igpóddô i Jose tô ámmà din asta tô mga kataladi din tun ta Ehipto. Tuu
madigár tô tanà na igbággé i Jose kandan madani tun ta lunsud ka Rameses,
magunawa katô igkagi katô harì kandin. 12 Duwán ágkakan na igbággé i Jose
katô ámmà din, mga kataladi din, asta mga manubù tun ta pamilya katô
ámmà din asta mga gabatà dan.

Tô ballus

13 Tuu dakál tô ballus, asta ándà palang ágkakan agad ánda. Iballusan tô
langun manubù tun ta Ehipto asta Canaan, su tuu dakál tô ballus. 14 Igbálli
dan ka trigo tun ki Jose, asta igpid i Jose tô kadakállan katô salapì na bayad
dan tun ta balé katô harì. 15 Tô inémmát tô kadakállan katô salapì tun ta
kaluwagan ka Ehipto asta Canaan, igsadun tô mga taga Ehipto tun ki Jose,
asta igkagi sikandan, na mà dan, “Bággéyi ké ka ágkakan dé, su masig kéd maté.
Tabangi ké, su ándà dán trigo dé, asta inémmát dán tô salapì dé.”
16 Igkagi si Jose, na mà din, “Atin ka inémmát dán tô salapì yu, pid yu dini tô
mga mannanap yu, su tô gó é bullas yu katô trigo.”
17 Purisu igpid dan tun ki Jose tô mga mannanap dan, agad tô mga kudà, tô
mga karnero, tô mga kambing, tô mga baka, asta tô mga asno. Tô gó é bullas
dan ka trigo tun ki Jose. Igbággé din tô trigo tun kandan na igbullasan dan
katô langun mannanap dan dalám katô ámmé tô.
18 Tô iglabé dán tô sábbad ámmé, iglónód dan tun ki Jose, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Sir, bánnal tô kagi dé áknikó na inémmát dán tô salapì
dé, asta igtigatun nud tô langun mannanap dé. Ándà dán bággén dé áknikó su
kinamát dé asta lawa dé dád man tô isamà. 19 Atin ka dì ka tumabang áknami,
maté ké, asta kadattan tô kinamát dé. Lawa asta kinamát dé tô bullas dé ka
trigo. Mému imun kéd na mga állang katô harì, asta bággén dé tô tanà dé tun
kandin. Asal bággéyi ké dád ka trigo ébô dì ké maté, asta ébô duwán pamulan
dé tun ta kinamát.”
20 Purisu igbálli i Jose tô kaluwagan ka tanà tun ta Ehipto para katô harì.
Igbarigyà tô langun taga Ehipto katô mga tanà dan su tuu dakál tô ballus.
Purisu inému tô harì na tigatun katô kaluwagan ka tanà. 21 Inému na mga
állang katô harì tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Ehipto. 22 Asal ándà
bálliyi i Jose tô tanà na igtigatun katô mga tarapid ka simbaan tun ta Ehipto.
Ándà dan barigyai tô tanà dan su ágbággayan dan katô harì ka makan, asta
nángngà dád para kandan. 23 Igkagi si Jose tun ta mga manubù, na mà din,
“Igbálli kód katô harì, asta igbálli din tô tanà yu. Purisu bággén kud ákniyu tô
similya na pamulan yu. 24 Asal ka kumáttu kó, kailangan bággén yu tô ikalima
kináttuwan tun ta harì. Ákniyu tô samà katô makáttu yu ébô duwán similya na
pamulan yu, asta ébô duwán makan yu asta katô mga pamilya yu.”
25 Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, tingód katô tabang nu áknami, dì kéd
maté. Purisu atin ka mému áknikó, imu ké na mga taralumu katô harì.”
26 Purisu igsugù si Jose tun ta mga taga Ehipto na kailangan bággén tun
ta harì tô ikalima kináttuwan, asta tô gó é sugù na ágbánnalán katô mga

manubù.[n] Tanà dád katô mga tarapid ka simbaan dan tô ándà tigatuni katô harì.

Tô panalan i Jacob

27 Igóddô tô mga rubbad i Israel[o] tun ta banuwa ka Gosen na sakup ka
Ehipto. Inému dakál tô kaduwánnan dan, asta tuu dan igrubbad. 28 Igóddô
si Jacob tun ta Ehipto ka sapulù pittu (17) ámmé sippang ka sábbad gatus
kappatan pittu (147) tô idad din. 29 Tô ikasóddór si Jacob na masig dán
sikandin maté, igtawar din tô batà din na si Jose, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Atin ka mému áknikó, dappán nu yan bállad nu nit bubun ku ébô
kasóddóran ku na tumanán nu ni panalan ku áknikó. Atin ka duwán kédu
nu kanak, tandô ka na dì nu lábbángngán ni lawa ku kannun ta Ehipto,
30 su kakalyag ku na lábbángngán ni lawa ku tun ta lábbángnganan katô mga
kamónaan ku. Atin ka matéya, pid nu ni lawa ku tikud dini ta Ehipto, asta
lábbángnga tun ta iglábbángngan kandan.”

Igkagi si Jose, na mà din, “Óó. Tumanán ku ni igpanalan nu kanak.”

31 Igkagi si Jacob, na mà din, “Tandô ka kanak na tô gó é lumun nu.”

Purisu igtandô si Jose. Igunduk si Jacob tun ta ágdággaan din, asta igpasalamat sikandin katô Manama.

48

Igdasal si Jacob para katô duwa gabatà i Jose

1 Na, duwán álló na igulitan si Jose na ibógókan tô ámmà din. Purisu igpid
din tô duwa gabatà din na si Efraim asta si Manases, asta igsadun dan tun ki
Jacob. 2 Tô igulitan si Jacob na igdunggù dán tô batà din na si Jose, igmabákkár
sikandin, asta igánnó tun ta ágdággaan din. 3 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà
din, “Tô Tuu Matulus Manama igpakita kanak tun ta Luz sakup ka Canaan,
asta madigár tô igtandô din kanak. 4 Igkagi sikandin, ‘Marapung tô gabatà
na bággén ku áknikó ébô kumarapung tô mga grupo ka rubbad nu. Tô tanà
tun ta Canaan bággén ku tun ta mga rubbad nu ébô matigatun dan sippang
ka ándà ágtamanán.’ ”

5 Igkagi si Jacob, na mà din, “Tô duwa gabatà nu na ipamasusu dini ta
Ehipto tô ándà a pa alin dini, tô gó é imun ku na mga gabatà ku. Imun ku
na kanak gabatà si Efraim asta si Manases, magunawa katô bánnal gabatà ku
si Ruben asta si Simeon. 6 Atin ka matà ka pa, dì kud imun na mga gabatà
ku tô mga gabatà nu, asal tingód katô tanà na tanggapán ka mga rubbad ku
ka matéya, mému masakup dan katô grupo katô kaké dan na si Efraim asta
si Manases. 7 Tô gó é lumun ku para kandan tingód ka dakál ginawa ku katô
innà nu na si Raquel. Tô igulì a tikud tun ta Mesopotamia, tuuwa iranu su
inaté si Raquel tun ta Canaan madani tun ta lunsud ka Efrata. Iglábbáng ku
sikandin madani tun ta dalan na gukitan tun ta lunsud ka Efrata.” (Tô lunsud
ka Efrata, tô gó é ágngadanan Betlehem áknganni.)

8 Na, tô igkita si Jacob katô duwa gabatà i Jose, iginsà sikandin, na mà din,
“Sadan ni mga mallaki ni?”

9 Igtaba si Jose, na mà din, “Ámmà, ni gó tô duwa gabatà ku na igbággé ka
Manama kanak kannun ta Ehipto.”

Igkagi si Jacob, na mà din, “Papadani nu sikandan, su dumasalla ébô
madigár tô bággén ka Manama kandan.”

10 Tabag bólóg dán si Jacob su tugál dán sikandin. Purisu dì dán tuu ágkita
sikandin. Igpapadani i Jose tô gabatà din, asta igkápkáppan asta igadákkan i

---

[n] **47:26** 47:26 Ágbánnalán tô sugù sippang ka igsulat si Moises kani libro. [o] **47:27** 47:27 Israel, ó Jacob na taganà ngadan din.

Jacob sikandan. 11 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Ándà a panámdám
na kumita a pa áknikó, asal ukit ka tabang ka Manama kanak, ikakita a pa
áknikó asta kani mga gabatà nu.”
12 Na, igkangé i Jose tô gabatà din, asta iglangkáb sikandin tun ta tubang
katô ámmà din sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà.
13 Igawidan i Jose tô duwa gabatà din na si Efraim dadan tun ta ibang
i Jacob, asta si Manases dadan tun ta kawanan. Igpapadani din puman
sikandan tun ki Jacob. 14 Asal igpagsungkálli i Jacob tô bállad din, su bállad din
dadan tun ta kawanan tô igpabówwó din katô ulu i Efraim, agad adi sikandin,
asta bállad din dadan tun ta ibang tô igpabówwó din katô ulu katô kaké na si
Manases. 15 Na, igdasal si Jacob ébô madigár tô bággén ka Manama kandan,
na mà din, “Manama, sikuna tô ágpangadapán katô mga kamónaan ku na si
Abraham asta si Isaac. Sikuna tô inalayun ágdóppón kanak sippang áknganni.
16 Tô panaligan nu tô igpaluwà kanak ébô ándà gó makadadat kanak. Mólà pa
ka madigár tô bággén nu kani duwa mallaki. Mólà pa ka dì gó kalingawan tô
ngadan ku asta tô ngadan katô mga kamónaan ku na si Abraham asta si Isaac
ukit kani duwa apù ku. Mólà pa ka kumarapung tô mga gabatà dan asta tô
mga rubbad dan.”
17 Na, tô igkita i Jose na si Efraim tô igpabówwówan katô kawanan bállad
katô ámmà din, dì mému kandin. Purisu igawidan din tô bállad katô ámmà din
ébô alinán din tun ta ulu i Manases. 18 Igkagi si Jose, na mà din, “Ámmà, ánnà
nángngà, su ni gó tô kaké. Ni gó tô kailangan pabówwówan nu katô kawanan
bállad nu.”
19 Asal igéllé si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isóddóran ku, Jose!
Isóddóran ku! Mému mabantug pagsik tô mga rubbad i Manases, asal tuu pa
mabantug si Efraim, su imun marapung mga grupo tô mga rubbad din.”
20 Purisu madigár tô kadasal din tingód kandan dalám katô álló ka kakagi
din kani, na mà din, “Ákniyu ngadan tô gamitán katô mga rubbad ku ka
kumustan dan tô duma mga manubù, su kumagi dan, ‘Mólà pa ka madigár tô
bággén ka Manama ákniyu, iring na ágbággén din ki Efraim asta ki Manases.’ ”
Ukit kani kadasal din, igimu i Jacob si Efraim na tuu pa mabantug ka
tandingán ki Manases. 21 Na, igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Na,
masiggad maté, asal dóppónan ka katô Manama, asta pólián din tô mga
rubbad ta tun ta tanà na igóddóan katô mga kamónaan ta sayyan. 22 Tingód
katô tanà ku tun ta Sikem, ánnà mga kataladi nu tô bággayan ku, asal sikuna
tô bággayan ku. Tô gó é malambù tanà na igagó ku katô mga Amorihanon tô
kasulung ku kandan ukit ka kampilan asta panà ku.”

49

Igkagi si Jacob tingód katô mga gabatà din gamama

1 Na, igtawar i Jacob tô langun gabatà din gamama, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Padani kód dini kanak, su mulittad ákniyu tingód katô dumunggù
ákniyu tun ta tapuri álló. 2 Mga gabatà ku, padani kód dini kanak. Paminág kó
kanak.
3 “Sikuna Ruben tô panganayan ku, tô bákkár ku, asta tô una kakilalaan ka
kasarig ku. Tun ta langun kani mga gabatà ku, sikuna tô tuu ágkabantug asta
tuu ágrespetowan. 4 Asal iring ka katô wayig na ágbahà, su dì ka pakapáttud
katô kakalyag nu. Purisu mandà tô bantug nu, su igpayayyà ka kanak ukit
ka kalayuk nu katô sábbad sawa ku!
5 “Si Simeon asta si Levi, magunawa kó duwa, su ágtagnus kó ka laniban
ébô lumumu kó ka madat. 6 Diya maminág katô kagi yu. Diya mákkás ákniyu.

Ukit katô sókó yu, ágmaté kó. Ukit katô dì kó pakapáttud, ágpantigan yu tô mga
baka. 7 Supakan kó katô Manama tingód katô sókó yu, su tuu kó magani asta
tuu kó makamáddang! Passa-assaé tô mga rubbad yu asta makatalap dan tun
ta mga lunsud katô duma mga rubbad ku.
8 “Sikuna Juda tô durungán kani mga kataladi nu. Makapanalu ka katô
mga usig nu. Purisu lumingkóód tô mga kataladi nu tun ta tubang nu. 9 Juda,
magani ka iring katô mannanap na ágngadanan liyun na ágdawi katô ágkakan
din, asta gulì tun ta góddóan din asta ágdággà. Ándà manubù na sumamuk
áknikó. 10 Si Juda tô mawid ka tukád ka harì, su manayun tô mga rubbad
din mangulu sippang ka dumunggù tô bánnal harì na bánnalán katô langun
manubù. 11 Ikáttán din tô nati ka asno tun ta séngê ka paras na duwán tuu
madigár buuy. Makému sikandin lumaba katô umpak din tun ta támmák ka
buuy ka paras na inému bino, su tuu marapung tô mga buuy ka paras din.
12 Tô mga mata din tuu pa mallutù ka tandingán katô bino, asta tô ngipán din
tuu pa mapputì ka tandingán katô gatas.
13 “Si Zabulon tô móddô madani tun ta dagat. Angklaan tô mga barko tun
ta góddóan din. Makatigatun sikandin katô tanà sippang tun ta Sidon.
14 “Si Isacar tô iring na mabákkár asno na inalayun ágdággà madani tun ta
piniddan din. 15 Asal ka kumita sikandin na madigár tô lunsud asta madigár
tô tanà dutun, tumiis sikandin ka kahirapan, asta mággár-ággár sikandin
lumumu iring na állang.
16 “Madigár tô kapid i Dan katô mga sakup din, iring na duma mga grupo
ka mga rubbad i Israel. 17 Si Dan tô iring na áppuy tun ta ligad ka dalan na
tumungkà katô paa ka kudà ébô madabù tô manubù na igsaké.
18 “Áglangngagán ku, gimanan ku tô katábbus nu kanak.
19 “Si Gad tô sulungán ka mga mangayó, asal atuwan din sikandan, asta
agtaán din.
20 “Madigár tô káttun tun ta mga kinamát i Aser. Madigár tô makan na
kangén tun kandin iring na madigár ágkakan ka harì.
21 “Si Neftali tô iring na saladáng na dì ágkammát. Madigár tô bónnóng katô
mga gabatà din.
22 “Si Jose tô iring na kayu na igpamula madani tun ta sánnáp. Marapung
tô buuy din, asta makadunggù tô mga panga din tun ta ágbaluy ka koral.
23 Duwán mga manubù na sumulung kandin asta manà kandin, asta mir-
rayat kandin. 24 Asal masarig tô panà din, asta mabákkár tô braso din tingód
katô tabang ka Matulus Manama na ágpangadapán ku. Manama tô dumóppón
asta pabákkár ka mga rubbad kani batà ku. 25 Tô Manama na ágpangadapán
ku, tô gó é tumabang ákniyu. Tô Manama na matulus, tô gó é mággé ákniyu ka
madigár. Sikandin tô mággé ákniyu ka udan tikud tun ta langit, asta wayig na
ágsánnáp tikud tun ta siráb ka tanà. Sikandin tô mággé ákniyu ka marapung
mga mannanap asta marapung mga gabatà. 26 Igbággayanna ka Manama ka
madigár na tuu pa dakál ka tandingán katô mga pabungan, asta tuu pa dakál
ka tandingán katô ágkáttun tun ta mga pabunganán na ándà ágtamanán. Jose,
mólà pa ka bággayan ka ka Manama kani langun, su igsalin ka ikandin tun ta
langun kataladi nu.
27 “Si Benjamin tô iring na magani mannanap ka kabánnássan na
ágngadanan lobo, su ka sállám ágmaté sikandin ka mga usig din, asta ka mapun
ágkangén din tô kaduwánnan dan.”
28 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na inému sapulù duwa (12) grupo
tun ta Israel, asta tô gó é igkagi katô ámmà dan tô igpanalan sikandin kandan.
Nángngà tô igkagi din tun ta tagsábbad-sábbad kandan.

Inaté asta iglábbáng si Jacob

29 Na, duwán igpanalan i Jacob katô mga gabatà din, na mà din, “Masiggad tumalundug katô mga kamónaan ku na inaté. Lábbángnga tun ta iglábbángngan katô mga kamónaan ku tun ta takub katô tanà na itigatun i Efron na Hetihanon 30 tun ta Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre tun ta Canaan. Tô gó é takub asta tô tanà na igbálli i Abraham ki Efron ébô duwán lábbángngánan din. 31 Iglábbángngan ki Abraham asta katô sawa din na si Sara. Iglábbángngan ki Isaac asta katô sawa din na si Rebecca. Iglábbángngan ku ki Lea. 32 Tô tanà asta tô takub igbálli tikud tun ta mga Hetihanon sayyan.”

33 Pángnga igpanalan si Jacob katô mga gabatà din, igdággà sikandin, asta inaté.

50

1 Na, igkápkáp si Jose katô ámmà din, asta igsággó asta igadákkan din é báttuk. 2 Na, igkagi si Jose na pabalsamarán tô lawa katô ámmà din. 3 Dalám ka kappatan (40) álló tô kadugayan ka kabalsamar dan kandin yan pa ágkapángnga, su tô gó é kadugayan ka kabalsamar ka mga taga Ehipto. Igranu tô mga taga Ehipto ki Jacob dalám ka kapittuwan (70) álló.

4 Tô ipángnga tô ranu dan kandin, igkagi si Jose tun ta mga opisyales ka harì, na mà din, “Atin ka duwán kédu yu kanak, ulit yu ni kagi ku tun ta harì. 5 ‘Tô ándà pa kamaté tô ámmà ku, igtandô a kandin na lábbángngán ku sikandin tun ta lábbángngánan na igtaganà din dán tun ta Canaan. Purisu ka mému áknikó, madunna ébô lábbángngán ku, asta mulì a dini.’ ”

6 Igtaba tô harì, na mà din, “Óó. Pid nu asta lábbáng nu tô ámmà nu, su tô gó é igtandô nu kandin.”

7 Purisu igpanó si Jose ébô lábbángngán din tô ámmà din tun ta Canaan. Igtákkássan sikandin katô langun opisyales katô harì, mga ágtugállán na ágsarigan katô harì, asta duma mga manubù na ágkangadanan tun ta Ehipto. 8 Igtákkás pagsik tô langun katô pamilya i Jose, tô mga kataladi din, asta tô langun manubù tun ta pamilya katô ámmà din. Ándà patákkássi tô marénták mga gabatà, tô mga karnero, tô mga kambing, asta tô mga baka, asal igóddô dan tun ta banuwa ka Gosen. 9 Igtákkás pagsik tô mga manubù na igsaké ka mga kalesa asta mga kudà. Tuu marapung tô mga manubù na igsadun tun ta Canaan.

10 Na, tô igdunggù dan tun ta garikanan tun ta Atad dipag ka Wayig ka Jordan, idugé dan igdarawit. Iranu si Jose katô ámmà din dalám ka pittu álló. 11 Tô igkita katô mga Canaanhon tô ranu dan tun ta Atad, igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu iranu tô mga taga Ehipto!”

Purisu igngadanan tô lugar na Abel Misraimp

12 Purisu igtuman katô mga gabatà i Jacob tô igpanalan din kandan. 13 Igpid dan tô lawa din tun ta Canaan, asta iglábbáng dan tun ta takub ka Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre. Tô gó é takub asta tanà na igbálli i Abraham ki Efron na Hetihanon ébô duwán lábbángngánan din. 14 Pángnga iglábbáng si Jose katô ámmà din, igulì sikandin tun ta Ehipto na igtákkássan katô mga kataladi din asta langun katô duma mga manubù na igtákkás kandin.

Igkagi si Jose katô mga kataladi din

p **50:11** 50:11 Tô kóbadan katô Abel Misraim, “ágranuwanan katô mga taga Ehipto.”

15 Na, su inaté dán si Jacob, igpatóngkóé tô mga kataladi i Jose, na mà dan,
“Pamánnu ki ka kasókówan ki i Jose, asta ka sumulì sikandin áknita tingód katô
madat na iglumu ta kandin?”
16 Purisu igpólit dan tô kagi dan tun ki Jose, na mà dan, “Tô ándà pa kamaté
tô ámmà ta, 17 igtalan sikandin na ulitan dé sikuna katô kagi din, na mà
din, ‘Mólà pa ka pasinsiyaan nu tô mga kataladi nu na iglumu áknikó ka
madat dángngan.’ Purisu pasinsiyayi ké na mga ágsuguánnán ka Manama na
ágpangadapán katô ámmà ta.”
Tô igdinág si Jose katô kagi dan, igsággó sikandin. 18 Na, igsadun tô mga
kataladi din tun kandin, asta iglingkóód dan. Igkagi sikandan, na mà dan,
“Igsadun ké dini áknikó ébô mému ké na mga állang nu.”
19 Asal igkagi si Jose, na mà din, “Yakó ágkamáddangan kanak. Ánnà sakán tô
rumuud ákniyu, su Manama dád tô nángngà rumuud. 20 Agad madat tô iglumu
yu kanak, asal igimu yan katô Manama na madigár, su igimuwa ikandin na
gobernador ébô marapung tô mga manubù na dì maté ka ballus. Purisu
sippang áknganni, manté ki pô. 21 Yakó ágkamáddangan, su sakán tô dumóppón
ákniyu asta katô mga pamilya yu.”
Madigár tô kagi din kandan ébô dì dan maranu.

Inaté si Jose

22 Igóddô pa tun ta Ehipto si Jose asta tô langun rubbad katô ámmà din.
Ikadunggù ka sábbad gatus sapulù (110) tô idad din. 23 Ikakita pô sikandin
katô mga apù din ka abul, na mga apù i Efraim. Ikakita pô pagsik sikandin
katô mga apù din ka abul, na mga gabatà i Makir na batà i Manases, asta
igsipit din sikandan.
24 Na, tô ándà pa kamaté si Jose, igkagi sikandin tun ta mga kataladi din,
na mà din, “Masiggad gó maté, asal yakó ágkatanaan, su inalayun kó dóppónan
ka Manama, asta piddán kó ikandin tikud kannun ta banuwa ni. Pólián kó
ikandin tun ta Canaan na igtandô din katô mga kamónaan ta na si Abraham,
si Isaac, asta si Jacob.”
25 Na, igpatandô i Jose tô duma mga rubbad i Jacob, na mà din, “Tandô
kó kanak na piddán yu tô mga tullan ku ka pólián kód katô Manama tun ta
Canaan.”
26 Purisu inaté si Jose tun ta Ehipto na sábbad gatus sapulù (110) tô idad din.
Igpabalsamar dan tô lawa din, asta igtagù dan tun ta lungun.

Exodo
Kéwà katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto

Una Basan

Tô kóbadan kani kagi “Exodo” kéwà. Ni libro tingód katô mga rubbad i Israel na inallang tun ta banuwa ka Ehipto, asta tingód katô kéwà dan. Si Moises tô igsulat kani libro ni. Sikandin tô igsalin ka Manama ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.

Tun ta libro ka Exodo duwán kappatan kapitulo, asal igubad dád tô tángngà, sippang tun ta bersikulo 17 ka kapitulo 20. Tun ta una kapitulo sippang tun ta kapitulo 14, mabasa tô tingód katô kéwà dan tun ta kallang kandan. Tun ta kapitulo 15 sippang tun ta kapitulo 18, mabasa tô tingód katô kapanó dan tun ta Pabungan ka Sinai. Tun ta kapitulo 19 sippang tun ta kapitulo 20, mabasa tô tingód katô Sapulù Sugù katô Manama kandan.

Ihirapan tô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto

1 Ni gó tô mga gabatà gamama i Jacob[a] asta tô tagsábbad-sábbad pamilya
dan na igtákkás kandin tun ta Ehipto. 2 Si Ruben, si Simeon, si Levi, si Juda,
3 si Isacar, si Zabulon, si Benjamin, 4 si Dan, si Neftali, si Gad, asta si Aser. 5 Tô
timpo tô, taganà dán si Jose dutun ta Ehipto. Tô langun kani mga gamama na
rubbad i Jacob igdunggù ka kapittuwan (70).
6 Na, tô iglabé dán tô pira ámmé, inaté si Jose, tô mga kataladi din, asta tô
langun manubù na manté tô timpo i Jose. 7 Asal marapung tô mga gabatà
dan asta mga apù dan. Ándà kadugé, igmarapung tô mga rubbad i Israel, asta
italap dan gó tun ta kaluwagan ka banuwa ka Ehipto.
8 Na, duwán mantu harì tun ta Ehipto na ándà sóddór din tingód ki Jose.
9 Igkagi sikandin katô mga sakup din, na mà din, “Tuu marapung asta tuu
pa mabákkár tô mga rubbad i Israel ka tandingán áknita. 10 Purisu kailangan
mamasak ki ka kapókit ébô dì dan kumarapung, su atin ka duwán gira, malát
dan tun ta mga usig ta, matu dan áknita, asta miwà dan tikud tun ta banuwa
ta.”
11 Purisu igimu dan tô mga rubbad i Israel na iring na mga állang, asta
duwán mga taga Ehipto na igimu na amo dan, su kakalyag dan na kahirapan
tô mga rubbad i Israel ukit ka kalumu dan katô mabággat. Igpirit dan na
igpému katô mga lunsud ka Pitom asta Rameses ébô duwán áglimudanan katô
mga ágkakan para katô harì ka Ehipto. 12 Agad tuu dan igpahirapan katô
mga taga Ehipto, asal tuu gó igmarapung tô mga rubbad i Israel, asta italap
dan tun ta Ehipto. Purisu ágkamáddangan tô mga taga Ehipto tingód katô mga
rubbad i Israel. 13 Purisu tuu dan igpahirapan tô kóddô katô mga rubbad i
Israel. 14 Tuu dan gó igpahirapan su igpirit dan igpému ka mga materyales
ka balé asta áglumu kada álló tun ta mga kinamát. Ándà kédu dan kandan.
15 Na, igkagiyan katô harì ka Ehipto si Sipra asta si Pua na mga mabaliyan
katô mga gabayi ka Hebreo, na mà din, 16 “Atin ka gawat kó katô mga gabayi
ka Hebreo, matayi yu tô mga gabatà gamama, asal yakó yu ágmatayi tô mga
gabatà gabayi.”
17 Asal tuu ágkamáddangan tô mga mabaliyan tun ta Manama. Purisu ándà
dan bánnali tô sugù katô harì. Ándà dan matayi tô mga gabatà gamama. 18 Na,

a **1:1** 1:1 Si Jacob, ó si Israel.

igpatawar katô harì sikandan, asta iginsà, na mà din, “Manan man ka ándà yu bánnali tô sugù ku ákniyu na kailangan matayan yu tô mga gabatà gamama?”
19 Igtaba dan, na mà dan, “Sir, magani tô mga gabayi ka Hebreo, asta sékót dan gó ágpamasusu, su tô dì ké pa ágdunggù, áglássut dán tô gabatà dan. Dì dan ágkatággasan iring katô mga gabayi ka taga Ehipto.”
20-21 Tingód katô máddang ka mga mabaliyan tun ta Manama, inéduwan tô Manama kandan, asta igbággayan din sikandan ka mga pamilya. Purisu tô mga rubbad i Israel ágpanayun na ágrubbad, asta inalayun dan igmabákkár.
22 Na, igsugù katô harì tô langun sakup din, na mà din, “Antug yu tun ta Wayig ka Nilo tô langun gabatà gamama ka Hebreo na mantu ipamasusu, asal yakó yu gapili tô mga gabatà dan gabayi.”

2

Ipamasusu si Moises

1 Na, duwán sábbad mama asta sábbad bayi tun ta mga rubbad i Levi na igpakalyagé. 2 Igmabáddás tô bayi, asta igpamasusu ka mama. Igkita din na madigár é bónnóng katô batà, asta igállás din dalám ka tállu bulan. 3 Asal su dì dán gó mému állássán tô batà, igkangé katô innà din tô sábbad basket na igimu tikud tun banban[b] na igtapóngan ka ispalto ébô dì makahu tô wayig. Igdalám din tô batà tun ta basket asta igpakapó tun ta ligad ka wayig na sigbáttán. 4 Igtindág tun ta madiyù puri tô tábbé katô batà ébô sumállág ka mamánnu tô batà.
5 Ándà kadugé, igdunggù tô prinsesa tun ta wayig ébô madigus, róggun igpanó-panó tô mga ágsuguánnán din tun ta ligad katô wayig. Igkita katô prinsesa tô basket tun ta ligad ka wayig na sigbáttán, asta igsugù din tô ágsuguánnán din ébô kangén. 6 Igpókéan katô prinsesa tô basket asta igkita din tô batà. Igsággó tô batà, asta inéduwan tô prinsesa kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Hebreo ni batà ni.”
7 Na, igpadani tô tábbé katô batà, asta iginsà din tô prinsesa, na mà din, “Malyag ka na mangéya ka sábbad innà ka Hebreo ébô pasusun din ni batà para áknikó?”
8 Igtaba tô prinsesa, na mà din, “Óó. Kangé ka gó.”
Purisu igpalaguy tô bayi, asta igkangé din tô innà katô batà. 9 Igkagi tô prinsesa kandin, na mà din, “Pid nu ni batà, asta pasusu nu sikandin. Tandanan ku sikuna.”
Purisu igpid katô innà tô batà din, asta igpasusu din.
10 Tô dakál dán puri tô batà, igpid katô innà din tun ta prinsesa, asta igimu katô prinsesa na kandin sarili batà. Igkagi sikandin, na mà din, “Igkangé ku sikandin tikud tun ta wayig.”
Purisu igngadanan din tô batà ki Moises.[c]

Igpalaguy si Moises tun ta Midian

11 Na, tô iglabé tô pira ámmé asta dakál dán si Moises, duwán álló na igahà sikandin katô mga unawa din na Hebreo, asta igkita din na ágpiritán dan ágpalumun ka mabággat. Igkita din tô sábbad taga Ehipto na áglagpás katô sábbad Hebreo na állang. 12 Igsérê-sérê si Moises agó duwán kumita kandin, igmatayan din tô taga Ehipto, asta igtambunan din ka baklayan. 13 Pagkasimag, iglónód puman sikandin, asta igkita din tô duwa Hebreo na

b **2:3** 2:3 Banban tô mallayat sigbát iring na balagán na ággamitán para gimun basket asta digu.
c **2:10** 2:10 Tô ngadan Moises, iring katô kagi ka Hebreo, “igkangé.”

ágpamatayé. Igkagiyan din tô ikasalà, na mà din, “Manan ka áglagpássán nu tô unawa nu?”
14 Igtaba sikandin, na mà din, “Ándin é katundanan nu? Sadan tô igimu áknikó na mangulu asta rumuud áknami? Matayanna ikuna iring katô kamaté nu katô taga Ehipto bani?”
Tuu imáddangan si Moises, su igpanámdám sikandin na ikasóddór kannê tô langun manubù tingód katô iglumu din.
15 Na, tô ikasóddór tô harì katô iglumu i Moises, kakalyag din na matayan si Moises. Asal igpalaguy si Moises tun ta Midian.
Tô igdunggù dán si Moises tun ta Midian, igunsad sikandin madani tun ta sábbad balun.
16 Na, duwán parì ka Midian na si Jetro, asta duwán pittu gabatà din gabayi. Ágsadun tô mga gabayi tun ta balun ébô mangé ka wayig na inámmán katô mga karnero asta mga kambing katô ámmà dan. 17 Asal duwán ássa mga taradóppón ka karnero na ágdunggù, asta ágpéwaán dan tô mga gabayi asta tô mga mannanap dan. Asal igtabangan i Moises tô mga gabayi ébô dì dan péwaán, asta igkangé din tô wayig ébô minám tô mga mannanap dan.
18 Tô igulì dan tun ta ámmà dan na si Jetro,[d] iginsà sikandin, na mà din, “Manan ka sékót kó ikólì?”
19 Igtaba dan, na mà dan, “Duwán sábbad taga Ehipto na igtabang áknami, asta ándà ké péwai katô ássa mga tarabanté ka karnero. Igkangé pô gó sikandin ka wayig para áknami, asta igpénám din tô mga mannanap dé.”
20 Iginsà tô ámmà dan, na mà din, “Ánda sikandin? Manan ka ándà yu gó patákkássi? Lónódi yu sikandin, asta pasadun yu dini ébô kuman sikandin duma áknita.”
21 Ignunug si Moises, asta igtákkás kandan. Igóddô sikandin tun kandan, asta igpakalyagan i Jetro ki Moises tô batà din na si Sefora. 22 Na, igbatà si Sefora ka mama, asta igngadanan i Moises tô batà din ki Gerson,[e] su mà din, “Ánnà a tigbanuwa kannun.”
23 Tô iglabé dán tô pira ámmé, inaté tô harì ka Ehipto. Asal tuu pô gó mappait tô kahirapan katô mga rubbad i Israel tingód ka kallang kandan. Igpédu-édu dan ka tabang ka Manama kandan. 24 Igpaminág tô Manama katô mga arangán dan, asta isampáttan din tô kasabotan din ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob. 25 Igkita din na mappait tô minókitan katô mga rubbad i Israel, asta inéduwan sikandin kandan.

3

Igtawar katô Manama si Moises

1 Na, igdóppón si Moises katô mga karnero asta mga kambing katô ugang din na si Jetro na parì tun ta Midian. Duwán sábbad álló na igpid din tô mga mannanap tun ta disyerto sippang tun ta Sinai na pabungan ka Manama.[f]
2 Igpakita kandin tô panaligan na YAHWEH[g] na Áglangngagán tun ta mabbabà kayu na ágrágrág. Isalábbuan si Moises su agad igrágrág tô mabbabà kayu, asal ándà kagóbbó. 3 Igpanámdám sikandin, na, “Manan ka ándà gó kagóbbó tô mabbabà kayu? Padaniyan ku, asta ahaán ku ni kasalábbuan ni.”

---

[d] **2:18** 2:18 Duwán ássa ngadan i Jetro na si Reuel. [e] **2:22** 2:22 Tô ngadan Gerson, iring katô kagi ka Hebreo, “ánnà a tigbanuwa.” [f] **3:1** 3:1 Pabungan ka Manama, ó pabungan na igsunnadan katô Manama. [g] **3:2** 3:2 Tun ta kinagiyan ka Hebreo: YAHWEH, ó Jehovah. Tô mga Hebreo ágkamáddangan na kumagi katô ngadan na YAHWEH, su tun ta panámdám dan na tuu ugis tô ngadan katô Manama. Purisu tô igkagi dan, iggamit dan tô ngadan “Adonai,” na kóbadan Áglangngagán.

4 Tô igkita tô YAHWEH na igpadani si Moises, igtawar sikandin tikud tun ta tángngaan katô mabbabà kayu, na mà din, “Moises, Moises!”
Igtaba si Moises, na mà din, “Kannunna.”
5 Igkagi tô Manama, na mà din, “Yaka ágpadani. Lusut nu yan sandalyas nu, su ugis ni lugar na ágtindággan nu. 6 Sakán tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan nu. Sakán tô ágpangadapán i Abraham, si Isaac, asta si Jacob.”
Purisu igtambunan i Moises tô báttuk din su imáddangan sikandin agó kasállággan din tô Manama.
7 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Igkita ku na igpahirapan tô mga sakup ku tun ta Ehipto, asta igdinág ku tô karangin dan kanak tingód katô madat mga amo dan. Isóddóran ku tô katiis dan katô mga kahirapan. 8 Purisu igsunnadda ébô paluwaán kud sikandan tikud tun ta bállad katô mga taga Ehipto, asta péwaán kud sikandan tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Piddán ku sikandan tun ta ássa banuwa na madigár gó asta tuu malambù. Bággén ku kandan tô kaluwagan katô banuwa na igóddóan katô mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Perisihanon, mga Hebihanon, asta mga Jebusihanon. 9 Igdinág ku tô karangin katô mga rubbad i Israel, asta igkita ku na tuu dan igpahirapan katô mga taga Ehipto. 10 Purisu papiddán ku sikuna tun ta harì ka Ehipto. Sikuna tô mid katô mga sakup ku na mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.”
11 Asal igkagi si Moises, na mà din, “Mabbabà é kamanubuan ku. Dì mému na sakán tô pasadunán nu tun ta harì ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto!”
12 Igkagi tô Manama, na mà din, “Tákkássan ku sikuna, asta pángnga péwaán ku sikiyu na mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, mangadap kó langun kanak nit pabungan ni. Ukit kani, kasóddóran nu na sakán tô igpapid áknikó.”
13 Asal igkagi si Moises tun ta Manama, na mà din, “Atin ka sadunan ku tô mga rubbad i Israel, asta kagiyan ku sikandan, na ‘Tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan ta tô igpapid kanak dini ákniyu,’ dì dan mánnal kanak, su minsà sikandan na, ‘Sadan tô ngadan kani manama ni?’ Ándin é taba ku kandan?”
14 Igkagi tô Manama, na mà din, “Sakán gó tô sakán. Kagiyi nu tô mga rubbad i Israel, na ‘Tô ágpatawar katô sarili din na sakán, sikandin gó tô igpapid kanak dini ákniyu.’ ”
15 Na, igkagi puman tô Manama, na mà din, “Ni gó tô kagin nu tun ta mga rubbad i Israel, ‘Tô YAHWEH na Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan yu sayyan na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, sikandin gó tô igpapid kanak dini ákniyu.’ Ni gó tô ngadan ku sippang ka ándà ágtamanán. Ni gó tô ngadan ku na kailangan gamitán katô langun rubbad yu ka dumasal dan kanak.
16 “Saduni nu asta limud nu tô mga ágpangulun katô mga rubbad i Israel, asta kagiyi nu sikandan, ‘Tô YAHWEH na Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô kamónaan yu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, tô gó tô igpakita kanak. Igkagi sikandin, na mà din: Isóddóran ku asta igkita ku tô mga madat na iglumu katô mga taga Ehipto ákniyu. 17 Tumandô a ákniyu na péwaán ku sikiyu tikud tun ta kahirapan yu tun ta Ehipto. Piddán ku sikiyu tun ta banuwa na igóddóan katô mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Perisihanon, mga Hebihanon, asta mga Jebusihanon. Tuu gó malambù tô tanà dutun.’ 18 Maminág tô mga ágpangulun áknikó. Patákkás ka kandan tun ta harì ka Ehipto, asta kagiyi yu sikandin, na, ‘Igpakita áknami tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo. Purisu

pasadun ké tun ta disyerto tun ta kadiyuan na tállu álló panón ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé.' 19 Asal isóddóran ku na dì kó gó papanón katô harì ka Ehipto sippang ka kasóddóran din na tuuwa matulus. 20 Purisu gamitán ku tô katulusan ku, asta supakan ku tô mga taga Ehipto ukit katô mga kasalábbuan na lumun ku. Ukit katô lumun ku, papanón din sikiyu ébô miwà kó. 21 Ukit katô lumun ku kandan, respetowan kó katô mga taga Ehipto. Purisu ka miwà kó, tuu dakál tô bággén dan ákniyu asta piddán yu. 22 Tô tagsábbad-sábbad bayi na mga rubbad i Israel mamuyù katô mga simbalé dan na taga Ehipto asta tikud tun ta mga gabayi na góddô tun ta balé dan. Pamuyuán dan tô mga umpak, tô mga salagbat, tô mga pangkis, asta tô mga bulawan arites. Pómpak yu ni tun ta mga gabatà yu. Ukit katô kapamuyù yu kandan, piddán yu tô langun kaduwánnan katô mga taga Ehipto."

4

Igbággé katô Manama tô katulusan ki Moises

1 Igtaba si Moises katô Áglangngagán, na mà din, "Asal dì mánnal tô mga rubbad i Israel kanak. Dì dan maminág katô kagin ku kandan, su kumagi dan, na, 'Ándà gó pakita tô Áglangngagán áknikó,' "

2 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Ándin yan gawidan nu?"

Igtaba si Moises, na mà din, "Tukád ku."

3 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Dabù nu yan tun ta tanà."

Tô igdabù dán i Moises tô tukád din tun ta tanà, minému na áppuy, asta igpalaguy si Moises. 4 Na, igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Awidi nu yan ikug din."

Purisu igawidan i Moises tô ikug, asta inému dán puman na tukád. 5 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Lumu nu ni kasalábbuan ébô mánnal dan na igpakita áknikó tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan dan na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob."

6 Na, igkagi puman tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Dalám nu yan bállad nu yan ta umpak nu."

Igbánnal si Moises, asta tô igpaluwà din tô bállad din, isalábbuan sikandin su iglamputì dán tô bállad din ka tétèk.[h] 7 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Dalám nu puman yan bállad nu yan ta umpak nu."

Igbánnal si Moises, asta tô igpaluwà din tô bállad din, isalábbuan gó sikandin, su minólian dán iring katô tibuk lawa din. 8 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Atin ka dì dan maminág áknikó asta ka dì dan mánnal tingód katô una kasalábbuan, mánnal dan kani ikaduwa kasalábbuan. 9 Asal ka dì dan mánnal kani duwa kasalábbuan, asta ka dì dan maminág katô ágkagin nu, kangé ka ka wayig ka Nilo, asta busbus nu tun ta tanà, su tô wayig mému na dipanug."

10 Igkagi si Moises, na mà din, "Áglangngagán, ándà gó kakatigan ku na gulit-ulit, agad dángngan ó agad nigó ukit katô katóngkô nu kanak. Asal diya tuu pakabólós,[i] asta ándà sóddór ku ka ándin tô madigár kagin ku."

11 Asal igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Sadan tô igimu katô mga manubù ébô makakagi dan? Sadan tô igimu katô mga manubù na ómmó, ó bingál, ó makakita, ó bólóg? Sakán dád na Áglangngagán tô makému! 12 Purisu

h **4:6** 4:6 Tétèk, ó sanla. i **4:10** 4:10 Pakabólós, ó pakabalós. Magunawa tun ta 6:12,30.

panó ka, su tabangan ku sikuna ébô nángngà tô kakagi nu, asta ulitán ku áknikó ka ándin tô kagin nu."

13 Asal igkagi si Moises, na mà din, "Áglangngagán, pasinsiyayiya. Atin ka mému, ássa dád tô suguán nu."

14 Purisu isókó tô Áglangngagán ki Moises, asta igkagi sikandin, na mà din, "Duwán kataladi nu na si Aaron na Levita. Ikasóddórra na katig sikandin ágkagi-kagi. Igpanó dán sikandin ébô sumumar áknikó. Kadayawan sikandin ka kumita áknikó. 15 Sikandin dád tô pakagin nu katô kakalyag nu kagin. Tabangan ku sikiyu kumagi, asta kagiyan ku sikiyu ka ándin tô lumun yu. 16 Si Aaron tô taraulit katô kagi nu tun ta mga manubù. Méring ka na Manama tun ki Aaron, su mulit sikandin katô kagi nu, iring na propeta na gulit katô kagi ka Manama tun ta mga manubù. 17 Pid nu yan tukád nu, su yan gó tô gamitán nu ébô imun nu tô mga kasalábbuan."

Iglónód si Moises tun ta Ehipto

18 Na, iglónód si Moises tun ta ugang din na si Jetro, asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka mému áknikó, lumónódda tun ta mga gakád ku tun ta Ehipto ébô kasóddóran ku ka manté pô sikandan."

Ignunug si Jetro, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mólà pa ka madigár tô kapanó nu."

19 Tô ándà pa panó si Moises tikud tun ta Midian, igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Lónód ka tun ta Ehipto, su inaté dán tô langun manubù na malyag mimmaté áknikó."

20 Purisu igpid i Moises tô sawa din asta tô mga gabatà din gamama, asta igpasaké din tun ta asno. Igsadun dan tun ta Ehipto. Igpid din tô tukád na igpapid ka Manama kandin. 21 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Atin ka dumunggù kad tun ta Ehipto, imu nu gó tô mga kasalábbuan tun ta tubang katô harì ukit katô katulusan na igbággé ku áknikó. Asal patággasán ku tô ulu din ébô dì din péwaán tô mga rubbad i Israel. 22 Kagiyi nu tô harì, 'Ni gó tô kagi katô Áglangngagán áknikó: Tô mga rubbad i Israel iring gó na sarili batà ku, iring na tambang kaké batà ku. 23 Igkagiyan ku sikuna na kailangan péwaán nu tô batà ku ébô mangadap sikandin kanak. Asal su igéllé ka, matayan ku tô tambang kaké batà nu mama.' "

24 Tô igdággà dan tun ta dalan, igpadani tô Áglangngagán tun ki Moises ébô matayan pád sikandin. 25 Asal igawid si Sefora ka matam batu, asta igtupuwan din tô batà din. Igpólét din tô kindal na igtampád tun ta pusù din.j 26 Purisu ándà matayi katô Áglangngagán si Moises. Na, igkagi si Sefora ki Moises, na mà din, "Sikuna tô duma ku na igdaddasan ka dipanug!" Tô gó é igkagi din tingód katô katupu din katô batà din.

27 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Aaron, na mà din, "Sadun ka tun ta disyerto, asta sumar nu si Moises."

Purisu igpanó si Aaron, asta igkita din si Moises tun ta Sinai na pabungan ka Manama. Tô igpakitaé dan, igadákkan din si Moises. 28 Igulitan i Moises si Aaron katô langun na igkagi katô Áglangngagán kandin tingód katô lumun din asta kagin din. Igulitan din tingód katô langun kasalábbuan na palumun katô Áglangngagán kandin.

29 Purisu igsadun si Moises asta si Aaron tun ta Ehipto, asta igpaglimud dan tô langun ágpangulun ka mga rubbad i Israel. 30 Igulit si Aaron kandan tingód

j **4:25** 4:25 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, "pusù din." Ándà kasóddóri ka pusù katô batà i Sefora ó pusù i Moises.

katô langun na igkagi katô Áglangngagán ki Moises, asta igimu din[k] tô langun kasalábbuan tun ta tubang dan. 31 Igbánnal dan na si Moises asta si Aaron tô igpapid katô Áglangngagán. Tô ikasóddór dan na inéduwan tô Áglangngagán katô mga rubbad i Israel, asta igkita tô Áglangngagán katô kahirapan dan, igunduk asta igpangadap dan.

5

Igtubang si Moises asta si Aaron katô harì ka Ehipto

1 Na, pángnga igpalimudé, igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì ka Ehipto, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ni gó tô kagi katô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga rubbad i Israel: Péwà nud tô mga sakup ku ébô madun dan tun ta disyerto, su kailangan palimudé dan ébô pabantugánna ikandan.”

2 Asal igtaba tô harì, na mà din, “Sadan ni Áglangngagán? Manan ka kailangan bánnalán ku sikandin asta manan ka péwaán ku tô mga rubbad i Israel? Ándà a gó kilala kandin, asta dì ku gó péwaán tô mga rubbad i Israel.”

3 Na, igtaba si Moises asta si Aaron, na mà dan, “Igpakita áknami tô Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo. Pasadun ké tun ta disyerto na ágkadunggù ka tállu álló ágpanón ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé. Atin ka dì dé ni lumun, matayan ké ikandin ukit ka bógók ó gira.”

4 Igtaba tô harì, na mà din, “Yakó ágbaring katô mga manubù tun ta áglumun dan! Palónód yu tô langun állang tun ta mga áglumun dan! 5 Igmarapung dán gó ni mga manubù kannun ta Ehipto, asta pasódóán yu pád sikandan ébô dì dan lumumu!”

6 Tô álló tô, igsugù katô harì tô mga ágsuguánnán din na taga Ehipto asta tô mga amo na mga rubbad i Israel, na mà din, 7 “Yakó ágbággé katô ragami tun ta mga manubù na ágbalát katô libutà asta ragami ébô duwán ágkagamit para gimun balé. Sikandan tô pakangén yu katô ragami. 8 Asal kailangan magunawa gó tô karapungan ka mga tisa[l] na gimun dan. Yakó yu ágkulangi. Tukukán gó sikandan. Purisu ágrangin dan na péwaán ku sikandan ébô madun dan tun ta disyerto asta mággé dan tun ta manama dan. 9 Dugangi yu pa baling tô kailangan lumun dan ébô tuu dan ágkasasó tingód katô mga áglumun dan, asta dì dan dán maminág katô mga bulaló.”

10 Purisu igpanó tô mga ágsuguánnán din asta tô mga amo, asta igkagi sikandan katô mga rubbad i Israel, na mà dan, “Igsugù tô harì na dì kód bággayan ka ragami. 11 Sikiyu dán tô mangé katô ragami agad ánda, asal kailangan imun yu tô karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu yu tô iglabé.”

12 Purisu tô langun rubbad i Israel, igpanalap dan ka ragami tun ta kaluwagan ka banuwa ka Ehipto. 13 Inalayun dan ágpiritán katô mga amo dan. Igkagi tô mga amo dan, na mà dan, “Imu yu tô karapungan ka mga tisa kada álló na magunawa katô igimu yu tô iglabé.”

14 Marag áglagpássán katô mga ágsuguánnán katô harì tô mga amo na rubbad i Israel. Ginsà dan, na mà dan, “Manan ka ándà kó ikému katô karapungan ka mga tisa ni álló ni na magunawa katô igimu yu tô iglabé?”

15 Na, tô mga amo na rubbad i Israel igsadun tun ta harì, asta igpédu-édu dan, na mà dan, “Sir, yaka ágpahirap áknami! 16 Ándà dán ragami na ágbággén

---

k **4:30** 4:30 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, “igimu din.” Ándà kasóddóri ka si Moises ó si Aaron tô igimu.

l **5:8** 5:8 Tisa tô iring na hollow block para gimun balé.

áknami, asal ágpémun ké pô gó katô karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu dé tô iglabé. Agad ándà salà dé, áglagpássán ké pô gó! Asal tô salà tun ta mga sakup nu."

17 Asal igtaba tô harì, na mà din, "Tukukán kó gó! Ánnà kó malóggód áglumu!
Purisu igpédu-édu kó na péwaán ku sikiyu ébô mággé kó tun ta Áglangngagán
yu. 18 Lónód kó tun ta áglumun yu! Ándà ragami na bággén ákniyu, asal
kailangan mimu kó katô karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu
yu tô iglabé."

19 Igkita tô mga amo ka mga rubbad i Israel na ándà gó mému dan ébô
méwà tô kahirapan dan, su igsugù tô harì kandan na kailangan magunawa
tô karapungan ka mga tisa na imun dan kada álló. 20 Tô igtananan dan tô
harì, igsumar dan si Moises asta si Aaron na gangat kandan, 21 asta igkagiyan
dan, na mà dan, "Mólà pa ka kitanán pád katô Áglangngagán tô iglumu yu, asta
supakan kó ikandin, su ukit ákniyu, miringasa tô harì asta tô mga opisyales
din áknami. Igbággé yu kandan tô gunayan ébô matayan ké ikandan."

22 Purisu igdasal dán puman si Moises tun ta Áglangngagán. Igkagi sikandin,
na mà din, "Áglangngagán, manan ka igpadunggù nu ni kahirapan tun ta mga
sakup nu? Manan ka igpapidda ikuna? 23 Su tikud gó katô katubang ku ka
harì ébô ulitán ku tô kagi nu, igpahirapan din baling tô mga sakup nu, asta
ándà palang tabang nu kandan!"

6

1 Asal igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Dì madugé, kitanán nu
tô lumun ku katô harì ka Ehipto. Atin kinnaman din tô katulusan ku, péwaán
din tô mga sakup ku, asta piritán din gó sikandan ébô malaguy dan tikud tun
ta banuwa din."

Igtawar puman ka Manama si Moises

2 Igkagi tô Manama ki Moises, na mà din, "Sakán tô Áglangngagán. 3 Igpakita
a ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob. Igpasóddór ku kandan na sakán tô
Tuu Matulus Manama, asal ándà ku pasóddóri kandan tô ngadan ku na
YAHWEH.[m] 4 Igimu ku pagsik tô kasabotan tun kandan, su bággén ku kandan
tô banuwa ka Canaan na igóddóan dan sayyan iring na mga bisita. 5 Igdinág
ku tô mga arangán katô mga rubbad i Israel na igállang katô mga taga Ehipto,
asta isampáttan ku tô kasabotan ku tun kandan. 6 Purisu ulit nu ni kagi ku
tun ta mga rubbad i Israel, 'Sakán tô Áglangngagán. Péwaán ku sikiyu tikud
tun ta kallang ákniyu tun ta Ehipto. Ukit katô katulusan ku padungguan
ku sikandan katô supak na makamáddang, asta tábbusán ku sikiyu. 7 Imun
ku sikiyu na kanak mga manubù, asta mémuwa na Manama yu. Atin ka
paluwaán ku sikiyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta Ehipto, kasóddóran yu
na sakán tô Áglangngagán na Manama yu. 8 Piddán ku sikiyu tun ta banuwa na
igtandô ku ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob! Bággén ku ni banuwa ákniyu
ébô matigatun yu. Sakán tô Áglangngagán.' "

9 Agad igulit ni i Moises tun ta mga rubbad i Israel, asal ándà dan paminág
kandin, su inandaan dan dán ka gimanan tingód katô kahirapan ka kallang
kandan.

10 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, 11 "Lónód ka tun ta harì
ka Ehipto, asta kagiyi nu sikandin na kailangan péwaán din tô mga rubbad i
Israel tikud tun ta banuwa din."

---

m **6:3** 6:3 Tingód katô ngadan YAHWEH, ahaán tô Exodo 3:2.

12 Asal igtaba si Moises, na mà din, “Atin ka dì maminág kanak tô mga
rubbad i Israel, sobra pa na dì maminág tô harì, su diya tuu pakabólós ágkagi.”
13 Asal igsugù katô Áglangngagán si Moises asta si Aaron, na mà din, “Uliti
yu tô mga rubbad i Israel asta tô harì na sikiyu tô igsugù ku ébô mid katô mga
rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.”

Mga kamónaan i Moises asta i Aaron

14 Ni gó tô mga kamónaan i Moises asta i Aaron. Si Ruben tô tambang kaké
batà i Jacob. Duwán áppat gabatà din gamama, na si Hanoc, si Palu, si Hesron,
asta si Carmi. Tô gó tô mga rubbad i Ruben. 15 Si Simeon duwán ánnám gabatà
din gamama, na si Jemuel, si Jamin, si Ohad, si Jaquin, si Sohar, asta si Saul na
batà katô bayi na Canaanhon. Tô gó tô mga rubbad i Simeon. 16 Si Levi duwán
tállu gabatà din gamama, na si Gerson, si Cohat, asta si Merari. Igdunggù ka
sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tô idad i Levi. 17 Si Gerson duwán duwa
gabatà din gamama, na si Libni asta si Simei. Marapung tô mga rubbad dan.
18 Si Cohat duwán áppat gabatà din gamama, na si Amram, si Isar, si Hebron,
asta si Usiel. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù tállu (133) tô idad i Cohat.
19 Si Merari duwán duwa gabatà din gamama, na si Mali asta si Musi. Tô gó
tô mga rubbad i Levi.
20 Igkalyagan i Amram si Jocabed na tábbé katô ámmà din, asta igbatà si
Jocabed ki Aaron asta ki Moises. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù pittu
(137) tô idad i Amram. 21 Si Isar duwán tállu gabatà din gamama, na si Core,
si Nefeg, asta si Secri. 22 Si Usiel duwán tállu gabatà din gamama, na si Misael,
si Elsafan, asta si Setri. 23 Igkalyagan i Aaron si Eliseba na batà i Aminadab
asta tábbé i Nason. Igbatà sikandin ki Nadab, ki Abihu, ki Eleasar, asta ki
Itamar. 24 Si Core duwán tállu gabatà din gamama, na si Aser, si Elcanas, asta
si Abiasaf. Tô gó tô mga rubbad i Core. 25 Si Eleasar tô batà mama i Aaron.
Igkalyagan din tô sábbad batà i Futiel, asta igbatà sikandin ki Pinehas. Ni gó
tô mga kamónaan katô mga rubbad i Levi, asta mga pamilya dan. 26 Iglista tô
ngadan i Moises asta i Aaron apil katô duma mga rubbad i Jacob. Sikandan
tô igkagiyan katô Áglangngagán, na mà din, “Sikiyu tô mid katô mga rubbad i
Israel tikud tun ta Ehipto.”
27 Si Moises asta si Aaron tô igkagi tun ta harì ébô péwaán din tô mga rubbad
i Israel tikud tun ta Ehipto.

Igsugù puman katô Áglangngagán si Moises asta si Aaron

28 Na, tô igtóngkô tô Áglangngagán ki Moises tun ta Ehipto, 29 igkagi sikandin,
na mà din, “Sakán tô Áglangngagán! Kagiyi nu tô harì ka Ehipto katô igkagi ku
áknikó.”
30 Asal igtaba si Moises, na mà din, “Su diya tuu pakabólós ágkagi, manan
ka maminág tô harì kanak?”

7

1 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Imun ku sikuna iring na
Manama tun ta tubang katô harì ka Ehipto, asta imun ku tô kataladi nu si
Aaron iring na propeta nu na kumagi tun ta harì. 2 Kagiyi nu si Aaron katô
langun na ágsuguán ku áknikó. Sikandin tô sumugù katô harì na kailangan
péwaán din tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa din. 3 Asal patággasán
ku tô ulu ka harì. Agad imun ku tô marapung mga kasalábbuan tun ta Ehipto,
4 asal dì sikandin maminág áknikó. Purisu ukit katô katulusan ku, supakan
ku tô mga taga Ehipto ukit ka marapung mga supak, asta sakán tô mid katô
langun sakup ku tikud tun ta Ehipto. 5 Atin ka pakitanán ku tô katulusan ku

tun ta mga taga Ehipto, asta piddán ku tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa dan, kasóddóran dan na sakán tô Áglangngagán."
6 Purisu igbánnal si Moises asta si Aaron katô igsugù ka Áglangngagán kandan. 7 Tô igtubang si Moises asta si Aaron katô harì ka Ehipto, kawaluwan (80) tô idad i Moises, asta kawaluwan tállu (83) tô idad i Aaron.

Tô tukád i Aaron

8 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, 9 "Kumagi tô harì ka Ehipto ákniyu na kailangan duwán kasalábbuan na imun yu ébô kasóddóran din na igpapid kó ka Manama. Purisu kagiyi nu si Aaron na dabuán din tô tukád din tun ta tanà na tubang katô harì ébô mému na áppuy."
10 Na, igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì, asta igimu dan tô kasalábbuan na igsugù katô Áglangngagán kandan. Igdabù i Aaron tô tukád din tun ta tanà na tubang katô harì asta mga opisyales din, asta inému na áppuy. 11 Na, igpatawar katô harì tô mapandé mga sakup din asta tô mga tarasalamangka, asta ukit katô mga salamangka dan igimu dan pagsik tô kasalábbuan na igimu i Aaron. 12 Igdabù dan tô kandan mga tukád tun ta tanà, asta inému na mga áppuy. Asal iglámmád katô tukád i Aaron tô kandan mga tukád. 13 Asal igmatággas tô ulu ka harì, asta igéllé sikandin na maminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán kandan.

Igdunggù tô mga kadattan tun ta Ehipto
Exo 7:14-12:36

Tô dipanug

14 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tuu matággas tô ulu ka harì, asta dì din péwaán tô mga manubù. 15 Purisu simag ka sállám, atin ka madun tô harì tun ta Wayig ka Nilo, saduni nu sikandin. Pid nu tô tukád nu na inému áppuy, asta angati nu sikandin tun ta ligad katô wayig. 16 Kagiyi nu sikandin, 'Tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo tô igpapid kanak dini áknikó ébô kagin ku áknikó na kailangan péwaán nu tô mga sakup din ébô mangadap dan kandin tun ta disyerto. Sippang áknganni igéllé ka asta ándà ka paminág kandin. 17 Na, igkagi katô Áglangngagán na duwán gó lumun din ébô kasóddóran nu na sikandin gó tô Áglangngagán. Gamitán ku ni tukád ku asta lagpássán ku ni Wayig ka Nilo ébô mému na dipanug. 18 Maté tô mga sáddà, asta kumawù ni wayig. Dì dán makénám tô mga taga Ehipto katô wayig tikud tun ta Nilo.' "
19 Na igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Kagiyi nu si Aaron ébô tádduán din ka tukád tô langun wayig na garus tun ta Ehipto, agad tô tun ta mga kanal, tô tun ta mga basakán, asta tô tun ta mga lino. Mému dipanug tô wayig tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tô tun ta mga ágtaguanan na igimu ka kayu ó igimu ka batu."
20 Purisu igbánnal si Moises asta si Aaron katô igsugù ka Áglangngagán kandan. Tun ta tubang katô harì asta mga opisyales din, igtáddù i Aaron tô tukád din, asta iglagpás din tô wayig. Inému na dipanug tô Wayig ka Nilo. 21 Inaté tô mga sáddà, asta igmawù tô wayig. Dì dán makénám tô mga taga Ehipto katô wayig. Inému tô wayig na dipanug tun ta kaluwagan ka Ehipto. 22 Magunawa tô igimu katô mga tarasalamangka na taga Ehipto ukit katô kakatigan dan. Purisu matággas gó tô ulu ka harì. Ándà sikandin paminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán. 23 Igulì tô harì tun ta balé din, asta ándà din panámdámmi tô ilumu. 24 Igkali

tô langun taga Ehipto tun ta ligad katô wayig ébô makakangé dan ka wayig na ginámmán, su dì gó ágkénám tô Wayig ka Nilo.

25 Iglabé tô pittu álló pángnga igimu ka Áglangngagán tô Wayig ka Nilo na dipanug.

8

Tô mga bakbak

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Sadun ka tun ta harì ka Ehipto, asta kagiyi nu sikandin, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak. 2 Asal ka méllé ka asta dì nu sikandan péwaán, ipánnuán ku gó tô kaluwagan ka Ehipto ka marapung mga bakbak. 3 Mapánnù tô Wayig ka Nilo ka mga bakbak. Mahu tun ta balé nu, tun ta kuwarto nu, asta tun ta katri nu. Mahu tô mga bakbak tun ta mga balé katô mga opisyales nu, asta mga sakup nu. Mahu gó tô mga bakbak agad tun ta abu nu, asta tun ta ágmasaanan nu ka pan. 4 Láttuwan ka gó asta tô mga sakup nu, asta tô mga opisyales nu.’ ”

5 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Kagiyi nu si Aaron na tádduán din ka tukád din tô mga wayig, tô mga kanal, asta tô mga ranó ébô lumuwà tô mga bakbak asta tumalap tun ta kaluwagan ka Ehipto!”

6 Purisu igbánnal si Aaron ki Moises, asta igluwà tô mga bakbak tikud tun ta wayig, asta igtalap tun ta kaluwagan ka Ehipto. 7 Magunawa tô igimu katô mga tarasalamangka taga Ehipto ukit katô kakatigan dan, su igpaluwà dan tô mga bakbak tikud tun ta wayig.

8 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din, “Dasal kó tun ta Áglangngagán ébô iwaán din tô mga bakbak tikud kanak asta tikud tun ta mga sakup ku. Péwaán ku gó tô langun yu ébô mangadap kó katô Áglangngagán.”

9 Igtaba si Moises, na mà din, “Kagi ka dád ka kadángngan tô kadasal ku para áknikó, tô mga opisyales nu, asta tô mga sakup nu ébô méwà ni mga bakbak tikud tun ákniyu asta tun ta mga balé yu. Masamà dád tô mga bakbak na tun ta Wayig ka Nilo.”

10 Igtaba tô harì, na mà din, “Dasal ka para kanak simag.”

Igkagi si Moises, na mà din, “Matuman tô kakalyag nu ébô kasóddóran nu na ándà ássa manama na duwán katulusan ka tandingán katô Áglangngagán na Manama dé. 11 Méwà tô mga bakbak tun ákniyu, tun ta mga balé yu, tun ta mga opisyales nu asta tun ta mga sakup nu. Masamà dád tô mga bakbak na tun ta Wayig ka Nilo.”

12 Tô igluwà dán si Moises asta si Aaron tikud tun ta balé katô harì, igdasal si Moises tun ta Áglangngagán tingód katô mga bakbak na igpapid din. 13 Igtuman katô Áglangngagán tô igpamuyù i Moises, asta inaté tô mga bakbak tun dalám ta mga balé, tun ta luwà ka mga balé, asta tun ta mga kinamát. 14 Iglimud katô taga Ehipto tô inaté mga bakbak tun ta magdakál mga kalimud, asta igmawù tô tibuk Ehipto. 15 Asal tô igkita katô harì na inaté dán tô mga bakbak, igpatággas din tô ulu din, asta ándà paminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán.

Tô mga tagánnák

16 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Kagiyi nu si Aaron na lagpássán din tô tanà ka tukád din ébô tô barukbuk mému na tagánnák tun ta kaluwagan ka Ehipto.”

17 Igbánnal dan katô igsugù katô Áglangngagán kandan. Tô iglagpás i Aaron
tô tukád din tun ta tanà, ipánnù ka tagánnák tô mga taga Ehipto asta tô
mga mannanap dan, su tô langun ka barukbuk tun ta Ehipto inému na mga
tagánnák. 18 Igkinnam tô mga tarasalamangka na igimu ka mga tagánnák ukit
katô mga kakatigan dan, asal ándà dan ikému. Ipánnù ka tagánnák tô mga
manubù asta tô mga mannanap dan. 19 Igkagi tô mga tarasalamangka katô
harì, na mà dan, “Manama tô igimu kani kasalábbuan.”

Asal igmatággas gó tô ulu ka harì, asta ándà paminág ki Moises asta ki
Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán.

Tô mga langó

20 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Simag ka tuu sállám, atin
ka madun tô harì tun ta wayig, angati nu sikandin, asta kagiyi nu, ‘Ni gó tô
igkagi katô Áglangngagán: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak.
21 Atin ka méllé ka, papiddán ku tô marapung mga langó tun áknikó, tun ta
mga opisyales nu, asta tun ta mga sakup nu. Mapánnù ka mga langó tô mga
balé yu asta tô kaluwagan kani tanà. 22 Asal ássa tô lumun ku para katô mga
rubbad i Israel, su ándà langó na papiddán ku tun ta Gosen na góddóan katô
mga sakup ku, ébô makasóddór ka na sakán tô Áglangngagán agad kannun ta
Ehipto. 23 Ássan ku tô kanak mga sakup asta tô áknikó mga sakup. Mému ni na
kasalábbuan simag.’ ”

24 Igimu ni katô Áglangngagán, asta igahu tô marapung mga langó tun ta
balé katô harì, tun ta langun balé katô mga opisyales din, asta tun ta langun
balé tun ta Ehipto. Idattan tô langun tun ta Ehipto tingód katô mga langó.

25 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà
din, “Panó kód gó. Bággé yu tô mga mannanap tun ta Manama yu kannun ta
Ehipto.”

26 Igtaba si Moises, na mà din, “Dì mému ni, su miringasa tô mga taga
Ehipto áknami ukit katô kabággé dé ka mga mannanap tun ta Áglangngagán
na Manama dé. Purisu atin ka makakita dan katô kabággé dé, timbagán ké
gó ikandan ka batu ébô maté ké. 27 Kailangan madun ké tun ta disyerto na
ágkadunggù ka tállu álló ágpanón ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta
Áglangngagán na Manama dé, magunawa katô igsugù din áknami.”

28 Purisu igkagi tô harì, na mà din, “Atin ka dì kó madun tun ta madiyù,
péwaán ku sikiyu ébô madun kó tun ta disyerto asta mággé kó katô kailangan
bággén yu tun ta Áglangngagán na Manama yu. Asal dasal kó tun kandin para
kanak.”

29 Igkagi si Moises, na mà din, “Manówad, asta dumasalla tun ta
Áglangngagán ébô simag andaán din tô langó tun áknikó, tun ta mga opisyales
nu, asta tun ta mga taga Ehipto. Asal yakó áglimbung puman áknami. Yaka nu
ágbaringi tô mga rubbad i Israel, su kailangan mággé ké tun ta Áglangngagán
dé.”

30 Igpanó si Moises asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán. 31 Igtuman
katô Áglangngagán tô igpamuyù i Moises, asta inéwà tô langun langó. Ándà
palang langó na isamà. 32 Asal igpatággas puman tô harì ka ulu din, asta ándà
din péwai tô mga rubbad i Israel.

9

Inaté tô mga mannanap

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Saduni nu tô harì ka
Ehipto, asta kagiyi nu sikandin, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama
na ágpangadapán katô mga Hebreo: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap
dan kanak. 2 Atin ka méllé ka pa, asta dì nu puman péwaán, 3 supakan ku
sikuna ukit katô makamáddang bógók na dumunggù tun ta mga mannanap
yu, tun ta mga kudà, mga asno, mga kamelyo, mga baka, mga karnero,
asta mga kambing yu. 4 Asal ássan ku puman tô mga mannanap katô mga
rubbad i Israel, su ándà palang mannanap dan na maté.’ 5 Na, igsalin katô
Áglangngagán tô álló ébô tumanán din ni, su igkagi sikandin na imun din ni
simag.”
6 Pagkasimag, igtuman katô Áglangngagán tô igkagi din, asta inaté tô langun
mannanap ka mga taga Ehipto, asal tun ta mga mannanap katô mga rubbad
i Israel, ándà palang inaté. 7 Duwán mga manubù na igsugù katô harì ébô
kasóddóran din ka imánnu tô mga mannanap katô mga rubbad i Israel, asta
igulitan dan sikandin na ándà gó palang inaté. Asal igmatággas gó puman tô
ulu ka harì, asta ándà din gó péwai.

Tô mga pigsa

8 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, “Kangé kó
ka abu tikud tun ta ággóbbówanan. Tô gó é sabudán i Moises tun ta karamag
na tubang katô harì. 9 Matalap ni iring na barukbuk tun ta kaluwagan ka
Ehipto, asta pigsan tô mga manubù asta tô mga mannanap dan tingód katô
barukbuk, asta mému ni na mga bakukang.”
10 Purisu igkangé dan tô abu tun ta ággóbbówanan, asta igtubang dan tô
harì. Igsabud i Moises tun ta karamag, asta igpigsa tô mga taga Ehipto asta
tô mga mannanap dan, asta inému na mga bakukang. 11 Ándà ikatubang
tô mga tarasalamangka ki Moises, su igpigsa dan, magunawa katô duma
mga taga Ehipto. 12 Asal igpatággas gó katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta
ándà din paminággi si Moises asta si Aaron, magunawa katô taganà igkagi ka
Áglangngagán.

Igpadabù tô magdakál mga ayis tun ta banuwa

13 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Simag ka tuu sállám,
saduni nu tô harì, asta kagiyi nu sikandin, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán
na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo: Péwà nu tô mga sakup ku
ébô mangadap dan kanak. 14 Atin méllé ka pa, papiddán ku tô mga supak
tun áknikó, tun ta mga opisyales nu, asta tun ta mga sakup nu ébô kasóddóran
nu na ándà ássa na magunawa kanak tun ta tibuk kani banuwa. 15 Atin ka
ándà pa kédu ku ákniyu, igmatayan kud pád sikiyu langun. Mému ka papiddan
ku sikiyu ka bógók ébô maté kó langun. 16 Asal ándà ku sikiyu matayi ébô
kitanán yu tô katulusan ku, asta ébô pabantugánna ikiyu tun ta kaluwagan
ka banuwa. 17 Asal ágpahirap ka pa katô mga sakup ku, asta ándà ka pa péwà
kandan. 18 Purisu simag ka iring kani oras ni, padabuán ku tô magdakál mga
ayis iring na mabággat mga batu. Ándà pa idabù iring kani tikud na duwán
dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto sippang áknganni. 19 Purisu sugù
ka na kailangan pallungán tô langun mannanap asta tô mga taralumu tun ta
kinamát, su madabù tô magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu, asta
maté gó tô mga manubù asta tô mga mannanap na itananan tun ta luwà ka
balé.’ ”
20 Duwán mga opisyales na igbánnal katô igkagi ka Áglangngagán, asta
igpasékót dan igpallung tô mga állang dan asta tô mga mannanap tun ta balé.

21 Asal tô duma mga opisyales na ándà bánnal katô igkagi ka Áglangngagán,
itananan dan tô mga állang dan asta tô mga mannanap dan tun ta luwà ka
balé.
22 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tayó nu tô bállad nu tun
ta langit ébô madabù tô magdakál mga ayis tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad
tun ta mga manubù, tun ta mga mannanap, asta tun ta mga pamulanán tun
ta kinamát.”
23 Purisu igtayó i Moises tô tukád din tun ta langit, asta igpakilat katô
Áglangngagán, igpadabù din tô magdakál mga ayis, asta igkirám tun ta
banuwa. Igpadabù katô Áglangngagán tô magdakál mga ayis iring na
mabággat mga batu tun ta kaluwagan ka Ehipto. 24 Tuu mabákkár tô kadabù
ka mga ayis, asta marag igkirám. Ándà gó palang inému iring kani tikud
na duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto. 25 Tun ta kaluwagan
ka Ehipto, isugatan ka mga ayis tô langun na ándà pallungi, agad tô mga
manubù asta tô mga mannanap dan. Idattan gó puman tô langun pamulanán
asta mga kayu. 26 Tô banuwa ka Gosen na góddóan katô mga rubbad i Israel,
tô dád gó tô lugar na ándà kadabui ka mga ayis.
27 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na
mà din, “Ikasalà a. Nángngà tô iglumu katô Áglangngagán. Ánnà nángngà tô
iglumu ku asta katô mga sakup ku, su ándà ké péwà katô mga rubbad i Israel.
28 Dasal kó tun ta Áglangngagán su dì ké pakatiis kani madat kilat asta ágkadabù
na mga ayis. Péwaán kud gó sikiyu. Dì kéd lumiput ákniyu.”
29 Igkagi si Moises kandin, na mà din, “Atin ka panówad tikud tun ta lunsud,
tayón ku tô bállad ku asta dumasalla tun ta Áglangngagán. Sumódô tô kilat asta
tô mga ayis ágkadabù. Purisu kasóddóran nu na Áglangngagán tô tigatun kani
tibuk banuwa. 30 Asal ikasóddórra na sikuna asta tô mga opisyales nu, ándà
pô gó máddang yu katô Áglangngagán na Manama.”
31 Idattan tô sebada asta tô mga pamula na ágkangayan katô duru, su tô
sebada malutù dán, asta ágbulak dán tô pamula na ágkangayan katô iring na
duru. 32 Asal ándà kadatti tô trigo, su ándà pa tubù.
33 Na, igtananan i Moises tô harì, asta igpanó sikandin tikud tun ta lunsud.
Tô igtayó si Moises katô bállad din asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán,
igsódô tô kilat asta tô kadabù ka mga ayis. 34 Tô igkita tô harì na igsódô dán
tô udan, tô kadabù ka mga ayis, asta tô kirám, ikasalà dán puman sikandin
asta tô mga opisyales din, 35 su igpatággas din puman tô ulu din, asta ándà din
péwai tô mga rubbad i Israel, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán
ukit ki Moises.

10

Tô mga apang

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Saduni nu tô harì
ka Ehipto. Igpatággas ku tô ulu din asta tô ulu ka mga opisyales din ébô
pakitanán ku tô katulusan ku kandan ukit kani mga kasalábbuan. 2 Atin ka
matugál kód, kólitan yu tô mga gabatà yu asta tô mga apù yu tingód katô
mga kasalábbuan na gimun ku ukit ka supak ku katô mga taga Ehipto ébô
makasóddór kó langun na sakán gó tô Áglangngagán.”
3 Purisu igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì, asta igkagi sikandan
kandin, na mà dan, “Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama na
ágpangadapán katô mga Hebreo: Manan ka ágpanayun ka géllé na pabbabà

kanak? Péwà nud tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak! 4 Atin ka
manayun ka méllé, banté ka gó, su simag papiddán ku tô mga apang tun ta
banuwa nu. 5 Tingód katô karapungan dan, katambunan tô bówwó ka tanà
ébô dì yu gó kitanán tô tanà. Kannán dan tô langun na ándà kadatti katô
kadabù ka mga ayis. Kannán dan tô langun kayu yu. 6 Mapánnù tun ta mga
balé nu na dakál é lagà, tun ta mga balé katô mga opisyales nu, asta tun ta
mga balé katô langun sakup nu. Ándà gó palang kadattan iring kani tikud na
duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto."

Na, igtananan i Moises tô harì.

7 Igkagi tô mga opisyales katô harì, na mà dan, "Manan ka ágpabayaán nu
ni manubù na ágsamuk áknita? Péwà nud tô mga gamama ébô mangadap dan
katô Áglangngagán na Manama dan! Ándà nu pa kasóddóri na idattan dán tô
banuwa ka Ehipto?"

8 Purisu igpalónód katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din,
na mà din, "Mému dán ka panó kód ébô mangadap kó katô Áglangngagán na
Manama yu. Asal sadan tô manó?"

9 Igtaba si Moises, na mà din, "Manó ké langun, agad tô mga gabatà dé asta
tô mga tugál. Piddán dé tô mga karnero dé, tô mga kambing dé, asta tô mga
baka dé, su palimudé ké ébô pabantugán dé tô Áglangngagán."

10 Igkagi tô harì, na mà din, "Atin ka piddán yu tô langun pamilya yu,
kailangan tabangan kó katô Áglangngagán tingód katô lumun ku ákniyu, su
dì mému piddán yu sikandan. Tuu dán matayyó na madat gó tô plano yu.
11 Dì mému kanak! Mga gamama dád tô makapanó ébô mangadap katô
Áglangngagán, su tô gó é kakalyag yu."

Na, igpéwà dan tikud tun ta tubang katô harì.

12 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tayó nu tô bállad nu
ébô dumunggù tô mga apang tun ta banuwa ka Ehipto. Matalap dan tô
kaluwagan ka Ehipto, asta kannán tô langun pamulanán na ándà kadatti katô
mga ayis."

13 Purisu igtayó i Moises tô tukád din, asta igpapid katô Áglangngagán tô
mabákkár karamag tikud tun ta silatan ka Ehipto igladé ka álló asta dukilám.
Tô igsállám dán, duwán mga apang na igpid katô karamag. 14 Tuu marapung
tô mga apang, asta igsunnad tun ta kaluwagan ka Ehipto. Ándà palang apang
na ikadunggù iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun ta
Ehipto, asta ándà dán palang dumunggù iring kani. 15 Itambunan katô mga
apang tô bówwó ka tanà tun ta kaluwagan ka Ehipto sippang igmétám tô tanà.
Igkan dan tô langun pamulanán asta tô mga buuy ka kayu na ándà kadatti
ukit ka kadabù ka mga ayis. Ándà gó palang malunnó daun na isamà tun ta
kaluwagan ka Ehipto.

16 Na, sékót igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan
din, na mà din, "Bánnal na ikasalà a tun ta Áglangngagán na Manama yu asta
tun ákniyu. 17 Pasinsiyayiya kani salà na ilumu ku nigó, asta dasal kó tun ta
Áglangngagán na Manama yu ébô iwaán din ni tuu madat supak."

18 Purisu igtananan i Moises tô harì, asta igdasal sikandin tun ta
Áglangngagán. 19 Purisu igpapid katô Áglangngagán tô mabákkár karamag na
tikud tun ta salláppan, asta ipid tô mga apang tun ta Dagat na Mallutù.n Ándà
gó palang apang na isamà, agad sábbad, tun ta kaluwagan ka Ehipto. 20 Asal

n **10:19** 10:19 Dagat na Mallutù, ó Dagat katô mga Banban.

igpatággas puman katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta ándà din péwai tô mga rubbad i Israel.

Tô kangittángngan

21 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tayó nu tô bállad nu tun
ta langit ébô dumunggù tô kangittángngan tun ta kaluwagan ka Ehipto. Tuu
kumangittáng asta makamáddang.”
22 Purisu igtayó i Moises tô bállad din tun ta langit, asta igdunggù tô
tuu kangittángngan tun ta kaluwagan ka Ehipto sippang tun ta ikatállu álló.
23 Ándà pakitaé tô mga taga Ehipto, asta ándà dan luwà tikud tun ta mga balé
dan dalám ka tállu álló. Asal mappawà tô tun ta góddóan katô mga rubbad i
Israel.
24 Igpatawar katô harì si Moises, asta igkagiyan din, na mà din, “Makapanó
kód langun ébô mangadap kó katô Áglangngagán. Mému ka mákkás dán ákniyu
tô mga gabayi asta tô mga gabatà yu. Asal tô dád mga karnero, tô mga
kambing, asta tô mga baka tô tananan yu dini.”
25 Asal igtaba si Moises, na mà din, “Dì mému! Kailangan piddán dé pagsik
tô mga mannanap na matayan asta góbbón ébô bággén dé tun ta Áglangngagán
na Manama dé. 26 Kailangan piddán dé tô langun mannanap dé. Dì mému
ka duwán tananan, agad sábbad, ébô makasalin ké katô matayan dé asta
bággén dé tun ta Áglangngagán na Manama dé. Dì ké pa makasóddór ka ándin
mannanapi tô matayan dé sippang ka dumunggù ké.”
27 Asal igpatággas puman katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta ándà din
péwai. 28 Igkagi tô harì ki Moises, na mà din, “Iwà ka kannun ta tubang ku,
asta yakad gó ágpakita puman kanak, su atin ka kitanán ku puman sikuna,
pamatayan ku.”
29 Igtaba si Moises, na mà din, “Matuman tô kakalyag nu! Dì kad puman
kumita kanak.”

11

Inaté tô mga tambang kaké gabatà gamama

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Papiddán ku tô sábbad pa
supak tun ta harì ka Ehipto asta tun ta mga sakup din ébô péwaán kó ikandin.
Atin ka péwaán kód, pamagaan kó gó ikandin ébô makéwà kó. 2 Kagiyi nu tô
mga rubbad i Israel ébô pamuyuán dan tô mga salagbat, tô mga pangkis, asta
tô bulawan mga arites tun ta mga simbalé dan na taga Ehipto.”
3 Igimu ka Áglangngagán na kadayawan tô mga taga Ehipto tingód katô mga
rubbad i Israel. Tô mga opisyales ka harì asta tô mga taga Ehipto igrespeto ki
Moises na sábbad ágkabantug manubù tun ta Ehipto.
4 Purisu igkagi si Moises katô harì, na mà din, “Ni gó tô igkagi ka
Áglangngagán: Tángngà ka dukilám, panó-panówa tun ta kaluwagan ka Ehipto.
5 Maté tô langun tambang kaké gabatà gamama dini ta Ehipto, agad tô
tambang kaké batà mama katô harì na sumui kandin, asta tambang kaké
batà mama katô állang din na ággiling dád ka trigo. Maté tô mga tambang
kaké nati mama katô mga baka. 6 Tuu gó mabákkár tô darawitán katô mga
manubù tun ta kaluwagan ka Ehipto. Ándà gó palang darawitán iring kani
tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto, asta ándà dán
palang darawitán iring kani. 7 Asal tumagnáp gó tô tun ta mga rubbad i
Israel, su agad tô mga asu dì mábbu katô mga manubù ó mga mannanap ébô
kasóddóran nu gó na ássan katô Áglangngagán tô mga rubbad i Israel tun ta mga
taga Ehipto.”

8 Igkagi si Moises, na mà din, “Tumubang tô langun opisyales nu kanak,
asta lumingkóód dan. Pédu-édu dan na miwà a, asta patákkássán ku tô mga
sakup ku. Atin ka matuman dán ni, miwà ad.”
Tuu isókó si Moises, asta igtananan din tô harì.
9 Ituman tô igkagi katô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Dì maminág
tô harì áknikó ébô marapung tô mga kasalábbuan na imun ku tun ta Ehipto.”
10 Agad igimu si Moises asta si Aaron kani mga kasalábbuan tun ta tubang katô
harì, asal igpatággas katô Áglangngagán tô ulu din ébô dì din péwaán tikud tun
ta Ehipto tô mga rubbad i Israel.

12

Tingód katô dukilám ka kalabé

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron dutun ta Ehipto, na
mà din, 2 “Imun ni bulan ni na tagnà bulan ka ámmé para ákniyu. 3 Pasóddór
yu tun ta langun rubbad i Israel na tun ta ikasapulù álló kani bulan ni, tô
kada mama na duwán sawa kailangan sumalin ka nati ka karnero ó nati ka
kambing na nángngà para kannán ka kandin pamilya. Sábbad mannanap tô
iyón katô kada pamilya. 4 Atin ka délák dád tô pamilya, asta dì makémmát
kuman ka sábbad mannanap, sábbad dád mannanap tô kannán katô duwa
pamilya na ágpasimbalayé. Agad ándin tô lumun dan kailangan makanángngà
katô karapungan dan asta kadakállan katô makan dan. 5 Mému ka salinán
yu tô karnero ó tô kambing, asal kailangan salinán yu tô mama na gidad
ka sábbad ámmé, asta ándà gó depekto. 6 Iyó yu ni ka ágsalláp dán tô álló
katô ikasapulù áppat álló kani bulan ni,o su tô gó tô álló na padángngané tô
langun pamilya katô mga rubbad i Israel na miyó katô mga mannanap na
igsalin dan. 7 Atin ka iyón yu tô mannanap, pólét yu tô dipanug tun ta duwa
ligad katô sállat asta dadan tun datas katô sállat katô mga balé na kannan yu
katô mga mannanap. 8 Atin ka dukilám dán, ággang yu, asta kan yu duma
katô pan na ándà pagpatubù asta katô mga gulay na mappait. 9 Yakó ágkan
katô karne na igsabawan ó ándà ággangi. Ággang yu gó tô tibuk mannanap,
agad tô ulu, tô paa, asta tô mga bituka. 10 Kan yu tô tibuk lawa dalám ka
dukilám. Yakó ágsamà, agad délák, sippang ka sállám. Atin ka duwán masamà
na dì ágkémmát, góbbó yu. 11 Atin ka kuman kó, kailangan mangómpak kó ébô
tumaganà kó na panó. Állán kó, sandalyas kó, asta awid kó katô tukád yu.
Sékót kó kan. Ni gó tô lumun yu ka dukilám ka lumabéya na Áglangngagán
yu. 12 Tô dukilám tô, madunna tun ta Ehipto, asta matayan ku tô langun
tambang kaké mama, agad manubù ó mannanap. Sakán gó tô Áglangngagán,
asta supakan ku tô langun ágmanaman na ágpangadapán tun ta Ehipto. 13 Tô
dipanug na pólétán yu tun ta duwa ligad ka sállat, tô gó é pató tun ta mga
balé na góddóan yu. Atin ka kitanán ku tô dipanug, labéyan kù sikiyu. Agad
supakan ku tô mga taga Ehipto, asal dì kó kadattan. 14 Kailangan dì yu
kalingawan ni álló ni sippang tun ta ándà ágtamanán. Kada ámmé, kailangan
palimudé kó asta tô mga rubbad yu ébô pabantugánna ikiyu tingód katô
iglumu ku para ákniyu.”

Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù

15 “Dalám ka pittu álló, kan yu tô pan na ándà pagpatubù. Tun ta tagnà álló,
iwà yu tô langun ka pagpatubù ka pan tikud tun ta mga balé yu, su atin ka
duwán kuman katô pan na duwán pagpatubù tikud tun ta tagnà álló sippang

o **12:6** 12:6 Ahaán tô Exodo 13:4.

tun ta ikapittu álló, kailangan péwaán yu sikandin tikud tun ta grupo yu na mga rubbad i Israel. 16 Tun ta tagnà álló asta tun ta ikapittu álló, palimudé kó ébô mangadap kó kanak. Tô duwa álló tô, ándà palang lumun yu, asal makému kó móméng. 17 Imu kó gó kani Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù ébô dì yu kalingawan na ni álló ni tô kapid ku katô langun yu tikud tun ta Ehipto. Imu yu ni álló ni na kalimudan yu, agad sikiyu ó tô mga rubbad yu, kada ámmé sippang tun ta ándà ágtamanán. 18 Tô tagnà bulan, tikud tun ta dukilám katô ikasapulù áppat (14) álló sippang ka dukilám katô ikaduwa pulù sábbad (21) álló, kailangan kannán yu tô pan na ándà pagpatubù. 19 Dalám ka pittu álló, kailangan ándà palang pagpatubù tun ta mga balé yu, su atin ka duwán kuman katô pan na duwán pagpatubù, agad rubbad i Israel ó ánnà, kailangan péwaán yu sikandin tikud tun ta grupo yu na mga rubbad i Israel. 20 Dalám ka pittu álló, yakó gó ágkan katô pan na duwán pagpatubù. Kan yu dád tô pan na ándà pagpatubù."

Tagnà kakan dan tingód katô dukilám ka kalabé

21 Igpatawar i Moises tô langun katô ágpangulun ka mga rubbad i Israel, asta igkagiyan din, na mà din, "Kagiyi yu tô tagsábbad-sábbad pamilya na salinán dan tô nati ka karnero ó nati ka kambing, asta iyón dan tingód katô kalabé katô Áglangngagán. 22 Salud yu tô dipanug tun ta palanggana. Tugsak yu tô panga ka isupu tun ta dipanug na igsalud tun ta palanggana, asta pólét yu tô dipanug tun ta duwa ligad katô sállat asta dadan tun datas katô sállat. Yakó ágluwà tikud tun ta balé yu sippang ka sállám, 23 su panó-panó tô Áglangngagán tun ta kaluwagan ka Ehipto ébô matayan din tô mga taga Ehipto. Asal ka kitanán din tô dipanug tun ta duwa ligad katô sállat asta dadan tun datas katô sállat, lumabé sikandin. Dì din pahun tô taramaté na panaligan tun ta balé yu, asta dì matayan tô mga tambang kaké gabatà yu gamama. 24 Kada ámmé, kailangan bánnalán yu ni sugù, agad sikiyu asta tô mga rubbad yu sippang tun ta ándà ágtamanán. 25 Atin ka dumunggù kó tun ta tanà na igtandô katô Áglangngagán na bággén din ákniyu, kailangan inalayun yu bánnalán ni sugù ni. 26 Atin ka minsà tô mga gabatà yu ka manan ka áglumun yu ni ágkémun ni, 27 kagiyi yu sikandan na ni gó tô sugù tingód katô kalabé katô Áglangngagán, su iglabéyan din tô mga balé na góddóan katô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto. Agad igmatayan din tô mga taga Ehipto, asal ándà ki ikandin matayi."

Na, tô igpaminág dan ni igkagi i Moises kandan, iglingkóód tô langun dan, asta igpangadap dan tun ta Áglangngagán. 28 Igpampanó dan, asta igbánnal dan tô igsugù katô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron.

Igmatayan tô mga tambang kaké gabatà gamama

29 Tun ta tángngà ka dukilám, igmatayan katô Áglangngagán tô langun tambang kaké gabatà gamama tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tô tambang kaké batà mama katô harì na sumui kandin, agad tô mga tambang kaké gabatà gamama katô mga igpriso. Igmatayan din tô tambang kaké mama katô mga mannanap. 30 Tô dukilám tô, ikannó tô harì, tô mga opisyales din, asta tô langun taga Ehipto. Igdarawit dan, su duwán inaté tun ta tagsábbad-sábbad balé. 31 Tô dukilám tô, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din, "Na, panó kód gó langun, asta iwà kód tikud dini áknami na mga taga Ehipto. Sadun kó asta pangadap kó katô Áglangngagán na Manama yu iring katô igkagi din ákniyu. 32 Pid yu tô mga karnero yu, tô mga kambing yu, asta tô mga baka yu, asta panó kód! Dasal kó pagsik ébô madigár tô dumunggù kanak!"

33 Igpamagaan katô mga taga Ehipto tô mga rubbad i Israel na tumanan
katô banuwa ka Ehipto. Igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka dì kó miwà,
maté ké gó langun.”
34 Purisu igkangé katô mga rubbad i Israel tô mga palanggana na ig-
dalámman ka harina na igmasa dan asal ándà pa tagui ka pagpatubù, igdalám
dan ni tun ta umpak dan, igtángngás dan, asta igpid dan. 35 Igbánnal katô mga
rubbad i Israel tô igkagi i Moises kandan, asta igpamuyù dan tô mga salagbat,
tô mga paningsing, tô mga pangkis, tô bulawan mga arites, asta tô mga
umpak tun ta mga simbalé dan na taga Ehipto. 36 Igimu katô Áglangngagán
na madigár tô panámdám katô mga taga Ehipto tingód katô mga rubbad i
Israel, asta igbággé dan tô langun igpamuyù dan. Ukit ka kapamuyù katô
mga rubbad i Israel, inémmát tô kaduwánnan katô mga taga Ehipto.

Igiwà tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa ka Ehipto

37 Igpanó tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Rameses, asta igsadun dan tun
ta Sucot. Duwán mga ánnám gatus mararan (600,000) na mga gamama, asta
ándà kéyap tô mga gabayi asta mga gabatà. Igpanóttanà dan. 38 Marapung
pagsik tô ássa mga manubù na igtákkás kandan, asta marapung tô mga
karnero, tô mga kambing, asta tô mga baka dan. 39 Atin ka ágsódô dan ébô
kuman, ággamitán dan tô igmasa na ándà pagpatubù na igpid dan tikud tun
ta Ehipto, asta áglutuán dan tô pan tun ta baga. Tô harina dan ándà tagui
katô pagpatubù su sékót dan igpéwà tikud tun ta Ehipto, asta ándà timpo para
taganaán tô ágkannán dan asta patubuán tô pan.
40 Igóddô tô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto dalám ka áppat gatus tállu
pulù (430) ámmé. 41 Tun ta tapuri gó álló katô áppat gatus tállu pulù (430)
ámmé, igiwà tô mga sakup katô Áglangngagán tikud tun ta Ehipto. 42 Tô gó tô
dukilám na igbanté tô Áglangngagán ébô piddán din tô mga sakup din tikud tun
ta banuwa ka Ehipto. Purisu kailangan ágbanté tô mga rubbad i Israel ébô dì
dan kalingawan tô iglumu katô Áglangngagán kandan, asta pabantugán dan
sikandin kada ámmé sippang tun ta ándà ágtamanán.

Mga sugù tingód katô Kalimudan Ka Kalabé

43 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, “Ni gó tô
mga sugù ku tingód katô Kalimudan Ka Kalabé. Dì mému kuman tô mga ánnà
rubbad i Israel. 44 Asal atin ka igtupuwan tô mga állang na igbálli yu, mému
makakan dan. 45 Dì makakan tô mga ágróggun na góddô, asta tô mga taralumu
na ágtandanan. 46 Kailangan kannán ni mannanap tun ta balé na igággangan.
Dì mému piddán yu ni tun ta luwà ka balé. Dì mému pantigán tô mga tullan.
47 Kailangan padángngané tô langun rubbad i Israel tun ta Kalimudan Ka
Kalabé. 48 Atin ka duwán ánnà mga rubbad i Israel na góddô duma ákniyu,
asta malyag dan na mapil ákniyu ébô mamista katô Kalimudan Ka Kalabé,
kailangan patupu tô langun gamama ébô makapil dan ákniyu. Makakan dan
katô Kalimudan Ka Kalabé iring katô bánnal na mga rubbad i Israel. Asal dì
gó makakan tô ándà tupuwi. 49 Tô gó tô ágkémun na kailangan ágtumanán katô
mga rubbad i Israel, asta tô ánnà mga rubbad i Israel na góddô tun ákniyu.”
50 Purisu igbánnal katô langun rubbad i Israel tô igsugù katô Áglangngagán
ki Moises asta ki Aaron. 51 Tô gó tô álló na igpid katô Áglangngagán tô mga
rubbad i Israel tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Igpaglimud din sikandan tun
ta tagsábbad-sábbad pamilya dan.

13

Ágbággén tô mga tambang kaké gabatà tun ta Áglangngagán

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, 2 “Bággé yu kanak tô
langun tambang kaké gabatà yu gamama asta tô tambang kaké nati mama
katô mga mannanap yu, su kanak sikandan.”

Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù

3 Na, igkagi si Moises katô mga manubù, na mà din, “Kailangan dì yu
kalingawan ni álló ni, su ni gó tô kéwà yu tikud tun ta Ehipto na lugar
ka kallang ákniyu. Igpéwà kó katô Áglangngagán ukit katô makasalábbù
katulusan din. (Yakó ágkan katô pan na duwán pagpatubù.) 4 Ni álló ni tun
ta tagnà bulan ka Abibp tô kéwà yu tikud tun ta Ehipto.

5 “Purisu atin ka piddán kód katô Áglangngagán tun ta tanà na igóddóan katô
mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Hebihanon, asta
mga Jebusihanon, kailangan palimudé kó gó ni bulan ni. Tô gó tô tanà na tuu
malambù na igtandô katô Áglangngagán tun ta mga kamónaan yu na bággén
din ákniyu. 6 Dalám ka pittu álló, kan yu tô pan na ándà pagpatubù. Tun
ta ikapittu álló, palimudé kó ébô pabantugán yu tô Áglangngagán. 7 Dalám
ka pittu álló, kan kó katô pan na ándà pagpatubù. Tun ta kaluwagan katô
banuwa yu, kailangan ándà gó palang pagpatubù ó pan na duwán pagpatubù.
8 Tô álló tô, pénagpát yu ni tun ta mga gabatà yu, na, ‘Gimun ni langun kani
ébô kasampáttan tô igimu katô Áglangngagán para áknami tô igpéwà ké ikandin
tikud tun ta banuwa ka Ehipto.’
9 “Ni áglumun yu ni iring na pató tun ta bállad yu ó tun ta bukád yu. Ukit
katô kapalimudé yu, dì yu ágkalingawan na kailangan ulit-ulitán yu tô mga
sugù katô Áglangngagán, su sikandin tô igpéwà ákniyu tikud tun ta banuwa
ka Ehipto ukit katô katulusan din. 10 Purisu palimudé kó kada ámmé tun ta
timpo na igsalin katô Áglangngagán.

11 “Igtandô tô Áglangngagán na póddóán kó tun ta tanà na igóddóan katô mga
Canaanhon. Atin ka póddóán kó dutun, 12 bággé yu tun ta Áglangngagán tô mga
tambang kaké gabatà yu gamama, asta tô tambang kaké nati mama katô mga
mannanap yu, su tô Áglangngagán tô tigatun kandan. 13 Atin ka ágpamasusun tô
tambang kaké nati mama katô asno yu, tábbus yu ka nati ka karnero. Asal ka
dì yu tábbusán tô asno, kailangan táppuán yu tô alig din ébô maté. Kailangan
tábbusán yu tô mga tambang kaké gabatà yu gamama.

14 “Atin ka duwán álló na minsà tô gabatà yu na manan ka ágtábbusán yu
tô tambang kaké, taba yu sikandan, ‘Igpéwà tô Áglangngagán áknami tikud
tun ta banuwa ka Ehipto. Inallang ké, asal ikéwà ké ukit katô katulusan
din. 15 Tô igéllé tô harì na péwà áknami, igmatayan katô Áglangngagán tô mga
tambang kaké gabatà gamama katô taga Ehipto, agad tô mga manubù asta tô
mga mannanap. Purisu ágbággén ta tun ta Áglangngagán tô langun tambang
kaké gabatà ta gamama asta tô mga tambang kaké nati mama katô mga
mannanap. Asal ágtábbusán ta tô mga tambang kaké gabatà ta gamama.’ 16 Ni
ágkémun ta ni iring na pató tun ta bállad ta ó tun ta bukád ta, su igpéwà ké katô
Áglangngagán tikud tun ta banuwa ka Ehipto ukit katô katulusan din.”

Tô sagulapun asta tô apuy

---

p **13:4** 13:4 Tagnà bulan, ó bulan ka Abib: mga tángngaan ka Marso sippang tun ta tángngaan ka Abril.

17 Tô igpéwà katô harì ka Ehipto tô mga rubbad i Israel, ándà dan pókiti
katô Manama tun ta dalan tun ta tanà na igóddóan katô mga manubù na
ágngadanan na Filistihanon, agad madani, su igkagi tô Manama, na mà din,
“Atin ka dungguan tô mga rubbad i Israel ka gira, mapalin tô panámdám dan,
asta lumónód dan tun ta Ehipto.”
18 Purisu igpid din sikandan na igukit tun ta disyerto dadan tun ta Dagat
na Mallutù. Tô igiwà tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, igpid dan tô
mga laniban dan agó duwán sumulung kandan.
19 Igpid i Moises tô mga tullan i Jose, su taganà igtandô tô mga rubbad i
Israel ki Jose sayyan na tô gó é lumun dan. Tô ándà pa kamaté si Jose, igkagi
sikandin, na mà din, “Atin ka péwaán kó katô Manama tikud tun ta Ehipto,
pid yu tô mga tullan ku.”ɋ 20 Tô igpanó dan tikud tun ta Sucot, igkampo
dan tun ta Etam, tun ta ligad katô disyerto. 21 Igladé ka álló na iguna tô
Áglangngagán kandan ukit katô sagulapun na iring na sumbál ébô kasóddóran
dan ka ánda tô sadunan dan. Igladé ka dukilám na iguna sikandin kandan
ukit ka apuy na iring na sumbál ébô tumaddó kandan. Purisu ikapanó dan
agad álló asta dukilám. 22 Inalayun dan ágkitanán tô sagulapun ka álló, asta tô
apuy ka dukilám.

14

Igtalipag dan tun ta Dagat na Mallutù

1 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, 2 “Kagiyi nu tô mga rubbad
i Israel na sumuwé dan, asta póddô nu pa róggun sikandan madani tun ta
Pihahirot tun ta tángngaan katô Migdol asta Dagat na Mallutù madani tun
ta Baalsepon, 3 su manámdám tô harì ka Ehipto na itadin kó, asta dì kó
makaluwà tun ta disyerto. 4 Patággasán ku tô ulu ka harì, asta agtaán kó
ikandin. Purisu pabantugánna ukit katô kapanaluwan ku katô harì asta katô
mga sundalo din. Kasóddóran katô mga taga Ehipto na sakán tô Áglangngagán.”
Igbánnal katô mga rubbad i Israel tô igsugù ka Manama kandan.
5 Tô igulitan tô harì ka Ehipto na igiwà dán tô mga rubbad i Israel, ipalin
tô panámdám din asta tô panámdám katô mga opisyales din tingód katô mga
rubbad i Israel, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Manan ka igpéwà ta gó tô
mga rubbad i Israel? Ándà dán gó mga állang ta.”
6 Na, igtaganà katô harì tô kalesa din na para ka gira asta tô mga sundalo
din. 7 Igpid din tô ánnám gatus (600) madigár kalesa asta tô duma pa mga
kalesa na ágsakayan katô mga opisyales din. 8 Igpatággas katô Áglangngagán
tô ulu ka harì, asta iglupug din tô mga rubbad i Israel na igiwà ukit katô
kadóppón katô Áglangngagán kandan. 9 Iglupig tô langun sundalo katô harì
ka Ehipto, agad tô mga igsaké ka kalesa, tô mga igsaké ka kudà, asta tô mga
igpanóttanà. Inasabban dan tô mga rubbad i Israel na igkampo madani tun
ta Pihahirot tun ta ligad katô Dagat na Mallutù.
10 Na, tô madani dán tô harì asta tô mga sundalo din, tuu imáddangan tô
mga rubbad i Israel, asta igrangin dan katô Áglangngagán. 11 Igkagi sikandan
ki Moises, na mà dan, “Manan ka igpid ké ikuna ébô maté ké dini ta disyerto?
Manan? Ándà dán gó lábbángngan áknami tun ta Ehipto? Sállág nu ka ándin
tô inókitan dé! 12 Yaka nu ágkalingawi tô igkagi dé áknikó tô ándà ki pa panó
na dungguan ki katô madat. Igkagiyan dé sikuna, na mà dé, ‘Pabayà kéd na
pallang katô mga taga Ehipto.’ Madigár pa gó ka manayun ké móddô na állang
ka tandingán katô maté ké tun ta disyerto.”

ɋ **13:19** 13:19 Ahaán tô Genesis 50:25-26.

13 Igkagi si Moises katô mga manubù, na mà din, “Yakó ágkamáddangan!
Pasarig yu tô panámdám yu, asta sállág yu tô lumun katô Áglangngagán ni álló
ni ébô paluwaán kó ikandin. Tô mga taga Ehipto na ágkitanán yu, dì yud gó
kitanán puman. 14 Tô Áglangngagán tô manalu kandan, asta ándà dán lumun
yu.”

15 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Manan ka ágrangin ka
kanak? Kagiyi nu tô mga rubbad i Israel na kailangan manayun dan tun tóna.
16 Tayó nu tô tukád nu asta táddù nu tun ta dagat, asta matángngà tô dagat
ébô makapanó tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà. 17 Patággasán
ku tô ulu ka mga taga Ehipto ébô lupugán dan tô mga rubbad i Israel. Ukit
kani, pabantugánna ukit katô kapanaluwan ku katô harì ka Ehipto asta tô
langun sundalo din, agad tô mga igsaké ka kalesa asta tô mga igsaké ka kudà.
18 Kasóddóran katô langun taga Ehipto na sakán tô Áglangngagán ukit ka igtalu
ku tô harì dan, tô mga sundalo din na ágsaké ka mga kalesa, asta tô mga ágsaké
ka mga kudà.”

19 Na, tô panaligan ka Manama na guna tun ta mga rubbad i Israel igalin
dadan tun ta bókkóg dan. Tô sagulapun na iring na sumbál igalin dadan tun
ta bókkóg dan. 20 Igsunnad tun ta tángngaan katô mga sundalo ka taga Ehipto
asta mga rubbad i Israel. Tô dukilám dán, tô sagulapun na iring na sumbál
inému na apuy na igbággé ka kappawaan tun ta mga rubbad i Israel. Asal
tô sagulapun inému na mangittáng tun ta mga taga Ehipto, asta ándà dan
ikapadani tun ta mga rubbad i Israel tô dukilám.

21 Na, igtayó i Moises tô bállad din, asta igtáddù din tun ta dagat. Igpapid
katô Áglangngagán tô mabákkár karamag tikud tun ta silatan na igladé ka
dukilám. Itángngà tô dagat, asta itákkang tô tanà tun ta tángngaan ka dagat.
22 Inému tô dagat na iring na duwa labat tun ta ibang asta tun ta kawanan
dan, asta igukit tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà tun ta tángngaan
katô dagat. 23 Iglupug tô mga taga Ehipto, agad tô langun sundalo na igsaké
katô mga kalesa dan. Igitur dan katô igukitan katô mga rubbad i Israel tun ta
tángngaan katô dagat. 24 Tô ándà pa kasállám, igsállág tô Áglangngagán katô mga
sundalo tikud tun ta sumbál na apuy. Iglimáddang asta iglibug din sikandan.
25 Ikasanggat tô mga ligid katô mga kalesa, asta ágkatággasan dan ágpapalaguy.
Igpapagayisé tô mga taga Ehipto, na mà dan, “Miwà kid tikud kannun, su
igdapit tô Áglangngagán kandan asta dì ki manalu kandan.”

26 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Táddù nu puman yan bállad
nu tun ta dagat ébô lumónód tô dagat asta katambunan tô mga taga Ehipto.”

27 Purisu igtáddù i Moises tô bállad din tun ta dagat, asta tô igsállám dán,
iglónód tô dagat. Igkinnam tô mga taga Ehipto na malaguy, asal igpasabban
katô Áglangngagán ka dagat. 28 Iglónód tô dagat, asta itambunan tô mga kalesa,
tô mga ágsaké kani, asta tô langun sundalo katô harì na iglupug kandan
sippang tun ta dagat. Ándà gó palang sábbad na isamà. 29 Asal inému tô dagat
na iring na duwa labat tun ta ibang asta tun ta kawanan dan, asta igukit tô
mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà tun ta tángngaan katô dagat.

30 Tô gó tô kapaluwà katô Áglangngagán katô mga rubbad i Israel. Igkita
dan tô mga inaté lawa katô taga Ehipto na inanud tun ta ligad ka dagat. 31 Tô
igkita dan tô katulusan katô Áglangngagán na iggamit din ébô dì dan matalu
katô mga taga Ehipto, igpangadap dan kandin. Igsarigan dan tô Áglangngagán
asta tô ágsuguánnán din na si Moises.

15

Tô kanta i Moises

1 Na, igkanta si Moises asta tô mga rubbad i Israel tun ta Áglangngagán.
Igkanta dan kani, na mà dan,
“Kantaan ku tô Áglangngagán, su tuu madigár tô kapanaluwan din.
Igantug din tun ta dagat tô mga kudà asta tô mga igsaké kani.
2 Tô Áglangngagán tô masarig taradóppón kanak,
asta ágkanta a tingód kandin.
Sikandin gó tô igpaluwà kanak.
Sikandin tô Manama na pangadapán ku,
asta durungán ku sikandin.
Sikandin tô Manama na ágpangadapán katô ámmà ku,
asta pabantugán ku sikandin.
3 Magani tô Áglangngagán,
asta YAHWEH tô ngadan din.
4 Igpangantug din tun ta dagat tô mga kalesa asta tô mga sundalo katô harì ka Ehipto.
Ilánnád tô mga opisyales din tun ta Dagat na Mallutù.
5 Itambunan dan katô madalám dagat,
asta ilánnád dan iring na batu tun ta kadalámman ka dagat.
6 Áglangngagán, tuu madigár tô katulusan nu.
Ágrupákkán nu tô mga usig nu.
7 Tuu madigár tô kapanaluwan nu,
asta igtalu nu tô mga usig nu.
Igpandà nu sikandan tingód katô sókó nu,
iring na apuy na ággóbbó ka ragami.
8 Igidup ka, asta ilimud tô dagat.
Igtindág tô dagat iring na labat.
Igmatággas tô kadalámman katô dagat.
9 Igkagi tô usig nu, ‘Lupugán ku sikandan,
kasabban ku, asta ámmáttán ku.
Taladán ku tô mga kaduwánnan dan,
asta sulian ku sikandan.
Tagnusán ku tô kampilan ku,
asta dadattan ku tô langun dan.’
10 Asal igidup nu sikandan,
asta itambunan dan ka dagat.
Ilánnád dan tun ta kadalámman katô dagat iring na timággà.
11 Áglangngagán, ándà palang mga ágmanaman na magunawa áknikó!
Ándà palang ugis na tuu madigár iring áknikó!
Ándà palang ássa na duwán katulusan na ágkasalábbuan!
12 Iggamit nu tô bállad nu,
asta iglámmád katô tanà tô mga usig dé.
13 Ukit katô ginawa nu na ándà ágtamanán, igpid nu tô mga manubù na igtábbus nu.
Ukit katô bákkár nu, igagak nu sikandan tun ta ugis góddóan nu.
14 Ikadinág tô mga manubù tun ta duma mga banuwa,
asta igkárkár dan tingód ka máddang dan.
Tuu imáddangan tô mga Filistihanon.
15 Imáddangan tô mga ágpangulun tun ta Edumea.

Igkárkár tô magani mga manubù tun ta Moab.
Mataló tô langun na igóddô tun ta Canaan.
16 Imáddangan asta igkállas dan.
Áglangngagán, su igkita dan tô matulus áglumun nu,
igtagnáp dan iring na batu,
sippang ka iglabé tô mga sakup nu,
sippang ka iglabé tô mga manubù na igtábbus nu.
17 Piddán nu sikandan asta póddóán nu tun ta pabungan na igsalin nu.
Tô gó tô lugar na igimu nu na góddóan nu, Áglangngagán,
tun ta templo na igimu nu.
18 Mangulu tô Áglangngagán sippang tun ta ándà ágtamanán."

19 Tô gó tô igkanta dan su igukit tô mga rubbad i Israel katô dagat tun ta matákkang tanà. Asal igpalónódan katô Áglangngagán ka dagat tô langun kudà katô harì ka Ehipto, tô mga kalesa asta tô mga sundalo na igsaké na iglupug kandan tun ta tángngaan ka dagat, asta ilánnád dan langun.

Tô kanta i Miriam

20 Na, propeta si Miriam na tábbé i Aaron asta i Moises. Igkangé din tô tamburin, asta igpatákkás din tô langun ka duma mga gabayi na igpadaging katô mga tamburin asta igsayó. 21 Igkanta si Miriam tun kandan, na mà din,
"Kantayi yu tô Áglangngagán ta, su tuu madigár tô kapanaluwan din.
Igantug din tun ta dagat tô mga kudà asta tô mga igsaké kani."

Tô wayig na mappait

22 Igpid i Moises tô mga rubbad i Israel, igpanó dan tikud tun ta Dagat na Mallutù, asta igsadun dan tun ta disyerto tun ta Sur. Itálluwan dan igpanó tun ta disyerto, asal ándà wayig na igkita dan. 23 Tô igdunggù dan tun ta Mara, agad duwán wayig, asal ándà dan ikénám su mappait. Purisu igngadanan ni na Mara.[r] 24 Igburáng-burángs tô mga manubù ki Moises, asta iginsà sikandan, na mà dan, "Ándin tô inámmán ta?"

25 Purisu igrangin si Moises tun ta Áglangngagán, asta duwán kayu na igpakita katô Áglangngagán kandin. Tô igantug i Moises tô panga ka kayu tun ta wayig, inému tô wayig na madigár ginámmán.

Na, dutun ta Mara duwán igsugù katô Áglangngagán kandan, asta igkinnaman din sikandan. 26 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Atin ka tuu kó maminág kanak, asta lumun yu tô nángngà tun ta saruwan ku, asta mánnal kó katô mga sugù ku, asta tumanán yu tô langun ka palumun ku ákniyu, dì ku sikiyu supakan katô mga bógók na igpapid ku tun ta mga taga Ehipto. Sakán tô Áglangngagán na ágtabang ákniyu ébô kólian tô mga bógók yu."

27 Na, tô igpanó dan dán tikud tun ta Mara, igdunggù dan tun ta Elim na duwán sapulù duwa (12) mga sánnáp asta kapittuwan (70) mga kayu palmera. Igóddô dan róggun madani tun ta mga sánnáp.

16

Mana asta mga pitó

1 Igpanó tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Elim, asta igsadun dan tun ta Sin na disyerto tun ta tángngaan ka Elim asta Sinai. Tô igdunggù dan, iglabé

---

r **15:23** 15:23 Tô kóbadan ka Mara, "mappait."
s **15:24** 15:24 Igburáng-buráng, ó igbugung-bugung.

tô sábbad bulan[t] tikud tun ta kéwà dan tikud tun ta Ehipto. 2 Tun ta disyerto,
igburáng-buráng dan langun ki Moises asta ki Aaron. 3 Igkagi sikandan, na
mà dan, “Tuu pa madigár ka igmatayan ké katô Áglangngagán tun ta Ehipto,
su madigár é ágkakan dé dutun. Asal igpid ké ikiyu dini ta disyerto ébô maté
ké langun ukit ka ballus.”

4 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Dabuán ku tô pan para
ákniyu tikud tun ta langit iring na udan. Kada álló kailangan lumimud tô mga
manubù katô pan na nángngà para kannán dan dalám ka sábbad dád álló. Ukit
kani, kinnaman ku sikandan ka mánnal dan katô mga sugù ku kandan. 5 Sugù
yu sikandan na kailangan dublin tô pan na limudán dan tun ta ikannám álló
kada linggo.”

6 Purisu igkagiyan i Moises asta i Aaron tô langun rubbad i Israel, na mà
dan, “Kani ka ágsalláp dán tô álló, kasóddóran yu na tô Áglangngagán tô igpid
ákniyu tikud tun ta Ehipto, 7 su simag ka sállám, kitanán yu tô séllaán katô
Áglangngagán. Igdinág din tô kaburáng-buráng yu tingód kandin. Bánnal na
igburáng-buráng kó tingód katô Áglangngagán, ánnà tingód áknami.”

8 Igkagi si Moises, na mà din, “Tô Áglangngagán tô mággé ákniyu ka karne
kada ágsalláp tô álló, asta mággé ákniyu ka pan kada sállám. Igpaminág
sikandin katô kaburáng-buráng yu tingód kandin. Bánnal na igburáng-buráng
kó ánnà tingód áknami, asal tingód katô Áglangngagán.”

9 Igkagi si Moises ki Aaron, na mà din, “Kagiyi nu tô mga manubù, na,
‘Padani kó tun ta saruwan katô Áglangngagán, su igpaminág din tô kaburáng-
buráng yu.’ ”

10 Róggun igkagi si Aaron katô mga manubù, igsállág dan tun ta disyerto.
Igkita dan tô séllaán katô Áglangngagán tun ta sagulapun na igtákkás kandan.
11 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, 12 “Igdinág ku tô kaburáng-
buráng katô mga sakup ku. Kagiyi nu sikandan na kani ka ágkasalláp dán,
tanggapán dan tô karne, asta simag ka sállám, tanggapán dan tô pan na
nángngà para kandan. Purisu kasóddóran dan na sakán tô Áglangngagán na
Manama dan.”

13 Tô ágkasalláp dán tô álló, marapung tô mga pitó na igdunggù, asta
igsunnad tô mga pitó tun ta kaluwagan katô kampo dan. Tô igsállám dán,
duwán damur tun ta kampo dan.

14 Na, tô itákkang dán tô damur, duwán igkita dan na marénták, manipis asta
mapputì tun ta kaluwagan ka tanà. 15 Tô igkita dan, igpénsaé dan, na mà dan,
“Ándin ni?”

Igkagi si Moises kandan, na mà din, “Ni gó tô igbággé katô Áglangngagán
ákniyu ébô kannán yu. 16 Igsugù tô Áglangngagán na kailangan limudán yu
langun tô ágkailanganán yu. Limud kó ka duwa litro para katô tagsábbad-
sábbad manubù tun ta pamilya yu.”

17 Purisu igbánnal tô mga rubbad i Israel. Duwán mga manubù na iglimud
ka dakál, asta duwán mga manubù na iglimud ka délák dád. 18 Asal tô
igtáppáng dan kani, tô iglimud ka dakál, ándà kasobrayi, asta tô iglimud
ka délák, ándà kakulangi. Nángngà tô iglimud para katô tagsábbad-sábbad
manubù.

19 Na, igkagi si Moises kandan, na mà din, “Yakó ágsamà para ka simag.”

---

t **16:1** 16:1 Sábbad bulan, ó tun ta ikasapulù lima (15) álló tun ta ikaduwa bulan. Igiwà dan tikud tun ta Ehipto ka ikasapulù áppat (14) álló tun ta una bulan. Igsulat ni tun ta Exodo 12:6.

20 Asal duwán gó mga manubù na ándà paminág ki Moises, asta duwán
igsamà dan para ka simag. Asal tô sállám dán, igulád asta imawù. Purisu isókó
si Moises kandan.
21 Kada sállám iglimud tô tagsábbad-sábbad pamilya katô ágkailanganán dan.
Asal tô igménit dán tô álló, itunó tô isamà tun ta tanà.
22 Tun ta ikannám álló, iglimud dan tô dubli, su duwán áppat litro para katô
tagsábbad-sábbad manubù. Purisu igsadun tô mga ágpangulun tun ki Moises,
asta igulit dan kandin. 23 Igkagi si Moises, na mà din, “Simag tô ikapittu álló,
asta igsugù tô Áglangngagán na tô ikapittu álló, tô gó é álló ka kapaginawa.
Ándà ássa lumun ta kannà pangadapán ta sikandin. Purisu lutù yu asta óméng
yu tô ágkadigárran yu, asta tagù yu tô samà para kannán yu ka simag.”
24 Purisu igtagù dan sippang simag, magunawa katô igsugù i Moises
kandan. Pagkasimag, madigár pô tô igsamà dan, su ándà uláddi asta ándà
kamawù. 25 Igkagi si Moises, na mà din, “Ni gó tô kannán yu ni álló ni, su ni
gó tô álló ka kapaginawa ébô pabantugán ta tô Áglangngagán. Ándà ágkakan na
kitanán yu tun ta tanà ni álló ni. 26 Limud yu tô ágkakan dalám ka ánnám dád
álló, asal tô ikapittu álló tô álló ka kapaginawa ta. Ándà ágkakan na kitanán yu
tun ta tanà.”
27 Na, agad tun ta ikapittu álló, duwán duma mga manubù na igpamasak
katô ágkakan. Asal ándà gó igkita dan. 28 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises,
na mà din, “Manan ka ándà kó bánnal katô mga sugù ku asta mga kagi ku?
29 Manan ka ándà dan ikagpát na igsalinna katô ikapittu álló ébô paginawa
dan? Tô gó tô gunayan na dubli tô ágkakan na ágbággén ákniyu tun ta ikannám
álló ébô duwán nángngà para katô duwa álló. Dalám ka álló ka kapaginawa,
kailangan tumónnók kó. Yakó áglimud katô ágkakan tun ta ikapittu álló.”
30 Purisu igpaginawa tô langun manubù tun ta ikapittu álló.
31 Igngadanan dan tô ágkakan na mana.[u] Mapputì ni iring na marénták lisu,
asta tô nanam iring katô pan na igbaláttan ka tánnáb.
32 Igkagi si Moises, na mà din, “Igsugù tô Áglangngagán na kailangan taguán
ta tô duwa litro ka mana para katô mga rubbad ta ébô makita dan tô ágkakan
na igbággé din áknita tun ta disyerto pángnga igpid sikandin áknita tikud tun
ta banuwa ka Ehipto.”
33 Igkagiyan i Moises si Aaron, na mà din, “Kangé nu tô bangà, asta dalám
nu tô duwa litro ka mana. Tagù nu ni tun ta saruwan katô Áglangngagán ébô
duwán pa ágkakitaan para katô mga rubbad ta.”
34 Igbánnal si Aaron katô igsugù katô Áglangngagán ki Moises. Igtagù din
ni bangà tun dalám katô kaban tingód katô kasabotan ka Manama kandan.[v]
35 Mana tô igkan katô mga rubbad i Israel dalám ka kappatan (40) ámmé
sippang ka igóddô dan tun ta banuwa ka Canaan. 36 Na, tô pagtáppáng na
iggamit dan, duwán gó duwa litro.

17

Wayig tikud tun ta batu

1 Igiwà tô mga rubbad i Israel tun ta tanà na igngadanan Sin, asta igalin-
alin dan igkampo tun ta igsuguan katô Áglangngagán kandan. Tô igdunggù
dan tun ta Repidim, ándà wayig na igkita dan para inámmán dan. 2 Purisu
igburáng-buráng dan dán puman, asta igkagi sikandan ki Moises, na mà dan,
“Bággéyi ké ka wayig ébô duwán inámmán dé.”

---

[u] **16:31** 16:31 Tô kóbadan ka mana, “Ándin ni?” Ahaán tô Exodo 16:15. [v] **16:34** 16:34 Tingód katô mga igdalám katô kaban, ahaán tô Hebreo 9:4.

Igkagi si Moises kandan, na mà din, “Manan ka ágburáng-buráng kó kanak?
Manan ka ágkinnaman yu gó tô Áglangngagán?”
3 Asal su tuu ágkatákkangan tô mga manubù, marag dan ágburáng-buráng ki
Moises, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Manan ka igpid ké ikuna tikud tun
ta banuwa ka Ehipto? Malyag ka na maté ké ukit ka tákkang, agad tô mga
gabatà dé asta tô mga mannanap dé?”
4 Na, igrangin si Moises katô Áglangngagán, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Pamánnun ku ni mga manubù? Masiggad ikandan timbagán ka batu ébô
matéya.”
5 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Pid nu tô tukád nu na
iglagpás nu katô Wayig ka Nilo. Limud nu tô mga ágpangulun katô mga rubbad
i Israel, asta sadun ka tun tóna kandan. 6 Mangatta ákniyu tun ta dakál batu
tun ta Sinai.[w] Lagpás nu tô batu, asta marus tô wayig ébô duwán ginámman
katô mga manubù.”
Igbánnal i Moises tô igsugù kandin róggun ágsállág tô mga ágpangulun ka mga
rubbad i Israel.
7 Ingngadanan i Moises tô lugar na Masa[x] asta Meriba,[y] su igburáng-buráng
tô mga manubù ki Moises, asta igkinnaman dan tô Áglangngagán ukit katô
igkagi dan, na mà dan, “Dumóppón tô Áglangngagán áknita, ó dì?”

Igpanalu dan katô mga Amalekanhon

8 Na, tô igkampo tô mga rubbad i Israel tun ta Repidim, igsulung tô mga
Amalekanhon kandan. 9 Igkagi si Moises ki Josue, na mà din, “Tawar nu
tô mga manubù, asta atu kó katô mga Amalekanhon. Simag, tumindágga
tun datas katô pabungan, asta mawidda katô tukád na igbággé ka Manama
kanak.”
10 Purisu igbánnal si Josue katô igkagi i Moises kandin. Igpid din tô mga
manubù ébô atuwan dan tô mga Amalekanhon. Igsadun si Moises, si Aaron,
asta si Hur tun datas katô pabungan. 11 Róggun igtayó pa i Moises tô tukád din,
igpanalu tô mga rubbad i Israel. Asal róggun igpasunnad din tô tukád din,
igpanalu tô mga Amalekanhon. 12 Na, su ibállé dán tô mga bállad i Moises,
igkangé si Aaron asta si Hur ka batu ébô munsad si Moises. Igtindág si
Aaron asta si Hur tun ta kilidan din, asta igtayó dan tô mga bállad i Moises.
Igpanayun dan igtayó kani sippang ka igsalláp tô álló. 13 Purisu tô langun
Amalekanhon igipánnas i Josue asta tô mga kadumaan din.
14 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Sulat nu ni tun ta libro,
asta ulit nu ni ki Josue. Ipánnasán ku tô langun Amalekanhon ébô kalingawan
sikandan ka ándà ágtamanán.”
15 Igimu i Moises tô góbbówanan katô ágbággén tun ta Manama, asta ign-
gadanan din ni na “Tô Áglangngagán gó tô bandera ku.” 16 Igkagi sikandin,
na mà din, “Igtayó tô bandera katô Áglangngagán! Purisu atuwan katô
Áglangngagán tô mga Amalekanhon ka ándà ágtamanán.”

18

Igahà i Jetro si Moises

1 Na, si Jetro na ugang i Moises asta parì tun ta Midian, ikadinág sikandin
tingód katô langun na iglumu ka Manama ki Moises asta katô mga rubbad
i Israel. Ikadinág sikandin na igpéwà katô Áglangngagán sikandan tikud tun

---

[w] **17:6** 17:6 Sinai, ó Horeb na ássa ngadan ka Sinai. [x] **17:7** 17:7a Tô kóbadan ka Masa, “kinnamanan.” [y] **17:7** 17:7b Tô kóbadan ka Meriba, “ágburáng-burángngan.”

ta banuwa ka Ehipto. 2 Purisu igsadun sikandin tun ki Moises. Igpid din si
Sefora na sawa i Moises na taganà igpóddô i Moises tun ta Midian. 3 Igpid
pagsik i Jetro tô duwa gabatà i Moises. Si Gerson[z] tô ngadan katô tambang
kaké batà din, su tô ipamasusu sikandin, igkagi si Moises, na mà din, “Ánnà
a taga kannun.” 4 Si Èliesera tô ngadan katô adi, su tô ipamasusu sikandin,
igkagi si Moises, na mà din, “Igtabanganna katô Manama na ágpangadapán
katô mga kamónaan ku, asta igpaluwà a tikud tun ta bállad katô harì ka
Ehipto.”
5 Si Jetro, tô sawa i Moises, asta tô mga gabatà din igsadun tun ki Moises tun
ta disyerto, su igóddô pa sikandin asta tô mga rubbad i Israel madani tun ta
pabungan na igsunnadan ka Manama. 6 Duwán igulit ki Moises, na mà din,
“Igdunggù dán tô ugang nu na si Jetro, tô sawa nu, asta tô duwa gabatà yu
gamama.”
7 Purisu igsumar si Moises katô ugang din. Iglingkóód asta igadák si Moises
kandin. Igpakumustaé dan, asta igahu dan tun ta tulda i Moises. 8 Igulitan i
Moises sikandin tingód katô langun ka iglumu katô Áglangngagán katô harì
ka Ehipto asta mga sakup din ébô tabangan tô mga rubbad i Israel. Igulitan
din tingód ka mga kahirapan na inókitan dan tun ta dalan, asta tingód katô
kapéwà katô Áglangngagán kandan. 9 Idayawan si Jetro tingód katô langun
na iglumu katô Áglangngagán para katô mga rubbad i Israel ébô makaluwà
dan tikud tun ta bállad katô mga taga Ehipto. 10 Igkagi sikandin, na mà din,
“Durungán tô Áglangngagán su igpaluwà kó ikandin tikud tun ta bállad katô
harì ka Ehipto asta mga sakup din! 11 Ikasóddórrad na tuu pa matulus tô
Áglangngagán ka tandingán tun ta langun ka ássa mga ágmanaman, su igpaluwà
din tô mga sakup din tikud tun ta bállad katô mga taga Ehipto na ágpallayat-
layat asta ágpahirap kandan.”
12 Na, iggóbbó i Jetro tô mga mannanap na igbággé din katô Manama.
Iglimud si Aaron asta tô mga ágpangulun katô mga rubbad i Israel, asta igkan
dan duma ki Jetro tun ta saruwan ka Manama.

Igkagiyan i Jetro si Moises

13 Pagkasimag, igusay i Moises tô mga manubù. Igsadun dan tun kandin
tikud tun ta sállám sippang ka ágkasalláp dán tô álló.
14 Tô ikakita tô ugang i Moises katô langun ka áglumun i Moises, igkagi
sikandin, na mà din, “Manan ka sikuna dád tô gusay katô langun manubù?
Ánnà nángngà ni! Igangat dan katô kósay nu kandan tikud tun ta sállám
sippang ka ágkasalláp tô álló!”
15 Igtaba si Moises, na mà din, “Gimun ku ni su ágsadun gó tô mga manubù
dini kanak ébô makasóddór dan katô kakalyag ka Manama na bánnalán dan.
16 Atin ka ágpasamuké tô mga manubù, sakán tô rumuud kandan, asta gulitan
ku sikandan ka ándin tô mga sugù asta kakalyag katô Manama.”
17 Igkagi tô ugang i Moises, na mà din, “Dì madigár ni áglumun nu!
18 Mabállé ka gó, asta mabállé tô mga manubù. Tuu gó mabággat ni ka sábbad
nu dád! Dì mému ka sábbad nu dád tô musay. 19 Na, paminág ka kanak.
Kagiyan ku sikuna ka ándin tô madigár lumun nu. Mólà pa ka tabangan ka
katô Manama! Madigár ka sikuna tô taratapid[b] para katô mga manubù tun
ta saruwan ka Manama. Pid nu tun kandin tô mga problema dan. 20 Tinurù
nu kandan ka ándin tô mga sugù asta kakalyag katô Manama. Pénagpát nu

---

z **18:3** 18:3 Tingód katô ngadan Gerson, ahaán tô Exodo 2:22. a **18:4** 18:4 Tô ngadan Elieser, iring katô kagi ka Hebreo, “igtabanganna katô Manama.” b **18:19** 18:19 Taratapid, ó tarausay (tigpataliwala).

kandan ka ándin tô madigár ágkémun dan asta áglumun dan. 21 Asal salin
nu tô ágkasarigan mga manubù na duwán kapandayan, tô mga ágrespeto katô
Manama, asta tô dì ágkapid ka tandan. Imu nu sikandan na ágpangulun katô
mga sábbad mararan (1,000) manubù, ágpangulun katô mga sábbad gatus (100)
manubù, ágpangulun katô mga kaliman (50) manubù, asta ágpangulun katô
mga sapulù (10) manubù. 22 Sikandan tô makatabang katô mga manubù ukit
katô kósay dan. Atin ka duwán kaso na tuu mahirap, tô gó tô papiddán dan
tun áknikó. Asal sikandan gó tô musay katô mga kaso na dì mabággat. Mému
malumák tô mga áglumun nu, su makatabang dan áknikó. 23 Atin ka tumanán
nu ni ágkagin ku, asta atin ka ni gó tô sugù ka Manama áknikó, makatiis ka,
asta makólì ni mga manubù na masuné tô pusung dan.”
24 Igpaminág si Moises katô ugang din, asta igbánnal din tô igkagi kandin.
25 Igsalin i Moises tô mga manubù na duwán kapandayan tun ta langun
rubbad i Israel, asta igimu din sikandan na ágpangulun katô mga manubù.
Igimu din sikandan na ágpangulun katô mga sábbad mararan (1,000) manubù,
ágpangulun katô mga sábbad gatus (100) manubù, ágpangulun katô mga kali-
man (50) manubù, asta ágpangulun katô mga sapulù (10) manubù. 26 Inalayun
dan gusay katô mga manubù. Igpapid dan tô mga kaso na tuu mahirap tun
ki Moises, asal sikandan tô igusay katô mga kaso na dì mabággat.
27 Na, ándà kadugé, igtananan i Jetro si Moises, asta igulì tun ta kandin
banuwa.

19

Igpakita tô Áglangngagán tun ta pabungan ka Sinai

1 Na, tô iglabé tô duwa bulan[c] ensakto tikud tun ta kéwà dan tikud tun ta
banuwa ka Ehipto, igdunggù dan tun ta disyerto na igngadanan na Sinai.
2 Igpanó dan tikud tun ta Repidim, igsadun dan tun ta lindig katô pabungan
ka Sinai, asta igkampo dan.
3 Na, igtikáddág si Moises tun ta pabungan ébô madani tun ta saruwan katô
Manama. Igtawar tô Áglangngagán ki Moises tikud tun ta pabungan, na mà
din, “Ni gó tô kagin ku katô mga rubbad i Israel,[d] 4 ‘Igkita yu tô iglumu ku
tun ta mga taga Ehipto. Isóddóran yu na igpid ku sikiyu tun ta madani ku,
iring katô kapid katô banug katô pispis din tun ta mga pakpak din. 5 Atin
ka mánnal kó kanak asta tumuman kó katô kasabotan ku tun ákniyu, imun
ku sikiyu na mga manubù na igsalin ku tun ta langun manubù, su sakán tô
tigatun katô tibuk banuwa. 6 Imun ku sikiyu na kanak mga manubù tun ta
pagpangulu ku ébô pabantugánna ikiyu tun ta langun banuwa. Na, ulit nu ni
igkagi ku tun ta mga rubbad i Israel.’ ”
7 Purisu igtupang si Moises, iglimud din tô mga ágpangulun, asta igulitan din
sikandan katô igkagi katô Áglangngagán kandin. 8 Igpadángngané dan langun
igtaba, na mà dan, “Bánnalán dé tô langun sugù katô Áglangngagán.”
Purisu igulit si Moises katô Áglangngagán ka ándin tô igtaba dan. 9 Igkagi
tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Madunna diyan áknikó ukit ka
mangittáng sagulapun ébô makadináng tô mga manubù ka tumóngkô a áknikó.
Purisu inalayun dan sumarig áknikó.”
Igulitan i Moises tô Áglangngagán katô igkagi katô mga manubù. 10 Igkagi
tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tupang ka tun ta mga manubù,

[c] **19:1** 19:1 Duwa bulan, ó tun ta una álló tun ta ikatállu bulan. Igiwà dan tikud tun ta Ehipto ka ikasapulù áppat (14) álló katô una bulan. Igsulat ni tun ta Exodo 12:6. [d] **19:3** 19:3 Israel, ó Jacob. Si Jacob tô taganà ngadan i Israel.

asta ni álló ni asta simag, pataganà nu sikandan ébô mangadap dan kanak. Kailangan labaan dan tô umpak dan. 11 Kailangan tumaganà dan ka dì pa dumunggù tô ikatállu álló, su sumunnadda tun ta pabungan ka Sinai róggun na sumállág tô langun dan. 12 Pému nu tô mga pató tun ta lindig katô pabungan ébô dì lumapas tô mga manubù tun ta pabungan. Kagiyi nu sikandan na dì dan tumikáddág tun ta pabungan. Dì gó mému awidan dan tô lindig katô pabungan, su matayan gó tô dì mánnal. 13 Agad manubù asta mannanap, ka lumapas dan katô pató tun ta pabungan, kailangan timbagán dan ka batu ó panaán dan ébô maté, su dì mému awidan yu tô lumapas katô pató. Kailangan lumili tô mga manubù katô pabungan sippang ka idupán tô trumpeta. Atin ka dinággán dan tô trumpeta, kailangan malimud dan tun ta lindig katô pabungan."

14 Na, igtupang si Moises katô pabungan, asta igpataganà din tô mga manubù ébô mangadap dan. Iglabaan dan tô mga umpak dan. 15 Igkagiyan i Moises sikandan, na mà din, "Taganà kó para katô ikatállu álló, asta yakó ágpalayuké."

16 Tô igsállám dán tô ikatállu álló, tuu igkilat asta igkirám tun ta pabungan. Igsunnad tô mangittáng sagulapun tun ta pabungan. Igdinág dan tô mabákkár dagingán katô trumpeta, asta igkárkár dan langun tingód ka máddang dan. 17 Igpid i Moises tô mga manubù tikud tun ta kampo dan ébô sumumar katô Manama. Igtindág dan tun ta lindig katô pabungan. 18 Ándà kakitayi tô pabungan su isidalungan katô mangittáng ábbál, su igsunnad tô Áglangngagán na iring na bónnóng ka apuy. Ibatun tô ábbál iring na ábbál na ágtikud tun ta dakál ággóbbówanan. Tuu igkálláng-kálláng tô tibuk katô pabungan. 19 Tô tuu pa igmabákkár tô dagingán katô trumpeta, igkagi si Moises, asta mabákkár tô kataba katô Manama iring na dalágdág ka kilat. 20 Igsunnad tô Áglangngagán tun ta bówwó katô pabungan ka Sinai, asta igtawar din si Moises na madun tun datas ta pabungan. Purisu igtikáddág si Moises.

21 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tupang ka, asta sugù nu tô mga manubù ébô dì dan lumapas katô pató. Dì mému tumikáddág dan ébô sumállág dan kanak, su maté tô lumapas. 22 Agad tô mga parì na ágpadani kanak, kailangan palinis dan agó matayan ku sikandan."

23 Igkagi si Moises katô Áglangngagán, na mà din, "Asal dì tumikáddág tô mga manubù, su taganà ka igkagi kandan na dì mému. Igkagi nu kanak na imun ku tô pató ébô dì makapadani tô mga manubù tun ta pabungan."

24 Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Tupang ka pa, asta tikáddág ka puman na tákkássan i Aaron. Asal yaka nu ágpalapasi tô mga parì asta tô duma mga manubù ébô tumikáddág dan agó supakan ku sikandan."

25 Purisu igtupang si Moises tun ta mga manubù, asta igulitan din sikandan katô igkagi katô Áglangngagán.

20

Tô Sapulù Mga Sugù

1 Ni gó tô igkagi katô Manama tun ta mga manubù, na mà din, 2 "Sakán tô Áglangngagán na Manama yu. Igpaluwà a ákniyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta banuwa ka Ehipto.

3 "Yakó ágpangadap katô ássa mga ágmanaman. Sakán dád gó tô pangadapán yu.

4 “Yakó gimu katô ágmanaman iring na bónnóng ka agad ándin tun ta langit,
tun ta banuwa, ó tun ta dalám ka dagat. 5 Yakó ágpangadap asta áglingkóód
kanan, su sakán dád tô Áglangngagán na Manama yu. Diya pabayà katô
mangadap katô ágmanaman. Supakan ku tô méllé kanak, asta supakan ku tô
mga gabatà din asta mga rubbad din sippang tun ta apù ka abul. 6 Asal tô mga
manubù na ágginawa kanak asta ágbánnal katô mga sugù ku, tô gó é inalayun
ku ginawaan sippang tun ta mga mararan karubbadan.
7 “Yakó ágtawang ágkagi tingód katô ngadan katô Áglangngagán na Manama
yu, su supakan ku tô manubù na tumawang kumagi tingód katô ngadan ku.
8 “Tuman yu tô ágkémun tingód katô álló ka kapaginawa, su tuu ugis tô álló
ka kapaginawa. 9 Makalumu kó dalám ka ánnám álló. 10 Asal tô ikapittu álló,
tô gó é álló ka kapaginawa yu ébô pangadapán yu tô Áglangngagán na Manama
yu. Tun ta álló ka kapaginawa, yakó áglumu, agad sikiyu, tô mga gabatà yu, tô
mga taratabang yu, tô mga mannanap yu, asta tô ássa mga manubù na góddô
tun ákniyu. 11 Dalám ka ánnám álló, igimu ku tô langit, tô tanà, tô dagat asta
tô langun-langun. Asal igpaginawa a tun ta ikapittu álló. Purisu igimu ku na
madigár asta ugis tô álló ka kapaginawa.
12 “Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà ébô kumallayat tô kantayan yu
diyan ta tanà na bággén ákniyu katô Áglangngagán na Manama yu.
13 “Yakó ágmaté.
14 “Yakó áglibug.
15 “Yakó ágtakó.
16 “Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu.
17 “Yakó ágkasabuan ka balé katô unawa yu manubù. Yakó ágkasabuan ka
sawa katô unawa yu manubù, mga taratabang din, baka din ó asno din, ó
agad ándin tô kaduwánnan katô unawa yu manubù.”

Ni Libro Tingód Ki Jonas

Una Basan

Si Jonas tô propeta ka Manama. Sikandin tô batà i Amitai na taga Gat na sakup ka Ofer. Ahaán tô 2 Mga Harì 14:25.

Na, igsulat kannun ta libro ni tô inókitan i Jonas na sábbad propeta na igsuwé katô ágpalumun katô Manama kandin. Igpasadun ka Manama si Jonas tun ta dakál lunsud ka Ninibe ébô mulit-ulit katô kagi ka Manama, su papiddán ka Manama tô supak tun ta mga taga Ninibe tingód katô dakál salà dan. Ni lunsud ka Ninibe góddóan katô mga gusig ka mga rubbad i Israel.

Na, tô kakalyag i Jonas na supakan katô Manama tô mga taga Ninibe. Tô gó tô gunayan na ándà sikandin nunug ka Manama asta ándà sadun, su panámdám din na atin rumákkád dan, dì dan supakan ka Manama. Purisu igpalaguy sikandin ébô makapadiyù pád tikud tun ta Manama.

Na, igpapiddan ka Manama si Jonas ka mabággat karasayan. Tingód katô inókitan din, igbánnal sikandin katô Manama asta igsadun tun ta Ninibe. Igulit-ulitan din tô mga taga Ninibe na kailangan rumákkád katô salà dan tun ta Manama. Purisu igrákkád sikandan. Asal tuu isókó si Jonas su kakalyag din na supakan katô Manama sikandan.

Bánnal tô inókitan i Jonas su igkagi si Jesus tingód ki Jonas. Ahaán tô Mateo 12:39-41 asta tô Lucas 11:29-32.

Na, tô lunsud ka Ninibe tapé igimu i Nimrod na sábbad apù abul i Noe. Ahaán tô Genesis 10:8-12. Basan yu tô tingód ka madat mga iglumu katô mga taga Ninibe tun ta Nahum kapitulo 2 asta kapitulo 3. Tingód ka Ninibe, ahaán tô Sofonias 2:13-15.

Na, ukit kani kantayan i Jonas, isóddóran ta na tô kakalyag ka Manama é matuman, ánnà tô áknita kakalyag, su tô langun nit banuwa tun ta bállad katô Manama. Isóddóran ta pagsik na tuu dakál tô ginawa asta kédu katô Manama tun ta mga manubù, asta pasinsiyaan din tô rumákkád katô salà, agad ándin tô ilumu.

Ándà bánnal si Jonas katô Manama

1 Na, duwán sábbad álló igkagi tô Áglangngagán ki Jonas na batà i Amitai, na mà din, 2 “Panó ka, sadun ka tun ta Ninibe tô dakál lunsud, asta sapadi nu tô
mga taga Ninibe, su isóddóran ku na tuu dán madat tô áglumun dan.”
3 Asal ándà sadun si Jonas tun ta lunsud ka Ninibe. Igplano baling sikandin
na madun tun ta banuwa ka Espanya* ébô makapadiyù pád tikud tun ta
Áglangngagán. Purisu igsadun sikandin tun ta Jopa, asta ikakita sikandin ka
barko na madun tun ta Espanya. Na, igbággé din tô plite, asta igsaké sikandin
duma katô mga taralumu tun ta barko, su kéman din ka makapadiyù tikud
tun ta Áglangngagán.
4 Asal tô tun dan dán ta dagat, igpapiddan dan katô Áglangngagán ka tuu
mabákkár karamag asta magdakál mga balud, asta masig masirà tô barko.
5 Purisu imáddangan tuu tô mga taralumu. Igpédu-édu tô tagsábbad-sábbad tun
ta kandan mga ágmanaman, asta igpangantug dan tô mga piniddan dan tun ta
dagat ébô ágmagan tô barko asta dì malánnád. Asal si Jonas igdággà dutun ta
sunu tun dalám katô barko, asta tuu italáp sikandin ka katudug.

* **1:3** 1:3 Tarsis tô taganà ngadan katô banuwa ka Espanya.

6 Na, ikitaan sikandin katô kapitan ka barko, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Manan ka ágtudug ka dalám kani kadattan ta? Ánnó ka, asta pamuyù ka
ka tabang katô áknikó manama agó kéduwan sikandin áknita ébô dì ki maté!”
7 Na, igpatóngkóé tô mga taralumu, na mà dan, “Bé kód! Rumipa ki ébô
kasóddóran ta ka sadan tô gunayan kani kadattan.”
Purisu igripa dan, asta tô ngadan i Jonas tô ipudutan. 8 Na, iginsà dan si
Jonas, na mà dan, “Sikuna tô gunayan kani kadattan? Manan ka kannun ka?
Ánda banuwayi é igtikudan nu? Ándin manubui é igtikudan nu?”
9 Igtaba si Jonas, “Sakán é sábbad Hebreo. Ágpangadapán ku tô Áglangngagán
na Manama tun datas ta langit na igimu katô dagat asta katô tanà.”
10 Na, igulit si Jonas kandan na kéman din ka makapadiyù sikandin tikud
tun ta Áglangngagán.
Purisu tuu imáddangan sikandan, asta igkagi dan ki Jonas, “Makamáddang
gó ni iglumu nu!”
11 Na, tuu dán ágdakál tô mga balud. Purisu igkagiyan dan si Jonas, na
mà dan, “Mánnun dé sikuna ébô sumódô ni mabákkár karamag na ágpid kani
magdakál balud?”
12 Igtaba si Jonas, na mà din, “Antugga tun ta dagat ébô sumódô tô magdakál
balud, su isóddóran ku na sakán é gunayan kani dakál kadattan na igdunggù
áknіyu.”
13 Na, ándà nunug tô mga taralumu, asal igággár-ággár dan baling ágbugsay
sippang katô ágkému dan ébô mapid pád tô barko tun ta ligad ka dagat. Asal
ándà dan iké mu su tuu ágmabákkár tô karamag. 14 Purisu igpédu-édu dan
katô Áglangngagán, na mà dan, “Áglangngagán, yaka ágsupak áknami tingód katô
kamaté dé kani manubù ni, su sikuna, Áglangngagán, tô igpapid kani tingód ka
kakalyag nu.”
15 Na, igánnat dan si Jonas. Igantug dan tun ta dagat. Igtigkarun dád
igsódô tô magdakál balud. 16 Purisu tuu imáddangan tô mga taralumu tun ta
Áglangngagán, asta igpangadap dan kandin ukit katô mannanap na igbággé
asta iggóbbó dan tun ta saruwan din, asta duwán mga igtandô dan kandin.
17 Na, tô igantug si Jonas tun ta dagat, igpalámmád katô Áglangngagán ka tuu
dakál sáddà. Dutun si Jonas ta gátták katô sáddà dalám ka tállu álló asta tállu
dukilám.

2

Igdasal si Jonas

1 Na, róggun si Jonas tun dalám katô gátták katô sáddà, igdasal sikandin tun
ta Áglangngagán na Manama na ágpangadapán din, na mà din,
2 “Áglangngagán, tô dutunna ta karasayan, igtawarra áknikó,
asta igtaba ka kanak.
Agad madaniya tun ta góddóan ka mga inaté,
igpédu-éduwa tun áknikó,
asta igpaminágga ikuna.
3 Igantugga ikuna tun ta madalám dagat,
ilibutanna katô dagat,
asta itambunanna katô mga magdakál balud na igpapid nu.
4 Igpanámdámma na igpapadiyù a ikuna,
asta diya muman makasadun tun ta ugis templo nu.
5 Ilánnádda tun ta dagat,
tuuwa itambunan katô dagat,

asta itángngás ni ulu ku katô mga sigbát ka dagat.
6 Ilánnádda sippang tun ta ágpónsadan katô mga pabungan tun dalám ka dagat.
Tô milánnádda, duwán ikadalang kanak, asta kéman ku na diyad
makaluwà.
Asal Áglangngagán na Manama na ágpangadapán ku,
igpid ka kanak na manté tikud tun ta kadalámman.
7 Áglangngagán, tô igriyuwa na masiggad maté,
isampáttan ku sikuna.
Purisu igdasalla áknikó
asta igpaminág ka kanak tun ta ugis templo nu.
8 Na, tô mga manubù na ágpangadap katô mga ágmanaman na ándà ágpulusán,
ágtanan dan áknikó na makatabang pád kandan.
9 Asal sakán, kumanta a asta dumurungnga áknikó.
Mangadappa áknikó ukit ka mannanap na bággén ku áknikó asta góbbón.
Tumanán ku tô mga igtandô ku áknikó.
Áglangngagán, tikud tun áknikó tô kaluwaan!”
10 Na, igpapid katô Áglangngagán tô sáddà na luwaán si Jonas tun ta ligad ka dagat.

3

Si Jonas dutun ta Ninibe

1 Na, igkagi puman tô Áglangngagán ki Jonas, na mà din, 2 “Panó ka. Sadun ka tun ta Ninibe tô dakál lunsud, asta ulit-ulit nu tun ta mga manubù tô kagi ku na igsarig ku áknikó.”

3 Purisu igbánnal si Jonas katô Áglangngagán, asta igsadun sikandin tun ta Ninibe. Ni Ninibe tuu dakál lunsud, su mga tállu álló ágpanón yan pa makadunggù dutun ágbaluy. 4 Tô una álló katô kapanó i Jonas tun ta lunsud, igullaó sikandin, na mà din, “Kappatan dád man álló, dadattan dán ni lunsud ka Ninibe!”
5 Na, tô langun manubù na góddô tun ta Ninibe igbánnal katô Manama. Purisu tô langun manubù, tikud tun ta mallayat é kamanubuan sippang tun ta mabbabà é kamanubuan, igpuwasa asta igumpak dan katô óggét na gimun sako na pató katô karákkád dan.
6 Na, tô mikadinág tô harì ka Ninibe, igtananan din tô gunsadanan din, iglusut din tô kapa din, igumpak sikandin katô óggét na gimun sako, asta igunsad tun ta abu. 7 Na, igpapid din tô pasóddór tun ta mga manubù na góddô tun ta Ninibe, na mà din, “Ni gó tô sugù katô harì asta mga opisyales din, na dì mému kuman asta minám tô langun ka manubù, agad tô mga baka asta tô mga karnero. 8 Asal kailangan mumpak tô langun manubù katô óggét na gimun sako, asta tambunan tô langun baka asta mga karnero katô óggét na gimun sako. Tô langun manubù kailangan tuu pédu-édu dumasal tun ta Manama, asta sumugban katô madat áglumun dan asta katô kamaté dan ka manubù 9 agó mapalin pa tô plano katô Manama. Mólà pa ka dì dán tuu masókó sikandin áknita, asta dì ki maté!”
10 Na, tô migkita ka Manama tô iglumu dan, asta tô igsugban sikandan katô mga madat áglumun dan, inéduwan tô Manama kandan, asta ándà din panayuni tô supak na papiddán din pád kandan.

4

Tô sókó i Jonas asta tô kédu katô Áglangngagán

1 Asal si Jonas tuu iranu tingód katô karákkád dan, asta isókó sikandin.
2 Purisu igdasal sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din, “Áglangngagán,
ituman dán tô igkagi ku tô dutunna pa ta banuwa ku, asta tô gó tô gunayan
na sékótta igsuwé asta igsadunna pád tun ta Espanya! Su ikasóddórra na
sikuna tô duwán dakál ginawa, asta médu-édu ka katô mga manubù. Mallayat
é ginawa nu, asta tuu ka ágginawa, asta ikataganà ka ágpalin katô plano nu
tingód katô supak nu. 3 Purisu angéyad, su madigár pa ka matéyad.”
4 Na, igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Dì nángngà na masókó ka.”
5 Na, igiwà si Jonas tikud tun ta Ninibe, igsadun dadan tun ta silatan katô
lunsud, igimu din tô gállunganan din, asta igunsad sikandin róggun gangat ébô
kitanán din ka mamánnu tô lunsud ka Ninibe.
6 Na, igpatubù katô Áglangngagán na Manama tô pamula ébô kallungan tô
ulu i Jonas asta kumadigár tô ginawa din. Purisu tuu idayawan si Jonas
tingód katô pamula. 7 Asal pagkasimag tô masig dán ágkasállám, igpakan
ka Manama ka ulád tô butbut katô pamula. Purisu ilanás dán. 8 Tô igsilat
dán tô álló, igpapid ka Manama tô ménit karamag tikud tun ta silatan, asta
igmalómét si Jonas tingód katô sánnang na ikasugat katô ulu din. Purisu igkagi
sikandin tun ta Manama, na mà din, “Madigár pa ka matéyad.”
9 Asal iginsà tô Manama kandin, na mà din, “Nángngà ka masókó ka tingód
katô pamula?”
Igtaba si Jonas, “Nángngà ka masókówa. Purisu kakalyag ku na matéyad.”
10 Na, igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Ni pamula ni igtubù ka
sábbad dád dukilám, na pagkasimag ilanás. Ándà nu imuwi ni. Ánnà sikuna
tô igpatubù. Agad ándà kédu nu katô mga manubù tun ta Ninibe, asal iranu
ka tingód kani pamula. 11 Na, tuuwa pa ágkéduwan katô mga manubù tun
ta Ninibe na dakál lunsud, su sobra ka sábbad gatus duwa pulù mararan
(120,000) tô mga gabatà dutun na ándà kinanuwan ka ándin é madigár asta
madat, asta marapung tô mga baka asta tô mga karnero.”

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Mateo

Una Basan

Dalám ka kóddô i Jesu-Cristo nit banuwa ta, igpangulu tô mga taga Roma tun ta kaluwagan ka banuwa na góddóan ka mga Judio. Tô emperador ka Roma tô igpangulu kandan. Purisu marapung tô mga sundalo ka Roma tun ta góddóan ka mga Judio.

Ihirapan tô mga Judio su kailangan bayadan dan tô buwis tun ta gobyerno ka Roma. Purisu duwán mga Judio na igpalumu katô gobyerno ébô lumimud ka buwis. Madat tô áglumun dan su ágdugangan dan tô lagà katô buwis na áglimudán dan. Purisu isókó tô mga unawa dan na Judio.

Si Mateo tô sábbad na taralimud ka buwis. Tô igkagi si Jesus ki Mateo na mákkás kandin, tigkô igtananan i Mateo tô áglumun din, asta igtákkás sikandin ki Jesus. Si Mateo tô sábbad katô sapulù duwa na mga manubù na igsalin i Jesus ébô tinuruan din asta mulit-ulit katô mga kagi din.

Igsulat i Mateo ni libro para katô mga unawa din na Judio. Igulit sikandin tingód katô igtinurù asta iglumu i Jesus ébô makagpát tô mga Judio na si Jesus na taga Nazaret tô bánnal Manama. Si Jesus tô igtuman katô langun na igsulat i Moises asta mga propeta sayyan. Duwán tandô na igsulat dan na duwán Mesiyas na papiddán ka Manama nit banuwa ébô mangulu katô mga Judio asta tumabang kandan. Purisu igangat tô mga Judio katô Mesiyas na igtandô ka Manama. Igsulat i Mateo ni libro ébô mánnal dan na si Jesus tô Mesiyas.

Mga kamónaan i Jesu-Cristo
Mat 1:1-17; Luc 3:23-38

1 Ni gó tô mga ngadan katô mga kamónaan i Jesu-Cristo na rubbad i David.
Si David tô rubbad i Abraham.
2 Si Abraham tô ámmà i Isaac. Si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ámmà
i Juda asta mga kataladi din gamama. 3 Si Juda tô ámmà i Fares asta i Sara.
Si Tamar tô innà dan. Si Fares tô ámmà i Esrom. Si Esrom tô ámmà i Aram.
4 Si Aram tô ámmà i Aminadab. Si Aminadab tô ámmà i Naason. Si Naason
tô ámmà i Salmon. 5 Si Salmon tô ámmà i Boos,* asta si Rahab tô innà din. Si
Boos tô ámmà i Obed, asta si Ruth tô innà din. Si Obed tô ámmà i Isai.† 6 Si Isai
tô ámmà katô harì na si David.
Si David tô ámmà i Solomon, asta innà din tô sawa dángngan i Urias.‡ 7 Si
Solomon tô ámmà i Roboam. Si Roboam tô ámmà i Abias. Si Abias tô ámmà i
Asa. 8 Si Asa tô ámmà i Josafat. Si Josafat tô ámmà i Joram. Si Joram tô ámmà
i Usias. 9 Si Usias tô ámmà i Jotam. Si Jotam tô ámmà i Acas. Si Acas tô ámmà i
Ezequias. 10 Si Ezequias tô ámmà i Manases. Si Manases tô ámmà i Amon. Si
Amon tô ámmà i Josias. 11 Si Josias tô ámmà i Jeconias asta mga kataladi din
gamama. Igámmát dan asta tô mga unawa dan na mga rubbad i Israel, asta
igpid sikandan tun ta madiyù banuwa na ágngadanan Babilonia.
12 Róggun igóddô dan tun ta Babilonia, si Jeconias tô ámmà i Salatiel. Si
Salatiel tô ámmà i Sorobabel. 13 Si Sorobabel tô ámmà i Abiud. Si Abiud tô
ámmà i Eliakim. Si Eliakim tô ámmà i Asor. 14 Si Asor tô ámmà i Sadoc. Si Sadoc
tô ámmà i Aquim. Si Aquim tô ámmà i Eliud. 15 Si Eliud tô ámmà i Eleasar. Si

* **1:5** 1:5a Boos, ó Booz. † **1:5** 1:5b Isai, ó Jesse. Magunawa pagsik tun ta 1:6. ‡ **1:6** 1:6 Si Batseba. Ahaán tô 2 Samuel 12:24.

Eleasar tô ámmà i Matan. Si Matan tô ámmà i Jacob. 16 Si Jacob tô ámmà i Jose.
Si Jose tô duma i Maria na innà i Jesus. Si Jesus tô ágtawarán Mesiyas.§

17 Purisu tikud tun ki Abraham sippang tun ki David, sapulù áppat (14)
é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ki David
sippang tun ta kapid katô mga rubbad i Israel tun ta Babilonia, sapulù áppat
(14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ta kapid
kandan tun ta Babilonia sippang tun ta kapamasusu katô Mesiyas, sapulù
áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé.

Ipamasusu si Jesus
Mat 1:18-25; Luc 2:1-7

18 Na, ni gó tô gulitán tingód katô kapamasusu ki Jesu-Cristo. Si Maria
tô innà din, asta duwán banà din na ágngadanan ki Jose. Tô ándà dan pa
padumaé, igmabáddás si Maria ukit katô Ugis Espiritu. 19 Na, tô banà din na
si Jose ágbánnal katô mga sugù ka Manama. Purisu tô ikasóddór sikandin na
igmabáddás dán si Maria, igpanámdám sikandin na dì dán pakasal ki Maria.
Tô kakalyag i Jose na pasugbané dan na ándà manubù na makasóddór ébô
dì kayyaan si Maria. 20 Asal róggun katô kapanámdám din, duwán panaligan
katô Áglangngagán na igpakita kandin ukit ka tagénáp. Igkagi tô panaligan,
na mà din, “Jose, rubbad i David, yaka ágkamáddangan na pakasal ki Maria,
su igmabáddás sikandin ukit ka Ugis Espiritu. 21 Duwán batà mama na
pamasusun din, asta ngadanan nu tô batà ki Jesus, su sikandin tô tumábbus
katô kandin mga manubù* tikud tun ta salà.”

22 Inému ni ébô matuman tô taganà igkagi katô Áglangngagán ukit katô
propeta din sayyan, na mà din,

23 “Na, kumabáddás tô sábbad bayi na ándà pa kalayuki,† asta mapamasusu tô
batà mama na ngadanan ki Emmanuel.”‡
(Tô kóbadan, “Tô Manama igduma áknita.”)

24 Tô igánnó dán si Jose, igbánnal sikandin katô igkagi ka panaligan katô
Áglangngagán kandin, asta igpakasal sikandin ki Maria. 25 Asal ándà dan
palayuké sippang ka ipamasusu dán tô batà. Igngadanan i Jose tô batà ki
Jesus.

2

Mga manubù tikud tun ta silatan

1 Ipamasusu si Jesus tun ta lunsud ka Betlehem na sakup ka probinsya ka
Judea dalám ka pagpangulu katô harì na si Herodes.

Na, duwán mga manubù na igdunggù tun ta lunsud ka Jerusalem tikud
tun ta madiyù banuwa tun ta silatan. Sikandan tô katig tingód katô pató na
kakilalaan tun ta mga karani. 2 Iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda tô délák
batà na mému Harì ka mga Judio? Tun ta góddóan dé tun ta silatan, igkita
dé tô karani na pató tingód katô kapamasusu kandin. Igsadun ké dini ébô
mangadap kandin.”

3 Tô igdinág i Herodes na duwán mému harì na mullas kandin, itanaan
sikandin asta tô langun taga Jerusalem. 4 Purisu igpalimud din tô langun
ka mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka mga sugù i

---

§ **1:16** 1:16 Tô kagi Mesiyas tun ta kinagiyan ka Griego, Cristo na igpapid ka Manama. * **1:21** 1:21 Tô “kandin mga manubù,” tô gó é mga Judio. † **1:23** 1:23a Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, “virgin.” ‡ **1:23** 1:23b Isaias 7:14.

Moises.* Iginsà sikandin ka ánda mapamasusu tô Mesiyas. 5 Igtaba sikandan,
na mà dan, “Tun ta Betlehem kannun ta probinsya ka Judea, su tô gó tô igsulat
katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,
6 “ ‘Sikiyu mga taga Betlehem, agad ibantug tô duma mga lunsud tun ta
probinsya yu na Judea, asal tuu pa mabantug tô lunsud yu, su tikud tun
ákniyu tô Áglangngagán na mangulu katô mga rubbad i Israel na igsalin
ku.’ ”†
7 Purisu igpakangé i Herodes tô mga manubù na katig tingód katô pató
na kakilalaan tun ta mga karani. Ilimud dan na ándà duma manubù na
ikasóddór, asta iginsà si Herodes kandan na kadángngan dan igkita tô karani.
8 Igkagiyan din sikandan, na mà din, “Sadun kó tun ta Betlehem, asta
pamasak yu tô batà. Atin ka kitanán yu sikandin, lónód kó dini asta ulitiya
ébô madunna pagsik, asta mangadappa kandin.”
9-10 Na, igpanó dan asta igkita dan puman tô karani na igkita dan dán
tun ta silatan. Tô igkita dan dán tô karani, tuu dan idayawan, asta tô gó tô
igtákkássan dan sippang ka igsódô tun datas katô balé na igóddóan i Jesus. 11 Tô
igahu dan dán tun ta balé, igkita dan tô batà, asta tô innà din na si Maria.
Iglingkóód dan, asta igpangadap dan katô batà. Igukar dan tô piniddan dan,
na mga bulawan, mga pamammut na góbbón, asta mga bawì na ágngadanan
mira. Igbággé dan tô langun tun ki Jesus.
12 Na, igkagi tô Manama kandan ukit ka tagénáp na dì mému ka lumónód
dan tun ki Herodes. Purisu tô igulì dan tun ta banuwa dan, igukit dan tun ta
ássa dalan.

Igpalaguy dan tun ta Ehipto

13 Na, tô igpanó dán tô katig mga manubù, duwán panaligan katô
Áglangngagán na igpakita ki Jose ukit ka tagénáp. Igkagi tô panaligan, na mà
din, “Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta palaguy kó tun ta banuwa
ka Ehipto. Óddô kó tun sippang ka pólián ku sikiyu, su duwán mga sundalo
na papiddán i Herodes ébô pamasakán tô batà asta matayan.”
14 Purisu tô dukilám tô, igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà tun
ta banuwa ka Ehipto. 15 Igóddô dan tun sippang na inaté si Herodes.
Inému ni ébô matuman tô igkagi katô Áglangngagán ukit katô propeta din
sayyan, na mà din, “Pólián ku tô batà ku tikud tun ta Ehipto.”‡

Igmatayan tô marénták mga gabatà gamama

16 Na, tô ikasóddór dán si Herodes na ándà lónód tô katig mga manubù tun
kandin, tuu isókó sikandin. Purisu igsugù din tô mga sundalo tun ta lunsud
ka Betlehem asta madani mga lunsud ébô matayan tô langun gabatà gamama
tikud tun ta mantu igpamasusu sippang ka duwa ámmé, su tô gó é kadugéyan
na igulit katô katig mga manubù tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga
karani.
17 Inému ni ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si
Jeremias, na mà din,

---

* **2:4** 2:4 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **2:6** 2:6 Miqueas 5:2. ‡ **2:15** 2:15 Oseas 11:1.

18 “Duwán dinággán yu tun ta lunsud ka Rama. Sumággó asta dumarawit si
Raquel,§ su maranu tingód ka mga gabatà din. Sumággó asta dì mórór
su inandaan ka mga gabatà din.”*

Iglónód dan tikud tun ta Ehipto

19 Na, tô inaté dán si Herodes, duwán panaligan katô Áglangngagán na
igpakita ki Jose ukit ta tagénáp tun ta banuwa ka Ehipto. 20 Igkagi tô
panaligan, na mà din, “Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta ulì kó tun
ta banuwa ka Israel, su inaté dán tô manubù na mimmaté pád katô batà.”
21 Purisu igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà, asta igulì dan
tun ta banuwa ka Israel. 22 Asal ándà dan sadun tun ta probinsya ka Judea.
Imáddangan si Jose su igdinág sikandin na igpangulu dán si Arquelao na
bullas katô ámmà din na inaté na si Herodes. Igkagiyan ka Manama si Jose
ukit ka tagénáp. Purisu igsadun dan tun ta probinsya ka Galilea. 23 Igóddô
dan tun ta lunsud ka Nazaret. Purisu ituman tô igkagi katô mga propeta ka
Manama sayyan na si Jesus ngadanan na taga Nazaret.

3

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyag
Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Na, duwán álló na igsadun si Juan na Tarabunyag tun ta disyerto ka
probinsya ka Judea. Igulit-ulit sikandin katô mga manubù na igsadun dutun
kandin, na mà din, 2 “Rákkád kód, su masig dán mangulu tô Manama.”
3 Na, duwán igsulat tingód ki Juan tun ta libro katô propeta sayyan na si
Isaias, na mà din,
“Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din,
‘Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan
din.’ ”*
4 Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo,
asta tô állán din kindal ka mannanap. Tô ágkannán din mga apang asta
tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto. 5 Marapung tô mga manubù tikud
tun ta Jerusalem asta duma mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta
madani tun ta Wayig ka Jordan na igsadun tun ki Juan. 6 Igrákkád dan katô
mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.
7 Na, tô igkita si Juan katô marapung mga Pariseo asta mga Saduseo na
igsadun tun kandin ébô pabunyag dan, igkagi sikandin, na mà din, “Madat
kó iring na mga áppuy! Manan ka pabunyag kó agad ándà kó rákkád? Kéman
yu ka dì kó supakan ka Manama tun ta tapuri álló. 8 Lumu yu tô nángngà tun
ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran na bánnal igrákkád kód asta igsódô kód
áglumu ka salà. 9 Yakó ágpanámdám na dì kó supakan su sikiyu tô mga rubbad
i Abraham. Kagiyan ku sikiyu, agad ni mga batu mému imun ka Manama
na mga rubbad i Abraham na bullas ákniyu. 10 Iring kó na kayu na masig
dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tô langun kayu na ándà madigár buuy.
11 Ágbunyagga ákniyu ka wayig ébô kakitaan na igrákkád kó ka mga salà. Asal
duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán
kanak. Ánnà a nángngà na tumabang kandin agad midda dád ka sandalyas
din. Sikandin tô munyag ákniyu ka Ugis Espiritu asta apuy. 12 Iring sikandin

§ **2:18** 2:18a Si Raquel tô sawa i Jacob na kamónaan katô mga Judio. Iglábbáng sikandin madani tun ta lunsud ka Betlehem. Igpanunggiringan sikandin ka mga innà tun ta Betlehem na igsággó tingód ka mga gabatà dan na igmatayan. * **2:18** 2:18b Jeremias 31:15. * **3:3** 3:3 Isaias 40:3.

na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán din, asta taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta uppis góbbón din tun ta apuy na dì ágkapadáng.”

Igpabunyag si Jesus
Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

13 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea, asta igsadun
sikandin tun ta Wayig ka Jordan ébô pabunyag ki Juan. 14 Asal dì malyag
si Juan munyag ki Jesus, su igkagi si Juan, na mà din, “Dì mému ka sakán tô
munyag áknikó. Kailangan sikuna tô munyag kanak.”
15 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Bunyagiya gó, su kailangan tumuman ki
katô langun kakalyag ka Manama.”
Purisu ignunug si Juan, 16 asta igbunyagan din si Jesus. Tô igiwà si Jesus
tikud tun ta wayig, ipókéan tô langit, asta igkita din tô Ugis Espiritu na
igsunnad tun kandin na iring na salapati. 17 Duwán kagi tikud tun ta langit,
na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó kandin.”

4

Igtintal i Maibuyan si Jesus
Mat 4:1-11; Mar 1:12-13; Luc 4:1-13

1 Na, igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto ébô tintalán i
Maibuyan. 2 Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, ándà
palang igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin. 3 Igpadani si Maibuyan
kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka sikuna tô Batà ka Manama,
imu nu pan ni mga batu.”
4 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù, asal tuu
ágkailanganán tô langun igkagi ka Manama.’ ”*
5 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta
bówwó katô templo. 6 Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Na, atin ka sikuna tô
Batà ka Manama, tuppas ka tun ta tanà. Dì ka mamánnu, su mà katô kagi ka
Manama,
“ ‘Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómmóng áknikó.’
‘Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô dì makadag tô paa nu tun ta mga
batu.’ ”†
7 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà pagsik katô kagi ka Manama,
“ ‘Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.’ ”‡
8 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan, asta igpakita din
ki Jesus tô langun banuwa dini ta bówwó ka tanà asta tô kadigárran kani.
9 Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Atin ka lumingkóód ka asta mangadap ka
kanak, bággén ku áknikó ni langun.”
10 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Maibuyan, iwà ka! Diya, su mà katô kagi
ka Manama,
“ ‘Tô dád Áglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta
sikandin dád tô kailangan bánnalán yu.’ ”§
11 Purisu igiwà si Maibuyan, asta igdunggù tô mga panaligan ka Manama
na igtabang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Mat 4:12-17; Mar 1:14-15; Luc 4:14-15

* **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3. † **4:6** 4:6 Salmo 91:11-12. ‡ **4:7** 4:7 Deuteronomio 6:16. § **4:10** 4:10 Deuteronomio 6:13.

12 Na, igpammát i Herodes si Juan na Tarabunyag, asta igpapriso din. Tô
ikasóddór dán si Jesus, igulì sikandin tun ta probinsya ka Galilea. 13 Ándà
sikandin óddô tun ta lunsud ka Nazaret, asal igallus sikandin tun ta lunsud
ka Capernaum tun ta ligad ka ranó na dadan tun ta tanà ka mga rubbad i
Zabulon asta mga rubbad i Neftali. 14 Purisu ituman tô igkagi katô propeta
ka Manama sayyan na si Isaias tingód katô kadunggù i Jesus na igpanung-
giringan ka iló, na mà din,
15 "Tô langun manubù na góddô tun ta tanà ka Zabulon asta Neftali, tun ta
ligad ka ranó, tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta tun ta Galilea na
góddóan katô mga manubù na dì ágbánnal ka Manama, 16 agad iring
na góddô dan tun ta kangittángngan, asal kitanán dan tô kappawaan.
Agad góddô dan tun ta kangittángngan asta ágkamáddangan dan ka
kamatayan, asal kataddawan dan."*
17 Na, igtigkané si Jesus igulit-ulit, asta igkagi sikandin, na mà din, "Rákkád
kód, su masig dán mangulu tô Manama."

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà
Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Luc 5:1-11

18 Duwán sábbad álló, igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Igkita
din tô duwa mataladi gamama na si Simon na ágngadanan ki Pedro, asta si
Andres. Igpamukut dan su taraággut dan ka sáddà. 19 Igkagi si Jesus, na mà
din, "Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na mággut ka mga manubù."
20 Tigkô dan igtananan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.
21 Igpanayun si Jesus igpanó, asta igkita din tô ássa mataladi gamama na
si Santiago asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé† asta
tô ámmà dan, su ágpiyà dan ka mga pukut. Igtawar dan i Jesus. 22 Tigkô dan
igtananan tô barangé asta tô ámmà dan, asta igtákkás dan ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea
Mat 4:23-25; Luc 6:17-19

23 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya
ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igtinurù
sikandin ka Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu ka Manama, asta
igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na ágkabógókan asta duwán
kalómétan ébô kólian. 24 Purisu ibantug sikandin tun ta kaluwagan ka Siria.
Igpid tun kandin tô langun manubù na ágkabógókan, agad ándin klasiyi
ka bógók, asta manubù na gahuwan ka madat espiritu, asta manubù na
ágbabuyán, asta manubù na dì ágriyu é lawa. Igdappánnan din ka bállad din,
asta inólian tô langun dan. 25 Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki
Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea, tikud tun ta Dekapolis, Jerusalem,
probinsya ka Judea, asta tikud tun ta dipag ka Wayig ka Jordan.

5

Igtinurù si Jesus tun ta pabungan
Mat 5:1-12; Luc 6:20-23

1 Na, tô igkita i Jesus tô marapung manubù na ilimud, igtikáddág sikandin
tun ta pabungan, asta igunsad sikandin. Igpadani tô langun manubù na
igtinuruan din, 2 asta igtinurù si Jesus kandan, na mà din,
3 "Kadayawan tô mga manubù na isóddóran dan na atin ka dì dan tabangan
ka Manama, dì dan makému ka madigár. Kadayawan dan su mangulu tô
Manama kandan.

---

* **4:16** 4:15-16 Isaias 9:1-2. † **4:21** 4:21 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

4 “Kadayawan tô mga manubù na ágkaranu, su órórán dan ka Manama.
5 “Kadayawan tô mga manubù na ágpabbabà-babà, su makatigatun dan katô
banuwa na igtandô ka Manama kandan.
6 “Kadayawan tô mga manubù na malyag lumumu katô nángngà tun
ta saruwan ka Manama, su tabangan dan ka Manama ébô matuman tô
kakalyag dan.
7 “Kadayawan tô mga manubù na médu-édu, su duwán kédu ka Manama
kandan.
8 “Kadayawan tô mga manubù na malinis é pusung, su kumita dan ka
Manama.
9 “Kadayawan tô mga manubù na gusay katô ágpasamuké ébô duwán
kasunayan, su imun dan ka Manama na mga gabatà din.
10 “Kadayawan tô mga manubù na girrayatan tingód katô katuman dan
katô kakalyag ka Manama, su sakupán dan tun ta pagpangulu katô Manama.
11 “Kadayawan kó ka ágbuyas-buyasán kó, girrayatan kó asta góróm-órómán
kó tingód katô katákkás yu kanak. 12 Atin ka tô gó é dumunggù ákniyu,
kailangan tuu kó kadayawan, su dakál tô pulusán na matanggap yu tun ta
langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik tô mga propeta ka Manama sayyan.”

Asin asta sulù
Mat 5:13-16; Mar 9:50; Luc 14:34-35

13 “Sikiyu na ágtákkás kanak, iring kó na asin nit banuwa. Asal atin ka
mandà tô nanam katô asin, dì dán lumónód tô nanam. Ándà dán palang
ágpulusán. Purisu antugán dán asta gittan-gittan ka mga manubù.
14 “Iring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan tun ta langun manubù
nit banuwa. Tô lunsud tun ta bówwó ka pabungan dì ágkallás. 15 Atin ka
ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun
manubù tun dalám ka balé. 16 Kailangan makéring kó na sulù na ágbággé ka
kappawaan, su atin ka kumita tô duma mga manubù katô madigár áglumun
yu, durungán dan tô Ámmà yu na Manama tun ta langit.”

Tô mga sugù

17 “Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ébô pandaán ku tô mga sugù ka
Manama asta tô mga kagi ka mga propeta ka Manama na igsulat sayyan.
Asal igsadunna dini ébô tumanán ku ni. 18 Paminág yu ni kagin ku ákniyu.
Róggun duwán pa langit* asta tanà, ándà palang kórét tun ta mga sugù ka
Manama na mandà, su matuman tô langun na igkagi din. 19 Purisu atin ka
méllé tô manubù ka sábbad sugù ka Manama asta tuminurù kani tun ta duma
manubù, tuu mabbabà é kamanubuan din tun ta pagpangulu ka Manama.
Asal atin ka mánnal tô manubù ka langun sugù ka Manama asta tuminurù ka
duma manubù kani, tuu mabantug sikandin tun ta pagpangulu ka Manama.
20 Purisu kumagiya ákniyu, atin ka malyag kó sakupán katô Manama tun ta
pagpangulu din, kailangan tuu pa nángngà tô áglumun yu ka tandingán katô
áglumun katô mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù.”

Tinurù tingód katô sókó

21 “Idinág yu na igsugù ka Manama ukit ki Moises tun ta mga kamónaan
yu sayyan, na, ‘Yakó ágmaté, su kailangan supakan tô mimmaté.’† 22 Asal
kumagiya ákniyu, agad masókó dád tô manubù, kailangan supakan sikandin.
Atin ka kumagi tô manubù ka madat tun ta kataladi din, kailangan piddán
sikandin tun ta mallayat gusayanan. Atin ka kumagi tô manubù, ‘Ágkangulág

* **5:18** 5:18 Langit, ó kawang-awangan. † **5:21** 5:21 Exodo 20:13; Deuteronomio 5:17.

ka!' kailangan piddán sikandin tun ta ágsupakanan ka apuy. 23 Purisu atin
ka madun kó tun ta templo ébô mággé ka gasa yu tun ta Manama, asta
kasampáttan yu na duwán manubù na isókó ákniyu tingód katô iglumu yu,
24 tanani yu pa tô gasa yu, asta sadun kó tun kandin ébô pólié kó. Atin ka
pólié kód, mému kód lumónód tun ta templo asta mággé kód katô gasa yu tun
ta Manama.
25 "Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié ka dì kó
pa dumunggù tun ta ágruudanan, agó piddán kó tun ta huwes, bággén kó tun ta
bállad ka polis, asta prison kó. 26 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison
kó, dì kó makaluwà sippang ka bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na
ilumu yu."

Tinurù tingód katô áglibug

27 "Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na, 'Yakó áglibug.'‡
28 Asal kumagiya ákniyu na agad makasállág dád tô mama katô bayi, asta
madat tô kakalyag din, ikalibug dán sikandin tun ta pusung din. 29 Purisu
atin ka tô ágbaluy mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug
nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka tandingán
ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan. 30 Atin ka tô bállad nu dadan
ta kawanan tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa
madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka tandingán ka makasadun
tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan."

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mat 5:31-32; 19:9; Mar 10:11-12; Luc 16:18

31 "Igsugù pagsik tô Manama ukit ki Moises sayyan na atin ka sumugban
tô mama katô sawa din, kailangan duwán papeles na bággén din tingód katô
pasugbané dan.§ 32 Asal kumagiya ákniyu, atin ka sumugban tô mama katô
sawa din na ándà libug, madat tô kasugban din, su ukit kandin makalibug tô
sawa din ka kumalyag puman. Makalibug tô mama na kumalyag katô bayi
na igsugbanan katô duma din."

Tinurù tingód katô tandô

33 "Idinág yu pagsik na igsugù tô Manama ukit ki Moises tun ta mga
kamónaan yu sayyan na dì mému ka dì tumanán tô tandô. Kailangan tumanán
tô tandô na igsarig tun ta ngadan katô Áglangngagán.* 34 Asal kumagiya
ákniyu, atin ka tumandô kó, yakó ágtandô ukit ka agad ándin. Yakó ágtandô ukit
ka langit, su gunsadanan ka Manama. 35 Yakó ágtandô ukit ka tanà, su iring
na ágtindággan ka Manama. Yakó ágtandô ukit ka lunsud ka Jerusalem, su tô
gó é góddóan katô Harì na mallayat ka langun. 36 Yakó ágkagi, na 'agad matéya
pa,' su agad tô sábbad dád silag ka ulu yu, dì kó makapapputì ó makapamétám.
37 Atin ka ágkasarigan tô kagi yu, nángngà ka kumagi kó dád, 'Óó,' ó 'Dì.' Atin
ka pasarig kó pa katô tandô yu, tikud dán tun ki Maibuyan."

Tinurù tingód katô kasulì
Mat 5:38-42; Luc 6:29-30

38 "Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na tô dumadat ka
mata katô unawa din manubù, dadattan tô kandin mata. Asta tô dumadat
ka ngipán katô unawa din manubù, dadattan tô kandin ngipán.† 39 Asal
kumagiya ákniyu, atin ka duwán manubù na lumumu ka madat ákniyu, yakó

‡ **5:27** 5:27 Ahaán tô Exodo 20:14; Deuteronomio 5:18. § **5:31** 5:31 Ahaán tô Deuteronomio 24:1-4.
* **5:33** 5:33 Ahaán tô Levitico 19:12; Numeros 30:2; Deuteronomio 23:21. † **5:38** 5:38 Ahaán tô Exodo 21:24; Levitico 24:20; Deuteronomio 19:21.

áglumu ka madat kandin. Atin ka sampalán kó katô duma manubù tun ta pusángngi yu na dadan ta kawanan, pasampal yu pagsik tô pusángngi yu na dadan ta ibang. 40 Atin ka duwán mid ákniyu tun ta huwes asta mangé ka kamisita yu, agad tô umpak yu bággé yu kandin. 41 Atin ka duwán sundalo na ágpirit ákniyu na mid katô piniddan din tun ta kadiyù na sábbad kilometro, pid kó sippang ka duwa kilometro. 42 Bággéyi yu tô mamuyù, asta pabállás yu tô mállás."

Ginawayi yu tô usig yu
Mat 5:43-48; Luc 6:27-28,32-36

43 "Idinág yu na duwán ágtinuruán sayyan na kailangan ginawaan yu tô mga rarak yu, asta karingasayi yu tô mga usig yu.‡ 44 Asal kumagiya ákniyu, ginawayi yu tô mga usig yu, asta dasalan yu tô mga manubù na girrayat ákniyu. 45 Atin ka ni gó tô áglumun yu, mému kó na bánnal na mga gabatà katô Ámmà yu na Manama tun ta langit, su ánnà dád tô mga madigár manubù tô ágpaséllaan din ka álló, asal tô mga madat pagsik. Ánnà dád tô mga ágbánnal katô mga sugù ka Manama tô igbággayan din ka udan, asal tô mga dì ágbánnal pagsik. 46 Yakó ágpanámdám na duwán pulusán yu tingód katô dakál ginawa yu tun ta mga ágginawa ákniyu, su agad tô mga taralimud ka buwis§ na ágbuyasán yu, ágginawa dan katô mga manubù na ágginawa kandan. 47 Atin ka mga kataladi yu dád tô tagadán yu, ándà ilumu yu na madigár ka tandingán katô áglumun ka ássa mga manubù, su agad tô langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, ágtabang dan ka mga kataladi dan. 48 Purisu kailangan tuu nángngà tô áglumun yu iring katô tuu nángngà na áglumun katô Ámmà yu na Manama tun ta langit."

6

Tinurù tingód katô kabággé

1 "Banté kó! Yakó ágpasállág-sállág katô katabang yu ka mga unawa yu, su atin ka ágpasállág-sállág kó, ándà gó pulusán na tanggapán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na góddô tun ta langit.

2 "Purisu atin ka mággé kó tun ta ágkayu-ayuan, yakó gulit tun ta mga manubù ébô durungán kó ikandan, su tô gó é áglumun katô mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Tô gó é áglumun dan tun ta mga simbaan ka Judio asta tun ta dalan ébô kitanán asta durungán dan ka duma mga manubù. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama. 3 Atin ka mággé kó katô mga ágkayu-ayuan, yakó ágpasóddór agad tun ta rarak yu 4 ébô ándà makasóddór tingód katô kabággé yu, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás."

Tinurù tingód katô kadasal
Mat 6:5-15; Luc 11:2-4

5 "Atin ka dumasal kó tun ta Manama, yakó giring katô mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, su ágkadigárran dan na ágdasal tun ta simbaan asta tun ta dalan ébô kitanán dan ka duma mga manubù. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama. 6 Asal atin ka ágdasal kó, ahu kó tun ta kuwarto yu, sagpángngi yu tô sállat, asta dasal kó tun ta Ámmà yu na Manama

‡ **5:43** 5:43 Ahaán tô Levitico 19:18. § **5:46** 5:46 Mga taralimud ka buwis tô ágkaringasaan katô mga Judio su tô ágkémun dan, ágdugangan dan tô lagà ka buwis.

na dì ágkitanán, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás.
7 “Atin ágdasal kó, yakó ágtawang ágkagi-kagi iring katô kadasal ka mga
manubù na ándà sóddór ka bánnal Manama, su kéman dan ka maminág tô
Manama kandan ka marapung tô ágkagin dan. 8 Yakó giring kandan, su
isóddóran dán katô Ámmà yu na Manama ka ándin tô ágkailanganán yu agad
ándà kó pa pamuyù tun kandin. 9 Iring kani é kadasal yu. ‘Ámmà tun
datas ta langit, mólà pa ka pangadapán ka katô langun manubù. 10 Mólà pa
ka mangulu ka tun ta langun manubù. Mólà pa ka matuman tô kakalyag
nu kannun ta banuwa iring katô katuman ka kakalyag nu tun ta langit.
11 Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló. 12 Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su
ágpasinsiyaan dé tô langun manubù na ikasalà áknami. 13 Yaka ágpókit áknami
tun ta pagtintal, asal papadiyù ké tikud tun ki Maibuyan.’
14 “Atin ka ágpasinsiyaan yu tô duma manubù na ikasalà áknіyu, pasinsiyaan
kó pagsik katô Ámmà yu na Manama. 15 Atin ka dì yu pasinsiyaan tô
duma manubù na ikasalà áknіyu, dì kó pagsik pasinsiyaan katô Ámmà yu na
Manama.”

Tinurù tingód katô kapuwasa

16 “Atin ka ágpuwasa kó, yakó ágpasóddór ukit ka bónnóng yu iring katô
áglumun ka mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta
saruwan ka Manama. Gimun dan na madat tô bónnóng dan ébô kasóddóran
na dì dan ágkan. Paminág yu ni kagin ku áknіyu. Duwán dán igpulus dan, asal
ánnà tikud tun ta Manama. 17 Asal atin ka ágpuwasa kó, suwat kó asta dappug
kó 18 ébô ándà makasóddór na dì kó ágkan. Asal makasóddór dád tô Ámmà yu
na Manama na dì ágkitanán, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na
ágkita katô áglumun yu na inallás.”

Kaduwánnan tun ta langit
Mat 6:19-21; Luc 12:33-34

19 “Yakó áglimud ka kaduwánnan dini ta banuwa, su ágdadattan ka mga ané,
asta ágkararingán, asta ágtakón. 20 Asal limud kó baling ka kaduwánnan tun
ta langit, su ándà ané asta kararing na dumadat diyan, asta ándà takón na
makahu. 21 Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan yu, dutun pagsik tô
pusung yu.”

Mata tô sulù ka lawa
Mat 6:22-23; Luc 11:34-36

22 “Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kap-
pawaan tô tibuk lawa nu. 23 Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan
tô tibuk lawa nu. Purisu atin ka mangittáng tô sulù tun ta lawa nu, tuu
mangittáng tô kóddô nu!”

Manama asta kaduwánnan
Mat 6:24-34; Luc 16:13; 12:22-31

24 “Ándà palang manubù na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tô
ginawa din tun ta sábbad, karingasaan din tô sábbad. Sábbad dád tô amo din na
mému tákkássan din, asta tô sábbad dì din nunugan. Dì mému pagdángnganán
tô kapamasak katô kaduwánnan asta katuman yu katô lumu ka Manama.
25 “Purisu kagiyan ku sikiyu, yakó ágkatanaan tingód katô kantayan yu ka
ándin tô kannán yu asta tô inámmán yu. Yakó ágkatanaan tingód katô lawa
yu ka ándin tô umpakán yu. Su tuu pa ágkailanganán tô kantayan ta ka
tandingán katô ágkannán, asta tuu pa ágkailanganán tô lawa ta ka tandingán

katô gumpakán. 26 Sállág yu tô mga manuk ta kayun. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkáttu. Dì dan ágtagù ka ágkakan dan tun ta ágtaguanan. Asal inalayun dan ágbággayan katô Ámmà yu na Manama ka ágkakan. Su ágdóppónan ka Manama tô langun manuk ta kayun agad iring na ándà lagà dan, yakó ágkatanaan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô langun manuk ta kayun. 27 Agad katanaan kó, asal dì kasugpatan tô kantayan yu ukit katô tana yu.

28 "Yakó ágkatanaan tingód katô gumpakán yu. Panámdám yu tô mga bulak ka kabánnássan na inalayun ágtubù. Dì áglumu, asta dì pagsik gabál. 29 Asal kagiyan ku sikiyu, agad madigár ágsállággán tô mga umpak i Harì Solomon sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan. 30 Délák tô kasarig yu ka Manama. Igimu din na madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan na dì madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na bággayan kó ka Manama ka gumpakán yu.

31 "Yakó ágkatanaan tingód katô ágkannán yu, ginámmán yu, asta gumpakán yu. 32 Tô langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni langun. Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu. 33 Asal una yu pamasaki tô pagpangulu ka Manama asta tuman yu tô kakalyag din, asta bággayan kó pagsik ikandin katô mga ágkailanganán yu.

34 "Purisu yakó ágkatanaan ka ándin tô dumunggù ákniyu simag. Pabayà yu tô kahirapan yu simag, su nángngà tô kahirapan yu ni álló ni."

7

Tinurù tingód ka karuud
Mat 7:1-6; Luc 6:37-38,41-42

1 "Yakó ágruud katô duma mga manubù ébô dì kó ruudan ka Manama, 2 su ruudan kó ka Manama na magunawa ka karuud yu katô duma mga manubù. Bággayan kó ka Manama na magunawa katô kabággé yu tun ta mga manubù. 3 Sékót yu ágkitanán tô pássák tun ta mata katô kataladi yu, asal ándà yu kasóddóri na duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata. 4 Atin ka dì yu kitanán tô pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, dì kó makatabang mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu. 5 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Kangé yu pa tô pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata, ébô matayyó dán tô kasállág yu na mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu.

6 "Yakó ágbággé katô tingód ka Manama tun ta mga asu agó kagatán kó. Yakó ágbággé katô perlas na dakál é lagà tun ta mga babuy agó gittan-gittan dan dád."*

Tinurù tingód ka kadasal
Mat 7:7-12; Luc 11:9-13

7 "Pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan kó ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Tákták kó inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó ikandin. 8 Makatanggap tô langun manubù na ágpamuyù. Makakita tô langun manubù na ágpamasak. Pókéan tô langun manubù na ágtákták. 9 Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tô batà yu ka pan, ánnà batu tô bággén yu kandin. 10 Atin ka mamuyù tô batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tô bággén yu kandin. 11 Na, sikiyu, agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tô mga ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tô Ámmà yu

* **7:6** 7:6 Tô sábbad kóbadan, yakó ágtinurù katô kagi ka Manama tun ta mga manubù na dì malyag maminág.

na Manama tun ta langit tuu pa mággé ka madigár tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!
12 “Agad ándin tô kakalyag yu na lumun katô duma mga manubù ákniyu,
tô gó é kailangan lumun yu tun ta duma mga manubù. Atin ka malumu yu
ni, tô gó tô katumanan katô langun sugù asta mga kagi katô mga propeta ka
Manama na igsulat sayyan.”

Duwa sállat
Mat 7:13-14; Luc 13:24

13 “Ahu kó tun ta sállat na maliggát, su maluwag tô sállat, asta maluwag
tô dalan na pasadun tun ta ágsupakanan, asta marapung tô mga manubù na
gukit. 14 Asal maliggát tô sállat, asta maliggát tô dalan na pasadun tun ta
kantayan na ándà ágtamanán, asta tagsábbadé dád tô mga manubù na gukit.”

Ágkilalan tô kayu ukit ka buuy din
Mat 7:15-20; Luc 6:43-44

15 “Banté kó ébô dì kó mapid katô mga manubù na mà kagi propeta. Tun
ta luwà iring dan na karnero, asal tun dalám iring dan na magani lobo
na ágdadat ka mga karnero. 16 Atin ka ágkitanán yu tô áglumun ka mga
propeta, ágkasóddóran yu ka mà kagi dan propeta. Ándà palang buuy ka
paras na uduán tikud tun ta sigbát mayyà. Ándà buuy ka igera na uduán
tikud tun ta sigbát talayid. 17 Tô áglumun ka mga manubù iring na buuy ka
kayu. Tô madigár kayu ágbuuy ka madigár. Tô madat kayu ágbuuy ka madat.
18 Tô madigár kayu dì ágbuuy ka madat. Tô madat kayu dì pagsik ágbuuy
ka madigár. 19 Tô langun ka kayu na ándà madigár buuy, tô gó é ágpilén
asta ággóbbón. 20 Purisu atin ka ágkitanán yu tô áglumun katô mga propeta,
ágkasóddóran yu ka bánnal dan na mga propeta ka Manama.”

Bánnal mga sakup ka Manama
Mat 7:21-23; Luc 13:25-27

21 “Ánnà langun manubù na ágkagi na sakán tô Áglangngagán dan tô sakupán
tun ta pagpangulu ka Manama, su sakupán dád tô mga manubù na ágtuman
ka kakalyag katô Ámmà ku na Manama tun ta langit. 22 Tun ta álló ruudan
ku, marapung tô mga manubù na kumagi kanak, ‘Áglangngagán, pasakup ké,
su igulit ké katô kagi ka Manama ukit katô ngadan nu, asta igpaluwà dé
tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù ukit katô ngadan nu, asta
duwán mga kasalábbuan na iglumu dé ukit katô ngadan nu.’ 23 Asal kumagiya
kandan, na mà ku, ‘Ándà a kilala ákniyu. Iwà kó na áglumu ka madat.’ ”

Ágtuman asta dì ágtuman
Mat 7:24-27; Luc 6:47-49

24 “Tô manubù na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku, iring
sikandin katô mapandé manubù na igimu ka balé, asta igpatindág din tun
ta bówwó ka batu. 25 Tô igudan, igbahà tô wayig asta idungguan tô balé din.
Igdunggù tô mabákkár karamag, asal ándà kapilé tô balé din, su igpatindág
tun ta bówwó ka batu.
26 “Na, tô manubù na ágpaminág kani mga ágtinuruán ku asal dì ágtuman,
iring sikandin katô ágkatuluan manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka
baklayan. 27 Tô igudan, igbahà tô wayig. Igdunggù tô mabákkár karamag.
Ipilé tô balé din asta idattan langun.”

Matulus tinurù i Jesus

28 Pángnga igtinurù si Jesus, isalábbuan tô langun manubù na igpaminág
katô igtinurù din, 29 su duwán katulusan katô katinurù i Jesus ánnà iring katô
katinurù ka mga taratinurù ka sugù.

8

Inólian tô tétékán
Mat 8:1-4; Mar 1:40-45; Luc 5:12-16

1 Na, tô igtupang dán si Jesus tikud tun ta pabungan, marapung tô mga
manubù na igtákkás kandin. 2 Duwán sábbad tétékán* na igpadani tun ki
Jesus. Iglingkóód sikandin asta igkagi, na mà din, "Áglangngagán, atin ka
kakalyag nu, isóddóran ku na makólì ka kani bógók ku."
3 Igdappánnan† i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din,
"Malyagga. Kólian kad."
Tigkô dád inólian sikandin. 4 Igkagi si Jesus, na mà din, "Dì mému ka ulitan
nu tô agad sadan manubui. Asal sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta
pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka
Manama, su tô gó tô igsugù i Moises ébô makasóddór tô langun manubù na
inólian kad."‡

Igsarig tô kapitan ki Jesus
Mat 8:5-13; Luc 7:1-10

5 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta Capernaum, duwán sábbad kapitan ka mga
sundalo ka gobyerno ka Roma na igsumar kandin, asta igpamuyù sikandin
ka tabang, na mà din, 6 "Sir, ágkabógókan tô sábbad állang ku tun ta balé ku. Dì
dán ágriyu é lawa din, asta masig dán maté."
7 Igkagi si Jesus, na mà din, "Madunna, asta dappánnan ku sikandin ka
bállad ébô kólian."
8 Asal igkagi tô kapitan, na mà din, "Áglangngagán, atin ka mahu ka tun
ta balé ku, kayyaanna su tuu mabbabà é kamanubuan ku ka tandingán
áknikó. Asal nángngà ka kumagi ka dád na kólian tô állang ku, su kólian
sikandin. 9 Sakuppa katô manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo
na ágsuguán ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin
kanak. Atin ka duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak.
Atin ka duwán palumun ku katô állang ku, lumumu sikandin."
10 Tô igdinág si Jesus katô kagi din, isalábbuan sikandin. Igkagi si Jesus tun ta
mga manubù na igtákkás kandin, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu.
Agad tun ta mga rubbad i Israel, ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig
kanak iring katô kasarig kani ánnà Judio. 11 Paminág yu ni kagin ku ákniyu.
Tun ta álló ka pagpangulu ka Manama, marapung tô mga ánnà Judio manubù
na dumunggù tikud tun ta langun banuwa, asta pasakupán dan tun ta dakál
kalimudan tun ta pagpangulu ka Manama duma katô mga kamónaan yu na si
Abraham, si Isaac, asta si Jacob. 12 Na, duwán mga Judio na giman ka sakupán
dan, asal papiddán dan baling tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô supakan.
Dutun tuu dan sumággó asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit
dan."
13 Igkagi si Jesus katô kapitan, na mà din, "Ulì kad, su ituman dán tô
igpamuyù nu ukit katô kasarig nu kanak."
Tô oras tô, tigkô dád inólian tô állang katô kapitan.

Inólian tô marapung manubù
Mat 8:14-17; Mar 1:29-34; Luc 4:38-41

---

* **8:2** 8:2 Tétékán, ó sanlahon. † **8:3** 8:3 Igdappánnan, ó gihikap, ó gitapin-an. ‡ **8:4** 8:4 Ahaán tô Levitico 14:1-9.

14 Na, igsadun si Jesus tun ta balé i Pedro, asta igkita din tô bayi na ugang
i Pedro na igdággà su ágkalinturan. 15 Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad,
asta tigkô dád inólian. Igánnó sikandin asta igbuwat ka ágkannán ki Jesus.
16 Tô ágsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô marapung
na gahuwan ka madat espiritu, asta igpaluwà din tô mga madat espiritu ukit
ka kagi din. Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na duwán ássa-ássa
bógók, asta inólian dan. 17 Ukit katô iglumu i Jesus kandan, ituman tô igkagi
katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias, na mà din,
"Sikandin tô mangé katô langun kalómétan ta,
asta makólì katô langun bógók ta."§

Tô mákkás ki Jesus
Mat 8:18-22; Luc 9:57-62

18 Na, tô igkita si Jesus katô marapung manubù na iglibut kandin, igkagi
sikandin katô mga disipulu din na tumalipag dan tun dipag ka ranó. 19 Na,
duwán taratinurù ka sugù na igpadani tun ki Jesus. Igkagi sikandin, na mà
din, "Sir, mákkássa áknikó agad mánda ka madun."
20 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tô mga mannanap ka kabánnássan,
duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ta kayun, duwán pa gapunanan
dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan."
21 Duwán ássa disipulu na igkagi, na mà din, "Áglangngagán, mákkássa áknikó,
asal pólì a pa ébô lábbángngán ku tô ámmà ku."
22 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tákkás kad kanak, su tô mga manubù na
ándà kantayan, tô gó é lumábbáng katô mga kadumaan dan na inaté."*

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Mat 8:23-27; Mar 4:35-41; Luc 8:22-25

23 Na, tô igsaké si Jesus tun ta barangé, igsaké pagsik tô mga disipulu din.
24 Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka
dakál wayig. Asal igtudug si Jesus. 25 Purisu igpadani tô mga disipulu ki Jesus,
asta igánnó dan sikandin, na mà dan, "Áglangngagán, malánnád kid."
26 Igkagi si Jesus, na mà din, "Manan ka ágkamáddangan kó? Délák é kasarig
yu kanak!"
Na, igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô mga balud, asta
tigkô dád igtónnók tô mga balud katô ranó. 27 Isaláббuan dan, asta igpatóngkóé
sikandan, na mà dan, "Matulus gó kannê sikandin, su agad tô karamag asta
tô mga balud ágbánnal kandin."

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Mat 8:28-34; 5:1-20; Luc 8:26-39

28 Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gadara. Duwán duwa
manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta igsumar dan ki Jesus tikud tun
ta mga ágláббángnganan. Tuu dan magani. Purisu ándà manubù na pakókit
dutun. 29 Igullaó dan, na mà dan, "Batà ka Manama, yaka ágsamuk áknami, su
ándà pa dunggù tô álló ka supak nu áknami."
30 Na, marapung tô mga babuy na ágsukat tun tóna na dì madiyù. 31 Igpédu-
édu tô madat mga espiritu, na mà dan, "Atin ka péwaán ké ikuna, pahu ké tun
ta mga babuy."
32 Igkagi si Jesus, na mà din, "Tun kód."

---

§ **8:17** 8:17 Isaias 53:4. * **8:22** 8:22 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, dì mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan ka kakalyag katô Manama.

Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta duwa manubù, asta igahu dan tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy pasadun tun ta karaban tun ta ligad ka ranó, igtuppas dan, asta ilánnád tô langun.
33 Igpalaguy tô mga taradóppón ka babuy, asta igsadun dan tun ta lunsud. Igulit dan tô langun na igkita dan asta tô ilumu tun ta duwa manubù na igahuwan katô madat mga espiritu. 34 Purisu igsadun tô langun taga Gadara tun ki Jesus. Tô igkita dan dán kandin, igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.

9

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Mat 9:1-8; Mar 2:1-12; Luc 5:17-26

1 Na, igsaké si Jesus katô barangé, asta igulì tun ta lunsud na igtikudan din. 2 Ándà kadugé, igdunggù tô mga manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é lawa. Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Rarak, pasarig nu tô pusung nu, su igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
3 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, “Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni su igpagunawa sikandin katô Manama.” 4 Asal isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpanámdám ka madat. 5 Atin ka matággas tô katuman ka kagi, na, ‘Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,’ matággas pagsik tô katuman ka kagi, na, ‘Tindág ka asta panó ka.’* 6 Na, sakán tô Igpamanubù, asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa makapasinsiya katô masalà-salà† mga manubù nit banuwa.”
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”
7 Purisu igtindág sikandin asta igulì. 8 Tô igkita tô langun manubù, imáddangan dan, asta igdurung dan tô Manama tingód katô katulusan na igbággé din tun ta mga manubù.

Igtawar i Jesus si Mateo
Mat 9:9-13; Mar 2:13-17; Luc 5:27-32

9 Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ágngadanan ki Mateo na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”
Purisu igtindág si Mateo, asta igtákkás ki Jesus.‡
10 Na, róggun igkan si Jesus tun ta balé i Mateo, igdunggù tô marapung mga taralimud ka buwis asta tô duma mga masalà-salà. Igunsad dan duma ki Jesus asta tô mga disipulu din. 11 Tô igkita tô mga Pariseo ka sadan tô mga igduma ki Jesus, igkagi dan tun ta mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka igkan tô taratinurù yu duma katô mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà?”
12 Tô igdinág si Jesus katô igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor.
13 Kailangan panámdámmán yu ka ándin tô kóbadan kani kagi ka Manama,

---

* **9:5** 9:5 Tô manubù dì makému makólì ka mga ágkabógókan asta dì makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makólì asta makapasinsiya. Ikólì si Jesus kani manubù ébô kasóddóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù. † **9:6** 9:6 Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio. ‡ **9:9** 9:9 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus.

“ ‘Ánnà kabággé yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó.’§
Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga
sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà.”

Tinurù tingód ka kapuwasa
Mat 9:14-15; Mar 2:18-20; Luc 5:33-35

14 Na, igsadun tô mga disipulu i Juan na Tarabunyag tun ki Jesus, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Inalayun ké ágpuwasa iring katô áglumun katô mga
Pariseo. Manan ka dì ágpuwasa tô áknikó mga disipulu?”
15 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga
kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô
mama na ágkasalán. Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun
kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló na muwasa dan.”*

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Mat 9:16-17; Mar 2:21-22; Luc 5:36-39

16 “Dì mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tô pagtapóng katô tapé
umpak, su kumáskás tô pagtapóng, asta dumakál pa tô bissé katô umpak.
17 Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud
tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámman tô tapé dán iglanit, su atin ka
murà tô bino, máttu tô ágtaguanan na tapé dán iglanit, kólaan tô bino, asta
kadattan tô ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu
tun ta ágtaguanan na mantu iglanit ébô dì kadattan.”†

Inólian tô duwa gabayi
Mat 9:18-26; Mar 5:21-43; Luc 8:40-56

18 Na, róggun igtinurù si Jesus, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio
na igdunggù. Iglingkóód sikandin tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Mantu pa minaté tô batà ku bayi. Sékót ka, asta dappánni nu ka bállad
sikandin ébô manté puman.”
19 Purisu igtindág si Jesus, asta igtákkás sikandin asta tô mga disipulu din.
20 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa
(12) dán ámmé. Igpadani sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din
dád tô ugpu katô umpak i Jesus, 21 su taganà igpanámdám sikandin na kólian
sikandin ka awidan din dád tô umpak i Jesus. 22 Igsérê si Jesus, asta igkita din
tô bayi. Igkagiyan i Jesus tô bayi, na mà din, “Pasarig nu tô pusung nu. Inólian
kad ukit ka kasarig nu kanak.”
Tigkô dád, inólian sikandin.
23 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta balé katô ágpangulun, igkita din tô mga
manubù na gidup ka plawta tingód katô ranu dan, asta marapung tô ilimud
mga manubù na ágsággó. 24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Luwà kó, su ándà
kamaté tô batà. Igtudug dád sikandin.”
Na, igngisiyan dan si Jesus. 25 Asal igpaluwà i Jesus tô ilimud mga manubù
asta igahu sikandin tun ta kuwarto. Igawidan din tô bállad katô batà, asta
igánnó tô batà. 26 Ibantug tô kanté i Jesus katô batà tun ta kaluwagan katô
probinsya.

Inólian tô duwa bólóg

---

§ **9:13** 9:13 Oseas 6:6. * **9:15** 9:15 Muwasa dan su maranu dan. † **9:17** 9:16-17 Tô tapé óggét asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus.

27 Na, tô igpanó si Jesus, duwán duwa bólóg manubù na igtalundug kandin.
Igullaó sikandan, na mà dan, “Rubbad i David,‡ kéduwi ké.”
28 Tô igdunggù si Jesus tun ta balé, igpadani tô duwa bólóg tun kandin.
Igkagi si Jesus, na mà din, “Ágbánnal kó na makémuwa makólì ákniyu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, Áglangngagán. Ágbánnal ké.”
29 Na, igdappánnan i Jesus ka bállad din tô mata dan, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Kólian kó tingód katô kapamaké yu kanak.”
30 Tigkô dan dád ikakita. Maggát igsapad si Jesus kandan, na mà din,
“Kailangan ándà palang manubù na ulitan yu.”
31 Asal igpanó dan asta igulit dan tun ta duma mga manubù. Purisu ibantug
si Jesus tun ta kaluwagan katô probinsya.

Inólian tô ómmó

32 Na, róggun igpanó tô duwa bólóg manubù na inólian, duwán sábbad ómmó
manubù na igpid tun ki Jesus. Inómmó sikandin su igahuwan ka madat
espiritu. 33 Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, asta ikakagi dán tô manubù.
Isaláббuan tô ilimud mga manubù, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà
palang igkita ta na iring kani dini áknita na mga rubbad i Israel.”
34 Asal igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin ka madat mga
espiritu ukit katô pangulu ka mga madat espiritu.”

Inéduwan si Jesus katô mga manubù

35 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud. Igtinurù sikandin tun ta mga
simbaan ka Judio. Igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu
ka Manama. Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na ágkabógókan
asta duwán kalómétan ébô kólian. 36 Tô igkita si Jesus katô marapung manubù
na ilimud tun kandin, inéduwan sikandin kandan, su tuu dan ágkaranu asta
makédu-édu. Iring dan katô itadin na mga karnero na ándà taradóppón.
37 Purisu igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Dakál tô ágkáttun,
asal tagsábbadé dád tô tarakáttu. 38 Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na
tigatun ka kinamát ébô papid sikandin ka duma mga tarakáttu.”

10

Tô sapulù duwa apostoles
Mat 10:1-4; Mar 3:13-19; Luc 6:12-16

1 Na, igsalin i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igbággé din
kandan tô katulusan ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu
tun ta manubù, asta ébô makólì dan katô langun manubù na ágkabógókan asta
duwán kalómétan. 2 Ni gó tô mga ngadan katô sapulù duwa (12) apostoles,
si Simon na ágngadanan i Jesus ki Pedro, tô kataladi i Pedro na si Andres, tô
duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan, 3 si Felipe, si Bartolome, si
Tomas, si Mateo na taralimud ka buwis, si Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo,
4 si Simon na magani, asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Mat 10:5-15; Mar 6:7-13; Luc 9:1-6

5 Ni gó tô sapulù duwa (12) apostoles na igpapanó i Jesus, su igkagi sikandin
kandan, na mà din, “Yakó ágsadun tun ta mga lunsud ka mga manubù na
ánnà Judio, asta yakó ágsadun tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Samaria.
6 Asal sadun kó dád tun ta mga rubbad i Israel na iring na mga karnero

‡ **9:27** 9:27 Tô Mesiyas na gangatan ka mga Judio tô rubbad ka harì dan sayyan na si David. Purisu ágtawarán tô Mesiyas na Rubbad i David.

na itadin. 7 Agad ánda tô sadunan yu, ulit-ulit kó na masig dán mangulu
tô Manama. 8 Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Anté
yu tô mga inaté. Dappánni yu ka bállad tô mga tétékán ébô kólian. Paluwà
yu tô madat mga espiritu na igahu tun ta mga manubù. Ándà yu bayadi tô
katulusan na igbággé ku ákniyu. Purisu yakó yu ágpabayadi tô mga manubù
na tabangan yu. 9 Yakó ágpid ka salapì. 10 Yakó ágpid ka kabir, umpak na
gilisan, sandalyas ó tukád, su tô manubù na áglumu kailangan bággayan katô
ágkailanganán din. 11 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud ó duma banuwa,
insà kó ka sadan tô madigár manubù na óddóan yu. Óddô kó tun ta balé
din sippang tun ta álló ka kapanó yu tun ta duma mga lunsud. 12 Atin ka
ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi tun ta mga tigbalé, na mà yu, 'Mólà
pa ka duwán kasunayan yu.' 13 Atin ka tanggapán kó katô mga tigbalé,
bággayan dan ka Manama ka kasunayan. Asal atin ka dì kó tanggapán katô
mga tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din tô kasunayan na bággén
yu pád tun kandan. 14 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, asta dì dan
paminággán tô ágtinuruán yu, ka panó kó tikud tun ta balé dan asta lunsud
dan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na
duwán sókó ka Manama kandan. 15 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta
álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Sodoma asta tô
mga taga Gomora tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din
katô mga manubù tun ta lunsud na dì tumanggap ákniyu."

Mga kérrayat na dumunggù
Mat 10:16-25; Mar 13:9-13; Luc 21:12-17

16 "Na, tun ta pasadunan ku ákniyu, banté kó katô madat mga manubù,
su iring kó na mga karnero na ágbanganan katô mannanap ka kabánnássan
na ágngadanan lobo. Purisu kailangan tuu kó mapandé, asta kailangan ándà
palang madat lumun yu. 17 Banté kó katô madat mga manubù na mid ákniyu
tun ta mga huwes, asta palagpássán kó ikandan tun ta mga simbaan ka
Judio. 18 Tingód katô kapasakup yu kanak, piddán kó tun ta tubang katô mga
gobernador asta mga harì ébô mulit kó tingód kanak tun kandan asta tun
ta langun manubù na ánnà Judio. 19 Atin ka piddán kó tun ta mga manubù
na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan tingód katô taba asta kagin yu kandan,
su tô álló tô, bággayan kó katô Ugis Espiritu ka kakatigan ébô makataba kó
kandan. 20 Ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, su tô Ugis Espiritu na papiddán
ka Manama na Ámmà yu tô kumagi ukit ákniyu.

21 "Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan.
Duwán mga ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà
na musig katô ámmà asta innà dan, asta pamatayan dan. 22 Karingasaan
kó katô karapungan ka mga manubù tingód katô kapasakup yu kanak.
Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan. 23 Atin ka
girrayatan kó tun ta sábbad lunsud, palaguy kó asta sadun kó tun ta ássa
lunsud. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa mapángnga tô katinurù yu
tun ta langun lunsud tun ta Israel, dumunggù a na Igpamanubù.

24 "Ándà estudyante na mallayat pa katô kandin taratinurù. Ándà pagsik
állang na mallayat pa katô kandin amo. 25 Purisu nángngà ka makéring
tô estudyante katô kandin taratinurù, asta nángngà ka makéring tô állang
katô amo din. Atin ka igngadanan katô mga manubù tô Áglangngagán yu ki
Belsebul,* tuu pa madat tô ngadanán dan ákniyu."

* **10:25** 10:25 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

Nángngà kamáddangan
Mat 10:26-31; Luc 12:2-7

26 “Purisu yakó ágkamáddangan katô mga manubù, su ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló, asta ándà ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló. 27 Agad ándin tô igkagi ku ákniyu ka dukilám, tô gó é kailangan pasóddórán yu ka álló. Agad ándin tô igtinurù ku ákniyu na sikiyu dád, tô gó é kailangan ulit-ulitán yu tun ta duma mga manubù. 28 Yakó ágkamáddangan katô mga manubù na makamaté katô lawa yu, su dì dan kamatayan tô gimukud yu. Asal kamáddangi yu baling tô Manama, su sikandin tô mému ágpasadun katô gimukud asta lawa ka manubù tun ta ágsupakanan.

29 “Agad délák é lagà katô duwa manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang manuk ta kayun na madabù tun ta tanà ka ánnà kakalyag katô Ámmà yu na Manama. 30 Agad tô silag katô ulu yu inéyap dán ka Manama. 31 Purisu yakó ágkamáddangan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô marapung mga manuk ta kayun.”

Tô kumagi na igpasakup asta tô mulun
Mat 10:32-33; Luc 12:8-9

32 “Tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na igpasakup sikandin kanak, kumagiya pagsik tun ta saruwan katô Ámmà ku tun datas ta langit na sikandin tô sakup ku. 33 Asal tô manubù na mulun kanak tun ta duma mga manubù, bulunán ku pagsik sikandin tun ta saruwan katô Ámmà ku.”

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo
Mat 10:34-39; Luc 12:51-53; 14:26-27

34 “Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan ka manubù, asal ágpósigé tô mga manubù tingód kanak. 35 Tingód ka kasadun ku dini, pósigé tô mga gabatà gamama katô mga ámmà dan, pósigé tô mga gabatà gabayi katô mga innà dan, asta pósigé tô mga ikóddô katô mga ugang dan. 36 Tô mga usig ka manubù tikudù tun ta kandin pamilya.†

37 “Atin ka dakál tô ginawa ka manubù kanak asal tuu pa dakál tô ginawa din tun ta ámmà asta innà din, dì mému pasakup kanak. Atin ka dakál tô ginawa katô manubù kanak asal tuu pa dakál tô ginawa din tun ta mga gabatà din, dì mému pasakup kanak. 38 Tô manubù na máddang matayan‡ tingód katô kapasakup din kanak, dì ku sakupán. 39 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na mákkás kanak agad matayan, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.”

Pulusán na bággén ka Manama
Mat 10:40-42; Mar 9:41

40 “Tô manubù na ágtanggap ákniyu, ukit kani ágtanggapánna ikandin. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô Ámmà ku na igpapid kanak. 41 Tô manubù na ágtanggap ka propeta ka Manama tingód katô kólit din ka kagi ka Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô pulusán na bággén din tun ta propeta. Tô manubù na ágtanggap ka unawa din na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô pulusán na bággén din tun ta manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama. 42 Paminág yu ni kagi ku

† **10:36** 10:35-36 Ahaán tô Miqueas 7:6. ‡ **10:38** 10:38 Máddang matayan, ó dì tumiang ka krus.

ákniyu. Atin ka ágkatákkangan tô ágpabbabà manubù na ágpasakup kanak, asta duwán manubù na mággé ka wayig kandin tingód katô kapasakup din kanak, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin.”

11

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyag
Mat 11:1-6; Luc 7:18-23

1 Tô igtinurù dán si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, igsadun
sikandin tun ta mga lunsud na madani ébô mulit-ulit katô mga manubù.
2 Na, róggun igpriso si Juan na Tarabunyag, igulitan sikandin tingód katô
iglumu katô Mesiyas. Purisu igpasadun i Juan tô mga disipulu din tun ki Jesus
3 ébô minsà, na mà dan, “Sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa
ássa na gangatan dé?”
4 Igtaba si Jesus tun ta mga disipulu i Juan, na mà din, “Ulì kód, asta uliti
yu si Juan tingód katô langun na igdinág yu asta igkita yu kanak. 5 Duwán
mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga
tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté
manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katô
Madigár Gulitán. 6 Uliti yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na dì
ágduwa-duwa tingód kanak.”

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyag
Mat 11:7-19; Luc 7:24-35

7 Róggun igpanó tô mga manubù na igulì tun ki Juan, igkagi si Jesus tun
ta ilimud mga manubù tingód ki Juan, na mà din, “Na, tô igsadun kó tun
ta disyerto, ándà yu pamasaki tô manubù na iring ka banban na ágkálláng-
kállángngán ka karamag. 8 Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál
é lagà, su tô gó é góddô tun ta palasyo ka harì. 9 Asal ni gó tô ágpamasakán yu.
Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu tô propeta ka Manama. Paminág
yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô kamanubuan i Juan ka tandingán
katô langun propeta ka Manama. 10 Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta
kagi ka Manama,

“Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun
manubù katô kadunggù nu.”*

11 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ka-
manubuan i Juan na Tarabunyag tuu pa mallayat ka tandingán katô langun
manubù. Asal tô manubù na tuu mabbabà é kamanubuan tun ta pagpangulu
ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan. 12-13 Tô ándà pa
tinurù si Juan na Tarabunyag, inalayun gulit tô mga propeta ka Manama
asta igsulat si Moises na duwán álló na tumigkané tô Manama mangulu.
Agad tikud tun ta katigkanayan katô katinurù i Juan sippang áknganni, duwán
kakalyag katô mga manubù na pasakup tun ta pagpangulu ka Manama, asta
marapung tô mga manubù na mirit pád magó katô pagpangulu ka Manama.
14 Atin ka mánnal kó kanak, kasóddóran yu na si Juan tô igtuman katô igtandô
dan na duwán dumunggù na iring katô propeta ka Manama sayyan na si
Elias. 15 Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.
16 “Na, ulitán ku ákniyu tô tingód ka ágkéringan katô mga manubù áknganni.
Iring sikandan na mga gabatà na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan asta
ágpataware dan, na mà dan, 17 ‘Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó
sayó. Igkanta ké tingód katô kamatayan, asal ándà kó sággó.’ 18 Iring kandan

* **11:10** 11:10 Malaquias 3:1.

tô mga manubù áknganni, su si Juan na Tarabunyag inalayun ágpuwasa, asta dì gó ginám. Purisu ágkagi dan na igahuwan sikandin ka madat espiritu.
19 Asal sakán na Igpamanubù, ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi sikandan
na áglólóbanna, sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka
buwis asta tô duma mga manubù na masalà-salà! Asal ukit katô áglumun ka
Manama, ágkasóddóran na nángngà tô kapandayan din."

Tô mga manubù na ándà rákkád
Mat 11:20-24; Luc 10:13-15

20 Na, igsawé i Jesus tô langun manubù na góddô tun ta mga lunsud na
igimuwan din katô marapung mga kasalábbuan, su ándà dan rákkád ka mga
salà dan. 21 Igkagi sikandin, na mà din, "Makédu-édu kó na mga taga Corasin,
asta makédu-édu kó na mga taga Betsaida, su ándà kó rákkád! Atin ka igimu
tô mga kasalábbuan tun ta mga taga Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring
katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igumpak dan pád katô óggét
na gimun sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan
na igrákkád dan dán. 22 Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô
Manama, agad supakan din tô mga taga Tiro asta tô mga taga Sidon tingód
ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu. 23 Sikiyu na mga taga
Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta langit, asal dabuán kó
baling tun ta góddóan katô mga inaté. Atin ka igimu tô mga kasalábbuan tun ta
mga taga Sodoma sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu,
igrákkád dan pád, asta ándà pád kadatti tô lunsud dan. 24 Purisu kagiyan ku
sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga
Sodoma tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu."

Duwán kapaginawa tun ki Jesus
Mat 11:25-30; Luc 10:21-22

25 Na, tô oras tô, igdasal si Jesus, na mà din, "Ámmà, Áglangngagán katô
langun tun ta langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu
pasóddóri ni kabánnalan tun ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta
dakál é isóddóran, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun ta mga manubù na
mabbabà dád é kamanubuan. 26 Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun ta
madigár kakalyag nu."

27 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô
Ámmà ku dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór
tingód katô Ámmà ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór
tingód katô Ámmà ku.

28 "Tô langun yu na ágmalómét tingód katô kapid yu katô kahirapan tun
ta pusung yu, padani kó dini kanak, su iwaán ku tô kalómétan yu ébô
makapaginawa kó. 29 Tiang yu tô papiddán ku ákniyu iring na yugo. Iring kó
kanak, su mabbabà tô kamanubuan ku, asta makapaginawa kó. 30 Madigár
tô papiddán ku ákniyu, asta magan tô patiangán ku ákniyu."

12

Tingód katô álló ka kapaginawa
Mat 12:1-8; Mar 2:23-28; Luc 6:1-5

1 Na, tô timpo tô, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si
Jesus asta tô mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka
trigo. Igballus tô mga disipulu din. Purisu igbagtì dan tô mga kanguy ka trigo,
asta igkan dan. 2 Tô igkita tô mga Pariseo, igkagi sikandan tun ki Jesus, na mà

dan, “Ku! Iglapas tô mga disipulu nu katô sugù, su dì mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa.”*
3 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta
kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta
tô mga kadumaan din. 4 Purisu igahu sikandin tun ta balé ka Manama, asta
igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pan na igbággé din tun
ta mga kadumaan din. Agad tô mga pangulu ka templo dád tô mému kuman
katô pan, asal ándà ikasalà si David.† 5 Ilingawan yu basì na duwán igsulat
i Moises na iglapas tô mga pangulu ka templo katô sugù tingód ka álló ka
kapaginawa ukit ka kalumu dan, asal ándà dan ikasalà. 6 Paminág yu ni kagin
ku ákniyu. Agad mallayat tô templo, asal duwán dán igdunggù dini ákniyu na
tuu pa mallayat ka tandingán katô templo. 7 Mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Ánnà tô ágbággén yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó.’‡
Atin ka ikagpát kó kanan, dì kó pád sumawé katô mga disipulu ku na ándà
lapas ka mga sugù. 8 Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô
nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Mat 12:9-14; Mar 3:1-6; Luc 6:6-11

9 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio.
10 Duwán sábbad manubù na igkángkáng é bállad. Duwán ássa mga manubù
na ágparimuya asta ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu iginsà
sikandan, na mà dan, “Atin ka duwán dumappán ka bállad katô ágkabógókan
ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa, makalapas sikandin ka sugù ka
Manama?”
11 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Atin ka duwán karnero yu na
madabù tun ta madalám bóbbó dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun
ákniyu tô dì tumabang katô karnero ébô makaluwà? 12 Tô lagà ka manubù
tuu pa dakál ka tandingán katô karnero! Purisu dì makalapas tô manubù ka
sugù ka Manama tingód katô katabang din katô unawa din dalám ka álló ka
kapaginawa.”
13 Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din,
“Káttáng nu yan bállad nu.”
Tô igkáttáng din, inólian dán, asta magunawa dán katô ágbaluy. 14 Asal
igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta igpatóngkóé dan ka ándin
tô lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Si Jesus tô igsalin asta igpapid ka Manama

15 Na, tô ikasóddór si Jesus na madat tô plano katô mga Pariseo, igpanó
sikandin. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandin. Igdappánnan din ka
bállad tô langun na ágkabógókan ébô kólian. 16 Igsapad sikandin na kailangan
ándà palang manubù na ulitan dan tingód kandin 17 ébô matuman tô igkagi
katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias, na mà din,
18 “Ni gó tô igsalin ku ébô papiddán tun ákniyu.
Sikandin tô ágginawaan ku asta tô dayó ku.
Bággén ku tô Ugis Espiritu na móddô tun kandin.
Pasóddórán din na ukit kandin,
imun nángngà tô langun manubù tun ta saruwan ka Manama.
19 Dì sikandin mullaó, dì sikandin mapul,
asta dì sikandin madinág tun ta mga dalan.

---

* **12:2** 12:2 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi.
† **12:4** 12:4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6. ‡ **12:7** 12:7 Oseas 6:6.

20 Dì din gésaan tô mga malómét,
asta dì din ágkasókówan tô ándà bákkár
sippang ka kasóddóran katô langun na nángngà tô áglumun din,
21 asta sikandin tô ágsarigan katô mga manubù tun ta langun banuwa.”§

Si Jesus asta si Maibuyan
Mat 12:22-32; Mar 3:20-30; Luc 11:14-23

22 Na, duwán sábbad manubù na bólóg asta inómmó su igahuwan ka madat espiritu. Igpid sikandin tun ki Jesus. Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu na igahu kandin, asta ikakagi sikandin asta ikakita dán. 23 Isaláббuan tô langun manubù asta igpatóngkóé dan, na mà dan, “Sikandin basì tô sábbad rubbad i David.”*
24 Tô igdinág tô mga Pariseo na igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, igkagi sikandan, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin katô mga madat espiritu ukit katô pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul.”†
25 Isóddóran i Jesus na madat tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé mandà tô pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad lunsud, asta ágpamatayé tô sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan. 26 Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô pagpangulu din, su imun din na usig tô mga sakup din. 27 Atin ka sawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga espiritu ukit ki Belsebul, ágsawén yu tô ákniyu mga disipulu, su ágpaluwà dan ka madat mga espiritu. Purisu sikandan tô ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak. 28 Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô Ugis Espiritu ka Manama, igdunggù dán gó dini ákniyu tô pagpangulu ka Manama.
29 “Atin ka mabákkár tô manubù, dì kahuwan tô balé din asta dì kangén tô kaduwánnan din. Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin, tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta makakangé katô langun tun ta balé din.
30 “Tô langun manubù na dì ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô langun manubù na dì áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka mga manubù tikud dini kanak. 31 Purisu paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na masalà-salà asta ágkagi ka madat tingód ka manubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan ka Manama. 32 Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpa-manubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan, agad áknganni ó tun ta tapuri álló.”

Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din
Mat 12:33-37; Luc 6:43-45

33 “Atin ka madigár tô kayu, madigár tô buuy din. Atin ka madat tô kayu, madat tô buuy din. Atin ka ágkitanán ta tô buuy, kasóddóran ta ka madigár ó madat tô kayu. 34 Madat kó iring na mga áppuy! Ándà palang madigár ágkagin yu, su madat tô tun ta dalám katô pusung yu. Atin ka ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din tô tun ta dalám katô pusung din. 35 Atin ka madigár tô ágkémun katô manubù, madigár tô ágkagin din. Atin ka madat tô ágkémun katô manubù, madat tô ágkagin din.

---

§ **12:21** 12:18-21 Isaias 42:1-4. * **12:23** 12:23 Ágtawarán tô Mesiyas na Rubbad i David. Ahaán tô 9:27. † **12:24** 12:24 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

36 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dumunggù tô álló na rumuud tô
Manama, supakan din tô langun manubù na igkagi ka mga ándà ágpulusán.
37 Tô ágkagin yu áknganni, tô gó é gamitán ka ruudan kó ka Manama tun ta
kapasóddór din ka nángngà ó ánnà nángngà tô igkagi yu.”

Tô mga malyag kumita ka kasalábbuan
Mat 12:38-42; Mar 8:11-12; Luc 11:29-32

38 Na, igkagi tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, “Sir,
pakita ké katô kasalábbuan ébô kasóddóran dé na igpapid ka katô Manama.”
39 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Tô mga malyag na duwán kasalábbuan
na pakitanán kandan, tô gó é mga madat asta igtayyug ka Manama. Asal
sábbad dád tô kasalábbuan na pakitanán kandan na iring katô ilumu tun ta
propeta ka Manama sayyan na si Jonas. 40 Su itálluwan si Jonas tun ta dalám
ka gátták katô dakál sáddà,‡ sakán pagsik na Igpamanubù, katálluwanna tun
ta dalám ka tanà. 41 Tun ta álló na rumuud tô Manama, tumindág tô mga taga
Ninibe, asta kumagi dan na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád katô mga
salà yu. Su tô igdinág tô mga taga Ninibe katô igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan.
Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din
ka tandingán ki Jonas. 42 Tun ta álló na rumuud tô Manama, tumindág tô
rayna na igpangulu tun ta Siba sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan
supakan kó su ándà kó paminág kanak. Agad madiyù tô góddóan katô rayna,
asal igsadun sikandin tun ki Solomon ébô maminág dád katô kapandayan na
ágtinuruán i Solomon. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat
tô kamanubuan din ka tandingán ki Solomon.”

Tô kalónód ka madat espiritu
Mat 12:43-45; Luc 11:24-26

43 “Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tikud tun ta manubù,
ágpanó-panó tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka
madigár óddóan din. Atin ka ándà ágkitanán din, 44 kumagi sikandin, na mà
din, ‘Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan ku.’ Purisu lumónód
tô madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na madigár dán tô manubù
na taganà din igahuwan, iring na malinis asta matémmós balé. 45 Purisu
kangén katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu pa madat ka
tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu dan tun
kandin. Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni. Na, madat pagsik
tô dungguán katô langun manubù áknganni na madat tô áglumun dan.”

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Mat 12:46-50; Mar 3:31-35; Luc 8:19-21

46 Na, róggun ágtinurù si Jesus, igdunggù tô innà asta tô mga kataladi din.
Igtindág dan tun ta luwà katô balé, su kakalyag dan na tumóngkô kandin.
47 Duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Tun ta luwà tô innà
nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na tumóngkô áknikó.”
48 Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Kagin ku áknikó ka sadan tô
innà ku asta tô mga kataladi ku!”
49 Na, igtáddù i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Ni gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku. 50 Tô mga manubù na ágbánnal
ka kagi katô Ámmà ku tun ta langit, sikandan tô mému na innà ku asta mga
kataladi ku na gamama asta gabayi.”

---

‡ **12:40** 12:40 Ahaán tô Jonas 1:17.

13

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Mat 13:1-9; Mar 4:1-9; Luc 8:4-8

1 Na, tô álló tô, igluwà si Jesus tikud tun ta balé, igsadun sikandin tun
ta ligad ka ranó, asta igunsad dutun. 2 Asal su iglibutan sikandin katô
marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé na igpundowan asta
igunsad ébô tuminurù. Igtindág tô langun manubù tun ta ligad ka ranó ébô
maminág kandin. 3 Marapung tô kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka
panunggiringan.
Igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta
kinamát ébô sumabud ka bánnì. 4 Tô igsabud sikandin, duwán isabud tun
ta dalan, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun. 5 Duwán ássa bánnì na
isabud tun ta batun tanà. Sékót igtubù, su ánnà madalám tô tanà. 6 Tô igménit
dán tô álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut. 7 Duwán ássa bánnì na
isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Asal itambunan katô dugin sigbát
tô pamula, asta inaté. 8 Asal duwán bánnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô
gó tô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus, ó kannámman (60), ó tállu
pulù (30)."
9 Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu kailangan maminág kó kanak ébô
makagpát kó."

Ágdantulán ka mga panunggiringan
Mat 13:10-17; Mar 4:10-12; Luc 8:9-10

10 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na
mà dan, "Manan ka ukit ka mga panunggiringan tô katinurù nu katô mga
manubù?"
11 Igtaba si Jesus, na mà din, "Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô
kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal
ándà din pakitayi tô duma mga manubù. 12 Tô manubù na ágbánnal katô
kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan ébô tuu pa dakál. Asal tô
manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan.
13 Purisu ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga
manubù su agad sumállág dan, dì dan makakita katô kóbadan. Agad maminág
dan, dì dan makagpát katô kabánnalan. 14 Purisu ituman tô igulit katô propeta
ka Manama sayyan na si Isaias,

" 'Agad tuu kó gó maminág, dì kó makagpát. Agad tuu kó gó sumállág,
dì kó makagpát, 15 su igpatággas kani mga manubù tô ulu dan agó
makagpát dan. Igsagpángngan dan tô talinga dan agó duminág dan ka
kabánnalan. Iglipáddáng dan tô mata dan agó kumita dan ka kóbadan
ka kagi ku kandan. Ándà kakalyag dan na padani kanak ébô tabangan
ku sikandan.'*

16 "Asal sikiyu, ágkadayawan kó, su ikakita kód asta ikadinág kód katô
kabánnalan. 17 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô marapung mga propeta ka
Manama sayyan asta tô duma mga manubù na igbánnal katô mga sugù ka
Manama, agad malyag dan na kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita.
Agad malyag dan maminág katô igdinág yu, asal ándà dan ikadinág."

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Mat 13:18-23; Mar 4:13-20; Luc 8:11-15

18 "Na, paminág kód ka kóbadan katô panunggiringan tingód katô manubù
na igsabud ka bánnì. 19 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô manubù

* **13:15** 13:14-15 Isaias 6:9-10.

na ágpaminág tingód katô pagpangulu ka Manama, asal dì sikandin pakagpát. Ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág din. 20 Tô bánnì na isabud tun ta batun, iring katô manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta ágtanggap sikandin na duwán dayó din. 21 Asal ka kahirapan asta kérrayatan sikandin tingód ka kabánnal din katô kagi ka Manama, sékót ágkandà tô kabánnal din, su iring sikandin katô pamulanán na ándà tuu ramut. 22 Na, tô bánnì na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal talun sikandin katô sasó tingód ka kantayan asta kakalyag din na kaduwánnan. Purisu ándà ágpulusán din katô kagi ka Manama na igdinág din. 23 Na, tô bánnì na isabud tun ta malambù tanà, iring katô manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta makagpát. Duwán gó ágpulusán din iring katô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus, ó kannámman (60) ó tállu pulù (30).”

Panunggiringan tingód ka sigbát

24 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán manubù na igsabud katô madigár klasi ka bánnì ka trigo tun ta kinamát din. 25 Asal róggun igtudug tô mga manubù, duwán usig na igsadun tun ta kinamát din, igsabud din tô bánnì ka sigbát, asta igulì. 26 Igpadángngané igtubù tô trigo asta tô sigbát. Tô igkanguy dán tô trigo, ikitaan tô sigbát. 27 Igsadun tô mga állang tun ta amo dan, asta iginsà dan, ‘Tuu madigár tô bánnì na igsabud ta tun ta kinamát nu. Asal ánda tikud tô sigbát?’ 28 Igtaba tô tigatun, ‘Tô gó é igsabud katô usig ku.’ Iginsà dan, ‘Malyag ka na béttódán dé tô sigbát?’ 29 Asal igkagi sikandin, ‘Yakó pa ágbéttód katô sigbát agó mabéttód pagsik tô trigo na igpamula ta. 30 Pabayà yu sippang ka dumakál. Atin ka dumunggù tô álló ka kakáttu, suguán ku tô mga manubù na upusán dan pa béttódán tô sigbát asta bagkássán dan ébô góbbón. Asal káttun dan tô trigo, asta taguán dan tun ta lukung.’ ”

Panunggiringan tingód ka tuu délák lisu
Mat 13:31-32; Mar 4:30-32; Luc 13:18-19

31 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Tô pagpangulu ka Manama iring na lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta kinamát din. 32 Agad tuu pa délák tô lisu ka mustasa ka tandingán katô mga duma lisu, asal ka tumubù, mému dakál pa ka tandingán ka langun ka duma mga pamula. Mému dakál iring na kayu. Purisu ágsalagan katô mga manuk ta kayun.”

Panunggiringan tingód ka pagpatubù ka pan
Mat 13:33; Luc 13:20-21

33 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Tô pagpangulu ka Manama iring katô pagpatubù ka pan, su atin ka baláttán tun ta dakál harina, tumubù tô langun harina na igmasa.”

Ukit ka panunggiringan tô igtinurù i Jesus
Mat 13:34-35; Mar 4:33-34

34 Tô gó é igtinurù i Jesus katô ilimud mga manubù ukit tun ta panunggiringan tingód katô pagpangulu ka Manama. Igpókit din tun ta panunggiringan tô langun igtinurù din kandan. 35 Purisu ituman tô kagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,

“Tuminurù a katô mga manubù ukit ka panunggiringan. Ulitán ku kandan
tô ándà ku pasóddóri tikud tun ta katigkanayan kani banuwa.”†

† **13:35** 13:35 Salmo 78:2.

Kóbadan katô panunggiringan tingód ka sigbát

36 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta mga manubù na ilimud, asta igahu
sikandin tun ta balé. Igtákkás tô mga disipulu din, asta igpédu-édu dan, na
mà dan, “Uliti ké ka ándin tô kóbadan katô panunggiringan tingód katô sigbát
na igtubù tun ta kinamát.”
37 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô igsabud ka madigár bánnì, sakán gó na
Igpamanubù. 38 Tô kinamát, ni gó banuwa. Tô madigár bánnì, tô gó tô mga
manubù na igpasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Asal tô sigbát, tô
gó tô mga sakup i Maibuyan. 39 Tô usig na igsabud katô sigbát, tô gó si
Maibuyan. Tô kóbadan katô kakáttu, tô gó tô ágtamanán kani banuwa, asta
tô mga tarakáttu, tô gó tô mga panaligan ka Manama. 40 Tô kalimud asta
kagóbbó dan katô sigbát, iring katô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa.
41 Sakán na Igpamanubù tô sumugù katô mga panaligan ka Manama ébô
linisan ni banuwa na ágpanguluwan ku, su limudán dan tô langun manubù
na ágtintal ka duma manubù asta áglumu ka madat. 42 Antugán katô mga
panaligan ka Manama tô langun dan tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan
sumággó dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan. 43 Asal
tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama miló iring katô
sánnang ka álló kannun ta banuwa, asta ágpanguluwan dan katô kandan Ámmà
na Manama. Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.”

Panunggiringan tingód katô bulawan na iglábbáng

44 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán bulawan na idugé
dán iglábbáng tun ta tanà. Na, duwán manubù na ikakita katô bulawan.
Idayawan sikandin, asal igtambunan din puman, asta igulì sikandin. Igbari-
gyà din tô langun kaduwánnan din asta igbálli din tô tanà.”

Panunggiringan tingód katô perlas

45 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán negosyante na
ágpamasak ka madigár klasi ka perlas. 46 Na, duwán perlas na igkita din na
tuu dakál é lagà. Igulì sikandin, asta igbarigyà din tô langun kaduwánnan
din, asta igbálli din tô perlas.”

Panunggiringan tingód katô pukut

47 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán pukut na igdabù
tun ta ranó, asta marapung tô mga klasi ka sáddà na ikahu. 48 Tô igmarapung
dán tô sáddà, igguyud katô mga taraággut tun ta ligad ka ranó ébô kangén dan
tô sáddà. Igtagù dan tô mga madigár klasi tun ta mga basket, asal igantug
dan tô mga madat. 49 Iring kanan tô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa.
Ássan katô mga panaligan ka Manama tô mga manubù na madat asta tô mga
manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama. 50 Antugán dan tô madat
mga manubù tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan sumággó dutun, asta
kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.”

Tapé asta mantu kabánnalan

51 Na, iginsà si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Inagpáttan yu tô
langun igtinurù ku?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó. Inagpáttan dé.”
52 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán taratinurù na duwán
kakatigan din tingód katô kagi ka Manama na taganà dán igsulat, asta miring
sikandin katô mantu katinurù ku tingód katô pagpangulu ka Manama, iring
sikandin katô tigatun ka balé na duwán dakál kaduwánnan na inalayun din
ággamitán, agad tapé dán ó mantu.”

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Mat 13:53-58; Mar 6:1-6; Luc 4:16-30

53 Na, pángnga igtinurù si Jesus katô langun kani mga panunggiringan,
igpanó sikandin, 54 asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtinurù sikandin tun
ta simbaan ka Judio. Tuu isalábbuan tô mga manubù dutun, asta igkagi
dan, na mà dan, “Ánda igkangé ni manubù ni katô kapandayan din? Ánda
é igkangayan din kani katulusan ébô makalumu kani mga kasalábbuan? 55 Su
batà dád katô taraimu ka balé sikandin, asta tô innà din si Maria. Tô mga
kataladi din na si Santiago, si Jose, si Simon, asta si Judas. 56 Tô mga tábbé din
pagsik góddô dini áknita. Ánda é igkangayan din kani langun áglumun din?”
57 Purisu ándà dan bánnal kandin. Asal igkagi si Jesus tun kandan, na mà
din, “Agad ágtanggapán tô propeta ka Manama tun ta ássa lunsud, asal dì
sikandin ágtanggapán katô mga manubù tun ta kandin banuwa asta tun ta
pamilya din.”
58 Purisu tagsábbadé dád tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus dutun, asta
ándà dan tanggap kandin.

14

Igmatayan si Juan na Tarabunyag
Mat 14:1-12; Mar 6:14-29; Luc 9:7-9

1 Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea, asta igulitan sikandin tingód
katô áglumun i Jesus. 2 Igkagi sikandin tun ta mga opisyales din, na mà
din, “Sikandin gó si Juan na Tarabunyag na inanté puman. Purisu duwán
katulusan din ébô imun din ni mga kasalábbuan.”
3 Tô gó é igkagi i Herodes, su dángngan igpammát din si Juan, igpabagkás din
é bállad, asta igpapriso din. Tô gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan
tô ipag din na si Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe.
4 Tô igagó si Herodes katô ipag din, igkagi si Juan kandin, na mà din, “Iglapas
ka katô sugù ka Manama, su igagó nu tô ipag nu.”
5 Na, tô kakalyag i Herodes na pamatayan din si Juan, asal ándà din
panayuni. Imáddangan sikandin agó masókó tô langun manubù kandin, su
igpanámdám dan na propeta ka Manama si Juan.
6 Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igsayó tô batà
daraga i Herodias ébô kadayawan tô mga manubù na ilimud. Idayawan si
Herodes. 7 Purisu igtandô sikandin na bággén din tun ta daraga tô agad ándin
é pamuyuán din. 8 Igbánnal tô daraga katô igkagi katô innà din, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Bággé nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyag na taguán
tun ta dakál pinggan.”
9 Iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán sikandin
katô mga manubù na ilimud, igtuman din tô igpamuyù katô daraga. 10 Purisu
igpatampád i Herodes tô alig i Juan tun ta prisowan. 11 Igtagù tô ulu i Juan
tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid din tun ta innà din.
12 Igsadun tô mga disipulu i Juan tun ta prisowan, igkangé dan tô lawa din,
asta iglábbáng dan. Igsadun dan tun ki Jesus, asta igulit dan kandin tingód
katô kamatayan i Juan.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17; Juan 6:1-14

13 Na, tô igdinág si Jesus tingód katô kamatayan i Juan, igpanó sikandin
tikud dutun. Igsaké sikandin ka barangé, asta igsadun tun ta lugar na ándà
manubù. Asal tô ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus,

igpanóttanà dan tikud tun ta mga lunsud asta igsadun dan tun ta igsadunan
i Jesus 14 Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat
kandin. Inéduwan sikandin kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô langun
na ágkabógókan, asta inólian dan. 15 Tô mapun dán, igpadani tô mga disipulu
i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà mga manubù
na góddô kannun, asta masig dán dumukilám. Purisu papanó nu tô langun
manubù tun ta mga lunsud ébô málli ka makan dan.”
16 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì dán kailangan na manó dan. Sikiyu é mággé
ka makan dan.”
17 Igkagi sikandan, na mà dan, “Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád
abuk ni sáddà ta.”
18 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pid yu dini kanak.”
19 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà. Igkangé din
tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit,
asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé
din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud.
20 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Duwán pa sapulù duwa (12)
magdakál basket na ipánnù katô isamà na iglimud katô mga disipulu din.
21 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tô
mga gabayi asta tô mga gabatà.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Mat 14:22-33; Mar 6:45-52; Juan 6:15-21

22 Na, igpóna i Jesus tô mga disipulu din igsaké ka barangé ébô tumalipag
dan katô ranó róggun ágpólián din tô langun manubù na ilimud. 23 Tô igpanó
dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal na sábbad din dád.
Tô ágkasalláp dán tô álló, tun pô ta pabungan si Jesus. 24 Asal madiyù dán tô
barangé su tun dán ta tángngaan katô ranó. Tuu dan ihirapan, su idungguan
dan ka magdakál balud, asta ikasumar dan ka mabákkár karamag. 25 Na, tô
masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan, asta igpanó sikandin tun ta
bówwó katô ranó. 26 Tô igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó katô ranó,
tuu dan imáddangan. Tingód katô máddang dan, igullaó sikandan, na mà dan,
“Gimukud!”
27 Asal tigkô dád igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Pasarig yu tô pusung
yu, su sakán ni. Yakó ágkamáddangan.”
28 Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, atin ka bánnal na sikuna yan,
papanówa nit bówwó ka ranó ébô makasadunna diyan áknikó.”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka dini.”
Purisu igpónóg si Pedro tikud tun ta barangé, asta igpanó tun ta bówwó
ka ranó ébô madun tun ki Jesus. 30 Asal tô igriyu din tô mabákkár karamag,
imáddangan sikandin asta masig pád ilánnád. Igtawar sikandin, na mà din,
“Áglangngagán, tabangiya.”
31 Sékót si Jesus igawid kandin, asta igkagi, na mà din, “Délák tô kasarig nu
kanak. Yaka ágduwa-duwa.”
32 Tô igsaké dan tun ta barangé, igsódô dán tô karamag. 33 Iglingkóód tô
mga disipulu tun ki Jesus, igpangadap dan kandin, asta igkagi sikandan, na
mà dan, “Sikuna tô bánnal Batà ka Manama.”

Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret
Mat 14:34-36; Mar 6:53-56

34 Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret. 35 Igkilala
tô mga taga Genesaret ki Jesus. Purisu igpakangé dan tô langun ágkabógókan

tikud tun ta mga banuwa na madani. 36 Igpédu-édu dan ki Jesus ka mému
mawid dan katô ugpu ka umpak din, asta inólian tô langun dan na ikawid.

15

Ágkémun ka kamónaan
Mat 15:1-9; Mar 7:1-13

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki
Jesus tikud tun ta Jerusalem. Iginsà dan kandin, na mà dan, 2 "Manan ka dì
ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun ka mga kamónaan ta? Atin ka ágkan
dan, dì dan ágdamù."
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Áglapas kó katô mga sugù ka Manama ukit
ka kabánnal yu katô ágkémun ka mga kamónaan yu. 4 Igsugù tô Manama,
'Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.'* Igsugù pagsik sikandin, 'Kailangan
matayan tô manubù na ágkagi ka madat tun ta ámmà ó innà din.'† 5 Asal
ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà ó innà din ka
kumagi dád, 'Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.' 6 Asal ukit
ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na kailangan
tabangan yu tô ámmà asta innà yu. 7 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun
ta saruwan ka Manama! Sikiyu tô igtádduan kani kagi ka Manama na igulit i
Isaias sayyan,

8 " 'Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung
dan kanak. 9 Dì nángngà tô kapangadap dan kanak, su igimu dan iring
na tinurù ka Manama tô mga ágtinuruán ka manubù.' "‡

Tô makaripà ka manubù
Mat 15:10-20; Mar 7:14-23

10 Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar si Jesus
kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din, "Paminág
kó kanak ébô makagpát kó. 11 Ánnà tô ágkakan na mahu tun ta babbà tô
makaripà ka manubù, asal tô madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà
din tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama."
12 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi dan, na mà
dan, "Miringasa tô mga Pariseo tingód katô igkagi nu géna."
13 Igkagi si Jesus, na mà din, "Péwaán tô langun dan, su béttódán tikud tun
ta kinamát tô langun pamula na ándà pamulayi katô Ámmà ku na góddô tun
ta langit. 14 Liliyi yu tô mga Pariseo. Iring dan na bólóg na gagak. Atin ka
magak tô bólóg katô ássa bólóg, madabù tô duwa dan tun ta madalám bóbbó."
15 Igkagi si Pedro, na mà din, "Uliti ké ka ándin é kóbadan katô panung-
giringan na igtinurù nu géna."
16 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isalábbuanna su iring kó na mga manubù na
dì pakagpát. 17 Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka manubù, tô
gó é manayun tun ta gátták, asta lumuwà tikud tun ta lawa. 18 Asal tô kagi na
lumuwà tikud tun ta babbà ka manubù, tikud tun ta pusung din, asta tô gó
é makaripà kandin. 19 Tô pusung tô ágtikudan katô madat mga panámdám,
ágmaté, áglibug, ágtakó, ágtestigos ka bulaló, asta ágkagi ka madat tingód ka
duma manubù. 20 Karipaan tô manubù ukit kani langun. Asal dì karipaan
tô manubù na ágkan ka dì ágdamù."

---

* **15:4** 15:4a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16. † **15:4** 15:4b Exodo 21:17. ‡ **15:9** 15:8-9 Isaias 29:13.

Igsarig tô bayi na ánnà Judio
Mat 15:21-28; Mar 7:24-30

21 Igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun
ta lunsud ka Tiro asta Sidon. 22 Duwán sábbad bayi na igóddô dutun na ánnà
Judio, su Canaanhon tô mga kamónaan din. Igsadun sikandin tun ki Jesus,
asta igtawar, na mà din, “Sir, rubbad i David, kéduwiya, su ágkatuuwan ni batà
ku bayi na gahuwan ka madat espiritu.”
23 Asal ándà taba si Jesus kandin. Purisu igpadani tô mga disipulu i Jesus
tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Péwà nu yan bayi, su ágtákkás
sikandin áknita, asta tuu gótép.”
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpapidda ébô tabangan ku dád tô mga rubbad
i Israel na iring na mga karnero na itadin.”
25 Na, igpadani tô bayi tun ki Jesus, iglingkóód asta igkagi sikandin, na mà
din, “Sir, tabangiya.”
26 Igkagi si Jesus, na mà din, “Asal duwán ágkagin na dì mému ka kangén tô
ágkakan ka mga gabatà ébô pakannán ka mga asu.”
27 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal tô mga asu mému
kuman katô mumu na ágkadabù tikud tun ta lamisa katô amo.”
28 Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Dakál tô kasarig nu kanak!
Tumanán ku tô kakalyag nu.”
Tigkô dád igmadigár tô batà din tô oras tô.

Inólian tô marapung manubù

29 Na, igpanó si Jesus, asta igukit sikandin tun ta ligad ka Ranó ka
Galilea. Igtikáddág sikandin tun ta madani pabungan asta igunsad sikandin.
30 Marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin, asta igpid dan tô duma
mga manubù na duwán ássa-ássa bógók. Duwán mga kapig, mga pantig,
mga bólóg, mga ómmó, asta marapung tô duma na mga ágkabógókan. Igpid
dan madani tun ki Jesus. Igdappánnan din ka bállad sikandan, asta inólian
dan. 31 Isaláббuan tô langun manubù, su igkita dan na ikakagi tô mga ómmó,
inólian tô mga pantig, ikapanó tô mga kapig, asta ikakita tô mga bólóg. Purisu
igdurung dan tô Manama na ágpangadapán katô mga rubbad i Israel.

Igpakan i Jesus tô sobra áppat mararan manubù
Mat 15:32-39; Mar 8:1-10

32 Na, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak, asta
ándà dán ágkannán dan. Dì mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó
kagáttasan dan tun ta dalan.”
33 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà
palang kangayan ta ka makan para kandan, su tuu dan marapung.”
34 Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk pan, asta pira dád abuk marénták
sáddà.”
35 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà. 36 Igkangé din tô pittu
abuk pan asta tô sáddà, asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-
táppik din tô pan asta tô sáddà, igbággé din tun ta mga disipulu din, asta
igtalad dan tun ta mga manubù na ilimud. 37 Ikakan tô langun manubù, asta
ibássug dan. Iglimud dan tô isamà, asta pittu tô magdakál basket na ipánnù.
38 Mga áppat mararan (4,000) tô mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tô
mga gabayi asta tô mga gabatà.
39 Igpólì i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka barangé, asta igsadun
sikandin tun ta probinsya na madani tun ta Magadan.

16

Kakalyag dan na kumita katô kasalábbuan
Mat 16:1-4; Mar 8:11-13; Luc 12:54-56

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus ébô
kuminnam kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tô kasalábbuan
tikud tun ta Manama. 2 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágmallutù tô
langit ka ágsalláp tô álló, kasóddóran yu na dì mudan simag. 3 Atin ka mallutù
asta mangittáng tô sagulapun ka ágsilat tô álló, kasóddóran yu na mudan.
Agad ágkakilalaan yu tô gahaanan tun ta langit, asal ándà yu kagpátti tô mga
kakilalaan áknganni. 4 Kakalyag yu na pakitanán ku ákniyu tô kasalábbuan su
madat kó asta igtayyug kó katô Manama. Asal sábbad dád é kasalábbuan na
pakitanán ákniyu na iring katô ilumu ki Jonas.”*
Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan.

Tinurù tingód katô mga Pariseo asta mga Saduseo
Mat 16:5-12; Mar 8:14-21

5 Na, tô igtalipag tô mga disipulu i Jesus katô ranó, ándà pan na igpid dan,
su ilingawan dan tô tánnó dan. 6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó katô
pagpatubù ka pan† katô mga Pariseo asta mga Saduseo.”
7 Igpatóngkóé tô mga disipulu din, na mà dan, “Tô gó é igkagi din su ándà
pan na igpid ta.”
8 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin,
na mà din, “Délák tô kasarig yu kanak. Ándà kó pa ikagpát. Purisu
ágpatóngkóé kó na ándà pan na igpid yu. 9 Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa
ikasóddór ka ándin tô mému lumun ku. Iring na ilingawan yud tô igpakan ku
tô lima mararan (5,000) manubù katô lima abuk pan, asta marapung tô mag-
dakál basket na igipánnù yu katô isamà. 10 Iring na ilingawan yu tô igpakan
ku tô áppat mararan (4,000) manubù katô pittu abuk pan, asta marapung tô
magdakál basket na igipánnù yu katô isamà. 11 Asal isalábbuanna su ándà kó
pa ikagpát na ánnà pan tô kóbadan katô igkagi ku géna. Kailangan banté kó
katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo asta mga Saduseo.”
12 Na, ikagpát dan na ánnà pagpatubù ka pan tô bantéyan dan, asal
kailangan bantéyan dan tô ágtinuruán katô mga Pariseo asta mga Saduseo.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Mat 16:13-20; Mar 8:27-30; Luc 9:18-21

13 Na, igsadun si Jesus madani tun ta lunsud ka Cesarea Filipos. Iginsà
sikandin katô mga disipulu din, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka mga manubù
tingód kanak na Igpamanubù? Sadanna kun?”
14 Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna
si Juan na Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si
Elias. Duwán ássa ágkagi na sikuna si Jeremias ó sábbad propeta ka Manama
sayyan.”
15 Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak?
Sadanna?”
16 Igtaba si Simon Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas. Sikuna tô Batà
katô manté Manama na ándà ágtamanán.”
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Simon, batà i Jonas, duwán dayó nu! Ánnà
manubù tô igpasóddór áknikó na sakán tô Batà ka Manama, asal Ámmà ku
tun ta langit tô igpasóddór kanan áknikó. 18 Purisu kagin ku áknikó, sikuna

* **16:4** 16:4 Ahaán tô Mateo 12:40. † **16:6** 16:6 Ágkáttin tô madat ágkémun katô mga Pariseo asta mga Saduseo iring ka pagpatubù ka pan.

si Pedro,‡ asta ni gó tô batu§ na patindággan ku katô mga ágpampamaké. Dì dan talun ka katulusan ka kamatayan. 19 Bággén ku áknikó tô susì katô pagpangulu ka Manama. Tô dian nu dini ta banuwa, tô gó é dian katô Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan nu dini ta banuwa, tô gó é nunugan katô Manama na góddô tun ta langit.”

20 Na, maggát igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tun ta duma mga manubù na sikandin tô Mesiyas.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin
Mat 16:21-28; Mar 8:31-9:1; Luc 9:22-27

21 Tikud katô álló tô, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman dumunggù tun kandin. Kailangan madun sikandin tun ta Jerusalem, asta pahirapan sikandin katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Matuman sikandin matayan, asal manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.

22 Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta igsapadan din, na mà din, “Áglangngagán, mólà pa ka dì malumu diyan áknikó! Dì pád gó matuman.”

23 Asal igbariring si Jesus tun ki Pedro, asta igkagiyan din, na mà din, “Iwà ka, Maibuyan! su sumapad ka pád kanak. Ánnà tikud tun ta Manama tô kakalyag nu, asal tikud dád tun ta panámdám nu.”

24 Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Tô manubù na mákkás kanak, kailangan dì sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin,* asta kailangan mákkás kanak. 25 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. 26 Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din, su ándà bullas katô kantayan na ándà ágtamanán. 27 Sakán tô Igpamanubù, asta lumónódda dini na tákkássan katô mga panaligan asta séllaán katô Ámmà ku. Atin ka lumónódda, sumulì a katô langun manubù tingód katô iglumu dan. 28 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì maté sippang ka kumita dan katô katigkanayan ka pagpangulu ku na Igpamanubù.”†

17

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Mat 17:1-13; Mar 9:2-13; Luc 9:28-36

1 Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta si Juan na adi i Santiago. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù. 2 Róggun igsállág dan ki Jesus, ipalin tô bónnóng din na iring na sánnang ka álló. Ágséllà ka kapputian tô langun katô umpak din. 3 Tigkô dan dád igkita si Moises asta si Elias na igtóngkô ki Jesus. 4 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, madigár su dini ké. Atin ka mému áknikó, mimuwa dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias.”

---

‡ **16:18** Pedro. Tun ta kinagiyan ka Griego petrosna tô kóbadan “délák batu.” § **16:18** Batu. Tun ta kinagiyan ka Griego petrana tô kóbadan “dakál batu.” Panunggiringan ni tingód basì katô kabánnalan na igkagi i Pedro, ó tingód ki Jesu-Cristo. * **16:24** 16:24 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus. † **16:28** 16:28 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin ka bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Mateo 17:1-13).

5 Róggun na igkagi si Pedro, tigkô dád duwán ágséllà sagulapun na ikatambun kandan. Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku, asta tuuwa idayawan kandin. Paminág yu sikandin.”
6 Tô igdinág tô tállu disipulu, iglangkáb dan asta tuu dan imáddangan. 7 Asal igpadani si Jesus tun kandan, igawidan din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tindág kó. Yakó ágkamáddangan.”
8 Tô iglangngag dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.
9 Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Yakó gulit tingód katô igkita yu róggun ándà a pa kanté puman na Igpamanubù.”
10 Na, iginsà tô mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka ágtinurù tô mga taratinurù ka sugù na kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô Mesiyas?”*
11 Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal na dumunggù pa si Elias, su sikandin tô tumaganà katô langun. 12 Asal mulitta ákniyu na igdunggù dán sikandin, asal ándà sikandin kilalayi ka mga manubù. Asal igtuman dan tô madat kakalyag dan kandin. Iring pagsik kanan, pahirapanna na Igpamanubù ukit ka lumun dan kanak.”
13 Purisu ikagpát tô mga disipulu din na si Juan na Tarabunyag tô igtuman katô tandô tingód katô kadunggù i Elias.

Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu
Mat 17:14-21; Mar 9:14-29; Luc 9:37-43

14 Tô igdunggù dan tun ta marapung manubù na igangat kandan, duwán sábbad mama na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin, asta igkagi, na mà din, 15 “Áglangngagán, kéduwi nu ni batà ku mama, su ágtuyù-tuyù sikandin, asta ágkahirapan. Marag sikandin ágkabantang tun ta apuy asta tun ta wayig. 16 Igpid ku sikandin tun ta mga disipulu nu ébô kólian sikandin, asal ándà dan ikému.”
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak, asta madat tô panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid yu dini kanak tô batà.”
18 Na, igsapadan i Jesus tô madat espiritu, asta igluwà tikud tun ta batà. Tigkô inólian sikandin.
19 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin na ándà duma manubù, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat espiritu?”
20 Igkagi si Jesus, na mà din, “Su délák pa tô kasarig yu kanak. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán kasarig yu kanak iring dád na délák lisu ka mustasa, makakagi kó tun ta pabungan, na mà yu, ‘Alin ka dutun.’ Purisu malin tô pabungan. Ándà palang na dì yu mému. 21 [Asal paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád ka kadasal asta kapuwasa.]”

Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din
Mat 17:22-23; Mar 9:30-32; Luc 9:43-45

22 Na, tô ilimud dán tô mga disipulu i Jesus tun ta probinsya ka Galilea, igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù. 23 Matayanna ikandan, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló.”
Purisu tuu dan iranu.

* **17:10** 17:10 Ahaán tô Malaquias 4:5.

Bayad ka buwis para ka templo

24 Tô igdunggù dan tun ta lunsud ka Capernaum, duwán mga taralimud ka
buwis para katô templo. Iginsà dan ki Pedro, na mà dan, “Ágbayad tô pangulu
yu ka buwis para katô templo?”
25 Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó.”
Tô igulì dán si Pedro tun ta balé, tô ándà pa kagi sikandin, igkagi si Jesus
ki Pedro, na mà din, “Simon, duwán insà ku áknikó. Sadan tô mga manubù
na kailangan mayad ka buwis tun ta harì? Tô kandin pamilya, ó tô ássa mga
manubù?”
26 Igtaba si Pedro, na mà din, “Tô ássa mga manubù.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu dì ágbayad tô kandin pamilya. 27 Asal ébô
dì maringasa tô mga taralimud ka buwis áknita, sadun ka tun ta ranó, asta
pamunuwit ka. Duwán salapì na kitanán nu tun ta babbà katô tagnà sáddà
na maggut nu. Nángngà tô salapì para bággén ta tun ta templo. Angé nu, asta
bággé nu tun ta mga taralimud ka buwis.”

18

Sadan tô tuu mallayat?
Mat 18:1-5; Mar 9:33-37; Luc 9:46-48

1 Na, ándà kadugé, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà
sikandan, na mà dan, “Sadan tô mallayat é kamanubuan tun ta pagpangulu
ka Manama?”
2 Purisu igtawar i Jesus tô sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángngaan
dan. 3 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin
ka malyag kó sakupán katô Manama tun ta pagpangulu din, kailangan
pamantun yu tô panámdám yu asta makéring kó na mga gabatà, 4 su tô
manubù na ágpabbabà ka kamanubuan na iring katô kapabbabà kani batà, tô
gó é tuu mallayat tun ta pagpangulu ka Manama. 5 Atin ka ágtanggap kó katô
sábbad batà tingód katô kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu.”

Mga tintal ka kalumu ka salà
Mat 18:6-9; Mar 9:42-48; Luc 17:1-2

6 “Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga
marénták gabatà, tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta
antugán sikandin tun ta dagat. 7 Makédu-édu tô mga manubù nit banuwa su
duwán pakatintal! Ándà makalili katô pagtintal, asal makédu-édu tô manubù
na mému gunayan ka pagtintal katô duma manubù!
8 “Atin ka tô bállad nu ó paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta
antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô bállad ó paa nu na duwán
kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun
ta apuy na dì gó mapadáng ka ándà ágtamanán. 9 Atin ka tô mata nu tô gunayan
na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad mandà tô
sábbad mata nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka
duwán duwa mata nu asta antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan ka
apuy.”

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin
Mat 18:10-14; Luc 15:3-7

10 “Yakó ágbuyas katô sábbad sakup ku na mabbabà é kamanubuan iring
katô kapabbabà kani batà, su kagin ku ákniyu na ágbantéyan dan katô mga
panaligan ka Manama na inalayun ágtubang katô Ámmà ku tun ta langit.

11 [Igsadunna na Igpamanubù dini ta banuwa ébô tumábbussa katô mga
manubù na itadin tingód ka mga salà dan.]
12 “Panámdám yu ni. Tô manubù na duwán sábbad gatus (100) karnero
din, atin ka sábbad tô matadin, tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta
pabungan ébô pamasakán din tô sábbad karnero na itadin. 13 Paminág yu
ni kagin ku ákniyu. Atin ka kitanán din dán, tuu pa dakál tô dayó din ka
tandingán katô dayó din tingód katô kasiyawan siyó (99) na ándà katadin.
14 Iring kani tô riyun katô Ámmà ku tun ta langit, su dì gó mému kandin ka
mandà tô sábbad sakup din.”

Tô ágpamaké na makalumu ka salà

15 “Na, atin ka duwán kataladi nu na makalumu ka salà tun áknikó, sadun
ka tun kandin na ándà ássa manubù, asta sapadi nu sikandin tingód katô
salà na iglumu din. Atin ka maminág sikandin katô kagi nu, mapalónód
nu sikandin tun ta Manama. 16 Atin ka dì sikandin maminág katô kagi nu,
patákkás nu tô sábbad ó duwa manubù, asta lónód kó tun kandin, ébô duwán
duwa ó tállu testigos na maminág katô tinóngkóan yu.* 17 Atin ka diyù gó
sikandin maminág kandan, ulit yu tun ta mga ágpampamaké. Atin ka diyù gó
sikandin maminág kandan, yakó ágtagad kandin, asal panámdám yu na iring
sikandin na ánnà Judio asta iring na taralimud ka buwis.”

Tô dian asta tô nunugan

18 “Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dian yu dini ta banuwa, tô gó é
dian katô Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan yu dini ta banuwa,
tô gó é nunugan katô Manama na góddô tun ta langit.
19 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán duwa manubù nit
banuwa na pasábbadé tun ta kadasal, bággén katô Ámmà ku tun ta langit tô
ágpamuyuán dan. 20 Su agad ánda ágpalimudé tô duwa ó tállu manubù ébô
mangadap kanak, dutunna duma kandan.”

Kapasinsiya ka salà

21 Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta iginsà sikandin, na mà din,
“Áglangngagán, atin duwán kataladi ku na marag áglumu ka salà kanak,
makapira tô kapasinsiya ku kandin? Nángngà tô makapittu?”
22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà nángngà ka makapittu dád, su agad
luppián din tô kapittuwan (70) ka makapittu, kailangan pasinsiyaan nu
sikandin.
23 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán harì na igpanámdám na
sumukut sikandin katô utang ka mga opisyales din. 24 Tô igtigkané sikandin,
duwán sábbad opisyales na igpatawar din na tuu dakál tô utang din, su mga
mararan tô salapì na utang din. 25 Asal dì sikandin pakabayad. Purisu igkagi
tô harì na kailangan imun sikandin na állang, apil tô sawa din asta tô mga
gabatà din, asta barigyaán tô langun ka kaduwánnan dan ébô kabayadan
tô utang din. 26 Asal iglingkóód tô manubù, asta igpédu-édu, na mà din,
‘Sir, angat ka pa, su bayadan ku tô langun katô utang ku áknikó.’ 27 Purisu
igpandà katô harì tô utang katô manubù tingód katô kédu din, asta igpólì
din. 28 Tô igpanó tô manubù, igkita din tun ta dalan tô ássa opisyales na
duwán délák utang kandin. Tigkô din dád igpákkál tô alig katô manubù, asta
igkagi sikandin, ‘Bayadi nud tô utang nu kanak.’ 29 Purisu iglingkóód tô ássa
opisyales, asta igpédu-édu, na mà din, ‘Angat ka pa, su bayadan ku tô langun
katô utang ku áknikó.’ 30 Asal ándà kédu din, asta igpapriso din sikandin

* **18:16** 18:16 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

sippang ka kabayadan tô utang din. 31 Na, tô ikasóddór tô mga ássa opisyales
din, tuu iranu tô pusung dan. Purisu igsadun dan tun ta harì, asta igulit dan
tingód katô langun na ilumu. 32 Purisu igpakangé katô harì tô una opisyales,
asta igkagi sikandin, 'Madat ka manubù! Tô igpédu-édu ka kanak, igpandà ku
tô langun ka utang nu. 33 Su inéduwanna áknikó, kailangan médu-édu ka katô
unawa nu na opisyales.' 34 Tuu isókówan katô harì sikandin, asta igpapriso
din ébô supakan sippang ka kabayadan tô langun katô utang din."
35 Igkagi si Jesus, "Atin ka dì kó ágpasinsiya katô kataladi yu tikud tun ta tibuk
pusung yu, magunawa pagsik tô lumun katô Ámmà ku tun ákniyu."

19

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mat 19:1-12; Mar 10:1-12

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun, igiwà sikandin tikud tun ta
probinsya ka Galilea, asta igukit sikandin tun dipag ka Wayig ka Jordan sip-
pang tun ta probinsya ka Judea. 2 Marapung tô mga manubù na igtalundug
kandin, asta igdappánnan din ka bállad tô langun na ágkabógókan, asta inólian.
3 Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin.
Iginsà sikandan, na mà dan, "Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din
agad ándà madat na iglumu din?"
4 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándà yu basì basayi tô kagi ka Manama na
igsulat. Tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, igimu din sikandan na
mama asta bayi.* 5 Igkagi tô Manama,
" 'Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé
tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.'†
6 Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan dán sábbad. Na, su igimu dan ka
Manama na sábbad, dì mému na pagsugbanán ka manubù."
7 Iginsà sikandan, na mà dan, "Atin ka dì mému, manan ka igsugù si Moises
sayyan na kailangan duwán papeles na bággén katô mama tun ta sawa din
tingód katô kasugban din kandin, asta mému din péwaán?"‡
8 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsugù si Moises na mému kó sumugban katô
sawa yu, su isóddóran din na tuu matággas tô ulu yu. Asal tô igimu tô Manama
katô manubù sayyan, dì mému pasugbané. 9 Purisu kagiyan ku sikiyu, atin
ka sumugban tô mama katô sawa din na ándà libug, asta kumalyag sikandin
katô ássa bayi, makalibug sikandin."
10 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Atin ka tô gó é malumu, tuu pa
madigár ka dì dán kumalyag tô mga manubù."
11 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Ánnà langun manubù tô dì gó kumalyag,
asal makatiis dád tô mga manubù na ágtabangan ka Manama. 12 Duwán mga
imanubù na dì kumalyag. Duwán mga duma na dì kumalyag su taganà
ikapunan dan. Duwán mga duma na dì kumalyag su duwán lumun dan
tingód katô pagpangulu ka Manama. Purisu tô makatanggap na dì dan
kumalyag, dì dan gó kumalyag."

Si Jesus asta tô marénták mga gabatà
Mat 19:13-15; Mar 10:13-16; Luc 18:15-17

13 Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki
Jesus ébô dappánnan din ka bállad asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô
mga disipulu din. 14 Igkagi si Jesus, na mà din, "Pabayà yu yan mga gabatà

* **19:4** 19:4 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. † **19:5** 19:5 Genesis 2:24. ‡ **19:7** 19:7 Ahaán tô Deuteronomio 24:1.

ébô makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama."
15 Tô igdappán dán si Jesus ka bállad tun kandan asta igdasal, igpanó sikandin.

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Mat 19:16-30; Mar 10:17-31; Luc 18:18-30

16 Na, duwán sábbad manubù na igpadani tun ki Jesus, asta iginsà, na mà din, "Sir, ándin tô madigár lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?"
17 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isaláббuanna su iginsà ka kanak tingód katô madigár. Sábbad dád tô tuu madigár, tô dád Manama. Atin ka malyag ka tumanggap ka kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mánnal ka katô mga sugù ka Manama."
18 Iginsà tô manubù, na mà din, "Ándin mga sugui?"
Igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. 19 Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà. Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili."§
20 Igkagi tô manubù, na mà din, "Igbánnalla katô langun. Ándin tô ándà ku pa lumuwi?"
21 Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin duwán kakalyag nu na tuu nángngà tô áglumun nu, ulì ka, asta barigyà nu tô langun kaduwánnan nu. Tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayu-ayuan. Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak."
22 Tô igdinág katô manubù tô igkagi i Jesus, igpanó sikandin na iranu, su dakál tô kaduwánnan din.
23 Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama. 24 Kumagiya pagsik ákniyu na agad mahirap tô dakál mannanap na ágngadanan kamelyo na mukit tun ta bóббó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama."
25 Tô igdinág katô mga disipulu tô igkagi din, tuu dan isaláббuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama."
26 Asal igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, "Dì gó ni malumu ka manubù, asal malumu ka Manama tô langun."
27 Igkagi si Pedro, na mà din, "Sikami, igtananan déd tô langun katô kaduwánnan dé ébô mákkás ké áknikó. Ándin tô matanggap dé?"
28 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta mantu banuwa na imun ka Manama, munsadda na Igpamanubù tun ta madigár gunsadanan ku. Sikiyu na igtákkás kanak, munsad kó pagsik tun ta sapulù duwa (12) gunsadanan ka harì, asta mangulu kó katô sapulù duwa (12) grupo katô mga rubbad i Israel. 29 Tô manubù na igtanan katô kaduwánnan din, mga kataladi din, ámmà din, innà din, mga gabatà din, asta kinamát din ébô pasakup kanak, tô gó tô makatanggap ka kadigárran na ginatus-gatus na dakál pa ka tandingán katô igtananan din, asta bággayan sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán. 30 Marapung tô mga manubù na ikóna áknganni

§ **19:19** 19:18-19 Exodo 20:12-16; Levitico 19:18; Deuteronomio 5:16-20.

makatapuri baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta tapuri álló.*

20

Panunggiringan tingód ka mga iglumu

1 "Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na duwán
tanà na igpamulaan din ka paras. Igsállám tô tigatun igpamasak ka mga
manubù na lumumu tun ta kinamát din. 2 Igpasábbadé dan na bággén din
kandan tô sábbad salapì denario, su ni tô nángngà tandan ka sábbad álló.
Igpapid din sikandan tun ta kinamát, asta iglumu dan. 3 Tô alas nuybe
dán, igpamasak puman sikandin ka mga manubù na lumumu. Duwán mga
manubù na igkita din tun ta plasa na ánda áglumun dan. 4 Purisu igkagi
sikandin, 'Atin ka lumumu kó tun ta kinamát ku, nángngà tô tandan ku
ákniyu.' Purisu igsadun dan pagsik, asta iglumu dan. 5 Igpamasak puman
sikandin ka mga manubù tô alas dusi asta tô alas tres ka mapun, asta
magunawa tô igkagi din kandan. 6 Masig dán alas singko ka mapun, igkita din
tô duma mga manubù na ánda áglumun dan. Iginsà sikandin, 'Manan ka ándà
palang áglumun yu ni álló ni?' 7 Igtaba dan, 'Su ándà manubù na igpalumu
áknami.' Igkagi sikandin, 'Lumu kó pagsik tun ta kinamát ku.'
8 "Na, tô igsalláp dán tô álló, igkagi tô tigatun tun ta állang na ágsarigan din,
'Tawar nu tô langun manubù na iglumu, asta bággé nu kandan tô tandan.
Una nu tô mga manubù na tapuri iglumu, asta yan pa tô mga manubù na
una iglumu.' 9 Tô igtandan sikandin katô mga manubù na igtigkané ka
alas singko ka mapun, sábbad denario tô salapì na igtandan din tingód ka
sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad kandan. 10 Purisu tô ándà pa tandani tô
mga manubù na iglumu tikud ka sállám, igpanámdám dan na tuu pa dakál
tô tandanán din kandan. Asal sábbad pagsik denario tô salapì na igtandan
din tingód ka sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad kandan. 11 Tô igtanggap dan
katô salapì, igpaburáng-burángngé dan tingód katô tigatun ka paras. 12 Igkagi
dan, 'Tô mga ikatapuri, sábbad dád oras tô kalumu dan, asal tikud ka sállám
tô áknami kalumu, asta inélad ké ka álló. Manan ka magunawa tô igtandan
nu áknami langun?' 13 Igkagi tô tigatun tun ta sábbad kandan, 'Rarak ku, ándà
a limbung áknikó, su sábbad denario tô salapì na ignunugan nu na tandan ku
áknikó. 14 Purisu pid nu tô salapì na igtandan ku áknikó, asta ulì kad. Kakalyag
ku na magunawa tô bággén ku tun ta langun yu. 15 Atin ka malyagga mággé ka
salapì ku tun ta manubù na salinán ku, ándà basì makasapad kanak. Isabuan
ka basì su madigár tô iglumu ku kandan.' "
16 Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu tô mga manubù na ikatapuri áknganni
makóna baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikóna áknganni makata-
puri baling tun ta tapuri álló."*

Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din
Mat 20:17-19; Mar 10:32-34; Luc 18:31-34

17 Na, róggun igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, igpid din tô sapulù duwa
(12) disipulu din tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikandin, na mà din,
18 "Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta
bállad katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù.

* **19:30** 19:30 Marapung tô mga manubù na ágkangadanan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló." * **20:16** 20:16 Tô mga manubù na ágkangadanan áknganni, mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na tuu mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló."

Pasábbadé dan kumagi na kailangan matayanna. 19 Bággénna ikandan tun ta
bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyanna ikandan, lagpássánna, asta
pansalanna tun ta krus. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló."

Tô duwa gabatà i Sebedeo
Mat 20:20-28; Mar 10:35-45

20 Na, igsadun tun ki Jesus tô sawa i Sebedeo asta tô duwa gabatà din na si
Santiago asta si Juan. Iglingkóód sikandin tun ki Jesus su duwán ágpamuyuán
din. 21 Iginsà si Jesus, na mà din, "Ándin tô kakalyag nu kanak?"

Igkagi sikandin, na mà din, "Tun ta pagpangulu nu, pónsad nu tô duwa
gabatà ku madani tun áknikó, na sábbad dadan ta kawanan nu, asta sábbad
dadan ta ibang nu."

22 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpa-
muyù yu. Makatiis kó katô kahirapan iring katô kahirapan na masig dán
dumunggù kanak?"†

Igtaba sikandan, na mà dan, "Óó, makatiis ké."

23 Igkagi si Jesus, na mà din, "Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan
iring katô kahirapan na dumunggù kanak, asal diya makatandô ákniyu ka
makónsad kó madani tun kanak, su munsad madani kanak tô mga manubù
na igsalin katô Ámmà ku."

24 Na, tô igdinág tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan ki Jesus, isókó
dan ki Santiago asta ki Juan. 25 Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan,
asta igkagi sikandin, na mà din, "Isóddóran yud na tun ta mga manubù na
ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga ágpangulun katô mga sakup dan. Inalayun
ágsugù-sugù tô mallayat mga manubù katô mga ágpanguluwan dan. 26 Asal dì
mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat
é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun na ágsuguánnán yu. 27 Asta tô
manubù na imun pangulu yu, tô gó tô kailangan mému na állang yu. 28 Méring
sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà ébô tabanganna
katô mga manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katô mga manubù.
Ikataganà ad na matayan ébô tábbusán ku tô marapung manubù."

Inólian tô duwa bólóg
Mat 20:29-34; Mar 10:46-52; Luc 18:35-43

29 Na, tô igpanó dan tikud tun ta Jerico, tuu marapung tô mga manubù na
igtalundug ki Jesus. 30 Duwán duwa bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan.
Tô igdinág dan na si Jesus tô iglabé, igullaó sikandan, na mà dan, "Rubbad i
David, kéduwi ké!"

31 Igsapadan dan katô mga manubù, asta igkagi dan na kailangan dì dan
mótép. Asal igrayan dan baling gullaó, na mà dan, "Áglangngagán, rubbad i
David, kéduwi ké!"

32 Purisu igsódô si Jesus, asta igtawar kandan, na mà din, "Ándin tô kakalyag
yu na lumun ku para ákniyu?"

33 Igtaba tô duwa bólóg, na mà dan, "Áglangngagán, malyag ké makakita."

34 Inéduwan si Jesus kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô mata dan.
Tigkô dan dád ikakita, asta igtalundug dan ki Jesus.

21

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

† **20:22** 20:22 Tô gó é kóbadan ka kagi din, "Makému kó minám tun ta kopa na masig kud inámman?"

1 Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igdunggù dan tun ta lunsud ka
Betpahe na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa disipulu din,
2 na mà din, “Una kó tun ta lunsud, asta kitanán yu tô asno* asta nati. Igikát
tô asno, asal akas yu, asta pid yu dini kanak. 3 Atin ka duwán manubù na
minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu na kailangan sakayan katô
Áglangngagán yu, asta sékót din papiddán ákniyu.”
4 Ilumu ni ébô matuman ni igkagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà
din,
5 “Uliti nu tô langun taga Sion,† ‘Na, dumunggù dán tô harì yu, asta mabbabà
tô kamanubuan din, su ágsaké ka nati ka asno.’ ”‡
6 Igpanó tô duwa disipulu din, asta igtuman dan tô igsugù i Jesus kandan.
7 Igpid dan tô asno asta tô nati tun ki Jesus. Tô mga umpak dan igampas dan
tun ta bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus. 8 Igsánnar katô karapungan ka
mga manubù tô umpak dan tun ta dalan na ukitan din. Igtampád katô mga
manubù tô mga daun ka palmera asta igsánnar dan tun ta dalan.§ 9 Igullaó
tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô ikatalundug,
na mà dan, “Durungán ta ni rubbad i David! Durungán ta ni igpapid katô
Áglangngagán! Durungán ta tô Manama tun ta langit!”*
10 Tô igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, isalábbuan tô langun manubù.
Igpénsaé sikandan, na mà dan, “Sadan sikandin?”
11 Igtaba tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, na mà dan, “Sikandin si Jesus
na propeta ka Manama tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya
ka Galilea.”

Igsadun si Jesus tun ta templo
Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

12 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na
ágbálli asta ágbarigyà tun ta plasa ka templo.† Igbantang din tô mga lamisa
katô mga manubù na ágbullas ka salapì,‡ asta igbantang din tô gunsadanan
katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati na ágbággén tun ta Manama.
13 Igkagi sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan.’§
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”
14 Igpadani tun ki Jesus tô mga bólóg asta tô mga kapig, asta igdappánnan
dan i Jesus ka bállad, asta inólian dan tun ta templo. 15 Asal isókó tô mallayat
ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù, su igkita dan
tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, asta igdinág dan tô mga gabatà na
igpanggullaó tun ta templo, na mà dan, “Durungán ni rubbad i David!”
16 Purisu iginsà dan ki Jesus, na mà dan, “Igpaminág nu tô kagi dan?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Ándà yu basì basayi ni kagi ka Manama, na
mà din,
“ ‘Agad tô mga marénták gabatà igtinuruan nu ébô dumurung áknikó.’ ”*
17 Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan, igsadun sikandin tun ta lunsud ka
Betania, asta igdággà sikandin dutun.

---

* **21:2** 21:2 Iring na kudà tô asno. † **21:5** 21:5a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. ‡ **21:5** 21:5b Isaias 62:11; Zacarias 9:9. § **21:8** 21:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. * **21:9** 21:9 Ahaán tô Salmo 118:25-26. † **21:12** 21:12a Plasa ka templo; tô mga parì dád tô makahu tun dalám ka templo. Dutun ta plasa tô duma mga manubù. ‡ **21:12** 21:12b Ágbullas ka salapì; kailangan bullasán tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamitán tun ta templo. § **21:13** 21:13 Isaias 56:7; Jeremias 7:11. * **21:16** 21:16 Salmo 8:2. Tô gó tô igkanta i David para katô Manama.

Tô kayu igera na igangu
Mat 21:18-22; Mar 11:12-13,20-24

18 Tô sállám dán, róggun iglónód si Jesus tun ta Jerusalem, igballus sikandin.
19 Igkita din tô kayu igera tun ta ligad ka dalan, asta igpadani sikandin ébô
mamasak ka buuy. Asal ándà palang buuy na igkita din, su marag dád daun.
Purisu igkagi sikandin tun ta kayu, na mà din, “Tikud áknganni, dì dán gó
makabuuy ni kayu ni!”

Tô dád gó, igangu tô kayu. 20 Tô ikakita tô mga disipulu din, isaláббuan dan
gó, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sékót igangu tô kayu igera.”

21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka
sumarig kó katô Manama, asta dì kó ágduwa-duwa, makému kó katô mga
kasaláббuan iring katô iglumu ku kani kayu igera, asta mga kasaláббuan na
tuu pa matulus. Atin ka kumagi kó kani pabungan na malin tun ta dagat,
mému ni. 22 Agad ándin tô pamuyuán yu katô Manama ukit ka kadasal,
matanggap yu ka mánnal kó kandin.”

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Mat 21:23-27; Mar 11:27-33; Luc 20:1-8

23 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igtinurù sikandin. Ándà kadugé,
duwán mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio na
igpadani tun kandin. Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan tô igtikudan katô
langun na áglumun nu? Sadan tô igpapid áknikó?”

24 Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán pagsik insà ku ákniyu. Atin ka
makataba kó, mulitta ákniyu ka sadan tô igpapid kanak. 25 Na, sadan tô
igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?”

Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan,
“Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na
manan ka ándà ki bánnal ki Juan. 26 Asal atin ka tumaba ki na manubù tô
igpapid ki Juan, kamáddangan ki kani mga manubù na ilimud, su ágpanámdám
dan na bánnal propeta ka Manama si Juan.”

27 Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit
ákniyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

Panunggiringan tingód katô duwa mataladi gamama

28 “Panámdám yu ni. Duwán manubù na duwán duwa gabatà din gamama.
Igkagi sikandin tun ta batà din kaké, ‘Batà, lumu ka tun ta kinamát ni álló
ni.’ 29 Igkagi tô batà din, ‘Diya.’ Asal ándà kadugé, ipalin tô panámdám din,
asta igsadun sikandin tun ta kinamát asta iglumu. 30 Igsadun pagsik tô ámmà
tun ta batà din adi, asta magunawa tô igkagi din kandin. Igkagi tô adi, ‘Óó,
ámmà. Madunna.’ Asal ándà sikandin sadun. 31 Na, ulitiya ikiyu. Sadan batai
tô igbánnal katô ámmà din?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô batà din kaké.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán masalà-
salà mga manubù na makóna ákniyu masakup tun ta pagpangulu ka Manama
iring katô mga taralimud ka buwis asta madat mga gabayi. 32 Tô igtinurù
si Juan na kailangan rumákkád kó katô salà ébô tanggapán kó ka Manama,
ándà kó bánnal kandin. Asal marapung baling tô mga taralimud ka buwis
asta madat mga gabayi na igbánnal kandin. Agad igkita yu ni, asal ándà kó
rákkád, asta ándà kó bánnal kandin.”

Panunggiringan tingód katô kinamát
Mat 21:33-46; Mar 12:1-12; Luc 20:9-19

33 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Paminág yu ni panunggiringan.
Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igko-
ralan din ni, asta igimu din tô garikanan ka buuy ka paras. Igpatindág
din tô balé na ágtómmónganan. Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga
taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. 34 Tô
igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán mga állang na
igpapid katô tigatun ébô mangé katô buuy na kandin bahin. 35 Tô igdunggù
dán tô mga állang din tun ta kinamát, duwán iglagpás katô mga taradóppón,
duwán igmatayan dan, asta duwán igtimbag dan ka batu. 36 Marapung pa
puman tô ássa mga állang na igpapid din tun kandan. Asal magunawa tô
madat na iglumu katô mga taradóppón tun kandan. 37 Purisu igpapid din tô
batà din, su tô panámdám din na bánnalán dan tô kandin batà. 38 Tô igkita
tô mga taradóppón katô batà din, igpatóngkóé dan, na mà dan, ‘Ni gó tô
makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô
sikita tô makatigatun kani tanà.’ 39 Purisu igámmát dan sikandin, igguyud
dan tun ta luwà katô kinamát, asta igmatayan dan.
40 “Na, ulitiya ikiyu. Atin lumónód tô tigatun katô kinamát, ándin tô lumun
din tun ta mga manubù na igpadóppón din?”
41 Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà kédu din katô madat mga manubù,
asal matayan din sikandan, asta padóppónan din katô ássa mga manubù na
mággé ka bahin tun kandin ámmé-ámmé.”
42 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama,
na mà din,

“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé, su kéman dan ka ánda
ágpulusán. Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán
katô balé. Madigár ni iglumu katô Áglangngagán, asta durungán ta
sikandin.’ ”†

43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kagin ku ákniyu, dì kó sakupán ka
Manama tun ta pagpangulu din, asal sakupán din tô ássa mga manubù
na mánnal katô kakalyag din. 44 [Atin ka madabù tô manubù nit batu ni,
katáppù-táppuan sikandin. Asal ka kadabuan tô manubù katô batu, maróddóg
sikandin.]”
45 Na, tô igdinág tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo
katô kagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan
na igulit din. 46 Purisu kakalyag dan dán gó na ámmáttán si Jesus. Asal ándà
dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus, su
ágbánnal tô mga manubù na propeta ka Manama si Jesus.

22

Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan
Mat 22:1-14; Luc 14:15-24

1 Igtinurù puman si Jesus kandan ukit kani panunggiringan, na mà din,
2 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad harì na igimu ka dakál
kalimudan su kasalán tô batà din mama. 3 Igsugù din tô mga állang din ébô
ulitan tô langun manubù na ágpasakupán din. Asal igéllé tô langun. 4 Purisu
igsugù katô harì tô ássa mga állang din ébô ulitan tô mga ágpasakupán din, ‘Na,
igtaganà dán tô langun. Igiyó dán tô mga baka asta tô mga igpalambù nati,
asta igtaganà dán tô ágkannán. Sadun kód dini ta ágkasalan.’ 5 Asal ándà dan
bánnal. Tô sábbad igsadun tun ta kandin kinamát, asta duwán igsadun tun
ta kandin tindaan. 6 Duwán mga manubù na igámmát, igirrayat asta igmaté

† **21:42** 21:42 Salmo 118:22-23.

katô mga állang din. 7 Purisu tuu isókó tô harì, asta igpapid din tô mga sundalo
din ébô matayan sikandan asta góbbón tô lunsud dan. 8 Na, igkagi tô harì
tun ta mga állang din, ‘Igtaganà dán tô ágkannán, asal dì ku gó pakannán tô
mga manubù na tagnà igkagiyan ku. 9 Purisu sadun kó tun ta mga dalan
na marapung gukit, asta piddán yu tô langun manubù na kasumaran yu.’
10 Purisu igsadun tô mga állang din tun ta mga dalan, asta igpatákkás dan tô
langun manubù na igsumar dan, agad madigár ó madat. Purisu ipánnù tô
ágkasalan su marapung tô mga manubù na ilimud.
11 “Na, ándà kadugé, igahu tô harì ébô tanggapán din tô mga manubù na
ilimud tun ta ágkasalan. Igkita din tô sábbad manubù na ándà umpak iring katô
gumpakán ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan. 12 Purisu iginsà tô harì
kandin, ‘Rarak, manan ka dini ka na ándà umpak nu iring katô gumpakán
ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan?’ Asal ándà palang igtaba din.
13 Purisu igkagi tô harì tun ta mga állang din, ‘Bagkás yu tô bállad din asta
tô paa din, asta antug yu sikandin tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô
supakan. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan
tingód katô kasakit dan.’ ” 14 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Tuu marapung
tô mga manubù na ágtawarán ka Manama, asal tagsábbadé dád tô masakup.”

Insà tingód katô bayad ka buwis
Mat 22:15-22; Mar 12:13-17; Luc 20:20-26

15 Na, igpalimudé tô mga Pariseo, asta igplano dan ka ándin tô insaán dan
ki Jesus ébô duwán madimanda dan ukit katô taba din. 16 Purisu duwán
mga disipulu dan asta mga igpasakup tun ki Herodes na igpapid dan tun ki
Jesus. Igkagi dan kandin, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta
ágtinurù ka katô kabánnalan tingód ka kakalyag ka Manama. Dì ka ágkapid
ka panámdám ka mga manubù agad ándin tô bónnóng dan. 17 Purisu uliti ké
ka ándin tô panámdám nu. Atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka
Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Mému bayadan, ó dì mému?”
18 Asal isóddóran i Jesus na madat tô kakalyag dan kandin. Purisu igkagi
sikandin, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka
Manama. Manan ka kuminnam kó kanak? 19 Pakita yu kanak tô salapì na
bayad yu katô buwis.”
Igpakita dan kandin tô salapì. 20 Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng
asta ngadan tô igtagù nit salapì?”
21 Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà
bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén
yu tun ta Manama.”
22 Tô igdinág dan katô kagi din, isalábbuan dan, asta igpanó dan tikud tun
kandin.

Insà tingód katô kantayan
Mat 22:23-33; Mar 12:18-27; Luc 20:27-40

23 Ándà kadugé, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga
manubù na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. Iginsà
dan ki Jesus, na mà dan, 24 “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun
katô mga mataladi gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô
sawa din, tô kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté, na ipag
din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà para katô kataladi din na
inaté.* 25 Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan,

* **22:24** 22:24 Ahaán tô Deuteronomio 25:5.

asal inaté sikandin na ándà pa batà din. Purisu tô ikaduwa kataladi igkalyag katô bayi, 26 asal magunawa tô inému tun kandin asta tun ta ikatállu sippang
tun ta ikapittu. Tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na igkalyag katô bayi,
inaté dan langun na ándà palang batà dan. 27 Tun ta katapuriyan, inaté tô
bayi. 28 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan
tun ta pittu mataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô langun dan
kandin."
29 Igtaba si Jesus, na mà din, "Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tô
kagi ka Manama na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tô lumun ka
Manama ukit katô katulusan din. 30 Tun ta kanté puman ka Manama katô
mga manubù, dì dan dán pakalyagé, su iring dan dán katô mga panaligan
ka Manama tun ta langit. 31 Tingód katô kanté ka Manama ka mga manubù,
iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama ákniyu, na mà din,
32 " 'Sakán tô Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.'†
Dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga
manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama."
33 Tô igdinág tô ilimud mga manubù kani igtinurù din, tuu isalábbuan tô
langun dan.

Tô sugù na tuu ágkailanganán
Mat 22:34-40; Mar 12:28-34; Luc 10:25-28

34 Na, tô igdinág tô mga Pariseo na ándà ikataba tô mga Saduseo ki Jesus,
igpalimudé dan puman asta igpadani dan tun ki Jesus. 35 Duwán sábbad
tun kandan na katig ágtinurù katô mga sugù. Kakalyag din na kuminnam
sikandin minsà ki Jesus. Purisu iginsà sikandin, na mà din, 36 "Sir, tun ta
langun sugù ka Manama ukit ki Moises, ándin sugui tô tuu ágkailanganán?"
37 Igkagi si Jesus, na mà din, " 'Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu
tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, asta tikud tun
ta tibuk panámdám yu.'‡ 38 Tô gó tô sugù na tuu ágkailanganán katô langun.
39 Na, ni gó tô sugù na ikatalundug katô tagnà. 'Ginawayi yu tô unawa yu na
iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.'§ 40 Atin ka ágbánnalán yu ni duwa
sugù ni, ágbánnalán yu tô langun sugù ka Manama asta mga kagi ka propeta
ka Manama na igsulat sayyan."

Insà tingód katô Mesiyas
Mat 22:41-46; Mar 12:35-37; Luc 20:41-44

41 Tô ándà pa panó tô mga Pariseo, iginsà si Jesus kandan, na mà din,
42 "Ándin tô panámdám yu tingód katô Mesiyas? Sadan tô kamónaan din?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Rubbad i David tô Mesiyas."
43 Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka bánnal yan, manan ka igpakagi
katô Ugis Espiritu si David na ágtawarán din na Áglangngagán din tô Mesiyas?
Igsulat i David ni kagi ni,
44 " 'Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan
ku sippang ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku sikan-
dan áknikó.'*
45 Purisu su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na
tô Mesiyas tô rubbad i David?"
46 Asal ándà palang manubù na ikataba ki Jesus. Tikud katô álló tô, ándà
palang manubù na igkinnam iginsà kandin.

---

† **22:32** 22:32 Exodo 3:6,15. ‡ **22:37** 22:37 Deuteronomio 6:5. § **22:39** 22:39 Levitico 19:18.
* **22:44** 22:44 Salmo 110:1.

23

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Mat 23:1-12; Mar 12:38-39; Luc 11:43,46; 20:45-46

1 Na, igtinurù si Jesus katô mga ilimud manubù asta mga disipulu din.
Igkagi sikandin, na mà din, 2 “Tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga Pariseo,
sikandan tô igsarigan na pénagpát katô mga sugù ka Manama ukit ki Moises.
3 Purisu kailangan mánnal kó katô langun gulit-ulitán dan. Asal yakó giring
katô áglumun dan, su dì dan ágbánnal katô mga sugù na gulit-ulitán dan.
4 Iring dan katô mga manubù na ágpirit ka duma manubù na tumiang katô
tuu mabággat asta mahirap ágpiddán, asal ándà palang tabang dan kandan.*
5 Ágpadadurungán dan tô langun ka áglumun dan. Gimun dan tuu dakál tô
ágtaguanan ka kagi ka Manama na ágpiddán dan, asta ágpallayatán dan tô ugpu
katô umpak dan.† 6 Malyag dan munsad tun ta lugar na igpantaganà katô
mga manubù na mallayat é kamanubuan tun ta dakál kalimudan, asta tun ta
madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. 7 Malyag dan respetowan
katô duma mga manubù tun ta plasa, asta tawarán dan na rabbi.‡ 8 Asal dì
mému ka tawarán kó na rabbi, su sábbad dád tô Taratinurù yu, asta mataladi
kó langun. 9 Dì mému ka pabantugán yu tô duma mga manubù nit banuwa
ukit katô katawar yu kandan na ámmà, su sábbad dád gó tô Ámmà yu na
Manama tun ta langit. 10 Dì pagsik mému ka tawarán kó amo, su sábbad dád
tô Amo yu na Mesiyas. 11 Tô manubù tun ákniyu na mallayat é kamanubuan,
tô gó tô kailangan imun iring na ágsuguánnán yu. 12 Atin ka ágpallayat tô
manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà
tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”

Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan
Mat 23:13-28; Mar 12:40; Luc 11:39-42,44,52; 20:47

13 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà
tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó! su ágdalangan yu
tô mga manubù na pasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Madat su ándà
kó pasakup tun kandin, asal tuu pa madat su ágdalangan yu tô mga manubù
na pasakup.
14 [“Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà
tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gagó kó ka
kaduwánnan katô mga gabayi balu. Ágtambunan yu tô madat linumuwan yu
ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tô supak na padungguán
ka Manama ákniyu.]
15 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà
tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su ágtalap-talap kó
tun ta madiyù ébô sakupán yu tô sábbad dád manubù, asta ukit ka katinurù yu
kandin, duwa luppì tô kadattan din ka tandingán ákniyu na makapid kandin
tun ta ágsupakanan!
16 “Makédu-édu kó, su iring kó na bólóg na gagak ka duma manubù. Ágkagi
kó na atin ka tumandô tô manubù ukit dád kani templo, mému ka dì din
tumanán tô tandô. Asal ágkagi kó pagsik, atin ka tumandô tô manubù ukit
katô bulawan na igpadákkát kani templo, kailangan tumanán din gó tô

* **23:4** 23:4 Inalayun dan ágdugangan tô sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal dì dan ágtabang kandan ébô makabánnal dan katô mga sugù. † **23:5** 23:5 Tô gó tô iglumu dan ébô manámdám tô duma manubù na mabákkár tô kasarig dan katô Manama. ‡ **23:7** 23:7 Rabbi é pagtawar katô mga taratinurù ka mga Judio. Magunawa pagsik tun ta 23:8.

tandô. 17 Iring kó na bólóg! Ánnà nángngà tô panámdám yu. Tuu pa ugis tô templo ka tandingán katô bulawan na igpadákkát kani templo, su ágkému ugis tô bulawan tingód katô kógisan kani templo. 18 Ágkagi kó na atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan ka mannanap tun ta saruwan ka Manama, mému ka dì din tumanán tô tandô. Asal ágkagi kó pagsik na atin ka tumandô tô manubù ukit ka mannanap na góbbón tun ta saruwan ka Manama, kailangan tumanán din gó tô tandô. 19 Iring kó na bólóg! Tuu pa ugis tô ággóbbówanan ka tandingán katô mga mannanap na ággóbbón dutun, su ágkému ugis tô mannanap na ággóbbón tun ta saruwan ka Manama tingód katô kógisan katô ággóbbówanan. 20 Purisu atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan, tumandô sikandin ukit katô mannanap na ággóbbón dutun. 21 Atin ka tumandô tô manubù ukit katô templo, tumandô sikandin ukit katô Manama na góddô tun ta templo. 22 Atin ka tumandô tô manubù ukit katô langit, tumandô sikandin ukit katô Manama asta katô gunsadanan din.

23 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su agad ágbággén yu tun ta Manama tô ikasapulù katô langun pamulanán yu agad mga anag, asal ándà yu bánnali tô mga sugù ka Manama na tuu ágkailanganán, tô tingód katô nángngà lumun yu tun ta mga manubù, asta kédu yu, asta kasarig yu ka Manama! Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal yakó ágsódô katô mga ágkailanganán na nángngà yu áglumun. 24 Iring kó na bólóg na gagak ka duma manubù! Ágkangén yu tô délák ulád tikud tun ta wayig na ginámmán yu, asal áglámmáddán yu tô dakál kamelyo.

25 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na mga baso asta mga pinggan na igurasan dád tô tun ta luwà ukit katô mga áglumun ó ágkémun yu, asal maripà tô tun dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta tagawán kó! 26 Sikiyu mga Pariseo, iring kó na bólóg! Kailangan una yu urasi tô tun dalám ka baso asta pinggan ébô malinis pagsik tô tun ta luwà.

27 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na pantyun na igpinturaan ka mapputì. Agad madigár ágsállággan tô tun ta luwà, asal tô tun dalám tuu mawù asta marag mga tullan. 28 Sikiyu pagsik, atin ka ágsállággán kó katô duma mga manubù, iring na ágbánnal kó katô mga sugù ka Manama. Asal tô tun dalám ka pusung yu, ipánnuan kó katô madat, asta kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama.”

Supakan dan ka Manama
Mat 23:29-36; Luc 11:47-51

29 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gimun yu tô mga pantyun para katô mga propeta, asta ágpiyà-piyaan yu tô mga monomento katô mga manubù sayyan na igbánnal katô mga sugù ka Manama. 30 Ágkagi kó na atin ka imanubù kó duma katô mga kamónaan yu sayyan, dì kó pád mimmaté katô mga propeta ka Manama iring katô iglumu dan. 31 Asal ukit katô kagi yu na sikiyu tô mga rubbad katô manubù na igmaté katô mga propeta ka Manama, ágpasóddór kó na iring kó kandan. 32 Purisu makéring kó katô mga kamónaan yu ébô tumanán yu tô madat na ándà dan tumani. 33 Madat kó iring na mga áppuy. Dì kó gó makaluwà tikud tun ta supak ka Manama tun ta ágsupakanan. 34 Purisu pasadunán ku tun ákniyu tô mga

propeta ku, tô mga manubù na ikasóddór ka kagi ku, asta tô mga manubù na tuminurù ákniyu, asal duwán tun kandan na matayan ukit ka kapansal yu tun ta krus. Duwán lagpássán yu tun ta mga simbaan, asta irrayatan yu agad ánda é sadunan dan. 35 Purisu supakan kó gó katô Manama tingód ka kamatayan katô langun manubù na igbánnal katô mga sugù din, tikud katô kamaté ki Abel na ándà salà, sippang katô kamaté ki Zacarias na batà i Baraquias na igmatayan yu tun ta tángngaan katô templo asta katô ággóbbówanan ka mga mannanap. 36 Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó katô Manama tingód katô kamatayan dan."

Iranu si Jesus tingód katô mga taga Jerusalem
Mat 23:37-39; Luc 13:34-35

37 "Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem! Inalayun yu ágmatayan tô langun propeta ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù na igpapid ka Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô dumóppónna, iring na marán na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó malyag! 38 Purisu iring kó na igtananan balé na ándà dalám. 39 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì kó kumita puman kanak sippang ka kumagi kó, 'Durungán ta sikandin na igpasadun katô Áglangngagán na Manama ta dini áknita.' "§

24

Tigkanayan ka kahirapan
Mat 24:1-14; Mar 13:1-13; Luc 21:5-19

1 Na, tô igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igpadani tô mga disipulu din, asta igpakita dan kandin tô mga ássa-ássa balé tun ta templo na madigár ágsállággán. 2 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ni mga ássa-ássa balé tun ta templo na ágsállággán yu, dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa batu."

3 Na, igsadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo, asta igunsad sikandin. Igpadani tô mga disipulu din tun kandin tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Uliti ké. Kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô kakilalaan na masig kad lumónód asta masig dán tô ágtamanán kani banuwa?"

4 Igkagi si Jesus, na mà din, "Banté kó ébô dì kó mapid, 5 su marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas, asta marapung tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan. 6 Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta madiyù, yakó ágkamáddangan kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô ágtamanán. 7 Su marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad harì katô mga sakup ka ássa harì. Duwán ballus asta mga linug tun ta kaluwagan kani banuwa. 8 Ni gó tô tigkanayan katô kahirapan na dumunggù.

9 "Paruudan kó ébô irrayatan kó asta matayan kó. Karingasaan kó katô mga manubù tun ta langun banuwa tingód katô kapasakup yu kanak. 10 Marapung tô mga manubù na sumungkù katô kasarig dan kanak. Pammáttán dan tô unawa dan, asta paringasaé dan. 11 Marapung tô mà kagi mga propeta ka Manama, asta marapung tô mapid dan. 12 Tuu madat tô áglumun ka mga manubù. Purisu mandà tô ginawa katô karapungan. 13 Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan. 14 Tô dì

§ **23:39** 23:39 Ahaán tô Salmo 118:26.

pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa ébô makasóddór tô langun manubù.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Mat 24:15-28; Mar 13:14-23; Luc 21:20-24

15 “Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta templo iring katô igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Daniel (kailangan makagpát tô manubù na masa kani), 16 kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán. 17 Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé ka kaduwánnan. 18 Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát dì mému makólì ébô mangé ka gilisan dan. 19 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô! 20 Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo ó álló ka kapaginawa ka malaguy kó. 21 Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni, asta ándà palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka tandingán kani. 22 Atin ka dì pabbabaán ka Manama tô kadugayan katô kahirapan, maté tô langun manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin ka Manama, pabbabaán din tô kadugayan.

23 “Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, ‘Na, dini dán tô Mesiyas!’ ó duwán kumagi, ‘Taddô tô Mesiyas!’ yakó ágbánnal kandan. 24 Su duwán mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka Manama. Lumun dan tô mga pató asta mga kasalábbuan ébô mapid pád tô mga manubù na igsalin ka Manama. 25 Na, banté kó, su taganà a igulit ákniyu.

26 “Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, ‘Na, tun ta disyerto tô Mesiyas,’ yakó ágsadun. Atin ka duwán kumagi, ‘Na, tun dalám ka balé sikandin,’ yakó gó ágbánnal. 27 Matayyó tô kalónód ku na Igpamanubù iring na kirám na ágséllà tun ta kaluwagan ka langit, asta kitanán katô langun manubù.

28 “Atin ágkitanán yu tô mga ilimud uwak, kasóddóran yu na duwán inaté lawa dutun.”*

Lumónód si Jesus nit banuwa
Mat 24:29-31; Mar 13:24-27; Luc 21:25-28

29 “Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta dì miló tô bulan. Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit. 30 Pakitanán ku tô kakilalaan tun ta langit ka masiggad lumónód na Igpamanubù. Rumanu tô langun manubù nit banuwa su kitanán dan tô kadunggù ku tun ta mga sagulapun tikud tun ta langit, su lumónódda na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku.† 31 Pédupán ku tô trumpeta, papiddán ku tô mga panaligan ka Manama, asta limudán dan tô langun manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa.”

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Mat 24:32-35; Mar 13:28-31; Luc 21:29-33

32 “Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo. 33 Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masiggad lumónód. 34 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni, matuman pa ni

* **24:28** 24:28 Tô kóbadan, atin kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód. † **24:30** 24:30 Ahaán tô Daniel 7:13.

langun. 35 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô mga kagi ku,
asal matuman gó."

Kailangan tumaganà tô langun manubù
Mat 24:36-44; Mar 13:32-37; Luc 17:26-30,34-36

36 "Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód
ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit.
Agad sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô
ikasóddór. 37 Tun ta kalónód ku na Igpamanubù, marapung tô mga manubù
na dì makataganà ka kadunggù ku, iring katô mga manubù sayyan na ándà
paminág ki Noe. 38 Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta
ágpakalyagé dan, sippang na igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô
pamilya din tun ta arka. 39 Asal ándà ikasóddór tô mga manubù ka ándin tô
dumunggù sippang ka ipánnas dan inaté su iglunupan tô tanà, asta ilánnád
dan langun. Tô kalónód ku na Igpamanubù iring katô álló sayyan. 40 Duwán
duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta katananan tô
sábbad. 41 Duwán duwa gabayi na ágging, angén tô sábbad, asta katananan tô
sábbad. 42 Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángnganna dumunggù
na Áglangngagán yu. 43 Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun
ka balé ka kadángngan dumunggù tô takón, makataganà sikandin, asta dì
katakawan tô balé din. 44 Purisu kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù
a na Igpamanubù katô oras na ándà yu panámdámmi."

Tô állang na ágkasarigan
Mat 24:45-51; Luc 12:41-48

45 "Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô gó é imun katô amo din na tarapid
ka langun ka duma mga állang tun ta balé din ébô mággé kandan ka ágkannán
kada álló. 46 Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô igpalumu katô amo
din, kadayawan sikandin ka dumunggù tô amo din. 47 Paminág yu ni kagin
ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun sikandin na tarapid
ka langun tun ta balé katô amo din. 48 Asal ágpanámdám tô madat állang
na madugé pa tô kadunggù katô amo din, 49 asta áglagpássán din tô duma
mga állang na gamama asta gabayi, asta inalayun sikandin ágkan asta ginám
ágdángngan katô mga tuu ágpangginám, 50 dumunggù tô amo din katô álló na
ándà din panámdámmi asta tô oras na ándà din kasóddóri. 51 Purisu supakan
sikandin katô amo din, asta papiddán tun ta mga manubù na kéman dan ka
nángngà tô áglumun. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô
ngipán dan tingód katô kasakit dan."

25

Panunggiringan tingód katô sapulù mga daraga

1 "Iring kani tô katigkanayan katô pagpangulu ka Manama. Duwán sapulù
(10) mga daraga na igsumar katô mama na ágkasalán. Tô tagsábbad-sábbad
kandan igpid ka sulù. 2 Lima tô mga daraga na mapandé, asta lima tô mga
daraga na ágkatuluan. 3 Tô lima mga daraga na ágkatuluan igpid ka sulù,
asal ándà langis* na igpid dan ébô dalámmán dan tun ta sulù ka kémmáttan
dan. 4 Asal tô lima mga daraga na mapandé igpid katô sulù asta langis na
dalámmán dan puman. 5 Idugé na ándà dunggù tô mama na ágkasalán. Purisu
itudugan tô langun daraga asta ináknákkan dan.

6 "Tô tángngà dán ka dukilám, igdinág dan tô manubù na igkagi, na mà din,
'Na, igdunggù dán tô ágkasalán! Sékót kó sumar kandin.' 7 Purisu igánnó tô

* **25:3** 25:3 Langis ka olibo.

langun daraga, asta igpiyaan dan tô mitsa katô sulù dan. 8 Igkagi tô lima
mga daraga na ágkatuluan tun ta lima mga daraga na mapandé, na mà dan,
‘Bággéyi ké ka langis, su masig dán mapadáng ni sulù dé.’ 9 Asal igkagi tô lima
mga daraga na mapandé, ‘Dì ké mággé agó dì makanángngà ni langis na igpid
dé. Madigár pa ka madun kó tun ta tindaan ébô málli kó.’ 10 Purisu igsadun
dan tun ta tindaan ébô málli dan. Róggun katô kapanó dan, igdunggù tô mama
na ágkasalán. Igtákkás tô langun daraga na ikataganà, asta igsadun dan tun ta
ágkasalan. Tô igahu dan dán tun ta balé, igsagpángngan dán tô sállat.
11 “Tô itagad-tagad dán, igdunggù tô lima mga daraga tikud tun ta tindaan,
igtawar dan tikud tun ta luwà katô balé, na mà dan, ‘Sir, abriyi ké pa.’ 12 Asal
igtaba tô ágkasalán, na mà din, ‘Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà a kilala
ákniyu.’
13 “Purisu kailangan inalayun kó tumaganà, su ándà yu kasóddóri ka ándin
állawi ó urasi tô kalónód ku.”

Panunggiringan tingód katô tállu mga állang
Mat 25:14-30; Luc 19:11-27

14 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na
igsadun tun ta madiyù banuwa. Tô ándà pa sikandin panó, igpatawar din tô
mga állang din, asta igsarigan din sikandan ka salapì din. 15 Duwán igbággé
din tun ta tagsábbad-sábbad kandan na nángngà dád katô kakatigan dan. Lima
abuk bulawan tô igbággé din tun ta sábbad állang, duwa abuk bulawan tô
igbággé din tun ta ikaduwa állang, sábbad abuk bulawan tô igbággé din tun
ta ikatállu állang, asta igpanó sikandin. 16 Na, tô állang na igbággayan katô lima
abuk bulawan, ignegosyo din, asta duwán lima abuk bulawan na iganansya
din. 17 Tô állang na igbággayan katô duwa abuk bulawan, duwán pagsik
duwa abuk na iganansya din. 18 Asal tô állang na igbággayan din katô sábbad
abuk bulawan, igkali sikandin tun ta tanà, asta iglábbáng din tô bulawan na
igbággé kandin.
19 “Na, tô idugé dán, igulì tô amo dan, asta igtawar din tô tállu állang na
igbággayan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan. 20 Tô
igpadani tô állang na igbággayan katô lima abuk bulawan, igpid din tô igbággé
kandin asta tô lima abuk bulawan na iganansya din. Igkagi sikandin, ‘Sir,
lima abuk bulawan tô igbággé nu kanak, asta duwán dán lima abuk bulawan
na iganansya ku.’ 21 Igkagi tô amo din, ‘Madigár tô iglumu nu. Madigár
ka manubù asta ágkasarigan ka. Agad délák tô igbággé ku áknikó, ágkasarigan
ka. Purisu dakál tô sarigán ku áknikó. Kadayawan ka iring katô dayó ku.’
22 Igpadani pagsik tô állang na igbággayan ka duwa abuk bulawan, asta igkagi
sikandin, ‘Sir, duwa abuk bulawan tô igbággé nu kanak, asta duwán dán
duwa abuk bulawan na iganansya ku.’ 23 Igkagi tô amo din, ‘Madigár tô
iglumu nu. Madigár ka manubù asta ágkasarigan ka. Agad délák tô igbággé
ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu dakál tô sarigán ku áknikó. Kadayawan
ka iring katô dayó ku.’ 24 Igpadani pagsik tô állang na igbággayan din ka
sábbad abuk bulawan, asta igkagi sikandin, ‘Sir, isóddóran ku na magani ka
manubù, su ágkáttun nu tô igpamula ka duma mga manubù, asta ágtaguán nu
tun ta lukung nu tô trigo na igpalayapan ka duma mga manubù. 25 Purisu
imáddanganna áknikó asta iglábbáng ku tô bulawan nu tun ta tanà. Ulián
kud áknikó ni sábbad abuk bulawan na igbággé nu kanak.’ 26 Igkagi tô amo
din, ‘Tukukán ka, asta madat tô iglumu nu! Igkagi ka na ágkáttun ku tô
igpamula ka duma mga manubù, asta ágtaguán ku tun ta lukung ku tô trigo
na igpalayapan ka duma mga manubù. Su isóddóran nu yan, 27 madigár pád
ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap ku pád na duwán

dán tubù tô igdunggù a.’ 28 Purisu igkagi sikandin tun ta duma mga állang, na
mà din, ‘Kangé yu tô sábbad abuk bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé
yu tun ta állang na duwán sapulù (10) abuk bulawan. 29 Su tô manubù na
duwán kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál katô ágkailanganán din.
Asal tô manubù na ándà kandin, kangayan sikandin katô langun tun kandin.
30 Na, ni madat manubù, pid yu sikandin tun ta luwà tun ta kangittángngan
ébô supakan. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán
dan tingód katô kasakit dan.’ ”

Ruudan tô langun manubù

31 “Tô álló na lumónódda na Igpamanubù, tákkássanna katô langun panali-
gan ka Manama asta katô séllaán ku. Munsadda tun ta madigár gunsadanan
ka pagpangulu. 32 Tô langun manubù tikud tun ta kaluwagan ka banuwa
malimud tun ta saruwan ku, asta passan ku sikandan iring na áglumun katô
taradóppón ka karnero ka ágpassan din tô mga karnero asta tô mga kambing,
33 su áglimudán din tô mga karnero na dadan ta kawanan din, asal áglimudán
din tô mga kambing na dadan ta ibang din. 34 Iring kani tô lumun ku ka
rumuudda, su kumagiya katô mga manubù na dadan ta kawanan ku, ‘Tákkás
kó kanak, su duwán kadayawan yu na igbággé katô Ámmà ku na Manama, su
tumigkanéyad mangulu ákniyu iring katô plano katô Ámmà ku para ákniyu tô
ándà pa imuwi ni banuwa. 35 Tô igballussa, igpakanna ikiyu. Tô itákkanganna,
igpénámma ikiyu. Agad ándà a ikiyu kilalayi tô kadunggù ku tun ákniyu, asal
igpóddô a ikiyu tun ta balé yu. 36 Tô ándà umpak ku, duwán igbággé yu kanak.
Tô ibógókanna, igdóppónanna ikiyu. Tô igprisowa, igahà a ikiyu.’ 37 Na, minsà
tô mga igbánnal katô mga sugù ka Manama na dadan ta kawanan ku, na
mà dan, ‘Sir, kadángngan ka iballusan, asta igpakan dé sikuna? Kadángngan
ka itákkangan, asta igpénám dé sikuna? 38 Kadángngan ka dunggù na ándà
dé sikuna kilalayi, asta igpóddô dé sikuna tun ta balé dé? Kadángngan na
ándà umpak nu, asta igbággayan dé sikuna? 39 Kadángngan ka ibógókan ó
igpriso, asta igahà ké áknikó?’ 40 Tumaba a, ‘Paminág yu ni kagin ku ákniyu.
Ukit ka kalumu yu kani tun ta agad sábbad dád kataladi ku na mabbabà é
kamanubuan, iring na iglumu yu ni kanak.’

41 “Na, kumagiya katô mga manubù na dadan ta ibang ku, ‘Kailangan
supakan kó. Iwà kó tikud dini kanak. Sadun kó tun ta apuy na dì gó
mapadáng ka ándà ágtamanán, su tô gó tô igtaganà ka Manama ébô duwán
antugan din ki Maibuyan asta langun panaligan din. 42 Tô igballussa, ándà
a ikiyu pakanni. Tô itákkanganna, ándà a ikiyu pénámmi. 43 Tô igdunggù a
tun ákniyu, ándà a ikiyu póddói tun ta balé yu. Tô ándà umpak ku, ándà a
ikiyu bággéyi. Tô ibógókanna, ó igprisowa, ándà a ikiyu dóppóni.’ 44 Minsà
dan pagsik, ‘Sir, kadángngan ké kita áknikó na igballus ka, itákkangan ka, ándà
góddóan nu, ándà umpak nu, ibógókan ka, ó igpriso ka, asal ándà ké tabang
áknikó?’ 45 Tumaba a, ‘Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Su ándà kó tabang
katô sábbad dád kadumaan ku na mabbabà é kamanubuan, iring na ándà
kó tabang kanak.’ 46 Purisu pasadunán dan tun ta ágsupakanan na ándà
ágtamanán. Asal tô mga manubù na igbánnal katô mga sugù ka Manama,
bággayan dan ka kantayan na ándà ágtamanán.”

26

Plano na matayan si Jesus
Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Tô igtinurù si Jesus kani langun, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din,
na mà din, 2 “Isóddóran yu na duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan
Ka Kalabé, asta bággénna na Igpamanubù tun ta bállad ka mga manubù na
mansal kanak tun ta krus.”
3 Na, ilimud tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán
ka Judio tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu dan na si Caifas. 4 Igplano
dan na ámmáttán si Jesus na ándà duma manubù na makasóddór ébô
matayan sikandin. 5 Igkagi sikandan, na mà dan, “Kailangan dì ta sikandin
pammáttán dalám ka kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na in-
alayun ágpaminág kandin.”

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Mat 26:6-13; Mar 14:3-9; Juan 12:1-8

6 Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta
balé i Simon na inólian katô bógók din na téték. 7 Róggun igkan dan, duwán
bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà asta igdalám tun ta katiyà na
alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, asta igbusbus din tô pamammut tun
ta ulu i Jesus. 8 Na, tô igkita tô mga disipulu i Jesus katô iglumu katô bayi,
isókó dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Inólaan tô pamammut. 9 Madigár
pád ka barigyaán ka dakál lagà asta bággén tun ta mga ágkayu-ayuan.”
10 Asal isóddóran i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pabayà yu ni bayi,
su madigár tô iglumu din kanak. 11 Inalayun duwán mga ágkayu-ayuan na
mému yu tabangan. Asal diya móddô dini ákniyu ka ándà ágtamanán. 12 Ukit
katô kabusbus din ka pamammut kani lawa ku, igpataganà a ikandin para
katô kalábbáng kanak. 13 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gulit-
ulitan katô Madigár Gulitán tun ta kaluwagan kani banuwa, ulitán tô iglumu
din kanak. Dì sikandin kalingawan.”

Igtandô si Judas na pammáttán din si Jesus
Mat 26:14-16; Mar 14:10-11; Luc 22:3-6

14 Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ágngadanan
ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka
templo, 15 asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka pammáttán ku sikandin,
ándin é bággén yu kanak?”
Purisu igbággé dan kandin tô tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan.
16 Tikud katô oras tô, igangat si Judas ka madigár timpo ébô pammáttán din
si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé
Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

17 Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio katô
Pan Na Ándà Pagpatubù. Igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta
iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé katô
kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?”
18 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sadun kó tun ta sábbad manubù tun ta
Jerusalem, asta kagiyi yu sikandin, ‘Igkagi tô Taratinurù na igdunggù dán tô
oras na igsalin para kandin. Kuman sikandin katô Kalimudan Ka Kalabé nit
balé nu na duma áknami na mga disipulu din.’ ”
19 Na, igbánnal tô mga disipulu din, asta igtaganà dan dutun tô ágkannán
para katô Kalimudan Ka Kalabé.
20 Tô ágsalláp dán tô álló, igkan si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu
din. 21 Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku
ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak.”

22 Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad-sábbad kandan,
na mà dan, “Áglangngagán, sakán?”
23 Igtaba si Jesus, na mà din, “Pammát kanak tô ágtugán kanak.* 24 Matéya
na Igpamanubù, su tô gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal makédu-édu tô
manubù na pammát kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà kamanubù.”
25 Iginsà tô pammát kandin na si Judas, na mà din, “Sir, sakán?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikuna tô igkagi kanan.”

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

26 Na, róggun ágkan dan, igkangé si Jesus ka pan, igpasalamat sikandin tun
ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu
din. Igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap yu ni pan asta kan yu, su ni gó ni
lawa ku.”
27 Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta
igpénám din kandan. Igkagi sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani, 28 su
ni ginámmán ni tô dipanug ku na ulaán ébô kapasinsiyaan tô mga salà katô
marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama dutun
ta mga manubù. 29 Kagin ku ákniyu, diyad muman minám kani ginámmán ta
sippang ka minám ki katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Ámmà ku.”
30 Na, igkanta dan tingód katô kadurung dan ka Manama, asta igsadun dan
tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

31 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Kani ka dukilám,
tumanan tô langun yu kanak tingód katô kahirapan na dumunggù kanak, su
mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé† tô mga karnero na igdóppónan
din.’‡
32 Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea.”
33 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Agad tumanan tô langun dan, asal
diya gó tumanan áknikó.”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka
dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun kanak.”
35 Igkagi si Pedro, na mà din, “Agad matayanna duma áknikó, asal diya
mulun áknikó.”
Magunawa tô igkagi katô langun disipulu.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane
Mat 26:36-46; Mar 14:32-42; Luc 22:39-46

36 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lugar na ágngadanan
Getsemane. Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Unsad kó
kannun róggun madunna taddô ébô dumasalla.”
37 Igpatákkás din si Pedro asta tô duwa gabatà i Sebedeo. Tuu iranu si Jesus,
asta mabággat tô pusung din. 38 Igkagi sikandin, na mà din, “Tuu iranu ni
pusung ku, iring na matéya. Kannun kó dád, asal yakó ágtudug.”
39 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglangkáb sikandin, asta
igdasal, na mà din, “Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta
kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà
tô kanak kakalyag.”

---

* **26:23** 26:23 Ahaán tô Salmo 41:9. † **26:31** 26:31a Pasállabé, ó tibulaag. ‡ **26:31** 26:31b Zacarias 13:7.

40 Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó din
sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, “Isaláb̃buanna su ándà ka
ikatiis ka sábbad dád oras. 41 Yakó ágtudug, asal dasal kó ébô dì kó matalu ka
pagtintal. Tuu madigár tô kakalyag ka pusung yu, asal malómét tô lawa yu.”
42 Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin, na mà din,
“Ámmà, atin ka kailangan mukitta tun ta kahirapan na masig dán dumunggù,
kakalyag ku na tô áknikó kakalyag é matuman.”
43 Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan
na igpantudug, su ágkatudugan dan. 44 Purisu igpanó puman si Jesus, asta ig-
dasal sikandin ka ikatállu. Magunawa tô dasalán din. 45 Na, iglónód sikandin
tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isaláb̃buanna su
igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, igdunggù dán tô oras na
pammáttánna na Igpamanubù, su bággénna tun ta bállad katô mga manubù
na masalà-salà. 46 Tindág kód su panó kid. Igdunggù dán tô manubù na
pammát kanak.”

Igámmát si Jesus
Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

47 Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa
(12) disipulu. Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid
dan ka mga kampilan asta mga paglagpás. Igpapid dan katô mallayat ka
mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio. 48 Taganà igpasóddór
i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù
na adákkan ku, tô gó é ágpamasakán yu. Ámmát yu sikandin.”
49 Tô igdunggù si Judas, sékót igpadani sikandin tun ki Jesus, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Sir, madigár dukilám!”
Asta igadák sikandin ki Jesus. 50 Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din,
“Rarak, manan ka igsadun ka dini?”
Purisu igpadani tô duma mga manubù, asta igámmát dan si Jesus.
51 Na, duwán sábbad disipulu na igtákkás ki Jesus na igtagnus katô kampilan
din, igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta
ipangul tô talinga din. 52 Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, “Ulì
nu tô kampilan tun ta rumà. Tô manubù na gumamit ka kampilan, tô gó
é matayan ka kampilan. 53 Ándà nu basì kasóddóri ni. Atin ka dumasalla
tun ta Ámmà ku, mému papiddán din tô sobra pa katô sapulù duwa (12)
magdakál grupo§ ka mga panaligan din ébô tumabang kanak. 54 Asal atin ka
tabanganna ikandan, dì dán matuman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan
na matumanna dungguan ka kahirapan.”*
55 Na, igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, “Manan ka mámmát
kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. Álló-
álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti. 56 Asal inému
ni langun ébô matuman tô kagi ka Manama na igsulat katô mga propeta din
sayyan tingód kanak.”†
Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo
Mat 26:57-68; Mar 14:53-65; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

57 Na, tô mga manubù na igámmát ki Jesus igpid kandin tun ta balé katô
tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Caifas. Taganà igpalimudé tô mga

§ **26:53** 26:53 Mga mararan é karapungan tun ta tagsábbad-sábbad grupo. * **26:54** 26:54 Ahaán tô Zacarias 13:7. † **26:56** 26:56 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11.

taratinurù ka sugù asta tô mga ágtugállán ka Judio. 58 Igtalundug si Pedro,
asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta luwà ka balé
katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro duma katô mga
tarabanté ka templo ébô kasállággan din ka ándin é lumun dan ki Jesus.
59 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun ágpangulun
ka templo, igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán
gunayan na matayan dan sikandin. 60 Asal ándà dan kanángngai katô igulit
dan tingód kandin, agad marapung tô mga igtestigos ka bulaló. Tô itagad-
tagad dán, duwán duwa manubù na igpadani tun kandan, 61 asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Igdinág dé tô igkagi din, na mà din, ‘Makémuwa
dumadat kani templo ka Manama, asta patindággán ku puman dalám ka tállu
álló.’ ”‡
62 Igtindág tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta iginsà sikandin, na
mà din, “Ándin é taba nu? Bánnal tô igkagi kani mga manubù?”
63 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu igkagi tô tuu mallayat ka pangulu ka
templo, na mà din, “Maggátta ágkagi áknikó ukit ka ngadan ka manté Manama
na kailangan mulit ka katô kabánnalan. Uliti ké ka sikuna tô Mesiyas na Batà
ka Manama.”
64 Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi nu. Ulitán ku ákniyu, duwán
álló na kumita kó kanak na Igpamanubù na gunsad dadan tun ta kawanan
katô Matulus Manama ébô manguluwa duma kandin. Tákkássanna katô mga
sagulapun tun ta langit.”§
65 Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô kapa din
tingód ka sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igpagunawa sikandin
katô Manama. Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka duma manubù tingód
kandin. Igdinág tad na igpagunawa sikandin katô Manama. 66 Na, ándin é
ruud yu tingód kandin?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Kailangan matayan sikandin.”
67 Na, igilábban dan tô báttuk din, igsuntuk dan sikandin, asta duwán
igsampal kandin. 68 Igkagi sikandan, na mà dan, “Na, atin ka bánnal na
sikuna tô Mesiyas, uliti ké ka sadan tô igsuntuk áknikó!”*

Igbulun i Pedro si Jesus
Mat 26:69-75; Mar 14:66-72; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

69 Na, igunsad si Pedro tun ta luwà katô balé. Duwán sábbad állang bayi
na igpadani tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô
kadumaan i Jesus na taga Galilea.”
70 Asal igbulun si Pedro na igdinág katô langun manubù, na mà din, “Ándà
sóddór ku tingód katô igkagi nu.”
71 Na, tô igalin si Pedro madani tun ta sállat, duwán ássa állang bayi na igkita
kandin, asta igkagi tô bayi tun ta duma mga manubù, na mà din, “Ni manubù
ni kadumaan i Jesus na taga Nazaret.”
72 Asal igbulun dán puman si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà
a kilala kandin.”
73 Ándà kadugé, duwán puman mga manubù na igpadani tun ki Pedro, asta
igkagi sikandan, na mà dan, “Bánnal gó sikuna tô sábbad kadumaan i Jesus, su
ágkilalan na iring kandin tô kakagi nu.”
74 Asal igsapà gó si Pedro, na mà din, “Agad matéya pa, ándà ku gó kilalayi
tô manubù tô.”

---

‡ **26:61** 26:61 Ahaán tô Juan 2:19-22. § **26:64** 26:64 Ahaán tô Salmo 110:1; Daniel 7:13. * **26:68** 26:68 Ahaán tô Lucas 22:64.

Tigkô dád igukkarà tô manuk. 75 Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi
i Jesus na mulun sikandin ki Jesus ka makatállu ka dì pa mukkarà tô manuk.
Na, igluwà si Pedro, asta tuu gó igsággó.

27

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Mat 27:1-2; Mar 15:1; Luc 23:1-2; Juan 18:28-32

1 Na, tuu pô sállám, igpalimudé tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka
templo asta tô mga ágtugállán ka Judio. Igpatóngkóé dan ka ándin é dimanda
dan tun ta gobyerno tingód ki Jesus ébô matayan sikandin. 2 Igbagkás dan tô
bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ta gobernador na si Pilato.

Igpangarát si Judas
Mat 27:3-10; Lumu 1:18-19

3 Na, si Judas na igpammát ki Jesus, tô ikasóddór sikandin na igruudan si
Jesus na matayan, iranu sikandin tingód katô iglumu din. Igulì din tô tállu
pulù (30) abuk mapputì bulawan tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo
asta mga ágtugállán ka Judio. 4 Igkagi sikandin, na mà din, “Duwán salà ku,
su igpammát ku tô manubù na ándà palang salà.”

Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà labut dé kanan! Áknikó salà!”

5 Purisu igantug din tô mga abuk mapputì bulawan tun ta dalám ka templo,
igpanó sikandin, asta igpangarát na igirát katô alig din.

6 Igpamudut katô mallayat ka mga pangulu ka templo tô mga abuk map-
putì bulawan na igantug i Judas, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin
ka taguán ta ni mapputì bulawan tun ta ágtaguanan ka salapì ka templo,
makalapas ki ka sugù, su ni gó é bayad ka kamatayan katô sábbad manubù.”

7 Purisu igpasábbadé dan, asta tô gó é bayad dan katô tanà katô taraimu ka
kudán ébô duwán ágláb bángnganan ka mga manubù na ánnà taga Jerusalem.
8 Purisu ágngadanan tô “Tanà Ka Dipanug” sippang áknganni.

9 Purisu ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Jeremias,
na mà din,

“Tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan tô lagà din na igsábbadan katô pira
mga rubbad i Israel. 10 Tô gó é bayad dan katô tanà katô taraimu ka
kudán, su tô gó é igsugù katô Áglangngagán kanak.”*

Iginsà-insà i Pilato si Jesus
Mat 27:11-14; Mar 15:2-5; Luc 23:3-5; Juan 18:33-38

11 Na, tô igpid dan ki Jesus tun ta gobernador, iginsà tô gobernador, na mà
din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”

12 Tô igdimanda tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga
ágtugállán ka Judio tingód ki Jesus, ándà gó taba si Jesus.

13 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tô igkagi dan tingód áknikó.
Ándà taba nu kandan?”

14 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu tuu isalábbuan tô gobernador.

Igruudan si Jesus na matayan
Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

15 Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô
gobernador na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô
salinán katô langun manubù. 16 Na, duwán madat manubù na igpriso na tuu

* **27:10** 27:9-10 Zacarias 11:12-13.

ibantug na ágngadanan ki Barabas. 17 Purisu tô ilimud tô marapung manubù,
iginsà si Pilato, na mà din, “Sadan tô kakalyag yu na paluwaán ku? Si Barabas
ó si Jesus na ágtawarán na Mesiyas?”
18 Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpammát tô mga pangulu ka
templo ki Jesus su gingà dan dád kandin.
19 Róggun igunsad si Pilato tun ta ágruudanan, duwán manubù na igpapid
katô sawa din ébô ulitán tô kagi din, na mà din, “Yaka gilabut katô manubù na
ándà salà, su tuuwa isamuk tingód kandin ukit ka tagénáp ku géna dukilám.”
20 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio
inalayun igsutsut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán si Barabas asta
pamatayan si Jesus. 21 Ándà kadugé, iginsà puman tô gobernador, na mà din,
“Sadan tô kakalyag yu na paluwaán ku?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Si Barabas.”
22 Iginsà si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku si Jesus na ágtawarán Mesiyas?”
Igtaba tô langun dan, na mà dan, “Pansalan sikandin tun ta krus!”
23 Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”
Asal igtuu baling igmabákkár tô ullaón dan, na mà dan, “Pansalan sikandin
tun ta krus!”
24 Na, isóddóran dán i Pilato na ándà dán mému din kandan, asta masig
dan dán sumamuk. Purisu igkangé sikandin ka wayig, asta igdamù sikandin
róggun igsállág dan kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Ándà labut ku ka
kamatayan kani manubù ni. Ákniyu kakalyag ni.”
25 Igkagi tô langun manubù, na mà dan, “Mému supakan ké katô Manama
asta tô mga rubbad dé tingód katô kamatayan din!”
26 Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan. Igpalagpás din
si Jesus, asta igbággé din tun ta mga sundalo din ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus
Mat 27:27-31; Mar 15:16-20; Juan 19:2-3

27 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador,
asta iglimud dan tô langun ka kadumaan dan na mga sundalo. 28 Iglusutan
dan si Jesus ka umpak, asta igumpakan dan sikandin ka mallutù kapa.
29 Igpákkù dan tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din.
Duwán iring na balakayu na igpawidan dan kandin iring na tukád ka harì.
Iglingkóód dan asta mà kagi ágtanggap dan ka harì. Igkagi sikandan, na mà
dan, “Durungán ka na Harì ka mga Judio!”
30 Igilábban dan sikandin. Igkangé dan tô iring na balakayu tikud tun
kandin, asta iglagpás dan tô ulu din. 31 Pángnga igbuyas-buyas dan kandin,
iglusut dan tô mallutù kapa tikud tun kandin, asta igpómpak dan puman ki
Jesus tô kandin umpak. Igpid dan sikandin tikud tun ta balé katô gobernador
ébô pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

32 Tô igluwà dan tikud tun ta Jerusalem, ikitaan ka mga sundalo tô sábbad
taga Cirene na ágngadanan ki Simon. Igpirit dan sikandin igpatiang katô krus
na pansalan ki Jesus. 33 Igsadun dan tun ta lugar na ágngadanan Golgota.
(Tô kóbadan, “Bóngó-bóngó.”) 34 Igbággé dan ki Jesus tô bino na igbaláttan ka
mappait bawì.† Tô igkinnam sikandin, ándà din panayuni inámmi.

† **27:34** 27:34 Bággén dan pád ki Jesus tô bawì ébô dì sikandin makariyu ka masakit.

35 Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô
umpak din ukit ka ripa.‡ 36 Igunsad dan, asta igbanté dan kandin. 37 Duwán
igsulat na igpatagù tun datas ka ulu din tingód katô dimanda kandin, na
ágkabasa, “SI JESUS NA HARÌ KA MGA JUDIO.”
38 Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa
krus, tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan
din.
39 Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas
kandin,§ 40 asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka sikuna tô makému
dumadat katô balé ka Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu
álló, tabangi nu tô áknikó sarili ébô dì ka maté! Atin ka bánnal ka Batà ka
Manama, pónóg ka tikud dun ta krus.”
41 Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô mallayat ka mga pangulu
ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio. Igkagi
sikandan, na mà dan, 42 “Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì
maté. Asal dì sikandin makatabang katô kandin sarili ébô dì sikandin maté.
Sikandin kun tô Harì ka mga rubbad i Israel. Atin ka makapónóg sikandin
tikud dun ta krus, mamaké ki kandin. 43 Manama kun tô ágsarigan din. Atin
ka duwán kakalyag ka Manama kandin, tumabang tô Manama kandin, su
igkagi sikandin, ‘Batà a katô Manama.’ ”
44 Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô duwa tulisan na igpansalan
tun ta krus duma kandin.

Inaté si Jesus
Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

45 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa
dalám ka tállu oras.* 46 Tô alas tres ka mapun, igullaó si Jesus ka mabákkár tun
ta kagi ka Hebreo, na mà din, “*Eli, Eli, lama sabaktani?*” Tô kóbadan, “Manama
ku, Manama ku, manan ka igpabayà a ikuna?”
47 Tô igdinág tô duma mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan,
“Igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan.”
48 Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám
tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta iring na balakayu asta
igpadatas tun ta babbà i Jesus.† 49 Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà
dan, “Pabayà nu sikandin, su sállággán ta ka dumunggù si Elias ébô tumabang
kandin.”
50 Na, igullaó puman si Jesus ka mabákkár, igsarig din tô espiritu din tun ta
Ámmà din asta inaté sikandin.
51 Tigkô dád itángngà tô tabir‡ tun ta tángngaan katô templo. Itángngà
tikud tun datas sippang tun ta asag. Iglinug, asta itábbag tô magdakál mga
batu. 52 Ipókéan tô mga lábbáng, asta inanté puman tô marapung manubù
na igbánnal ka Manama. 53 Igluwà dan tikud tun ta mga lábbáng dan.
Pángnga inanté puman si Jesus, igsadun tô mga inanté tun ta Jerusalem, asta
marapung tô mga manubù na ikakita kandan.

---

‡ **27:35** 27:35 Ahaán tô Salmo 22:18. § **27:39** 27:39 Ahaán tô Salmo 22:7-8. * **27:45** 27:45 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. † **27:48** 27:48 Ahaán tô Salmo 69:21. ‡ **27:51** 27:51 Tô ágngadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Tô tabir igimu na sampáng katô tuu ugis góddóan katô Manama. Dalám ka sábbad ámmé, makasábbad dád makahu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ébô katambunan tô salà ka mga manubù. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

54 Na, tô mga sundalo asta tô kapitan na igbanté ki Jesus, tô igriyu dan katô
linug asta igkita dan tô ilumu, igkállas dan asta igkagi sikandan, na mà dan,
“Bánnal gó na Batà sikandin ka Manama!”
55 Marapung tô mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita pagsik katô
ilumu. Sikandan tô taganà igtákkás ki Jesus tikud tun ta Galilea asta igtabang
kandin. 56 Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, tô sangé din si
Maria na innà katô mallaki na si Santiago asta si Jose, asta tô sawa i Sebedeo.

Tô kalábbáng ki Jesus
Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

57 Tô mapun dán, igdunggù tô ágkaduwánnan na ágngadanan ki Jose na taga
Arimatea na igpamaké ki Jesus. 58 Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù
din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din. Igkagi si Pilato na bággén tô lawa
kandin. 59 Na, igkangé i Jose tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás
din katô mantu mapputì óggét. 60 Duwán lábbáng na mantu igpému i Jose para
kandin tun ta pangpang, asta tô gó tô iglábbángngan din katô lawa i Jesus.
Iglilid din tô dakál batu na pagsagpáng katô lábbáng, asta igpanó sikandin.
61 Igunsad si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta tubang katô
lábbáng.

Igpabantéyan tô iglábbángngan

62 Pagkasimag, dalám ka álló ka kapaginawa, igsadun tun ki Pilato tô mga
Pariseo asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo. 63 Igkagi sikandan, na
mà dan, “Sir, duwán isampáttan dé. Tô ándà pa kamaté tô manubù na mà
kagi Mesiyas, igkagi sikandin na manté puman tun ta ikatállu álló. 64 Purisu
madigár ka pabantéyan nu tô iglábbángngan kandin ka mga sundalo dalám ka
tállu álló agó takón katô mga disipulu din tô lawa din asta mulit dan na inanté
dán sikandin. Atin ka makalimbung dan na mà kagi inanté sikandin, tuu pa
madat ka tandingán katô una kalimbung din.”
65 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Óó. Patákkás yu tô mga sundalo, asta
tuu yu pabantéyi tô iglábbángngan kandin.”
66 Purisu igsadun dan tun ta lábbáng, asta igtaguan dan ka pató tô dakál
batu na igsagpáng ébô ándà makahu. Igpabantéyan dan katô mga sundalo.

28

Inanté puman si Jesus
Mat 28:1-10; Mar 16:1-10; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

1 Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, tô ándà pa silat tô álló ka sállám
ka Linggo, igsadun si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta
iglábbángngan ki Jesus ébô mahà. 2 Tigkô dád tuu iglinug, su duwán panaligan
katô Áglangngagán na igpónóg tikud tun ta langit, iglilid din tô dakál batu na
igsagpáng katô lábbáng, asta igunsadan din. 3 Tuu pakasirang tô bónnóng din
iring na kirám, asta tuu mapputì tô umpak din. 4 Igkárkár tô mga sundalo na
igbanté tingód katô máddang dan, asta ibantang dan tun ta tanà iring na inaté.
5 Igkagi tô panaligan tun ta mga gabayi, na mà din, “Yakó ágkamáddangan.
Isóddóran ku na ágpamasakán yu si Jesus na igpansalan tun ta krus. 6 Ándà
dini sikandin su inanté dán puman. Tô gó é igkagi din dángngan. Padani kó
asta sállág yu ni igpadággaan kandin. 7 Na, sékót kó tun ta mga disipulu din,
asta uliti yu sikandan na inanté dán sikandin. Muna sikandin kandan tun
ta probinsya ka Galilea. Kitanán dan sikandin dutun. Yakó yu ágkalingawi ni
igkagi ku ákniyu.”

8 Purisu sékót dan igpanó tikud tun ta lábbáng. Agad imáddangan dan, asal
idayawan dan. Igpalaguy dan ébô mulit dan katô mga disipulu i Jesus.
9 Tigkô dád igpakita si Jesus kandan tun ta dalan, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Madigár sállám!”
Igpadani dan tun ki Jesus, igawidan dan tô paa din, asta igpangadap dan
sikandin. 10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Sadun kó tun
ta mga kataladi ku, asta kagiyi yu sikandan na madun dan tun ta Galilea, su
kitanánna ikandan dutun.”

Tô igulit katô mga tarabanté

11 Na, róggun igpanó tô mga gabayi, igsadun tun ta Jerusalem tô mga
sundalo na igbanté katô lábbáng. Igulit dan katô mallayat ka mga pangulu
ka templo tingód katô langun na ilumu. 12 Purisu igpalimudé dan asta tô
mga ágtugállán ka Judio, asta igpatóngkóé dan. Dakál tô salapì na igbággé dan
tun ta mga sundalo, 13 asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ulit kó katô duma
mga manubù na róggun ágtudug kó tô dukilám, igsadun tô mga disipulu din
asta igtakó dan tô lawa din. 14 Atin ka makasóddór tô gobernador, sikami tô
tumóngkô kandin ébô ándà madat na makadunggù ákniyu.”
15 Purisu igtanggap katô mga sundalo tô salapì, asta igbánnal dan katô
igkagi kandan. Tô gó tô gulit-ulitán katô mga Judio sippang áknganni.

Igpakita si Jesus tun ta mga disipulu din
Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

16 Na, igsadun tô sapulù sábbad (11) disipulu i Jesus tun ta Galilea sippang
tun ta pabungan na igpasadunan i Jesus kandan. 17 Tô igkita dan kandin,
igpangadap dan kandin. Asal ágduwa-duwa tô mga duma ka bánnal gó si Jesus
tô igkita dan. 18 Igpadani si Jesus tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Igpapanguluwad katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa. 19 Purisu
sadun kó asta imu yu na mga disipulu tô mga manubù tun ta langun banuwa.
Bunyagi yu sikandan ukit ka ngadan katô Ámmà na Manama, katô Batà, asta
katô Ugis Espiritu. 20 Tinurui yu sikandan na kailangan tumuman dan katô
langun igkagi ku ákniyu. Yakó yu ágkalingawi na inalayunna dumuma ákniyu
sippang tun ta ágtamanán kani banuwa.”

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Marcos

Una Basan

Tô igpamanubù si Jesu-Cristo, mallaki pa si Marcos. Igóddô sikandin tun ta Jerusalem. Tô balé din tô marikit ágkalimudan katô mga disipulu i Jesus. Purisu ikasóddór si Marcos ki Pedro asta katô duma mga disipulu i Jesus. Ukit basì katô igkagi i Pedro ki Marcos, igpamaké sikandin ki Jesu-Cristo.

Tô igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta mga manubù na ánnà Judio ébô mulit-ulit kandan tingód ki Jesus, igtákkás si Marcos su si Bernabe tô imaluy kataladi din. Asal tô ándà dan pa sadun tun ta ássa mga banuwa na sadunan dan, igdiyà si Marcos kandan.

Tô iglabé tô duwa ámmé, igplano si Pablo asta si Bernabe na lumónód dan tun ta mga banuwa na igsadunan dan dángngan. Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan puman si Marcos, asal dì mému ki Pablo. Purisu igpasuwayé si Pablo asta si Bernabe su ándà dan pasábbadé. Igpatákkás i Bernabe si Marcos, asta igsadun dan tun ta ássa mga banuwa ébô mulit-ulit.

Tô iglabé tô mga pira ámmé, igmabákkár dán tô kapamaké i Marcos ki Jesus. Tô igóddô si Pablo tun ta lunsud ka Roma, si Marcos tô sábbad kadumaan din. Dakál tô igtinurù i Pablo ki Marcos.

Ni libro igsulat i Marcos róggun na góddô sikandin tun ta Roma. Igsulatan din tô mga manubù na ánnà Judio. Si Marcos tô tagnà igsulat tingód katô mga iglumu i Jesus. Igsulat din ni ébô makasóddór tô mga taga Roma tingód ki Jesus. Délák tô igsulat din tingód ka ágtinuruán i Jesus, asal dakál tô igsulat din tingód ka mga kasalábbuan na igimu i Jesus ébô kasóddóran dan na matulus sikandin. Igsulat din pagsik na igpasinsiya si Jesus katô mga manubù na masalà-salà.

Igtinurù si Juan na Tarabunyag
Mar 1:1-8; Mat 3:1-12; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Ni gó tô katigkanayan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo na Batà ka Manama. 2 Na, igsulat katô propeta sayyan na si Isaias tô kagi ka Manama, na mà din,

“Duwán sábbad manubù na papiddán ku muna áknikó ébô taganaán tô ukitan nu.*
3 Mabákkár tô kóllaó din tun ta disyerto, ‘Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.’ ”†

4 Na, si Juan na Tarabunyag tô igsadun tun ta disyerto asta igulit-ulit sikandin na kailangan rumákkád tô mga manubù ka mga salà dan asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan dan ka Manama. 5 Marapung tô mga manubù tikud tun ta mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem na igsadun tun ki Juan ébô maminág kandin. Igrákkád dan katô mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.

6 Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán din kindal ka mannanap. Ágkannán din tô mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto. 7 Igulit-ulit sikandin, na mà din, “Duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Purisu ánnà nángngà agad lumingkóódda ébô lumusut dád katô sandalyas din.

* **1:2** 1:2 Malaquias 3:1. † **1:3** 1:3 Isaias 40:3.

8 Sakán ágbunyag dád ákniyu ka wayig. Asal sikandin tô munyag ákniyu ka Ugis
Espiritu.”

Igbunyagan asta igtintal si Jesus
Mar 1:9-13; Mat 3:13-4:11; Luc 3:21-22; 4:1-13

9 Na, ándà kadugé, igpanó si Jesus tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup
ka probinsya ka Galilea, igsadun sikandin tun ta Wayig ka Jordan, asta
igpabunyag ki Juan. 10 Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, tigkô dád igkita
din tô langit na ipókéan asta igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na
salapati. 11 Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tô kanak Batà
na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó áknikó.”
12 Na, tigkô dád igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto. 13 Dalám ka
kappatan (40) álló, igóddô sikandin tun ta disyerto asta igtintal i Maibuyan.
Duwán magani mga mannanap ka kabánnássan dutun, asta duwán mga
panaligan ka Manama na igtabang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Mar 1:14-15; Mat 4:12-17; Luc 4:14-15

14 Na, pángnga igpriso si Juan na Tarabunyag, igsadun si Jesus tun ta
probinsya ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán tikud tun
ta Manama. 15 Igkagi sikandin, na mà din, “Ituman dán tô álló na taganà
igtandô, asta masig dán mangulu tô Manama. Purisu rákkád kó ka mga salà
yu, asta bánnal kó katô Madigár Gulitán.”

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà
Mar 1:16-20; Mat 4:18-22; Luc 5:1-11

16 Na, róggun igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea, igkita din tô
duwa mataladi gamama na si Simon asta tô adi din na si Andres. Igpamukut
dan su taraággut dan ka sáddà. 17 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din,
“Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na mággut ka mga manubù.”
18 Tigkô dan igtananan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.
19 Igpanayun si Jesus igpanó tun ta ágkónaan, asta igkita din si Santiago asta
tô adi din na si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé,‡ su ágpiyà
dan ka mga pukut. 20 Tigkô dád, igtawar dan i Jesus. Igtananan dan tô ámmà
dan tun ta barangé asta tô mga taralumu din, asta igtákkás dan ki Jesus.

Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu
Mar 1:21-28; Luc 4:31-37

21 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Caper-
naum. Tô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igsadun si Jesus tun ta simbaan
dan, asta igtinurù sikandin. 22 Isaláббuan tô langun manubù na igpaminág
katô igtinurù din, su duwán katulusan katô katinurù i Jesus na ánnà iring
katô katinurù ka mga taratinurù ka sugù.
23 Na, tun ta simbaan dan, tigkô dád duwán sábbad manubù na igahuwan
ka madat espiritu. 24 Igullaó sikandin, na mà din, “Jesus taga Nazaret, ándà
labut nu áknami. Supakan ké ikuna? Isóddóran ku ka sadan ka. Sikuna tô ugis
Batà ka Manama.”
25 Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, “Yaka gótép! Luwà
ka tikud tun kandin!”
26 Na, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tô manubù, igullaó sikandin, asta
igluwà tikud tun kandin. 27 Na, isaláббuan tô langun manubù, asta igpénsaé
sikandan, na mà dan, “Ándin ni? Mantu ni ágtinuruán? Su ágsuguán din tô
madat mga espiritu, asta ágnunug dan kandin.”

‡ **1:19** 1:19 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

28 Purisu ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea.

Inólian tô marapung manubù
Mar 1:29-34; Mat 8:14-17; Luc 4:38-41

29 Na, tigkô igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun
sikandin tun ta balé i Simon asta i Andres. Igtákkás pagsik si Santiago asta
si Juan. 30 Na, tô timpo tô, ágkalinturan tô bayi na ugang i Simon, asta tigkô
igulitan dan si Jesus tingód kandin. 31 Purisu igsadun si Jesus tun kandin,
igawidan i Jesus tô bállad din, asta igpatindág din. Tigkô dád inólian sikandin
asta igbuwat ka ágkannán kandan.
32 Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tô langun ágkabógókan
asta igahuwan ka madat espiritu. 33 Ilimud tô langun taga Capernaum
tun ta tubang katô balé. 34 Igdappánnan i Jesus ka bállad din tô marapung
manubù na duwán ássa-ássa bógók, asta inólian dan. Marapung tô madat mga
espiritu na igpaluwà din, asal igsapadan din sikandan ébô dì dan pakakagi,
su isóddóran dan ka sadan sikandin.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea
Mar 1:35-39; Luc 4:42-44

35 Na, pagkasimag, tô ándà pa silat tô álló, igánnó si Jesus, asta igsadun
sikandin tun ta lugar na ándà manubù ébô dumasal. 36 Igpamasak sikandin i
Simon asta katô mga kadumaan din. 37 Tô igkita dan kandin, igkagi sikandan,
na mà dan, “Tô langun igpamasak áknikó.”
38 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Madun ki tun ta ássa mga lunsud ébô
mulit-ulitta pagsik dutun, su tô gó tô gunayan ku na igsadunna kannun ta
banuwa.”
39 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya
ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igpaluwà
din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan.

Inólian tô tétékán
Mar 1:40-45; Mat 8:1-4; Luc 5:12-16

40 Na, duwán sábbad tétékán§ na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin,
igpédu-édu asta igkagi, na mà din, “Atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na
makólì ka kani bógók ku.”
41 Inéduwan si Jesus kandin, asta igdappánnan din ka bállad sikandin, asta
igkagi si Jesus, na mà din, “Malyagga. Kólian kad.”
42 Tigkô dád inólian sikandin. 43-44 Maggát igsapad si Jesus kandin, na mà
din, “Dì mému ka ulitan nu tô agad sadan manubui. Asal sadun ka tun ta
pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón
tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises* ébô makasóddór tô
langun manubù na inólian kad.”†
Igpapanó i Jesus sikandin. 45 Asal tô kapanó din, marapung tô mga
manubù na igulitan din tingód katô iglumu i Jesus kandin. Purisu dì pakókit
si Jesus tun ta mga lunsud na pakita katô mga manubù agó marapung tô mga
malimud. Asal igóddô si Jesus tun ta madiyù ka lunsud, asta marapung tô
mga manubù na igsadun tun kandin tikud tun ta langun lunsud.

---

§ **1:40** 1:40 Tétékán, ó sanlahon. * **1:43-44** 1:43-44a Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **1:43-44** 1:43-44b Ahaán tô Levitico 14:1-9.

2

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Mar 2:1-12; Mat 9:1-8; Luc 5:17-26

1 Na, itagad-tagad dán, igulì si Jesus tun ta Capernaum, asta duwán mga
manubù na igdinág na igóddô sikandin tun ta balé din. 2 Purisu marapung tô
mga manubù na ilimud tun ta luwà katô balé, asta igpaliggátté dan madani
tun ta sállat tun ta luwà. Róggun igulit-ulit si Jesus katô kagi ka Manama
kandan, 3 igdunggù tô áppat manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu
é lawa. 4 Ándà dan ikapadani tun ki Jesus su tuu marapung tô mga manubù
na ilimud. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katô balé. Igbóbbówan dan
tô atáp tun ta táppad i Jesus. Igtuntun dan tô ágdággaan katô manubù na dì
ágriyu é lawa. 5 Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun
ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
6 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igunsad dutun, asta igpanámdám
dan, na mà dan, 7 “Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni! Igpagunawa
sikandin katô Manama, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà.”
8 Na, tigkô isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Yakó ágpanámdám iring kanan. 9 Atin ka matággas tô pagtuman ka kagi
tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na, ‘Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,’
matággas pagsik tô pagtuman ka kagi, na, ‘Tindág ka, pid nu yan ágdággaan
nu, asta panó ka.’* 10 Asal su sakán tô Igpamanubù, pakitanán ku ákniyu na
duwán igpapid kanak ébô makapasinsiya a katô masalà-salà† mga manubù
dini ta banuwa.”
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din,
11 “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”
12 Purisu igtindág sikandin, tigkô din dád igpid tô igdággaan din, asta igulì
róggun na ágsállág tô langun manubù. Purisu isalábbuan dan, asta igdurung
dan tô Manama, na mà dan, “Ándà palang igkita ta iring kani!”

Igtawar i Jesus si Levi
Mar 2:13-17; Mat 9:9-13; Luc 5:27-32

13 Na, igsadun puman si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Ilimud tô
langun manubù tun kandin, asta igtinurù sikandin kandan. 14 Tô igpanó si
Jesus, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ágngadanan ki Levi na batà
i Alfeo na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din,
“Tákkás ka kanak.”
Purisu igtindág si Levi, asta igtákkás ki Jesus.‡
15 Na, róggun igkan si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta balé i Levi, igkan
pagsik tô marapung mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na
masalà-salà, su marapung dan na igtákkás ki Jesus. 16 Duwán mga taratinurù
ka sugù na sakup ka mga Pariseo. Tô igkita dan na igkan si Jesus na igduma
katô mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà, igkagi
sikandan tun ta mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka igkan sikandin
duma katô mga taralimud ka buwis asta katô duma mga manubù na masalà-
salà?”

---

* **2:9** 2:9 Tô manubù dì makému makólì ka mga ágkabógókan asta dì makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makólì asta makapasinsiya. Ikólì si Jesus kani manubù ébô kasóddóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù. † **2:10** 2:10 Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio. ‡ **2:14** 2:14 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus.

17 Tô igdinág si Jesus katô igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, “Tô
manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô
manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor. Igsadunna
dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka
Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà.”

Tinurù tingód katô kapuwasa
Mar 2:18-20; Mat 9:14-15; Luc 5:33-35

18 Na, inalayun ágpuwasa tô mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tô mga
Pariseo. Duwán mga manubù na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi sikandan,
na mà dan, “Ágpuwasa tô mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tô mga disipulu
katô Pariseo. Manan ka dì ágpuwasa tô áknikó mga disipulu?”
19 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga
kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô
mama na ágkasalán. 20 Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun
kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló na muwasa dan.”§

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Mar 2:21-22; Mat 9:16-17; Luc 5:36-39

21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tô
pagtapóng katô tapé umpak. Atin ka tô gó é lumun, kumáskás tô pagtapóng,
asta dumakál pa tô bissé katô umpak. 22 Atin ka dalámmán tô bino na mantu
igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému
dalámman tô tapé dán iglanit. Su atin ka tô gó é lumun, murà tô bino, máttu
tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan. Asal kailangan
dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit.”*

Álló ka kapaginawa
Mar 2:23-28; Mat 12:1-8; Luc 6:1-5

23 Na, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô
mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka trigo. Igbagtì
katô mga disipulu din tô mga kanguy ka trigo. 24 Purisu igkagi tô mga Pariseo
tun ki Jesus, na mà dan, “Ku! Iglapas tô mga disipulu nu katô sugù, su dì
mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa.”†
25 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta
kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô
mga kadumaan din, su ándà palang ágkannán dan. Tô timpo tô, si Abiatar tô
tuu mallayat ka pangulu ka templo. 26 Igahu si David tun ta balé ka Manama,
asta igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pagsik pan na
igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô mga pangulu ka templo dád
tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.”‡
27 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igimu ka Manama tô mga manubù ánnà para
katô álló ka kapaginawa, asal igimu din tô álló ka kapaginawa para katô
kadigárran ka mga manubù. 28 Purisu sakán na Igpamanubù tô mému kumagi
ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

---

§ **2:20** 2:20 Muwasa dan su maranu dan. * **2:22** 2:21-22 Tô tapé óggét asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. † **2:24** 2:24 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi. ‡ **2:26** 2:25-26 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

3

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Mar 3:1-6; Mat 12:9-14; Luc 6:6-11

1 Na, igsadun si Jesus tun ta simbaan ka Judio. Duwán sábbad manubù
dutun na igkángkáng é bállad. 2 Duwán mga Pariseo dutun na ágpamasak ka
dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsállág ka dumappán si
Jesus kandin ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa. 3 Igkagi si Jesus tun ta
manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, "Tindág ka dini madani kanak."
4 Na, igkagi si Jesus tun ta mga Pariseo, na mà din, "Tingód ka mga sugù ka
Manama, ándin tô mému lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta
tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô
manubù?"
Asal ándà palang igtaba dan. 5 Na, igsállág i Jesus tô langun manubù. Isókó
sikandin asta iranu tingód ka katággasan katô ulu dan. Igkagi sikandin tun ta
manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, "Káttáng nu yan bállad nu."
Igkáttáng din, asta inólian. 6 Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta
simbaan, asta tigkô dád igpatóngkóé dan asta tô mga manubù na igpasakup
ki Herodes ka ándin tô lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Marapung tô mga manubù tun ta ligad ka ranó
Mar 3:7-12; Mat 12:15-21; Luc 6:17-19

7 Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta
ligad ka ranó. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandan tikud tun ta
probinsya ka Galilea asta probinsya ka Judea, 8 asta mga taga Jerusalem,
asta tikud tun ta probinsya ka Edumea, asta tikud tun ta dipag ka Wayig
ka Jordan, asta marapung tikud tun ta madani katô lunsud ka Tiro asta
Sidon. Tô igdinág dan tingód katô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, igsadun
dan tun kandin. 9 Igkagiyan i Jesus tô mga disipulu din na taganaán dan
tô barangé na sakayan din ébô dì sikandin ágkaliggát katô mga manubù na
ilimud. 10 Marapung tô mga manubù na igdappánnan din ka bállad ébô kólian.
Purisu marapung tô mga ágkabógókan na igpadani tun kandin ébô makawid
kandin asta kólian dan. 11 Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan
ka madat espiritu. Tô igkita dan kandin, iglangkáb dan tun ta saruwan din
asta igullaó sikandan, na mà dan, "Sikuna tô bánnal Batà ka Manama."
12 Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan ándà palang manubù na ulitan
dan tingód kandin.

Tô sapulù duwa apostoles
Mar 3:13-19; Mat 10:1-4; Luc 6:12-16

13 Na, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan, asta igtawar din tô mga manubù
na igsalin din, asta igsadun dan tun kandin. 14 Duwán sapulù duwa (12)
disipulu na igsalin din ébô inalayun mákkás kandin. Tô gó tô mga igpapid din
ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán, 15 asta igbággé din kandan tô katulusan
ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu tun ta manubù. 16 Ni
gó tô mga ngadan katô igsalin din, si Simon na ágngadanan i Jesus ki Pedro,
17 tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan na ágngadanan i Jesus
ki Boanerges. (Tô kóbadan, "dì mataló.") 18 Igsalin din pagsik si Andres, si
Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo,
si Simon na magani, 19 asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Si Jesus asta si Maibuyan
Mar 3:20-30; Mat 12:22-32; Luc 11:14-23; 12:10

20 Na, igulì si Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud puman tun
kandin. Purisu si Jesus asta tô mga disipulu din ándà dán oras dan para
kuman. 21 Tô igdinág tô mga pamilya i Jesus, igsadun dan tun kandin ébô
kangén sikandin, su ágkagi tô mga manubù na ágkangulág sikandin.
22 Duwán mga taratinurù ka sugù na igdunggù tikud tun ta Jerusalem, asta
igkagi dan tingód ki Jesus, na mà dan, "Igahuwan sikandin katô pangulu
ka madat mga espiritu na si Belsebul.* Ukit katô katulusan i Maibuyan
makapaluwà sikandin ka madat mga espiritu tikud tun ta manubù."
23 Asal igtawar si Jesus kandan, asta igtinurù sikandin kandan ukit kani
panunggiringan, na mà din, "Dì gó ágpéwà si Maibuyan katô mga sakup din
tikud tun ta manubù. 24 Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu,
dì madugé mandà tô pagpangulu din. 25 Atin ka ágpamatayé tô sábbad pamilya,
dì madugé padiyaé dan. 26 Atin ka sumulung si Maibuyan katô kandin mga
sakup, dì manayun tô pagpangulu din su mandà gó ni.
27 "Atin ka mabákkár tô manubù, dì kahuwan tô balé din asta dì kangén
tô kaduwánnan din. Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa
mabákkár ka tandingán kandin, tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta
makakangé katô langun tun ta balé din.
28 "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na masalà-salà, atin
ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama, agad kumagi
sikandin ka madat tingód katô Manama. 29 Asal tô manubù na ágkagi ka
madat tingód katô Ugis Espiritu, tô gó tô salà na dì gó kapasinsiyaan."
30 Tô gó é igkagi i Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù, su igkagi sikandan
na igahuwan sikandin ka madat espiritu.

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Mar 3:31-35; Mat 12:46-50; Luc 8:19-21

31 Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din. Igtindág sikandan
tun ta luwà ka balé, asta duwán igpatawar dan kandin. 32 Marapung tô mga
manubù na igunsad madani tun ki Jesus, asta duwán igkagi kandin, na mà
dan, "Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na
tumóngkô áknikó."
33 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Kagin ku ákniyu ka sadan tô innà ku asta
tô mga kataladi ku."
34 Na, igsállág si Jesus tun ta langun manubù na igunsad na iglibut kandin,
asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku!
35 Tô mga manubù na ágbánnal ka kagi katô Manama, sikandan tô mému na
innà ku asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi."

4

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Mar 4:1-9; Mat 13:1-9; Luc 8:4-8

1 Na, duwán álló na igtinurù puman si Jesus tun ta ligad ka ranó. Su
iglibutan sikandin katô marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé
na igpundowan tun ta ranó ébô tuminurù. Igtindág tô langun manubù tun ta
ligad ka ranó ébô maminág kandin. 2 Marapung tô kabánnalan na igtinurù
din kandan ukit ka panunggiringan. Tô igtinurù si Jesus, igkagi sikandin,
na mà din, 3 "Paminág kó kanak! Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta
kinamát din ébô sumabud ka bánnì. 4 Tô igsabud din tô bánnì, duwán isabud
tun ta dalan, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun. 5 Duwán ássa bánnì na

* **3:22** 3:22 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

isabud tun ta batun na délák dád tô tanà. Sékót igtubù, su ánnà madalám tô
tanà. 6 Tô igménit dán tô álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut. 7 Duwán
ássa bánnì na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Asal itambunan katô
dugin sigbát tô pamula, asta inaté. Purisu ándà ikabuuy. 8 Asal duwán bánnì
na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù. Igdakál asta igbuuy
ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus."
9 Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu kailangan maminág kó ébô makagpát
kó."

Ágdantulán katô mga panunggiringan
Mar 4:10-12; Mat 13:10-17; Luc 8:9-10

10 Na, tô igpanó dán tô karapungan ka mga manubù, duwán mga kadu-
maan katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na iginsà kandin tingód katô mga
panunggiringan na igtinurù din. 11 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sikiyu tô ig-
pakitaan ka Manama katô kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód
katô pagpangulu din. Asal ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù
ku katô duma mga manubù 12 ébô agad sumállág dan, dì dan makakita katô
kóbadan. Agad maminág dan, dì dan makagpát katô kabánnalan agó rumákkád
dan asta pasinsiyaan dan."*

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Mar 4:13-20; Mat 13:18-23; Luc 8:11-15

13 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka ándà kó ikagpát kani panung-
giringan, dì kó makagpát katô langun panunggiringan na ágtinuruán ku. 14 Tô
manubù na igsabud ka bánnì, iring sikandin katô manubù na ágtinurù ka
kagi ka Manama. 15 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù
na ágpaminág ka kagi ka Manama, asal tigkô dád ágsadunan i Maibuyan ébô
agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan. 16 Tô bánnì na isabud tun ta
batun, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta sékót
dan ágtanggap na duwán dayó dan. 17 Asal ka kahirapan asta kérrayatan dan
tingód ka kabánnal dan katô kagi ka Manama, sékót ágkandà tô kabánnal dan,
su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut. 18 Na, tô bánnì na isabud
tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na ágpaminág katô
kagi ka Manama na igtinurù. 19 Asal talun dan katô sasó tingód ka kantayan
dan, katô kakalyag dan na kaduwánnan, asta ássa mga kakalyag dan. Purisu
ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág dan. 20 Asal tô bánnì na
isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi
ka Manama, asta ágbánnal dan. Duwán gó ágpulusán dan iring katô madigár é
tubù na igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus."

Sulù na ágsapatán
Mar 4:21-25; Mat 5:15; 13:12; Luc 8:16-18

21 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan,
asta dì taguán tun ta siráb ka katri. Asal madigár ka ágsapatán. 22 Na, ándà
palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik
ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló. 23 Kailangan maminág
kó ébô makagpát kó."
24 Igkagi si Jesus, na mà din, "Kailangan bánnalán yu tô igdinág yu. Atin
ka mággár-ággár kó tumuman katô igdinág yu, dakál tô kagpáttan yu, asta
dugangan ka Manama tô inagpáttan yu. 25 Tô manubù na ágbánnal katô
kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan ébô tuu pa dakál. Asal tô
manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan."

* **4:12** 4:12 Ahaán tô Isaias 6:9-10.

Panunggiringan tingód ka bánnì na ágtubù

26 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Iring kani tô pagpangulu ka Manama.
Atin ka sumabud tô manubù ka bánnì tun ta kinamát din, 27 ándà tana din
tingód ka karáttáb katô bánnì agad álló asta dukilám, su manayun tumubù
asta dumakál tô igsabud din agad ándà din kagpátti tô tingód ka karáttáb katô
bánnì. 28 Inalayun tumubù tô sabudán tun ta tanà, su muna dumakál, asta
dumaun, asta muuy. 29 Atin ka malutù dán tô buuy, káttun ka manubù, su
igdunggù dán tô álló ka kakáttu.”

Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu ka mustasa
Mar 4:30-34; Mat 13:31-32,34; Luc 13:18-19

30 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu
ka Manama ukit kani panunggiringan. 31 Tuu délák tô lisu ka mustasa na
ágpamulan ka manubù tun ta kinamát din. Agad tuu pa délák tô lisu ka
mustasa ka tandingán katô langun ka duma mga lisu, 32 asal ka mapamula
dán, ágtubù asta ágkému na tuu pa dakál ka tandingán ka langun ka duma mga
pamula. Magdakál tô mga panga, asta ágsalagan katô mga manuk ta kayun.”
33 Igtinurù si Jesus kandan ukit tun ta marapung mga panunggiringan
iring kani sippang dád katô ágkagpáttan dan. 34 Igpókit din tun ta pa-
nunggiringan tô langun katinurù din kandan. Asal ka ándà ássa manubù,
igulit sikandin tun ta mga disipulu din ka ándin tô kóbadan katô langun
panunggiringan.

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Mar 4:35-41; Mat 8:23-27; Luc 8:22-25

35 Na, tô dukilám dán, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din,
“Tumalipag ki tun dipag ka ranó.”
36 Purisu igtananan katô mga disipulu tô langun manubù na ilimud, asta
igsaké dan katô barangé na taganà igsakayan i Jesus. Duwán duma mga
barangé na igdángngan kandan. 37 Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár
karamag. Tô barangé idalámman ka wayig. 38 Asal tun ta ulin† ka barangé si
Jesus asta igtudug tun ta gulunan. Igánnó dan sikandin, asta igkagi sikandan,
na mà dan, “Sir, tabangi ké, su malánnád kid.”
39 Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag. Igkagi sikandin tun ta mga
balud, na mà din, “Sódô! Tónnók kó!”
Purisu igsódô tô karamag, asta igtónnók tô mga balud katô ranó. 40 Igkagi
si Jesus, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Délák tô kasarig yu kanak!”
41 Tuu dan isalábbuan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Matulus gó
kannê sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin.”

5

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Mar 5:1-20; Mat 8:28-34; Luc 8:26-39

1 Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gerasa. 2 Tô igpónóg
si Jesus, duwán manubù na igahuwan ka madat espiritu na igsumar kandin
na tikud tun ta mga takub na ágláb bángnganan, 3 su tô gó é góddóan din. Ándà
manubù na makabagkás kandin, agad duwán kadina, 4 su marag sikandin
ágbagkássán ka kadina, asta gikáttan, asal marag din ágbugtusán tô kadina, asta
ágdadattan din tô pagikát kandin. Ándà palang manubù na makawid kandin.
5 Agad álló asta dukilám, góddô sikandin tun ta mga takub na ágláb bángnganan

† **4:38** 4:38 Ulin, ó sunu na madani tun ta timon.

asta tun ta pabunganán. Marag sikandin gullaó asta gamù-amuán din tô lawa
din ka batu.
6 Tô igkita sikandin ki Jesus tun ta madiyù, igpalaguy sikandin na igsumar
ki Jesus, asta iglingkóód.
7 Igullaó tô manubù, na mà din, “Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat,
yaka ágsamuk kanak! Ágpédu-éduwa áknikó tun ta saruwan ka Manama, yaka
ágsamuk kanak.”
8 Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igkagi si Jesus kandin, na mà
din, “Sikuna madat espiritu, luwà ka tikud tun kandin!”
9 Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan é ngadan nu?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Mararan, su marapung ké.”
10 Tuu igpédu-édu tô madat espiritu ki Jesus na dì dan pád suguán tun ta
madiyù banuwa.
11 Tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban pabunganán na
dì madiyù. 12 Purisu igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus, na mà dan,
“Sugù ké tun ta mga babuy. Pahu ké tun kandan.”
13 Na, ignunug si Jesus. Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta
manubù, asta igahu tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy tun ta
karaban, asta igtuppas dan tun ta ranó. Ilánnád tô langun dan na mga duwa
mararan (2,000).
14 Igpalaguy tô mga taradóppón katô mga babuy, asta igulit dan tô langun
tun ta lunsud asta tun ta madani mga banuwa. Purisu igsadun tô mga
manubù ébô kitanán dan tô ilumu. 15 Igsadun dan tun ki Jesus, asta igkita
dan tô manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu. Igunsad sikandin na
igumpak dán, asta madigár dán tô panámdám din. Purisu imáddangan dan.
16 Igulit tô mga manubù na ikakita tingód katô ilumu tun ta manubù asta tun
ta mga babuy. 17 Purisu igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa
dan.
18 Róggun igsaké si Jesus tun ta barangé, tô manubù na igpaluwaan ka
madat mga espiritu igpédu-édu na mákkás pád sikandin ki Jesus. 19 Asal ándà
nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na mà din, “Ulì kad tun ta mga kadumaan
nu, asta ulit nu kandan tô tingód katô madigár na iglumu katô Áglangngagán
áknikó, asta tingód ka kédu din áknikó.”
20 Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta
sapulù (10) mga lunsud na sakup ka Dekapolis tingód katô madigár na iglumu
i Jesus kandin. Purisu isalábbuan tô langun manubù.

Inólian tô duwa gabayi
Mar 5:21-43; Mat 9:18-26; Luc 8:40-56

21 Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag ka ranó, tuu marapung tô mga manubù
na iglibut kandin tun ta ligad ka ranó. 22 Igdunggù tô sábbad pangulu ka
simbaan ka Judio na ágngadanan ki Jairo. Tô igpadani sikandin tun ki Jesus,
iglingkóód sikandin, 23 asta igpédu-édu, na mà din, “Masig dán maté tô délák
batà ku bayi. Sékót ka, asta dappánni nu ka bállad sikandin ébô manté.”
24 Purisu igtákkás si Jesus kandin. Tuu marapung tô mga manubù na
igtákkás ki Jesus, asta igpaliggátté dan na igarurung kandin.
25 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa
(12) dán ámmé. 26 Agad igbawian sikandin ka marapung mga doktor, asta
inémmát tô langun salapì din, asal ándà sikandin kólii. Igtuu baling tô bógók
din. 27-28 Igdinág sikandin tingód ki Jesus. Purisu igládlád sikandin tun ta
mga manubù ébô makapadani tun ta bókkóg i Jesus, su taganà igpanámdám
sikandin, “Atin ka awidan ku dád tô umpak din, kólianna.” Purisu igawidan

din tô umpak i Jesus. 29 Tigkô dád igsódô tô dipanug din, asta igriyu sikandin
na inólian dán tô bógók din.
30 Tô igriyu si Jesus na duwán katulusan na igluwà tikud tun kandin, igsérê
sikandin tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta iginsà sikandin, na mà
din, “Sadan é igawid kani umpak ku?”
31 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Marapung tô mga manubù na
igliggát áknikó. Manan ka ginsà ka ka sadan é igawid áknikó?”
32 Asal igsérê-sérê pô gó si Jesus ébô kitanán din ka sadan tô igawid kandin.
33 Na, tô ikasóddór tô bayi na inólian dán sikandin, agad igkárkár sikandin
tingód ka máddang din, igpadani sikandin tun ki Jesus, asta iglingkóód tun
ta saruwan din. Igulit din tô langun na iglumu din. 34 Na, igkagi si Jesus katô
bayi, na mà din, “Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak. Úlì kad na duwán
kasunayan. Ándà dán bógók nu.”
35 Róggun igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán mga manubù na igdunggù
tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandan ki Jairo, na mà dan, “Yaka
ágpapanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu.”
36 Asal ándà paminággi i Jesus tô igkagi dan. Igkagi baling sikandin ki Jairo,
na mà din, “Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak.”
37 Ándà ássa manubù na igpatákkás i Jesus tun ta balé, asal si Pedro dád, si
Santiago, asta tô adi i Santiago na si Juan. 38 Tô igdunggù dan tun ta balé i
Jairo, igkita i Jesus tô mga manubù na ágkasamuk, ágsággó, asta gullaó tingód
katô ranu dan. 39 Tô igahu si Jesus tun ta balé, igkagi sikandin, na mà din,
“Yakó gótép. Yakó ágsággó. Ándà kamaté tô batà. Igtudug dád sikandin.”
40 Na, igngisiyan dan si Jesus. Asal igpéwà din tô langun dan, asta igahu
sikandin tun ta kuwarto. Igpatákkás din dád tô mga disipulu din asta tô
ámmà asta tô innà katô batà. 41 Igawidan din tô bállad katô batà, asta igkagi
sikandin, na mà din, “*Talita kumi*.” (Tô kóbadan, “Sumuddù, ánnó ka.”)
42 Tigkô dád igánnó tô batà, asta igpanó-panó, su sapulù duwa (12) tô idad
din. Tuu isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà. 43 Asal maggát igsapad si
Jesus kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan tingód katô ilumu.
Igkagi si Jesus na pakannán dan tô batà.

6

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Mar 6:1-6; Mat 13:53-58; Luc 4:16-30

1 Na, igpanó si Jesus, asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtákkás tô mga
disipulu din. 2 Tô álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta simbaan ka
Judio. Isalábbuan tô marapung manubù tingód katô igdinág dan. Purisu
iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda igkangé ni manubù ni kani ágtinuruán din?
Ánda é igkangayan din kani kapandayan? Manan ka pakalumu sikandin kani
mga kasalábbuan? 3 Su taraimu dád ka balé sikandin, asta tô innà din si Maria.
Tô mga kataladi din na si Santiago, si Jose, si Judas, asta si Simon. Tô mga
tábbé din pagsik góddô dini áknita.”
Purisu ándà dan tanggap kandin.
4 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Agad ágtanggapán tô propeta
ka Manama tun ta ássa banuwa, asal dì ágtanggapán katô mga manubù tun ta
kandin banuwa, tun ta mga gakád din asta pamilya din.”
5-6 Isalábbuan si Jesus su ándà dan bánnal kandin. Purisu tagsábbadé dád tô
mga kasalábbuan na iglumu din dutun. Tagsábbadé dád tô mga manubù na
igdappánnan din ka bállad asta inólian.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Mar 6:6-13; Mat 10:5-15; Luc 9:1-6

Na, igsadun si Jesus tun ta mga lunsud, asta igtinurù sikandin. 7 Na,
igpaglimud din tô sapulù duwa (12) disipulu. Igbággayan din sikandan ka
katulusan ébô makapaluwà dan ka madat espiritu tikud tun ta manubù, asta
igpasadun din sikandan na tagduwa-duwa tun ta ássa mga lunsud. 8 Tô ándà
dan pa panó, duwán igtalan din kandan na tukád dád tô mému piddán dan.
Asal dì dan mid ka makan, kabir, ó salapì.* 9 Mému ka ágsandalyas dan, asal
dì dan mid ka umpak na gilisan. 10 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Atin
ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô kó dutun sippang tun ta álló ka kapanó yu
tun ta ássa lunsud. 11 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, asta dì dan
paminággán tô ágtinuruán yu, ka panó kó tikud tun kandan, padpad yu tô
barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama
kandan.”

12 Purisu igpanó dan, asta igulit-ulit dan na kailangan rumákkád tô langun
manubù katô mga salà dan. 13 Marapung tô madat mga espiritu na igpaluwà
dan tikud tun ta manubù, asta marapung tô mga ágkabógókan na igpatalluan
dan ka langis ka olibo, asta inólian dan.

Igmatayan si Juan na Tarabunyag
Mar 6:14-29; Mat 14:1-12; Luc 9:7-9

14 Na, igulitan tô harì na si Herodes tingód katô áglumun i Jesus, su
ágkabantug dán sikandin. Duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan,
“Sikandin basì si Juan na Tarabunyag na inanté puman. Purisu duwán
katulusan din ébô imun din ni mga kasalábbuan.”

15 Asal duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan, “Sikandin si Elias na
propeta sayyan.”

Duwán ássa mga manubù na ágkagi, na mà dan, “Propeta gó sikandin, iring
katô mga propeta sayyan.”

16 Asal tô igdinág si Herodes tingód katô áglumun i Jesus, igkagi sikandin, na
mà din, “Inanté puman si Juan na igpatampáddan ku ka alig.”

17 Tô gó é igkagi i Herodes, su dángngan igpammát din si Juan, asta igpapriso
din. Tô gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan tô ipag din na si
Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe. 18 Su tô igagó
si Herodes katô ipag din, igkagi si Juan ki Herodes, na mà din, “Iglapas ka
katô sugù ka Manama, su igagó nu tô ipag nu.”

19 Purisu isókó si Herodias ki Juan, asta kakalyag din na pamatayan si Juan.
Asal ándà ikému, 20 su ágkamáddangan si Herodes ki Juan. Isóddóran din na
madigár manubù si Juan tun ta saruwan ka Manama, asta ándà salà din.
Purisu igpabantéyan din si Juan. Atin ka ágtóngkô si Herodes ki Juan, agad
ágkalibug si Herodes, ágkadayawan sikandin ágpaminág ki Juan.

21 Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igpalimud
din tô langun opisyales, tô mga kapitan ka sundalo, asta tô ágkaduwánnan mga
manubù tun ta Galilea. Tô gó é madigár timpo na igangatan i Herodias ébô
pamatayan din si Juan. 22 Tô igsayó tô batà daraga i Herodias, idayawan si
Herodes asta tô mga manubù na ilimud. Purisu igkagi si Herodes tun kandin,
na mà din, “Agad ándin tô kakalyag nu, pamuyù nu, su bággén ku gó áknikó.”

23 Igtandô si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad ándin tô pamuyuán nu,
tô gó é bággén ku áknikó, agad katángngà katô ágpanguluwan ku.”

---

* **6:8** 6:8 Ándà piddán dan su dóppónan dan katô mga manubù na tinuruan dan.

24 Na, igluwà tô daraga, asta iginsà sikandin katô innà din, na mà din,
“Ándin tô pamuyuán ku?”
Igkagi si Herodias, na mà din, “Pamuyù nu tô ulu i Juan na Tarabunyag.”
25 Na, sékót iglónód tô daraga tun ki Herodes, asta igpamuyù, na mà din, “Tô
kakalyag ku sékót bággé nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyag tun ta dakál
pinggan.”
26 Tuu iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán
sikandin katô mga manubù na ilimud, ándà din élléyi tô daraga. 27 Purisu
tigkô dád igsugù i Herodes tô sundalo ébô pakangén tô ulu i Juan. Igsadun tô
sundalo tun ta prisowan, asta igtampád din tô alig i Juan. 28 Igtagù tô ulu i
Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid din tun ta innà
din. 29 Tô igdinág tô mga disipulu i Juan na igmatayan sikandin, igsadun dan
tun ta prisowan, igkangé dan tô lawa din, asta iglábbáng dan.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Mar 6:30-44; Mat 14:13-21; Luc 9:10-17; Juan 6:1-14

30 Na, tô igulì tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô
langun iglumu dan asta igtinurù dan. 31 Igkagi si Jesus kandan, na mà din,
“Patákkássé ki tun ta lugar na ándà manubù ébô makapaginawa kó dógó.”
Tô gó tô igkagi din kandan su marapung tô mga manubù na marag ágsadun
tun kandin, asta ándà dán timpo dan agad ágkan. 32 Purisu igsaké dan ka
barangé, asta igsadun dan tun ta lugar na ándà manubù.
33 Asal marapung tô mga manubù na igkita katô kapanó dan, asta isóddóran
dan ka sadan sikandan. Purisu igpanó dan tikud tun ta marapung mga
lunsud, igpampalaguy dan, asta ikóna dan igdunggù tun ta sadunan ka
barangé. 34 Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat
kandin. Inéduwan sikandin kandan, su iring dan katô itadin na mga karnero
na ándà taradóppón, asta marapung tô igtinurù i Jesus kandan. 35 Tô mapun
dán, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan, na
mà dan, “Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán dumukilám.
36 Purisu papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud asta madani mga
banuwa ébô málli dan ka makan.”
37 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu é mággé ka makan kandan.”
Igkagi sikandan, na mà dan, “Agad málli ké ka pan na bayadan ka mga
duwa gatus (200) salapì denario,† dì nángngà para pakannán dé kandan.”
38 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu? Ahà yu.”
Tô igahà dan, igkagi sikandan, na mà dan, “Lima abuk pan, asta duwa abuk
sáddà.”
39 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà. 40 Purisu
duwán igunsad na mga tagsábbad gatus manubù, asta duwán igunsad na mga
tagkaliman é manubù. 41 Igkangé i Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk
sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama.
Igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán
dan tun ta mga manubù na ilimud. Igtalad din tô duwa abuk sáddà para katô
langun manubù. 42 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. 43 Duwán pa
sapulù duwa (12) magdakál basket na ipánnù katô isamà pan asta sáddà na
iglimud katô mga disipulu din. 44 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama
na ikakan.‡

† **6:37** 6:37 Tô sábbad salapì denario nángngà tandan ka sábbad álló ka áglumu. ‡ **6:44** 6:44 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Mar 6:45-52; Mat 14:22-33; Juan 6:15-21

45 Tigkô dád igpóna i Jesus tô mga disipulu din na igsaké ka barangé ébô
tumalipag dan katô ranó sippang tun ta Betsaida, róggun ágpólián din tô
langun manubù na ilimud. 46 Tô igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun
ta pabungan ébô dumasal. 47 Tô igsalláp dán tô álló, tô barangé tun dán ta
tángngaan katô ranó, asal tun pô ta pabungan si Jesus na sábbad din dád.
48 Igkita din na tuu ihirapan tô pagbugsay dan, su ikasumar dan ka mabákkár
karamag. Na, tô masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan. Igpanó
sikandin tun ta bówwó ka ranó. Iring na lumabé pád sikandin, 49 asal tô igkita
dan na igpanó sikandin tun ta bówwó ka ranó, kéman dan ka gimukud, asta
igullaó sikandan. 50 Igkita tô langun dan kandin, asta tuu dan imáddangan.
Asal tigkô dád igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Pasarig yu tô pusung
yu, su sakán ni. Yakó ágkamáddangan.”
51 Na, igsaké si Jesus tun ta barangé dan, asta igsódô tô mabákkár karamag.
Tuu dan isalábbuan, 52 su agad igkita dan tô kasalábbuan na iglumu i Jesus
tingód ka pan, asal ándà dan ikagpát tingód katô katulusan din, su matággas
tô ulu dan.

Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret
Mar 6:53-56; Mat 14:34-36

53 Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret asta
igpundo tô barangé. 54 Tô igpónóg dan, sékót ikakilala tô mga manubù ki
Jesus. 55 Purisu igpampalaguy dan igkangé tô mga ágkabógókan tikud tun ta
madani mga banuwa. Igié dan tô mga ágkabógókan, asta igpid dan tun ta lugar
na idinággan dan na dutun si Jesus. 56 Agad tun ta lunsud asta tun ta madiyù,
agad ánda é ágsadunan i Jesus, igpadággà dan tô mga ágkabógókan tun ta plasa,
asta igpédu-édu dan ki Jesus ka mému mawid dád tô mga ágkabógókan katô
ugpu ka umpak din, asta inólian tô langun dan na ikawid.

7

Ágkémun katô mga kamónaan
Mar 7:1-13; Mat 15:1-9

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki
Jesus tikud tun ta Jerusalem. 2 Igkita dan na igkan tô mga disipulu i Jesus
na ándà dan damù. 3 (Dì mému su tô ágkémun katô Pariseo asta langun
Judio, marag dan ágdamù ka dì dan pa kuman, su inalayun dan ágbánnalán
tô ágkémun na igtinurù ka mga kamónaan dan. 4 Atin ka gulì dan tikud tun ta
palingki, ágdamù dan ka dì dan pa kuman. Marapung pagsik tô duma mga
ágkémun na ágtumanán dan tingód ka kóras ka mga baso, mga kaldero, asta
mga burunsi kasangkapan.) 5 Iginsà tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù
ka sugù, na mà dan, “Manan ka dì ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun
ka mga kamónaan ta? Su atin ka ágkan dan, dì dan ágdamù.”
6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta
saruwan ka Manama. Sikiyu tô igtádduan kani kagi ka Manama na igsulat
i Isaias sayyan,

“ ‘Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung
dan kanak. 7 Dì nángngà tô kapangadap dan kanak, su tô mga
ágtinuruán ka manubù, tô gó tô igimu dan iring na ágtinuruán katô
Manama.’*

* **7:7** 7:6-7 Isaias 29:13.

8 Ágpabayaán yu tô mga sugù ka Manama, asta marag yu ágbánnalán tô mga
ágkémun ka manubù."
9 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Géllé kó katô mga sugù ka Manama
ébô tumanán yu tô mga ágkémun yu! 10 Igsugù tô Manama ukit ki Moises,
na, 'Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.'† Igsugù pagsik sikandin, na,
'Kailangan matayan tô manubù na ágkagi ka madat tun ta ámmà ó innà din.'‡
11 Asal ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà asta innà
din ka kumagi dád, 'Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.'
12 Purisu dì mému ákniyu na tabangan din tô ámmà asta tô innà din. 13 Ukit
ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na kailangan
tabangan yu tô ámmà asta innà yu. Marapung pa tô madat mga ágkémun yu
iring kani."

Tô makaripà katô manubù
Mar 7:14-23; Mat 15:10-20

14 Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar puman
si Jesus kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din,
"Paminág kó langun kanak ébô makagpát kó. 15 Ánnà tô ágkakan na gahu tun
ta babbà tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama. Asal tô madat
mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà din tô makaripà ka manubù tun ta
saruwan ka Manama. 16 [Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.]"
17 Na, igtanan si Jesus katô mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun
ta balé. Iginsà tô mga disipulu din tingód katô panunggiringan na igtinurù
din. 18 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isaláббuanna su iring kó pagsik na mga
manubù na dì pakagpát. Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka
manubù, dì ni makému kandin na maripà. 19 Dì manayun tô ágkakan tun ta
pusung ka manubù, asal tun ta gátták, asta lumuwà tikud tun ta lawa."
Ukit kani kagi i Jesus, igpénagpát din na mému kannán tô agad ándin klasiyi
ka ágkakan.
20 Igkagi si Jesus, "Tô ágtikud tun ta pusung ka manubù, tô gó é makému
kandin na maripà. 21 Pusung tô ágtikudan katô madat panámdám, paglibug,
katakó, kamaté, 22 kéngà, kalumu ka madat, kalimbung, kalumu ka ándà
kayyà, sabù, kabuyas, kapadadurung, asta talis. 23 Tikud tun dalám ta pusung
tô langun kani mga madat, asta kumaripà tô manubù tun ta saruwan ka
Manama ukit kani langun."

Igsarig tô bayi na ánnà Judio
Mar 7:24-30; Mat 15:21-28

24 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani
tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon. Igóddô sikandin tun ta sábbad balé, asta
kakalyag din na ándà pád manubù na makasóddór ka ánda sikandin, asal ándà
ikallás. 25 Tigkô dád igdinág tô sábbad bayi na igdunggù si Jesus. Igahuwan
tô batà din bayi ka madat espiritu. Purisu igsadun tô innà tun ki Jesus, asta
iglingkóód tun kandin. 26 Ánnà sikandin Judio, su Griego tô mga kamónaan
din, asta Fenicia na sakup ka probinsya ka Siria tô igpamasusuwan kandin.
Igpédu-édu sikandin ébô paluwaán i Jesus tô madat espiritu tikud tun ta batà
din. 27 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán ágkagin na kailangan unan
pakannán tô mga gabatà, su dì mému ka kangén tô ágkannán ka mga gabatà
ébô pakannán ka mga asu."

† **7:10** 7:10a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16. ‡ **7:10** 7:10b Exodo 21:17.

28 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal agad tô mga asu
tun ta siráb ka lamisa ágkan katô mumu na ágkadabù ka mga gabatà.”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô igkagi nu. Purisu mému mulì kad.
Igluwà dán tô madat espiritu tikud tun ta batà nu.”
30 Na, igulì tô bayi, asta igkita din tô batà din na igdággà, asta ándà dán
madat espiritu tun kandin.

Ikadinág tô bingál

31 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta banuwa ka Tiro. Igukit sikandin tun
ta lunsud ka Sidon asta madani tun ta banuwa ka Dekapolis sippang ka
igdunggù tun ta Ranó ka Galilea. 32 Duwán manubù na igpid tun kandin
na bingál asta ómmó. Igpédu-édu tô mga kadumaan din na dappánnan i
Jesus sikandin ka bállad. 33 Purisu igpid i Jesus sikandin tun ta ándà mga
manubù, asta igkórékór din ka tintudù din tô talinga katô bingál. Igiláb si
Jesus asta igpólétan din ka ngingi tô dilà katô manubù. 34 Iglangngag si Jesus
tun ta langit, igpanagkuy tingód ka kédu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“*Efata*.” Tô kóbadan, “Mapókê kad.”
35 Tigkô dád, ikadinág tô manubù, inólian tô kalanggát din, asta ikabólós
dán sikandin. 36 Asal igsapad si Jesus kandan na kailangan dì dan mulit
katô duma mga manubù tingód katô ilumu. Agad maggát igsapad sikandin
kandan, asal tuu dan pa igulit tun ta duma mga manubù. 37 Tuu dan
isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu madigár tô langun iglumu
din. Agad tô bingál igpadinág din, asta tô ómmó igpakagi din.”

8

Igpakan i Jesus tô sobra áppat mararan manubù
Mar 8:1-10; Mat 15:32-39

1 Na, pángnga ka pira álló, tuu marapung tô mga manubù na ilimud puman
ki Jesus. Tô inémmát tô ágkakan dan, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta
igkagi sikandin, na mà din, 2 “Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan
dán na ágtákkás kanak, asta ándà dán ágkannán dan. 3 Dì mému ka pólián
ku sikandan na ágballusán agó kagáttasan dan tun ta dalan, su duwán mga
manubù na tikud tun ta madiyù mga banuwa.”
4 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà
palang kangayan ta ka makan para kandan.”
5 Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk.”
6 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà. Igkangé din tô pittu
abuk pan, asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô
mga pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun
ta mga manubù na ilimud. 7 Duwán pira dád abuk maréntâk sáddà dan.
Igpasalamatan i Jesus tun ta Manama, asta igpatalad din pagsik tun ta mga
manubù. 8 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud dan tô isamà,
asta pittu tô magdakál basket na ipánnù. 9 Mga áppat mararan (4,000) tô mga
gamama na ikakan.* 10 Na, tô igpólì i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka
barangé duma katô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta probinsya na
madani tun ta Dalmanuta.

Kakalyag dan na kumita ka kasalábbuan
Mar 8:11-13; Mat 16:1-4

11 Na, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus. Igapul† dan kandin,

* **8:9** 8:9 Ándà iyapi tô mga gabayi asta tô mga gabatà. † **8:11** 8:11 Igapul, ó iglalis.

su kakalyag dan na kuminnam dan pád kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tô kasalábbuan tikud tun ta Manama. 12 Tuu igpanagkuy si Jesus tingód ka ranu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka ágpamuyù kó ka kasalábbuan? Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà palang kasalábbuan na pakitanán ka Manama ákniyu.”

13 Na, igtananan i Jesus tô mga Pariseo. Igsaké puman sikandin ka barangé ébô tumalipag katô ranó.

Igtinurù si Jesus tingód katô mga Pariseo
Mar 8:14-21; Mat 16:5-12

14 Na, tô igtalipag dan katô ranó, ándà pan na igpid katô mga disipulu i Jesus, su ilingawan dan tô tánnó dan, asta sábbad dád abuk pan tô tun ta barangé. 15 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo asta katô pagpatubù ka pan i Herodes.”‡

16 Igpatóngkóé tô mga disipulu din, na mà dan, “Tô gó é igkagi din su ándà pan na igpid ta.”

17 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpatóngkóé su ándà pan na igpid yu. Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa ikagpát. Matággas tô mga ulu yu. 18 Agad duwán mata yu, ándà kó pa kita katô kabánnalan. Agad duwán talinga yu, ándà kó pa paminág. Iring na ilingawan yu tô iglumu ku. 19 Tô igpakan ku tô lima mararan (5,000) manubù ka lima abuk pan, pira é magdakál basket na igipánnù yu katô isamà?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Sapulù duwa (12).”

20 Iginsà puman si Jesus, na mà din, “Tô igpakan ku tô áppat mararan (4,000) manubù ka pittu abuk pan, pira é magdakál basket na igipánnù yu katô isamà?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu.”

21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà kó pa kannê ikagpát?”

Ikakita tô bólóg

22 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Betsaida. Duwán mga manubù na igpid ka bólóg tun ki Jesus, asta igpédu-édu dan na dappánnan din sikandin ka bállad ébô makakita. 23 Igawidan i Jesus tô bállad katô bólóg, asta igagak din tun ta luwà ka lunsud. Igilábban i Jesus tô mata katô bólóg, igdappánnan din, asta iginsà, na mà din, “Duwán dán igkita nu?”

24 Igsállág tô manubù, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita ku tô mga manubù, asal tô bónnóng dan iring na mga kayu na ágpanó-panó.”

25 Igdappánnan puman i Jesus tô mata din, asta tô igsállág sikandin, ikakita sikandin asta matayyó dán tô langun. 26 Na, igpólì i Jesus sikandin, na mà din, “Yaka gukit tun ta lunsud.”

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Mar 8:27-30; Mat 16:13-20; Luc 9:18-21

27 Na, igpanayun si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta mga lunsud na sakup ka Cesarea Filipos. Róggun igpanó dan, iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak? Sadanna kun?”

28 Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias. Duwán ássa ágkagi na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan.”

---

‡ **8:15** 8:15 Ágkáttin tô madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakáttin ka pagpatubù ka pan.

29 Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak?
Sadanna?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas.”
30 Igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tingód kandin tun ta duma
mga manubù.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin
Mar 8:31-9:1; Mat 16:21-28; Luc 9:22-27

31 Na, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman dumunggù
tun kandin na Igpamanubù. Pahirapan sikandin, asta élléyan sikandin katô
mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga
taratinurù ka sugù. Matayan sikandin asta manté puman tun ta ikatállu álló.
32 Matayyó tô igkagi din kandan. Na, igpadani si Pedro ki Jesus, asta igtigkané
pád sikandin igsapad ki Jesus. 33 Asal igbariring si Jesus, igsállág sikandin
tun ta mga disipulu din, asta igsapadan din si Pedro, na mà din, “Iwà ka,
Maibuyan! su ánnà tikud tun ta Manama tô kakalyag nu, asal tikud dád tun
ta panámdám nu.”
34 Na, igpalimud i Jesus tô mga disipulu din asta tô langun manubù na
ilimud. Igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na tumákkás kanak, kailan-
gan dì sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis
sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin,§ asta kailangan tumákkás
kanak. 35 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô
kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód
katô katákkás din kanak asta tingód katô katinurù din ka Madigár Gulitán
tingód kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. 36 Atin ka
makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô
kantayan, ándà palang pulusán din, 37 su ándà bullas katô kantayan na
ándà ágtamanán. 38 Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód
katô igtinurù ku tun ta tubang katô mga manubù áknganni na masalà-salà
asta ágtayyug ka Manama, kayyaanna pagsik tingód kandin tun ta álló ka
lumónódda na Igpamanubù na duwán séllaán katô Ámmà ku, asta tákkássanna
ka mga panaligan ka Manama.”

9

1 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini
ákniyu na dì maté sippang ka kumita dan katô pagpangulu ka Manama na
matulus.”*

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Mar 9:2-13; Mat 17:1-13; Luc 9:28-36

2 Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta
si Juan. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù.
Róggun igsállág dan ki Jesus, tigkô dád ipalin tô bónnóng din. 3 Igséllà asta
igmapputì tô umpak din. Ándà gó manubù nit banuwa na makapapputì ka
umpak iring katô kapputì katô umpak din. 4 Tigkô dád igkita dan si Elias
asta si Moises na igtóngkô ki Jesus. 5 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Sir,
madigár su dini ké. Mimu ké dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad
para ki Moises, asta sábbad para ki Elias.”

---

§ **8:34** 8:34 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló. * **9:1** 9:1 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan. (Marcos 9:2-13). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.

6 Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din, su tuu dan
igkállas. 7 Tigkô dád duwán sagulapun na ikatambun kandan, asta igdinág
dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak
Batà na ágginawaan ku. Paminág yu sikandin.”
8 Tigkô dád tô igsállág dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.
9 Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igsapad si Jesus kandan
na dì mému ulitan dan tô duma manubù tingód katô igkita dan róggun ándà
pa kanté puman sikandin na Igpamanubù. 10 Purisu igbánnal dan katô igkagi
din kandan, asal ka sikandan dád, marag dan ágpénsaé ka ándin tô kóbadan
katô igkagi din na manté puman sikandin.
11 Na, iginsà dan kandin, na mà dan, “Manan ka ágtinurù tô mga taratinurù
ka sugù na kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô Mesiyas?”
12-13 Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal na dumunggù pa si Elias ébô
tumaganà katô langun. Asal kumagiya ákniyu na igdunggù dán sikandin, asta
madat tô iglumu katô duma mga manubù kandin, su tô gó é igsulat tingód
kandin sayyan.† Mà katô kagi ka Manama tingód kanak na Igpamanubù, na
kahirapanna asta ngisiyanna.”

Igahuwan tô batà mama ka madat espiritu
Mar 9:14-29; Mat 17:14-21; Luc 9:37-43

14 Tô igdunggù dan tun ta duma mga disipulu i Jesus, igkita dan na
tuu marapung tô mga manubù na ilimud tun kandan, asta duwán mga
taratinurù ka sugù na igapul kandan. 15 Tô igkita tô mga manubù ki Jesus,
tigkô dád isalábbuan dan. Igpalaguy dan igsumar ki Jesus. 16 Iginsà si Jesus
katô mga manubù, na mà din, “Ándin tô igapulan yu katô mga disipulu ku?”
17 Igtaba tô sábbad manubù, na mà din, “Sir, igpid ku tô batà ku dini áknikó,
su igahuwan sikandin ka madat espiritu na igpómmó kandin. 18 Atin ka
gahuwan sikandin, ágkabantang, ágburà tô babbà din, ágkurigát tô ngipán din,
asta ágtuyù-tuyù sikandin. Igpédu-éduwa tun ta mga disipulu nu na paluwaán
dan tô madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan ikému.”
19 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig
kanak. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na,
pid yu dini kanak tô batà.”
20 Na, igpid dan tô batà tun ki Jesus. Tô igkita tô madat espiritu ki
Jesus, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tô batà, igpabantang asta igpatalilid
sikandin, asta igburà tô babbà din. 21 Iginsà si Jesus katô ámmà, na mà din,
“Kadángngan ni igtigkané?”
Igtaba tô ámmà din, na mà din, “Tikud pô tun ta kadélákkan din. 22 Marag
sikandin ágpabantangán katô madat espiritu tun ta apuy asta tun ta wayig ébô
matayan sikandin. Atin ka makému ka, kéduwi ké, asta tabangi ké.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Manan ka ágkagi ka na, ‘Atin ka makému ka’?
Ándà palang na dì imun ka Manama para katô manubù na mamaké kandin.”
24 Tigkô dád igullaó tô ámmà ka mabákkár, na mà din, “Ágpamakéya!
Pabákkár nu tô kapamaké ku!”
25 Tô igkita si Jesus na tuu pa marapung tô mga manubù na ilimud,
igsapadan din tô madat espiritu, na mà din, “Sikuna na madat espiritu na
igpómmó asta igpabingál kani batà, igsugù ku sikuna, luwà kad tikud tun
kandin, asta yakad gó áglónód tun kandin.”

† **9:12-13** 9:12-13 Ahaán tô Mateo 17:13.

26 Na, igullaó pa tô madat espiritu, tuu din igpatuyù-tuyù tô batà, asta
igluwà. Iring na inaté tô batà. Purisu igkagi tô karapungan ka mga manubù,
na mà dan, “Inaté dán sikandin.”
27 Asal igawidan i Jesus tô bállad katô batà, asta igpatindág din. Purisu
ikatindág tô batà.
28 Na, tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà tô mga disipulu din na ándà duma
manubù, na mà dan, “Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat espiritu?”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád
ka kadasal.”

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Mar 9:30-32; Mat 17:22-23; Luc 9:43-45

30 Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igukit dan tun ta
probinsya ka Galilea. Tô kakalyag i Jesus na ándà manubù na makasóddór
ka ánda sikandin, 31 su igtinurù sikandin katô mga disipulu din, na mà din,
“Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun
ta bállad katô duma mga manubù, asta matayanna ikandan. Pángnga ka
kamatayan ku, mantéya puman tun ta ikatállu álló.”
32 Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din.
Ándà dan insà kandin, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?
Mar 9:33-37; Mat 18:1-5; Luc 9:46-48

33 Na, igdunggù si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Capernaum. Tô
igahu dan tun ta balé, iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô igapulan
yu róggun ágpanó kó tun ta dalan?”
34 Asal ándà palang taba dan, su igpapulé dan tingód ka sadan tun kandan
tô tuu mallayat. 35 Purisu igunsad si Jesus, igpaglimud din tô sapulù duwa
(12) disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na imun
mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan pabbabà-babà katô kamanubuan
din tun ta langun manubù, asta kailangan imun sikandin na ágsuguánnán ka
langun.”
36 Na, igtawar i Jesus tô sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángngaan
dan. Igsipit din tô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, 37 “Atin ka ágtanggap
kó katô sábbad batà iring kani batà tingód ka kapasakup yu kanak, iring
na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô
igpapid kanak.”

Mga kadumaan ta tô mga manubù na ánnà usig ta
Mar 9:38-41; Luc 9:49-50

38 Na, igkagi si Juan tun ki Jesus, na mà din, “Sir, duwán sábbad manubù na
igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan
nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta.”
39 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsapad kandin, su tô manubù na
makému ka kasalábbuan ukit ka kagamit din katô ngadan ku, dì sékót sikandin
kumagi ka madat tingód kanak. 40 Mga kadumaan ta tô mga manubù na ánnà
usig ta. 41 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na pénám ákniyu ka
sábbad baso ka wayig tingód katô kapasakup yu kanak na Mesiyas, duwán gó
pulusán din tikud tun ta Manama.”

Tô gunayan na makasalà
Mar 9:42-50; Mat 18:6-9; Luc 17:1-2

42 “Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga
marénták gabatà, tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu,

asta lánnáddán sikandin tun ta dagat. 43-44 Atin ka tô bállad nu tô gunayan na
makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô
bállad nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán
tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan na duwán apuy na dì gó mapadáng ka
ándà ágtamanán. 45-46 Atin ka tô paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád
nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô paa nu na duwán
kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu
tun ta ágsupakanan. 47 Atin ka tô mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu
asta antug nu, su tuu pa madigár agad mandà tô sábbad mata nu na duwán
kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka duwán duwa mata nu asta
antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan. 48 Dì gó maté tô mga ulád na
ágkan katô lawa dan dutun, asta dì gó mapadáng tô apuy, 49 su linisan‡ tô
langun manubù ukit ka apuy.
50 "Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, dì dán
lumónód tô nanam. Padigárré kó ébô makéring kó katô madigár klasi ka asin
na dì mandà tô nanam."

10

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mar 10:1-12; Mat 19:1-12; Luc 16:18

1 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea tun
dipag ka Wayig ka Jordan. Marapung puman tô mga manubù na ilimud tun
kandin, asta igtinurù sikandin kandan, su tô gó é inayadan din áglumun.
2 Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin.
Iginsà sikandan, na mà dan, "Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din?"
3 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándin tô igsugù i Moises tingód ka ágpasugbané?"
4 Igkagi sikandan, na mà dan, "Igsugù si Moises sayyan na kailangan
duwán papeles na bággén katô mama tun ta sawa din tingód katô kasugban
din kandin, asta mému din péwaán."*
5 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tô gó é igsugù i Moises su isóddóran din
na tuu matággas tô ulu yu. 6 Asal tô igimu tô Manama katô manubù sayyan,
igimu din sikandan na mama asta bayi.† 7 Igkagi sikandin, 'Purisu tumanan
tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama asta tô
sawa din. 8 Tô duwa dan mému dán sábbad.'‡ Purisu ánnà dan dán duwa, su
inému dan dán sábbad. 9 Na, su igimu dan ka Manama na sábbad, dì mému na
pagsugbanán ka manubù."
10 Tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà puman tô mga disipulu din tingód
ka ágpasugbané. 11 Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka sumugban tô mama
katô sawa din asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin.
12 Atin ka sumugban tô bayi katô duma din asta kumalyag katô ássa mama,
makalibug sikandin."

Si Jesus asta tô marénták gabatà
Mar 10:13-16; Mat 19:13-15; Luc 18:15-17

13 Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki
Jesus ébô dappánnan din asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô mga
disipulu din. 14 Tô igkita si Jesus katô kasapad dan, isókó sikandin, asta
igkagi, na mà din, "Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini
kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring

‡ **9:49** 9:49 Linisan, ó asinan. * **10:4** 10:4 Ahaán tô Deuteronomio 24:1,3. † **10:6** 10:6 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. ‡ **10:8** 10:7-8 Ahaán tô Genesis 2:24.

katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama. 15 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì sumarig tô manubù tun ta Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, dì sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din."
16 Na, igsipit i Jesus tô mga gabatà, igdappánnan din sikandan ka bállad, asta igdasalan din.

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Mar 10:17-31; Mat 19:16-30; Luc 18:18-30

17 Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, duwán sábbad manubù na igpalaguy tun kandin, iglingkóód, asta iginsà, na mà din, "Sir, madigár ka taratinurù. Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?"
18 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isaláabbuanna su igkagi ka na madigárra. Sábbad dád tô tuu madigár, tô dád Manama. 19 Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama. Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Yakó áglimbung. Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà."§
20 Igtaba tô manubù, na mà din, "Sir, igbánnalla katô langun tikud pô tô délákka pa."
21 Igsállág si Jesus tun kandin, asta dakál tô ginawa din kandin. Igkagi si Jesus, na mà din, "Sábbad dád tô kailangan lumun nu. Ulì ka, asta barigyà nu tô langun kaduwánnan nu. Tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan.* Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak."
22 Tô igdinág tô manubù katô igkagi i Jesus, igtammud sikandin, asta igpanó na iranu, su dakál tô kaduwánnan din.
23 Na, igsérê-sérê si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama!"
24 Isaláabbuan tô mga disipulu din tingód katô igkagi din. Asal igkagi puman si Jesus, na mà din, "Tuu mahirap tô kapasakup ka manubù tun ta pagpangulu ka Manama! 25 Agad mahirap tô dakál mannanap na ágngadanan kamelyo na mukit tun ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama."
26 Na, tuu dan isaláabbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama."
27 Igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, "Dì gó ni malumu ka manubù, asal malumu ka Manama, su tô langun malumu ka Manama."
28 Igkagi si Pedro, na mà din, "Sikami, igtananan déd tô langun katô kaduwánnan dé ébô mákkás ké áknikó."
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na igtanan katô kaduwánnan din, mga kataladi din, innà din, ámmà din, mga gabatà din, asta kinamát din ébô pasakup kanak asta ébô tuminurù katô Madigár Gulitán, 30 tô gó tô makatanggap ka kadigárran áknganni na ginatus-gatus na dakál pa ka tandingán katô igtananan din. Su bággayan sikandin ka mga kaduwánnan, mga kataladi, mga innà, mga gabatà, asta mga kinamát. Agad girrayatan sikandin áknganni, asal tun ta tapuri álló bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. 31 Marapung tô mga manubù na ikóna

§ **10:19** 10:19 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20. * **10:21** 10:21 Ágkayù-ayuan, ó kabos, timawa.

ákngannì makatapuri baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikatapuri ákngannì makóna baling tun ta tapuri álló.”†

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Mar 10:32-34; Mat 20:17-19; Luc 18:31-34

32 Na, tô igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, sikandin tô iguna tun ta dalan. Isaláббuan tô mga disipulu din, asta imáddangan tô mga manubù na ikatalundug. Igpaglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igulit sikandin ka ándin tô dumunggù tun kandin, na mà din, 33 “Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta bállad katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Pasábbadé dan kumagi na kailangan matayanna. Bággénna ikandan tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. 34 Ngisiyanna ikandan, iláббanna, lagpássánna, asta matayanna. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

Tô duwa gabatà i Sebedeo
Mar 10:35-45; Mat 20:20-28

35 Na, igsadun tun ki Jesus tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, kakalyag dé na lumun nu para áknami tô pamuyuán dé áknikó.”

36 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándin tô kakalyag yu na lumun ku para áknìyu?”

37 Igkagi sikandan, na mà dan, “Tun ta pagpangulu nu, pónsad ké madani tun áknikó, na sábbad dadan ta kawanan nu, asta sábbad dadan ta ibang nu.”

38 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpamuyù yu. Makatiis kó katô kahirapan iring katô kahirapan na masig dán dumunggù kanak? Makatiis kó katô ranu iring katô ranu na masig dán dumunggù kanak?”‡

39 Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, makatiis ké.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan na dumunggù kanak, asta dungguan kó gó katô ranu na dumunggù kanak. 40 Asal diya makatandô ákniyu ka makónsad kó madani kanak, su munsad madani kanak tô mga manubù na taganà dán igsalin.”

41 Na, tô igdinág tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan tun ki Jesus, isókó dan ki Santiago asta ki Juan. 42 Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isóddóran yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga ágpangulun katô mga sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tô mallayat mga manubù katô mga ágpanguluwan dan. 43 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan imun na ágsuguánnán yu. 44 Asta tô manubù na imun pangulu yu, tô gó é kailangan mému na állang katô langun. 45 Méring sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà ébô tabanganna katô manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katô mga manubù. Ikataganà ad na matayan ébô tábbusán ku tô marapung manubù.”

Ikakita tô bólóg na si Bartimeo
Mar 10:46-52; Mat 20:29-34; Luc 18:35-43

† **10:31** 10:31 Marapung tô mga manubù na ágkangadanan ákngannì mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na mabbabà é kamanubuan ákngannì kangadanan baling tun ta tapuri álló. ‡ **10:38** 10:38 Tô gó é kóbadan ka kagi din, “Makénám kó tun ta mappait kopa ka ranu na masig kud inámman? Makapabunyag kó tun ta bunyag ka ranu na masig dán bunyagán kanak?”

46 Na, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Jerico, asta
tuu marapung tô mga manubù na igtákkás kandan. Tô igpanó dan tikud
tun ta Jerico, duwán bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan asta ágpamuyù.
Ágngadanan sikandin ki Bartimeo na batà i Timeo. 47 Tô igdinág sikandin na
si Jesus na taga Nazaret tô iglabé, igullaó sikandin, na mà din, “Jesus, rubbad
i David, kéduwiya!”
48 Marapung tô manubù na igsapad kandin, asta igkagi dan na kailangan
dì sikandin mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na mà din, “Rubbad i
David, kéduwiya!”
49 Purisu igsódô si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Angé yu
sikandin.”
Purisu igkangé dan sikandin, na mà dan, “Pasarig ka katô pusung nu.
Tindág ka, su igpakangé ka ikandin.”
50 Igtananan din tô kisì din, sékót sikandin igtindág, asta igpadani tun ki
Jesus. 51 Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Ándin tô kakalyag nu na
lumun ku para áknikó?”
Igkagi tô bólóg, na mà din, “Sir, malyagga makakita.”
52 Igkagi si Jesus, na mà din, “Mému mulì ka. Inólian kad su igsarig ka
kanak.”
Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus tun ta
dalan.

11

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Mar 11:1-11; Mat 21:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

1 Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igpadani dan tun ta mga lunsud ka
Betpahe asta Betania na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa
disipulu din, na mà din, 2 “Una kó tun ta lunsud. Ka dumunggù kó, kitanán
yu tô nati ka asno* na ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igikát tô nati, asal
akas yu, asta pid yu dini kanak. 3 Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka
manan ka igakas yu, kagiyi yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán, asta
sékót din pólián.”
4 Na, igpanó dan, asta igkita dan tô asno na igikát tun ta luwà ka sállat
ka balé madani tun ta dalan, asta igakas dan. 5 Iginsà tô mga manubù na
ágtindág dutun, na mà dan, “Manan ka igakas yu tô nati?”
6 Igulit tô duwa disipulu tingód katô igkagi i Jesus kandan, asta ignunug
dan. 7 Na, igpid dan tô nati tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun
ta bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus. 8 Igsánnar katô marapung manubù
tô mga umpak dan tun ta dalan na ukitan din. Igtampád katô duma mga
manubù tô mga daun ka palmera asta igsánnar dan tun ta dalan.† 9 Igullaó
tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô ikatalundug,
na mà dan, “Durungán ta tô Áglangngagán! Durungán ta ni igpapid katô
Áglangngagán! 10 Madigár tô pagpangulu din na iring katô pagpangulu katô
kamónaan ta sayyan na si David. Durungán ta tô Manama tun ta langit!”‡
11 Na, igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpanayun sikandin tun ta
templo. Tô igsállág din tô langun, igsadun sikandin asta tô sapulù duwa (12)
disipulu din tun ta Betania, su masig dán ágsalláp tô álló.

---

* **11:2** 11:2 Tô asno iring na kudà. † **11:8** 11:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. ‡ **11:10** 11:9-10 Ahaán tô Salmo 118:25-26.

Tô kayu igera na ándà buuy
Mar 11:12-14; Mat 21:18-19

12 Tô sállám dán, róggun igpanó dan tikud tun ta Betania, igballus si Jesus.
13 Tun ta madiyù, igkita din tô kayu igera na daunán, asta igsadun sikandin
ébô mamasak ka buuy. Tô igdunggù sikandin, marag dád daun tô igkita din,
su ándà pa dunggù tô timpo katô kabuuy ka igera. 14 Igkagi sikandin tun ta
kayu, na mà din, “Tikud áknganni, ándà dán manubù na makakan ka buuy
kani kayu ni.”
Igdinág katô mga disipulu tô igkagi din.

Tô madigár áglumun tun ta templo
Mar 11:15-19; Mat 21:12-17; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

15 Tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, igsadun si Jesus tun ta templo,
asta igabug din tô langun manubù na ágbarigyà asta ágbayad tun ta plasa
ka templo. Igbantang din tô mga lamisa katô mga manubù na ágbullas ka
salapì,§ asta igbantang din tô gunsadanan katô mga manubù na ágbarigyà
ka salapati. 16 Igsapadan din tô langun manubù na igpid ka kaduwánnan dan
na gukit tun ta plasa ka templo. 17 Na, igtinurù sikandin, na mà din, “Mà katô
kagi ka Manama,
“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan katô langun manubù.’*
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”
18 Tô igdinág tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta katô mga tarat-
inurù ka sugù katô igkagi i Jesus, igplano dan na matayan dan sikandin.
Imáddangan dan ki Jesus, su isaláббuan tô langun manubù tingód katô
ágtinuruán din.
19 Tô igsalláp dán tô álló, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din tikud tun
ta Jerusalem.

Igangu tô kayu igera
Mar 11:20-26; Mat 21:20-22

20 Tô sállám dán, iglabé si Jesus asta tô mga disipulu din katô kayu igera,
asta igkita dan na igangu dán agad tun ta dalid. 21 Ikasampát si Pedro, asta
igkagi sikandin tun ki Jesus, na mà din, “Sir, sállág nu! Igangu dán tô kayu
igera na igkagiyan nu bani.”
22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan sumarig kó ka Manama.
23 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka kumagi tô manubù kani pabungan
na makangé asta malin tun ta dagat, ka dì ágduwa-duwa tô pusung din, asal
ágbánnal sikandin na matuman tô kagi din, matuman gó malumu. 24 Purisu
kumagiya ákniyu, atin ka ágdasal kó katô Manama, asta duwán pamuyuán yu,
bánnal kó na matanggap yu, asta matuman para ákniyu. 25 Atin ka ágdasal
kó, ka duwán duma manubù na ándà yu pa pasinsiyayi, pasinsiyayi yu gó
sikandin ébô pasinsiyaan kó katô Ámmà yu na Manama tun ta langit. 26 [Atin
ka dì yu pasinsiyaan tô duma manubù, dì kó pasinsiyaan katô Ámmà yu na
Manama tun ta langit.]”

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Mar 11:27-33; Mat 21:23-27; Luc 20:1-8

27 Na, igsadun puman si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Jerusalem.
Róggun ágpanó-panó si Jesus tun ta plasa katô templo, igpadani tun ki Jesus tô
mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga

---

§ **11:15** 11:15 Ágbullas ka salapì; kailangan bullasán tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamitán tun ta templo. * **11:17** 11:17 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

ágtugállán ka Judio. 28 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan é igtikudan katô
langun na áglumun nu? Sadan tô igpapid áknikó?”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán insà ku ákniyu. Atin ka makataba kó,
mulitta ákniyu ka sadan tô igpapid kanak. 30 Na, sadan tô igpapid ki Juan na
munyag? Tô Manama, ó tô manubù? Taba kó kanak.”
31 Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà
dan, “Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na
manan ka ándà ki bánnal ki Juan. 32 Asal dì ki tumaba na manubù tô igpapid
ki Juan.”
Tô gó é igkagi dan su imáddangan dan katô mga manubù na ilimud, su
ágpanámdám tô langun na bánnal propeta ka Manama si Juan. 33 Purisu igtaba
dan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit
ákniyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

12

Panunggiringan tingód katô kinamát
Mar 12:1-12; Mat 21:33-46; Luc 20:9-19

1 Na, igulit i Jesus ni mga panunggiringan tun kandan, na mà din, “Duwán
sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igkoralan din
ni, asta igimu din tô garikanan ka buuy ka paras. Igpatindág din tô balé
na ágtómmónganan. Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga taralumu
ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. 2 Tô igdunggù tô
timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán sábbad állang na igpapid
katô tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katô buuy na kandin bahin.
3 Asal igámmát dan tô állang, iglagpás dan, asta igpólì dan na ándà palang
piniddan din. 4 Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal iglagpás dan
tô ulu din, asta igpayayyà dan sikandin. 5 Duwán ássa állang na igpapid katô
tigatun, asal igmatayan dan. Marapung pa tô ássa mga állang na igpapid din
tun kandan, asal duwán iglagpás dan, asta duwán igmatayan dan. 6 Na, tun
ta katapuriyan, igpapid din tô kandin batà na ágginawaan din, su panámdám
din na bánnalán dan tô kandin batà. 7 Asal igpatóngkóé tô mga taradóppón, na
mà dan, ‘Ni gó é makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta
sikandin ébô sikita tô makatigatun kani tanà.’ 8 Purisu igámmát dan sikandin,
igmatayan dan, asta igguyud dan tô lawa din tun ta luwà katô kinamát.”
9 Igkagi si Jesus, “Na, kagin ku ákniyu ka ándin tô lumun katô tigatun
kandan. Madun sikandin, matayan din tô madat mga taradóppón, asta
padóppónan din katô ássa mga manubù.”
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama,
na mà din,

“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé, su kéman dan ka ándà
ágpulusán. Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán
katô balé. 11 Madigár ni iglumu katô Áglangngagán, asta durungán ta
sikandin.’ ”*

12 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tô
isugatan katô panunggiringan na igulit din. Purisu ámmáttán dan pád
sikandin, asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na
ágpaminág ki Jesus. Purisu igtananan dan sikandin, asta igpanó dan.

* **12:11** 12:10-11 Salmo 118:22-23.

Insà tingód katô bayad ka buwis
Mar 12:13-17; Mat 22:15-22; Luc 20:20-26

13 Na, duwán mga Pariseo asta mga sakup i Herodes na igpapid katô mga
ágtugállán ka simbaan ka Judio tun ki Jesus. Ágpamasak dan ka dimanda dan
ukit katô ágkagin din. 14 Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na
mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta dì ka ágkapid ka panámdám
ka mga manubù, su agad ándin tô bónnóng ka manubù, bánnal tô ágtinuruán
nu tingód katô kakalyag ka Manama. Na, uliti ké. Atin ka mayad ké ka buwis
tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Kailangan
mayad ké, ó dì?”

15 Asal isóddóran i Jesus na ánnà nángngà tô kakalyag dan tun ta saruwan
ka Manama. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka kuminnam kó
kanak? Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis ébô sállággán ku.”

16 Igpakita dan kandin tô salapì. Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng
asta ngadan tô igtagù nit salapì?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”

17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén
yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun
ta Manama.”

Purisu isaláббuan dan gó kandin.

Insà tingód katô kantayan
Mar 12:18-27; Mat 22:23-33; Luc 20:27-40

18 Na, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù
na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. Iginsà dan ki
Jesus, na mà dan, 19 “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga
mataladi gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô
kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté, na ipag din na ibalu,
ébô ukit kandin duwán mému batà para katô kataladi din na inaté.† 20 Na,
duwán pittu mataladi gamama. Igkalyag tô kaké dan, asta inaté sikandin
na ándà pa batà din. 21 Purisu tô ikaduwa kataladi igkalyag katô bayi, asal
inaté sikandin na ándà pa batà din. Magunawa tô inému tun ta ikatállu
mama 22 sippang tun ta ikapittu, su tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na
igkalyag katô bayi inaté langun na ándà palang batà dan. Tun ta katapuriyan,
inaté pagsik tô bayi. 23 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga
manubù, sadan tun ta pittu mataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag
tô pittu dan kandin.”

24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tô kagi
ka Manama na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tô lumun ka Manama
ukit katô katulusan din. 25 Ka antén puman ka Manama tô mga manubù, dì
dan dán pakalyagé, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama tun ta
langit. 26 Tingód katô kanté puman ka Manama ka mga manubù, iring na
ándà kó gó basa tun ta libro na igsulat i Moises tingód ka igpakita tô Manama
kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág. Igkagi tô Manama kandin, na mà
din,

“ ‘Sakán tô Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’‡

27 Dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga
manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama. Purisu ánnà
nángngà tô kénagpát yu.”

---

† **12:19** 12:19 Ahaán tô Deuteronomio 25:5. ‡ **12:26** 12:26 Exodo 3:6,15.

Tô sugù na tuu ágkailanganán
Mar 12:28-34; Mat 22:34-40; Luc 10:25-28

28 Na, igpadani tô sábbad taratinurù ka sugù, asta igdinág din tô
tinóngkóan dan. Tô ikasóddór sikandin na madigár tô igtaba i Jesus kandan,
iginsà sikandin, na mà din, “Tun ta langun sugù, ándin sugui é una na
ágkailanganán?”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni gó tô sugù na una na ágkailanganán.
“ ‘Tô langun yu mga rubbad i Israel, paminág kó kanak. Tingód katô
Áglangngagán na Manama ta, tô dád gó tô Manama. 30 Ginawayi yu tô
Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta
tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta tikud tun ta
tibuk bákkár yu.’§
31 Ni gó tô sugù na ikatalundug katô tagnà,
‘Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô áknіyu sarili.’*
Ándà dán ássa sugù na tuu pa ágkailanganán ka tandingán katô duwa sugù.”
32 Igkagi tô taratinurù, na mà din, “Sir, nángngà tô igkagi nu na tô dád gó tô
Manama, asta ándà dán ássa.† 33 Asta kailangan ginawaan ta sikandin tikud
tun ta tibuk pusung ta, tikud tun ta tibuk panámdám ta, asta tikud tun ta tibuk
bákkár ta, asta kailangan ginawaan ta tô unawa ta na iring katô kaginawa ta
katô áknita sarili. Tô gó tô tuu pa ágkailanganán ka tandingán katô paggóbbó ta
katô mga mannanap na bággén tun ta Manama.”‡
34 Tô ikasóddór si Jesus na mapandé tô taba din, igkagi sikandin, na mà din,
“Masig kad masakup tun ta pagpangulu ka Manama.”
Tikud katô álló tô, ándà palang manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas
Mar 12:35-37; Mat 22:41-46; Luc 20:41-44

35 Na, róggun igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin, na mà din,
“Tô mga taratinurù ka sugù ágtinurù na rubbad i David tô Mesiyas. 36 Asal si
David tô igpasulat katô Ugis Espiritu kani kagi,
“ ‘Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan
ku sippang ka manaluwa katô mga usig nu.’§
37 Purisu su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na
tô Mesiyas tô rubbad i David?”

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Mar 12:37-40; Mat 23:1-12; Luc 20:45-47

Na, idayawan tô langun manubù na igpaminág ki Jesus. 38 Tô igtinurù si
Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Banté kó katô mga taratinurù ka sugù.
Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak dan ka kapa, asta malyag dan respetowan
katô duma mga manubù tun ta plasa. 39 Malyag dan munsad tun ta madigár
gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. Malyag dan munsad tun ta
igpantaganà katô mga manubù na mallayat é kamanubuan tun ta dakál
kalimudan. 40 Sikandan tô gagó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu.
Ágtambunan dan tô madat linumuwan dan ukit katô mallayat mga kadasal.
Purisu tuu madat tô supak na padungguán ka Manama kandan.”

Tô igbággé katô bayi balu
Mar 12:41-44; Luc 21:1-4

---

§ **12:30** 12:29-30 Deuteronomio 6:4-5. * **12:31** 12:31 Levitico 19:18. † **12:32** 12:32 Ahaán tô Deuteronomio 6:4; 4:35; Isaias 45:21. ‡ **12:33** 12:33 Ahaán tô Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18. § **12:36** 12:36 Salmo 110:1.

41 Na, igunsad si Jesus tun ta tubang katô ágtaguanan ka salapì na ágbággén
tun ta Manama tun ta templo. Igparimuya sikandin katô mga manubù na
ágdabù ka salapì. Marapung tô mga ágkaduwánnan na ágdabù ka dakál salapì.
42 Na, igdunggù tô sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka
duwa dád kadakù na délák é lagà. 43 Igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál
tô igbággé katô bayi balu ka tandingán katô igbággé katô langun dan tun ta
templo. 44 Su tô dád sobra tô igbággé katô langun dan, asal tô bayi balu, agad
ágkayù-ayuan sikandin, igbággé din tô langun ka salapì din, asta ándà palang
isamà tun kandin.”

13

Tigkanayan ka kahirapan
Mar 13:1-13; Mat 24:1-14; 10:17-22; Luc 21:5-19

1 Na, tô igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igkagi tô sábbad disipulu din,
na mà din, “Sir, sállág nu, su madigár ágsállággán ni mga batu na iglabat, asta
madigár ágsállággán tô mga ássa-ássa balé!”
2 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Ni mga ássa-ássa balé tun ta templo na
ágsállággán yu, dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu masamà tun
ta bówwó katô ássa batu.”
3 Na, igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo na ikatubang katô templo.
Igunsad si Jesus, asta igpadani tun kandin si Pedro, si Santiago, si Juan,
asta si Andres na ándà duma manubù. Iginsà sikandan, na mà dan, 4 “Uliti
ké. Kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô kakilalaan na masig dán
matuman tô langun kani?”
5 Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô dì kó mapid. 6 Marapung tô
mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas, asta marapung
tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan. 7 Atin ka ágkadinággan yu
na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta madiyù, yakó ágkamáddangan.
Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô ágtamanán. 8 Su marapung
tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad harì katô
mga sakup ka ássa harì. Duwán mga linug tun ta kaluwagan kani banuwa,
asta duwán ballus. Ni gó tô katigkanayan katô kahirapan na dumunggù.
9 “Purisu banté kó, su paruudan kó, asta palagpássán kó tun ta mga
simbaan ka Judio. Piddán kó tun ta tubang ka mga gobernador asta mga
harì tingód katô kapasakup yu kanak ébô mulit kó kandan tingód kanak.
10 Tô dì pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán ébô
makasóddór tô langun manubù. 11 Atin ka piddán kó tun ta mga manubù
na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan tingód katô kagin yu kandan, su tô oras
tô, bággayan kó ka kakatigan ébô makataba kó kandan, su ánnà tikud tun
ákniyu tô kagin yu, asal tikud tun ta Ugis Espiritu. 12 Duwán mga manubù na
pammát katô mga kataladi dan ébô matayan. Duwán mga ámmà na pamaté
katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na musig katô ámmà asta innà
dan, asta pamatayan dan. 13 Karingasaan kó katô langun manubù tingód
katô kapasakup yu kanak. Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun
kahirapan.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Mar 13:14-23; Mat 24:15-28; Luc 21:20-24

14 “Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta dì
nángngà tindággan (kailangan makagpát tô manubù na masa kani), kailan-
gan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán.

15 Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé
ka kaduwánnan. 16 Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát dì mému
makólì ébô mangé ka gilisan dan. 17 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás
ó ágpasusu tô álló tô! 18 Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo
tô kapalaguy yu. 19 Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang
kahirapan na tuu pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang
áknganni, asta ándà palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka
tandingán kani. 20 Atin ka dì pabbabaán katô Áglangngagán tô kadugayan katô
kahirapan, maté tô langun manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin
ka Manama, pabbabaán din tô kadugayan.
21 "Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, 'Na, dini dán tô Mesiyas!' ó
duwán kumagi, 'Taddô tô Mesiyas!' yakó ágbánnal kandan. 22 Su duwán mga
manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka Manama. Lumun dan
tô mga pató asta mga kasalábbuan ébô mapid pád tô mga manubù na igsalin
ka Manama. 23 Purisu banté kó, su taganà a igulit ákniyu."

Lumónód si Jesus nit banuwa
Mar 13:24-27; Mat 24:29-31; Luc 21:25-28

24 "Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta dì miló
tô bulan. 25 Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta lan-
git. 26 Kitanán katô langun manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su
lumónódda na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu
séllaán ku.* 27 Papiddán ku tô mga panaligan ku na lumimud katô langun
manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa, agad ánda é
góddóan dan."

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Mar 13:28-31; Mat 24:32-35; Luc 21:29-33

28 "Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin
ka kitanán yu tô kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán
dumunggù tô ágsánnang timpo. 29 Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan
katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masiggad lumónód. 30 Paminág yu
ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni, matuman pa ni
langun. 31 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô langun ka kagi
ku."

Kailangan tumaganà tô langun manubù
Mar 13:32-37; Mat 24:36-44

32 "Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód
ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad
sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór.
33 Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángngan dumunggù a. 34 Tô
kalónód ku iring na manubù na madun tun ta madiyù banuwa. Tô dì pa
panó, duwán talan din tun ta langun ágsuguánnán din, su duwán lumun ka
tagsábbad-sábbad kandan sippang ka mulì sikandin. Suguán din tô manubù
na ágbanté tun ta sállat ka balé din, na mà din, 'Banté ka!' 35 Purisu taganà kó,
su ándà yu kasóddóri ka kadángngganna dumunggù na iring ka tigatun ka balé,
agó kasalláp ka álló, ó tángngà ka dukilám, ó masig dán ágkasállám, ó sállám.
Purisu taganà kó, 36 agó tigkô lumónódda asta kitanán ku sikiyu na ágtudug.
37 Tô igkagi ku ákniyu, tô gó tô ágkagin ku tun ta langun manubù, na, taganà
kó."

---

* **13:26** 13:26 Ahaán tô Daniel 7:13.

14

Plano na matayan si Jesus
Mar 14:1-2; Mat 26:1-5; Luc 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Na, duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan Ka Kalabé asta tô kakan
katô mga Judio ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Ágplano tô mallayat ka mga
pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù tingód katô lumun dan ébô
ámmáttán dan si Jesus na ándà duma manubù na makasóddór ébô matayan
sikandin. 2 Su igkagi sikandan, na mà dan, “Dì ta sikandin pammáttán
dalám ka kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na inalayun ágpaminág
kandin.”

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Mar 14:3-9; Mat 26:6-13; Juan 12:1-8

3 Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta
balé i Simon na inólian katô bógók din na téték. Róggun igkan dan, duwán
bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà na igimu tikud ka nardo asta
igdalám tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, igpássà din
tô katiyà, asta igbusbus din tô pamammut tun ta ulu i Jesus. 4 Na, duwán
mga manubù na isókó, asta igpanámdám sikandan, na mà dan, “Inólaan tô
pamammut. 5 Madigár pád ka barigyaán ka sobra ka tállu gatus (300) abuk
ka salapì denario asta bággén tun ta mga ágkayù-ayuan.”

Purisu igbuyas dan tô bayi. 6 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Pabayà yu
ni bayi. Yakó ágbuyas kandin. Madigár tô iglumu din kanak. 7 Inalayun
duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan. Agad kadángngan na duwán
kakalyag yu, mému kó makatabang kandan. Asal diya móddô dini ákniyu ka
ándà ágtamanán. 8 Iglumu kani bayi tô nángngà lumun din. Ukit ka kabusbus
din katô pamammut, igtaganà din ni lawa ku para katô kalábbáng kanak.
9 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gulit-ulitan katô Madigár Gulitán
tun ta kaluwagan kani banuwa, ulitán tô iglumu din kanak. Dì sikandin
kalingawan.”

Igtandô si Judas na pammáttán din si Jesus
Mar 14:10-11; Mat 26:14-16; Luc 22:3-6

10 Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ágngadanan
ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka
templo ébô tumóngkô kandan tingód ka kapammát din ki Jesus. 11 Tô igdinág
dan katô kagi din, idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén
dan tun kandin. Purisu igangat si Judas ka madigár timpo ébô pammáttán din
si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé
Mar 14:12-21; Mat 26:17-25; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

12 Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na
Ándà Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán
dan dalám katô Kalimudan Ka Kalabé. Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus
tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na
taganaan dé katô kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?”

13 Purisu igsugù din tô duwa disipulu din, na mà din, “Sadun kó tun ta
Jerusalem, asta sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù ka
wayig. Tákkás kó kandin. 14 Tô igahu sikandin tun ta balé, uliti yu tô tigatun
katô balé, ‘Iginsà tô Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô Kalimudan
Ka Kalabé na duma áknami na mga disipulu din.’ 15 Pakitanán din ákniyu tô

dakál kuwarto tun datas ka balé na igtaganà dán. Tô gó é taganaan yu katô ágkannán ta."
16 Purisu igpanó tô duwa disipulu din, asta igsadun dan tun ta Jerusalem.
Igkita dan tô kuwarto na iring katô igulit i Jesus kandan, asta igtaganà dan tô
langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.
17 Tô igsalláp dán tô álló, igsadun si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu
din. 18 Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku
ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak. Sikandin tô sábbad na ágkan
duma kanak."
19 Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad kandan, na mà
dan, "Sakán?"
20 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sikandin tô sábbad tun ta sapulù duwa (12)
ákniyu. Sikandin tô sábbad na ágtugán kanak. 21 Matéya na Igpamanubù, su
tô gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal makédu-édu tô manubù na pammát
kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà kamanubù."*

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Mar 14:22-26; Mat 26:26-30; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

22 Na, róggun ágkan dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun
ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun kandan. Igkagi
sikandin, na mà din, "Tanggap yu ni pan, su ni gó ni lawa ku."
23 Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin, igpénám din kandan,
asta iginám dan langun. 24 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ni ginámmán ni tô
dipanug ku na ulaán para katô marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na
duwán kapókit ka Manama dutun ta mga manubù. 25 Paminág yu ni kagin
ku ákniyu. Diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka minámma katô
mantu bino tun ta pagpangulu katô Manama."
26 Na, igkanta dan tingód katô pagdurung dan ka Manama, asta igsadun
dan tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Mar 14:27-31; Mat 26:31-35; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

27 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Kani ka dukilám,
tumanan tô langun yu kanak, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé tô mga karnero na igdóppónan
din.'†
28 Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea."
29 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Agad tumanan tô langun dan, asal
diya gó tumanan áknikó."
30 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka
dukilám ka dì pa makaduwa tô manuk mukkarà, makatállu ka mulun kanak."
31 Asal maggát igkagi si Pedro, na mà din, "Agad matayanna duma áknikó,
asal diya mulun áknikó."
Magunawa tô igkagi katô langun dan.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane
Mar 14:32-42; Mat 26:36-46; Luc 22:39-46

32 Na, igsadun dan tun ta lugar na ágngadanan Getsemane. Igkagi si Jesus
tun ta mga disipulu din, na mà din, "Unsad kó kannun róggun dumasalla."
33 Igpatákkás din si Pedro, si Santiago, asta si Juan. Tuu iranu si Jesus,
mabággat tô pusung din, 34 asta igkagi sikandin, na mà din, "Tuu iranu ni
pusung ku, iring na matéya. Kannun kó dád, asal yakó ágtudug."

* **14:21** 14:17-21 Ahaán tô Salmo 41:9. † **14:27** 14:27 Zacarias 13:7.

35 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglangkáb sikandin
tun ta tanà, asta igdasal. Igpédu-édu sikandin na atin ka mému, dì pád
sikandin pókitán tun ta kahirapan na masig dán dumunggù kandin. 36 Igdasal
sikandin, na mà din, "Ámmà, malumu nu tô langun. Yaka ágpókit kanak tun
ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag,
ánnà tô kanak kakalyag."
37 Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó
din sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, "Simon, manan ka
igtudug ka? Isaláhbuanna su ándà ka ikatiis ka sábbad dád oras. 38 Yakó ágtudug,
asal dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tô kakalyag ka
pusung yu, asal malómét tô lawa yu."
39 Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin. Magunawa tô
igpamuyù din. 40 Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita
din sikandan na igpantudug, su tuu dan ágkatudugan. Ándà dan kasóddóri ka
ándin tô taban dan kandin.
41 Na, iglónód si Jesus tun kandan ka ikatállu, asta igkagi sikandin, na mà
din, "Isaláhbuanna su igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, nángngà
dán! Igdunggù dán tô oras na pammáttánna na Igpamanubù. Bággénna tun ta
bállad katô mga manubù na masalà-salà. 42 Tindág kód su panó kid! Igdunggù
dán tô manubù na pammát kanak."

Igámmát si Jesus
Mar 14:43-52; Mat 26:47-56; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

43 Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa
(12) disipulu. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan
ka mga kampilan asta mga paglagpás. Igsugù dan katô mallayat ka mga
pangulu ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio.
44 Taganà igpasóddór i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin,
na mà din, "Tô manubù na adákkan ku, tô gó tô ágpamasakán yu. Ámmát yu
asta bantayi yu tô kapid yu kandin."
45 Purisu sékót igpadani si Judas ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Sir!"
Asta igadák sikandin ki Jesus. 46 Purisu igámmát katô duma mga manubù si
Jesus. 47 Asal duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtagnus katô kampilan din,
igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô
talinga din. 48 Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Manan ka mámmát kó
kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. 49 Álló-
álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asta diyan kó pagsik, asal ándà a ikiyu
ámmátti. Asal kailangan matuman tô kagi ka Manama na igsulat tingód
kanak."‡
50 Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.
51 Duwán sábbad mallaki na igtalundug ki Jesus, asta igpanapis dád
sikandin ka mapputì óggét. Igámmát katô mga sundalo sikandin, 52 asal
igtananan din tô tapis na igawidan dan, asta igpalaguy na ándà palang
umpak din.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo
Mar 14:53-65; Mat 26:57-68; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

53 Na, igpid dan si Jesus tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo.
Taganà igpalimudé tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga ágtugállán
ka Judio, asta tô mga taratinurù ka sugù. 54 Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù

‡ **14:49** 14:49 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11.

dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro duma katô mga tarabanté ka templo, asta iginadang sikandin tun ta apuy dan.

55 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun ágtugállán ka templo igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan katô kamaté dan kandin. Asal ándà ikita dan. 56 Agad marapung tô mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, asal ánnà magunawa tô igulit dan. 57 Duwán mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, na mà dan, 58 “Igdinág dé tô igkagi din, na mà din, ‘Makémuwa dumadat kani templo na igimu ka manubù, asta dalám ka tállu álló, patindággán ku tô ássa na dì imun ka manubù.’ ”§

59 Agad tô gó é igulit dan tingód kandin, asal ánnà magunawa tô igulit dan. 60 Igtindág tô tuu mallayat ka pangulu ka templo tun ta tángngaán dan, asta iginsà sikandin ki Jesus, na mà din, “Ándin é taba nu? Bánnal tô igkagi kani mga manubù?”

61 Asal ándà gó taba si Jesus. Iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, na mà din, “Sikuna gó tô Mesiyas na Batà ka Manama?”

62 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó, asta kumita kó kanak na Ig-pamanubù na gunsad dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama ébô manguluwa duma kandin. Tákkássanna katô mga sagulapun tun ta langit.”*

63 Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô umpak din tingód ka sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka duma manubù tingód kandin. 64 Igdinág tad na igpagunawa sikandin katô Manama. Na, ándin é ruud yu tingód kandin?”

Igkagi tô langun dan na kailangan matayan sikandin. 65 Na, duwán pira na igiláb kandin, igbagkássan dan tô mata din, igsuntuk dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Na, uliti ké ka sadan tô igsuntuk áknikó!”†

Igsuntuk kandin tô mga tarabanté ka templo.

Igbulun i Pedro si Jesus
Mar 14:66-72; Mat 26:69-75; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

66 Róggun dutun si Pedro ta luwà ka balé, duwán sábbad bayi na állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo na igukit dutun. 67 Tô igkita sikandin ki Pedro na ginadang tun ta apuy, igsállág sikandin ki Pedro asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô kadumaan i Jesus na taga Nazaret.”

68 Asal igbulun si Pedro, na mà din, “Ándà ku kagpátti. Ándà sóddór ku tingód katô igkagi nu.”

Na, igalin si Pedro madani tun ta sállat [asta igukkarà tô manuk]. 69 Igkita tô bayi ki Pedro, asta igkagi puman sikandin tun ta duma mga manubù, na mà din, “Ni manubù ni sábbad disipulu din.”

70 Asal igbulun puman si Pedro.

Ándà kadugé, duwán puman duma mga manubù na igkagi ki Pedro, na mà dan, “Bánnal gó sikuna tô sábbad kadumaan din, su taga Galilea ka.”

71 Asal igsapà gó si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Agad matéya pa, ándà ku gó kilalayi tô manubù na ágkagin yu.”

72 Tigkô dád igukkarà tô manuk ka ikaduwa. Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi i Jesus na makatállu sikandin mulun ki Jesus ka dì pa mukkarà tô manuk ka makaduwa. Na, tuu gó igsággó sikandin.

---

§ **14:58** 14:58 Ahaán tô Juan 2:19-22. * **14:62** 14:62 Ahaán tô Daniel 7:13. † **14:65** 14:65 Ahaán tô Lucas 22:64.

15

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Mar 15:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Luc 23:1-5; Juan 18:28-38

1 Na, tuu pô sállám, igpatóngkóé tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka
templo, tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igbagkás
dan tô bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ki Pilato. 2 Iginsà si Pilato ki
Jesus, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”

3 Na, marapung tô dimanda katô mallayat ka mga pangulu ka templo
tingód ki Jesus. 4 Igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tô dimanda dan
tingód áknikó. Ándà mataba nu kandan?”

5 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu isaláббuan si Pilato.

Igruudan si Jesus na matayan
Mar 15:6-15; Mat 27:15-26; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

6 Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô
gobernador na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan
tô salinán katô langun manubù. 7 Na, duwán mga igpriso su igatu dan
ka gobyerno asta duwán igmatayan dan. Duwán sábbad tun kandan na
ágngadanan ki Barabas. 8 Marapung tô mga manubù na igpadani tun ki Pilato,
asta igpamuyù dan na paluwaán din tô igpriso, su tô gó é ágkémun din.
9 Purisu iginsà si Pilato, na mà din, “Kakalyag yu na paluwaán ku tô Harì ka
mga Judio?”

10 Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpammát tô mallayat ka mga
pangulu ka templo ki Jesus su gingà dan dád kandin. 11 Asal tô mallayat ka
mga pangulu ka templo igsutsut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán din
baling si Barabas. 12 Iginsà puman si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku tô
manubù na ágtawarán yu na Harì ka mga Judio?”

13 Igullaó puman sikandan, na mà dan, “Papansali nu sikandin tun ta
krus!”

14 Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”

Asal igtuu baling igmabákkár tô kóllaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu
sikandin! Papansali nu sikandin tun ta krus!”

15 Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan, su kakalyag
din na kadayawan tô marapung manubù. Igpalagpás din si Jesus, asta
igbággé din tun ta mga sundalo ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus
Mar 15:16-20; Mat 27:27-31; Juan 19:2-3

16 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador,
asta iglimud dan tô langun kadumaan dan na mga sundalo. 17 Igumpakan
dan sikandin ka mallutù umpak iring katô gumpakán ka harì. Igpákkù dan
tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din. 18 Mà kagi ágtanggap
dan ka harì, na mà dan, “Durungán ka na Harì ka mga Judio!”

19 Iglagpás dan tô ulu din ka balakayu, asta igiláббan dan sikandin.
Iglingkóód dan tun ta saruwan din iring na karespeto dan ka harì. 20 Pángnga
igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tô mallutù umpak tikud tun kandin,
asta igpómpak dan puman ki Jesus tô kandin umpak. Igpid dan sikandin ébô
pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Mar 15:21-32; Mat 27:32-44; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

21 Na, duwán sábbad taga Cirene na ágngadanan ki Simon na ámmà i Alejandro asta i Rufo. Mantu sikandin igdunggù tikud tun ta kinamát. Igpirit dan
sikandin igpatiang katô krus na pansalan ki Jesus. 22 Igpid dan si Jesus tun ta
lugar na ágngadanan Golgota. (Tô kóbadan, “Bóngó-bóngó.”) 23 Igbággé dan ki
Jesus tô bino na igbaláttan ka bawì na ágngadanan mira,* asal ándà din inámmi.
24 Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô
umpak din ukit ka ripa ébô kasóddóran dan ka ándin tô piddán katô tagsábbad-
sábbad kandan.† 25 Tô mga alas nuybe ka sállám, igpansalan dan sikandin tun
ta krus. 26 Duwán igsulat tingód katô dimanda kandin, na ágkabasa, “TÔ HARÌ
KA MGA JUDIO.”
27 Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa
krus, tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan
din. 28 [Purisu ituman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan,
“Péringán sikandin katô mga masalà-salà.”‡]
29 Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas
kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka sikuna tô makému duma-
dat katô balé ka Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló,
30 tabangi nu tô áknikó sarili, asta pónóg ka tikud dun ta krus!”
31 Igbuyas-buyas pagsik tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga
taratinurù ka sugù. Igkagi sikandan, na mà dan, “Igtabangan din tô duma
mga manubù ébô dì dan maté. Asal dì sikandin makatabang katô kandin
sarili ébô dì maté. 32 Mólà pa ka mónóg tô Mesiyas na Harì ka mga rubbad
i Israel tikud tun ta krus ébô kitanán ta asta mamaké ki kandin.”§
Igbuyas-buyas pagsik tô duwa manubù na igpansalan tun ta krus duma
kandin.

Inaté si Jesus
Mar 15:33-41; Mat 27:45-56; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

33 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa
dalám ka tállu oras.* 34 Tô mga alas tres dán ka mapun, igullaó si Jesus, na
mà din, “*Eloi, Eloi, lama sabaktani?*” Tô kóbadan, “Manama ku, Manama ku,
manan ka igpabayà a ikuna?”†
35 Tô igdinág tô duma mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan,
“Na, igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan.”
36 Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám
tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta balakayu asta igpadatas
tun ta babbà i Jesus.‡ Duwán igkagi, na mà din, “Pabayà nu sikandin, su
sállággán ta ka dumunggù si Elias ébô mangé kandin.”
37 Igullaó si Jesus, asta inaté sikandin.
38 Tigkô dád itángngà tô tabir§ tun ta tángngaan katô templo. Itángngà tikud
tun datas sippang tun ta asag. 39 Na, duwán kapitan ka mga sundalo na
igtubang ki Jesus. Tô igkita sikandin katô kamatayan i Jesus, igkagi sikandin,
na mà din, “Bánnal gó na Batà sikandin ka Manama!”
40 Duwán pagsik mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita katô ilumu.
Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, si Salome, asta si Maria na

---

* **15:23** 15:23 Bággén dan pád ki Jesus tô mira ébô dì sikandin makariyu ka masakit. † **15:24** 15:24 Ahaán tô Salmo 22:18. ‡ **15:28** 15:28 Isaias 53:12. § **15:32** 15:31-32 Ahaán tô Salmo 22:7-8.
* **15:33** 15:33 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. † **15:34** 15:34 Ahaán tô Salmo 22:1. ‡ **15:36** 15:36 Ahaán tô Salmo 69:21. § **15:38** 15:38 Tô ágngadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

innà katô mallaki na si Santiago asta si Jose. 41 Sikandan tô taganà igtákkás
ki Jesus dutun ta probinsya ka Galilea asta igtabang kandin. Duwán pagsik
marapung duma mga gabayi na igtákkás ki Jesus sippang tun ta Jerusalem.

Tô kalábbáng ki Jesus
Mar 15:42-47; Mat 27:57-61; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

42-43 Na, tô mapun dán, igdunggù si Jose na taga Arimatea. Sikandin tô
sábbad igrespetowan membro ka ágruudanan, asta giman sikandin katô pag-
pangulu ka Manama. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kapaginawa, igpabákkár
din tô pusung din, igsadun tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus
ébô lábbángngán din. 44 Tô igdinág si Pilato na inaté dán si Jesus, isalábbuan
sikandin. Purisu igpakangé din tô kapitan ka sundalo, asta iginsà ka inaté
dán si Jesus. 45 Tô igulit tô kapitan na inaté dán gó, ignunug si Pilato na
mému kangén i Jose tô lawa. 46 Purisu igbálli si Jose ka mapputì óggét, igkangé
din tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás din katô mapputì óggét.
Iglábbáng din tun ta lábbáng na igpému tun ta pangpang. Iglilid din tô dakál
batu na pagsagpáng katô lábbáng. 47 Si Maria na taga Magdala asta tô sangé
din si Maria na innà i Jose tô igkita katô iglábbángngan ki Jesus.

16

Inanté puman si Jesus
Mar 16:1-8; Mat 28:1-8; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

1 Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, igpatákkássé si Maria na taga
Magdala, asta tô sangé din si Maria na innà i Santiago, asta si Salome. Igbálli
dan ka pamammut ébô duwán busbusán dan tun ta lawa i Jesus. 2 Tô álló
ka Linggo, igsállám dan igsadun tun ta lábbáng. 3 Tô ándà dan pa dunggù,
igpénsaé sikandan, na mà dan, “Sadan tô lumilid katô batu na igsagpáng katô
lábbáng ébô makahu ki?”

4 Na, tô igsállág dan, igkita dan na taganà dán ililid tô batu na igsagpáng.
Tuu dakál tô batu. 5 Tô igahu dan tun ta lábbáng, igkita dan tô mallaki
na igunsad dadan tun ta kawanan asta igumpak ka kapa na tuu map-
putì. Imáddangan tô mga gabayi. 6 Na, igkagi sikandin, na mà din, “Yakó
ágkamáddangan. Isóddóran ku na igpamasak kó ki Jesus na taga Nazaret na
igpansalan tun ta krus. Ándà dini su inanté dán puman sikandin. Sállág yu
ni igpadággaan kandin. 7 Asal panó kó asta uliti yu tô mga disipulu din asta si
Pedro na ikóna dán si Jesus igsadun tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán yu
sikandin dutun, su tô gó é igkagi din ákniyu.”

8 Purisu igluwà dan tikud tun ta lábbáng, asta igpalaguy dan, su igkárkár
dan asta isalábbuan dan. Ándà palang manubù na igulitan dan su imáddangan
dan.

Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala
Mar 16:9-11; Mat 28:9-10; Juan 20:11-18

9 [Na, tô inanté puman si Jesus tô tuu sállám ka Linggo, si Maria na taganà
igpaluwaan ka pittu madat espiritu tô una igpakitaan i Jesus. 10 Igsadun si
Maria tun ta mga disipulu i Jesus na iranu asta igsággó, asta igulit sikandin
tingód katô igkita din. 11 Tô igdinág dan na inanté puman si Jesus asta igkita
si Maria kandin, ándà dan bánnal.

Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din
Mar 16:12-13; Luc 24:13-35

12 Na, tô igpanó tô duwa disipulu tun ta pabunganán, igpakita si Jesus tun
kandan, asal ipalin tô bónnóng din. 13 Iglónód dan tun ta Jerusalem, asta igulit
dan katô duma mga disipulu din, asal ándà dan bánnal kandan.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Mar 16:14-18; Mat 28:16-20; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

14 Na, igpakita si Jesus tun ta sapulù sábbad (11) mga disipulu din róggun
igkan dan. Igsawé si Jesus kandan su ándà dan bánnal asta matággas tô
ulu dan, su ándà dan bánnal katô mga manubù na ikakita kandin pángnga
inanté puman sikandin. 15 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun kód tun ta
kaluwagan kani banuwa, asta ulit-ulit yu tô Madigár Gulitán tingód kanak
tun ta langun manubù. 16 Tô manubù na mamaké asta pabunyag, tábbusán
sikandin tikud tun ta salà. Asal tô manubù na dì mamaké, supakan sikandin.
17 Ni gó tô mga kasalábbuan na lumun katô mga manubù na ágpamaké kanak.
Paluwà dan katô madat mga espiritu tikud tun ta manubù ukit ka ngadan ku.
Kumagi dan ka ássa-ássa mga kinagiyan. 18 Atin ka makawid dan ka áppuy,
atin ka makénám dan ka pakélu, dì dan mamánnu. Atin ka dappánnan dan tô
mga ágkabógókan, kólian gó sikandan.”

Ibatun si Jesus tun ta langit
Mar 16:19-20; Luc 24:50-53; Lumu 1:9-11

19 Na, pángnga igkagi tô Áglangngagán na si Jesus kandan, ibatun sikandin
tun ta langit, asta igunsad dadan tun ta kawanan katô Manama. 20 Na,
igpanó tô mga disipulu i Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igulit-ulit dan katô
kagi ka Manama tun ta kaluwagan ka banuwa, agad ánda é igsadunan dan.
Igtabangan dan katô Áglangngagán, asta igpasóddór din na bánnal tô igtinurù
dan ukit katô mga kasalábbuan na iglumu dan. Matuman ni!]

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Lucas

Una Basan

Si Lucas tô ngadan katô manubù na igsulat kani libro. Judio tô langun duma manubù na igsulat ka mga libro tun ta Bibliya, asal ánnà Judio si Lucas, su Griego sikandin.

Doktor si Lucas, asta dakál tô isóddóran din. Ágpararaké si Lucas asta si Pablo. Si Lucas tô sábbad manubù na igtákkás ki Pablo dalám katô kasadun din tun ta marapung mga banuwa ébô mulit-ulit katô kagi ka Manama.

Igsulat i Lucas ni libro, asta igpapid din tun ki Teofilo na sábbad ágkabantug manubù na Griego. Si Lucas tô igsulat pagsik katô libro na ágngadanan "Mga Lumu Katô Mga Apostoles."

Nit libro na igsulat i Lucas, igulit din tingód katô Batà ka Manama na Igpamanubù ébô makaluwà ki tikud tun ta salà. Igulit i Lucas tô tingód katô tabang i Jesus ka mga manubù na ibógókan, asta ihirapan, asta masalà-salà. Igulit i Lucas tô tingód ki Jesus tikud katô kapamasusu kandin sippang tun ta kamaté din asta kanté din puman.

1 Madigár rarak ku Teofilo:

Marapung dán tô mga manubù na igsulat tingód katô inému dini áknita. 2 Tô igsulat dan, tô gó é igulit katô mga manubù na igkita katô langun linumuwan i Jesus tikud tun ta katigkanayan, asta igulit-ulit dan áknami tô kagi katô Áglangngagán. 3 Madigár rarak ku, igahà ku tô langun linumuwan din tikud tun ta katigkanayan. Purisu igpanámdámma na kailangan tapidán ku asta sulatán ku tô langun para áknikó 4 ébô kasóddóran nu na bánnal gó tô mga igtinurù áknikó.

Igpakita tô panaligan ka Manama ki Zacarias

5 Dángngan, dalám katô igharì si Herodes tun ta probinsya ka Judea, duwán sábbad pangulu ka templo na ágngadanan ki Zacarias. Sikandin tô sábbad pangulu ka templo na sakup ka grupo i Abias. Duwán sawa i Zacarias na ágngadanan ki Elisabet na sábbad rubbad i Aaron na pangulu ka templo sayyan. 6 Idayawan tô Manama kandan duwa, su nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Ágbánnal dan katô langun sugù katô Áglangngagán. 7 Ándà palang batà dan, su dì ágbatà si Elisabet, asta tugál dan dán duwa.

8 Duwán sábbad álló na iglumu si Zacarias tun ta templo, su tô gó tô mga álló ka kalumu katô grupo na isakupan din tun ta templo. 9 Tô ágkémun katô mga pangulu ka templo, igripa dan ka sadan tun kandan tô gumóbbó ka pamammut, asta si Zacarias tô isalin ukit ka ripa.* Purisu igahu sikandin tun ta templo katô Áglangngagán. 10 Róggun na ággóbbó sikandin katô pamammut tun dalám, marapung tô mga manubù na ágdasal tun ta luwà.

11 Duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Zacarias tun ta ággóbbówanan katô pamammut dadan tun ta kawanan. 12 Tô igkita si Zacarias katô panaligan, igkállas sikandin, asta imáddangan. 13 Asal igkagi tô panaligan, na mà din, "Zacarias, yaka ágkamáddangan. Igdinág dán ka Manama tô áknikó dasalán, su duwán batà nu mama na pamasusun katô

* **1:9** 1:9 Su marapung tô mga pangulu ka templo, tô gó igripa dan ka sadan é gumóbbó katô pamammut. Iring na makasábbad dád gumóbbó tô tagsábbad-sábbad pangulu tun ta tibuk kantayan din.

sawa nu na si Elisabet. Kailangan ngadanan nu sikandin ki Juan. 14 Tuu ka
gó kadayawan, asta marapung tô mga manubù na kadayawan tingód katô
kapamasusu kandin, 15 su imun sikandin mabantug tun ta saruwan katô
Áglangngagán. Dì gó minám sikandin ka bino ó agad ándin tô ginámmán na
pakalasing. Agad tô dì pa sikandin mapamasusu, kapánnuan sikandin katô
Ugis Espiritu. 16 Ukit kandin, marapung tô mga rubbad i Israel na lumónód
tun ta Áglangngagán dan na Manama. 17 Muna sikandin katô Áglangngagán,
asta duwán katulusan din ébô mulit-ulit ka kagi katô Áglangngagán iring ki
Elias na propeta katô Áglangngagán sayyan. Ukit kandin, duwán kasunayan
katô mga ámmà asta gabatà, asta tô mga manubù na dì ágbánnal ka Manama,
palónódán tô panámdám dan tun ta katallángngan ébô makataganà dan ka
kadunggù katô Áglangngagán."

18 Igkagi si Zacarias tun ta panaligan, na mà din, "Pamánnun ku ka kasóddór
tô katumanan kani ágkagin nu kanak? Su tugállad, asta tugál dán tô sawa ku."

19 Igtaba tô panaligan, "Sakán si Gabriel, asta inalayunna ágtindág tun
ta saruwan ka Manama. Igpapidda ikandin dini áknikó ébô pasóddórán ni
madigár gulitán áknikó. 20 Na, tikud áknganni, mómmó ka, su ándà ka bánnal
katô igkagi ku áknikó. Dì ka makakagi sippang ka dumunggù tô álló na
matuman ni igkagi ku, su matuman gó ni tun ta nángngà álló."

21 Na, tô mga manubù tun ta plasa katô templo, igangat dan katô kaluwà
i Zacarias, asta isaláббuan dan su idugé sikandin tun dalám. 22 Tô igluwà
sikandin tikud tun ta templo, dì dán sikandin pakakagi. Purisu isóddóran dan
na duwán igpakita katô Manama kandin tun dalám katô templo. Asal marag
dád sikandin ágsingyas ukit ka bállad din, su inómmó dán.

23 Pángnga iglumu si Zacarias tun ta templo, igulì sikandin tun ta balé din.

24 Ándà kadugé, igmabáddás tô sawa i Zacarias na si Elisabet. Dalám ka
lima bulan, ándà sikandin luwà tun ta balé din. 25 Igkagi sikandin, na mà din,
"Inéduwan gó tô Áglangngagán kanak. Igkangé din dán dini kanak tô kayyaan
ku, su sippang áknganni ándà a ikabatà."

Igpasóddór tô tingód katô kapamasusu ki Jesus

26 Tô ánnám dán bulan tô gátták i Elisabet, igpapid ka Manama tô panaligan
din na si Gabriel tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea.
27 Duwán sábbad bayi na ándà pa kalayuki† na ágngadanan ki Maria. Duwán
banà din na ágngadanan ki Jose na sábbad rubbad i Harì David sayyan. 28 Tô
igdunggù si Gabriel tun ki Maria, igkagi sikandin, na mà din, "Kadayawan
ka! Ágkéduwan tô Áglangngagán áknikó, asta ágtákkássan ka ikandin!"

29 Isaláббuan si Maria tingód katô igkagi katô panaligan. Igpanámdám
sikandin ka ándin tô kóbadan kani. 30 Igkagi tô panaligan, na mà din, "Maria,
yaka ágkamáddangan, su inéduwan tô Manama áknikó. 31 Kumabáddás ka, asta
duwán batà mama na pamasusun nu, asta ngadanan nu tô batà ki Jesus.
32 Mabantug sikandin, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama na Tuu
Mallayat. Imun katô Áglangngagán na Manama sikandin na harì iring katô
kamónaan din sayyan na si David. 33 Mangulu sikandin katô langun rubbad i
Jacob sippang ka ándà ágtamanán. Ándà dán ágtamanán katô pagpangulu din."

34 Igkagi si Maria tun ta panaligan, na mà din, "Ándà pa duma ku. Purisu
pamánnun na mému ni?"

† **1:27** 1:27 Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, "virgin."

35 Igtaba tô panaligan, na mà din, “Sunnadan ka katô Ugis Espiritu, asta
tabangan ka ukit katô katulusan ka Manama na Tuu Mallayat. Purisu tô
batà na pamasusun nu, ándà salà din, asta tawarán sikandin na Batà ka
Manama. 36 Na, paminág ka kanak. Tô gakád nu na si Elisabet, agad isóddóran
ka mga duma na dì sikandin matà su tugál dán sikandin, asal igmabáddás dán
sikandin ka ánnám bulan, 37 su ágkému katô Manama tô langun.”
38 Igkagi si Maria, na mà din, “Inalayunna ágbánnal katô Áglangngagán. Mólà
pa na matuman dini kanak tô igkagi nu.”
Na, igiwà tô panaligan.

Igahà i Maria si Elisabet

39 Ándà kadugé, sékót si Maria igsadun tun ta pabungan sippang tun ta
sábbad lunsud na sakup ka probinsya ka Judea. 40 Igahu si Maria tun ta balé
i Zacarias, asta igpangumusta sikandin ki Elisabet. 41 Tô igdinág si Elisabet
katô kapangumusta i Maria, igkálláng-kálláng tô batà tun dalám katô gátták
din, asta ipánnuan si Elisabet katô Ugis Espiritu. 42 Purisu igkagi si Elisabet ka
mabákkár, na mà din, “Tun ta langun gabayi, inéduwan tô Manama áknikó ka
tandingán kandan, asta inéduwan tô Manama katô pamasusun nu! 43 Dakál
gó tô dayó ku su igahà a katô innà katô Áglangngagán ku. 44 Tô igdinágga
katô kapangumusta nu, agad tô batà tun dalám katô gátták ku idayawan
asta igkálláng-kálláng. 45 Ágkadayawan ka su igbánnal ka na tumanán katô
Áglangngagán tô igkagi din áknikó.”

Igdurung i Maria tô Manama

46 Na, igkagi si Maria, na mà din, “Ágdurungán ku tô Áglangngagán, 47 asta
idayawanna tingód katô Manama na Taratábbus ku, 48 su agad mabbabà
dád tô kamanubuan ku, asal isampáttanna katô Manama. Purisu tikud
áknganni, kumagi tô langun manubù na ágkéduwan tô Manama kanak,
49 su madigár tô mga kasalábbuan na iglumu katô matulus Manama kanak,
asta ugis gó sikandin. 50 Tikud tun ta katigkanayan, ágpanayun tô kédu
katô Manama tun ta langun ka karubbadan na ágpangadap asta ágbánnal
kandin. 51 Ágpasóddórán din na matulus sikandin ukit katô mga áglumun din.
Ágpéwaán din tô mga manubù na ágpallayat-layat katô sarili dan. 52 Giwaán din
tô mga pangulu tikud tun ta gunsadanan dan, asta gimun din na mallayat
tô kamanubuan katô mga ágpabbabà. 53 Tô mga manubù na ágpamballusán,
gimássugán din ka kadigárran. Asal tô mga ágkaduwánnan manubù ágpéwaán
din na ándà ágkapid. 54 Sikita na mga rubbad i Israel na ágbánnal kandin
tô igtabangan din. Ándà din kalingawi tô tandô din na kéduwan sikandin
kandan, 55 su igtandóan ka Manama si Abraham asta tô mga rubbad din na
kéduwan sikandin kandan sippang ka ándà ágtamanán.”
56 Na, igóddô si Maria tun ki Elisabet dalám ka mga tállu bulan, asta igulì
sikandin.

Tô kapamasusu ki Juan na Tarabunyag

57 Na, igdunggù tô álló ka kapamasusu i Elisabet, asta batà mama tô
ipamasusu din. 58 Igdinág tô mga simbalé din asta tô mga gakád din na tuu
inéduwan tô Áglangngagán kandin, asta idayawan dan pagsik.
59 Na, tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igpalimudé
tô mga simbalé din asta tô mga gakád din ébô tupuwan asta ngadanan tô
batà. Kakalyag dan na ngadanan sikandin ki Zacarias na magunawa ka

ngadan katô ámmà din. 60 Asal igkagi si Elisabet, na mà din, “Dì mému yan, su
kailangan Juan tô ngadanán kandin.”
61 Igkagi sikandan ki Elisabet, “Asal ándà gó kaditaan yu na duwán ngadan
iring kanan.”
62 Na, igsingyas dan ki Zacarias ka ándin tô ngadan na inalyagan din.
63 Igsingyas sikandin na bággayan ka ágsulatan, asta igsulat din ni kagi, “Si Juan
tô ngadanán kandin.”
Isaláббuan dan gó langun. 64 Tigkô ikakagi dán si Zacarias, asta igdurung
din tô Manama. 65 Igkállas tô langun simbalé dan, asta italap tô tingód kani
langun ilumu tun ta kaluwagan ka pabunganán tun ta probinsya ka Judea.
66 Ikapanámdám tô langun na ikadinág tingód kani, asta igpénsaé dan, na
mà dan, “Ándin basì tô dungguán kani batà?” Su duwán gó katulusan katô
Áglangngagán tun kandin.

Igpakagi ka Manama si Zacarias

67 Na, si Zacarias ipánnuan katô Ugis Espiritu, asta igpakagi ka Manama
sikandin, na mà din, 68 “Durungán ta tô Áglangngagán na Manama na ágsarigan
katô langun rubbad i Israel, su igpakita sikandin áknita ébô tábbusán ki
ikandin na mga sakup din. 69 Duwán papiddán katô matulus Manama ébô
tumábbus áknita tikud tun ta salà. Sikandin tô sábbad rubbad i David na
ágbánnal katô Manama sayyan. 70 Ni gó é igtandô ka Manama sayyan ukit ka
mga propeta na igbánnal kandin, su igkagi sikandin 71 na tabangan ki ikandin
ébô makaluwà ki tikud tun ta bállad katô mga usig ta asta tikud tun ta mga
manubù na ágkaringasa áknita. 72 Igtandô katô Manama na kéduwan din tô mga
kamónaan ta, asta ándà din kalingawi tô kasabotan din. 73 Igtandô din tun
ta kamónaan ta na si Abraham 74 na paluwaán ki ikandin tikud tun ta bállad
katô mga usig ta ébô mangadap ki kandin na ándà máddang ta. 75 Kakalyag
ka Manama na ándà salà ta, asta nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan din ka
ándà ágtamanán.
76 “Na, sikuna na batà ku, tawarán ka na propeta ka Manama na Tuu
Mallayat. Muna ka katô Áglangngagán ébô taganaán nu tô mga manubù tingód
ka kadunggù katô Áglangngagán. 77 Sikuna tô pasóddór tun ta mga sakup din
na matábbus dan ukit katô kapasinsiya din katô mga salà dan. 78 Tingód katô
kédu asta ginawa ka Manama, dumunggù tô papiddán din tikud tun ta langit
iring katô kasilat ka álló ébô tábbusán ki ikandin. 79 Suméllà sikandin dini
áknita na góddô tun ta kangittángngan asta imáddangan katô kamatayan, ébô
pakitanán ki ikandin katô gukitan na ágsadun tun ta kasunayan.”
80 Na, igdakál si Juan, asta ágkasarigan sikandin. Igóddô sikandin tun ta
disyerto sippang katô álló na igpakita sikandin tun ta mga rubbad i Israel.

2

Tô kapamasusu ki Jesus
Luc 2:1-7; Mat 1:18-25

1 Na, dalám katô si Augusto tô emperador tun ta Roma, duwán sugù din na
kailangan palistan tô ngadan katô langun manubù na isakup katô gobyerno
ka Roma. 2 Ni gó tô una kapalista ka ngadan dalám katô si Cirenio tô
gobernador tun ta Siria. 3 Purisu igpansadun tô langun manubù tun ta
lunsud katô kamónaan dan ébô palistan tô ngadan dan.
4 Tô gó tô gunayan na igpanó si Jose tikud tun ta lunsud ka Nazaret na
sakup ka probinsya ka Galilea, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka
Judea sippang tun ta lunsud ka Betlehem, su Betlehem tô lunsud na igtikudan

katô kamónaan din na si Harì David sayyan. 5 Igpid i Jose tô banà din na si
Maria na mabáddás dán ébô palistan tô ngadan dan. 6 Na, róggun dutun dan,
igdunggù tô álló na mamasusu dán si Maria. 7 Igbatà sikandin katô tambang
kaké batà din na mama. Igtángngás i Maria tô batà ka óggét, asta igpadággà
din tun ta ágkannanan ka mannanap, su ándà lugar para kandan tun ta balé
na ágdungguanan.

Igpakita tô mga panaligan tun ta mga taradóppón ka karnero

8 Na, madani tun ta lunsud ka Betlehem, duwán mga taradóppón ka
karnero na igladé ka dukilám igdóppón ka mga karnero dan tun ta sigbáttán
tanà. 9 Tigkô duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita kandan.
Igséllaan tô mga taradóppón katô séllaán katô Áglangngagán, asta tuu dan gó
imáddangan. 10 Asal igkagi tô panaligan, na mà din, "Yakó ágkamáddangan!
Duwán madigár gulitán ku ákniyu na makabággé ka dayó tun ta langun
manubù. 11 Ni dukilám ni, tun ta lunsud na igtikudan i Harì David sayyan,
ipamasusu tô ákniyu Taratábbus. Sikandin tô Mesiyas na Áglangngagán.* 12 Ni
gó tô kakilalaan ébô kasóddóran yu na bánnal ni igulit ku ákniyu. Kitanán
yu tô batà na igtángngás ka óggét, asta igpadággà tun ta ágkannanan ka mga
mannanap."

13 Tigkô dád iglátto tô marapung mga panaligan tikud tun ta langit na ig-
duma katô tagnà, asta igdurung dan katô Manama, na mà dan, 14 "Durungán
tô Manama tun datas ta langit. Duwán kasunayan tun ta mga manubù na
makadayó ka Manama dini ta banuwa!"

15 Tô igulì dán tô mga panaligan tun ta langit, igpatóngkóé tô mga
taradóppón ka karnero, na mà dan, "Madun ki tun ta Betlehem ébô kitanán
ta tô ilumu na igpasóddór katô Áglangngagán áknita."

16 Purisu sékót dan igsadun tun ta Betlehem. Igkita dan si Maria asta si
Jose, asta igkita dan tô batà na igpadággà tun ta ágkannanan ka mannanap.
17 Tô igkita dan katô batà, igulit dan tô igkagi katô panaligan kandan tingód
katô batà. 18 Isalábbuan gó tô langun manubù na igdinág katô igulit katô mga
taradóppón. 19 Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta
pusung din, asta inalayun din ágpanámdámmán. 20 Igulì tô mga taradóppón
na ágpabantug asta ágdurung katô Manama tingód katô langun na igdinág asta
igkita dan, su bánnal tô igulit katô panaligan kandan.

Igngadanan si Jesus

21 Tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igtupuwan
sikandin, asta igngadanan ki Jesus, su tô gó tô ngadan na igkagi katô
panaligan ki Maria tô ándà pa sikandin mabáddás.

Igpid si Jesus tun ta templo

22 Na, igdunggù tô álló na igsadun si Jose asta si Maria tun ta Jerusalem
ébô mánnal katô sugù i Moises† tingód ka mantu igpamasusu. Igpid dan tô
batà ébô bággén tun ta Áglangngagán, 23 su duwán sugù katô Áglangngagán na
kailangan bággén tun ta Áglangngagán tô langun ka panganayan mga gabatà
gamama.‡ 24 Igsadun si Jose asta si Maria tun ta templo ébô góbbón dan tun ta

---

* **2:11** 2:11 Tállu tô igkagi katô panaligan tingód ki Jesus: sikandin tô Taratábbus, sikandin tô Cristo ó
Mesiyas na igsalin ka Manama, asta sikandin tô Áglangngagán na Manama. † **2:22** 2:22 Manama tô
igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel.
Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **2:23** 2:23 Ahaán tô Exodo 13:2,12.

saruwan katô Áglangngagán tô duwa manatad ó duwa salapati na maréntak pa, su tô gó tô igsugù katô Áglangngagán tingód ka mantu igpamasusu.§
25 Na, duwán sábbad taga Jerusalem na ágngadanan ki Simeon. Nángngà tô
áglumun din tun ta saruwan ka Manama, asta ágbánnal sikandin ka Manama.
Inalayun sikandin giman katô álló na paluwaán ka Manama tô mga rubbad
i Israel. Inalayun sikandin ipánnuan katô Ugis Espiritu. 26 Taganà igpasóddór
katô Ugis Espiritu na dì pa maté sikandin sippang ka kitanán din tô Mesiyas
na papiddán katô Áglangngagán. 27 Na, tô álló tô, igpid katô Ugis Espiritu
si Simeon tun ta templo. Tô igpid tô ámmà asta tô innà ki Jesus tun ta
templo ébô tumanán dan tô sugù ka Manama,* 28 igsipit i Simeon tô batà,
asta igpasalamat sikandin ka Manama, na mà din, 29 "Áglangngagán ku,
ituman dán tô igtandô nu kanak. Purisu mému dán ka matéya na duwán
kasunayan. 30 Igkita kud tô igpapid nu ébô tumábbus áknami tikud tun ta salà
dé. 31 Sikandin tô igtaganà nu tun ta tubang katô langun manubù. 32 Iring
sikandin katô sulù, su pakitanán din tô kakalyag nu tun ta langun manubù na
ánnà Judio, asta ukit kandin pabantugán ké na mga rubbad i Israel na igsalin
nu."
33 Na, isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô igkagi i Simeon tingód katô
batà. 34 Igdasal si Simeon na tabangan dan ka Manama, asta igkagiyan din
si Maria, na mà din, "Na, ni batà nu tô igsalin ka Manama ébô ássan din
tô mga rubbad i Israel. Su marapung tô méllé kandin, asta supakan dan
katô Manama. Asal marapung tô kadayawan tingód kandin, asta makaluwà
dan tikud tun ta supak ka Manama, 35 su ukit kani batà ni, pasóddórán tô
panámdám katô marapung manubù. Agad sikuna, iring na kótángngan tô
áknikó pusung."
36 Tun ta templo, duwán sábbad bayi na ágngadanan ki Ana na propeta ka
Manama. Si Panuel tô ngadan katô ámmà din na sakup katô grupo i Aser
na kamónaan dan. Duwán duma i Ana, asal pittu dád ámmé tô kapadumaé
dan, asta ibalu sikandin. Tugál dán sikandin, 37 su kawaluwan áppat (84)
dán é idad din. Marag sikandin ágsadun tun ta templo, su álló asta dukilám
ágpangadap sikandin katô Manama, ágpuwasa, asta ágdasal. 38 Róggun na igkagi
pa si Simeon ki Maria, igpadani si Ana tun kandan, asta igpasalamat sikandin
tun ta Manama. Igulit sikandin tingód ki Jesus tun ta langun manubù na
gangat katô papiddán ka Manama ébô tumábbus katô mga taga Jerusalem.

Igulì dan tun ta Nazaret

39 Na, tô igtuman dán i Jose asta i Maria tô langun sugù katô Áglangngagán
tingód ka batà na mantu igpamasusu, igulì dan tun ta lunsud ka Nazaret na
sakup ka probinsya ka Galilea. 40 Igdakál si Jesus, igmabákkár tô lawa din,
asta duwán kapandayan din, su inéduwan tô Manama kandin.

Dutun si Jesus ta templo

41 Na, kada ámmé, ágsadun tô ámmà asta tô innà i Jesus tun ta Jerusalem ébô
mapil dan katô Kalimudan Ka Kalabé.† 42 Tô sapulù duwa (12) dán é idad i
Jesus, igsadun dan tun ta Jerusalem ébô mapil dan, su tô gó tô ágkémun dan.
43 Tô ipángnga dán tô kalimudan, igtigkané dan igulì tun ta Nazaret. Asal si
Jesus igpatanan pa tun ta Jerusalem. Tô ámmà asta tô innà din ándà ikasóddór,
44 su kéman dan ka igtákkás sikandin katô mga kadumaan dan tun ta dalan.

---

§ **2:24** 2:24 Ahaán tô Levitico 12:8. * **2:27** 2:27 Tingód katô sugù ka Manama, ahaán tô 2:24. † **2:41** 2:41 Ni gó tô kalimudan katô mga Judio na ágkasampáttan dan tingód katô kapaluwà ka Manama katô mga kamónaan dan tikud tun ta kallang kandan tun ta Ehipto.

Igladé dan ka álló igpanó. Tô mapun dán, igpamasak dan si Jesus tun ta mga
kaditaan dan asta tun ta duma mga manubù na ágpanó tun ta dalan. 45 Tô
ikasóddór dan na ándà ikatákkás si Jesus kandan, iglónód dan tun ta Jerusalem
ébô pamasakán sikandin. 46 Tun ta ikatállu álló, igkita dan si Jesus tun ta
templo. Igunsad sikandin duma katô mga taratinurù, ágpaminág sikandin,
asta ginsà kandan. 47 Isalábbuan tô langun na ikadinág kandin tingód katô
kapandayan din asta mga taba din.
48 Tô igkita tô ámmà asta tô innà din kandin, isalábbuan dan. Igkagi tô innà
din, na mà din, "Ánnà nángngà tô iglumu nu áknami. Igpamasak ké áknikó su
tuu ké itanaan."
49 Igtaba si Jesus, na mà din, "Isalábbuanna su igpamasak kó kanak. Nángngà
pád na kasóddóran yu na kannunna ta balé katô Ámmà ku."
50 Asal ándà dan kagpátti tô igkagi i Jesus kandan.
51 Igtákkás si Jesus kandan, igulì dan tun ta Nazaret, asta ágbánnal sikandin
kandan. Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung
din. 52 Ágkadugangan pô gó tô kapandayan i Jesus, asta ágpanayun sikandin
ágdakál. Ágkadayawan tô Manama asta tô mga manubù tingód kandin.

3

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyag
Luc 3:1-20; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Juan 1:19-28

1 Na, tun ta ikasapulù lima ámmé na si Tiberio tô emperador tun ta Roma,
si Poncio Pilato tô gobernador tun ta Judea, si Herodes tô pangulu tun ta
Galilea, tô kataladi din na si Felipe tô pangulu tun ta Iturea asta Trakonite,
si Lisanias tô pangulu tun ta Abilena, 2 asta si Anas asta si Caifas tô mga
tuu mallayat ka pangulu katô templo. Na, róggun na igóddô si Juan na batà
i Zacarias tun ta disyerto, igkagi tô Manama kandin. 3 Na, igsadun si Juan
tun ta langun banuwa madani tun ta Wayig ka Jordan. Igulit-ulit sikandin
na kailangan rumákkád tô mga manubù asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan
ka Manama tô mga salà dan. 4 Na, mà katô kagi ka Manama tingód ki Juan
tun ta libro katô propeta na si Isaias,

"Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din,
'Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan
din.' 5 Tambunan tô langun banád, asta pattadán tô langun pabungan.
Tullidán tô béngkóg dalan, asta piyaan tô dalan na marapung mga
sábbáng asta batun. 6 Kitanán katô langun tô katábbus ka Manama katô
mga manubù."*

7 Na, marapung tô mga manubù na igsadun tun ki Juan ébô pabunyag
kandin. Igkagi si Juan kandan, na mà din, "Madat kó iring na mga áppuy!
Manan ka pabunyag kó agad ándà kó rákkád? Kéman yu ka dì kó supakan ka
Manama ka tapuri álló. 8 Lumu yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama
ébô kasóddóran na bánnal igtanan kód asta igsódô kód áglumu ka salà. Yakó
ágpanámdám na dì kó supakan su sikiyu tô mga rubbad i Abraham. Kagiyan
ku sikiyu na agad ni mga batu mému imun ka Manama na mga rubbad i
Abraham na bullas ákniyu. 9 Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén
asta ággóbbón tô langun kayu na ándà madigár buuy."

10 Iginsà tô ilimud mga manubù ki Juan, na mà dan, "Ándin tô kailangan
lumun dé?"

---

* **3:6** 3:4-6 Isaias 40:3-5.

11 Igtaba si Juan, na mà din, “Atin ka duwán duwa umpak yu, bággé yu tô sábbad tun ta manubù na ándà palang gumpakán. Atin ka duwán ágkakan yu, bággéyi yu tô manubù na ándà palang ágkakan.”
12 Duwán pagsik mga taralimud ka buwis na igsadun tun ki Juan ébô pabunyag dan kandin. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, ándin tô kailangan lumun dé?”
13 Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpamuyù ka buwis na sobra katô sugù ka gobyerno.”
14 Duwán pagsik mga sundalo na iginsà kandin, na mà dan, “Na, sikami, ándin é kailangan lumun dé?”
Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpirit katô manubù ébô bággayan kó ka salapì. Yakó ágdimanda ukit ka bulaló ébô bággayan kó ka salapì. Asal agad ándin é tandan katô gobyerno para ákniyu, kailangan kanángngaan kó.”
15 Na, tô igdinág tô mga manubù ki Juan, igpanámdám dan na si Juan dán gó tô Mesiyas na gangatan dan. 16 Asal igkagi si Juan, na mà din, “Ágbunyagga ákniyu ka wayig. Asal duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Ánnà a nángngà na tumabang kandin agad lumusutta dád katô sandalyas din. Sikandin tô munyag ákniyu katô Ugis Espiritu asta apuy. 17 Iring sikandin na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán din, asta taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta uppis góbbón din tun ta apuy na dì ágkapadáng.”
18 Igulit-ulit i Juan tô Madigár Gulitán tun ta langun manubù, asta igkagiyan din sikandan na kailangan bánnalán dan tô ágtinuruán din.
19 Na, si Herodes tô pangulu tun ta Galilea. Asal igsapadan i Juan sikandin, su igagó din tô ipag din na si Herodias, asta marapung pa tô madat mga linumuwan din. 20 Tun ta katapuriyan, igdugangan pô gó i Herodes tô mga salà din su igpapriso din si Juan.

Igpabunyag si Jesus
Luc 3:21-22; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11

21 Na, tô ándà pa prisowi si Juan, duwán álló na igbunyag sikandin katô langun manubù, asta igpabunyag pagsik si Jesus. Róggun na igdasal si Jesus, ipókéan tô langit, 22 asta igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na bónnóng ka salapati. Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tô kanak Batà na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó áknikó.”

Mga kamónaan i Jesus
Luc 3:23-38; Mat 1:1-17

23 Tô igtigkané si Jesus igtinurù, mga tállu pulù (30) é idad din. Kéman katô langun manubù na batà i Jose si Jesus.† Si Jose tô batà i Heli. 24 Si Heli tô batà i Matat. Si Matat tô batà i Levi. Si Levi tô batà i Melki. Si Melki tô batà i Jana. Si Jana tô batà i Jose. 25 Si Jose tô batà i Matatias. Si Matatias tô batà i Amos. Si Amos tô batà i Nahum. Si Nahum tô batà i Esli. Si Esli tô batà i Nagai. 26 Si Nagai tô batà i Maat. Si Maat tô batà i Matatias. Si Matatias tô batà i Semei. Si Semei tô batà i Jose. Si Jose tô batà i Joda.
27 Si Joda tô batà i Joana. Si Joana tô batà i Resa. Si Resa tô batà i Sorobabel. Si Sorobabel tô batà i Salatiel. Si Salatiel tô batà i Neri. 28 Si Neri tô batà i Melki. Si Melki tô batà i Addi. Si Addi tô batà i Cosam. Si Cosam tô batà i Elmodam. Si Elmodam tô batà i Er. 29 Si Er tô batà i Josue. Si Josue tô batà i

† **3:23** 3:23 Si Jose tô ámmà-ámmà i Jesus su ánnà sikandin tô bánnal ámmà din (Mateo 1:25). Si Jesus tô Batà ka Manama, su igmabáddás tô innà din si Maria ukit katô Ugis Espiritu na igsunnad tun kandin (Lucas 1:35).

Eliezer. Si Eliezer tô batà i Jorim. Si Jorim tô batà i Matat. Si Matat tô batà i Levi.
30 Si Levi tô batà i Simeon. Si Simeon tô batà i Juda. Si Juda tô batà i Jose. Si
Jose tô batà i Jonan. Si Jonan tô batà i Eliakim. 31 Si Eliakim tô batà i Melea. Si
Melea tô batà i Mainan. Si Mainan tô batà i Matata. Si Matata tô batà i Natan.
Si Natan tô batà i David. 32 Si David tô batà i Isai. Si Isai tô batà i Obed. Si
Obed tô batà i Boos. Si Boos tô batà i Salmon. Si Salmon tô batà i Naason.
33 Si Naason tô batà i Aminadab. Si Aminadab tô batà i Aram. Si Aram tô
batà i Arni. Si Arni tô batà i Esrom. Si Esrom tô batà i Fares. Si Fares tô batà
i Juda. 34 Si Juda tô batà i Jacob. Si Jacob tô batà i Isaac. Si Isaac tô batà i
Abraham. Si Abraham tô batà i Tare. Si Tare tô batà i Nakor. 35 Si Nakor tô
batà i Serug. Si Serug tô batà i Ragau. Si Ragau tô batà i Peleg. Si Peleg tô batà
i Eber. Si Eber tô batà i Sala.
36 Si Sala tô batà i Cainan. Si Cainan tô batà i Arfaxad. Si Arfaxad tô batà
i Sem. Si Sem tô batà i Noe. Si Noe tô batà i Lamec. 37 Si Lamec tô batà i
Metusela. Si Metusela tô batà i Enoc. Si Enoc tô batà i Jared. Si Jared tô batà
i Mahalaleel. Si Mahalaleel tô batà i Cainan. 38 Si Cainan tô batà i Enos. Si
Enos tô batà i Set. Si Set tô batà i Adan. Si Adan tô batà ka Manama.

4

Katintal ki Jesus
Luc 4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12-13

1 Na, ipánnuan katô Ugis Espiritu si Jesus, asta igpanó sikandin tikud tun
ta Wayig ka Jordan. Igpid sikandin katô Ugis Espiritu tun ta disyerto 2 asta
igtintal i Maibuyan dalám ka kappatan (40) álló. Dalám katô mga álló tô, ándà
palang igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin. 3 Igkagi si Maibuyan, na mà
din, “Atin ka sikuna tô Batà ka Manama, imu nu pan ni mga batu.”
4 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù.’ ”*
5 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan. Ándà kadugé,
igpakita din ki Jesus tô langun lugar dini ta tibuk banuwa. 6 Igkagi si
Maibuyan, na mà din, “Bággén ku áknikó tô pagpangulu asta tô sélaán kani
langun banuwa, su igbággé kanak, asta makabággéya tun ta agad sadan tô
salinán ku. 7 Atin ka mangadap ka kanak, bággén ku áknikó tô langun kani.”
8 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Tô dád Áglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta
sikandin dád tô kailangan bánnalán yu.’ ”†
9 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta
bówwó katô templo. Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Na, atin ka sikuna tô
Batà ka Manama, tuppas ka tun ta tanà. 10 Dì ka mamánnu, su mà katô kagi
ka Manama,
“ ‘Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómmóng áknikó.’
11 ‘Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô dì makadag tô paa nu tun ta mga
batu.’ ”‡
12 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.’ ”§
13 Na, pángnga igtintal i Maibuyan si Jesus ukit ka marapung kapókit, igiwà
sikandin, asta igangat ka ássa álló.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Luc 4:14-15; Mat 4:12-17; Mar 1:14-15

* **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3. † **4:8** 4:8 Deuteronomio 6:13. ‡ **4:11** 4:10-11 Salmo 91:11-12.
§ **4:12** 4:12 Deuteronomio 6:16.

14 Na, ipánnuan si Jesus ka katulusan katô Ugis Espiritu, asta igsadun
sikandin tun ta probinsya ka Galilea. Ándà kadugé, ibantug sikandin tun ta
mga kaligadan banuwa. 15 Igtinurù sikandin tun ta mga simbaan ka Judio,
asta ágpabantugán sikandin katô langun manubù.

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Luc 4:16-30; Mat 13:53-58; Mar 6:1-6

16 Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nazaret na igdakállan din. Tô álló
ka kapaginawa, igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio, su tô gó é ágkémun
din. Igtindág sikandin ébô masa katô kagi ka Manama na igsulat. 17 Igbággé
dan kandin tô igsulat i Isaias na propeta sayyan. Igbákka i Jesus, igkita din ni
kagi ni, asta igbasa din, na mà din,

18 “Ipánnuannad katô Ugis Espiritu katô Áglangngagán, su igsalinna ikandin
ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na ágkayù-
ayuan. Igpapidda ikandin dini ákniyu ébô mulit-ulitta tun ta mga igpriso
na paluwaán dan dán. Igpapidda dini ákniyu ébô mulit-ulitta tun ta
mga bólóg na makakita dan dán. Igpapidda ikandin dini ákniyu ébô
tabangan ku tô langun manubù na ágkahirapan, 19 asta pasóddórán ku
na igdunggù dán tô álló na pakitanán katô Áglangngagán tô kédu din.”*

20 Na, iglulun i Jesus tô ágbasaan na igbasa din, asta igulì din tun ta opisyales
ka simbaan. Igunsad si Jesus ébô tuminurù, asta igsállág tô langun manubù
kandin. 21 Igtigkané si Jesus igkagi, na mà din, “Ni álló ni, ituman dán tô kagi
ka Manama na igbasa ku asta igdinág yu.”

22 Igdurung si Jesus katô langun manubù, asta isalábbuan dan katô madigár
kagi din, su kéman dan ka batà i Jose si Jesus. 23 Igkagi si Jesus, na mà din,
“Kakalyag yu na ulitán kanak tô igkagi tun ta panunggiringan, na, ‘Atin
ka doktor ka, bawii nu tô áknikó lawa.’ Kagin yu pád kanak ni, ‘Lumu nu
puman dini ta lunsud ta tô kasalábbuan, iring katô iglumu nu tun ta lunsud
ka Capernaum.’ 24 Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì ágtanggapán tô
propeta tun ta kandin lunsud. 25 Kagin ku ákniyu, na dalám katô igulit si Elias
sayyan ka kagi ka Manama, duwán tuu dakál ballus tun ta langun banuwa
na igóddóan katô mga kamónaan ta, asta ándà pódani katô Manama dalám ka
tállu ámmé ágtángngà. Agad marapung tô mga gabayi balu na ágkahirapan tun
ta mga rubbad i Israel, 26 asal ánnà sikandan tô igpasadunan ka Manama ki
Elias, su igpasadun din si Elias tun ta Sarepta na sakup ka Sidon ébô tabangan
tô sábbad bayi balu na ánnà Judio.† 27 Iring kani tô inému sayyan dalám katô
kólit-ólit i Eliseo ka kagi ka Manama. Agad marapung tô mga tétékán‡ tun ta
mga rubbad i Israel, asal ánnà sikandan tô inólian, su inólian dád tô ánnà Judio
na si Naaman na sakup ka Siria.”§

28 Na, tô mga Judio na ilimud tun ta simbaan, isókó dan katô igkagi i Jesus
na ágkéduwan tô Manama katô mga manubù na ánnà Judio. 29 Igtindág dan
langun, asta igpéwà dan si Jesus tikud tun ta lunsud dan. Tô lunsud dan tun
datas ka pabungan, asta igpid dan si Jesus tun ta pangpang, ébô dabuán dan
pád. 30 Asal igukit dád si Jesus tun ta tángngaan katô mga manubù na ilimud,
asta igpadiyù sikandin.

Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu
Luc 4:31-37; Mar 1:21-28

---

* **4:19** 4:18-19 Isaias 61:1-2. † **4:26** 4:25-26 Ahaán tô 1 Mga Harì 17:1,8-16; 18:1. ‡ **4:27** 4:27a Tétékán, ó sanlahon. § **4:27** 4:27b Ahaán tô 2 Mga Harì 5:1-14.

31 Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Capernaum na sakup ka probinsya
ka Galilea. Tô álló ka kapaginawa, igtinurù sikandin tun ta simbaan ka Judio.
32 Isaláb̃buan gó tô langun manubù na igpaminág kandin, su duwán katulusan
katô katinurù din. 33 Na, tun ta simbaan dan, duwán sábbad manubù na
igahuwan ka madat espiritu. Igullaó sikandin ka mabákkár, na mà din,
34 “Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknami! Supakan ké ikuna? Isóddóran
ku ka sadan ka. Sikuna tô ugis Batà ka Manama.”
35 Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, “Yaka gótép! Luwà
ka tikud tun kandin!”
Na, igbuntug katô madat espiritu tô manubù tun ta saruwan dan, asta
igluwà tun kandin, asal ándà din pasakiti tô manubù. 36 Na, isaláb̃buan tô
langun manubù, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Makasaláb̃bù tô
katinurù din, su ukit katô katulusan din, ágsuguán din tô madat mga espiritu,
asta ágluwà dan.”
37 Na, ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya.

Inólian tô marapung manubù
Luc 4:38-41; Mat 8:14-17; Mar 1:29-34

38 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun sikandin
tun ta balé i Simon na ágngadanan din ki Pedro. Tuu ágkalinturan tô bayi
na ugang i Pedro, asta igpédu-édu dan na tabangan i Jesus sikandin. 39 Na,
igtindág si Jesus madani kandin, asta igsapadan din tô kénit ka lawa katô
ugang i Pedro. Tigkô dád inólian sikandin. Igánnó sikandin asta igbuwat ka
ágkannán kandan.
40 Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô langun
kadumaan dan na duwán ássa-ássa mga bógók. Igtukid i Jesus igdappánnan
tô langun dan, asta inólian dan. 41 Igpid pagsik tun ki Jesus tô marapung
manubù na igahuwan ka madat espiritu. Na, róggun igluwà tô madat mga
espiritu, igullaó sikandan, na mà dan, “Sikuna tô Batà ka Manama!”
Asal igsapadan i Jesus sikandan ébô dì dan pakakagi, su isóddóran dan na
sikandin tô Mesiyas.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea
Luc 4:42-44; Mar 1:35-39

42 Na, pagkasimag, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta lugar na
ándà manubù. Asal igpamasak tô marapung manubù kandin. Tô igkita dan
kandin, igpédu-édu dan na dì pád panó sikandin. 43 Asal igkagi si Jesus, na
mà din, “Kailangan madunna tun ta ássa mga lunsud ébô mulit-ulitta pagsik
kandan katô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama, su tô gó tô
gunayan ku na igsadunna nit banuwa.”
44 Na, igulit-ulit si Jesus tun ta mga simbaan dan tun ta kaluwagan ka Judea.

5

Igtawar i Jesus tô mga disipulu
Luc 5:1-11; Mat 4:18-22; Mar 1:16-20

1 Na, duwán sábbad álló, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó na ágngadanan
Genesaret. Igpaliggátté tô langun manubù na garurung madani tun ki
Jesus, su kakalyag dan na maminág katô kagi ka Manama na ágtinuruán
din. 2 Duwán duwa barangé na igkita din tun ta ligad ka ranó na igtananan
katô mga taraággut ka sáddà, su iguras dan ka pukut. 3 Igsaké si Jesus tun
ta barangé i Simon, asta igkagi si Jesus na ássudán i Simon tô barangé ébô
kumapó madani tun ta ligad. Igunsad si Jesus tun ta barangé, asta igtinurù
sikandin katô mga manubù tun ta baklayanán.

4 Pángnga igtinurù si Jesus, igkagiyan din si Simon, na mà din, “Pasadun
nu ni barangé nu tun ta tángngaan ka ranó, asta dabù yu tô pukut ébô duwán
maggut yu.”
5 Asal igtaba si Simon, na mà din, “Áglangngagán, igladé ké ka dukilám
igdabù ka pukut, asal ándà palang inaggut dé! Asal su sikuna tô ágsugù kanak,
dumabù a ka pukut.”
6 Igdabù dan tô pukut, asta ikaggut dan ka marapung mga sáddà. Na, su
masig pád mabissé tô pukut dan, 7 iginggat dan tô mga kadumaan dan tun ta
ássa barangé ébô tumabang kandan. Tô igdunggù dan, igruran dan tô sáddà
tun ta duwa barangé. Purisu masig pád malánnád tô duwa barangé. 8 Na, tô
igkita si Simon Pedro na tuu dakál tô inaggut dan, iglingkóód sikandin tun
ta saruwan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, padiyù ka
kanak, su masalà-salà a.”
9 Tô gó tô igkagi din su isalábbuan gó sikandin asta tô mga kadumaan din
tingód katô tuu marapung mga sáddà na inaggut dan. 10 Isalábbuan pagsik tô
mga kadumaan din tun ta duma barangé na si Santiago asta si Juan na duwa
gabatà i Sebedeo. Igkagi si Jesus ki Simon, na mà din, “Yaka ágkamáddangan.
Tikud áknganni, ánnà dán sáddà tô ággután nu, asal mga manubù tô ággután
nu.”
11 Tô igpaligad dan tô mga barangé dan, igtananan dan tô langun, asta
igtákkás dan ki Jesus.*

Inólian tô tétékán
Luc 5:12-16; Mat 8:1-4; Mar 1:40-45

12 Róggun na igukit si Jesus tun ta sábbad lunsud, isumaran din tô manubù
na ipánnù tô lawa din ka tétèk. Tô igkita sikandin ki Jesus, igpadani sikandin
asta iglangkáb. Igpédu-édu sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin ka
kakalyag nu, isóddóran ku na makólì ka kani bógók ku.”
13 Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din,
“Malyagga. Kólian kad.”
Tigkô dád inólian sikandin.
14 Maggát igsapad si Jesus kandin na dì mému ulitan din tô agad sadan
manubui. Igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka tun ta pangulu ka templo,
asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka
Manama, su tô gó tô igsugù i Moises ébô makasóddór tô langun manubù na
inólian kad.”
15 Agad tô gó tô igsugù din, asal tuu pô gó italap tô bantug i Jesus. Purisu
tuu pa marapung tô mga manubù na ilimud ébô maminág katô ágtinuruán
din, asta ébô kólian tô mga bógók dan. 16 Asal si Jesus igsadun tun ta disyerto
ébô dumasal.

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Luc 5:17-26; Mat 9:1-8; Mar 2:1-12

17 Na, sábbad álló, róggun igtinurù si Jesus, duwán mga Pariseo asta mga
taratinurù ka sugù na igunsad madani tun kandin. Igtikud dan tun ta
marapung mga lunsud tun ta probinsya ka Galilea asta Judea, asta duwán
igtikud tun ta lunsud ka Jerusalem. Duwán katulusan i Jesus tikud tun ta
Áglangngagán ébô makólì sikandin katô mga ágkabógókan. 18 Ándà kadugé,
igdunggù tô mga manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é lawa.
Kakalyag dan na mapid dan sikandin tun dalám katô balé ébô padággaán tun
ta saruwan i Jesus. 19 Asal su marapung tô mga manubù na ilimud, ándà gó

* **5:11** 5:11 Igtákkás dan ki Jesus, ó inému dan na mga disipulu i Jesus.

gukitan dan na pasadun tun dalám. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katô balé, asta igbóbbówan dan tô atáp. Igtuntun dan tô dì ágriyu é lawa apil tô ágdággaan din tun ta saruwan i Jesus. 20 Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin, na mà din, “Rarak, igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
21 Asal duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, “Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni. Igpagunawa sikandin katô Manama, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà.”
22 Asal isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpanámdám iring kanan. 23 Atin ka matággas tô pagtuman ka kagi tun ta manubù, na, ‘Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,’ matággas pagsik tô pagtuman ka kagi, na, ‘Tindág ka asta panó ka.’ 24 Na, sakán tô Igpamanubù,† asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa makapasinsiya katô masalà-salà‡ mga manubù nit banuwa.”
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”
25 Na, róggun igsállág tô langun manubù katô manubù na dì ágriyu é lawa, tigkô dád igtindág sikandin, igpid din tô ágdággaan din, asta igulì sikandin na ágdurung katô Manama. 26 Isaláббuan gó tô langun manubù, asta igdurung dan tô Manama. Tuu dan isaláббuan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Makasaláббù tô igkita ta ni álló ni.”

Igtawar i Jesus si Levi
Luc 5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17

27 Na, tô igpanó si Jesus, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ágngadanan ki Levi na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”
28 Purisu igtindág si Levi, igtananan din tô langun, asta igtákkás ki Jesus.
29 Na, igimu si Levi ka dakál kalimudan tun ta balé din para ki Jesus. Marapung tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na igkan duma kandan. 30 Duwán mga Pariseo asta taratinurù ka sugù na igóróm-óróm katô mga disipulu i Jesus, asta iginsà, na mà dan, “Manan ka igkan kó duma katô mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà?”
31 Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor. 32 Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà ébô rumákkád dan.”

Tinurù tingód katô kapuwasa
Luc 5:33-35; Mat 9:14-15; Mar 2:18-20

33 Na, igkagi tô mga manubù ki Jesus, na mà dan, “Marag ágpuwasa asta ágdasal tô mga disipulu i Juan asta tô mga disipulu katô Pariseo. Manan ka marag ágkan asta ginám tô áknikó mga disipulu?”
34 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô

† **5:24** 5:24a Marapung tô mga pagngadan ki Jesus. Ágngadanan sikandin Batà ka Manama su bánnal sikandin Manama (Lucas 1:35). Ágngadanan sikandin rubbad i David su sikandin é Judio na rubbad i Harì David (Lucas 18:38-39). Ágngadanan sikandin Manama na Igpamanubù, su igpapid katô Manama sikandin ébô ukit kandin kumita tô langun manubù ka ándin tô ágkémun asta malumu ka Manama. Igpamanubù sikandin ébô maté tingód katô mga salà ka langun manubù (Lucas 2:26-32). ‡ **5:24** 5:24b Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

mama na ágkasalán. 35 Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun
kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló ka muwasa dan.”§

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Luc 5:36-39; Mat 9:16-17; Mar 2:21-22

36 Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Ándà missé ka mantu
óggét ébô tapóngán tun ta tapé umpak, su atin ka tô gó é lumun, kadattan
tô mantu óggét, asta dì magunawa tô bónnóng katô umpak na tapóngan din.
37 Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud
tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámman tô tapé dán iglanit. Su atin ka
tô gó é lumun, máttu tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan.
38 Kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu
iglanit.”*
39 Igulit i Jesus tô sábbad panunggiringan, na mà din, “Atin ka inayadan ka
manubù tô tapé bino, dì sikandin ágkadigárran katô mantu bino, su tuu pa
madigár para kandin tô tapé.”

6

Tingód katô álló ka kapaginawa
Luc 6:1-5; Mat 12:1-8; Mar 2:23-28

1 Na, duwán sábbad álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô
mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka trigo. Igbagtì
katô mga disipulu din tô mga kanguy ka trigo, igkusu dan, asta igkan dan.
2 Asal duwán mga Pariseo na igkagi ki Jesus, na mà dan, “Manan ka áglumun
yu tô dì mému lumun dalám katô álló ka kapaginawa?”*
3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta
kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta
tô mga kadumaan din. 4 Igahu si David tun ta balé ka Manama, igkangé asta
igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé
din tun ta mga kadumaan din. Agad tô dád mga pangulu ka templo tô mému
kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.”†
5 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka
ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Luc 6:6-11; Mat 12:9-14; Mar 3:1-6

6 Na, duwán ássa álló ka kapaginawa na igsadun si Jesus tun ta simbaan
ka Judio asta igtinurù. Duwán sábbad manubù dutun na igkángkáng é bállad
dadan ta kawanan. 7 Duwán mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo dutun
na ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsállág
ka dumappán si Jesus katô mga ágkabógókan ébô kólian dalám katô álló ka
kapaginawa. 8 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô ágpanámdámmán dan, asta
igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Tindág ka
dini madani kanak.”
Na, igsadun tô manubù tun ki Jesus, asta igtindág madani tun kandin.
9 Igkagi si Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo, na mà din,
“Duwán insà ku ákniyu. Tingód ka mga sugù ka Manama, ándin tô mému

§ **5:35** 5:35 Muwasa dan su maranu dan. * **5:38** 5:36-38 Tô tapé umpak asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. * **6:2** 6:2 Ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi. † **6:4** 6:3-4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô manubù?”

10 Na, igsállág i Jesus tô langun manubù, asta igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”

Igkáttáng din tô bállad din, asta inólian. 11 Asal tuu isókó tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù. Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô lumun dan ki Jesus.

Igsalin i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Luc 6:12-16; Mat 10:1-4; Mar 3:13-19

12 Na, tô timpo tô, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal, asta igdasal sikandin dutun igladé ka dukilám. 13 Tô sállám dán, iglimud din tô langun disipulu din, asta igsalin din tô sapulù duwa (12) na ágngadanan din na mga apostoles. 14 Ni gó tô mga ngadan dan. Si Simon na ágngadanan i Jesus ki Pedro, tô kataladi i Simon na si Andres, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolome, 15 si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Simon na igatu katô gobyerno ka Roma dángngan, 16 si Judas na batà katô sangé i Santiago, asta tô sangé din si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea
Luc 6:17-19; Mat 4:23-25

17 Na, igtupang si Jesus asta tô mga apostoles, asta igsódô dan tun ta kapattadan. Duwán marapung mga disipulu din, asta marapung tô mga manubù na tikud tun ta langun lunsud na sakup ka probinsya ka Judea, asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem, asta tikud tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon na madani tun ta dagat. Ilimud tô langun ébô maminág katô ágtinuruán i Jesus, asta ébô kólian tô mga bógók dan. 18 Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat mga espiritu, asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun kandan. 19 Igággár-ággár tô langun manubù na makawid ki Jesus, su duwán katulusan din na makólì kandan langun.

Igtinurù si Jesus tun ta kapattadan
Luc 6:20-26; Mat 5:1-12

20 Na, igsállág si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,

“Kadayawan kó na mga ágkayù-ayuan, su mangulu tô Manama ákniyu.

21 “Kadayawan kó na mga ágpamballusán áknganni, su imássugán kó.

“Kadayawan kó na mga ágsággó áknganni, su ngumisi kó.

22 “Kadayawan kó ka ágkasókówan kó, asta ágpéwaán kó, asta ágbuyas-buyasán kó, asta girrayatan kó katô duma mga manubù tingód katô ka-pasakup yu kanak na Igpamanubù! 23 Kailangan tuu kó kadayawan tô álló tô, su dakál tô pulusán na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik katô mga kamónaan dan tô mga propeta ka Manama sayyan.

24 “Asal makédu-édu kó na mga ágkaduwánnan, su itanggap yud tô ákniyu dayó.

25 “Makédu-édu kó na ibássug áknganni, su dumunggù tô álló na ballusán kó.

“Makédu-édu kó na ágngisi áknganni, su dumunggù tô álló na rumanu asta sumággó kó.

26 “Makédu-édu kó na ágdurungán katô langun manubù, su tô kandan mga kamónaan igdurung pagsik katô mga mà kagi propeta sayyan.”

Tingód ka dakál ginawa
Luc 6:27-36; Mat 5:38-48; 7:12

27 “Asal ni gó tô kagin ku ákniyu na ágpaminág kanak. Ginawayi yu tô
mga usig yu, asta lumuwi yu ka madigár tô mga manubù na ágkaringasa
ákniyu. 28 Pamuyù yu tô kédu ka Manama para katô mga manubù na ágtulád
ákniyu. Dasali yu tô manubù na girrayat ákniyu. 29 Atin ka sampalán kó tun
ta pusángngi yu, pasampal yu pagsik tô ágbaluy. Atin ka duwán ágkangé ka
kamisita yu, bággé yu pagsik tô umpak yu kandin. 30 Bággéyi yu tô mamuyù.
Atin duwán ágkangé katô mga kaduwánnan yu, yakó yu ágkangayi. 31 Agad
ándin tô kakalyag yu na lumun katô duma mga manubù ákniyu, tô gó é
kailangan lumun yu tun ta duma mga manubù.
32 “Atin ka ginawaan yu dád tô mga manubù na ágginawa ákniyu, dì kó
madurung, su agad tô mga masalà-salà ágginawa katô mga masalà-salà na
ágginawa kandan. 33 Atin ka lumuwan yu dád ka madigár tô mga manubù
na áglumu ka madigár tun ákniyu, dì kó madurung, su tô gó tô áglumun katô
mga masalà-salà. 34 Atin ka pabállássán yu dád tô mga makabullas, dì kó
madurung, su agad tô mga masalà-salà ágpabállás tun ta mga masalà-salà na
makabullas. 35 Asal ginawayi yu tô mga usig yu, asta lumu yu tô madigár
tun kandan. Pabállás kó asta yakó gangat na bullasan, su dakál tô pulusán
na matanggap yu, asta makéring kó katô Manama‡ na Tuu Mallayat, su
madigár tô áglumun din agad tun ta mga manubù na madat asta dì ágpasalamat.
36 Purisu kailangan médu-édu kó iring katô Ámmà yu na Manama na médu-
édu.”

Tinurù tingód ka karuud
Luc 6:37-42; Mat 7:1-5

37 “Yakó ágruud katô mga unawa yu na manubù, asta dì kó ruudan ka
Manama. Yakó ágkagi na supakan tô mga unawa yu, asta dì kó supakan
ka Manama. Pasinsiyayi yu tô mga ikasalà ákniyu, asta pasinsiyaan kó ka
Manama. 38 Bággé kó, asta bággayan kó ka Manama. Tuu dakál tô bággén din
ákniyu, su dasákkán, ipánnuán, asta palimpópón ébô tuu dakál tô matanggap
yu. Bággayan kó ka Manama na magunawa ka kabággé yu tun ta mga unawa
yu.”
39 Na, igulit pagsik si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Dì mému
ka magak tô bólóg katô ássa bólóg, su madabù tô duwa dan tun ta madalám
bóbbó. 40 Ándà estudyante na mallayat pa katô kandin taratinurù. Asal atin
ka madigár tô késtudyo din, makéring tô estudyante katô kandin taratinurù.
41 “Sékót yu ágkitanán tô pássák tun ta mata ka kataladi yu asal ándà yu
kasóddóri na duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata. 42 Atin ka dì
yu kitanán tô pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, dì kó makatabang
mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu. Kéman yu ka ándà salà
yu. Kangé yu pa tô pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata ébô
matayyó dán tô kasállág yu na mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi
yu.”

Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din
Luc 6:43-45; Mat 7:16-20; 12:33-35

43 “Tô áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tô madigár kayu dì
ágbuuy ka madat. Tô madat kayu dì ágbuuy ka madigár. 44 Atin ka ágkitanán
tô buuy ka kayu, kasóddóran ka ándin kayuwi. Ándà buuy ka igera na uduán
tikud tun ta sigbát na mayyà. Ándà pagsik buuy ka paras na uduán tikud tun
ta sigbát na talayid. 45 Iring kanan tô manubù. Atin ka madigár tô tun dalám

‡ **6:35** 6:35 Makéring kó katô Manama, ó mému kó na mga gabatà ka Manama.

ka manubù, madigár tô áglumun din. Atin ka madat tô tun dalám ka manubù, madat tô áglumun din. Atin ka ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din tô dalám katô pusung din.”

Tô ágtuman asta tô dì ágtuman
Luc 6:46-49; Mat 7:24-27

46 “Atin ka dì kó ágbánnal katô sugù ku ákniyu, dì mému ka kumagi kó
na sakán tô Áglangngagán yu. 47 Ulitán ku ákniyu tô tingód katô manubù
na ágpadani kanak na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku. 48 Iring
sikandin katô manubù na igimu ka balé. Igkali sikandin tun ta madalám,
asta igpatindág din tô balé tun ta batu. Tô igbahà tô wayig, idungguan tô
balé din. Asal ándà kakálláng tô balé, su tuu masarig tô pónsadanan. 49 Asal
tô manubù na ágpaminág kani mga ágkagin ku asal dì ágtuman, iring sikandin
katô manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka tanà na ándà masarig
pónsadanan. Tô igbahà tô wayig, tigkô ibantang tô balé, asta idattan langun.”

7

Igsarig tô kapitan ki Jesus
Luc 7:1-10; Mat 8:5-13

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun tun ta ilimud mga manubù,
igsadun sikandin tun ta lunsud ka Capernaum. 2 Duwán sábbad kapitan
ka mga sundalo ka gobyerno ka Roma, asta duwán sábbad állang din na
ágginawaan din na ibógókan asta masig dán maté. 3 Tô igdinág tô kapitan tingód
ki Jesus, igpasadun din tô mga ágtugállán ka Judio tun ki Jesus ébô pédu-édu
kandin na madun tun ta balé din asta dappánnan tô állang din ébô kólian. 4 Tô
igdunggù dan tun ki Jesus, igpédu-édu dan kandin, na mà dan, “Atin mému,
tabangi nu tô kapitan, su madigár sikandin manubù, 5 su dakál tô ginawa din
áknita na mga Judio, asta sikandin tô igpému katô simbaan dé.”*
6 Purisu igtákkás si Jesus kandan. Tô masig dan dán dumunggù tun ta balé
katô kapitan, duwán mga rarak katô kapitan na igpasadun din tun ki Jesus.
Igulit dan ni mga igkagi katô kapitan, na mà dan, “Áglangngagán, pabayà kad
kanak. Diya pahu áknikó tun ta balé ku, su tuu mabbabà tô kamanubuan ku
ka tandingán áknikó. 7 Ándà kaganiyan ku. Purisu ándà a sadun tun áknikó.
Mému ka kumagi ka dád na kólian tô állang ku, asta kólian sikandin. 8 Sakuppa
katô mga manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo na ágsuguán
ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin kanak. Atin ka
duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán
palumun ku katô állang ku, lumumu sikandin.”
9 Tô igdinág si Jesus katô igkagi ka kapitan na igulit dan, isalábbuan
sikandin. Igbariring si Jesus tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Kagin ku ákniyu, agad tun ta mga rubbad i Israel,
ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig kanak iring katô kasarig kani
ánnà Judio.”
10 Tô igulì tô mga manubù tun ta balé katô kapitan, igkita dan tô állang na
inólian dán.

Iganté i Jesus tô batà mama na inaté

11 Na, ándà kadugé, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nain. Igtákkás pagsik
tô mga disipulu din asta tô marapung manubù. 12 Tô madani dan dán

* **7:5** 7:5 Sábbad dád tô templo ka mga Judio tun ta Jerusalem. Asal marapung tô mga simbaan (ágngadanan “sinagoga”) tun ta kaluwagan ka Judea. Tun ta mga simbaan, ágbasa dan ka kagi ka Manama, ágtinurù tô mga ágtugállán, asta ágdasal dan.

tun ta lunsud, igkita dan tô mga manubù na gié ka inaté ébô lábbángngán dan. Bugtung batà mama tô inaté, asta ándà dán ámmà din. Marapung tô mga manubù na igtákkás tun ta lábbángngan katô batà. 13 Tô igkita tô Áglangngagán katô innà katô inaté, inéduwan sikandin, asta igkagi, na mà din, "Yaka ágsággó."

14 Igpadani si Jesus, igawidan din tô igpadággaan katô inaté, asta igsódô tô mga manubù na igié. Igkagi si Jesus tun ta manubù na inaté, na mà din, "Ánnó ka."

15 Igánnó tô batà, asta ikakagi dán sikandin. Igbággé i Jesus tô batà tun ta innà din. 16 Imáddangan asta isalábbuan tô langun dan, asta igdurung dan tô Manama, na mà dan, "Duwán matulus propeta ka Manama na igdunggù áknita! Igpakita dán tô Manama áknita na mga sakup din!"

17 Italap tô bantug i Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Judea asta tun ta kaligadan.

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyag
Luc 7:18-23; Mat 11:2-6

18 Na, tô mga disipulu i Juan na Tarabunyag igulit kandin tingód katô iglumu i Jesus. 19 Purisu igtawar i Juan tô duwa disipulu din, asta igpasadun din sikandan tun ta Áglangngagán ébô minsà dan, na, "Sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?" 20 Tô igdunggù tô mga manubù na igpasadun i Juan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, "Igpasadun ké i Juan dini áknikó ébô minsà ké ka sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé."

21 Dalám katô álló tô, igdappánnan i Jesus tô marapung mga ágkabógókan ébô kólian, asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan. Igdappánnan din tô mga bólóg, asta ikakita dan. 22 Igtaba si Jesus tun ta mga igpapid i Juan, na mà din, "Ulì kód, asta uliti yu si Juan tingód katô langun na igkita yu asta igdinág yu kanak. Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katô Madigár Gulitán. 23 Uliti yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na dì ágduwa-duwa tingód kanak."

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyag
Luc 7:24-35; Mat 11:7-19

24 Tô igpanó tô mga manubù na igpapid i Juan, igkagi si Jesus tun ta ilimud mga manubù tingód ki Juan, na mà din, "Na, tô igsadun kó tun ta disyerto, ándà yu pamasaki tô manubù na iring ka banban na ágkálláng-kállángngán ka karamag. 25 Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tô mga gumpak ka madigár asta madigár é kóddô, tô gó tô góddô tun ta palasyo ka harì. 26 Asal ni gó tô ágpamasakán yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu tô propeta ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô kamanubuan i Juan ka tandingán katô langun propeta ka Manama. 27 Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama,

" 'Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun
manubù katô kadunggù nu.' "†

28 "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô kamanubuan i Juan tuu pa mallayat ka tandingán katô langun manubù. Asal tô manubù na tuu mabbabà tun ta pagpangulu ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan."

† **7:27** 7:27 Malaquias 3:1.

29 Tô igdinág dan katô igkagi din, tô langun manubù asta tô mga taralimud
ka buwis igkagi na nángngà tô iglumu katô Manama, su taganà igpabunyag
dan ki Juan. 30 Asal tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, igéllé dan
katô kakalyag ka Manama, su ándà dan pabunyag ki Juan.
31 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, ulitán ku ákniyu tô tingód ka mga manubù
áknganni. Ni gó tô ágkéringan dan. 32 Iring sikandan na mga gabatà na gunsad
tun ta plasa na ágkalingánnan asta ágpataware dan, na mà dan, ‘Igidup ké ka
lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó sayó. Igkanta ké tingód katô kamatayan,
asal ándà kó sággó.’ 33 Iring kandan tô mga manubù áknganni, su si Juan
na Tarabunyag inalayun ágpuwasa, asta dì gó ginám ka bino. Purisu ágkagi
kó na igahuwan sikandin ka madat espiritu. 34 Asal sakán na Igpamanubù,
ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi kó na áglólóbanna, sunnudda ginám,
asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na
masalà-salà! 35 Asal ukit katô langun na áglumun ka Manama, ágkasóddóran na
nángngà tô kapandayan din.”

Igbusbusan katô bayi tô paa i Jesus

36 Duwán sábbad Pariseo na igpakan ki Jesus. Purisu igsadun si Jesus tun
ta balé din, asta igkan sikandin.‡ 37 Na, duwán sábbad bayi na góddô tun ta
lunsud, asta ibantug sikandin na masalà-salà. Tô igdinág sikandin na igkan
si Jesus tun ta balé katô Pariseo, igpid din tô pamammut na igdalám tun
ta katiyà ka alabastro. 38 Igtindág sikandin tun ta táppad katô paa i Jesus.
Igsággó sikandin, igpatallù din tô luhà din tun ta paa i Jesus, asta igpunasan
din tô paa i Jesus katô ulu din. Marag din gadákkan tô paa i Jesus, asta
igbusbusan din katô pamammut.
39 Na, tô Pariseo na igpakan ki Jesus, tô igkita sikandin katô iglumu katô
bayi, igpanámdám sikandin, na, “Atin ka bánnal propeta ni manubù ni,
kasóddóran din gó na masalà-salà ni bayi na igawid kandin.”
40 Igkagi si Jesus tun ta Pariseo, na mà din, “Simon, duwán kagin ku áknikó.”
Igtaba si Simon, na mà din, “Sir, ándin é kagin nu kanak?”
41 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igbállás ka salapì
tun ta tarapabállás. Tô sábbad igbállás ka lima gatus (500) abuk ka salapì. Tô
ássa manubù igbállás ka kaliman (50) abuk ka salapì. 42 Su ándà ikabullas tô
duwa dan katô salapì na igbállássan dan, igpandà katô tarapabállás tô utang
katô duwa dan. Na, tun ta duwa dan, sadan tô duwán tuu dakál ginawa tun
ta tarapabállás?”
43 Igtaba si Simon, na mà din, “Sikandin basì na tuu dakál tô utang na
igpandà.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô taba nu.”
44 Na, igsérê si Jesus tun ta bayi, asta igkagi sikandin ki Simon, na mà din,
“Sállág nu ni bayi ni. Tô igdunggù a kannun ta balé nu, ándà wayig na igpid
nu ébô urasán kani paa ku. Asal ni bayi ni, iglámmás din tô paa ku ka luhà din,
asta igpunasan din katô ulu din. 45 Ándà ka adák kanak. Asal ni bayi ni, ándà
sikandin sódô na gadák ka paa ku tikud tun ta igahuwa kani balé nu. 46 Ándà
ka tagù ka langis ka olibo nit ulu ku. Asal ni bayi ni, igbusbus din nit paa ku tô
pamammut na dakál é lagà. 47 Purisu kagiyan ku sikuna, igpasinsiyaan dán
ka Manama tô salà din agad marapung, su dakál tô ginawa kani bayi. Asal tô
manubù na délák tô salà din na igpasinsiyaan ka Manama, délák tô ginawa
din tun ta Manama.”

---

‡ **7:36** 7:36 Tô igsadun si Jesus tun ta balé katô Pariseo na igsulat nit Lucas 7:36-50, ánnà magunawa tô ilumu na igsulat tun ta Mateo 26:6-13, Marcos 14:1-9, asta Juan 12:1-8.

48 Igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
49 Purisu igpatóngkóé tô mga manubù na igkan duma ki Jesus, na mà dan,
“Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni, su Manama dád tô makapasinsiya
ka mga salà.”
50 Na, igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igtábbus kad ukit katô kasarig
nu. Ulì kad na duwán kasunayan.”

8

Igtákkás tô mga gabayi ki Jesus

1 Na, ándà kadugé, igpanayun si Jesus, asta igsadunan din tô ássa mga
lunsud asta mga banuwa. Igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód ka
pagpangulu ka Manama. Igtákkás tô sapulù duwa (12) disipulu din. 2 Igtákkás
pagsik tô mga gabayi na inólian asta igpaluwaan din ka madat espiritu.
Sikandan si Maria na ágngadanan na taga Magdala na igpaluwaan ka pittu
madat espiritu, 3 asta si Juana na sawa i Cusa na sábbad opisyales i Herodes,
asta si Susana, asta marapung tô ássa mga gabayi. Ni mga gabayi igbággé ka
salapì tun ki Jesus asta mga disipulu din ébô duwán magasto dan.

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Luc 8:4-8; Mat 13:1-9; Mar 4:1-9

4 Tô ilimud tô marapung manubù tikud tun ta langun lunsud, igulit si Jesus
kani panunggiringan, na mà din, 5 “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta
kinamát ébô sumabud ka bánnì. Tô igsabud sikandin, duwán isabud tun ta
dalan, asal igittan ka mga manubù, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun.
6 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta batun tanà. Tô igtubù, ándà kadugé ilanás
asta inaté, su ándà man wayig katô tanà. 7 Duwán ássa bánnì na isabud tun
ta tángngaan katô dugin sigbát. Igtubù tô bánnì, asal itambunan katô dugin
sigbát tô pamula. 8 Asal duwán bánnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó
tô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus.”
Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó
kanak ébô makagpát kó.”

Ágdantulán katô mga panunggiringan
Luc 8:9-10; Mat 13:10-17; Mar 4:10-12

9 Na, iginsà tô mga disipulu i Jesus ka ándin tô kóbadan kani panung-
giringan. 10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô
kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal
ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù
ébô agad sumállág dan, dì dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, dì
dan makagpát katô kabánnalan.”*

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Luc 8:11-15; Mat 13:18-23; Mar 4:13-20

11 “Ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô bánnì na
igsabud, tô gó é kagi ka Manama. 12 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô
mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama. Na, ágsadunan i Maibuyan ébô
agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan ébô dì dan mánnal, asta dì dan
matábbus. 13 Na, tô bánnì na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na
ágpaminág ka kagi ka Manama, asta ágtanggap dan na duwán dayó dan. Asal dì
ágkadugé tô kabánnal dan. Atin ka tintalán dan, ágkandà dán tô kabánnal dan,
su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut. 14 Na, tô bánnì na isabud tun

* **8:10** 8:10 Ahaán tô Isaias 6:9.

ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal dì dan makapanayun su talun dan katô sasó dan, kakalyag dan tô kaduwánnan, asta kadayawan kani banuwa. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág dan. 15 Na, tô bánnì na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta ágtaguán dan tun ta pusung dan, su ágkasarigan asta madigár sikandan. Sikandan tô ágtiis ka kahirapan sippang ka duwán ágpulusán dan."

Sulù na ágsapatán
Luc 8:16-18; Mar 4:21-25

16 "Na, atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asta dì taguán tun ta siráb ka katri. Asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé. 17 Ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik ágbulunán áknganni na dì kasóddóran tun ta tapuri álló.

18 "Purisu kailangan bánnalán yu tô igdinág yu, su tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan na igpanámdám din na duwán tun kandin."

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Luc 8:19-21; Mat 12:46-50; Mar 3:31-35

19 Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din, asal ándà dan ikapadani tun kandin su marapung tô mga manubù na ilimud. 20 Duwán igkagi ki Jesus, na mà din, "Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na kumita áknikó."

21 Asal igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, "Tô mga manubù na ágpaminág asta ágbánnal katô kagi ka Manama, tô gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku."

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Luc 8:22-25; Mat 8:23-27; Mar 4:35-41

22 Na, sábbad álló, igsaké si Jesus asta tô mga disipulu din ka barangé, asta igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Tumalipag ki tun dipag ka ranó."

Purisu igtalipag dan. 23 Róggun na igtalipag dan, igtudug si Jesus. Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka wayig, asta masig dán malánnád. 24 Igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánnó dan sikandin, na mà dan, "Áglangngagán, Áglangngagán, malánnád kid!"

Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô magdakál mga balud. Purisu igsódô asta igtónnók. 25 Igkagi si Jesus, na mà din, "Délák tô kasarig yu kanak."

Asal imáddangan dan, isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Matulus gó kannê sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin."

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Luc 8:26-39; Mat 8:28-34; Mar 5:1-20

26 Na, igdunggù dan madani tun ta Gerasa na tun ta dipag katô probinsya ka Galilea. 27 Tô igpónóg si Jesus, duwán sábbad taga Gerasa na igsumar kandin na igahuwan ka madat espiritu. Idugé sikandin ándà pangómpak, asta dì góddô tun ta balé, asal góddô tun ta mga lábbáng. 28 Tô igkita sikandin ki Jesus, igullaó sikandin, iglingkóód tun ta saruwan i Jesus, asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, "Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat, yaka ágsamuk kanak."

29 Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igsugù si Jesus na lumuwà
tô madat espiritu tikud tun ta manubù. Marag gahuwan sikandin ka madat
espiritu. Ágbagkássán sikandin ka kadina, gikáttan, asta inalayun ágbantéyan.
Asal ágbugtusán din tô pagbagkás kandin, asta ágpiddán sikandin katô madat
espiritu tun ta disyerto. 30 Na, iginsà si Jesus kandin, na mà din, “Sadan é
ngadan nu?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Mga mararan.”
Tô gó tô igtaba din su marapung tô madat mga espiritu na igahu kandin.
31 Ágpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na dì dan pád suguán ikandin
tun ta siráb ka tanà.†
32 Na, tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban ka pabun-
ganán na dì madiyù, asta igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na pahun
sikandan tun ta mga babuy. Na, ignunug si Jesus. 33 Purisu igluwà tô
madat mga espiritu tikud tun ta manubù, asta igahu dan tun ta mga babuy.
Igpalaguy tô langun babuy tun ta karaban, igtuppas dan tun ta ranó, asta
ilánnád.
34 Na, tô igkita tô mga taradóppón katô ilumu, igpalaguy dan, asta igulit
dan tun ta lunsud asta tun ta madani mga banuwa. 35 Purisu igsadun tô mga
manubù ébô kitanán dan tô ilumu. Igsadun dan tun ki Jesus, asta igkita dan
tô manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu. Igunsad sikandin madani
tun ta paa i Jesus, igumpak dán, asta madigár dán tô panámdám din. Purisu
imáddangan dan. 36 Tô mga manubù na ikakita igulit tingód katô kapaluwà
i Jesus ka madat mga espiritu tikud tun ta manubù. 37 Purisu igpédu-édu tô
langun taga Gerasa na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan, su tuu dan
imáddangan. Purisu igsaké si Jesus tun ta barangé, asta igulì. 38 Asal tô ándà
dan pa panó, tô manubù na igluwaan ka mga madat espiritu igpédu-édu na
mákkás pád sikandin ki Jesus. Asal ándà nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na
mà din, 39 “Ulì kad, asta ulit nu tô tingód katô madigár na iglumu ka Manama
áknikó.”
Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta lunsud
tingód katô madigár na iglumu i Jesus kandin.

Inólian tô duwa gabayi
Luc 8:40-56; Mat 9:18-26; Mar 5:21-43

40 Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag katô ranó, marapung tô mga manubù
na igsumar, su igangat dan kandin. 41 Na, duwán sábbad pangulu ka simbaan
ka Judio na ágngadanan ki Jairo na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin,
asta igpédu-édu na madun si Jesus tun ta balé din, 42 su masig dán maté tô batà
din bayi. Tô gó é bugtung batà din na mga sapulù duwa (12) é idad.
Tô igtákkás si Jesus kandin, marapung tô mga manubù na igpaliggátté na
igarurung kandin.
43 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12)
dán ámmé, asta ándà palang ikólì kandin. 44 Igpadani sikandin tun ta bókkóg i
Jesus, asta igawidan din dád tô ugpu katô umpak i Jesus. Tigkô dád igsódô tô
dipanug din. 45 Na, iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan é igawid kanak?”
Igpanguntaman tô langun. Na, igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán,
tuu marapung tô mga manubù na igpaliggátté asta igarurung áknikó!”
46 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán igawid kanak, su igriyuwa na
duwán katulusan na igluwà tikud dini kanak.”

† **8:31** 8:31 Tun ta siráb ka tanà tô prisowanan katô madat mga espiritu sippang ka supakan dan.

47 Na, tô ikasóddór tô bayi na dì mabulun tô iglumu din, igpadani sikandin
tun ki Jesus. Igkárkár sikandin tingód katô máddang din, iglingkóód sikandin
tun ta saruwan i Jesus, asta igulit din tô gunayan katô pagawid din kandin.
Igdinág tô langun manubù na tigkô dád inólian tô bógók din. 48 Igkagi si Jesus
katô bayi, na mà din, “Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak. Ulì kad na duwán
kasunayan.”
49 Róggun na igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán sábbad manubù na
igdunggù tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandin ki Jairo, na mà din,
“Yakad ágpapanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu.”
50 Asal tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi sikandin ki Jairo, na mà din,
“Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak, asta kólian tô batà nu.”
51 Tô igdunggù dan tun ta balé i Jairo, ándà duma manubù na igpatákkás i
Jesus tun dalám, asal si Pedro dád, si Juan, si Santiago, asta tô ámmà asta tô
innà katô batà. 52 Ágsággó asta gullaó tô langun manubù, asal igkagi si Jesus,
na mà din, “Yakó ágsággó, su ándà kamaté ni batà. Igtudug dád sikandin.”
53 Na, igngisiyan dan si Jesus, su isóddóran dan na inaté dán tô batà.
54 Asal igawidan i Jesus tô bállad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Sumuddù, tindág ka!”
55 Na, iglónód tô gimukud din, asta igtindág tô batà. Na, igsugù si Jesus na
pakannán tô batà. 56 Isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà. Asal maggát
igsapad si Jesus kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan tingód
katô ilumu.

9

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Luc 9:1-6; Mat 10:5-15; Mar 6:7-13

1 Na, iglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) apostoles, igbággayan din sikandan
ka katulusan ébô makapaluwà dan ka mga madat espiritu tikud tun ta
manubù, asta ébô makólì dan ka mga ágkabógókan. 2 Igpapanó dan ikandin
ébô mulit-ulit dan tingód ka pagpangulu ka Manama, asta ébô dappánnan dan
tô mga ágkabógókan ébô kólian. 3 Igkagi sikandin tun kandan, na mà din, “Yakó
ágpid ka kaduwánnan yu, agad tukád, kabir, ágkakan asta salapì. Yakó ágpid ka
umpak na gilisan. 4 Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô kó dutun sippang
ka panó kó tun ta ássa lunsud. 5 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù,
ka panó kó tikud tun ta lunsud dan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa
yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan.”
6 Na, igpanó dan asta igsadun dan tun ta mga lunsud. Igulit-ulit dan katô
Madigár Gulitán asta igdappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian.

Ágduwa-duwa si Herodes tingód ki Jesus
Luc 9:7-9; Mat 14:1-12; Mar 6:14-29

7 Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea. Tô igdinág sikandin tingód katô
áglumun i Jesus, ágduwa-duwa tô panámdám din, su duwán mga manubù na
ágkagi na sikandin si Juan na Tarabunyag na inanté puman. 8 Duwán duma
mga manubù na ágkagi na sikandin si Elias na inanté puman, asta duwán
duma ágkagi na sikandin tô sábbad propeta sayyan na inanté puman. 9 Igkagi
si Herodes, na mà din, “Si Juan tô igpatampáddan ku ka alig. Purisu sadan ni
manubù ni na igdinág ku?”
Na, kakalyag i Herodes na kumita sikandin ki Jesus.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Luc 9:10-17; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Juan 6:1-14

10 Na, tô igulì tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô
langun iglumu dan. Igpatákkás i Jesus sikandan, igtananan dan tô duma mga
manubù, asta igsadun dan tun ta lunsud na ágngadanan Betsaida. 11 Asal tô
ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus, igtalundug dan
kandin. Igtanggap si Jesus kandan, asta igulit sikandin kandan tingód katô
pagpangulu ka Manama. Igdappánnan din tô langun ágkabógókan, asta inólian
dan.
12 Tô mapun dán, igpadani tô sapulù duwa (12) disipulu tun ki Jesus, asta
igkagi sikandan, na mà dan, “Papanó nu tô langun manubù tun ta mga
lunsud asta tun ta kaligadan dan ébô duwán kadággaan dan, asta ébô málli
dan ka makan, su ándà mga manubù na góddô kannun.”
13 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu é mággé ka makan dan.”
Igkagi sikandan, na mà dan, “Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád
abuk ni sáddà ta.* Panó ké ébô málli ka pan para katô langun?”
14 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ilimud.† Igkagi si Jesus tun
ta mga disipulu din, na mà din, “Pónsad yu tô mga manubù na tagkaliman tô
sábbad grupo.”
15 Igbánnal tô mga disipulu din, asta igpónsad dan tô langun. 16 Igkangé i
Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun
ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan asta tô
sáddà, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga
manubù na ilimud. 17 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud
katô mga disipulu din tô pan asta sáddà na isamà, asta duwán sapulù duwa
(12) magdakál baskit na ipánnù.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Luc 9:18-22; Mat 16:13-21; Mar 8:27-29

18 Na, sábbad álló, igdasal si Jesus na sábbad din dád, asta madani tun kandin
tô mga disipulu din. Iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka
mga manubù tingód kanak? Sadanna kun?”
19 Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna
si Juan na Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias.
Duwán ássa na ágkagi na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan na
inanté puman.”
20 Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak?
Sadanna?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas na igpapid ka Manama dini
áknami.”
21 Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit kani tun ta duma
mga manubù. 22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pahirapanna na Igpamanubù,
asta élléyanna katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka
templo, asta mga taratinurù ka sugù. Matayanna, asta mantéya puman tun
ta ikatállu álló.”

Tô manubù na mákkás ki Jesus
Luc 9:23-27; Mat 16:24-28; Mar 8:34-9:1

23 Na, igkagi si Jesus tun ta langun na igpaminág kandin, na mà din,
“Tô manubù na mákkás kanak, kailangan dian din tô kakalyag ka pusung
din, tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin,‡

* **9:13** 9:13 Malumpipì tô pan katô mga Judio, magimpuruk, asta mga sábbad dangó é kadakállan. Igággang basì tô sáddà. † **9:14** 9:14 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi. ‡ **9:23** 9:23 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló.

na mákkás kanak. 24 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan
sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô
manubù tingód katô katákkás din kanak, matanggap din tô kantayan na
ándà ágtamanán. 25 Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa,
asal kandaan sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din. 26 Atin ka
ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù ku, kayyaanna
tingód kandin tun ta álló ka lumónódda na Igpamanubù na duwán séllaán ku,
asta séllaán katô Ámmà ku asta mga panaligan din. 27 Asal paminág yu ni
kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì maté sippang ka kumita dan katô
pagpangulu ka Manama.”§

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Luc 9:28-36; Mat 17:1-8; Mar 9:2-8

28 Na, pángnga ka mga walu álló tikud tun ta igkagi i Jesus ni langun,
igpatákkás din si Pedro, si Juan, asta si Santiago. Igtikáddág dan tun ta
pabungan ébô dumasal sikandin. 29 Róggun na igdasal si Jesus, ipalin tô
bónnóng din, asta igséllà ka kapputian tô umpak din. 30 Tigkô dád duwán
duwa manubù na igtóngkô ki Jesus, na si Moises asta si Elias 31 na duwán
séllaán dan. Igpatóngkóé tô tállu dan tingód ka kamatayan i Jesus na matuman
kandin tun ta Jerusalem. 32 Na, ináknákkan si Pedro asta tô duwa kadumaan
din. Tô igánnó dan, igkita dan tô séllaán i Jesus asta tô duwa manubù na
igtindág madani tun kandin. 33 Róggun na igpanó si Moises asta si Elias, igkagi
si Pedro ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, madigár su dini ké. Mimu ké dini
ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki
Elias.”

Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din. 34 Róggun
na igkagi si Pedro, igdunggù tô sagulapun na ikatambun kandan. Tô
isidalungan dan katô sagulapun, imáddangan dan. 35 Igdinág dan tô kagi ka
Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na igsalin
ku. Paminág yu sikandin!”

36 Na, pángnga igkagi tô Manama, igkita dan si Jesus na sábbad din dád. Tô
timpo tô, ándà igulitan dan tingód katô igkita dan.

Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu
Luc 9:37-43; Mat 17:14-18; Mar 9:14-27

37 Na, pagkasimag, tô igtupang si Jesus asta tô tállu disipulu din tikud tun
ta pabungan, isumaran dan ka marapung manubù. 38 Na, duwán sábbad
manubù na igtawar ki Jesus, na mà din, “Sir, kéduwi nu ni batà ku, su
sikandin tô bugtung batà ku. 39 Marag sikandin gahuwan ka madat espiritu,
gullaó sikandin, ágtuyù-tuyù sippang ka ágburà tô babbà din asta girrayatan
sikandin. Mahirap paluwaán tô madat espiritu tikud tun kandin. 40 Igpédu-
éduwa katô mga disipulu nu na paluwaán dan tô madat espiritu na igahu
kandin, asal ándà dan ikému.”

41 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig
kanak, asta madat tô panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu,
asal kailangan tumiissa pa. Na, pid nu dini tô batà nu.”

42 Róggun na igsadun tô batà tun ki Jesus, igpabuntug katô madat espiritu
tô batà, asta igpatuyù-tuyù sikandin. Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu.

---

§ **9:27** 9:27 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Lucas 9:28-36). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.

Purisu inólian tô batà, asta igpid i Jesus tun ta ámmà din. 43 Tuu isalábbuan tô
langun manubù tingód katô katulusan ka Manama.

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Luc 9:43-45; Mat 17:22-23; Mar 9:30-32

Róggun na isalábbuan tô langun manubù tingód katô mga iglumu i Jesus,
igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din, 44 "Kailangan paminággán
yu ni kagin ku ákniyu. Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù.
Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù."
45 Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din,
su ándà pasóddóri kandan ébô dì dan kagpáttan. Ándà dan insà kandin tingód
katô igkagi din, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?
Luc 9:46-48; Mat 18:1-5; Mar 9:33-37

46 Na, igpapulé tô mga disipulu i Jesus tingód ka sadan tun kandan tô tuu
mallayat é kamanubuan. 47 Asal isóddóran i Jesus tô ágpanámdámmán dan.
Purisu igtawar din tô sábbad batà, asta igpatindág din madani tun kandin.
48 Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka ágtanggap kó kani sábbad batà tingód ka
kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap
kanak, ágtanggapán din tô igpapid kanak, su tun ta langun yu, tô manubù na
tuu mabbabà é kamanubuan, sikandin tô tuu mallayat."

Mga kadumaan yu tô mga manubù na ánnà usig yu
Luc 9:49-50; Mar 9:38-40

49 Na, igkagi si Juan, na mà din, "Áglangngagán, duwán sábbad manubù na
igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan
nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta."
50 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágsapad kandin, su kadumaan yu tô
mga manubù na ánnà usig yu."

Igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea

51 Na, tô masig dán dumunggù tô álló na mulì si Jesus tun ta langit, igplano
sikandin na madun tun ta Jerusalem. 52 Duwán mga manubù na igpóna
i Jesus. Igpanó dan, asta igsadun dan tun ta sábbad lunsud na sakup ka
Samaria ébô tumaganà dan katô balé na áddingan din. 53 Ánnà Judio tô mga
manubù na góddô dutun. Purisu ándà dan tanggapi si Jesus, su isóddóran dan
na madun sikandin tun ta Jerusalem. 54 Tô ikasóddór si Santiago asta si Juan
na dì dan tanggapán katô mga taga Samaria, igkagi sikandan, na mà dan,
"Áglangngagán, kakalyag nu na padabuan dé ka apuy tikud tun ta langit ébô
mapánnas dan?"*
55 Asal igsérê si Jesus, asta igsapadan din sikandan. 56 Na, igpanayun dan
tun ta ássa lunsud.

Tô mákkás ki Jesus
Luc 9:57-62; Mat 8:19-22

57 Róggun na ágpanó dan, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà
din, "Mákkássa áknikó agad ánda ka madun."
58 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tô mga mannanap ka kabánnássan,
duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ka kayun, duwán pa gapunanan
dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan."
59 Igkagi si Jesus tun ta ássa manubù, na mà din, "Tákkás ka kanak."

* **9:54** 9:54 Iring katô ilumu i Elias sayyan na igsulat tun ta 2 Mga Harì 1:10-12.

Asal igtaba sikandin, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó, asal pólì a pa ébô lábbángngán ku tô ámmà ku.”
60 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga manubù na ándà kantayan na ándà ágtamanán, tô gó é lumábbáng katô mga kadumaan dan na inaté.† Asal sikuna na duwán kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mulit-ulit ka tingód katô pagpangulu ka Manama.”
61 Duwán ássa manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó. Asal mulì a pa ébô pasóddórán ku tô pamilya ku.”
62 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yaka giring katô manubù na ágdaru na inalayun ágsérê, su tô manubù na ágduwa-duwa na mákkás kanak, dì sikandin masakup tun ta pagpangulu ka Manama.”

10

Igpóna i Jesus tô kapittuwan duwa

1 Na, igsalin katô Áglangngagán tô kapittuwan duwa (72) manubù, asta igpóna din sikandan na tagduwa-duwa ébô madun dan tun ta langun lunsud asta mga lugar na sadunan din. 2 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Dakál tô ágkáttun, asal tagsábbadé dád tô tarakáttu. Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na tigatun ka kinamát ébô papid sikandin ka duma mga tarakáttu. 3 Na, panó kó. Banté kó katô madat mga manubù, su iring kó na mga karnero na ágbanganan katô mannanap ka kabánnássan na ágngadanan lobo. 4 Yakó ágpid ka salapì, kabir, asta sandalyas. Yakó ágtóngkô-tóngkô katô mga manubù na ágkitanán yu tun ta dalan ébô dì kó ágkabaring. 5 Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi, na mà yu, ‘Mólà pa ka duwán kasunayan yu!’ 6 Atin ka masuné tô tigbalé, bággayan sikandin ka Manama ka kasunayan. Asal atin ka ánnà masuné tô tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din tô kasunayan na bággén yu pád tun kandin. 7 Agad ándin tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu asta inámmán yu, su tô manubù na áglumu kailangan tandanan. Yakó galin-alin tun ta duma balé, asal óddô kó tun ta sábbad dád balé. 8 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta ágtanggapán kó ikandan, agad ándin tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu. 9 Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Kagiyi yu sikandan, na, ‘Masig dán mangulu tô Manama ákniyu.’ 10 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta dì kó ikandan tanggapán, panó kó tun ta dalan, asta kagiyi yu tô mga tigbalé, na mà yu, 11 ‘Agad tô barukbuk nit banuwa yu na igdákkát kannun ta paa dé padpadán dé ébô kasóddóran yu na duwán sókó ka Manama ákniyu. Pénagpáttán dé sikiyu na masig dán mangulu tô Manama.’ 12 Kagiyan ku sikiyu na supakan ka Manama tô mga taga Sodoma tun ta tapuri álló tingód katô salà dan, asal tuu pa madat tô supak ka Manama katô mga manubù tun ta lunsud na dì tumanggap ákniyu.”

Tô mga manubù na ándà rákkád
Luc 10:13-16; Mat 11:20-24

13 “Makédu-édu kó na mga taga Corasin! asta makédu-édu kó na mga taga Betsaida! su ándà kó rákkád. Atin ka igimu tô kasalábbuan tun ta mga taga Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igumpak dan pád katô óggét na gimun sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan na igrákkád dan dán. 14 Tun ta álló ka rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Tiro asta tô mga taga

† **9:60** 9:60 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, dì mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan katô kakalyag ka Manama.

Sidon, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu. 15 Sikiyu mga taga Capernaum,
kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta langit, asal dabuán kó baling tun
ta góddóan ka mga inaté.”*
16 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tô manubù na
maminág ákniyu, ukit kani ágpaminággánna ikandin. Tô manubù na méllé
ákniyu, méllé kanak. Tô manubù na méllé kanak, méllé katô igpapid kanak.”

Igulì tô kapittuwan duwa

17 Na, tô igulì tô kapittuwan duwa (72) na igpóna i Jesus, idayawan dan,
asta igkagi sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, agad tô madat mga espiritu
ignunug áknami ukit ka kagamit dé katô ngadan nu!”
18 Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal, su igkita ku si Maibuyan na iring
na kirám na idabù tikud tun ta langit.† 19 Yakó yu ágkalingawi ni. Igpapid
ku sikiyu ébô manalu kó ka katulusan katô usig ka Manama. Agad makagit
kó ka áppuy asta mananipit, asal ándà palang makadadat ákniyu. 20 Na,
agad ikapanalu kó ka madat mga espiritu, ánnà ni tô kadayawan yu. Asal
kailangan kadayawan kó su igsulat dán tô ngadan yu tun ta langit.”‡

Idayawan si Jesus
Luc 10:21-24; Mat 11:25-27; 13:16-17

21 Na, tô oras tô, dakál tô dayó na igbággé katô Ugis Espiritu ki Jesus,
asta igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà na Áglangngagán katô langun tun
ta langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu pasóddóri
ni kabánnalan tun ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta dakál é
isóddóran, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun ta mga manubù na mabbabà
é kamanubuan. Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun ta madigár
kakalyag nu.”
22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô
Ámmà ku dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór
katô Ámmà ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór tingód
katô Ámmà ku.”
23 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din na ándà ássa manubù, na mà
din, “Ágkadayawan kó su ikakita kód katô kabánnalan! 24 Kagiyan ku sikiyu na
tô marapung mga propeta ka Manama asta tô mga harì sayyan, agad malyag
dan na kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita. Agad malyag dan na
maminág katô igdinág yu, asal ándà dan ikadinág.”

Panunggiringan tingód katô sábbad taga Samaria

25 Na, igtindág tô sábbad taratinurù katô mga sugù. Kakalyag din na
kuminnam minsà ki Jesus. Purisu iginsà sikandin, na mà din, “Sir, ándin tô
kailangan lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”
26 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándin tô igsulat tun ta mga sugù ka Manama?
Ándin tô igbasa nu?”
27 Igtaba tô manubù, na mà din,
“ ‘Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu,
tikud tun ta tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta

---

* **10:15** 10:15 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tô Igpakita 20:11-15. † **10:18** 10:18 Tô katulusan katô Manama tuu pa mabákkár ka tandingán katô katulusan i Maibuyan, su tô Manama, igpéwà din si Maibuyan tikud tun ta langit. Duwán katulusan na igbággé i Jesus tun ta kapittuwan duwa. Purisu igpaluwà dan tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.
‡ **10:20** 10:20 Tingód katô libro na igsulatan katô mga ngadan, ahaán tô Igpakita 3:5.

tikud tun ta tibuk bákkár yu. Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.' "§
28 Igkagi si Jesus, na mà din, "Nángngà tô igtaba nu. Lumu nu yan ébô
makatanggap ka katô kantayan na ándà ágtamanán."
29 Asal kakalyag katô manubù na pasóddórán din na nángngà tô áglumun
din tun ta saruwan ka Manama. Purisu iginsà sikandin, na mà din, "Sadan
tô unawa ku?"
30 Igtaba si Jesus, na mà din, "Duwán sábbad Judio na igpanó tikud tun ta
Jerusalem, asta igsadun tun ta Jerico. Na, isabban sikandin ka mga tulisan.
Igadólan dan, igpakuy dan, asta igtananan dan sikandin na ágkamaté-maté
dán. 31 Na, igdunggù tô sábbad pangulu ka templo ka Judio. Asal tô igkita din
tô manubù na inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy. 32 Na, igdunggù pagsik tô
sábbad Judio na sakup ka grupo i Levi. Asal tô igkita din tô manubù na inamù,
iglili sikandin tun ta ágbaluy. 33 Na, duwán sábbad taga Samaria na igdunggù
tun ta Judio na inamù. Tô igkita sikandin katô inamù, inéduwan sikandin.
34 Igpadaniyan din, igbawian din tô amù katô Judio ka langis ka olibo asta
bino, asta igbagkássan din. Igpasaké din tô Judio tun ta asno din, asta igpid
din tun ta balé na ágdungguanan, asta igdóppónan din. 35 Pagkasimag, igbággé
din tô duwa abuk salapì tun ta tigatun katô balé, asta igkagi sikandin, na mà
din, 'Dóppóni nu sikandin. Atin ka duwán kulang, bayadan ku ka lumónódda.'
36 "Na, ándin tô panámdám nu? Tun ta tállu manubù na igkita katô isabban
ka mga tulisan, sadan tun kandan tô igpakita na unawa din?"
37 Igtaba tô taratinurù, na mà din, "Tô taga Samaria na inéduwan asta
igtabang kandin."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu kailangan tô gó pagsik tô lumun nu."

Igádding si Jesus tun ki Marta asta ki Maria

38 Na, tô igpanó dan, igukit dan tun ta sábbad lunsud. Duwán sábbad bayi na
ágngadanan ki Marta na igpadding ki Jesus tun ta balé din. 39 Duwán adi din
na si Maria na igunsad madani tun ta paa katô Áglangngagán ébô maminág
katô ágtinuruán i Jesus. 40 Asal si Marta, ágkasasó tô panámdám din tingód katô
marapung mga áglumun din. Purisu igpadani si Marta tun ki Jesus, asta igkagi
sikandin, na mà din, "Áglangngagán, sábbad ku dád tô góméng, su dì ágtabang
ni adi ku. Atin ka duwán kédu nu kanak, kagiyi nu sikandin ébô tumabang
kanak."
41 Asal igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Marta, Marta, tuu ka ágkatanaan
tingód katô mga áglumun nu. 42 Sábbad dád tô ágkailanganán. Tô gó tô madigár
na igsalin i Maria, asta dì ni makangé tikud tun kandin."

11

Tingód ka kadasal
Luc 11:1-13; Mat 6:9-13; 7:7-11

1 Na, sábbad álló na igdasal si Jesus tun ta sábbad lugar. Pángnga katô kadasal
din, duwán sábbad disipulu din na igkagi, "Áglangngagán, tinurui ké ágdasal
iring katô igtinurù i Juan na Tarabunyag katô mga disipulu din."
2 Igkagi si Jesus, na mà din, "Iring kani é kadasal yu. 'Ámmà, mólà pa ka
pangadapán ka katô langun manubù. Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun
manubù. 3 Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló. 4 Pasinsiyayi ké na ikasalà
áknikó, su ágpasinsiyaan dé tô langun manubù na ikasalà áknami. Yaka ágpókit
áknami tun ta pagkinnam.' "

§ **10:27** 10:27 Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18.

5 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Atin ka madun ka tun ta balé katô
rarak nu, agad tángngà ka dukilám, ébô mállás ka tállu abuk pan, kumagi
ka kandin, na, 6 ‘Duwán rarak ku na mantu igdunggù, asta ándà pakannán
ku kandin.’ 7 Tumaba tô tun dalám, na mà din, ‘Yaka ágsamuk kanak.
Igsagpángngan dán tô sállat, asta ágdággà ad asta ni mga gabatà ku. Diyad
makannó ébô mággé áknikó.’ 8 Na, kumagiya áknіyu, agad dì pád sikandin
mánnó ébô tumabang katô rarak din, ka dì sumungkù tô manubù na ma-
muyù, kailangan mánnó sikandin ébô bággén tô agad ándin é ágpamuyuán din.
9 Purisu kumagiya áknіyu, pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan
kó ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Tákták kó
inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó ikandin. 10 Makatanggap tô langun
manubù na ágpamuyù. Makakita tô langun manubù na ágpamasak. Pókéan
tô langun manubù na ágtákták. 11 Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tô
batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tô bággén yu kandin. 12 Atin ka mamuyù tô batà
yu ka tállug, ánnà mananipit tô bággén yu kandin. 13 Na, sikiyu, agad duwán
madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tô mga ágbággén yu tun ta mga
gabatà yu. Na, tô Ámmà yu na Manama tun ta langit tuu pa mággé katô Ugis
Espiritu tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!”

Si Jesus asta si Maibuyan
Luc 11:14-23; Mat 12:22-30; Mar 3:20-27

14 Na, duwán madat espiritu na igpaluwà i Jesus tikud tun ta sábbad
manubù na inómmó, ikakagi tô manubù, asta isalábbuan tô langun manubù.
15 Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin
katô madat mga espiritu ukit katô pangulu ka madat mga espiritu na si
Belsebul.”*
16 Duwán ássa mga manubù na igpamuyù ki Jesus na pakitanán din kandan
tô kasalábbuan tikud tun ta langit ébô kasóddóran dan na sikandin tô bánnal
igpapid ka Manama. 17 Asal isóddóran i Jesus na madat tô panámdám dan.
Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka
sábbad pangulu, dì madugé mandà tô pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé
tô sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan. 18 Purisu atin ka ágpaluwà si
Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô pagpangulu din, su imun din na
usig tô mga sakup din. Ágkagi kó na ágpaluwà a katô madat mga espiritu su
igsugù a i Belsebul. 19 Atin ka ágsawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga
espiritu su ágpanámdám kó na igsugù a i Belsebul, ágsawén yu tô áknіyu mga
disipulu, su ágpaluwà dan pagsik ka madat mga espiritu. Purisu sikandan tô
ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak. 20 Atin ka ágpaluwà a katô
madat mga espiritu ukit katô katulusan ka Manama, igdunggù dán gó dini
áknіyu tô pagpangulu ka Manama.
21 “Atin ka ágtómmóng tô mabákkár manubù katô balé din asta duwán
laniban din, dì magó tô kaduwánnan din. 22 Asal atin ka dumunggù tô ássa
manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin, tô gó tô sumulung asta
makapanalu katô tigbalé, makagó katô langun laniban na ágsarigan din, asta
tumalad-talad katô inagó din.
23 “Tô langun manubù na dì ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô
langun manubù na dì áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka
mga manubù tikud dini kanak.”

Tô kalónód katô madat espiritu
Luc 11:24-26; Mat 12:43-45

* **11:15** 11:15 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

24 “Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tun ta manubù,
ágpanó-panó tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka
madigár óddóan din. Atin ka ándà kitanán din, kumagi sikandin, na mà din,
‘Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan ku.’ 25 Purisu lumónód tô
madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na madigár dán tô manubù na
taganà din igahuwan, iring na malinis asta matémmós balé. 26 Purisu kangén
katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu pa madat ka tandingán
kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu dan tun kandin.
Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni.”

Tô bánnal dayó

27 Na, róggun ágtinurù si Jesus, duwán sábbad bayi na igtawar kandin, na mà
din, “Duwán dayó katô innà nu na igpamasusu asta igpasusu áknikó!”
28 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Asal duwán dayó katô langun manubù
na ágpaminág asta ágtuman katô kagi ka Manama!”

Tô mga malyag kumita katô kasalábbuan
Luc 11:29-32; Mat 12:38-42

29 Tô marapung dán tô mga manubù na ilimud tun ki Jesus, igkagi sikandin,
na mà din, “Madat tô kakalyag katô mga manubù áknganni, su kakalyag dan
na pakitanán ku tô kasalábbuan kandan. Asal sábbad dád tô kasalábbuan na
pakitanán ka Manama kandan na iring katô iglumu din ki Jonas sayyan.
30 Ukit katô ilumu ki Jonas,† ikasóddór tô mga taga Ninibe na Manama tô
igpapid kandin. Iring pagsik kani, ukit katô malumu kanak, kasóddóran katô
mga manubù áknganni na Manama tô igpapid kanak na Igpamanubù.
31 “Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô rayna na igpangulu tun
ta Siba sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó
paminág kanak. Agad madiyù tô góddóan katô rayna, asal igsadun sikandin
tun ki Solomon ébô maminág dád katô kapandayan na ágtinuruán i Solomon.
Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din
ka tandingán ki Solomon. 32 Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág
tô mga taga Ninibe, asta kumagi dan na kailangan supakan kó su ándà kó
rákkád ka mga salà yu. Su tô igdinág tô mga taga Ninibe katô igulit-ulit i
Jonas, igrákkád dan. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat
tô kamanubuan din ka tandingán ki Jonas.”

Kailangan duwán kappawaan yu
Luc 11:33-36; Mat 5:15; 6:22-23

33 “Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì gállássán, asta dì ágtambunan, asal ágsapatán
ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé. 34 Sulù ka lawa tô
mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kappawaan tô tibuk lawa nu.
Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan tô tibuk lawa nu. 35 Purisu
banté ka ébô dì kumangittáng tô sulù tun ta lawa nu. 36 Atin ka kappawaan
tô tibuk lawa nu, asta ándà palang kangittángngan, mappawà dán tô langun,
iring na sulù na ágséllà tun áknikó.”

Tô mga Pariseo asta taratinurù ka sugù
Luc 11:37-54; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

37 Na, pángnga igtinurù si Jesus, duwán sábbad sakup ka mga Pariseo na
igpakan kandin. Purisu igahu si Jesus tun ta balé katô Pariseo, asta igkan
dan. 38 Isalábbuan tô Pariseo, su dì giring si Jesus katô ágkémun ka mga Judio
tingód ka kadamù ka dì pa kuman. 39 Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din,

† **11:30** 11:30 Ahaán Ni Libro Tingód Ki Jonas ébô kasóddóran tô tingód katô inému kandin.

“Sikiyu mga Pariseo, iring kó na mga baso asta mga linipung na igurasan dád tô tun ta luwà, asal maripà tô tun dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta tagawán kó. 40 Ánnà nángngà tô panámdám yu! Ánnà dád tô tun ta luwà katô lawa yu tô igimu ka Manama, asal igimu din pagsik tô tun dalám.
41 Kailangan tikud tun ta kédu yu tô kabággé yu tun ta manubù na ágkahirapan, asta ukit katô kédu yu, madigár tô langun áglumun yu.
42 “Asal makédu-édu kó na mga Pariseo! su agad ágbággén yu tun ta Manama tô ikasapulù katô langun ka pamulanán yu agad mga anag, asal ándà yu bánnali tô tuu ágkailanganán, tingód katô nángngà lumun yu tun ta mga unawa yu, asta ándà yu ginawayi tô Manama. Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal yakó ágsódô katô mga ágkailanganán na nángngà lumun yu.
43 “Makédu-édu kó na mga Pariseo! su malyag kó munsad tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio, asta malyag kó respetowan katô duma mga manubù tun ta plasa. 44 Makédu-édu kó! su iring kó na mga lábbáng na ággittan katô mga manubù na gukit su dì ágkakilalaan.”
45 Duwán sábbad taratinurù ka sugù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Sir, ukit ka igkagi nu katô mga Pariseo, igbuyas ké pagsik ikuna.”
46 Igkagi si Jesus, na mà din, “Makédu-édu kó pagsik na mga taratinurù ka sugù! su iring kó katô manubù na ágpirit ka duma manubù na tumiang katô tuu mabággat asta mahirap ágpiddán, asal dì kó gó gawid katô piniddan ébô tumabang kandan.‡ 47 Makédu-édu kó! su gimun yu tô mga pantyun para katô mga propeta na igmatayan katô ákniyu kamónaan. 48 Ukit ka kému yu katô mga pantyun dan, ágpasóddórán yu na ágnunug kó katô iglumu katô kamónaan yu. Kamónaan yu tô igmaté katô mga propeta, asta sikiyu tô gimu katô mga pantyun dan. 49 Purisu igkagi tô Manama ukit katô kapandayan din, na mà din, ‘Papiddán ku tô mga propeta asta tô mga apostoles tun kandan. Asal duwán matayan dan asta duwán irrayatan dan.’
50 Purisu supakan ka Manama tô mga manubù áknganni tingód ka kamatayan katô mga propeta din, tikud tun ta katigkanayan ka banuwa sippang áknganni, 51 tikud katô kamaté ki Abel sippang katô kamaté ki Zacarias na igmatayan yu tun ta tángngaan katô ággóbbówanan ka mga mannanap asta katô templo. Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó katô Manama tingód katô kamatayan dan.
52 “Makédu-édu kó na mga taratinurù ka sugù! su iring kó na manubù na igállás ka susì ka balé ébô ándà manubù na makahu, su agad sikiyu, ándà kó ahu, asta igbalabagan yu tô mga manubù na mahu pád.”§
53 Na, róggun igpanó si Jesus tikud tun ta balé, tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, igirrayat dan kandin asta maggát dan igággut-ággut kandin, 54 su ágbangan dan ka ándin tô ágpangkagin din ébô duwán dimanda dan.

12

Yakó giring katô mga Pariseo
Luc 12:1-3; Mat 10:26-27

1 Na, dalám ka igtinurù si Jesus, mga mararan tô mga manubù na ilimud sippang ka igpagitté dan. Una igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na

‡ **11:46** 11:46 Inalayun dan ágdugangan tô sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal dì dan ágtabang kandan ébô makatuman dan katô mga sugù. § **11:52** 11:52 Igbalabagan dan tô mga manubù ébô dì dan makagpát tingód katô kapókit ka katábbus. Ándà ikagpát tô taratinurù tingód katô katábbus, asta igbalabagan dan tô mga manubù na duwán kakalyag na makagpát pád.

mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo.* Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. 2 Ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló. 3 Purisu agad ándin tô igkagi yu ka dukilám, tô gó é paminággán ka álló. Agad ándin tô igtinurù yu na sikiyu dád, tô gó é ullaón tun ta langun manubù.”

Tô nángngà kamáddangan
Luc 12:4-7; Mat 10:28-31

4 “Mga rarak ku, kagiyan ku sikiyu, yakó ágkamáddangan katô mga manubù na makamaté katô lawa yu, asta ándà dán ássa na malumu dan ákniyu. 5 Asal kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu baling tô Manama, su pángnga matayan din tô mga manubù, duwán katulusan din ébô sumugù kandan tun ta ágsupakanan. Kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu tô Manama!

6 “Agad délák é lagà katô lima manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang manuk ta kayun na ágkalingawan katô Manama. 7 Agad tô silag katô ulu yu inéyap dán ka Manama. Purisu yakó ágkamáddangan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô marapung mga manuk ta kayun.”

Tô kumagi na igpasakup asta tô mulun
Luc 12:8-12; Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20

8 “Na, kagiyan ku sikiyu na tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na igpasakup sikandin kanak na Igpamanubù, kumagiya pagsik tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama na sikandin tô sakup ku. 9 Asal tô manubù na mulun kanak tun ta duma mga manubù, bulunán ku sikandin tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama.

10 “Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpamanubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan.

11 “Atin ka ruudan kó katô mga pangulu ka simbaan ka Judio asta mga opisyales ka gobyerno tingód katô katákkás yu kanak, yakó ágkatanaan tingód katô taba yu asta katô kagin yu kandan, 12 su tô álló tô, tinuruan kó katô Ugis Espiritu ka ándin tô kailangan kagin yu kandan.”

Panunggiringan tingód katô ágkaduwánnan

13 Na, tun ta mga manubù na ilimud, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Sir, kagiyi nu tô kaké ku ébô bággén din kanak tô katángngà katô kaduwánnan na igtananan katô ámmà dé na inaté.”

14 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Ánnà a huwes na tumángngà katô ákniyu kaduwánnan.”

15 Igkagi si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Banté kó. Yakó ágkasabuan, su agad dakál ó délák tô kaduwánnan ka manubù, tô bánnal kantayan din ánnà ukit katô kaduwánnan.”

16 Na, igulit si Jesus ka panunggiringan, na mà din, “Duwán sábbad ágkaduwánnan na ikakáttu ka tuu dakál. 17 Igpanámdám sikandin, ‘Ánnà nángngà tô ágtaguanan ku katô kináttuwan. Pamánnun ku? 18 Na, ni gó tô lumun ku. Gábbaán ku tô tapé mga ágtaguanan asta imun ku tô mantu mga ágtaguanan na tuu pa dakál, asta tô gó é taguan ku katô langun ka kináttuwan ku asta kaduwánnan ku. 19 Tô gó makakagiya na tô kaduwánnan ku nángngà dán para katô pira ámmé. Diya lumumu, asal kumanna dád, minámma dád, asta inalayunna gó kadayawan.’ 20 Asal igkagi tô Manama kandin, na mà din,

* **12:1** 12:1 Ágkáttin tô madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakáttin ka pagpatubù ka pan.

‘Kulang tô panámdám nu! Ni dukilám ni maté kad. Agad dakál tô kaduwánnan
na ilimud nu, asal tananan nu tô langun.’ 21 Tô gó tô dungguán katô manubù
na áglimud katô kaduwánnan, asal ándà panámdám din tingód ka Manama.”

Sarig kó katô Manama
Luc 12:22-31; Mat 6:25-34

22 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Purisu kagiyan
ku sikiyu, yakó ágkatanaan tingód katô kantayan yu ka ándin tô kannán yu.
Yakó ágkatanaan tingód katô lawa yu ka ándin tô umpakán yu. 23 Su tuu
pa ágkailanganán tô kantayan ta ka tandingán katô ágkannán, asta tuu pa
ágkailanganán tô lawa ta ka tandingán katô gumpakán. 24 Sállág yu tô mga
uwak. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkáttu. Ándà ágtaguanan dan ka ágkakan. Asal
inalayun ágbággayan ka Manama ka ágkakan. Purisu yakó ágkatanaan, su tô
lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô langun manuk ta kayun! 25 Agad
katanaan kó, asal dì kasugpatan tô kantayan yu agad délák ukit katô tana
yu. 26 Purisu atin ka dì kó makému sumugpat katô ákniyu kantayan ukit katô
tana yu, yakó ágkatanaan tingód ka mga duma pa. 27 Panámdám yu tô mga
bulak ka kabánnássan na inalayun ágtubù. Dì áglumu, asta dì gabál. Asal
kagiyan ku sikiyu na agad madigár ágsállággán tô mga umpak i Harì Solomon
sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan. 28 Délák
tô kasarig yu ka Manama. Igimu din na madigár ágsállággán tô mga bulak
ka kabánnássan na dì madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na bággayan
kó ka Manama ka gumpakán yu! 29 Purisu yakó ágkatanaan tingód katô
kapamasak yu ka ágkannán yu asta ginámmán yu. Yakó ágkatanaan. 30 Tô
langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni.
Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu. 31 Pamasak yu
baling tô pagpangulu ka Manama, asta bággayan kó pagsik ikandin katô mga
ágkailanganán yu.”

Kaduwánnan tun ta langit
Luc 12:32-34; Mat 6:19-21

32 “Yakó ágkamáddangan. Agad délák kó dád, igsalin kó katô Ámmà yu na
Manama ébô sakupán kó tun ta pagpangulu din. 33 Barigyà yu tô kaduwánnan
yu, asta bággé yu tô salapì tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin ka tô gó é lumun
yu, duwán pulusán yu tun ta langit na dì kumarungu asta dì mandà, su dì
makahu tô takón, asta ándà makadadat. 34 Agad ánda é limudan yu katô
kaduwánnan, dutun pagsik tô pusung yu.”

Kailangan makataganà kó

35-36 “Agad ándin tô dumunggù, kailangan makataganà kó. Iringi yu tô
mga állang na ágtaganà ka kadunggù katô amo dan tikud tun ta kalimudan
ka kasal. Agad dukilám dán, inalayun dan ágparágrág ka sulù, asta gumpak
dan ébô ka dumunggù asta tumákták tô amo dan, sékót dan pókéan tô sállat.
37 Atin ka makataganà dan, asta dì dan tumudug ka dumunggù tô amo dan,
tuu dan kadayawan. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Mullas tô amo katô
umpak din, pónsadán din tô mga állang din tun ta ágkannanan, asta buwatan
din sikandan ka ágkannán. 38 Atin ka dumunggù tô amo dan agad tángngà ka
dukilám, agad masig dán ágkasállám, ka makataganà dan katô kadunggù din,
tuu ágkadayawan tô mga állang din!

39 “Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan
dumunggù tô takón, dì katakawan tô balé din. 40 Kailangan tumaganà kó gó,
su dumunggù a na Igpamanubù katô oras na ándà yu panámdámmi.”

Tô állang na ágkasarigan
Luc 12:41-48; Mat 24:45-51

41 Iginsà si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, sadan tô igkagiyan nu kani
panunggiringan? Sikami dád, ó tô langun manubù?”
42 Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô
gó é imun katô amo din na taradóppón ka langun ka duma mga állang tun ta
balé din ébô mággé kandan ka ágkannán kada álló. 43 Atin ka inalayun ágtuman
tô állang katô sugù katô amo din, kadayawan sikandin ka dumunggù tô amo
din. 44 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun
sikandin na taradóppón ka langun tun ta balé katô amo din. 45 Asal atin ka
ágpanámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô amo din, asta
áglagpássán din tô duma mga állang na gamama asta gabayi, asta inalayun
sikandin ágkan, ginám, asta ágkalasing, 46 dumunggù tô amo din katô álló na
ándà din panámdámmi asta tô oras na ándà din kasóddóri. Purisu supakan
sikandin katô amo din, asta paduman katô mga manubù na dì ágkasarigan.
47 “Tô állang na ikasóddór katô kakalyag katô amo din, asal ándà ikataganà
asta ándà tuman ka kakalyag katô amo din, tuu lagpássán sikandin. 48 Asal tô
állang na ándà ikasóddór katô kakalyag katô amo din, ka duwán inému din na
madat, lagpássán sikandin, asal dì tuu.
“Tô manubù na bággayan ka dakál, dakál pagsik tô kailangan sulián din. Tô
manubù na sannaan ka dakál, dakál pagsik tô gimanan na matanggap tikud
tun kandin.”

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo
Luc 12:49-53; Mat 10:34-36

49 “Igsadunna dini ta banuwa ébô piddán ku tô apuy, asta mólà pa pád
ka igrágrág dán!† 50 Duwán kahirapan na dumunggù kanak, asta diya gó
makatónnók sippang ka matuman ni!‡ 51 Yakó ágpanámdám na igsadunna
dini ta banuwa ébô duwán kasunayan ka manubù. Kagiyan ku sikiyu na
ágpósigé tô mga manubù tingód kanak, 52 su tikud áknganni, dì ágpasábbadé tô
mga manubù na góddô tun ta sábbad balé. Atin ka duwán lima, tállu tô musig
katô duwa, asta duwa tô musig katô tállu. 53 Agad tô mga ámmà, mga innà,
asta mga gabatà dan, dì dan ágpasábbadé. Agad tô ugang asta tô ikóddô, dì
dan ágpasábbadé tingód kanak.”

Rákkád kó dalám ka duwán pa álló
Luc 12:54-59; Mat 16:2-3; 5:25-26

54 Igkagi pagsik si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Atin
ka ágkitanán yu tô mangittáng sagulapun tun ta salláppan, kasóddóran yu na
mudan, asta ágkatuman. 55 Atin ka duwán karamag na habagat, kasóddóran
yu na sumánnang, asta ágkatuman. 56 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun
ta saruwan ka Manama! Agad ágkakilalaan yu tô gahaanan nit banuwa asta
tun ta langit, asal ándà yu kagpátti tô mga ágkalumu áknganni.
57 “Ándà kó kannê ikasóddór ka ándin tô nángngà áglumun yu. 58 Atin ka
duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié róggun na tun kó pa
ta dalan, agó piddán kó tun ta huwes, asta bággén kó tun ta bállad ka polis
ébô prison kó. 59 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, dì kó
makaluwà sippang ka bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na ilumu yu.”

---

† **12:49** 12:49 Tô apuy igpanunggiringan ka supak. ‡ **12:50** 12:50 Tô kahirapan na dumunggù igpanunggiringan katô kamatayan i Jesus tun ta krus.

13

Rákkád kó katô mga salà yu

1 Na, tô álló tô, duwán mga manubù na igulit ki Jesus tingód katô mga taga
Galilea na igpamatayan i Pilato dalám ka kagóbbó dan ka mga mannanap tun
ta saruwan ka Manama. 2 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Kéman yu ka
inaté dan su tô mga salà dan tuu pa madat ka tandingán katô mga kadumaan
dan na taga Galilea. 3 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dì kó rumákkád katô mga
salà yu, maté kó langun pagsik iring kandan. 4 Tô sapulù walu (18) manubù
na ibantangan katô turi tun ta Siloe, ipánnas dan inaté. Kéman yu ka inaté dan
su tô mga salà dan tuu pa madat ka tandingán katô mga kadumaan dan na
taga Jerusalem. 5 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dì kó rumákkád katô mga salà
yu, maté kó langun pagsik iring kandan.”

Panunggiringan tingód ka kayu igera

6 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, “Duwán sábbad manubù
na duwán kayu igera tun ta kinamát din. Igsadun sikandin tun ta kinamát
ébô mamasak ka buuy katô kayu, asal ándà palang igkita din. 7 Purisu igkagi
sikandin tun ta taradóppón katô kinamát, na mà din, ‘Na, tállu ámmé dán,
maragga ágsadun dini ébô mamasakka ka buuy kani kayu ni, asal ándà palang
igkita ku. Pilé nu ni kayu ébô duwán pa pulusán ku kani tanà.’ 8 Asal igtaba
tô taradóppón, na mà din, ‘Sir, pabayà nu ka sábbad pa ámmé, su kaliyan ku tô
tanà, asta abunowan ku pa. 9 Madigár pád ka muuy nit sumui ámmé. Asal ka
dì muuy, mému ka papilén nu.’ ”

Itullid tô bókkóg katô bayi ka álló ka kapaginawa

10 Na, tô álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta sábbad simbaan ka
Judio. 11 Duwán sábbad bayi na igbungkug* ka madat espiritu dalám ka
sapulù walu (18) dán ámmé, asta dì ágkatullid tô bókkóg din. 12 Tô igkita si Jesus
katô bayi, igtawar i Jesus sikandin asta igkagiyan, na mà din, “Matullid dán
ni bókkóg nu.”

13 Na, igdappánnan i Jesus tô bayi, tigkô dád igmatullid tô bókkóg din, asta
igdurung din tô Manama. 14 Asal isókó tô pangulu ka simbaan su dalám katô
álló ka kapaginawa igdappánnan i Jesus tô bayi ébô kumatullid. Purisu igkagi
tô pangulu ka simbaan tun ta langun manubù, na mà din, “Kada linggo,
duwán ánnám álló na mému lumumu tô mga manubù, asta tô gó é álló na
mému madun dini tô mga manubù ébô kólian dan. Asal ni álló ni, dì mému,
su álló ka kapaginawa.”

15 Igtaba tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tô
áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Agad dalám katô álló ka kapaginawa,
galinán yu langun tô baka yu asta tô kudà yu, asta ágpiddán yu tun ta wayig
ébô makénám. 16 Purisu mému ka tabangan ni bayi ni na sábbad rubbad i
Abraham na igbungkug i Maibuyan dalám ka sapulù walu (18) dán ámmé.
Kailangan tabangan sikandin agad dalám katô álló ka kapaginawa.”

17 Inayyaan tô langun usig i Jesus ukit katô igkagi din. Asal idayawan tô
duma mga manubù, su marapung tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus.

Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu
Luc 13:18-19; Mat 13:31-32; Mar 4:30-32

18 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka
Manama ukit kani panunggiringan. 19 Tô pagpangulu ka Manama iring na

* **13:11** 13:11 Igbungkug, ó ibákkut.

lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta kinamát din. Igtubù tô lisu, asta inému iring na kayu, asta igsalagan katô mga manuk ta kayun."

Panunggiringan tingód katô pagpatubù ka pan
Luc 13:20-21; Mat 13:33

20 Igkagi pagsik si Jesus, na mà din, "Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu
ka Manama. 21 Tô pagpangulu ka Manama iring katô pagpatubù ka pan, su
atin ka baláttán tun ta dakál harina, tumubù tô langun harina na igmasa."

Tô duwa sállat
Luc 13:22-30; Mat 7:13-14,21-23

22 Igtinurù si Jesus tun ta mga lunsud asta tun ta duma mga banuwa na
igukitan din róggun igsadun sikandin tun ta Jerusalem. 23 Duwán sábbad
manubù na iginsà kandin, na mà din, "Sir, tagsábbadé dád tô mga manubù
na matábbus tikud tun ta salà?"
Igtaba si Jesus, na mà din, 24 "Ággár-ággár kó ahu tun ta sállat na maliggát,
su marapung tô mga manubù na duwán kakalyag dan na mahu, asal dì dan
makahu. 25 Pángnga igsagpángngan katô tigbalé tô sállat, agad tumindág kó
tun ta luwà asta tumákták kó, asal dì kó pahun. Agad kumagi kó pa, 'Sir,
abriyi ké pa,' tumaba sikandin, na mà din, 'Ándà ku kasóddóri ka ánda kó
tikud.' 26 Kumagi kó, na, 'Igkan ké duma áknikó, asta igtinurù ka tun ta
lunsud dé.' 27 Asal kumagi sikandin, na mà din, 'Kagin ku ákniyu, ándà ku
kasóddóri ka ánda kó tikud. Iwà kó langun na áglumu ka madat!' 28 Tuu
kó sumággó asta kumurigát tô ngipán yu tingód katô kahirapan, su kitanán
yu si Abraham, si Isaac, si Jacob, asta tô langun propeta na igpahu tun ta
pagpangulu ka Manama. Asal sikiyu tô dì pahun. 29 Marapung tô mga
manubù na dumunggù tikud tun ta langun banuwa, agad ánnà dan Judio,
asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu ka Manama.
30 Na, duwán mga manubù na ikatapuri áknganni, asal makóna dan baling
tun ta pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ikóna áknganni, asal
makatapuri dan baling tun ta pagpangulu ka Manama."†

Iranu si Jesus katô taga Jerusalem
Luc 13:31-35; Mat 23:37-39

31 Na, tô oras tô, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi
sikandan, na mà dan, "Iwà ka tikud kannun, su kakalyag i Herodes na
matayan ka."
32 Igtaba si Jesus, na mà din, "Agad katig si Herodes na áglimbung, sadun kó
tun kandin, asta kagiyi yu sikandin na paluwaán ku pa tô madat mga espiritu
tikud tun ta mga manubù, asta dappánnan ku tô mga ágkabógókan ébô kólian
dan ni álló ni asta simag, asta ipángngan ku ni lumun ku tun ta ikatállu álló.
33 Na, kailangan manayunna pa ni álló ni, simag, asta duwa áknganni sippang
ka dumunggù a tun ta Jerusalem, su dì mému ka matayan tô propeta tun ta
luwà ka Jerusalem.
34 "Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem. Inalayun yu ágmatayan tô langun
propeta ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù
na igpapid ka Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô
dumóppónna, iring na marán na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó
malyag! 35 Na, iring kó na igtananan balé na ándà dalám. Paminág yu ni

† **13:30** 13:30 Duwán mga manubù na mabbabà tô kamanubuan áknganni, asal kangadanan dan baling tun ta pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ágkangadanan áknganni, asal mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta pagpangulu ka Manama.

kagin ku ákniyu. Dì kód gó kumita kanak sippang ka kumagi kó, ‘Durungán ta sikandin na igpapid katô Áglangngagán na Manama dini áknita!’ ”‡

14

Inólian tô manubù na ibógókan

1 Na, sábbad álló ka kapaginawa, igsadun si Jesus tun ta balé ka sábbad
Pariseo na ágtugállán ka Judio ébô kuman duma kandin. Duwán mga Pariseo
na ágparimuya ki Jesus. 2 Na, igpadani tun ki Jesus tô sábbad manubù na
igláabbag tô bállad asta paa din. 3 Iginsà si Jesus katô mga Pariseo asta mga
taratinurù ka sugù, na mà din, “Atin ka duwán dumappán ka bállad katô
ágkabógókan ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa, makalapas sikandin ka
sugù ka Manama, ó dì?”
4 Asal ándà palang taba dan. Na, igdappánnan i Jesus tô manubù, asta inólian
sikandin. Igpapanó i Jesus sikandin. 5 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà
din, “Atin ka duwán batà yu ó baka yu na madabù tun ta madalám balun
dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun ákniyu tô dì tumabang ébô makaluwà
agad álló ka kapaginawa?”
6 Asal ándà palang manubù na ikataba katô insà din.

Tô mga ágpabbabà-babà

7 Na, igkita i Jesus tô mga manubù na iguna-una ébô munsad dan tun ta
igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan. Purisu
igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta langun dan, na mà din, 8 “Atin ka
ágpasakupán kó tun ta kalimudan ka kasal, yakó guna gunsad tun ta lugar
na igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan, agó
duwán ássa manubù na pónsadán na tuu pa mallayat é kamanubuan din ka
tandingán ákniyu. 9 Atin ka ikónsad kó, dumunggù tô manubù na igpasakup
ákniyu, asta kumagi sikandin, na mà din, ‘Tindág kó, su pónsadán ku tô ássa
manubù.’ Purisu kayyaan kó, su alinán kó tun ta gunsadanan katô mabbabà
dád é kamanubuan. 10 Madigár pa ka ni tô lumun yu. Atin ka ágpasakupán kó
tun ta kalimudan ka kasal, unsad kó duma katô mga manubù na mabbabà
dád é kamanubuan. Atin ka kitanán kó katô manubù na igpasakup ákniyu,
kumagi sikandin, na mà din, ‘Rarak ku, unsad ka tun ta lugar na igpantaganà
para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan.’ Purisu pabantugán kó
tun ta saruwan katô langun na ilimud. 11 Atin ka ágpallayat tô manubù ka
kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù
ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”
12 Igkagi pagsik si Jesus tun ta manubù na igpakan kandin, na mà din, “Atin
ka gimun nu tô dakál kalimudan, agad malásságd é álló ó dukilám, yaka nu
ágpasakupi tô mga rarak nu, tô mga kataladi nu, tô mga gakád nu, asta tô mga
simbalé nu na ágkaduwánnan. Atin ka sikandan tô pasakupán nu, magunawa
tô lumun dan áknikó, su sumulì dan áknikó. 13 Atin ka gimun nu tô dakál
kalimudan, pasakup nu baling tô mga ágkayù-ayuan, tô mga pantig, tô mga
kapig, asta tô mga bólóg. 14 Atin ka sikandan tô pasakupán nu, duwán pulusán
nu, su dì dan makasulì áknikó. Asal sulian kó tun ta álló ka antén puman ka
Manama tô mga manubù na nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan din.”

Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan
Luc 14:15-24; Mat 22:1-10

15 Na, duwán sábbad manubù na igkan duma kandan. Tô igdinág sikandin
katô igkagi i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Duwán gó pulusán katô

‡ **13:35** 13:35 Ahaán tô Salmo 118:26.

manubù na pasakupán ka Manama tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu din!”

16 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na igimu ka dakál
kalimudan, asta marapung tô mga manubù na igkagiyan din. 17 Tô igdunggù
tô álló ka kalimudan, igpapid din tô állang ébô ulitan tô mga pasakupán din,
‘Na, sadun kó dini, su igtaganà dán tô langun.’ 18 Asal igéllé tô langun dan.
Duwán sábbad na igkagi, ‘Duwán tanà na igbálli ku, asta kailangan madunna
ébô sállággán ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.’ 19 Duwán ássa na
igkagi, ‘Igbálliya ka sapulù (10) baka na ágdaru, asta madunna ébô kinnaman
ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.’ 20 Duwán ássa manubù na igkagi,
‘Mantuwa igkalyag. Purisu diya makasadun.’ 21 Purisu igulì tô állang, asta
igulitan din tô amo din. Isókó tô tigbalé, asta igkagi, na mà din, ‘Sékót ka
sadun tun ta mga karsada asta tun ta mga dalan tun ta lunsud, asta patákkás
nu tô mga manubù na kitanán nu, agad tô mga ágkayù-ayuan, tô mga pantig,
tô mga bólóg, asta tô mga kapig.’ 22 Na, igkagi tô állang, na mà din, ‘Sir, ituman
dán tô sugù nu, asal duwán pa lugar.’ 23 Purisu igkagi tô amo din, na mà din,
‘Sadun ka tun ta mga dalanán, asta pirit nu patákkássi tô mga manubù ébô
mapánnù ni balé ku. 24 Asal kagiyan ku sikiyu na tô una mga manubù na
igkagiyan ku dì ku gó pakannán nit dakál kalimudan ku.’ ”

Tô ágpasakup ki Jesus
Luc 14:25-33; Mat 10:37-38

25 Na, tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus. Igsérê si Jesus,
asta igkagi sikandin, na mà din, 26 “Atin ka pasakup tô manubù kanak, asal ka
tuu pa dakál tô ginawa din katô ámmà din, katô innà din, katô sawa din, katô
gabatà din, katô mga kataladi din, katô mga tábbé din, asta agad katô kandin
kantayan, dì mému sikandin na disipulu ku. 27 Tô manubù na máddang ka
matayan* tingód katô kapasakup din kanak, dì mému na disipulu ku.

28 “Tô manubù na imun disipulu ku, iring sikandin katô manubù na
mimu ka turi. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô magasto din ébô
mapángnga. 29 Su atin ka imun din tô ágpónsadanan asta dì nángngà tô magasto,
dì mapángnga tô turi. Purisu ngumisi tô langun manubù na kumita katô
lumun din, móróm-óróm dan kandin, 30 asta kumagi sikandan, na, ‘Igtigkané
sikandin, asal ándà ikapángnga.’

31 “Tô manubù na imun na disipulu ku, iring sikandin katô harì na
sumulung katô ássa harì. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô bákkár
katô sapulù mararan (10,000) sundalo din ébô makapanalu dan katô duwa
pulù mararan (20,000) sundalo katô usig din. 32 Atin ka kasóddóran din
na dì dan makapanalu, agad madiyù pa tô usig din, duwán mga manubù
na pasumarán din katô usig din ébô pasábbadé dan asta duwán kasunayan.
33 Purisu tô manubù na dì tumanan katô langun ka kaduwánnan din, dì mému
na disipulu ku.”

Tô asin na inandaan ka nanam
Luc 14:34-35; Mat 5:13; Mar 9:50

34 “Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, dì dán
lumónód tô nanam. 35 Tô asin na ándà nanam, ándà dán palang ágpulusán
agad taguán pa tun ta kinamát ó baláttán tun ta abono, su kailangan antugán.
Purisu kailangan makagpát tô ágpaminág kanak.”

---

* **14:27** 14:27 Máddang ka matayan, ó dì tumiang ka kandin krus.

15

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin
Luc 15:1-7; Mat 18:12-14

1 Na, sábbad álló, marapung tô mga taralimud ka buwis asta tô duma
mga manubù na masalà-salà na igpadani tun ki Jesus ébô maminág dan
katô ágtinuruán din. 2 Purisu igburáng-buráng tô mga Pariseo asta tô mga
taratinurù ka sugù, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Madat tô áglumun din,
su ágduma sikandin katô mga masalà-salà, asta ágkan duma kandan.”
3 Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, 4 “Atin ka duwán manubù
tun ákniyu na duwán sábbad gatus (100) karnero din, asta sábbad tô matadin,
tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta ágpatabtaban, asta pamasakán din tô
sábbad na itadin sippang ka kitanán din. 5 Atin ka kitanán din dán, tiangán din
asta dakál tô dayó din. 6 Ka mulì sikandin, tawarán din tô mga rarak din asta
tô mga simbalé din, na mà din, ‘Kailangan kadayawan kó pagsik, su igkita
kud tô karnero ku na inandà.’ 7 Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, agad
sábbad dád tô masalà-salà manubù na rumákkád, tô dayó tun ta langit dakál
pa ka tandingán katô kasiyawan siyó (99) na matalláng mga manubù na dì
dán kailangan na rumákkád.”

Panunggiringan tingód katô mapputì bulawan na inandà

8 “Atin ka duwán sábbad bayi na duwán sapulù (10) abuk na mapputì
bulawan, asta mandà tô sábbad abuk, rákkáttan din tô sulù, dónnakan din tô
balé, asta pamasakán din sippang ka kitanán din. 9 Atin ka kitanán din dán,
tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé din, na mà din, ‘Kailangan
kadayawan kó pagsik, su igkita kud tô sábbad abuk na mapputì bulawan ku
na inandà.’ 10 Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, kadayawan tô mga
panaligan ka Manama tingód katô sábbad dád manubù na rumákkád ka salà
din.”

Panunggiringan tingód katô batà na inandà

11 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán duwa
gabatà din gamama. 12 Igkagi tô adi tun ta ámmà din, ‘Ámmà, kakalyag ku
na bággén nud kanak áknganni tô kanak bahin katô tanà nu asta kaduwánnan
nu na tananan nu áknami.’
“Purisu igtángngà katô ámmà tô tanà din, asta igbággé din tun ta duwa
gabatà din. 13 Na, ándà kadugé, igbarigyà katô adi tô tanà na igbággé kandin,
asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. Dutun iggasto din tô salapì
ukit ka lumu din na ándà ágpulusán. 14 Tô inémmát dán tô salapì din, duwán
dakál ballus, asta ihirapan sikandin. 15 Purisu igpasakup sikandin katô
sábbad góddô dutun, asta igpadóppón sikandin ka mga babuy. 16 Kannán din
pád tô mga buuy ka kayu na ágkannán ka mga babuy, su ándà manubù na
igbággé kandin ka ágkakan.
17 “Na, tô ikapanámdám dán sikandin, igkagi sikandin, na mà din, ‘Nángngà
asta sobra tô ágkakan katô langun taralumu katô ámmà ku. Asal sakán,
masiggad maté ka ballus! 18 Purisu mulì a tun ta ámmà ku, asta kumagiya
kandin, Ámmà, duwán salà na iglumu ku tun ta Manama asta diyan áknikó.
19 Yakad ágtawar kanak na batà nu. Imuwad baling iring na sábbad katô mga
taralumu nu.’ 20 Purisu igpanó sikandin asta igulì tun ta ámmà din.
“Agad madiyù pa sikandin tun ta balé, isállággan katô ámmà tô batà din,
asta inéduwan tô ámmà kandin. Igpalaguy tô ámmà. Igsumar din tô batà din.
Igkápkáppan asta igadákkan din.

21 “Igkagi tô batà, na mà din, ‘Ámmà, duwán salà na ilumu ku tun ta
Manama asta diyan áknikó. Yakad ágtawar kanak na batà nu.’ 22 Asal igtawar
katô ámmà din tô mga állang, na mà din, ‘Sékót kó. Pid yu tô kapa ébô umpakan
sikandin. Paningsingi yu sikandin, asta sandalyasi yu. 23 Kangé yu tô nati ka
baka na igpalambù ébô iyón, su mimu ki ka dakál kalimudan. 24 Su iring na
inaté dán ni batà ku, asal inanté puman. Inandà sikandin, asal igkita puman.’
Purisu igtigkané dan igpalimudé.
25 “Na, tô álló tô, iglumu tô kaké din tun ta kinamát. Tô madani dán sikandin
tun ta balé, igdinág din tô mga manubù na ágkanta asta ágsayó. 26 Purisu
igtawar din tô sábbad állang, asta iginsà ka ándin tô gunayan.
27 “Igtaba tô állang, na mà din, ‘Igulì dán tô adi nu, asta igpéyó katô ámmà nu
tô nati ka baka na igpalambù, su igulì dán tô adi nu na ándà ikadadat.’ 28 Na,
isókó tô kaké, asta dì sikandin malyag mahu tun ta balé. Purisu igsadun tô
ámmà tun kandin, asta igkagiyan din ébô mahu sikandin. 29 Asal igkagi tô
kaké batà din, na mà din, ‘Ámmà, pira dán ámmé na inalayunna áglumu para
áknikó, asta ándà palang sugù nu na igélléyan ku. Asal ándà palang igbággé
nu kanak, agad sábbad dád nati ka kambing, ébô kadayawanna asta tô mga
rarak ku. 30 Asal tô batà nu na igulà-ulà katô salapì nu ukit ka madat mga
gabayi, su igulì dán sikandin, igpéyó nu kun para kandin tô nati ka baka
na igpalambù!’ 31 Igkagi tô ámmà din, ‘Batà ku, inalayun ki ágpadumaé, asta
áknikó dán tô langun ka kaduwánnan ku. 32 Nángngà ka mimu ki ka kalimudan
asta kadayawan ki, su iring na inaté dán ni adi nu, asal inanté puman. Inandà
sikandin, asal igkita puman.’ ”

16

Panunggiringan tingód katô taratómmóng

1 Igulit pagsik i Jesus ni tun ta mga disipulu din, na mà din, “Duwán
sábbad ágkaduwánnan na igpatómmóngan din tô kaduwánnan din katô
sábbad taratómmóng. Asal ikadinág tô ágkaduwánnan na igulaan dád katô
taratómmóng tô kaduwánnan din. 2 Purisu igpatawar katô ágkaduwánnan
tô taratómmóng, asta igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, ‘Madat tô igdinág
ku tingód áknikó. Pid nu dini tô langun libro na áglistaan tingód ka salapì
na igsarig ku áknikó, su tikud áknganni dì mému ka sikuna tô taratómmóng.’
3 Purisu igpanámdám tô taratómmóng, ‘Péwaánna katô amo ku. Na, ándin
tô madigár lumun ku? Su diya gumaga lumumu tun ta kinamát, asta
kayyaanna ka mémuwa na tarapamuyù. 4 Na, isóddóran ku ka ándin tô lumun
ku ébô póddóánna katô mga rarak ku tun ta mga balé dan ka péwaánna katô
amo ku.’ 5 Purisu igpatawar din tô tagsábbad-sábbad mga manubù na duwán
utang tun ta amo din. Iginsà din tô ikóna, na mà din, ‘Pira tô utang nu tun ta
amo ku?’ 6 Igtaba sikandin, na mà din, ‘Sábbad gatus (100) lata ka langis ka
olibo.’ Na, igkagi tô taratómmóng, na mà din, ‘Ni gó tô papeles na igpérmaan
nu dángngan. Unsad ka, asta sulat nu na kaliman (50) dád lata. Sékót ka.’
7 Na, igtawar din tô ássa manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, ‘Pira tô
utang nu?’ Igtaba sikandin, na mà din, ‘Sábbad gatus (100) sako ka trigo.’
Igkagi tô taratómmóng, ‘Ni gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan. Sulat
nu na kawaluwan (80) dád sako.’ 8 Na, igdurung katô amo tô taratómmóng
din na áglimbung, su katig sikandin ágpókit ka kadigárran din, su tô mga
manubù na dì ágsarig ka Manama tuu pa katig na ágpókit katô kadigárran
dan ka tandingán katô mga sakup ka Manama. 9 Purisu kagiyan ku sikiyu,
rarak yu tô duma mga manubù ukit katô kaduwánnan yu ébô ka mémmát tô
kaduwánnan yu, póddóán kó tun ta langit.

10 “Atin ka ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig kandin, ágkasarigan
sikandin ka dakál. Atin ka dì ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig
kandin, dì pagsik sikandin ágkasarigan ka dakál. 11 Purisu, atin ka dì kó
ágkasarigan tingód katô kaduwánnan na ánnà ákniyu, dì kó sarigan katô bánnal
kaduwánnan tun ta langit. 12 Atin ka dì kó ágkasarigan tingód katô kaduwánnan
na igsarig ka ássa manubù ákniyu, dì kó bággayan katô kaduwánnan tun ta
langit.
13 “Ándà palang állang na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tô
ginawa din tun ta sábbad, karingasaan din tô sábbad. Sábbad dád tô amo din na
mému tákkássan din, asta tô sábbad dì din nunugan. Dì mému pagdángnganán
yu tô kapamasak katô kaduwánnan asta tô katuman yu katô lumu ka Man-
ama.”

Tô duma mga ágtinuruán i Jesus
Luc 16:14-18; Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12

14 Na, tô igdináng tô mga Pariseo katô igtinurù i Jesus, ingisiyan dan
sikandin, su dakál tô ginawa dan ka salapì. 15 Asal igkagi si Jesus, na mà din,
“Sikiyu tô ágpasóddór katô duma mga manubù na nángngà tô áglumun yu, asal
isóddóran ka Manama tô tun ta pusung yu. Tô ágpamasakán katô mga manubù,
tô gó tô ágkaringasaan katô Manama.
16 “Tô ándà pa tinurù si Juan na Tarabunyag, kailangan bánnalán tô mga
sugù ka Manama asta mga propeta. Asal tikud tun ta katigkanayan katô
katinurù i Juan sippang áknganni, inalayun gulit-ulitán tô Madigár Gulitán
tingód ka pagpangulu ka Manama, asta gággár-ággár tô mga manubù na
ágpasakup.
17 “Agad mandà tô langit asta ni banuwa, dì gó mandà tô mga sugù ka
Manama.
18 “Atin ka sumugban tô mama katô sawa din asta kumalyag sikandin katô
ássa bayi, makalibug sikandin. Atin ka kumalyag tô mama katô bayi na
igsugbanan katô duma din, makalibug sikandin.”

Tô ágkaduwánnan manubù asta si Lazaro

19 “Duwán sábbad ágkaduwánnan na gumpak ka dakál é lagà asta ágkan ka
tuu madigár kada álló. 20 Duwán pagsik sábbad manubù na ágkayù-ayuan na
ágngadanan ki Lazaro. Raruán tô lawa din, asta ágpiddán sikandin tun ta sállat
katô ágkaduwánnan. 21 Kakalyag din na kuman pád katô mumu na ágkadabù
tikud tun ta lamisa katô ágkaduwánnan. Marag ágdélótan pagsik ka mga asu tô
mga rarù din. 22 Na, inaté si Lazaro, asta igpid sikandin katô mga panaligan
ka Manama tun ta kilidan katô kamónaan din na si Abraham tun ta langit.*
Inaté pagsik tô ágkaduwánnan, asta iglábbáng sikandin. 23 Ihirapan sikandin
tun ta góddóan ka mga inaté.† Iglangngag sikandin, asta igkita din si Abraham
tun ta madiyù asta si Lazaro tun ta kilidan i Abraham.
24 “Purisu igtawar tô ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà Abraham, kéduwiya.
Sugù nu si Lazaro ébô arámmán din tô tintudù din tun ta wayig ébô patalluan
din ni dilà ku, su ágkahirapanna kannun ta apuy.’
25 “Asal igkagi si Abraham kandin, na mà din, ‘Sampát nu ni. Tô ándà ka
pa kamaté, madigár tô itanggap nu, asta madat tô itanggap i Lazaro. Asal
áknganni, sikandin tô ágkadayawan dini, asta sikuna tô ágkahirapan. 26 Duwán
pagsik madalám pangpang tun ta állát ta ébô dì makókit tô manubù na madun

---

* **16:22** 16:22 “Kilidan i Abraham” tô ássa ngadan katô góddóan ka Manama na igsadunan katô mga ágpampamaké na inaté. Ahaán tô Lucas 23:43; 2 Corinto 12:4. † **16:23** 16:23 Tingód ka Hades, ahaán tô Lucas 10:15.

pád diyan áknikó, asta ándà makókit tikud diyan áknikó ébô madun dini áknami.'
27 "Igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, 'Ámmà, ágpédu-éduwa áknikó na
pasadunán nu si Lazaro tun ta balé katô ámmà ku, 28 su duwán pa lima mga
kataladi ku, ébô ulitan din sikandan na kailangan rumákkád dan agó mapid
dan pagsik kannun ta ágsupakanan.'
29 "Asal igkagi si Abraham, na mà din, 'Duwánnù sugù na igsulat i Moises
asta igsulat katô mga propeta na ágbasaan dan. Kailangan maminág dan katô
igsulat.'
30 "Igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, 'Ámmà, dì nángngà. Asal ka madun
tun kandan tô inaté manubù na inanté, rumákkád dan.'
31 "Igkagi si Abraham, na mà din, 'Atin ka dì dan maminág katô igsulat i
Moises asta tô mga propeta, dì dan pagsik mánnal agad duwán pa inaté na
manté puman.' "

17

Mga tintal ka kalumu ka salà
Luc 17:1-4; Mat 18:6-7,21-22; Mar 9:42

1 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Ándà makalili katô
pagtintal ka salà, asal makédu-édu tô manubù na mému gunayan ka pagtintal
katô duma manubù! 2 Tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu,
asta antugán sikandin tun ta dagat ka tandingán ka mému sikandin gunayan
na mandà tô kapamaké katô agad sábbad kani mga marénták gabatà. 3 Banté
kó.
"Na, atin ka duwán kataladi yu na makalumu ka salà, sapadi yu sikandin.
Atin ka rumákkád sikandin, pasinsiyayi yu. 4 Agad makapittu sikandin
makalumu ka salà ákniyu dalám ka sábbad dád álló asta makapittu sikandin
rumákkád, kailangan pasinsiyaan yu sikandin."

Tô kasarig

5 Igkagi tô mga apostoles tun ta Áglangngagán, na mà dan, "Pabákkár nu pa
tô kasarig dé!"
6 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Atin ka duwán kasarig yu kanak iring
dád na délák lisu ka mustasa, makakagi kó tun ta dakál kayu sikomoro, na,
'Mabéttód ka, asta mapamula ka tun ta dagat,' na mánnal tô kayu ákniyu."

Tô lumu katô manubù na ágkasarigan

7 "Atin ka duwán tun ákniyu na duwán állang na ágdaru ó ágdóppón ka
mga karnero, ka mapángnga dán tô lumu din tun ta kinamát, asta mulì dán
sikandin tun ta balé yu, dì yu pa sikandin pónsadán asta pakannán. 8 Asal
kumagi kó baling tun ta állang, na, 'Óméng ka ka ágkannán ku, umpak ka katô
madigár, asta buwatiya. Ka pángnga a kuman, mému kad kuman.' 9 Mému
ka dì yu pasalamatan tô állang na igtuman katô sugù yu, su tô gó é kailangan
lumun din. 10 Iring kó pagsik katô állang, su ka pángnga kó tumuman katô
langun sugù ka Manama, kailangan kumagi kó dád kandin, na mà yu, 'Yakad
ágdurung áknami, su mga állang nu dád sikami, asta iglumu dé dád tô kailangan
áglumun dé.' "

Inólian tô sapulù tétékán

11 Tô igsadun si Jesus tun ta Jerusalem, igukit sikandin tun ta tángngaan katô
probinsya ka Samaria asta Galilea. 12 Tô igdunggù sikandin tun ta sábbad
lunsud, duwán sapulù (10) tétékán na igsumar kandin. Igtindág dan tun ta

madiyù, 13 asta igtawar sikandan, na mà dan, “Jesus, Áglangngagán, kéduwi
ké.”
14 Tô igkita si Jesus kandan, igkagi sikandin, na mà din, “Sadun kó tun ta
mga pangulu ka templo, asta pakita yu yan lawa yu.”
Tô ándà dan pa dunggù tun ta templo, inólian dan langun. 15 Na, tô sábbad
kandan, tô igkita sikandin na inólian tô lawa din, igdurung din tô Manama na
mabákkár tô kagi din, asta iglónód sikandin tun ki Jesus. 16 Iglangkáb sikandin
tun ta paa i Jesus, asta igpasalamat sikandin. Na, taga Samaria tô manubù
tô. 17 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sapulù (10) tô langun na inólian. Ánda tô
siyó? 18 Sábbad dád kannê tô iglónód asta igdurung ka Manama, asta ánnà gó
Judio sikandin.”
19 Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na inólian, na mà din, “Tindág ka, asta
mému kad manó. Inólian kad ukit katô kasarig nu kanak.”

Katigkanayan katô pagpangulu ka Manama
Luc 17:20-37; Mat 24:23-28,37-41

20 Duwán mga Pariseo na iginsà ki Jesus ka kadángngan tumigkané man-
gulu tô Manama. Igtaba si Jesus, na mà din, “Tun ta pagpangulu ka Manama,
ándà kasalábbuan na kitanán yu. 21 Ándà manubù na makakagi, na, ‘Dini dán
tô pagpangulu din!’ asta ándà makakagi, na, ‘Taddô dán tô pagpangulu din!’
su igdunggù dán tô pagpangulu katô Manama dini ákniyu.”*
22 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tun ta álló na
dumunggù, kakalyag yu na kumita kó pád katô sábbad dád álló ka pagpangulu
ku na Igpamanubù, asal dì kó kumita. 23 Duwán mga manubù na kumagi
ákniyu, na mà dan, ‘Taddô tô Mesiyas!’ ó ‘Kannun sikandin!’ Asal yakó
ágsadun. Yakó ágtákkás kandan, 24 su matayyó tô kalónód ku iring na kirám
na ágséllà tun ta kaluwagan ka langit, asta kitanán katô langun manubù.
Iring pagsik kanan tô kadunggù ku na Igpamanubù. 25 Asal muna a pa
kahirapan, asta élléyanna pa katô mga manubù áknganni. 26 Ka lumónódda na
Igpamanubù, marapung tô mga manubù na dì makataganà ka kadunggù ku,
iring pagsik katô mga manubù sayyan na ándà paminág ki Noe. 27 Inalayun
ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan, sippang na
igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta arka. Asal
ipánnas inaté tô duma mga manubù su iglunupan tô tanà, asta ilánnád dan
langun. 28 Ka lumónódda, duwán dì makataganà, iring pagsik katô mga
kadumaan i Lot na taga Sodoma sayyan. Inalayun dan ágkan, ginám dan,
ágbálli dan, ágbarigyà dan, ágpamula dan, asta gimu dan ka balé. 29 Asal tô álló
tô igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma, idabù tô apuy asta tô asupri tikud
tun ta langit, asta ipánnas inaté tô langun dan. 30 Makéring pagsik kandan tô
mga manubù na dì makataganà katô álló ka pakita a na Igpamanubù.
31 “Tô álló tô, tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô
mangé ka kaduwánnan tun dalám. Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát
dì mému makólì. 32 Sampát yu tô supak ka Manama katô sawa i Lot na igsérê.
33 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kantayan
na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù, matanggap din tô
kantayan na ándà ágtamanán. 34 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dumunggù tô
álló tô, duwán duwa manubù na ágtudug tun ta sábbad ágdággaanan, angén tô
sábbad, asta katananan tô sábbad. 35 Duwán duwa gabayi na ággiling, angén tô
sábbad, asta katananan tô sábbad. 36 [Duwán duwa gamama na áglumu tun ta
kinamát, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.]”

---

* **17:21** 17:21 Igdunggù dán tô pagpangulu katô Manama dini ákniyu, ó ágpangulu dán tô Manama tun ta tángngaán yu.

37 Iginsà tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, ánda tô kalumuwan
kani?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágkitanán yu tô mga uwak, kasóddóran
yu na duwán inaté lawa dutun.”†

18

Panunggiringan tingód katô bayi balu

1 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan ni ébô kagpáttan dan na kailangan
inalayun dan dumasal, asta dì dan sumungkù. 2 Igkagi si Jesus, na mà din,
“Tun ta sábbad lunsud, duwán huwes na dì ágbánnal ka Manama, asta dì
sikandin ágkéduwan ka mga manubù. 3 Duwán pagsik sábbad bayi balu tun ta
lunsud na inalayun áglónód-lónód tun ta huwes, asta ágpédu-édu, na mà din,
‘Tabangiya ébô manaluwa katô manubù na girrayat kanak.’ 4 Asal igéllé tô
huwes. Na, tô idugé-dugé dán, ikapanámdám tô huwes, ‘Agad diya ágbánnal
ka Manama, asta diya ágkéduwan ka mga manubù, 5 asal tabangan ku tô
bayi balu, su ágsamukánna ikandin. Atin ka inalayun sikandin lumónód-lónód
kanak, mappus tô pasinsiya ku.’ ”
6 Na, igpanayun igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Paminág yu tô igkagi
katô huwes na dì ágbánnal ka Manama. 7 Na, tô Manama ágtabang katô
mga manubù na igsalin din na ágpédu-édu kandin álló asta dukilám. Dì
ágbaring-baring tô Manama na ágtabang. 8 Kagiyan ku sikiyu na dì madugé
tô Manama tumabang kandan. Tô álló ka lumónódda na Igpamanubù nit
banuwa, tagsábbadé dád tô mga manubù na ágpamaké kanak.”

Panunggiringan tingód ka duwa manubù na igdasal

9 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na kéman dan ka
nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta ágbuyas katô duma
mga manubù. 10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igsadun
tun ta templo ébô dumasal. Pariseo tô sábbad, asta taralimud ka buwis tô
sábbad. 11 Igtindág tô Pariseo, asta igdasal tingód ka kandin kamanubuan,
na mà din, ‘Manama, ágpasalamatta áknikó su ándà a ikéring katô duma mga
manubù na ágpanalapì, áglapas ka sugù, asta áglibug. Ágpasalamatta su ánnà a
madat manubù iring kani taralimud ka buwis. 12 Kada linggo, makaduwa
a ágpuwasa. Ágbággén ku áknikó tô ikasapulù katô salapì na ágkatanggap ku.’
13 Asal tô igdasal tô taralimud ka buwis, igpadiyù sikandin su ágkayyaan. Ándà
langngag tun ta langit, asal igtagpuk din tô kagpa din tingód ka karákkád din,
asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Manama, kéduwiya na masalà-salà!’ 14 Na,
kagiyan ku sikiyu na tô igulì ni taralimud ka buwis, nángngà sikandin tun
ta saruwan ka Manama, asal ánnà nángngà tô Pariseo. Atin ka ágpallayat tô
manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà
tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”

Si Jesus asta marénták gabatà
Luc 18:15-17; Mat 19:13-15; Mar 10:13-16

15 Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki
Jesus ébô dappánnan din. Tô igkita tô mga disipulu din kandan, igsapadan
dan. 16 Asal igtawar i Jesus tô langun dan ébô madani dan tun kandin, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani
dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka
Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô

† **17:37** 17:37 Tô kóbadan, atin ka kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód.

gó é panguluwan ka Manama. 17 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka
dì sumarig tô manubù tun ta Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun
ta ámmà asta innà dan, dì sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu
din."

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Luc 18:18-30; Mat 19:16-30; Mar 10:17-31

18 Na, duwán sábbad pangulu katô mga Judio na iginsà ki Jesus, na mà din,
"Sir, madigár ka taratinurù. Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatang-
gappa ka kantayan na ándà ágtamanán?"
19 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isaláabbuanna su igkagi ka na madigárra. Sábbad
dád tô tuu madigár, tô dád Manama. 20 Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama.
Yakó áglibug. Yakó ágmaté. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô
unawa yu. Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà."*
21 Igtaba tô manubù, na mà din, "Igbánnalla katô langun tikud pô tô délákka
pa."
22 Tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi si Jesus, na mà din, "Sábbad dád
tô kailangan lumun nu. Barigyà nu tô langun kaduwánnan nu, asta tukid
nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. Atin ka tô gó
é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka
kanak."
23 Asal tô igdinág katô manubù tô igkagi i Jesus, iranu sikandin, su tuu
ágkaduwánnan. 24 Igsállág si Jesus kandin, asta igkagi, na mà din, "Mahirap
tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama!
25 Agad mahirap tô dakál mannanap na ágngadanan kamelyo na mukit tun
ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan
manubù tun ta pagpangulu ka Manama."
26 Igkagi tô mga manubù na ikadinág kandin, na mà dan, "Purisu ándà
palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama."
27 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Tô dì malumu ka manubù, tô gó é
malumu ka Manama."
28 Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Sikami, agad tô mga balé dé igtananan
dé ébô mákkás ké áknikó."
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù
na igtanan katô balé din, sawa din, mga kataladi din, ámmà din, innà din,
asta mga gabatà din ébô pasakupán tun ta pagpangulu ka Manama, 30 tô gó é
makatanggap áknganni ka tuu pa dakál ka tandingán katô igtananan din, asta
bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán tun ta tapuri álló."

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Luc 18:31-34; Mat 20:17-19; Mar 10:32-34

31 Na, igpaglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igkagi
sikandin, na mà din, "Na, madun kid tun ta Jerusalem, asta matuman tô
langun kagi na igsulat katô mga propeta tingód kanak na Igpamanubù.
32 Bággénna tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyanna ikandan,
irrayatanna, asta iláabbanna. 33 Lagpássánna, asta matayanna. Asal mantéya
puman tun ta ikatállu álló."
34 Asal ándà dan ikagpát katô igkagi din. Ándà pasóddóri tô kóbadan kandan,
asta ándà palang inagpáttan dan.

Inólian tô bólóg
Luc 18:35-43; Mat 20:29-34; Mar 10:46-52

* **18:20** 18:20 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20.

35 Tô igpadani si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, duwán bólóg na igunsad
tun ta ligad ka dalan, asta ágpamuyù. 36 Tô igdinág sikandin katô marapung
manubù na iglabé, iginsà sikandin ka ándin tô gunayan. 37 Igkagi dan kandin,
na mà dan, “Áglabé si Jesus na taga Nazaret.”
38 Purisu igullaó sikandin, na mà din, “Jesus, rubbad i David, kéduwiya!”
39 Igsapadan sikandin katô mga manubù na ikóna ki Jesus, asta igkagiyan
dan na kailangan dì sikandin mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na
mà din, “Rubbad i David, kéduwiya!”
40 Purisu igsódô si Jesus, asta igpakangé din tô bólóg. Tô igpadani tô bólóg,
iginsà si Jesus, na mà din, 41 “Ándin tô kakalyag nu na lumun ku para áknikó?”
Igtaba tô bólóg, na mà din, “Áglangngagán, malyagga makakita.”
42 Igkagi si Jesus, na mà din, “Makakita kad. Inólian kad su igsarig ka
kanak.”
43 Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus. Igpa-
bantug din tô Manama. Tô igkita tô langun manubù kandin, igdurung dan tô
Manama.

19

Si Jesus asta si Saqueo

1 Na, igdunggù si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, asta iglabé sikandin.
2 Duwán sábbad taga Jerico na ágngadanan ki Saqueo. Sikandin tô pangulu
katô mga taralimud ka buwis, asta ágkaduwánnan sikandin. 3 Kakalyag din na
kumita ki Jesus, asal ándà sikandin ikakita, su mabbabà manubù sikandin,
asta marapung tô ilimud mga manubù. 4 Purisu igpalaguy sikandin tun tóna
katô ukitan i Jesus, asta igpénék sikandin tun ta dakál kayu na ágngadanan
sikomoro ébô makakita ki Jesus ka mukit. 5 Tô igdunggù si Jesus tun ta kayu
na igpénékan i Saqueo, iglangngag si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Saqueo, sékót kad pónóg, su kailangan móddô a tun ta balé nu ni álló ni.”
6 Sékót igpónóg si Saqueo, igpid din si Jesus tun ta balé din, asta igsumar
kandin na duwán dayó din. 7 Asal igburáng-buráng tô langun manubù na
igkita kandan, na mà dan, “Igóddô sikandin tun ta balé katô masalà-salà.”
8 Igtindág si Saqueo, asta igkagi sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din,
“Sir, bággén ku tô katángngà ka kaduwánnan ku tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin
ka duwán mga manubù na iglimbungan ku ka salapì, makappat ku luppián
tô bullas ku kandan.”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni álló ni, itábbus tô tigbalé tikud tun ta salà, su
igpamaké dán sikandin iring katô kapamaké katô kamónaan din sayyan na
si Abraham. 10 Igsadunna na Igpamanubù ébô mamasakka asta tumábbussa
katô mga manubù na itadin tingód ka mga salà dan.”

Panunggiringan tingód katô mga állang
Luc 19:11-27; Mat 25:14-30

11 Róggun na igpaminág tô langun manubù ki Jesus, igulit din ni panung-
giringan, su madani dán sikandin tun ta Jerusalem, asta kéman dan ka
masig dán tumigkané tô Manama na mangulu kandan. 12 Purisu igkagi
sikandin, na mà din, “Duwán sábbad manubù na mallayat é kamanubuan,
asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa ébô imun sikandin harì katô
kandin banuwa, asta pángnga katô, mulì. 13 Tô ándà pa sikandin panó,
igpatawar din tô sapulù (10) állang din. Sábbad abuk bulawan tô igsarig din
tun ta tagsábbad-sábbad kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Ni salapì
ni tô negosyon yu sippang ka mulì a.’ 14 Na, tô mga manubù na góddô tun
ta banuwa ágkaringasa kandin. Purisu duwán mga manubù na igpatalundug

kandin ébô kumagi tun ta gobyerno na dì mému kandan ka mangulu sikandin kandan. 15 Asal inému sikandin harì, asta igulì sikandin. Igpatawar din tô sapulù (10) állang din na igsarigan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan ukit katô negosyo dan. 16 Igpadani tô una állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, tô sábbad abuk bulawan nu inému dán sapulù (10) abuk.' 17 Igkagi tô harì, na mà din, 'Madigár ka asta madigár tô iglumu nu! Agad délák tô igsarig ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu imun ku sikuna na ágpangulun ka sapulù (10) lunsud.' 18 Igpadani tô ikaduwa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, tô sábbad abuk bulawan nu inému dán lima abuk.' 19 Igkagi tô harì, na mà din, 'Imun ku sikuna na ágpangulun ka lima lunsud.' 20 Na, igpadani tô ássa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, ulián ku áknikó tô sábbad abuk bulawan na igtángngás ku ka panyù asta igállás ku. 21 Imáddanganna áknikó, su magani ka manubù. Ágkangén nu tô ándà nu kapagudi, asta ágkáttun nu tô igpamula ka duma mga manubù.' 22 Igkagi tô harì, na mà din, 'Tukukán ka. Gamitán ku tô áknikó kagi ébô supakan ku sikuna! Isóddóran nu na maganiya, su ágkangén ku tô ándà ku kapagudi, asta ágkáttun ku tô igpamula ka duma mga manubù. 23 Purisu madigár pád ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap ku pád na duwán tubù nit kadunggù ku.' 24 Na, igkagi tô harì tun ta ássa mga manubù, na mà din, 'Kangé yu tô sábbad abuk bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na duwán sapulù (10) abuk bulawan.' 25 Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, 'Sir, dì mému, su duwán dán kandin sapulù (10) abuk bulawan!' 26 Igtaba tô harì, na mà din, 'Kagiyan ku sikiyu na tô manubù na duwán kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál. Asal tô manubù na ándà kandin, kangayan sikandin katô langun tun kandin. 27 Asal tô mga usig ku na kakalyag dan na diya mangulu kandan, kangé yu sikandan, asta matayi yu nit saruwan ku.' "

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Luc 19:28-40; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Juan 12:12-19

28 Pángnga igkagi si Jesus katô panunggiringan, igpanayun sikandin tun ta Jerusalem, asta iguna sikandin katô duma mga manubù tun ta dalan. 29 Tô madani dán si Jesus tun ta lunsud ka Betpahe asta Betania na tun ta Pabungan ka Olibo, igpóna din tô duwa disipulu din, na mà din, 30 "Una kó tun ta lunsud na sadunan ta. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô nati ka asno* na ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igikát tô nati, asal akas yu, asta pid yu dini kanak. 31 Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán."

32 Na, igpanó sikandan, asta igkita dan tô nati na magunawa katô taganà igkagi i Jesus kandan. 33 Tô igakas dan katô nati, iginsà tô mga tigatun, na mà dan, "Manan ka igakas yu tô nati?"

34 Igtaba sikandan, na mà dan, "Kailangan sakayan katô Áglangngagán."

35 Na, igpid dan tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun ta bókkóg katô nati, asta igpasaké dan si Jesus. 36 Tô igsaké sikandin, igsánnar katô duma mga manubù tô mga umpak dan tun ta dalan na ukitan din.†

37 Tô igtupang si Jesus tikud tun ta Pabungan ka Olibo na madani ka lunsud ka Jerusalem, tô langun disipulu na igtákkás kandin, idayawan dan, asta igtigkané dan ágdurung ka Manama na mabákkár tô kagi dan tingód katô marapung mga kasalábbuan na igkita dan. 38 Igullaó sikandan, na mà dan,

* **19:30** 19:30 Tô asno iring na kudà. † **19:36** 19:36 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì.

“Durungán ta ni Harì ta na igpapid katô Áglangngagán! Mólà pa ka duwán kasunayan tun ta langit, asta pabantugán ta tô Manama tun ta langit!”‡
39 Duwán mga Pariseo na igtákkás ki Jesus, asta igkagi dan tun kandin, na mà dan, “Sir, sapadi nu tô mga disipulu nu.”
40 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Kagiyan ku sikiyu na atin ka tumagnáp dan, mullaó gó tô mga batu.”

Igsággó si Jesus katô taga Jerusalem

41 Tô igpadani si Jesus tun ta Jerusalem asta tô igsállág sikandin katô lunsud, igsággó sikandin tingód ka kédu din katô mga taga Jerusalem, 42 asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka isóddóran yu tô makabággé ka kasunayan ni álló ni! asal ándà yu kakitayi. 43 Dumunggù tô álló na lumibut tô mga sundalo ka usig yu tun ta lunsud yu, asta banganan kó ikandan ébô dì kó makaluwà.§ 44 Dadattan dan tô lunsud asta matayan tô mga manubù. Ándà palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa batu. Tô gó é malumu ákniyu su ándà kó kilala na ni gó tô álló na tábbusán kó ka Manama.”

Igsadun si Jesus tun ta templo
Luc 19:45-48; Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Juan 2:13-22

45 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbarigyà tun ta plasa ka templo. 46 Igkagi si Jesus, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan.’*
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”
47 Kada álló, igtinurù si Jesus tun ta templo. Asal tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio, igplano dan na matayan dan sikandin. 48 Asal ándà dan ikému, su tô langun manubù ágpaminág katô kagi din.

20

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Luc 20:1-8; Mat 21:23-27; Mar 11:27-33

1 Duwán sábbad álló, igtinurù si Jesus katô mga manubù na ilimud tun ta templo, asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán. Róggun na ágtinurù sikandin, igpadani tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio. 2 Iginsà sikandan ki Jesus, na mà dan, “Uliti ké ka sadan é igtikudan katô langun na áglumun nu. Sadan tô igpapid áknikó?”
3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán pagsik insà ku ákniyu. Na, ulit yu kanak.
4 Sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?”
5 Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan, “Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bánnal ki Juan. 6 Asal atin ka tumaba ki na manubù tô igpapid ki Juan, timbagán ki ka batu katô langun manubù ébô maté ki, su taganà igpanámdám ni mga manubù na bánnal propeta si Juan.”
7 Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri ka sadan tô igpapid ki Juan.”
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

---

‡ **19:38** 19:38 Ahaán tô Salmo 118:25-26. § **19:43** 19:43 Ituman ni katô mga sundalo ka Roma tô ámmé 70. * **19:46** 19:46 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

Panunggiringan tingód katô kinamát
Luc 20:9-18; Mat 21:33-46; Mar 12:1-12

9 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na ilimud, na
mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras.
Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun
sikandin tun ta madiyù banuwa, asta idugé pa igóddô. 10 Tô igdunggù tô
timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán sábbad állang na igpapid
katô tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katô buuy na kandin bahin.
Asal iglagpás dan, asta igpólì dan na ándà palang piniddan din. 11 Duwán ássa
állang na igpapid katô tigatun, asal iglagpás dan pagsik sikandin, igpayayyà
dan, asta igpólì dan na ándà palang piniddan din. 12 Duwán pagsik ikatállu
állang na igpapid katô tigatun, asal igamuan dan, asta igpéwà dan. 13 Purisu
igpanámdám tô tigatun, ‘Ándin tô madigár lumun ku? Papiddán ku tô kanak
batà na ágginawaan ku, su bánnalán dan sikandin.’ 14 Asal tô igkita tô mga
taradóppón kandin, igpatóngkóé sikandan, na mà dan, ‘Ni gó tô makatigatun
kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tô
makatigatun kani tanà.’ 15 Purisu igguyud dan sikandin tun ta luwà katô
kinamát, asta igmatayan dan.

“Na, kagin ku ákniyu ka ándin tô lumun kandan katô tigatun. 16 Madun
sikandin, matayan din tô mga taradóppón, asta padóppónan din tô kinamát
din katô ássa mga manubù.”

Na, tô igpaminág tô mga manubù kani, igkagi sikandan, na mà dan, “Mólà
pa ka dì matuman yan!”

17 Asal igsállág si Jesus kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Matuman
yan, su mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ándà ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé.’*

18 Atin ka madabù tô manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal ka
kadabuan tô manubù katô batu, maróddóg sikandin.”

Insà tingód katô bayad ka buwis
Luc 20:19-26; Mat 22:15-22; Mar 12:13-17

19 Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô mallayat ka mga pangulu ka
templo, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan na
igulit i Jesus. Purisu kakalyag dan gó na ámmáttán dan pád si Jesus tô
oras tô. Asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na
ágpaminág ki Jesus. 20 Purisu igparimuya dan ki Jesus. Duwán mga manubù
na igpapid dan na mà kagi mákkás kandin, asta igsállág dan kandin ébô
duwán madimanda dan tingód katô ágpangkagin din asta papiddán dan tun
ta gobernador. 21 Igkagi sikandan ki Jesus, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na
ágkasarigan ka, asta nángngà tô ágtinuruán nu. Ándà manubù na ágmusingán
nu agad ándin tô bónnóng dan, asal ágtinurù ka katô kabánnalan tingód katô
kakalyag ka Manama. 22 Na, atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka
Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Kailangan mayad ké, ó dì?”

23 Asal isóddóran i Jesus na limbungan dan pád sikandin. Purisu igkagi
sikandin, na mà din, 24 “Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis.
Sadan bónnóng asta ngadan tô igtagù nit salapì?”

25 Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”

---

* **20:17** 20:17 Salmo 118:22.

Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà
bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén
yu tun ta Manama.”
26 Agad kakalyag dan na duwán dimanda dan tingód katô ágpangkagin din
tun ta saruwan katô ilimud mga manubù, ándà dan ikému. Isaláббuan dan
tingód katô taba din, asta igtagnáp dan.

Insà tingód katô kantayan
Luc 20:27-40; Mat 22:23-33; Mar 12:18-27

27 Duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù na
ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. 28 Iginsà sikandan
ki Jesus, na mà dan, “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga
mataladi gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô
kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté na ipag din na ibalu,
ébô ukit kandin duwán mému batà katô kataladi din na inaté.† 29 Na, duwán
pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan, asal inaté sikandin na
ándà pa batà din. 30 Purisu tô ikaduwa kataladi 31 asta tô ikatállu kataladi
igkalyag katô bayi. Tô tagsáббad-sábbad katô pittu mataladi igkalyag katô
bayi, asal inaté dan langun na ándà palang batà dan. 32 Tun ta katapuriyan,
inaté pagsik tô bayi. 33 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga
manubù, sadan tun ta pittu kataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag
tô pittu dan kandin.”
34 Igtaba si Jesus, na mà din, “Nit banuwa ni áknganni, ágpakalyagé tô mga
gamama asta gabayi. 35 Asal tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka
Manama asta antén din puman, dì dan dán pakalyagé tun ta langit. 36 Dì dan
puman maté, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama. Sikandan
tô mga gabatà ka Manama, su inanté dan puman. 37 Asal antén puman tô
inaté manubù, su agad si Moises tô igpasóддór kanan. Tô igsulat sikandin
tingód ka kapakita katô Manama kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág,
igtawar din tô Áglangngagán na ‘Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac,
asta i Jacob.’‡ 38 Purisu dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà
kantayan, asal tô mga manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka
Manama. Purisu isóддóran ta na tun ta saruwan ka Manama, manté tô
langun manubù.”
39 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igkagi, na mà dan, “Sir, madigár
gó tô igtaba nu kandan.”
40 Na, ándà manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas
Luc 20:41-44; Mat 22:41-46; Mar 12:35-37

41 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Manan ka ágtinurù dan na rubbad i
David tô Mesiyas? 42 Su si David tô igsulat tun ta libro katô Salmo,

“ ‘Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan
ku 43 sippang ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku
sikandan áknikó.’§

44 Na, su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na tô
Mesiyas tô rubbad i David?”

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Luc 20:45-47; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

† **20:28** 20:28 Ahaán tô Deuteronomio 25:5. ‡ **20:37** 20:37 Ahaán tô Exodo 3:6. § **20:43** 20:42-43 Salmo 110:1.

45 Róggun na igpaminág tô marapung manubù ki Jesus, igkagi sikandin
tun ta mga disipulu din, na mà din, 46 “Banté kó katô mga taratinurù ka
sugù. Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak dan ka kapa, malyag dan respetowan
katô duma mga manubù tun ta plasa, asta munsad dan tun ta madigár
gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. Malyag dan na munsad tun ta
igpantaganà katô mga manubù na mallayat é kamanubuan tun ta dakál
kalimudan. 47 Sikandan tô gagó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu, asta
ágtambunan dan tô madat linumuwan dan ukit katô mallayat mga kadasal.
Purisu tuu madat tô supak na padungguán ka Manama kandan.”

21

Tô igbággé katô bayi balu
Luc 21:1-4; Mar 12:41-44

1 Tun ta templo, igkita i Jesus tô mga ágkaduwánnan na ágdabù ka salapì dan
tun ta ágtaguanan ka salapì. 2 Igkita din tô sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta
igdabù sikandin ka duwa dád kadakù. 3 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág
yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál tô igbággé katô bayi balu ka tandingán
katô igbággé katô langun dan. 4 Su tô dád sobra tô igbággé katô langun dan,
asal tô bayi balu, agad ágkayù-ayuan sikandin, igbággé din tô langun ka salapì
din, asta ándà palang isamà tun kandin.”

Tigkanayan ka kahirapan
Luc 21:5-19; Mat 24:1-14; Mar 13:1-13

5 Na, duwán mga manubù na igpatóngkóé tingód katô templo, su madigár
ágsállággán tô mga batu na iglabat asta igpiyà-piyaan ukit ka duma mga mahal
na igpambággé. Igkagi si Jesus, na mà din, 6 “Tingód kani mga balé na
ágsállággán yu, dumunggù tô álló na dadattan tô langun, asta ándà palang
sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa batu.”

7 Duwán iginsà, na mà dan, “Sir, kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin
tô pató na masig dán matuman tô langun kani?”

8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô dì kó mapid, su marapung tô mga
manubù na mid ka ngadan ku. Mà kagi dan Mesiyas! Kumagi dan na masig
dán dumunggù tô álló na gimanan yu! Asal yakó ágtákkás kandan. 9 Atin
ka ágkadinággan yu na duwán mga gira asta mga samuk, yakó ágkamáddangan
kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô oras katô ágtamanán.”

10 Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Marapung tô mga banuwa na
pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad harì katô mga sakup ka ássa
harì. 11 Duwán mabákkár mga linug, asta marapung tô mga manubù na
ágpangkamaté ka ballus asta ágpangkamaté ka bógók tun ta kaluwagan kani
banuwa. Pakitanán ka Manama tô mga kasalábbuan na makamáddang tun
ta langit. 12 Asal tô dì pa matuman ni, ámmáttán kó, irrayatan kó, ruudan kó
katô mga ágtugállán ka simbaan ka Judio, asta prison kó. Piddán kó tun ta
tubang ka mga harì asta mga gobernador tingód katô kapasakup yu kanak.
13 Tô gó tô álló na mulit-ulit kó tingód kanak. 14 Pahu yu ni tun ta panámdám
yu na dì kó katanaan ka ándin tô taba yu kandan, 15 su bággén ku ákniyu tô
kakatigan ébô makataba kó kandan. Purisu ándà usig yu na makataba katô
kagin yu. 16 Agad tô mga ámmà yu, tô mga innà yu, tô mga kataladi yu, tô mga
gakád yu, asta tô mga rarak yu, sikandan tô mámmát ákniyu, asta duwán tun
ákniyu na matayan dan. 17 Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô

kapasakup yu kanak. 18 Asal ándà palang makadadat katô kantayan yu na
ándà ágtamanán.* 19 Sarig kó kanak, asta makaluwà kó gó.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Luc 21:20-24; Mat 24:15-21; Mar 13:14-19

20 “Atin ka kitanán yu tô lunsud ka Jerusalem na iglibutan katô marapung
mga sundalo, kasóddóran yu na masig dán kadattan tô lunsud. 21 Kailangan
malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán, asta
kailangan malaguy tô langun manubù tikud tun ta lunsud. Kailangan dì
madun tun ta lunsud tô mga manubù na tun ta luwà katô lunsud. 22 Tô gó tô
mga álló na supakan ka Manama tô mga madat, asta tumanán din tô langun
tandô din na igsulat. 23 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô
álló tô! su tuu madat tô kahirapan na dumunggù nit banuwa, asta supakan ka
Manama tô mga manubù. 24 Duwán tigbasán asta matayan. Duwán ámmáttán
asta piddán tun ta langun banuwa. Dadattan tô lunsud ka Jerusalem katô
mga manubù na ánnà Judio sippang ka mapángnga tô pagpangulu dan.”

Lumónód si Jesus nit banuwa
Luc 21:25-28; Mat 24:29-31; Mar 13:24-27

25 “Duwán mga kasalábbuan na pakitanán ka Manama tun ta álló, bulan asta
mga karani. Dini ta banuwa, katanaan asta kamáddangan tô langun manubù
tingód katô arukán katô dagat asta magdakál mga balud. 26 Kagáttasan
tô mga manubù tingód katô máddang dan katô kadattan na dumunggù
nit banuwa, su makálláng tô langun tun ta langit.† 27 Kitanán katô mga
manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su lumónódda na Igpamanubù na
tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku.‡ 28 Na, ka tumigkané
tô katumanan kani, tindág kó asta langngag kó, su masig kód tábbusán katô
Manama.”

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Luc 21:29-33; Mat 24:32-35; Mar 13:28-31

29 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, “Sállág yu tô kayu igera
asta tô mga ássa kayu. 30 Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus dán asta ágdaun,
kasóddóran yu na masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo. 31 Purisu atin ka
kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masig dán
mangulu tô Manama.

32 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni,
matuman pa ni langun. 33 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà
tô mga kagi ku, asal matuman gó.”

Kailangan tumaganà tô langun manubù

34 “Asal banté kó agó baringán kó ukit katô sobra ágkakan yu, ginámmán
yu, asta tana yu tingód ka kóddô yu. Agad dì kó makataganà, matuman na
dumunggù tô álló tô 35 iring na tagán, su dumunggù tun ta langun manubù
na góddô tun ta kaluwagan kani banuwa. 36 Purisu banté kó inalayun. Dasal
kó na bággayan kó ka Manama ka bákkár ébô makatiis kó katô langun ka
kahirapan, asta ébô ándà kayyaan yu tun ta saruwan ku na Igpamanubù.”

37 Álló-álló igtinurù si Jesus tun ta templo, asal ka dukilám, ágsadun sikandin
tun ta Pabungan ka Olibo, asta ágdággà sikandin dutun. 38 Igsállám tô
marapung manubù na igpadani kandin tun ta templo ébô maminág dan
kandin.

---

* **21:18** 21:18 Ni gó tô kóbadan katô ágkagin, na, “Dì mandà tun ákniyu, agad sábbad silag ka ulu yu.”

† **21:26** 21:26 Tô langun tun ta langit, ó tô duwán katulusan tun ta langit. ‡ **21:27** 21:27 Ahaán tô Daniel 7:13.

22

Plano na matayan si Jesus
Luc 22:1-6; Mat 26:1-5,14-16; Mar 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53

1 Na, masig dán tô Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù na ágngadanan
Kalimudan Ka Kalabé. 2 Ágplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta
tô mga taratinurù ka sugù tingód katô lumun dan ébô matayan dan si Jesus
na ándà samuk, su imáddangan dan katô mga manubù na inalayun igpaminág
ki Jesus.
3 Na, igahu si Maibuyan tun ki Judas na ágngadanan Iscariote. Sikandin
tô sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus. 4 Igsadun si Judas tun
ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta mga opisyales katô mga
tarabanté ka templo. Igpatóngkóé dan tingód katô kapammát din ki Jesus.
5 Idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén dan tun kandin.
6 Ignunug si Judas, asta igangat sikandin ka madigár timpo ébô pammáttán
din si Jesus na ándà manubù na makasóddór.

Kalimudan Ka Kalabé
Luc 22:7-13; Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Juan 13:21-30

7 Na, igdunggù tô álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na Ándà
Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán dan
dalám katô Kalimudan Ka Kalabé. 8 Purisu igpóna i Jesus si Pedro asta si Juan,
na mà din, “Taganà kó katô kannán ta tingód ka Kalimudan Ka Kalabé.”
9 Iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé?”
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, ka madun kó tun ta lunsud ka Jerusalem,
sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù ka wayig. Tákkás
kó kandin tun ta balé na ahuwan din. 11 Uliti yu tô tigatun katô balé, ‘Iginsà
tô Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô Kalimudan Ka Kalabé na
duma áknami na mga disipulu din.’ 12 Pakitanán din ákniyu tô dakál kuwarto
tun datas ka balé na igtaganà dán. Tô gó é taganaan yu katô kannán ta.”
13 Purisu igpanó dan, asta igkita dan tô kuwarto na iring katô igulit i Jesus
kandan, asta igtaganà dan tô langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Luc 22:14-23; Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1Cor 11:23-25

14 Tô igdunggù tô oras ka kakan, igkan si Jesus asta tô mga apostoles din.
15 Igkagi si Jesus, na mà din, “Maggát tô kakalyag ku na kumanna duma
ákniyu kani Kalimudan Ka Kalabé tô diya pa matayan. 16 Kagiyan ku sikiyu
na diyad muman kuman katô Kalimudan Ka Kalabé sippang ka matuman tô
kóbadan kani langun tun ta pagpangulu ka Manama.”
17 Na, igkangé i Jesus tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani. 18 Kagiyan ku sikiyu na
tikud ni álló ni, diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka matuman
mangulu tô Manama.”
19 Na, igkangé din tô pan, igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, igbággé
din tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó ni lawa ku na bággén
para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna ikiyu.”
20 Pángnga igkan dan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán ginámmán, asta
igkagi, na mà din, “Ni ginámmán ni tô mantu kasabotan ukit katô dipanug ku
na ulaán para ákniyu.*

* **22:20** 22:20 Tô mantu kasabotan tô tinóngkóan asta tandô katô Manama tun ta mga manubù.

21 “Na, kannun ta lamisa duma kanak tô manubù na pammát kanak.
22 Matéya na Igpamanubù, su tô gó é kakalyag katô Ámmà ku. Asal makédu-
édu tô manubù na pammát kanak!”
23 Na, igpénsaé sikandan ka sadan tun kandan tô pammát kandin.

Igpapulé dan ka sadan tô mallayat

24 Na, igpapulé pagsik tô mga disipulu ka sadan tun kandan tô mallayat
é kamanubuan. 25 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Tun ta mga manubù
na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga harì katô mga sakup dan, asta
kakalyag katô mga opisyales dan na tawarán sikandan na mga taratabang.
26 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun
mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan makéring katô kinaadiyan, asta
tô mangulu ákniyu makéring katô ágsuguánnán. 27 Sadan tô tuu pa mallayat é
kamanubuan din? Tô gunsad asta ágkan tun ta lamisa, ó tô ágbuwat kandin?
Isóddóran yu na mallayat tô kamanubuan katô gunsad. Asal tô ágkémun ku
dini ákniyu iring na ágsuguánnán.
28 “Agad mahirap tô ágkókitan ku, sikiyu tô inalayun ágtákkás kanak.
29 Igpapidda katô Ámmà ku ébô manguluwa, asta magunawa pagsik tô kapa-
pid ku ákniyu, 30 su sikiyu tô dumuma kanak ka kumanna tun ta pagpangulu
ku, asta sikiyu tô munsad tun ta gunsadanan katô harì ébô mangulu kó katô
sapulù duwa (12) grupo ka mga rubbad i Israel.”

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Luc 22:31-34; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Juan 13:36-38

31 Na, igkagi si Jesus ki Pedro, na mà din, “Simon, paminág ka kanak.
Igpabayà ka Manama si Maibuyan ébô kuminnam ákniyu ébô ássan tô
ágkasarigan asta tô dì ágkasarigan, iring na taralumu na gáttap katô trigo ébô
ássan tô tahup. 32 Asal igdasalla tingód áknikó ébô dì mandà tô kasarig nu
kanak. Atin ka mákkás ka puman kanak, kailangan tumabang ka katô mga
kataladi nu na ágpampamaké.”
33 Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ikataganà a mákkás áknikó agad
prisonna asta matayanna duma áknikó.”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pedro, paminág nu ni kagin ku. Kani ka
dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun na ándà ka kilala
kanak.”

Kahirapan na masig dumunggù

35 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Dángngan, tô igpapanó
ku sikiyu na mulit-ulit na ándà salapì, kabir, ó sandalyas na piddán yu,
ikulangan kó?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà gó.”
36 Igkagi si Jesus, na mà din, “Asal áknganni, atin ka duwán salapì yu asta
kabir yu, pid yu yan. Atin ka ándà kampilan yu, barigyà yu tô umpak yu ébô
makabálli kó ka kampilan. 37 Su kagiyan ku sikiyu na matuman tô kagi ka
Manama na igsulat tingód kanak,
“ ‘Supakan sikandin iring na mga tulisan.’†
Kailangan matuman tô langun na igsulat tingód kanak.”
38 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, duwán dán duwa
kampilan ta.”
Igsapadan dan i Jesus, na mà din, “Nángngà dán.”

† **22:37** 22:37 Isaias 53:12.

Igdasal si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo
Luc 22:39-46; Mat 26:36-46; Mar 14:32-42

39 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta Pabungan ka Olibo, su
tô gó é ágkémun din. Igtákkás tô mga disipulu din kandin. 40 Tô igdunggù
sikandin tun ta lugar, igkagi sikandin tun kandan, na mà din, “Dasal kó ébô
dì kó matalu ka pagtintal.”
41 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglingkóód sikandin, asta
igdasal, na mà din, 42 “Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta
kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà
tô kanak kakalyag.”
43 Na, duwán panaligan ka Manama na igpakita kandin tikud tun ta
langit ébô pabákkár kandin. 44 Su tuu ihirapan sikandin, maggát pa igdasal
sikandin, asta igtallù tô ating din iring na dipanug tun ta tanà.
45 Pángnga igdasal si Jesus, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asal
igpantudug dan, su igmalómét dan tingód katô ranu dan. 46 Igánnó din
sikandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka igtudug kó? Ánnó kó,
asta dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal.”

Igámmát si Jesus
Luc 22:47-53; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Juan 18:3-11

47 Róggun na igkagi si Jesus, igdunggù tô marapung manubù na igpid i
Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Igpadani si Judas ki Jesus
ébô madák kandin. 48 Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Judas,
pammáttánna na Igpamanubù ukit ka kadák nu?”
49 Tô igkita tô mga disipulu na ámmáttán sikandin, iginsà sikandan, na mà
dan, “Áglangngagán, tigbasán dé sikandan?”
50 Duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtigbas din tô állang katô tuu mal-
layat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan ta kawanan.
51 Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, “Nángngà dán!”
Igdappánnan i Jesus tô talinga katô állang, asta inólian sikandin.
52 Na, tô mga manubù na igsadun ébô mámmát ki Jesus, tô gó é mallayat
ka mga pangulu ka templo, tô mga kapitan ka mga tarabanté ka templo, asta
tô mga ágtugállán ka Judio. Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Manan ka
mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan.
53 Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti. Asal
nigó tô oras na igsalin ka Manama na lumumu si Maibuyan ka madat.”

Igbulun i Pedro si Jesus
Luc 22:54-62; Mat 26:57-58,69-75; Mar 14:53-54,66-72; Juan 18:12-18,25-27

54 Na, igámmát dan si Jesus, asta igpid dan tun ta balé katô tuu mallayat
ka pangulu ka templo. Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin.
55 Duwán mga manubù na igtabun ka apuy tun ta luwà, asta igunsad dan ébô
minadang. Igduma si Pedro kandan. 56 Tô iséllaan ka apuy tô bónnóng i Pedro,
duwán sábbad állang bayi na ikakita kandin. Igsállág tô bayi kandin, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Ni manubù ni ágtákkás-tákkás katô igámmát.”
57 Asal igbulun si Pedro katô bayi, na mà din, “Ándà ku kilalayi sikandin.”
58 Na, ándà kadugé, duwán ássa manubù na igkita ki Pedro, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô sábbad kadumaan din.”
Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Sir, ánnà a kadumaan din.”
59 Tô iglabé tô mga sábbad oras, duwán pagsik ássa manubù na marag ágkagi,
na mà din, “Bánnal ni manubù ni tô ágtákkás-tákkás pagsik katô igámmát, su
taga Galilea sikandin.”

60 Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Sir, ándà sóddór ku tingód katô ágkagin
nu.”
Na, róggun igkagi si Pedro, tigkô igukkarà tô manuk. 61 Igsérê si Jesus,
asta igsállág ki Pedro. Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi katô
Áglangngagán, na, “Kani ka dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu
ka mulun kanak.” 62 Na, igluwà si Pedro, asta tuu igsággó sikandin.

Igbuyas-buyas asta iglagpás si Jesus
Luc 22:63-65; Mat 26:67-68; Mar 14:65

63 Na, tô mga manubù na igbanté ki Jesus, igbuyas-buyas dan asta iglagpás
dan ki Jesus. 64 Igdalangan dan tô mga mata din, asta igkagi sikandan, na mà
dan, “Atuk nu ka sadan tô iglagpás áknikó!”
65 Igirrayatan dan sikandin, asta madat tô igkagi dan kandin.

Igpid si Jesus tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo
Luc 22:66-71; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Juan 18:19-24

66 Na, pagkasállám dán, igpalimudé tô langun ágtugállán ka Judio, tô mal-
layat ka mga pangulu ka templo, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igpakangé
dan si Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, 67 “Atin ka sikuna tô Mesiyas,
uliti ké.”
Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ulitan ku sikiyu, dì kó mánnal.
68 Atin ka minsà a ákniyu, dì kó tumaba. 69 Asal dì madugé, munsadda na
Igpamanubù dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama.”‡
70 Iginsà tô langun dan, na mà dan, “Purisu Batà ka katô Manama?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi yu.”
71 Purisu igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Ándà dán kailangan na ulitan
ki pa ka duma manubù tingód kandin, su kandin kagi tô igdinág ta.”§

23

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Luc 23:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Juan 18:28-38

1 Na, igtindág tô langun ágtugállán ka Judio, asta igpid dan si Jesus tun ta
gobernador na si Pilato. 2 Igdimanda dan si Jesus tun ki Pilato, na mà dan,
“Igkita dé ni manubù ni na ágsutsut tun ta mga manubù kani banuwa ta, su
ágsapadan din tô kabayad dé ka buwis tun ta emperador ka Roma. Mà kagi
sikandin Mesiyas asta harì.”
3 Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”
4 Igkagi si Pilato tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta duma
mga manubù na ilimud, na mà din, “Ándà palang madat na igkita ku kani
manubù ni.”
5 Asal maggát igkagi sikandan ki Pilato, na mà dan, “Ukit katô ágtinuruán
din, ágsamukán din tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Judea, tikud tun
ta Galilea asta sippang kannun.”

Igpid si Jesus tun ki Herodes

6 Tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, iginsà sikandin ka sakup ka probinsya
ka Galilea si Jesus. 7 Tô ikasóddór si Pilato na igtikud si Jesus tun ta probinsya
na isakupan i Herodes, igpapid din si Jesus tun ki Herodes, su si Herodes
igóddô tun ta Jerusalem tô álló tô. 8 Tô ikakita si Herodes ki Jesus, tuu

‡ **22:69** 22:69 Ahaán tô Salmo 110:1. § **22:71** 22:71 Kéman katô mga Judio ka igbulaló si Jesus su igkagi sikandin na Batà ka Manama. Purisu igplano dan na matayan si Jesus.

idayawan sikandin, su ikadinág dán sikandin tingód ki Jesus, asta idugé dán duwán kakalyag din na kumita ki Jesus asta katô kasalábbuan na áglumun din.
9 Purisu marapung tô mga insà i Herodes kandin, asal ándà taba si Jesus. 10 Tô
mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù igpadani
tun ki Herodes, asta maggát dan igdimanda tingód ki Jesus. 11 Si Herodes
asta tô langun sundalo din igngisi asta igóróm-óróm ki Jesus. Na, igpómpakan
i Herodes si Jesus ka madigár kapa, asta igpalónód din tun ki Pilato. 12 Purisu
igpararaké si Herodes asta si Pilato tô álló tô, su taganà dan ágpasókówé.

Igruudan si Jesus na matayan
Luc 23:13-25; Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Juan 18:39-19:16

13 Na, igpalimud i Pilato tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo,
tô mga pangulu ka Judio, asta tô duma mga manubù. 14 Igkagi si Pilato,
na mà din, “Igpid yu ni manubù ni dini kanak, asta igulit kó kanak na
ágsutsut sikandin ka mga manubù. Iginsà ku sikandin tun ta saruwan
yu, asal isóddóran ku na ándà din lumuwi tô igdimanda yu tingód kandin.
15 Magunawa pagsik tô isóddóran i Herodes, su igpalónód din sikandin dini
áknita. Purisu ándà palang iglumu din na nángngà na supakan asta matayan
sikandin. 16 Purisu palagpássán ku dád sikandin, asta paluwaán ku.”
17 [Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun din na
ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô mga
Judio.] 18 Asal igpasábbadé dan langun igullaó, na mà dan, “Pamatayi nu ni
manubù ni. Paluwà nu áknami si Barabas.”
19 Na, si Barabas tô igpriso su sikandin tô igpid katô mga manubù na igatu
katô gobyerno tun ta lunsud ka Jerusalem, asta duwán igmatayan din.
20 Kakalyag i Pilato na paluwaán din si Jesus. Purisu iguman din igkagiyan
tô mga manubù na ilimud. 21 Asal igullaó sikandan, na mà dan, “Pamatayi
nu! Papansali nu sikandin tun ta krus!”
22 Na, ikatállu igkagi si Pilato, na mà din, “Manan? Ándà palang madat na
iglumu din! Ándà palang iglumu din na igkita ku na nángngà supakan asta
matayan sikandin. Purisu palagpássán ku dád sikandin, asta paluwaán ku.”
23 Asal maggát dan igullaó ka mabákkár, su kakalyag dan na pansalan
sikandin tun ta krus ébô maté. Ikapanalu dan ukit ka kóllaó dan. 24 Purisu
igruud si Pilato na tumanán din tô kakalyag dan. 25 Igpaluwà din tô igpriso
na igatu ka gobyerno asta igmaté ka mga manubù. Asal si Jesus tô igbággé
din tun ta mga sundalo ébô matayan, su tô gó tô kakalyag dan.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Luc 23:26-43; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Juan 19:17-27

26 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tikud tun ta balé i Pilato. Tun ta dalan
na gukitan dan, isumaran dan si Simon na taga Cirene na mantu igdunggù
tikud tun ta pabunganán. Igpirit dan sikandin igpatiang katô krus, asta
igpatalundug dan sikandin ki Jesus.
27 Marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, asta marapung tô mga
gabayi na igpansággó tingód katô ranu dan kandin. 28 Asal igsérê si Jesus,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikiyu na mga gabayi na taga Jerusalem,
yakó ágsággó tingód katô kahirapan na igdunggù kanak. Asal sággó kó tingód
katô kahirapan na matuman dumunggù ákniyu asta tun ta mga gabatà yu.
29 Su dumunggù gó tô álló na kumagi tô mga manubù na kadayawan tô mga
gabayi na dì ágbatà, dì ágpamasusu, asta dì ágpasusu! 30 Tô álló tô, tumawar tô
mga manubù tun ta mga pabungan, na mà dan, ‘Kanónór kó dini áknami, asta

tambuni ké ébô maté ké.’* 31 Atin ka mahirap tô kókitan ku áknganni na manté
pa tô kayu, tuu pa mahirap tô kókitan yu tun ta tapuri álló ka igangu dán tô
kayu.”†
32 Duwán pagsik duwa tulisan na igpid katô mga sundalo ébô matayan
duma ki Jesus. 33 Tô igdunggù dan tun ta lugar na ágngadanan Bóngó-bóngó,
igpansalan dan si Jesus tun ta krus, asta tô duwa tulisan, na tô sábbad dadan
tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan din. 34 Igdasal si Jesus
tingód katô mga igpansal kandin tun ta krus, na mà din, “Ámmà, pasinsiyayi
nu sikandan, su ándà dan kasóddóri ka ándin tô áglumun dan.”
Na, igripa tô mga sundalo ébô talad-taladán dan tô umpak din.‡ 35 Igsállág
tô ilimud mga manubù ki Jesus. Asal tô mga pangulu ka Judio igbuyas
kandin, na mà dan, “Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì dan maté.
Sállággán ta ka makatabang sikandin katô kandin sarili. Kitanán ta ka bánnal
sikandin tô Mesiyas na igsalin ka Manama!”
36 Igóróm-óróm pagsik tô mga sundalo. Igpadani dan tun kandin, asta
igpénám dan sikandin ka bino na igbaláttan ka wayig. 37 Igkagi sikandan, na
mà dan, “Atin ka bánnal ka na Harì ka mga Judio, tabangi nu tô áknikó sarili!”
38 Duwán pagsik igsulat na igtagù tun datas ta ulu i Jesus, na, “NI GÓ TÔ
HARÌ KA MGA JUDIO.”
39 Igbuyas-buyas tô sábbad tulisan na igpansalan madani ki Jesus, na mà
din, “Atin sikuna tô Mesiyas, paluwà nu tô áknikó sarili asta sikami!”
40 Asal igsapadan sikandin katô kadumaan din, na mà din, “Kailangan
kamáddangan ka katô Manama, su magunawa tô supak áknita. 41 Nángngà
tô supak áknita, su igsulian ki gó tingód katô madat linumuwan ta. Asal
sikandin, ándà palang madat linumuwan din.”
42 Igkagi sikandin, na mà din, “Jesus, atin ka mangulu ka, sampátta.”
43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ni álló ni,
dumuma ka kanak tun ta madigár góddóan ku.”

Inaté si Jesus
Luc 23:44-49; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Juan 19:28-30

44 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa
dalám ka tállu oras,§ 45 su ándà sánnang tô álló. Itángngà tô tabir* tun ta
tángngaan katô templo. 46 Na, igullaó si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Ámmà,
sarigán ku ni espiritu ku tun áknikó!”†
Pángnga igullaó sikandin, inaté.
47 Na, tô igkita tô kapitan ka mga sundalo katô ilumu, igdurung din tô
Manama, asta igkagi sikandin, na mà din, “Bánnal na ándà palang salà din!”
48 Na, tô langun manubù na ilimud, tô igkita dan katô ilumu, igpanggulì
dan, asta ágtagpukán dan tô kagpa dan tingód katô ranu dan. 49 Asal tô langun
rarak i Jesus asta tô mga gabayi na igtákkás kandin tikud tun ta Galilea,
igtindág dan tun ta madiyù, asta igsállág dan tô ilumu.

Tô kalábbáng ki Jesus
Luc 23:50-56; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Juan 19:38-42

* **23:30** 23:30 Ahaán tô Oseas 10:8. † **23:31** 23:31 Tô kóbadan kani panunggiringan, atin ka igsupakan si Jesus na ándà salà din, tuu pa madat tô supak na dumunggù tun ta mga Judio na duwán salà dan. ‡ **23:34** 23:34 Ahaán tô Salmo 22:18. § **23:44** 23:44 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. * **23:45** 23:45 Tô ágngadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama. † **23:46** 23:46 Ahaán tô Salmo 31:5.

50-51 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Jose na taga Arimatea
tun ta probinsya ka Judea. Madigár manubù sikandin, nángngà tô áglumun
din tun ta saruwan ka Manama, asta giman sikandin katô pagpangulu ka
Manama. Agad sikandin tô sábbad ágtugállán tun ta mga ágtugállán ka Judio,
asal ándà nunug sikandin katô madat plano katô mga kadumaan din na
iglumu dan ki Jesus. 52 Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô
lawa i Jesus ébô lábbángngán din. 53 Igkangé din tô lawa tikud tun ta krus,
igtángngás din katô mapputì óggét, asta iglábbáng din tun ta áglábbángngan
na mantu igkaliyan tun ta pangpang asta ándà pa lábbángngi. 54 Masig dán
sumalláp tô álló, asta simag tô álló ka kapaginawa.
55 Na, igtalundug ki Jose tô mga gabayi na taganà igtákkás ki Jesus tikud
tun ta Galilea, asta igkita dan tô lábbáng asta tô kapadággà katô lawa. 56 Na,
igpanggulì dan, asta igtaganà dan tô ássa-ássa mga pamammut na taguán tun
ta lawa. Tô álló ka kapaginawa, igpaginawa dan, su tô gó é sugù ka Manama.

24

Inanté puman si Jesus
Luc 24:1-12; Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Juan 20:1-10

1 Asal sállám ka Linggo, igsállám tô mga gabayi na igpid ka mga pamammut
na igtaganà dan, asta igsadun dan tun ta iglábbángngan. 2 Igkita dan na taganà
ililid tô batu na igsagpáng. 3 Asal tô igahu dan, ándà lawa na ikita dan. 4 Na,
isalábbuan dan tingód katô igkita dan, asta tigkô igpakita kandan tô duwa
gamama na igumpak ka mapputì na ágséllà. 5 Imáddangan tô gabayi asta
iglangkáb dan. Asal igkagi tô duwa gamama, na mà dan, "Yakó ágpamasak
katô manté nit áglábbángnganan. Ándà dini sikandin, su inanté. 6 Sampát yu
tô taganà igkagi din ákniyu tun ta Galilea. 7 Igkagiyan kó ikandin na kailangan
bággén sikandin na Igpamanubù tun ta bállad katô masalà-salà mga manubù,
pansalan sikandin tun ta krus ébô maté, asta manté puman sikandin tun ta
ikatállu álló."
8 Purisu isampáttan katô mga gabayi tô taganà igkagi i Jesus. 9 Igpanó dan
tikud tun ta lábbáng, asta igulit dan kani langun tun ta sapulù sábbad (11)
apostoles asta tun ta mga duma. 10 Tô mga gabayi tô, si Maria taga Magdala, si
Juana, si Maria na innà i Santiago, asta duwán pa ássa mga gabayi. Sikandan
tô igulit tingód katô langun na igkita dan tun ta mga apostoles. 11 Asal kéman
dan ka igimu-imu dád tô igkagi dan, asta ándà dan bánnal kandan. 12 [Asal
igpalaguy si Pedro igsadun tun ta lábbáng. Igkógó-kógó sikandin, igsállág tun
dalám, asta igkita din tô mapputì óggét, asal ándà lawa na igkita din. Tô igulì
sikandin, isalábbuan sikandin tingód katô ilumu.]

Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din
Luc 24:13-35; Mar 16:12-13

13 Tô álló tô, duwán duwa disipulu i Jesus na igsadun tun ta lunsud
ka Emmaus na mga sapulù sábbad (11) kilometro tikud tun ta Jerusalem.
14 Igpatóngkóé dan tingód katô langun na ilumu. 15 Róggun na igpatóngkóé
dan, igpadani si Jesus, asta igtákkás kandan, 16 asal ándà dan ikakilala ka
sadan sikandin. 17 Iginsà si Jesus, na mà din, "Ándin tô ágtóngkóán yu róggun
igpanó kó?"
Igsódô tô duwa dan, asta iranu tô bónnóng dan. 18 Igtaba tô sábbad na
ágngadanan ki Cleopas, na mà din, "Tun ta langun taga Jerusalem, sábbad nu
dád tô ándà ikasóddór tingód katô ilumu áknganni."
19 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándin tô ilumu?"

Igkagi sikandan, na mà dan, “Tô inému ki Jesus na taga Nazaret. Propeta
sikandin, asta matulus tô langun na iglumu din asta igtinurù din tun ta
saruwan ka Manama asta tun ta mga manubù. 20 Tô mallayat ka mga
pangulu ka templo asta tô mga pangulu ka Judio igpammát kandin, asta
igmatayan dan sikandin na igpansalan dan tun ta krus. 21 Asal igiman ké
na sikandin tô makatábbus katô mga rubbad i Israel. Tállu dán álló tô iglabé.
22 Isaláббuan ké, su duwán mga kadumaan dé na gabayi na igsállám tun ta
iglábbángngan kandin, 23 asal ándà lawa din na igkita dan. Tô igulì dan, igulit
dan áknami na igpakita kandan tô mga panaligan ka Manama na igkagi na
inanté dán si Jesus. 24 Duwán ássa mga kadumaan dé na igsadun tun ta
lábbáng, asta tô igkita dan magunawa katô igulit katô mga gabayi. Asal ándà
dan kitayi sikandin.”
25 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isaláббuanna ákniyu, su ándà kó pa bánnal
katô langun na igkagi katô mga propeta ka Manama sayyan! 26 Kailangan
matayan pa tô Mesiyas iring katô ilumu dán tô dì pa matuman na duwán
séllaán din tun ta langit.”
27 Na, igpénagpát i Jesus tun kandan tô langun na igsulat tun ta kagi ka
Manama tingód kandin, tikud tun ta igsulat i Moises asta katô langun propeta
ka Manama sayyan.
28 Tô madani dan dán tun ta lunsud na ágsadunan katô duwa disipulu,
manayun pád si Jesus. 29 Asal igpédu-édu dan kandin, na mà dan, “Dággà ka
dini áknami, su igsalláp dán tô álló, asta masig dán dumukilám.”
Purisu igtákkás si Jesus kandan. 30 Tô igiyambung dan, igkangé i Jesus tô
pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din, asta igbággé
din tun kandan. 31 Tákkô ikakilala dan na sikandin si Jesus. Asal inandà
sikandin. 32 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Agud ta na iring na duwán
ménit tun ta pusung ta tingód ka dayó ta róggun na igtóngkô sikandin áknita
tun ta dalan, asta igpénagpát din áknita tô kagi ka Manama.”
33 Na, tô oras tô, sékót dan iglónód tun ta Jerusalem. Igkita dan tô sapulù
sábbad (11) mga disipulu i Jesus na ilimud, asta tô mga kadumaan dan.
34 Igkagi tô mga manubù na ilimud, na mà dan, “Bánnal inanté dán puman
tô Áglangngagán, asta igpakita sikandin ki Simon!”
35 Na, igulit tô duwa disipulu tingód katô ilumu kandan tun ta dalan, asta
tingód ka kakilala dan kandin dalám ka katáppik-táppik din katô pan.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Luc 24:36-49; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

36 Róggun na igulit dan tô tingód katô igkita dan, igdunggù si Jesus na
igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka
duwán kasunayan yu.”
37 Asal itingkámmád dan asta imáddangan dan, su kéman dan ka gimukud
sikandin. 38 Asal igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Yakó ágkatanaan, asta
yakó ágduwa-duwa. 39 Sállág yu ni mga amù nit bállad ku asta nit paa ku, su
bánnal sakán gó. Awid kó kanak ébô kasóddóran yu na ánnà a gimukud. Ándà
lawa katô gimukud, asal duwán lawa ku na ágkitanán yu.”
40 Na, igpakita i Jesus kandan tô bállad asta paa din. 41 Agad idayawan dan,
asal iring na ándà dan bánnal na bánnal gó sikandin, su isaláббuan dan. Iginsà
si Jesus, na mà din, “Duwán ágkannán yu kannun?”
42 Igbággayan dan sikandin ka sábbad abuk sáddà na igággang. 43 Igtanggap
i Jesus, asta igkan din tun ta saruwan dan.

44 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô igduma a pa ákniyu dángngan tô ándà a pa
kamaté, igkagi ku ákniyu na kailangan matuman tô langun tingód kanak na
igsulat i Moises, asta katô mga propeta sayyan, asta tun ta libro ka Salmo.”
45 Igpénagpát i Jesus kandan tô kóbadan katô kagi ka Manama na igsulat
sayyan.
46 Igkagi sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama na kailan-
gan matayan tô Mesiyas, asta manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.
47 Igpapidda ákniyu ébô mulit-ulit kó katô mga manubù tun ta langun banuwa
na pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan ka rumákkád dan. Kailangan
tumigkané kód mulit-ulit nit lunsud ka Jerusalem. 48 Sikiyu tô ikakita kani
langun, asta kailangan ulitán yu tun ta duma mga manubù. 49 Papiddán
ku dini ákniyu tô Ugis Espiritu na igtandô katô Ámmà ku. Asal angat kó pa
kannun ta lunsud ka Jerusalem sippang ka matanggap yu tô Ugis Espiritu
tikud tun ta langit.”

Ibatun si Jesus tun ta langit
Luc 24:50-53; Mar 16:19-20; Lumu 1:9-11

50 Na, igpid si Jesus kandan, igpanó dan tikud tun ta Jerusalem, asta
igsadun dan sippang tun ta Betania. Igtayó i Jesus tô bállad din, asta igdasal
sikandin na tabangan dan ka Manama. 51 Róggun na igdasal sikandin,
igtananan din sikandan, asta ibatun sikandin tun ta langit. 52 Na, igpangadap
dan kandin, asta igulì dan tun ta Jerusalem na duwán dayó dan. 53 Inalayun
dan ágsadun tun ta templo, asta ágdurungán dan tô Manama.

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Juan

Una Basan

Si Juan tô sábbad katô sapulù duwa disipulu na igsalin asta igpapid i Jesus ébô mulit-ulit katô ágtinuruán i Jesus. Si Santiago tô adi i Juan. Si Sebedeo tô ámmà dan na taraággut ka sáddà, asta tô innà i Juan si Salome na sábbad katô mga gabayi na ágbággé ka salapì ki Jesus asta katô mga disipulu din.

Róggun iguras si Juan asta si Santiago ka pukut katô ámmà dan madani tun ta ranó, igtawar si Jesus kandan ébô mákkás dan kandin. Tigkô dád igtananan dan tô ámmà dan tun ta barangé, asta igtákkás dan ki Jesus.

Tuu igpamaké si Juan ki Jesus. Agad tô itugál dán si Juan, ándà kapalin tô kapamaké din ki Jesus, asta ágpaginawaé sikandan.

Igulit si Juan tingód ka gunayan katô kasulat din kani libro ébô mánnal tô mga manubù na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama, asta tingód katô kapamaké dan kandin, bággayan sikandan ka kantayan na ándà ágtamanán.

Duwán pittu mga ágtinuruán i Jesus na igulit i Juan nit libro. Duwán pagsik pittu kasalábbuan na iglumu i Jesus na igulit din. Ukit katô mga tinurù asta mga kasalábbuan, makasóddór ki na Manama tô igpapid ki Jesus nit banuwa.

Tô kakalyag ka Manama na mamaké tô langun manubù ki Jesus, su ukit dád katô kapamaké ta ki Jesus, kabággayan ki ka kantayan na ándà ágtamanán.

Igpamanubù tô Kagi ka Manama

1 Tô ándà pa kému tô langun,* taganà dán sikandin na ágngadanan Kagi
ka Manama. Sikandin tô ágduma ka Manama, asta Manama sikandin.
2 Tikud tun ta katigkanayan katô langun, sikandin tô ágduma ka Manama.
3 Igimu tô langun ukit kandin, asta ándà palang inému na ánnà ukit kandin.
4 Sikandin tô ágtikudan ka kantayan, asta sikandin tô kappawaan tun ta
kangittángngan katô pusung ka mga manubù. 5 Sikandin tô kappawaan tun
ta kangittángngan. Tô kangittángngan ándà gó ikapanalu katô kappawaan.
6 Duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Juan na Tarabunyag. Igpapid
ka Manama si Juan 7 ébô mulit-ulit tingód katô kappawaan† ka Manama,
asta ébô mamaké tô langun manubù ukit katô ágtinuruán din. 8 Ánnà si
Juan tô kappawaan, asal sikandin tô igpapid ébô mulit-ulit tingód katô
kappawaan. 9 Tô bánnal kappawaan igsadun nit banuwa ébô kumappawà
tô kangittángngan tun ta pusung katô langun manubù.
10 Igsadun si Jesus kannun ta banuwa. Agad igimu tô langun nit banuwa
ukit ki Jesus, asal ándà sikandin kilalayi ka mga manubù nit banuwa.
11 Agad igsadun si Jesus tun ta kandin banuwa, ándà sikandin tanggapi katô
kandin mga kaditaan.‡ 12 Asal tô langun manubù na igtanggap kandin asta
igpamaké kandin, tô gó tô igimu din na mga gabatà ka Manama. 13 Inému
dan na mga gabatà ka Manama ánnà ukit ka kapamasusu ka manubù. Ánnà
pagsik tikud tun ta kakalyag asta panámdám ka manubù. Asal tikud tun ta
kakalyag ka Manama, inému dan na mga gabatà din.

---

* **1:1** 1:1 Tô ándà pa kému tô langun, ó tô katigkanayan katô langun. † **1:7** 1:7 Si Jesus tô ágngadanan na kappawaan su sikandin tô ágtikudan ka kadigárran katô Manama. Ágpakitanán din tô Manama asta tô kakalyag ka Manama tun ta mga manubù, asta ágpasinsiya sikandin ka salà ka mga manubù na ágpamaké kandin. ‡ **1:11** 1:11 Kandin mga kaditaan tô mga Judio.

14 Igpamanubù sikandin na ágngadanan Kagi ka Manama, asta igóddô
sikandin duma áknita. Igkita dé tô séllaán din, su tuu médu-édu sikandin
asta ágkasarigan tô kagi din.§ Sikandin tô bugtung Batà katô Ámmà din.
15 Sikandin tô igulit-ulit i Juan na Tarabunyag tô igkagi sikandin ka mabákkár,
na mà din, “Ni gó tô taganà ku igulit-ulit ákniyu na duwán pa dumunggù na
tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak, su tô ándà a pa
pamasusuwi, taganà dán sikandin.”
16 Dakál tô kédu i Jesus áknita, asta ándà ágtamanán katô kédu din. 17 Ukit ki
Moises, igbággé tô mga sugù ka Manama. Asal ukit ki Jesu-Cristo, igdunggù
dini áknita tô kédu asta tô kabánnalan. 18 Ándà palang manubù na ikakita ka
Manama. Asal tô bugtung Batà ka Manama na inalayun ágduma ka Manama,
sikandin tô igpasóddór áknita tingód katô Ámmà din.

Ánnà Mesiyas si Juan na Tarabunyag
Juan 1:19-28; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18

19-20 Na, duwán mga pangulu ka templo asta mga rubbad i Levi na igsadun
tun ki Juan na Tarabunyag. Igpapid dan tô mga pangulu ka Judio tikud tun
ta Jerusalem ébô minsà dan ki Juan ka sadan sikandin. Ni gó tô igulit i Juan,
su ándà din buluni tô kabánnalan, na mà din, “Ánnà a Mesiyas.”
21 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan ka? Si Elias ka?”
Igtaba si Juan, na mà din, “Ánnà.”
Igkagi sikandan, na mà dan, “Sikuna basì tô propeta na gimanan dé.”*
Igtaba si Juan, na mà din, “Ánnà.”
22 Igkagi puman sikandan, na mà dan, “Uliti ké ka sadan ka, ébô duwán taba
dé katô mga manubù na igpapid áknami. Ándin tô taba nu tingód katô áknikó
kamanubuan?”
23 Igtaba si Juan, na mà din, “Sakán tô katumanan katô igkagi katô propeta
sayyan na si Isaias, na mà din,
“ ‘Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto: Tullid yu
tô dalan na ukitan katô Áglangngagán.’ ”†
24 Igpapid ka mga Pariseo tô mga manubù na iginsà ki Juan. 25 Iginsà
sikandan, na mà dan, “Atin ka ánnà ka Mesiyas, asta ánnà ka si Elias na
iglónód, asta ánnà ka tô propeta na gimanan dé, manan ka ágbunyag ka?”
26 Igtaba si Juan, na mà din, “Ágbunyagga ukit ka wayig. Asal duwán sábbad
manubù dini ákniyu na ándà yu pa kilalayi. 27 Agad ikatapuri sikandin kanak,
asal ánnà a nángngà agad lumusutta dád ka sandalyas din.”
28 Ilumu ni tun ta lunsud ka Betania dipag katô Wayig ka Jordan na dutun
ágbunyag si Juan.

Tô Nati Karnero na igbággé ka Manama
Juan 1:29-34; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

29 Na, pagkasimag, igkita i Juan si Jesus na ágpadani kandin. Igkagi si Juan
tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Na, sikandin tô Nati Karnero na
igbággé ka Manama, su sikandin tô miwà ka salà katô langun manubù nit
banuwa! 30 Sikandin tô taganà ku igulit-ulit ákniyu na duwán pa dumunggù
na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak, su tô ándà a
pa pamasusuwi, taganà dán sikandin. 31 Dángngan, ándà sóddór ku ka sadan

§ **1:14** 1:14 Tuu médu-édu sikandin asta ágkasarigan tô kagi din, ó ágkapánnuan sikandin ka panalangin asta kabánnalan. Magunawa pagsik tun ta 1:17. * **1:21** 1:21 Ahaán tô Deuteronomio 18:15,18; Malaquias 4:5-6. † **1:23** 1:23 Isaias 40:3.

sikandin. Asal ágbunyagga ukit ka wayig ébô pasóddórán ku katô mga rubbad
i Israel tô tingód kandin.”
32 Na, igulit-ulit si Juan, na mà din, “Igkita ku tô Ugis Espiritu na igsunnad
tikud tun ta langit iring na salapati, asta igóddô tun kandin. 33 Dángngan,
ándà sóddór ku ka sadan sikandin, asal tô Manama na igpapid kanak ébô
munyagga ukit ka wayig, sikandin tô igulit kanak na kitanán ku tô sunnadan
asta óddóan katô Ugis Espiritu. Sikandin tô munyag ukit ka Ugis Espiritu.
34 Igkita ku sikandin, asta gulitán ku ákniyu na sikandin tô Batà ka Manama.”

Tô tagnà mga disipulu i Jesus

35 Na, pagkasimag, dutun puman si Juan na Tarabunyag asta tô duwa
disipulu din. 36 Tô igkita i Juan si Jesus na iglabé, igkagi si Juan, na mà din,
“Na, sikandin tô Nati Karnero na igbággé ka Manama!”
37 Tô igdinág tô duwa disipulu i Juan katô kagi din, igtalundug dan ki Jesus.
38 Igsérê si Jesus, asta igkita din na igtalundug dan. Iginsà si Jesus, na mà din,
“Ándin tô ágpamasakán yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Rabbi.” (Tô kóbadan, Taratinurù.) “Ánda é
góddóan nu?”
39 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás kó kanak ébô kitanán yu.”
Purisu igtákkás dan ki Jesus, asta igkita dan tô góddóan din. Igóddô dan tun
kandin tô álló tô, su mga alas kuwatro dán ka mapun.
40 Si Andres tô sábbad katô duwa disipulu na ikadinág ki Juan asta igtákkás
ki Jesus. Mataladi si Andres asta si Simon Pedro. 41 Tigkô dád igpamasak si
Andres katô kaké din na si Simon, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita dé
tô Mesiyas.” (Tô kóbadan, Cristo.)
42 Igpatákkás i Andres tô kaké din tun ki Jesus. Tô igkita si Jesus ki Simon,
igkagi si Jesus, na mà din, “Sikuna si Simon na batà i Juan. Asal ngadanan ka
ki Cefas.” (Magunawa tô kóbadan ka Cefas asta Pedro.)‡

Igtákkás si Felipe asta si Natanael ki Jesus

43 Na, pagkasimag igtaganà si Jesus na madun tun ta probinsya ka Galilea.
Igpamasak si Jesus ki Felipe, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tákkás ka
kanak.”
44 Na, taga Betsaida si Felipe, asta Betsaida tô lunsud na góddóan i Andres
asta i Pedro. 45 Igpamasak si Felipe ki Natanael, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Igkita dé sikandin na igkagi i Moises asta tô mga propeta tun ta igsulat
dan sayyan. Tô gó si Jesus na taga Nazaret na batà i Jose.”
46 Igkagi si Natanael, na mà din, “Ándà palang madigár na ágtikud tun ta
Nazaret.”
Igkagi si Felipe, na mà din, “Tákkás ka ébô kumita ka kandin.”
47 Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi si Jesus tingód ki Natanael, na mà
din, “Na, sikandin tô bánnal rubbad i Israel, su ándà palang ágbulunán din!”
48 Igkagi si Natanael, na mà din, “Igpamánnu nu ka kasóddór kanak?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô ándà ka pa tawari i Felipe, igkita kud taganà
sikuna tun ta siráb katô kayu igera.”
49 Igkagi si Natanael, na mà din, “Sir, sikuna tô bánnal Batà ka Manama!
Sikuna tô Harì na mangulu áknami na mga rubbad i Israel!”
50 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka su igkagiya na igkita ku sikuna
tun ta siráb katô kayu igera. Asal kumita ka katô lumun ku na tuu pa
makasalábbù.”

---

‡ **1:42** 1:42 Tô kóbadan ka ngadan Cefas asta Pedro, “batu.”

51 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó.
Kitanán yu tô langit na kapókéan, asta kitanán yu tô mga panaligan ka
Manama na ágpénék asta ágpónóg dini kanak na Igpamanubù.”§

2

Kasal tun ta Cana

1 Na, tô ikatállu ta álló, duwán kalimudan ka kasal tun ta lunsud ka Cana
na sakup ka probinsya ka Galilea. Igsadun tô innà i Jesus tun ta kalimudan
ka kasal. 2 Igpasadun pagsik si Jesus asta tô mga disipulu din dutun. 3 Na, tô
inémmát tô bino, igkagi tô innà i Jesus kandin, na mà din, “Inémmát dán tô
bino.”
4 Igkagi si Jesus, na mà din, “Innà, yaka ágtinurù kanak. Ándà pa dunggù tô
oras na pakitanán ku tô katulusan ku.”
5 Igkagi tô innà din katô mga ágsuguánnán, na mà din, “Agad ándin tô kagin
din ákniyu, lumu yu.”
6 Na, duwán ánnám magdakál bangà para katô ágkémun ka mga Judio tingód
ka kalinis. Mga sábbad gatus (100) litro tô dalám katô tagsábbad-sábbad bangà.
7 Igkagi si Jesus katô mga ágsuguánnán, na mà din, “Ipánnù yu ka wayig tô mga
bangà.”
Purisu igipánnù dan tô ánnám bangà. 8 Tô ipánnù dán, igkagi puman si
Jesus, na mà din, “Suruk yu, asta pid yu tun ta pangulu ka kalimudan.”
Purisu igpid dan. 9 Igkinnam tô pangulu katô wayig na inému na bino. Ándà
sóddór din ka ánda é igtikudan katô bino, asal ikasóddór tô mga ágsuguánnán
na igsuruk katô wayig. Igtawar tô pangulu katô mama na igpakasal, 10 asta
igkagi sikandin, na mà din, “Duwán ágkémun ta na una ágpénámmán tô
bino na madigár é nanam. Pángnga iginám tô mga manubù ka dakál bino,
ágpénámmán puman kandan tô bino na dì tuu madigár. Na, isalábbuanna su
sippang ni ándà nu kannê pénámmi tô tuu madigár bino.”
11 Tô iglumu si Jesus kani kasalábbuan tun ta Cana na sakup ka probinsya ka
Galilea, ni gó tô tagnà kasalábbuan na iglumu din ébô pakitanán din tô séllaán
din. Igpamaké tô mga disipulu i Jesus kandin.
12 Pángnga katô kasal, igsadun tun ta Capernaum si Jesus, tô innà din, tô
mga kataladi din, asta tô mga disipulu din. Igóddô dan dutun ka mga pira
álló.

Igsadun si Jesus tun ta templo
Juan 2:13-22; Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luc 19:45-46

13 Na, masig dán dumunggù tô álló ka mga Judio na ágngadanan Kalimudan
Ka Kalabé, asta igsadun si Jesus tun ta Jerusalem. 14 Tô igdunggù sikandin tun
ta plasa katô templo,* igkita din tô mga manubù na ágbarigyà ka mga baka,
mga karnero, asta mga salapati.† Duwán pagsik mga tarabullas ka salapì.‡
15 Na, igimu si Jesus ka paglagpás na tali, asta igabug din tô langun dan, tô
mga karnero asta tô mga baka dan tikud tun ta plasa katô templo. Igsabud
din tô mga salapì katô mga tarabullas, asta igbantang din tô mga lamisa dan.
16 Igkagi si Jesus katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati, na mà din, “Pid
yu ni langun tun ta luwà. Yakó yu gimuwi na ágbarigyaanan ni balé katô Ámmà
ku.”

---

§ **1:51** 1:51 Ahaán tô Genesis 28:10-17. * **2:14** 2:14a Plasa katô templo; tô mga parì dád tô makahu tun dalám katô templo. Dutun dád ta plasa tô duma mga manubù. † **2:14** 2:14b Tô mga mannanap na ágbarigyaán tun ta plasa katô templo, tô gó tô ágbállin ka mga manubù ébô bággén tun ta Manama. ‡ **2:14** 2:14c Tarabullas ka salapì; kailangan bullasan tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamitán tun ta templo.

17 Purisu isampáttan katô mga disipulu din tô kagi na igsulat tun ta kagi ka
Manama sayyan, na,
“Manama, tuu ménit ni pusung ku, su ágginawaan ku tô balé nu.”§
18 Na, iginsà tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Ándin é kasalábbuan na
pakitanán nu áknami ébô kasóddóran dé na nángngà ni iglumu nu?”
19 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka dadattan yu ni templo, patindággán
ku puman dalám ka tállu álló.”
20 Igkagi sikandan, na mà dan, “Kappatan ánnám (46) ámmé igimu ni
templo. Dì nu mému ni na patindággán puman dalám dád ka tállu álló.”
21 Asal ándà dan kasóddóri na tô lawa din tô ágkagin din na templo.
22 Pángnga inanté puman si Jesus, isampáttan katô mga disipulu din ni igkagi
din kandan, asta igbánnal dan na ituman tô kagi ka Manama na igsulat
sayyan, asta igbánnal dan katô igkagi i Jesus.

Isóddóran i Jesus tô dalám ka pusung ka langun manubù

23 Na, róggun igóddô si Jesus tun ta Jerusalem dalám ka Kalimudan Ka
Kalabé, marapung tô mga manubù na igpamaké kandin, su igkita dan tô mga
kasalábbuan na iglumu din. 24 Asal ándà sarig si Jesus katô kapamaké dan
kandin, 25 su isóddóran din tô tingód katô mga manubù. Agad ándà manubù
na gulit kandin, ágkasóddóran din gó tô dalám katô pusung ka mga manubù.

3

Igtinurù si Jesus ki Nicodemo

1 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Nicodemo. Sikandin tô
sábbad tun ta mga pangulu ka Judio, asta isakup sikandin tun ta mga Pariseo.
2 Igsadun sikandin tun ki Jesus ka dukilám, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Sir, isóddóran dé na igpapid ka katô Manama, su ándà manubù na makalumu
ka mga kasalábbuan iring katô iglumu nu ka ándà katulusan na ágbággén ka
Manama kandin.”
3 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Atin ka dì
puman pamasusun tô manubù, dì sikandin pasakupán tun ta pagpangulu ka
Manama.”
4 Igkagi si Nicodemo, na mà din, “Asal dì mému na pamasusun puman
tô tugál, su dì dán makalónód tun ta gátták katô innà din ébô pamasusun
puman.”
5 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Atin ka dì
pamasusun tô manubù ukit ka wayig asta ukit katô Ugis Espiritu, dì sikandin
masakup tun ta pagpangulu ka Manama. 6 Tô ágpamasusun ka manubù,
tô gó tô mga gabatà ka manubù. Asal tô mga manubù na ágpamasusun
puman ukit katô Ugis Espiritu, tô gó tô imun na mga gabatà ka Manama.
7 Yaka ágkasalábbuan tingód katô igkagi ku áknikó na kailangan pamasusun
ka puman. 8 Gukit tô karamag agad ánda. Agad ágdinággán nu tô karamag,
asal dì nu kasóddóran ka ánda é ágtikudan ó ánda é ágsadunan. Iring kanan tô
kapamasusu katô mga manubù ukit katô Ugis Espiritu.”
9 Iginsà si Nicodemo, na mà din, “Pamánnun ka kalumu kanan?”
10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad sikuna tô taratinurù ka mga rubbad
i Israel, asal ándà nu ni kannê kagpátti. 11 Paminág nu ni kagin ku áknikó.
Ágkagin dé tô tingód katô isóddóran dé, asta gulitán dé tô tingód katô igkita dé,
asal ándà kó bánnal katô igkagi dé. 12 Atin ka dì kó mánnal katô igulit ku tingód
ka ágkalumu nit banuwa, dì kó mánnal ka mulitta ákniyu tingód katô ágkalumu

§ **2:17** 2:17 Salmo 69:9.

tun ta langit. 13 Ándà palang manubù na ikasadun tun ta langit, asal sakán
dád na Igpamanubù tô igtikud tun ta langit.
14 “Sayyan igtayó i Moises tô burunsi áppuy tun ta disyerto.* Iringnga
kanan, su sakán na Igpamanubù tô tayón 15 ébô tô langun manubù na
mamaké kanak kabággayan ka kantayan na ándà ágtamanán.”
16 Tuu igginawaan ka Manama tô langun manubù nit banuwa. Purisu
igbággé din tô bugtung Batà din ébô dì supakan tô langun manubù na ma-
maké kandin, asal bággayan dan ka kantayan na ándà ágtamanán. 17 Igpapid
ka Manama tô Batà din nit banuwa ánnà ébô ruudan tô mga manubù, asal
ébô tábbusán dan ukit kandin.
18 Tô mga manubù na mamaké katô Batà ka Manama dì karuudan ka
supak. Asal tô mga manubù na dì mamaké iruudan dán, su ándà dan
pamaké katô bugtung Batà ka Manama. 19 Supakan dan, su tô igdunggù tô
ágngadanan na kappawaan kannun ta mga manubù nit banuwa, idigárran
dan tô kangittángngan. Dì dan ágkadigárran tô kappawaan, su madat tô
áglumun dan. 20 Tô mga manubù na áglumu ka madat ágkaringasa asta áglili
katô kappawaan agó kasóddóran na madat tô áglumun dan. 21 Asal tô mga
manubù na áglumu ka madigár ágpadani tun ta kappawaan ébô ágkasóddóran
na kakalyag ka Manama tô áglumun dan.

Si Juan na Tarabunyag asta si Jesus

22 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta probinsya ka
Judea. Igóddô dan, asta igpambunyag dan. 23-24 Igbunyag pagsik si Juan na
Tarabunyag tô ándà pa prisowi sikandin. Igbunyag tun ta Enon na madani
ka Salim, su dakál tô wayig dutun. Igsadun tô mga manubù tun ki Juan, asta
igbunyagan din sikandan.
25 Na, duwán sábbad Judio asta tô mga disipulu i Juan na igpapulé tingód
ka ágkémun dan ka kalinis. 26 Purisu igsadun dan tun ki Juan, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Sir, tô manubù na igduma áknikó dángngan tun
dipag ka Jordan asta igulit nu tô tingód kandin, tô gó kun tô ágbunyag, asta
marapung dán tô mga manubù na igtákkás baling kandin.”
27 Igkagi si Juan, na mà din, “Manama tô ágsugù ka ándin tô áglumun ka
tagsábbad-sábbad manubù. 28 Isóddóran yu na igkagiya na ánnà a Mesiyas,
asal igpapidda ébô tumaganà a katô kadunggù din. 29 Tô bayi na kasalán,
tô gó tô tumákkás katô mama na kasalán. Asal tô rarak katô kasalán mama
tô ágkadayawan tingód katô igdinág din tô kagi katô rarak din na kasalán.
Iringnga kandin, su tuuwa ágkadayawan.† 30 Kailangan kumallayat tô ka-
manubuan i Jesus, asal kailangan kumabbabà tô kanak kamanubuan.”

Si Jesus tô igpapid tikud tun ta langit

31 Tô igdunggù tikud tun ta langit, tuu mallayat é kamanubuan din ka
tandingán katô langun. Tô manubù nit banuwa, tô gó tô tikud tun ta banuwa,
asta tingód katô banuwa tô ágtinuruán din. Asal tô igdunggù tikud tun ta
langit, tuu mallayat é kamanubuan din ka tandingán katô langun. 32 Gulit
sikandin tingód ka igkita din asta igdinág din tun ta langit, asal tagsábbadé
dád tô mga manubù na ágbánnal katô kagi din. 33 Asal tô manubù na ágbánnal
ka kagi din, tô gó tô ágpasóddór na bánnal tô Manama. 34 Tô igpapid ka
Manama makólit katô kagi tikud tun ta Manama, su ándà kulangi ka Manama

* **3:14** 3:14 Tô igtungkà katô mga áppuy tô mga rubbad i Israel tun ta disyerto, marapung tô inaté. Asal igsugù ka Manama si Moises na patayón tô burunsi áppuy ébô dì maté tô mga manubù na sumállág katô igpému ka Manama. Ahaán tô Numeros 21:9 asta 2 Mga Harì 18:4. † **3:29** 3:29 Idayawan si Juan su marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus.

tô Ugis Espiritu na igbággé din katô igpapid din. 35 Ágginawaan katô Ámmà
na Manama tô Batà din, asta igbággé din kandin tô pagpangulu katô langun.
36 Tô manubù na ágpamaké katô Batà ka Manama duwán kantayan na ándà
ágtamanán. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô Batà ka Manama dì bággayan
ka kantayan, asal dungguan ka supak ka Manama.

4

Si Jesus asta bayi na taga Samaria

1 Na, igdinág katô mga Pariseo na agad marapung tô mga manubù na
igtákkás ki Juan na Tarabunyag asta igbunyagan din, asal tuu pa marapung
tô mga manubù na igtákkás ki Jesus asta igbunyagan din. 2 Na, tô kabánnalan,
ánnà si Jesus tô igbunyag, asal mga disipulu dád i Jesus tô igpambunyag. 3 Tô
ikasóddór tô Áglangngagán kani, igpanó sikandin tikud tun ta probinsya ka
Judea, asta igsadun puman sikandin tun ta probinsya ka Galilea. 4 Tô igsadun
si Jesus, kailangan mukit sikandin tun ta probinsya ka Samaria.

5 Igpadani sikandan tun ta lunsud ka Sikar na sakup ka Samaria na tanà na
igbággé i Jacob katô batà din na si Jose sayyan. 6 Taddô tô balun na igpému i
Jacob. Purisu igunsad si Jesus madani tun ta balun, su ibállé sikandin tingód
katô kapanó din, asta malássád dán é álló. 7-8 Na, duwán sábbad bayi na taga
Samaria na igdunggù tun ta balun ébô mangé ka wayig. Sábbad dád i Jesus
dutun, su igpanayun tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Sikar ébô málli dan
ka makan. Igkagi si Jesus, na mà din, “Pénámma.”

9 Na, su duwán ágkémun ka mga Judio asta tô mga taga Samaria na dì dan
ágpatóngkóé, igkagi tô bayi, na mà din, “Sikuna tô sakup ka Judea, asta sakán
tô sakup ka Samaria. Purisu manan ka igpamuyù ka kanak ka inámmán nu?”

10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka isóddóran nu pád ka ándin tô bággén ka
Manama áknikó, asta sadanna na igpamuyù áknikó ka inámmán, sikuna pád tô
mamuyù kanak, asta bággén ku áknikó tô wayig na makabággé ka kantayan.”

11 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, ándà áknikó pagsuruk, asta madiyù tô
wayig tun dalám katô balun. Ánda tô ágkangayan nu katô wayig na makabággé
ka kantayan? 12 Kamónaan ta sayyan na si Jacob tô igpému kani balun na
ágkangayan ta ka wayig. Ni gó tô ginámman i Jacob, tô langun gabatà din, asta
tô mga mannanap din. Tuu pa mallayat tô kamanubuan nu ka tandingán
kandin?”

13 Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na minám kani wayig,
katákkangan puman sikandin. 14 Asal tô manubù na minám katô wayig na
bággén ku kandin, dì dán gó katákkangan, su tô wayig na bággén ku kandin
mému na sánnáp na makabággé kandin ka kantayan na ándà ágtamanán.”

15 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, pénámma katô wayig ébô diya gó
katákkangan, asta ándà dán palang kailangan na mangéya puman kani wayig
kannun.”

16 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, angé nu tô duma nu, asta lónód kó
kannun.”

17 Igkagi tô bayi, na mà din, “Ándà duma ku.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi nu na ándà duma nu, 18 su
ikalima ka igkalyag, asta ánnà bánnal duma nu tô mama na ágduman nu
áknganni. Bánnal gó tô igkagi nu.”

19 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, isóddóran ku na propeta ka. 20 Tô mga
kamónaan dé na taga Samaria, tô gó tô igpangadap ka Manama nit pabungan
ni. Asal sikiyu na mga Judio, ágtinurù kó na Jerusalem dád tô ágpangadapanan
ta.”

21 Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Paminág ka kanak. Duwán álló
na dumunggù na ánnà dád nit pabungan ni tô pangadapan ka Manama,
asta ánnà dád pagsik tun ta Jerusalem.* 22 Sikiyu na mga taga Samaria,
ándà yu kasóddóri ka sadan tô ágpangadapán yu. Asal sikami na mga Judio,
isóddóran dé ka sadan tô ágpangadapán dé, su tikud dini áknami na mga Judio
tô makatábbus katô langun manubù. 23 Asal duwán álló na dumunggù, agad
igdunggù dán yan, na kailangan tikud tun ta pusung tô kapangadap katô
manubù ka Manama, asta kailangan kasóddóran dan tô kabánnalan tingód
kandin na ágpangadapán dan, su tô gó tô kakalyag ka Manama na mangadap
kandin. 24 Ándà lawa ka Manama na kitanán ka manubù. Purisu kailangan
tikud tun ta pusung ka manubù tô kapangadap dan ka Manama, asta
kailangan kasóddóran dan tô kabánnalan tingód ka Manama na ágpangadapán
dan.”
25 Igkagi tô bayi, na mà din, “Isóddóran ku na dumunggù tô Mesiyas na
ágngadanan Cristo. Ka dumunggù sikandin, ulitán din áknita tô langun.”
26 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó sikandin na ágtóngkô áknikó.”
27 Na, igdunggù dán tô mga disipulu din. Isaláббuan dan su igtóngkô si Jesus
katô bayi. Asal ándà dan gó insà katô bayi ka ándin tô gulitán din, ó manan ka
igtóngkô sikandin katô bayi. 28 Na, igtananan katô bayi tô bangà din, asta
iglónód sikandin tun ta lunsud. Igkagi sikandin katô mga manubù, na mà
din, 29 “Tákkás kó kanak ébô kitanán yu tô manubù na igulit kanak tingód katô
langun na iglumu ku. Sikandin basì tô Mesiyas.”
30 Purisu igpampanó dan tikud tun ta lunsud, asta igpansadun dan tun ki
Jesus.
31 Tô igtanan dán tô bayi ki Jesus, igkagi tô mga disipulu din, na mà dan,
“Sir, kan kad.”
32 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán ágkannán ku na ándà yu
kasóddóri.”
33 Purisu igpénsaé tô mga disipulu din, na mà dan, “Duwán kannê igbággé
kandin ka ágkannán?”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ágkannán tô katuman ku ka kakalyag
katô igpapid kanak, asta tô kapángngaan katô ágpalumun din kanak. 35 Ágkagin
yu na duwán áppat bulan sippang ka kumáttu. Asal kumagiya áknіyu na
igdunggù dán tô álló ka kakáttu. Sállág yu ni marapung manubù na duwán
kakalyag dan na mamaké, su iring dan na mga pamula na nángngà dán
káttun. 36 Duwán ágpulusán katô tarakáttu kani mga manubù na mamaké,
asta kantayan na ándà ágtamanán tô bággén ka Manama kandan. Agad sábbad
tô mamula, asta ássa tô kumáttu katô buuy, asal kadayawan dan langun.
37 Purisu bánnal tô ágkagin, ‘Sábbad manubù tô mamula, asal ássa manubù
tô kumáttu.’ 38 Papiddán ku sikiyu ébô kumáttu kó tun ta kinamát na ándà
yu pamulayi. Tingód katô pagud ka duma mga manubù, marapung tô mga
manubù na káttun yu ébô masakup dan tun ta pagpangulu ka Manama.”
39 Na, marapung tô mga taga Samaria na igpamaké ki Jesus tingód katô
igulit katô bayi, na mà din, “Igulitanna ikandin katô langun na iglumu ku.”
40 Purisu tô igdunggù tô mga taga Samaria, igpédu-édu dan ki Jesus na móddô
sikandin tun kandan. Purisu igóddô si Jesus tun kandan ka duwa álló. 41 Tô
igtinurù sikandin, tuu pa marapung tô mga manubù na igpamaké kandin.
42 Igkagi sikandan katô bayi, na mà dan, “Igpamaké ké ánnà dád ukit katô
igkagi nu áknami, asal igpamaké ké su igpaminág ké kandin, asta isóddóran
dé na sikandin gó tô Taratábbus ka langun manubù nit banuwa.”

* **4:21** 4:21 Su mému ágpangadapán tô Manama tun ta agad ánda.

Igdappánnan i Jesus tô batà ka opisyales

43 Na, pángnga ka duwa álló, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta
probinsya ka Galilea. 44 Taganà dán igkagi si Jesus na dì ágtanggapán é propeta
tun ta probinsya na igpamasusuwan kandin. 45 Asal tô igdunggù si Jesus tun
ta probinsya ka Galilea, isalábbuan sikandin su madigár tô katanggap kandin
katô mga taga Galilea, su marapung tô igsadun tun ta Kalimudan Ka Kalabé
tun ta Jerusalem, asta igkita dan tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus.
46 Purisu igsadun puman si Jesus tun ta lunsud ka Cana na sakup ka
probinsya ka Galilea. Tô gó tô lunsud na igimuwan i Jesus katô wayig na
bino. Na, tun ta lunsud ka Capernaum, duwán sábbad opisyales ka gobyerno
ka Roma, asta ibógókan tô batà din mama. 47 Tô igdinág tô opisyales na igpanó
si Jesus tikud tun ta probinsya ka Judea asta igdunggù tun ta probinsya ka
Galilea, igsadun tô opisyales tun ki Jesus, asta igpédu-édu sikandin na madun
si Jesus tun ta Capernaum ébô dappánnan din tô batà din, su masig dán maté.
48 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà kasalábbuan na kitanán yu, dì kó
mamaké kanak.”
49 Igkagi tô opisyales, na mà din, “Sir, tákkás ka kanak palad manté pa tô
batà ku.”
50 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ulì kad, su inólian dán tô batà nu.”
Igbánnal tô opisyales katô igkagi i Jesus kandin, asta igpanó sikandin.
51 Róggun ágpanó sikandin na gulì tun ta balé din, igsumar tô mga állang din
kandin tun ta dalan, asta igulit dan na inólian dán tô batà din. 52 Iginsà
sikandin ka ándin urasi na inólian tô batà din. Igtaba sikandan, na mà dan,
“Bani ala una ka mapun, inandà tô kalintura din.”
53 Na, isóddóran din na tô gó tô oras na igkagi si Jesus na inólian dán tô
batà din. Purisu igpamaké sikandin ki Jesus, asta tô langun katô duma mga
manubù na igóddô tun ta balé din.
54 Ni gó tô ikaduwa kasalábbuan na iglumu i Jesus tun ta probinsya ka
Galilea pángnga igdunggù sikandin tikud tun ta probinsya ka Judea.

5

Igdappánnan i Jesus tô manubù tun ta ranó

1 Na, duwán kalimudan ka mga Judio, asta igsadun si Jesus tun ta
Jerusalem. 2 Na, tun ta Jerusalem duwán ranó madani tun ta sállat ka
mallayat koral na áglibut katô lunsud na ágngadanan Sállat ka Mga Karnero.
Tô ranó ágngadanan Bitsata katô mga manubù na ágkagi ka Hebreo, asta
duwán lima gállunganan tun ta ligad. 3 Marapung tô ibógókan mga manubù na
ágdággà tun ta lima gállunganan, asta gangat dan ka kólian. Duwán mga bólóg,
mga kapig, asta mga manubù na dì ágriyu é lawa. [Inalayun dan gangat ka
makálláng tô wayig, 4 su duwán timpo na duwán panaligan katô Áglangngagán
na ágsunnad tun ta ranó, asta ágléngggó sikandin katô wayig. Atin ka makóna tô
manubù suminugbu tun ta wayig, kólian sikandin.] 5 Duwán sábbad manubù
na ibógókan dalám dán ka tállu pulù walu (38) ámmé. 6 Igkita si Jesus kandin
na igdággà, asta isóddóran din na idugé dán ibógókan. Purisu iginsà si Jesus,
na mà din, “Duwán kakalyag nu na kólian ka?”
7 Igtaba tô manubù, na mà din, “Sir, atin ka ágkaléngggó tô wayig, ándà
manubù na ágpasinugbu kanak tun ta wayig. Róggun ágsadunna, pakóna dán
tô duma mga manubù tun ta wayig.”
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì
kad.”
9 Tigkô dád inólian sikandin. Igpid din tô igdággaan din, asta igulì sikandin.

Inému ni dalám ka álló ka kapaginawa. 10 Purisu tô mga pangulu ka Judio
igkagi katô manubù na inólian, na mà dan, “Ni gó tô álló ka kapaginawa.
Ikalapas ka katô sugù su igpid nu tô ágdággaan nu.”
11 Asal igtaba sikandin, na mà din, “Tô manubù na ikólì kanak, tô gó tô
igsugù kanak na piddán ku ni ágdággaan ku, asta mulì ad.”
12 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan manubui tô igsugù áknikó na piddán
nu tô ágdággaan nu asta mulì kad?”
13 Asal ándà ikasóddór tô manubù na inólian ka sadan tô ikólì kandin, su
igpanó dán si Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud.
14 Ándà kadugé, igkita si Jesus kandin tun ta plasa ka templo. Igkagi si Jesus,
na mà din, “Na, inólian kad! Yaka gabé áglumu ka salà ébô dì ka dungguan katô
tuu pa madat.”
15 Na, igpanó tô manubù na inólian, asta igulit sikandin katô mga pangulu
ka Judio na si Jesus tô ikólì kandin. 16 Purisu igirrayatan dan si Jesus, su ikólì
sikandin katô manubù dalám ka álló ka kapaginawa. 17 Asal igkagi si Jesus
kandan, na mà din, “Inalayun áglumu tô Ámmà ku agad ni álló ni. Purisu
áglumuwa pagsik.”
18 Purisu igrayan dan igplano na matayan dan si Jesus, su agad dì sikandin
ágbánnal katô ágkémun dan tingód katô álló ka kapaginawa, asal igkagi pagsik
sikandin na Manama tô Ámmà din. Purisu magunawa sikandin asta tô
Manama.

Kantayan ukit ki Jesus

19 Na, igkagi si Jesus katô mga pangulu ka Judio, na mà din, “Paminág yu ni
kagin ku ákniyu. Sakán na Batà ka Manama, ándà palang áglumun ku na tikud
tun ta kanak kakalyag, asal áglumun ku dád tô igkita ku na áglumun katô Ámmà
ku. Tô áglumun katô Ámmà ku, tô gó pagsik tô áglumun ku, 20 su ágginawaanna
katô Ámmà ku, asta ágpakitanán din kanak tô langun ka áglumun din. Duwán
pa lumun din na pakitanán din ukit kanak na tuu pa matulus ka tandingán
katô iglumu ku kani manubù ni ébô kasalábbuan kó. 21 Gantén katô Ámmà
ku tô mga inaté, asta ágbággayan din sikandan ka kantayan. Magunawa tô
áglumun ku, su ágbággéya pagsik ka kantayan tun ta mga salinán ku. 22 Ánnà
tô Ámmà ku tô rumuud ka mga manubù, asal igbággé din kanak tô karuud,
23 su kakalyag din na durungánna katô langun manubù na magunawa katô
pagdurung dan kandin. Tô manubù na dì ágdurung kanak, dì sikandin
ágdurung katô Ámmà ku na igpapid kanak.
24 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na ágpaminág ka kagi ku,
asta ágbánnal katô Ámmà ku na igpapid kanak, duwán kantayan din na ándà
ágtamanán. Dì sikandin ágkaruudan su ikaluwà dán sikandin tikud tun ta
kamatayan, asta duwán dán kantayan din na ándà ágtamanán. 25 Paminág yu
ni kagin ku ákniyu. Duwán álló na dumunggù, agad igdunggù dán yan, na tô
mga manubù na ándà kantayan makadinág ka kagi ku na Batà ka Manama,
asta tô maminág bággayan ka kantayan. 26 Su tô Ámmà ku na Manama tô
ágtikudan katô kantayan, igimuwa pagsik ikandin na ágtikudan ka kantayan.
27 Igbággé din kanak tô karuud ka mga manubù, su sakán tô Igpamanubù.
28 Yakó ágkasalábbuan kani kagi ku, su duwán álló na dumunggù na tô langun
manubù na inaté maminág katô pagtawar ku kandan, 29 asta manté dan
puman tun ta tapuri álló. Tô manubù na iglumu ka madigár, tô gó tô antén
puman ébô dì dán maté. Asal tô manubù na iglumu ka madat, tô gó tô antén
puman ébô ruudan.”

Si Jesus tô bánnal igpapid ka Manama

30 “Ánnà tikud dini kanak tô áglumun ku. Tô karuud ku igtinurù katô Ámmà
ku kanak. Purisu nángngà tô karuud ku, su ánnà kanak kakalyag tô ágtumanán
ku, asal ágtumanán ku tô kakalyag katô Ámmà ku na igpapid kanak.
31 “Atin ka sábbad ku dád tô mulit-ulit ákniyu tingód kanak, dì kó mánnal ka
kagi ku. 32 Asal duwán duma na makólit tingód kanak, asta isóddóran ku na
ágkasarigan tô gulitán din. 33 Duwán mga manubù na igpapid yu ébô minsà
ki Juan na Tarabunyag tingód kanak, asta igulit si Juan ka kabánnalan tingód
kanak. 34 Ándà kailangan na duwán manubù na mulit ka kabánnalan tingód
kanak. Asal igkagiyan ku sikiyu tingód katô igkagi i Juan na Tarabunyag
ébô matábbus kó. 35 Si Juan na Tarabunyag iring na sulù na inalayun giló,
asta idayawan kó tingód katô igtinurù din ákniyu tun ta mabbabà dád timpo.
36 Asal duwán pa duma na ágpasóddór ka kabánnalan tingód kanak na tuu
pa ágkasarigan ka tandingán ki Juan, su tikud tun ta Ámmà ku tô langun
kasalábbuan na áglumun ku, asta tô gó tô ágpasóddór na igpapidda gó katô
Ámmà ku. 37 Ámmà ku na igpapid kanak tô igulit ka kabánnalan tingód kanak,
asal ándà yu gó dinággi tô kagi din. Ándà yu kakitayi tô báttuk din. 38 Dì yu
ágtaguán tô kagi din tun ta pusung yu, su agad igpapidda ikandin, asal dì kó
ágpamaké kanak. 39 Marag kó ágbasa katô kagi ka Manama na igsulat sayyan,
su tun ta panámdám yu, ukit katô kabasa yu kabággayan kó ka kantayan na
ándà ágtamanán. Kagi ka Manama na igsulat tô gulit katô kabánnalan tingód
kanak, 40 asal géllé kó kanak. Purisu dì kó kabággayan katô kantayan na ándà
ágtamanán. 41 Ándà kakalyag ku na durungánna katô mga manubù, 42 asal
isóddóran ku na dì kó ágginawa katô Manama. 43 Agad igpapidda katô Ámmà
ku, ándà kó tanggap kanak. Asal atin ka duwán manubù na ágtinurù agad
ándà sikandin papiddi ka Manama, tô gó tô ágtanggapán yu. 44 Kakalyag yu
na durungán kó ka duma mga manubù, asal ándà kakalyag yu na durungán
kó katô sábbad dád Manama. Purisu dì kó ágpamaké. 45 Tun ta tapuri álló, ánnà
sakán tô dumimanda tun ta Manama tingód ákniyu, su tô kamónaan yu na si
Moises na ágsarigan yu, sikandin tô dumimanda tingód ákniyu tun ta tapuri
álló. 46 Atin ka igbánnal kó pád katô kagi i Moises, igbánnal kó pád katô kagi
ku, su igsulat si Moises tingód kanak. 47 Asal atin ka dì kó ágbánnal katô igsulat
i Moises, dì kó pagsik mánnal katô ágkagin ku ákniyu.”

6

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Juan 6:1-5; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus, igsadun sikandin tun dipag ka Ranó ka
Galilea na ágngadanan Ranó ka Tiberias. 2 Tuu marapung tô mga manubù
na igtalundug ki Jesus, su ikitaan dan tô mga kasalábbuan na iglumu din tô
igdappánnan din tô mga manubù na ágkabógókan. 3 Igtikáddág si Jesus asta
tô mga disipulu din tun ta pabungan, asta igunsad dan. 4 Na, masig dán
dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan Kalimudan Ka Kalabé.
5 Tô igsálláig si Jesus, igkita din tô marapung manubù na ágsadun tun kandin.
Igkagi si Jesus ki Felipe, na mà din, “Ánda é bálliyan ta ka pan ébô makakan
dan?”
6 Tô gó tô iginsà i Jesus ébô kinnaman din tô kapamaké i Felipe kandin, su
taganà dán isóddóran i Jesus ka ándin tô lumun din. 7 Igtaba si Felipe, na mà

din, “Atin ka duwán duwa gatus (200) salapì na denario* para pagbálli ta ka pan, dì makanángngà tô pan na pakannán katô marapung manubù.”
8 Taddô tô sábbad disipulu i Jesus na si Andres na adi i Simon Pedro. Igkagi
si Andres, na mà din, 9 “Duwán mallaki kannun na igpid ka lima abuk pan na
sebada, asta duwa abuk sáddà. Asal pamánnun ni, su tuu marapung tô mga
manubù.”
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pónsad yu tô mga manubù.”
Na, maluwag tô sigbáttán. Purisu igunsad dan. Mga lima mararan (5,000)
tô mga gamama na ilimud.† 11 Igkangé i Jesus tô lima abuk pan, igpasalamat
tun ta Manama, asta igpatalad din para katô mga manubù na igunsad.
Magunawa pagsik tô iglumu din katô sáddà sippang ka ibássug tô langun dan.
12 Tô ibássug dan dán, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Limud
yu tô samà ka ágkannán ébô dì ágkanugunan.”
13 Purisu iglimud dan tô samà ka lima abuk pan na sebada, asta sapulù
duwa (12) tô magdakál basket na ipánnù. 14 Tô igkita tô mga manubù katô
kasalábbuan na iglumu i Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, “Sikandin gó tô
bánnal propeta‡ ka Manama na madun nit banuwa!”
15 Asal igpanó si Jesus tikud tun kandan na sábbad din dád, asta igtikáddág
puman sikandin tun ta pabungan, su isóddóran din na mirit dan pád kandin
ébô imun dan na harì.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Juan 6:16-21; Mat 14:22-33; Mar 6:45-52

16 Na, tô igsalláp dán tô álló, igtupang tô mga disipulu i Jesus sippang tun ta
ligad ka ranó. 17 Tô dukilám dán, agad ándà pa dunggù si Jesus, igsaké dan ka
barangé ébô tumalipag dan tun ta Capernaum. 18 Na, igdakál tô mga balud
su mabákkár tô karamag. 19 Tô igbugsay dan ka mga lima ó ánnám kilometro,
igkita dan si Jesus na igpanó tun ta bówwó ka ranó, asta igpadani sikandin
tun kandan. Imáddangan dan. 20 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán ni.
Yakó ágkamáddangan.”
21 Purisu idayawan dan, asta igpasaké dan si Jesus tun ta barangé dan.
Tigkô dád igdunggù dan tun ta lugar na sadunan dan.

Si Jesus tô ágkakan na makabággé ka kantayan

22 Na, pagkasimag, tô mga manubù na igtananan ka mga disipulu tun dipag
ka ranó, isóddóran dan na sábbad dád tô barangé, asta ándà tákkás si Jesus
katô mga disipulu din katô kasaké dan. 23 Asal duwán mga barangé tikud
tun ta Tiberias na igdunggù madani tun ta lugar na igkannan dan ka pan
na igpasalamatan katô Áglangngagán. 24 Tô ikasóddór dan na ándà taddô si
Jesus asta tô mga disipulu din, igsaké pagsik sikandan ka mga barangé, asta
igsadun dan tun ta Capernaum ébô mamasak ki Jesus.
25 Tô igdunggù dan tun ta Capernaum, igkita dan si Jesus, asta iginsà
sikandan, na mà dan, “Sir, kadángngan ka igdunggù kannun?”
26 Igtaba si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Igpamasak
kó kanak ánnà su igpamaké kó ukit katô kasalábbuan na igpakita ku ákniyu,
asal igpamasak kó kanak su ibássug kó katô pan na igpakan ku ákniyu bani.
27 Yakó ágpamasak katô ágkakan na ágkandà dád. Asal pamasak kó katô ágkakan
na dì ágkandà, su tô gó tô makabággé ka kantayan na ándà ágtamanán. Tô gó

* **6:7** 6:7 Tô sábbad abuk ka salapì na denario, tô gó tô tandan ka sábbad álló. † **6:10** 6:10 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi. ‡ **6:14** 6:14 Deuteronomio 18:15,18.

tô bággén ku ákniyu, su sakán tô Igpamanubù, asta igpasóddór katô Ámmà ku na Manama na sakán tô igpapid din.”

28 Purisu igkagi sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándin tô kailangan lumun dé ébô makatuman ké katô kakalyag ka Manama?”

29 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ni gó tô kakalyag ka Manama na lumun yu. Pamaké kó kanak na igpapid ka Manama.”

30 Iginsà sikandan, na mà dan, “Ándin tô kasalábbuan na pakitanán nu áknami ébô mamaké ké áknikó? Ándin tô lumun nu? 31 Su sayyan róggun igóddô tô mga kamónaan ta tun ta disyerto, igkan dan tô ágngadanan mana, su mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Igbággé din kandan tô ágkakan tikud tun ta langit.’ ”§

32 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ánnà si Moises tô igbággé katô ágkakan tikud tun ta langit, asal tô Ámmà ku tô ágbággé ákniyu katô bánnal ágkakan tikud tun ta langit. 33 Tikud tun ta langit tô bánnal ágkakan na bággén ka Manama, asta tô gó tô makabággé ka kantayan tun ta mga manubù nit banuwa.”

34 Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, bággéyi ké kani ágkakan tukid ka álló.”

35 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán tô ágkakan na ágbággé ka kantayan. Tô manubù na padani kanak asta mamaké kanak dì gó ballusán, asta dì gó katákkangan. 36 Asal taganà ku igkagi ákniyu na agad igkita kó kanak, ándà kó gó pamaké kanak. 37 Tô langun manubù na igsarig katô Ámmà ku dini kanak, tô gó tô padani kanak. Tô manubù na padani kanak, dì ku sikandin élléyan.* 38 Igpónógga tikud tun ta langit ánnà ébô lumun ku tô kanak kakalyag, asal ébô tumanán ku tô kakalyag katô igpapid kanak. 39 Ni gó tô kakalyag katô igpapid kanak, na dóppónan ku tô langun manubù na igsarig din kanak ébô ándà mandà kandan, asta antén ku puman tô langun dan tun ta tapuri álló. 40 Kakalyag katô Ámmà ku na bággayan ka kantayan na ándà ágtamanán tô langun manubù na ágpamasak asta ágpamaké kanak, asta antén ku puman sikandan tun ta tapuri álló.”

41 Igburáng-buráng tô mga pangulu ka Judio, su igkagi si Jesus na sikandin tô ágkakan na tikud tun ta langit. 42 Purisu igpatóngkóé dan, na mà dan, “Sikandin gó si Jesus, asta si Jose dád tô ámmà din. Ikilalaan ta tô ámmà asta tô innà din. Purisu manan ka igkagi sikandin na igpónóg sikandin tikud tun ta langit?”

43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágburáng-buráng. 44 Ándà manubù na makapadani kanak ka dì taganà kállángngán tô pusung din katô Ámmà ku na igpapid kanak. Tô manubù na padani kanak, tô gó tô antén ku puman tun ta tapuri álló. 45 Duwán igsulat katô sábbad propeta, na mà din,

“ ‘Tinuruan ka Manama tô langun dan.’†

Tô langun na maminág asta mánnal katô ágtinuruán katô Ámmà ku, tô gó tô padani kanak. 46 Ándà manubù na ikakita katô Ámmà ku na Manama, asal sakán na igtikud tun ta Manama tô igkita kandin. 47 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ágpamaké kanak, duwán kantayan din na ándà ágtamanán. 48 Sakán tô ágkakan na ágbággé ka kantayan. 49 Róggun igóddô tô mga kamónaan yu tun ta disyerto, agad igkan dan katô mana na igbággé ka Manama kandan tikud tun ta langit, inaté dan gó. 50 Asal ássa ni ágkakan na igpónóg tikud tun ta langit, su tô manubù na kuman kani, dì gó maté. 51 Sakán tô ágkakan na manté

§ **6:31** 6:31 Exodo 16:4; Salmo 78:24. * **6:37** 6:37 Élléyan ó péwaán. † **6:45** 6:45 Isaias 54:13.

tikud tun ta langit. Tô manubù na kuman kani ágkakan, ándà ágtamanán katô kantayan din. Ni ágkakan na ágbággén ku, ni gó tô ákkud ku, ébô duwán kantayan na ándà ágtamanán katô mga manubù nit banuwa."

52 Na, igpapulé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, "Pamánnun din ka kabággé áknita katô ákkud din ébô kannán ta?"

53 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì kó kuman kani ákkud ku na Igpamanubù, asta dì kó minám kani dipanug ku, ándà kantayan na ándà ágtamanán tun ákniyu.‡ 54 Tô manubù na kuman kani ákkud ku asta minám kani dipanug ku, sikandin tô bággayan ku ka kantayan na ándà ágtamanán, asta antén ku puman sikandin tun ta tapuri álló. 55 Bánnal ágkakan tô ákkud ku, asta bánnal ginámmán tô dipanug ku. 56 Tô manubù na kuman kani ákkud ku asta minám kani dipanug ku, móddô sikandin dini kanak, asta móddô a tun kandin. 57 Igpapidda katô Ámmà ku na duwán kantayan din, asta duwán kantayan ku tikud tun kandin. Iring pagsik kani tô manubù na kuman kanak, su sikandin tô bággayan ka kantayan ukit kanak. 58 Ni gó tô ágkakan na tikud tun ta langit. Ánnà ni iring katô mana na igkan katô mga kamónaan yu, su inaté dan. Asal tô manubù na kuman kani ágkakan, ándà palang ágtamanán katô kantayan din."

59 Tô gó tô igtinurù i Jesus tun ta simbaan ka Judio tun ta lunsud ka Capernaum.

Marapung tô mga disipulu na igtanan ki Jesus

60 Na, tô igdinág tô mga disipulu i Jesus kani igtinurù din, marapung tô igpatóngkóé, na mà dan, "Matággas ágkagpáttan ni igtinurù din. Ándà manubù na makatanggap kani."

61 Asal isóddóran i Jesus na duwán mga disipulu din na igburáng-buráng tingód katô igtinurù din. Purisu igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka méllé kó kanak tingód katô igkagi ku géna, 62 mamánnu kó ka kumita kó kanak na Igpamanubù ka mabatunna tun ta langit na taganà igtikudan ku? 63 Tikud tun ta Ugis Espiritu tô kantayan. Dì kangén ni ukit ka pagud ka manubù. Asal tikud tun ta Ugis Espiritu na ágbággé ka kantayan tô kabánnalan na igtinurù ku ákniyu. 64 Asal duwán kannun ákniyu na dì ágpamaké kanak."

Tô gó tô igkagi i Jesus, su taganà din dán isóddóran ka sadan tô mga manubù na dì ágpamaké, asta isóddóran din ka sadan tô pammát kandin.

65 Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu igkagiya ákniyu na ándà manubù na pasakup kanak ka dì nunugan katô Ámmà ku."

66 Na, tikud katô oras tô, marapung tô mga disipulu na igtanan ki Jesus, asta ándà dan tákkás kandin. 67 Purisu igkagi si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, na mà din, "Tumanan kó pagsik kanak?"

68 Igtaba si Simon Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ándà ássa na sadunan dé, su sikuna dád tô ágtinurù tingód katô kantayan na ándà ágtamanán. 69 Igpamaké ké áknikó, asta isóddóran dé na sikuna tô Ugis na igpapid ka Manama."

70 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsalin ku sikiyu na sapulù duwa (12), asal sakup i Maibuyan tô sábbad."

---

‡ **6:53** 6:53 Tô igkagi i Jesus tingód katô kakan katô ákkud din asta kénám katô dipanug din, tô gó é panunggiringan ébô makagpát ki na sikandin dád tô Taratábbus na kailangan pangadapán ta, su sikandin tô inaté na bullas áknita ébô mému ki na nángngà tun ta saruwan ka Manama asta kabággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán. Ahaán tô Juan 6:27,29,35,40,47-48. Ahaán pagsik tô igkagi i Jesus tun ta Mateo 26:26-30, Marcos 14:22-26, Lucas 22:15-20, asta 1 Corinto 11:23-25.

71 Tô gó tô igkagi i Jesus tingód ki Judas na batà i Simon Iscariote, su agad si Judas tô sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus, asal sikandin gó tô pammát ki Jesus.

7

Si Jesus asta mga kataladi din

1 Na, igpanó-panó si Jesus tun ta probinsya ka Galilea. Igliliyan din tô probinsya ka Judea, su kakalyag katô mga pangulu ka Judio na matayan dan sikandin. 2 Tô masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan Kalimudan Ka Mga Rákkó, 3 igkagi tô mga kataladi i Jesus kandin, na mà dan, "Madigár ka miwà ka kannun, asta sadun ka tun ta probinsya ka Judea ébô kumita tô mga disipulu nu katô mga kasalábbuan na áglumun nu. 4 Atin ka malyag tô manubù na ágkangadanan sikandin, dì din állássán tô áglumun din. Purisu ka duwán kasalábbuan na lumun nu, madigár pád ka pakitanán nu tun ta langun manubù nit banuwa."

5 Tô gó tô igkagi dan, su agad sikandan tô mga kataladi i Jesus, ándà dan pamaké kandin. 6 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà pa dunggù tô nángngà álló para katô kalumu ku. Asal agad ándin állawi tô nángngà para ákniyu. 7 Dì kó ágkaringasaan ka mga manubù nit banuwa, asal sakán tô ágkaringasaan dan, su maragga gulit kandan na madat tô áglumun dan. 8 Una kó sadun tun ta kalimudan. Diya pa madun, su ándà pa dunggù tô nángngà álló para katô kasadun ku."

9 Pángnga igkagi si Jesus kani, igóddô pa sikandin tun ta probinsya ka Galilea.

Igsadun si Jesus tun ta Kalimudan Ka Mga Rákkó

10 Na, pángnga igsadun tô mga kataladi i Jesus tun ta kalimudan tun ta Jerusalem, igsadun pagsik si Jesus asal igállás-állás, su kakalyag din na ándà makasóddór tingód katô kasadun din. 11 Tun ta kalimudan, duwán mga pangulu ka Judio na igpamasak ki Jesus, asta igpénsaé dan, na mà dan, "Ánda sikandin?"

12 Marapung pagsik tô mga manubù na igpasisip-sisipé tingód ki Jesus. Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Madigár manubù sikandin." Duwán ássa mga manubù na igkagi, na mà dan, "Dì, su áglimbung sikandin katô mga manubù." 13 Asal igállás-állás dan igkagi, su imáddangan dan katô mga pangulu ka Judio.

14 Na, tô ágtángngà dán tô kalimudan, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igtinurù sikandin. 15 Isalábbuan tô mga pangulu ka Judio, asta igpénsaé dan, na mà dan, "Ánda é ágtikudan ka kapandayan kani manubù ni? Su ándà sikandin tinurui katô mga pangulu ka templo."

16 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ánnà tikud dini kanak tô ágtinuruán ku, asal tikud tun ta igpapid kanak. 17 Atin ka malyag tô manubù na mánnal katô kakalyag ka Manama, makasóddór sikandin ka ánda é ágtikudan katô ágtinuruán ku, ka tikud tun ta Manama, ó tikud dini kanak. 18 Atin ka tikud dád tun kandin tô ágtinuruán ka manubù, kakalyag din na ágdurungán sikandin. Asal atin ka ukit ka ágtinuruán din, madurung tô igpapid kandin, kasóddóran ta na bánnal tô ágtinuruán din, asta ánnà bulalón sikandin. 19 Ándà manubù tun ákniyu na ágtuman katô igsugù i Moises* ákniyu. Manan ka malyag kó mimmaté kanak?"

---

* **7:19** 7:19 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

20 Igtaba tô mga manubù na ilimud, na mà dan, “Igahuwan ka katô madat
espiritu! Ándà mimmaté áknikó.”
21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán iglumu ku dalám ka álló ka kapag-
inawa, su igdappánnan ku tô sábbad manubù ébô kólian. Purisu isaláb buan
kó. 22 Asal sikiyu pagsik tô áglumu dalám ka álló ka kapaginawa su ágtumanán
yu tô igtinurù i Moises na kailangan tupuwan tô délák gabatà yu gamama.
Tô kabánnalan, ánnà si Moises tô igtigkané kani ágkémun, asal tikud tun ta
mga kamónaan yu sayyan.† 23 Na, atin ka mému kó tumupu ka manubù
dalám ka álló ka kapaginawa ébô tumanán yu tô igsugù i Moises, manan ka
ágkasókó kó kanak su ikólì a katô tibuk lawa katô manubù dalám ka álló ka
kapaginawa? 24 Yakó ágruud ukit katô ikitaan yu dád. Kailangan pamasakán
yu tô kabánnalan ka dì kó pa rumuud.”

Mesiyas si Jesus?

25 Na, duwán mga taga Jerusalem na igpatóngkóé, na mà dan, “Sikandin tô
ágpamasakán dan ébô matayan. 26 Asal ágtinurù sikandin kannun ta tubang ta,
asta ándà palang ágsapad kandin! Isóddóran basì katô mga pangulu ka templo
na sikandin tô Mesiyas. 27 Asal isóddóran ta tô igtikudan kani manubù ni. Tô
dumunggù tô Mesiyas, ándà makasóddór katô tikudan din.”
28 Tô igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin ka mabákkár, na mà
din, “Kéman yu ka isóddóran yu ka sadanna asta tô igtikudan ku. Igsadunna
dini ánnà tingód katô kanak kakalyag, asal igpapidda. Ágkasarigan tô igpapid
kanak, asal ándà yu kasóddóri sikandin. 29 Ikasóddórra kandin su igtikudda
tun kandin, asta sikandin tô igpapid kanak.”
30 Na, duwán mga manubù na mámmát pád kandin, asal ándà igawid
kandin, su ándà pa dunggù tô nángngà álló para ámmáttán sikandin. 31 Asal
marapung tô duma mga manubù na igpamaké kandin. Igkagi sikandan, na
mà dan, “Tô mga kasaláb buan na iglumu kani manubù ni magunawa katô
lumun katô Mesiyas na gimanan ta.”

Igpapid tô mga tarabanté ébô ámmáttán si Jesus

32 Na, tô igdinág tô mga Pariseo katô ágkagin katô mga manubù na ilimud,
igpasábbadé dan asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo. Igpapid dan tô
mga tarabanté ka templo ébô ámmáttán dan si Jesus. 33 Igkagi si Jesus katô
mga manubù na ilimud, na mà din, “Móddô a pa dini ákniyu róggun, asta
pángnga kanan, mulì a tun ta igpapid kanak. 34 Agad mamasak kó kanak, asal
dì kó makakita, su dì kó makasadun tun ta sadunan ku.”
35 Igpénsaé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Ánda é sadunan din na dì
ta kitanán sikandin? Madun sikandin tun ta madiyù banuwa na góddóan ka
mga Judio na isakup ka mga Griego ébô tinuruan din tô mga Griego? 36 Ándin
tô kóbadan katô igkagi din na dì ki makakita kandin agad mamasak ki kandin?
Manan ka igkagi sikandin na dì ki makasadun tun ta sadunan din?”

Bággén tô Ugis Espiritu

37 Na, igdunggù tô katapuriyan álló katô Kalimudan Ka Mga Rákkó, asta
tô gó tô mallayat álló tun ta kalimudan dan. Igtindág si Jesus tun ta templo,
asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Tô mga ágkatákkangan, padani
kó kanak, asta pénámmán ku sikiyu. 38 Atin ka mamaké tô manubù kanak,
matuman tun kandin tô kagi ka Manama na igsulat sayyan,
“ ‘Tikud tun ta pusung din marus tô wayig na ágbággé ka kantayan.’ ”‡

† **7:22** 7:22 Tikud tun ki Abraham tô ágkémun dan tingód ka katupu. Ahaán tô Genesis 17:10-12;
Levitico 12:3. ‡ **7:38** 7:38 Isaias 44:3; 55:1; 58:11.

39 Tô igkagi i Jesus tingód katô Ugis Espiritu na bággén tun ta mga manubù
na mamaké kandin. Asal ándà pa dunggù tô Ugis Espiritu tun kandan, su ándà
pa kabatun si Jesus tun ta langit.

Ándà pasábbadé tô mga manubù tingód ki Jesus

40 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Jesus, duwán mga manubù na igkagi, na
mà dan, “Sikandin tô propeta na gimanan ta.”§
41 Igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Mesiyas sikandin.”
Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Ánnà, su dì tumikud tô
Mesiyas tun ta Galilea. 42 Mà katô kagi ka Manama na tô Mesiyas tô bánnal
rubbad ka kamónaan ta na si David. Pamasusun tô Mesiyas tun ta lunsud ka
Betlehem na igóddóan i David sayyan.”*
43 Purisu igpassa-assaé dan ka panámdám tingód ki Jesus. 44 Duwán mga
manubù tun kandan na mámmát pád ki Jesus, asal ándà manubù na ikému.

Ándà pamaké tô mallayat ka mga pangulu ka templo

45 Na, tô iglónód tô mga tarabanté ka templo tun ta mga manubù na igsugù
kandan, iginsà tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo, na
mà dan, “Manan ka ándà yu sikandin ámmátti asta piddi dini?”
46 Igtaba tô mga tarabanté, na mà dan, “Ándà palang manubù na igtinurù
iring kandin!”
47 Igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Iglimbungan kó pagsik ikandin.
48 Ándà palang pangulu ka templo na igpamaké kandin. Ándà palang dini
áknami na mga Pariseo na igpamaké kandin. 49 Asal tô ilimud mga manubù,
ándà dan ikagpát katô kagi ka Manama na igsulat sayyan. Purisu supakan
dan ka Manama.”
50 Na, taddô si Nicodemo na igsadun tun ki Jesus dángngan, su sikandin tô
sábbad Pariseo. Igkagi si Nicodemo katô mga kadumaan din, na mà din, 51 “Dì
mému tun ta sugù i Moises ka ruudan tô manubù ka dì una sikandin insaán
ka ándin tô áglumun din, ébô makataba pa sikandin.”†
52 Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Manan? Taga Galilea ka pagsik? Atin
pamasakán nu tun ta kagi ka Manama na igsulat sayyan, kasóddóran nu na
ándà palang propeta na tumikud tun ta probinsya ka Galilea.”

Tô bayi ikitaan na ikalibug

53 [Na, igpanggulì dan langun.

8

1 Asal igsadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo. 2 Igsállám si Jesus iglónód
tun ta templo. Marapung tô mga manubù na igpadani tun kandin. Igunsad
si Jesus, asta igtinurù sikandin kandan.
3 Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga Pariseo, igpid dan tô sábbad bayi
na ikitaan dan na ikalibug. Igpid dan tô bayi tun ta saruwan i Jesus, 4 asta
igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, ikitaan dé ni bayi ni na ikalibug. 5 Duwán
igsugù i Moises na kailangan timbagán ka batu tô manubù na ikalibug ébô
maté. Na, mánnun ni bayi ni? Ándin tô kagin nu?”
6 Tô gó tô iginsà dan su kinnaman dan si Jesus ébô duwán dimanda dan
pád tingód kandin. Asal igunduk si Jesus, asta igsulat sikandin tun ta tanà
ukit ka tintudù din. 7 Róggun katô ginsà dan kandin, igtindág si Jesus, asta

§ **7:40** 7:40 Ahaán tô Deuteronomio 18:15,18. * **7:42** 7:42 Ahaán tô Miqueas 5:2. † **7:51** 7:51 Ahaán tô Deuteronomio 17:6.

igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù tun ákniyu na ándà palang salà, tô gó tô muna tumimbag ka batu kani bayi.”
8 Pángnga igkagi si Jesus, igunduk puman sikandin, asta igsulat sikandin
tun ta tanà ukit ka tintudù din. 9 Tô igdinág tô mga Pariseo katô igkagi i Jesus,
pasipanó dan langun, asta tô mga tugál tô una igpampanó. Si Jesus dád tô
isamà asta tô bayi tun ta saruwan din. 10 Igtindág si Jesus, asta iginsà sikandin
katô bayi, na mà din, “Ánda dán sikandan? Ándà dán manubù na sumupak
áknikó?”
11 Igtaba tô bayi, na mà din, “Ándà, Sir.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Diya pagsik sumupak áknikó. Ulì kad, asta yakad
gabé áglumu ka salà.”]

Si Jesus tô ágtikudan ka kappawaan

12 Na, igkagi puman si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Sakán
tô ágtikudan ka kappawaan para katô mga manubù nit banuwa. Atin ka
mákkás tô manubù kanak, ándà kangittángngan tun ta pusung din, su duwán
kappawaan tun kandin na makabággé ka kantayan.”
13 Na, igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Sikuna dád tô igulit áknami tingód
áknikó. Dì ágkabánnal tô igulit nu.”
14 Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad sakán dád tô igulit tingód kanak, asal
bánnal tô igkagi ku, su isóddóran ku tô igtikudan ku, asta isóddóran ku tô
sadunan ku. Asal sikiyu, ándà yu kasóddóri tô igtikudan ku asta tô sadunan
ku. 15 Atin ka ágruud kó, tikud dád tun ta ákniyu panámdám tô karuud yu. Asal
sakán, ándà pa igruudan ku. 16 Asal ka rumuudda, ágkasarigan tô karuud ku,
su ánnà sábbad ku dád tô rumuud, asal rumuudda asta tô Ámmà ku na igpapid
kanak. 17 Duwán sugù na ágbánnalán yu na ágkasarigan tô kagin katô duwa
testigos ka magunawa tô gulitán dan.* 18 Purisu ágkasariganna, su sakán tô
gulit ákniyu tingód kanak, asta tô Ámmà ku na igpapid kanak, sikandin tô gulit
tingód kanak.”
19 Purisu igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Ánda tô ámmà nu?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka sadanna asta sadan tô
Ámmà ku. Atin ka kasóddóran yu ka sadanna, kasóddóran yu pagsik ka sadan
tô Ámmà ku.”
20 Tô gó tô igkagi i Jesus tun ta templo tô igtinurù sikandin tun ta kuwarto
na ágtaguanan ka salapì na ágbággén. Asal ándà manubù na igámmát kandin,
su ándà pa dunggù tô nángngà álló para ámmáttán sikandin.

Dì kó makasadun tun ta sadunan ku

21 Na, igkagi puman si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din,
“Masiggad panó. Agad mamasak kó kanak, asal maté kó na dì kapasinsiyaan
tô salà yu. Dì kó makasadun tun ta sadunan ku.”
22 Purisu igpénsaé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Mangarát
sikandin? Su igkagi sikandin na dì ki makasadun tun ta sadunan din.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô taga tanà, asal sakán tô taga langit.
Ni banuwa tô igtikudan yu, asal ánnà ni banuwa tô igtikudan ku. 24 Igkagiya
na maté kó na dì kapasinsiyaan tô salà yu, su ka dì kó mánnal na sakán tô
tikud tun ta langit, maté kó na dì kapasinsiyaan tô salà yu.”
25 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan ka?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Marag ku igulit ákniyu ka sadanna tikud pô
tun ta katigkanayan ka katinurù ku. 26 Dakál pa tô kagin ku tingód ákniyu,

* **8:17** 8:17 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

asta dakál pa tô ruudan ku. Asal ágkasarigan tô igpapid kanak, asta kailangan
mulitta katô langun manubù nit banuwa tingód katô igpasóddór din kanak."
27 Asal ándà dan kagpátti na igkagi si Jesus tingód katô Ámmà din na
Manama.
28 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, "Pángnga ka katayó yu kanak na
Igpamanubù, kasóddóran yu na sakán tô tikud tun ta langit asta ánnà tikud
kanak tô áglumun ku, asal ágkagin ku tô taganà igtinurù katô Ámmà ku kanak.
29 Inalayunna ágdumaan katô igpapid kanak. Ándà a ikandin tanani, su
inalayun ku áglumun tô makadayó kandin."
30 Tô igkagi si Jesus, marapung tô mga manubù na igpamaké kandin.

Mga rubbad i Abraham

31 Na, igkagi si Jesus katô mga Judio na igpamaké kandin, na mà din, "Atin
ka manayun kó tumuman katô ágtinuruán ku, bánnal kó mga disipulu ku.
32 Kasóddóran yu tô kabánnalan, asta ukit katô kabánnalan, paluwaán kó tikud
tun ta ikallang ákniyu."
33 Igtaba sikandan, na mà dan, "Sikami tô mga rubbad i Abraham, asta ándà
palang ikallang áknami. Purisu manan ka igkagi ka na paluwaán ké?"
34 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na
gimu ka salà, tô gó tô állang ka salà. 35 Tô állang dì móddô tun ta balé katô amo
din ka ándà ágtamanán. Asal tô batà mému móddô tun ta balé katô ámmà din
ka ándà ágtamanán. 36 Purisu atin ka tô Batà ka Manama tô paluwà ákniyu,
bánnal kó makaluwà. 37 Isóddóran ku na mga rubbad kó i Abraham. Asal
ágpanámdám kó na mimmaté kanak, su ándà yu tagui tô ágtinuruán ku tun ta
pusung yu. 38 Tô ágtinuruán ku, tô gó tô igpasóddór katô Ámmà ku kanak. Asal
tô áglumun yu, tô gó tô madat na inéringan yu katô ákniyu ámmà."
39 Igkagi sikandan, na mà dan, "Si Abraham tô ámmà dé."†
Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka bánnal kó mga gabatà i Abraham,
madigár tô áglumun yu iring ki Abraham. 40 Asal agad igtinurù a ákniyu katô
kabánnalan na igpasóddór katô Manama kanak, ágpanámdám kó na mimmaté
kanak. Ánnà iring kanan tô iglumu i Abraham. 41 Purisu iring na iglumu katô
ámmà yu tô áglumun yu."
Igkagi sikandan, na mà dan, "Ánnà ké gabatà ta dalan. Sábbad dád tô Ámmà
dé, asta Manama sikandin."
42 Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka Manama tô ámmà yu, ágginawaanna
pád ikiyu, su tô igsadunna dini, Manama tô igtikudan ku. Igsadunna dini
ánnà tikud tun ta kanak kakalyag, asal igpapidda ikandin. 43 Ándà yu kagpátti
tô igkagi ku, su ándà kakalyag yu na maminág katô ágtinuruán ku. 44 Si
Maibuyan tô bánnal ámmà yu, asta tô madat kakalyag din, tô gó tô kakalyag
yu na lumun. Tikud tun ta katigkanayan kani banuwa, ágmaté si Maibuyan.
Ándà palang áglabután din katô kabánnalan, su ándà kabánnalan tun kandin.
Atin ka ágbulaló sikandin, tô gó tô ágkémun din, su bulalón sikandin, asta
sikandin tô ágtikudan katô langun bulaló. 45 Asal kabánnalan tô ágkagin ku
ákniyu. Purisu dì kó ágpamaké kanak. 46 Ándà tun ákniyu na makakagi na
duwán salà ku. Ágtinurù a katô kabánnalan, asal ándà kó pamaké kanak.
47 Ágpaminág tô mga gabatà ka Manama katô kagi din. Asal ánnà kó mga
gabatà ka Manama. Purisu dì kó ágpaminág."

Si Jesus asta si Abraham

† **8:39** 8:39 Ágtawarán dan na "ámmà" tô mga kamónaan dan.

48 Na, igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Bánnal tô ágkagin dé na ássa ka
manubù na taga Samaria,‡ asta igahuwan ka katô madat espiritu.”
49 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà madat espiritu na igahu kanak.
Ágpabantugán ku tô Ámmà ku, asal ágpayayyaánna ikiyu. 50 Ánnà kakalyag ku
na durungánna, asal Ámmà ku tô malyag na durungánna katô mga manubù,
asta sikandin tô ágpasóddór na bánnal tô ágkagin ku. 51 Paminág yu ni kagin
ku ákniyu. Tô mga manubù na ágbánnal kani ágtinuruán ku dì dungguan ka
kamatayan.”
52 Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Isóddóran dé gó na igahuwan ka katô
madat espiritu. Inaté si Abraham, asta inaté tô langun propeta sayyan. Asal
igkagi ka na tô mga manubù na mánnal katô ágtinuruán nu dì dungguan ka
kamatayan. 53 Manan? Tuu ka pa madigár ka tandingán ki Abraham? Inaté
sikandin, asta inaté tô langun propeta sayyan! Sadan ka kannê?”
54 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka sakán dád tô ágdurung katô sarili
ku, ándà pulusán ku. Asal Ámmà ku tô ágdurung kanak, asta ágkagi kó na
sikandin tô Manama na ágpangadapán yu. 55 Asal ándà kó pa ikasóddór kandin.
Ikasóddórra kandin. Atin ka kumagiya na ándà a ikasóddór kandin, bulalónna
iring ákniyu. Asal ikasóddórra gó kandin, asta ágbánnalán ku tô mga kagi din
kanak. 56 Idayawan tô ámmà yu na si Abraham su kitanán din tô kadunggù
ku. Igkita a i Abraham, asta idayawan dán sikandin.”
57 Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Ándà pa dunggù ka kaliman (50) tô idad
nu. Igpamánnu nu ka kakita ki Abraham?”
58 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ándà pa
kamanubù si Abraham, duwánnad taganà.”
59 Purisu igpampudut dan ka mga batu ébô timbagán dan asta matayan dan
sikandin. Asal si Jesus igukit tun ta marapung manubù, asta igluwà sikandin
tikud tun ta templo.

9

Ikakita tô bólóg

1 Na, tô igluwà si Jesus tikud tun ta templo, igkita din tô sábbad bólóg tikud
tun ta kapamasusu kandin. 2 Iginsà tô mga disipulu i Jesus, na mà dan,
“Sir, sadan tô ikému ka salà na gunayan ibólóg ni manubù ni tikud tun ta
kapamasusu kandin? Sikandin tô ikému ka salà, ó tô ámmà asta tô innà din?”
3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ibólóg sikandin ánnà tingód katô salà din. Ánnà
pagsik tingód katô salà katô ámmà asta katô innà din. Asal ibólóg sikandin
ébô ukit kandin pakitanán tô katulusan ka Manama. 4 Dalám ka duwán pa
álló, kailangan lumun ta tô kakalyag ka Manama na igpapid kanak, su ándà
manubù na makalumu ka dukilám. 5 Róggun na góddô a nit banuwa, sakán tô
ágtikudan katô kappawaan tun ta pusung ka mga manubù nit banuwa.”
6 Pángnga igkagi si Jesus, igiláb sikandin tun ta tanà, igbalát din tô ngingi din
tun ta tanà, asta igpólét din tun ta mata katô bólóg. 7 Igkagi si Jesus, na mà din,
“Sadun ka tun ta ranó na ágngadanan Siloe, asta dappug ka.” (Tô kóbadan ka
Siloe, tô gó tô kagi “igpapid.”)
Purisu igsadun tô bólóg, asta igdappug sikandin. Tô iglónód sikandin,
ikakita dán sikandin. 8 Isaláббuan tô mga simbalé din asta tô mga manubù na
igkita kandin na ágpalimus dángngan, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Sikandin
tô marag gunsad asta ágpalimus?”

‡ **8:48** 8:48 Tô bánnal mga Judio igbuyas katô mga taga Samaria su tô mga taga Samaria ánnà bánnal Judio, su mestiso sikandan.

9 Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Sikandin gó.”
Asal duwán duma mga manubù na igkagi, na mà dan, “Ánnà sikandin, asal tô bónnóng din iring katô bólóg.”
Asal igkagi sikandin, na mà din, “Sakán gó!”
10 Iginsà sikandan, na mà dan, “Igpamánnu na ikakita kad?”
11 Igtaba sikandin, na mà din, “Duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Jesus na igiláb tun ta tanà, igbalát din tô ngingi din tun ta tanà, igpólét din tun ta mata ku, asta igpasadunna ikandin tun ta Siloe ébô dumappugga. Purisu igsadunna, asta tô igdappugga, ikakita ad.”
12 Iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda sikandin?”
Igtaba tô manubù, na mà din, “Taman. Ándà sóddór ku.”

Iginsà tô mga Pariseo tingód katô bólóg na ikakita dán

13 Na, igpid dan tun ta mga Pariseo tô bólóg na ikakita dán. 14 Álló ka kapaginawa ka mga Judio tô igbalát si Jesus katô ngingi din tun ta tanà, asta tô igpabákka din tô mata katô bólóg. 15 Iginsà puman tô mga Pariseo kandin ka igpamánnu na ikakita dán sikandin. Igulit sikandin, na mà din, “Igpólét din tô libutà tun ta mata ku, asta igdappugga. Purisu ikakita ad.”
16 Na, duwán mga Pariseo na igkagi tingód ki Jesus, na mà dan, “Ándà sikandin papiddi ka Manama, su masalà-salà sikandin.”
Asal duwán ássa mga manubù na igkagi, na mà dan, “Atin ka masalà-salà sikandin, dì sikandin makalumu katô mga kasalábbuan iring katô iglumu din.”
Igpassa-assaé tô panámdám dan tingód ki Jesus.
17 Purisu iginsà puman sikandan katô bólóg na ikakita dán, na mà dan, “Su áknikó mata tô igpabákka din, ándin tô áknikó panámdám tingód kandin?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Propeta gó sikandin.”
18 Ándà bánnal tô mga pangulu ka Judio na bólóg sikandin dángngan asta ikakita dán sikandin. Purisu igpakangé dan tô ámmà din asta tô innà din. 19 Iginsà tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Batà yu ni manubù ni? Bólóg sikandin tikud tun ta kapamasusu kandin? Igpamánnu na ikakita dán sikandin?”
20 Igtaba tô ámmà asta tô innà din, na mà dan, “Isóddóran dé na sikandin gó tô batà dé, asta isóddóran dé na bólóg sikandin tikud tun ta kapamasusu kandin. 21 Asal ándà dé kasóddóri ka igpamánnu na ikakita dán sikandin. Ándà dé pagsik kasóddóri ka sadan tô igpabákka katô mata din. Asal madigár insaán yu tô batà dé, su dakál dán sikandin. Sikandin gó tô makataba katô mga insà yu.”
22 Tô gó tô igkagi katô ámmà asta tô innà din, su imáddangan dan katô mga pangulu ka Judio. Tô mga pangulu ka Judio taganà dán igpasábbadé na dì pahun tun ta simbaan tô manubù na kumagi na si Jesus tô Mesiyas. 23 Purisu igkagi tô ámmà asta tô innà din, na mà dan, “Dakál dán tô batà dé. Madigár ka insaán yu sikandin.”
24 Purisu igpakangé dan puman tô bólóg na ikakita dán, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Na, tandô kad tun ta saruwan ka Manama na bánnal tô kagin nu. Isóddóran dé na masalà-salà manubù sikandin.”
25 Igtaba tô manubù, na mà din, “Ándà ku kasóddóri ka bánnal ó ánnà bánnal na masalà-salà sikandin. Asal sábbad dád tô isóddóran ku, agad bólógga dángngan, pakakita ad áknganni.”
26 Igkagi sikandan, na mà dan, “Ándin tô iglumu din áknikó? Igpamánnu din ka kapabákka katô mata nu?”

27 Igtaba sikandin, na mà din, “Tô gó tô taganà ku igulit ákniyu géna, asal
ándà kó paminág kanak. Manan ka malyag kó maminág puman? Malyag kó
imun pagsik na mga disipulu din?”
28 Igbuyas dan kandin, na mà dan, “Sikuna tô kandin disipulu, asal sikami
tô mga disipulu i Moises. 29 Isóddóran dé na si Moises tô igsugù ka Manama.
Asal tô manubù tô, ándà dé kasóddóri ka ánda é igtikudan din.”
30 Igkagi tô bólóg na ikakita dán, na mà din, “Isaláabbuanna ákniyu! Agad
igpabákka sikandin kani mata ku, asal ándà yu pa kasóddóri ka ánda é
igtikudan din. 31 Isóddóran ta na dì ágtabangan ka Manama tô masalà-salà. Asal
tô manubù na ágpangadap ka Manama asta ágbánnal katô kakalyag din, tô gó
tô ágtabangan ka Manama. 32 Tikud tun ta katigkanayan kani banuwa, ándà
palang manubù na isóddóran ta na ikapabákka ka mata ka bólóg tikud tun
ta kapamasusu kandin. 33 Atin ka ándà sikandin papiddi ka Manama, ándà
palang kasaláabbuan na ágkalumu din.”
34 Igkagi sikandan, na mà dan, “Tô imanubù ka, masalà-salà kad. Purisu dì
mému ka sikuna tô tuminurù áknami.”
Pángnga igkagi dan kani, igpéwà dan sikandin tikud tun ta simbaan.

Tô mga manubù na ándà pa ikakita katô kabánnalan

35 Na, tô igdinág si Jesus na igpéwà tikud tun ta simbaan tô bólóg na ikakita
dán, igpamasak si Jesus kandin. Tô igkita sikandin, iginsà si Jesus, na mà din,
“Igpamaké ka katô Igpamanubù?”
36 Igtaba sikandin, na mà din, “Sir, ulitiya ka sadan sikandin ébô mamakéya
kandin.”
37 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igkita nud tô Igpamanubù, su sakán gó
sikandin na ágtóngkô áknikó.”
38 Igkagi tô manubù, na mà din, “Áglangngagán, igpamakéyad gó.”
Na, igpangadap sikandin ki Jesus.
39 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpapidda kannun ébô pakitanán ku tô tun
dalám katô pusung ka langun manubù nit banuwa. Tô mga manubù na
iring na bólóg su ándà dan pa ikakita katô kabánnalan, tô gó tô tabangan ku
ébô makakita dan. Asal tô mga manubù na kéman dan ka ikakita dan katô
kabánnalan, tô gó tô pakitanán ku na iring dan na bólóg.”
40 Duwán mga Pariseo madani tun ki Jesus na igdinág katô igkagi din, asta
igkagi sikandan, na mà dan, “Bólóg ké pagsik?”
41 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka iring kó na bólóg, mému pasinsiyaan
ka Manama tô salà yu. Asal su mà kagi ikakita kó, duwán pa salà yu.”

10

Tô taradóppón asta mga karnero din

1 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù
na dì gukit tun ta sállat ka koral ka mga karnero asal ágsalapó katô koral, tô gó
tô takón ó tulisan.* 2 Asal tô manubù na gukit tun ta sállat, tô gó tô taradóppón
ka karnero. 3 Sikandin tô ágpókéan katô tarabanté ka sállat. Tô mga karnero
din tun dalám, tô gó tô ágkanayad ka kagi katô taradóppón. Ágtawarán din tô
mga ngadan dan, asta ágpatákkássán din tô mga karnero tun ta luwà. 4 Atin
ka ágpatákkássán din tô mga karnero tun ta luwà, ágpanó sikandin tun tóna
katô mga karnero, asta ágtákkás tô mga karnero kandin, su ágkanayad dan
katô kagi din. 5 Asal dì ágtákkás tô mga karnero katô ássa manubù. Ágpalaguy

* **10:1** 10:1 Igulit si Jesus kani panunggiringan tingód ka mga sakup din, asta tingód ka kadóppón din kandan.

tô mga karnero tikud tun kandin, su ándà dan kanayad katô kagi ka duma manubù.”
6 Tô gó tô panunggiringan na igulit i Jesus kandan, asal ándà dan kagpátti ka ándin tô kóbadan.

Si Jesus tô Madigár Taradóppón

7 Purisu igkagi puman si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku áknіyu. Iringnga ka sállat tun ta koral ka mga karnero. 8 Tô mga manubù na ikóna kanak, tô gó tô iring na takón ó tulisan. Purisu ándà dan paminággi katô mga karnero. 9 Iringnga na sállat. Atin ka gukit tô manubù dini kanak, ándà makadadat kandin. Iring sikandin na karnero na ágpanó-panó tun dalám ka koral, asta tun ta luwà ébô makakan. 10 Ágsadun tô takón tun ta koral ébô tumakó, mimmaté, asta lumumu ka madat. Asal igsadunna dini ébô mággéya katô kantayan tun ta langun manubù, asta dì dan kakulangan.
11 “Iringnga na madigár taradóppón ka karnero. Tô madigár taradóppón ka karnero, tô gó tô ágtaganà agad maté para katô mga karnero din.† 12 Asal tô taradóppón na ágtandanan, ánnà sikandin tô tigatun katô karnero, asta ánnà sikandin tô bánnal taradóppón katô karnero. Atin ka ágkitanán din tô asu ka kabánnássan na ágngadanan lobo, malaguy sikandin, asta tananan din tô mga karnero. Purisu dawin katô asu ka kabánnássan tô mga karnero, asta pasállabé tô duma mga karnero. 13 Ágpalaguy tô taradóppón na ágtandanan su ánnà sikandin tô tigatun, asta dì din ágginawaan tô mga karnero na ágdóppónan din. 14-15 Iringnga na madigár taradóppón ka karnero. Isóddóranna katô Ámmà ku, asta isóddóran ku sikandin. Iring kanan tô mga sakup ku, su isóddóran ku sikandan, asta isóddóranna ikandan. Mému ka matayanna para katô mga manubù na pasakup kanak. 16 Duwán pa duma mga karnero na ándà pa pasakup kanak. Kailangan sakupán ku pagsik sikandan, asta maminág dan kanak. Purisu mému dan na sábbad grupo, asta sábbad dád tô taradóppón dan.‡
17 “Dakál tô ginawa katô Ámmà ku kanak, su mému ka matayanna ébô mantéya puman. 18 Ándà manubù na ágpirit kanak, asal tikud tun ta kanak kakalyag, mému ka matayanna. Duwán katulusan ku na mémuwa maté, asta duwán katulusan ku na mémuwa manté puman, su tô gó tô gunayan na igpapidda katô Ámmà ku.”
19 Igpapulé puman tô mga Judio tingód katô igkagi i Jesus. 20 Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Igahuwan sikandin ka madat espiritu. Ágkangulág sikandin. Yakó ágpaminág kandin.”
21 Asal duwán duma mga manubù na igkagi, na mà dan, “Atin ka igahuwan sikandin ka madat espiritu, ánnà iring kani tô ágkagin din, su tuu madigár tô igkagi din. Tô manubù na gahuwan ka madat espiritu dì makapabákka ka mata ka bólóg.”

Ándà pamaké tô mga Judio ki Jesus

22 Na, igdunggù dán tô álló ka kalimudan na ágkasampáttan dan tô kapiyà katô templo tun ta Jerusalem sayyan. 23 Tô gó tô magánnó timpo, asta igpanó-panó si Jesus tun ta gállunganan tun ta templo na ágngadanan Balkon i Solomon. 24 Igpadani tô mga pangulu ka Judio tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Manan ka dì ka pénagpát áknami? Atin ka sikuna tô Mesiyas, patayyó nu áknami.”

† **10:11** 10:11 Ahaán tô Isaias 40:11. ‡ **10:16** 10:16 Ahaán tô Isaias 56:8.

25 Igtaba si Jesus, na mà din, “Taganà ku igulit ákniyu, asal dì kó ágpamaké
kanak. Áglumun ku tô mga kasalábbuan su igpapidda katô Ámmà ku, asta tô gó
tô pasóddór ákniyu ka sadanna. 26 Asal dì kó ágpamaké, su ándà kó pasakup tun
ta mga karnero ku. 27 Ágpaminág tô mga karnero ku katô kagi ku, ágkasóddóran
ku sikandan, asta ágtákkás dan kanak. 28 Ágbággén ku kandan tô kantayan na
ándà ágtamanán, asta dì dan dungguan ka kamatayan. Ándà palang makagó
kandan tikud dini kanak. 29 Ámmà ku tô igbággé kandan kanak, asta sikandin
tô tuu pa matulus ka tandingán katô langun. Purisu ándà palang makagó
kandan tikud tun ta Ámmà ku. 30 Sakán asta tô Ámmà ku sábbad dád.”
31 Purisu igpampudut puman tô mga pangulu ka Judio ka mga batu ébô
timbagán dan si Jesus. 32 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Marapung tô
madigár iglumu ku na igkita yu na igpalumu katô Ámmà ku ukit kanak. Ándin
tô iglumu ku na gunayan matayanna ikiyu?”
33 Igtaba tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Timbagán dé sikuna ka batu
ánnà su iglumu ka katô mga madigár, asal su duwán salà nu tun ta Manama.
Agad manubù ka dád, asal igkagi ka na Manama ka.”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isóddóran yu basì na duwán kagi ka Manama
na igsulat sayyan na igtawar din tô mga manubù na mga manama.§ 35 Na,
dì mému ka palinán tô kagi ka Manama na igsulat sayyan. Purisu su tô mga
manubù na igpapid din sayyan igtawar din na mga manama, 36 kéman yu
ka duwán salà ku tun ta Manama tingód katô igkagi ku na sakán tô Batà
ka Manama, su igsalinna ikandin, asta igpapidda ikandin kannun ta mga
manubù nit banuwa. 37 Atin ka ánnà tikud tun ta Manama tô áglumun ku, yakó
ágpamaké kanak. 38 Atin ka tô gó tô áglumun ku, agad dì kó ágpamaké kanak,
asal pamaké kó ka Manama tingód katô áglumun ku, asta kasóddóran yu na
dini kanak tô Ámmà ku, asta tunna ta Ámmà ku.”
39 Na, mámmát dan pád puman ki Jesus, asal ikaluwà sikandin tikud tun
kandan.

Igtalipag si Jesus tun ta Wayig ka Jordan

40 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igtalipag sikandin tun
ta Wayig ka Jordan. Igsadun sikandin tun ta lugar na ágbunyagan i Juan
na Tarabunyag dángngan, asta dutun sikandin igóddô. 41 Marapung tô mga
manubù na igsadun tun kandin, su igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà
kasalábbuan na iglumu i Juan na Tarabunyag, asal bánnal tô langun na igkagi
i Juan tingód ki Jesus.”
42 Na, marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus.

11

Inaté si Lazaro

1 Na, duwán ibógókan manubù na ágngadanan ki Lazaro. Igóddô sikandin
tun ta Betania duma katô duwa tábbé din na si Maria asta si Marta. 2 Si Maria
tô igbusbus ka pamammut tun ta paa katô Áglangngagán, asta igpunasan din
katô mallayat ulu din. Ibógókan tô tábbé dan na si Lazaro. 3 Purisu duwán
manubù na igpapid dan tun ki Jesus ébô kumagi, na mà din, “Sir, ibógókan tô
ágginawaan nu.”
4 Tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi sikandin, na mà din, “Ibógókan
si Lazaro ánnà ébô maté, asal ébô durungán tô Manama, asta ukit kani
durungánna na Batà ka Manama.”

§ **10:34** 10:34 Ahaán tô Salmo 82:6.

5 Agad ágginawaan i Jesus si Marta, si Maria asta si Lazaro, 6 asal tô igdinág
si Jesus na ibógókan si Lazaro, ándà pa sikandin sadun dalám ka duwa álló.
7 Pángnga ka duwa álló, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din,
“Lumónód ki tun ta probinsya ka Judea.”
8 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Sir, duwán mga pangulu ka
Judio na malyag pa tumimbag áknikó ka batu. Purisu madigár ka dì ka pa
lumónód.”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ágsánnang tô álló ka sapulù duwa (12) oras kada
álló. Purisu ka manó tô manubù ka álló, dì sikandin makadugsù, su ágsánnang
tô álló nit banuwa. 10 Asal ka manó tô manubù ka dukilám, makadugsù
sikandin, su ándà dán álló.”*
11 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Igtudug dán tô rarak ta na si Lazaro.
Purisu madunna ébô ánnón ku sikandin.”
12 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, atin ka igtudug dád
si Lazaro, kóliannù sikandin.”
13 Tô gó tô igkagi dan su kéman dan ka igpaginawa asta igtudug dád si
Lazaro. Asal tô igkagi i Jesus tingód katô kamatayan i Lazaro. 14 Purisu
igpatayyó si Jesus igkagi, na mà din, “Inaté dán si Lazaro. 15 Tingód ákniyu,
idayawanna na ándà a diyan ébô mamaké kó. Na, madun ki tun kandin.”
16 Na, si Tomas na ágngadanan pagsik Dáppi, igkagi sikandin katô duma mga
disipulu, na mà din, “Mákkás ki pagsik katô Áglangngagán agad matayan ki
duma kandin.”

Si Jesus tô ágbággé ka kantayan

17 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta Betania, duwán igulit kandin na inappatan
dán si Lazaro iglábbáng. 18 Tô lunsud ka Betania madani tun ta Jerusalem,
iring na mga tállu kilometro tô kadiyù. 19 Purisu marapung tô mga Judio na
taga Jerusalem na igsadun tun ki Marta asta ki Maria ébô mórór† kandan
tingód katô tábbé dan na inaté. 20 Tô igdinág si Marta na igdunggù dán si Jesus,
igsumar si Marta kandin. Asal igóddô dád tô adi din na si Maria tun ta balé.
21 Tô igkita si Marta ki Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin ka
kannun ka, dì pád maté tô tábbé ku. 22 Agad inaté dán sikandin, asal isóddóran
ku na agad ándin tô pamuyuán nu katô Manama, tô gó tô bággén din áknikó.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Manté puman tô tábbé nu.”
24 Igkagi si Marta, na mà din, “Isóddóran ku na manté puman sikandin tun
ta tapuri álló ka antén puman ka Manama tô mga inaté.”‡
25 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán tô ganté ka mga inaté. Sakán tô ágbággé
ka kantayan. Agad maté tô manubù na igpamaké kanak, asal manté puman
sikandin. 26 Atin ka mamaké kanak tô manubù na manté pa, dì gó sikandin
dungguan ka kamatayan. Ágbánnal ka kani?”
27 Igtaba si Marta, na mà din, “Óó, Áglangngagán. Ágbánnalla na sikuna tô
Mesiyas. Sikuna tô Batà ka Manama na igpapid din kannun ta mga manubù
nit banuwa.”

Igsággó si Jesus

28 Na, pángnga igkagi si Marta, igulì sikandin ébô kangén din tô adi din na
si Maria. Igkagi si Marta na ándà duma manubù na ikadinág, na mà din,
“Igdunggù dán tô Taratinurù, asta igpakangé ka ikandin.”

---

* **11:10** 11:10 Tô gó tô panunggiringan na igulit i Jesus ébô kasóddóran dan na duwán lumun din tun ta Judea, asta ándà makabalabag kandin. † **11:19** 11:19 Mórór, ó paghupay. ‡ **11:24** 11:24 Ahaán tô Daniel 12:2.

29 Na, tô igdináǵ si Maria katô kagi i Marta, sékót sikandin igtindáǵ, asta
igsadun sikandin tun ki Jesus. 30 Na, ándà pa dunggù si Jesus tun ta lunsud,
su dutun pa sikandin ta lugar na igsumaran i Marta kandin. 31 Na, tô mga
Judio na igórór ki Maria tun ta balé, tô igkita dan na igpanó si Maria tikud tun
ta balé, igtalundug dan, su kéman dan ka madun si Maria tun ta lábbáng ébô
sumággó sikandin. 32 Asal tô igdunggù si Maria tun ki Jesus, iglingkóód asta
igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin ka kannun ka, dì pád maté tô
tábbé ku.”
33 Na, tô igkita si Jesus na igsággó si Maria asta tô langun Judio na igtákkás
kandin, ikálláng tô pusung i Jesus, asta iranu sikandin. 34 Igkagi si Jesus, na
mà din, “Ánda tô iglábbángngan kandin?”

Igkagi sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, tákkás ka áknami.”
35 Igsággó si Jesus. 36 Purisu igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Tuu dakál tô
ginawa din katô inaté!”
37 Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Sikandin tô ikapabákka
ka mata ka bólóg. Atin ka kannun sikandin, dì pád maté si Lazaro.”

Iganté i Jesus si Lazaro

38 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta lábbáng, ikálláng puman tô pusung din.
Takub tô iglábbángngan ki Lazaro, asta duwán dakál batu na igsagpáng katô
takub. 39 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iwà yu tô batu.”

Asal igkagi tô tábbé katô inaté na si Marta, na mà din, “Áglangngagán, imawù
dán sikandin, su inappatan dán sikandin iglábbáng.”
40 Igkagi si Jesus ki Marta, na mà din, “Taganà a igkagi áknikó na atin ka
mamaké ka kanak, duwán kitanán nu na makapabantug katô Manama.”
41 Na, igiwà dan tô batu na igsagpáng katô takub. Iglangngag si Jesus, asta
igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà, ágpasalamatta su igdináǵ nu tô igpamuyù
ku áknikó. 42 Isóddóran ku na inalayunna ikuna ágpaminággán. Asal igdasalla
áknikó para katô duma mga manubù kannun, su kakalyag ku na mánnal dan
na sikuna tô igpapid kanak.”
43 Pángnga igdasal si Jesus, igtawar sikandin ka mabákkár, na mà din,
“Lazaro, luwà ka!”
44 Na, igluwà si Lazaro na inanté puman. Itángngás pa tô lawa din ka
mapputì óggét, agad paa din asta bállad. Duwán panyù na igtángngás katô
báttuk din. Igkagi si Jesus, na mà din, “Akasi yu sikandin ébô makapanó.”

Plano na matayan si Jesus
Juan 11:45-57; Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2

45 Na, marapung tô mga Judio na igtákkás ki Maria tun ta lábbáng. Tô
igkita dan katô kasalábbuan na iglumu i Jesus, igpamaké dan kandin. 46 Asal
duwán ássa mga Judio na igsadun tun ta mga Pariseo, asta igulit dan tingód
katô iglumu i Jesus. 47 Purisu tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô
mga Pariseo, igpalimud dan tô langun duma dan na mga konseyal ka Judio,
asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándin tô lumun ta kani manubù ni? Su
marapung tô kasalábbuan na áglumun din. 48 Atin ka dì ki sumapad kandin, tô
langun Judio mamaké kandin. Purisu madun dini tô mga sundalo ka Roma
ébô dadattan tô templo ta, asta matayan ki langun na mga Judio.”
49 Asal duwán sábbad manubù tun kandan na ágngadanan ki Caifas, asta
inému sikandin na tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô. Igkagi
sikandin, na mà din, “Kulang tô panámdám yu. 50 Ándà yu basì kasóddóri na

madigár ka sábbad dád tô manubù na maté ébô duwán bullas katô mga Judio asta dì ki matayan."
51 Na, ánnà tikud tun ta panámdám i Caifas tô igkagi din. Asal su sikandin tô
tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô, igpakagi sikandin ka Manama
na matuman matayan si Jesus para katô mga Judio. 52 Ánnà dád para katô
mga Judio, asal para katô langun manubù na limudán ka Manama, asta imun
din na mga gabatà din, agad ánda é góddóan dan.
53 Na, tikud katô álló tô, marag dan ágplano na matayan si Jesus. 54 Purisu
igsódô si Jesus ka kapanó-panó din tun ta mga lunsud ka Judio. Asal igsadun
sikandin tun ta lunsud ka Efraim na madani tun ta disyerto. Igóddô si Jesus
dutun asta tô mga disipulu din.
55 Na, masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan na
Kalimudan Ka Kalabé. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kalimudan, marapung
tô mga manubù na igsadun tun ta Jerusalem tikud tun ta duma mga lunsud
ébô tumanán dan tô ágkémun ka Judio tingód ka kalinis. 56 Tô ilimud dan tun
ta templo, igpamasak dan ki Jesus, asta igpénsaé dan, na mà dan, "Ándin tô
ákniyu panámdám? Mapil sikandin tun ta kalimudan, ó dì?"
57 Taganà dán igsugù tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga
Pariseo na kailangan ulitán kandan ka ánda si Jesus ébô ámmáttán dan
sikandin.

12

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Juan 12:1-8; Mat 26:6-13; Mar 14:3-9

1 Na, tô ánnám dád man álló tô ándà pa dunggù tô Kalimudan Ka Kalabé,
igsadun si Jesus tun ta Betania. Tô gó tô lunsud na góddóan i Lazaro na iganté
puman i Jesus. 2 Tô igdunggù si Jesus, igóméngan dan sikandin ka ágkannán.
Si Marta tô igbuwat, asta si Lazaro tô sábbad katô mga kadumaan i Jesus na
igkan. 3 Si Maria igpid katô mga tángngà ka litro ka pamammut na ágngadanan
na nardo na dakál é lagà. Tô gó tô igbusbus din tun ta paa i Jesus, asta
igpunasan din katô mallayat ulu din. Imammutan tô langun manubù tun ta
balé. 4 Na, tô disipulu i Jesus na pammát kandin na si Judas Iscariote, igkagi
sikandin, na mà din, 5 "Madigár pád ka barigyaán yan ka tállu gatus (300)
abuk ka salapì na denario ébô bággén tun ta mga ágkayù-ayuan."
6 Tô gó tô igkagi i Judas na ánnà tingód katô kédu din katô mga manubù
na ágkayù-ayuan, asal su takón sikandin, asta marag din ágkangén tô salapì
na igsarig kandin katô langun dan. 7 Igkagi si Jesus, na mà din, "Pabayà nu
sikandin. Tô gó tô iglumu din ébô pataganaánna ikandin ka kalábbáng kanak.
8 Inalayun duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan. Asal diya móddô
dini ákniyu ka ándà ágtamanán."

Plano na matayan si Lazaro

9 Na, marapung tô mga Judio na igdinág na tun ta Betania si Jesus. Purisu
igsadun dan. Agad igpamasak dan ki Jesus, asal kakalyag dan pagsik na
kumita ki Lazaro na iganté puman i Jesus. 10 Purisu igplano tô mallayat ka
mga pangulu ka templo na matayan dan pagsik si Lazaro, 11 su tingód katô
kanté puman i Jesus kandin, marapung tô mga Judio na igsódô ágtákkás katô
mallayat ka mga pangulu ka templo, asta igpamaké dan dán ki Jesus.

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Juan 12:12-19; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40

12 Na, pagkasimag, igdinág tô marapung manubù na igapil katô kalimudan
na masig dán dumunggù si Jesus tun ta Jerusalem. 13 Purisu igpid dan tô
mga daun ka palmera na igtampád dan,* asta igsumar dan si Jesus. Igullaó
dan, na mà dan, “Durungán ta tô Áglangngagán! Durungán ta tô igpapid katô
Áglangngagán, su sikandin tô Harì katô langun ta na mga rubbad i Israel!”†
14 Na, igpakangé i Jesus tô nati katô asno,‡ asta tô gó tô igsakayan din.
Purisu igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
15 “Na, tô langun yu na mga taga Sion,§ yakó ágkamáddangan, su dumunggù
dán tô harì yu na ágsaké katô nati ka asno!”*
16 Na, tô álló tô, ándà pa ikagpát tô mga disipulu din ka ándin tô kóbadan katô
ilumu. Asal pángnga ibatun si Jesus tun ta langit, isampáttan dan na tô gó tô
tandô na igsulat tingód kandin sayyan asta ituman dán kandin.
17 Na, marapung tô mga manubù na igkita katô kapaluwà i Jesus ki Lazaro
tikud tun ta lábbáng, asta katô kanté din puman kandin. Igulit dan katô duma
mga manubù. 18 Purisu marapung tô mga manubù na igsumar ki Jesus, su
igdinág dan tô tingód katô kasalábbuan na iglumu din. 19 Igpatóngkóé tô mga
Pariseo, na mà dan, “Italu kid ikandin, su tô langun manubù nit banuwa
igtákkás dán kandin.”

Kakalyag katô mga Griego na kumita ki Jesus

20 Na, duwán pagsik mga Griego na igsadun tun ta Jerusalem ébô man-
gadap dan dalám ka kalimudan. 21 Igpadani dan tun ki Felipe na taga
Betsaida na sakup ka probinsya ka Galilea. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir,
kakalyag dé na kumita ké ki Jesus.”
22 Purisu igulit si Felipe ki Andres tingód katô kakalyag katô mga Griego,
asta igsadun dan tun ki Jesus ébô mulit kandin. 23 Igkagi si Jesus, na
mà din, “Masig dán dumunggù tô álló na pabantugánna na Igpamanubù.
24 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà pulusán katô bánnì ka dì pamulan
asta lábbángngán tun ta tanà. Atin ka lábbángngán tô bánnì asta tumubù, muuy
ka marapung. 25 Tô manubù na áglággád katô kantayan din nit banuwa,
kandaan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na dì
áglággád katô kantayan din nit banuwa, bággayan sikandin ka kantayan na
ándà ágtamanán. 26 Tô manubù na ágbánnal kanak kailangan tumákkás kanak,
su agad ka ánda a, dutun pagsik sikandin. Tô manubù na ágbánnal kanak, tô
gó tô pabantugán katô Ámmà ku.”

Igkagi si Jesus tingód katô kamatayan din

27 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Ágkasasówa. Pamánnuwa? Diya mamuyù
katô Ámmà ku na paluwaánna ikandin tikud tun ta kahirapan na dumunggù
dán kanak, su tô gó tô gunayan katô kasadun ku dini ébô tiisán ku ni timpo
ka kahirapan.”
28 Na, igdasal si Jesus, na mà din, “Ámmà, pakita nu tô katulusan nu.”
Na, igdinág dan tô kagi tikud tun ta langit, na, “Taganà kud igpakita, asta
umanán ku pakitanán puman.”
29 Tô mga manubù na ikadinág katô kagi, kéman dan ka ágkilat. Igkagi tô
duma mga manubù, na mà dan, “Duwán panaligan na igkagi kandin.”

---

* **12:13** 12:13a Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. † **12:13** 12:13b Ahaán tô Salmo 118:25-26; Sofonias 3:15. ‡ **12:14** 12:14 Tô asno iring na kudà. § **12:15** 12:15a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. * **12:15** 12:15b Zacarias 9:9.

30 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà para kanak tô kagi na igdinág yu, asal
para ákniyu. 31 Tikud áknganni, ruudan ka Manama tô langun manubù nit
banuwa. Talun ka Manama si Maibuyan na pangulu kani banuwa. 32 Asal
ka tayónna tikud tun ta bówwó ka tanà, papadanin ku tô langun manubù dini
kanak.”
33 Ukit katô igkagi i Jesus, igpasóddór din ka ándin tô kapókit katô ka-
matayan din. 34 Asal igkagi tô ilimud mga manubù, na mà dan, “Mà katô kagi
ka Manama na igbasa áknami na ándà kun ágtamanán katô pagpangulu katô
Mesiyas.† Manan ka igkagi nu na kailangan tayón tô Igpamanubù? Sadan tô
Igpamanubù?”
35 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì dán madugé dumuma ákniyu tô ágtikudan
katô kappawaan. Purisu kailangan dumuma kó katô kappawaan ébô dì kó
kasabban ka kangittángngan. Tô manubù na ágpanó tun ta kangittángngan
dì makasóddór ka ánda tô ágsadunan din. 36 Purisu dalám ka duwán pa
kappawaan dini ákniyu, kailangan mamaké kó katô kappawaan ébô imun kó
na mga sakup katô kappawaan.”

Ándà pamaké tô mga Judio

Na, pángnga igkagi si Jesus, igpanó sikandin, asta ándà dan dán kitayi.
37 Agad igkita tô mga manubù katô marapung mga kasalábbuan na iglumu i
Jesus, asal ándà dan pamaké kandin. 38 Purisu ituman tô igkagi katô propeta
sayyan na si Isaias, na mà din,

“Áglangngagán, agad igpakita nu na duwán katulusan nu, asal ándà manubù
na ágbánnal katô ágtinuruán dé.”‡

39 Purisu dì dan makapamaké, su igkagi pagsik si Isaias, na mà din,
40 “Purisu pabólógán ka Manama tô mata dan ébô dì dan makakita katô
kabánnalan. Patággasán ka Manama tô pusung dan ébô dì dan mak-
agpát, asta dì dan tumákkás katô Manama ébô katabangan dan.”§
41 Tô gó tô igkagi i Isaias sayyan, su igkita din tô séllaán i Jesus. Purisu igulit
si Isaias tingód kandin.

Mga manubù na igbulun katô kapamaké dan

42 Na, marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus, asta duwán mga
pangulu ka Judio na igpamaké. Asal igbulun dan tô kapamaké dan ébô dì
dan péwaán katô mga Pariseo tikud tun ta simbaan ka Judio. 43 Talón dan su
tuu pa kakalyag dan tô durung katô duma mga manubù ka tandingán katô
durung ka Manama kandan.

Gulit si Jesus ka kagi katô Ámmà din

44 Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Tô manubù na ágpamaké
kanak, ánnà sakán dád tô ágpamakén din, asal ágpamakén din pagsik tô igpapid
kanak. 45 Tô manubù na igkita kanak, tô gó tô igkita pagsik katô igpapid
kanak. 46 Sakán tô kappawaan na igsadun nit banuwa ébô tô manubù na
mamaké kanak dì móddô tun ta kangittángngan. 47 Tô manubù na igdinág
katô ágtinuruán ku, asal dì ágtuman, ánnà sakán tô rumuud kandin. Igpapidda
dini ánnà ébô rumuud katô mga manubù nit banuwa, asal ébô tumábbussa
katô mga manubù. 48 Tô manubù na méllé kanak, asta dì tumuman katô
ágtinuruán ku, tô gó tô supakan tun ta tapuri álló ukit katô ágtinuruán ku
na ándà din tumani. 49 Ánnà tikud kanak tô igtinurù ku, asal tô Ámmà ku
na igpapid kanak, sikandin tô igsugù ka ándin tô ágkagin asta ágtinuruán ku.

† **12:34** 12:34 Ahaán tô Isaias 9:7. ‡ **12:38** 12:38 Isaias 53:1; Roma 10:16. § **12:40** 12:40 Isaias 6:10.

50 Isóddóran ku na tô sugù katô Ámmà ku tô ágtikudan katô kantayan na ándà
ágtamanán. Purisu gulitán ku tô kagi na igsugù katô Ámmà ku kanak."

13

Igurasan i Jesus tô paa katô mga disipulu din

1 Na, tô ándà pa dunggù tô álló ka Kalimudan Ka Kalabé, taganà dán
isóddóran i Jesus na masig dán tumanan sikandin kani banuwa ébô mulì
sikandin tun ta Ámmà din. Ágginawaan din tô mga disipulu din nit banuwa,
asta igginawaan din sikandan sippang tun ta kamatayan din.
2 Na, tô igiyambung dan, dutun si Judas Iscariote na batà i Simon na taganà
dán igsutsutan i Maibuyan na pammáttán din si Jesus. 3 Isóddóran dán i Jesus
na igbággé ka Manama kandin tô pagpangulu ka langun, asta isóddóran din
na Manama tô igtikudan din asta tô sadunan din. 4 Purisu róggun igiyambung
dan, igtindág si Jesus, iglábbas din tô umpak din, asta igbagkássan din tô awak
din ka tuwalya. 5 Igbusbus din tô wayig tun ta palanggana, asta igtukid din na
igurasan tô paa ka mga disipulu din. Igpunasan din tô paa dan katô tuwalya
tun ta awak din. 6 Tô igdunggù sikandin tun ki Simon Pedro, igkagi sikandin,
na mà din, "Áglangngagán, dì mému ka sikuna tô muras kani paa ku."
7 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándà nu kagpátti áknganni ka ándin ni áglumun
ku. Asal kagpáttan nu tun ta tapuri álló."
8 Igkagi si Pedro, na mà din, "Diya gó póras kani paa ku."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka dì ku sikuna urasan, ánnà ka sakup ku."
9 Igkagi si Simon Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ánnà dád paa ku tô
urasan nu, asal ni bállad ku pagsik, asta ni ulu ku!"
10 Igkagi si Jesus, na mà din, "Tô manubù na igpadigus dán, paa din dád tô
kailangan urasan ébô malinis tô tibuk lawa din. Malinis kód, asal ánnà langun
yu tô malinis."
11 Isóddóran i Jesus ka sadan tô pammát kandin. Purisu igkagi sikandin na
ánnà langun dan tô malinis.
12 Pángnga igurasan i Jesus tô paa dan, igumpak puman sikandin, asta
iglónód tun ta lamisa. Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà yu basì kagpátti
tô tingód katô iglumu ku géna ákniyu. 13 Ágkagi kó na sakán tô Taratinurù,
asta ágtawaránna ikiyu na Áglangngagán. Nángngà yan, su sakán tô bánnal
Taratinurù yu asta Áglangngagán yu. 14 Na, agad sakán tô Taratinurù asta
Áglangngagán yu, asal igpabbabà a, asta igurassa katô paa yu. Purisu
kailangan pabbabà kó pagsik, asta pórasé kó katô paa yu. 15 Tô gó tô iglumu
ku ébô miring kó kanak. Tô iglumu ku ákniyu, tô gó tô lumun yu pagsik.
16 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô állang, ánnà mallayat tô kamanubuan
din ka tandingán katô amo din. Tô ágsuguánnán, ánnà pagsik mallayat tô
kamanubuan din ka tandingán katô manubù na ágsugù kandin. 17 Atin ka
kagpáttan yu tô igtinurù ku ákniyu, kadayawan kó ka tumanán yu. 18 Asal
ánnà langun yu tô igkagiyan ku. Isóddóran ku tô langun yu na igsalin ku, asta
kailangan matuman ni kagi ka Manama na igsulat sayyan,
" 'Tô manubù na ágtugán kanak, tô gó tô tumayyug kanak.'*
19 Igulittad kani ákniyu tô dì pa matuman ébô ka matuman ni, mánnal kó na
sakán tô Mesiyas. 20 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na ágtanggap
katô mga ágsuguánnán ku, tanggapánna ikandin, asta tô manubù na ágtanggap
kanak, tanggapán din tô Ámmà ku na igpapid kanak."

* **13:18** 13:18 Salmo 41:9.

Igkagi si Jesus na pammáttán sikandin
Juan 13:21-30; Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luc 22:21-23

21 Na, pángnga igkagi si Jesus, isasó tô pusung din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak.”
22 Na, igpasállággé tô mga disipulu din, su ándà dan kasóddóri ka sadan tô itáddù ukit katô igkagi i Jesus. 23 Madani tun ki Jesus tô disipulu na tuu din ágginawaan.† 24 Igsingyas si Simon Pedro kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Insà nu ki Jesus ka sadan manubui tô itáddù ukit katô igkagi din.”
25 Purisu igsisip si Juan ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, sadan manubui tô pammát áknikó?”
26 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikandin na bággayan ku kani pan na arámmán ku tun ta linipung.”
Purisu igarám i Jesus tô pan, asta igbággé din ki Judas na batà i Simon Iscariote. 27 Tô igtanggap si Judas katô pan, igahuwan sikandin i Maibuyan. Igkagi si Jesus, na mà din, “Sékót nu tô lumun nu.”
28 Na, ándà kasóddóri katô duma mga disipulu tun ta lamisa ka ándin tô gunayan katô igkagi i Jesus ki Judas. 29 Su si Judas tô igsarigan katô salapì dan, kéman dan ka igsugù si Judas ébô málli ka mga ágkailanganán dan tingód ka kalimudan. Kéman katô mga duma ka igsugù ébô mággé ka salapì tun ta mga ágkayù-ayuan. 30 Na, pángnga igkan si Judas katô pan, tigkô dád igluwà sikandin tikud tun ta balé. Na, dukilám dán.

Mantu sugù

31 Na, tô igluwà si Judas, igkagi si Jesus, na mà din, “Pabantugánna na Igpamanubù, asta ukit kanak pabantugán tô Manama. 32 Atin ka pabantugán tô Manama ukit kanak, sikandin pagsik tô pabantug kanak, asta pabantugánna ikandin ka dì madugé.
33 “Mga gabatà ku, dì dán madugé dumuma a ákniyu. Agad mamasak kó kanak, asal tô kagi ku ákniyu magunawa katô igkagi ku dángngan katô mga pangulu ka Judio, na dì kó makasadun tun ta sadunan ku. 34 Duwán dán mantu sugù ku ákniyu. Paginawaé kó. Kailangan paginawaé kó iring katô ginawa ku ákniyu. 35 Atin ka ágpaginawaé kó, makasóddór tô langun manubù na mga disipulu ku sikiyu.”

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Juan 13:36-38; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34

36 Na, iginsà si Simon Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ánda é sadunan nu?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Dì ka pa makatákkás kanak tun ta sadunan ku. Asal tumalundug ka kanak tun ta tapuri álló.”
37 Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, manan ka diya makatákkás áknikó? Ikataganà ad na agad matayanna para áknikó.”
38 Igtaba si Jesus, na mà din, “Kéman nu ka ikataganà kad matayan para kanak. Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ka dì pa mukkarà tô manuk ka sállám, makatállu ka mulun na ándà ka kilala kanak.”

14

Si Jesus tô dalan tun ta Manama

1 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkasasó. Pamaké kó katô Manama. Pamaké kó pagsik kanak. 2 Marapung tô mga góddóan tun ta balé katô Ámmà

† **13:23** 13:23 Tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus, tô gó si Juan na igsulat kani libro.

ku.* Atin ka ánnà bánnal ni, diya pád mulit ákniyu. Asal madunna ébô
taganaán ku tô lugar para ákniyu. 3 Pángnga ka kataganà ku katô lugar para
ákniyu, lumónódda puman dini, asta patákkássán ku sikiyu ébô móddô kó tun
kanak. 4 Isóddóran yu tô dalan tun ta sadunan ku."
5 Igkagi si Tomas, na mà din, "Áglangngagán, ándà ké ikasóddór katô sadunan
nu. Purisu pamánnun dé ka kasóddór katô dalan?"
6 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán gó tô dalan. Sakán tô kabánnalan. Sakán
tô ágtikudan katô kantayan. Ándà manubù na makasadun tun ta Ámmà ku ka
dì mukit kanak. 7 Atin ka ikasóddór kó kanak, ikasóddór kó pagsik katô Ámmà
ku. Na, ikasóddór kód kandin, asta ikakita kód kandin."
8 Igkagi si Felipe, na mà din, "Áglangngagán, pakita nu áknami tô Ámmà nu,
asta nángngà dán yan para áknami."
9 Igkagi si Jesus, na mà din, "Felipe, idugé kid igpadumaé. Isaláabbuanna
su ándà nu pa kasóddóri ka sadanna. Tô manubù na ikakita kanak ikakita
katô Ámmà ku. Purisu isaláabbuanna su kakalyag nu na pakitanán ku ákniyu
tô Ámmà ku. 10 Iring na ándà ka bánnal na sakán dutun ta Ámmà ku, asta tô
Ámmà ku dini kanak. Agad tô ágkagin ku ákniyu, ánnà tikud kanak. Tô Ámmà
ku na dini kanak, tô gó tô áglumu ukit kanak. 11 Bánnal kó katô igkagi ku na
dutunna ta Ámmà ku, asta tô Ámmà ku dini kanak. Atin ka dì kó mánnal katô
ágkagin ku, bánnal kó kanak tingód katô mga kasaláabbuan na áglumun ku.
12 "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na mamaké kanak, tô lumun
din iring pagsik katô áglumun ku, asta sobra pa tô lumun din ka tandingán
kanak, su mulì a tun ta Ámmà ku. 13 Agad ándin tô pamuyuán yu ukit ka
ngadan ku, tô gó tô lumun ku ákniyu, ébô pabantugán tô Ámmà ku ukit katô
áglumun ku. 14 Agad ándin tô pamuyuán yu ukit ka ngadan ku, sakán tô
lumumu."

Igtandô i Jesus tô Ugis Espiritu

15 "Na, atin ka ágginawaanna ikiyu, tumanán yu tô mga sugù ku ákniyu.
16 Mamuyù a katô Ámmà ku ébô mággé sikandin ákniyu katô Taratabang na
mullas kanak, asta móddô sikandin tun ákniyu ka ándà ágtamanán. 17 Tô gó
tô Ugis Espiritu na ágtinurù ka kabánnalan. Sikandin tô dì ágtanggapán ka mga
manubù na ágtákkás ka madat ágkémun kani banuwa, su dì dan ágkita kandin,
asta dì dan makasóddór kandin. Asal sikiyu, ikasóddór kó katô Ugis Espiritu,
su ágdumaan kó ikandin, asta óddóan kó ikandin ka ándà ágtamanán.
18 "Diya tumanan ákniyu na iring na ándà ágdóppón, asal lumónódda puman
diyan ákniyu. 19 Ka dì madugé, diya puman kitanán ka duma mga manubù
nit banuwa. Asal sikiyu, kumita kó puman kanak. Su duwán kantayan ku,
bággayan kó pagsik ka kantayan. 20 Atin ka mantéya puman, makasóddór kó
na diyanna ta Ámmà ku, asta dini kó kanak, asta diyanna ákniyu.
21 "Tô manubù na maminág asta tumuman katô mga sugù ku, tô gó tô
ágginawa kanak. Tô manubù na ágginawa kanak, tô gó tô ágginawaan katô Ámmà
ku, asta ginawaan ku sikandin, asta pakita a kandin."
22 Igkagi si Judas na sangé i Judas Iscariote, na mà din, "Áglangngagán,
pamánnun nu ka kapakita áknami, asal dì ka pakita katô duma mga manubù
nit banuwa?"
23 Igtaba si Jesus, na mà din, "Tô manubù na ágginawa kanak, ágtuman
sikandin katô mga sugù ku. Ginawaan sikandin katô Ámmà ku, asta madun
ké tun kandin, asta móddô ké tun kandin. 24 Tô manubù na dì ágginawa kanak

* **14:2** 14:2 Góddóan, ó kuwarto. Balé katô Manama, ó langit.

dì ágtuman katô mga sugù ku. Tô igkagi ku ákniyu ánnà tikud dini kanak, asal tikud tun ta Ámmà ku na igpapid kanak.
25 “Ni mga kabánnalan ni igtinurù ku ákniyu róggun na kannunna pa ákniyu.
26 Asal duwán Taratabang na papiddán katô Ámmà ku ébô mullas kanak,
asta tô gó tô Ugis Espiritu. Sikandin tô tuminurù ákniyu katô langun, asta
pasampát sikandin ákniyu tingód katô langun na igtinurù ku ákniyu.
27 “Tananan ku tun ákniyu tô kasunayan ka pusung. Tô kanak kasunayan
tô bággén ku ákniyu. Dì makabággé ni banuwa katô kasunayan ka pusung
na bággén ku ákniyu. Purisu yakó ágkasasó. Yakó pagsik ágkamáddangan.
28 Igdinág yu tô igkagi ku géna ákniyu na masiggad panó, asta lumónódda
puman dini ákniyu. Atin ka ágginawaanna ikiyu, kadayawan kó, su mulì a
tun ta Ámmà ku. Sikandin tô tuu mallayat ka tandingán kanak. 29 Tô dì pa
matuman ni, taganà ad igkagi ákniyu tingód kani, ébô ka matuman, mamaké
kó. 30 Dì dán madugé tô katinurù ku ákniyu, su si Maibuyan na pangulu kani
banuwa masig dán dumunggù ébô talunna ikandin. Dì sikandin makapanalu
kanak, 31 asal ágbánnalán ku tô igsugù katô Ámmà ku kanak ébô makasóddór
tô langun manubù nit banuwa na ágginawa a katô Ámmà ku. Na, tindág kód
su panó kid.”

15

Tô butbut asta mga séngê ka paras

1 Na, igpanayun si Jesus igkagi, na mà din, “Sakán tô iring na bánnal butbut
ka séngê ka paras, asta Ámmà ku tô iring na taradóppón ka paras. 2 Tô mga
séngê dini kanak na dì ágbuuy, tô gó tô ágtampáddán din, asta tô mga séngê
dini kanak na ágbuuy, tô gó tô áglinisan din ébô tuu marapung tô mga buuy.
3 Iglinisan kód ukit ka kabánnalan na igtinurù ku ákniyu. 4 Óddô kó dini kanak,
asta móddô a tun ákniyu. Dì muuy tô séngê ka dì móddô tun ta butbut. Sikiyu
pagsik, dì kó makabuuy ka dì kó móddô dini kanak.
5 “Sakán tô iring na butbut, asta sikiyu tô iring na mga séngê ku. Atin ka
móddô tô manubù dini kanak asta móddô a diyan kandin, tô gó tô makabuuy
ka marapung. Asal atin ka ándà kó dini kanak, ándà palang malumu yu. 6 Atin
ka dì móddô tô manubù dini kanak, antugán sikandin iring na mga séngê na
magangu. Tô gó tô limudán ébô góbbón. 7 Asal ka móddô kó dini kanak, asta
taguán yu tô mga kagi ku tun ta pusung yu, mému kó mamuyù katô agad
ándin na kakalyag yu, asta tô gó tô lumun para ákniyu. 8 Ukit ka kabuuy yu
ka marapung, ágpabantugán tô Ámmà ku, asta ágpasóddórán yu na sikiyu tô
mga disipulu ku. 9 Ágginawa tô Ámmà ku kanak, asta magunawa tô ginawa
ku ákniyu. Óddô kó tun ta ginawa ku. 10 Atin ka ágtuman kó katô mga sugù ku
ákniyu, móddô kó tun ta ginawa ku, iring kanak na igtuman katô mga sugù
katô Ámmà ku, asta góddô a tun ta ginawa din.
11 “Ni gó tô igtinurù ku ákniyu ébô masakup kó tun ta kadayawan ku, su
kakalyag ku na tuu kó kadayawan. 12 Ni gó tô sugù ku ákniyu. Paginawaé kó
iring katô ginawa ku ákniyu. 13 Ni gó tô kinadakállan ka ginawa, ka maté tô
manubù na bullas katô mga rarak din. 14 Atin ka tumuman kó katô mga sugù
ku ákniyu, mga rarak ku sikiyu. 15 Tikud áknganni, dì ku sikiyu tawarán na mga
ágsuguánnán, asal tawarán ku sikiyu na mga rarak ku. Tô mga ágsuguánnán dì
pakasóddór ka ándin tô kakalyag katô amo dan. Asal sikiyu tô mga rarak ku,
su igpasóddór ku ákniyu tô langun na igtinurù katô Ámmà ku kanak. 16 Ánnà
sikiyu tô igsalin kanak, asal sakán tô igsalin ákniyu. Igsalinna ákniyu ébô

manayun kó muuy ka marapung mga buuy na dì ágkandà. Purisu agad ándin tô pamuyuán yu katô Ámmà ku ukit katô ngadan ku, bággén din ákniyu. 17 Ni gó tô sugù ku ákniyu. Paginawaé kó.”

Irrayatan tô mga sakup i Jesus

18 “Atin ka karingasaan kó katô mga gusig ka Manama nit banuwa, sampát yu na taganà a iringasaan ikandan tô ándà kó pa ikandan karingasayi. 19 Atin ka sikiyu pa tô kadumaan dan, ginawaan kó pád ikandan su magunawa kó kandan, asal ánnà kó kadumaan dan. Igsalin ku sikiyu ébô ássan kó tikud tun kandan. Purisu ágkaringasaan kó ikandan. 20 Sampát yu tô igkagi ku ákniyu, na tô állang, ánnà mallayat tô kamanubuan din ka tandingán katô amo din. Purisu atin ka igirrayat tô duma mga manubù kanak, mirrayat dan ákniyu. Atin ka igtuman dan katô ágtinuruán ku, tumuman dan pagsik katô ákniyu ágtinuruán. 21 Miringasa dan gó ákniyu na mga sakup ku, su ándà dan kasóddóri tô igpapid kanak. 22 Atin ka ándà a sadun dini asta ándà a tinurù kandan, dì dan ruudan na duwán salà. Asal áknganni dì dan makakagi na ándà salà dan. 23 Tô mga manubù na ágkaringasa kanak, ágkaringasaan dan pagsik tô Ámmà ku. 24 Atin ka ándà dan kita katô mga kasalábbuan na iglumu ku na dì malumu ka duma manubù, dì dan ruudan na duwán salà. Asal igkita dan tô mga iglumu ku, asta iringasa dan kanak asta tô Ámmà ku. 25 Ukit ka ringasa dan, ituman dán ni kagi na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
“ ‘Ándà tindággan katô ringasa dan kanak.’*

26 “Asal papiddán ku dini ákniyu tô Taratabang tikud tun ta Ámmà ku. Tô gó tô Ugis Espiritu na tuminurù ákniyu ka kabánnalan. Ka dumunggù sikandin tikud tun ta Ámmà ku, mulit sikandin katô kabánnalan tingód kanak. 27 Mulit kó pagsik katô duma mga manubù tingód kanak, su igduma kó kanak tikud tun ta katigkanayan ka katinurù ku.”

16

1 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igtinurù a ákniyu kani langun ébô dì mandà tô kapamaké yu kanak. 2 Dumunggù tô álló na péwaán kó ikandan tikud tun ta mga simbaan ka Judio. Matayan kó ka mga manubù su ukit kani kéman dan ka makatuman dan katô kakalyag ka Manama. 3 Tô gó tô lumun dan ákniyu su ándà dan ikasóddór katô Ámmà ku, asta ándà dan pagsik ikasóddór kanak. 4 Asal igtinurù ku ákniyu ni langun ébô ka irrayatan kó ikandan, makasampát kó na tô gó tô taganà igulit ku ákniyu.”

Tô áglumun katô Ugis Espiritu

“Tô igtigkané kó igtákkás kanak, ándà a tinurù ákniyu katô langun, su igduma a pa ákniyu. 5 Asal masiggad mulì tun ta Ámmà ku na igpapid kanak. Agad panówad, ándà kó kannê insà kanak tingód katô sadunan ku. 6 Iranu baling tô pusung yu tingód katô igtinurù ku ákniyu. 7 Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán pulusán yu ukit katô kapanó ku, su atin ka diya panó, dì dumunggù tô Taratabang tun ákniyu. Asal ka panówa, papiddán ku tô Taratabang tun ákniyu. 8 Ka dumunggù sikandin, pénagpáttán din tô mga manubù nit banuwa tingód katô salà dan, tingód katô nángngà áglumun tun ta saruwan ka Manama, asta tingód katô karuud. 9 Pénagpáttán din sikandan na duwán salà dan, su ándà dan pamaké kanak. 10 Pénagpáttán din tô tingód katô nángngà áglumun tun ta saruwan ka Manama, su mulì a tun ta Ámmà ku,

* **15:25** 15:25 Salmo 35:19; 69:4.

asta diyad ikiyu kitanán. 11 Pasóddórán din tô tingód katô karuud ka Manama
kandan, su igruudan si Maibuyan na pangulu kani banuwa.
12 “Marapung pa pád tô tinuruán ku ákniyu, asal dì yu pa kagpáttan. 13 Asal
ka dumunggù tô Ugis Espiritu na ágtinurù ka kabánnalan, sikandin tô pénagpát
ákniyu katô langun ka kabánnalan. Ánnà tikud tun kandin tô gulitán din ákniyu,
asal agad ándin tô dinággán din tikud tun ta Ámmà ku, tô gó tô kagin din
ákniyu, asta ulitán din ákniyu tô tingód katô dumunggù. 14 Pabantugánna
katô Ugis Espiritu, su pasóddórán din tô langun na ágtanggapán din tikud dini
kanak, 15 su igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô gó igkagiya na
pasóddórán katô Ugis Espiritu tô langun na ágtanggapán din tikud dini kanak.”

Agad rumanu kó, asal kadayawan kó

16 “Na, dì dán madugé, dì kód kumita kanak. Asal dì pagsik madugé, kumita
kó puman kanak.”
17 Na, igpénsaé tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándin tô kóbadan katô igkagi
din na dì dán madugé, dì kid kumita kandin, asal dì pagsik madugé, kumita
ki puman kandin? Ándin tô kóbadan katô igkagi din na mulì sikandin tun ta
Ámmà din?”
18 Igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin tô kóbadan katô kagi din na dì dán
madugé? Ándà ki ikagpát katô igkagi din.”
19 Isóddóran i Jesus na duwán pád insà dan kandin. Purisu igkagi sikandin,
na mà din, “Igpénsaé kó tingód katô igkagi ku géna, na dì dán madugé, dì kód
kumita kanak, asal dì pagsik madugé, kumita kó puman kanak. 20 Paminág
yu ni kagin ku ákniyu. Sumággó kó asta rumanu kó tingód katô dumunggù
kanak, asal kadayawan tô mga manubù nit banuwa. Agad rumanu kó, asal
kadayawan kó ka kumita kó puman kanak. 21 Atin ka ágpamasusu é bayi,
ágkasakitan sikandin su igdunggù dán tô álló ka kapamasusu. Asal pángnga
igpamasusu sikandin, kalingawan din dán tô kasakit tingód katô dayó din, su
imanubù tô batà din. 22 Agad ágranu kó áknganni, asal kumita a puman ákniyu.
Kadayawan puman tô pusung yu, asta ándà manubù na makakangé katô
dayó tikud tun ákniyu. 23 Ka kumita kód puman kanak, ándà dán pamuyuán*
yu kanak. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán pamuyuán yu katô
Ámmà ku ukit katô ngadan ku, bággén din ákniyu. 24 Sippang áknganni, ándà
kó pa pamuyù kandin ukit katô ngadan ku. Pamuyù kó, asta makatanggap
kó ébô tuu kó kadayawan.”

Igpanalu si Jesus katô langun nit banuwa

25 “Sippang áknganni, igtinurù a ákniyu ukit katô mga panunggiringan. Asal
dì madugé, dì kud pókitán tun ta panunggiringan tô ágtinuruán ku, su imun
kud matayyó tô tinuruán ku ákniyu tingód katô Ámmà ku. 26 Ka matuman dán
ni, sikandin tô mému pamuyuan yu ukit ka ngadan ku. Purisu ándà a kagi
na sakán tô mamuyù kandin para ákniyu, 27 su ágginawa tô Ámmà ku ákniyu
tingód katô kaginawa yu kanak, asta igbánnal kó na igpapidda katô Ámmà
ku. 28 Igpapidda katô Ámmà ku nit banuwa, asta tumanan ad kani banuwa
su mulì ad tun ta Ámmà ku.”
29 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Na, matayyó dán tô igkagi nu
su ándà nu pókiti ka panunggiringan! 30 Inagpáttan dé na ikasóddór ka katô
langun, asta ándà ka kailangan na duwán pa minsà áknikó. Purisu igbánnal
ké na igpapid ka katô Manama.”

---

* **16:23** 16:23 Pamuyuán, ó insaán.

31 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké kó gó, 32 asal duwán álló na
dumunggù, agad igdunggù dán ni, na pasállabé kó, asta mulì kó langun, su
tumanan kó kanak na sábbad ku dád man masamà. Asal duwánnù kadumaan
ku, su ágdumaanna katô Ámmà ku.† 33 Igkagiya ákniyu kani ébô duwán
kasunayan yu tingód katô kapasakup yu kanak. Irrayatan kó nit banuwa,
asal kailangan kadayawan kó, su igtalu kud tô langun madat nit banuwa.”

17

Igdasal si Jesus

1 Na, pángnga igkagi si Jesus katô mga disipulu din, iglangngag sikandin
tun ta langit, asta igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà, igdunggù dán tô oras
na igsalin nu. Pabantugga ikuna ébô pabantugán ku sikuna. 2 Igsarig nu
kanak tô pagpangulu katô langun manubù ébô makabággéya katô kantayan
na ándà ágtamanán tun ta langun manubù na igbággé nu kanak. 3 Tanggapán
dan tô kantayan na ándà ágtamanán ukit katô kasóddór dan áknikó na sikuna
dád tô bánnal Manama, asta ukit katô kasóddór dan kanak na si Jesu-Cristo
na igpapid nu. 4 Igpabantugga áknikó nit banuwa, su igtuman ku tô langun
ka sugù nu kanak. 5 Na, Ámmà, pabantugga ikuna tun ta saruwan nu iring
katô kabantug ku sayyan dalám katô igduma a áknikó tô ándà pa imuwi ni
banuwa.
6 “Igpasóddórra tingód áknikó tun ta langun kani mga manubù na igsarig
nu kanak nit banuwa. Igsalin nu sikandan, asta igbággé nu sikandan kanak,
asta igtuman dan katô sugù nu. 7 Isóddóran dan dán na tikud tun áknikó tô
langun katô igsarig nu kanak, 8 su igulit ku kandan tô kabánnalan na igsarig
nu kanak, asta igbánnal dan, asta isóddóran dan na sikuna tô bánnal igtikudan
ku. Igbánnal dan na igpapid ka kanak.
9 “Ágdasalla áknikó tingód kani mga manubù. Ánnà tingód katô langun
manubù nit banuwa, asal tingód katô mga manubù na igsarig nu kanak, su
mga sakup nu sikandan. 10 Tô langun sakup ku, tô gó tô mga sakup nu. Áknikó
tô langun dan na igsarig nu kanak, asta igpabantug ka kanak ukit kandan.
11 Na, diya móddô nit banuwa su mulì a tun áknikó. Asal tô langun sakup ta
móddô pa nit banuwa. Na, Ugis Ámmà, dóppóni nu tô langun dan na igsarig
nu kanak ébô pasábbadé dan, iring na sikita ágpasábbadé. 12 Róggun igduma
a kandan, igdóppónan ku tô langun dan na igsarig nu kanak. Igdóppónan
ku sikandan, asta ándà gó tun kandan na inandà ássa dád katô sábbad na
kailangan supakan ébô matuman tô kagi nu na igsulat tingód kandin sayyan.
13 “Na, masiggad mulì tun áknikó. Róggun na diniya pa ta banuwa, igkagiya
kani ébô kadayawan dan iring katô dayó ku. 14 Igulit ku kandan tô kagi
nu, su isóddóran ku na karingasaan dan katô mga manubù nit banuwa.
Karingasaan dan su ánnà dan sakup kani banuwa. Iring dan kanak, su ánnà
a sakup kani banuwa. 15 Igdasalla áknikó ánnà ébô kangén nu sikandan tikud
nit banuwa, asal kakalyag ku na dóppónan nu sikandan ébô dì dan matalu i
Maibuyan. 16 Ánnà dan mga sakup kani banuwa, su iring dan kanak na ánnà
sakup kani banuwa. 17 Kakalyag ku na ássan nu sikandan ébô makabánnal
dan áknikó ukit katô kabánnalan, su kabánnalan tô kagi nu. 18 Iring katô
kapapid nu kanak nit banuwa, papiddán ku sikandan tun ta kaluwagan kani
banuwa. 19 Purisu bággén ku tô sarili ku tun áknikó ébô katabangan dan,
su kakalyag ku na bággén dan gó pagsik tô sarili dan tun áknikó ukit katô
kabánnalan.

† **16:32** 16:32 Ahaán tô Zacarias 13:7.

20 “Ánnà dád ni mga sakup ta tô igdasalan ku áknikó, asal dasalan ku pagsik
tô langun manubù na mamaké kanak ukit katô kólit-ólit dan. 21 Kakalyag ku
na pasábbadé dan iring na sikita ágpasábbadé, su sikuna Ámmà tô dini kanak,
asta sakán tô diyan áknikó, ébô sikandan tô dini áknita, asta mánnal tô mga
manubù nit banuwa na sikuna tô igpapid kanak. 22 Igbággé ku kandan tô
séllaán na igbággé nu kanak, ébô pasábbadé dan iring na sikita ágpasábbadé,
23 su sakán tô diyan kandan, asta sikuna tô dini kanak. Kakalyag ku na bánnal
dan pasábbadé ébô kasóddóran katô langun nit banuwa na sikuna tô igpapid
kanak, asta ágginawaan nu sikandan iring katô kaginawa nu kanak.
24 “Ámmà, tingód katô mga manubù na igsarig nu kanak, kakalyag ku
na móddô dan duma kanak tun ta langit ébô kitanán dan tô séllaán ku na
igbággé nu kanak tingód katô kaginawa nu kanak sayyan tô ándà pa imuwi
ni banuwa. 25 Ugis Ámmà, tô mga sakup kani banuwa ándà ikasóddór áknikó,
asal isóddóran ku sikuna, asta isóddóran kani mga sakup ta na sikuna tô
igpapid kanak. 26 Igpasóddór ku sikandan tingód áknikó, asta duwán pa
pasóddórán ku kandan tingód áknikó, su kakalyag ku na paginawaé dan iring
katô kaginawa nu kanak, asta sakán tô diyan kandan.”

18

Igámmát si Jesus
Juan 18:1-11; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53

1 Na, pángnga igdasal si Jesus, igsadun sikandin asta tô mga disipulu din
tun dipag ka Wayig ka Kidron. Duwán kayun tun na igsadunan i Jesus asta
katô mga disipulu din. 2 Na, si Judas na igpammát ki Jesus, isóddóran din tô
lugar na sadunan dan, su marikit ágsadun tun si Jesus asta tô mga disipulu
din. 3 Purisu igkangé i Judas tô mga sundalo, tô mga tarabanté ka templo
na igsugù katô mallayat ka mga pangulu ka templo, asta tô mga Pariseo.
Igsadun dan tun ta kayun, asta igpid dan ka mga sulù, tarésà, asta laniban
dan. 4 Na, taganà dán isóddóran i Jesus ka ándin tô dumunggù kandin. Purisu
tô igdunggù tô mga manubù na igtákkás ki Judas, igsumar i Jesus sikandan,
asta iginsà sikandin, na mà din, “Sadan tô ágpamasakán yu?”
5 Igtaba sikandan, na mà dan, “Si Jesus na taga Nazaret.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán tô ágpamasakán yu.”
Si Judas na igpammát ki Jesus igduma katô mga sundalo. 6 Tô igdinág
dan katô igkagi i Jesus na sikandin tô ágpamasakán dan, igtalilónód dan, asta
ikalayyang dan tun ta tanà. 7 Iginsà puman si Jesus, na mà din, “Sadan tô
ágpamasakán yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Si Jesus na taga Nazaret.”
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igkagiyad ákniyu na sakán tô ágpamasakán yu.
Na, atin ka sakán tô ágpamasakán yu, pabayà yu ni duma mga manubù.”
9 Purisu ituman tô kagi na taganà din dán igdasalan, na ándà mga manubù
na igsarig ka Manama kandin na mandà.
10 Na, igtagnus si Simon Pedro katô kampilan din, igtigbas din tô állang
katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan
ta kawanan. Si Malco tô ngadan katô állang. 11 Igsapad si Jesus ki Pedro,
na mà din, “Ulì nu yan kampilan tun ta rumà, su kailangan tanggapán ku
tô kahirapan na igbággé* katô Ámmà ku kanak.”

Igpid dan si Jesus tun ki Anas

* **18:11** 18:11 Kailangan tanggapán ku tô kahirapan na igbággé, ó kailangan inámmán ku tô kopa na igbággé.

12 Na, tô mga sundalo, tô kapitan dan, asta tô mga tarabanté ka templo,
igámmát dan si Jesus, asta igbaklì dan tô bállad din. 13 Una dan igpid si Jesus
tun ki Anas, su si Anas tô ugang i Caifas na tuu mallayat ka pangulu ka templo
tô ámmé tô. 14 Si Caifas tô taganà igkagi katô mga pangulu ka Judio na madigár
ka sábbad dád tô manubù na maté ébô duwán bullas katô mga Judio.†

Igbulun i Pedro si Jesus
Juan 18:15-18; Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luc 22:54-57

15 Na, si Simon Pedro asta tô sábbad disipulu i Jesus, igtalundug dan ki Jesus.
Tô sábbad disipulu na ikilalaan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô
igtákkás ki Jesus tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo.
16 Asal si Pedro dutun ta luwà katô koral na madani tun ta sállat. Na, tô
disipulu i Jesus na ikilalaan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, iglónód
sikandin tun ta sállat katô koral, asta igkagiyan din tô bayi na ágbanté ébô
mahu si Pedro tun dalám. 17 Tô bayi na ágbanté katô sállat igkagi ki Pedro,
na mà din, “Sikuna pagsik tô sábbad disipulu katô manubù na igámmát?”

Asal igtaba si Pedro, na mà din, “Ánnà!”

18 Na, magánnó tô dukilám tô. Purisu igtabun ka apuy ukit ka uling tô mga
állang asta tô mga tarabanté ka templo ébô minadang dan. Igduma pagsik si
Pedro kandan, asta iginadang sikandin.

Iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ki Jesus
Juan 18:19-24; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luc 22:66-71

19 Na, tô tuu mallayat ka pangulu ka templo iginsà ki Jesus tingód katô mga
disipulu din, asta tingód katô ágtinuruán din. 20 Igtaba si Jesus, na mà din,
“Isóddóran katô langun manubù nit banuwa tô igkagi ku, su maragga ágtinurù
tun ta mga simbaan ka Judio asta tun ta templo na áglimudanan ka langun
Judio. Ándà ku állássi tô ágtinuruán ku. 21 Purisu yaka ginsà kanak. Madigár
pa ka minsà ka katô mga manubù na ágpaminág kanak, su isóddóran dan tô
ágtinuruán ku.”

22 Pángnga igkagi si Jesus kani, duwán sábbad tarabanté ka templo na
igsampal ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà nángngà tô taba nu
katô tuu mallayat ka pangulu ka templo.”

23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka madat tô igkagi ku, ulit nu ka ándin tô
kadattan. Asal ka bánnal tô igkagi ku, manan ka igsampalla ikuna?”

24 Na, igbaklì pa tô bállad i Jesus, asta igpapid i Anas sikandin tun ta tuu
mallayat ka pangulu ka templo na si Caifas.

Igbulun puman i Pedro si Jesus
Juan 18:25-27; Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luc 22:58-62

25 Na, iginadang si Simon Pedro. Iginsà tô mga manubù kandin, na mà dan,
“Sikuna pagsik tô sábbad disipulu din?”

Asal igbulun si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà!”

26 Taddô tô sábbad állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Sikandin
tô kataladi katô állang na igpangulan i Pedro ka talinga. Igkagi sikandin ki
Pedro, na mà din, “Sikuna tô igkita ku na ágduma kandin tun ta kayun?”

27 Igbulun puman si Pedro, asta tigkô dád igukkarà tô manuk.

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Juan 18:28-38; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Luc 23:1-5

28 Na, igpid dan si Jesus tikud tun ta balé i Caifas, asta igsadun dan tun ta
balé na igóddóan katô gobernador na igpapangulu katô gobyerno ka Roma.

† **18:14** 18:14 Ahaán tô Juan 11:49-52.

Sállám dán. Ándà ahu tô mga Judio tun ta balé katô gobernador ébô dì dan
makalapas ka sugù tingód ka kalinis, su kakalyag dan na makakan dan
tun ta Kalimudan Ka Kalabé.‡ 29 Purisu igluwà tô gobernador na si Pilato,
asta igkagi sikandin kandan, na mà din, “Ándin tô dimanda yu tingód kani
manubù ni?”
30 Igtaba sikandan, na mà dan, “Atin ka ándà madat na iglumu din, dì dé
sikandin piddán dini áknikó para ruudan nu sikandin.”
31 Igkagi si Pilato, na mà din, “Madigár ka sikiyu tô rumuud kandin tingód
ka mga sugù na ágbánnalán yu.”
Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Asal dì mému tun ta gobyerno ka Roma ka
sikami tô mimmaté ka manubù na ágruudan dé.”
32 Ilumu ni ébô matuman tô igkagi i Jesus tingód katô kapókit ka kamatayan
din.§
33 Igahu puman si Pilato tun ta balé din. Igpakangé din si Jesus, asta iginsà
sikandin, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tikud tun ta áknikó panámdám tô insà nu, ó
tikud tun ta duma manubù na igulit áknikó tingód kanak?”
35 Igtaba si Pilato, na mà din, “Ánnà a Judio. Tô mga kadumaan nu na Judio
asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo yu tô igpid áknikó dini kanak.
Ándin tô salà na iglumu nu?”
36 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ánnà nit banuwa tô ágpanguluwan ku. Atin
ka nit banuwa tô ágpanguluwan ku, matu tô mga sakup ku ébô diya ámmáttán
katô mga pangulu ka Judio. Asal ánnà nit banuwa tô ágpanguluwan ku.”
37 Igkagi si Pilato, na mà din, “Bánnal ka kannê harì?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu na harì a, su tô gó
imanubù a, asta tô gó igsadunna nit banuwa ébô mulitta katô kabánnalan.
Ágpaminág kanak tô langun na igpasakup tun ta kabánnalan.”
38 Igkagi si Pilato, na mà din, “Ándin tô kabánnalan?”

Igruudan si Jesus na matayan
Juan 18:38-19:16; Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luc 23:13-25

Na, pángnga igkagi si Pilato ki Jesus, igluwà puman si Pilato tikud tun ta balé
din, asta igkagi sikandin katô mga Judio na ilimud, na mà din, “Ándà palang
madat na igkita ku kani manubù ni. 39 Asal kada ámmé dalám ka Kalimudan
Ka Kalabé, duwán ágkémun yu na ágpaluwaán ku para ákniyu tô sábbad manubù
na igpriso. Kakalyag yu na paluwaán ku tô Harì ka mga Judio?”
40 Igullaó dan, na mà dan, “Dì mému ka sikandin, asal si Barabas!”
(Na, tulisan si Barabas.)

19

1 Na, igpapid i Pilato si Jesus, asta igpalagpás din. 2 Igpákkù katô mga sun-
dalo tô dugin balagán, asta tô gó tô igkorona dan tun ta ulu din. Igumpakan
dan sikandin ka mallutù kapa. 3 Igpadani dan tun ki Jesus, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Durungán ka na Harì ka mga Judio!”
Igsuntuk dan sikandin.
4 Igluwà puman si Pilato tikud tun ta balé, asta igkagi sikandin katô mga
manubù na ilimud, na mà din, “Na, papiddán ku sikandin kannun ákniyu ébô
kasóddóran yu na ándà palang madat na igkita ku kandin.”

---

‡ **18:28** 18:28 Atin ka mahu dan tun ta balé ka manubù na ánnà Judio, dì dan mému kuman tun ta Kalimudan Ka Kalabé. § **18:32** 18:32 Ahaán tô Juan 3:14 asta 12:32. Sayyan, gobyerno ka Roma dád tô ágmaté ka mga manubù ukit ka kapansal tun ta krus.

5 Purisu igluwà si Jesus tikud tun ta balé. Igkoronaan sikandin katô dugin
balagán, asta igumpakan sikandin katô mallutù kapa. Igkagi si Pilato, na mà
din, “Na, ni dán ni manubù!”
6 Asal tô igkita tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga tarabanté
ka templo ki Jesus, igullaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Papansali
nu sikandin tun ta krus!”
Igkagi si Pilato, na mà din, “Sikiyu tô mid kandin asta mansal kandin tun
ta krus, su sakán, ándà palang madat na igkita ku kandin!”
7 Igkagi tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Tingód katô sugù na
ágbánnalán dé, kailangan matayan sikandin, su igkagi na Batà sikandin ka
Manama.”
8 Na, tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, tuu pa imáddangan sikandin. 9 Igpid
din puman si Jesus tun dalám ka balé, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ánda
é igtikudan nu?”
Asal ándà gó taba si Jesus. 10 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Manan
ka dì ka ágtaba kanak? Isóddóran nu na makasugù a ébô paluwaán ka, asta
makasugù a ébô papansalan ka tun ta krus?”
11 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà ka papanguluwi ka Manama, dì
ka makapangulu kanak. Purisu tô manubù na igpapid kanak dini áknikó, tuu
pa madat tô salà din ka tandingán áknikó.”
12 Na, tô igdinág si Pilato katô kagi i Jesus, paluwaán din pád sikandin. Asal
igullaó tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Atin ka paluwaán nu sikandin,
ánnà ka rarak katô emperador, su tô manubù na kumagi na harì sikandin
mému na usig katô emperador.”
13 Na, tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, igpid din si Jesus tun ta luwà asta
igunsad tun ta ágruudanan na ágngadanan Tindágganan Batu, asta ágngadanan
Gabbata tun ta kinagiyan ka Hebreo. 14 Na, tô álló tô, álló ka kataganà dan
katô Kalimudan Ka Kalabé. Tô masig dán malássád tô álló, igkagi si Pilato katô
mga manubù na ilimud, na mà din, “Na, ni gó tô harì yu!”
15 Asal igullaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Pamatayi nu
sikandin! Papansali nu sikandin tun ta krus!”
Igkagi si Pilato, na mà din, “Papansalan ku tô harì yu tun ta krus?”
Igtaba tô mallayat ka mga pangulu ka templo, na mà dan, “Ándà duma harì
dé, asal tô dád emperador.”
16 Na, igbággé i Pilato si Jesus tun kandan ébô pansalan sikandin tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Juan 19:17-27; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43

17 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus, asta igpatiang dan kandin tô krus
na pansalan kandin. Igsadun dan tun ta lugar ágngadanan Bóngó-bóngó na
ágngadanan Golgota tun ta kinagiyan ka Hebreo. 18 Dutun igpansalan dan si
Jesus tun ta krus. Duwán duwa manubù na igpansalan tun ta krus dadan tun
ta kilidan din, asta si Jesus tô tun ta tángngaan dan. 19 Duwán igsulat i Pilato na
igpatagù din tun ta krus na ágkabasa, “SI JESUS NA TAGA NAZARET, TÔ HARÌ
KA MGA JUDIO.” 20 Marapung tô mga Judio na igbasa katô igsulat, su tô lugar
na igpansalan ki Jesus madani tun ta lunsud ka Jerusalem. Igsulat yan tun ta
tállu klasi ka kinagiyan, na Hebreo, Latin, asta Griego. 21 Igkagi tô mallayat
ka mga pangulu ka templo ki Pilato, na mà dan, “Yaka nu ágsulati tô kagi, ‘Tô
Harì ka mga Judio.’ Asal sulat nu tô kagi, ‘Igkagi sikandin na Harì ka mga
Judio.’ ”
22 Igtaba si Pilato, na mà din, “Tô gó tô igsulat ku, asta dì kud bullasan.”

23 Tô igpansal tô mga sundalo ki Jesus tun ta krus, igkangé dan tô mga
umpak din, asta igtalad-talad dan ka áppat ébô duwán para katô tagsábbad-
sábbad kandan. Igkangé dan pagsik tô umpak din na inabál asta ándà
tinábbiran. 24 Purisu igpatóngkóé dan, na mà dan, “Dì ta bissén ni, asal rumipa
ki ébô kasóddóran ta ka sadan tô makatigatun.”
Ukit katô karipa dan, ituman tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na,
“Talad-taladán dan tô mga umpak ku,
asta ripan dan tô umpak ku.”*
Tô gó tô iglumu katô mga sundalo.
25 Na, duwán mga gabayi na igtindág madani tun ta krus na igpansalan ki
Jesus. Ni gó sikandan, tô innà i Jesus, tô tábbé katô innà din, si Maria na duma
i Clopas, asta si Maria na taga Magdala. 26 Tô igkita si Jesus katô innà din asta
katô sábbad disipulu na ágginawaan din madani tun kandin, igkagi sikandin
katô innà din, na mà din, “Innà, sikandin dán gó tô batà nu!”
27 Na, igkagi si Jesus katô disipulu din, na mà din, “Sikandin dán gó tô innà
nu!”
Tikud katô álló tô, igpóddô katô disipulu tô innà i Jesus tun ta kandin balé.

Inaté si Jesus
Juan 19:28-30; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49

28 Na, tô ikasóddór si Jesus na ipángnga din dán tô langun, ébô tumanán
din tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, igkagi sikandin, na mà din,
“Ágkatákkanganna.”† 29 Duwán linipung na igdalámman ka bino na igbaláttan
ka wayig. Igarám dan tô espungha na igtakós tun ta panga katô kayu isupu,
asta igtayó dan tun ta babbà i Jesus. 30 Pángnga inanaman i Jesus, igkagi
sikandin, na mà din, “Ipángnga dán.”
Na, igunduk si Jesus, asta igsarig din tô espiritu din tun ta Ámmà din.

Igbunù tô kilidan i Jesus

31 Na, masig dán sumalláp tô álló na kataganà dan katô álló ka kapaginawa.
Dì mému tananan tun ta krus tô lawa katô mga inaté dalám ka álló ka
kapaginawa, asta simag dán tô álló ka kapaginawa na tuu dan ágrespetowan.
Purisu igpédu-édu dan ki Pilato na papantigan din tô paa katô mga igpansalan
tun ta krus‡ ébô kangén tô lawa dan. 32 Purisu igsadun tô mga sundalo, asta
igpantigan dan tô paa katô sábbad manubù asta tô paa katô ássa manubù na
igpansalan madani tun ki Jesus. 33 Asal tô igdunggù dan tun ki Jesus, asta
tô igkita dan na inaté dán sikandin, ándà dan pantigi tô kandin paa. 34 Asal
duwán sábbad sundalo na igbunù katô kilidan i Jesus ka pangidù, asta tigkô
dád igarus tô dipanug asta wayig. 35 (Igkita ku ni langun na igulit ku ákniyu,
asta ágkasarigan tô kagi ku. Isóddóran ku na bánnal ni ilumu ébô mamaké kó
pagsik.) 36 Inému ni ébô matuman tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
“Ándà palang tullan din na pantigan.”§
37 Duwán ássa tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
“Sállággán dan tô igbunù dan.”*

Tô kalábbáng ki Jesus
Juan 19:38-42; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56

38 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Jose na taga Arimatea na
igpamaké ki Jesus, asal gállássán dád tô kapamaké din su ágkamáddangan

---

* **19:24** 19:24 Salmo 22:18. † **19:28** 19:28 Ahaán tô Salmo 22:15; 69:21. ‡ **19:31** 19:31 Pantigan tô paa dan ébô sékót dan maté. § **19:36** 19:36 Exodo 12:46; Numeros 9:12; Salmo 34:20. * **19:37** 19:37 Zacarias 12:10.

sikandin katô mga pangulu ka Judio. Igpédu-édu si Jose tun ki Pilato ébô kangén din tô lawa i Jesus, asta ignunugan i Pilato. Purisu igsadun si Jose, asta igkangé din tô lawa i Jesus. 39 Igtákkás kandin si Nicodemo na igsadun tun ki Jesus ka dukilám dángngan. Igpid din tô mga kaliman (50) kilo ka pamammut bawì na ágngadanan mira asta aloe na igpagbalát. 40 Igkangé dan tô lawa i Jesus, asta igtángngás dan ka mapputì óggét apil tô mga pamammut, su tô gó tô ágkémun ka mga Judio ka lábbángngán dan tô inaté. 41 Duwán kayun madani tun ta lugar na igpansalan ki Jesus, asta duwán lábbángngan na mantu igkaliyan tun ta pangpang asta ándà pa kalábbángngi. 42 Tô gó tô igpadággaan dan katô lawa i Jesus, su madani tô lábbángngan, asta simag tô álló ka kapaginawa katô mga Judio.

20

Inanté puman si Jesus
Juan 20:1-10; Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luc 24:1-12

1 Na, sállám ka Linggo, tô mangittáng pa, igsállám si Maria na taga Magdala, asta igsadun sikandin tun ta lábbáng. Igkita din na taganà dán inéwà tô dakál batu na igsagpáng katô lábbáng. 2 Purisu igpalaguy sikandin na igsadun tun ki Simon Pedro asta tun ta sábbad disipulu na ágginawaan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkangé dan tô lawa katô Áglangngagán tikud tun ta lábbáng, asta ándà dé kasóddóri ka ánda tô igpiddan dan kandin.”

3 Na, igtindág si Pedro asta tô sábbad disipulu, asta igsadun dan tun ta lábbáng. 4 Igpalaguy tô duwa dan, asal ikóna tô sábbad disipulu ki Pedro, asta sikandin tô una igdunggù tun ta lábbáng. 5 Igkógó-kógó sikandin ébô sumállág sikandin tun dalám, asta igkita din tô mapputì óggét, asal ándà sikandin ahu. 6 Ikatalundug si Simon Pedro na igdunggù, asta igahu sikandin tun dalám katô lábbáng. Igkita din dutun tô mapputì óggét 7 asta tô panyù na taganà igtángngás katô ulu. Asal tô panyù ilulun asta inassa tikud tun ta mapputì óggét. 8 Na, igahu pagsik tô disipulu na una igdunggù, igkita din tô langun asta igbánnal sikandin na inanté si Jesus. 9 Su sippang katô álló tô, ándà pa kagpátti katô mga disipulu tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na kailangan manté puman si Jesus. 10 Na, igpanggulì tô duwa disipulu tun ta balé dan.

Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala
Juan 20:11-18; Mat 28:9-10; Mar 16:9-11

11 Asal igtindág pa si Maria na taga Magdala tun ta luwà katô lábbáng, asta igsággó sikandin. Róggun igsággó si Maria, igkógó-kógó sikandin ébô sumállág tun dalám. 12 Igkita din tô duwa panaligan na gumpak ka mapputì. Igunsad dan tun ta igpadággaan katô lawa i Jesus, na tô sábbad dadan tun ta ulu, asta tô sábbad dadan tun ta paa. 13 Iginsà sikandan katô bayi, na mà dan, “Manan ka ágsággó ka?”

Igtaba si Maria, na mà din, “Su igkangé dan tô lawa katô Áglangngagán ku, asta ándà ku kasóddóri ka ánda tô igpiddan kandin.”

14 Tô igkagi si Maria, igsérê sikandin, asta igkita din si Jesus na igtindág tun ta bókkóg din, asal ándà din kilalayi. 15 Iginsà si Jesus katô bayi, na mà din, “Manan ka ágsággó ka? Sadan tô ágpamasakán nu?”

Su kéman i Maria ka sikandin tô taradóppón katô kayun, igkagi sikandin, na mà din, “Sir, atin ka sikuna tô igkangé katô lawa din, ulitiya ka ánda tô igpiddan nu, ébô kangén ku.”

16 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Maria.”

Purisu igtubang si Maria tun kandin, asta igkagi sikandin ka kinagiyan ka Hebreo, na mà din, “Raboni!” (Tô kóbadan, Taratinurù.)
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yaka gawid kanak, su ándà a pa kabatun tun ta Ámmà ku. Asal sadun ka tun ta mga kataladi ku, asta ulit ka kandan na madunna pa tun ta Ámmà ku asta Ámmà yu, tun ta Manama ku asta Manama yu.”
18 Purisu igsadun si Maria na taga Magdala tun ta mga disipulu i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita ku tô Áglangngagán!”
Na, igulit i Maria kandan tô langun katô igkagi i Jesus kandin.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Juan 20:19-23; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49

19 Na, tô dukilám katô álló ka Linggo, ilimud tô mga disipulu i Jesus tun ta sábbad balé na igsagpángngan tô sállat, su imáddangan dan katô mga pangulu ka Judio. Tigkô dád igdunggù si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.”
20 Na, tô igkagi sikandin, igpakita din kandan tô mga bállad din asta tô kilidan din. Idayawan tô mga disipulu din su igkita dan tô Áglangngagán.
21 Igkagi puman si Jesus, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu. Iring katô kapapid katô Ámmà ku kanak, papiddán ku pagsik sikiyu.”
22 Pángnga igkagi si Jesus kani, igidupan din sikandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap yu tô Ugis Espiritu. 23 Atin ka pasinsiyaan yu tô salà ka manubù, ipasinsiyaan dán sikandin. Asal ka dì yu pasinsiyaan tô salà ka manubù, ándà sikandin kapasinsiyayi.”

Igpakita si Jesus ki Tomas

24 Na, si Tomas na ágngadanan pagsik Dáppi, sikandin tô sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus. Tô igpakita si Jesus katô mga disipulu din, ándà diyan si Tomas. 25 Purisu igkagi tô duma mga disipulu ki Tomas, na mà dan, “Igkita dé tô Áglangngagán.”
Asal igkagi si Tomas, na mà din, “Atin ka dì ku makita tô amù ukit katô pansal tun ta bállad din, asta ka dì ku méram ka tintudù ku tô amù ukit katô pansal tun ta bállad din, asta ka dì ku méram ka bállad ku tô amù ukit katô pangidù tun ta kilidan din, diya mánnal na inanté puman sikandin.”
26 Pángnga ka sábbad linggo, ilimud puman tô mga disipulu i Jesus tun ta balé, asta dutun pagsik si Tomas. Agad igsagpángngan tô sállat, asal tigkô dád igdunggù si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.”
27 Na, igkagi si Jesus ki Tomas, na mà din, “Iram nu ka tintudù nu, asta ahà nu ni bállad ku. Iram nu ka bállad ni kilidan ku. Yaka ágduwa-duwa, asal pamaké kad kanak.”
28 Asal igkagi si Tomas, na mà din, “Sikuna tô Áglangngagán ku! Sikuna tô Manama ku!”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka su igkita ka kanak. Kadayawan tô mga manubù na mamaké agad ándà dan kita kanak.”

Tô gunayan katô kasulat i Juan

30 Na, marapung pa tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus na igkita katô mga disipulu din, asal ándà ku sulati tô langun nit libro ni. 31 Asal igsulat ku ni ébô mánnal kó na si Jesus tô Mesiyas asta tô Batà ka Manama. Atin ka mamaké kó kandin, bággayan kó ka kantayan na ándà ágtamanán.

21

Igpakita si Jesus katô pittu disipulu din

1 Na, igpakita puman si Jesus katô mga disipulu din tun ta ligad ka Ranó ka
Tiberias. Mulitta ákniyu tingód katô kapakita din kandan. 2 Ilimud tô mga
disipulu i Jesus. Ni gó sikandan, si Simon Pedro, si Tomas na ágngadanan
pagsik Dáppi, si Natanael na taga Cana na sakup ka probinsya ka Galilea,
tô duwa gabatà i Sebedeo, asta duwán duwa ássa disipulu i Jesus. 3 Igkagi
si Simon Pedro, na mà din, “Mamukutta.”*
Igkagi tô duma mga disipulu, na mà dan, “Mákkás ké áknikó.”
Igsadun dan tun ta ranó, asta igsaké dan ka barangé. Agad igladé dan ka
dukilám, asal ándà palang inaggut dan.
4 Na, pagkasállám, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó, asal ándà kilala tô
mga disipulu kandin. 5 Igtawar si Jesus kandan, na mà din, “Mga rarak ku,
duwán inaggut yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà palang.”
6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dabù yu puman tô pukut dadan ta kawanan,
asta duwán maggut yu.”
Purisu igdabù dan tô pukut dan. Asal tô igbugkut dan, ándà dan kaggán
tô pukut, su marapung tô mga sáddà na inaggut dan. 7 Tô disipulu na tuu
ágginawaan i Jesus, igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, “Sikandin gó tô
Áglangngagán!”
Tô ikasóddór si Simon Pedro na sikandin tô Áglangngagán, igumpak
sikandin, su igláb bas sikandin ka umpak dalám ka kadabù dan katô pukut.
Igláttu si Pedro tun ta ranó.† 8 Asal igtalundug tô duma mga disipulu na
igsaké katô barangé. Igbugkut dan tô pukut na ipánnù ka sáddà, su madani
dan tun ta ligad ka ranó, na mga kasiyawan (90) dád metros tô kadiyù.
9 Na, tô igpónóg dan tun ta tanà, igkita dan tô baga ka uling, asta duwán
mga sáddà na igtug asta pan. 10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pid yu dini tô mga
sáddà na inaggut yu géna.”
11 Purisu igpénék si Simon Pedro tun ta barangé, asta igbugkut din tô pukut
tun ta tanà. Ipánnù tô pukut dan ka mga magdakál sáddà, na sábbad gatus
kaliman tállu (153) tô langun. Agad tuu marapung tô sáddà, asal ándà kabissé
tô pukut dan. 12 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun kó dini, asta pamahaw
kó.”
Na, ándà disipulu na iginsà ki Jesus ka sadan sikandin, su isóddóran dan
na sikandin tô Áglangngagán. 13 Na, igpadani si Jesus katô baga, igkangé din
tô pan asta tô sáddà, asta igbuwat din kandan. 14 Tô gó tô ikatállu kapakita i
Jesus katô mga disipulu din pángnga katô kanté din puman.

Igkagiyan i Jesus si Pedro

15 Na, pángnga dan igpamahaw, iginsà si Jesus ki Simon Pedro, na mà din,
“Simon na batà i Juan, tuu dakál tô ginawa nu kanak ka tandingán kani
duma?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó, Áglangngagán. Isóddóran nu na ágginawaan
ku sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup
kanak.”
16 Iginsà puman si Jesus ka ikaduwa, na mà din, “Simon na batà i Juan,
dakál tô ginawa nu kanak?”

---

* **21:3** 21:3 Tô taraággut ka sáddà ággamit ka pukut. † **21:7** 21:7 Igláttu si Pedro tun ta ranó ébô makóna sikandin tun ta tanà.

Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó, Áglangngagán. Isóddóran nu na ágginawaan ku sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak.”
17 Iginsà puman si Jesus ka ikatállu, na mà din, “Simon na batà i Juan, ágginawa ka kanak?”
Na, iranu si Pedro su iginsà si Jesus kandin ka ikatállu ka ágginawa sikandin ki Jesus. Igtaba si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, isóddóran nu tô langun. Isóddóran nu na tuu ku ágginawaan sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak.
18 Paminág nu ni kagin ku áknikó. Tô mallaki ka pa, sikuna dád tô gumpak katô áknikó lawa, asta sikuna dád tô ágsalin ka ánda é ágsadunan nu. Asal ka matugál kad, dáppan nu tô bállad nu ébô bagkássán katô duma mga manubù, asta piddán ka ikandan tun ta dì nu kakalyag.”
19 (Tô gó tô igkagi i Jesus ébô pasóddórán din ki Pedro ka ándin tô kapókit ka kamatayan i Pedro ébô pabantugán tô Manama.)
Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

Si Jesus asta si Juan

20 Na, igsérê si Pedro, asta igkita din tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus. Sikandin tô igpadani tun ki Jesus dángngan tô igkan dan, asta iginsà sikandin katô Áglangngagán ka sadan tô pammát kandin. 21 Na, iginsà si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ándin tô tingód kandin?”
22 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka kakalyag ku na dì sikandin maté sippang katô álló ka lumónódda, ándà labut nu kanan. Tákkás ka kanak!”
23 Purisu igpólité tô mga kataladi na dì maté tô disipulu tô. Asal ánnà yan tô igkagi i Jesus, su tô igkagi din, na mà din, “Atin ka kakalyag ku na dì sikandin maté sippang katô álló ka lumónódda, ándà labut nu kanan.”
24 Sikandin tô disipulu na igulit asta igsulat kani langun, asta isóddóran ta na bánnal tô igulit din.

Ándà kasulat tô langun

25 Na, marapung pa tô iglumu i Jesus na ándà ku kasulat kannun ta libro, su atin ka sulatán tô langun, panámdám ku na ándà basì lugar nit banuwa ébô taguan katô langun libro na masulat.

Mga Lumu
Katô Mga Apostoles

Una Basan

Si Lucas tô igsulat kani libro, asta ni gó ni ikaduwa na igsulat din ki Teofilo. Ágkangadanan manubù si Teofilo.

Igsulat si Lucas tingód ka mga lumu katô mga apostoles na igpasadun i Jesus tun ta kaluwagan ka banuwa ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán. Tagnà igulitan dan tô mga unawa dan na Judio, yan pa igulitan dan tô mga manubù na ánnà Judio sippang na igdunggù dan tun ta madiyù mga lunsud.

Igsulat pagsik si Lucas tingód katô Ugis Espiritu na igpapid ka Manama. Ukit ka tabang katô Ugis Espiritu, ikatuman dan katô igsugù i Jesus kandan.

Si Lucas tô sábbad kadumaan i Pablo tô igsadun sikandin tun ta mga banuwa ébô mulit-ulit tingód ki Jesu-Cristo. Agad dalám ka igpriso si Pablo tun ta lunsud ka Roma, ándà tanani i Lucas sikandin.

1 Teofilo na ágginawaan ku. Igsulat ku áknikó dángngan tingód katô langun
ka iglumu i Jesus asta igtinurù din tikud tun ta katigkanayan katô iglumu din
2-3 sippang ka ibatun sikandin tun ta langit. Tô ándà pa kabatun, duwán mga
sugù na igkagi i Jesus ukit katô Ugis Espiritu tun ta mga apostoles na taganà
igsalin din. Pángnga inaté asta inanté puman sikandin, igpakita sikandin
tun ta mga apostoles dutun ta ássa-ássa kapókit dalám ka kappatan (40) álló.
Purisu isóddóran dan na bánnal inanté sikandin su igkita dan, asta igtinurù
sikandin tingód katô pagpangulu ka Manama.

4 Na, róggun ka igduma* si Jesus kandan, igtalan sikandin na dì dan pa
miwà tikud tun ta Jerusalem, su igkagi sikandin, na mà din, “Kailangan
mangat kó katô Ugis Espiritu na igtandô† katô Ámmà Manama, su tô gó tô
taganà igulit ku ákniyu. 5 Dángngan, ukit ka wayig tô kabunyag i Juan, asal dì
madugé bunyagan kó ukit ka Ugis Espiritu.”

Ibatun si Jesus tun ta langit

6 Na, tô ilimud tô mga apostoles, iginsà dan ki Jesus, na mà dan,
“Áglangngagán, ni dán gó tô timpo na lónódán nu tô pagpangulu katô mga
rubbad i Israel?”

7 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà kailangan na kasóddóran yu tingód katô
álló na igsalin katô Ámmà ka kadángngan matuman, su tô Ámmà ku tô igsalin
katô álló na matuman tikud tun ta kandin kakalyag. 8 Asal makatanggap kó
katô katulusan ka dumunggù tô Ugis Espiritu tun ákniyu, asta makólit-ólit kó
tingód kanak tun ta lunsud ka Jerusalem, tun ta kaluwagan ka mga probinsya
ka Judea asta Samaria, asta sippang tun ta kaluwagan kani banuwa.”

9 Na, pángnga igkagi sikandin kani, ibatun si Jesus tun ta langit. Róggun
ágsállág dan ki Jesus na ágkabatun, isidalungan sikandin ka sagulapun.
10 Róggun ágsállág dan katô kabatun din tun ta langit, tigkô dád igpakita tô
duwa gamama‡ na mapputì é kapa na ágtindág madani tun kandan. 11 Igkagi
tô gamama, na mà dan, “Sikiyu na taga Galilea, yakód áglangngag. Ibatun dán
si Jesus tun ta langit, asal lumónód puman sikandin dini na magunawa katô
kéwà din na igkita yu nigó.”

---

* **1:4** 1:4a Igduma, ó igkan. † **1:4** 1:4b Ahaán tô Juan 14:15-17; 15:26; 16:7-8,13-15. ‡ **1:10** 1:10 Tô duwa gamama, tô gó tô mga panaligan ka Manama.

Igsalin katô mga apostoles tô bullas ki Judas

12 Purisu igulì tô mga apostoles tun ta Jerusalem tikud tun ta Pabungan ka
Olibo. Na, mga sábbad dád kilometro tô kadiyù katô pabungan tikud tun ta
lunsud ka Jerusalem. 13 Na, tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, ilimud dan
tun ta kuwarto katô balé na igóddóan dan. Na, tô mga manubù na ilimud,
sikandan si Pedro, si Juan, si Santiago, si Andres, si Felipe, si Tomas, si
Bartolome, si Mateo, si Santiago na batà i Alfeo, si Simon na magani, asta si
Judas na batà katô sangé i Santiago. 14 Inalayun ágpalimudé asta ágpasábbadé
tô langun dan na ágdasal tun ta Manama. Igapil pagsik tô mga gabayi asta si
Maria na innà i Jesus, asta tô mga kataladi i Jesus.
15 Na, duwán sábbad álló, ilimud tô mga ágpampamaké, asta mga sábbad gatus
duwa pulù (120) sikandan. Igtindág si Pedro, 16 asta igkagi sikandin, na mà
din, “Mga kataladi na Judio, igpasulat katô Ugis Espiritu ki David sayyan
tingód ki Judas na igpid katô mga manubù na igámmát ki Jesus. Ituman dán
ni su kailangan matuman tô kagi ka Manama. 17 Bánnal si Judas tô kadumaan
ta, su sikandin tô ágtabang kani áglumun ta.”
18 (Na, tô salapì na igbággé ki Judas tingód katô kapammát din ki Jesus,
tô gó tô igbayad katô tanà.§ Na, igtuppas si Judas na iguna é ulu, igbáttu tô
gátták din, igluwà tô bituka din, asta inaté sikandin. 19 Na, isóddóran ni katô
langun manubù tun ta Jerusalem. Purisu ágngadanan tô tanà na Akeldama
tun ta kinagiyan dan. Tô kóbadan kani, “Tanà ka Dipanug.”)
20 Igpanayun si Pedro igkagi, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama tun ta
libro ka Salmo,
“ ‘Pabayaán din tô góddóan din. Ándà manubù na móddô kani.’*
Duwán pagsik igsulat,
‘Duwán mullas kandin.’†
21-22 Purisu kailangan salinán dé tô bullas ki Judas ébô mulit-ulit na si Jesus
tô inanté puman. Kailangan salinán tô manubù na inalayun ágtákkás áknami
dángngan dalám ka igduma tô Áglangngagán na si Jesus áknami tikud tun ta
kabunyag i Juan ki Jesus sippang ka ibatun sikandin tun ta langit.”
23 Purisu igpasulat dan tô ngadan katô duwa manubù, na si Matias asta si
Jose Justo na ágngadanan ki Barsabas. 24 Na, igdasal dan tun ta Manama, na
mà dan, “Áglangngagán, isóddóran nu tô pusung katô langun manubù. Purisu
pasóddór nu áknami ka sadan kani duwa tô igsalin nu 25 na bullas ki Judas
tun ta áglumun dé na mga apostoles, su igtananan i Judas tô lumu din, asta
igsadun sikandin tun ta lugar na nángngà kandin.”
26 Pángnga igdasal dan, igripa dan, asta si Matias tô isalin. Inému sikandin
na kadumaan katô sapulù sábbad (11) apostoles.

2

Igdunggù tô Ugis Espiritu

1 Na, tô igdunggù tô álló ka kalimudan na ágngadanan Pentecostes, ilimud
dan tun ta sábbad lugar. 2 Tigkô dád duwán dagunután tikud tun ta langit
iring na tuu mabákkár karamag. Tô dalám katô balé na ilimudan dan ipánnù
katô dagunután. 3 Na, igkita dan tô iring na rágrág ka apuy na igpabówwó
tun ta tagsábbad-sábbad kandan. 4 Na, ipánnù dan langun katô Ugis Espiritu,
asta igpangkagi dan katô ássa-ássa kinagiyan na ánnà kandan kinagiyan, su
igpakagi dan katô Ugis Espiritu.

---

§ **1:18** 1:18 Tô salapì na igulì i Judas tun ta mga ágpangulun ka templo, tô gó tô igbayad katô tanà. Ahaán tô Mateo 27:3-8. * **1:20** 1:20a Salmo 69:25. † **1:20** 1:20b Salmo 109:8.

5 Na, tun ta Jerusalem, marapung tô mga Judio na ágbánnal ka Manama
asta tikud dan tun ta ássa-ássa mga lugar nit banuwa. 6 Tô igdinág dan katô
gótép tun dalám katô balé, tuu marapung tô mga manubù na igpadángngané
na igpadani. Tuu dan isaláббuan, su tô tagsábbad-sábbad kandan igdinág
katô kandin kinagiyan na ágkagin katô mga ágpamaké ki Jesus. 7 Purisu tuu
isaláббuan tô mga manubù. Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Tikud gó
tun ta Galilea tô langun dan. 8 Manan ka pakakagi dan katô áknita mga
kinagiyan? 9 Marapung tô mga banuwa na igtikudan ta, su duwán mga
taga Partia, taga Media, asta taga Elam. Duwán mga manubù tikud tun ta
Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, asta Asia. 10 Duwán mga manubù
tikud tun ta Frigia, Pamfilia, Ehipto, asta mga lunsud tun ta Libya na isakup
ka Cirene. Duwán mga unawa ta na Judio tikud tun ta lunsud ka Roma asta
mga ánnà Judio na ágtuman katô mga ágkémun ta na Judio. 11 Duwán mga taga
Creta asta taga Arabia. Asal tuu ta inagpáttan tô gulitán katô mga taga Galilea
tingód ka mga kasaláббuan na iglumu ka Manama, su ikakagi dan katô ássa-
ássa kinagiyan ta.”
12 Tuu dan isaláббuan, asta ágkataláng dan. Purisu igpénsaé dan, na mà dan,
“Ándin ni ilumu?”
13 Asal duwán ássa mga manubù na igyamà-yamà kandan, na mà dan,
“Ágkalasing ni mga manubù ni!”

Igtinurù si Pedro tingód katô katumanan katô igtandô ka Manama

14 Na, igtináág si Pedro na duma katô sapulù sábbad (11) apostoles. Igkagi
si Pedro ka mabákkár tun ta langun manubù na ilimud, na mà din, “Sikiyu
na mga Judio asta tô langun yu kannun ta Jerusalem, paminág kó kanak, su
duwán kagin ku ákniyu. 15 Ánnà nángngà tô panámdám yu na ágkalasing ni mga
manubù ni. Ánnà, su atin ka minám tô manubù, dì pa malasing, su alas nuybe
pa ka sállám. 16 Asal ássa ni ilumu ni, su ituman dán tô kagi na igsulat katô
propeta ka Manama sayyan na si Joel, na mà din,
17 “ ‘Ni gó tô kagi ka Manama. Atin ka masig dán tô ágtamanán kani banuwa,
bággén ku tô Ugis Espiritu tun ta langun manubù. Purisu tô mga
gabatà yu pakagin ku katô kagi ku. Duwán pakitanán ku tun ta mga
mallaki yu. Patagénáppán ku tô mga tugál. 18 Tô álló tô, bággén ku
tô Ugis Espiritu tun ta langun na ágbánnal kanak, agad gamama asta
gabayi. Pakagin ku sikandan katô kagi ku. 19 Pakitanán ku tô mga
kasaláббuan tun ta langit asta nit banuwa ukit ka dipanug, apuy asta
ábbál. 20 Kumangittáng tô álló. Kumallutù tô bulan iring na dipanug.
Matuman ni ka dì pa rumuud tô Áglangngagán ta katô langun manubù.
Tô gó tô álló na tuu pa makamáddang asta mabantug. 21 Asal makaluwà
tikud tun ta supak na ándà ágtamanán tô langun manubù na ágtawar tun
ta Áglangngagán ta.’ ”*
22 Igpanayun si Pedro igkagi, na mà din, “Na, mga unawa ku na mga
rubbad i Israel, paminág kó kani ágkagin ku. Si Jesus na taga Nazaret tô
igpapid ka Manama. Igpasóddór ni ákniyu ukit katô ilumu ka katulusan din,
mga kasaláббuan, asta mga pató na ágkatuman na ilumu ka Manama ukit ki
Jesus dini ákniyu. Isóddóran yud ni. 23 Na, si Jesus tô igbággé tun ta bállad yu
ukit katô taganà plano asta sinóddóran ka Manama. Igpamatayan yu si Jesus,
su igpansalan yu sikandin tun ta krus ukit katô madat mga manubù, 24 asal
iganté puman ka Manama si Jesus ukit katô kapaluwà din kandin tikud tun

* **2:21** 2:17-21 Joel 2:28-32.

ta hirap ka kamatayan, su dì makawid tô kamatayan kandin. 25 Su igsulat si
David na kamónaan ta tingód ki Jesus, na mà din,
“ ‘Inalayun ku ágsállággán tô Áglangngagán tun ta saruwan ku, su inalayun
sikandin ágduma kanak ébô diya masasó. 26 Purisu tuuwa idayawan,
asta ágdurungán ku sikandin. Su agad maté ni lawa ku, asal duwán pa
gimanan ku, 27 su diya ikuna pabayaán tun ta Hades.† Dì mému áknikó
ka maróddóg ni lawa ku, su sakán dád tô sábbad Ugis na ágginawaan nu.
28 Igpakita nu kanak tô gukitan na madun tun ta kantayan. Tuuwa
idayawan su ágdumaanna ikuna.’ ”‡
29 Na, igpanayun igkagi si Pedro, na mà din, “Mga kataladi na Judio,
isóddóran yu ni kagin ku ákniyu tingód katô kamónaan ta sayyan na si David.
Sikandin gó tô inaté, asta iglábbáng tô lawa din tun ta takub, asta iróddóg
sikandin. Taddô pô tô iglábbángngan kandin sippang áknganni. 30 Su propeta si
David, isóddóran din tô igtandô katô Manama kandin na imun harì tô sábbad
rubbad din, asta mangulu tun ta tapuri álló iring ki David.§ 31 Igpasóddór ki
David tô katumanan katô tandô. Purisu igkagi sikandin tingód katô kanté
puman katô Mesiyas, su mà din,
“ ‘Dì sikandin pabayaán tun ta Hades. Dì mému tun ta Manama ka maróddóg
tô lawa din.’*
32 Na, si Jesus tô iganté puman ka Manama, asta igkita ké langun na inanté
puman sikandin. 33 Inému dán si Jesus na mallayat tun ta langit, asta igunsad
sikandin dadan tun ta kawanan katô Ámmà din. Pángnga igtanggap si Jesus
katô Ugis Espiritu na igtandô ka Manama, igbággayan ki ikandin katô Ugis
Espiritu. Tô gó tô igkita yu asta igdinág yu. 34 Tô igkagi i David ánnà tingód
katô kandin lawa, su tô lawa i David ándà kabatun tun ta langit, asal igkagi si
David sayyan,
‘Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan
ku 35 sippang ka manaluwa katô mga usig nu asta pabánnalán ku
sikandan áknikó.’†
36 Purisu sikiyu na mga rubbad i Israel, kailangan kasóddóran yu langun na
agad igpansalan yu si Jesus tun ta krus, asal igimu ka Manama sikandin na
Mesiyas asta Áglangngagán.”
37 Na, tô igdinág katô mga manubù tô igkagi i Pedro, tuu ikálláng tô pusung
dan. Iginsà dan ki Pedro asta katô duma mga apostoles, na mà dan, “Mga
kataladi, ándin tô nángngà lumun dé?”
38 Igtaba si Pedro, na mà din, “Rákkád kó katô mga salà yu. Pabunyag kó
tingód katô kapasakup yu ki Jesu-Cristo. Pasinsiyaan ka Manama tô salà yu,
asta bággén din tô Ugis Espiritu tun ákniyu. 39 Igtandô katô Áglangngagán na
Manama ta na bággén din tô Ugis Espiritu tun ákniyu, tun ta mga gabatà yu,
asta tun ta mga manubù na madiyù ébô bággayan din tô langun manubù na
ágsalinán din.”‡
40 Marapung pa tô igkagi i Pedro kandan. Igpédu-édu sikandin, na mà din,
“Luwà kó tikud tun ta supak na dumunggù kani mga manubù na masalà-
salà.”
41 Na, igpabunyag tô mga manubù na igbánnal katô igkagi i Pedro. Tô álló
tô, mga tállu mararan (3,000) tô mga manubù na igpamaké ki Jesu-Cristo asta

† **2:27** 2:27 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Magunawa tun ta 2:31. ‡ **2:28** 2:25-28 Salmo 16:8-11. § **2:30** 2:30 Ahaán tô Salmo 132:11. * **2:31** 2:31 Salmo 16:10. † **2:35** 2:34-35 Salmo 110:1. ‡ **2:39** 2:39 Isaias 57:19; Joel 2:32.

isakup tun ta mga manubù na taganà igpamaké. 42 Igpanayun dan igpaminág ka ágtinuruán katô mga apostoles. Igpadumaé tô mga ágpampamaké, asta igpalimudé dan ébô kuman asta dumasal tun ta Manama.

Tô kantayan katô mga ágpampamaké

43 Marapung tô mga kasalábbuan na ilumu katô mga apostoles ukit katô katulusan ka Manama. Purisu imáddangan tô langun manubù. 44 Inalayun igpalimudé tô mga ágpampamaké. Igpagsábbad dan tô kaduwánnan dan, 45 asta igbarigyà dan tô kaduwánnan dan ébô duwán salapì na bággén dan tun ta duma mga manubù tingód katô ágkailanganán dan. 46 Kada álló ágpalimudé tô langun dan tun ta templo, asta tuu dan gó ágkadayawan na ágpabággayé katô mga ágkakan tun ta mga balé dan. 47 Inalayun dan ágdurung katô Manama. Ágrespetowan dan katô karapungan ka mga manubù. Kada álló igdugang katô Áglangngagán tun ta grupo dan tô mga manubù na igtábbus tikud tun ta salà dan.

3

Inólian tô manubù na kapig

1 Na, duwán sábbad álló tô alas tres ka mapun, igsadun si Pedro asta si Juan tun ta templo, su tô gó tô oras ka kadasal. 2 Na, duwán sábbad manubù na kapig tikud tun ta kapamasusu kandin. Gunsad sikandin tun ta sállat* katô templo na ágngadanan Madigár Sállat. Kada álló ágpinggaan sikandin ka mga kadumaan din tun ta sállat katô templo ébô mamuyù ka salapì tun ta mga manubù na gahu. 3 Tô igkita tô kapig ki Pedro asta ki Juan na mahu, igpamuyù sikandin ka salapì kandan. 4 Igsállág si Pedro asta si Juan kandin, asta igkagi si Pedro, na mà din, “Sállág ka áknami!”

5 Purisu igsállág tô kapig kandan, su kéman din ka duwán salapì na bággén dan kandin. 6 Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Ándà palang salapì ku, asal duwán bággén ku áknikó. Na, ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo na taga Nazaret, panó ka!”

7 Na, igawidan i Pedro tô bállad din na kawanan, asta igpatindág din sikandin. Tigkô dád igmabákkár tô paa din. 8 Purisu igtindág asta igpanó-panó sikandin. Na, igahu sikandin tun ta templo, asta igdumaan din si Pedro asta si Juan. Ágpanó-panó, ágláttu-láttu, asta ágdurung sikandin ka Manama. 9 Igkita katô langun manubù na pakapanó dán sikandin asta ágdurung sikandin katô Manama. 10 Igkilala dan na sikandin tô manubù na taganà gunsad asta ágpamuyù tun ta sállat katô templo na ágngadanan Madigár Sállat. Purisu tuu dan isalábbuan tingód katô ilumu kandin.

Igtinurù si Pedro tun ta templo

11 Na, tingód katô dayó katô manubù na ikapanó dán, marag sikandin gawid ki Pedro asta ki Juan. Na, isalábbuan tô langun manubù asta pasipalaguy dan tun kandan tun ta kallungan katô templo na ágngadanan Balkon i Solomon. 12 Tô igkita si Pedro katô mga manubù na ilimud, igkagi sikandin, na mà din, “Mga unawa ku na mga rubbad i Israel, yakó ágkasalábbuan kani. Yakó ágsállág áknami. Ánnà áknami katulusan ó katallángngan tô ikólì kani kapig. 13 Tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan ta na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob,† sikandin tô ikólì katô kapig ébô durungán katô Manama tô igpapid din na si Jesus. Asal sikiyu tô igpammát kandin.

---

* **3:2** 3:2 Duwán mga sállat tun ta mallayat koral na igimu ka batu asta áglibut katô plasa ka templo.

† **3:13** 3:13 Ahaán tô Exodo 3:6,15.

Agad kakalyag i Pilato na paluwaán din si Jesus, igéllé kó ki Pilato ébô
matayan yu si Jesus. 14 Sikandin tô ugis na ándà palang salà, asal igélléyan
yu sikandin. Igpédu-édu kó baling ki Pilato ébô paluwaán din tô manubù na
ikamaté. 15 Igmatayan yu sikandin na ágtikudan ka mantu kantayan tikud tun
ta Manama, asal iganté puman sikandin ka Manama. Igkita dé sikandin na
inanté puman. 16 Ukit katô katulusan katô ngadan i Jesus, igmabákkár dán ni
manubù na igkita asta igkilala yu. Ukit katô kapamaké din ki Jesus, ikapanó
dán sikandin nit tubang yu.
17 "Mga kataladi, isóddóran ku na sikiyu asta tô mga pangulu yu tô igpamaté
ki Jesus su ándà kó ikasóddór na sikandin tô Mesiyas. 18 Purisu ituman tô
kagi ka Manama na igulit katô langun propeta din sayyan na pahirapan asta
matayan tô Mesiyas na igsalin din. 19 Purisu rákkád kó, asta padani kó tun
ta Manama ébô pasinsiyaan din tô mga salà yu, 20 asta duwán kani timpo
dumunggù na bággayan kó katô mantu kabákkárran tikud tun ta Áglangngagán.
Palónódán din puman si Jesus na Mesiyas na taganà igsalin din para ákniyu
ébô mangulu sikandin. 21 Asal kailangan móddô pa si Jesus tun ta langit
sippang ka timpo na pamantun ka Manama tô langun na igtandô din ukit
katô mga propeta na igbánnal kandin sayyan. 22 Na, igkagi si Moises sayyan,
na mà din,
" 'Papiddán katô Áglangngagán na Manama tô propeta din tun ákniyu iring
katô kapapid din kanak. Tô gó tô sábbad rubbad yu. Kailangan mánnal
kó katô langun na ágkagin din ákniyu. 23 Tô manubù na dì mánnal ka
kagi katô propeta tô, tô gó tô péwaán tikud tun ta mga manubù na
igsalin ka Manama asta supakan sikandin.'‡
24 "Tô langun propeta ka Manama sayyan, si Samuel asta tô duma mga
propeta na ikatalundug kandin, igulit tô langun dan tingód katô ituman dán
áknganni. 25 Sikita tô igtanggap katô kasabotan ka Manama ukit katô mga
propeta din sayyan. Ituman dán áknganni tô kasabotan ka Manama tun ta
mga kamónaan ta, su igkagi tô Manama ki Abraham,
" 'Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa ukit katô mga
rubbad nu.'§
Ni gó tô igtandô ka Manama ki Abraham. 26 Purisu igsalin ka Manama si Jesus
asta taganà igpapid din diyan ákniyu ébô tabangan kó langun ukit ka karákkád
yu katô mga madat ágkémun yu."

4

Igpriso si Pedro asta si Juan

1 Na, róggun ágkagi si Pedro asta si Juan tun ta mga manubù na ilimud,
igpadani tô mga pangulu ka templo, tô kapitan ka mga tarabanté ka templo,
asta tô mga Saduseo.* 2 Ágkaringasa dan su ágtinurù si Pedro asta si Juan na
duwán álló na antén puman ka Manama tô mga inaté, iring katô kanté puman
ki Jesus. 3 Purisu igámmát dan si Pedro asta si Juan. Insà-insaán dan pád
sikandan, asal su ágsalláp dán tô álló, igpahu dan dád tun ta prisowan sippang
ka sállám.
4 Asal igbánnal tô marapung manubù na igpaminág ki Pedro asta ki Juan.
Tô kaditaan katô mga gamama dád igdunggù ka mga lima mararan (5,000).

Igpatubang si Pedro asta si Juan tun ta konseho

‡ **3:23** 3:22-23 Deuteronomio 18:19; Levitico 23:29. § **3:25** 3:25 Genesis 22:18; 26:4. * **4:1** 4:1 Tô
mga Saduseo dì ágbánnal na manté puman tô mga manubù na inaté dán.

5 Na, tô sállám dán, ilimud tun ta Jerusalem tô langun pangulu ka templo,
tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka mga sugù i Moises.†
6 Dutun tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Anas, asta si Caifas, si
Juan, si Alejandro, asta tô duma mga gakád i Anas. 7 Igpatindág dan si Pedro
asta si Juan tun ta tángngaan, asta iginsà dan ki Pedro asta ki Juan, na mà
dan, “Sadan tô igbággé ákniyu kani katulusan? Sadan tô igpapid ákniyu ébô
makému kó kani?”
8 Na, ipánnù si Pedro katô Ugis Espiritu, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Mga pangulu ta asta mga ágtugállán ka Judio, 9 atin insaán ké ikiyu tingód
katô madigár na ilumu dé katô kapig, ulitán ku ákniyu tingód katô ikólì
kandin. 10 Pénagpáttán ku ákniyu asta langun unawa ku na mga rubbad i
Israel na ikapanó ni manubù ni ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo
na taga Nazaret. Si Jesu-Cristo tô igpansalan yu tun ta krus, asal iganté
puman sikandin ka Manama. 11 Si Jesus tô katumanan katô kagi ka Manama
na igsulat sayyan, na,
“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ánda ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé.’‡
12 Si Jesus dád tô makatábbus áknita tikud tun ta salà. Agad nit kaluwagan
kani banuwa, ándà dán ássa ngadan na igbággé tun ta mga manubù na mému
tawarán ta ébô makatábbus áknita tikud tun ta salà.”
13 Na, tô igkita tô mga sakup ka konseho ka Judio na dì ágkatalu si Pedro asta
si Juan ágtaba, tuu dan isalábbuan, su isóddóran dan na ándà dan ikóskuwila.
Isóddóran dan pagsik na igtákkás-tákkás si Pedro asta si Juan ki Jesus dángngan.
14 Asal su tun ta tubang dan tô manubù na ikapanó dán, ándà ágkakagi katô
mga konseyal ki Pedro asta ki Juan. 15 Purisu igpaluwà dan si Pedro asta
si Juan tikud tun ta konseho, asta igpatóngkóé dan, na mà dan, 16 “Ándin
tô lumun ta kani mga manubù ni? Su dì ki makabulun kani kasalábbuan
na iglumu dan, asta isóddóran katô langun manubù nit Jerusalem. 17 Asal
madigár ka sapadan ta sikandan ébô dì dan manayun mulit-ulit tingód kani.
Sumapad ki kandan ébô ándà manubù na ulitan dan tingód kani ngadan ni.”
18 Purisu igpakangé dan si Pedro asta si Juan, asta igsapad dan na dì dan
mému mulit-ulit asta tuminurù tingód katô ngadan i Jesus. 19 Asal igtaba si
Pedro asta si Juan, na mà dan, “Panámdám kó ka ándin tô nángngà lumun dé
tun ta saruwan ka Manama, sikiyu tô bánnalán dé, ó tô Manama tô bánnalán
dé. 20 Dì ké gó sumungkù mulit-ulit katô kabánnalan na igkita asta igdinág dé.”
21 Asal tuu pa iglimáddang katô mga konseyal si Pedro asta si Juan, asta
igpaluwà dan, su ándà sóddór dan ka ándin tô lumun dan kandan agó
kasókówan dan katô langun manubù, su ágdurung dan langun katô Manama
tingód katô ilumu. 22 Na, tô manubù na ikapanó dán ukit ka katulusan ka
Manama, sobra ka kappatan (40) tô idad din.

Igdasal tô mga ágpampamaké

23 Na, tô igpaluwà dan si Pedro asta si Juan, igsadun dan tun ta mga
ágpampamaké, asta igulit dan tô langun ka igkagi katô mallayat ka mga
pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio. 24 Tô igdinág dan katô igkagi
i Pedro asta i Juan, igpasábbadé dan igdasal tun ta Manama, na mà dan,
“Áglangngagán na Manama, sikuna gó tô igimu ka langit, tanà, dagat, asta

† **4:5** 4:5 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **4:11** 4:11 Salmo 118:22.

katô langun-langun. 25 Sikuna tô igkagi ukit ka kamónaan dé na si David na
igbánnal áknikó sayyan, su ukit katô Ugis Espiritu, igpakagi sikandin,
" 'Manan ka masókó tô mga ánnà Judio? Manan ka ágplano tô mga manubù
ka madat na ándà ágpulusán? 26 Igpasábbadé tô mga harì asta tô mga
pangulu nit banuwa ébô matu dan katô Áglangngagán na Manama asta
tô Mesiyas.'§
27 Ituman dán ni kannun ta Jerusalem, su igpasábbadé si Herodes, si Poncio
Pilato, tô mga rubbad i Israel, asta tô mga ánnà Judio ébô matu dan ki Jesus na
Ugis Batà nu na igsalin nu. 28 Ukit katô katulusan nu igtuman dan tô langun
ka kakalyag nu sayyan. 29 Áglangngagán, isóddóran nu na iglimáddang dan
áknami. Purisu tabangi ké na mga ágsuguánnán nu ébô dì ké máddang mulit-
ulit katô kagi nu. 30 Pakita nu tô katulusan nu ébô kólian tô mga ágkabógókan.
Pakita nu tô mga makasalábbù lumu nu ukit katô ngadan katô Ugis Batà nu
na si Jesus."
31 Pángnga igdasal dan, ilubà tô lugar na ilimudan dan, asta ipánnù dan katô
Ugis Espiritu. Tikud taddô, ándà máddang dan gulit-ulit katô kagi ka Manama.

Igpatabangé tô mga ágpampamaké

32 Na, igpasábbadé tô panámdám asta tô ginawa katô langun ágpampamaké.
Dì dan ágpalággáddé tingód katô kaduwánnan dan, asal inalayun dan
ágpatabangé. 33 Ukit katô katulusan na igbággé ka Manama katô mga apos-
toles, ikému dan ka mga kasalábbuan, asta igulit-ulit dan tingód katô kantayan
puman katô Áglangngagán na si Jesus. Tuu igtabangan ka Manama tô langun
ágpampamaké. 34 Purisu ándà manubù tun kandan na ikulangan ka ágkakan
asta kaduwánnan, su igbarigyà katô mga manubù tô tanà dan asta balé dan,
35 asta igbággé dan tô salapì tun ta mga apostoles, asta igbággayan katô mga
apostoles tô tagsábbad-sábbad mga manubù na ágkahirapan. 36 Duwán sábbad
taga Cipre na rubbad i Levi na ágngadanan ki Jose. Ágngadanan sikandin
katô mga apostoles ki Bernabe. (Tô kóbadan "Tarapabákkár ka Kapamaké".)
37 Duwán tanà na igbarigyà din, asta igbággé din tô salapì tun ta mga
apostoles.

5

Si Ananias asta si Safira

1 Na, duwán sábbad mama na si Ananias asta tô sawa din na si Safira.
Duwán tanà na igbarigyà dan. 2 Asal igpasábbadé dan na állássán tô katángngà
katô lagà ka tanà na igbarigyà dan. Igpid i Ananias tô samà tun ta mga
apostoles. 3 Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Manan ka igipánnù i Maibuyan
tô pusung nu ébô mulaló ka tun ta Ugis Espiritu? Manan ka igállás nu tô
katángngà katô lagà ka tanà na igbarigyà nu? 4 Tô ándà nu pa barigyai tô
tanà, áknikó yan. Pángnga igbarigyà nu, ándà manubù na igpirit áknikó ébô
bággén nu ni. Kéman nu ka manubù dád tô igbulalówan nu, asal Manama tô
igbulalówan nu."
5-6 Tô igdinág si Ananias katô igkagi i Pedro, ibantang sikandin, asta inaté.
Na, igtángngás katô mga mallaki tô lawa din, igpid dan tun ta luwà, asta
iglábbáng dan. Tuu imáddangan tô langun manubù na ikadinág kani.
7 Tô iglabé dán tô mga tállu oras, igdunggù si Safira, asal ándà sóddór din na
inaté dán tô duma din. 8 Igkagi si Pedro kandin, na mà din, "Ulit ka kanak. Ni
dád gó tô kadakállan katô salapì na igbayad ka tanà na igbarigyà yu?"
Igtaba si Safira, na mà din, "Óó. Yan dád gó."

§ **4:26** 4:25-26 Salmo 2:1-2.

9 Purisu igkagi si Pedro, na mà din, “Manan ka igpasábbadé kó ébô kuminnam katô Ugis Espiritu? Taddô dán ta luwà tô mga manubù na iglábbáng géna katô duma nu. Piddán ka ikandan ébô lábbángngán ka.”
10 Tigkô dád ibantang si Safira asta inaté. Tô igahu tô mga mallaki, igkita dan sikandin na inaté dán. Purisu igpid dan tô lawa din tun ta luwà, asta iglábbáng dan madani tun ta duma din. 11 Imáddangan tô langun ágpampamaké asta tô langun manubù na ikadinág tingód kani.

Marapung tô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles

12 Na, marapung tô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles na igkita katô duma mga manubù. Inalayun ágkalimud tô mga ágpampamaké tun ta kallungan ka templo na ágngadanan Balkon i Solomon. 13 Duwán duma mga manubù na ándà pasakup tun ta mga ágpampamaké tingód ka máddang dan, asal ágrespetowan dan tô mga ágpampamaké. 14 Na, tuu pa igmarapung tô mga ágpampamaké, su duwán igdugang katô Áglangngagán, agad mga gamama asta mga gabayi.
15 Na, tingód katô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles, duwán mga manubù na igpid katô mga ágkabógókan tun ta ligad ka mga dalan. Igpadággà dan tun ta ágdággaanan ébô ka lumabé si Pedro, kallungan dan katô alung din asta kólian dan. 16 Igsadun pagsik tô marapung manubù tikud tun ta duma mga lunsud na madani tun ta Jerusalem. Igpid dan tô mga ágkabógókan asta tô duma na igahuwan ka madat espiritu. Inólian tô langun ágkabógókan, asta igpaluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.

Igirrayatan tô mga apostoles

17 Na, isókó tô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta tô mga kadumaan din na mga Saduseo, su tuu dan gingà katô mga apostoles. 18 Purisu igámmát dan tô mga apostoles, asta igpriso dan. 19 Asal tô dukilám dán, igpókéan katô panaligan ka Manama tô sállat katô prisowanan, asta igpid din sikandan tun ta luwà. Igkagi tô panaligan ka Manama kandan, na mà din, 20 “Sadun kó tun ta templo, asta uliti yu tô mga manubù tingód kani mantu kantayan na bággén ka Manama.”
21 Na, igtuman dan tô igkagi katô panaligan. Tô sállám dán, igahu tô mga apostoles tun ta templo, asta igtigkané dan igtinurù. Na, tô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta tô mga kadumaan din, iglimud dan tô langun konseyal ka Judio. Duwán mga igpapid dan tun ta prisowan ébô kangén tô mga apostoles. 22 Asal tô igdunggù dan tun ta prisowanan, ándà dán taddô tô mga apostoles. Iglónód dan tun ta mga konseyal, asta igkagi sikandan, na mà dan, 23 “Tô igdunggù ké tun ta prisowanan, igsagpángngan gó, asta igbantéyù tô mga tarabanté tun ta mga sállat. Asal tô igpókê ké katô sállat, ándà dán manubù na igkita dé tun dalám.”
24 Na, tô ikasóddór tô mallayat mga pangulu ka templo asta katô kapitan ka mga tarabanté ka templo, tuu dan isalábbuan. Igpanámdám dan ka ándin tô dungguán. 25 Na, duwán igdunggù asta igulit kandan, na mà din, “Tô mga manubù na igpriso yu bani, ágtindág dan dán tun ta templo, asta ágtinurù dan katô mga manubù.”
26 Na, tô kapitan asta tô mga tarabanté ka templo igsadun asta igkangé dan tô mga apostoles. Ándà dan piriti tô mga apostoles su imáddangan dan agó timbagán dan ka mga batu katô mga manubù. 27 Tô igpid dan katô mga apostoles, igpatubang dan tun ta mga konseyal na ilimud, asta igkagi tô tuu mallayat ka pangulu ka templo kandan, na mà din, 28 “Dángngan, maggát ké igsapad ákniyu na dì kó tuminurù tingód katô ngadan i Jesus. Asal ándà kó

bánnal, su áknganni, tô ágtinuruán yu isóddóran katô langun manubù kannun ta Jerusalem, asta sikami tô igpagtámman yu na igmaté kandin."

29 Na, igtaba si Pedro asta tô duma mga apostoles, na mà dan, "Kailangan bánnalán dé tô Manama, ánnà tô mga manubù. 30 Igmatayan yu si Jesus na igpansalan tun ta krus, asal tô Manama na ágbánnalán katô mga kamónaan ta, tô gó tô iganté puman kandin. 31 Manama tô igimu kandin na mallayat dadan tun ta kawanan din tun ta langit, su sikandin tô Pangulu asta Taratábbus. Tô gó tô iglumu din ébô rumákkád tô mga rubbad i Israel asta pasinsiyaan din tô mga salà ta. 32 Sikami tô testigos na bánnal ni ilumu, asta ágtestigos pagsik tô Ugis Espiritu na ágbággén ka Manama tun ta langun manubù na mánnal kandin."

33 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Pedro, tuu dan isókó, asta kakalyag dan na matayan tô mga apostoles. 34 Asal duwán sábbad konseyal ka Judio na Pariseo na ágngadanan ki Gamaliel na ágtinurù ka mga sugù i Moises. Ágrespetowan sikandin katô langun manubù. Igtindág sikandin ébô kumagi, asal igpaluwà din pa tô mga apostoles yan pa igkagi sikandin. 35 Na, igkagi si Gamaliel tun ta mga konseyal, na mà din, "Mga unawa ku na mga rubbad i Israel, banté kó ka ándin tô lumun yu kani mga manubù. 36 Su dángngan, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Teudas na ágpabantug, asta mga áppat gatus (400) tô manubù na igpasakup tun kandin. Asal igmatayan sikandin, ikatalap tô mga sakup din, asta inandà dán tô grupo din. 37 Na, pángnga kani, ágpabantug si Judas na sábbad taga Galilea dalám katô kapalista ka gobyerno katô langun ngadan ka manubù. Agad marapung tô mga manubù na igpasakup tun kandin, igmatayan pagsik sikandin, asta ikatalap tô langun sakup din. 38 Purisu kagin ku ákniyu, pabayà yu ni mga manubù ni, asta yakó gilabut kandan, su atin ka ánnà Manama tô igpapid kandan, mandà gó tô plano dan asta tô mga áglumun dan. 39 Asal atin ka Manama tô igpapid kandan, dì kó makasapad kandan. Piyà-piyà kó agó imun kó na mga usig ka Manama!"

40 Purisu igtuman dan tô igkagi i Gamaliel. Na, igkangé dan tô mga apostoles, igpalagpás dan, asta igsapadan dan na dì dan mému mulit-ulit tingód katô ngadan i Jesus, asta igpaluwà dan tô mga apostoles.

41 Na, tô igpanó tô mga apostoles tikud tun ta konseho, ágkadayawan dan, su tun ta panámdám dan, isóddóran ka Manama na madigár ka irrayatan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesus. 42 Kada álló, agad dutun ta templo asta tun ta mga balé, inalayun dan igtinurù asta igulit-ulit na si Jesus tô Mesiyas.

6

Igsalin tô pittu gamama

1 Na, tô timpo tô, tuu igmarapung tô mga ágpampamaké. Asal tô mga Judio na Griego é kinagiyan igburáng-buráng katô mga Judio na Hebreo é kinagiyan, su igkagi dan na tô kandan dád mga gabayi balu tô ágbággayan dan kada álló, asta igpabayà dan tô mga gabayi balu na Griego é kinagiyan.

2 Purisu iglimud katô sapulù duwa (12) apostoles tô langun ágpampamaké. Igkagi sikandan, na mà dan, "Dì mému ka sumungkù ké mulit-ulit katô kagi ka Manama ébô mággé katô ágkailanganán tun ta mga manubù na ágkahirapan. 3 Purisu mga kataladi, madigár ka salinán yu tô pittu mga gamama na nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, ágrespetowan, ipánnuan katô Ugis Espiritu, asta duwán kapandayan dan ébô palumun dé sikandan kani lumu ni. 4 Su gamitán dé tô oras ka kadasal asta mulit-ulit ké katô kagi ka Manama."

5 Na, tô igdinág tô langun ágpampamaké katô igkagi dan, idigárran dan.
Purisu igsalin dan si Esteban, su ágsarig sikandin ka Manama tun ta tibuk
pusung din, asta ipánnuan sikandin katô Ugis Espiritu. Tô duma mga manubù
na igsalin dan, sikandan si Felipe, si Procoro, si Nicanor, si Timon, si
Parmenas, asta si Nicolas na taga Antioquia na ágtuman katô mga ágkémun
ka Judio agad ánnà Judio sikandin. 6 Igpatubang dan tô pittu gamama tun ta
mga apostoles, igdasalan dan katô mga apostoles, asta igdappánnan ka bállad
dan.*
7 Purisu italap tô kagi ka Manama. Igmarapung tô mga ágpampamaké tun ta
Jerusalem, asta marapung tô mga pangulu ka templo na igpamaké ki Jesus.

Igámmát si Esteban

8 Na, si Esteban tô tuu ágtabangan ka Manama. Purisu marapung tô
mga kasalábbuan na iglumu din na igkita katô mga manubù. 9 Na, duwán
mga manubù na tikud tun ta mga lunsud ka Cirene asta Alejandria na
ágpangadap tun ta simbaan ka Judio na ágngadanan "Simbaan ka Mga Manubù
na Ikaluwà,"† asta duwán pagsik tikud tun ta probinsya ka Cilicia asta Asia
igapul ki Esteban. 10 Asal ándà dan ikapanalu ki Esteban, su igtabangan
sikandin katô Ugis Espiritu ébô katig sikandin ágkagi-kagi. 11 Purisu igsutsu-
tan dan tô mga manubù ébô kumagi dan na igdinág dan si Esteban igbuyas
ki Moises asta katô Manama. 12 Ukit katô ilumu dan, isamuk tô mga manubù,
tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka mga sugù i Moises. Na,
igámmát dan si Esteban, asta igpid dan sikandin tun ta konseho. 13 Duwán
mga manubù na igpatestigos dan na igbulaló, na mà dan, "Sikandin tô marag
ágbuyas kani ugis lugar asta katô mga sugù i Moises. 14 Igdinág dé tô igkagi din
na dumadat tô taga Nazaret na si Jesus kani templo ni, asta bullasan din tô
mga ágkémun ta na igsugù i Moises sayyan."
15 Igsállág tô langun konseyal ki Esteban, asta igkita dan tô bónnóng din na
inéring katô bónnóng ka panaligan ka Manama.

7

Tô igkagi i Esteban

1 Na, iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ki Esteban, na mà din,
"Bánnal tô igkagi kani mga manubù?"
2 Na, igtaba si Esteban, na mà din, "Mga kataladi asta mga ágtugállán,
paminág kó kanak. Tô sayyan, dalám katô kóddô katô kamónaan ta na si
Abraham tun ta banuwa ka Mesopotamia, tô ándà pa sikandin alin tun ta
lunsud ka Haran, igpakita tun kandin tô Manama na makasaláббù. 3 Igkagi
tô Manama, 'Tanani nu tô banuwa na igóddóan nu, tô mga gakád nu, asta
tô pamilya katô ámmà nu. Sadun ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó.'*
4 Purisu igpanó si Abraham tikud tun ta banuwa ka Caldea, asta igalin tun ta
Haran. Tô inaté tô ámmà i Abraham, igpalin ka Manama sikandin nit banuwa
na góddóan ta. 5 Na, ándà palang tanà na igbággé ka Manama kandin agad
délák, asal igtandô tô Manama ki Abraham na duwán tanà na bággén kandin
asta tô mga rubbad din, agad ándà palang batà din.† 6 Igkagi tô Manama
na móddô tô mga rubbad i Abraham tun ta ássa banuwa. Állangán dan asta
irrayatan dan dalám ka áppat gatus (400) ámmé. 7 Igkagi tô Manama, 'Supakan
ku tô mga manubù na mállang kandan. Paluwaán ku tô mga rubbad nu, asta

* **6:6** 6:6 Igdappánnan dan ka bállad katô mga apostoles ébô kasóddóran na sikandan tô igsalin ébô tumabang. † **6:9** 6:9 Tô gó tô mga manubù na ikaluwà tun ta kallang kandan dángngan. * **7:3** 7:3 Genesis 12:1. † **7:5** 7:5 Ahaán tô Genesis 17:8; 48:4.

mangadap dan kanak kannun.’‡ Ni gó tô igtandô katô Manama ki Abraham.
8 Na, igsugù tô Manama na kailangan tupuwan si Abraham asta tô langun
rubbad din gamama tingód katô kasabotan ka Manama kandan. Purisu tun
ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà din na si Isaac, igtupuwan
i Abraham sikandin. Inému si Isaac na ámmà i Jacob, asta inému si Jacob na
ámmà katô sapulù duwa (12) gabatà din gamama na mga kamónaan ta.§
9 “Na, si Jose na sábbad batà i Jacob, isabuan kandin tô mga kataladi din,
asta igbarigyà dan sikandin. Purisu inallang sikandin tun ta banuwa ka
Ehipto. Asal igtabangan ka Manama sikandin, 10 asta igpaluwà din si Jose
tun ta langun kahirapan din. Duwán kapandayan na igbággé ka Manama
kandin. Purisu idayawan tô harì ka Ehipto. Igimu din si Jose na gobernador
tun ta Ehipto asta amo katô langun tun ta balé din. 11 Na, duwán ballus tun ta
kaluwagan ka mga banuwa ka Ehipto asta Canaan. Tuu ihirapan tô langun
manubù. Ándà ágkakan katô mga kamónaan ta. 12 Na, tô ikasóddór si Jacob na
duwán ágkakan tun ta Ehipto, igpasadun din tô mga gabatà din tun ta Ehipto.
Tô gó tô tagnà kasadun dan ébô málli dan ka ágkakan. 13 Tô ikaduwa kasadun
dan tun ta Ehipto, igpakilala si Jose katô mga kataladi din, asta igpasóddór din
tô harì tingód katô mga gakád din. 14 Purisu igpakangé i Jose tô ámmà din na si
Jacob asta tô langun gakád din. Kapittuwan lima (75) tô langun dan. 15 Purisu
igalin si Jacob asta tô mga gabatà din tun ta Ehipto. Na, inaté tô tagsábbad-
sábbad kandan tun ta Ehipto agad si Jacob asta tô duma mga kamónaan ta.
16 Na, tô igpanó tô mga rubbad dan tikud tun ta Ehipto, igpid dan tô mga
taganà inaté lawa tun ta Siquem, asta iglábbáng dan tun ta takub na igbálli
i Abraham tikud tun ta mga gabatà i Hamor.
17 “Na, tô masig dán matuman tô tandô ka Manama ki Abraham, igmara-
pung pô gó tô mga kamónaan ta tun ta Ehipto 18 sippang ka igpangulu tô
ássa harì na ándà sóddór din tingód ki Jose.* 19 Iglimbungan katô harì tô
mga kamónaan ta, asta igpirit din tô mga ámmà na antugán tô mga gabatà na
mantu ipamasusu tun ta luwà ébô maté. 20 Tô timpo tô, ipamasusu si Moises
na sábbad batà na ikadayó ka Manama. Igdóppónan si Moises katô ámmà
asta innà din tun ta balé dan dalám ka tállu bulan. 21 Tô igpid dan kandin
tun ta luwà, ikitaan sikandin katô batà bayi ka harì. Purisu inému si Moises
na batà din asta iganté din sikandin. 22 Igtinuruan si Moises ka langun ka
kapandayan katô mga taga Ehipto, asta ibantug sikandin tingód katô kakagi-
kagi din asta linumuwan din.
23 “Na, tô kappatan (40) dán tô idad i Moises, igpanámdám sikandin na
mahà katô mga kataladi din na rubbad i Israel. 24 Igkita din tô sábbad taga
Ehipto na igirrayat katô sábbad unawa din na rubbad i Israel. Na, igdapitan i
Moises tô unawa din, asta igmatayan din tô taga Ehipto. 25 Kéman i Moises ka
makagpát tô mga rubbad i Israel na sikandin tô gamitán ka Manama ébô mid
kandan na makaluwà tikud tun ta kallang kandan. Asal ándà dan ikagpát.
26 Pagkasimag, igkita din tô duwa rubbad i Israel na ágpamatayé. Kakalyag
i Moises na usayán din sikandan. Igkagi sikandin, na, ‘Mga kataladi ku,
magunawa kó na mga rubbad i Israel. Yakó ágpamatayé.’ 27 Asal tô manubù
na igirrayat katô unawa din igsullóy ki Moises, asta igkagi sikandin, na mà
din, ‘Sadan tô igimu áknikó na mangulu asta rumuud áknami? 28 Matayanna
pagsik ikuna iring katô kamaté nu katô taga Ehipto bani?’† 29 Tô igdinág si
Moises katô igkagi din, igpalaguy sikandin tun ta Midian na madiyù banuwa.

‡ **7:7** 7:6-7 Ahaán tô Genesis 15:13-15; Exodo 3:12. § **7:8** 7:8 Ahaán tô Genesis 17:10-14. * **7:18** 7:18 Ahaán tô Exodo 1:8. † **7:28** 7:27-28 Ahaán tô Exodo 2:14.

Igóddô sikandin dutun, igkalyag sikandin, asta dutun imanubù tô duwa gabatà din gamama.
30 "Na, pángnga katô kappatan (40) ámmé, igpakita tô panaligan ka Manama
ki Moises tun ta mabbabà kayu na igrágrág tun ta disyerto na madani tun ta
pabungan na ágngadanan Sinai.‡ 31 Tô igkita si Moises katô mabbabà kayu na
igrágrág, isaláббuan sikandin. Tô igpadani sikandin ébô mahà, igdinág din tô
kagi katô Áglangngagán tikud tun ta apuy, na mà din, 32 'Sakán tô Manama na
ágpangadapán katô mga kamónaan nu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob.'
Na, ándà gó sállág si Moises, su imáddangan sikandin asta igkárkár.§ 33 Igkagi
tô Áglangngagán, 'Lusut nu yan sandalyas nu, su ugis ni lugar na ágtindággan
nu. 34 Igkita ku na igpahirapan tun ta Ehipto tô mga manubù na igsalin ku.
Igdinág ku tô karangin dan. Purisu igsunnadda ébô paluwaán ku sikandan,
asta sikuna tô papiddán ku tun ta Ehipto.'*
35 "Na, si Moises tô taganà igélléyan katô mga unawa din na rubbad i Israel,
su sikandin tô taganà igkagiyan, 'Sadan é igimu áknikó na mangulu asta
rumuud áknami?' Asal sikandin tô igpapid ka Manama ébô mangulu asta
mid katô mga rubbad i Israel ukit katô tabang katô panaligan ka Manama
na igpakita kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág.† 36 Na, ukit katô mga
kasaláббuan na iglumu i Moises, igpid din tô mga rubbad i Israel tô igiwà dan
tikud tun ta Ehipto, asta tô igukit dan tun ta dagat na ágngadanan Mallutù
Dagat, asta tun ta disyerto dalám ka kappatan (40) ámmé. 37 Si Moises tô
igulit katô mga rubbad i Israel na duwán pa sábbad kataladi dan na imun
ka Manama na propeta iring katô kasalin din ki Moises.‡ 38 Si Moises tô
igulitan katô panaligan ka kagi ka Manama tun ta pabungan na ágngadanan
Sinai. Sikandin tô igulit katô kagi ka Manama na ágbággé ka kantayan tun
ta mga kamónaan ta na ilimud tun ta disyerto, asta igulit áknita. 39 Asal
ándà bánnal tô kamónaan ta ki Moises, asta igéllé dan kandin, su kakalyag
dan na lumónód dan tun ta Ehipto. 40 Purisu tô igtikáddág si Moises tun ta
pabungan, igpédu-édu sikandan ki Aaron, 'Imuwi ké ka mga ágmanaman dé
ébô duwán mid áknami, su ándà sóddór dé ka imánnu si Moises na igpid áknita
tikud tun ta Ehipto.'§ 41 Purisu igimu dan tô ágmanaman na iring na bónnóng
ka nati ka baka. Duwán ágbággén dan tun ta saruwan katô ágmanaman dan,
asta ágpistaan dan tô igimu dan su ágkadayawan dan. 42 Purisu igtayyugan
ka Manama sikandan. Igpabayà ka Manama tô kapangadap dan katô mga
karani tun ta langit, iring katô kagi ka Manama na igsulat katô sábbad propeta
din, na mà din,
" 'Mga rubbad i Israel, ánnà sakán tô igbággayan yu ka mannanap na iggóббó
yu tun ta disyerto dalám ka kappatan (40) ámmé. 43 Asal duwán
mga igimu yu na ágmanaman yu ébô pangadapán yu. Igpid yu tô
ágpangadapanan katô ágmanaman yu na si Moloc. Igpid yu tô ágmanaman
yu na iring na karani na ágngadanan Repan. Purisu supakan ku sikiyu,
su papiddán ku sikiyu tun ta madiyù banuwa ka Babilonia.' "*
44 Na, igpanayun igkagi si Esteban, na mà din, "Tô mga kamónaan ta, duwán
tulda na ágpangadapanan dan tun ta disyerto su igóddô tô Manama tun kandan.
Igpému i Moises tô tulda magunawa katô plano na igpakita ka Manama
kandin. 45 Na, tô inaté dán si Moises, si Josue tô igpid katô mga kamónaan
ta dalám ka igsadun dan tun ta banuwa na igtandô ka Manama kandan.

‡ **7:30** 7:30 Ahaán tô Exodo 3:2. § **7:32** 7:32 Ahaán tô Exodo 3:6. * **7:34** 7:33-34 Ahaán tô Exodo 3:5-10 † **7:35** 7:35 Ahaán tô Exodo 2:14. ‡ **7:37** 7:37 Ahaán tô Deuteronomio 18:15. § **7:40** 7:40 Exodo 32:1,23. * **7:43** 7:42-43 Amos 5:25-27.

Inalayun dan ágpiddán tô tulda. Igtabang tô Manama kandan, asta igpéwà
din tô duma mga manubù tikud kannun ébô duwán góddóan dan. Inalayun
dan ágpangadap ka Manama tun ta tulda na ágpiddán dan sippang katô igharì
si David.
46 “Tô inému na harì si David, idayawan tô Manama kandin, asta kakalyag
i David na sikandin tô patindág katô templo para ka Manama. 47 Asal tô batà
i David na si Solomon tô igpatindág katô templo. 48 Asal dì góddô tô Manama
na Tuu Mallayat tun dalám katô mga balé na igimu ka manubù, su duwán
igsulat katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,
49 “ ‘Langit tô gunsadanan ku, asta banuwa tô ággittanan ku. Dì kó makap-
atindág ka balé na nángngà óddóan ku. Ándà ágpaginawaanan na mému
imun yu para kanak,’ mà katô Áglangngagán, 50 ‘su igimu ku ni langun.’†
51 “Na, matággas tô mga ulu yu, su dì kó ágbánnal ka Manama. Dì kó
ágpaminág katô kabánnalan. Iring kó katô mga kamónaan yu, su inalayun
kó géllé katô Ugis Espiritu. 52 Igirrayatan katô mga kamónaan yu tô langun
propeta ka Manama, su igmatayan dan tô mga manubù na igulit kandan
na dumunggù tô nángngà tun ta saruwan ka Manama na igpammát yu asta
igmatayan yu. 53 Agad sikiyu tô igbággayan katô mga sugù i Moises na igulitan
katô mga panaligan ka Manama, asal ándà yu bánnali.”

Igmatayan si Esteban

54 Na, tô igdinág tô mga konseyal ka Judio katô igkagi i Esteban, tuu dan
isókó, asta gésà dan‡ tingód katô sókó dan. 55 Asal ipánnuan si Esteban katô
Ugis Espiritu, asta marag iglangngag sikandin tun ta langit, asta igkita din
tô Matulus Manama asta si Jesus na igtindág dadan tun ta kawanan din.
56 Igkagi si Esteban, na mà din, “Sállág yu! Igkita ku tô langit ipókéan, asta
dutun tô Igpamanubù na ágpangulu dán na igtindág dadan tun ta kawanan
ka Manama.”
57 Asal tô mga konseyal igullaó tingód katô sókó dan, asta igsagpáng dan
katô talinga dan ébô dì dan makadinág katô ágkagin din. Na, igpalaguy dan
igarurung ki Esteban, 58 asta igguyud dan sikandin tun ta luwà ka lunsud ka
Jerusalem. Igtimbag dan sikandin ka mga batu ébô maté. Na, duwán sábbad
mallaki na si Saulo na igbanté katô mga umpak na iglábbas katô mga manubù
na igtimbag ki Esteban. 59 Tô igtimbag dan ki Esteban, igdasal sikandin, na
mà din, “Áglangngagán Jesus, tanggap nu ni espiritu ku.”
60 Na, iglingkóód si Esteban, asta igullaó sikandin, na mà din, “Áglangngagán,
yaka ágsupak kandan tingód kani salà na iglumu dan kanak.”
Na, pángnga din igkagi ni, inaté sikandin.

8

1-2 Na, ignunug si Saulo katô kamaté dan ki Esteban. Iglábbáng tô lawa din
katô mga manubù na mabákkár é kapamaké. Tuu dan igsággó tingód katô
ranu dan kandin.

Igirrayat si Saulo katô mga ágpampamaké

Na, tikud katô álló ka kamatayan i Esteban, igpahirapan tô langun
ágpampamaké tun ta Jerusalem. Purisu ikatalap dan tun ta mga lunsud ka
probinsya ka Judea asta Samaria. Asal igóddô pa tô mga apostoles tun ta
Jerusalem. 3 Na, igpahirapan i Saulo tô mga ágpampamaké, asta igpamasak
din sikandan tun ta mga balé dan ébô ámmáttán din tô mga gamama asta tô
mga gabayi, asta prison din.

† **7:50** 7:49-50 Isaias 66:1-2. ‡ **7:54** 7:54 Gésà dan, ó ágngitál é ngipán dan.

Igtinurù si Felipe tun ta Samaria

4 Na, agad ánda tô igsadunan katô mga ágpampamaké na italap, igulit-ulit
dan tingód ki Jesus tun ta duma mga manubù. 5 Na, igsadun si Felipe tun
ta lunsud ka Samaria. Igulit-ulit sikandin ka mga manubù na si Jesus tô
Mesiyas. 6 Igpasábbadé tô mga manubù igpaminág katô katinurù i Felipe
tingód katô kadinág dan asta kakita dan katô mga kasalábbuan na iglumu
din. 7 Duwán madat mga espiritu na igpaluwà din tikud tun ta mga manubù,
asta igullaó dan ka mabákkár tô igluwà dan. Marapung tô mga manubù na
dì ágriyu é lawa asta tô mga kapig na inólian. 8 Purisu tuu idayawan tô langun
manubù tun ta lunsud ka Samaria.
9 Na, tun ta Samaria, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Simon.
Ágkasalábbuan tô mga taga Samaria tingód katô áglumun din tikud dángngan,
su ágsalamangka sikandin. Ágpadadurung sikandin na duwán katulusan din.
10 Ágpaminág tô langun manubù kandin, agad tô mga ágkayù-ayuan asta tô mga
ágkaduwánnan manubù, su kéman dan ka sikandin tô mallayat ka langun na
duwán katulusan ka Manama tun kandin. 11 Purisu igpaminág tô langun dan
kandin, su idugé dan dán inapid katô salamangka din.
12 Asal tô igulit-ulit si Felipe kandan katô Madigár Gulitán tingód ka pag-
pangulu ka Manama asta tingód ki Jesu-Cristo, igbánnal dan, asta igpabunyag
dan na mga gamama asta mga gabayi. 13 Agad si Simon igbánnal. Pángnga
igbunyagan sikandin, igtákkás-tákkás sikandin ki Felipe, asta isalábbuan
sikandin tingód katô mga kasalábbuan na iglumu i Felipe.
14 Na, tô ikasóddór tô mga apostoles tun ta Jerusalem na igbánnal tô mga
taga Samaria ka kagi ka Manama, igpasadun dan si Pedro asta si Juan tun
ta Samaria. 15 Tô igdunggù dan tun ta Samaria, igdasal dan tun ta Manama
ébô matanggap katô mga manubù tô Ugis Espiritu, 16 su agad igbunyagan
dan dán tingód katô kapamaké dan katô ngadan i Jesus, asal ándà dan pa
ikatanggap katô Ugis Espiritu. 17 Igdappán si Pedro asta si Juan ka bállad
kandan, asta itanggap dan tô Ugis Espiritu.
18 Na, tô igkita si Simon na itanggap dan tô Ugis Espiritu ukit ka kadappán
ka bállad katô mga apostoles kandan, igbággé pád sikandin ka salapì tun
kandan, 19 asta igkagi sikandin, na mà din, “Bággayiya pagsik katô katulusan
ébô kabággayan ka Ugis Espiritu tô langun manubù na dappánnan ku ka
bállad.”
20 Na, igkagi si Pedro, na mà din, “Kadattan ka duma katô salapì nu, su
kéman nu ka ágkabayadan tô gasa ka Manama! 21 Ándà áglabután nu tingód
kani áglumun dé, su ánnà nángngà tô pusung nu tun ta saruwan ka Manama.
22 Purisu rákkáddi nu tô salà nu, asta dasal ka tun ta Áglangngagán ébô
pasinsiyaan din tô madat kakalyag nu. 23 Isóddóran ku na tuu ka gingà, asta
inallang ka ka salà.”
24 Igtaba si Simon kandan, na mà din, “Dasaliya tun ta Áglangngagán ébô dì
matuman tô igkagi yu.”
25 Na, tô igulit si Pedro asta si Juan katô igtinurù katô Áglangngagán kandan
asta tingód katô mga ilumu i Jesus na igkita dan, igulì dan tun ta Jerusalem,
asta igulit-ulit dan katô Madigár Gulitán tun ta mga lunsud na igukitan dan
tun ta probinsya ka Samaria.

Si Felipe asta taga Etiopia

26 Na, igpakita tô panaligan ka Manama tun ki Felipe, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Sadun ka tun ta dalan na tikud tun ta Jerusalem na pasadun tun
ta lunsud ka Gasa. Ni dalan ni tagsábbadé dád man gukitan.”

27 Purisu ignunug si Felipe, asta igsadun sikandin tun ta dalan na igtáddù
kandin. Na, igkita din tô sábbad mama na taga Etiopia na igtikud tun ta
Jerusalem na igpangadap. Opisyales sikandin, su tesorero katô rayna na
ágpangulu tun ta Etiopia, tô ágngadanan na Candace. 28 Na, tô igulì sikandin
tun ta Etiopia, igsaké sikandin ka kalesa asta igbasa katô libro na igsulat katô
propeta ka Manama sayyan na si Isaias. 29 Na, tô Ugis Espiritu igkagi ki Felipe,
na mà din, “Lupug nu tô kalesa, asta dumai nu tô manubù.”
30 Purisu igpalaguy si Felipe tun ta kalesa, asta igdinág din tô taga Etiopia
na ágbasa katô libro na igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias.
Iginsà si Felipe, na mà din, “Ikagpát ka kanan ágbasan nu?”
31 Igtaba tô taga Etiopia, na mà din, “Diya makagpát kani ka ándà tuminurù
kanak.”
Na, igpasaké din si Felipe. 32 Na, ni gó tô kagi ka Manama na igbasa katô
taga Etiopia.
“Iring sikandin ka karnero na dì géllé ka piddán ébô iyón. Ágtagnáp dád
sikandin iring na nati ka karnero na dì gótép ka ágguntingán tô bulbul
din. 33 Agad ándà salà din, asal payayyaán asta supakan sikandin. Ándà
rubbad din, su matayan sikandin.”*
34 Iginsà tô taga Etiopia ki Felipe, na mà din, “Sadan tô ágkagin katô propeta
na igsulat kani? Sikandin ó ássa manubù? Ulitiya.”
35 Purisu igtigkané si Felipe igubad kani kagi ka Manama para katô taga
Etiopia. Igulit sikandin katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus. 36 Ándà kadugé,
igdunggù dan tun ta wayig. Igkagi tô taga Etiopia, na mà din, “Duwán wayig!
Mému ka bunyaganna ikuna?”
37 [Igkagi si Felipe, na mà din, “Atin ka bánnal kad igpamaké, mému
bunyagan ka.”
Igkagi tô taga Etiopia, na mà din, “Igbánnallad na si Jesu-Cristo tô bánnal
Batà ka Manama.”]
38 Purisu igpasódô katô taga Etiopia tô kalesa din, igsadun dan tun ta wayig,
asta igbunyagan sikandin i Felipe. 39 Tô igluwà dan tikud tun ta wayig,
si Felipe igpid katô Ugis Espiritu. Ándà dán kitayi katô taga Etiopia, asta
igpanayun sikandin igulì na ágkadayawan. 40 Asal ikita si Felipe tun ta lunsud
ka Asoto. Agad ánda tô ágsadunan i Felipe, inalayun sikandin gulit-ulit katô
Madigár Gulitán tingód ki Jesus tun ta langun lunsud na igukitan din sippang
ka igdunggù sikandin tun ta lunsud ka Cesarea.

9

Igpamaké si Saulo

1 Na, tô timpo tô, inalayun ágkasókó si Saulo katô mga ágpamaké ka
Áglangngagán, asta iglimáddang din na matayan sikandan. Igsadun sikandin
tun ta tuu mallayat ka pangulu ka templo, 2 asta igpamuyù sikandin ka sulat
ébô piddán din tun ta mga simbaan ka Judio tun ta lunsud ka Damasco. Ukit
ka sulat makému sikandin mámmát katô mga kakitaan din agad mga gamama
ó mga gabayi na ágbánnal katô kapókit katô Áglangngagán, asta piddán din
sikandan tun ta Jerusalem ébô prison.
3 Na, tô madani dán sikandin tun ta Damasco, tigkô dád isugatan sikandin
katô séllaán tikud tun ta langit. 4 Ibantang sikandin tun ta tanà, asta duwán
igdinág din na igkagi, na mà din, “Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak?”
5 Iginsà si Saulo, na mà din, “Sir, sadan ka?”

* **8:33** 8:32-33 Isaias 53:7-8.

Na, duwán igtaba, na mà din, “Sakán si Jesus na girrayatan nu. 6 Tindág ka,
asta sadun ka tun ta lunsud. Ulitan ka dutun ka ándin tô kailangan lumun
nu.”
7 Na, ándà ótép tô mga manubù na ágtákkás kandin tingód ka máddang dan,
su agad igdinág dan tô kagi, asal ándà manubù na igkita dan. 8 Na, igtindág
si Saulo. Asal tô ibákka tô mata din, dì dán sikandin ágkita. Purisu igawidan
dan tô bállad din, asta igagak dan sikandin sippang tun ta lunsud. 9 Dalám ka
tállu álló, dì sikandin ágkita, asta ándà sikandin kan asta inám.
10 Na, duwán sábbad manubù na ágpamaké ki Jesus na igóddô tun ta Dam-
asco na ágngadanan ki Ananias. Igpakita tô Áglangngagán kandin, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Ananias.”
Igtaba si Ananias, na mà din, “Áglangngagán, ándin tô kakalyag nu kanak?”
11 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Sadun ka tun ta dalan na ágngadanan
na Matullid Dalan. Pamasak nu tô sábbad taga Tarso na si Saulo tun ta balé i
Judas. Ni timpo ni, ágdasal sikandin. 12 Igpakita ku kandin na dumunggù ka,
asta dappánnan nu sikandin ka bállad ébô makakita puman sikandin.”
13 Igkagi si Ananias, na mà din, “Óó, Áglangngagán, asal marapung tô ikólit
kanak na madat tô iglumu din katô mga manubù na ágpampamaké áknikó tun
ta Jerusalem. 14 Duwán mallayat ka mga pangulu ka templo na igpasadun
kandin kannun ta Damasco ébô mámmát katô langun manubù na ágtawar
katô ngadan nu tingód katô kapamaké dan áknikó.”
15 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Saduni nu, su sikandin tô igsalin ku
ébô lumumu para kanak asta pabantugán din tô ngadan ku tun ta mga ánnà
Judio, tun ta mga harì, asta tun ákniyu na mga rubbad i Israel. 16 Pasóddórán
ku sikandin na duwán kahirapan na dumunggù tun kandin tingód katô
kapamaké din katô ngadan ku na tinuruán din.”
17 Purisu igsadun si Ananias tun ta balé na igóddóan i Saulo. Tô igahu
si Ananias, igdappánnan din si Saulo ka bállad, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Saulo, kataladi ku, igpapidda katô Áglangngagán na si Jesus na igpakita
áknikó tun ta dalan. Igpapidda ikandin dini áknikó ébô makakita kad puman
asta mapánnù ka katô Ugis Espiritu.”
18 Tigkô dád duwán iring na ánnir na idabù tikud tun ta mata i Saulo. Purisu
ikakita dán sikandin. Igtindág asta igbunyagan sikandin. 19 Pángnga igkan
sikandin, igmabákkár dán tô lawa din.*
Na, mga pira álló igóddô si Saulo tun ta mga ágpampamaké tun ta Damasco.
20 Igsadun si Saulo tun ta mga simbaan ka Judio, asta inalayun sikandin gulit-
ulit na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama. 21 Isalábbuan tô langun manubù na
igdinág kandin, asta igpatóngkóé dan, na mà dan, “Sikandin tô girrayat katô
mga ágpampamaké tun ta Jerusalem. Ikadinág ké na igsadun sikandin dini
ébô ámmáttán din tô mga manubù na ágtawar katô ngadan i Jesus, asta piddán
din sikandan tun ta Jerusalem ébô prison katô mallayat ka mga pangulu ka
templo.”
22 Asal tuu pa igmabákkár si Saulo igulit-ulit, asta ikapanalu sikandin katô
mga Judio na góddô tun ta Damasco, su tuu matayyó tô igpasóddór din na
bánnal si Jesus tô Mesiyas.
23 Na, tô iglabé tô mga pira álló, duwán mga Judio igplano na matayan
dan si Saulo. 24 Agad álló asta dukilám, ágbanganan dan si Saulo tun ta mga
sállat tikud tun ta lunsud ka Damasco ébô matayan dan. Asal duwán manubù
na igulit ki Saulo tingód katô kakalyag dan. 25 Purisu igtabangan sikandin

* **9:19** 9:1-19 Ahaán pagsik tô Mga Lumu 22:4-16; 26:9-18.

katô mga disipulu din. Tángngà ka dukilám, igdalám dan si Saulo tun ta dakál basket, asta igtuntun dan tun ta luwà katô mallayat koral na iglibut ka Damasco ébô makaluwà sikandin.†

Igsadun si Saulo tun ta Jerusalem

26 Na, tô igdunggù si Saulo tun ta Jerusalem, kakalyag din na dumuma pád katô mga ágpampamaké. Asal imáddangan dan, su ándà dan bánnal na igpamaké dán sikandin ki Jesus. 27 Asal igtabangan sikandin i Bernabe. Igpid din si Saulo tun ta mga apostoles, asta igulit din kandan tingód katô igpakita asta igkagi katô Áglangngagán kandin tun ta dalan. Igulit din kandan na ándà máddang i Saulo ka kólit-ólit din tingód ki Jesus tun ta Damasco. 28 Purisu igduma dán si Saulo katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem. Na, ándà máddang din ágtinurù tingód katô ngadan katô Áglangngagán. 29 Ándà kamáddangi si Saulo na igulit-ulit tun ta mga Judio na Griego é kinagiyan, asta ikapanalu sikandin katô mga igapul kandin tingód katô ágtinuruán din. Asal matayan dan pád sikandin. 30 Tô ikasóddór tô mga kataladi, igpid dan si Saulo tun ta Cesarea, asta igpólì dan sikandin tun ta lunsud ka Tarso.

31 Purisu duwán kasunayan katô mga ágpampamaké tun ta kaluwagan ka mga probinsya ka Judea, Galilea asta Samaria. Igmarapung dan asta igmabákkár tô kapamaké dan, asta duwán máddang dan katô Áglangngagán, su igtabangan dan katô Ugis Espiritu.

Igsadun si Pedro tun ta Lida asta Jope

32 Na, tô igsadun si Pedro tun ta marapung mga lunsud, igsadun pagsik sikandin tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Lida. 33 Duwán manubù na igkita i Pedro na si Eneas na dì gó pakannó tikud tun ta ágdággaanan din dalám ka walu dán ámmé su dì ágriyu é lawa din. 34 Igkagi si Pedro kandin, na mà din, “Eneas, inólian kad ukit ki Jesu-Cristo. Tindág kad asta témmós nu yan ágdággaan nu.”

Tigkô dád igtindág si Eneas. 35 Ikakita kandin tô tuu marapung manubù tun ta Lida asta duma lunsud ka Saron, asta igpamaké dan katô Áglangngagán.

36 Na, duwán sábbad bayi na ágpamaké tun ta lunsud ka Jope na ágngadanan ki Tabita. (Dorcas tô ngadan din tun ta Griego kinagiyan, asta tô kóbadan kulápping.) Inalayun madigár tô áglumun din asta ágtabang gó sikandin katô mga ágkayù-ayuan. 37 Tô timpo tô, ágkabógókan si Dorcas asta inaté sikandin. Igdigus dan tô lawa din, asta igpakáttang dan tun datas ta kuwarto. 38 Tô ikasóddór tô mga ágpampamaké na dutun si Pedro ta Lida, igpapid dan tô duwa manubù ébô mangé kandin, su ánnà madiyù tô Jope tikud tun ta Lida. Igpédu-édu dan ki Pedro, na mà dan, “Sékót ka tákkás áknami tun ta Jope.”

39 Purisu igtákkás si Pedro kandan. Tô igdunggù sikandin, igpid dan sikandin tun ta kuwarto. Igarurung tô mga gabayi balu ki Dorcas, asta igsággó dan. Igpakita dan ki Pedro tô mga umpak na igtábbir i Dorcas tô ándà pa sikandin kamaté. 40 Na, igpéwà i Pedro tô langun dan tikud tun ta kuwarto. Iglingkóód si Pedro asta igdasal sikandin. Igtubang sikandin tun ta inaté asta igkagi sikandin, na mà din, “Tabita, ánnó ka.”

Purisu ibákka tô mata din. Tô igkita sikandin ki Pedro, igánnó sikandin. 41 Igawidan i Pedro tô bállad i Dorcas, asta igpatindág din. Na, igtawar i Pedro tô mga gabayi balu asta tô duma mga ágpampamaké, asta igkita dan si Dorcas na inanté dán puman. 42 Inému na ibantug ni tun ta kaluwagan ka Jope, asta

† **9:25** 9:25 Ahaán tô 2 Corinto 11:32-33.

marapung tô mga manubù na igpamaké katô Áglangngagán. 43 Idugé si Pedro
igóddô tun ta Jope tun ta balé i Simon na katig áglanit ka kindal ka mannanap.

10

Igkangé i Cornelio si Pedro

1 Na, tun ta Cesarea, duwán kapitan na ágngadanan ki Cornelio. Sikandin
tô kapitan katô mga sundalo na ágngadanan Grupo ka Italia. Sikandin tô
pangulu katô sábbad gatus (100) sundalo. 2 Ánnà Judio sikandin asal nángngà
tô áglumun din asta inalayun sikandin ágpangadap ka Manama duma katô
mga manubù na góddô tun ta balé din. Ágtabangan din tô mga ágkayù-
ayuan, asta inalayun sikandin ágdasal tun ta Manama. 3 Na, tô mga alas tres
dán ka mapun, duwán panaligan ka Manama na igpakita ki Cornelio, asta
tuu matayyó tô igkita din. Igpadani tô panaligan ka Manama, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Cornelio.”
4 Na, igsállág si Cornelio katô panaligan su imáddangan, asta igtaba
sikandin, na mà din, “Sir, ándin tô kakalyag nu kanak?”
Igkagi tô panaligan, na mà din, “Igpaminág ka Manama tô dasalán nu, asta
idayawan tô Manama tingód katô kédu nu katô mga ágkayù-ayuan. 5 Na, sugù
ka ka manubù tun ta Jope ébô angén si Simon na ágngadanan ki Pedro. 6 Igóddô
sikandin madani tun ta dagat tun ta balé katô sangé din na si Simon na katig
áglanit ka kindal ka mannanap.”
7 Tô igiwà tô panaligan, igtawar i Cornelio tô duwa állang din asta sábbad
sundalo na ágbánnal ka Manama asta ágkasarigan din. 8 Igulit din kandan tô
langun na ikitaan din, asta igpasadun din sikandan tun ta Jope.

Tô igpakita ka Manama ki Pedro

9 Pagkasimag, tô masig dán malássád é álló, igdunggù tô mga igpapid i
Cornelio madani tun ta Jope. Na, tô ándà dan pa dunggù, igpénék si Pedro
tun ta pattad atáp katô balé na igóddóan din ébô dumasal tun ta Manama.
10 Ágballusán si Pedro, asta kakalyag din na kuman. Asal róggun na igtaganà
dan tô ágkannán, duwán igpakita katô Manama kandin. 11 Igkita i Pedro tô
langit na ipókéan, asta duwán igsunnad tun kandin iring na dakál kisì na
igtuntun tikud tun ta langit, asta iring na igikáttan tô áppat sunu. 12 Tun ta
dalám katô kisì, igkita din tô ássa-ássa mga mannanap asta mga manuk ta
kayun. 13 Duwán igkagi ki Pedro tikud tun ta langit, na mà din, “Pedro, tindág
ka, iyó ka, asta kan ka.”
14 Asal igtaba si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, diya mému kuman, su diya
lumapas katô mga sugù i Moises* na inalayun ku ágtumanán.”
15 Tô igkagi ki Pedro igkagi puman, na mà din, “Yaka ágkagi na dì ka mému
kuman, su Manama tô igkagi na mému gó makan.”
16 Ikatállu ni ilumu, asta tô iring na kisì ibatun tun ta langit.
17 Na, róggun ágpanámdám si Pedro ka ándin tô kóbadan katô igkita din, iginsà
tô mga manubù na igpapid i Cornelio ka ánda tô balé i Simon. Ikadunggù dan
dán tun ta luwà katô balé na igóddóan din. 18 Igtawar dan, asta iginsà dan ka
ni gó tô balé na igóddóan i Simon na ágngadanan ki Pedro.
19 Na, róggun ágpanámdám si Pedro tingód katô igkita din, igkagi tô Ugis
Espiritu kandin, na mà din, “Na, igdunggù dán tô tállu manubù na ágpamasak

* **10:14** 10:14 Duwán mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises sayyan na tô mga Judio mému kuman katô mga mannanap na karnero, kambing, baka, asta manuk. Asal dì mému makan tô ássa mga mannanap iring na babuy, mga mannanap ka kabánnássan, asta mga manuk ta kayun. Ahaán tô Levitico 11.

áknikó. 20 Purisu pónóg kad, asta yaka géllé ágtákkás kandan, su igpapid ku
sikandan."
21 Purisu igpónóg si Pedro, asta igkagi sikandin kandan, na mà din, "Sakán
tô ágpamasakán yu. Ándin tô ágkailanganán yu kanak?"
22 Na, igtaba dan, na mà dan, "Igpapid ké i Kapitan Cornelio. Sikandin
áglumu ka nángngà tun ta saruwan ka Manama, ágpangadap ka Manama, asta
ágrespetowan katô marapung mga Judio. Duwán panaligan ka Manama na
igkagi kandin na pakangén ka ébô tuminurù ka kandin."
23 Na, igpahu i Pedro sikandan, asta igpadággà din sikandan tô dukilám tô.

Igsadun si Pedro tun ki Cornelio

Pagkasimag, igtákkás kandan si Pedro asta tô mga kataladi tikud tun ta
Jope. 24 Pagkasimag, igdunggù dan tun ta Cesarea. Gangatan dan i Cornelio,
asta taganà din iglimud tô mga gakád din asta tô mga rarak din. 25 Tô
igdunggù si Pedro tun kandin, igsumar si Cornelio, asta iglingkóód sikandin
tun ta tubang i Pedro ébô mangadap kandin. 26 Asal igkagi si Pedro, na mà
din, "Tindág ka, su manubù a dád. Ánnà a Manama." Purisu igpatindág i
Pedro si Cornelio.
27 Na, tô igpatóngkóé si Pedro asta si Cornelio róggun igahu dan tun ta balé,
igkita i Pedro tô marapung manubù na ilimud. 28 Igkagi si Pedro kandan, na
mà din, "Isóddóran yu na dì mému dumuma tô Judio katô ánnà Judio, agad
madun tun ta balé din. Asal igpasóddórra ka Manama ukit katô igpakita din
kanak na diya méllé dumuma katô mga ánnà Judio. 29 Purisu tô igkangé dan
kanak, ándà a éllé, asal igsadunna dini. Na, manan ka igpakangéya ikiyu?"
30 Igkagi si Cornelio, na mà din, "Tállu dán álló é iglabé, igdasalla tun ta
Manama tô alas tres ka mapun. Tigkô dád igpakita kanak tô manubù na
igumpak ka ágséllà,† 31 asta igkagi sikandin kanak, 'Cornelio, igdinág ka
Manama tô dasalán nu, asta isóddóran din tô kédu nu katô mga ágkayù-ayuan.
32 Na, pasadun nu tô mga manubù tun ta Jope ébô mangé dan ki Simon na
ágngadanan ki Pedro. Igóddô sikandin madani tun ta dagat tun ta balé katô
sangé din na si Simon na katig áglanit ka kindal ka mannanap.' 33 Purisu
sékótta igpakangé áknikó. Madigár su igdunggù kad. Na, ilimud ké langun
kannun ta saruwan ka Manama ébô maminág ké ka kagi katô Áglangngagán
na ulitán nu áknami."

Igtinurù si Pedro tun ki Cornelio

34 Na, igtigkané si Pedro igtinurù kandan, na mà din, "Isóddóran ku na ándà
manubù na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan. 35 Su tun ta
langun banuwa, agad sadan tô duwán máddang ka Manama asta áglumu katô
nángngà tun ta saruwan din, tô gó tô tanggapán ka Manama. 36 Isóddóran
yu na igpapid ka Manama tun ta mga rubbad i Israel tô Madigár Gulitán
na mému na masábbad ki tun ta Manama ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán
katô langun manubù. 37 Ni gó tô igulit-ulit tun ta kaluwagan ka banuwa ka
Judea, su tô ipángnga si Juan igtinurù tingód ka kabunyag, igtigkané si Jesus
na taga Nazaret igulit-ulit tun ta probinsya ka Galilea. 38 Si Jesus tô igsalin
ka Manama asta igipánnù ka Ugis Espiritu, asta igbággayan katô katulusan.
Agad ánda é igsadunan din, igtabangan din tô mga manubù, asta igpéwà
din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù, su igdumaan sikandin
ka Manama. 39 Igkita dé tô langun ka iglumu i Jesus tun ta kaluwagan ka
banuwa na góddóan katô mga Judio asta tun ta Jerusalem. Igpansalan dan si
Jesus tun ta krus ébô maté. 40 Asal iganté puman ka Manama sikandin tun ta

† **10:30** 10:30 Mga panaligan ka Manama tô gumpak ka ágséllà.

ikatállu álló, asta igpakita ka Manama si Jesus áknami. 41 Ándà sikandin kitayi
katô langun manubù, asal sikami dád na mga igsalin ka Manama tô ikakita
kandin. Pángnga inanté puman sikandin, igpadumaé ké ágkan asta ginám.
42 Igpapid ké i Jesus ébô mulit-ulit ké katô Madigár Gulitán tingód kandin tun
ta mga manubù, asta ébô kumagi ké na bánnal si Jesus tô igsalin ka Manama
ébô rumuud katô langun manté asta mga inaté dán. 43 Tô langun propeta ka
Manama igsulat tingód ki Jesus na ukit katô ngadan din, tô langun manubù
na ágpamaké kandin, igpasinsiyaan tô mga salà dan."

Igdunggù tô Ugis Espiritu tun ta mga ánnà Judio

44 Róggun igkagi si Pedro, igdunggù tô Ugis Espiritu tun ta mga manubù
na igpaminág kandin. 45 Na, isalábbuan tô mga Judio na ágpampamaké na
igtákkás ki Pedro su igdunggù tô Ugis Espiritu tun ki Cornelio asta tun ta
mga duma manubù agad ánnà dan Judio, 46 su igdinág dan tô mga ánnà Judio
na ikakagi ka ássa-ássa mga kinagiyan katô mga manubù, asta igdurung dan
katô Manama. Na, igkagi si Pedro katô mga Judio na igtákkás kandin, na mà
din, 47 "Igdunggù dán tô Ugis Espiritu tun kandan magunawa katô kadunggù
din áknita. Ándà dán makasapad katô kabunyag kandan."
48 Purisu igkagi si Pedro na kailangan bunyagan dan ukit katô ngadan i
Jesu-Cristo. Na, igpóddô dan pa si Pedro tun kandan ka pira álló.

11

Igulit si Pedro katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem

1 Na, tô mga apostoles asta tô mga kataladi tikud tun ta kaluwagan ka
Judea, ikadinág dan na tô mga ánnà Judio igbánnal katô kagi ka Manama.
2 Purisu tô iglónód si Pedro tun ta Jerusalem, iginsà-insà tô mga Judio na
ágtinurù na kailangan tupuwan tô langun ágpampamaké, na mà dan, 3 "Manan
ka igsadun ka tun ta mga ánnà Judio, asta igpadumaé kó igkan?"
4 Purisu igtigkané si Pedro igulit kandan tingód katô langun na ilumu.
5 Igkagi si Pedro, na mà din, "Tô igóddô a tun ta Jope, róggun igdasalla, duwán
igpakita ka Manama kanak. Duwán igsunnad kanak iring na dakál kisì
na igtuntun tikud tun ta langit asta iring na igikáttan tô áppat sunu. 6 Tô
igsállágga, igkita ku tun dalám tô ássa-ássa mga mannanap asta mga manuk ta
kayun. 7 Na, duwán kagi na igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, 'Pedro,
tindág ka, iyó ka, asta kan ka.' 8 Asal igtaba a, 'Áglangngagán, diya mému
kuman, su diya lumapas katô mga sugù i Moises na inalayun ku ágtumanán.'
9 Asal igkagi puman sikandin kanak tikud tun ta langit, 'Yaka ágkagi na dì
ka mému kuman, su Manama tô igkagi na mému gó makan.' 10 Ikatállu ni
ilumu kanak, ibatun tô iring na kisì tun ta langit. 11 Na, sékót dád igdunggù
tun ta balé na igóddóan ku tô tállu manubù na igpapid tikud tun ta Cesarea
ébô mangé kanak. 12 Na, igkagi tô Ugis Espiritu kanak na diya méllé mákkás
kandan agad ánnà dan Judio. Na, igtákkás pagsik kanak ni ánnám kataladi
tikud tun ta Jope. Tô igdunggù ké tun ta balé i Cornelio, igahu ké langun.
13 Igulit si Cornelio áknami na igkita din tô panaligan ka Manama tun ta
balé din. Igkagi kun tô panaligan, 'Pasadunán nu tô manubù tun ta Jope
ébô mangé ki Simon na ágngadanan ki Pedro. 14 Tuminurù sikandin áknikó
asta katô langun manubù na góddô tun ta balé nu ébô matábbus kó.' 15 Tô
igtinurù a kandan, igdunggù tô Ugis Espiritu tun kandan magunawa katô
kadunggù din áknita tun ta katigkanayan. 16 Purisu isampáttan ku tô igkagi
katô Áglangngagán áknami dángngan, na mà din, 'Ukit ka wayig tô kabunyag i

Juan, asal bunyagan kó ukit katô Ugis Espiritu.'* 17 Na, magunawa tô igbággé
ka Manama tun ta mga ánnà Judio asta tun áknita na mga Judio tô igpamaké ki
katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Purisu diya makasapad katô Manama."
18 Tô igdinág dan katô igkagi i Pedro, ándà dan dán óróm-óróm kandin.
Asal igdurung dan tô Manama, su igkagi sikandan, na mà dan, "Agad tô mga
ánnà Judio igrákkád asta igpasinsiyaan ka Manama, asta igbággayan din katô
kantayan na ándà ágtamanán."

Mga ágpampamaké tun ta Antioquia

19 Na, tikud katô kamatayan i Esteban, igirrayatan tô mga ágpampamaké.
Purisu igpalaguy dan asta igpasuwayé dan tun ta banuwa ka Fenicia, purù
ka Cipre, asta lunsud ka Antioquia tun ta probinsya ka Siria. Igulit-ulit dan
katô kagi ka Manama tun ta mga unawa dan na Judio na igóddô dutun.
20 Asal duwán mga ágpampamaké na mga taga Cipre asta taga Cirene na
igsadun tun ta Antioquia, asta igulit-ulit dan pagsik tingód katô Áglangngagán
na si Jesus tun ta mga ánnà Judio. 21 Igdungguan dan katô katulusan katô
Áglangngagán, asta marapung tô mga manubù na igbánnal asta igpamaké
katô Áglangngagán. 22 Tô ikasóddór tô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem,
igpasadun dan si Bernabe tun ta Antioquia. 23 Tô igdunggù sikandin tun
ta Antioquia, idayawan sikandin, su igkita din tô kédu ka Manama kandan.
Igtinurù si Bernabe kandan na kailangan pabákkárrán tô kapamaké dan
tun ta Áglangngagán na dì ágduwa-duwa. 24 Na, madigár manubù si Bernabe.
Ipánnuan sikandin katô Ugis Espiritu asta tuu ágsarig katô Áglangngagán. Tô
igdinág tô mga taga Antioquia katô igkagi i Bernabe, marapung pa tô mga
manubù na igbánnal katô Áglangngagán.
25 Na, igsadun si Bernabe tun ta lunsud ka Tarso ébô mamasak ki Saulo.
26 Tô igkita si Bernabe ki Saulo, igpid din sikandin tun ta Antioquia. Igóddô
dan dutun sippang ka sábbad ámmé, asta igtinurù dan ka marapung mga
ágpampamaké. Na, tô mga ágpampamaké tun ta Antioquia, tô gó tô tagnà
ágngadanan na mga Ágpampamaké ki Jesu-Cristo.†
27 Na, tô timpo tô, duwán mga propeta na igdunggù tikud tun ta Jerusalem.
28 Igtindág si Agabo na sábbad propeta ka Manama, asta igpakagi sikandin
katô Ugis Espiritu na masig dán dumunggù tô ballus nit tibuk banuwa.
Ituman tô ballus dalám ka pagpangulu i Claudio tun ta Roma. 29 Purisu
igpasábbadé tô langun ágpampamaké tun ta Antioquia ébô tumabang dan katô
mga kataladi tun ta probinsya ka Judea. Igbággé tô tagsábbad-sábbad kandan
ka salapì tikud dád tun ta kandan magaga. 30 Purisu tô ilimud dán tô salapì
dan, igpapid dan ki Bernabe asta ki Saulo tun ta mga tarapid ka simbaan ka
mga ágpampamaké tun ta Judea.

12

Igirrayatan i Herodes tô mga ágpampamaké

1 Na, tô timpo tô, igirrayatan i Harì Herodes tô mga ágpampamaké.
2 Igpamatayan din si Santiago na kaké i Juan ukit ka kampilan. 3 Tô ikasóddór
si Herodes na idayawan tô mga Judio, igpammát din pagsik si Pedro dalám
ka Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù. 4 Tô igámmát dan ki Pedro, igpriso
sikandin, su kakalyag i Herodes na ruudan din si Pedro ka mapángnga tô

* **11:16** 11:16 Mga Lumu 1:5. † **11:26** 11:26 Mga Ágpampamaké ki Jesu-Cristo, ó Mga Cristohanon.

kalimudan,* ébô kakitaan ka langun manubù. Na, igbantéyan si Pedro ka áppat grupo na duwán áppat sundalo tun ta kada grupo na ágbanté kandin.
5 Na, dalám katô igpriso si Pedro, tuu ménit tô kadasal katô mga ágpampamaké tingód kandin.

Igpaluwà si Pedro tikud tun ta prisowan

6 Na, tô tángngà ka dukilám tô ándà pa dunggù tô álló ka ruudan si Pedro, igtudug si Pedro tun dalám katô prisowan. Duwa tô kadina na igikát kandin. Igpatángngaan sikandin katô duwa sundalo, asta duwán mga sundalo na ágbanté tun ta sállat katô prisowan. 7 Tigkô dád iséllaan tô dalám katô prisowan, su igpakita tô sábbad panaligan ka Manama. Igkálláng din tô kilidan i Pedro asta igánnó din. Igkagi tô panaligan, na mà din, "Sékót ka tindág."

Na, inakas tô kadina tikud tun ta bállad din. 8 Igkagi tô panaligan, na mà din, "Bagkássi nu yan awak nu asta sandalyas ka."

Tô igbánnal si Pedro kandin, igkagi tô panaligan, na mà din, "Salingkumut ka asta tákkás ka kanak."

9 Na, igtákkás si Pedro katô panaligan. Asal ándà sóddór din ka bánnal tô ilumu kandin, su kéman din ka tagénáp din dád. 10 Igukit dan tun ta duwa sundalo na ágbanté kandin. Tô igdunggù dan tun ta putó sállat katô prisowan na ágsadun tun ta luwà, ipókéan agad ándà manubù na igpókê. Purisu ikaluwà dan. Tô igdunggù dan tun ta dalan na ágsuwéyanan, tigkô inandà tô panaligan.
11 Na, isóddóran dán i Pedro na igpapid katô Áglangngagán tô panaligan din ébô paluwaán sikandin tikud tun ta bállad i Herodes, asta ébô dì matuman tô gimanan katô mga Judio.

12 Na, tô ikasóddór si Pedro katô ilumu, igsadun sikandin tun ta balé i Maria na innà i Juan Marcos. Taganà ilimud tô marapung manubù su ágdasal dan tun ta Manama. 13 Tô igdunggù si Pedro, igtákták din tô sállat katô koral. Duwán sábbad állang bayi na ágngadanan ki Roda na igahà ka sadan tô tun ta sállat. 14 Tô igdinág si Roda katô kagi i Pedro, igkilala si Roda kandin, asal ándà din pókéi tô sállat, su tingód katô dayó din sékót sikandin iglónód ébô mulit katô duma mga manubù na igdunggù dán si Pedro tun ta luwà katô balé. 15 Asal igkagi sikandan, na mà dan, "Ágkamánnu ka? Yaka ágragórù!"

Asal marag igkagi si Roda na bánnal si Pedro gó. Purisu igkagi sikandan, na mà dan, "Tô basì panaligan ka Manama na ágtómmóng kandin!"

16 Asal igpanayun si Pedro igtákták sippang ka igpókéan dan. Tô igkita dan kandin, isalábbuan dan. 17 Igsingyas si Pedro kandan ébô dì dan mótép, asta igulit sikandin tingód katô kapaluwà katô Áglangngagán kandin tikud tun ta prisowan. Igkagi si Pedro kandan, na mà din, "Uliti yu si Santiago asta tô mga kataladi." Na, igpanó si Pedro, asta igsadun sikandin tun ta ássa lugar.

18 Tô sállám dán, tuu ágkasamuk tô langun sundalo, su ándà sóddór dan ka ánda si Pedro. 19 Igsugù si Herodes ébô pamasakán si Pedro, asal ándà dan kitayi. Purisu iginsà-insà i Herodes tô mga sundalo na igbanté, asal ándà sóddór dan ka ánda si Pedro. Purisu igpamatayan i Herodes tô langun dan. Na, igpanó si Herodes tikud tun ta probinsya ka Judea, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Cesarea, asta igóddô sikandin dutun.

Tô kamatayan i Herodes

20 Na, duwán álló na isókó si Herodes katô mga taga Tiro asta mga taga Sidon. Purisu marapung dan tô igsadun tun ki Herodes ébô pakitaé dan. Na,

* **12:4** 12:4 Kalimudan Ka Kalabé. Igpadángngané tô Kalimudan Ka Kalabé asta tô Kalimudan Ka Pan Na Ándà Patubù. Ahaán tô Lista Katô Mga Kagi, asta tô Exodo 12:2-27.

tô ándà dan pa pakitaé, taganà dan igsadun tun ki Blasto na sábbad taratabang i Herodes ébô panunugán dan katô kakalyag dan na mólì tô madigár ginawa i Herodes kandan, asta makému dan puman makabálli katô mga ágkakan dan tikud tun ta banuwa na sakup i Herodes. 21 Tô álló ka karuud, igumpak si Herodes ka kapa, igunsad sikandin tun ta gunsadanan ka harì, asta igkagi sikandin tun ta mga manubù na ilimud. 22 Na, igullaó tô mga manubù, na mà dan, “Tô kagi din iring na kagi ka manama, ánnà kagi ka manubù!”

23 Tigkô dád igsupakan si Herodes katô panaligan ka Áglangngagán, su ándà din sapadi tô mga manubù na ágdurung kandin. Purisu igulád tô bituka i Herodes, asta inaté.

24 Asal marapung tô mga manubù na igulitan katô kagi ka Manama, asta igmarapung tô mga ágpampamaké. 25 Na, tô ikapángnga dán si Bernabe asta si Saulo igpid katô ágbággén dan tun ta Jerusalem, igulì dan tun ta Antioquia. Igpatákkás dan pagsik si Juan Marcos.

13

Igsugù katô Ugis Espiritu si Saulo asta si Bernabe

1 Na, tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Antioquia duwán mga propeta asta mga taratinurù. Sikandan si Bernabe, si Simeon na ágngadanan Negro,* si Lucio na taga Cirene, si Saulo, asta si Manaen na igdakál duma ki Herodes.

2 Róggun igpuwasa tô mga ágpampamaké tun ta Antioquia asta igpangadap dan katô Áglangngagán, igkagi tô Ugis Espiritu tun kandan, na mà din, “Ássa yu si Bernabe asta si Saulo para kanak, su duwán palumun ku kandan.”

3 Purisu igpuwasa dan, igdasal dan, asta igdappánnan dan si Bernabe asta si Saulo ka bállad. Igpapanó dan sikandan.

Tun ta Cipre

4 Na, tô igpapid katô Ugis Espiritu sikandan, igsadun dan tun ta Seleucia, asta igsaké dan ka barko† na madun tun ta purù na ágngadanan Cipre.

5 Tô igdunggù dan, igpónóg dan tun ta lunsud ka Salamina, asta igulit-ulit dan katô kagi ka Manama tun ta mga simbaan ka Judio. Igtákkás kandan si Juan Marcos ébô tumabang kandan. 6 Na, tô igpanó dan tikud tun ta Salamina, igsadun dan tun ta mga lunsud katô purù sippang ka igdunggù dan tun ta lunsud ka Papos. Na, igkita dan tô Judio na ágsalamangka na ágngadanan ki Bar-Jesus. Mà kagi sikandin propeta ka Manama. 7 Rarak sikandin i Sergio Paulo na mapandé gobernador katô purù. Na, igpatawar i Sergio Paulo si Bernabe, su kakalyag din na maminág katô kagi ka Manama. 8 Asal igdalangan dan katô ágsalamangka na si Elimas (tô gó tô ngadan din tun ta kinagiyan ka Griego), su kakalyag din na dì mamaké tô gobernador tun ta Áglangngagán. 9 Na, ipánnù katô Ugis Espiritu si Saulo na tô ássa ngadan din si Pablo. Igsállág si Pablo ki Elimas, 10 asta igkagi sikandin, na mà din, “Sakup ka i Maibuyan, su sikuna tô usig katô langun na madigár. Ipánnuan ka katô limbung asta kadattan. Marag nu ágpalinán tô kabánnalan katô Áglangngagán. 11 Purisu mabólóg ka dalám ka mga pira álló, su supakan ka katô Áglangngagán. Ándà kitanán nu, agad tô sánnang ka álló.”

---

* **13:1** 13:1 Si Negro, ó si Métám. Métám tô kóbadan katô kagi Negro. † **13:4** 13:4 Tô barko dángngan, ándà makina asal duwán mga magdakál layag na pakapid katô barko. Mému sakayan katô marapung manubù sippang ka mga sábbad gatus kaliman (150) asta mga piniddan dan.

Tigkô dád ibólóg sikandin. Purisu ágpamasak sikandin ka manubù na
magak kandin. 12 Tô igkita tô gobernador katô ilumu, igpamaké sikandin,
su isaláббuan gó sikandin katô ágtinuruán tingód katô Áglangngagán.

Tun ta Antioquia na sakup ka Pisidia

13 Na, igsaké si Pablo asta tô mga kadumaan din tun ta barko tikud tun
ta Papos, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Perga na sakup ka probinsya
ka Pamfilia. Asal igdiyà si Juan Marcos kandan, asta igulì sikandin tun ta
Jerusalem.
14 Na, igpanó si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta Perga, asta igsadun dan
tun ta lunsud ka Antioquia na sakup ka probinsya ka Pisidia. Tô álló ka
kapaginawa, igsadun dan tun ta simbaan ka Judio, igahu dan, asta igunsad
dan. 15 Duwán igbasa katô kagi ka Manama na igsulat i Moises asta katô
duma mga propeta ka Manama. Na, tô mga tarapid ka simbaan ka Judio
igkagi ki Pablo asta ki Bernabe, na mà dan, “Mga kataladi, atin ka duwán
tinuruán yu áknami langun, mému tuminurù kó.”
16 Purisu igtindág si Pablo, asta igsingyas sikandin ébô dì dan mótép. Igkagi
si Pablo, na mà din, “Mga unawa ku na rubbad i Israel, asta langun yu na
ánnà Judio na ágpangadap ka Manama, paminág kó kani kagin ku. 17 Manama
tô ágsarigan ta, asta sikandin tô igsalin katô mga kamónaan ta. Tô igóddô dan
tun ta banuwa ka Ehipto, igtabang tô Manama kandan, asta igmarapung dan.
Ukit katô katulusan ka Manama, ikaluwà dan tikud tun ta Ehipto. 18 Dalám ka
kappatan ámmé, igdóppónan dan ka Manama tun ta disyerto. 19-20 Igdadattan
ka Manama tô pittu grupo ka manubù tun ta banuwa ka Canaan, asta igbággé
din tô tanà dan tun ta mga Judio ébô óddóan dan dalám ka áppat gatus
kaliman (450) ámmé. Na, duwán tagsábbad-sábbad mga manubù na igpapid ka
Manama ébô mid kandan sippang dumunggù si Samuel na sábbad propeta ka
Manama. 21 Na, kakalyag dan na duwán harì na mid kandan. Purisu igpapid
ka Manama tô batà i Cis na si Saulo na sábbad sakup ka grupo i Benjamin.
Igpangulu si Saulo kandan dalám ka kappatan (40) ámmé. 22 Pángnga igpéwà
ka Manama si Saulo, igbullasan din ki David ébô mangulu kandan, su igkagi
tô Manama,

“ ‘Igsalin kud tô batà i Isai na si David. Ágkadayawanna kandin su tumanán din
tô langun kagi ku kandin.’ ”‡

23 Na, igpanayun igkagi si Pablo, na mà din, “Si Jesus tô sábbad rubbad i
David na igsalin ka Manama asta igimu na Taratábbus ta na mga rubbad i
Israel, su sikandin tô taganà igtandô ka Manama áknita. 24 Tô ándà pa dunggù
si Jesus, igulit-ulit si Juan katô mga rubbad i Israel na kailangan rumákkád
dan ébô bunyagan din sikandan. 25 Tô ándà pa ikapángnga si Juan katô lumu
din, igkagi sikandin, ‘Ánnà sakán tô gimanan yu, asal duwán pa dumunggù
na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Purisu ánnà
nángngà agad lumusutta dád katô sandalyas din.’ ”§

26 Na, igpanayun si Pablo igkagi, na mà din, “Paminág kó na mga kataladi
na mga rubbad i Abraham, asta langun yu na ánnà Judio na ágpangadap
ka Manama. Sikita tô igdungguan katô kagi ka Manama na duwán dán
katábbusan. 27 Na, tô mga manubù tun ta Jerusalem asta tô mga pangulu
dan, ándà sóddór dan na si Jesus tô Taratábbus. Kada álló ka kapaginawa,
agad igbasa dan tô kagi na igsulat katô mga propeta ka Manama sayyan tun
ta simbaan dan, ándà dan ikagpát. Purisu ituman dan tô igsulat katô mga

‡ **13:22** 13:22 Salmo 89:20; 1 Samuel 13:14. § **13:25** 13:25 Ahaán tô Mateo 3:11; Marcos 1:7; Lucas 3:16; Juan 1:20.

propeta ka Manama, asta igruudan dan si Jesus. 28 Agad ándà palang salà
din na mému matayan, igpamuyù dan ki Pilato ébô matayan si Jesus. 29 Tô
igtuman dan katô langun ka kagi ka Manama na taganà igsulat, igkangé
dan tô lawa din tikud tun ta krus, asta igláb·báng dan tun ta takub. 30 Asal
iganté puman sikandin katô Manama. 31 Idugé sikandin igpakita tun ta mga
manubù na igtákkás kandin dángngan tikud tun ta Galilea sippang tun ta
Jerusalem. Igulit dan áknita na mga Judio tô tingód katô bánnal na igkita dan.
32 Igsadun ké dini ákniyu ébô mulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus. Agad
mga kamónaan ta tô igtandóan ka Manama, 33 asal kannun áknita ituman, su
iganté puman katô Manama si Jesus. Ni gó tô kagi ka Manama na igsulat tun
ta Ikaduwa Salmo,
“ ‘Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.’*
34 Si Jesus tô iganté puman ka Manama, asta tô lawa din dì maróddóg, su ni
gó tô kagi ka Manama,
‘Bággén ku áknikó tô madigár na igtandô ku ki David, asta matuman yan.’†
35 Duwán pagsik kagi na igsulat tun ta duma Salmo,
‘Dì mému ka maróddóg tô lawa katô Ugis Batà nu.’‡
36 Sayyan, igtuman si David katô kakalyag ka Manama sippang ka inaté
sikandin. Igláb·báng sikandin magunawa katô mga kamónaan din, asta
iróddóg tô lawa din. 37 Asal si Jesus na iganté puman ka Manama, ándà gó
karóddóg tô lawa din.
38 “Purisu mga kataladi ku, igulit ké ákniyu ébô kasóddóran yu na ukit ka
kamatayan kani manubù ni, duwán kapasinsiyaan katô mga salà. 39 Dì kó
makaluwà tikud tun ta salà ukit katô katuman yu katô mga sugù i Moises,
asal ukit ki Jesus makaluwà tikud tun ta salà tô langun manubù na mamaké
kandin.
40 “Purisu taganà kó ébô dì kó supakan iring katô mga manubù na igsulat
katô mga propeta ka Manama,
41 “ ‘Sikiyu mga manubù na ágbuyas-buyas, piyà-piyà kó. Kasalábbuan kó ka
supakan ku sikiyu, su agad duwán kasalábbuan na lumun ku ákniyu,
asal dì kó ágbánnal agad duwán mulit ákniyu kani.’ ”§
42 Na, tô igluwà si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta simbaan ka Judio,
igpédu-édu tô mga manubù na tuminurù dan puman tun ta álló ka kapagi-
nawa na dumunggù. 43 Tô igpanó tô mga manubù tikud tun ta simbaan ka
Judio, marapung tô mga manubù na igtákkás ki Pablo asta ki Bernabe, agad
tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio na ágbánnal katô ágkémun ka Judio. Igkagi
si Pablo asta si Bernabe kandan na kailangan sumarig dan ka Manama na
ágtabang kandan.
44 Tô igdunggù tô álló ka kapaginawa, ilimud tô karapungan ka mga taga
Antioquia ébô maminág dan katô kagi ka Manama. 45 Tô igkita tô mga
Judio katô marapung manubù na ilimud, tuu dan gingà, igkagi dan na ánnà
nángngà tô igtinurù i Pablo, asta igbuyas dan kandin. 46 Asal ándà máddang i
Pablo asta i Bernabe, asta igtaba dan, na mà dan, “Kailangan sikiyu na mga
Judio tô tagnà ulitan dé katô kagi ka Manama. Su ándà kó paminág kani, asta
igélléyan yu tô kantayan na ándà ágtamanán na ágbággén ka Manama, tô mga
ánnà Judio tô ulitan dé katô kagi ka Manama. 47 Tô gó tô lumun dé su mà katô
kagi ka Áglangngagán,

---

* **13:33** 13:33 Salmo 2:7. † **13:34** 13:34 Isaias 55:3. ‡ **13:35** 13:35 Salmo 16:10. § **13:41** 13:41 Habacuc 1:5.

“ ‘Imun ku sikuna na sulù na suméllà tun ta mga ánnà Judio ébô mulit-ulit ka
na duwán katábbusan tikud tun ta salà para katô langun manubù tun
ta kaluwagan kani banuwa.’ ”*
48 Tô ikadinág tô mga ánnà Judio, idayawan dan, asta igdurung dan tô
Manama tingód katô igdinág dan. Igpamaké tô langun manubù na igsalin
ka Manama na bággayan katô kantayan na ándà ágtamanán.
49 Na, igdunggù tô kagi katô Áglangngagán tun ta duma mga lunsud na
madani tun ta Antioquia. 50 Asal igsutsutan katô mga pangulu ka Judio tô
mga gabayi na ágrespetowan asta ágpangadap ka Manama, asta tô mga pangulu
ka lunsud. Igirrayatan dan si Pablo asta si Bernabe, asta igpéwà dan tikud tun
ta banuwa dan.
51 Tô igpanó si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta Antioquia, igpadpad dan
tô barukbuk tikud tun ta sandalyas dan ébô pasóddórán dan na duwán sókó
ka Manama kandan.† Na, igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta lunsud ka
Iconio. 52 Tô langun ágpampamaké tun ta Antioquia ipánnù ka dayó asta katô
Ugis Espiritu.

14

Tun ta Iconio

1 Na, tô igdunggù si Pablo asta si Bernabe tun ta Iconio, igsadun dan tun ta
simbaan ka Judio na iring katô iglumu dan tun ta Antioquia. Tô igtinurù dan,
igpamaké tô marapung mga Judio asta tô duma mga ánnà Judio. 2 Asal tô mga
Judio na dì ágpamaké ki Jesus igsutsut katô duma mga ánnà Judio ébô masókó
dan katô mga kataladi. 3 Idugé igóddô si Pablo asta si Bernabe dutun. Ándà
máddang dan katô katinurù dan tingód katô Áglangngagán. Na, ukit katô mga
kasalábbuan na iglumu dan, ikasóddór tô mga manubù na bánnal tô igtinurù
i Pablo asta i Bernabe tingód katô kédu ka Manama. 4 Asal ándà pasábbadé tô
mga manubù na góddô dutun, su duwán igdadan tun ta mga Judio asta duwán
igdadan tun ta mga apostoles. 5 Na, tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio, asta
tô mga pangulu dan, igplano dan mirrayat asta timbagán dan ka batu si Pablo
asta si Bernabe ébô maté dan. 6 Tô ikasóddór tô duwa apostoles, igpalaguy
dan tun ta Listra asta tun ta Derbe na duwa lunsud tun ta probinsya ka
Licaonia asta tun ta madani mga banuwa. 7 Igulit-ulit dan katô Madigár
Gulitán dutun.

Tun ta Listra asta Derbe

8 Tun ta Listra, duwán sábbad manubù na kapig na dì pakapanó tikud pa tun
ta kapamasusu kandin. 9 Igunsad sikandin asta igpaminág katô ágtinuruán
i Pablo. Na, isóddóran i Pablo na igbánnal tô kapig na makému tô Manama
makólì kandin. Purisu igsállág si Pablo kandin, 10 asta igkagi sikandin ka
mabákkár, na mà din, “Tindág ka!”
Tigkô dád igtindág tô kapig, asta igpanó-panó.
11 Na, tô igkita tô duma mga manubù katô ilumu i Pablo, igkagi tô mga
taga Licaonia ukit katô kandan kinagiyan,* asta igpatawaré dan, na mà dan,
“Sikandan tô mga manama na igpamanubù asta igsunnad dini áknita!”
12 Igpanámdám dan na si Bernabe tô ágmanaman dan na si Seus,† asta si
Pablo tô ágsuguánnán i Seus na si Hermes, su si Pablo tô ágtinurù. 13 Duwán
templo dan tun ta luwà ka Listra na ágpangadapanan dan ki Seus. Igpid katô

* **13:47** 13:47 Isaias 49:6. † **13:51** 13:51 Ahaán tô Lucas 9:5. * **14:11** 14:11 Ándà kagpátti i Pablo asta i Bernabe tô kinagiyan ka mga taga Licaonia. Purisu ándà sóddór dan ka ándin tô ágkagin katô mga manubù tingód kandan. † **14:12** 14:12 Si Seus tô mallayat katô langun ágmanaman ka mga Griego.

pangulu ka templo tô mga baka asta tô mga bulak tun ta ilimudan katô mga manubù ébô matayan asta góbbón dan su mangadap dan ki Pablo asta ki Bernabe.
14 Na, tô ikasóddór si Pablo asta si Bernabe katô lumun ka mga manubù,
igbissé dan tô umpak dan,‡ igpalaguy dan tun ta mga manubù na ilimud, asta
igullaó dan, na mà dan, 15 “Manan ka áglumu kó kanan? Ánnà ké manama,
asal manubù ké dád iring ákniyu. Igsadun ké dini ébô mulit ákniyu katô
Madigár Gulitán. Kailangan tumanan kó katô ágmanaman na ándà ágpulusán,
asta mamaké kó katô manté Manama, su sikandin tô igimu katô langit, tanà,
dagat, asta langun-langun nit banuwa. 16 Sayyan, igpabayawù ka Manama
tô langun katô ágkémun yu na ánnà Judio. 17 Asal inalayun din ágpasóddórán
na duwán Manama, su madigár tô áglumun din ákniyu. Manama tô ágbággé ka
udan asta ágpatubù katô mga pamula ébô duwán ágkakan yu asta dayó yu.”
18 Agad tô gó tô igkagi dan kandan, tuu mahirap tô kasapad dan katô mga
manubù na mimmaté ka mga baka ébô mangadap kandan.
19 Na, igdunggù tô mga Judio tikud tun ta Iconio asta Antioquia na sakup ka
Pisidia. Igsutsutan dan tô mga taga Listra. Purisu igpasábbadé dan igtimbag
ki Pablo ka batu, asta igguyud dan tun ta luwà katô lunsud su kéman dan
ka inaté dán sikandin. 20 Asal tô ilimud tô mga ágpampamaké tun ki Pablo,
igtindág sikandin, asta igulì tun ta Listra. Pagkasimag, igsadun si Pablo asta
si Bernabe tun ta Derbe.

Iglónód dan tun ta Antioquia

21 Igulit-ulit si Pablo asta si Bernabe katô Madigár Gulitán tun ta Derbe,
asta marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus. Na, iglónód dan tun ta
Listra, Iconio, asta Antioquia na sakup ka probinsya ka Pisidia. 22 Igpabákkár
dan tô mga ágpampamaké ukit katô mga ágtinuruán dan ébô tuu dan sumarig
ka Manama. Igpapanámdám dan sikandan na marapung tô mga kahirapan
na kailangan kókitan ta ka mapil ki katô pagpangulu ka Manama.
23 Duwán mga igsalin i Pablo asta i Bernabe tun ta tagsábbad-sábbad lunsud
ébô imun dan na mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké. Ukit katô
kapuwasa asta kadasal i Pablo asta i Bernabe, igsarig dan tô mga tarapid ka
simbaan tun ta Áglangngagán na ágsarigan dan ébô tabangan din sikandan.
24 Na, igukit dan tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Pisidia sippang ka
igdunggù dan tun ta probinsya ka Pamfilia. 25 Igtinurù dan tun ta lunsud
ka Perga, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Atalia. 26 Igsaké dan ka barko
tikud tun ta Atalia, asta igulì dan tun ta Antioquia, su tô gó tô igtikudan
dan. Dángngan tô igtikud dan tun ta Antioquia, igdasal tô mga manubù tun
ta Manama ébô tabangan din tô lumu na ituman dan dán. 27 Tô igdunggù
dan tun ta Antioquia, iglimud dan tô langun ágpampamaké ébô mulit dan
tingód katô langun ka iglumu ka Manama ukit kandan, su igtabangan dan
katô Manama tô kólit dan katô mga ánnà Judio, su igbánnal dan katô kagi ka
Manama. 28 Na, idugé dan igóddô tun ta mga ágpampamaké tun ta Antioquia.

15

Kalimudan tun ta Jerusalem

1 Na, duwán mga kataladi na tikud tun ta probinsya ka Judea na igdunggù
tun ta Antioquia, asta igtinurù dan, na mà dan, “Dì kó matábbus ka dì kó
patupu iring katô igsugù i Moises.”

‡ **14:14** 14:14 Igbissé dan tô umpak dan ébô sapadan dan tô mga manubù na mangadap kandan.

2 Asal igapul si Pablo asta si Bernabe katô mga manubù na ágtinurù kani,
asta ándà dan pasábbadé. Purisu igplano tô mga ágpampamaké na pasadunán
dan si Pablo, si Bernabe, asta tô duma mga manubù tun ta Jerusalem ébô
patóngkóé dan, tô mga apostoles asta tô mga tarapid ka simbaan ka mga
ágpampamaké tingód ka pamánnun tô katinurù katô mga manubù. 3 Purisu
igpapanó dan katô mga ágpampamaké. Tô igukit dan tun ta Fenicia asta
Samaria, igulit dan katô mga ágpampamaké na igpamaké dán tô mga ánnà
Judio. Tô ikadinág tô langun kataladi, tuu dan idayawan. 4 Tô igdunggù dan
tun ta Jerusalem, tô mga ágpampamaké, tô mga apostoles, asta tô mga tarapid
ka simbaan igtanggap kandan. Na, igulit si Pablo asta si Bernabe tingód katô
langun ka iglumu ka Manama ukit kandan. 5 Asal igtindág tô mga sakup
ka Pariseo na ágpampamaké ki Jesus. Igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka
mamaké tô mga ánnà Judio, kailangan tupuwan dan asta tumuman dan katô
langun igsugù i Moises.”
6 Na, igpalimudé tô langun apostoles asta mga tarapid ka simbaan ébô
patóngkóé dan tingód ka pamánnun tô mga manubù na ánnà Judio, ka
kailangan tupuwan dan ó dì. 7 Pángnga katô idugé dan ágpatóngkóé, igtindág
si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mga kataladi, isóddóran yud na
dángngan sakán tô igsalin ka Manama tun ta langun ta ébô tuminurù a katô
Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio ébô mamaké dan. 8 Na, isóddóran
ka Manama tô tun ta pusung katô langun manubù, asta igpasóddór din na
igtanggap din dán tô mga ánnà Judio ukit ka kabággé din kandan katô Ugis
Espiritu na magunawa katô kabággé din áknita dángngan. 9 Ándà kassaan katô
mga Judio asta katô mga ánnà Judio tun ta saruwan ka Manama, su iglinisan
din pagsik tô pusung katô mga ánnà Judio ukit katô kapamaké dan. 10 Purisu
manan ka kinnaman yu tô Manama ukit katô ágpalumun yu katô mga ánnà
Judio tô ándà gó katuman katô mga kamónaan ta asta dì ta matuman? 11 Asal
igbánnal ki na itábbus ki ukit ka kédu katô Áglangngagán na si Jesus, magunawa
katô katábbus din katô mga ánnà Judio.”
12 Na, igtagnáp tô langun manubù, asta igpaminág dan katô igulit i Bernabe
asta i Pablo tingód katô mga kasalábbuan na iglumu ka Manama ukit kandan
tun ta mga ánnà Judio. 13 Pángnga dan dán igulit, igkagi si Santiago, na mà din,
“Mga kataladi, paminág kó kanak. 14 Igulit dán si Simon Pedro na duwán dán
mga ánnà Judio na igsalin ka Manama ébô sakupán din. 15 Magunawa tô kagi
ka Manama na igsulat katô mga propeta din,

16 “ ‘Pángnga kani, lumónódda. Agad igsódô tô pagpangulu katô mga rub-
bad i David, umanán ku tô pagpangulu dan 17 ébô mamasak katô
Áglangngagán tô langun manubù na igsalin ku agad ánnà dan Judio.
18 Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na igpasóddór din sayyan.’*

19 “Na, panámdám ku na dì ta imun mahirap tô kapamaké katô mga ánnà
Judio tun ta Manama ukit ka kapirit ta kandan na kailangan tupuwan dan.
20 Asal madigár ka sumulat ki kandan, asta sumugù ki na kailangan dì dan
kannán tô mga ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman, asta dì dan
lumayuk katô ánnà kandan sawa ó duma. Kailangan dì dan kannán tô mga
mannanap na inérát† asta tô dipanug. 21 Madigár ka mánnal dan kani, su
tikud sayyan inalayun duwán mga manubù na gulit-ulit ka mga sugù i Moises
kada álló ka kapaginawa tun ta mga simbaan ka Judio tun ta tagsábbad-sábbad
lunsud.”

* **15:18** 15:16-18 Amos 9:11-12; Jeremias 12:15. † **15:20** 15:20 Inérát, ó inaté na ándà ikaluwà é dipanug.

Sulat tun ta mga ágpampamaké na ánnà Judio

22 Na, igpasábbadé tô langun kataladi, tô mga apostoles, asta tô mga tarapid
ka simbaan na sumalin dan ka duwa manubù na mákkás ki Pablo asta ki
Bernabe ébô madun tun ta Antioquia. Tô igsalin dan si Silas asta si Judas na
ágngadanan ki Barsabas, su ágrespetowan dan katô langun ágpampamaké. 23 Ni
gó tô igsulat dan na igpapid.
"Mga kataladi na ánnà Judio tun ta lunsud ka Antioquia, asta tun ta mga
probinsya ka Siria asta Cilicia. Tô igsulat kani, sikami mga apostoles asta mga
tarapid ka simbaan. Sikami tô kataladi yu. 24 Duwán kun mga manubù na
tikud dini áknami na sikandan tô gunayan katô samuk katô ákniyu panámdám
ukit katô ágtinuruán dan. Asal ándà ké sugù kandan. 25 Purisu igpasábbadé ké,
asta igsalin dé tô mga manubù na papiddán dé tun ákniyu. Dumuma sikandan
katô mga kataladi ta na ágginawaan ta na si Bernabe asta si Pablo 26 na
inalayun ikataganà na matayan ébô mólit-ólit tô tingód katô Áglangngagán ta
na si Jesu-Cristo. 27 Na, igpapid dé si Judas asta si Silas tun ákniyu ébô mulit
dan ákniyu kani igsulat dé. 28 Tô Ugis Espiritu asta sikami igpasábbadé na dì
ké mirit ákniyu ébô tumuman kó katô langun ágkémun dé, asal ni dád gó tô
kailangan lumun yu. 29 Yakó ágkan katô ágkakan na taganà igbággé tun ta mga
ágmanaman, tô dipanug, asta tô mga mannanap na inérát. Yakó áglayuk katô
ánnà ákniyu sawa ó duma. Madigár ka tumuman kó kani. Kannun dád gó
sippang."
30 Na, igpanó tô mga manubù na igpasadun tun ta Antioquia. Tô igdunggù
dan, iglimud dan tô langun ágpampamaké, asta igbággé dan tô sulat kandan.
31 Tô igbasa dan katô sulat, idayawan dan su igmabákkár tô kapamaké dan.
32 Na, mga propeta ka Manama si Judas asta si Silas. Marapung pa tô
igtinurù dan katô mga kataladi ébô pénitán asta pabákkárrán tô kapamaké
dan katô Manama. 33 Pángnga katô mga pira álló, igpanó si Judas asta si Silas,
asta igkagi tô mga kataladi na madigár tô kapanó dan. Pángnga kani, igulì
si Judas asta si Silas tun ta Jerusalem. 34 [Asal panámdám i Silas, madigár ka
móddówù sikandin.] 35 Asal igóddô si Pablo asta si Bernabe tun ta Antioquia.
Igtinurù dan asta igulit-ulit dan katô kagi ka Áglangngagán. Marapung tô mga
manubù na gulit-ulit duma kandan.

Igpadiyaé si Pablo asta si Bernabe

36 Na, pángnga katô mga pira álló, igkagi si Pablo ki Bernabe, na mà din, "Na,
lumónód kid tun ta langun lunsud na igtinuruan ta katô kagi ka Áglangngagán
dángngan ébô ahaán ta ka imánnu tô mga kataladi."
37 Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan si Juan Marcos. 38 Asal ándà
nunug si Pablo, su igdiyà si Juan kandan dángngan tun ta Pamfilia, asta ándà
panayun tabang katô lumu dan. 39 Purisu igpapulé si Bernabe asta si Pablo,
asta igpadiyaé dan. Na, igpatákkás i Bernabe si Juan Marcos, igsaké dan
ka barko, asta igsadun dan tun ta Cipre. 40 Asal igsalin i Pablo si Silas na
mákkás kandin. Igdasal tô mga kataladi na tabangan dan katô Áglangngagán
tun ta ágsadunan dan. 41 Igsadun dan tun ta mga lunsud tun ta mga probinsya
ka Siria asta Cilicia na duwán mga ágpampamaké ébô pabákkárrán dan tô
kapamaké dan katô Áglangngagán.

16

Igtákkás si Timoteo ki Pablo asta ki Silas

1 Na, igsadun pagsik si Pablo asta si Silas tun ta mga lunsud ka Derbe asta
Listra. Duwán manubù na ágngadanan ki Timoteo. Ágpamaké sikandin asta

tô innà din. Judio tô innà din, asal Griego tô ámmà din.* 2 Ágpabantugán si
Timoteo katô langun kataladi tun ta Listra asta tun ta Iconio. 3 Tô kakalyag i
Pablo na mákkás si Timoteo kandan. Purisu igpatupuwan† i Pablo si Timoteo
ébô respetowan katô mga Judio tun ta mga lunsud na sadunan dan, su
isóddóran katô mga Judio na ándà pa sikandin tupuwi su Griego tô ámmà din.
4 Tô igukit si Pablo asta si Timoteo tun ta mga lunsud, igulit dan tô
mga igkagi katô mga apostoles asta tô mga tarapid ka simbaan ka mga
ágpampamaké tun ta Jerusalem ébô tumanán dan. 5 Purisu igmabákkár tô
kapamaké katô mga ágpampamaké, asta kada álló duwán duma mga manubù
na igpamaké ki Jesus.

Igkita i Pablo tô taga Macedonia

6 Na, igtinurù dan katô kagi ka Manama tun ta mga lunsud tun ta probinsya
ka Frigia asta Galacia, su ándà nunug tô Ugis Espiritu kandin na tuminurù
tun ta probinsya ka Asia. 7 Tô madani dan dán tun ta probinsya ka Misia,
kakalyag dan na madun tun ta probinsya ka Bitinia, asal ándà nunugi katô
Ugis Espiritu. 8 Purisu iglabé dan tun ta Misia, asta igsadun dan tun ta lunsud
ka Troas. 9 Tô dukilám dán, duwán igpakita ka Manama ki Pablo. Tô igkita din
iring na bónnóng ka taga Macedonia na igpédu-édu, na mà din, “Sadun ka dini
ta Macedonia, asta tabangi ké!”
10 Pángnga igkita si Pablo kani, igpamasak ké ka sakayan dé na madun tun
ta probinsya ka Macedonia, su isóddóran dé na igpapid ké ka Manama tun
kandan ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus.

Igpamaké si Lydia

11 Purisu igsaké ké katô barko tikud tun ta Troas, asta igtalipag ké pasadun
tun ta purù na ágngadanan Samotrasia. Pagkasimag, igsaké ké pasadun tun
ta lunsud ka Neapolis. 12 Tikud dutun, igpanóttanà ké dád pasadun tun ta
lunsud ka Filipos. Ni gó tô ágkabantug lunsud tun ta Macedonia, asta mga
sakup ka Roma tô góddô dutun. Igóddô ké dutun ka pira álló. 13 Na, tô álló
ka kapaginawa, igsadun ké tun ta wayig tun ta luwà katô lunsud ka Filipos,
su duwán kun ágkalimudanan ka mga manubù na ágdasal. Igunsad ké tun ta
ligad ka wayig, asta igtóngkô ké katô mga gabayi na ilimud. 14 Na, duwán
sábbad bayi na igpaminág áknami na ágngadanan ki Lydia na taga Tiatira, asta
tarabarigyà sikandin katô mga mallutù óggét na dakál é lagà dutun ta Filipos.
Inalayun sikandin ágpangadap katô Manama. Na, tô igdinág si Lydia katô
igtinurù i Pablo, igpénagpát katô Áglangngagán sikandin ébô mamaké ki Jesus.
15 Igpabunyag sikandin asta tô langun manubù na igóddô tun ta balé din.
Igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka igbánnal kó na bánnalla ágpamaké katô
Áglangngagán, óddô kó tun ta balé ku.”
Tuu igpédu-édu si Lydia áknami. Purisu ignunug ké.

Igpriso si Pablo asta si Silas

16 Na, sábbad álló, tô igsadun ké tun ta ágdasalanan, igkita dé tô sábbad állang
bayi na duwán katulusan i Maibuyan. Sikandin tô taraatuk ka ándin tô
dumunggù tun ta manubù. Purisu dakál tô isalapì katô mga amo din ukit

---

* **16:1** 16:1 Si Eunice tô innà i Timoteo, asta si Loida tô apù din bayi. Ahaán tô 2 Timoteo 1:5; 3:15.
Igtinuruan dan si Timoteo katô kagi ka Manama tikud tun ta délák pa sikandin. Inaté dán basì tô ámmà
din. † **16:3** 16:3 Agad ánnà Judio tô ámmà i Timoteo, asal Judio tô innà din asta tô apù din bayi. Purisu
kailangan tupuwan si Timoteo su tô gó tô ágkémun katô mga Judio. Atin ka dì tupuwan si Timoteo, tô
mga Judio dì maminág katô ágtinuruán dan tingód ki Cristo. Ahaán tô 1 Corinto 9:19-23. Ándà kailangan
na tupuwan tô mga ánnà Judio. Ahaán tô Mga Lumu 15:20 asta Galacia 2:3-5.

katô pagatuk din. 17 Igtalundug tô bayi áknami, asta igullaó sikandin, na mà din, “Ni gamama ni mga ágsuguánnán ka Manama na Tuu Mallayat. Igsadun dan dini ébô tinuruán tô tingód ka sábbad kapókit ébô matábbus kó tikud tun ta salà.”‡
18 Tô gó tô áglumun katô bayi álló-álló. Na, ándà ikatiis si Pablo. Purisu igbariring sikandin tun ta bayi, asta igkagi tun ta madat espiritu, na mà din, “Ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo, luwà ka tikud tun ta bayi.”
Tigkô igluwà tô madat espiritu.
19 Na, tô ikasóddór tô mga amo din na ándà dán ágkakangayan dan ka salapì, igámmát dan si Pablo asta si Silas asta igguyud dan tun ta ágruudanan. 20 Igpid dan tun ta mga opisyales, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Judio ni mga manubù ni, asta ágsamuk dan katô mga manubù nit lunsud ta. 21 Duwán ágkémun na ágtinuruán dan na dì mému tumanán ta na mga sakup ka Roma.”
22 Purisu isókó tô langun manubù ki Pablo asta ki Silas. Igwaswasan katô mga opisyales si Pablo asta si Silas ka mga umpak dan ébô palagpássán sikandan. 23 Pángnga katô tuu kalagpás kandan, igpriso dan. Igsugù dan tô tarabanté na piyaan din tô kabanté kandan ébô dì dan makaluwà. 24 Na, ignunug tô tarabanté asta igpahu din sikandan tun ta kuwarto tun dalám katô prisowan, asta igpasung sikandan.
25 Na, tô tángngà ka dukilám, igdasal si Pablo asta si Silas tun ta Manama, asta igkanta dan ka pagdurung tun ta Manama. Igpaminág kandan tô duma mga manubù na igpriso. 26 Na, tigkô dád iglinug ka tuu mabákkár, asta tuu ilubà tô prisowan. Ipókéan tô langun sállat, asta inakas tô kadina na igikát katô mga manubù na igpriso. 27 Tô ikannó tô tarabanté, igkita din tô mga sállat na ipókéan, asta igtagnus din tô kampilan din ébô mangarát, su kéman din ka ikapalaguy dán tô mga igpriso.§ 28 Asal igullaó si Pablo, na mà din, “Yaka ágpangarát, su kannun kê langun.”
29 Na, igpakangé katô tarabanté tô sulù, asta sékót sikandin igahu. Iglingkóód sikandin tun ta tubang i Pablo asta ki Silas, asta igkárkár sikandin tingód katô máddang din. 30 Igpid din sikandan tun ta luwà, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ándin tô lumun ku ébô matábbussa?”
31 Igtaba si Pablo asta si Silas, na mà dan, “Pamaké ka katô Áglangngagán na si Jesus ébô matábbus ka, sikuna asta tô langun na góddô tun ta balé nu.”
32 Na, igtinurù si Pablo asta si Silas katô kagi ka Áglangngagán tun kandin asta katô langun na góddô tun ta balé din. 33 Tô oras tô, agad dukilám, igurasan katô tarabanté tô mga amù i Pablo asta i Silas. Na, tigkô dád igpabunyag tô tarabanté asta tô langun na góddô tun ta balé din. 34 Igpid din si Pablo asta si Silas tun ta balé din, asta igpakan din sikandan. Ágkadayawan tô tarabanté asta tô langun sakup din, su igpamaké dán sikandin katô Manama.
35 Asal tô sállám dán, igpasadun katô mga opisyales tô mga sundalo tun ta tarabanté, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Paluwà nu yan mga manubù.”
36 Purisu igkagi tô tarabanté ki Pablo, na mà din, “Paluwaán kó katô mga opisyales. Purisu mému kód lumuwà. Panó kó na duwán kasunayan yu.”

---

‡ **16:17** 16:17 Duwán kabánnalan asta duwán kabulalawan tun ta igkagi katô bayi, su tô kóbadan, marapung tô kapókit ka katábbusan, asal sábbad dád tô ágtinuruán i Pablo. Su tô bulaló tikud tun ta madat espiritu na igahu katô bayi, igsapadan i Pablo sikandin (bersikulo 18) ukit katô kapaluwà katô madat espiritu. § **16:27** 16:27 Atin ka makaluwà asta makapalaguy tô manubù na igpriso, supakan tô tarabanté. Ahaán tô Mga Lumu 12:18-19. Purisu tô panámdám katô igbanté ki Pablo, madigár pa ka mangarát sikandin ka tandingán katô kérrayat asta kamaté ka gobyerno kandin.

37 Asal ándà nunug si Pablo. Igkagi sikandin katô mga sundalo, na mà din,
“Agad sakup ké ka Roma, igpalagpás ké ikandan tun ta tubang katô mga
manubù, asta igpriso ké agad ándà salà dé. Na, manan ka állássán dan tô
kapanó dé? Dì ké manó ka dì dan madun dini ébô paluwà áknami!”
38 Na, igulitan katô mga sundalo tô mga opisyales tingód katô igkagi i Pablo
asta i Silas. Na, tô ikasóddór tô mga opisyales na sakup ka Roma si Pablo asta
si Silas, imáddangan dan. 39 Purisu igsadun tô mga opisyales tun ta prisowan
ébô paluwaán dan si Pablo asta si Silas. Igpamuyù dan ka pasinsiya ki Pablo
asta ki Silas, asta igpédu-édu dan na miwà dan tikud tun ta Filipos. 40 Purisu
igpaluwà dan tikud tun ta prisowan, asta igsadun dan tun ta balé i Lydia.
Igkita dan tô mga kataladi, igpabákkár dan tô kapamaké dan ka Manama,
asta igpanó dan.

17

Tun ta Tesalonica

1 Na, tô igukit si Pablo asta si Silas tun ta mga lunsud ka Ampipolis
asta Apolonia, igdunggù dan tun ta lunsud ka Tesalonica na duwán sábbad
simbaan ka Judio. 2 Na, igahu si Pablo, su tô gó tô inayadan din, asta
dalám katô tállu álló ka kapaginawa, igtinurù sikandin katô mga manubù
tingód katô kagi ka Manama asta igpénsà-énsaé dan. 3 Igpénagpát din na
tô Mesiyas kailangan irrayatan asta matayan, asal inanté puman sikandin.
Igkagi sikandin, na mà din, “Si Jesus tô Mesiyas na gulit-ulitán ku áknyu.”
4 Duwán mga Judio na igbánnal katô igtinurù i Pablo. Purisu igduma dan
ki Pablo asta ki Silas. Igbánnal tô marapung mga ánnà Judio na ágpangadap
ka Manama, asta tô marapung mga gabayi na ágkangadanan. 5 Asal duwán
mga pangulu ka Judio na igingà, asta iglimud dan tô madat mga manubù
na ándà áglumun. Tô igmarapung dan dán, igsamuk asta igsulung dan tun
ta balé i Jason ébô ámmáttán dan si Pablo asta si Silas, asta piddán dan pád
tun ta mga manubù na ilimud. 6 Asal ándà dan kitayi. Purisu igpid dan si
Jason asta tô duma mga kataladi tun ta mga konseyal. Igkagi sikandan, na
mà dan, “Si Pablo asta si Silas tô ágsamuk katô mga manubù tun ta marapung
mga banuwa, asta igdunggù dán dini áknita. 7 Igóddô dan tun ki Jason, asta
igélléyan dan tô langun sugù katô emperador, su ágtinurù dan na duwán ássa
mangulu na ágngadanan ki Jesus.”
8 Na, isamuk tô mga konseyal asta tô mga manubù tingód katô igdinág
dan. 9 Na, igpabayad ka salapì si Jason asta tô duma mga ágpampamaké ébô
paluwaán dan.

Tun ta Berea

10 Tô dukilám dán, igpapanó si Pablo asta si Silas katô mga kataladi, asta
igsadun dan tun ta lunsud ka Berea. Tô igdunggù dan, igsadun dan tun
ta simbaan ka Judio. 11 Tô mga Judio tun ta Berea ánnà iring katô mga
taga Tesalonica, su tuu ágkadigárran tô taga Berea na ágpaminág katô kagi
ka Manama. Kada álló, ágbasa dan katô kagi ka Manama ébô kasóddóran
dan ka bánnal tô igtinurù i Pablo. 12 Purisu igpamaké tô marapung mga
Judio, tô mga Griego gabayi na ágkangadanan, asta tô mga gamama. 13 Asal
ikasóddór tô mga Judio tun ta Tesalonica na igulit-ulit si Pablo katô kagi ka
Manama tun ta Berea, igsadun dan asta igsutsutan dan tô mga manubù ébô
sumamuk. 14 Purisu sékót igpapanó si Pablo katô mga ágpampamaké, asta
igsadun sikandin tun ta dagat. Asal si Silas asta si Timoteo igóddô pô tun ta
Berea. 15 Duwán mga manubù na igatád ki Pablo sippang tun ta lunsud ka

Atenas. Tô igulì dan tun ta Berea, igkagiyan dan si Silas asta si Timoteo na kakalyag i Pablo na sékót dan madun tun ta Atenas.

Tun ta Atenas

16 Na, róggun igangat si Pablo ki Silas asta ki Timoteo tun ta Atenas, iranu
sikandin, su igkita din tô marapung mga ágmanaman dan tun ta lunsud.
17 Purisu igsadun si Pablo tun ta simbaan ka Judio asta igpénagpát din pád
tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio na ágpangadap ka Manama. Kada álló
ágpénagpáttán pád i Pablo tô mga manubù na ágkitanán din tun ta plasa.
18 Tô mga taratinurù na sakup ka mga Epikureo* asta mga Estoiko† igapul
ki Pablo. Igbuyas dan kandin, na mà dan, “Tô gótépán din asta tô gulit-ulitán
din ándà ágpulusán.”
Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Gulit-ulit basì sikandin tingód
katô ássa mga ágmanaman na ágpangadapán tun ta madiyù banuwa.” Tô gó
tô igkagi dan su igulit-ulit si Pablo tingód ki Jesus asta tingód katô kantayan
puman.
19 Purisu igpid dan si Pablo tun ta Areopago na ágkalimudan katô konseho,
asta igkagi sikandan ki Pablo, na mà dan, “Uliti ké tingód katô mantu
ágtinuruán nu. 20 Duwán igtinurù nu na ándà dé gó kadinággi, asta malyag
ké na kasóddóran dé.”
21 Tô gó tô igkagi dan, su kakalyag katô mga taga Atenas asta tô duma mga
manubù na ágsadun tun ta Atenas na inalayun dan gulit asta ágpaminág tingód
katô mantu ágtinuruán, su tô gó tô inayadan dan.
22 Purisu igtindág si Pablo tun ta tubang katô langun konseyal na ilimud.
Igkagi sikandin, na mà din, “Paminág kó na mga taga Atenas. Isóddóran ku
na tuu kó ágpangadap katô mga ágmanaman yu, 23 su tô igpanó-panówa dini,
igkita ku tô marapung ágmanaman yu. Duwán sábbad na igsulatan kani kagi,
na ‘Para ka manama na ándà pa kasóddóri.’ Na, tô Manama na ágpangadapán
yu agad ándà yu kasóddóri, sikandin gó tô gulit-ulitán ku ákniyu. 24 Tô Manama
na igimu kani banuwa asta tô langun kannun, sikandin tô Áglangngagán
katô langun tun ta langit asta nit banuwa. Purisu dì sikandin góddô tun
ta ágpangadapanan na igimu ka manubù. 25 Dì gó sikandin ágkailangan ka
tabang ka mga manubù, su sikandin tô ágbággé katô langun áknita, agad ni
laginawan ta asta ni kantayan ta. 26 Igimu ka Manama tô sábbad manubù
na si Adan, asta sikandin tô kamónaan katô langun manubù na góddô nit
kaluwagan kani banuwa. Taganà igplano ka Manama tô kadugéyan katô
ágpid asta katô ágsippangán katô tagsábbad-sábbad mga banuwa na góddóan
dan. 27 Igimu katô Áglangngagán tô langun-langun ébô mamasak tô langun
manubù kandin, asta kitanán dan sikandin, su ánnà madiyù tô Manama tun
ta tagsábbad-sábbad áknita. 28 Su duwán ágkagin, na,
“ ‘Ukit ka Manama, manté ki, asta makalumu ki, asta inému ki.’
Duwán igsulat katô mapandé mga unawa yu, na mà dan,
‘Sikita gó tô mga gabatà ka Manama.’
29 Atin ka bánnal na sikita tô mga gabatà ka Manama, dì mému ka manámdám
ki na tô bónnóng ka Manama magunawa katô ágmanaman na igimu tikud
tun ta bulawan, mapputì bulawan, asta batu na igimu katô katig manubù.
30 Na, sayyan, igpabayà ka Manama tô áglumun katô mga manubù su ándà dan
ikasóddór kandin, asal áknganni igsugù tô Manama na kailangan rumákkád tô

* **17:18** 17:18a Tô mga manubù na ágngadanan Epikureo ágpanámdám na tô dayó dan é tuu ágkailanganán. Yan gó tô kakalyag dan. † **17:18** 17:18b Tô mga manubù na ágngadanan Estoiko ágpanámdám na kailangan tiisán dan tô langun katô ágdunggù kandan, su tô gó tô kakalyag katô mga ágmanaman dan.

langun manubù asta tayyugan dan tô madat mga áglumun dan, 31 su taganà
dán igsalin ka Manama tô álló ka ruudan din tô langun manubù. Igsalin din
dán tô nángngà rumuud, asta nángngà tô karuud din. Matuman ni, su iganté
dán puman ka Manama sikandin."
32 Tô igdinág dan na duwán kantayan puman katô mga inaté, duwán mga
manubù na igngisi asta igbuyas ki Pablo. Asal igkagi tô duma mga manubù,
"Maminág ké puman áknikó tingód kani."
33 Purisu igpanó si Pablo. 34 Asal duwán duma mga gamama na igpasakup
tun kandin asta igpamaké ki Jesus. Sábbad kandan si Dionisio na sakup katô
konseho ka Areopago, asta duwán pagsik bayi na si Damaris, asta duwán pô
gó mga duma.

18

Tun ta Corinto

1 Na, igpanó si Pablo tikud tun ta Atenas, asta igsadun sikandin tun ta
lunsud ka Corinto. 2 Igkita din tô sábbad Judio na si Aquilas na taga Ponto.
Mantu sikandin igdunggù tikud tun ta banuwa ka Italia asta tô sawa din na
si Priscila, su igsugù tô harì na si Claudio na kailangan miwà tô langun Judio
tikud tun ta Roma na kapital ka Italia. Igsadun si Pablo tun kandan. 3 Igóddô
si Pablo tun kandan, asta igpatabangé dan, su sikandan tô katig gimu ka tulda
na magunawa katô áglumun i Pablo. 4 Kada álló ka kapaginawa, inalayun
ágpénagpát si Pablo katô mga manubù tun ta simbaan ka Judio ébô mamaké tô
mga Judio asta tô mga ánnà Judio. 5 Asal tô igdunggù si Silas asta si Timoteo
tikud tun ta probinsya ka Macedonia, inalayun dán gulit-ulit si Pablo katô
mga Judio tingód katô kagi ka Manama, asta tô ágtinuruán din kandan na
si Jesus tô Mesiyas. 6 Asal isókó asta igbuyas tô mga Judio ki Pablo. Purisu
igsakórab i Pablo tô umpak din* asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka
supakan kó, ákniyu kakalyag! Ándà labut ku. Tikud áknganni, tuminurù a katô
mga ánnà Judio."
7 Purisu igpanó si Pablo tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igalin sikandin
tun ta balé i Tito Justo na ágpangadap katô Manama agad ánnà sikandin Judio.
Madani tô simbaan ka Judio tun ta balé din. 8 Tô tarapid katô simbaan ka
Judio na si Crispo igpamaké katô Áglangngagán, asta tô langun manubù na
góddô tun ta balé din. Igpamaké tô marapung mga taga Corinto na igpaminág
ki Pablo, asta igbunyagan sikandan.
9 Na, tô tángngà dán ka dukilám, igpakita tô Áglangngagán ki Pablo, asta
igkagi sikandin, na mà din, "Yaka ágkamáddangan, asal panayun ka tinurù.
Yaka ágsódô, 10 su dumaan ku sikuna. Ándà manubù na makadadat áknikó,
su marapung tô mga manubù na ágpamaké kanak kannun ta Corinto."
11 Purisu igóddô si Pablo tun ta Corinto sippang ka sábbad ámmé ágtángngà,
asta igtinurù sikandin katô kagi ka Manama.
12 Na, róggun gobernador si Galio tun ta probinsya ka Acaya,† igpasábbadé
tô mga Judio na igámmát ki Pablo, asta igpid dan sikandin tun ki Galio ébô
ruudan sikandin. 13 Igkagi sikandan, na mà dan, "Ágtinurù sikandin na
mangadap ki ka Manama tun ta ássa kapókit na ánnà nángngà tun ta mga sugù
ka gobyerno ka Roma na ágtumanán ta."

---

* **18:6** 18:6 Igsakórab i Pablo tô umpak din ébô kasóddóran dan na duwán salà dan, su ándà dan bánnal. Magunawa tô gunayan ka sakórabán tô umpak asta padpadán tô barukbuk tikud tun ta sandalyas. Ahaán tô Lumu 13:51. † **18:12** 18:12 Acaya, ó Grecia. Magunawa tun ta kapitulo 18 asta 19.

14 Kumagi pád si Pablo, asal igkagi si Galio katô mga Judio, na mà din, “Atin
ka sikandin tô taradadat ó taramaté, maminágga ákniyu. 15 Asal ka papulé kó
dád tingód katô ágtinuruán yu, asta kamónaan yu, asta mga sugù na ágtumanán
yu, sikiyu tô rumuud kandin, su diya malyag rumuud.”
16 Na, igpéwà i Galio sikandan tikud tun ta ágruudanan. 17 Na, igámmát katô
mga manubù si Sostenes na tarapid katô simbaan ka Judio. Iglagpás dan
sikandin tun ta luwà katô ágruudanan. Asal igpabayà dád i Galio.

Iglónód si Pablo tun ta Antioquia

18 Na, idugé pa si Pablo igóddô tun ta mga ágpampamaké tun ta Corinto. Na,
tô igsadun si Pablo tun ta Cencrea, igtákkás si Aquilas asta tô sawa din na
si Priscila. Dutun igpaburu si Pablo, su tô gó tô pató na ituman din dán tô
tandô din tun ta Manama. Na, igsabi dan tun ta mga kataladi asta igsaké dan
katô barko na igsadun tun ta probinsya ka Siria. 19 Tô igdunggù dan tun ta
lunsud ka Efeso, igtananan i Pablo si Aquilas asta si Priscila, su igsadun tun
ta simbaan ka Judio, asta igpénagpát sikandin katô mga Judio. 20 Kakalyag
dan na madugé pa móddô si Pablo tun kandan, asal ándà nunug si Pablo.
21 Tô igpanó si Pablo tikud tun ta Efeso, igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka
kakalyag ka Manama, lumónódda dini ákniyu.”
Na, igsaké si Pablo ka barko tikud tun ta Efeso. 22 Tô igdunggù si Pablo
tun ta Cesarea, igpanayun sikandin tun ta Jerusalem ébô mahà katô mga
ágpampamaké, asta igpanayun sikandin tun ta Antioquia. 23 Na, pángnga katô
pira mga álló, igpanó si Pablo. Igsadun sikandin tun ta mga lunsud tun ta
kaluwagan ka mga probinsya ka Galacia asta Frigia ébô pabákkárrán din tô
kapamaké katô mga ágpampamaké.

Si Apolos

24 Duwán sábbad Judio na ágngadanan ki Apolos na tikud tun ta lunsud ka
Alejandria‡ na igdunggù tun ta Efeso. Mapandé sikandin na ágtinurù, asta
tuu ikasóddór sikandin katô kagi ka Manama. 25 Itinuruan sikandin katô
kapókit ka Áglangngagán. Tuu ágkadigárran sikandin ágtinurù, asta matullid
tô katinurù din tingód ki Jesus, asal tingód katô kabunyag, tô dád ki Juan na
Tarabunyag tô isóddóran din. 26 Ándà máddang i Apolos katô katinurù din tun
ta simbaan ka Judio. Tô igdinág si Priscila asta si Aquilas kandin, igpatákkás
dan sikandin tun ta balé dan ébô tinuruan dan sikandin tingód katô kapókit
ka Manama tingód ki Jesus na ándà din kasóddóri.
27 Tô igtaganà si Apolos na madun tun ta Acaya, igtabang kandin tô mga
kataladi tun ta Efeso ébô panó sikandin, asta igsulatan dan tô mga manubù
na sadunan din ébô tanggapán dan sikandin. Tô igdunggù si Apolos tun ta
Acaya, madigár tô tabang din katô mga igpamaké ukit katô kédu ka Manama
kandan. 28 Tuu matayyó tô ágtinuruán din, asta igpénagpát din tô kagi katô
Manama ébô kasóddóran katô mga Judio na si Jesus tô Mesiyas. Purisu
igpanalu sikandin katô mga Judio na gapul kandin tun ta tubang katô mga
manubù.

19

Tun ta Efeso

1 Na, róggun igóddô si Apolos tun ta Corinto, igukit si Pablo dadan daya
asta igusawug sippang ka ikadunggù tun ta Efeso. Ikitaan din tô mga

‡ **18:24** 18:24 Alejandria tô ágkangadanan lunsud tun ta banuwa ka Ehipto.

ágpampamaké. 2 Iginsà si Pablo, na mà din, “Tô igpamaké kó ki Jesus, itanggap
yu tô Ugis Espiritu?”
Igtaba dan, na mà dan, “Ándà, su ándà ké dináng ka duwán Ugis Espiritu.”
3 Iginsà si Pablo, na mà din, “Ándin bunyagi tô itanggap yu?”
Igtaba dan, na mà dan, “Igpabunyag ké tun ta kapókit na igtinurù i Juan na
Tarabunyag.”
4 Igkagi si Pablo, na mà din, “Igbunyagan i Juan tô mga manubù na igrákkád
katô salà dan. Igtinurù sikandin na kailangan mamaké tô mga Judio katô
sábbad manubù na tumalundug kandin, asta tô gó si Jesus.”
5 Tô igdináng dan, igbunyagan dan ukit ka ngadan katô Áglangngagán na si
Jesus. 6 Tô igdappánnan i Pablo ka bállad sikandan, igsunnad tô Ugis Espiritu
tun kandan, asta ikakagi sikandan ka ássa-ássa kinagiyan, asta igulit dan katô
kagi ka Manama. 7 Mga sapulù duwa (12) dan langun.
8 Na, dalám ka tállu bulan, inalayun ágsadun si Pablo tun ta simbaan ka
Judio. Ándà máddang din ka katinurù din, asta tuu ágpénagpát sikandin
kandan tingód katô pagpangulu ka Manama. 9 Asal duwán mga manubù na
igéllé, asta madat tô igkagi dan tun ta tubang ka mga manubù tingód katô
kapókit ka Áglangngagán na igtinurù i Pablo. Purisu igiwà si Pablo tikud tun ta
simbaan, asta igpid din tô mga ágpampamaké tun ta iskuwilaan na ágtinuruan i
Tirano. Igpénagpát si Pablo kandan kada álló 10 dalám ka duwa ámmé. Purisu
tô langun manubù tun ta probinsya ka Asia, agad Judio asta ánnà Judio,
ikadináng katô kagi ka Áglangngagán.

Pittu mga gabatà i Esceva

11 Na, igimu tô Manama katô mga kasalábbuan ukit ki Pablo, 12 su agad tô
mga panyù asta tô umpak i Pablo ágpiddán tun ta mga ágkabógókan ébô kólian,
asta ébô miwà tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.
13 Duwán mga Judio na ágpanó-panó na ágkagi na duwán katulusan dan na
makéwà katô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù. Igkagi dan katô
ngadan ka Áglangngagán na si Jesus tun ta madat espiritu, na mà dan, “Ukit
katô ngadan i Jesus na gulit-ulitán i Pablo, suguán ku sikuna, luwà ka.”
14 Tô gó tô áglumun katô pittu gabatà katô mallayat ka pangulu ka templo
na si Esceva. 15 Asal igkagi tô madat espiritu kandan, na mà din, “Igkilala ku
si Jesus asta si Pablo. Asal sadan kó?”
16 Na, igtóppaan dan katô manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta
italu sikandan langun. Purisu igpalaguy dan tikud tun ta balé na ándà umpak
asta inamuan dan.
17 Ibantug ni tun ta Efeso, asta isóddóran katô langun Judio asta katô mga
ánnà Judio. Imáddangan dan langun, asta tuu dan igrespetowan tô ngadan
katô Áglangngagán na si Jesus. 18 Duwán mga ágpampamaké na igulit katô mga
gállássán dan pa na madat mga linumuwan dan. 19 Duwán tun kandan na
mga ágsalamangka. Igpid dan tô mga libro dan tingód ka salamangka asta
iggóbbó dan tun ta tubang katô langun manubù. Igiyap dan tô lagà katô
langun libro na iggóbbó na mga kaliman mararan (50,000) abuk ka mapputì
bulawan. 20 Tingód katô ilumu, ibantug asta italap tô kagi katô Áglangngagán
na igtinurù, asta marapung tô mga manubù na igpamaké.

Samuk tun ta Efeso

21 Na, tô kakalyag i Pablo na mukit sikandin tun ta mga probinsya ka Mace-
donia asta Acaya sippang ka dumunggù tun ta Jerusalem. Igkagi sikandin,

na mà din, “Pángnga madunna tun ta Jerusalem, kailangan manayunna tun
ta Roma.”
22 Na, igpasadun i Pablo tun ta Macedonia si Timoteo asta si Erasto na
tô duwa ágtabang kandin. Asal igóddô pô si Pablo ka mga pira álló tun ta
probinsya ka Asia.
23 Na, róggun igóddô si Pablo tun ta Efeso, duwán dakál samuk tingód ka
katinurù din katô kapókit ka Áglangngagán. 24 Duwán sábbad manubù na si
Demetrio na katig ágtunó ka mapputì bulawan. Marapung tô mga manubù
na áglumu tun kandin, su igimu dan ka mga maránták templo na igimu ka
mapputì bulawan iring na templo katô sábbad ágmanaman dan na ágngadanan
ki Diana.* Dakál é ágkasalapì dan ukit katô ágbarigyaán dan. 25 Na, iglimud
i Demetrio tô mga manubù na áglumu tun kandin, asta duma mga manubù
na ágtunó ka mapputì bulawan. Igkagi si Demetrio kandan, na mà din, “Mga
rarak ku, isóddóran yu na ukit kani áglumun ta, dakál tô salapì na ágkakangé ta.
26 Asal igkita yu si Pablo, asta igdinág yu tô igkagi din. Mà din, ándà ágpulusán
katô ágmanaman na gimun ka manubù, su ánnà kun manama. Marapung
tô mga manubù na inapid katô ágtinuruán din, agad dini ta Efeso asta tun
ta kaluwagan kani probinsya ka Asia. 27 Na, ándà dán manubù na málli
katô áglumun ta. Dì dán pagsik respetowan tô templo katô ágkabantug na
ágmanaman ta na si Diana, asta méwà dán tô kabantug din, agad sikandin gó
tô ágpangadapán katô langun manubù kannun ta Asia asta tun ta kaluwagan
kani banuwa.”
28 Tô igdinág dan katô igkagi i Demetrio, tuu dan gó isókó, asta igullaó dan,
na mà dan, “Pabantugán si Diana na ágpangadapán ta na mga taga Efeso!”
29 Isamuk tô langun manubù na góddô tun ta lunsud. Igámmát dan tô
duwa manubù na igtákkás ki Pablo tikud tun ta Macedonia na si Gayo
asta si Aristarco. Igguyud dan tô duwa, asta igpalaguy dan langun tun ta
ágkalimudanan ka mga manubù. 30 Malyag pád si Pablo na madun dutun
ébô kumagi katô mga manubù na ilimud, asal tô mga ágpampamaké igsapad
kandin. 31 Duwán mga opisyales na rarak i Pablo igpédu-édu kandin na dì
madun.
32 Na, tuu ágkasamuk tô langun manubù na ilimud. Ánnà magunawa tô
ágkagin dan na gullaó. Tagsábbadé dád tô mga manubù na ikasóddór ka manan
ka ilimud dan. 33 Igpatindág katô mga Judio tô unawa dan na si Alejandro
tun ta tubang dan. Igsingyas sikandin ébô dì dan mótép, su kakalyag din
na kumagi katô mga manubù na ilimud. 34 Asal tô ikasóddór dan na Judio
si Alejandro, tuu dan igullaó dalám ka duwa oras, na mà dan, “Pabantugán si
Diana na ágpangadapán ta na mga taga Efeso!”
35 Na, tô igsapad tô konseyal katô mga manubù na ilimud, igkagi sikandin,
na mà din, “Mga taga Efeso, isóddóran katô langun manubù na sikita na mga
taga Efeso tô ágtómmóng ka templo katô ágkabantug na ágmanaman ta na si
Diana na idabù tikud tun ta langit. 36 Ándà manubù na makéllé kani. Purisu
kailangan tagnáp kó. Yakó ágkasamuk. 37 Ándà palang salà katô duwa manubù
na igpid yu dini, su ándà palang igtakó dan tikud tun ta simbaan. Ándà dan
buyas katô ágmanaman ta. 38 Atin ka duwán salà dan tun ki Demetrio asta tun
ta mga kadumaan din, kailangan sikandan tô dumimanda tun ta huwes tô
álló ka pagusay ébô patabaé dan. 39 Asal atin ka duwán pa duma mga insà
yu, angati yu tô álló na palimudé tô langun manubù. 40 Su atin ka dimandan
ki ka gobyerno tingód kani samuk ta, ándà mataba ta.”

* **19:24** 19:24 Diana, ó tun ta kinagiyan ka Griego, Artemis.

41 Na, igpólì din tô langun manubù na ilimud.

20

Igukit si Pablo tun ta Macedonia asta Grecia

1 Na, pángnga katô samuk tun ta Efeso, iglimud i Pablo tô mga ágpampamaké.
Igpabákkár din tô kapamaké dan ka Manama, igsabi sikandin kandan, asta
igpanó sikandin na madun tun ta Macedonia. 2 Tô igukit sikandin tun ta mga
lunsud, igpabákkár din tô kapamaké katô mga ágpampamaké. Tô igdunggù
sikandin tun ta Grecia,* 3 igóddô sikandin dalám ka tállu bulan. Tô masig dán
sumaké si Pablo ka barko na ágsadun tun ta Siria, duwán kun mga pangulu
ka Judio na mimmaté pád kandin. Purisu igplano si Pablo lumónód na mukit
tun ta Macedonia. 4 Duwán mga manubù na igtákkás kandin na madun tun
ta Jerusalem. Sikandan tô batà i Piro na si Sopater na taga Berea, si Aristarco
asta si Segundo na taga Tesalonica dan duwa, si Gayo na taga Derbe, si
Tiquico asta si Trofimo na taga Asia dan duwa, asta si Timoteo. 5 Tô langun
dan iguna igsaké ka barko na madun tun ta lunsud ka Troas, asta igangat
dan áknami. 6 Igádding ké tun ta Filipos. Igóddô ké sippang ka ipángnga tô
Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Ándà kadugé, igsaké ké ka barko.
Pángnga katô lima dukilám, igpakitaé ké dutun tun ta Troas. Igóddô ké dutun
dalám ka sábbad linggo.

Inanté puman si Eutico

7 Tô dukilám katô álló ka kapaginawa, ilimud tô langun dé ébô kuman
katô kasampáttan ka kamaté i Jesus. Igpanayun si Pablo igtinurù sippang
ka tángngà ka dukilám, su kakalyag din na panó sikandin pagkasimag.
8 Marapung tô mga sulù tun ta datas kuwarto na iglimudan dé. 9 Na, duwán
sábbad mallaki na si Eutico na igunsad tun ta téwang. Idugé si Pablo ágtinurù,
asta tuu dán ágkatudugan si Eutico. Na, tô italáp sikandin, idabù tun ta tanà
tikud tun ta ikatállu andana katô balé. Tô igahà dan, inaté dán sikandin.
10 Igpónóg si Pablo, iglangkábban din si Eutico, igkápkáppan din, asta igkagi
si Pablo tun ta duma mga manubù, na mà din, “Yakó ágkatanaan, su mantéwù
sikandin.”
11-12 Na, igpid dan si Eutico tun ta balé din, asta tuu idayawan tô langun
manubù su mantéwù sikandin. Na, tô igpénék puman si Pablo tun ta
iglimudan dé, igtigkané sikandin igkan ukit katô katáppik din katô pan na
igkan dé. Idugé sikandin igtóngkô kandan sippang ka masig dán sállám. Na,
igpanó sikandin.

Igtalan si Pablo katô mga tarapid ka simbaan tun ta Efeso

13 Na, igplano si Pablo na manó dád sikandin na madun tun ta lunsud ka
Ason. Purisu igdiyà ké kandin asta igsaké ké ka barko na pasadun tun ta
Ason ébô áddingan dé si Pablo. 14 Tô igkita ké kandin tun ta Ason, igsaké si
Pablo katô barko na igsakayan dé, asta igsadun tô langun dé tun ta lunsud
ka Mitilene. 15 Igtikud ké tun ta Mitilene, asta pagkasimag, iglabé ké tun ta
purù ka Quio. Tô ikaduwa álló, igádding ké tun ta purù na ágngadanan Samo.
Pángnga igóddô ké, tun ta ikatállu álló igdunggù ké tun ta lunsud ka Mileto.
16 Ándà ké ádding tun ta Efeso, su dì malyag si Pablo ka madugé ké tun ta
probinsya ka Asia. Áglukut sikandin ébô makadunggù ké tun ta Jerusalem
ka dì pa dumunggù tô álló ka kalimudan na ágngadanan Pentecostes.
17 Tô igdunggù ké tun ta Mileto, igpakangé i Pablo tô langun tarapid
katô simbaan ka mga ágpampamaké tun ta Efeso. 18 Tô igdunggù dan tun

* **20:2** 20:2 Grecia, ó Acaya.

ta Mileto, igkagi si Pablo kandan, na mà din, “Isóddóran yu tô tingód katô
iglumu ku ákniyu tikud tun ta kadunggù ku tun ta Asia. 19 Igággár-ággárra
igbánnal katô Áglangngagán ta. Igpabbabà a ka kamanubuan ku. Igsággówa
su igginawaan ku sikiyu. Ihirapanna ukit katô madat mga plano katô mga
Judio. 20 Ándà a kamáddangi katô igtinurù ku na makatabang ákniyu, agad tun
ta ágkalimudanan asta tun ta tagsábbad-sábbad balé. 21 Igulitta tun ta langun
yu, agad Judio ó ánnà Judio, na kailangan rumákkád kó tun ta Manama, asta
mamaké kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
22 “Na, madunna tun ta Jerusalem, su tô gó tô kakalyag katô Ugis Espir-
itu kanak. Ándà sóddór ku ka ándin tô dumunggù kanak dutun. 23 Asal
inalayunna gulitan katô Ugis Espiritu na irrayatanna asta prisonna. 24 Asal
tô panámdám ku, mému kanak ka matayanna, asal tô tuu ku ágkailanganán
na mapángnga ku tô áglumun ku, asta tumanán ku tô sugù katô Áglangngagán
na si Jesus, su igpapidda ikandin ébô mulit katô Madigár Gulitán tingód katô
kédu ka Manama áknita. 25 Sippang áknganni, ágpanó-panówa ébô mulit-ulitta
ákniyu tingód katô pagpangulu ka Manama. Asal panówad, asta dì kid pakitaé.
26 Purisu panámdám yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán pa manubù na ándà
pa pamaké, ándà dán salà ku kandin, 27 su ándà máddang ku igtinurù ákniyu
tingód ka langun katô kakalyag ka Manama. 28 Piyà-piyà kó. Dóppóni yu tô
langun ágpampamaké na igsarig katô Ugis Espiritu ákniyu ébô sikiyu tô mid
kandan. Iném dan na mga sakup ka Manama ukit katô kamatayan i Jesus.
29 Isóddóran ku na duwán mga manubù na dumunggù ákniyu ébô dumadat ka
kapamaké katô mga manubù tun ta Manama, iring katô magani mannanap
na mimmaté katô mga karnero. 30 Duwán gó mga unawa yu na tuminurù ka
ánnà bánnal ébô mákkás tô mga manubù kandan. 31 Purisu banté kó. Yakó
yu ágkalingawi na inalayunna igtinurù ákniyu agad álló asta dukilám dalám
ka tállu ámmé, asta igsággówa su itanaanna ákniyu. 32 Manama tô dumóppón
ákniyu. Yakó yu ágkalingawi tô kagi ka Manama tingód katô ginawa din ákniyu,
su sikandin tô makapabákkár katô kapamaké yu, asta bággén din ákniyu tô
ágbággén din tun ta langun sakup din.
33 “Ándà a gó ingà katô ákniyu salapì ó umpak, 34 su isóddóran yu na
inalayunna iglumu ébô duwán magasto ku katô ágkailanganán ku asta tô
ágkailanganán katô mga manubù na ágtákkás kanak. 35 Tô gó tô áglumun ku ébô
ágkasóddóran yu na madigár ka mággár-ággár ki lumumu ébô makatabang ki
katô mga ágkayù-ayuan. Yakó yu ágkalingawi tô igkagi katô Áglangngagán na si
Jesus, ‘Tuu pa ágkadayawan tô ágbággé ka tandingán katô ágtanggap.’ ”
36 Na, pángnga igkagi si Pablo tun ta mga tarapid katô mga ágpampamaké
tun ta Efeso, iglingkóód dan langun, asta igdasal si Pablo tun ta Manama.
37 Igsággó dan, asta igkápkáp dan ki Pablo, asta igadák dan kandin. 38 Tuu
dan iranu, su igkagi si Pablo na dì dan dán pakitaé. Na, igatád dan sikandin
tun ta barko na sakayan dé.

21

Igsadun si Pablo tun ta Jerusalem

1 Na, tô igsaké ké ka barko tikud tun ta Mileto, igpanayun ké tun ta purù
ka Cos. Pagkasimag, igdunggù ké tun ta purù ka Rodas. Tikud tun ta Rodas,
igsadun ké tun ta lunsud ka Patara. 2 Tô igdunggù ké, igkita dé tô duma barko
na madun tun ta Fenicia. Purisu igsaké ké. 3 Róggun igsaké ké, igkita dé tô
purù ka Cipre, asal iglabé ké dadan ta ibang katô dagat. Igsadun ké tun ta
probinsya ka Siria. Igpónóg ké tun ta lunsud ka Tiro su duwán igruran na

papónógán. 4 Igpamasak dé tô mga ágpampamaké, asta igóddô ké tun kandan dalám ka sábbad linggo. Ukit katô Ugis Espiritu, igulit dan ki Pablo na dì mému madun sikandin tun ta Jerusalem.
5 Tô álló ka kapanó dé, igatád ké katô langun ágpampamaké gamama, gabayi asta gabatà tun ta ligad ka dagat. Tô igdunggù ké, iglingkóód ké langun, asta igdasal ké tun ta Manama. 6 Na, igsabi ké kandan na padiyaé kéd. Na, igsaké ké katô barko, asta igpanggulì sikandan.
7 Na, tô igsaké ké tikud tun ta Tiro, igsadun ké tun ta lunsud ka Tolemaida. Igpónóg ké, igpamasak dé tô mga kataladi, asta igdággà ké dutun ka sábbad dukilám. 8 Pagkasimag, igsaké ké pasadun tun ta Cesarea. Tô igpónóg ké, igsadun ké tun ta balé i Felipe, asta igóddô ké dutun. Si Felipe tô sábbad katô pittu manubù na igtabang katô mga apostoles tun ta Jerusalem. Sikandin tô gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus. 9 Duwán áppat mga gabatà din daraga na mga propeta ka Manama. 10 Róggun igóddô ké, duwán sábbad propeta na ágngadanan ki Agabo na igdunggù tikud tun ta probinsya ka Judea.
11 Tô igsumar sikandin áknami, igkangé din tô akus* i Pablo, igikát din tun ta paa din asta tun ta bállad din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô igkagi katô Ugis Espiritu. Iring kani, ikáttan katô mga Judio tô tigatun kani akus tun ta Jerusalem. Bággén dan sikandin tun ta bállad katô mga manubù na ánnà Judio.”
12 Tô igdinág ké kandin, igpédu-édu ké asta tô langun ágpampamaké tun ta Cesarea na dì madun si Pablo tun ta Jerusalem. 13 Asal igkagi si Pablo, na mà din, “Yakó ágsapad kanak ukit katô kasággó yu, su mému gó kanak ka prisonna tun ta Jerusalem, asta mému gó kanak ka matayanna tingód katô kapamaké ku katô Áglangngagán ta na si Jesus.”
14 Na, tô ándà ké ikasapad kandin, igsungkù ké. Purisu igkagi ké, na mà dé, “Mólà pa ka malumu tô kakalyag katô Áglangngagán ta.”
15 Na, ándà kadugé, igtémmós ké ka mga piniddan dé, asta igpanó ké na madun tun ta Jerusalem. 16 Duwán mga ágpampamaké tikud tun ta Cesarea na igtákkás áknami. Igpid ké ikandan tun ta balé i Mnason ébô móddô ké dutun. Na, si Mnason sábbad taga Cipre na idugé dán igpamaké ki Jesus.

Igdunggù si Pablo tun ta Jerusalem

17 Na, tô igdunggù ké tun ta Jerusalem, ágkadayawan ágtanggap áknami tô mga kataladi. 18 Pagkasimag, igahà ké asta si Pablo ki Santiago, asta ilimud tô langun duma tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké. 19 Tô pángnga dan igpallaé, igulit si Pablo tingód katô langun na iglumu ka Manama tun ta mga ánnà Judio ukit ka katinurù din. 20 Tô igdinág dan katô igkagi din, igdurung dan tô Manama, asta igkagi sikandan ki Pablo, na mà dan, “Yaka nu ágkalingawi na duwán dán mga pira mararan Judio na ágpamaké ki Jesus. Tuu dan ágtuman katô mga sugù i Moises. 21 Asal igulitan dan na ágtinurù ka kun tun ta langun Judio na góddô tun ta mga banuwa ka ánnà Judio na mému ka dì dan tumanán tô mga sugù i Moises. Igkagi ka kun na mému ka dì tupuwan tô mga gabatà dan gamama, asta dì dan tumanán tô mga ágkémun ta na Judio. 22 Pamánnun ta ka makasóddór dan na igdunggù kad?
23 Na, madigár ka numunug ka kani palumun dé. Duwán áppat gamama na igtandô† dán ka Manama tingód katô ágkémun ta na Judio. 24 Apil ka tun

* **21:11** 21:11 Akus tô ággamitán katô mga manubù sayyan iring na sinturon áknganni. † **21:23** 21:23 Róggun igtuman dan katô igtandô, dì dan minám katô bino, dì dan kuman katô buuy ka paras, dì dan mawid katô lawa ka inaté, agad mannanap asta manubù, asta dì dan tumampád katô ulu dan sippang ka matuman dán tô tandô dan.

kandan katô seremonyas ka kalinis. Bayadi nu tô gasto dan ébô pakiskisan
tô ulu dan.‡ Atin ka lumun nu ni, makasóddór tô langun na ánnà bánnal tô
igdinág dan tingód áknikó, su ágtumanán nu tô mga sugù i Moises. 25 Asal
tingód katô mga ágpampamaké na ánnà Judio, igsulat ké kandan dángngan na
dì makan tô ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman, dì makan tô
dipanug asta tô mannanap na inérát, asta dì dan lumayuk katô ánnà kandan
sawa ó duma."
26 Purisu pagkasimag, igapil si Pablo tun ta áppat gamama, asta igpalumu
dan katô seremonyas ka kalinis tingód katô igtandô dan ka Manama.
Igsadun si Pablo tun ta templo, asta igpasóddór din katô mga pangulu ka
templo tô tingód katô álló na matuman tô igtandô dan, su tô gó tô álló na
mággé tô lima dan ka tagsábbad mannanap ébô matayan asta bággén tun ta
Manama.

Igámmát si Pablo

27 Na, pángnga katô pittu álló, iglónód si Pablo tun ta templo ébô ipángngan
tô seremonyas ka kalinis. Duwán mga Judio tikud tun ta probinsya ka Asia
na igkita ki Pablo tun ta templo, asta igsutsutan dan tô duma mga manubù
ébô tumabang kandan na mámmát ki Pablo. 28 Igullaó dan, na mà dan, "Mga
unawa dé na rubbad i Israel, tabangi ké! Ni gó tô manubù na ágtinurù katô
langun manubù na buyasán ki na mga Judio, tô mga sugù i Moises, asta ni
ugis lugar ta. Tuu pa madat tô iglumu din nigó, su igpid din tô mga ánnà Judio
kannun ta ugis lugar, agad dì gó mému." 29 Tô gó tô igkagi dan, su igkita dan
tô sábbad taga Efeso na ánnà Judio na si Trofimo na igtákkás ki Pablo tun ta
Jerusalem. Asal kéman dan ka igpid i Pablo sikandin tun ta templo.
30 Isamuk tô langun manubù tun ta Jerusalem. Marapung tô mga manubù
na ilimud. Igámmát dan si Pablo, asta igguyud dan sikandin tun ta luwà katô
templo. Na, igsagpángngan dan tô templo. 31 Matayan dan pád si Pablo. Asal
duwán igulit katô kapitan ka sundalo na isamuk tô langun manubù tun ta
Jerusalem. 32 Tigkô dád igpid katô kapitan tô mga sarhento asta sundalo, asta
sékót dan igsadun tun ta mga manubù na ilimud. Tô igkita tô mga manubù
katô kapitan asta katô mga sundalo, igsódóan dan tô paglagpás ki Pablo. 33 Tô
igdunggù tô kapitan, igámmát din si Pablo. Igpabagkás din tô bállad i Pablo
ka duwa kadina. Iginsà tô kapitan ka sadan tô ngadan din, asta ándin tô
madat na iglumu din. 34 Igtaba tô mga manubù na igpanggullaó, asal ánnà
magunawa tô igkagi dan. Ándà ikasóddór tô kapitan ka ándin tô kabánnalan,
su marapung tô igullaó. Purisu igpapid din si Pablo tun ta baraks. 35 Tô
igdunggù dan tun ta tété katô baraks, igánnat katô mga sundalo si Pablo ébô
makókit dan, su tuu ágkasókó tô mga manubù na ilimud, 36 asta igullaó tô mga
manubù na igtákkás, na mà dan, "Matayi yu sikandin!"

Igkagiyan i Pablo tô mga manubù na ilimud

37 Na, tô ándà dan pa ahu tun ta dalám katô baraks, igkagi si Pablo tun ta
kapitan, na mà din, "Atin ka mému, duwán kagin ku áknikó."
Isalábbuan tô kapitan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, "Katig ka kannê
ágkagi ka Griego? 38 Kéman ku ka sikuna tô sábbad taga Ehipto na igatu ka
gobyerno dángngan, asta igpid katô áppat mararan (4,000) na mga taramaté
tun ta disyerto."

---

‡ **21:24** 21:24 Dakál é lagà ka bayad katô mga mannanap na kailangan bággén asta góbbón dan tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran katô mga Judio na ituman dán tô igtandô dan ka Manama. Ágpakiskisan ka manubù tô ulu din ka matuman dán tô igtandô din ka Manama.

39 Igkagi si Pablo, na mà din, “Judiowa. Sakuppa ka Tarso na ágkabantug
lunsud tun ta Cilicia. Atin ka mému áknikó, duwán kagin ku tun ta mga
manubù na ilimud.”
40 Tô ignunug tô kapitan, igtindág si Pablo tun ta tété. Igsingyasan din
sikandan ébô dì dan mótép. Tô igtagnáp dan, igkagi si Pablo ka kinagiyan
ka Hebreo.§

22

1 Na, igkagi si Pablo, na mà din, “Mga kataladi ku asta mga ágtugállán,
paminág kó kani kagin ku áknìyu.”
2 Tô igdinág dan na igkagi sikandin ka kinagiyan ka Hebreo, tuu dan
igtagnáp. Purisu igkagi si Pablo, na mà din, 3 “Sakán tô unawa yu na Judio.
Tarso é igpamasusuwan kanak na sábbad lunsud tun ta Cilicia, asal igdakálla
kannun ta Jerusalem. Si Gamaliel tô maestro na igtinurù kanak, asta
igtinuruanna katô langun sugù i Moises na ágtumanán katô mga kamónaan
ta. Tuuwa igággár-ággár ébô mabantug tô Manama iring áknìyu áknganni.
4 Purisu igirrayatan ku dángngan tô mga manubù na ágbánnal katô mantu
kapókit, asta igmatayan ku sikandan. Duwán mga igámmát ku asta igpriso
ku agad mga gamama asta mga gabayi. 5 Isóddóran yan katô tuu mallayat
ka pangulu ka templo asta katô langun konseyal ka mga ágtugállán ka Judio,
su sikandan tô igbággé kanak ka mga sulat na igpid ku tun ta mga ágpangulu
tun ta Damasco. Purisu igsadunna ébô ámmáttán ku asta piddán ku sikandan
kannun ta Jerusalem ébô supakan sikandan.
6 “Asal tô malássád dán é álló, tô madaniyad tun ta Damasco, tigkô dád
isugatanna katô séllaán tikud tun ta langit. 7 Ibantangnga tun ta tanà, asta
duwán igdinág ku na igkagi, ‘Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak?’
8 Na, iginsà a, ‘Sir, sadan ka?’ Na, igtaba sikandin, ‘Sakán si Jesus na taga
Nazaret na girrayatan nu.’ 9 Agad igkita tô mga manubù na igtákkás kanak
katô séllaán, asal ándà dan ikadinág katô igkagi din kanak. 10 Iginsà a,
‘Áglangngagán, ándin tô lumun ku?’ Purisu igkagi tô Áglangngagán, ‘Tindág
ka, asta sadun ka tun ta Damasco, su ulitan ka katô langun na igplano ka
Manama na palumun áknikó.’ 11 Ibólógga tingód katô séllaán tikud tun ta
langit. Purisu igagakka katô mga kadumaan ku pasadun tun ta Damasco.
12 “Na, duwán sábbad manubù na si Ananias na tuu ágtuman katô mga sugù
i Moises, asta ágrespetowan sikandin katô langun Judio. 13 Igpadani sikandin
kanak, asta igkagi sikandin, ‘Saulo, kataladi ku, kumita kad.’ Na, tigkô dád
ikakita a kandin. 14 Igkagi si Ananias, ‘Taganà kad igsalin ka Manama na
ágpangadapán katô mga kamónaan ta ébô makasóddór ka katô kakalyag din.
Igsalin kad ikandin ébô kumita ka katô Nángngà na Ágsuguánnán din,* asta
ébô maminág ka katô kagi din. 15 Kakalyag din na mulit-ulit ka katô langun
manubù tingód katô igkita nu asta igdinág nu. 16 Purisu yakad ágbaring-baring.
Tindág kad, asta pabunyag ka. Dasal ka ukit katô ngadan katô Áglangngagán
ébô kórasan ka katô mga salà nu.’†
17 “Na, tô igulì a nit Jerusalem, róggun igdasalla tun ta templo, duwán
isállággan ku na igpakita kanak. 18 Igkagi tô Áglangngagán na igkita ku, ‘Sékót
ka panó tikud nit Jerusalem, su dì maminág ni mga manubù katô ágkagin nu
tingód kanak.’ 19 Asal igtaba a, ‘Áglangngagán, tô panámdám ku na maminág
dan, su isóddóran dan na sakán tô igsadun tun ta langun simbaan ka unawa

§ **21:40** 21:40 Hebreo tô kinagiyan katô mga Judio. * **22:14** 22:14 Nángngà na Ágsuguánnán ka Manama tô pagngadan ki Jesu-Cristo. † **22:16** 22:4-16 Ahaán tô Mga Lumu 9:1-19; 26:9-18; Galacia 1:14.

dan na mga Judio ébô ámmáttán ku asta lagpássán ku tô langun ágpamaké áknikó. 20 Tô inaté si Esteban na igulit-ulit tingód áknikó, igapilla, ignunugga, asta igbantéya katô mga umpak na iglábbas katô mga manubù na igmaté kandin.' 21 Asal igkagi tô Áglangngagán, 'Panó kad, su papiddán ku sikuna tun ta madiyù mga banuwa ébô tuminurù ka katô kagi ku tun ta mga ánnà Judio.' "

Sakup ka Roma si Pablo

22 Na, tô igdinág tô mga Judio na pasadunán sikandin tun ta mga ánnà Judio, ándà dan dán paminág kandin. Igullaó dan, na mà dan, "Matayi yu! Madigár pa ka maté gó sikandin."

23 Igullaó dan, asta igsakórab dan tô umpak dan asta igsabud dan tô barukbuk tun ta karamag tingód katô sókó dan. 24 Purisu igpapid katô kapitan si Pablo tun dalám katô baraks, asta igsugù din tô mga sundalo na lumagpás ki Pablo ébô kumagi ka bánnal, su kakalyag katô kapitan na kasóddóran din ka manan ka igullaówan katô mga manubù si Pablo.‡ 25 Tô igbagkás dan kandin, igkagi si Pablo tun ta sarhento na igtindág madani tun kandin, na mà din, "Manan ka lagpássán tô sábbad sakup ka Roma ka dì pa sikandin insaán ka huwes?"

26 Tô igdinág tô sarhento katô igkagi din, igsadun sikandin tun ta kapitan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Dì nángngà palagpássán nu sikandin, su sábbad sikandin sakup ka Roma."

27 Purisu igsadun tô kapitan tun ki Pablo, asta iginsà sikandin, na mà din, "Ulitiya ka kabánnalan. Sakup ka ka Roma?"

Igtaba si Pablo, na mà din, "Óó."

28 Igkagi tô kapitan, na mà din, "Dakál tô salapì na igbayad ku ébô imunna sakup ka Roma."

Igkagi si Pablo, na mà din, "Asal sakán, ándà palang igbayad ku, su dutun é igpamasusuwan kanak ta sakup ka Roma."

29 Purisu tigkô dád igpadiyù tô mga sundalo, asta ándà dan lagpássi si Pablo. Imáddangan tô kapitan su igpabagkás din tô sábbad sakup ka Roma.

Igruudan si Pablo katô mga konseyal ka Judio

30 Na, tô kakalyag katô kapitan na kasóddóran din ka ándin tô dimanda katô mga pangulu ka Judio tingód ki Pablo. Purisu pagkasimag, iglimud din tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun konseyal ka Judio. Igpaluwà din si Pablo asta igpid din tun ta mga manubù na ilimud. Igpatindág din si Pablo tun ta tubang dan.

23

1 Na, igsállág i Pablo tô langun konseyal asta igkagi sikandin, na mà din, "Mga kataladi, tô panámdám ku na nángngà tô langun na iglumu ku tun ta saruwan ka Manama sippang áknganni."

2 Tô igdinág si Ananias na tuu mallayat ka pangulu ka templo, igpasampal din si Pablo katô mga manubù na madani tun kandin ébô kasupakan sikandin. 3 Igkagi si Pablo ki Ananias, na mà din, "Supakan ka katô Manama, su kéman nu ka nángngà ka tun ta saruwan ka Manama! Rumuud ka kanak ukit katô mga sugù i Moises, asal sikuna tô iglapas katô mga sugù, su igpasampalla ikuna."

---

‡ **22:24** 22:24 Ándà sóddór katô kapitan ka manan ka igullaó dan na matayan si Pablo su ándà sikandin ikagpát katô kinagiyan ka Hebreo.

4 Na, duwán mga manubù madani tun kandin na igkagi, na mà dan,
“Manan ka igtaba-taba nu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na igsalin
ka Manama.”
5 Purisu igkagi si Pablo, na mà din, “Mga kataladi, ándà sóddór ku na
sikandin tô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Isóddóran ku na mà katô kagi
ka Manama na kailangan dì buyasán tô manubù na ágpangulu áknita.”*
6 Tô ikasóddór si Pablo na dì ágpasábbadé tô langun katô konseyal, su duwán
mga Saduseo asta duwán mga Pariseo, igullaó si Pablo kandan, na mà din,
“Mga kataladi, sakán tô Pariseo, asta Pariseo tô mga kamónaan ku. Igpidda
dini ébô insaánna ikiyu ni álló ni su gimanna katô kanté puman ka Manama
katô mga manubù na inaté.”
7 Tô igkagi sikandin kani, igpapulé tô mga Pariseo asta tô mga Saduseo.
Purisu ándà pasábbadé tô langun konseyal. 8 Na, tô mga Pariseo ágtinurù na
antén puman ka Manama tô mga manubù na inaté, asta duwán mga panali-
gan ka Manama, asta duwán espiritu ka manubù. Asal tô mga Saduseo, dì
dan ágbánnal kani. 9 Purisu ágkasamuk dan. Na, igtindág tô mga taratinurù
ka mga sugù i Moises na sakup ka mga Pariseo, asta igkagi sikandan, na mà
dan, “Tô panámdám dé na ándà madat na iglumu din. Duwán basì panaligan
ka Manama na igkagi kandin.”
10 Na, tuu dan isamuk, asta imáddangan tô kapitan ka matayan dan si Pablo.
Purisu igpapid din tô mga sundalo ébô kangén dan si Pablo, asta piddán dan
sikandin tun ta baraks.
11 Na, tô dukilám dán, igtindág tô Áglangngagán madani tun ki Pablo, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágkamáddangan. Igulit ka tingód kanak nit
Jerusalem, asta mulit ka pagsik tingód kanak tun ta Roma.”

Plano na matayan si Pablo

12 Na, pagkasimag, duwán mga Judio na igpasábbadé na mimmaté ki Pablo.
Igpatandóé dan na dì dan kuman ó minám sippang ka matayan dan pa si
Pablo. 13 Sobra ka kappatan (40) tô manubù na igpatandóé. 14 Purisu igsadun
dan tun ta mga mallayat ka pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio,
asta igkagi sikandan, na mà dan, “Igpatandóé ké na dì ké kuman sippang ka
matayan dé pa si Pablo. 15 Na, nigó tô plano dé. Madigár ka pédu-édu kó asta
tô mga konseyal tun ta kapitan ébô papiddán din puman si Pablo dini áknyu.
Madigár ka kumagi kó na duwán pa mga insà yu kandin. Asal banganan dé
sikandin ébô matayan dé ka dì pa dumunggù dini áknyu.”
16 Asal ikadinág tô bataánnán i Pablo katô plano dan na banganan dan
si Pablo. Purisu igsadun sikandin tun ta baraks ébô mulit ki Pablo. 17 Na,
igtawar i Pablo tô sábbad sarhento, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pid nu
ni mallaki tun ta kapitan, su duwán ulitán din kandin.”
18 Purisu igpid katô sarhento tô mallaki tun ta kapitan, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Si Pablo na igpriso tô igpédu-édu na piddán ku ni mallaki dini
áknikó, su duwán ulitán din áknikó.”
19 Purisu igawidan katô kapitan tô bállad katô mallaki, igpid din tun ta
lugar na ándà duma manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ándin tô ulitán
nu kanak?”
20 Na, igkagi tô mallaki, na mà din, “Duwán mga Judio na igplano na pédu-
édu dan áknikó ébô papiddán nu simag si Pablo tun ta konseho ka Judio.
Kumagi dan na duwán pa mga insà dan kandin. 21 Asal yaka ágnunug kandan,
su sobra ka kappatan (40) tô mga manubù na mangan kandin tun ta dalan.

* **23:5** 23:5 Ahaán tô Exodo 22:28.

Igpatandóé dan na dì dan kuman ó minám sippang ka matayan dan pa si Pablo. Igtaganà dan dán, asta gangat dan dád katô kagin nu."
22 Igsapad tô kapitan, na mà din, "Yaka gulit katô duma manubù tingód katô igulit nu kanak."
Na, igpapanó din tô mallaki.

Igpid si Pablo tun ta Cesarea

23 Na, igpakangé katô kapitan tô duwa sarhento, asta igkagi sikandin kandan, na mà din, "Limud yu tô duwa gatus (200) sundalo na manóttanà, tô kapittuwan (70) sundalo na sumaké ka kudà, asta tô duwa gatus (200) na mid ka pangidù, su panó kó kani ka alas nuybe ka dukilám na madun tun ta Cesarea. 24 Pasaké yu si Pablo ka kudà. Bantayi yu sikandin ébô ándà makadadat kandin sippang ka dumunggù kó tun ta gobernador na si Felix."
25 Duwán sulat na igpapid katô kapitan, na mà din,
26 "Sakán si Claudio Lisias na igsulat áknikó Felix na ágkabantug gobernador dé. Kumusta ka! 27 Ni manubù na igpapid ku dini áknikó, igámmát sikandin katô mga pangulu ka Judio, asta matayan dan pád sikandin. Purisu ig-patákkás ku tô mga sundalo ébô tabangan sikandin, su isóddóran ku na sakup ka Roma sikandin. 28 Iglimud ku tô konseho katô mga Judio, su kakalyag ku na kasóddóran ka ándin tô dimandan dan kandin. 29 Igdimanda dan kandin su igéllé kun sikandin katô mga sugù na ágtumanán dan, asal isóddóran ku na ándà salà din na mému prison asta matayan. 30 Igpapid ku sikandin dini áknikó, su duwán kun mga Judio na ágbangan ébô matayan sikandin. Papiddán ku pagsik tô mga manubù na igdimanda kandin ébô mulit dan áknikó katô dimanda dan. Kannun dád gó sippang."
31 Purisu igbánnal tô mga sundalo katô sugù kandan, asta tô dukilám tô, igpid dan si Pablo tun ta lunsud ka Antipatris. 32 Na, pagkasimag, igulì tô mga sundalo na igpanóttanà tun ta Jerusalem. Asal igpanayun si Pablo tun ta Cesarea asta tô mga sundalo na igsaké ka mga kudà. 33 Tô igdunggù dan tun ta Cesarea, igbággé dan tô sulat tun ta gobernador, asta igpid dan pagsik si Pablo tun kandin. 34 Tô igbasa tô gobernador katô sulat, iginsà sikandin ka ándin tô probinsya na igtikudan i Pablo. Tô ikasóddór sikandin na Cilicia tô igtikudan i Pablo, 35 igkagi sikandin, na mà din, "Insaán kù sikuna ka dumunggù tô mga manubù na igdimanda áknikó."
Purisu igsugù din tô mga sundalo ébô bantéyan dan si Pablo tun ta palasyo na igimu katô taganà harì na si Herodes.

24

Igruud si Felix

1 Na, tô iglabé dán tô lima álló, igsadun tun ta Cesarea tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Ananias, asta igtákkás kandin tô mga ágtugállán ka Judio asta tô sábbad abogado na si Tertulo ébô dumimanda dan ki Pablo tun ki Gobernador Felix. 2 Igpakangé i Felix si Pablo, asta igtigkané si Tertulo igkagi katô dimanda dan ki Pablo tun ta gobernador, na mà din, "Ágkabantug Gobernador dé Felix, ágdurungán dé sikuna. Su sikuna tô ágpangulu áknami, masuné dán tô kóddô ta. Su ukit katô madigár kapid nu, duwán dán inassudan katô kóddô ta. 3 Inalayun ni ágkabantug tun ta langun banuwa. Ágpasalamatan dé tô madigár áglumun nu. 4 Na, diyad maring áknikó. Asal pédu-éduwa na maminág ka kani kagin ku. 5 Isóddóran dé na madat manubù ni, su ágsamukán din tô langun Judio tun ta kaluwagan kani banuwa, asta sikandin tô ágpid katô mga ágpamaké katô sábbad taga Nazaret. 6 Ágripaan din pád pagsik tô

templo ka Jerusalem, asal igámmát dé sikandin. [Tô kakalyag dé na ruudan
dé sikandin ukit katô mga sugù dé. 7 Asal igdunggù tô kapitan ka mga
sundalo na si Lisias, asta igpirit sikandin áknami ébô bággén dé si Pablo tun
ta bállad din. 8 Igkagi sikandin na kailangan madun dini tô mga manubù na
igdimanda kandin.] Atin ka insaán nu sikandin, kasóddóran nu na bánnal tô
dimanda dé kandin.”
9 Na, igdapit pagsik tô mga Judio na kadumaan i Tertulo, asta igkagi dan na
bánnal tô igkagi din.
10 Na, igsingyas tô gobernador ki Pablo ébô kumagi sikandin. Purisu
igkagi si Pablo, na mà din, “Isóddóran ku na idugé kad igpangulu kannun
ta probinsya ni. Purisu idayawanna su sikuna tô maminág ka taba ku katô
dimanda dan. 11 Iglabé dán tô sapulù duwa (12) álló, igsadunna tun ta
Jerusalem ébô mangadappa tun ta Manama. Atin ka minsà ka katô duma
mga manubù, makólit dan na bánnal ni. 12 Ándà a apul katô mga manubù.
Ándà a samuk katô mga manubù agad tun ta templo, ó tun ta mga simbaan
ka Judio, ó tun ta agad ánda tun ta lunsud ka Jerusalem. 13 Ándà palang
pakitanán dan áknikó na bánnal duwán salà ku. 14 Asal ni gó tô bánnal kagin
ku na ágbánnalla katô kapókit katô Áglangngagán na ágkagin dan na bulaló.
Ágpangadappa tun ta Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan dé, asta
ágbánnalla katô langun sugù i Moises asta tô mga igsulat katô mga propeta ka
Manama. 15 Magunawa tô gimanan ku asta tô gimanan katô mga manubù
na igdimanda kanak, su gimanna na antén puman ka Manama tô langun
manubù na inaté, agad tô mga manubù na nángngà tô áglumun dan tun ta
saruwan ka Manama ó tô mga manubù na masalà-salà. 16 Purisu gággár-
ággárra áglumu ka madigár, su kakalyag ku na diya gó kayyaan tun ta saruwan
ka Manama asta tun ta tubang ka mga manubù. 17 Agad pira dán ámmé
ándà a lónód tun ta Jerusalem, igsadunnad su igpid ku tô salapì na tabang
tun ta unawa ku na mga Judio na ágkahirapan, asta igpid ku tô ágbággén tun
ta Manama. 18 Igsadunna tun ta templo ébô tumanán ku tô seremonyas ka
kalinis. Ándà a limud ka mga manubù. Ándà a samuk ka duma mga manubù.
Asal duwán mga Judio tikud tun ta probinsya ka Asia na igkita kanak. 19 Isókó
dan kanak. Madigár pád ka sikandan tô madun dini ébô dumimanda kanak
ka duwán salà ku. 20 Insà nu tô mga manubù kannun ka ándin tô salà ku
na igkita dan tun ta konseho tô iginsà dan kanak dángngan. 21 Asal bánnal
igullaówa gó, na mà ku, ‘Igpidda dini ébô insaánna ni álló ni, su gimanna katô
kanté puman ka Manama katô mga manubù na inaté.’ ”
22 Na, igsódô si Felix igruud, su isóddóran din dán tô ágtinuruán katô mga
manubù na ágbánnal katô kapókit ka Áglangngagán. Igkagi sikandin, na mà
din, “Rumuudda puman ákniyu ka dumunggù tô kapitan na si Lisias.”
23 Purisu igkagi si Felix katô sarhento na panayunán din bantéyan si Pablo,
asal dì mému ka pahirapan sikandin. Mému ka tabangan sikandin katô mga
unawa din tingód katô mga ágkailanganán din.

Igpatubang si Pablo tun ki Felix asta ki Drusila

24 Na, tô iglabé dán tô pira álló, igdunggù si Felix asta tô sawa din na
si Drusila na sábbad Judio. Igpakangé din si Pablo ébô maminág dan katô
ágtinuruán din tingód katô kapamaké ki Jesu-Cristo. 25 Igpénagpát i Pablo na
kailangan nángngà tô áglumun katô mga manubù, asta kailangan makapáttud
ka kandin sarili, asta rumuud tô Manama katô langun manubù tun ta tapuri
álló. Purisu imáddangan si Felix, asta igkagi sikandin, na mà din, “Panó kad!
Atin ka duwán álló na ándà áglumun ku, pakangén ku puman sikuna.”

26 Marag ágpakangén i Felix si Pablo ébô patóngkóé dan, su tô kakalyag din
na duwán salapì na bággén i Pablo ébô makaluwà. 27 Na, tô iglabé dán tô
duwa ámmé, inému na gobernador si Porcio Festo na igbullas ki Felix. Asal
igpapriso pa i Felix si Pablo, su kakalyag din na kadayawan tô mga Judio.

25

Igruud si Festo ki Pablo

1 Na, tô igdunggù si Festo tun ta probinsya ka Judea, igóddô sikandin tun ta
Cesarea ka tállu álló, asta igsadun sikandin tun ta Jerusalem. 2 Tô igdunggù
sikandin dutun, igulit tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mallayat
ka mga Judio tingód katô dimanda dan ki Pablo. 3 Ágpédu-édu dan ki Festo
ébô pakangén din si Pablo tikud tun ta Cesarea, asta papiddán din tun ta
Jerusalem, su tô kakalyag dan na banganan dan si Pablo tun ta dalan ébô
matayan. 4 Asal igkagi si Festo, na mà din, “Igpabantéyan pa si Pablo tun ta
Cesarea, asta dì madugé mulì a dutun. 5 Purisu patákkás yu kanak tô mallayat
ka mga tarapid yu tun ta Cesarea. Atin ka duwán salà i Pablo, mému dan
dumimanda dutun.”
6 Igóddô si Festo tun ta Jerusalem sobra ka sábbad linggo. Igulì sikandin tun
ta Cesarea. Pagkasimag, igsadun sikandin tun ta ágruudanan, asta igpakangé
din si Pablo. 7 Tô igdunggù si Pablo tun ki Festo, igtindág tô mga Judio na
tikud tun ta Jerusalem asta igpalibutan dan si Pablo. Igulit dan tingód katô
marapung asta mabággat dimanda dan ki Pablo, asal ándà kabánnalan na
igpakita dan. 8 Tô igtaba si Pablo, igkagi sikandin, na mà din, “Ándà salà ku,
agad tun ta mga sugù i Moises na ágtumanán dé na mga Judio, agad tun ta
templo dé, ó agad tun ta emperador ka Roma.”
9 Asal tô kakalyag i Festo na kadayawan tô mga Judio. Purisu iginsà
sikandin ki Pablo, na mà din, “Mému áknikó ka madun ka tun ta Jerusalem
ébô ruudan ku sikuna dutun?”
10 Igtaba si Pablo, na mà din, “Ni gó tô sábbad ágruudanan ka gobyerno.
Kailangan ruudanna kannun, su isóddóran nu gó na ándà palang salà ku tun
ta mga Judio. 11 Atin ka bánnal na duwán salà ku na mému matayanna, diya
méllé ka supakanna asta matayanna ikiyu. Asal ka ánnà bánnal tô igkagi dan,
dì mému ka bággénna tun ta bállad dan. Purisu pédu-éduwa na tô emperador
tô rumuud kanak.”
12 Pángnga igpatóngkóé si Festo asta tô konseyal din, igkagi si Festo, na
mà din, “Su igpédu-édu ka na tô emperador tô rumuud áknikó, papiddán ku
sikuna tun kandin.”

Igkagi si Pablo tun ki Agripa

13 Na, tô iglabé dán tô pira álló, igdunggù tô harì katô mga Judio na si Agripa,
asta tô tábbé din na si Berenice. Mahà dan ki Festo tun ta Cesarea. 14 Róggun
igóddô dan dutun, igulit si Festo ki Agripa tingód ki Pablo. Igkagi si Festo,
na mà din, “Duwán sábbad manubù dini na si Pablo na igpapriso i Felix.
15 Tô igsadunna tun ta Jerusalem, marapung tô mallayat ka mga pangulu
ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio na igdimanda ki Pablo. Ágpédu-
édu dan na supakan ku sikandin. 16 Asal igkagiya kandan na dì mému tun ta
gobyerno ka supakan tô sakup ka Roma ka dì pa kumita katô mga manubù
na igdimanda kandin ébô makataba sikandin. 17 Purisu tô igdunggù ké dini,
ándà a baring-baring, su pagkasimag, igpakangé ku sikandin ébô ruudan ku.
18 Na, kéman ku ka tuu madat tô ilumu din na pasóddórán dan kanak, asal
tô igdimanda dan kandin, ánnà kannê madat tô iglumu din, 19 su ágpapulé
dan dád tingód katô ágbánnalán dan, asta tingód katô sábbad manubù na inaté

na si Jesus, asal igkagi si Pablo na inanté puman sikandin. 20 Na, ándà ku
kasóddóri ka ándin tô ruudan ku tingód kani. Purisu iginsà a ki Pablo ka mému
kandin ka madun tun ta Jerusalem ébô ruudan. 21 Asal ándà nunug sikandin,
asta igpédu-édu na tô emperador tô rumuud kandin. Purisu igpapriso ku pa
sikandin sippang ka papiddán ku tun ta emperador."
22 Igkagi si Agripa, na mà din, "Malyagga maminág kandin."
Igkagi si Festo, na mà din, "Simag mému ka maminág kandin."
23 Na, pagkasimag, igdunggù si Agripa asta si Berenice na igparada dan
igahu tun ta ágruudanan na igtákkássan katô mga kapitan ka sundalo asta
katô mallayat ka mga opisyales tun ta Cesarea. Igpakangé i Festo si Pablo.
24 Na, igkagi si Festo, na mà din, "Harì Agripa, asta langun yu na ilimud dini,
ni gó tô manubù na ágdimandan katô mga Judio, agad nit Cesarea asta tun
ta Jerusalem. Inalayun dan gullaó na matayan ku sikandin. 25 Asal tun ta
panámdám ku, ándà ilumu din na mému sikandin matayan. Asal tô igpédu-
édu sikandin na tô emperador tô rumuud kandin, igplanowa na papiddán
ku sikandin tun ta emperador. 26 Asal ándà sóddór ku ka ándin tô sulatán ku
tun ta ágkabantug emperador ta tingód kani manubù ni. Purisu igpakangé
ku sikandin ébô maminág si Agripa asta tô langun yu ébô duwán sulatán ku,
27 su tun ta panámdám ku, dì mému papiddán ku sikandin tun ta emperador
ka ándà dimanda kandin na sulatán ku."

26

1 Na, igkagi si Agripa ki Pablo, na mà din, "Mému kad kumagi."
Na, igtayó i Pablo tô bállad din, asta igkagi sikandin, na mà din, 2 "Harì
Agripa, idayawanna su sikuna tô maminág kanak ébô makataba a katô
langun dimanda katô mga Judio kanak, 3 su tuu ka ikasóddór tingód katô
mga ágkémun ta na Judio, asta tingód katô gapulan dé. Purisu pallayat nu tô
ginawa nu ka maminág ka kanak.
4 "Ikasóddór tô langun Judio tingód katô kóddô ku dángngan tikud tô mal-
lakiya pa tun ta Tarso asta tun ta Jerusalem. 5 Atin ka minsà ka kandan,
makólit dan na bánnal, su isóddóran dan na tuuwa ágtuman katô mga ágkémun
ka Judio, su sakuppa katô mga Pariseo. 6 Na, ágruudanna su gimanan ku tô
katumanan katô igtandô ka Manama tun ta mga kamónaan ta. 7 Tô gó tô
gimanan katô langun ka sapulù duwa (12) grupo ta na mga Judio róggun
ágpangadap ki ka Manama agad álló ó dukilám. Sir, igdimanda tô mga unawa
ku na Judio kanak su tô gó tô gimanan ku! 8 Yakó ágpanámdám na dì makému
makanté puman tô Manama katô mga manubù na inaté.
9 "Agad sakán dángngan, kéman ku ka madigár ka mirrayatta katô mga
ágpamaké ki Jesus na taga Nazaret. 10 Tô gó tô iglumu ku tun ta Jerusalem, su
sakán tô igpapriso katô marapung manubù na ágpamaké ki Jesus, su igsugù
kanak tô mallayat ka mga pangulu ka templo ka Jerusalem. Tô igruud ké
kandan, igkagiya pagsik na matayan dan. 11 Inalayun ku sikandan ágsupakan
tun ta langun simbaan ka Judio, su kakalyag ku pád na pasódóán ku tô
kapamaké dan ki Jesus. Su tuuwa ágkasókó kandan, iglupug ku sikandan
agad tun ta madiyù mga lunsud ébô irrayatan.
12 "Purisu igsugù kanak tô mallayat ka mga pangulu ka templo tun ta
Damasco ébô ámmáttán ku tô mga manubù na ágpamaké ki Jesus. 13 Asal Harì,
tô malássád dán é álló, tô madaniyad tun ta Damasco, igkita ku tô séllaán
tikud tun ta langit na tuu pa ágséllà ka tandingán katô álló. Iséllaanna asta tô
duma mga manubù na igtákkás kanak. 14 Ibantang ké tun ta tanà, asta duwán
igdináng ku na igkagi ka kinagiyan ka Hebreo, na mà din, 'Saulo, Saulo, manan

ka girrayat ka kanak? Sikuna dád tô kasakitan ukit katô katu nu kanak.’
15 Purisu iginsà a, ‘Sir, sadan ka?’ asta igtaba tô Áglangngagán, ‘Sakán si Jesus
na girrayatan nu. 16 Tindág ka. Igpakita a áknikó su igsalin ku sikuna ébô
imun ka na ágsuguánnán* ku. Mulit ka katô duma mga manubù tingód katô
igkita nu ni álló ni, asta tingód katô pakitanán ku áknikó tun ta dumunggù
pa mga álló. 17 Tómmóngan ku sikuna ébô dì ka matayan katô mga Judio asta
katô mga ánnà Judio, su pasadunán ku sikuna tun kandan. 18 Pénagpáttán nu
kandan tô kabánnalan ébô tayyugan dan tô kangittángngan, asta madun dan
tun ta kappawaan, ébô makaluwà dan tikud tun ta bállad i Maibuyan, asta
masakup dan tun ta Manama. Ukit katô kapamaké dan kanak, pasinsiyaan
ka Manama tô mga salà dan asta matanggap dan tô bággén ka Manama tun
ta langun manubù na igsalin din.’†
19 “Purisu Harì Agripa, igtuman ku tô igpakita din kanak tikud tun ta langit.
20 Igtinurù a tun ta Damasco, tun ta Jerusalem, tun ta mga lunsud ka Judea,
asta tun ta mga ánnà Judio. Igtinurù a kandan na kailangan rumákkád dan,
kailangan pasakup dan tun ta Manama, asta kailangan madigár tô áglumun
dan ébô pakitanán dan na bánnal igrákkád dan. 21 Tingód katô katinurù
ku, igámmátta katô mga Judio tun ta templo ka Jerusalem ébô matayanna
ikandan. 22 Asal inalayunna ágtabangan ka Manama sippang kani álló ni.
Purisu gulitta katô kabánnalan tun ta langun manubù, agad tun ta mabantug
asta tun ta dì ágkabantug. Tô ágtinuruán ku, ni dán gó tô katumanan katô tandô
na igulit katô mga propeta ka Manama asta i Moises. 23 Ágtinuruán ku tô
igsulat dan na kailangan irrayatan asta matayan tô Mesiyas, asta ukit kandin
na tagnà inanté puman, pasóddórán din na duwán katábbusan katô langun
manubù tikud tun ta salà, agad Judio ó ánnà Judio.”
24 Róggun na igkagi si Pablo, igullaó si Festo, na mà din, “Pablo, ágkangulág
ka! Tô sobra kakatigan nu tô ikangulág áknikó!”
25 Igkagi si Pablo, na mà din, “Ágkabantug Festo, diya ágkangulág, su bánnal tô
igkagi ku. 26 Isóddóran katô harì tô langun katô ilumu. Purisu ándà máddang
ku ágkagi kandin, su isóddóran din na bánnal tô langun katô igkagi ku, su ándà
lumuwi ni tun ta ikallás lugar.
27 “Harì Agripa, ágbánnal ka katô igkagi ka mga propeta? Isóddóran ku na
ágbánnal ka.”
28 Igkagi si Agripa ki Pablo, na mà din, “Kéman nu basì ka sékótta dád
papamakén ki Cristo!”
29 Igkagi si Pablo, na mà din, “Agad madugé pa ó dì madugé, kakalyag ku
na mému ka iring kanak, asta langun yu na igpaminág kanak ni álló ni. Asal
diya malyag na kadinaan kó iring kanak.”
30 Na, igtindág tô harì, tô gobernador, asta si Berenice, asta tô langun dan.
31 Tô igpanó dan, igpatóngkóé dan, na mà dan, “Ándà ilumu din na mému
prison ó matayan.”
32 Igkagi si Agripa ki Festo, na mà din, “Atin ka ándà sikandin pédu-édu na
tô emperador tô rumuud kandin, mému paluwaán sikandin.”

27

Igsadun si Pablo tun ta Roma

1 Na, tô igpid dan ki Pablo tun ta Italia, igsaké ké ka barko. Duwán sábbad
sarhento ka mga sundalo katô Grupo i Augusto, asta ngadan din si Julio na

* **26:16** 26:16 Ágsuguánnán, ó apostoles. † **26:18** 26:9-18 Ahaán tô Mga Lumu 9:1-19; 22:4-16.

igpabanté i Festo ki Pablo asta katô duma mga manubù na igpriso. 2 Igtákkás
áknami si Aristarco na taga Tesalonica na sakup ka probinsya ka Macedonia.
Duwán barko na igdunggù tikud tun ta lunsud ka Adramito na pasadun tun
ta mga lunsud katô probinsya ka Asia, asta tô gó tô igsakayan dé tikud tun ta
Cesarea. 3 Pagkasimag, igádding ké tun ta lunsud ka Sidon. Inéduwan si Julio
ki Pablo. Purisu igpapónóg din asta igpadding tun ta mga ágpampamaké, asta
igpóssiyan dan si Pablo. 4 Na, tô igsaké ké tikud tun ta Sidon, tuu mabákkár
tô karamag na ágkasumaran dé. Purisu igpasidalung ké tun ta ágbaluy katô
purù ka Cipre. 5 Igukit ké tun ta dagat na tubang katô mga probinsya ka
Cilicia asta Pamfilia. Igpónóg ké tun ta Mira na sábbad lunsud na sakup ka
Licia. 6 Ikitaan i Julio tô sábbad barko na tikud tun ta Alejandria na pasadun
tun ta Italia. Purisu tô gó tô igsakayan dé tikud tun ta Mira. 7 Mabuwóy
tô kapanó katô barko. Purisu idugé ké ikalabé tun ta tubang katô lunsud
ka Nido. Tô ikasumar ké katô mabákkár karamag, igpasidalung ké tun ta
ágbaluy katô purù na ágngadanan Creta. Igukit ké tun ta tubang katô lunsud ka
Salmon. 8 Mahirap tô igpaligad tô barko, asta idugé ké igdunggù tun ta lugar
na ágngadanan Madigár Ágdungguanan na madani tun ta lunsud ka Lasea. 9 Na,
tuu idugé tô panawán dé, asta tuu mahirap tô kapanó katô barko tô timpo
tô, su ipángnga dán tô álló ka kapuwasa.* Purisu igtambag si Pablo kandan,
na mà din, 10 “Tô panámdám ku, atin ka manayun ki, tuu ki kahirapan, su
kadattan ni barko asta tô piniddan ta, asta mapánnas ki pagsik maté.”
11 Asal ándà paminág tô sarhento ki Pablo, su ágsarigan din tô tarapid asta
tô tigatun katô barko. 12 Tô panámdám dan na dì madigár ni pónógan ka
magánnó timpo. Purisu tô kakalyag katô karapungan na mga igsaké na
manayun ké tun ta lunsud ka Fenice na sábbad lunsud tun ta purù ka Creta
na duwán madigár ágpónóganan, su ágkasidalungan tô karamag, asta móddô ké
pád dutun dalám ka magánnó timpo.

Igdunggù tô bagyo

13 Na, tô dì dán mabákkár é karamag, kéman dan ka mému dán madun tun
ta Fenice. Purisu igkangé dan tô angkla, asta igpókit dan tô barko madani
tun ta ligad katô purù ka Creta. 14 Asal ándà kadugé, tuu igmabákkár tô
karamag tikud tun ta purù, su igbagyowan ké. 15 Tô dì dé ágkagaga na
ágkasumar dé tô mabákkár karamag, igpabayà dé ka mapid ké katô balud
asta katô karamag. 16 Na, igpasidalung ké tun ta délák purù na ágngadanan
Cauda. Igággár-ággárran dé igdalám tô buti na igpaguyud katô barko. 17 Tô
igdalám ké katô buti, igággát dan igikáttan tun ta barko ébô dì kadattan.
Imáddangan dan ka masayad tô barko tun ta baklayanán na madani tun
ta banuwa ka Libya. Purisu igláppì dan tô mga layag, asta inapid ké katô
karamag. 18 Pagkasimag, su tuu pa mabákkár tô balud, igtigkané dé ágdabuán
tô mga piniddan dé ébô dì ké malánnád. 19 Tun ta ikatállu álló, agad tô mga
kasangkapan katô barko igdabù dé. 20 Tuu idugé na ándà dé kitayi tô álló asta
tô mga karani. Tô panámdám dé langun dì kéd manté, su igpanayun tô udan
asta tuu igmabákkár tô karamag.
21 Idugé dán na ándà igkan dé. Purisu igtindág si Pablo, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Mga unawa ku, madigár pád ka igbánnal kó katô igkagi ku ákniyu
tô ándà ki pa panó tikud tun ta Creta ébô dì kadattan tô piniddan ta, asta ándà
kahirapan ta. 22 Na, kumagiya ákniyu na pabákkár kó, su ándà sábbad áknita na

* **27:9** 27:9 Tô timpo katô álló ka kapuwasa katô mga Judio, tô gó tô bulan ka Septyembre asta magánnó timpo. Tô timpo tô, inalayun ágmabákkár tô karamag asta magdakál tô balud tun ta dagat. Purisu ánnà madigár tô kapanó ka mga barko tun ta dagat su ágkadattan katô mabákkár karamag asta magdakál balud.

malánnád, asal ni barko dád tô kadattan. 23 Su géna dukilám, igpakita kanak tô
panaligan na igpapid ka Manama na ágpangadapán ku asta igtigatun kanak.
24 Igkagi sikandin, na mà din, ‘Pablo, yaka ágkamáddangan, su matuman na
kumita ka katô emperador, asta ruudan ka ikandin tun ta Roma. Na, tingód
áknikó dì maté tô mga manubù na igsaké duma áknikó.’ 25 Purisu mga unawa
ku, yakó ágkamáddangan. Ágsarigga katô Manama na matuman tô langun katô
igkagi din kanak. 26 Asal masayad ni barko tun ta sábbad purù.”
27 Na, tô iglabé tô duwa linggo, inalayun ké inapid ka karamag tun ta dagat
na ágngadanan Mediteraneo. Tô tángngà ka dukilám, igpanámdám tô mga
taralumu ka barko na madani ké tun ta ligad ka dagat. 28 Purisu igtuntun dan
tô tali na igikáttan ka mabággat ébô kasóddóran dan tô kadalámman katô dagat.
Duwa pulù (20) dáppa tô kadalámman. Ándà kadugé, igtuntun dan puman,
asta sapulù lima (15) dáppa tô kadalámman. 29 Imáddangan ké ka mapid tô
barko tun ta batun. Purisu igdabù dan tô áppat angkla tikud tun ta bókkóg
ka barko, asta igdasal ké na makatiis ké sippang ka sállám. 30 Na, miwà pád
tô mga taralumu ka barko. Purisu igtuntun dan tô buti tun ta dagat, su mà
kagi dabuán dan tô angkla tun ta tubang katô barko. 31 Asal igkagi si Pablo
tun ta mga sundalo asta tun ta sarhento, na mà din, “Atin ka dì dan móddô
nit barko, dì kó manté.”
32 Purisu iggáttas katô mga sundalo tô ikát katô buti, asta inanud.
33 Na, tô masig dán ágkasállám, igkagi si Pablo na madigár ka kuman dan.
Igkagi sikandin, na mà din, “Sapulù áppat (14) dán álló na imáddangan kó, asta
igballus kód su ándà kó ikakan. 34 Purisu kan kó ébô kumabákkár kó. Yakó
ágkamáddangan, su dì kó mamánnu. Ándà tun ákniyu na maté, agad sábbad.”
35 Na, igkangé i Pablo tô pan, igpasalamat sikandin katô Manama tun ta
tubang katô langun, igtáppik-táppik din asta igkan sikandin. 36 Tô igkita ké
kandin, igmabákkár tô ginawa dé, asta igkan ké. 37 Duwa gatus kapittuwan
ánnám (276) ké langun na igsaké katô barko. 38 Tô ibássug kéd, igdabù dé tô
samà ka trigo na igpid dé ébô kumagan tô barko.

Idattan tô barko

39 Tô álló dán, ándà kasóddóri katô taralumu ka barko ka ánda tô dungguan
dé, asal igkita dan tô baklayanán. Purisu igpatóngkóé dan ka mému padung-
guán dan tô barko. 40 Purisu iggáttas dan tô mga ikát katô mga angkla, asta
itananan tô langun angkla tun dalám ka dagat. Igakas dan tô ikát tun ta
timon. Igbákka dan tô layag tun ta tubang ébô mapid ké pasadun tun ta ligad.
41 Asal igsayad tô barko tun ta mababó, ikasapat tô tubang katô barko asta
dì ágkakangé, asta idattan tô dadan dutun ta bókkóg katô barko ukit katô mga
balud. 42 Na, igpanámdám tô mga sundalo na matayan dan tô mga igpriso ébô
dì dan makasilám asta makaluwà. 43 Asal igsapadan dan i Sarhento Julio,
su kakalyag din na dì matayan si Pablo. Purisu igpóna din tô mga manubù
na katig ágsilám ébô tumuppas tun ta dagat asta sumilám na pasadun tun ta
ligad. 44 Ikatapuri tô mga manubù na dì katig ágsilám. Igawidan dan tô mga
tabla asta tô mga itáppù bahin katô barko. Purisu ándà kamánnu tô langun
dé, asta ikadunggù ké tun ta baklayanán.

28

Tun ta Malta

1 Na, tô igdunggù ké tun ta baklayanán, ikasóddór ké na tô gó tô purù na
ágngadanan Malta. 2 Tuu inéduwan áknami tô mga taga Malta. Igsumar ké
ikandan, asta igtabun dan ka dakál apuy, su gudan asta magánnó. 3 Igkangé

si Pablo ka mga kayu na pagsunnuk. Na, tô igsunnuk din tô kayu tun ta apuy,
igluwà tô áppuy tingód katô kénit, asta igkagat tô bállad i Pablo. 4 Tô igkita
tô mga taga Malta katô áppuy tun ta bállad din, igpatóngkóé dan, na mà dan,
“Sikandin basì tô taramaté. Ándà sikandin kamaté tun ta dagat, asal maté
sikandin kannun ta tanà, su tô gó tô supak kandin katô ágmanaman ta.”*
5 Asal igpanapirik i Pablo tô áppuy tun ta apuy, asta ándà gó sikandin
kamánnu. 6 Igsállág tô mga manubù ka lumábbag tô bállad din asta mabantang
na maté. Agad idugé dan igangat, asal ándà gó sikandin kamánnu. Purisu
ipalin tô panámdám dan, asta igkagi dan na si Pablo tô sábbad manama.
7 Na, si Publio tô gobernador katô purù, asta sikandin tô tigatun katô
maluwag tanà na madani tun ta dagat. Inéduwan sikandin áknami. Purisu
igpóddô ké tun ta balé din ka tállu álló. 8 Na, ágkabógókan tô ámmà din, su
igkalintura sikandin asta marag gindás. Igsadun si Pablo tun kandin, asta
igdasal sikandin tun ta Manama. Igdappánnan i Pablo ka bállad sikandin,
asta inólian. 9 Na, tô ikasóddór tô duma mga manubù, igpid dan tô langun
ágkabógókan tun ki Pablo, asta inólian dan. 10 Igpóssi dan áknami, asta tô igpanó
ké puman, igpid dan tô langun ágkailanganán dé tun ta dalám katô ássa barko.

Igsadun ké tun ta Roma

11 Na, tô iglabé dán tô tállu bulan, igsaké ké katô barko tikud tun ta Alejan-
dria na taganà igpundo tun ta Malta dalám katô magánnó timpo. Ágngadanan
tô barko na Tô Dáppi na Ágmanaman. 12 Tô igdunggù ké tun ta lunsud ka
Siracusa, igóddô ké dutun ka tállu álló. 13 Tikud tun ta Siracusa, igsadun ké tun
ta lunsud ka Regio. Pagkasimag, nángngà-nángngà dád tô karamag. Purisu
igpanó ké, asta igdunggù ké tun ta lunsud ka Puteoli tô ikaduwa álló. 14 Tun
ta Puteoli, igkita dé tô mga kataladi, asta igpóddô ké ikandan ka sábbad linggo.
Na, igpanó ké puman pasadun tun ta Roma. 15 Tô ikasóddór tô mga kataladi
tun ta Roma na dumunggù ké, duwán igsumar áknami tun ta Ágbarigyaanan
i Apio, asta duwán duma mga manubù na igsumar áknami tun ta lunsud na
ágngadanan Tállu Ágtindaan. Tô igkita si Pablo kandan, igpasalamat sikandin
katô Manama, asta idayawan sikandin.

Igtinurù si Pablo tun ta Roma

16 Na, tô igdunggù ké tun ta Roma, ándà prisowi si Pablo, asal igpóddô
sikandin tun ta balé na igbantéyan ka sábbad dád sundalo. 17 Na, tô iglabé
tô tállu álló, iglimud i Pablo tô mga pangulu ka Judio, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Mga kataladi ku, agad ándà madat na ilumu ku tun ta mga unawa
ta na mga Judio ó tun ta ágkémun katô mga kamónaan ta, asal igámmátta
tun ta Jerusalem, asta igbággéya tun ta bállad katô gobyerno ka Roma. 18 Tô
igruud dan kanak, kakalyag dan na paluwaánna pád ikandan, su ándà ilumu
ku na mému matayanna. 19 Asal duwán mga pangulu ka Judio na igsapad
kandan. Purisu ipiritta igpédu-édu na tô emperador tô rumuud kanak. Asal
ándà dimanda ku tingód katô mga Judio, su sakán tô sábbad Judio. 20 Ni gó
tô gunayan na iglimud ku sikiyu ébô pakitaé ki asta patóngkóé ki. Áknganni
igikáttanna ka kadina, su ágbánnalán ku sikandin na gimanan ta na mga
rubbad i Israel.”
21 Igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà sulat na igdunggù áknami tikud tun ta
mga Judio tingód áknikó. Ándà manubù na igsadun dini ébô kumagi áknami
na madat ka manubù. 22 Asal isóddóran dé dád na duwán kun mga manubù

* **28:4** 28:4 Duwán ágmanaman ka Griego na ágngadanan Tarasupak.

tun ta agad ánda banuwayi na ágbuyas katô mga ágpamaké ki Jesus. Purisu tô kakalyag dé na maminág ké katô kagin nu."
23 Purisu igsalin dan tô álló ébô palimudé dan. Tô igdunggù tô álló, tuu marapung tô mga manubù na ilimud tun ta balé na igóddóan i Pablo. Tikud ka sállám sippang ka dukilám igtinurù si Pablo. Igulit sikandin kandan tingód katô pagpangulu ka Manama, asta igtinurù sikandin tingód ki Jesus tikud tun ta igsulat i Moises asta katô duma mga propeta ka Manama ébô mamaké tô mga manubù ki Jesus. 24 Na, duwán mga manubù na igbánnal katô igkagi din, asta duwán mga manubù na ándà bánnal. 25 Ándà dan pasábbadé. Asal tô ándà dan pa panó, igkagi si Pablo, na mà din, "Nángngà tô kagi na igpólit katô Ugis Espiritu ukit katô propeta na si Isaias, su igkagi sikandin tingód ka mga kamónaan ta, na mà din,
26 " 'Sadun ka tun ta mga Judio, asta ni gó tô kagin nu kandan:
Agad tuu kó gó maminág, dì kó makagpát.
Agad tuu kó gó sumállág, dì kó makagpát, 27 su igpatággas kani mga manubù
tô ulu dan agó makagpát dan.
Igsagpángngan dan tô talinga dan agó duminág dan ka kabánnalan.
Iglipáddáng dan tô mata dan agó kumita dan ka kóbadan katô kagi ku kandan.
Ándà kakalyag dan na padani kanak ébô tabangan ku sikandan.' "†
28 Igpanayun si Pablo igkagi, na mà din, "Purisu paminág kó kanak. Igulitan dán tô mga ánnà Judio na tábbusán dan katô Manama, su sikandan tô maminág."
29 [Pángnga igkagi si Pablo, igpanó tô mga pangulu ka Judio, asta igpapulé dan tingód katô igkagi i Pablo kandan.]
30 Na, igóddô si Pablo ka duwa ámmé tun ta balé na igarkilaan din. Igtanggap din tô langun manubù na igsadun tun kandin. 31 Igulit-ulit sikandin katô kabánnalan tingód ka Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta tingód katô pagpangulu ka Manama. Ándà máddang din ágtinurù, asta ándà igsapad kandin.

† **28:27** 28:26-27 Isaias 6:9-10.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Roma

Una Basan

Ni libro igpasulat i Pablo para katô mga ágpampamaké na góddô tun ta lunsud ka Roma. Ágpanámdám tô mga katig manubù na igpasulat ni i Pablo róggun igóddô sikandin tun ta lunsud ka Corinto ó Filipos. Si Tercio tô igsulat kani mga kagi i Pablo. Tô igpasulat si Pablo kani libro, ándà pa sikandin sadun tun ta Roma, asal igpasulat din ébô makataganà dan para katô kadunggù din. Si Pablo taganà dán igpriso tô ándà pa sadun tun ta Roma. Mabasa ni tun ta libro na igsulat i Lucas, Lumu kapitulo 21 sippang ka kapitulo 28.

Nit libro, igtinurù si Pablo na Batà ka Manama si Jesu-Cristo na Áglangngagán na matulus. (Ahaán tô Roma 1:1-5.)

Igpénagpát din na ikasalà tô langun manubù asta supakan dan ka Manama. Kailangan duwán makatábbus kandan. (Ahaán tô kapitulo 1 bersikulo 18 sippang ka kapitulo 3 bersikulo 20.)

Igtinurù sikandin na mému tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit dád katô kapamaké ta ki Jesu-Cristo na igsupakan tingód katô mga salà ta, su igbullas sikandin áknita asta igmatayan sikandin. (Ahaán tô kapitulo 3 bersikulo 21 sippang ka kapitulo 5 bersikulo 21.)

Igtinurù sikandin na mému kadayawan tô Manama ukit dád katô kapóddô ta ki Cristo dini áknita. (Ahaán tô kapitulo 6 sippang ka kapitulo 8.)

Igtinurù pagsik sikandin tingód katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu ka Manama tun ta mga ágpampamaké (12:3-8), asta tingód katô bánnal ginawa tun ta mga kataladi ta. (Ahaán tô kapitulo 12 sippang ka kapitulo 15.)

1 Ni sulat ni tikud dini kanak si Pablo na ágsuguánnán i Jesu-Cristo.
Igsalinna ka Manama asta igimuwa ikandin na apostoles na ágtinurù katô
Madigár Gulitán din.
2 Ni Madigár Gulitán igtandô ka Manama sayyan ukit katô mga propeta
din na igsulat katô kagi ka Manama. 3 Ni gó tô Madigár Gulitán tingód katô
Batà ka Manama na si Jesu-Cristo. Tingód katô kamanubuan din, rubbad
sikandin i Harì David sayyan. 4 Tingód katô kamanamaan i Jesu-Cristo na
Áglangngagán ta, tuu gó igpasóddór ka Manama na Batà din sikandin ukit
katô kanté din puman kandin. 5 Ukit ka kédu asta tabang i Cristo kanak,
igimuwa ka Manama na apostoles ébô ukit kanak marapung tô mamaké asta
tumuman katô kakalyag i Cristo asta pabantugán sikandin tun ta langun
banuwa. 6 Sikiyu na mga ágpampamaké tun ta Roma tô igsalin ka Manama
ébô pasakup kó tun ki Jesu-Cristo.
7 Ni sulat ni para katô langun yu na mga sakup ka Manama na góddô tun ta
lunsud ka Roma. Ágginawaan kó ka Manama, asta igsalin kó ikandin ébô imun
kó na mga sakup din.

Mólà pa ka tabangan kó ka Manama na Ámmà ta asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta bággayan kó ka kasunayan.

Igpasalamat asta igdasal si Pablo

8 Tô una kagin ku ákniyu, ágpasalamatta tun ta Manama tingód katô iglumu
i Jesu-Cristo ákniyu langun, su tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo isóddóran katô
mga manubù tun ta langun banuwa. 9 Ágtumanna katô sugù ka Manama

kanak tô igtinurù a ka Madigár Gulitán tingód katô Batà din. Isóddóran ka
Manama na inalayunna ágdasal tingód ákniyu. 10 Ágpamuyù a tun ta Manama
na atin ka mému kandin, makasadunna tun ákniyu. 11 Ágpanimólà a gó na
kitanán ku sikiyu, su kakalyag ku na makatabangnga ákniyu ébô ukit katô
Ugis Espiritu kumabákkár tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo. 12 Kakalyag ku na
madunna tun ákniyu ébô pabákkárré ki ka pusung ukit ka kapatóngkóé ta
tingód katô kapamaké ta ki Jesus.
13 Mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na inalayunna ágplano
madun tun ákniyu, asal inalayunna ágkadalangan sippang áknganni. Madunna
tun ákniyu ébô duwán mapid tun ta kapamaké ki Cristo iring katô inému tun
ta mga ánnà Judio na igsadunan ku tun ta duma mga banuwa. 14 Kailangan
mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ta langun na mga ánnà Judio, tun ta mga
ikóskuwila ó tun ta ándà, tun ta mga duwán kakatigan ó tun ta ándà kakatigan.
15 Purisu magan tô pusung ku na ulit-ulitan ku pagsik sikiyu asta tô duma
mga taga Roma tingód katô Madigár Gulitán.

Tô katulusan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo

16 Ándà a duwa-duwa igulit-ulit katô Madigár Gulitán, su tô gó tô katulusan
na gamitán ka Manama ébô tábbusán din tô langun mamaké ki Jesu-Cristo.
Mga Judio tô una igtábbus, yan pa tô mga ánnà Judio. 17 Ukit kani Madigár
Gulitán, ágpasóddór tô Manama na tanggapán din na nángngà tun ta saruwan
din tô mga manubù. Tô gó tô lumun din ukit dád katô kapamaké dan, iring
katô igsulat sayyan,
“Tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
kapamaké dan, tô gó tô bággayan din ka kantayan na ándà ágtamanán.”*

Duwán salà ka langun manubù

18 Tô Manama ágpasóddór na ruudan asta supakan din tô langun manubù
na dì ágpamaké kandin asta áglumu ka madat, su ukit ka madat na áglumun
dan, ágdalangan dan tô kasóddóran ka kabánnalan tingód katô Manama. 19 Tô
kabánnalan tingód katô Manama ágkasóddóran katô langun manubù, su Man-
ama tô igpasóddór kandan. 20 Tikud tun ta kému ka Manama kani banuwa
sippang áknganni, ágpasóddór tô Manama tingód katô kamanamaan din, agad
dì sikandin ágkitanán. Igpasóddór din na matulus sikandin ukit katô langun
na iglumu din. Purisu dì makakagi tô mga manubù na ándà sóddór dan
tingód katô Manama. 21 Agad isóddóran dan na duwán Manama, asal ándà
dan respeto kandin, asta ándà dan pasalamat kandin. Asal igpanámdám dan
na ándà ágpulusán dan tun kandin. Purisu ándà dan kagpátti tô kabánnalan.
22 Agad igkagi dan na mapandé dan, asal inému dan baling ágkangulág-ngulág.
23 Igtayyugan dan tô matulus Manama na dì ágkamaté asta igpangadap dan
baling tô mga ágmanaman na igimu dan iring na bónnóng katô mga manubù
na ágkamaté, mga manuk ta kayun, mga mannanap, asta mga áppuy.
24 Purisu igpabayà ka Manama sikandan ébô tumanán dan tô kandan
madat kakalyag. Purisu madat tô iglumu dan tun ta lawa ka mga unawa dan
gamama asta unawa dan gabayi. 25 Ándà dan tanggap katô kabánnalan tingód
katô Manama, asal igpangadap dan baling ka ánnà bánnal manama. Ándà
dan pangadap ka Manama na igimu katô langun, asal igpangadap dan baling
tô igimu ka Manama. Mólà pa ka durungán tô Manama ka ándà ágtamanán.
Matuman ni!
26 Su igtayyug tô mga ánnà Judio ka Manama, igpabayà din sikandan.
Purisu tô ágkémun dan, igtuman dan dád katô kakalyag dan na makayayyà.

* **1:17** 1:17 Habacuc 2:4.

Agad tô mga gabayi, igsódô dan áglayuk katô mga duma dan asta áglayuk
dan katô unawa dan na mga gabayi. 27 Iring pagsik kani tô iglumu katô
mga gamama, su igsódô dan áglayuk katô mga gabayi, asta igpamasak dan
katô unawa dan na mga gamama ébô lumayuk kandan. Ándà kayyà dan
igpamasak ka unawa dan na mga gamama. Su kulang tô panámdám dan
tingód katô Manama, igsupakan dan dán katô supak na nángngà gó kandan.

28 Su igélléyan dan tô kasóddóran tingód katô Manama, igpabayà ka Man-
ama sikandan ébô kapánnuan dan katô ánnà nángngà panámdám dan. Purisu
iglumu dan tô ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama. 29 Inalayun dan
iglumu ka marapung klasi ka madat. Kakalyag dan na lumumu ka madat tun
ta mga duma, angén dan pád tô kaduwánnan ka mga duma, asta gingà dan,
ágmaté, ágsamuk, áglimbung, asta ágringasa ka duma mga manubù, ágsarupát,
30 ágbuyas, asta madat tô pusung dan tun ta Manama. Magani dan, ágpallayat-
layat, asta ágpadadurung. Inalayun dan ágplano ka madat. Dì dan ágbánnal katô
ámmà dan asta innà dan. 31 Ágkatuluan dan. Dì dan ágtuman ka tandô. Ándà
palang ágginawaan dan agad mga sakup ka kandan pamilya, asta ándà kédu
dan. 32 Agad isóddóran dan na igsugù tô Manama na kailangan matayan tô
langun na áglumu ka madat iring kani, asal ágpanayun dan baling áglumu ka
madat, asta ágkadigárran dan pagsik katô mga manubù na áglumu ka madat.

2

Tô supak ka Manama

1 Purisu agad sikiyu, dì kó kaliyasan katô supak ka Manama. Atin ka
rumuud kó katô ássa manubù na áglumu ka madat asal áglumu kó pagsik
katô madat na magunawa katô áglumun dan, igruudan yu pagsik tô ákniyu
sarili. 2 Isóddóran ta na nángngà tô karuud ka Manama ka supakan din tô mga
manubù na áglumu ka madat. 3 Purisu sikuna, atin ka ágbuyas ka katô duma
manubù na áglumu ka madat, asta madat pagsik tô áglumun nu, kéman nu ka
makaluwà ka tikud tun ta supak ka Manama. 4 Yaka ágpanámdám na dì ka
supakan ka Manama ukit katô kadakállan asta kadalámman ka ginawa din.
Iring na ilingawan nu na dakál tô ginawa ka Manama áknikó ébô rumákkád
ka. 5 Asal géllé ka na rumákkád. Purisu tuu pa madat tô supak ka Manama
áknikó tun ta tapuri álló ka pasóddórán din na nángngà tô karuud din.

6 Duwán bággén ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad manubù tingód katô
mga iglumu dan. 7 Duwán kantayan na ándà ágtamanán na bággén ka
Manama tun ta mga manubù na pakatiis áglumu ka madigár asta malyag na
durungán asta pabantugán dan ka Manama asta malyag katô kantayan na
ándà ágtamanán. 8 Asal tô mga manubù na ágtuman ka kakalyag ka kandan
pusung, asta dì ágbánnal katô kabánnalan tikud tun ta Manama, asal áglumu
dan baling ka madat, tô gó tô tuu supakan ka Manama. 9 Madat gó tô
kahirapan na padungguán ka Manama tun ta langun manubù na áglumu ka
madat, tun ta mga Judio na igsalin ka Manama asta tun pagsik ta mga ánnà
Judio. 10 Asal duwán durung, bantug asta kasunayan na bággén ka Manama
tun ta langun manubù na áglumu ka madigár, tun ta mga Judio na igsalin ka
Manama asta tun ta mga ánnà Judio. 11 Tô gó tô lumun ka Manama su ka
rumuud sikandin, ándà manubù na ágmusingán din agad ándin tô bónnóng
dan.

12 Tô mga ánnà Judio na ándà ikasóddór katô mga sugù i Moises* sayyan,
atin ka iglumu dan ka salà, supakan dan ka Manama tingód katô salà dan.
Tô mga Judio na ikasóddór ka mga sugù i Moises, atin ka iglumu dan ka salà,
supakan dan ka Manama ukit katô mga sugù i Moises. 13 Nángngà tô supak ka
Manama kandan su ánnà tô mga manubù na ikasóddór dád katô mga sugù tô
tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Asal tô mga manubù
na inalayun ágtuman katô langun sugù tô tanggapán ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din. 14 Atin ka tô mga ánnà Judio na ándà ikasóddór ka mga
sugù i Moises áglumu katô nángngà na magunawa tun ta mga sugù, ágpasóddór
dan gó na duwán sugù tun ta panámdám dan, agad ándà dan tinurui tingód
katô mga sugù i Moises. 15 Ágpasóddórán dan na duwán sugù tun ta panámdám
dan, su isóddóran dan na duwán madigár áglumun asta duwán madat, su
duwán timpo na ágpanámdám dan na madigár tô iglumu dan, asta duwán
timpo na ágpanámdám dan na madat tô iglumu dan. 16 Dumunggù tô álló na
supakan ka Manama tô langun manubù tingód katô igpanámdám asta iglumu
dan agad inallás, su papiddán din si Jesu-Cristo ébô rumuud kandan. Tô gó tô
Madigár Gulitán na ágtinuruán ku.

Mga Judio asta mga sugù

17 Na, duwán kagin ku tun ta tagsábbad-sábbad mga Judio. Idayawan kó su
Judio kó. Ágsarig kó na duwán ágpulusán yu tingód katô mga sugù i Moises.
Ágpadadurung kó su igsalin kó ka Manama. 18 Ikasóddór kó ka ándin é kakalyag
ka Manama, asta katig kó ágsalin ka ándin é madigár, su igtinuruan kó katô
mga sugù i Moises. 19 Ágpanámdám kó na katig kó ágpénagpát katô kabánnalan
tingód katô Manama tun ta mga ánnà Judio, su iring kó katô gagak ka mga
bólóg. Ágpanámdám kó na katig kó ágtinurù tingód katô Manama tun ta mga
ánnà Judio na dì pakagpát, su iring kó na sulù na makappawà ka dalan
para ka mga ágpanó tun ta kangittángngan. 20 Ágpanámdám kó na katig kó
tuminurù katô mga ándà ikagpát katô kabánnalan, asta katig kó tuminurù
katô mga manubù na mababó pa é isóddóran dan tingód katô Manama su
tun dán ákniyu tô mga sugù i Moises na igsulatan katô kabánnalan tingód
katô Manama. 21 Agad duwán ágpulusán yu su mga Judio kó, asal iring na
ándà, su agad ágtinurù kó na kailangan tumanán tô mga sugù, asal sikiyu
tô dì ágtuman kanan. Agad gulit-ulit kó na madat tô ágtakó, asal ágpanakó
kó. 22 Agad ágtinurù kó na dì mému ka lumibug, asal áglibug kó. Agad
ágkaringasa kó katô mga ágmanaman, asal ágtakó kó tikud tun ta mga simbaan
dan. 23 Agad ágpadadurung kó su duwán mga sugù tun ákniyu, asal ágpayayyaán
yu tô Manama su áglapas kó katô mga sugù. 24 Sikiyu tô ágkasugatan kani kagi
ka Manama na igsulat,

“Tingód katô madat áglumun yu na mga rubbad i Israel, madat tô ágkagin katô
mga ánnà rubbad i Israel tingód katô Manama.”†

25 Sikiyu na mga Judio, atin ka tumuman kó katô mga sugù i Moises, duwán
gó ágpulusán yu ka igtupuwan‡ kó. Asal ka lumapas kó katô mga sugù, ánnà
kó nángngà tun ta saruwan ka Manama agad igtupuwan kó, su inému kó iring
katô ándà katupuwi. 26 Tô mga ánnà Judio, atin ka ágtuman dan katô mga
sugù, nángngà dan tun ta saruwan ka Manama agad ándà dan katupuwi. 27 Tô

* **2:12** 2:12 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun
ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **2:24** 2:24
Isaias 52:5. ‡ **2:25** 2:25 Tô ikawalu álló pángnga ka kapamasusu, ágtupuwan tô mga gamama ka Judio
su tô gó tô pató na isakup dan ka Manama asta ágtumanán dan tô mga sugù din.

mga ánnà Judio na ágtuman katô mga sugù agad ándà dan katupuwi tikud tun ta kapamasusu dan, makakagi dan na nángngà tô supak ka Manama ákniyu na áglapas katô mga sugù, agad duwán kagi ka Manama tun ákniyu asta igtupuwan kó.

28 Ánnà bánnal Judio tô mga ágtuman katô mga ágkémun ka Judio ébô pasóddór na isakup dan tun ta Manama. Asta ánnà nángngà tun ta saruwan
ka Manama tô mga manubù na igtupuwan dád, 29 su tô bánnal Judio, tô dád
gó tô inému na mantu é kantayan ánnà ukit katô katuman katô mga sugù i
Moises, asal ukit katô Ugis Espiritu. Tô inému na mantu é kantayan, tô dád
gó tô nángngà tun ta saruwan ka Manama. Agad dì dan durungán ka duma
manubù, asal durungán dan ka Manama.

3

1 Na, duwán basì ágpanámdám iring kani, “Atin ka dì tanggapán ka Manama
tô mga Judio ukit ka katupu kandan, ándà dán ágpulusán dan ka tandingán
katô mga ánnà Judio, su ándà dán lagà katô katupu.” 2 Asal tô taba ku na
marapung tô ágpulusán katô mga Judio. Tô una katô langun, tô áknita mga
kamónaan tô igsarigan ka Manama katô kagi din. 3 Na, duwán basì minsà
iring kani, “Su marapung tô mga Judio na ándà tuman katô igtandô dan tun
ta Manama, dì tumuman tô Manama katô igtandô din katô mga Judio?” 4 Tô
taba ku na ánnà yan! Agad bulalón tô langun manubù, asal inalayun ágtuman
tô Manama katô mga tandô din. Duwán igsulat i Harì David sayyan tingód
katô supak ka Manama kandin tingód katô salà din, na mà din,

“Manama, atin ka maminág tô mga manubù katô kagi nu tingód katô salà
dan, makasóddór dan na nángngà tô langun katô áglumun nu.
Atin ka duwán manubù na dumimanda tingód áknikó, sikuna tô manalu
kandan.”*

5 Purisu duwán basì kumagi iring kani, “Atin ka ukit ka kalumu ta ka
madat, pasóddórán na nángngà tô áglumun ka Manama, madigár ni. Purisu
dì mému ka supakan ki ka Manama.” Tô gó basì tô panámdám ka manubù.
6 Asal dì gó mému ka kumagi ki na madat tô Manama ka supakan ki na mga
Judio! su atin ka dì ruudan ka Manama tô mga Judio, dì mému ka sikandin tô
rumuud ka duma mga manubù nit banuwa.

7 Asal duwán basì kumagi na, “Atin ka ukit ka kéllé ku katô mga tandô,
ágkasóddóran na nángngà tô áglumun ka Manama, madurung sikandin. Purisu
dì mému ka supakanna ikandin tingód katô salà ku.” 8 Atin ka bánnal ni,
madigár ka lumumu ki ka madat ébô madigár tô dungguán. Duwán mga
manubù na ágbuyas kanak su kéman dan ka tô gó tô ágtinuruán ku. Asal
nángngà ka supakan ka Manama tô ágkagi iring kani.

Masalà-salà tô langun manubù

9 Purisu dì mému ka manámdám ki na tuu pa madigár tô ágpulusán ka mga
Judio ka tandingán katô mga ánnà Judio, su taganà a igkagi ákniyu na supakan
ka Manama tô langun masalà-salà, agad Judio ó ánnà Judio. 10 Mà katô kagi
ka Manama na igsulat,

“Ándà palang manubù na ándà salà, agad sábbad.
11 Ándà palang manubù na ikagpát ka kabánnalan tingód katô Manama,
Asta ándà palang malyag na makasóddór kandin.
12 Tô langun igsuwé tikud tun ta Manama
Asta inému dan na ándà ágpulusán tun ta Manama.

* **3:4** 3:4 Salmo 51:4.

Ándà palang manubù na ándà salà, agad sábbad.”†
13 “Madat tô ágkagin dan iring na kamawù ka igpókéan lábbáng.
Ukit ka ágkagin dan áglimbung dan ka duma mga manubù.
Atin ka ágkagi dan, tô dilà dan iring na aras ka áppuy.”‡
14 “Inalayun dan ágtulád asta ágbuyas.”§
15 “Agad délák dád tô gunayan dan, ágmaté dan.
16 Agad ánda é ágsadunan dan, duwán ágdadattan dan, asta ágbággé dan ka
kahirapan.
17 Ándà isóddóran dan tingód katô kapókit ka kasunayan.”*
18 “Ándà gó máddang dan katô Manama.”†
19 Isóddóran ta na mga Judio na ágtuman pád katô mga sugù tô igsulatan
tingód kani. Purisu ándà palang makakagi na dì ki supakan, su tô langun ta tô
iglumu katô salà na supakan ka Manama. 20 Ánnà ukit ka katuman katô mga
sugù tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su dì ki
makatuman katô mga sugù. Ukit katô mga sugù kasóddóran ta na masalà-salà
ki gó.

Tanggapán ki ka Manama ukit ka kapamaké

21 Asal áknganni ánnà ukit ka katuman ta katô mga sugù tô katanggap ka
Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su igpasóddór dán ka Manama
áknita na duwán dán mantu kapókit na igimu din. Mabasa ni kapókit tun
ta kagi ka Manama na igsulat i Moises asta igsulat katô duma mga propeta
ka Manama. 22 Tanggapán tô mga manubù ka Manama na nángngà tun ta
saruwan din ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Tô langun manubù na
mamaké ki Cristo agad Judio ó ánnà Judio, tô gó tô tanggapán ka Manama
na nángngà tun ta saruwan din, su ándà kassaan katô mga manubù tun ta
saruwan ka Manama. 23 Tô langun manubù ikasalà. Ándà gó palang manubù
na ikatuman katô kakalyag ka Manama. 24 Asal ukit katô kédu ka Manama,
igtanggap sikandin katô manubù na nángngà tun ta saruwan din. Tô gó tô
gasa na igbággé din tô igtábbus ki ikandin ukit ki Jesu-Cristo. 25 Igpasóddór ka
Manama na si Jesu-Cristo tô ágpasinsiya katô mga salà ta ukit katô dipanug
din tô inaté sikandin tun ta krus. Igpasinsiyaan ki ka Manama ukit katô
kapamaké ta ki Cristo ébô pasóddórán ka Manama na tanggapán din tô mga
manubù. Tô ándà pa kamaté si Cristo, ándà kasóddóri ka nángngà tô supak
ka Manama katô mga masalà-salà, su ukit katô kallayat ka ginawa din, ándà
din supaki tô iglumu ka salà dángngan. 26 Asal áknganni igpasóddór din na
nángngà tô langun ka áglumun din, asta ágpasóddórán din na ándà dán salà katô
manubù na ágpamaké ki Jesus.
27 Purisu dì mému ka padadurung ki, su dì ki makakagi na ukit katô
katuman ta katô mga sugù tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun
ta saruwan din, su ukit dád katô kapamaké ta ki Cristo tô katanggap ka
Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din. 28 Dì ki padadurung su
isóddóran ta na igtanggap ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit
katô kapamaké ta ki Cristo. Ánnà ukit katô katuman ta katô mga sugù, su dì
ki gó pakatuman kani. 29 Sikiyu na mga Judio, yakó ágpanámdám na sikiyu
dád tô mému pasakup tun ta Manama, su mému pagsik pasakup tô mga ánnà
Judio. 30 Sábbad dád tô Manama, asta sikandin tô tumanggap katô mga Judio
na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan ki Cristo. Iring

† **3:12** 3:12 Salmo 14:1-3; 53:1-3. ‡ **3:13** 3:13 Salmo 5:9; 140:3. § **3:14** 3:14 Salmo 10:7. * **3:17** 3:17 Isaias 59:7-8. † **3:18** 3:18 Salmo 36:1.

kanan, tumanggap sikandin katô mga ánnà Judio na nángngà tun ta saruwan
din ukit katô kapamaké dan. 31 Purisu tingód katô mga sugù i Moises, yakó
ágpanámdám na ándà dán ágpulusán kani! su ukit katô kapamaké ta ki Cristo
tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din. Asal ukit ka
kapamaké ta, igmasarig baling tô mga sugù.

4

Itanggap si Abraham su igpamaké sikandin

1 Na, panámdám kó tingód katô inému ki Abraham na kamónaan katô langun
ta na mga Judio. 2 Atin ka ukit katô madigár iglumu i Abraham tô katanggap
ka Manama kandin na nángngà tun ta saruwan din, mému ka padadurung si
Abraham. Asal ánnà ukit katô iglumu i Abraham tô katanggap ka Manama
kandin na nángngà tun ta saruwan din. 3 Isóddóran ta ni su mà katô kagi ka
Manama na igsulat,
“Igpamaké si Abraham katô Manama.
Purisu igtanggap tô Manama ki Abraham na nángngà tun ta saruwan din.”*
4 Atin ka lumumu tô manubù, ánnà gasa tô bággén kandin, asal tandan ukit
katô pagud din. 5 Tô manubù na mamaké katô Manama na ágtanggap katô
mga masalà-salà, tô gó tô tanggapán katô Manama na nángngà tun ta saruwan
din ukit ka kapamaké katô manubù, ánnà ukit katô pagud din. 6 Iring kani tô
igkagi i Harì David sayyan na kadayawan tô mga manubù na tanggapán ka
Manama na nángngà tun ta saruwan din ánnà ukit katô pagud dan asal ukit
katô kapamaké dan, su igkagi sikandin, na mà din,

7 “Ágkadayawan tô mga manubù na igpasinsiyaan tingód katô kalapas dan ka
mga sugù,
Asta tingód katô kalumu dan ka madat na igtambunan ka Manama.
8 Ágkadayawan tô manubù na ándà dán panámdámmi ka Manama tô mga salà
din.”†

9 Na, tô kadayawan ta tingód katô katanggap ka Manama na ándà salà ánnà
dád para áknita na mga Judio na igtupuwan, asal para pagsik katô mga ánnà
Judio agad ándà dan tupuwi. Isóddóran tad na igtanggap katô Manama si
Abraham na nángngà tun ta saruwan din su igpamaké sikandin.‡ 10 Asal
kadángngan tô katanggap ka Manama ki Abraham na ándà salà? Pángnga
igtupuwan sikandin ébô duwán pató na igpasakup sikandin tun ta Manama,
ó tô ándà pa tupuwi? Inému ni tô ándà pa sikandin tupuwi. 11 Tô igpamaké
dán si Abraham, igkagi tô Manama na kailangan patupu si Abraham, su tô
gó tô pató na igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan
din ukit katô kapamaké din tô ándà pa sikandin tupuwi. Purisu inému
si Abraham na ámmà katô langun ágpamaké agad ándà dan tupuwi, asta
igtanggap ka Manama sikandan na nángngà tun ta saruwan din. 12 Inému
pagsik si Abraham na ámmà katô langun na igtupuwan asta igpamaké ka
Manama iring katô kapamaké i Abraham tô ándà pa sikandin tupuwi.

Tô manubù na ágpamaké makatanggap katô igtandô

13 Tô sayyan, igtandô tô Manama ki Abraham asta tun ta mga rubbad din
na bággén din kandan tô madigár na igtandô din tun ta langun manubù nit
banuwa. Tô gó tô igtandô ki Abraham ánnà su igtuman din tô mga sugù, asal
igtandô su igpamaké sikandin ka Manama. Purisu igtanggap ka Manama si
Abraham na ándà salà tun ta saruwan din. 14 Atin ka tô mga manubù dád

* **4:3** 4:3 Genesis 15:6. † **4:8** 4:7-8 Salmo 32:1-2. ‡ **4:9** 4:9 Ahaán tô Genesis 15:6.

na ágtuman ka sugù tô bággayan katô igtandô ka Manama, ándà dán ágpulusán ka kapamaké ta ka Manama, asta dì matuman tô igtandô din. 15 Igtandóan si Abraham ánnà ukit katô katuman din ka mga sugù, su supakan ka Manama tô manubù na dì pakatuman katô langun sugù din. Atin ka ándà mga sugù, ándà áglapas katô mga sugù.

16 Purisu sikita dád na ágpamaké tô bággayan ka Manama katô igtandô din, su ukit katô kédu ka Manama, ágtanggap sikandin áknita na nángngà tun ta saruwan din. Purisu matuman tô igtandô ka Manama tun ta langun manubù na inému na mga rubbad i Abraham ukit katô kapamaké dan katô Manama iring ki Abraham. Tô gó tô ágbággén ka Manama ánnà dád tun ta mga ágpampamaké na Judio na ágtuman katô mga sugù, asal tun ta mga ánnà Judio na ágpamaké ka Manama iring katô kapamaké i Abraham, su inému si Abraham na ámmà katô langun ta na ágpampamaké. 17-18 Bánnal ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo.”§

Agad iring na dì matuman tô igtandô ka Manama na igimanan i Abraham su tugál dán sikandin asta tô sawa din, asal igbánnal sikandin na marapung tô mga rubbad na bággén ka Manama kandin. Manama tô makanté puman ka manubù na inaté, asta ágkagi sikandin tingód katô ándà pa imuwi iring na igimu dán.

Igbánnal si Abraham na mému sikandin kamónaan ka marapung mga grupo, iring katô igtandô ka Manama kandin, na mà din,

“Iring na karapungan katô mga karani tô langun rubbad nu.”*

19 Isóddóran i Abraham na tugál dán sikandin, asta dì dán sikandin maka-pabatà, su mga sábbad gatus (100) dán tô idad din. Isóddóran din na ándà kinnam batà tô sawa din na si Sara. Agad isóddóran din ni, asal ándà sikandin duwa-duwa tingód ka katumanan katô igtandô ka Manama kandin. 20 Ándà sikandin duwa-duwa tingód katô igtandô ka Manama kandin, asal ig-pabákkár din baling tô kapamaké din ka Manama, asta igpasalamat sikandin tun ta Manama. 21 Isóddóran din na makému tô Manama tumuman katô igtandô din. 22 Purisu mà katô kagi ka Manama na ukit katô kapamaké din ka Manama, “Igtanggap ka Manama si Abraham na nángngà tun ta saruwan din.”†

23 Ánnà dád para ki Abraham tô igsulat kagi ka Manama, na, “Igtanggap na nángngà tun ta saruwan din,” 24 asal igsulat pagsik ni para áknita ébô kumabákkár tô kapamaké ta na tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Igsulat ni para áknita na ágpamaké ka Manama na iganté puman katô Áglangngagán ta na si Jesus. 25 Igmatayan si Jesus tingód katô mga salà ta, asta iganté puman sikandin ébô pasóddórán ka Manama na tanggapán ki ikandin na nángngà tun ta saruwan din.

5

Kadayawan tô manubù na igpasábbad tun ta Manama

1 Na, su igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta, ándà dán sókó ka Manama áknita. Igpasábbadé ki asta tô Manama ukit katô kamatayan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 2 Ukit katô iglumu din isakup kid tun ta mga ágtabangan ka Manama su igpamaké kid ki Cristo. Idayawan kid su gimanan ta tô álló na pabantugán ki duma katô Manama tun ta langit. 3 Idayawan ki pagsik dalám katô kahirapan

§ **4:17-18** 4:17-18a Genesis 17:5. * **4:17-18** 4:17-18b Genesis 15:5. † **4:22** 4:22 Ahaán tô Genesis 15:6.

ta, su isóddóran ta na ukit katô mga kahirapan, makatiis ki na mallayat é ginawa ta. 4 Atin ka makatiis ki na mallayat é ginawa ta, kasóddóran ta na kadayawan tô Manama tingód áknita. Atin ka kadayawan tô Manama tingód áknita, isóddóran ta na matuman tô gimanan ta. 5 Atin ka manayun ki giman katô katumanan, kasóddóran ta na dì ki makabullug, su igpasóddór dán ka Manama na ágginawaan ki ikandin ukit katô Ugis Espiritu na igbággé din áknita.

6 Dángngan tô ándà pa ágkému ta ébô matábbus ki, tô álló na igsalin ka Manama, inaté si Cristo ébô tábbusán ki na mga masalà-salà. 7 Tagsábbadé dád tô manubù na pamaté para bullas katô duma manubù, agad nángngà tô áglumun din. Asal para katô manubù na madigár é áglumun din, duwán basì manubù na numunug na pamaté para bullas kandin. 8 Asal igpasóddór ka Manama na dakál tô ginawa din áknita, su dalám katô kósig ta kandin, inaté si Cristo para bullas áknita. 9 Purisu su igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô dipanug i Cristo na inaté tun ta krus, isóddóran ta na paluwaán ki gó pagsik tikud tun ta supak tun ta tapuri álló. 10 Dángngan mga usig ki katô Manama, asal ukit katô kamatayan katô Batà din, igpagsábbad kid tun ta Manama. Na, su tô gó tô igimu din para áknita, isóddóran ta na tábbusán ki i Cristo ukit katô kantayan din. 11 Duwán pagsik kadayawan ta tingód katô iglumu ka Manama áknita ukit ka kamatayan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta kapasábbad din áknita tun ta Manama.

Si Adan asta si Jesu-Cristo

12 Masalà-salà ki langun su tô una manubù na si Adan iglumu ka salà. Inaté sikandin tingód katô salà din. Purisu ágkamaté tô langun manubù, su tô iglumu si Adan ka salà, iring na langun manubù tô iglumu ka salà. 13 Tô ándà pa bággéyi ka Manama tô mga sugù ki Moises, taganà gó iglumu tô mga manubù ka salà, asal tô salà dan ánnà ukit katô kalapas ka sugù, su ándà pa sugù. 14 Asal isóddóran ta na tikud tun ki Adan sippang tun ki Moises, inaté tô langun manubù su tô langun dan iglumu ka salà. Inaté tô mga manubù agad tô salà dan ánnà iring katô salà i Adan.

Duwán igtanggap katô langun manubù ukit katô iglumu i Adan, asta duwán igtanggap katô langun manubù ukit katô iglumu i Cristo agad tô ándà pa sikandin dunggù. 15 Asal ánnà magunawa tô gasa na igpulus ta ukit katô katanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din asta tô igpulus ta ukit katô kalumu i Adan ka salà. Agad isóddóran ta na ágkamaté tô langun manubù ukit katô salà i Adan, asal tuu pa bánnal na marapung tô mga manubù na igdungguan katô kédu ka Manama asta igtanggap din na nángngà tun ta saruwan din ukit katô iglumu i Jesu-Cristo. 16 Duwán pa duma kassaan. Su duwán salà katô sábbad dád manubù na si Adan, igkagi tô Manama na kailangan supakan tô langun manubù. Asal su duwán salà katô marapung manubù, duwán kédu ka Manama áknita, asta igtanggap ki ikandin na nángngà tun ta saruwan din. 17 Ukit ka iglumu katô sábbad manubù na si Adan, ágkamaté tô langun manubù. Asal tô mga manubù na tumanggap katô kédu ka Manama asta tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, tô gó tô mangulu duma ki Cristo ka móddô dan duma kandin tun ta langit. Tô gó tô gasa na ágpulusán dan ukit ka iglumu katô sábbad manubù na si Jesu-Cristo.

18 Purisu ukit katô sábbad salà i Adan, kailangan supakan tô langun manubù. Asal ukit katô nángngà lumu i Jesus tun ta krus, duwán kantayan na mému bággén ka Manama tun ta langun manubù asta tanggapán dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din. 19 Si Adan tô sábbad na ándà bánnal

ka Manama, asta inému masalà-salà tô langun manubù. Iring kani, si Jesus tô sábbad na igbánnal ka Manama, asta marapung tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.

20 Igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises ébô kasóddóran ta na tuu
dakál tô salà ta. Agad dakál tô salà ta, asal tuu pa dakál tô kédu ka Manama
áknita. 21 Agad tô langun manubù ágkamaté ukit katô salà, asal tô langun
manubù mému dungguan katô kédu ka Manama su tanggapán dan ikandin
na nángngà tun ta saruwan din. Bággayan dan pagsik ikandin ka kantayan na
ándà ágtamanán ukit ka iglumu katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

6

Inaté ki asta inanté kid puman duma ki Cristo

1 Na, su duwán kédu ka Manama áknita, duwán basì manámdám na madigár
ka manayun ki lumumu ka salà ébô dakál pa tô kédu ka Manama áknita.
2 Asal dì mému! Dì mému ka manayun ki lumumu ka salà, su inéring kid katô
inaté manubù na dì dán ágkapirit lumumu ka salà. 3 Panámdám yu ni. Tô
igpabunyag ki tingód katô kapasakup ta tun ki Jesu-Cristo, igpasóddór ki na
iring na inaté ki duma kandin. 4 Purisu tô igpabunyag ki, iring na iglábbáng
kid duma kandin ébô dì ki mapirit lumumu ka salà iring na inaté manubù
na dì dán ágkapirit lumumu ka salà. Tô igpabunyag ki, iring na inanté kid
puman duma kandin ébô duwán mantu kantayan ta, iring katô kanté puman
ki Cristo ukit ka katulusan katô Ámmà din na Manama.

5 Na, su dì kid mapirit lumumu ka salà ukit katô kasábbad ta tun ta
kamatayan i Cristo, mantu dán pagsik tô kantayan ta ukit katô kasábbad ta tun
ta kanté puman ki Cristo. 6 Kailangan dì ki malingó na tô igpansalan si Jesus
tun ta krus ébô maté, iring na igpansalan tun ta krus tô tapé kamanubuan
ta na masalà-salà ébô dadattan tô madat kakalyag ka lawa ta, asta ébô dì
ki mallang ka salà. 7 Igpaluwà kid ébô dì ki mapirit lumumu ka salà, iring
katô inaté manubù. 8 Su iring na inaté kid duma ki Cristo, isóddóran ta na
igbággayan kid pagsik ka kantayan na ándà ágtamanán iring katô kandin.

9 Isóddóran tad na inanté puman si Cristo, asta dì dán sikandin maté puman.
Dì dán makawid tô kamatayan kandin. 10 Makasábbad dád inaté sikandin ébô
talun din tô salà. Asta tingód katô kanté din puman, manté dán sikandin
ébô pabantugán din tô Manama. 11 Iring kani, kailangan panámdámmán yu
pagsik na dì kó ágkapid ka madat kakalyag, iring na inaté manubù na dì dán
ágkapid ka agad ándin. Mantu dán tô kantayan yu su igpasábbad kód tun ki
Jesu-Cristo ébô pabantugán yu tô Manama.

12 Purisu yakó yu ágpapanguluwi tô salà tun ta lawa yu na ágkamaté ébô dì kó
mapirit tumuman katô masalà-salà kakalyag yu. 13 Yakó ággamit katô lawa
yu ébô lumumu ka salà. Asal bággé yu tô sarili yu tun ta Manama ébô imun
kó na mga manubù na inaté dángngan asal manté kód puman. Bággé yu tô
tibuk lawa yu tun ta Manama ébô gamitán din ukit katô nángngà lumu yu
tun ta saruwan din. 14 Tô masalà-salà kakalyag yu dì makapid ákniyu, su ándà
dán kailangan ka katuman yu katô mga sugù i Moises. Asal gagakán kó ka
Manama na ágkéduwan asta ágtabang ákniyu ébô dì kó lumumu ka salà.

Kailangan nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan ka Manama

15 Na, su igtanggap ki ka Manama ánnà ukit ka katuman ta katô mga sugù i
Moises, asal ukit ka kédu asta tabang ka Manama, duwán basì manámdám na
mému dán ka lumumu ki ka salà. Asal tô taba ku, dì gó mému! 16 Panámdám kó
tingód kani. Atin ka pasakup kó tun ta duma manubù ébô mánnal kó kandin

iring na állang, mému kó állang katô ágbánnalán yu. Kailangan tumanán ka állang tô sugù katô amo din. Iring kani, atin ka sumalin kó na tumuman ka madat mga kakalyag yu, diyaan kó ka Manama ka ándà ágtamanán. Asal ka sumalin kó na mánnal ka Manama, dì kó áglumu ka salà. 17 Dángngan, iring kó na mga állang su igtuman kó katô madat mga kakalyag yu. Asal ágpasalamatta tun ta Manama su igtigkané kó igbánnal katô kabánnalan, asta igtuman kó katô igtinurù ákniyu. 18 Igpaluwà kód ka Manama ébô dì kó ágkapirit lumumu ka salà. Inému kód iring na mga állang ka Manama su kailangan ándà salà na áglumun yu. 19 Igsulat ku tingód katô állang su mahirap tô kénagpát yu kani kabánnalan. Dángngan igtuman kó katô madat mga kakalyag yu, su tô panámdám yu tô igpirit katô lawa yu ébô lumumu kó katô dì nángngà, iring katô állang na ágtuman ka sugù katô amo din. Purisu igrayan kó iglumu ka salà. Asal áknganni, kailangan bággén yu tô lawa yu tun ta Manama ébô ándà salà na ágkalumu yu su iglinisan kód ka Manama.

20 Dángngan, iring kó na állang su ipirit kó igtuman ka madat kakalyag yu, asta ándà panámdám yu na kailangan lumun yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama. 21 Ándà madigár na igpulus yu ukit katô kalumu yu katô madat na ágkayyaan yud áknganni, su tô lumumu ka madat iring kani, tô dungguán dan kamatayan.* 22 Asal igpaluwà kód ka Manama ébô dì kó ágkapirit lumumu ka salà, asta inému kó iring na mga állang ka Manama. Purisu iglinisan kód ka Manama, asta igbággayan kód ka kantayan na ándà ágtamanán. 23 Tô tandan na matanggap katô mga áglumu ka salà tô kamatayan. Asal tô gasa na bággén ka Manama tô kantayan na ándà ágtamanán ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

7

Dì ki mapirit tumuman katô mga sugù

1 Mga kataladi, ikasóddór kó tingód katô mga sugù. Purisu isóddóran yu na kailangan mánnal tô manubù katô mga sugù róggun na manté pa sikandin. Atin ka maté tô manubù, dì mapirit mánnal. 2 Iring na bayi na duwán duma, kailangan pasábbadé dan róggun manté dan pa. Asal ka maté tô mama, dì mapirit tô bayi balu tumuman katô sugù tingód katô taladuma. 3 Purisu ka lumayuk tô bayi tun ta ássa mama tô ándà pa kamaté tô duma din, makalibug sikandin. Asal ka inaté dán tô duma din, dì mapirit tô bayi balu tumuman katô sugù tingód katô taladuma. Atin ka kumalyag puman tô bayi balu, dì sikandin makalibug katô una duma din.

4 Mga kataladi, iring ki na inaté manubù na dì mapirit tumuman katô mga sugù. Tô inaté si Cristo tun ta krus, iring na inaté ki duma kandin. Purisu igpasakup ki tun ta ássa, asta iring ki katô bayi na inatayan ka duma din asta igkalyag ka ássa mama. Sikita tô mga sakup i Cristo na iganté puman ka Manama ébô ándà salà na áglumun ta asta ébô durungán tô Manama. 5 Dángngan, róggun na igtuman ki katô áknita kakalyag, igkinnaman ki katô madat kakalyag ta ukit katô mga sugù. Purisu igdiyaan ki ka Manama, su inalayun ki iglumu ka salà. 6 Asal su iring na inaté kid, dì ki mapirit tumuman katô mga sugù su igpaluwà kid ka Manama tikud tun ta kallang áknita. Dángngan tô igsarig ki katô mga sugù i Moises, ándà ki ikatuman katô kakalyag ka Manama. Asal áknganni, makému kid tumuman katô kakalyag ka Manama su ágtabang tô Ugis Espiritu áknita.

Tô ágpulusán ka mga sugù

* **6:21** 6:21 Kamatayan, ó supakan ka Manama ka ándà ágtamanán.

7 Na, duwán basì manámdám iring kani. Atin ka mga sugù i Moises tô
makadadat áknita, madat basì tô mga sugù. Asal tô taba ku na ánnà madat
tô mga sugù agad makadadat áknita! su ukit dád katô mga sugù, isóddóran
ku na masalà-salà a. Na, isóddóran ku na salà tô sabù su mà katô igsulat tun
ta mga sugù i Moises, “Yakó ágkasabuan.”* 8 Asal ukit katô sugù, inapidda
katô madat kakalyag ku asta marapung tô mga isabuan ku. Atin ka ándà
palang sugù tingód katô salà, dì ki ágkapid ka kakalyag ébô lumumu ka salà.
9 Dángngan ándà ku kasóddóri ka ándin tô ágkailanganán ébô makatumanna
katô mga sugù. Asal tô isóddóran ku na duwán sugù, “Yakó ágkasabuan,”
isóddóran ku na iglumuwa ka salà asta isóddóran ku na ágpiddánna tun ta
kamatayan. 10 Kéman ku ka mugtukka tun ta Manama ukit katô katuman
ku katô mga sugù. Asal ukit katô sugù, isóddóran ku na ágpiddánna tun ta
kamatayan. 11 Iglimbunganna katô madat kakalyag ku, su agad madigár
pád tô gimanan ku ukit katô katuman ku ka mga sugù, asal ukit katô madat
kakalyag ku, ágpiddánna tun ta kamatayan.
12 Purisu nángngà tô mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises. Ugis,
nángngà asta madigár tô langun sugù.
13 Na, duwán basì minsà na manan ka ágpiddán ki tun ta kamatayan ukit
katô sugù na madigár? Tumaba a na ánnà! Iglumuwa ka salà ukit katô
kakalyag ku na lumumu ka salà. Iggamit tô madigár sugù ébô kasóddóran ku
na ágpiddánna tun ta kamatayan asta madat tô áglumun ku. Ukit katô kalapas
ku katô sugù, isóddóran kud na tuu madat tô salà.

Tô duwa kakalyag

14 Isóddóran ta na tikud tun ta Ugis Espiritu tô mga sugù i Moises. Asal
ágkapidda katô madat kakalyag ku. Iring na inallangnga tun ta madat
kakalyag ku. 15 Duwán timpo na dì ku ágkagpáttan tô áglumun ku, su tô
madigár kakalyag ku na lumun ku pád, dì ku baling ágkatuman. Asta tô madat
na dì ku pád lumun, tô gó baling tô ágkatuman ku. 16 Agad ándà kakalyag
ku na lumumuwa ka madat na áglumun ku, asal tô gó tô pató na isóddóran
ku na madigár tô mga sugù. 17 Purisu ánnà sakán tô ágsalin katô madat
na áglumun ku, asal áglumuwa ka madat su ágpiddánna katô salà dini kanak.
18 Isóddóran ku na ándà palang madigár dini kanak, su agad duwán kakalyag
ku na lumumuwa ka madigár, asal dì ku ágkalumu. 19 Tô madigár na kakalyag
ku pád lumun, dì ku ágkalumu, asal tô madat na ánnà kakalyag ku lumun, tô gó
baling tô ágkalumu ku. 20 Purisu su áglumun ku tô madat na dì ku pád lumun,
isóddóran ku na ánnà tikud tun ta kasalin ku, asal madat baling tô áglumun ku
su ágpiddánna katô salà dini kanak.
21 Isóddóran ku na ni gó tô inalayun ágkalumu. Atin ka kakalyag ku na
lumumuwa ka madigár, ágdalanganna katô kanak madat kakalyag. 22 Tun
ta kadalámman ka pusung ku, ágkadayawanna tingód katô mga sugù. 23 Asal
isóddóran ku na duwán ássa kakalyag dini dalám ka lawa ku. Iring na ágpagawé
tô kakalyag ka lawa ku asta tô kakalyag na ágsalinán ku tun ta panámdám
ku. Purisu ágkapidda katô salà. 24 Tuu madat tô ágriyun ku tingód kani! Mólà
pa pád ka duwán makapaluwà kanak tikud tun ta kakalyag katô salà dini ta
lawa ku na ágpid kanak tun ta kamatayan. 25 Ágpasalamatta tun ta Manama su
ukit katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, duwán kaluwaan ta tikud tun ta
kakalyag katô salà dini ta lawa ta!
Purisu tun ta panámdám ta duwán kakalyag ta na tumanán tô mga sugù,
asal ágkapid ki katô madat kakalyag ta na masalà-salà.

* **7:7** 7:7 Exodo 20:17.

8

Tô ágkapánnuan ka kakalyag katô Ugis Espiritu

1 Su igtanggap dán tô Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din ukit
katô iglumu i Cristo para áknita, dì gó supakan ka Manama tô mga igpasakup
tun ki Jesu-Cristo. 2 Duwán mantu kantayan na igbággé katô Ugis Espiritu
áknita, asta ukit ki Jesu-Cristo duwán dán mantu kókitan na igimu din ébô
paluwaán ki tikud tun ta ágpirit áknita na lumumu ka salà na ágpid áknita tun
ta kamatayan. 3 Ándà ki ikatuman katô mga igsugù i Moises su mabákkár
tô kakalyag ta na lumumu ka salà. Asal tô ándà ta kagaga, tô gó tô igaga
katô Manama. Igpapid din tô kandin Batà na duwán lawa din iring kani
lawa na masalà-salà, ébô tumábbus áknita tikud tun ta salà. Igsupakan ka
Manama tô Batà din na igbullas áknita na masalà-salà 4 ébô makatuman kid
katô langun sugù ánnà ukit katô katuman ta katô madat kakalyag ta, asal
ukit katô katuman ta katô kakalyag ka Ugis Espiritu. 5 Tô mga ágtuman ka
madat kakalyag dan, tô gó tô ágpanámdám asta ágnunug ka kandan kakalyag.
Asal tô mga ágtuman ka kakalyag katô Ugis Espiritu, tô gó tô ágpanámdám
asta ágnunug ka kakalyag katô Ugis Espiritu. 6 Tô mga ágkapánnuan ka madat
kakalyag dan, tô gó tô mapid tun ta kamatayan. Asal tô mga ágkapánnuan
ka kakalyag katô Ugis Espiritu, tô gó tô mugtuk tun ta Manama ka ándà
ágtamanán asta bággayan ka kasunayan. 7 Tô mga ágkapánnuan ka madat
kakalyag dan, tô gó tô usig ka Manama. Gélléyan dan tô mga sugù ka Manama,
asta dì dan gó pakatuman kani. 8 Tô mga ágkapid ka madat kakalyag dan, tô
gó tô dì makabággé ka dayó tun ta Manama.

9 Dì kó gó mapirit ágtuman katô madat kakalyag yu, asal mému kó mapid
katô Ugis Espiritu su góddô dán tô Ugis Espiritu ka Manama diyan ákniyu. Atin
ka duwán manubù na ándà Ugis Espiritu tikud ki Cristo dutun kandin, tô gó
tô ánnà sakup i Cristo. 10 Atin ka góddô si Cristo dini áknita, agad maté ni lawa
ta tingód ka salà, manté tô espiritu ta,* su igtanggap tô Manama áknita na
nángngà tun ta saruwan din. 11 Su góddóan kód gó katô Ugis Espiritu na iganté
puman ki Jesus, antén gó puman ka Manama tô ákniyu lawa na ágkamaté. Tô
gó tô lumun ka Manama na iganté puman ki Jesu-Cristo, su lumun din ni ukit
katô Ugis Espiritu na góddô diyan ákniyu.

12 Purisu mga kataladi, kailangan tumanán ta tô tinurù katô Ugis Espiritu.
Ándà dán kailangan na tumanán ta tô tinurù ka madat kakalyag ta, 13 su atin
ka ágtuman kó ka madat kakalyag yu, mapid kó tun ta kamatayan. Asal ka
sumódô kó ágtuman ka madat kakalyag yu ukit katô tabang ka Ugis Espiritu,
mugtuk kó tun ta Manama ka ándà ágtamanán.

14 Tô mga ágbánnal katô Ugis Espiritu, tô gó tô mga gabatà ka Manama.
15 Bánnal ni, su igbággayan kó ka Manama katô Ugis Espiritu ánnà ébô
kamáddangan kó puman kandin, iring na mga állang na ágkamáddangan katô
amo dan, asal igbággayan kó ka Manama katô Ugis Espiritu, asta ukit katô
iglumu din, igimu kó ka Manama na mga gabatà din. Ukit katô Ugis Espiritu,
makatawar kid katô Manama na Ámmà! 16 Tô Ugis Espiritu ágpasóddór na
bánnal tô isóddóran katô espiritu ta na mga gabatà kid ka Manama. 17 Su
sikita tô mga gabatà din, bággayan ki katô mga kadigárran ka ándà ágtamanán.
Manama tô mággé áknita, asta tô kadigárran na igbággé din ki Cristo, tô gó tô
bággén din áknita. Isóddóran ta na bánnal ni su girrayatan ki iring ki Cristo ébô
pabantugán ki pagsik duma kandin.

---

* **8:10** 8:10 Manté tô espiritu ta, ó bággén katô Ugis Espiritu tô kantayan áknita.

Madigár tô igtaganà áknita

18 Isóddóran ku na tô kahirapan ta áknganni iring na kalingawan ta su tuu
madigár tô igtaganà ka Manama áknita na pasóddórán din tun ta tapuri álló.
19 Gangatan katô langun-langun na igimu ka Manama tô dumunggù álló na
pakitanán din ka sadan tô bánnal mga gabatà din. 20 Tô langun-langun na
igimu ka Manama igruudan na ándà ágpulusán ánnà su ándà kakalyag katô
langun-langun, asal tô kakalyag ka Manama na duwán pa gimanan, 21 su
dumunggù tô álló na paluwaán ka Manama tô langun-langun tikud tun ta
karóddógan ébô bággén din kandan tô mabantug kaluwaan na magunawa
katô igbággé din áknita na mga gabatà din. 22 Róggun ka dì pa matuman,
isóddóran ta na iring na garang tô langun igimu ka Manama nit banuwa
sippang áknganni, su gangatan tô katumanan, iring na arangán katô bayi na
masig dán mamasusu, su gangatan din tô batà na pamasusun. 23 Ánnà dád
mga igimu ka Manama tô garang, asal sikita pagsik garang tun ta pusung ta.
Góddóan ki katô Ugis Espiritu na iring na una gasa tingód katô katumanan
na gangatan ta. Garang ki tun ta pusung ta róggun na gangat ki katô álló ka
katanggap ta katô bággén ka Manama áknita na mga gabatà din. Tô gó tô álló
na pamantun ka Manama ni mga lawa ta. 24 Tikud tun ta katábbus din áknita,
inalayun ki giman katô katumanan. Atin ka ituman dán tô igimanan ta, ándà
kailangan na manayun ki giman, su ándà palang manubù na giman katô
ituman dán. 25 Asal su ándà pa katuman tô gimanan ta, kailangan pallayatán
ta tô ginawa ta róggun na gangat ki.

26 Tingód katô kalómétan ta, ágtabangan ki katô Ugis Espiritu. Atin ka
dumasal ki, dì ki pakasóddór ka ándin tô nángngà pamuyuán ta tun ta
Manama. Asal ágpédu-édu tô Ugis Espiritu para áknita tákkás ka arangán din
na dì ágkabólós, 27 asta isóddóran ka Manama ka ándin tô tun ta pusung ta,
asta ágkagpáttan din ka ándin tô kakalyag katô Ugis Espiritu. Isóddóran din
na ágdasal tô Ugis Espiritu para áknita na mga sakup ka Manama tingód katô
kakalyag din.

28 Isóddóran tad na ukit katô langun na ágdunggù áknita, duwán kadigárran
na lumun ka Manama para katô langun ta na ágginawa kandin. Tô gó tô
lumun din áknita na igsalin din tingód katô kandin kakalyag. 29 Tô ándà pa
imuwi ni banuwa, taganà isóddóran ka Manama na mamaké ki kandin, asta
taganà igsalin pagsik sikandin na imun ki iring na Batà din ébô imun si Cristo
na kaké ta na mga gabatà ka Manama. 30 Asta tô langun ta na igsalin ka
Manama ébô imun ki iring na Batà din, tô gó pagsik tô igtawar din. Asta
tô langun ta na igtawar din, tô gó pagsik tô igtanggap din na nángngà tun ta
saruwan din. Asta tô langun ta na igtanggap din na nángngà tun ta saruwan
din, tô gó pagsik tô bággayan din ka kadigárran na igtaganà din.

Tô ginawa ka Manama áknita

31 Atin ka manámdám ki tingód katô langun kani na igimu ka Manama
para áknita, kasóddóran ta na ándà palang makapanalu áknita su Manama tô
ágtabang áknita. 32 Tô kandinnù Batà ándà din awidi, asal igbággé din baling
tun ta bállad katô mga manubù na igmaté kandin ébô duwán ágpulusán katô
langun ta na mga ágpampamaké. Purisu su igpapid ka Manama si Cristo dini
áknita, isóddóran ta na bággén din gó pagsik áknita tô langun na ágkailanganán
ta. 33 Ándà palang makakagi na masalà-salà ki na igsalin ka Manama, su
Manama gó tô igkagi na ándà dán salà ta tun ta saruwan din. 34 Ándà palang
makakagi na kailangan supakan ki su si Jesu-Cristo gó tô taratapid tun ta
Manama para áknita. Sikandin tô inaté na igbullas áknita, asta inanté puman,

asta igpabantug dán dadan tun ta kawanan katô Manama. 35 Isóddóran ta na
ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa i Cristo. Agad kahirapan
ki asta samukán ki, agad irrayatan ki, agad ándà makan ta asta kakulangan
ki ka umpak, agad limáddangán ki asta matayan ki, asal inalayun gó sikandin
ágginawa áknita. 36 Duwán igsulat i Harì David sayyan tun ta kagi ka Manama
tingód kani mga kahirapan, na mà din,
"Tingód katô kapasakup dé áknikó,
inalayun ágpanámdám tô duma mga manubù na matayan ké.
Panámdám dan na matayan ké
iring dád na mga karnero na giyón."†
37 Agad ágdungguan ki kani mga kahirapan, asal manalu ki gó ukit ka tabang
i Cristo na igginawa áknita. 38-39 Isóddóran ku gó na agad matayan ki, agad
duwán problema ta róggun manté ki pa, agad mga panaligan, agad madat
mga espiritu, asal ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa ka
Manama. Agad ándin tô dumunggù áknganni ó tun ta tapuri álló, agad ándin
tô duwán katulusan, agad tô tun datas ta langit, agad tô tun dalám ka dagat,
agad ándin tô nit banuwa, asal ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta
ginawa ka Manama. Igpasóddór tô Manama áknita na tuu dakál tô ginawa
din áknita ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

9

Igéllé tô karapungan ka mga Judio ki Cristo

1 Na, bánnal ni kagin ku tun ta saruwan i Cristo. Ánnà bulaló ni kagin ku.
Isóddóran ku asta isóddóran katô Ugis Espiritu na bánnal ni. 2 Tuuwa iranu
tingód katô mga kadumaan ku na rubbad i Israel, asta iring na diya ágkórór.
3 Atin ka mému katabangan tô mga kataladi ku na Judio ukit katô supak ka
Manama kanak asta padiyaánna ikandin tikud tun ki Cristo, mému kanak
ébô matábbus dan. 4 Sikandan tô mga rubbad i Israel na igsalin ka Manama,
asta iring dan na mga gabatà din. Sikandan tô igpakitaan din katô séllaán
din, asta sikandan tô igtandóan din ka kadigárran. Sikandan tô igbággayan
din ka mga sugù, asta sikandan tô igtinuruan din tingód katô kapangadap
kandin. Sikandan tô inalayun igtandóan ka Manama. 5 Sayyan igsalin ka
Manama tô kandan ibantug mga kamónaan na si Abraham, si Isaac asta si
Jacob. Asta tô tuu pa madigár, tô mga rubbad i Israel tô igtikudan katô
Mesiyas na ipamasusu. Sikandin tô Manama na ágpangulu katô langun. Mólà
pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.
6 Asal ándà ku kagiyi na ándà tuman tô Manama katô tandô din. Agad
marapung tô mga rubbad i Jacob na ágngadanan mga sakup ka banuwa ka
Israel, asal ánnà langun dan tô igtanggap ka Manama na kandin mga sakup.
7 Ánnà su rubbad dan i Abraham tô katanggap ka Manama na mga sakup
din, su tagsábbadé dád tun kandan tô igtanggap ka Manama na bánnal mga
rubbad i Abraham. Tô gó tô igpasóddór áknita ukit katô igkagi ka Manama ki
Abraham, na mà din,
"Ukit katô batà nu na si Isaac bággén ku áknikó tô mga karubbadan na igtandô
ku áknikó."*
8 Ukit katô igkagi ka Manama, isóddóran ta na ánnà langun gabatà i Abraham
tô tanggapán ka Manama na mga gabatà din, asal tô dád ipamasusu ukit katô
tandô din. 9 Isóddóran yu na ni gó tô igtandô ka Manama ki Abraham, na mà
din,

† **8:36** 8:36 Salmo 44:22. * **9:7** 9:7 Genesis 21:12.

“Tô ámmé na dumunggù, lumónódda dini ákniyu, asta duwán batà mama na
pamasusun katô sawa nu na si Sara.”†
10 Na, ukit katô duwa gabatà i Rebecca asta katô kamónaan ta na si Isaac,
duwán igpasóddór ka Manama na ánnà langun rubbad i Abraham tô mému
tanggapán din. 11-12 Agad tô ándà pa pamasusuwi si Jacob asta si Esau, agad
tô ándà pa iglumu dan na madigár ó madat, taganà igkagi tô Manama tun ta
innà dan tingód katô dáppi, na mà din, “Tô kaké batà mému na állang katô adi
din.”‡ Tô igsalin ka Manama tô adi, igpasóddór din na matuman tô kakalyag
ka Manama ánnà ukit katô áglumun ka mga manubù, asal ukit katô Manama
na ágsalin kandan. 13 Bánnal ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat katô
sábbad propeta, na mà din,
“Igginawaan ku tô adi na si Jacob. Ándà ku ginawayi tô kaké na si Esau.”§
14 Na, atin ka duwán minsà, “Nángngà tô kasalin ka Manama?” tô taba ku
na nángngà gó tô kasalin din! 15 Su igkagi tô Manama ki Moises, na mà din,
“Sakán tô sumalin ka sadan tô nángngà tabangan ku.
Sakán tô sumalin ka sadan tô nángngà kéduwan ku.”*
16 Purisu isóddóran ta na ágsalin tô Manama katô mga manubù na tanggapán
din ánnà ukit katô kandan kakalyag ó kandan pagud, asal ukit katô kédu din.
17 Panámdám kó tingód katô igkagi ka Manama tun ta harì ka Ehipto sayyan,
na mà din,
“Ándà ku sikuna matayi ébô kitanán yu tô katulusan ku, asta ébô mabantugga
tun ta kaluwagan ka banuwa.”†
18 Purisu isóddóran ta na ágkéduwan tô Manama katô mga manubù ukit katô
kandin kakalyag, asta patággasán din tô ulu katô mga manubù ukit katô
kandin kakalyag.
19 Na, atin ka duwán minsà, “Atin ka Manama tô ágsalin ka ándin tô lumun
ka mga manubù, manan ka supakan ka Manama tô áglumu ka madat? Su
ándà palang manubù na makatu katô kakalyag ka Manama.” 20 Tumaba a
na dì mému ka muyas ka katô Manama, su manubù ka dád. Igimu ka katô
Manama iring na kudán na gimun ka manubù. Dì mému ka muyas tô kudán
katô taraimu ukit ka insà din ka manan ka igimu din na iring kanan. 21 Tô
taraimu ka kudán tô mému sumalin ka ándin klasiyi tô kudán na imun din.
Mému ka tángngaán din tô sábbad dád palad ka libutà ébô imun din tô sábbad
kudán na madigár asta ágdurungán, asta tô sábbad kudán para gamitán dád ka
álló-álló.
22 Iring kani tô Manama, su mému ka tumanán din tô kandin kakalyag.
Agad duwán kakalyag ka Manama na pasóddórán din na supakan din tô
iglumu ka salà, asal igpallayat ka Manama tô kandin ginawa para katô mga
iringasaan din asta kailangan supakan. 23 Igpallayat ka Manama tô kandin
ginawa ébô pasóddórán din na tuu madigár tô lumun din para katô mga
igsalin din ébô duwán kédu din kandan. Tô gó tô taganà mga igsalin din ébô
mugtuk dan tun kandin. 24 Sikita gó tô mga igsalin din. Ánnà dád tikud tun ta
mga Judio tô igsalin din, asal tikud pagsik tun ta mga ánnà Judio. 25 Nángngà
tô kasalin ka Manama, su tun ta libro na igsulat i Oseas, duwán gó kagi ka
Manama tingód kani, na mà din,
“Pasóddórán ku na sakupán ku tô mga ándà ku pa sakupi.
Pasóddórán ku na ginawaan ku tô mga ándà ku pa pasóddóri na ginawaan
ku.”‡

† **9:9** 9:9 Genesis 18:10,14. ‡ **9:11-12** 9:11-12 Genesis 25:23. § **9:13** 9:13 Malaquias 1:2-3. * **9:15** 9:15 Exodo 33:19. † **9:17** 9:17 Exodo 9:16. ‡ **9:25** 9:25 Oseas 2:23.

26 Asta,
“Agad tun ta lugar na igkagiyan ka Manama tô mga manubù, ‘Ánnà kó mga
sakup ku,’ tawarán sikandan na mga gabatà katô manté Manama.”§
27 Igkagi gó si Isaias sayyan tingód katô mga rubbad i Israel, na mà din,
“Agad marapung tô mga rubbad i Israel na dì ágkéyap iring na baklayanán tun
ta dagat, asal tagsábbadé dád tô tábbusán ka Manama. 28 Matuman ni, su
dì madugé tumanán ka Manama tô igkagi din asta masig dán supakan
tô mga manubù nit banuwa.”*
29 Atin ka ándà kédu ka Manama, ándà palang manubù na isamà, su igkagi si
Isaias sayyan, na mà din,
“Sikita na mga sakup ka banuwa ka Israel, atin ka ándà palang mga rubbad
ta na igsamà ka Áglangngagán na ágpangulu katô langun tun ta langit,
makéring ki katô mga taga Sodoma asta taga Gomora na igmatayan ka
Manama sippang ka ándà palang isamà.”†

Mga sakup ka banuwa ka Israel asta Madigár Gulitán

30 Purisu ni gó tô isóddóran ta. Agad tô mga ánnà sakup ka banuwa ka Israel
na ándà pamasak katô kapókit ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din, igtanggap dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din
ukit katô kapamaké dan ki Cristo. 31 Asal tô mga sakup ka banuwa ka Israel,
agad igpamasak dan katô kapókit ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din, ándà dan ikatuman katô mga sugù i Moises. 32 Ándà dan
ikatuman su ándà dan pamasaki tô katanggap ka Manama kandan ukit katô
kapamaké dan, asal igpamasak dan baling tô katanggap ka Manama kandan
ukit katô áglumun dan, su si Jesus iring na batu tun ta dalan na ágkasungkulan
dan.‡ 33 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Paminág kó kanak. Duwán sánnarán ku tun ta lunsud na ágngadanan Sion.§
Iring sikandin na batu na kasungkulan dan
asta gélléyan dan.
Asta tô mamaké kandin,
dì dan gó kayyaan.”*

10

1 Mga kataladi, tô kakalyag ku asta tô ágdasalán ku gó tun ta Manama na
mólà pa ka tábbusán din tô mga kadumaan ku Judio. 2 Bánnal ni kagi ku tingód
kandan na gággár-ággár ágpamasak ka Manama, asal ándà dan ikasóddór ka
pamánnun tô nángngà kapamasak kandin. 3 Su igélléyan dan tô kapókit na
igimu ka Manama ébô tanggapán sikandan na nángngà tun ta saruwan din,
asta igsuwé dan baling tun ta kandan kapókit, ándà dan nunug katô kapókit
na igimu ka Manama ébô tanggapán sikandan na nángngà tun ta saruwan
din, 4 su ukit katô iglumu i Cristo, ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga
sugù* ébô tanggapán ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din. Purisu
mému dán tanggapán ka Manama na nángngà tô langun na mamaké ki Cristo.

Mému tábbusán tô langun

---

§ **9:26** 9:26 Oseas 1:10. * **9:28** 9:27-28 Isaias 10:22-23. † **9:29** 9:29 Isaias 1:9. ‡ **9:32** 9:32 Tô kamatayan i Jesus iring na batu na ágkasungkulan, su tô mga Judio ándà ikasóddór na kailangan maté tô Mesiyas. Purisu igélléyan dan sikandin. § **9:33** 9:33a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem. * **9:33** 9:33b Isaias 8:14; 28:16. * **10:4** 10:4 Su ukit katô iglumu i Cristo, ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù, ó su si Cristo tô kapángngaan katô mga sugù.

5 Igsulat si Moises tingód katô tanggapán ka Manama na ándà salà tun ta
saruwan din ukit ka katuman ka mga sugù, na mà din,
"Kailangan tumanán katô manubù tô langun-langun katô mga sugù ébô
duwán kantayan din."†
6 Asal tô igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
kapamaké ki Cristo, dì mému ka kumagi na, "Kailangan duwán madun tun ta
langit ébô papónógán si Cristo." 7 Dì mému ka kumagi na, "Kailangan duwán
madun tun dalám ka tanà ébô antén puman si Cristo," su ituman dán. 8 Tô
igpamaké ki Cristo, mému ka kumagi kani na igkagi i Moises,
"Madani gó tô kagi ka Manama tun áknikó, su tô gó tô mému gulitán nu asta
ágpanámdámmán nu."‡
Tô gó tô kagi ka Manama na gulit-ulitán dé na kailangan mamaké tô manubù
ki Cristo. 9 Ágtinuruán dé na atin ka mulit kó na si Jesus tô Áglangngagán
yu, asta igbánnal kó gó na iganté puman sikandin ka Manama, tábbusán kó
ka Manama. 10 Su tô manubù na mamaké ki Cristo tikud tun ta pusung
din, tanggapán ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din. Asta
tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na bánnal si Jesus tô
Áglangngagán din, tábbusán ka Manama sikandin. 11 Mà katô kagi ka Manama
na igsulat i Isaias tingód ki Cristo, na mà din,
"Atin ka mamaké tô manubù kandin,
dì gó sikandin kayyaan."§
12 Tun ta saruwan ka Manama, ándà kassaan katô Judio asta katô ánnà Judio,
su sábbad dád tô Áglangngagán katô langun ágpamaké kandin. Ágkéduwan gó
sikandin katô langun manubù na tumawar tun kandin, 13 su mà katô kagi ka
Manama,
"Tábbusán katô Áglangngagán tô langun manubù na tumawar tun ta ngadan
din."*
14 Duwán basì manubù na manámdám na dì mému ka tumawar tô mga
manubù ki Cristo ka ándà dan pa pamaké kandin. Dì dan gó mamaké ki Cristo
ka dì dan maminág tingód kandin. Dì dan gó maminág ka ándà manubù
na mulit kandan. 15 Ándà gó mulit-ulit kandan tingód ki Cristo ka ándà
manubù na papiddán ka Manama tun kandan. Mólà pa ka duwán papiddán
ka Manama tun kandan, su duwán igsulat i Isaias sayyan tun ta kagi ka
Manama, na mà din,
"Tuu madigár tô kadunggù katô mga manubù na mulit-ulit katô madigár
gulitán!"†
16 Atin ka iring kani tô panámdám ka manubù, ni gó tô taba ku. Duwán dán gó
mga manubù na igpapid ka Manama tun ta mga Judio, asal tagsábbadé dád tô
igbánnal katô Madigár Gulitán. Tô gó é igkagi katô propeta na si Isaias sayyan,
na mà din,
"Áglangngagán ku, tagsábbadé dád tô mga igbánnal katô igulit dé kandan."‡
17 Purisu isóddóran ta na duwán gó mga igpamaké su igpaminág dan tingód ki
Cristo, asta duwán gó mga igpaminág tingód ki Cristo su duwán gó igulit-ulit
kandan tingód ki Cristo.
18 Atin ka duwán minsà ka igulitan tô mga Judio tingód ki Cristo, tumaba a
na igulitan dan gó, su mà katô kagi ka Manama,
"Madinág tô kagi tingód ka Manama tun ta langun manubù nit banuwa.

† **10:5** 10:5 Levitico 18:5. ‡ **10:8** 10:6-8 Deuteronomio 30:12-14. § **10:11** 10:11 Isaias 28:16.
* **10:13** 10:13 Joel 2:32. † **10:15** 10:15 Isaias 52:7. ‡ **10:16** 10:16 Isaias 53:1.

Makadunggù tô kagi ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa.”§
19 Atin ka duwán minsà ka ikagpát tô mga rubbad i Israel katô igulit kandan,
tumaba a na igéllé dan maminág kani, asal ikagpát tô mga ánnà Judio. Si
Moises tô una igpasóddór kani, su igsulat din tô igkagi ka Manama tun ta mga
kamónaan ka Judio, na mà din,
“Tanggapán ku tô mga manubù na ágkaringasaan yu ébô kasabuan kó kandan.
Tanggapán ku tô mga manubù na kéman yu ka ágkatuluan dan ébô masókó
kó.”*
20 Tuu matayyó tô kagi ka Manama na igsulat i Isaias sayyan tingód katô mga
manubù na ánnà sakup ka banuwa ka Israel, na mà din,
“Kitanánna katô mga ándà pamasak kanak.
Pakita a tun ta mga ándà insà tingód kanak.”†
21 Asal tingód katô mga sakup ka banuwa ka Israel, igsulat i Isaias tô igkagi
ka Manama sayyan, na mà din,
“Idugéya igangat katô mga manubù ébô lumónód dan dini kanak, asal ándà
dan bánnal, asta igéllé dan kanak.”‡

11

Tô kédu ka Manama katô mga Judio

1 Na, agad tagsábbadé dád tô mga Judio* na igpamaké, atin ka duwán minsà
kanak ka igtayyugan ka Manama tô mga Judio na igsalin din, tumaba a na
ándà gó tayyugi tô langun ta! su sakán tô sábbad rubbad i Israel. Si Abraham
tô kamónaan ku, asta sakuppa katô grupo i Benjamin, asal ándà a tayyugi
ka Manama. 2 Ándà tayyugi ka Manama tô mga Judio na taganà din igsalin
sayyan. Panámdám yu tô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô propeta
sayyan na si Elias. Tô igdasal sikandin tun ta Manama, igulit sikandin tingód
katô madat na iglumu katô mga Judio, na mà din,
3 “Áglangngagán ku, igmatayan dan tô duma mga propeta nu.
Igdadattan dan tô mga ággóbbówanan katô ágbággén dé áknikó.
Sábbad ku dád man isamà, asta mimmaté dan pád kanak.”†
4 Yakó yu ágkalingawi ni igtaba katô Manama kandin, na mà din,
“Ágtómmóngan ku tô pittu mararan (7,000) mga gamama na ándà pangadap
katô ágmanaman na ágngadanan Baal.”‡
5 Purisu iring kani, duwán pagsik tagsábbadé na mga Judio áknganni na
igpamaké. Igsalin ki ka Manama su tuu dakál tô kédu din. 6 Su ánnà ukit
katô madigár iglumu ka mga manubù tô kasalin din kandan, asal ukit dád
katô kédu din. Atin ka salinán ka Manama tô mga manubù ukit katô madigár
iglumu dan, ándà dán ágpulusán katô kédu din.
7 Purisu su tagsábbadé dád tô mga Judio na igsalin ka Manama, ni gó tô
isóddóran ku. Agad igággár-ággár tô mga Judio igpamasak katô kapókit ébô
matanggap dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asal tô karapun-
gan dan ándà ikakita. Ikakita dád tô mga Judio na igsalin ka Manama, asal tô
duma mga Judio igpatággas tô mga ulu dan. 8 Tô gó tô igpasóddór tun ta kagi
ka Manama, na mà din,
“Iring na igpatudug ka Manama sikandan.
Agad duwán mata dan, inéring dan katô dì pakakita.

---

§ **10:18** 10:18 Salmo 19:4. * **10:19** 10:19 Deuteronomio 32:21. † **10:20** 10:20 Isaias 65:1. ‡ **10:21** 10:21 Isaias 65:2. * **11:1** 11:1 Judio tô ássa ngadan katô mga Hebreo ó mga rubbad i Israel. † **11:3** 11:3 1 Mga Harì 19:10,14. ‡ **11:4** 11:4 1 Mga Harì 19:18.

Agad duwán talinga dan, inéring dan katô dì pakadinág sippang áknganni."§
9 Iring kani tô igsulat i Harì David sayyan tingód katô mga usig din, na mà din,
"Mólà pa ka ukit katô mga ágkadigárran dan, tigkô dád mammát asta supakan dan.
10 Mólà pa ka imun sikandan iring na bólóg ébô dì dan pakakita katô kabánnalan.
Mólà pa ka inalayun baban dan tô mabággat iring katô ágbaban ka mga állang."*
11 Na, atin ka duwán minsà, "Tô ikasalà tô mga Judio ukit katô kéllé dan ki Cristo, igdiyà dan tikud tun ta Manama ka ándà ágtamanán?" Tumaba a na ándà! Asal su ikasalà tô mga Judio, marapung dán tô mga ánnà Judio na ágtábbusán ka Manama ébô kasabuan pád tô mga Judio kandan asta mamaké dan ki Cristo. 12 Su ikasalà tô mga Judio, igtabangan ka Manama tô duma mga manubù nit banuwa. Su ikasalà tô mga Judio, igtabangan ka Manama tô mga ánnà Judio. Purisu atin ka mamaké ki Cristo tô langun Judio na igsalin ka Manama, tuu pa madigár tô katamanan!

Igpasakup tô mga ánnà Judio

13 Na, sikiyu na ánnà Judio, duwán sulatán ku ákniyu. Igimuwa ka Manama na apostoles ébô tinuruan ku tô mga ánnà Judio. Tuu madigár ni áglumun ku 14 asta kakalyag ku na kasabuan tô mga kadumaan ku Judio ákniyu na ánnà Judio ébô duwán tun kandan na mamaké asta matábbus. 15 Tô igtayyug tô Manama katô karapungan ka mga Judio, igpasábbadé tô Manama asta tô mga ánnà Judio. Purisu atin ka mamaké tô mga Judio ki Cristo, tanggapán dan ka Manama, asta méring dan na inaté manubù na inanté puman.
16 Atin ka bággén tun ta Manama tô sábbad bahin ka pan, kandin pagsik tô tibuk pan.† Atin ka bággén tun ta Manama tô mga dalid ka kayu, kandin pagsik tô mga panga ka kayu.
17 Tô karapungan ka mga Judio na ándà tanggapi ka Manama, iring dan katô mga panga ka kayu olibo na igtampád. Asal sikiyu na mga ánnà Judio na igtanggap ka Manama, iring kó na mga panga ka kayu olibo na igtubù tun ta kabánnássan, asal igkangé asta igsugpat duma katô isamà mga panga tun ta lawa ka kayu na igpamula. Purisu igsakup kód ka Manama tun ta mga manubù na makatanggap katô igtandô din ki Abraham asta katô mga rubbad din. 18 Purisu sikiyu na mga ánnà Judio, dì mému ka miringasa kó katô mga Judio na ándà tanggapi ka Manama, agad inéring dan na mga panga na igtampád. Yakó ágpadadurung. Yakó yu ágkalingawi na ánnà tikud tun ta panga tô kalambù ka dalid, asal tikud tun ta dalid tô kalambù ka panga.
19 Duwán basì ánnà Judio na kumagi, "Igtayyugan ka Manama tô mga Judio iring na mga panga na igtampád ébô sikami na ánnà Judio tô tanggapán din, iring na mga panga na igsugpat." 20 Tô taba ku na bánnal gó ni. Tô mga Judio, iring dan na mga panga na igtampád su ándà dan pamaké ki Cristo. Asal sikiyu na ánnà Judio, iring kó na mga panga na ándà tampáddi ukit dád katô kapamaké yu. Purisu yakó ágpadadurung, asal kailangan banté kó. 21 Ándà kédu ka Manama katô mga Judio na iring na bánnal panga ka kayu, asta igiwà din sikandan. Purisu isóddóran yu na ándà kédu din ákniyu, asal iwaán kó pagsik ikandin ka dì kó manayun mamaké. 22 Purisu isóddóran tad na duwán kédu ka Manama asta duwán kaganiyan ka Manama. Igpéwà din tô mga

§ **11:8** 11:8 Isaias 29:10; Deuteronomio 29:4. * **11:10** 11:10 Salmo 69:22-23. † **11:16** 11:16 Tô kóbadan: Mému pagsik sakupán ka Manama tô mga Judio su sikandan tô mga rubbad katô mga kamónaan dan sayyan na igsakup ka Manama.

Judio na ándà panayun pamaké. Asal duwán kédu din katô tagsábbad-sábbad ákniyu na ánnà Judio ka manayun kó tumanggap katô kédu din. Asal ka dì kó manayun mamaké kandin, imun kó ikandin iring na panga na tampáddán.
23 Atin ka mamaké tô mga Judio ki Cristo, sakupán dan puman ka Manama
iring na mga panga na sugpatán puman tun ta kayu, su mému din sakupán
puman sikandan. 24 Tô tagsábbad-sábbad ákniyu na ánnà Judio, madiyù kó tun
ta Manama dángngan, asal duwán dán igpulus yu tun ta tabang ka Manama
katô mga Judio, su iring kó na mga panga na igtampád tun ta kayu na igtubù
tun ta kabánnássan, asta igsugpat kó baling tun ta kayu na igpamula. Purisu
malumák tanggapán puman ka Manama tô mga Judio na taganà igsakup din,
su iring dan na mga panga na sugpatán puman tun ta kayu olibo na taganà
igtampáddan.

Tô kédu ka Manama para katô langun manubù

25 Mga kataladi na ánnà Judio, mólà pa ka kagpáttan yu ni kabánnalan‡ na
ándà pasóddóri ka Manama sippang áknganni ébô dì kó ágpadadurung asta dì
kó ágpanámdám na sikiyu dád tô ágginawaan ka Manama. Inalayun matággas
tô ulu ka karapungan ka mga Judio sippang ka masakup tô langun ánnà Judio
na igsalin ka Manama. 26 Ka matuman ni, tábbusán ka Manama tô mga Judio,
su mà katô kagi ka Manama,

“Tô Taratábbus tumikud ka Sion.§
Tábbusán din tô mga rubbad i Jacob.”*
27 Mà katô kagi ka Manama,

“Ni gó tô kasabotan ku kandan, pasinsiyaan ku tô salà dan.”†
28 Ukit katô kéllé katô mga Judio katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo, inéring
dan na mga usig ka Manama. Purisu duwán gó igpulus yu. Asal ukit katô
kasalin ka Manama kandan, dakál pa tô ginawa ka Manama kandan tingód
katô igtandô din tun ta mga kamónaan dan. 29 Dì ágkapalin tô panámdám ka
Manama tingód katô mga manubù na igsalin din asta igbággayan din ka mga
gasa. 30 Sikiyu na ánnà Judio, ándà kó bánnal ka Manama dángngan, asal su
ándà bánnal tô mga Judio ka Manama, inéduwan baling tô Manama ákniyu.
31 Iring kani, agad dì ágbánnal tô karapungan katô mga Judio áknganni, asal
tun ta tapuri álló kéduwan puman tô Manama kandan iring katô kédu din
ákniyu na ánnà Judio. 32 Igpasóddór ka Manama na iglumu ka salà tô langun
manubù, agad Judio ó ánnà Judio, ébô pakitanán din tô kédu din tun ta langun.

Kapasalamat tun ta Manama

33 Ágkasalábbuanna katô tuu madigár kapandayan katô Manama asta tô
isóddóran din! Dì ágkagpáttan tô panámdám din, asta dì ágkasóddóran tô kapókit
ka mga iglumu din áknita! 34 Igpasóddór ni ukit kani kagi ka Manama na
igsulat, na mà din,

“Ándà manubù na ikasóddór katô panámdám katô Áglangngagán ta.
Ándà manubù na ikatinurù kandin ka ándin tô nángngà lumun din.”‡
35 “Ándà manubù na igbággé ka gasa tun ta Manama ébô sulian sikandin ka
Manama, su tô langun na ágbággén ta tun kandin taganà igtanggap ta
tikud tun kandin.”§

---

‡ **11:25** 11:25 Tingód kani kabánnalan, ahaán tô Roma 16:25. § **11:26** 11:26a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem. * **11:26** 11:26b Isaias 59:20-21. † **11:27** 11:27 Isaias 27:9. ‡ **11:34** 11:34 Isaias 40:13-14. § **11:35** 11:35 Job 35:7; 41:11.

36 Isóddóran ta na bánnal ni, su tô langun na duwán áknganni, tô gó tô igimu ka
Manama asta ágpanguluwan din ébô durungán sikandin ukit ka langun. Mólà
pa ka pabantugán sikandin ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

12

Bággé yu tô sarili yu tun ta Manama

1 Mga kataladi, su inalayun duwán kédu ka Manama áknita, ni gó tô kagin
ku katô langun yu. Kailangan bággén yu tô sarili yu tun ta Manama, iring na
ugis ágbággén tun kandin. Sikiyu gó tô manté ágbággén na ágkadigárran din.
Tô gó tô nángngà áglumun ka manubù na igpasakup tun kandin. 2 Yakó yu
giringi tô áglumun ka mga manubù na dì ágpamaké nit banuwa, asal pamuyù
kó baling na palinán ka Manama tô áglumun yu ukit ka kapamantu din katô
panámdám yu ébô makasóddór kó ka ándin tô kakalyag ka Manama na lumun
yu. Purisu makasóddór kó ka ándin tô madigár, tô nángngà asta tô makabággé
ka dayó tun kandin.
3 Su ukit ka tabang ka Manama igimuwa ikandin na apostoles din, ni gó
tô sugù ku tun ta langun yu na ágpamaké. Yakó ágpanámdám na mallayat
kó sobra pa katô kabánnalan. Asal kailangan ándà salà tun ta panámdám yu
ukit katô igbággé ka Manama ákniyu tô igpamaké kó kandin. 4 Agad sábbad
dád tô lawa ka manubù, asal marapung tô mga bahin ka lawa, asta ássa-
ássa tô ágkagamitan katô mga bahin ka lawa. 5 Iring kani, agad marapung ki
na ágpampamaké, asal igpasábbadé ki su igpamaké ki ki Cristo, asta mataladi
ki langun. 6 Ássa-ássa tô mga klasi ka gasa na igbággé ka Manama tun ta
tagsábbad-sábbad áknita ukit katô kédu din. Purisu kailangan gamitán ta tô
gasa na igbággé ka Manama ébô patabangé ki. Tô mga manubù na igbággayan
ka Manama ka gasa na gulit-ulit ka mga kagi tikud tun ta Manama,* kailan-
gan mulit-ulit dan ukit katô kapamaké na igbággé ka Manama. 7 Tô mga
manubù na igbággayan ka gasa na ágtabang, kailangan tumabang. Tô mga
manubù na igbággayan ka gasa na ágtinurù, kailangan tuminurù. 8 Tô mga
manubù na igbággayan ka gasa na ágpabákkár ka duma mga ágpampamaké,
kailangan tumuman. Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágbággé tun
ta mga ágkahirapan, kailangan dì dan ágduwa-duwa ágbággé. Tô mga manubù
na igbággayan ka gasa na ágpangulu katô mga ágpampamaké, kailangan dì
dan ágbaring-baring na ágpangulu. Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na
ágtabang katô mga ágkayù-ayuan, kailangan kadayawan na ágtabang.
9 Kailangan bánnal tô ginawa yu tun ta duma mga manubù. Kailangan
karingasayi yu tô madat. Kailangan mággár-ággár kó lumumu ka madigár
tun ta saruwan ka Manama. 10 Paginawaé kó iring na mga mataladi. Kailan-
gan maggát kó parespetowé. 11 Yakó ágpatukuk-tukuk ágbánnal ka Manama.
Pakita kó na duwán Ugis Espiritu tun ákniyu. Bánnal kó katô kakalyag ka
Áglangngagán. 12 Kailangan kadayawan kó su duwán gimanan yu. Atin ka
girrayatan kó, tiis kó. Kailangan inalayun kó dumasal. 13 Tabangi yu tô
duma mga sakup ka Manama na ágkahirapan, asta kailangan alit-alit yu tô
mga bisita.
14 Pamuyù kó tun ta Manama ébô duwán kédu din para katô mga manubù
na girrayat ákniyu. Yakó ágpamuyù na pasupakan dan, asal dasal kó ébô
duwán kédu din kandan. 15 Atin ka kadayawan tô duma manubù, kailangan
pasábbadé kó kadayawan. Atin ka duwán ágranu, kailangan pasábbadé kó
ágranu. 16 Kailangan magunawa tô kalit-alit yu katô tagsábbad-sábbad. Yakó

* **12:6** 12:6 Mga kagi tikud tun ta Manama, ó propesiya.

ágpadadurung, asal madigár ka paduma kó katô mga manubù na mabbabà é kamanubuan. Yakó ágpallayat-layat.
17 Atin ka duwán lumumu ka madat ákniyu, yakó ágsulì ka madat.
Panámdám kó baling ka ándin é kapókit na makému kó ka madigár tun
ta tubang ka mga manubù. 18 Lumu yu tô ágkagaga yu na pakabággé ka
kasunayan tun ta langun ka duma mga manubù.
19 Mga ágginawaan ku, yakó ágsulì katô mga manubù na iglumu ka madat
ákniyu. Asal angati yu tô supak ka Manama kandan, su mà katô kagi ka
Manama na igsulat,
“Igkagi tô Manama, sakán tô sumulì kandan.
Sakán tô sumupak katô mga iglumu ka madat ákniyu.”†
20 Kailangan tumanán yu ni kagi ka Manama na igsulat, na mà din,
“Atin ka ágballusán tô manubù na gusig ákniyu, pakan yu sikandin.
Atin ka ágkatákkangan, pénám yu,
su ukit ka tabang yu kandin, tuu kayyaan sikandin.”‡
21 Atin ka madat tô lumun yu tun ta manubù na iglumu ka madat ákniyu, talun
kó ka madat ukit ka kasulì yu. Asal ka madigár tô lumun yu tun ta manubù
na iglumu ka madat ákniyu, makapanalu kó tun ta madat.

13

Tô lumun ta tun ta mga opisyales ka gobyerno

1 Kailangan bánnalán katô langun yu tô mga opisyales ka gobyerno, su
Manama tô ágpapangulu katô mga opisyales. Ándà ássa makapangulu. Igsalin
ka Manama tô langun pangulu. 2 Purisu tô gatu katô mga opisyales ka
gobyerno gatu katô igsalin ka Manama, asta tô gatu dungguan gó ka supak.
3 Tô mga manubù na áglumu ka madigár dì nángngà kamáddangan katô mga
pangulu. Asal tô mga áglumu ka madat, tô gó tô nángngà kamáddangan katô
mga pangulu. Purisu ka malyag kó na dì kó kamáddangan ka mga opisyales
ka gobyerno, lumu kó ka madigár. Atin ka madigár tô áglumun yu, durungán
kó ikandan. 4 Mga ágsuguánnán ka Manama tô langun opisyales ébô madigár
tô kóddô yu. Atin ka madat tô áglumun yu, nángngà ka kamáddangan kó, su
nángngà tô supak dan ákniyu. Sikandan tô mga ágsuguánnán ka Manama ébô
supakan tô manubù na áglumu ka madat. 5 Purisu kailangan mánnal kó katô
mga opisyales ka gobyerno, ánnà dád ébô dì kó supakan, asal su isóddóran yu
na nángngà tô kabánnal yu kandan.
6 Kailangan mayad kó ka buwis, su ágsuguánnán ka Manama tô mga
opisyales na ágtuman ka mga sugù ka gobyerno. 7 Purisu bayad kó katô
bayadanan ka gobyerno. Bayad kó katô langun klasi ka buwisanan ka
gobyerno. Respetowi yu tô kailangan respetowan, asta pabantug yu tô
kailangan pabantugán.

Tô lumun ta tun ta unawa ta

8 Dì mému ka manayun kó na dì mayad katô utang yu, asal kailangan
manayun kó paginawaé. Atin ka dakál tô ginawa ka manubù tun ta unawa
din, igtuman dán sikandin katô langun sugù. 9 Duwán mga sugù na igsulat,
“Yakó áglibug. Yakó ágmaté. Yakó ágtakó. Yakó ágkasabuan.” Duwán pagsik
duma mga sugù na igsulat, asal igpasábbad tô langun tun ta sábbad dád sugù
na, “Ginawayi yu tô mga unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu

† **12:19** 12:19 Deuteronomio 32:35. ‡ **12:20** 12:20 Panultihon 25:21-22. Tuu kayyaan sikandin, ó limudán yu tô mga baga tun ta bówwó katô ulu din.

sarili."* 10 Atin ka ginawaan yu tô unawa yu, ándà madat na lumun yu
kandan. Purisu tô manubù na ágginawa katô unawa din, tô gó tô igtuman katô
langun sugù.
11 Tuman yu ni igkagi ku ákniyu, su isóddóran yu ka ándin tô timpo áknganni.
Isóddóran yu na ni gó tô oras na kailangan ngumilam kó iring na manubù
na ikatanud, su madani dán tô álló na paluwaán ki i Cristo ka tandingán
katô mantu ki pa igpamaké kandin. 12 Asal masig dán mapángnga tô kóddô
ta nit banuwa, iring na dukilám na masig dán kumalló, su masig lumónód si
Cristo. Purisu kailangan sumugban ki lumumu ka madat iring katô áglumun
tun ta kangittángngan, asta kailangan lumumu ki katô makatabang áknita ébô
makapanalu ki katô pangulu ka madat. Madigár ka méring ki katô sundalo
na gumpak ka salimbutung álló-álló. 13 Kailangan nángngà tô áglumun ta iring
na nigó tô álló na lumónód si Cristo. Kailangan dì ki ágsamuk asta ágkalasing.
Kailangan dì ki lumayuk katô ánnà áknita sawa ó duma. Kailangan dì ki
papulé, asta dì ki kasabuan. 14 Asal kailangan pakitanán tô ágkémun katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo tun ta ákniyu kantayan. Yakó ágpanámdám
tingód katô katuman yu ka madat mga kakalyag yu.

14

Yakó ágruud katô mga duma manubù

1 Na, tanggap yu tô mga ágpampamaké agad ánnà magunawa tô panámdám
dan tingód katô mému áglumun dan. Atin ka tanggapán yu sikandan, yakó
ágbuyas kandan tingód katô panámdám dan. 2 Duwán mga manubù na
ágpanámdám na mému makan tô langun klasi ka ágkakan. Duwán pagsik
ágpanámdám na gulay dád tô mému makan. 3 Tô mga manubù na ágpanámdám
na mému makan tô langun klasi ka ágkakan, kailangan dì dan muyas katô
mga manubù na ágpanámdám na dì mému tun ta Manama ka makan tô
langun. Tô mga manubù na ágpanámdám na dì mému makan tô langun
klasi, kailangan dì dan rumuud katô mga manubù na ágpanámdám na mému
makan tô langun, su Manama tô igtanggap kandan. 4 Manama tô igsakup
kandan, ánnà sikiyu. Purisu dì mému ka rumuud kó katô ánnà sakup yu na
ágpanámdám na mému makan tô langun, su Manama dád tô tumanggap ó
rumuud áknita na mga sakup din, iring na amo na tumanggap ó rumuud katô
mga sakup din. Matanggap dan ka Manama agad kuman dan katô langun ó
dì, su Áglangngagán ta tô makapabákkár katô kapamaké dan.
5 Duwán mga manubù na ágpanámdám na kada linggo, sábbad dád tô álló
na nángngà para mangadap ka Manama. Duwán pagsik mga manubù na
ágpanámdám na nángngà tô langun ka álló para mangadap ka Manama.
Kailangan manámdám tô tagsábbad-sábbad manubù asta sumalin ka ándin tô
madigár para kandin. 6 Tô mga manubù na igsalin ka sábbad álló, igsalin dan
ébô pabantugán tô Manama. Asta tô mga manubù na ágpanámdám na mému
ka makan tô langun, ágkan dan ébô Manama tô pabantugán dan, su Manama
tô ágpasalamatan dan tingód katô ágkakan dan. Asta tô mga manubù na ágkan
dád ka gulay, ágkan dan ébô Manama tô pabantugán dan, asta Manama
pagsik tô ágpasalamatan dan tingód katô ágkakan dan. 7 Dì ki manté asta dì
ki maté tingód katô áknita sarili, 8 su róggun ka manté ki pa, Áglangngagán
tô igpasakupan ta asta ágpadayón. Agad maté ki, Áglangngagán tô padayón
ta. Purisu agad manté ki ó maté ki, Áglangngagán tô igpasakupan ta asta

* **13:9** 13:9 Exodo 20:13-15,17; Deuteronomio 5:17-19,21; Levitico 19:18.

ágpadayón, 9 su inaté asta inanté puman si Cristo ébô imun sikandin na
Áglangngagán katô langun manubù, agad tô mga inaté ó tô mga manté pa.
10 Sikiyu na mga ágpampamaké na ágtuman katô mga ágkémun yu, dì mému
ka rumuud kó katô kataladi yu na dì ágtuman kani. Asta sikiyu na mga
ágpampamaké na dì ágtuman katô mga ágkémun na ágtumanán ka kataladi yu, dì
pagsik mému ka muyas kó kandan, su langun ta tô tumubang tun ta Manama
ébô pasóddórán din ka nángngà tô iglumu ta. 11 Bánnal ni, su mà katô kagi ka
Manama na igsulat,

“Igkagi tô Áglangngagán: Matuman gó ni kagin ku áknіyu. Lumingkóód tô
langun manubù kanak, asta kumagi tô langun na Manama a.”*

12 Purisu isóddóran ta na tumubang tô tagsábbad-sábbad áknita tun ta Manama
ébô rumuud sikandin katô langun na iglumu ta.
13 Purisu yakó ágpabuyasé. Asal kailangan ándà lumun yu na makapid
ka kataladi yu ébô makasalà. 14 Ukit katô kapasábbad ku tun ki Jesus,
isóddóran ku gó na ándà palang klasi ka ágkakan na dì mému kannán ta.
Asal ka manámdám tô manubù na duwán dì mému kannán, dì mému ka
kuman sikandin. 15 Atin ka kadattan tô panámdám katô kataladi yu ukit
katô ágkannán yu, ándà ginawa yu kandin. Yakó ágdadat katô kapamaké ka
kataladi yu ukit katô ágkannán yu, su inaté si Cristo tun ta krus bullas kandin.
16 Iring pagsik kani, agad isóddóran yu na duwán mému lumun, yakó áglumu
kani ka buyasán kó ka mga duma. 17 Tun áknita na mga sakup ka pagpangulu
ka Manama, ándà palang sugù tingód katô ágkannán ta asta ginámmán ta. Asal
kailangan ándà salà ta, asta masuné tô ginawa ta tun ta kataladi ta, asta
kadayawan ki ukit ka tabang katô Ugis Espiritu. 18 Atin ka bánnalán ta si
Cristo ukit ka katuman ta kani, kadayawan tô Manama asta respetowan ki
katô duma mga manubù.
19 Purisu kailangan mággár-ággár ki lumumu ka kasunayan para katô mga
ágpampamaké, asta patabangé ki ébô kumasarig tô kapamaké ta ki Cristo.
20 Yakó ágdadat katô iglumu ka Manama tun ta kataladi yu ukit katô kakan
yu katô dì din makan. Agad mému gó tun ta Manama ka makan tô langun
klasi ka ágkakan, asal dì mému ka mapid tô kataladi yu makasalà ukit katô
ágkakan yu. 21 Madigár pa ka dì ki kuman ka karne, asta dì ki minám ka bino,
asta dì ta lumun tô agad ándin ébô dì mapid makasalà tô kataladi ta ukit katô
áglumun ta. 22 Agad ándin tô panámdám yu tingód katô mému áglumun yu,
yakó ágpasóddór kanan tun ta duma manubù, su nángngà ka Manama dád
tô ikasóddór kanan. Kadayawan tô Manama tingód katô mga manubù na
ikasóddór na nángngà tô áglumun dan asta ándà áglumun dan na makayayyà
kandan. 23 Asal tô mga manubù na ágduwa-duwa su ándà dan ikasóddór
ka kadayawan tô Manama tingód katô ágkannán dan, atin ka kuman dan,
makalumu dan ka salà su áglumun dan tô ánnà nángngà para kandan. Atin
ka lumun katô manubù tô ánnà nángngà tun ta panámdám din, makalumu
sikandin ka salà.

15

1 Na, sikita na ikasóddór na igtanggap tô Manama na nángngà ki tun ta
saruwan din, kailangan mallayat tô ginawa ta tingód katô mga ágpampamaké
na ágduwa-duwa, su dì mému ka tumanán ta dád tô áknita kakalyag. 2 Kailangan
lumun katô tagsábbad-sábbad áknita tô makapasarig ka kapamaké katô duma.
3 Kailangan makéring ki ki Cristo, su ánnà kandin kakalyag tô igtuman din.

* **14:11** 14:11 Isaias 45:23.

Agad igbuyas ka mga manubù sikandin, asal igtuman din tô kakalyag ka
Manama, su duwán igsulat tun ta Salmo,
“Isakitanna katô mga kabuyas ka mga manubù na igbuyas áknikó.”*
4 Igsulat tô kagi ka Manama sayyan ébô tinuruan ki, su ukit ka kabasa ta kani,
kumallayat tô ginawa ta, asta kumabákkár tô ginawa ta róggun na giman ki
katô katuman ka Manama katô langun na igtandô din.
5 Manama tô ágtikudan ka mallayat ginawa ta asta ágtikudan katô bákkár
ka ginawa ta. Mólà pa ka tabangan kó ikandin ébô pasábbadé kó tun ta
panámdám asta ágkagin yu, iring katô iglumu i Jesu-Cristo 6 ébô pasábbadé kó
dumurung ka Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Tanggapán ka Manama tô mga ánnà Judio

7 Purisu patanggapé kó ébô durungán tô Manama ukit katô kéring yu
ki Cristo. Patanggapé kó iring katô katanggap i Cristo ákniyu. 8 Yakó yu
ágkalingawi na ukit katô iglumu i Cristo, itabangan ké na mga Judio ébô
pasóddórán din na ágkasarigan tô Manama. Igtuman i Cristo tô igtandô ka
Manama tun ta mga kamónaan dé sayyan. 9 Igpasóddór din tun ta mga ánnà
Judio na duwán kédu katô Manama kandan ébô dumurung dan kandin, su
mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Purisu agad dutun ta mga ánnà Judio, durungán ku sikuna,
asta kumanta a ébô pabantugán ku sikuna.”†
10 Duwán pa kagi ka Manama na igsulat,
“Sikiyu na mga ánnà Judio, duwán dán kadayawan yu duma katô mga Judio
na taganà igsalin ka Manama.”‡
11 Duwán pa kagi ka Manama na igsulat,
“Tô langun yu na mga ánnà Judio, durung kó katô Áglangngagán.
Mólà pa ka langun manubù tô dumurung kandin.”§
12 Duwán pagsik igsulat katô propeta na si Isaias sayyan, na mà din,
“Tikud tun ta mga rubbad i Isai, duwán dumunggù na mangulu katô mga
ánnà Judio.
Sikandin tô gimanan dan ébô tumuman katô igtandô.”*
13 Gimanan yu na tumanán ka Manama tô langun katô igtandô din.
Mólà pa ka bággayan kó ikandin ka bánnal kadayawan asta kasunayan ka
ginawa tingód katô kapamaké yu kandin ébô kumabákkár tô pagiman yu katô
igtandô din ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu.

Tô gunayan katô sulat i Pablo

14 Mga kataladi, isóddóran ku gó na tuu madigár tô áglumun yu tun ta duma
mga manubù, isóddóran yu tô kabánnalan, asta makému kó patinurué. 15 Asal
maganiya ágsulat ákniyu ébô dì yu kalingawan ni igkagi ku. Ukit katô kédu ka
Manama kanak, igsalinna ikandin 16 ébô imunna na ágsuguánnán i Jesu-Cristo
tun ta mga ánnà Judio. Igpapidda na mulit kandan katô Madigár Gulitán ka
Manama ébô tanggapán ka Manama tô mga ánnà Judio na mamaké, iring katô
ágbággén tun kandin na iglinisan katô Ugis Espiritu.
17 Purisu su igpasakuppa ki Jesu-Cristo, ándà kayyaan ku tingód katô
áglumun ku para katô Manama. 18 Kumagiya dád ákniyu tingód katô iglumu
i Cristo ukit kanak ébô mánnal tô mga ánnà Judio ukit katô katinurù ku asta
kalumu ku, 19 asta tingód katô mga kasalábbuan na iglumu ku. Tô gó tô iglumu
ku ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu. Purisu igsadunna tun ta mga lunsud

---

* **15:3** 15:3 Salmo 69:9. † **15:9** 15:9 Salmo 18:49; 2 Samuel 22:50. ‡ **15:10** 15:10 Deuteronomio 32:43. § **15:11** 15:11 Salmo 117:1. * **15:12** 15:12 Isaias 11:10.

tikud tun ta Jerusalem sippang tun ta Ilirico ébô tumanán ku tô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. 20 Tô igulit-ulitta katô Madigár Gulitán,
inalayun duwán kakalyag ku na mulit-ulitta tun ta mga lugar na duwán mga
manubù na ándà pa ikasóddór tingód ki Cristo, su kakalyag ku na diya mulit-
ulit katô mga manubù na taganà dán igulit-ulitan ka duma. 21 Tô áglumun ku
iring katô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô Mesiyas,
“Tô mga manubù na ándà pa kóliti tingód kandin, tô gó tô makagpát katô
kabánnalan,
asta tô mga manubù na ándà pa ikadinág tingód kandin, tô gó tô maminág
asta makagpát katô kagi din.”†

Igplano si Pablo na madun tun ta Roma

22 Ándà ku pa tumani tô kakalyag ku na madunna tun ákniyu su ágtinurù
a tun ta ássa-ássa mga lugar. 23 Asal áknganni, ikatinurù a kannun ta langun
lugar, asta duwán dán kakalyag ku na madunna tun ákniyu. 24 Purisu tô plano
ku na máddingnga tun ákniyu ka madunna tun ta Espanya. Tuuwa kadayawan
ka makóddô a tun ákniyu agad dì madugé, asta makatabang kó kanak ka
manayunna tun ta Espanya. 25 Asal madunna pa tun ta Jerusalem ébô piddán
ku tô salapì na tabang para katô mga sakup ka Manama. 26 Kakalyag katô
mga manubù nit Macedonia asta Grecia na tumabang dan katô ágkayù-ayuan
mga sakup ka Manama tun ta Jerusalem. 27 Tô gó tô kandan kakalyag ébô
katabangan tô mga Judio. Asal tô gó tô kasulì dan kandan, su ukit katô mga
Judio, igulitan dán tô mga ánnà Judio katô kagi ka Manama. Purisu nángngà
ka tabangan katô mga ánnà Judio tô mga Judio na ágkahirapan. 28 Purisu
pángnga piddán ku tô salapì na tabang tun kandan, máddingnga tun ákniyu ka
diya pa madun tun ta Espanya. 29 Isóddóran ku na ka madunna tun ákniyu,
marapung tô madigár na matanggap ta tikud tun ki Cristo.

30 Mga kataladi, igpasábbadé ki tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo,
asta ágpaginawaé ki ukit katô Ugis Espiritu. Purisu kakalyag ku na dumasal
kó tun ta Manama tingód kanak. 31 Dasal kó na dóppónanna ikandin ébô
diya dadattan ka mga Judio na ándà pa pamaké tun ta Judea. Dasal kó na
tumanggap tô mga sakup ka Manama tun ta Jerusalem katô tabang na piddán
ku tun kandan. 32 Tô gó tô dasalán yu ébô ka duwán kakalyag ka Manama,
kadayawanna na makasadun tun ákniyu, asta kumabákkár tô ginawa ku ka
máddingnga tun ákniyu. 33 Mólà pa ka dumaan kó katô Manama na ágbággé ka
kasunayan. Matuman ni.

16

Igpangumusta si Pablo katô mga manubù

1 Na, madigár tô ulitán ku ákniyu tingód ki Febe na sábbad tábbé ta na
opisyales ka simbaan tun ta Cencrea. 2 Atin ka dumunggù sikandin tun
ákniyu, tanggap kó kandin tingód katô kapasakup din tun ta Áglangngagán
ta, su kailangan tanggapán ta tô mga sakup ka Manama. Atin ka duwán
ágkailanganán din, tabang kó kandin, su sikandin tô igtabang katô marapung
manubù. Agad sakán, igtabanganna pagsik ikandin.

3 Ágpangumusta a ki Priscila asta katô duma din na si Aquilas, su sikan-
dan tô igtabang kanak tô igtinurù a tingód ki Jesu-Cristo. 4 Ikataganà
dan na matayan ébô katabanganna ikandan. Purisu ágpasalamatta kandan,
asta ágpasalamat kandan tô langun ágpampamaké kannun na ánnà Judio.

† **15:21** 15:21 Isaias 52:15.

5 Ágpangumusta a pagsik katô langun manubù na ágpangadap tun ta kandan
balé.
Ágpangumusta a ki Epeneto na ágginawaan ku. Sikandin tô una manubù
na igpamaké ki Cristo tun ta probinsya ka Asia. 6 Ágpangumusta a ki Maria,
su tuu ipagud sikandin na ágtabang ákniyu. 7 Ágpangumusta a ki Andronico
asta ki Junias na kadumaan ku Judio asta igpriso duma kanak. Sikandan
tô ágrespetowan katô mga apostoles,* asta una dan pa kanak na igpamaké ki
Cristo.
8 Ágpangumusta a ki Ampliato na sábbad sakup katô Áglangngagán ta na
ágginawaan ku. 9 Ágpangumusta a ki Urbano na duma dé ágtinurù tingód ki
Cristo, asta ki Estakis na ágginawaan ku. 10 Ágpangumusta a ki Apeles na ikatiis
igpamaké ki Cristo agad igkinnaman sikandin. Ágpangumusta a katô mga
ágpampamaké na góddô tun ki Aristobulo. 11 Ágpangumusta a ki Herodion na
kadumaan ku Judio. Ágpangumusta a katô mga ágpampamaké na góddô tun ki
Narciso.
12 Ágpangumusta a ki Trifena asta ki Trifosa, su gággár-ággár dan áglumu para
katô Áglangngagán. Ágpangumusta a ki Persida na ágginawaan dé asta gággár-
ággár áglumu para katô Áglangngagán. 13 Ágpangumusta a ki Rufo na ágkabantug
ágsarig katô Áglangngagán. Ágpangumusta a pagsik katô innà din na ágkéduwan
kanak iring na bánnal innà ku. 14 Ágpangumustaan ku si Asincrito, si Flegonte,
si Hermes, si Patrobas, si Hermas, asta tô langun kataladi na ágpangadap tun
ta balé dan. 15 Ágpangumustaan ku si Filologo, si Julia, si Nereo asta tô tábbé
din, asta si Olimpas, asta tô langun sakup ka Manama na ágpalimudé asta
ágpangadap duma kandan.
16 Tô langun yu na ágpamaké ki Cristo, atin ka malimud kó mangadap,
kailangan papangumustaé kó, su tô gó tô pató na sikita tô mga sakup ka
Manama. Tô langun ágpampamaké kannun, ágpangumusta dan ákniyu.
17 Na, mga kataladi, banté kó katô mga manubù na ágtikudan ka samuk
asta ágpasuwé ka manubù tikud tun ta Manama, su tô ágtinuruán dan ánnà
iring katô kabánnalan na taganà igtinurù ákniyu. Purisu liliyi yu sikandan.
18 Dì dan áglumu para katô Áglangngagán ta na si Cristo, asal ágtumanán dan
baling tô kandan kakalyag. Su ukit ka madigár ágkagin dan, áglimbung dan
katô mga manubù na ándà ikasóddór na madat tô gugtunán dan. 19 Ibantug
kód su igbánnal kó gó katô igtinurù ákniyu, asta tuuwa idayawan ákniyu.
Asal kakalyag ku na mapandé kó ébô lumumu kó ka madigár, asta lumili
kó lumumu ka madat. 20 Atin ka liliyan yu tô mga manubù na áglumu ka
madat, dì madugé tabangan kó ka Manama na ágbággé ka kasunayan ébô
makapanalu kó ki Maibuyan.
Mólà pa ka inalayun kó tabangan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
21 Si Timoteo na duma ku na ágtinurù ágpangumusta ákniyu. Ágpangumusta
pagsik tô mga kadumaan ku Judio na si Lucio, si Jason, asta si Sosipatro.
22 Sakán si Tercio na igpasulat i Pablo kani, ágpangumusta a ákniyu na
igpasakup tun ta Áglangngagán.
23 Ágpangumusta si Gayo ákniyu. Igpóddô a ikandin tun ta balé din na
ágpangadapanan katô langun manubù nit lunsud. Ágpangumusta si Erasto na
tesorero kani lunsud, asta ágpangumusta si Quarto na sábbad kataladi ta.

* **16:7** 16:7 Ágrespetowan katô mga apostoles, ó apostoles na ágrespetowan.

24 [Mólà pa ka inalayun kó tabangan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Matuman ni.]

Durungán tô Manama

25 Na, durungán ta tô Manama na makapabákkár katô kapamaké yu ukit katô Madigár Gulitán na gulit-ulitán ku tingód ki Jesu-Cristo. Tô gó tô kabánnalan na ándà pasóddóri ka Manama sayyan, 26 asal igpasóddór din dán. Igulit-ulit dé tô igsulat ka mga propeta sayyan tingód ki Cristo iring katô igsugù ka Manama na ándà ágtamanán ébô tô langun manubù mánnal kandin ukit katô kapamaké dan.

27 Mólà pa ka ukit ka tabang i Jesu-Cristo, ándà ágtamanán ka kadurung ta katô sábbad dád Manama na ikasóddór ka langun! Matuman ni.

Una
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Corinto

Una Basan

Corinto tô tuu dakál asta tuu ágkabantug lunsud sayyan tun ta banuwa ka Acaya. Ni banuwa ka Acaya ágngadanan Grecia áknganni. Tô lunsud ka Corinto madani tun ta dagat, asta ágsódóan katô marapung mga barko tikud tun ta ássa-ássa mga banuwa. Purisu ágkabantug tô Corinto tingód katô mga ágbarigyaán dan asta tingód katô mga madat áglumun dan. Ágpangadapán dan tô marapung mga ágmanaman.

Marapung tô mga Judio na igóddô tun ta Corinto. Duwán mga simbaan dan asta ágtuman dan katô mga ágkémun dan tingód katô kapangadap dan.

Ni sulat tun ta mga ágpampamaké tun ta Corinto igsulat i Pablo. Sikandin tô taraimu ka tulda ébô duwán magamit din. Kada Sabado ágsadun sikandin tun ta simbaan ka mga Judio ébô mulit-ulit tingód ki Jesu-Cristo. Igulit-ulitan din pagsik tô mga Griego. Tô gó tô iglumu i Pablo tun ta Corinto dalám ka sábbad ámmé ágtángngà. Purisu duwán mga taga Corinto na igpamaké ki Cristo. Mabasa ni tun ta libro na igsulat i Lucas, Lumu 18:1-18.

Pángnga katô kapanó i Pablo tikud tun ta Corinto, idugangan tô mga manubù na igpamaké ki Cristo. Asal igpapulé dan. Purisu duwán mga manubù na igpasadun tun ki Pablo tun ta Efeso ébô piddán tô sulat dan tun kandin. Iginsà dan kandin tingód katô igapulan dan. Tô itanggap i Pablo tô sulat dan, igsulat sikandin kani Una Corinto tun kandan ébô taban din tô langun insà dan.

Tikud tun ta tagnà kapitulo sippang tun ta kapitulo 11, igsulat si Pablo tingód katô mga madat áglumun dan. Tikud tun ta kapitulo 12 sippang tun ta kapitulo 16, igsulat sikandin tingód katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu.

1 Ni gó tô sulat tikud áknami na si Pablo asta si Sostenes na kataladi ta.
Igsalinna katô Manama asta igimuwa na apostoles i Jesu-Cristo.
2 Ni gó tô sulat ku tun ta langun ágpampamaké diyan ta Corinto. Igsalin kó katô Manama
ébô imun kó na mga sakup din. Igtanggap kó ka Manama na nángngà tun ta
saruwan din ukit katô kasábbad yu tun ki Jesu-Cristo, asta isakup kó tun ta
grupo katô langun ágpangadap katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo tun ta
duma mga lugar, su sikandin tô Áglangngagán katô langun ta.
3 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Manama
na Ámmà ta asta ki Jesu-Cristo na Áglangngagán.

Igpasalamat si Pablo

4 Inalayunna ágpasalamat tun ta Manama tingód katô madigár mga gasa
na igbággé din ákniyu ukit katô kasábbad yu tun ki Jesu-Cristo, 5 su tuu kó
igtabangan ka Manama ébô makagpát kó asta makólit-ólit kó katô langun
ka kabánnalan. 6 Ituman ni magunawa katô isóddóran yu na bánnal gó tô
mga igtinurù dé tingód ki Cristo. 7 Purisu dì kó gó ágkakulangan katô gasa
na tikud tun ta langit na igbággé ka Manama róggun gangat kó katô kalónód
katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 8 Si Cristo tô pasarig katô kapamaké
yu sippang tun ta katapuriyan ébô dì kó mabuyas ka dumunggù tô álló
ka rumuud tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 9 Ágkasarigan tô Manama

na igtawar ákniyu ébô pasábbad kó tun ta Batà din na si Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Kailangan pasábbadé tô mga ágpamaké ki Cristo

10 Na, mga kataladi, su ágsuguánnánna katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo,
ágpédu-éduwa ákniyu ébô pasábbadé tô langun yu asta liliyan yu tô kapassaé.
Pasábbadé kó tun ta mga panámdám yu asta tun ta gugtunán yu. 11 Mga
kataladi ku, igkagi ku ni su duwán tun ta pamilya i Cloe na igulit kanak na
duwán ágpapulé diyan ákniyu. 12 Kakalyag ku na kagin ku ni. Duwán tun
ákniyu na ágkagi, “Si Pablo tô igpasakupan ku,” asta ágkagi tô duma, “Si Apolos
tô igpasakupan ku.” Duwán pô gó mga ágkagi, “Si Pedro tô igpasakupan
ku,” asta ágkagi tô duma, “Si Cristo tô igpasakupan ku.” 13 Ánnà madigár ni!
Itángngà-tángngà kannê si Cristo? Ánnà gó sakán tô igpansalan tun ta krus
para ákniyu! Ándà kó gó bunyagi ukit katô kapasakup yu kanak!

14 Ágpasalamatta tun ta Manama su ándà tun ákniyu na igbunyagan ku, asal si
Crispo asta si Gayo dád tô igbunyagan ku. 15 Purisu ándà makakagi na igbun-
yagan dan ukit katô kapasakup dan kanak. 16 (Igbunyagan ku kannê pagsik
si Estefanas asta tô pamilya din, asal ándà dán duma na ipanámdámman ku
na igbunyagan ku.) 17 Ándà a papiddi i Cristo ébô munyagga, asal igpapidda
ikandin ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán. Tô igulit-ulitta, ándà ku gamiti
tô mapandé mga kagi agó ándà ágpulusán katô ágtinuruán ku tingód katô
kamatayan i Cristo tun ta krus.

Si Cristo tô ágpasóddór na matulus asta mapandé tô Manama

18 Para katô mga manubù na ágsadun tun ta ágsupakanan, tô ágtinuruán tingód
katô kamatayan i Cristo tun ta krus kangulággan dád tun kandan. Asal para
áknita na igtábbus, tô ágtinuruán tingód katô kamatayan i Cristo tô ágpasóddór
na makatábbus tô Manama. 19 Su mà katô kagi ka Manama,

“Andaán ku tô kapandayan ka mga mapandé,
asta pasóddórán ku na ándà ágpulusán katô kénagpát ka mga duwán
kakatigan.”*

20 Imánnu tô mga mapandé? Imánnu tô mga taratinurù ka sugù? Imánnu tô
mga katig ginsà-insà áknganni? Igpasóddór dán ka Manama na kangulággan
dád tô kapandayan ka mga manubù nit banuwa.

21 Su tingód katô kapandayan ka Manama, dì makakilala tô mga manubù
kandin ukit dád katô kandan kapandayan. Asal kakalyag ka Manama na
tábbusán din tô langun manubù na mamaké kandin ukit katô kólit-ólit ka
Madigár Gulitán, agad tô mga géllé kandin, kéman dan ka kangulággan dád
ni. 22 Tô mga Judio dì mamaké ka ándà kasalábbuan na kitanán dan, asta tô
mga Griego géllé katô dì nángngà tun ta kandan kapandayan. 23 Asal sikami,
gulit-ulit ké tingód ki Cristo na igpansalan tun ta krus. Gélléyan ni katô mga
Judio, asta ágkagi tô mga ánnà Judio na kangulággan dád ni. 24 Asal tô langun
katô igtawar ka Manama, agad Judio ó ánnà Judio, gulit-ulitan ta sikandan
tingód ki Cristo na ágpasóddór na matulus asta mapandé tô Manama. 25 Su
tô igimu ka Manama na ágpanámdámmán dan na kangulággan dád, tô gó tô
tuu pa mapandé ka tandingán katô kapandayan ka mga manubù, asta tô
igimu ka Manama na ágpanámdámmán dan na kalómétan dád, tô gó tô tuu pa
mabákkár ka tandingán katô kabákkárran ka mga manubù.

26 Mga kataladi, panámdám yu tô ákniyu kóddô tô ándà kó pa tawari ka
Manama. Tun ta panámdám ka duma mga manubù, tagsábbadé dád gó tun

* **1:19** 1:19 Isaias 29:14.

ákniyu tô mga mapandé, tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga ágpangulu, asta tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga pamilya na ágkangadanan. 27 Asal igsalin gó ka Manama tô mga manubù na igpanámdám katô duma mga manubù na kangulággan dád nit banuwa ta ébô payayyaán tô mga mapandé, asta igsalin ka Manama tô igpanámdám katô mga duma na malómét dád ébô payayyaán din tô mga mabákkár. 28 Igsalin ka Manama tô mga ágkayù-ayuan asta tô mga ándà kaduwánnan na ágpanámdámmán na ándà ágpulusán nit banuwa ta ébô andaán din tô ágpanámdámmán na duwán ágkailanganán. 29 Tô gó tô igimu ka Manama ébô ándà palang manubù na makapadadurung tun ta saruwan ka Manama. 30 Tikud tun ta kakalyag ka Manama igimu kó na mga sakup i Jesu-Cristo na igpasóddór áknita katô kapandayan ka Manama. Ukit ki Cristo igtanggap ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Si Cristo tô igpalinis asta igpógis áknita, asta sikandin tô igtábbus áknita tikud tun ta salà. 31 Purisu tuman kó kani sugù na igsulat tun ta kagi ka Manama,

“Tô malyag padadurung,
kailangan padadurungán din tô igimu katô Áglangngagán.”†

2

Kamatayan i Cristo tun ta krus

1 Mga kataladi, tô igsadunna diyan ákniyu ébô mulit-ulitta katô kabánnalan na igpasóddór dán ka Manama, ándà ku gamiti tô mga madalám kagi ó tô madalám kapandayan. 2 Su igplanowa na ándà dán ássa na ulit-ulitán ku ákniyu asal si Jesu-Cristo dád asta tô kapansal kandin tun ta krus. 3 Tô diyanna pa duma ákniyu, duwán kalómétan ku, ágpangárkárránna asta ágkállasánna. 4 Tô igtinurù a ákniyu asta tô igulit-ulitta, ándà ku gamiti tô mapandé mga kagi ébô mapid kó dád, asal igpasóddór katô Ugis Espiritu na bánnal gó tô igkagi ku ukit katô katulusan din 5 ébô mamaké kó ánnà ukit ka kapandayan ka manubù, asal ukit katô katulusan ka Manama.

Kapandayan ka Manama

6 Na, atin ka ágdutunna ta mga manubù na masarig é kapamaké dan ka Manama, kapandayan tô ágtinuruán ku, asal ni kapandayan ánnà tikud tun ta mga manubù nit banuwa áknganni ó tikud tun ta mga ágpangulun nit banuwa áknganni na mandà ka dì madugé. 7 Asal ni kapandayan ka Manama na ágkagin ku, ni gó tô inallás sayyan asal igpasóddór din dán, su tô ándà pa imuwi ka Manama ni banuwa, igplano din na mému ki iring ki Cristo. 8 Tô mga ágpangulun nit banuwa áknganni ándà ikagpát kani plano ka Manama. Su atin ka inagpáttan dan, ándà dan pád pansali tô ágkabantug Áglangngagán tun ta krus. 9 Asal mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Ándà gó manubù na ikakita, ikadinág, ó ikapanámdám katô mga igtaganà ka
Manama para katô mga ágginawa kandin.”*

10 Ni plano ka Manama igpasóddór dán áknita ukit katô Ugis Espiritu. Su tô langun-langun isóddóran katô Espiritu, asta igpakita din áknita tô ándà pa pak-itayi katô Manama. 11 Iring áknita na mga manubù, ándà palang pakasóddór katô panámdám ka duma manubù, su kandin dád sarili tô pakasóddór kanan. Magunawa tun ta Manama, su ándà palang manubù na pakasóddór katô panámdám ka Manama, asal tô Ugis Espiritu dád ka Manama tô pakasóddór kanan. 12 Asal inagpáttan ta tô langun gasa na igbággé ka Manama áknita su sikita na mga ágpampamaké tô igbággayan ka Manama kani Ugis Espiritu.

† **1:31** 1:31 Jeremias 9:24. * **2:9** 2:9 Isaias 64:4.

Purisu ánnà magunawa tô panámdám ta asta tô panámdám katô mga manubù nit banuwa.
13 Purisu tô ágkagin dé tingód kani mga gasa na igbággé ka Manama, tô gó
tô igtinurù áknami ánnà tikud tun ta kapandayan ka manubù, asal igtinurù
katô Ugis Espiritu. Igpénagpát dé tô mga kabánnalan na igtinurù katô Ugis
Espiritu tun ta mga manubù na duwán Ugis Espiritu tun kandan. 14 Asal tô
mga manubù na ándà Ugis Espiritu ka Manama tun kandan dì ágtanggap katô
mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu. Kéman dan ka kangulággan dád. Dì
dan ágpakagpát, su tô mga manubù na duwán Ugis Espiritu tun kandan, tô
dád gó tô ágpakagpát kani. 15 Sikita na duwán Ugis Espiritu tô ágpakagpát kani
langun. Asal dì ki ágkagpáttan katô duma mga manubù. 16 Bánnal ni, su mà
katô kagi ka Manama na igsulat,
“Ándà palang manubù na ikasóddór katô panámdám katô Áglangngagán!
Ándà palang manubù na makatinurù kandin!”†
Asal sikita na ágpampamaké tô ikagpát kani, su dini áknita tô panámdám i
Cristo.

3

Igpassaé tô mga ágpampamaké tun ta Corinto

1 Na, mga kataladi, tô igduma a ákniyu dángngan, ándà a ikatinurù ákniyu
iring na mga manubù na ágtinuruan ku na ágkapánnuan katô Ugis Espiritu.
Asal igtinurù a gó ákniyu iring na mga manubù na ágtuman katô ágkémun kani
banuwa asta iring na mga gabatà pa tun ta kapamaké ki Cristo. 2 Purisu
igtinurù ku ákniyu tô mababó dád, iring na gatas na ágpénámmán ka délák
batà. Su iring kó na délák batà na dì pa pakakan, ándà ku tinurui ákniyu tô
madalám su dì yu pa kagpáttan tô madalám mga ágtinuruán. Agad áknganni
dì kó pa gó pakagpát. 3 Su sippang áknganni, ágkapid kó pa katô madat mga
kakalyag yu. Ágpéngaé kó pa asta ágpapulé kó. Ni iglumu yu igpasóddór na
ágkapid kó pa katô madat mga kakalyag yu. Tô áglumun yu iring pô gó katô
mga manubù na ándà pa pamaké katô Áglangngagán ta. 4 Tun ákniyu duwán
mga ágkagi, “Si Pablo tô igpasakupan ku,” asta duwán mga duma na ágkagi,
“Si Apolos tô igpasakupan ku.” Purisu tô áglumun yu iring katô mga manubù
na ándà pamaké ki Cristo.
5 Manan ka si Apolos asta si Pablo tô igpabantug yu? Mga ágsuguánnán
ké dád ka Manama na iggamit din ébô mamaké kó ki Cristo. Igtuman dé
dád tô igpalumu katô Áglangngagán áknami, 6 su sakán tô igpamula, si Apolos
tô igbisbis, asal Manama gó tô igpatubù. 7 Ánnà mabantug tô ágpamula
asta tô ágbisbis. Asal Manama gó tô tuu pa mabantug ka tandingán katô
langun, su sikandin tô ágpatubù. 8 Magunawa tô ágdantulán katô ágpamula asta
katô ágbisbis. Duwán pulusán na bággén ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad
kandan tingód katô linumuwan dan. 9 Sakán asta si Apolos tô ágsuguánnán
ka Manama, asta ágpatabangé ké tun ta lumu dé. Iring kó na kinamát ka
Manama.
Iring kó na balé ka Manama. 10 Ukit katô gasa na igbággé ka Manama
kanak, igimuwa katô ágpónsadanan iring na katig taraimu ka balé. Áknganni
duwán mga duma na ágpanayun ágpatindág katô balé tun ta bówwó kani
ágpónsadanan. Asal kailangan tuu gó piyà-piyaan tô lumu katô tagsábbad-
sábbad manubù na áglumu. 11 Dì mému ka taguán tô ássa ágpónsadanan, su
duwán dán ágpónsadanan na igtagù na si Jesu-Cristo. 12 Tô mga ággamitán

† **2:16** 2:16 Isaias 40:13.

ka mga manubù na ágpatindág katô balé iring na mga bulawan, mapputì bulawan, asta mga batu na dakál é lagà, ó iring na kayu, karan asta ragami.
13 Asal ka dumunggù tô tapuri álló ka karuud, kitanán ka ándin é igimu katô
tagsábbad-sábbad manubù. Tô igimu katô langun manubù pókitán tun ta apuy
ébô kitanán ka magóbbó ó dì. 14 Atin ka dì magóbbó tô igimu ka manubù,
duwán pulusán na tanggapán din. 15 Asal ka magóbbó tô igimu ka manubù,
ándà pulusán na tanggapán din. Makaluwà sikandin iring katô manubù na
ikaluwà tikud tun ta balé na magóbbó.
16 Kailangan kasóddóran yu na langun yu na ágpampamaké iring na templo*
katô Manama asta góddóan kó katô Ugis Espiritu ka Manama. 17 Atin ka
duwán manubù na dumadat katô templo ka Manama, dadattan sikandin ka
Manama, su ugis tô templo ka Manama, asta sikiyu tô iring na templo din.
18 Yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Atin ka ágpanámdám tô manubù
tun ákniyu na duwán kapandayan din nit banuwa, kailangan iwaán din tô
kapandayan kani banuwa ébô mému sikandin mapandé tun ta saruwan ka
Manama. 19 Su tô ágpanámdámmán ta na kapandayan ka mga manubù nit
banuwa, kangulággan dád tun ta saruwan ka Manama. Su mà katô kagi ka
Manama na igsulat,
“Ággután ka Manama tô mapandé mga manubù ukit katô kandan kalim-
bung.”†
20 Asta mà pagsik katô kagi ka Manama na igsulat,
“Isóddóran katô Áglangngagán na ándà ágpulusán katô ágpanámdámmán ka
mapandé mga manubù.”‡
21 Purisu yakó ágpadadurung tingód katô iglumu ka manubù. Su igbággé ka
Manama tô langun tun ákniyu, 22 agad sakán, si Apolos asta si Pedro, agad ni
banuwa ta, agad tô ágkalumu áknganni asta tô dumunggù, agad tô kantayan
yu asta tô kamatayan. Dutun ákniyu ni langun, 23 asta sikiyu dutun ki Cristo,
asta si Cristo dutun ta Manama.

4

Áglumun katô mga apostoles

1 Na, panámdám yu na sikami tô mga ágsuguánnán i Cristo asta ágsarigan ké
ka Manama ébô pasóddórán dé tô kabánnalan din na ándà pasóddóri sayyan.
2 Na, kailangan ágkasarigan gó tô manubù na duwán igsarig tun kandin.
3 Para kanak, agad ándin tô ágpanámdámmán yu ó duma mga manubù
tingód katô áglumun ku, tógón din. Agad sakán, diya ágkagi ka nángngà ó dì
nángngà tô katuman ku katô sugù ka Manama kanak. 4 Agad ándà sóddór
ku ka duwán iglumu ku na dì nángngà, asal tógón din, su tô Áglangngagán
dád gó tô makaruud kanak asta kumagi ka nángngà ó dì nángngà tô áglumun
ku. 5 Purisu yakó ágruud ka duma manubù ka ándà pa dunggù tô timpo ka
lumónód tô Áglangngagán. Su sikandin gó tô pakita katô mga gállássán ta asta
mga ágpanámdámmán ta. Durungán ka Manama tô tagsábbad-sábbad manubù
na nángngà gó tô kandin linumuwan.
6 Mga kataladi, iggamit ku ni kanak sarili asta si Apolos iring na panung-
giringan para katô ákniyu kadigárran ébô kagpáttan yu tô kóbadan kani ágkagin,
“Yakó ágsuwé tikud tun ta mga sugù tun ta kagi ka Manama.” Purisu yakó
ágkagi na sábbad áknami tô tuu madigár tun ta duma. 7 Manan ka ágpanámdám
kó na tuu kó madigár ka tandingán katô duma? Ándin tô tun ákniyu na

* **3:16** 3:16 Templo tô ágpangadapanan ka Manama. † **3:19** 3:19 Job 5:13. ‡ **3:20** 3:20 Salmo 94:11.

ándà bággéyi katô Manama? Su tikud tun ta Manama tô langun, manan ka ágpadadurung kó kani iring na ánnà gasa din ákniyu?
8 Kéman yu ka ándà dán kulang katô ágkailanganán yu! Kéman yu ka ágkaduwánnan kó! Inému kód na mga harì, agad sikami ándà pa! Mólà pa ka ágpangulu kód ébô makapangulu ké pagsik duma ákniyu! 9 Tô panámdám ku na sikami na mga apostoles tô igimu ka Manama na tuu mabbabà é kamanubuan. Inéring ké na mga igpriso na igruudan asta matayan. Inému ké ágngisiyan ka langun nit banuwa, agad langun panaligan asta langun manubù. 10 Su ágtinurù ké tingód ki Cristo, duwán ágkagi na ágkangulág ké, asal ágpanámdám kó na mapandé kó su igpasakup kód tun ki Cristo. Malómét ké kun, asal panámdám yu na masarig kó. Dì ké ágdurungán ka duma mga manubù, asal ágdurungán kó ikandan. 11 Sippang gó ni álló ni, ágballusán ké asta ágkatákkangan ké, ágkakulangan ké ka umpak, ágpasakitan ké, asta ágpanó-panó ké na ándà góddóan dé. 12 Áglumu ké ébô duwán magasto dé. Atin ka duwán ágbuyas-buyas áknami, ágpamuyù ké ka Manama na duwán kédu din kandan. Atin ka girrayatan ké, ágtiis ké dád. 13 Atin ka ágbuyasán ké, madigár tô ágtaban dé. Agad áknganni inéring ké dád na ussu su ágpayayyaán ké ka duma mga manubù nit banuwa. Tun ta panámdám ka mga duma, sikami tô tuu ágkayù-ayuan katô langun.
14 Ándà a sulat kani ákniyu ébô payayyaán kó, asal kakalyag ku na katinuruan kó iring na mga gabatà ku na ágginawaan ku. 15 Su agad marapung tô duma mga taratinurù tun ákniyu tingód ki Cristo, asal sakán dád gó tô iring na ámmà yu ukit katô kapamaké yu. Su tô igulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ákniyu dángngan, ikéring kó na mga gabatà ku ukit katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo. 16 Purisu su iringnga na ámmà yu, ágpédu-éduwa ákniyu na miring kó katô kanak ágkémun. 17 Tô gó tô igpasadun ku si Timoteo diyan ákniyu. Iring na kanak batà sikandin su ágginawaan ku, asta ágkasarigan sikandin tun ta kapamaké katô Áglangngagán. Pasampáttán din ákniyu tô mga ágkémun ku tun ta kapamaké ku ki Cristo, su magunawa tô ágkémun na ágtinuruán ku tun ta langun simbaan ka mga ágpampamaké.
18 Duwán dán tun ákniyu na ágpallayat-layat, su kéman dan ka diya lumónód puman tun ákniyu. 19 Asal ka duwán kakalyag katô Áglangngagán, dì dán madugé madunna diyan ákniyu. Atin ka madunna, ahaán ku ka duwán katulusan ka Manama tun ta mga manubù na ágpallayat-layat ukit ka kagi. 20 Su dì nángngà ka ágkagi-kagi dád tô mga manubù na igpasakup dan tun ta pagpangulu ka Manama, asal kailangan pasóddórán dan na bánnal dan na mga sakup ka Manama ukit katô mga áglumun dan ukit katô katulusan ka Manama. 21 Ka dumunggù a diyan ákniyu, ándin tô kakalyag yu na lumun ku? Sumupakka ákniyu, ó pakitanán ku ákniyu tô ginawa ku asta kédu ku?

5

Madat lumu katô sábbad taga Corinto

1 Idinág ku gó na duwán tun ákniyu na áglumu ka madat na dì mému lumun agad tun ta mga manubù na dì ágpamaké. Idinág ku na duwán mama tun ákniyu na áglayuk katô sawa katô ámmà din. 2 Agad madat tô áglumun din, asal ágpadadurung kó pô gó! Kailangan maranu kó gó, asta péwaán yu tikud tun ta grupo yu tô mama na iglumu kani. 3-4 Agad ándà a diyan ákniyu, asal tun ta panámdám ku diyanna ákniyu. Su ágsuguánnánna katô Áglangngagán na si Jesus, igruudan kud tô iglumu kani salà. Purisu atin ka palimudé kó, panámdám yu iring na diyanna ákniyu. Asta tingód katô kapasakup yu tun

ta Áglangngagán ta na si Jesus, 5 bággé yu tô manubù tun ki Maibuyan para
dadattan tô lawa din ébô matábbus sikandin tun ta tapuri álló ka rumuud tô
Áglangngagán na si Jesus.
6 Dì nángngà tô kapadadurung yu. Iring na ándà kó pa ikasóddór na, “Atin
ka baláttán tô pagpatubù ka pan tun ta dakál harina, tumubù tô langun
harina na igmasa.”* 7 Purisu péwà yu gó ni iglumu ka salà tikud tun ta
grupo yu ébô mému kó gó puman na malinis tun ta saruwan ka Manama.† Tô
kabánnalan, igpasinsiyaan tô salà yu asta ikéring kó katô pan na ándà patubù,
su si Cristo tô igmatayan ébô mullas áknita. Sikandin tô iring na karnero na
giyón ka mga Judio dalám katô Pista ka Kalabé. 8 Purisu atin ka ágpalimudé
ki, kailangan kadayawan ki ánnà ukit ka kalumu ta ka salà, iring na pan na
duwán pagpatubù, asal ukit ka kalumu ta ka malinis asta bánnal, iring na pan
na ándà pagpatubù.
9 Tun ta una sulat ku ákniyu, igkagiya na dì mému ka dumuma kó katô
mga manubù na áglumu ka madat. 10 Asal tô kóbadan katô kagi ku na ánnà
ébô liliyan yu tô mga manubù na dì ágpamaké na áglumu ka madat, asta tô
mga ágkasabuan, tô mga tulisan, ó tô mga ágpangadap katô ágmanaman. Atin
ka sikandan tô liliyan yu, kailangan miwà kó gó tikud kani banuwa. 11 Asal
kakalyag ku na tô mga ágpampamaké gó tô liliyan yu ka áglayuk dan katô
ánnà kandan sawa ó duma, ágkasabuan dan, ágpangadap dan katô ágmanaman,
ágbuyas-buyas dan, marag dan ágkalasing, asta áglapas dan katô mga sugù. Dì
mému agad kuman kó dád duma kandan.
12-13 Dì mému ka sakán tô rumuud katô mga dì ágpamaké, su Manama gó tô
rumuud kandan. Asal kailangan ruudan yu tô mga ágpampamaké na áglumu
ka madat, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Péwà yu tô madat manubù tikud tun ta grupo yu.”‡

6

Kósay katô mga ágpampamaké

1 Atin ka dimandan yu tô kataladi, dì mému ka pósayán yu katô huwes na dì
ágpamaké ka Manama. Kailangan pósayán yu katô mga ágpampamaké. 2 Iring
na ándà sóddór yu na tun ta katapuriyan mga álló, sikita na ágpampamaké
tô musay katô langun manubù nit banuwa. Purisu atin ka sikiyu tô musay
katô langun-langun, manan ka dì kó pakósay katô mga délák dád samuk
áknganni? 3 Iring na ilingawan yu na sikita tô rumuud katô mga panaligan.
Purisu mému gó ka sikiyu tô musay katô mga manubù nit banuwa! 4 Purisu
atin ka dumimanda kó, dì mému ka pósayán yu katô masalà-salà manubù
na dì ágrespetowan ka mga ágpampamaké. 5 Nángngà ka kayyaan kó! Manan
ka ándà palang manubù diyan ákniyu na nángngà tô kapandayan din ébô
musay? 6 Agad mataladi kó tun ta kapamaké, asal madat tô áglumun yu su
ágpadimandaé kó, asta tô gó tô áglumun yu tun ta tubang katô mga dì ágpamaké.
7 Ukit ka kapadimandaé yu, igpasóddór yu na tô langun yu italu. Madigár
pa ka pabayaán yu dád tô áglumu ka madat asta tô áglimbung ákniyu. 8 Asal tô
áglumun yu, sikiyu gó baling tô áglumu ka madat asta tô áglimbung agad tun ta
mga kataladi yu.

---

* **5:6** 5:6 Tingód katô pagpatubù ka pan, ahaán tô Mateo 13:33 asta Lucas 13:20-21. Ágkáttin tô salà tun ta duma mga manubù, iring na pagpatubù ka pan na ágpatubù katô harina na igmasa. † **5:7** 5:7 Kada ámmé tô ándà pa tigkané tô Pista Ka Kalabé, áglinis tô mga Judio katô balé dan ébô iwaán dan tô pagpatubù ka pan. Tô iglumu ka salà igpéring i Pablo katô pagpatubù ka pan na iwaán tikud tun ta balé. ‡ **5:12-13** 5:12-13 Deuteronomio 17:7.

9 Iring na ándà yu kasóddóri na tô mga áglumu ka madat dì masakup tun ta
pagpangulu ka Manama. Yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Tô mga áglayuk
katô ánnà kandan sawa ó duma, tô mga ágpangadap katô ágmanaman, tô mga
áglibug, asta tô mga áglayuk katô unawa din gamama ó gabayi, dì dan gó
masakup tun ta pagpangulu ka Manama. 10 Tô mga takón, tô mga ágkasabuan,
tô mga ágpangkalasing, tô mga ágbuyas-buyas, asta tô mga áglimbung, dì dan gó
masakup tun ta pagpangulu ka Manama. 11 Duwán gó tun ákniyu na iglumu
iring kani dángngan. Asal áknganni igurasan dán tô mga salà yu, inému kód
na mga gabatà ka Manama, asta igtanggap ka Manama na nángngà kód tun
ta saruwan din ukit ka iglumu katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo asta katô
Ugis Espiritu ka Manama ta.

Góddóan tô lawa ta katô Ugis Espiritu

12 Idinág yu basì ni ágkagin, “Agad ándin tô kakalyag ku, mému ka lumun
ku tô langun.” Bánnal ni, asal ánnà langun kani tô duwán ágpulusán. Agad
mému ka lumun ku tô langun, diya gó malyag ka állangánna katô áglumun ku.
13 Atin ka duwán kumagi, “Tô ágkakan para katô gátták, asta tô gátták para
katô ágkakan.” Bánnal ni, asal tun ta tapuri álló, andaán gó ka Manama tô
gátták asta tô ágkakan. Ni lawa ta ánnà gó igimu ébô lumayuk ki katô ánnà
áknita sawa ó duma. Asal igimu ni lawa ta ébô makatuman ki katô kakalyag
ka Áglangngagán, asta sikandin gó tô ágpangulu kani lawa ta. 14 Ukit katô
katulusan ka Manama, iganté din puman tô Áglangngagán, asta tô áknita lawa
pagsik tô antén puman ka Manama tun ta tapuri álló ukit katô katulusan din.
15 Iring na ilingawan yu na tô lawa yu iring na bahin tun ta lawa i Cristo.
Su si Cristo tô tigatun kani lawa yu, dì gó mému ka pasábbadán yu tô lawa yu
tun ta madat bayi!* Dì gó mému ni! 16 Iring na ándà sóddór yu kani. Atin ka
lumayuk tô mama tun ta madat bayi, tô lawa dan mému gó iring na sábbad
dád lawa. Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô duwa dan mému dán sábbad.”†
17 Asal tô igpasakup tun ta Áglangngagán, sikandin asta tô Áglangngagán mému
sábbad.
18 Purisu yakó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma. Liliyi yu tô mga salà
iring kani. Tuu gó madat, su tô duma mga salà ándà labut katô lawa, asal
ka palayuké tô ánnà taladuma, tô gó tô salà na pakadadat katô sarili lawa.
19 Iring na ándà sóddór yu na tô lawa yu iring na templo na góddóan katô Ugis
Espiritu na igbággé ka Manama ákniyu. Purisu ánnà dán gó ákniyu tô lawa
yu. 20 Igtigatun kód ka Manama su igbayadan kó ikandin asta igtábbus kó gó
ukit katô iglumu i Cristo. Purisu kailangan durungán yu tô Manama ukit katô
lawa yu.

7

Tô kapakalyagé

1 Na, ni gó tô taba ku tingód katô mga insà na igsulat yu kanak. Óó,
madigár pád ka dì kumalyag tô manubù. 2 Asal su marapung tô mga áglayuk
katô ánnà kandan sawa ó duma, madigár gó ka duwán sawa katô tagsábbad-
sábbad gamama, asta duwán duma katô tagsábbad-sábbad gabayi. 3 Tô mama
kailangan tumuman katô kakalyag ka sawa din tingód katô áglumun ka
taladuma, asta tô bayi pagsik kailangan tumuman katô kakalyag ka duma
din tingód katô áglumun ka taladuma. 4 Su tô lawa ka sawa tingód dán

* **6:15** 6:15 Tô madat bayi ágbarigyà katô kandin lawa. † **6:16** 6:16 Genesis 2:24.

katô kakalyag ka duma din, asta tô lawa ka mama tingód dán pagsik katô kakalyag ka sawa din. 5 Purisu yakó géllé na lumayuk katô ákniyu sawa ó duma. Asal mému ka pasábbadé kó na duwán timpo na dì kó pa palayuké ébô makatuganul kó dumasal.* Asal pángnga katô timpo ka kadasal yu, palayuké kó puman. Purisu dì kó matintal i Maibuyan ka dì kó makapáttud. 6 Ni igkagi ku ánnà sugù ku ákniyu, asal ka duwán kakalyag yu na tumanán, mému ni kanak. 7 Kakalyag ku pád na mólà pa ka tô langun makéring kanak na ándà sawa. Asal ánnà magunawa tô langun ta na ágpampamaké su ássa-ássa tô gasa na igbággé ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad áknita.

8 Na, ni gó tô kagin ku tun ta mga ándà pa sawa ó duma, asta tun ta mga balu. Tuu pa madigár ka manayun kó na ándà sawa ó duma yu iring kanak. 9 Asal ka dì kó makatiis, kailangan kumalyag kó baling ébô dì kó ágkapid katô kénit katô kébág ka lawa yu.

10-11 Na, sikiyu na mga taladuma, duwán gó sugù ku ákniyu. Ni sugù ánnà tikud kanak, asal tikud tun ta Áglangngagán. Kailangan dì dumiyà tô sawa katô kandin duma, asta kailangan dì sumugban tô mama katô kandin sawa. Asal ka duwán sawa na dumiyà katô kandin duma, kailangan inalayun sikandin móddô na ándà duma din. Mému ka lumónód sikandin tun ta kandin duma.

12 Duwán sugù ku tun ta mga duma manubù. Kanak dád ni sugù ni, su ánnà tikud tun ta Áglangngagán. Tô mama na ágpamaké na duwán kandin sawa na dì ágpamaké, atin ka kadayawan tô sawa din na dumuma pa kandin, dì mému ka sumugban katô kandin sawa. 13 Asta tô bayi na ágpamaké na duwán kandin duma na dì ágpamaké, atin ka kadayawan tô duma din na dumuma pa kandin, dì mému ka sumugban katô kandin duma. 14 Su tô mama na dì ágpamaké igbággayan dán katô Manama ka madigár ukit katô kandin sawa na ágpamaké. Asta tô bayi na dì ágpamaké igbággayan dán katô Manama ka madigár ukit katô kandin duma na ágpamaké. Su atin ka ánnà bánnal ni, tô kandan mga gabatà dì bággayan ka Manama ka madigár. Asal tô kabánnalan, igbággayan dan dán katô Manama ka madigár.

15 Asal ka dumiyà tô ákniyu sawa ó duma na dì ágpamaké, mému ka nunugan yu sikandin. Yakó yu gawidi. Asal madigár ka pasábbadé tô mga taladuma, su igtawar kó katô Manama ébô duwán kasunayan. 16 Su sikiyu na ágpamaké, atin ka dì kó sumuwé, makému kó makapid katô ákniyu sawa ó duma na dì ágpamaké ébô matábbus dan.

Kailangan panayunán tô madigár kóddô yu

17 Agad sumugban tô mga dì ágpamaké, tô tagsábbad-sábbad na ágpamaké, kailangan panayunán yu tô madigár kóddô iring na igbággé katô Áglangngagán tô timpo na igtawar tô Manama ákniyu. Ni gó tô ágtinuruán ku tun ta mga ágpampamaké tun ta langun banuwa. 18 Na, sikiyu na mga Judio gamama, atin ka igtupuwan kó asta isakup kó tun ta mga Judio tô igtawar tô Manama ákniyu, yakó giring katô mga ánnà Judio na ándà pa katupuwi. Asta sikiyu na mga ánnà Judio gamama, atin ka ándà kó pa katupuwi tô igtawar tô Manama ákniyu, yakó giring katô Judio ukit ka kapatupu yu, 19 su agad igtupuwan kó ó ándà kó katupuwi, tógón din su dì dán ágkailanganán tun ta saruwan ka Manama. Asal tô ágkailanganán ta, tô dád gó tô katuman ta katô mga sugù ka Manama áknita. 20 Purisu manayun gó tô tagsábbad-sábbad tun ta áknita kóddô tô timpo na igtawar tô Manama áknita.

* **7:5** 7:5 Makatuganul kó dumasal, ó makabággé kó ka timpo tun ta kadasal.

21 Atin ka állang ka tô igtawar tô Manama áknikó, tógón din. Yaka ágkatanaan
tingód kani. Asal ka mému ka makaluwà tikud tun ta kallang áknikó, luwà ka
gó. 22 Tô állang na igtawar ka Manama ébô pasábbad tun ta Áglangngagán, tô
gó tô igpaluwà dán katô Áglangngagán tikud tun ta salà. Asta tô ánnà állang na
igtawar ka Manama, tô gó tô inému dán na állang i Cristo. 23 Igtigatun kód ka
Manama su itábbus kó gó ukit katô iglumu i Cristo. Purisu yakó ágpallang tun
ta duma manubù. 24 Mga kataladi, tô tagsábbad-sábbad manubù na igpasábbad
tun ta Manama kailangan manayun katô madigár kóddô iring katô igbággé
katô Manama ákniyu tô timpo ka katawar din ákniyu.

Tô mga ándà pa sawa ó duma, asta mga balu

25 Na, ni gó tô taba ku katô insà na igsulat yu kanak tingód katô mga ándà
pa sawa ó duma. Ándà sugù na ulitán ku kandan tikud tun ta Áglangngagán.
Asal ukit ka kédu din kanak, ágkasariganna asta ni gó tô tinurù ku.
26 Tingód katô mga kahirapan áknganni, tuu pa madigár ka manayun ki dád
katô áknita kóddô. 27 Purisu atin ka duwán dán sawa nu, yaka nu sikandin
ágdiyai. Atin ka ándà pa sawa nu, yakad ágkalyag. 28 Asal ka kumalyag ka, ánnà
salà ni. Atin ka kumalyag tô daraga, ánnà salà ni. Igkagiya na mému ka dì kó
pád kumalyag su kakalyag ku na dì kó kadungguan katô mga kahirapan na
dumunggù tun ta mga taladuma.
29 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu ni. Masig dán dumunggù
tô tapuri álló. Purisu tikud áknganni, tô tuu ágkailanganán katô mga gamama
na duwán sawa, ánnà tingód katô kapataladumaé yu. 30 Dì dán ágkailanganán
ka maranu kó asta kadayawan kó. Dì dán ágkailanganán ka duwán bállin yu
asta ándà inatunán yu. 31 Tô mga manubù na ággamit katô mga impán nit
banuwa, dì mému ka mawiid dan kani, su dì madugé mandà ni banuwa asta
tô langun kani.
32 Kakalyag ku na makalili kó pád katô mga makatana ákniyu nit banuwa.
Tun ta mga ágpampamaké, tô mama na ándà sawa ágkasasó dád tingód katô mga
ágpalumun katô Áglangngagán ébô kadayawan sikandin. 33 Asal tô mama na
duwán sawa ágkasasó tingód katô mga ágkémun kani banuwa ébô kadayawan
tô kandin sawa. 34 Purisu ágduwa-duwa tô kandin panámdám. Iring gó kanan
tô mga gabayi na ágpamaké. Tô bayi na ándà duma mému bággén din tô tibuk
kantayan din tun ta Áglangngagán. Asal tô bayi na duwán duma ágkasasó
tingód katô mga ágkémun kani banuwa ébô kadayawan tô kandin duma.
35 Igkagi ku ni ébô katabangan kó, ánnà ébô kadalangan kó. Kakalyag ku na
nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama, asta makatuman kó katô
kakalyag katô Áglangngagán tikud tun ta tibuk pusung yu.
36 Na, tingód katô mga talabanà, atin ka manámdám tô mama na duwán basì
malumu din tun ta kandin banà na dì nángngà su dì pa sikandin makapáttud
katô kandin ágriyun, ka manámdám sikandin na madigár pa ka kumalyag dan
dán, mému ka tumanán din tô kakalyag din. Madigár ka kumalyag dan. Ánnà
salà ni. 37 Asal ka manámdám tô sábbad mama na dì pa kumalyag katô banà
din su makapáttud pa sikandin katô ágriyun din asta dì pa ágkailanganán na
kumalyag dan, nángngà tô kandin kapókit. 38 Purisu madigár tô lumun ka
mama na kumalyag katô kandin banà. Asal madigár pa tô kapókit ka mama
na dì pa kumalyag.
39 Kailangan pasábbadé tô taladuma róggun manté pa tô duwa dan. Asal ka
maté tô mama, mému dán kumalyag puman tô bayi balu. Asal tô kalyagan
din kailangan ágpamaké katô Áglangngagán. 40 Asal tun ta panámdám ku, tuu

pa kadayawan tô bayi balu ka dì puman sikandin kumalyag. Tô gó tô ágkagin ku, asta ágpanámdámma na igtádduanna gó katô Ugis Espiritu ka Manama.

8

Ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman

1 Na, tingód katô ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman, ka mému kannán ta ó dì mému. Isóddóran ta na duwán kapandayan katô langun ta tingód kani. Asal ágpadadurung dád gó tô mga manubù na kéman dan ka sikandan dád gó tô duwán kapandayan. Tuu pa madigár ka ágpaginawaé ki, su ni gó ni makatabang áknita. 2 Atin ka ágpanámdám tô manubù na isóddóran din gó tô langun, kulang pô gó tô kapandayan din. 3 Asal tô manubù na ágginawa katô Manama, tô gó tô isakup ka Manama.

4 Na, tingód katô kakan ta katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, isóddóran ta na ánnà bánnal manama tô ágbággayan dan, su sábbad dád gó tô Manama. 5 Ágkagi gó tô duma mga manubù na duwán mga manama tun ta langit asta nit banuwa. Agad marapung tô ágtawarán ka mga duma manubù na “manama” asta “áglangngagán,” 6 asal para áknita na ágpampamaké, isóddóran ta na sábbad dád gó tô Manama, asta sikandin tô Ámmà ta. Sikandin tô igimu katô langun, asta igimu ki ikandin ébô dumurung ki kandin. Isóddóran ta na sábbad dád gó tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Ukit kandin igimu ka Manama tô langun, asta ukit kandin igbággayan ki katô kantayan.

7 Agad sábbad dád tô Manama, asal duwán mga ágpampamaké na ándà ikasóddór kani kabánnalan. Su dángngan tô ándà dan pa pamaké, inayadan dan gó tô mga ágmanaman, asta sippang áknganni, atin ka ágkan dan katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, tô panámdám dan iring na ágpangadapán dan gó tô mga ágmanaman. Purisu ágpanámdám dan na makasalà dan ukit katô kakan dan kani. 8 Asal dì ki gó makapadani tun ta Manama ukit katô ágkakan ta. Agad kuman ki ó dì ki kuman, ándà gó palang ágpulusán ta tun ta saruwan ka Manama tingód kani.

9 Asal agad mému kó kuman katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, banté kó agó tô lumun yu mému gunayan na makasalà tô mga malómét é kapamaké. 10 Agad isóddóran yu ni kabánnalan, atin ka kuman kó tun ta templo ka mga ágmanaman asta kitanán kó katô kadumaan yu na ágpamaké na ándà pa sóddór din kani kabánnalan, mapid basì sikandin kuman katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, agad tun ta panámdám din na salà ni. 11 Purisu ukit katô kabánnalan na isóddóran yu, kadattan tô malómét é kapamaké din agad sikandin tô kataladi yu asta inaté si Cristo para kandin. 12 Atin ka ukit katô áglumun yu, mapid na makasalà tô mga kataladi yu asta kadattan tô panámdám dan na ándà sóddór ka kabánnalan, makasalà kó gó ki Cristo. 13 Purisu atin ka makasalà tô kataladi ku ukit katô kakan ku ka ágkakan, diya gó kuman kanan ébô dì sikandin makasalà ukit kanak.

9

Ágkémun katô mga apostoles

1 Agad sakán, mému ka tumanán ku tô agad ándin é kakalyag ku, su apostolessa na igkita gó ki Jesus na Áglangngagán ta, asta sikiyu tô igpamaké kandin ukit katô iglumu ku. Purisu mému ka sumulatta kani ákniyu. 2 Agad duwán mga duma manubù na kéman dan ka ánnà a apostoles, asal sikiyu tô ágpakita na bánnalla apostoles katô Áglangngagán.

3 Atin ka duwán mga manubù na dì ágbánnal na apostolessa, ni gó tô taban
ku kandan. 4 Su apostoles ké, mému ké gó pakannán katô mga manubù na
ágtinuruan dé. 5 Mému ka patákkássán dé tô sawa na ágpamaké, su tô gó tô
áglumun katô duma mga apostoles, mga kataladi katô Áglangngagán, asta ki
Pedro. 6 Yakó ágpanámdám na sikami dád si Bernabe tô kailangan lumumu
ébô duwán magamit dé. 7 Ándà palang sundalo na ágtandan gó katô kandin
sarili. Ándà palang taralumu na dì gó kuman ka buuy katô igpamula din.
Ándà gó palang taradóppón ka mga kambing na dì gó minám ka gatas katô
ágtómmóngan din.
8 Ni mga panunggiringan ku tikud tun ta kóddô ta, asal magunawa pagsik
tô igsulat tun ta kagi ka Manama, 9 su duwán sugù ka Manama na igsulat i
Moises sayyan, na mà din,
"Yakó ágpungus katô babbà ka baka na marik ka trigo ébô makakan."*
Na, ánnà dád kadigárran ka mga baka tô ágpanámdámmán ka Manama, 10 su
kakalyag ka Manama na sikami gó na mga taratinurù tô duwán ágpulusán.
Agad tô manubù na dumaro asta tô manubù na kumáttu, duwán ágpulusán
na gimanan dan tun ta ágkáttuwan. 11 Sikami na mga taratinurù, iring ké
katô manubù na ágparámmas, su tô kabánnalan tingód katô Manama iring
na igpamula dé diyan ákniyu. Purisu nángngà gó ka bággayan ké ikiyu katô
mga ágkailanganán dé álló-álló. 12 Atin ka tô duma mga taratinurù mému
tumanggap katô tabang yu kandan, sikami gó tô tuu pa makatanggap.
Agad mému ké pád tumanggap katô tabang tikud tun ákniyu, asal ándà
palang igpamuyù dé. Agad ihirapan ké, asal ikatiis ké katô langun ébô dì
ágkadalangan tô kólit-ólit katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
13 Isóddóran yu na tô mga manubù na áglumu tun ta templo ka Judio, tikud
tun ta templo tô ágkangayan dan ka ágkakan. Tô mga manubù na ággóbbó katô
mga mannanap tun ta templo, duwán bahin dan katô mga mannanap na
ágbággén tun ta Manama. 14 Iring kanan, igkagi tô Áglangngagán na tô mga
gulit-ulit ka Madigár Gulitán, kailangan tanggapán dan tô kailanganán dan
tikud tun ta mga manubù na gulitan dan.
15 Asal ándà palang igpamuyù ku tikud tun ákniyu, asta ándà a gó sulat kani
ébô bággayanna ikiyu. Bánnal ni kagin ku ákniyu. Tuu pa madigár ka matéya ka
tandingán katô katanggap ku ka tandan tingód katô kólit-ólit ku ka Madigár
Gulitán. 16 Diya padadurung tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán,
su igsugù a katô Manama. Dì mému ka dì ku tumanán, su ándà ágpulusán
ku ka diya mulit-ulit katô Madigár Gulitán! 17 Atin ka gulit-ulitta su sakán
tô igsalin katô áglumun ku, mému ka gangatan ku pád tô tandan. Asal ánnà
sakán tô igsalin kani áglumun ku, su igsariganna ka Manama kani kólit-ólit
ku. Purisu atin ka ágtumanán ku dád tô kanak lumu, 18 ándin tô gangatan ku?
Tô ágpulusán ku tô kadayawan ku ukit ka kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán
na ándà a patandan. Agad mému ka pamuyuán ku tô tandan tun ta mga
ágtinuruan ku, asal diya gó mamuyù.
19 Agad ánnà a állang ka manubù, inémuwa iring na állang katô langun ka
manubù ébô tuu pa marapung tô mapid ku tun ki Cristo. 20 Purisu atin ka
ágdumaan ku tô mga Judio, ágtumanán ku tô mga ágkémun dan ébô mapid ku
sikandan tun ki Cristo. Agad mému ka dì ku ágtumanán tô mga sugù i Moises†
na ágtumanán katô mga Judio, ágtumanán ku gó ébô mapid ku tô mga Judio

* **9:9** 9:9 Deuteronomio 25:4. † **9:20** 9:20 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

tun ki Cristo. 21 Atin ka ágdumaan ku tô mga ánnà Judio na dì ágtuman katô
mga sugù na ágtumanán katô mga Judio, ágtumanán ku tô mga ágkémun katô
mga ánnà Judio na dì ágtuman katô mga sugù na ágtumanán katô mga Judio
ébô mapid ku sikandan tun ki Cristo. Ándà ku kagiyi na dì ku ágtumanán
tô mga sugù ka Manama, su tô kabánnalan ágtumanna gó katô mga sugù i
Cristo. 22 Ágpagunawan ku tô kanak sarili katô mga manubù na malómét pa
tô kapamaké ébô mapid ku sikandan tun ki Cristo. Ágpagunawan ku tô kanak
sarili katô langun manubù agad ándin tô ágkémun dan ébô ukit ka langun
katô áglumun ku duwán gó tun kandan na matábbus. 23 Ni gó tô áglumun ku
su kakalyag ku na tuu pa mabantug tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo ébô
masakuppa tun ta mga manubù na duwán ágpulusán tikud tun ta Madigár
Gulitán.
24 Isóddóran yu na tun ta ágpatónaé, agad marapung tô ágpalaguy, asal
sábbad dád tô makatanggap katô ágpulusán.‡ Purisu panayun kó sarig ki
Jesu-Cristo ébô makatanggap kó katô ákniyu ágpulusán. 25 Tô langun ágtaganà
para malaguy, kailangan pakapáttud dan gó ébô tanggapán dan tô korona ka
kapanaluwan, agad tô korona dan igimu dád tikud ka mga daun na sékót
ágkalanás. Asal sikita na mga ágpampamaké, pakapáttud ki ébô tanggapán ta
tô ágpulusán na ándà ágtamanán. 26 Purisu ágpabákkárra katô kapamaké ku
iring katô manubù na ágpanayun ágpalaguy tun ta kapanaluwan. Ikéringnga
katô manubù na ágbuksing na dì ágsuntuk tun ta karamag su inalayun ágsugat
katô gatuwan din. 27 Purisu ágpabákkárrán ku ni lawa ku asta ágtiissa agó ka
mapángnga tô kólit-ólit ku katô mga duma, sakán baling tô dì makatanggap
katô ágpulusán tikud tun ta Manama.

10

Yakó ágpangadap katô mga ágmanaman

1 Mga kataladi, kakalyag ku na sampáttán yu tô inému katô mga kamónaan
ta na igtákkás ki Moises sayyan. Tô langun dan igdóppónan ka Manama tun
ta siyung katô sagulapun din, asta igukit tô langun dan tun ta dalan na igimu
ka Manama para kandan tun ta tángngaan katô Mallutù Dagat. 2 Ukit ka
katákkás dan katô sagulapun asta kókit dan tun ta dagat, iring na igbunyagan
tô langun dan ébô tumákkás dan ki Moises. 3 Tô langun dan igkan katô ágkakan
na igbággé ka Manama kandan, 4 asta tô langun dan iginám katô wayig na
igbággé ka Manama kandan. Igparus ka Manama tô wayig tikud tun ta Batu
na igtákkás kandan, asta tô gó si Cristo. 5 Asal agad madigár tô tabang ka
Manama kandan, ándà gó kadayawi tô Manama tingód katô karapungan dan.
Purisu igmatayan din sikandan tun ta disyerto.*
6 Na, ni langun na inému katô mga kamónaan ta, tô gó tô pasóddór para
áknita ébô dì ki kadigárran na lumumu ka madat iring kandan. 7 Yakó
ágpangadap katô mga ágmanaman iring katô iglumu katô mga duma. Su mà
katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô mga manubù igpalimudé, igkan, iginám, asta igsayó tun ta kapangadap
dan katô mga ágmanaman.”†
8 Kailangan dì ki gó lumayuk katô ánnà áknita sawa ó duma iring katô mga
kamónaan ta. Tô gó igsupakan dan ka Manama, asta inaté tô mga duwa
pulù tállu mararan (23,000) dalám ka sábbad dád álló.‡ 9 Kailangan dì ta gó
kinnaman tô Áglangngagán iring katô mga duma. Tô gó igkagat dan ka mga

‡ **9:24** 9:24 Ágpulusán, ó ganti. * **10:5** 10:5 Ahaán tô Numeros 14:16,29-30. † **10:7** 10:7 Exodo
32:6. ‡ **10:8** 10:8 Ahaán tô Numeros 25:1-9.

áppuy asta inaté.§ 10 Yakó ágburáng-buráng tun ta Manama iring katô mga
duma. Tô gó igmatayan dan katô Panaligan ka Kamatayan na igpapid katô
Manama.*
11 Inému ni langun tun ta mga kamónaan ta ébô pasóddórán na supakan ka
Manama tô mga áglumu ka madat. Igsulat tô inému kandan ébô ému tambag
para áknita na mga manté tun ta katapuriyan.
12 Purisu atin ka ágpanámdám kó na masarig dán gó tô kapamaké yu, banté
kó agó makasalà kó. 13 Atin ka ágkinnaman kó, kailangan sampáttán yu na
duwán duma mga manubù na igkinnaman iring ákniyu. Asal ágkasarigan tô
Manama, asta dì kó ikandin pókitán tun ta pagkinnam na sobra pa katô matiis
yu. Su atin ka ágkinnaman kó, duwán pagsik kapókit na imun ka Manama ébô
makaluwà kó asta makatiis kó.
14 Purisu mga ágginawaan ku, yakó gó ágpangadap katô mga ágmanaman.
15 Sikiyu na igsulatan ku, nángngà tô kapandayan yu ébô kagpáttan yu ni
igkagi ku ákniyu. 16 Atin ka ágpalimudé ki ébô sampáttán ta tô kamatayan
i Cristo tun ta krus, ni gó tô áglumun ta. Atin ka ginámman ta tô kopa na
igpasalamatan ta tun ta Manama, pasábbad ki langun tun ta dipanug i Cristo.
Atin ka ágtáppik-táppikán ta asta ágkannán ta tô pan, pasábbad ki langun tun
ta lawa i Cristo. 17 Sábbad dád abuk tô pan na ágkannán ta. Purisu agad
marapung ki, pasábbadé ki.
18 Panámdám yu gó tô mga Judio. Atin ka ágpalimudé dan tun ta templo
asta ágkan dan katô ágkakan na ágbággén tun ta Manama, mapil dan tun
ta kapangadap ka Manama. 19 Tô ágkagin ku na ándà ágpulusán katô mga
ágmanaman asta ágkakan na ágbággén tun kandan. 20 Tô kóbadan katô igkagi
ku na tô mga manubù na dì ágpamaké katô Manama, atin ka ágbággé dan
katô ágkakan, ánnà Manama tô ágbággayan dan, asal tô madat mga espiritu.
Purisu kakalyag ku na ándà labut yu tun ta madat mga espiritu. 21 Dì ému
ka ginámman yu tô kopa katô Áglangngagán asta tô kopa katô madat mga
espiritu. Dì ému ka kuman kó tun ta ágkannanan katô Áglangngagán asta tun
ta ágkannanan katô madat mga espiritu. 22 Atin ka tô gó tô lumun ta, masókó
gó tô Áglangngagán. Kéman ta gó ka makaluwà ki tikud tun ta supak din.
23 Idinág yu basì ni ágkagin, “Agad ándin tô kakalyag ta, ému ka lumun
ta tô langun.” Bánnal ni, asal ánnà langun kani tô duwán ágpulusán. Agad
ému ka lumun tô langun, asal ánnà langun kani tô makatabang. 24 Yakó
yu ágpanámdámmi tô kadigárran katô ákniyu dád sarili, asal panámdám yu tô
kadigárran katô mga unawa yu.
25 Agad ándin karneyi tô ágbarigyaán tun ta plasa, ému ka kannán yu tô
langun. Yakó ginsà ka igbággé tun ta mga ágmanaman ébô dì kadattan tô
panámdám yu tingód kani. 26 Ému ka kannán yu tô langun su mà katô kagi
ka Manama na igsulat,
“Tô Áglangngagán tô tigatun kani banuwa asta katô langun-langun.”†
27 Atin ka pasadunán kó ka manubù na dì ágpamaké tun ta balé din, asta
malyag kó madun, nunug kó. Ému kannán yu tô langun ágbuwatán ákniyu.
Yakó ginsà ka igbággé ni tun ta mga ágmanaman. Yakó ágkatanaan tingód kani.
28 Asal ka duwán ágkagi ákniyu na igbággé tô ágkakan tun ta mga ágmanaman,
yakó yu ágkanni gunè katô manubù na igkagi ákniyu, ébô dì kadattan tô
panámdám. 29 Su atin ka manayun kó kuman, agad dì kadattan tô ákniyu
panámdám, asal kadattan tô panámdám katô manubù na igkagi ákniyu.

§ **10:9** 10:9 Ahaán tô Numeros 21:5-6. * **10:10** 10:10 Ahaán tô Numeros 16:41-50. † **10:26** 10:26 Salmo 24:1.

Atin ka duwán minsà kanak, “Manan ka dì nu tumanán tô áknikó kakalyag
guné katô panámdám ka duma manubù? 30 Atin ka pasalamatan nu tun ta
Manama tô ágkakan, manan ka buyasán ka guné katô ágkakan na igpasala-
matan nu?”
31 Ni gó tô taba ku: Agad ándin tô lumun yu, agad kuman kó ó minám kó,
lumu yu tô langun ébô mabantug tô Manama. 32 Yakó gó áglumu katô makapid
ka duma manubù ébô makasalà, agad mga Judio ó agad mga ánnà Judio, agad
mga ágpampamaké. 33 Iring kó gó kanak, su agad ándin tô áglumun ku, kakalyag
ku na katabangan tô langun manubù. Dì ku ágpamasakán tô kanak kadigárran
asal ágpamasakán ku tô kadigárran katô langun ébô matábbus dan.

11

1 Purisu iring kó kanak, iring katô kéring ku ki Cristo.

Táddung ka ulu tun ta simbaan

2 Na, madigár tô iglumu yu, su inalayun kó ágsampát katô iglumu ku asta
igtinurù ku, asta ágtumanán yu tô mga ágkémun na igtinurù ku ákniyu. 3 Asal
kakalyag ku na kasóddóran yu na si Cristo gó tô pangulu katô mga gamama,
asta mama gó tô pangulu katô kandin sawa, asta Manama gó tô pangulu i
Cristo. 4 Purisu atin ka ágdasal ó gulit-ulit tô mama katô kagi na igbággé ka
Manama* na duwán táddung din, payayyaán din si Cristo na pangulu din.
5 Asal atin ka ágdasal ó gulit-ulit tô bayi katô kagi tikud tun ta Manama na
ándà táddung din, payayyaán din tô duma din na ágpangulu kandin. Sikandin
iring na bayi na igpaburu ébô payayyaán. 6 Su tô bayi na ándà táddung tun ta
ulu din, madigár pa ka tampáddan din tô ulu din. Asal su kayyaan tô bayi ka
tampáddan tô ulu din ó buruwan, kailangan duwán táddung din. 7 Asal mému
ka ándà táddung katô mama na dumasal, su mama tô igimu ka Manama iring
kandin ébô kitanán tô bantug ka Manama tun kandin. Asal bayi tô igimu
ka Manama ébô mému mabantug tô mama. 8 Sayyan ánnà mama tô igkangé
tikud tun ta bayi, asal bayi tô igkangé tikud tun ta mama. 9 Asta ánnà mama tô
igimu para katô bayi, asal bayi tô igimu para katô mama. 10 Purisu kailangan
duwán táddung katô bayi ébô agad tô mga panaligan ka Manama makasóddór
na mama tô pangulu katô bayi. 11 Asal tun ta saruwan katô Áglangngagán,
tô mama ágkailanganán ka bayi, asta tô bayi ágkailanganán ka mama. 12 Agad
igimu ka Manama tô una bayi sayyan tikud tun ta mama, áknganni ipamasusu
tô mga gamama tikud tun ta mga gabayi. Asal tô langun tikud gó tun ta
Manama.
13 Panámdám kó tingód kani. Dì gó nángngà ka dumasal tô bayi tun ta
Manama na ándà táddung din. 14 Nángngà tô mama ka mabbabà tô ulu din, su
dì ágrespetowan tô mama ka mallayat é ulu din iring na bayi. 15 Asal madigár
sállággán tô bayi ka mallayat é ulu din, su igbággé ka Manama tô mallayat
ulu tun ta bayi ébô katáddungan sikandin. 16 Asal ka duwán méllé kani igkagi
ku, kumagiya dád na ándà ássa ágkémun dé agad tun ta karapungan ka mga
simbaan ka Manama.

Iyambung katô Áglangngagán
1Cor 11:17-34; Mat 26:1-29; Mar 14:22-25; Luc 22:14-20

17 Tun ta tinuruán ku pa ákniyu, diya dumurung ákniyu, su atin ka
ágpalimudé kó, ánnà madigár tô áglumun yu, asal madat! 18 Una katô kagin
ku ákniyu, igulitanna na tô ágpalimudé kó na mga ágpampamaké, ágpassa-assaé
kó kun, asta panámdám ku na duwán kabánnalan tun ta idinág ku. 19 Asal

* **11:4** 11:4 Kagi na igbággé ka Manama, ó propesiya.

madigár tô kapassa-assaé yu, su ukit kani, kasóddóran yu ka sadan tô nángngà
tun ta saruwan ka Manama. 20 Atin ka ágpalimudé kó ágkan ébô sampáttán
yu tô iyambung katô Áglangngagán, ánnà madigár tô áglumun yu, 21 su atin ka
ágkan kó, dì kó kun ágpangaté. Purisu duwán mga ágpamballusán asta duwán
ágpangkatákkangan, asal tô mga duma ágpangkabássug asta ágpangkalasing.
22 Madat gó tô áglumun yu! Atin ka kakalyag yu na mabássug kó dád asta
malasing kó dád, yakó yu ágtumani tô kakalyag yu tun ta simbaan, su duwán
gó mga balé yu. Asal ágkaringasaan yu tô mga ágpamaké ka Manama asta
ágpayayyaán yu tô mga duwán délák makan. Ándin tô kagin ku ákniyu tingód
kani áglumun yu? Durungán ku sikiyu? Dì gó!

23 Tô igtinurù ku ákniyu dángngan, tô gó tô igtinurù katô Áglangngagán kanak.
Na, tô dukilám tô ándà pa ámmátti tô Áglangngagán na si Jesus, igkangé din tô
pan. 24 Igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Ni gó tô lawa ku na bággén para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna
ikiyu.” 25 Pángnga ka igkan sikandan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán
ginámmán, igpasalamatan din, asta igkagi, na mà din, “Ni ginámmán ni tô
mantu kasabotan ukit katô dipanug ku na ulaán para ákniyu. Lumu yu ni ébô
kasampáttanna ikiyu.”

26 Sippang ka lumónód tô Áglangngagán, atin ka ágkan kó kani pan asta ginám
kó kani ginámmán, ágpasóddórán yu na inaté sikandin para áknita. 27 Purisu
atin ka ágkan kó kani pan katô Áglangngagán asta ginám kó kani ginámmán tun
ta kopa din tun ta ánnà nángngà kapókit, makasalà kó tingód katô lawa asta
dipanug katô Áglangngagán. 28 Purisu tô dì kó pa kuman katô pan asta tô dì kó
pa minám katô ginámmán, tô tagsábbad-sábbad manubù kailangan minsà pa
katô sarili din. 29 Su atin ka duwán kuman katô pan asta minám tun ta kopa
na ándà dan panámdámmi tingód katô lawa katô Áglangngagán, ágpasupakan
dan tô kandan sarili. 30 Tô gó tô gunayan na marapung tô mga igmalómét asta
ibógókan tun ákniyu, asta duwán mga inaté. 31 Asal ka insaán ta gó tô sarili ta
tô dì ki pa kuman, ándà dán madat dini áknita na supakan katô Áglangngagán.
32 Atin ka ágsupakan ki katô Áglangngagán, madigár ni su ágtinuruan ki ikandin
ébô tun ta tapuri álló dì ki mapil tun ta mga manubù na supakan din su ándà
dan bánnal kandin.

33 Purisu mga kataladi ku, atin ka ágpalimudé kó ágkan ébô sampáttán tô
iyambung katô Áglangngagán, pangaté kó gó. 34 Atin ka duwán ágballusán na
dì pakapáttud, madigár ka muna pa sikandin kuman tun ta kandin balé ébô
dì kó supakan katô Áglangngagán tingód katô madat lumun yu ka palimudé
kó. Na, tô duma mga insà yu kanak taban ku ka dumunggù a tun ákniyu.

12

Mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu

1 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kagpáttan yu gó tô tingód katô mga gasa
na ágbággén katô Ugis Espiritu. 2 Isóddóran yu na tô ándà kó pa pamaké katô
Manama, inapid kó ébô mangadap kó katô mga ágmanaman na dì pakakagi.
3 Purisu kakalyag ku na kasóddóran yu ni. Tô manubù na ágkapánnuan katô
Ugis Espiritu ka Manama dì makakagi katô madat tingód ki Jesus, asta tô
manubù na dì ágkapánnuan katô Ugis Espiritu dì gó makakagi na si Jesus tô
Áglangngagán.

4 Na, agad ássa-ássa tô mga gasa, asal sábbad dád tô Ugis Espiritu na ágbággé
kani langun. 5 Agad ássa-ássa tô mga kapókit ka kapatabangé ta, asal sábbad

dád tô Áglangngagán na ágsugù áknita. 6 Agad ássa-ássa tô mga áglumun ta,
asal sábbad dád tô Manama na áglumu ukit áknita. 7 Duwán ágbággén katô
Ugis Espiritu tun ta tagsábbad-sábbad áknita ébô patabangé ki. 8 Duwán mga
ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô mulit-ulit tingód katô kapandayan
ka Manama, asta duwán duma mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô
kagpáttan tô gulit-ulitán. 9 Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka dakál
kapamaké tun ta Manama, asta duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu
ka gasa ébô makólì katô mga ágkabógókan. 10 Duwán mga ágbággayan katô
Ugis Espiritu ka katulusan ébô makalumu katô mga kasalábbuan. Duwán
mga ágbággayan ka gasa ébô mulit-ulit katô kagi na igbággé ka Manama tun
kandan,* asta duwán mga ágbággayan ka gasa ébô makasóddór ka ágkagi tô
manubù ukit katô Ugis Espiritu ó ánnà. Duwán mga ágbággayan ka gasa
ébô makakagi ka ássa-ássa kinagiyan na ándà pa kasóddóri, asta duwán mga
ágbággayan ka gasa ébô makóbad katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri. 11 Asal
Ugis Espiritu dád gó tô ágbággé kani langun, asta sikandin tô ágsalin ka ándin
tô bággén din tun ta tagsábbad-sábbad áknita.

Marapung tô mga bahin tun ta lawa

12 Na, agad ássa-ássa tô mga bahin tun ta lawa ka manubù, asal isábbad tô
langun tun ta sábbad dád lawa. Iring kani tô mga ágpampamaké, su agad ássa-
ássa tô mga gasa na igbággé tun ta tagsábbad-sábbad áknita, sikita tô sábbad
dád lawa dutun ki Cristo. 13 Iring kanan, tô langun ta, agad Judio ó ánnà
Judio, agad állang ó ánnà, igbunyagan ki langun tun ta sábbad dád Ugis Espiritu
ébô mému ki na sábbad lawa, asta sábbad dád tô Ugis Espiritu na igbággé ka
Manama tun ta langun ta.

14 Agad sábbad dád tô lawa ka manubù, asal marapung tô mga bahin katô
lawa. 15 Agad kumagi tô paa, “Su ánnà a bállad, ánnà a bahin tun ta lawa,”
asal bahin pa ni katô lawa. 16 Agad kumagi tô talinga, “Su ánnà a mata, ánnà
a bahin tun ta lawa,” asal bahin pa ni katô lawa. 17 Atin ka marag mata tô
tibuk lawa, dì makadinág tô lawa. Atin ka marag talinga tô tibuk lawa, dì
makapangadák tô lawa. 18 Asal tô kabánnalan, igtagù ka Manama tô ássa-ássa
mga bahin tun ta lawa ukit katô kakalyag din. 19 Atin ka sábbad dád bahin tô
tibuk lawa, dì ni matawar na lawa. 20 Asal tô kabánnalan, marapung tô mga
bahin tun ta lawa, asal sábbad dád gó tô lawa.

21 Purisu tô mata dì makakagi na ándà ágkailanganán katô bállad. Asta
tô ulu dì makakagi na ándà ágkailanganán katô paa. 22 Asal tô kabánnalan,
agad tô mga bahin tun ta lawa na ágpanámdámmán ta na malómét, tô gó tô
ágkailanganán. 23 Tô mga bahin tun ta lawa na ágpanámdámmán ta na ánnà tuu
madigár, tô gó tô ágdóppónan ta. Asta tô mga bahin tun ta lawa na dì mému
ágkitanán, tô gó tô tambunan ka umpak. 24 Asal tô mga bahin tun ta lawa na
mému kitanán, mému ka dì ágtambunan. Igtagù ka Manama tô langun bahin
tun ta lawa ta, asta ágdóppónan ta tô mga bahin na dì mému ágkitanán. 25 Tô gó
tô igimu ka Manama ébô dì ágpasuwayé tô mga bahin tun ta lawa. Kakalyag
din na patabangé tô langun. 26 Atin ka ágkasakitan tô sábbad bahin, ágriyu tô
langun ka duma mga bahin. Atin ka ágdurungán tô sábbad bahin, ágkadayawan
tô langun ka duma mga bahin.

27 Ni gó tô kóbadan kani panunggiringan ku. Tô langun ta na ágpampamaké,
sikita tô lawa na igtigatun i Cristo, asta tô tagsábbad-sábbad áknita tô mga
bahin tun ta lawa din. 28 Tô tagsábbad-sábbad áknita na mga ágpampamaké
tô igbággayan katô Manama ka gasa para katô palumun din. Una tô mga

* **12:10** 12:10 Kagi na igbággé ka Manama tun kandan, ó propesiya.

apostoles. Ikaduwa tô mga taraulit ka kagi na ágbággén ka Manama. Ikatállu tô mga taratinurù. Ágtalundug tô mga taraimu ka mga kasalábbuan, tô mga igbággayan ka katulusan ébô makólì katô mga ágkabógókan, tô mga taratabang, tô mga tarapangulu, asta tô ágkagi ka ássa-ássa kinagiyan na ándà dan pa kasóddóri. 29 Isóddóran yu gó na ánnà apostoles tô langun ta. Ánnà mga taraulit ó mga taratinurù tô langun ta. Ánnà taraimu katô mga kasalábbuan tô langun ta. 30 Ándà bággéyi tô langun ta ka gasa ébô makólì ki katô mga ágkabógókan. Dì pakakagi tô langun ta katô ássa-ássa kinagiyan na ándà ta kasóddóri. Asta dì pakóbad tô langun ta katô kinagiyan na ándà ta pa kasóddóri. 31 Asal ággár-ággár kó ébô matanggap yu tikud tun ta Manama tô mga gasa na ágkailanganán yu. Asal tinuruán kud ákniyu tô tuu pa madigár.

13

Tô ginawa

1 Agad makakagiya katô ássa-ássa mga kinagiyan ka manubù asta kinagiyan ka mga panaligan, asal ka ándà ginawa ku tun ta mga unawa ku, ándà maminág kanak su iringnga na dagingán ka agung na pakabingál. 2 Agad makólitta katô kagi tikud tun ta Manama, agad duwán igpasóddór ka Manama kanak na ándà din pasóddóri tun ta duma manubù, agad isóddóran ku tô langun kabánnalan, agad makapalinna katô pabungan ukit ka dakál kasarig ku ka Manama, asal ka ándà ginawa ku tun ta mga unawa ku, ándà gó palang ágpulusán kanak. 3 Agad bággén ku tô langun kaduwánnan ku tun ta mga unawa ku, agad mému kanak ka góbbón ni lawa ku, asal ka ándà ginawa ku tun ta duma mga manubù, ándà gó ágpulusán kanak.

4 Ni gó tô áglumun ka manubù na ágginawa. Mallayat é ginawa din, asta madigár tô áglumun din tun ta mga unawa din. Dì gingà asta dì ágpadadurung. 5 Tô ágginawa dì ágpallayat-layat. Dì ágtuman katô kandin dád kakalyag. Dì sékót ágkasókó. Dì inalayun ágsampát katô salà ka duma mga manubù. 6 Tô ágginawa dì ágkadayawan tingód katô madat mga linumuwan ka mga manubù, asal ágkadayawan tingód katô ágtuman ka kabánnalan. 7 Tô ágginawa inalayun ágtiis katô langun, inalayun ágbánnal katô madigár, giman katô madigár, asta inalayun mallayat é ginawa din agad ándin tô dumunggù kandin.

8 Tô ginawa ándà gó ágtamanán. Asal duwán ágtamanán katô gasa ka kólit-ólit ka kagi na igbággé ka Manama tun ta mga manubù.* Duwán ágtamanán katô gasa ka kakagi katô ássa-ássa mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri, asta duwán ágtamanán katô gasa ka kakatigan ta áknganni. 9 Su kulang pa tô kakatigan ta asta kulang pa tô kólit-ólit ta katô kagi na igbággé ka Manama áknita. 10 Asal ka dumunggù dán tô álló na mapángnga tô langun, mandà dán ni mga gasa na kulang.

11 Tô délákka pa, iring gó na batà tô kakagi ku, tô kakalyag ku, asta tô panámdám ku. Asal su igdakál ad, igtananan kud tô ágkémun ka batà. 12 Áknganni tô isóddóran ta iring na bónnóng na kitanán tun ta pangalungan na dì tuu matayyó. Asal dumunggù tô álló na matayyó tô kakita ta ki Jesu-Cristo. Áknganni délák dád tô isóddóran ku tingód katô Manama, asal duwán dumunggù álló na nángngà gó tô isóddóran ku, iring katô isóddóran katô Manama kanak.

13 Purisu duwán tállu na dì gó mandà ka ándà ágtamanán: tô kasarig, tô pagiman, asta tô ginawa. Asal tô ginawa tô tuu ágkailanganán.

---

* **13:8** 13:8 Kagi na igbággé ka Manama tun ta mga manubù, ó propesiya.

14

Kakagi katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri

1 Purisu ággár-ággár kó gó ébô makatuman kó guminawa. Asal ággár-ággár
kó ébô kabággayan kó katô Ugis Espiritu ka mga gasa din. Ággár-ággárri yu gó
na kabággayan kó ka gasa katô kólit-ólit ka kagi na bággén ka Manama ákniyu.
2 Atin ka kumagi tô manubù katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, ánnà
duma mga manubù tô tóngkóán din, su dì dan pakagpát katô mga kagi din,
asal Manama dád tô ágtóngkóán din. Ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu
ágkagin din tô tingód katô mga ándà kasóddóri ka duma manubù. 3 Asal ka
mulit-ulit tô manubù katô kagi na bággén ka Manama kandin, tóngkóán din
tô duma mga ágpampamaké ébô tuu dan kumasarig, ébô katabangan dan, asta
ébô mórór dan. 4 Atin ka kumagi tô manubù katô kinagiyan na ándà din pa
kasóddóri, kumasarig dád tô kandin sarili, asal ka mulit-ulit tô manubù ka
kagi na bággén ka Manama kandin, kumasarig tô langun ágpampamaké na
ágpalimudé. 5 Kakalyag ku pád na makakagi tô langun yu katô kinagiyan na
ándà pa kasóddóri, asal tuu pa tô kakalyag ku na makólit-ólit kó katô kagi na
bággén ka Manama ákniyu. Su tô kólit-ólit katô kagi na bággén ka Manama tuu
ágkailanganán ka tandingán katô kakagi katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri.
Asal ka duwán makóbad katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri, magunawa
tô kólit-ólit ka kagi na bággén ka Manama asta tô kakagi katô kinagiyan na
ándà pa kasóddóri ébô kumasarig tô kapamaké katô langun ki Cristo ukit ka
kénagpát dan.

6 Na, mga kataladi, atin ka madunna tun ákniyu, asta kumagiya dád katô
kinagiyan na dì yu ágkagpáttan, ándà gó palang pulusán yu kanak. Kailangan
duwán kagin ku ákniyu na igpasóddór ka Manama kanak, ó tinuruán ku tô
kabánnalan, ó ulit-ulitán ku tô kagi na bággén ka Manama, ó duwán tinuruán
ku ákniyu. 7 Agad tô dagingán katô mga ágpadagingán na ándà kantayan, iring
na plawta ó alpa, atin ka dì madigár tô kédup ó kapadaging ka mga nota, dì
gó kasóddóran ka ándin tô tunada. 8 Agad idupán tô trumpeta ébô malimud
tô mga sundalo, atin ka dì madigár tô kédup, ándà gó makataganà para katô
gira. 9 Sikiyu pagsik, atin ka kumagi kó katô kinagiyan na dì ágkagpáttan, ándà
pulusán katô mga maminág ákniyu, su iring na áglayapán dád ka karamag tô
ágkagin yu. 10 Agad marapung gó tô ássa-ássa mga kinagiyan nit banuwa, asal
duwán kóbadan katô tagsábbad-sábbad kinagiyan. 11 Asal ka dì ku kagpáttan tô
kinagiyan ka manubù na tumóngkô kanak, asta dì din kagpáttan tô kinagiyan
ku, ándà pulusán ku kandin, asta ándà pulusán din kanak. 12 Sikiyu pagsik,
atin ka kakalyag yu na matanggap yu tô mga gasa na ágbággén katô Ugis
Espiritu, ággár-ággár kó ébô matanggap yu tô gasa na makatabang katô mga
ágpampamaké.

13 Purisu tô manubù na makakagi katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri
kailangan dumasal ébô bággayan sikandin ka gasa ébô móbad din tô ágkagin
din na dì ágkagpáttan. 14 Róggun dumasalla, atin ka gamitán ku tô kinagiyan
na ándà ku pa kasóddóri, agad dumasal tô kanak espiritu, tô kanak panámdám
dì makagpát. 15 Purisu ni gó tô lumun ku. Dumasalla asta kumanta a ukit
katô kanak espiritu, asta dumasalla asta kumanta a ukit pagsik katô kanak
panámdám. 16 Atin ka ágdurung ka katô Manama tun dád ta áknikó espiritu, tô
duma mga manubù na dì pakagpát dì makapil katô kadurung nu. Dì dan
makakagi na, “Amen,”* su ándà dan ikagpát katô kapasalamat nu tun ta

* **14:16** 14:16 Tô kóbadan katô kagi Amen, “Mólà pa ka matuman ni.”

Manama. 17 Agad tuu madigár tô kapasalamat nu tun ta Manama, asal ka
dì makagpát tô duma mga manubù, dì ka gó makatabang kandan.
18 Ágpasalamatta tun ta Manama su ándà duma manubù na makalampas
kanak na ágkagi katô mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri. 19 Asal atin ka
ágpalimudé tô mga ágpampamaké, madigár pa ka kagin ku tô kagpáttan dan ébô
katabangan dan. Agad ka lima dád mga kagi tô kagin ku na kagpáttan dan,
tuu pa madigár ka tandingán katô mga mararan kagi ku na dì dan kagpáttan.
20 Mga kataladi, yakó ágpanámdám iring na batà. Péring kó na batà na
ándà kinanuwan tingód katô madat linumuwan. Asal tun ta kagamit yu
katô ákniyu panámdám, pasunnad kód ka panámdám yu. 21 Mà katô kagi ka
Manama na igsulat,
“Agad kumagiya ukit katô mga manubù tikud tun ta ássa banuwa na ágkagi
ka ássa-ássa mga kinagiyan, asal ni mga manubù na igsalin ku dì gó
maminág kanak, mà katô Áglangngagán.”†
22 Purisu tô kakagi katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri ánnà pató para katô
mga ágpampamaké, asal pató para katô mga dì ágpamaké. Asal tô kólit-ólit katô
kagi na ágbággén ka Manama ánnà pató para katô mga dì ágpamaké, asal pató
para katô mga ágpampamaké.
23 Purisu atin ka ágpalimudé kó ébô mangadap, asta kumagi tô langun yu
katô mga kinagiyan na ándà yu pa kasóddóri, atin ka dumunggù tô mga ándà
gasa ó dì ágpamaké, makakagi dan gó na ágkangulág kó. 24 Asal atin ka mulit-
ulit kó katô kagi na ágbággén ka Manama ákniyu, ka dumunggù tô dì ágpamaké
ó ándà gasa, ukit katô langun na paminággán din makasóddór sikandin na
masalà-salà asta ruudan sikandin ka Manama. 25 Ukit katô kagi ka Manama,
pakitanán tô mga igállás din tun ta pusung din. Purisu lumingkóód sikandin
ébô mangadap katô Manama, asta kumagi sikandin na duwán gó Manama
diyan ákniyu.

Tô kapangadap

26 Na, mga kataladi, atin ka ágpalimudé kó ébô mangadap, ni gó tô nángngà
lumun yu. Duwán kumanta. Duwán tuminurù. Duwán mulit-ulit katô
kagi na ágbággén ka Manama. Duwán kumagi katô kinagiyan na ándà din
pa kasóddóri, asta duwán pénagpát katô kóbadan kani. Ni gó tô lumun yu
ébô kumasarig tô kapamaké katô langun yu. 27 Atin ka duwán kumagi
katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, mému dád ka duwa ó tállu dád tô
kumagi. Dì dan padángngané na kumagi, asal tagsábbad-sábbad dan gó, asta
kailangan duwán makóbad katô igkagi dan. 28 Asal ka ándà gó makóbad,
kailangan tumagnáp dan asta kumagi dan dád gó tun ta kandan sarili, asta
tun ta Manama. 29 Atin ka duwán tun ákniyu na katig mulit-ulit katô kagi na
ágbággén ka Manama, mému ka kumagi tô duwa ó tállu dan, asta tô mga duma
kailangan maminág katô kagin dan ébô kasóddóran ka bánnal tô ágkagin dan.
30 Atin ka duwán igunsad na tumanggap katô kagi na ágbággén ka Manama,
kailangan tumagnáp tô una igkagi ébô makakagi tô duma manubù. 31 Mému
kó langun makólit-ólit katô kagi na ágbággén ka Manama asal kailangan
pasábbadé kó ébô makakatig tô langun yu asta kumabákkár tô kapamaké
katô langun yu. 32 Tô gulit-ulit katô kagi na ágbággén ka Manama mému
makapáttud katô kandin kakagi, 33 su kakalyag ka Manama na ándà samuk
tun ta mga áglumun ta, asal kakalyag din na duwán kasunayan.
Na, tingód katô mga gabayi, ni gó tô áglumun katô mga ágpampamaké na
ágpangadap ka Manama tun ta langun banuwa. 34 Atin ka ágpalimudé kó,

† **14:21** 14:21 Isaias 28:11-12.

kailangan tumagnáp asta maminág tô mga gabayi, su dì mému tun ta ágkémun ta ka kumagi dan. Dì mému ka mangulu tô mga gabayi tun ta mga gamama, su duwán sugù na igsulat tingód kanan tun ta mga sugù i Moises. 35 Atin ka duwán insà katô mga gabayi, madigár ka minsà dan katô kandan duma tun ta balé, su dì nángngà ka kumagi tô bayi tun ta kapalimudé katô mga ágpampamaké.
36 Yakó géllé kani igtinurù ku, su ánnà gó sikiyu tô igtikudan katô kagi ka Manama! Ánnà dád gó sikiyu tô igbággayan ka kabánnalan! 37 Atin ka duwán tun ákniyu na ágpanámdám na gulit-ulit sikandin katô kagi na ágbággén ka Manama, asta igbággayan sikandin ka gasa tikud tun ta Ugis Espiritu, kasóddóran din na mga sugù gó katô Áglangngagán ni igsulat ku ákniyu. 38 Atin ka duwán méllé kani igsulat ku, élléyi yu sikandin.
39 Purisu mga kataladi ku, ággár-ággár kó na mulit-ulit katô kagi na ágbággén ka Manama, asal yakó yu ágsapadi tô kakagi katô mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri. 40 Kailangan nángngà tô langun ka áglumun yu asta ándà samuk.

15

Tingód katô kantayan puman i Cristo

1 Na, mga kataladi ku, kakalyag ku na panámdámmán yu tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ku ákniyu. Tô gó tô igtanggap yu asta ágsarigan yu sippang áknganni. 2 Ukit kani Madigár Gulitán, matábbus kó ka inalayun kó mánnal. Asal ka dì kó manayun na mánnal, ándà pulusán katô kapamaké yu.
3 Igtinurù ku ákniyu tô igtinurù pagsik kanak, asta ni gó tô tuu ágkailanganán. Inaté si Cristo ébô matábbus ki tikud tun ta salà ta, iring katô taganà igsulat tun ta kagi ka Manama.* 4 Iglábbáng tô lawa din, asta inanté puman sikandin tun ta ikatállu álló, iring katô taganà igsulat tun ta kagi ka Manama. 5 Igpakita sikandin una ki Pedro, asta igpakita pagsik tun ta sapulù duwa (12) mga apostoles. 6 Igpakita pagsik sikandin tun ta sobra ka lima gatus (500) mga kataladi na igpalimudé. Tô karapungan dan manté pa, asal tô mga duma inaté dán. 7 Na, igpakita sikandin ki Santiago asta tun ta langun apostoles.
8 Sakán pagsik tô igpakitaan din tun ta katapuriyan, agad inéringnga na batà na ánnà pa nángngà pamasusun. 9 Sakán tô tuu mabbabà é kamanubuan ka tandingán katô langun apostoles. Dì pád nángngà ka tawaránna na apostoles, su dángngan igirrayatan ku tô mga ágpamaké ka Manama. 10 Asal ukit katô kédu ka Manama kanak, igimuwa ikandin na apostoles. Madigár su duwán ágpulusán katô kédu ka Manama kanak, su tuuwa pa igággár-ággár ka tandingán katô langun ka duma mga apostoles. Asal tô iglumu ku ánnà ukit katô kanak bákkár, asal ukit katô tabang ka Manama na igbággé din kanak. 11 Purisu agad sakán ó tô duma mga apostoles tô mulit-ulit, magunawa tô Madigár Gulitán na inalayun gulit-ulitán katô langun dé, asta tô gó tô igbánnal yu.

Manté puman tô mga ágpampamaké

12 Na, su igulit-ulit dé ákniyu na inanté puman si Cristo, dì gó mému ka duwán tun ákniyu na kumagi na dì manté puman tô mga inaté! 13 Atin ka ándà palang kantayan puman, ándà gó kanté puman si Cristo. 14 Atin ka ándà kanté puman si Cristo, ándà ágpulusán katô kólit-ólit dé, asta ándà ágpulusán katô kapamaké yu. 15 Tuu pa madat, su bulaló tô igulit dé tingód katô iglumu ka Manama, su igkagi ké na iganté din puman si Cristo. Atin ka dì manté

* **15:3** 15:3 Ahaán tô Isaias 53:5-12.

puman tô mga inaté, ánnà bánnal tô igulit-ulit dé. 16 Atin ka dì manté puman
tô mga inaté, ándà gó kanté puman si Cristo. 17 Atin ka ándà kanté puman si
Cristo, ándà ágpulusán katô kapamaké yu, asta ándà pa kapasinsiyayi tô mga
salà yu. 18 Atin ka ándà kanté puman si Cristo, tô mga igpamaké ki Cristo na
inaté dán, igdungguan dan dán ka supak ka Manama. 19 Atin ka sippang dád
tun ta kamatayan ta duwán gimanan ta ukit katô kapamaké ta ki Cristo, sikita
gó tô tuu makédu-édu ka tandingán katô langun manubù.
20 Asal tô kabánnalan, inanté gó puman si Cristo, asta sikandin gó tô
ágpasóddór na antén puman ka Manama tô mga inaté. 21 Ágkamaté gó tô mga
manubù ukit katô madat na iglumu katô sábbad manubù. Asal ukit pagsik
katô madigár na iglumu katô ássa manubù, manté gó puman tô mga manubù.
22 Ágkamaté tô langun manubù su sikita tô mga kógpuwan i Adan. Iring pagsik
kanan, antén puman tô langun ta na ágpamaké ukit katô kapasábbad ta tun ki
Cristo. 23 Tô langun antén puman ka Manama tun ta timpo na taganà igsalin
din. Si Cristo tô una gó inanté puman. Ka lumónód si Cristo, manté puman tô
mga sakup i Cristo. 24 Ka matuman ni, dumunggù pa tô katapuriyan. Talun
pa i Cristo tô langun ágpangulu, agad mga manubù ó agad mga madat espiritu,
asta bággén din tô pagpangulu din tun ta Ámmà na Manama. 25 Kailangan
mangulu pa si Cristo sippang ka talun din tô langun gusig kandin asta mánnal
dan kandin. 26 Tô katapuriyan ka mga usig na iwaán asta andaán din, tô gó
kamatayan. 27 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Igpasakup gó ka Manama tô langun tun ta pagpangulu i Cristo.”†

Na, ukit kani kagi “langun,” isóddóran ta na tô Manama ándà gó kasakup tun
ta mga panguluwan i Cristo, su Manama gó tô igpapangulu ki Cristo tun ta
langun-langun. 28 Ka matuman na masakup tô langun tun ta pagpangulu
din, pasakup pagsik tô Batà ka Manama tun ta pagpangulu katô Manama
na igbággé katô langun tun kandin. Purisu mangulu gó tô Manama tun ta
langun-langun.
29 Na, ándin tô gugtunán katô mga manubù na ágpabunyag para katô mga
inaté? Su atin ka dì manté puman tô mga inaté, ándà ágpulusán katô
kapabunyag para katô mga inaté. 30 Atin ka ándà kantayan, ándà ágpulusán
dé agad inalayun ké ágdungguan katô mga pakamaté áknami. 31 Mga kataladi,
bánnal na ágpadadurungán ku ákniyu tô tingód katô kapasábbad ta tun ki
Jesu-Cristo na Áglangngagán ta, asta bánnal gó na kada álló ágtubangán ku tô
kamatayan tingód katô kapamaké ku kandin! 32 Ihirapanna gó tun ta Efeso,
su tô mga manubù na gusig kanak, iring dan na magani mga mannanap
ka kabánnássan. Purisu atin ka dì manté puman tô mga inaté, ándà palang
ágpulusán ku tingód katô katiis ku kani mga kahirapan. Atin ka dì manté
puman tô mga inaté, madigár pa ka tumanán tad baling ni ágkagin,

“Mému ka tumanán ta dád tô kakalyag ta na inalayun ki dád kuman asta
minám, su masig kid maté.”‡

33 Asal yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Bánnal gó ni ágkagin, “Tô madat
mga rarak yu makadadat katô madigár ágkémun yu.” 34 Piyai yu tô panámdám
yu, asta sódô kó áglumu ka salà. Kailangan kayyaan kó su duwán tun ákniyu
na ándà ikasóddór katô Manama.

Tô lawa na antén puman ka Manama

35 Duwán tun ákniyu na iginsà ka pamánnun ka Manama tô kanté din
puman katô mga inaté, asta ándin é bónnóng katô lawa dan. 36 Ágkatuluan gó

† **15:27** 15:27 Salmo 8:6. ‡ **15:32** 15:32 Isaias 22:13.

tô manubù na iginsà! Panámdám yu tô bánnì na ágpamulan. Ka dì pa tumubù
tô bánnì, iring na maté asta lábbángngán. 37 Tô bánnì na ágpamulan yu, agad
trigo ó mga duma klasi, atin ka tumubù dán, ánnà magunawa tô bónnóng.
38 Manama tô ágsalin ka ándin tô lawa ka pamulanán na tumubù. Tô tagsábbad-
sábbad klasi ka bánnì duwán sarili lawa ka tumubù.
39 Ánnà magunawa tô langun lawa na igimu ka Manama, su duwán lawa
katô mga manubù, duwán lawa katô mga mannanap, duwán lawa katô mga
manuk ta kayun, asta duwán lawa katô mga sáddà. 40 Ássa-ássa tô lawa katô
mga ágkasállággan tun ta langit, asta ássa-ássa tô mga lawa na ágkitanán ta nit
banuwa. Asal ánnà magunawa tô séllaán katô ágkasállággan ta tun ta langit
asta tô séllaán katô mga lawa na ágkitanán ta nit banuwa. 41 Duwán séllaán
katô álló, asta duwán séllaán katô bulan. Duwán séllaán katô mga karani, asta
ánnà gó magunawa tô séllaán katô langun karani.
42 Iring kanan tô imun katô Manama ka antén din puman tô mga lawa katô
inaté manubù. Ni lawa ta ni ágkamaté asta ágkaróddóg. Asal tô lawa na antén
puman ka Manama dì gó maté ka ándà ágtamanán. 43 Atin ka lábbángngán ni
lawa ta, malómét asta dì madigár ágsállággán, asal ka antén ki puman, tô lawa
ta masarig gó asta tuu madigár. 44 Tô lawa na lábbángngán, tô gó tô lawa ta nit
banuwa, asal tô lawa ta na antén puman ka Manama, tô gó tô mantu lawa ta
para tun ta langit.
Su duwán gó lawa ta nit banuwa, duwán pagsik lawa ta tun ta langit. 45 Su
mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô una manubù na si Adan tô duwán dán kantayan.”§
Asal si Cristo na ágtawarán na “tapuri na Adan,” sikandin gó tô ágbággé ka
mantu kantayan. 46 Ánnà ikóna tô mantu lawa tun ta langit, asal ikóna tô lawa
ta nit banuwa, asta bullasan ni katô mantu lawa ta tun ta langit. 47 Tikud tun
ta tanà tô una manubù na si Adan, su igimu ka Manama tô lawa din tikud
tun ta tanà. Asal tikud tun ta langit tô “ikaduwa Adan” na si Cristo. 48 Tô mga
lawa ta nit bówwó ka tanà iring gó na lawa katô una manubù na igimu tikud
tun ta tanà. Asal sikita na mga ágpampamaké, tô mga lawa na bággén áknita
tun ta langit iring gó na lawa i Cristo na igtikud tun ta langit. 49 Agad igimu
ni lawa ta iring katô lawa i Adan na igtikud tun ta tanà, dumunggù gó tô álló
na tô lawa ta méring pagsik ki Cristo na igtikud tun ta langit.
50 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kagpáttan yu ni. Ni mga lawa ta
áknganni dì gó masakup tun ta langit. Tô ágkamaté asta ágkaróddóg dì gó
makapanayun ka ándà ágtamanán.
51 Paminág kó! su pasóddórán kud ákniyu tô kabánnalan na ándà pa pasóddóri
ka Manama asal igpasóddór din dán kanak. Dì maté tô langun ta, asal kabul-
lasan tô lawa katô langun ta. 52 Matuman ni iring dád na sábbad kaparák-
parák ka mata. Atin ka pédupán tô trumpeta ka Manama ébô pasóddór na
igdunggù dán tô katapuriyan álló, antén puman ka Manama tô mga inaté.
Bullasan gó ni lawa ta asta dì kid gó maté ka ándà ágtamanán. 53 Su ni lawa
ta na maróddóg asta maté kailangan bullasan katô lawa na dì dán maróddóg
asta dì dán maté. 54 Purisu ni lawa ta na ágkaróddóg kabullasan gó katô dì
ágkaróddóg, asta ni lawa ta na maté kabullasan gó katô dì maté. Ka matuman
dán ni, matuman tô igtandô ka Manama na igsulat,
“Andaán ka Manama tô kamatayan su talun din tô langun-langun!”*
55 “Matalu gó tô kamatayan, asta dì gó makadadat.”†

§ **15:45** 15:45 Genesis 2:7. * **15:54** 15:54 Isaias 25:8. † **15:55** 15:55 Hoseas 13:14.

56 Ágkadungguan ki ka kamatayan su ikasalà ki, asta ikasalà ki su ándà ki
ikatuman katô mga sugù i Moises. 57 Asal pasalamat ki katô Manama, su ukit
katô iglumu katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, duwán dán kapanaluwan
ta kani langun.
58 Purisu mga kataladi ku na ágginawaan ku, pasarig kó. Yakó ágkapid tikud
tun ta kabánnalan. Pabákkár kó ágtuman katô ágpalumun ka Áglangngagán
ákniyu, su isóddóran yu na duwán gó ágpulusán yu tingód katô áglumun yu para
katô Áglangngagán.

16

Igtabang dan katô mga ágpampamaké tun ta Judea

1 Na, tingód katô tabang yu katô mga ágpampamaké tun ta Judea, kailangan
lumun yu pagsik tô igpalumu ku tun ta mga ágpampamaké tun ta Galacia.
2 Kada Linggo, taguán katô tagsábbad-sábbad ákniyu tô bahin ka sweldo yu ébô
duwán bággén yu. Limud yu ni ébô ka dumunggù a diyan ákniyu mataganà
dán tô tabang yu. 3 Salin yu tô mga manubù na mid katô tabang yu tun
ta Jerusalem. Atin ka madunna tun ákniyu, pasadunán ku sikandan tun ta
Jerusalem ébô piddán dan tô tabang yu asta tô sulat yu na bánnal ágkasarigan
dan. 4 Atin ka kailangan madunna pagsik tun ta Jerusalem, mákkás dan
kanak.

Plano i Pablo

5 Tô plano ku, mukitta tun ta Macedonia, asta tikud dutun mallussa
diyan ákniyu. 6 Iring gó na madugéya diyan ákniyu, su móddô a basì róggun
na magánnó tô timpo. Atin ka matuman, katabanganna ikiyu katô mga
ágkailanganán ku ka manayunna tun ta sadunan ku. 7 Diya malyag ka dógówa
dád diyan ákniyu, su kakalyag ku na madugéya pa diyan ákniyu, ka mému tun
ta Áglangngagán.
8 Asal móddô a pa kannun ta Efeso sippang katô álló ka Pentecostes.
9 Marapung pa tô maminág pád katô ágtinuruán ku, asta panámdám ku na
marapung pa tô mamaké, agad marapung tô mga géllé.
10 Ka dumunggù si Timoteo diyan ákniyu, dóppóni yu sikandin ébô dì
ágkamáddangan, su sikandin tô ágsuguánnán katô Áglangngagán, iring kanak.
11 Yakó géllé ágtanggap kandin. Ka panó sikandin tikud diyan ákniyu, tabangi
yu sikandin tingód katô mga ágkailanganán din ébô masuné tô ginawa din ka
lumónód dini kanak. Angatan ku sikandin asta tô duma mga kataladi.
12 Na, tingód katô kataladi ta na si Apolos, igpédu-éduwa gó kandin ébô
madun tun ákniyu na mákkás katô duma mga ágpampamaké, asal dì pa kun
sikandin makasadun áknganni. Madun gó sikandin ka duwán dán madigár
timpo.

Katapuriyan mga panalan

13 Na, banté kó. Pasarig kó katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo. Yakó ágmataló,
asal pabákkár kó. 14 Agad ándin tô áglumun yu, lumu yu na duwán dakál
ginawa.
15 Isóddóran yu na si Estefanas asta tô pamilya din tô una igpamaké diyan
ta ákniyu probinsya ka Grecia. Malóggód dan ágtabang katô mga sakup ka
Manama. Na, mga kataladi, ágpédu-éduwa ákniyu. 16 Pasakup kó gó tun ta
mga manubù iring kandan asta tun ta langun katô duma mga manubù na
ágtabang.
17 Idayawanna gó su igdunggù dán si Estefanas, si Fortunato, asta si Acaico,
su agad ándà kó dini, asal sikandan tô bullas ákniyu, 18 su igórór dan kanak

iring katô kórór dan ákniyu. Kailangan pabantugán ta tô mga manubù iring kandan.

19 Ágpangumusta ákniyu tô mga ágpampamaké nit probinsya ka Asia. Si Aquilas, si Priscila, asta tô mga ágpampamaké na ágpalimudé tun ta balé dan, ágpangumusta dan ákniyu su igpasábbadé tô langun yu na igpamaké katô Áglangngagán. 20 Ágpangumusta ákniyu tô langun kataladi ta dini.

Papangumustaé kó langun na ágpampamaké ágtákkássan katô kapaginawaé yu.

21 Na, sakán si Pablo tô igsulat kani. Kumusta kó langun.

22 Supakan gó tô langun na ándà ginawa tun ta Áglangngagán.

Áglangngagán dé, lónód kad!

23 Mólà pa ka tô Áglangngagán na si Jesus kéduwan ákniyu. 24 Ágginawaan ku tô langun yu na ágpamaké ki Jesu-Cristo. Matuman ni.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Corinto

Una Basan

Ni gó tô ikaduwa sulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Corinto. Tô igsulat din ni, igpriso sikandin tun ta Macedonia. Mga sábbad ámmé tô iglabé tikud tun ta una kasulat din kandan.

Igsulat i Pablo tô una sulat din tun ta mga taga Corinto su agad duwán sábbad manubù tun kandan na iglumu ka madat, asal ándà sapadi katô duma mga ágpampamaké. Igsulat din na kailangan disiplinan dan tô iglumu ka madat. Pángnga ka kapapid din katô sulat, itanaan sikandin su ándà sóddór din ka igtuman dan tô igsulat din kandan ó agó isókó dan. Purisu igpasadun din si Tito tun ta Corinto ébô kasóddóran din ka ándin tô itamanan. Tô igulì si Tito, igulit din ki Pablo na igtuman dan tô igsulat din. Asal duwán pagsik igbuyas kandin, su igkagi dan na ánnà sikandin ágsuguánnán i Jesu-Cristo.

Purisu igsulat puman si Pablo tun kandan, asta ni gó tô igsulat din. Nit sulat, iggamit din tô kagi “sikami” asta tô kagi “sikiyu.” Tô kagi “sikiyu,” tô gó tô mga taga Corinto na igsulatan din. Tô kagi “sikami,” tô gó si Pablo, si Timoteo, asta si Tito na mga kadumaan i Pablo.

Igsulat si Pablo tingód katô mga inókitan din ébô kasóddóran dan na ágsuguánnán i Jesu-Cristo sikandin. Igsulat din tingód katô katiis din katô mga kérrayat asta katô mga kahirapan ébô tumanán din tô kakalyag ka Manama. Igsulat din na dakál gó tô ginawa din katô mga ágpampamaké tun ta Corinto. Duwán pagsik duma mga kabánnalan na igtinurù din kandan ukit kani sulat din.

Si Tito asta tô mga kadumaan din tô igpid kani sulat i Pablo tun ta Corinto.

1 Sakán si Pablo na inému apostoles i Jesu-Cristo tingód katô kakalyag ka
Manama. Sakán asta tô kataladi ta na si Timoteo ágpangumusta ákniyu na mga
2 ágpamaké katô Manama tun ta lunsud ka Corinto asta katô langun ka duma
mga sakup ka Manama tun ta kaluwagan ka probinsya ka Grecia.* Mólà pa
ka matanggap yu tô tabang asta tô kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà
ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

3 Durungán ta gó tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo. Sikandin tô Ámmà na médu-édu áknita, asta tô ágtikudan ka langun
4 ka kabákkárran. Agad ándin tô kahirapan dé, ágpabákkárrán ké ka Manama
ébô ukit katô kapabákkár din áknami, makapabákkár ké pagsik katô duma
5 mga ágkahirapan. Su agad marapung tô karasayan dé su igpasábbad ki
tun ki Cristo, asal ukit kandin marapung gó pagsik tô mga kabákkárran na
6 tanggapán dé. Atin ka ágkahirapan ké, matuman kó pabákkárrán ka Manama
asta tábbusán kó. Ukit katô kapabákkár ka Manama áknami, pabákkárrán
kó ikandin ébô makatiis kó katô mga kahirapan na iring katô mga ágtiisán
7 dé. Purisu masarig tô gimanan dé para ákniyu, su isóddóran dé na atin ka
kahirapan kó iring áknami, pabákkárrán kó pagsik katô Manama iring áknami.

8 Na, mga kataladi, kakalyag dé na makasóddór kó tingód katô kahirapan na
inókitan dé tun ta probinsya ka Asia. Tuu gó dakál tô kahirapan na inókitan
dé, iring na dì kéd gó makatiis, asta kéman dé ka maté kéd. 9 Kéman dé ka

* **1:1** 1:1 Grecia, ó Acaya.

tô dán gó tô ágtamanán dé. Asal inému ni ébô dì ké sumarig katô áknami
sarili, asal ébô sumarig ké katô Manama na makanté puman katô mga inaté.
10 Igpaluwà ké gó ikandin tikud tun ta kadattan ka kamatayan, asta isóddóran
dé na paluwaán ké gó ikandin. Sikandin dád gó tô ágsarigan dé na manayun
paluwà áknami ébô manté ké pa. 11 Madigár ka tabangan ké ikiyu ukit katô
kadasal yu para áknami ébô marapung tô mga makapasalamat ka Manama
tingód katô mga tabang na matanggap dé tikud kandin ukit ka kadasal katô
marapung manubù.

Igpalin i Pablo tô plano din

12 Ni gó tô padadurungán dé su isóddóran dé na matullid asta bánnal tun
ta saruwan ka Manama tô langun ka áglumun dé. Ituman ni ánnà ukit katô
áknami kakatigan asal ukit katô ginawa ka Manama áknami. Matullid gó tô
ágkémun dé tun ta langun manubù, asta tuu pa gó tun ákniyu. 13-14 Igsulat
dé dád tô mabasa yu asta tô kagpáttan yu. Agad duwán pô gó na dì yu tuu
ágkagpáttan áknganni, asal kakalyag ku na dumunggù tô álló na kagpáttan yu
gó ébô ka dumunggù tô Áglangngagán na si Jesus, kadayawan kó tingód áknami,
iring katô dayó dé tingód ákniyu.
15 Na, su isóddóran ku na makagpát kó langun, kakalyag ku pád dángngan
na makaduwa a madun tun ákniyu ébô makatabangnga ákniyu. 16 Kakalyag
ku pád na máddingnga pa diyan ákniyu ka madunna tun ta Macedonia, asta
máddingnga puman diyan ákniyu ka lumónódda tikud tun ta Macedonia ébô
makatabang kó kanak ka madunna tun ta Judea. 17 Tô gó pád tô plano
ku. Asal su ándà a ikatuman, yakó ágpanámdám na dì ágkasarigan tô kagi
ku. Tô kanak plano, ánnà iring katô duma mga manubù nit banuwa na
ágkagi “Óó,” asal tô kannê kóbadan “Dì.” 18 Ágkasarigan tô Manama, asta
ágkasarigan tô igkagi dé ákniyu, su dì ké gó ágduwa-duwa. 19 Sikami si Silas asta
si Timoteo tô igulit-ulit ákniyu tingód katô Batà ka Manama na si Jesu-Cristo,
asta ágkasarigan tô kagi din, su dì gó sikandin ágduwa-duwa. 20 Ukit ki Cristo
ágkatuman tô langun tandô ka Manama. Purisu makakagi ké na ágkasarigan
gó tô Manama, asta ukit kani madurung sikandin. 21 Manama gó tô ágtabang
áknami asta ákniyu ébô masarig tô kapasábbad ta tun ki Cristo. Igsalin ki
ikandin 22 asta igpasóddór din na sikita tô kandin mga sakup ukit katô Ugis
Espiritu na igpóddô din tun ta pusung ta ébô kasóddóran ta na matuman tô
langun tandô din áknita.
23 Na, ikasóddór tô Manama na bánnal ni ágkagin ku. Ándà a sadun diyan
ákniyu tun ta Corinto su kakalyag ku na dì ku sikiyu supakan. 24 Dì ké
ágpirit ákniyu tingód katô kapamaké yu, su masarig gó. Asal kakalyag dé na
tumabang ké ákniyu ébô kadayawan kó.

2

1 Purisu kakalyag ku na atin ka kabággayan kó puman ka ranu, diyad baling
madun diyan ákniyu. 2 Su atin ka maranu kó ukit katô kasapad ku ka madat
linumuwan yu, iring na ándà dán gó palang makabággé ka dayó kanak!
3 Tô gó tô gunayan na iguna a igsulat ákniyu ébô tullidán yu tô linumuwan
yu. Purisu ka madunna diyan ákniyu, diya kabággayan ka ranu katô mga
makadayó pád kanak. Su isóddóran ku na atin ka kadayawanna tingód ákniyu,
kadayawan kó gó pagsik. 4 Tô igsulatta ákniyu dángngan, ándà dayó ku, su
iranuwa gó asta igsággówa. Ánnà kakalyag ku na kabággayan kó ka ranu, asal
kakalyag ku dád na kasóddóran yu na ágginawaan ku gó sikiyu.

Pasinsiyayi yu tô ikasalà

5 Na, tingód katô manubù diyan ákniyu na ikasalà dángngan, diya pasobra
katô kabánnalan ka kumagiya na ánnà dád sakán tô igbággayan din ka ranu
asal sikiyu pagsik langun. 6 Igpasábbadé tô karapungan yu na igruud kandin,
asal nángngà dán tô supak tingód katô iglumu din. 7 Purisu pasinsiyayi yud
sikandin asta pabákkár yu ébô dì mapid katô tuu ranu. 8 Purisu kakalyag
ku na pasóddór kó na duwán pa ginawa yu kandin. 9 Ni gó tô gunayan na
igsulatta ákniyu dángngan ébô kasóddóran ku ka ágkasarigan kó na tumuman
katô langun na igtalan ku ákniyu. 10 Atin ka pasinsiyaan yu tô ikasalà,
pasinsiyaan ku pagsik sikandin. Su agad ándin tô salà din, igpasinsiyaan kud
sikandin tun ta saruwan i Cristo ébô katabangan kó. 11 Nángngà ka masinsiya
ki kandin ébô dì ki mapid i Maibuyan, su isóddóran ta na madat gó tô mga
kapókit din.

Tô tana i Pablo tun ta Troas

12 Na, tô igdunggù a tun ta Troas ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán
tingód ki Cristo, igkita ku na tapé igtaganà katô Áglangngagán tô mga pusung
dan ébô maminág dan kanak. 13 Asal ándà a ikatónnók su ándà pa dunggù si
Tito na kataladi ku. Purisu igtananan ku tô mga ágpampamaké diyan ta Troas
asta igpanayunna tun ta Macedonia.

Pamammut i Cristo

14 Pasalamat ki katô Manama! Su tingód katô kapasakup dé ki Cristo,
Manama tô ágpid áknami tun ta kapanaluwan. Ukit áknami matalap tô
Madigár Gulitán tingód ki Cristo iring na pamammut na ágkangadággan tun
ta agad ánda banuwa. 15 Su tô ágtalapán dé tingód ki Cristo tô iring na
pamammut na ággóbbón tun ta saruwan ka Manama, asta ágkangadággan katô
mga ágpampamaké na ágtábbusán asta katô mga dì ágpamaké na ágdungguan
ka supak. 16 Tun ta mga dì ágpamaké, tô kabánnalan na ágtalapán dé iring
na mawù na makamaté. Asal tun ta mga ágpampamaké, tô kabánnalan na
ágtalapán dé iring na pamammut na makanté.

Atin ka dì ki tabangan ka Manama, ándà palang makému kani! 17 Ánnà
ké iring katô marapung manubù na ágpanalapì dád ukit katô kólit-ólit dan
katô kagi ka Manama. Asal su igpapid ké katô Manama asta igpasábbad ké
tun ki Cristo, bánnal tô kólit-ólit dé katô kagi ka Manama, su ágkasóddóran ka
Manama tô langun na ágtinuruán dé.

3

Mantu kapókit ka kapadani ta tun ta Manama

1 Yakó ágpanámdám na ágdurungán déd puman tô sarili dé. Ánnà ké iring
katô duma mga taratinurù na ágkailangan pa ka mga sulat na ágpasóddór
tingód kandan ébô tanggapán yu. Ánnà ké iring katô mga ágpamuyù ákniyu ka
sulat na ágpasóddór tingód kandan ébô tanggapán dan katô mga manubù tun
ta duma mga banuwa. 2 Ándà ké kailangan ka sulat na ágpasóddór, su sikiyu
gó tô ágpasóddór tingód áknami, su iring na sikiyu tô igsulat tun ta pusung dé
na ágkitanán asta ágkabasa katô langun. 3 Matayyó na sikiyu tô iring na sulat i
Cristo na igpapid ukit áknami. Ánnà tintà na pagsulat ó malumpipì mga batu
na ágsulatanan tô iggamit din, asal iring na igsulat din tun ta pusung ka mga
manubù ukit katô Ugis Espiritu ka manté Manama.

4 Isóddóran dé na bánnal ni su ágsarig ké katô Manama tingód katô iglumu
i Cristo. 5 Atin ka sikami dád, dì ké makému kani lumu ni, asal makému ké
su ágtabangan ké katô Manama. 6 Manama tô ágtabang áknami ébô makému ké
makólit-ólit tingód katô mantu kapókit na igimu din ébô tanggapán ki ikandin,

ánnà ukit katô mga sugù na igsulat, asal ukit katô Ugis Espiritu, su tô mga sugù ágsippang tun ta supak ka kamatayan, asal tô Ugis Espiritu ágbággé katô kantayan na ándà ágtamanán.
7 Tô igbággé ka Manama tô mga sugù na igsulat din tun ta mga batu na ágsulatanan, ikita tô séllaán ka Manama tun ta báttuk i Moises. Agad ágkatagitù ágkandà tô séllaán ka báttuk din, asal dì pakasállág tô mga rubbad i Israel su ágkasirang dan. Purisu agad ágséllà tô kabággé ka Manama katô mga sugù na ágsippang dád tun ta kamatayan, 8 asal tuu pa ágséllà tô kabággé ka Manama katô Ugis Espiritu tun ta mga manubù. 9 Agad ágséllà tô tapé kapókit na ágsippang dád tun ta supak, asal tuu pa gó ágséllà tô mantu kapókit na ágtanggapán ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din. 10 Tô kabánnalan, tô kaséllà ka mga sugù sayyan iring na ándà dán gó ka tandingán katô kaséllà kani mantu kapókit. 11 Su agad duwán kaséllà katô tapé kapókit na igbullasan dán, asal tuu pa gó ágséllà tô mantu kapókit na ágsippang tun ta ándà ágtamanán.
12 Purisu su tuu gó madigár ni gimanan dé, ándà máddang dé ka kólit-ólit dé katô kagi ka Manama. 13 Ánnà ké iring ki Moises na igtambun katô báttuk din ébô dì ágkitanán katô mga rubbad i Israel tô kandaan katô séllaán tun ta báttuk din. 14 Asal ándà ni kagpátti katô mga rubbad i Israel su itambunan tô panámdám dan. Agad sippang áknganni, atin ka ágbasan dan tô tapé kapókit, duwán gó iring na pagtambun tun ta panámdám dan ébô dì dan kagpáttan tô kabánnalan. Dì gó makangé tô pagtambun sippang ka mamaké dan dán ki Cristo. 15 Sippang gó áknganni atin ka ágbasa dan katô mga sugù na igsulat i Moises,* dì dan gó pakagpát su duwán ikatambun katô panámdám dan. 16 Asal atin ka mamaké tô manubù katô Áglangngagán,† makangé tô pagtambun. 17 Na, ni kagi na "Áglangngagán" na igsulat kannun, tô gó tô Ugis Espiritu. Atin ka duwán Ugis Espiritu katô Áglangngagán tun ta manubù, duwán dán kaluwaan din tikud tun ta katuman katô mga sugù.
18 Purisu su ándà dán ikatambun áknita, ágkitanán tô séllaán katô Áglangngagán tun ta báttuk ta. Su ágpamantun ki katô Ugis Espiritu katô Áglangngagán, tuu pa ágkitanán tô séllaán din dini áknita asta makéring ki kandin.

4

Tô dakál é lagà na igdalám tun ta kudán

1 Tingód katô kédu ka Manama, igsalin ké ikandin ébô mulit-ulit ké kani mantu kapókit na mému matábbus tô mga manubù. Purisu dì ké ágmalómét.
2 Igélléyan dé tô mga linumuwan na makayayyà asta gállássán. Dì ké áglimbung katô mga manubù, asta dì dé ágpalinán tô kagi ka Manama tingód ki Cristo. Isóddóran gó ka Manama na kabánnalan dád tô gulit-ulitán dé, asta isóddóran katô mga manubù na ágkasarigan ké. 3 Atin ka duwán dì pakagpát katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo na gulit-ulitán dé, tô gó tô manubù na ágdungguan ka supak. 4 Dì dan ágpamaké su tô panámdám dan igtambunan i Maibuyan na pangulu katô mga manubù nit banuwa. Igtambunan din ébô dì dan séllaan katô Madigár Gulitán. Dì dan pakagpát katô gulit-ulitán dé tingód ki Cristo na ágkakitaan ta gó katô Manama.
5 Dì ké gulit-ulit tingód katô sarili dé, asal gulit-ulit ké na si Jesu-Cristo tô Áglangngagán. Ágkagin dé dád na sikami tô mga ágsuguánnán din ébô tumanán

* **3:15** 3:15 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **3:16** 3:16 Ahaán tô Exodo 34:33-35.

dé tô kakalyag din na tumabang ákniyu. 6 Tô Manama na igkagi na, “Duwán
dán kappawaan tun ta kangittángngan,”* sikandin pagsik tô igpappawà kani
pusung ta ébô makagpát ki na ni gó tô kappawaan din na ágkitanán tun ta
bónnóng i Cristo.
7 Agad malómét é lawa dé iring na kudán na ándà lagà, asal igsarig ka
Manama dini áknami tô Madigár Gulitán na tuu dakál é lagà ébô kasóddóran
katô langun manubù na tô bánnal katulusan katô Madigár Gulitán ánnà tikud
dini áknami asal tikud tun ta Manama. 8 Agad marag ké ágkahirapan, asal dì ké
gó ágkadalangan. Agad ágkalibug ké, asal dì ké gó ágsódô. 9 Agad girrayatan
ké, asal dì ké ágtananan katô Manama. Agad ágmatayan ké, asal ágkanté ké
pô. 10 Inalayun ágdungguan ka kamatayan tô mga lawa dé iring katô kamaté i
Jesus ébô pakitanán tô kantayan i Jesus nit mga lawa dé. 11 Róggun manté ké
pa, inalayun dé ágbantéyan tô mga manubù na mimmaté pád áknami tingód
ka katuman dé katô kakalyag i Jesus. Ágtiis ké kani ébô ágkitanán tô kantayan
din ukit kani lawa dé na maté. 12 Purisu mému ki matayan ébô sikiyu tô
makatanggap katô kantayan na ándà ágtamanán.
13 Mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Igpamakéya katô Manama. Purisu
igulitta kani.”† Ni gó pagsik tô áglumun dé. Gulit-ulit ké su ágpamaké ké
katô Manama. 14 Su isóddóran dé na tô Manama na iganté puman katô
Áglangngagán na si Jesus manté pagsik áknami su igpasábbad ké tun ki Jesus,
asta Manama tô mid áknami duma ákniyu tun ta saruwan din. 15 Ikatiis ké katô
langun kani mga kahirapan ébô duwán ágpulusán yu. Atin ka kumarapung tô
mga manubù na tumanggap katô kédu ka Manama, kumarapung pagsik tô
mga pasalamat asta tô mga dumurung kandin.
16 Purisu dì ké ágsódô. Agad ágkatagitù dán ágmalómét ni mga lawa dé, asal tô
espiritu dé inalayun ágmabákkár álló-álló. 17 Tô mga kahirapan na ágriyun dé
áknganni dì mabággat asta dì manayun ka ándà ágtamanán. Asal ukit kani mga
kahirapan, tanggapán dé tô tuu pa madigár na ándà ágtamanán na igtaganà
ka Manama para áknami asta dì gó katáppángngan. 18 Dì dé ágpanámdámmán
tô mga kahirapan na ágkitanán áknganni, asal ágpanámdámmán dé tô gimanan
dé na ándà pa kitayi. Su tô mga kahirapan na ágkitanán dé dì ágpanayun, asal
tô mga kadigárran na dì ágkitanán ágpanayun ka ándà ágtamanán.

5

1 Isóddóran ta na iring na rákkó ni lawa ta na góddóan ta áknganni róggun
kannun ki pa ta banuwa. Asal ka maté ki asta tananan ta ni lawa ta, isóddóran
ta na duwán mantu lawa na óddóan ta tun ta langit sippang ka ándà ágtamanán.
Ni mantu lawa ta dì imun ka manubù asal imun ka Manama para áknita. 2 Su
agad ágkahirapan ki gó áknganni, asal gimanan ta tô mantu lawa na tanggapán
ta tun ta langit 3 ébô ka matanggap ta ni mantu lawa, inalayun duwán góddóan
ka gimukud ta. 4 Róggun góddô ki pa kani lawa ta nit banuwa, ágkahirapan
ki ánnà su kakalyag ta na maté kid, asal su kakalyag ta na bággayan ki katô
mantu lawa ta tun ta langit ébô ni lawa ta na ágkaróddóg kabullasan katô lawa
na dì gó maté sippang ka ándà ágtamanán. 5 Manama gó tô igtaganà áknita
ébô matanggap ta ni mantu lawa, asta sikandin tô igbággé katô Ugis Espiritu
áknita ébô kasóddóran ta na matuman gó na bággayan ki ikandin.
6 Purisu inalayun ágpasarigán tô pusung ta, agad isóddóran ta na róggun
igóddô ki pa nit banuwa, dì ki pa móddô tun ta Áglangngagán. 7 Agad ándin
tô áglumun ta, sumarig ki gó katô Manama, agad ándà ta pa kitayi. 8 Agad

* **4:6** 4:6 Genesis 1:3. † **4:13** 4:13 Salmo 116:10.

duwán pád kakalyag ta na tananan tad ni lawa ta asta móddô ki tun ta Áglangngagán, asal ágpabákkárrán gó ni pusung ta. 9 Purisu agad kannun ki pa ó tun ki kandin, asal kakalyag ta na kadayawan sikandin tingód áknita, 10 su kailangan tumubang ki langun tun ki Cristo ébô ruudan ki ikandin. Tô tagsábbad-sábbad áknita tumanggap katô ágpulusán tingód katô linumuwan ta nit banuwa, agad madigár ó madat.

Igpasábbad ki ka Manama tun kandin ukit ki Cristo

11 Na, su isóddóran dé na kailangan respetowan ta tô Áglangngagán na ágtubangán ta, gággár-ággár ké na mapid tô mga manubù ébô mamaké dan kandin. Isóddóran katô Manama tô áknami kamanubuan, asta kakalyag dé pagsik na kasóddóran yu ni. 12 Ándà dé puman durungi tô áknami sarili, asal kakalyag dé dád na bággayan kó katô gunayan ébô pabantugán ké ikiyu, asta ébô makataba kó katô mga manubù na ágpadadurung dád tingód katô kandan mga linumuwan na ágkitanán, asta ánnà matullid tô pusung dan tun ta saruwan ka Manama. 13 Atin ka panámdám yu na ágkangulág ké tingód katô kasulat ku kani, taban ku gó ni tun ta saruwan ka Manama. Atin ka nángngà tô áknami panámdám, katabangan kó. 14 Agad ándin tô áglumun dé, ágpiddán ké katô ginawa i Cristo. Su igbánnal ké na inaté si Cristo para katô langun manubù, igbánnal ké na inaté kid langun duma kandin.* 15 Inaté si Cristo para katô langun ébô tô mga manubù na ágtanggap katô mantu kantayan din, ánnà kandan sarili kakalyag tô tumanán dan, asal tumanán dan tô kakalyag i Cristo na inaté asta inanté puman para kandan.

16 Purisu áknganni diya sumállág katô duma mga manubù ukit katô panámdám dád ka mga manubù. Dángngan igsállágga ki Cristo ukit katô panámdám dád ka manubù, asal ipalin dán gó tô panámdám ku tingód kandin. 17 Purisu tô manubù na igpasakup ki Cristo, mantu dán sikandin. Tô ágkémun din áknganni ánnà dán iring katô tapé, su tô tapé ágkémun din ibullasan dán katô mantu ágkémun. 18 Tikud gó tun ta Manama tô mantu ágkémun ta. Sikandin tô igpasábbad áknita tun kandin ukit katô iglumu i Cristo, asta igpapid ké ikandin na mulit-ulit na mému dán pasábbad tô mga manubù tun kandin. 19 Ni gó tô gulit-ulitán dé na duwán kapókit na igimu ka Manama ukit ki Cristo ébô pasábbadán din tô mga manubù tun kandin asta pasinsiyaan din dán tô mga salà dan. Ni gó tô madigár gulitán na igbággé din áknami ébô talapán dé tun ta duma mga manubù.

20 Purisu igpapid ké ébô mulit-ulit ké para ki Cristo. Iring na ágkagi tô Manama ákniyu ukit áknami. Purisu gulit-ulit ké katô kagi i Cristo na ágpédu-édu ákniyu, “Pasábbad kód tun ta Manama.” 21 Agad ándà palang salà i Cristo, asal sikandin gó tô igpasupakan ka Manama tingód katô mga salà ta ébô ukit ki Cristo, tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.

6

1 Su sikami tô mga ágsuguánnán katô Manama, ágpédu-édu ké gó ákniyu na yakó ágpanámdám na ándà ágpulusán katô dakál ginawa ka Manama na igtanggap yu tikud tun kandin. 2 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô igdunggù dán tô nángngà timpo na igsalin ku, igpaminág ku gó sikuna.
Tô igdunggù dán tô nángngà álló na tábbusán ka, igtabangan ku gó sikuna.”*

* **5:14** 5:14 Inaté ki duma kandin su iring na inaté tô tapé ágkémun asta áglumun ta na dì madigár tun ta saruwan ka Manama, su atin ka maté tô manubù, dì dán áglumu katô tapé áglumun din. * **6:2** 6:2 Isaias 49:8.

Purisu paminág kó kanak! Ikataganà dán gó tô Manama tumabang ákniyu!
Ni gó tô nángngà timpo ébô tábbusán kó ka Manama!
3 Kakalyag dé na dì gó ágkasawé tô mga áglumun dé agó duwán manubù na dì
mamaké. 4 Asal su mga ágsuguánnán ké ka Manama, ágpakita ké na madigár gó
tô langun áglumun dé. Agad marapung tô mga kahirapan na inókitan dé, ágtiis
ké gó. 5 Ilagpás ké, ipriso ké, asta isamuk ké. Duwán timpo na tuu ké ibállé
asta ipuló ké tingód katô kalumu dé, asta ándà ágkakan dé. 6 Ágpasóddórán dé
na mga ágsuguánnán ké ka Manama su ándà salà na áglumun dé, igbággayan ké
ka kagpáttan, mallayat é ginawa dé, médu-édu ké, dini áknami tô Ugis Espiritu,
asta bánnal ké ágginawa katô mga unawa dé. 7 Kabánnalan dád tô gulit-ulitán
dé. Duwán katulusan ka Manama dini áknami. Tô katanggap ka Manama
áknami na nángngà tun ta saruwan din iring na laniban asta kalasag dé ébô
manalu ké katô mga usig dé. 8 Duwán ágpabantug áknami, duwán ágpayayyà
áknami, duwán ágkagi ka madat áknami, asal duwán ágdurung áknami. Duwán
ágkagi na bulalón ké, asal bánnal gó tô gulit-ulitán dé. 9 Agad duwán na dì
ágrespeto áknami, asal ágkilalan ké katô langun. Agad inalayun ké ágmatayan,
asal manté ké pô. Agad ágsupakan ké, asal ándà ké pa matayi. 10 Agad duwán
ranu katô pusung dé, asal inalayun duwán dayó dé. Agad ágkayù-ayuan ké,
asal marapung tô mga manubù na ágbággayan dé ka kadigárran tikud tun ta
Manama. Agad ándà palang kaduwánnan dé, asal ándà ké kakulangi.
11 Mga taga Corinto, ándà palang igbulun dé ákniyu, su dakál gó tô ginawa
dé ákniyu. 12 Atin ka duwán kassaan katô ginawa ta, ánnà su délák tô ginawa
dé ákniyu, asal sikiyu tô duwán délák ginawa áknami. 13 Igkagiya ákniyu iring
na kanak mga gabatà. Ginawayi ké iring katô kaginawa dé ákniyu.

Sikita tô templo na góddóan katô Manama

14 Yakó ágpasábbad tun ta mga dì ágpamaké, su dì mému ka ágpadumaé tô
manubù na igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din asta tô
masalà-salà! Dì ágpatákkássé tô kappawaan asta tô kangittángngan. 15 Dì
ágpanunugé si Cristo asta si Maibuyan. Purisu dì pagsik ágpasábbadé tô
ágpamaké asta tô dì ágpamaké. 16 Dì mému ka duwán mga ágmanaman tun ta
templo ka Manama. Tô langun ta na ágpampamaké, sikita gó tô templo na
góddóan ka manté Manama! Su igkagi tô Manama sayyan,

“Móddô a duma kani mga manubù,
asta dumuma a kandan.
Sakán tô Manama dan,
asta sikandan tô kanak mga manubù.”†
17 “Iwà kó tikud tun ta mga dì ágpamaké kanak.
Liliyi yu sikandan.
Yakó gilabut katô agad ándin maripà,
Asta tanggapán ku sikiyu, mà katô Áglangngagán.”‡
18 “Mémuwa na Ámmà yu,
asta mému kó na mga gabatà ku.
Tô gó tô igkagi katô Áglangngagán na matulus.”§

7

1 Sikiyu na mga ágginawaan dé, tô gó tô mga tandô ka Manama áknita.
Purisu kailangan palinis ki katô langun na ágparipà katô áknita panámdám
asta linumuwan. Kailangan ándà palang salà ta su ágrespeto kó katô Manama.

† **6:16** 6:16 Levitico 26:12; Ezequias 37:27. ‡ **6:17** 6:17 Isaias 52:11; Ezequias 20:34. § **6:18** 6:18 2 Samuel 7:14.

Tô dayó i Pablo

2 Na, ginawayi ké ikiyu. Ándà palang tun ákniyu na iglumuwan dé ka madat.
Ándà palang na igtadin dé. Ándà palang tun ákniyu na iglimbungan dé.
3 Ándà a kagi kani ébô ruudan ku sikiyu. Asal iring katô igkagi ku dángngan,
ágginawaan dé gó sikiyu, su agad manté ki ó maté ki, dì ki gó padiyaé. 4 Dakál tô
kasarig ku ákniyu, asta ágpadadurungán ku gó sikiyu. Igpabákkár kó gó kanak.
Agad ágkahirapan ké, asal tuuwa idayawan.
5 Tô igdunggù ké dini ta Macedonia, ándà ké gó paginawa, su marapung
tô mga kahirapan dé. Duwán mga duma na igapul áknami, asta duwán tana
katô pusung dé. 6 Asal ágpabákkár gó tô Manama katô mga ágkaranu, asta tô gó
tô igimu din para áknami ukit katô kadunggù i Tito dini áknami. 7 Idayawan
ké su igdunggù sikandin, asal idayawan ké pagsik su igulitan ké ikandin na
igpabákkár yu sikandin. Igulitanna ikandin na ágkabugaan kó kanak, ágkaranu
kó tingód katô inému, asta duwán kakalyag yu na dumapit kanak. Purisu
tuuwa gó ágkadayawan áknganni.
8 Agad ikaparanuwa ákniyu ukit katô sulat ku dángngan, asal ándà a rákkád
na igsulatta. Tun ta katigkané, bánnal na igrákkádda su isóddóran ku na iranu
kó agad dógó dád. 9 Ágkadayawanna ánnà su iranu kó, asal su ukit katô ranu
yu igrákkád kó asta ipalin tô ágkémun yu. Tô gó tô ranu na ágkadigárran ka
Manama. Purisu ándà kó kadatti ukit áknami. 10 Kakalyag ka Manama na
maranu tô manubù asta rumákkád tingód katô salà din ébô matábbus. Tô gó
tô nángngà ranu na ándà karákkáddan. Asal tô maranu na dì rumákkád ka
mga salà din, dungguan sikandin ka supak na ándà ágtamanán. 11 Panámdám
yu tô inému katô Manama ukit katô ranu yu. Duwán dán gó kakalyag yu na
pasóddór áknami na ipalin tô linumuwan yu. Isókó kó gó tingód katô manubù
na iglumu katô salà, asta imáddangan kó agó supakan kó! Kakalyag yu gó na
pasábbadé ki puman! Igsupakan yu gó tô iglumu ka salà, asta igpakita yu na
nángngà gó tô iglumu yu tingód kani!
12 Purisu tô igsulatta ákniyu dángngan, ánnà dád para katô iglumu ka madat
asta ánnà dád para katô iglumuwan ka madat, asal kakalyag ku na pakitanán
ka Manama ákniyu na dakál gó tô ginawa yu áknami. 13 Purisu igmabákkár ké
ukit ákniyu.
Tô igkita dé tô dayó i Tito, tuu ké pa igmabákkár su madigár tô katanggap
yu kandin. 14 Dángngan tô igulit ku ki Tito, igdurung ku sikiyu, asta ándà
a kayyai, su bánnal tô langun na igulit dé ákniyu, asta igpakita yu gó na
bánnal tô igulit dé ki Tito tingód ákniyu. 15 Áknganni atin ka ágkapanámdámman
i Tito tô tingód katô kabánnal yu katô igkagi din asta katô katanggap yu
kandin agad ágkamáddangan kó, ágkadugangan pa gó tô kaginawa din ákniyu.
16 Ágkadayawanna su ágkasarigan ku gó sikiyu.

8

Kapatabangé katô mga ágpampamaké

1 Na, mga kataladi, kakalyag ku na ulitán ku ákniyu ka ándin tô iglumu katô
Manama para katô mga ágpampamaké tun ta Macedonia ukit katô ginawa
din kandan. 2 Agad marapung tô kahirapan na igdunggù tun kandan asta
tuu dan ágkayù-ayuan, asal dakál gó tô igbággé dan tingód katô dayó dan.
3 Makólitta ákniyu na tô igbággé dan ánnà dád tô ágkagaga dan asal sobra pa
katô ágkagaga dan, su tô gó tô kandan kakalyag. 4 Igpédu-édu dan gó áknami ébô
mému dan pagsik makabággé katô tabang dan tun ta mga sakup ka Manama
na ágkahirapan tun ta Jerusalem. 5 Tuu madigár, su tô igbággé dan sobra

pa ka tandingán katô gimanan dé, su igbággé dan pa tô kandan sarili tun ta Áglangngagán asta tun áknami, su tô gó tô kakalyag ka Manama kandan.
6 Su dakál tô igbággé dan, igpédu-édu ké ki Tito na lumónód sikandin tun ákniyu ébô panayunán din tô igtigkanayan din asta tumanán yu tô kalimud katô tabang yu para katô mga ágkahirapan tun ta Jerusalem. 7 Sikiyu na mga taga Corinto tô tuu ágkabantug, su tuu kó ágsarig katô Manama, mapandé kó ágtinurù, marapung gó tô isóddóran yu, malóggód kó ágbánnal katô Manama, asta dakál tô ginawa yu áknami. Purisu kakalyag dé na pakitanán yu pagsik na ágkabantug kó gó tingód katô kabággé yu katô tuu dakál.
8 Agad malóggód tô mga duma ágbággé, ándà ku sikiyu piriti na mággé, asal ukit katô kabággé yu, kasóddóran na duwán gó bánnal ginawa yu. 9 Yakó yu ágkalingawi tô dakál ginawa katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Tô kóddô din tun ta langit, agad sikandin tô tigatun katô langun, asal su dakál tô ginawa din áknita, igtananan din tô langun asta igpamanubù sikandin ébô ukit katô katanan din katô langun, sikita tô makatanggap katô langun.
10 Na, ni gó tô kagin ku ákniyu. Madigár ka tumanán yu tô igtigkanayan yu tô iglabé ámmé. Sikiyu gó tô tagnà na igplano na tumabang, asta sikiyu pagsik tô tagnà na igbággé. 11 Dángngan malóggód kó ágbággé. Purisu panayun yud ni igtigkanayan yu sippang ka matuman. Madigár ka bággén yu tô ágkagaga yu. 12 Atin ka malóggód kó ágbággé, tanggapán katô Manama tô bággén yu, su dì kó ikandin piritán na mággé katô ándà tun ákniyu.
13 Ánnà kakalyag ku na kahirapan kó asta mému kaduwánnan tô mga bággayan yu, asal kakalyag ku na magunawa tô kóddô yu langun. 14 Áknganni madigár tô kóddô yu asta makatabang kó kandan. Atin ka duwán álló na madigár tô kandan kóddô asta sikiyu tô kahirapan, sikandan tô mému tumabang ákniyu. Ukit kani, patabangé kó ébô ándà palang kakulangan.
15 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô iglimud ka dakál, ándà kasobrayi,
asta tô iglimud ka délák, ándà kakulangi.”*

Si Tito asta mga kadumaan din

16 Ágpasalamatta tun ta Manama su sikandin tô igbággé ki Tito katô dakál ginawa ákniyu iring katô ginawa dé ákniyu. 17 Tô igpédu-édu ké ki Tito na lumónód sikandin tun ákniyu, ignunug sikandin, su duwán dán gó kakalyag din na madun diyan ákniyu. 18 Patákkássán dé kandin tô kataladi na ágdurungán katô langun ágpampamaké tun ta duma mga lunsud tingód katô kólit-ólit din katô Madigár Gulitán. 19 Sikandin gó tô igsalin katô langun ágpampamaké tun ta duma mga banuwa ébô mákkás áknami katô kapid dé kani tabang tun ta Jerusalem. Ukit kani lumun dé, madurung tô Áglangngagán asta makita na malóggód ké tumabang. 20 Atin ka patákkássé ké madun, ándà palang makabuyas áknami tingód katô kapid dé katô dakál tabang.
21 Kakalyag dé na matullid tô lumun dé tun ta saruwan ka Manama, asta tun pagsik ta mga manubù.
22 Duwán pô gó sábbad kataladi na patákkássán dé kandan. Ikapira dé kinnami ni manubù ni tun ta ássa-ássa kapókit, asta isóddóran dé na duwán gó kakalyag din na tumabang ákniyu. Áknganni tuu gó malóggód sikandin na tumabang su dakál tô kasarig din ákniyu. 23 Tingód ki Tito, sikandin tô kadumaan ku na ágtabang ákniyu. Tingód kani duwa kataladi na mákkás kandin, sikandan tô igpapid katô mga ágpampamaké tikud tun ta duma mga

* **8:15** 8:15 Exodo 16:18. Igsulat ni tingód katô mga rubbad i Israel sayyan na iglimud katô mana.

banuwa. Ágpabantugán si Cristo ukit katô áglumun dan. 24 Purisu madigár ka
pakitanán yu tô ginawa yu kandan ébô kasóddóran katô mga ágpampamaké tun
ta duma mga banuwa na bánnal gó tô kadurung dé ákniyu.

9

Tabang para katô mga ágpampamaké

1 Dì dán kailangan na sumulatta puman tingód katô tabang para katô mga
sakup ka Manama tun ta Jerusalem, 2 su isóddóran ku na malóggód kó gó
tumabang. Igdurung ku sikiyu tun ta mga ágpampamaké na taga Macedonia,
su igulitta kandan na sikiyu dutun ta Grecia tô ikataganà dán na tumabang
tikud pa tun ta iglabé ámmé. Tô ikadinág dan tingód katô kakalyag yu, tô
pusung katô karapungan dan ikálláng gó na mággé. 3 Purisu pónan ku tun
ákniyu si Tito asta tô mga duma kataladi ébô matuman tô igpadadurung dé
tingód ákniyu su igulit ku kandan na ikataganà kód. 4 Atin ka duwán mga
taga Macedonia na mákkás kanak tun ákniyu, asta atin ka kitanán dan na
ándà kó pa kannê ikataganà katô tabang yu, kayyaan ké, asta tuu kó pa
kayyaan ka dì matuman tô kalimud katô bággén yu. 5 Purisu igpanámdámma
na madigár ka pónan ku si Tito asta tô mga duma kataladi tun ákniyu ébô ka
diya pa dumunggù, malimud dán gó tô tabang na igtandô yu. Kakalyag ku na
malóggód kó mággé, ánnà su ipirit kó.

6 Panámdám yu ni. Tô kabággé ta iring katô kaparámmas. Atin ka délák
dád tô bánnì na parámmasán, délák dád pagsik tô makáttu. Asal ka dakál
tô bánnì na parámmasán, dakál pagsik tô makáttu. 7 Kailangan sumalin tô
tagsábbad-sábbad ákniyu ka ándin tô bággén yu tikud tun ta pusung yu. Dì
mému ka ágduwa-duwa kó mággé ó su ipirit kó, su ágginawaan ka Manama tô
mga manubù na duwán dayó dan na ágbággé. 8 Atin ka malóggód kó ágbággé,
bággén gó ka Manama ákniyu tô ágkailanganán yu, asta duwán pa sobra katô
ágkailanganán yu ébô makatabang kó katô duma mga manubù. 9 Mà katô kagi
ka Manama na igsulat,

“Mabasa sikandin ágbággé tun ta mga ágkayù-ayuan.
Dì ágkalingawan ni madigár linumuwan din.”*

10 Tô Manama na ágbággé katô bánnì asta katô mga buuy tun ta taralumu ka
tanà, sikandin pagsik tô mággé ákniyu ka sobra pa katô ágkailanganán yu ébô
tuu pa dakál tô tabang yu katô duma mga ágkahirapan. 11 Tabangan kó gó
ka Manama ébô inalayun kó makatabang katô duma. Atin ka piddán dé tô
bággén yu tun ta mga ihirapan tun ta Jerusalem, marapung tô makapasala-
mat tun ta Manama tingód katô tabang yu kandan. 12 Ukit kani bággén yu,
ánnà dád katabangan tô mga sakup ka Manama na ihirapan, asal ukit pagsik
kani marapung tô pasalamat tun ta Manama. 13 Ukit kani madigár lumu
yu, ágpasóddór kó na igpamaké kó katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo asta
ágtumanán yu tô kakalyag din. Purisu mabantug asta madurung tô Manama
ukit katô tabang yu kandan asta katô langun. 14 Dumasal dan para ákniyu su
dakál tô ginawa dan tingód katô dì ágkatáppángngan tabang ka Manama tun
kandan ukit ákniyu. 15 Mólà pa ka pasalamat ki katô Manama tingód katô tuu
madigár gasa din áknita.† Ándà nángngà kagi tingód katô kadigárran kani gasa
din, su tuu gó madigár!

10

Taba i Pablo tun ta mga igbuyas kandin

* **9:9** 9:9 Salmo 112:9. † **9:15** 9:15 Tô tuu madigár gasa ka Manama áknita, tô gó si Jesus na igpapid din ébô matábbus ki.

1 Duwán kun tun ákniyu na igkagi na sakán si Pablo tô talón ka diyanna
ákniyu, asal maganiya dád kun ka ágsulatta ákniyu tikud tun ta madiyù!
Ágpédu-éduwa ákniyu ukit katô kédu i Cristo. 2 Yakó ágpirit kanak na pakita a
katô kaganiyan ku ka dumunggù a diyan ákniyu. Duwán mga manubù diyan
ákniyu na kéman dan ka iring katô ánnà mga sakup ka Manama tô ágkémun
dé. Atin ka dumunggù a diyan, pakitanán ku gó kandan na ánnà a mataló.
3 Agad mga manubù ké, asal ka atuwan dé tô madat, dì ké ágsarig katô áknami
kabákkárran. 4 Tô mga laniban na ággamitán dé ánnà iring katô mga laniban ka
gira nit banuwa, asal duwán gó matulus mga laniban na igbággé ka Manama
áknami ébô dadattan dé tô madat mga lumu katô usig dé na si Maibuyan. 5 Tô
gó tô gamitán dé ébô talun dé tô langun katô ágpangkagin katô mga ágpallayat-
layat asta ágsuwé tikud tun ta kabánnalan, tô pakadalang katô kasóddóran dan
tingód katô Manama. Palinán dé tô panámdám dan na ánnà nángngà ébô
mánnal dan ki Cristo. 6 Atin ka kitanán dé na ágbánnal kód, supakan dé tô mga
dì ágbánnal.
7 Panámdám yu ni kabánnalan. Atin ka duwán ágkagi na sakup sikandin i
Cristo, kailangan dì din kalingawan na mga sakup ké pagsik i Cristo. 8 Agad
kumagiya puman na ágsuguánnán ké katô Áglangngagán, asal diya kayyaan,
su igpapid ké ikandin ánnà ébô dadattan tô kapamaké yu, asal ébô imun na
masarig tô kapamaké yu. 9 Yakó ágpanámdám na áglimáddangán ku sikiyu ukit
katô mga sulat ku ákniyu. 10 Su duwán diyan ákniyu na ágkagi na maganiya dád
tun ta mga sulat ku, asal ka ágtubangnga, ágmalómétta asta ándà ágpulusán katô
mga ágkagin ku. 11 Kailangan makasóddór tô mga ágkagi kani na agad ándin tô
ágkagin dé tun ta sulat, tô gó tô tumanán dé ka diyan kéd ákniyu.
12 Dì ké malyag na tandingán tô sarili dé katô duma mga taratinurù diyan
na ágpadadurung katô kandan sarili. Ánnà nángngà tô panámdám dan, su
ágpatandingé dan dád katô sarili dan tingód katô linumuwan dan. 13 Asal dì ké
ágpadadurung tingód katô ándà palumuwi katô Manama áknami. Ágpadadurung
ké dád tingód katô igpalumu katô Manama áknami, asta apil ni áglumun dé
diyan ákniyu. 14 Atin ka ándà ké sadun diyan ákniyu, tô ágkagin dé mému sobra
pa katô kabánnalan tingód ka kapapid ka Manama áknami. Asal tô kabánnalan,
sikami tô tagnà igsadun diyan ákniyu ébô ulitán dé tô Madigár Gulitán tingód
ki Cristo. 15 Dì ké ágpadadurung tingód katô linumuwan ka duma manubù tun
ta ándà dé saduni. Asal giman ké na imun na masarig pa tô kapamaké yu, asta
marapung pa tô malumu dé diyan ákniyu. 16 Atin ka matuman yan, mému
ké mulit-ulit katô Madigár Gulitán tun ta duma mga banuwa na madiyù
pa tun ákniyu na ándà gó palang duma na mulit-ulit. Purisu ándà palang
makapadadurung na inatunán dé tô linumuwan katô duma. 17 Su mà katô
kagi ka Manama,
“Tô malyag padadurung,
kailangan padadurungán din tô igimu katô Áglangngagán.”*
18 Tô makabággé katô dayó tun ta Áglangngagán ánnà tô ágdurung katô sarili
din, asal tô manubù na durungán katô Áglangngagán.

11

Si Pablo asta tô mà kagi mga apostoles

1 Na, tingód kani kagin ku, atin ka panámdámmán yu na ágkangulágga, mólà
pa ka pallayatán yu tô ginawa yu kanak! 2 Ágginawaan ku sikiyu iring katô
kaginawa ka Manama ákniyu, su igpakasal kó tun ki Cristo iring katô malinis

* **10:17** 10:17 Jeremias 9:24.

daraga na igtaganà ébô pakasal katô banà din. 3 Asal ágkamáddanganna agó
mapid kó, iring ki Eva na inapid katô bulalón na áppuy. Ágkamáddanganna agó
tananan yu tô bánnal ginawa yu tun ki Cristo. 4 Ágkatanaanna gó su agad ássa
tô ágtinuruán katô duma mga taratinurù na ágsadun tun ákniyu tingód ki Jesus
na ánnà magunawa katô igulit-ulit dé ákniyu, asal ágtanggapán yu sikandan.
Agad ássa tô ágtinuruán dan tingód katô espiritu na ánnà magunawa katô Ugis
Espiritu na itanggap yu, agad ássa tô gulit-ulitán dan na ánnà magunawa katô
Madigár Gulitán na igbánnal yu dángngan, asal ágtanggapán yu.
5 Tun ta panámdám ku, ánnà a tun ta katapuriyan ka tandingán katô mga
mà kagi mapandé mga apostoles. 6 Agad diya tuu katig gulit-ulit, asal duwán
gó kakatigan ku na makasóddórra katô kabánnalan. Isóddóran yu na bánnal tô
langun na ágtinuruán dé, su ikapira kód gó ikakita.
7 Tô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán na tikud tun ta Manama, ándà a
patandan ákniyu. Salà ku basì tô kapabbabà ku ébô mému kó mallayat?
8 Róggun iglumuwa diyan ákniyu, tô mga ágpampamaké tun ta duma mga
banuwa tô igbággé katô mga ágkailanganán ku. Iring na igtakawan ku
sikandan ébô tabangan ku gó sikiyu. 9 Tô kóddô ku diyan ákniyu, agad
inandaanna katô mga ágkailanganán ku, asal ándà a gó pamuyù ka tabang tun
ákniyu. Tô mga kataladi na igdunggù tikud tun ta Macedonia, tô gó tô igpid
katô mga ágkailanganán ku. Ándà ku gó sikiyu pamuyui ka gasto ku, asta diya
gó mamuyù. 10 Su si Cristo dini kanak, bánnal gó ni kagin ku ákniyu. Agad
ánda tô sadunan ku tun ta kaluwagan ka probinsya ka Grecia, inalayun ku
tumanán ni igkagi ku na ándà palang ágpamuyuan ku ka tabang. 11 Agad dì
ku sikiyu pamuyuan ka tabang, asal yakó ágpanámdám na ándà ginawa ku
ákniyu, su isóddóran ka Manama na ágginawaan ku gó sikiyu!
12 Manayunna gó tumuman kani na diya mamuyù ka tabang tikud tun
ákniyu ébô tô mga mà kagi apostoles dì makakagi na tô linumuwan dan
magunawa katô áknami linumuwan. 13 Agad ágkagi dan na sikandan tô
apostoles, asal bulalón dan, áglimbung dan ákniyu tingód katô áglumun dan,
asta mà kagi sikandan apostoles i Cristo. 14 Asal dì ki kasalábbuan kani, su
agad si Maibuyan giring-iring ka bónnóng katô bánnal panaligan ka Manama.
15 Purisu dì ki pagsik kasalábbuan katô mga sakup i Maibuyan na mà kagi
madigár tô linumuwan dan. Asal tun ta katapuriyan, supakan dan tingód
katô madat mga linumuwan dan.

Mga kahirapan na inókitan i Pablo

16 Kumagiya puman na yakó ágpanámdám na ágkangulágga. Asal agad
ágpanámdám kó na ágkangulágga, paminág kó kanak su duwán délák padadu-
rungán ku. 17 Atin ka padadurungnga katô sarili ku, ánnà tikud tun ta
Áglangngagán tô kagin ku, asal iringnga na ágkangulág. 18 Su duwán diyan
ákniyu na ágpadadurung tingód katô linumuwan dan, padadurungnga pagsik.
19 Su ágpanámdám kó na mapandé kó, ágpaminág kó katô mga ágkangulág!
20 Mému gó ákniyu agad imun kó ikandan na mga állang, agad ágkangén dan
tô mga kaduwánnan yu, agad áglimbungan kó ikandan, agad ágpallayat-layat
dan tun ákniyu asta ágsampal dan ákniyu. Agad iring kani tô áglumun dan, asal
igpabayà yu dád gó sikandan. 21 Kayyaan ké ka makéring ké kandan!
Atin ka padadurung dan, padadurungnga pagsik, agad iringnga na
ágkangulág. 22 Atin ka mga Judio* sikandan, Judiowa gó pagsik. Atin ka mga
sakup dan katô grupo ka Israel, sakuppa gó pagsik. Atin ka mga rubbad dan i
Abraham, rubbadda gó pagsik. 23 Atin ka sikandan tô mga apostoles i Cristo,

* **11:22** 11:22 Judio, ó Hebreo.

tuuwa pa bánnal na apostoles ka tandingán kandan. Isóddóran ku na iringnga na ágkangulág su ágpadadurungnga, asal tô kabánnalan, tuu pa marapung tô mga linumuwan ku, maragga gó igpriso, dì ágkéyap tô kalagpás kanak, asta maragga gó ágmatayan ka tandingán kandan. 24 Ikalima a lagpássi katô unawa ku na mga Judio ka tállu pulù siyó (39) kada kalagpás kanak. 25 Ikatálluwa bunali katô mga taga Roma. Ikasábbadda timbagi ka mga Judio ka batu ébô matéya. Ikatállu ilánnád tô barko na igsakayan ku, asta ikasábbadda igkapó-kapó tun ta lawud dalám ka sábbad dukilám asta sábbad álló. 26 Marapung tô mga kahirapan ku su igpanówa tun ta ássa-ássa mga banuwa. Makamáddang tô mga wayig na igtalipag ku. Makamáddang tô mga tulisan. Makamáddang tô mga unawa ku na Judio asta tô mga ánnà Judio. Makamáddang tô tun ta mga lunsud, tô tun ta disyerto, asta tô tun ta dagat. Makamáddang tô mga mà kagi mga kataladi. 27 Ikatiissa ka bállé ku, ihirapanna asta ipulówa tingód katô mahirap lumu ku. Iballusanna, itákkanganna, marag ándà ágkakan ku, asta inókitan ku tô kagánnó, su ikulanganna ka gumpakán ku. 28 Duwán pagsik ássa kahirapan ku su tukid ka álló ágkatanaanna tingód katô langun ágpampamaké tun ta ássa-ássa simbaan. 29 Atin ka duwán malómét tun ta kapamaké din, ágriyuwa katô kalómétan din. Atin ka duwán mapid tun ta salà, tuuwa gó ágkaranu.

30 Atin ka kailangan na padadurungnga, kakalyag ku na padadurungán ku dád tô mga kalómétan ku. 31 Ándà a bulaló asta ikasóddór tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán na si Jesus. Mólà pa ka ágdurungán sikandin ka ándà ágtamanán. 32 Tô diyanna pa ta lunsud ka Damasco, igpabangananna katô gobernador na sakup i Harì Aretas tun ta mga sállat katô lunsud ébô ámmáttánna pád. 33 Asal igdalámma tun ta dakál basket asta igtuntunna tikud tun ta bentana tun ta mallayat koral na iglibut katô lunsud. Purisu ikapalaguyya gó.

12

Igpakita tô Manama ki Pablo

1 Ikasóddórra na ándà ágpulusán ka padadurungnga tingód katô sarili ku, asal ipiritta gó. Ulitán kud ákniyu tô mga igpakita asta igpasóddór katô Áglangngagán kanak. 2-3 Na, mga sapulù áppat (14) dán ámmé tô iglabé, igpidda* tun datas ta langit na góddóan ka Manama. Taman dád ka lawa ku ó espiritu ku dád tô inapid dutun. Manama dád tô ikasóddór. 4 Asal isóddóran ku na igpidda tun datas ta langit, asta duwán mga kasalábbuan kagi na idinág ku na dì ku mému ulitán. 5 Agad mému ka padadurungnga tingód katô igpakita katô Manama kanak, asal diya padadurung, su padadurungán ku dád tô mga kalómétan ku. 6 Agad padadurungnga tingód katô mga inókitan ku, asal diya méring na ágkangulág, su mulitta dád gó katô kabánnalan. Asal diya padadurung ébô tô panámdám ka mga duma tingód kanak dì mému sumobra pa katô kabánnalan. Kakalyag ku na tô panámdám dan magunawa katô áglumun ku na igkita dan asta ágtinuruán ku na igdinág dan.

7 Kakalyag ka Manama na diya padadurung tingód katô kasalábbuan na igpakita din kanak. Purisu mému kandin ka bággayanna i Maibuyan katô bógók na iring na dugi tun ta lawa ku na dì makangé ébô diya gó padadurung. 8 Ikatálluwa igpamuyù tun ta Áglangngagán na kangén din ni bógók tikud

* **12:2-3** 12:2 Agad iggamit tô kagi “Igpidda,” tun ta bersikulo 2 sippang ka bersikulo 6, ándà uliti i Pablo na sikandin tô igpid, asal igsulat din na “Duwán sábbad sakup i Cristo na igpid.” Tun ta bersikulo 7, matayyó tô igsulat din na sikandin tô igpid.

kanak. 9 Asal ándà din kangayi. Igkagi baling sikandin kanak, “Nángngà gó tô
tabang ku áknikó, su makita gó tô katulusan ku tun ta kalómétan nu.” Purisu
ágkadayawanna gó ágpadadurung tingód katô mga kalómétan ku ébô makita na
dini kanak tô katulusan i Cristo. 10 Purisu áknganni ágkadayawanna tingód
katô mga kalómétan ku, su agad óróm-órómánna, agad kahirapanna, agad
irrayatanna, agad dadattanna, asal kadayawan si Cristo kanak. Atin ka
ágmalómétta, ágpabákkárránna i Cristo.

Dakál ginawa i Pablo katô mga taga Corinto

11 Igpiritta ikiyu na padadurung iring katô ágkangulág! Tuu pa madigár ka
sikiyu pád tô dumurung kanak. Agad iring na ándà ágpulusán kanak, asal
isóddóran ku na ánnà a tun ta katapuriyan ka tandingán katô mga mà kagi
mapandé apostoles. 12 Tô diyanna pa ákniyu, makapira a gó igpakita ákniyu
na bánnalla gó apostoles na igpapid katô Manama, su mallayat tô ginawa ku
ákniyu róggun na igimu ku tô madigár mga kasalábbuan. 13 Sábbad dád tô igimu
ku tun ta mga ágpampamaké tun ta duma mga banuwa na ándà ku gó imuwi
diyan ákniyu, su ándà a pamuyù ka tabang tikud tun ákniyu. Atin ka ikasalà a
ákniyu ukit kani, pasinsiyayiya dád!

14 Ikataganà ad na madun diyan ákniyu asta mému ni na makatállu dán.
Asal diya pa gó mamuyù ka tabang tikud tun ákniyu, su ánnà man salapì yu
tô ágdantulán ku, asal tô dakál ginawa yu kanak. Iring kó na mga gabatà
ku, asta ánnà mga gabatà tô ágdóppón katô ámmà asta innà dan, asal ámmà
asta innà tô ágdóppón katô kandan mga gabatà. 15 Purisu kadayawanna
gó ka makabággéya ákniyu katô sarili ku asta katô langun dini kanak ébô
makatabangnga ákniyu. Agad dakál gó tô ginawa ku ákniyu, asal iring na délák
dád tô ákniyu ginawa kanak!

16 Agad isóddóran yu na ándà palang igpamuyù ku tikud tun ákniyu, asal
duwán kun ágkagi na iglukuwa asta iglimbungnga ákniyu. 17 Tô igpasadun ku
tô mga manubù tun ákniyu, ándà kó gó limbungi ikandan. 18 Agad igpasadun
ku tun ákniyu si Tito na igtákkássan katô sábbad kataladi, asal ándà kó gó
lukuwi i Tito. Magunawa tô ágkémun dé si Tito, asta magunawa tô ágdantulán
dé.

19 Kéman yu ka ágkagi ké kani langun ébô sikiyu tô makasóddór na nángngà
tô linumuwan dé. Asal ánnà ni tô ágdantulán dé. Ágkagi ké kani langun tun
ta saruwan ka Manama, su sikami tô mga ágsuguánnán i Cristo. Áglumun dé
tô langun ébô imun masarig tô kapamaké yu na ágginawaan dé. 20 Itanaanna
agó ka dumunggù a diyan ákniyu, diya kadayawan tingód katô áglumun yu,
asta dì kó kadayawan tingód katô lumun ku ákniyu. Itanaanna agó kitanán
ku na ágpapulé kó, ágpasabué kó, ágpasókówé kó, ágpalággáddé kó, ágpadatté
kó, ágpasélékké kó, ágpallayat-layat kó, asta ágpasamuké kó. 21 Itanaanna agó ka
dumunggù a puman diyan ákniyu, kayyaanna tun ta saruwan ka Manama
tingód katô madat na áglumun yu. Maranuwa gó tingód katô marapung tun
ákniyu na ándà rákkád katô mga salà na iglumu dan dángngan, asal inalayun
ágtuman dan katô madat kakalyag ka lawa, áglayuk katô ánnà kandan sawa ó
duma, asta tuu malyag áglumu katô mga makayayyà.

13

Katapuriyan mga panalan

1 Ni gó tô ikatállu kasadun ku diyan ákniyu. Tumanán ku tô kagi ka Manama
na igsulat na kailangan duwán duwa ó tállu testigos.*

* **13:1** 13:1 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

2 Tô ikaduwa kasadun ku diyan ákniyu, igkagiyan ku tô mga iglumu ka salà dángngan na supakan ku sikandan. Agad madiyù ad diyan ákniyu, asal kagiyan kud puman sikandan asta tô langun duma na atin ka lumónódda diyan ákniyu, ándà gó tun ákniyu na makaluwà katô kadisiplina ku, 3 su pakitanán ku ákniyu na ágkagi si Cristo ukit kanak. Ánnà malómét tô kadisiplina din ákniyu, su matulus gó sikandin. 4 Agad iring na malómét si Cristo su igpansalan tô lawa din tun ta krus asta inaté, asal áknganni manté gó sikandin ukit katô katulusan ka Manama. Sikami pagsik, agad malómét ké iring ki Cristo, asal su igpasábbad ké tun kandin, kitanán yu na duwán katulusan ka Manama dini áknami.

5 Sállág yu tô ákniyu sarili ka bánnal tô kapamaké yu ki Cristo. Atin ka góddô si Jesu-Cristo diyan ákniyu, kasóddóran yu na bánnal kó na mga ágpampamaké! 6 Kakalyag ku na makasóddór kó na sikami tô bánnal na mga apostoles i Cristo. 7 Ágdasal ké tun ta Manama tingód ákniyu ébô ándà gó palang madat na áglumun yu. Ágdasal ké kani ánnà ébô pakitanán na duwán igpulus katô iglumu dé diyan ákniyu, asal kakalyag dé na madigár gó tô áglumun yu agad dì ké matanggap na mga apostoles i Cristo. 8 Dì mému ka atuwan dé tô kabánnalan, asal kailangan pénagpáttán dé gó tô kabánnalan. 9 Atin ka masarig tô kapamaké yu, kadayawan ké agad iring na duwán kalómétan dé su ándà kailangan disiplinan dé. Ágdasal ké tun ta Manama na manayun kó gó kumasarig. 10 Róggun diya pa madun diyan ákniyu, igsulatta kani ébô ka dumunggù a, ándà dán kailangan disiplinan ku. Igpapidda katô Áglangngagán ánnà ébô dadattan ku sikiyu, asal ébô imun na masarig tô kapamaké yu.

11 Na, mga kataladi, ni gó tô ágtamanán kani sulat ku ákniyu. Piyai yu tô ágkémun yu. Tuman yu tô igsulat ku ákniyu. Pasábbadé kó tun ta ginawa. Óddô kó tun ta kasunayan. Atin ka lumun yu ni, dumaan kó katô Manama na ágtikudan katô ginawa asta kasunayan.

12 Atin ka malimud kó mangadap, kailangan papangumustaé kó. 13 Tô langun sakup ka Manama kannun ágpangumusta ákniyu.

14 Mólà pa ka tabangan tô langun yu katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta ginawaan kó katô Manama, asta bággayan kó katô kapasábbadé ka pusung tikud tun ta Ugis Espiritu.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Galacia

Una Basan

Tô ikaduwa kasadun i Pablo tun ta duma mga banuwa ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, igsadun sikandin tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Galacia, asta igtinurù sikandin na inaté si Jesu-Cristo ébô matábbus dan asta ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Marapung tô mga ánnà Judio na igpamaké.

Tô igpanó si Pablo tikud tun ta Galacia, igdunggù tô mga Judio tun ta Galacia, asta igtinurù dan na kailangan tumanán dan pa tô mga ágkémun katô Judio na igbággé ka Manama ki Moises ébô tanggapán dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din. Purisu ilibug tô panámdám katô mga ágpampamaké na ánnà Judio. Tô ikasóddór si Pablo, igsulat sikandin tun kandan. Ukit kani sulat igpasóddór din na igtábbus dan ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, su ándà palang makatuman katô langun sugù i Moises. Igtinurù pagsik si Pablo ka ándin tô madigár ágkémun katô mga ágpamaké ki Jesu-Cristo.

Nit sulat, igsulat i Pablo tô kagi “sikami” asta tô kagi “sikiyu.” Tô kagi “sikiyu,” tô gó tô mga ánnà Judio na igsulatan din tun ta Galacia. Tô kagi “sikami,” tô gó si Pablo asta tô mga unawa din na Judio.

1 Ni sulat tikud kanak si Pablo. Inémuwa na apostoles ánnà su igsalinna
ó igpapidda katô mga manubù, asal igsalinna gó i Jesu-Cristo asta tô Ámmà
Manama na iganté puman ki Cristo tikud tun ta kamatayan.
2 Ni sulat tikud kanak asta tikud tun ta langun kataladi na igduma kanak
dini. Ágpangumusta ké ákniyu na mga ágpampamaké diyan ta mga lunsud tun
ta probinsya ka Galacia.
3 Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta kasunayan ka pusung tikud tun
ta Manama na Ámmà, asta tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
4 Igmatayan si Cristo na bullas áknita ébô kapasinsiyaan tô mga salà ta, asta
ébô tábbusán ki tikud tun ta madat ágkémun nit banuwa su ni gó tô kakalyag
katô Manama na Ámmà ta. 5 Mólà pa ka durungán tô Manama tun ta ándà
ágtamanán! Matuman gó ni.

Ándà ássa Madigár Gulitán

6 Isaláббuanna gó tingód ákniyu su sékót kó dád igtayyug katô Manama na
igtawar ákniyu ébô matanggap yu tô langun na ágbággén din ukit katô iglumu
i Cristo. Igbánnal kó baling katô mà kagi madigár gulitán. 7 Asal ándà gó
ássa Madigár Gulitán! Igkagi ku ni su duwán mga manubù na ágsamuk dád
ákniyu, su bullasan dan pád tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. 8 Asal dì mému
ni! Atin ka sikami na mga apostoles ó agad pa tô panaligan na tikud tun ta
langit tô mulit-ulit katô ássa gulitán na ánnà magunawa katô taganà igulit-
ulit dé ákniyu, mólà pa ka supakan sikandin ka Manama! 9 Umanán ku tô
taganà igkagi dé ákniyu. Atin ka duwán mulit-ulit katô ássa gulitán na ánnà
magunawa katô igpamaké yu, mólà pa ka supakan sikandin ka Manama!
10 Yakó ágpanámdám na duwán kakalyag ku na durungánna katô duma mga
manubù, su ánnà gó bánnal! Asal kakalyag ku na nángngà tô áglumun ku tun ta
saruwan ka Manama. Atin ka duwán kakalyag ku na durungánna katô mga
manubù, ánnà a gó bánnal ágsuguánnán i Cristo.

Tikud tun ki Cristo tô gulit-ulitán i Pablo

11 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na tô Madigár Gulitán
na igulit-ulit ku ákniyu ánnà igimu-imu dád ukit katô panámdám ka manubù.
12 Ándà ku tanggapi ni tikud tun ta manubù, asta ándà a gó tinurui ka
manubù, asal si Jesu-Cristo tô igpasóddór kanak kani madigár gulit-ulitán ku.
13 Idinággan yu tô mga linumuwan ku róggun igtuman ku tô ágkémun katô
Judio. Ándà gó kédu ku katô mga ágpamaké katô Manama na igirrayatan ku,
asta kakalyag ku pád na dadattan ku sikandan. 14 Tun ta karapungan katô
mga Judio na magunawa tô idad dan kanak, sakán gó tô tuu pa igággár-ággár
ébô tumanán ku tô mga ágkémun katô mga kamónaan dé.
15 Asal tô ándà a pa kamanubù, inéduwan gó tô Manama kanak, asta taganà
ad igsalin ébô tawaránna ikandin. 16 Igpakita din kanak tô Batà din ébô
mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus tun ta mga ánnà Judio. Ándà
gó palang manubù na igpamuyuan ku ka mga tinurù. 17 Ándà a gó sadun
tun ta Jerusalem ébô tinuruanna katô mga apostoles na ikóna kanak. Asal
sékótta baling igsadun tun ta Arabia, asta tikud tun ta Arabia iglónódda tun
ta Damasco. 18 Tô iglabé dán tô tállu ámmé, igsadunna tun ta Jerusalem ébô
pakitaé ké si Pedro. Igóddô a tun kandin sippang dád ka sapulù lima (15) álló.
19 Igkita ku si Santiago na kataladi katô Áglangngagán, asal ándà duma mga
apostoles na igkita ku.
20 Bánnal ni langun na igsulat ku ákniyu, asta ikasóddór tô Manama na ánnà
bulaló ni!
21 Tô igpanówa tikud tun ta Jerusalem, igsadunna tun ta mga probinsya
ka Siria asta Cilicia. 22 Asal tô timpo tô, ándà a pa kinnam kitayi katô mga
ágpamaké ki Cristo tun ta probinsya ka Judea. 23 Idinág dan dád na tô igirrayat
kandan dángngan gulit-ulit dán áknganni tingód katô kapamaké ki Cristo agad
dadattan din pád dángngan tô mga ágpampamaké. 24 Purisu igdurung dan tô
Manama ukit katô iglumu din kanak.

2

Si Pablo asta duma mga apostoles

1 Tô iglabé dán tô sapulù áppat (14) ámmé, iglónódda tun ta Jerusalem. Si
Bernabe tô kadumaan ku, asta igpid ku si Tito. 2 Igsadunna su igpasóddór
tô Manama kanak na kailangan madunna. Igpalimudé tô mga tarapid katô
mga ágpampamaké na ándà duma manubù. Sikandan dád tô igulitan ku ka
ándin tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ku tun ta mga ánnà Judio su kakalyag
ku na dì dan manámdám na ándà ágpulusán katô linumuwan ku dángngan
asta áknganni. 3 Igkagi dan na nángngà tô igulit-ulit ku, su agad ánnà Judio si
Tito na kadumaan ku, asal ándà dan piriti na tupuwan sikandin tingód katô
ágkémun ka Judio.* 4 Tô gó tô tinóngkóan dé su igapil tô mga Judio na mà kagi
mga kataladi. Igparimuya dan áknami na mga ágpampamaké ébô kasóddóran
dan ka ándin tô áglumun dé tingód katô kaluwaan na itanggap dé ukit katô
kapasábbadé ta tun ki Jesu-Cristo. Kakalyag dan na piritán ké ébô tumanán dé
tô mga ágkémun katô Judio. 5 Asal agad délák, ándà ké gó nunug katô kakalyag
dan. Igéllé ké kandan ébô ándà palang bulaló na mabalát tun ta kabánnalan
katô Madigár Gulitán na ágtinuruán dé tun ákniyu.
6 Tô ágngadanan na mga tarapid katô ágpampamaké na ilimud tun ta
Jerusalem, ándà dan gó dugangi tô ágtinuruán ku. Agad mapandé dan, asal

* **2:3** 2:3 Ánnà Judio si Tito, asal Griego sikandin. Purisu ándà sikandin katupuwi su mga Judio dád tô duwán ágkémun ka katupu.

ándà kayyà ku tun kandan, su ándà manubù na ágmusingán ka Manama agad
ándin tô bónnóng dan. 7 Ándà dan dugangi tô ágtinuruán ku, su isóddóran dan
na sakán tô igsarigan ka Manama katô kólit-ólit ku ka Madigár Gulitán tun
ta mga ánnà Judio, iring na si Pedro tô igsarigan ka Manama katô kólit-ólit
din tun ta mga Judio. 8 Manama gó tô igimu ki Pedro na apostoles para katô
mga Judio, asta Manama gó pagsik tô igimu kanak na apostoles para katô
mga ánnà Judio. 9 Si Santiago, si Pedro asta si Juan kun tô mapandé mga
tarapid katô ágpampamaké. Tô ikasóddór dan na igbággayanna katô Manama
kani lumu ni, igtanggap ké ikandan, sakán asta si Bernabe, asta inému ké
na mga kadumaan dan tun ta katinurù katô Madigár Gulitán. Igpasábbadé
ké langun na sakán asta si Bernabe tô mulit-ulit tun ta mga ánnà Judio, asta
sikandan tô mulit-ulit tun ta mga Judio. 10 Igpédu-édu dan dád áknami na
tabangan dé tô mga ágpampamaké na ágkahirapan tun ta Jerusalem, asta tô gó
tô kakalyag ku na lumun.

Igsapadan i Pablo si Pedro tun ta Antioquia

11-12 Na, tô igdunggù si Pedro tun ta Antioquia, inalayun sikandin ágduma
ágkan tun ta mga ánnà Judio na ágpamaké. Agad nángngà ni, asal duwán álló
na igkagiyan ku sikandin tun ta tubang katô mga ágpampamaké na dì nángngà
tô iglumu din, su tô kadunggù katô mga Judio na igpapid i Santiago, igsódô
dán si Pedro ágkan duma katô mga ánnà Judio. Ágkamáddangan sikandin
agó buyasán katô mga Judio na ágtinurù na tô mga ánnà Judio kailangan
tumuman katô mga ágkémun katô Judio. 13 Agad ikasóddór tô duma mga Judio
na ágpamaké na mému pasábbadé dan asta tô mga ánnà Judio, asal igiring dan
ki Pedro na iglili katô mga ánnà Judio. Agad si Bernabe inapid pagsik katô
kataló dan.

14 Tô igkita ku na ándà dan tuman katô kabánnalan na ágtinuruán tun
ta Madigár Gulitán, igkagiyan ku si Pedro tun ta tubang katô langun
ágpampamaké. Igkagiya kandin, na mà ku, “Pedro, agad Judio ka gó su Judio
tô mga kamónaan nu, asal tô ágkémun nu iring dán katô ánnà Judio. Ánnà iring
katô ágkémun ka Judio tô ágkémun nu. Purisu dì mému ka piritán nu tô mga
ánnà Judio ébô tumanán dan tô ágkémun ka mga Judio!

15 “Na, Pedro, sikita gó tô mga Judio su Judio tô mga kamónaan ta. Ássa
tô mga ánnà Judio na ágngadanan ta dángngan na mga masalà-salà.† 16 Asal
isóddóran ta na tanggapán ka Manama na nángngà tô mga manubù tun ta
saruwan din ánnà ukit katô katuman dan katô mga sugù i Moises,‡ asal ukit
katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Purisu sikita na mga Judio, igpamaké ki
gó ki Jesu-Cristo ébô tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan
din ukit katô kapamaké ta ki Cristo, asta ánnà ukit katô katuman ta katô mga
sugù, su ándà gó palang manubù na tanggapán ka Manama ukit ka katuman
katô mga sugù.

17 “Na, su kakalyag ta na tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta
saruwan din ukit katô kapamaké ta ki Cristo, inému ki na iring katô mga ánnà
Judio na masalà-salà su igtananan ta tô katuman ta katô ágkémun ka Judio.
Purisu duwán basì manámdám na inému ki na masalà-salà ukit ki Cristo. Asal
si Cristo dì gó ágpid katô manubù tun ta salà! 18 Atin ka sarigan ku puman
tô ágkémun na igtananan kud, pasóddórán ku na iglapassa katô mga sugù na

† **2:15** 2:15 Tô mga Judio ágngadan katô ánnà Judio na mga masalà-salà su tô mga ánnà Judio dì ágtuman katô mga sugù na igbággé tun ta mga Judio. ‡ **2:16** 2:16 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

ágtumanán katô mga Judio. 19 Agad igággár-ággárra na tumuman katô mga
sugù, asal isóddóran kud na ándà ágpulusán katô katuman ku ébô tanggapánna
ka Manama. Purisu inatéyad tun ta mga sugù§ ébô mantéya tun ta saruwan ka
Manama.* 20 Tô igpamakéya ki Cristo, igpasábbadda ka Manama tun ki Cristo,
asta inatéyad gó duma kandin tun ta krus. Purisu ánnà dán sarili ku tô ágpid
katô kantayan ku, asal si Cristo na góddô dini kanak tô ágpid katô kantayan
ku. Agad ándin tô áglumun ku áknganni, áglumun ku ukit katô kapamaké ku
katô Batà ka Manama. Sikandin tô igginawa kanak asta igbullas kanak ukit
katô kamatayan din tun ta krus. 21 Dì ku gélléyan tô iglumu ka Manama ukit
katô kédu din kanak, su atin ka tanggapán ki ka Manama ukit katô katuman
ta katô mga sugù, ándà ágpulusán katô kamatayan i Cristo."†

3

Katuman katô mga sugù ó kapamaké ki Cristo

1 Sikiyu na mga taga Galacia, kulang tô kénagpát yu su igbánnal kód katô
mga manubù na igpid ákniyu ébô tumanán yu puman tô mga sugù i Moises!
Asal matayyó gó tô kabánnalan na igpénagpát ku ákniyu dángngan tingód katô
kamatayan i Jesu-Cristo tun ta krus. 2 Purisu panámdám kó tingód kani.
Itanggap yu tô Ugis Espiritu ánnà gó ukit katô katuman yu katô mga sugù
i Moises. Itanggap yu gó tô Ugis Espiritu su tô kapaminág yu katô Madigár
Gulitán, igpamaké kó ki Cristo. 3 Yakó giring katô manubù na kulang tô
kénagpát din. Tô katigkané yu ka kapamaké ki Cristo, Ugis Espiritu tô igbággé
katô mantu kantayan tun ákniyu. Yakó ágpanámdám na tanggapán kó ka
Manama ukit katô ákniyu sarili áglumun. 4 Iring na ándà gó ágpulusán yu ukit
katô inókitan yu tingód ka kabánnal yu katô Madigár Gulitán. Asal dakál gó
tô ágpulusán yu kani! 5 Igbággayan kó gó ka Manama katô Ugis Espiritu asta
duwán mga kasalábbuan na áglumun din tun ákniyu. Asal kéman yu ka inému
ni ukit katô katuman yu katô mga sugù, su itanggap yu gó tô langun ukit katô
kapaminág yu katô Madigár Gulitán asta kapamaké yu ki Cristo.

6 Magunawa ki Abraham, su
"Igpamaké sikandin katô Manama.
Purisu igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din."*
7 Purisu isóddóran ta na tô mga manubù na ágpamaké katô Manama, sikandan
gó tô imun ka Manama na mga rubbad i Abraham.† 8 Sayyan duwán igsulat
tun ta kagi ka Manama na duwán mga ánnà Judio na tanggapán din na
nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan kandin. Ni gó tô
Madigár Gulitán na igulit ka Manama ki Abraham, na mà din,
"Ukit áknikó, madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa."‡
9 Igpamaké si Abraham katô Manama asta madigár tô igtanggap din. Purisu
isóddóran ta na tô langun na mamaké katô Manama tô makatanggap ka
madigár iring ki Abraham.

10 Asal tô manubù na ágsarig katô katuman dan katô mga sugù ébô tang-
gapán dan katô Manama, tô gó tô supakan katô Manama. Su mà katô kagi ka
Manama na igsulat,

---

§ **2:19** 2:19a Tô kóbadan katô kagi i Pablo, "inatéyad tun ta mga sugù," diyad mapirit tumuman katô mga sugù. * **2:19** 2:19b Tô kóbadan katô kagi i Pablo, "ébô mantéya tun ta saruwan ka Manama," ébô makapadaniya tun ta Manama na ándà máddang ku. † **2:21** 2:21 Duwán ágpanámdám na bersikulo 14 ó 16 ó 21 tô ágsippangán katô igkagi i Pablo ki Pedro. * **3:6** 3:6 Genesis 15:6. † **3:7** 3:7 Imun dan na mga rubbad i Abraham ébô bággayan dan pagsik katô igtandô ki Abraham. ‡ **3:8** 3:8 Genesis 12:3; 18:18; 22:18.

“Supakan tô dì pakatuman katô langun-langun ka mga sugù na igsulat.”§
11 Purisu isóddóran ta na ándà gó palang tanggapán ka Manama ukit katô
katuman dan katô mga sugù, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
kapamaké dan, tô gó tô bággayan din ka kantayan na ándà ágtamanán.”*
12 Tô igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises, ándà din kagiyi na kailangan
mamaké tô mga manubù, asal igkagi sikandin,
“Kailangan tumanán katô manubù tô langun-langun katô mga sugù ébô
duwán kantayan din.”†
13 Si Cristo tô igbullas áknami asta igsupakan ka Manama ébô tábbusán ké
na mga Judio asta dì ké supakan agad ándà ké ikatuman katô langun-langun
ka mga sugù. Igsupakan gó si Cristo, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Atin ka matayan asta bitinán tô manubù tun ta kayu na igbunsud, tô gó tô
pató na igsupakan sikandin.”‡
14 Itábbus ké ukit katô iglumu i Jesu-Cristo ébô tumanán ka Manama tô tandô
din ki Abraham na madigár tô bággén din tun ta mga ánnà Judio. Itábbus ké
ukit katô kapamaké dé ki Cristo ébô matanggap dé tô Ugis Espiritu na igtandô
katô Manama.§

Mga sugù asta tandô ka Manama

15 Na, mga kataladi, ni gó tô panunggiringan ku. Atin ka duwán duwa
manubù na patandóé asta papermaé, dì mému ka andaán ó dugangan katô
ássa manubù tô igtandô dan. 16 Tô igtandô tô Manama tun ki Abraham asta
tun ta rubbad din, ándà din kagiyi na langun rubbad i Abraham tô bággayan
din, su ánnà marapung tô bággayan din. Asal tô igkagi ka Manama, na mà
din, “Asta tun ta rubbad nu.”* Tô igkagi din tingód katô sábbad dád rubbad
din na si Cristo. 17 Na, ni gó tô kóbadan kani igsulat ku. Una tô igtandô katô
Manama tun ki Abraham, asta tô iglabé dán tô áppat gatus tállu pulù (430)
ámmé, igbággé ka Manama tô mga sugù, asal ándà din andai tô kasabotan
din tun ki Abraham. Ándà pandai ka Manama tô igtandô din. 18 Atin ka
matanggap tô bággén ka Manama ukit katô katuman katô mga sugù, ándà dán
ágpulusán katô tandô su matanggap ni ukit katô linumuwan. Asal igbággé ni
katô Manama tun ki Abraham su igtandô din tun kandin, ánnà su duwán mga
sugù na igtuman i Abraham.
19 Na, duwán basì minsà, “Manan ka igbággé ka Manama tô mga sugù?”
Igbággé katô Manama tô mga sugù ébô makasóddór tô mga manubù na tuu
madat tô mga salà dan tun ta saruwan din. Asal tô kadugayan katô mga sugù
sippang ka dumunggù tô sábbad rubbad i Abraham na igtandô. Igbággé ka
Manama tô mga sugù tun ta mga panaligan din, asta sikandan tô igbággé kani
tun ki Moises na taratapid tun ta tángngaan ka Manama asta mga manubù.
20 Duwán taratapid ébô pénagpátté tô duwa manubù. Asal tuu pa madigár tô
igtandô ka Manama ki Abraham, su ándà palang taratapid, asal Manama dád
gó tô igtóngkô kandin.
21 Na, duwán basì minsà, “Tô igbággé ka Manama tô mga sugù, igpandà din
tô tandô din?” Ánnà yan! Atin ka makatanggap ki katô kantayan na ándà
ágtamanán ukit katô katuman ta katô mga sugù, ni gó pád tô kapókit katô
Manama ébô tanggapán ki ikandin. 22 Asal igsulat tun ta kagi ka Manama

§ **3:10** 3:10 Deuteronomio 27:26. * **3:11** 3:11 Habacuc 2:4. † **3:12** 3:12 Levitico 18:5. ‡ **3:13** 3:13 Deuteronomio 21:23. § **3:14** 3:14 Joel 2:28-29, Mga Lumu 2:16-21. * **3:16** 3:16 Genesis 12:7.

na inallang ka salà tô langun manubù. Purisu tô mga mamaké ki Jesu-Cristo tô makatanggap katô igtandô ka Manama tun ta mga manubù na mamaké.
23 Dángngan tô ándà pa dunggù si Jesu-Cristo ébô pamakén dé, iring na
igpriso ké na mga Judio, su ipirit ké ágtuman katô mga sugù. Ándà ké
tanggapi ka Manama sippang ka matuman dán na dumunggù tô Taratábbus
ébô pamakén dé. 24 Ágdóppónan ké katô mga sugù sippang ka dumunggù si
Cristo ébô tanggapán ké ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
kapamaké dé ki Cristo. 25 Na, su igdunggù dán si Jesu-Cristo ébô pamakén dé,
ándà dán kailangan na dóppónan ké katô mga sugù.
26 Mga gabatà kód katô Manama ukit katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, agad
Judio ó ánnà Judio. 27 Tô langun yu na igpasábbad tun ki Cristo ukit katô
kapabunyag yu, igpamantu yu tô ágkémun yu iring katô ágkémun i Cristo.
28 Tun ta saruwan katô Manama, ándà dán kassaan ka mga manubù, agad
Judio ó ánnà Judio, agad állang ó ánnà állang, agad gamama ó gabayi. Ándà dán
kassaan su igpasábbad dán tô langun yu tun ki Jesu-Cristo. 29 Su igpasábbad
kód tun ki Cristo na rubbad i Abraham, inému kód na mga rubbad i Abraham
na bággayan ka Manama katô igtandô din.

4

1 Na, panámdám yu ni. Atin ka maté tô manubù na ágkaduwánnan, agad
tumigatun tô batà din katô langun ka kaduwánnan din, asal iring dád gó na
állang tô kóddô din sippang ka dumakál sikandin. 2 Su róggun ka délák pa tô
batà, kailangan mánnal sikandin katô mga taradóppón sippang katô timpo na
taganà igsalin katô ámmà din. 3 Tô ándà pa dunggù si Cristo, sikami na mga
Judio iring na mga állang su kailangan mánnal ké katô mga sugù i Moises asta
katô mga ágkémun ka mga kamónaan dé nit banuwa. 4 Asal tô igdunggù tô
nángngà timpo na igsalin katô Manama, igpapid din tô Batà din. Igpamanubù
sikandin, asta kailangan tumanán din tô mga sugù. 5 Igpapid ka Manama tô
Batà din ébô tábbusán din tô langun dé na mga Judio na inallang katô mga
sugù ébô imun ké na mga gabatà ka Manama. 6 Su sikiyu na mga ánnà Judio
tô inému na mga gabatà katô Manama, igpapid din tô Ugis Espiritu katô Batà
din nit mga pusung ta. Mému ka ágtawarán tad tô Manama na Ámmà ta!
7 Purisu áknganni ánnà kód mga állang, asal mga gabatà kód ka Manama. Su
mga gabatà kód ka Manama, bággayan kó gó katô langun na igtandô din.

Tana i Pablo tingód katô mga taga Galacia

8 Tô ándà kó pa pasakup tun ta Manama, inallang kó katô mga ágmanaman.
9 Asal áknganni, ikasóddór kód katô bánnal Manama. Tô kabánnalan, Manama
tô ikasóddór ákniyu. Purisu dì gó mému ka lumónód kó tun ta mga sugù asta
mga ágkémun nit banuwa na ándà ágpulusán na ikallang ákniyu dángngan!
10 Asal ágtumanán yu pa tô mga ágkémun katô Judio tingód katô áglumun kada
álló ka kapaginawa, kada bulan, kada timpo ka palimudé asta kada ámmé!
11 Ágkatanaanna agó mandà tô ágpulusán katô langun na iglumu ku diyan
ákniyu.
12 Na, mga kataladi, ágpédu-éduwa ákniyu na miring kó kanak, su tô igóddô
a tun ta Galacia, agad sábbadda Judio, ikéringnga ákniyu na ánnà Judio na dì
ágtuman katô mga ágkémun ka Judio.
Madigár gó tô katanggap yu kanak. 13 Isóddóran yu tô tagnà kasadun ku tun
ta Galacia, ágkabógókanna. Purisu igóddô a diyan ákniyu asta ikólit-ólitta katô
Madigár Gulitán. 14 Agad ándà kó kadigárri kanak tingód katô bógók ku, ándà
a ikiyu élléyi, asal igtanggappa ikiyu iring katô katanggap yu ka panaligan

tikud tun ta Manama, asta iring katô katanggap yu ki Jesu-Cristo. 15 Asal iring
na ilingawan yu na idayawan kó gó dángngan ukit katô kólit-ólit ku ákniyu. Su
dángngan, isóddóran ku na agad tô mga mata yu lássuán yu pád ébô bággén yu
kanak. 16 Asal áknganni, iring na inémuwa na usig yu ukit katô kólit ku ákniyu
katô kabánnalan.
17 Ánnà madigár tô ágdantulán katô mga manubù diyan ákniyu na pasuwé
pád ákniyu tikud tun ta kabánnalan, su kakalyag dan na mandà tô kapasábbad
katô ginawa ta ébô sikandan tô dapitan yu. 18 Asal madigár gó tô kakalyag ku
para ákniyu, asta inalayunna gó makatabang agad diya móddô diyan ákniyu.
19 Sikiyu na mga gabatà ku tun ta kapamaké, ágriyun ku puman tô iring na
kasakit katô ágpangalalan, su itanaanna tingód ákniyu sippang ka makita gó
diyan ákniyu tô kantayan i Cristo! 20 Madigár pád ka diyanna ákniyu áknganni
ébô mulitta katô dakál ginawa ku, su ágkatanaanna ákniyu.

Duwa gabatà i Abraham

21 Na, tô langun yu na malyag tumuman katô mga sugù, kailangan
manámdám kó ka ándin tô igsulat i Moises sayyan. 22 Igsulat din na duwán
duwa gabatà gamama i Abraham. Tô sábbad batà din ipamasusu tun ta állang
din na si Agar, asta tô sábbad batà din ipamasusu tun ta sawa din na si Sara.
23 Duwán kassaan katô duwa gabatà i Abraham su tô batà din na ipamasusu
tun ta állang din imanubù ukit katô kapókit ka manubù. Asal tô batà din na
ipamasusu tun ta sawa din imanubù su tô Manama igtuman katô igtandô
din. 24 Na, ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô duwa
gabayi panunggiringan katô duwa kapókit na igimu ka Manama. Tô mga
sugù na igbággé ka Manama ki Moises tun ta Pabungan ka Sinai, tô gó tô iring
na állang na ágbatà ka mga állang. Purisu tô mga sugù iring na állang na si Agar.
25 Agar tô pagngadan katô Pabungan ka Sinai tun ta Arabia. Ikéring si Agar
katô lunsud ka Jerusalem áknganni, su tô Jerusalem iring na állang asta tô mga
taga Jerusalem iring na mga gabatà din na állang su kailangan tumanán dan
tô mga sugù i Moises.
26 Asal tô mantu Jerusalem tun datas ta langit iring ki Sara na innà na ánnà
állang. Tô mantu Jerusalem iring na innà ta su ánnà ki állang katô mga sugù,
27 su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Sikuna bayi na ándà palang batà,
kailangan duwán dayó nu!
Agad ándà ka pa kinnam riyu katô kasakit ka kapamasusu,
asal yaka ágtagnáp. Ullaó ka baling tingód katô dayó nu!
Agad itananan kad,
asal kumarapung pa tô mga gabatà nu
ka tandingán katô bayi na duwán duma.”*

28 Na, mga kataladi, sikita tô iring ki Isaac, su sikita tô mga rubbad na
igtandô katô Manama ki Abraham. 29 Sikita na igpasakup tun ki Cristo,
girrayatan ki pagsik katô mga manubù na inallang katô mga sugù, iring ki
Isaac sayyan na ipamasusu ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu igirrayatan
i Ismael na batà katô állang. 30 Asal ni gó tô kagi ka Manama na igsulat,

“Péwà nu tô állang asta tô batà din, su dì mému ka kabággayan tô batà ka állang
katô tángngà katô kaduwánnan nu ka maté ka, su bággén tô langun tun
ta batà ka sawa nu na ánnà állang.”†

* **4:27** 4:27 Isaias 54:1. † **4:30** 4:30 Genesis 21:10.

31 Purisu, mga kataladi, ánnà ki mga gabatà katô állang, asal mga gabatà ki
katô ánnà állang.‡

5

Igtábbus ki gó i Cristo

1 Ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù i Moises, su igtábbus ki gó i
Cristo. Purisu éllé kó katô mga ágtinurù na kailangan patupu kó. Yakó puman
ágpallang katô mga sugù.
2 Sakán si Pablo, asta ni gó tô kagi ku ákniyu. Atin ka patupu kó ébô
tanggapán kó ka Manama, ándà gó ágpulusán katô kapamaké yu ki Cristo.
3 Kumagiya puman na atin ka patupu kó, kailangan tumanán yu gó tô langun-
langun katô mga sugù i Moises. 4 Atin ka sarigan yu tô katuman yu katô
mga sugù ébô tanggapán kó ka Manama, igsuwé kó tikud tun ki Cristo.
Igtayyugan yu gó tô kédu ka Manama. 5 Asal sikita na igpamaké ki Cristo,
gangat ki pa ka tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, su
ágsarigan ta si Cristo, asta ágpasóddór tô Ugis Espiritu na matuman ni. 6 Tô
langun ta na igpasakup tun ki Jesu-Cristo, isóddóran ta na agad itupuwan
ki ó ándà ki katupuwi, ándà kassaan ta tun ta saruwan katô Manama, su tô
tuu ágkailanganán tô kapamaké ta na kitanán ukit katô kaginawa ta katô mga
unawa ta.
7 Igbánnal kó gó katô kabánnalan dángngan. Asal áknganni, isaláббuanna su
iring na duwán dán ikadalang ákniyu, su dì kód ágbánnal katô kabánnalan.
8 Atin ka ilibug tô panámdám yu, ánnà gó Manama tô ikalibug ákniyu, su
sikandin tô ágtawar ákniyu ébô matábbus kó. 9 Banté kó agó makasuwé kó tikud
tun ta kabánnalan, su agad délák dád tô pagpatubù ka pan, asal masig ágtubù
tô tibuk ka harina na baláttan. 10 Asal su ágsarigga katô Áglangngagán, isóddóran
ku na dì yu dugangan tô kabánnalan na igtinurù ku ákniyu. Agad ágkabantug
tô manubù na ágsamuk ákniyu, asal supakan gó sikandin katô Manama.
11 Mga kataladi, yakó ágbánnal katô mga manubù na ágkagi na gulit-ulitta
pa na kailangan tupuwan tô manubù ébô matábbus. Atin ka ágtinurù a pa na
kailangan tupuwan, diya gó irrayatan katô mga Judio. Asal girrayatanna pa
ikandan su ágtinurù a na matábbus gó tô manubù ukit dád katô kamatayan i
Cristo tun ta krus. 12 Tô mga manubù na ágsamuk ákniyu ukit katô ágtinuruán
dan na kailangan patupu kó, mólà pa ka pakapunán dan tô sarili dan!
13 Mga kataladi, igtawar kó katô Manama ébô ándà dán kailangan na
tumanán yu tô mga sugù i Moises ébô tanggapán kó ka Manama. Agad duwán
dán kaluwaan yu tikud tun ta mga sugù, asal yakó ágpanámdám na mému
ka tumanán yu tô madat kakalyag yu. Asal su ágpaginawaé kó, kailangan
patabangé kó. 14 Su tô langun sugù ka Manama igpasábbad tun ta sábbad
dád sugù na, “Ginawayi yu tô mga unawa yu na iring katô kaginawa yu katô
ákniyu sarili.”* 15 Asal dì kó gó ágpaginawaé. Ágpamatayé kó baling iring katô
magani mga mannanap. Banté kó ébô dì kó padatté tun ta kapamaké yu.

Yakó gó ágtuman katô madat kakalyag yu

16 Na, tô kagi ku ákniyu, kailangan bánnalán yu tô Ugis Espiritu ébô dì yu
tumanán tô madat mga kakalyag katô lawa yu, 17 su tô kakalyag katô sarili
yu, tô gó tô gusig katô Ugis Espiritu, asta tô kakalyag katô Ugis Espiritu, tô
gó tô gusig katô kakalyag katô sarili yu. Ágpamatayé tô duwa kakalyag ébô
dì kó pakatuman katô ákniyu mga kakalyag. 18 Atin ka ágbánnal kó katô Ugis

‡ **4:31** 4:31 Mga gabatà ki katô ánnà állang su igtanggap ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta. * **5:14** 5:14 Levitico 19:18.

Espiritu, ándà dán kailangan na tumuman kó katô mga sugù i Moises ébô matanggap kó katô Manama.
19 Isóddóran yud ka ándin tô áglumun katô mga manubù na ágtuman dád
katô kakalyag katô sarili dan. Áglayuk dan katô ánnà kandan sawa ó duma.
Maripà tô ágpanámdámmán asta áglumun dan. Malóggód dan áglumu ka madat.
20 Ágpangadap dan katô ágmanaman. Ágbarang dan. Magani dan. Ágpamatayé
dan. Gingà dan. Marag dan ágkasókó. Lággáddán dan. Ágpasuwayé dan.
Ágpassa-assaé dan. 21 Ágkasabuan dan. Ágkalasing dan. Agad ándin tô kakalyag
dan, ágtumanán dan. Duwán pa mga áglumun dan iring kani. Kagin ku puman
ákniyu tô igkagi ku dángngan: Atin ka iring kani tô áglumun katô mga manubù,
dì gó sikandan masakup tun ta pagpangulu katô Manama.
22 Asal ni gó tô ágkitanán tun ta mga manubù na ágkapánnuan katô Ugis
Espiritu. Ágginawa dan. Ágkadayawan dan. Duwán kasunayan katô pusung
dan. Mallayat é ginawa dan. Madigár tô áglumun dan tun ta mga unawa dan.
Mabasa dan. Ágkasarigan dan. 23 Médu-édu dan. Pakapáttud katô sarili dan.
Atin ka tô gó tô áglumun ta, ándà palang sugù na lapasán ta. 24 Tô igpasakup
tun ki Jesu-Cristo, tô gó tô igtanan dán katô madat mga kakalyag asta madat
ágkémun dan, su igpansalan dan dán tô langun kani duma ki Jesu-Cristo tun
ta krus.
25 Su Ugis Espiritu tô igbággé áknita katô mantu kantayan, kailangan
papangulun ta tô Ugis Espiritu. 26 Kailangan dì ki padadurung, dì ki pósigé,
asta dì ki pasabué.

6

Kailangan patabangé ki

1 Na, mga kataladi, atin ka duwán tun ákniyu na makasalà, sikiyu na
ágkapánnuan katô Ugis Espiritu tô nángngà tumabang kandin ukit katô
kapédu-édu ébô lumónód sikandin tun ta kabánnalan. Banté kó gó katô sarili
yu agó makasalà kó pagsik. 2 Atin ka duwán tun ákniyu na ágkahirapan, pata-
bangé kó, su atin ka ni gó tô áglumun yu, ágtumanán yu tô ágpalumun i Cristo.
3 Atin ka duwán ágpanámdám na mallayat tô kamanubuan din, asal ándà
kannê kallayatan ka kamanubuan din, áglimbungan din dád tô kandin sarili.
4 Asal tô tagsábbad-sábbad ákniyu kailangan gó sumállág katô ákniyu sarili
áglumun. Atin ka nángngà tô áglumun yu, duwán dayó yu ánnà su ágpatandingé
kó, asal tikud dád tun ta ákniyu sarili áglumun. 5 Kailangan sumállág kó katô
ákniyu áglumun su duwán gó kailangan lumun katô tagsábbad-sábbad ákniyu.
6 Sikiyu na ágtinuruan katô kabánnalan tingód katô Manama, kailangan
tumabang kó asta dumóppón kó katô taratinurù yu.
7 Yakó yu áglimbungi tô ákniyu sarili, su ándà gó manubù na makalimbung
katô Manama. Sulian kó tingód katô linumuwan yu, su agad ándin tô
ágparámmasán katô manubù, tô gó pagsik tô káttun din! 8 Atin ka tumanán
ka manubù tô madat kakalyag din, ukit kani matanggap din tô supak na
ándà ágtamanán. Asal ka tumanán ka manubù tô kakalyag katô Ugis Espiritu,
ukit kani matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. 9 Purisu sikita
na áglumu ka madigár, kailangan dì ki sumódô, su atin ka manayun ki,
dumunggù gó tô álló na igsalin ka Manama na duwán madigár tanggapán ta.
10 Purisu kailangan inalayun ta tabangan tô langun manubù, asta tuu ta pa
gó tabangan tô pamilya ka Manama.

Ágtamanán kani sulat

11 Sakán gó si Pablo tô igsulat kani katapuriyan mga kagi ku ákniyu. Sállág
yu na magdakál ni mga litra na igsulat ku.
12 Duwán mga manubù na kakalyag dan na matanggap dan katô mga
unawa dan na Judio ukit katô áglumun dan. Purisu piritán dan pád sikiyu ébô
patupu kó. Su mà dan atin ka mulit-ulit dan na nángngà gó tô kamatayan
i Cristo tun ta krus ébô matábbus tô mga manubù, irrayatan dan katô mga
Judio. 13 Agad mirit dan pád ákniyu ébô patupu kó asta tumuman kó katô mga
sugù i Moises, asal dì dan gó ágtuman katô langun sugù. Kakalyag dan dád na
patupu kó ébô padadurung dan ukit katô kanunug yu kandan.
14 Asal sakán, diya gó padadurung. Sábbad dád tô durungán ku, tô gó tô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo na inaté tun ta krus. Tingód katô kamatayan
din tun ta krus, tô duwán ágpulusán tun ta mga dì ágpamaké ándà ágpulusán
dini kanak, asta tô duwán ágpulusán dini kanak ándà ágpulusán tun kandan.
15 Tun ta saruwan ka Manama, ándà gó kassaan katô igtupuwan asta tô ándà
katupuwi. Asal tô tuu ágkailanganán tô kapamantu katô ágkémun ta. 16 Mólà
pa ka bággén ka Manama tô kasunayan ka pusung asta tô kédu din tun ta
langun na ágtuman kani kabánnalan, su sikandan gó tô bánnal mga gabatà ka
Manama, agad Judio ó ánnà Judio.
17 Na, tikud áknganni, dì mému ka duwán pa sumamuk kanak, su duwán gó
mga ulat dini ta lawa ku na pató katô kabánnal ku ki Jesus.
18 Mga kataladi, mólà pa ka tabangan kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo. Matuman gó ni!

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Efeso

Una Basan

Sayyan tuu dakál tô lunsud ka Efeso, asta igóddóan ka marapung manubù. Ágkabantug tô mga taga Efeso su ágkaduwánnan sikandan. Duwán dakál simbaan na ágpangadapan dan katô ágmanaman na ágngadanan si Diana. (Ahaán tô Lumu 19:21-41.)

Dalám ka tállu ámmé igóddô si Pablo tun ta Efeso, asta marapung tô igpaminág katô igulit-ulit din tingód ki Jesu-Cristo. Duwán mga kasalábbuan na igimu i Pablo, asta marapung tô igpamaké ki Cristo. Pángnga ka tállu ámmé igpanó si Pablo tun ta duma mga lunsud.

Tô igpriso si Pablo tun ta lunsud ka Roma, igsulat din ni tun ta mga ágpampamaké na góddô tun ta Efeso asta tun ta mga duma lunsud na madani tun ta Efeso.

Nit sulat din, igulit din na igpasábbadé dán tô mga ágpampamaké ukit katô kapasábbad dan tun ki Jesu-Cristo. Marapung tô mga panunggiringan na iggamit i Pablo tingód kani. Mà din, sikandan tô iring na lawa asta si Cristo tô iring na ulu. Sikandan tô iring na balé, asta si Cristo tô iring na masarig batu na ágpónsadanan ka balé. Sikandan tô iring na sawa, asta si Cristo tô iring na duma.

Igsulat din pagsik tô tingód katô madigár ágkémun dan asta tô tingód katô kapanalu dan ki Maibuyan.

1 Sakán si Pablo na inému apostoles i Jesu-Cristo tingód katô kakalyag ka
Manama. Ágpangumusta a ákniyu diyan ta lunsud ka Efeso. Sikiyu tô mga
sakup ka Manama asta ágkasarigan kó na igpasábbad tun ki Jesu-Cristo.
2 Mólà pa ka tabangan kó ka Manama asta bággayan kó katô kasunayan
tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-
Cristo.

Mga kadigárran na ágbággén i Cristo áknita

3 Durungán ta gó sikandin na Manama asta Ámmà katô Áglangngagán ta
na si Jesu-Cristo! Igbággé ka Manama áknita tô langun kadigárran na tikud
tun ta langit su igpasakup ki tun ki Cristo. 4 Sayyan tô ándà pa imuwi ka
Manama ni banuwa, taganà kid igsalin ikandin ébô imun ki na malinis asta
ándà salà tun ta saruwan din tingód katô kapasábbad ta tun ki Cristo. Tingód
katô dakál ginawa katô Manama áknita, 5 taganà dán duwán plano din na
imun ki ikandin na mga gabatà din ukit katô iglumu i Jesu-Cristo, su ni gó tô
ágdantulán katô kakalyag din. 6 Purisu durungán ta gó tô Manama su igtábbus
ki ikandin tingód katô tuu dakál ginawa na igbággé din áknita iring na gasa
ukit katô kapasábbad ta tun ta Batà din na ágginawaan din!
7 Ukit katô dipanug i Cristo tun ta kamatayan din tun ta krus, igtábbus kid
katô Manama asta igpasinsiyaan din dán tô mga salà ta tingód katô tuu dakál
kédu din áknita. 8 Mabasa sikandin asta igbággayan ki ikandin ka kapandayan
asta kagpáttan. 9 Ukit kani, igpasóddór ka Manama áknita tô plano din na ándà
din pasóddóri sayyan na tumanán din ukit ki Cristo. 10 Ni gó tô igplano din.
Ka dumunggù dán tô nángngà álló, pasábbadán din tô langun-langun na igimu
din, agad tun ta langit ó nit banuwa, asta pasakupán din tun ta pagpangulu i
Cristo.

11 Agad ándin tô plano asta kakalyag katô Manama, tô gó tô ágkatuman. Tun
ta katigkanayan tô ándà din pa imuwi ni banuwa, taganà duwán plano din
na salinán ké ikandin ébô imun ké na mga sakup din ukit katô kapasábbad dé
tun ki Cristo, 12 su sikami na mga Judio tô una igiman asta igpamaké ki Cristo.
Igsalin ké katô Manama ébô durungán asta pabantugán sikandin ukit áknami.
13 Sikiyu pagsik na mga ánnà Judio, tô igdinág yu tô kabánnalan na Madigár
Gulitán tingód katô makatábbus ákniyu, igpamaké kó ki Cristo. Purisu igpóddô
ka Manama diyan ákniyu tô Ugis Espiritu na igtandô din, su tô gó tô pató na
mga sakup kó ka Manama. 14 Su igpóddô din dán tô Ugis Espiritu dini áknita,
isóddóran ta na bággayan ki gó katô langun na igtandô ka Manama. Purisu
isóddóran ta na igtábbus ki gó langun ikandin ébô imun ki na mga sakup din.
Ukit áknita durungán asta pabantugán tô Manama.

Dasalán i Pablo tingód katô mga taga Efeso

15 Na, tuu gó madigár ni igimu ka Manama. Purisu tikud tun ta kadinág ku
tingód ka kapamaké yu katô Áglangngagán na si Jesus asta tingód ka ginawa yu
katô langun sakup ka Manama, 16 inalayunna gó ágpasalamat tun ta Manama
tingód ákniyu. Inalayunna ágdasal para ákniyu. 17 Ágdasalla tun ta Manama
na matulus Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ébô ukit katô Ugis
Espiritu bággayan kó ikandin katô kapandayan asta kagpáttan ébô tuu kó
makasóddór katô Manama. 18 Ágdasalla na imun din mappawà tô panámdám
yu ébô kasóddóran yu ka ándin tô gimanan tun ta pagtawar din ákniyu. Mólà
pa ka kasóddóran yu na tuu madigár tô ágpulusán na igtandô ka Manama
katô langun sakup din. 19 Kakalyag ku na kasóddóran yu na tuu gó matulus
tô Manama na ágtabang áknita na ágpamaké kandin. Ni katulusan din 20 tô
iggamit din tô iganté din puman si Cristo asta tô igpónsad din sikandin dadan
tun ta kawanan din* tun ta langit. 21 Purisu si Cristo tô ágpangulu katô
langun, agad ándin tô duwán katulusan ó ágpangulu ó ágharì tun ta langit, su tô
ngadan na igbággé tun ki Cristo tuu pa mallayat ka tandingán katô langun ka
duma mga ngadan, agad áknganni ó agad pa tun ta tapuri álló. 22 Igpasakup
katô Manama tô langun-langun tun ta pagpangulu i Cristo, asta igimu din
sikandin na ágpangulun katô langun ébô katabangan ki na mga ágpampamaké.
23 Si Cristo tô ulu katô langun ágpampamaké na igpanunggiringan katô lawa
din. Su igpasakup ki tun kandin, ándà dán kulang dini áknita, su tingód
katô pagpangulu din katô langun, ándà kulang agad tun datas ta langit ó nit
banuwa.

2

Manté dán tô mga igpasábbad tun ki Cristo

1 Dángngan, tô ándà kó pa pamaké ki Cristo, inaté kó* tun ta saruwan
ka Manama su marapung gó tô mga salà yu. 2 Dángngan igtuman kó katô
madat ágkémun ka mga manubù nit banuwa na dì ágpamaké. Igbánnal kó
ki Maibuyan na harì katô mga madat espiritu tun ta kawang-awangan.
Sikandin tô espiritu na ágpid katô langun manubù na dì ágbánnal katô
Manama. 3 Tô gó tô ágkémun katô langun ta dángngan, su agad ándin tô madat
kakalyag ka panámdám ta asta lawa ta, tô gó tô ágtumanán ta. Su tô gó tô
ágkémun ta, supakan ki pád katô Manama iring katô langun duma na dì
ágpaminág kandin.

---

* **1:20** 1:20 Tô munsad dadan tun ta kawanan katô ágpangulun, tô gó tô mabantug, asta mému pagsik mangulu. * **2:1** 2:1 Iring na inaté dan su madiyù dan tikud tun ta kakalyag ka Manama.

4 Asal dakál gó tô kédu katô Manama áknita, asta dakál gó tô ginawa din
áknita. 5 Agad inaté ki tun ta saruwan ka Manama su ikasalà ki, asal iganté
ki puman ikandin duma ki Cristo. Igtábbus ki ukit dád katô dakál kédu ka
Manama. 6 Tingód katô kapasábbad ta tun ki Jesu-Cristo, iganté ki puman ka
Manama duma ki Cristo asta igpónsad ki ikandin duma ki Cristo tun ta langit
ébô mangulu ki duma kandin. 7 Tô gó tô igimu ka Manama para áknita ébô
pakitanán din ka ándà ágtamanán na dì katáppángngan tô dakál kédu din asta
kadigárran din áknita ukit katô iglumu i Jesu-Cristo. 8 Tingód katô dakál kédu
ka Manama, igtábbus kó ukit ka kapamaké yu ki Cristo, asal ánnà ni ukit katô
lumu yu, su ni gó ni gasa ka Manama ákniyu. 9 Tô igtábbus ki ikandin, ánnà
kasulì din katô madigár linumuwan ta. Purisu ándà gó palang manubù na
makapadadurung tun ta saruwan ka Manama. 10 Tingód katô kapasábbad
ta tun ki Jesu-Cristo, igpamantu ki katô Manama ébô makalumu ki katô
madigár na igplano din sayyan para áknita.

Igpasábbadé dán tô langun ta ukit katô iglumu i Cristo

11 Na, yakó ágkalingó na tingód katô kapamasusu ákniyu, ánnà kó Judio.
Ágkaringasaan kó gó katô mga Judio su ándà kó tupuwi iring kandan na
igtupuwan. Tô gó tô áglumun ka manubù tun ta lawa dan, asal ándà gó
ágpulusán tun ta pusung dan. 12 Dángngan ándà sinóddóran yu tingód ki Cristo.
Madiyù kó tikud tun ta mga manubù na igsalin ka Manama. Ándà kó kasakup
tun ta mga manubù na igtandóan ka Manama. Ukit katô ágkémun yu nit
banuwa, ándà gó gimanan yu na madigár, asta ándà sóddór yu katô Manama.
13 Asal áknganni igpasakup kód tun ki Jesu-Cristo. Agad madiyù kó tun ta
Manama dángngan, asal áknganni igpid kód ka Manama tun ta madani din ukit
katô dipanug i Cristo na inaté tun ta krus. 14 Ukit katô kamatayan i Cristo,
duwán dán kasunayan ta, asta igpasábbadé dán tô mga Judio asta tô mga ánnà
Judio, su igpandà gó i Cristo tô kapósigé ta na iring na labat tun ta tángngaan
katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio. 15 Ukit katô kamatayan i Cristo
igpandà din tô mga sugù na kailangan tumanán katô mga Judio, su kakalyag
din na pasábbadán din tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio ukit ka kasakup
din katô langun ébô mandà tô kapósigé dan. 16 Purisu iring na sábbad dán
lawa tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio. Ukit katô kamatayan i Cristo tun
ta krus, igpandà din dán tô kapósigé ta, asta igpasábbad kid ikandin tun ta
Manama. 17 Tô igdunggù si Cristo, igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód ka
kasunayan. Tô gó tô igtinurù din ákniyu na mga ánnà Judio na madiyù tun
ta Manama, asta igtinurù din pagsik áknami na mga Judio na madani tun ta
Manama. 18 Tingód katô iglumu i Cristo, agad Judio ó ánnà Judio, tô langun
ta makapadani dán gó tun ta Ámmà ta na Manama ukit ka tabang katô Ugis
Espiritu.

19 Purisu sikiyu na mga ánnà Judio, ánnà kód iring na ássa manubù na tikud
tun ta madiyù, su igpasábbad kód gó tun ta mga sakup ka Manama. Inému
kód gó na pamilya din. 20 Tô langun ta na mga ágpampamaké tô iring na mga
bahin katô balé na gimun ka Manama. Tô mga apostoles asta tô mga propeta
ka Manama tô iring na mga sumbál katô balé, asta si Jesu-Cristo tô iring na
masarig batu na ágpónsadanan katô balé. 21 Si Cristo tô igtagù katô tagsábbad-
sábbad áknita tun ta balé din ébô imun ki ikandin na ugis templo para katô
Áglangngagán. 22 Sikiyu na mga ánnà Judio na igpamaké pagsik ki Cristo,
igpasábbad kó ka Manama tun áknami na mga Judio ébô imun ki na góddóan
katô Manama ukit katô Ugis Espiritu din.

3

Plano katô Manama para katô mga ánnà Judio

1 Sakán si Pablo tô igpriso su ágsuguánnánna i Jesu-Cristo ébô mulit-ulitta
áknìyu na mga ánnà Judio. 2 Isóddóran yu gó na tingód katô kédu ka Manama
kanak, igimuwa ikandin na ágsuguánnán ébô tabangan ku sikiyu na mga
ánnà Judio. 3 Igpasóddór katô Manama kanak tô plano na ándà din pasóddóri
sayyan. Igsulatta ka mabbabà dád tingód kani. 4 Atin ka basan yu tô igsulat
ku, kagpáttan yu tô isóddóran ku tingód katô plano ka Manama na ándà din
pasóddóri sayyan na tumanán din ukit ki Cristo. 5 Agad ándà pasóddóri katô
Manama ni plano tun ta mga kamónaan ta sayyan, asal áknganni, igpasóddór
din dán tun ta igsalin na mga apostoles asta tun ta mga propeta din ukit katô
Ugis Espiritu. 6 Ni gó tô plano din na igpasóddór din dán. Mému tanggapán
yu tô madigár na bággén ka Manama áknami na mga Judio, su sikiyu na mga
ánnà Judio igbánnal pagsik katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. Tô langun
ta isakup tun ta sábbad dád lawa, asta tô langun ta tô bággayan katô ágpulusán
na igtandô ka Manama na tumanán din ukit ki Jesu-Cristo.
7 Ukit katô kédu ka Manama asta ukit katô katulusan din, inémuwa ikandin
na taraulit katô Madigár Gulitán. 8 Agad mabbabà dád é kamanubuan ku ka
tandingán katô langun sakup ka Manama, asal ukit katô kédu din, igsalinna
ikandin ébô ulit-ulitán ku tô Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio na duwán
tuu madigár na dì gó katáppángngan na mému dan tanggapán tikud tun ki
Cristo. 9 Igsalinna ka Manama ébô pénagpáttán ku tun ta langun manubù ni
plano na ándà pasóddóri sayyan ka Manama na igimu katô langun-langun.
10 Kakalyag ka Manama na ukit katô mga ágpampamaké pasóddórán din gó
tô kadakállan katô kapandayan din tun ta langun pangulu asta mga duwán
katulusan tun ta kawang-awangan. 11 Ni dán gó tô igplano din sayyan tô ándà
pa imuwi ni banuwa, asta igtuman din dán ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán
ta.
12 Ukit katô iglumu i Cristo asta ukit katô kapamaké ta kandin, ándà
máddang ta na padani tun ta Manama su tanggapán ki gó ikandin. 13 Purisu
yakó ágsungkù tingód katô mga kahirapan na inókitan ku, su ilumu ni para
katô kadigárran yu.

Tô ginawa i Cristo áknita

14 Atin ka ágpanámdámma tingód katô madigár plano katô Manama áknita,
áglingkóódda asta ágdasalla tun ta Ámmà Manama. 15 Sikandin gó tô Ámmà
na igtikudan katô langun panaligan tun ta langit asta mga manubù nit
banuwa. 16 Ágdasalla tun ta matulus Manama na duwán dakál ginawa na dì
katáppángngan ébô bággayan kó katô kabákkárran asta kasarig katô kapamaké
yu ukit katô Ugis Espiritu. 17 Mólà pa ka inalayun móddô si Cristo tun ta
pusung yu tingód katô kapamaké yu kandin. Ágdasalla ébô tô gunayan katô
áglumun yu tô dakál ginawa yu tun ta Manama. 18 Mólà pa ka makagpát kó
asta tô langun ka duma mga sakup katô Manama ka ándin tô tuu kadakállan
katô ginawa i Cristo áknita. 19 Mólà pa ka kasóddóran yu na dakál tô ginawa
i Cristo áknìyu, agad dì yu tuu kagpáttan tô kadakállan katô ginawa din. Atin
ka makagpát kód na ágginawaan kó ikandin, mapánnù kó katô kapánnuan ka
Manama.
20 Durungán tad tô Manama na ágtabang áknita ukit katô katulusan din.
Sikandin tô makému katô sobra pa katô langun na pamuyuán ta asta
panámdámmán ta. 21 Mólà pa ka durungán tô Manama ka ándà ágtamanán ukit
áknìyu na mga ágpampamaké asta ukit ki Jesu-Cristo. Matuman gó ni!

4

Igpasábbadé ki tun ki Cristo

1 Purisu igprisowa tingód katô kabánnal ku katô Áglangngagán. Ágpédu-éduwa ákniyu na kailangan madigár tô ágkémun yu na nángngà tun ta Manama
na igtawar ákniyu. 2 Kailangan pabbabà-babà kó, médu-édu kó asta mallayat é
ginawa yu tun ta mga unawa yu. Papasinsiyaé kó, su ukit kani, ágpakitanán yu
na ágpaginawaé kó. 3 Ággár-ággár kó asta panayun kó tun ta kapasábbadé yu na
tikud tun ta Ugis Espiritu, su inaggát kód na igpasábbadé ukit katô kasunayan.
4 Su tô langun ta na mga ágpampamaké igimu ka Manama na sábbad dád lawa,
sábbad dád tô Ugis Espiritu na góddô dini áknita, asta sábbad dád tô gimanan
tun ta katawar din áknita. 5 Sábbad dád tô Áglangngagán ta, sábbad dád tô
ágpamakén ta, asta sábbad dád tô gunayan ka kapabunyag ta. 6 Sábbad dád tô
Manama na Ámmà katô langun. Sikandin tô ágpangulu katô langun, sikandin
tô ágtuman katô kakalyag din ukit katô langun, asta sikandin tô góddô tun ta
langun.
7 Duwán gasa na igbággé i Cristo tun ta tagsábbad-sábbad áknita tingód katô
dakál ginawa din. 8 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
Tô igsadun sikandin tun datas,
Igpid din tô marapung mga igtalu din,
Asta igbággé din tô mga gasa tun ta mga manubù.*
9 (Na, ukit kani kagi na, “Tô igsadun sikandin tun datas,” isóddóran ta na
iguna pa sikandin igsunnad nit banuwa.† 10 Sikandin na igsunnad tô igsadun
pagsik tun datas ta langit ébô imun din na nángngà tô langun-langun.) 11 Si
Cristo tô igbággé kani mga gasa áknita, su duwán igimu din na mga apostoles,
duwán mga propeta, duwán mga taraulit katô Madigár Gulitán, asta duwán
mga tarapid asta mga taratinurù katô kabánnalan. 12 Tô gó tô igbággé din
para ágkagamit katô mga sakup ka Manama ébô kumasarig tô kapamaké katô
langun ta na igpanunggiringan na lawa i Cristo. 13 Ukit kani, makému ki
pasábbadé tun ta kapamaké asta tun ta kasóddór ta katô Batà ka Manama ébô
mému ki na mabákkár, asta makéring tô ágkémun ta katô nángngà ágkémun i
Cristo.
14 Atin ka matuman ni, dì kid méring na mga gabatà. Dì kid méring na
barko na ágpiddán ka balud asta áglayapán ka karamag, su dì ki sékót ágkapid
katô mga ágtinuruán ka mga katig áglimbung ukit ka bulaló. 15 Asal tingód
katô kapaginawaé ta, kailangan mulit ki gó baling katô kabánnalan. Purisu
méring ki gó ki Cristo agad ándin tô áglumun ta. Sikandin tô iring na ulu ta,
16 asta sikita tô iring na lawa din. Ukit katô kapid i Cristo áknita, ágpasábbadé
tô langun ta, iring na mga bahin ka lawa. Atin ka nángngà tô áglumun katô
tagsábbad-sábbad bahin ta asta ágpaginawaé ki, dumakál asta kumasarig ki na
mga ágpampamaké iring na sábbad lawa.

Mantu ágkémun katô mga ágpampamaké

17 Purisu duwán kagin ku ákniyu na tikud tun ta Áglangngagán. Yakó ágpéring
katô ágkémun yu tun ta mga manubù na dì ágpamaké katô Manama, su ándà
ágpulusán katô mga panámdám dan. 18 Ingittángngan tô panámdám dan su
ándà dan ikagpát katô kabánnalan. Igéllé dan katô kantayan na ágbággén ka
Manama su ándà gó sóddór dan asta matággas gó tô ulu dan. 19 Ándà dán kayyà
dan. Ikataglang dan katô madat mga áglumun dan. Dì dan ágsódô áglumu katô
langun klasi ka kadattan.

---

* **4:8** 4:8 Salmo 68:18. † **4:9** 4:9 Nit banuwa, ó tun dalám ka tanà.

20 Asal ánnà iring kani tô igtinurù ákniyu tingód ki Cristo! 21 Isóddóran ku
na tô ikadinág kó tingód ki Jesus, igtanggap kó katô kabánnalan na igtinurù
ákniyu tingód kandin. 22 Purisu sódô kó katô katuman yu katô madat mga
kakalyag yu, su tô gó tô taganà ágkémun yu na igdadat ukit katô tapé kakalyag
yu na iglimbung ákniyu. 23 Kailangan pamantun yu tô pusung yu asta tô
panámdám yu. 24 Igbággayan kó katô mantu ágkémun, su igimu kó ka Manama
na mantu iring kandin. Kailangan pakitanán yu gó na igpamantu kód ukit
katô áglumun yu na nángngà asta malinis tun ta saruwan ka Manama.
25 Purisu yakó ágbulaló. Kailangan bánnal gó tô kagin yu tun ta mga unawa
yu, su tô langun ta mga bahin tun ta lawa i Cristo.‡ 26 Yakó ágkapid katô
sókó yu ébô dì kó makasalà.§ Sódói yu tô sókó yu ka dì pa sumalláp tô álló,
27 asta yakó ágbággé ka lugar ki Maibuyan. 28 Tô takón kailangan dì dán
tumakó. Kailangan lumumu sikandin katô madigár ébô duwán magamit din
asta makatabang sikandin katô mga ágkahirapan. 29 Yakó gó ágkagi ka madat,
asal kailangan madigár dád tô ágkagin yu ébô katabangan tô mga unawa yu,
asta kumasarig tô kapamaké katô mga maminág ákniyu. 30 Yakó yu ágparanuwi
tô Ugis Espiritu ka Manama ukit katô mga áglumun yu, su sikandin gó tô
pató na sikiyu tô mga sakup katô Manama ébô kasóddóran yu na matuman
gó na tábbusán kó tun ta tapuri álló. 31 Sódô kód lumu kani langun. Yakó
gusig. Yakó sékót ágkaringasa. Yakó ágkasókó. Yakó ágsapà. Yakó ágkagi ka
madat. Yakó ágkagi asta áglumu ka madat tun ta duma manubù. 32 Asal
kailangan madigár tô lumun yu tun ta mga duma manubù asta pédu-éduwé
kó. Kailangan papasinsiyaé kó iring katô kapasinsiya katô Manama ákniyu
ukit ki Cristo.

5

Kailangan madigár tô ágkémun yu

1 Na, su inému kód na mga gabatà katô Manama na ágginawaan din, kailan-
gan makéring kó kandin. 2 Agad ándin tô áglumun yu, kailangan ágginawa
kó katô mga unawa yu iring katô kaginawa i Cristo áknita, su igbullas gó
sikandin áknita asta igmatayan sikandin ébô pasinsiyaan katô Manama tô
mga salà ta. Tô inaté si Cristo, iring sikandin na mammut na ágbággén tun
ta Manama na makadayó kandin.
3 Mga sakup kó gó katô Manama. Purisu yakó áglayuk katô ánnà ákniyu
sawa ó duma, yakó áglumu katô agad ándin na maripà, asta yakó ágkasabuan
katô kaduwánnan ka duma manubù. Kailangan dì kó lumumu kani mga
salà ébô ándà makabuyas ákniyu, su dì mému ni lumun katô mga sakup ka
Manama. 4 Dì mému ka kumagi kó katô maripà ó katô ándà ágpulusán ó katô
tamparasà, asal kailangan pasalamat kó baling tun ta Manama. 5 Kailangan
kasóddóran yu na dì makahu tun ta pagpangulu i Cristo asta katô Manama tô
mga manubù na áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, tô áglumu katô agad
ándin na maripà, asta tô ágkasabuan katô kaduwánnan ka duma manubù. Atin
ka ágkasabuan tô manubù, duwán ágmanaman na ágpangadapán din.
6 Tingód kani mga linumuwan ka mga manubù, supakan dan ka Manama,
su dì dan ágbánnal kandin. Purisu yakó ágkapid katô mga lumimbung pád
ákniyu ukit katô ágkagin dan na ánnà madat ni mga lumu ni. 7 Purisu yakó gó
ágduma kani mga manubù na madat tô áglumun dan. 8 Dángngan, duwán kan-
gittángngan tun ta panámdám yu, asal áknganni duwán dán kappawaan yu su
igpasakup kód tun ta Áglangngagán. Purisu tô ágkémun yu kailangan makéring

‡ **4:25** 4:25 Ahaán tô Zacarias 8:16. § **4:26** 4:26 Ahaán tô Salmo 4:4.

katô ágkémun ka mga manubù na duwán kappawaan. 9 Su madigár, nángngà
asta ágkasarigan tô áglumun katô mga manubù na duwán dán kappawaan.
10 Ággár-ággár kó ébô makagpát kó ka ándin tô kakalyag katô Áglangngagán na
lumun yu. 11 Lili kó katô madat mga lumu na ándà ágpulusán na áglumun katô
mga sakup ka kangittángngan. Asal ukit katô madigár ágkémun yu, ágpasóddór
kó na madat tô mga áglumun dan. 12 Asal makayayyà agad tô ágkagi dád katô
mga áglumun dan na inallás. 13 Atin ka madigár tô áglumun yu, kagpáttan dan
na tuu madat tô áglumun dan, 14 su kappawaan tô langun na ágtaddawan katô
kabánnalan. Purisu duwán ágkagin na,
“Atin ka ágtudug ka, lagimmata kad.
Atin ka inaté ka, ánnó kad,
su kataddawan ka i Cristo.”
15 Purisu tuu kó banté katô ágkémun yu. Yakó yu giringi tô mga ándà
kapandayan, asal iringi yu tô mga manubù na duwán kapandayan. 16 Yakó
yu gulai tô oras yu, asal kailangan lumumu kó katô madigár, su marapung gó
tô mga áglumu ka madat áknganni. 17 Purisu yakó áglumu katô ándà ágpulusán,
asal kailangan kagpáttan yu ka ándin tô kakalyag katô Áglangngagán na lumun
yu.
18 Yakó ágkalasing, su kadattan kó dád gó, asal kailangan kapánnuan kó katô
Ugis Espiritu. 19 Atin ka ágpalimudé kó, pasalamat kó katô Áglangngagán ukit
katô kakanta yu ka mga kagi ka Manama na igsulat, asta ukit katô mga
kanta tingód ki Jesus, asta ukit katô mga kanta na tikud tun ta Ugis Espiritu.
Kailangan tikud gó tun ta pusung yu tô kakanta yu. 20 Agad ándin tô kókitan
yu, kailangan ágpasalamat kó tun ta Ámmà Manama, su igpasakup kód katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga sugù para katô mga taladuma

21 Kailangan pasakup tô tagsábbad ákniyu tingód katô karespeto yu ki Cristo.
22 Sikiyu na mga sawa, pasakup kó tun ta ákniyu duma, iring katô ka-
pasakup yu tun ta Áglangngagán. 23 Tô mama tô ágpangulu katô kandin sawa,
iring na si Cristo tô ágpangulu katô mga ágpampamaké, su sikandin gó tô
igtábbus katô mga ágpampamaké na igpanunggiringan na lawa din. 24 Purisu
kailangan pasakup asta numunug tô mga sawa tun ta kandan duma, iring na
kapasakup katô mga ágpampamaké tun ki Cristo.
25 Sikiyu na mga gamama, ginawayi yu tô ákniyu sawa iring katô kaginawa
i Cristo katô mga ágpampamaké, su igbullas gó sikandin áknita asta igmatayan
26 ébô ukit katô kagi ka Manama imun ki malinis tun ta saruwan din,
su igurasan kid ikandin ukit katô kabunyag. 27 Igurasan kid ikandin ébô
tanggapán ki na mga ágpampamaké iring na bayi na kasalán na tuu madigár
ágsállággán su ándà palang buring ó maripà ó agad ándin na madat. Kakalyag
ka Manama na tuu ki malinis asta ándà palang salà. 28 Purisu tô mga gamama
kailangan gó guminawa katô kandan sawa iring katô kaginawa dan katô
kandan sarili lawa, su tô mama na ágginawa katô kandin sawa ágginawa gó
katô kandin sarili lawa. 29 Ándà gó palang manubù na ágkaringasa katô kandin
sarili lawa, asal ágpakannán din asta ágdóppónan din. Tô gó tô áglumun i Cristo
tun ta mga ágpampamaké na igpanunggiringan na kandin lawa, 30 su sikita tô
mga bahin tun ta lawa din. 31 Mà katô kagi ka Manama,
“Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé
tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.”*

* **5:31** 5:31 Genesis 2:24.

32 Tuu gó madigár ni kabánnalan na igpasóddór ka Manama áknita ukit kani
kagi din, su ni gó tô panunggiringan tingód ki Cristo asta áknita na mga
ágpampamaké. 33 Asal duwán gó kailangan tumanán katô mga taladuma. Tô
tagsábbad-sábbad ákniyu na mga gamama, kailangan ginawaan yu gó tô ákniyu
sawa iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili lawa. Asta tô tagsábbad-sábbad
ákniyu na mga sawa, kailangan respetowan yu gó tô ákniyu duma.

6

Mga gabatà asta kandan mga ámmà asta innà

1 Sikiyu na mga gabatà, bánnal kó katô ákniyu mga ámmà asta innà iring katô
kabánnal yu katô Áglangngagán, su tô gó tô nángngà lumun yu. 2 Ni gó tô una
sugù na duwán tandô para katô mga ágbánnal,
“Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà
3 ébô kumallayat tô kantayan yu nit banuwa.”*
4 Na, sikiyu na mga ámmà asta mga innà, yakó yu ágpasókówi tô ákniyu mga
gabatà, asal dóppóni yu ukit katô disiplina asta tambag na makadayó katô
Áglangngagán.

Mga állang asta mga amo

5 Sikiyu na mga állang, tuman yu tô kakalyag katô ákniyu amo nit banuwa.
Kailangan respetowan yu sikandan. Kailangan tikud tun ta pusung yu
tô katuman yu katô mga sugù dan magunawa katô kabánnal yu ki Cristo.
6 Inalayun kó bánnal kandan, ánnà dád róggun ka sumállág dan ákniyu ébô
madurung kó. Su mga állang kó gó i Cristo, kailangan tikud tun ta tibuk ka
pusung yu tô katuman yu katô kakalyag ka Manama. 7 Kailangan malóggód
kó áglumu, su ánnà dád manubù tô ágbánnalán yu, asal tô Áglangngagán tô
ágbánnalán yu. 8 Yakó ágkalingó na agad ándin tô áglumun yu na madigár,
duwán gó madigár sulì katô Áglangngagán ákniyu, agad állang kó ó ánnà kó
állang.
9 Sikiyu na mga amo, kailangan madigár tô kapid yu katô mga állang yu.
Yakó áglagaggà kandan, su agad sikiyu asta tô mga állang yu, sábbad dád gó
tô Amo yu tun ta langit, asta ándà manubù na ágmusingán din agad ándin tô
bónnóng dan.

Mga laniban na ágbággén ka Manama áknita

10 Na, ni gó tô ágtamanán katô mga ágtinuruán ku ákniyu. Su igpasábbad kó
tun ta Áglangngagán, pasarig kó gó ukit katô katulusan din. 11 Gamit yu tô
langun laniban na ágbággén katô Manama ébô makatu kó katô mga kapókit
asta limbung i Maibuyan. 12 Su ánnà mga manubù tô mga usig ta, asal
tô madat mga espiritu asta tô ágharì na dì ágkitanán, tô duwán katulusan
ka kangittángngan nit banuwa, asta tô madat mga espiritu tun ta kawang-
awangan. 13 Purisu kailangan gamitán yu tô langun laniban na ágbággén
katô Manama ákniyu ébô makatu kó katô mga usig ta ka dumunggù tô álló ka
kadattan. Purisu atin ka mapángnga dán tô langun kani, makita na ándà kó gó
katalu. 14 Purisu taganà kó iring na sundalo na ágtaganà katô gira. Gamit yu
tô kabánnalan iring na sinturon. Gamit yu tô katanggap ka Manama ákniyu na
nángngà tun ta saruwan din iring na putó salimbutung tun ta kagpa. 15 Gamit
yu iring na sapatus tô kataganà yu na mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód
katô kasunayan na ágbággén katô Manama. 16 Gamit yu tô kapamaké yu ki
Cristo iring na kalasag ébô dì kó kasugatan katô iring na mga ágrágrág na

* **6:3** 6:2-3 Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16.

ágpanaán i Maibuyan tun ákniyu. 17 Gamit yu tô katábbus ka Manama ákniyu
iring na putó sambariro. Gamit yu tô kagi ka Manama na igbággé katô Ugis
Espiritu iring na kampilan. 18 Agad ándin tô dumunggù ákniyu, yakó ágsódô
na ágdasal ukit katô katulusan katô Ugis Espiritu. Patannáb kó asta panayun
kó tun ta kadasal para katô langun sakup ka Manama. 19 Dasal kó pagsik para
kanak ébô bággayanna ka Manama katô nángngà mga kagi na ándà máddang ku
ka mulit-ulitta katô Madigár Gulitán na ándà pasóddóri sayyan. 20 Inémuwa na
ágsuguánnán katô Manama ébô mulit-ulitta kani Madigár Gulitán, asta tô gó tô
gunayan na igprisowa áknganni. Asal dasal kó para kanak na diya kumataló
asta nángngà tô kólit-ólit ku.

Ágtamanán kani sulat

21 Si Tiquico tô kataladi na ágginawaan. Ágkasarigan sikandin na kadumaan
ku na ágtuman ka kakalyag katô Áglangngagán. Atin ka dumunggù sikandin
diyan ákniyu, ulitán din tô inému kanak dini. 22 Purisu pasadunán ku sikandin
diyan ákniyu ébô makasóddór kó tingód áknami, asta ébô pabákkárrán tô
pusung yu.

23 Mga kataladi, mólà pa ka duwán kasunayan yu asta duwán ginawa yu
tikud tun ta Ámmà Manama asta Áglangngagán na si Jesu-Cristo ukit katô
kapamaké yu. 24 Mólà pa ka tabangan ka Manama tô langun yu na ágginawa
katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ukit katô ginawa na ándà ágtamanán.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Filipos

Una Basan

Tô lunsud ka Filipos isakup tun ta probinsya ka Macedonia tun ta banuwa ka Grecia. Dakál lunsud tô Filipos, asta igóddóan katô marapung mga sakup ka Roma.

Tô igdunggù si Pablo tun ta Macedonia, igulit-ulit sikandin tun ta mga taga Filipos. Purisu marapung tô igpamaké ki Jesu-Cristo. Tuu masarig tô kapamaké dan. Dakál tô ginawa dan ki Pablo, asta dakál tô ginawa i Pablo kandan. Marag sikandin igsadun tun ta Filipos, asta igtabang tô mga ágpampamaké kandin.

Tô igdinág dan na igpriso si Pablo, igpapid dan tô kadumaan dan na si Epafrodito ébô tumabang kandin. Igpapid dan pagsik tô salapì ébô duwán magamit i Pablo.

Purisu igsulat si Pablo kandan ébô pasalamat tingód katô tabang dan kandin. Igtalan din kandan na kailangan pabákkárrán dan tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, asta kailangan ágkadayawan dan agad ágkahirapan dan. Igsulat din na kailangan liliyan dan tô mga taratinurù katô ánnà nángngà. Igpapanámdám din sikandan na igtábbus dan su igpasábbad dan tun ki Cristo, asta tô gó tô gasa na igbággé katô Manama tingód katô kapamaké dan, asta ánnà ukit katô katuman dan katô mga sugù asta mga ágkémun ka Judio.

1 Ni sulat tikud kanak si Pablo, asta si Timoteo tô kadumaan ku. Mga ágsuguánnán ké i Jesu-Cristo. Ágpangumusta ké ákniyu diyan ta lunsud ka Filipos. Igsulatan ku tô langun yu na mga sakup ka Manama na igpasábbad tun ki Jesu-Cristo, tô mga tarapid ákniyu, asta tô mga manubù na ágtabang kandan tun ta lumu ka Manama.
2 Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta tô kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Dasalán i Pablo tingód katô mga taga Filipos

3 Atin ka ágsampátta ákniyu, ágpasalamatta katô Manama tingód ákniyu.
4 Kada ágdasalla para ákniyu langun, duwán dayó ku. 5 Ágpasalamatta katô Manama su tikud tun ta kapamaké yu sippang áknganni, sikiyu tô igtabang kanak tun ta kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán. 6 Igtigkanayan ka Manama tô madigár lumu din diyan ákniyu, asta isóddóran ku na panayunán din ni sippang ka lumónód si Jesu-Cristo. 7 Nángngà gó tô dayó ku tingód ákniyu langun su ágginawaan ku gó sikiyu. Róggun igprisowa asta róggun igdapitta katô kabánnalan asta igpasóddórra na bánnal gó tô Madigár Gulitán, igtabang kó kanak tingód katô igpalumu ka Manama kanak ukit katô kédu din.
8 Isóddóran ka Manama na tuuwa ágkabugaan ákniyu, su ágginawaan ku gó sikiyu magunawa katô kaginawa i Jesu-Cristo ákniyu.
9 Ágdasalla gó para ákniyu na mólà pa ka kadugangan gó tô kapaginawaé yu ébô tuu yu kasóddóran asta tuu yu kagpáttan. 10 Mólà pa ka kasóddóran yu ka ándin tô madigár ágkémun asta áglumun yu ébô malinis kó gó tun ta saruwan ka Manama asta ándà makabuyas ákniyu sippang ka lumónód si Cristo, 11 asta ébô ándà gó salà na áglumun yu ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu. Purisu pabantugán asta durungán gó tô Manama.

Tô dayó i Pablo

12 Mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na agad ándin tô inókitan ku,
asal ikólit-ólitta pa. Agad igprisowa, asal tuu pa gó marapung tô igpaminág
katô Madigár Gulitán, 13 su tô langun sundalo na ágbanté katô palasyo
katô emperador, asta tô langun ka duma mga manubù dini, isóddóran dan
na igprisowa su igulit-ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. 14 Tô
karapungan ka mga kataladi, igmabákkár tô kasarig dan tun ta Áglangngagán
ukit katô kapriso kanak, asta igmagani dan na gulit-ulit katô kagi ka Manama
na ándà máddang.
15 Agad duwán mga duma manubù na gulit-ulit tingód ki Cristo su
ágkasabuan dan kanak asta gingà dan, asal duwán mga duma na gulit-ulit
tingód ki Cristo su madigár tô kakalyag dan. 16 Gulit-ulit dan su ágginawaanna
ikandan. Isóddóran dan na igpapidda dini ébô makataba a katô mga géllé katô
Madigár Gulitán. 17 Asal tô mga ágkasabuan kanak, agad gulit-ulit dan tingód
ki Cristo, ánnà madigár tô ágdantulán dan. Ágpallayat-layat dan dád katô sarili
dan. Kéman dan ka kadugangan tô madat na ágriyun ku dini ta prisowan ukit
katô áglumun dan.
18 Asal tógón din! Agad madigár ó madat tô ágdantulán dan, asal
ágkadayawanna gó su mólit-ólit pa tô kabánnalan tingód ki Cristo.
Manayunna gó kadayawan, 19 su isóddóran ku na ukit katô ákniyu mga
kadasal asta ukit katô tabang katô Espiritu i Jesu-Cristo, madigár tô dungguán
ku. 20 Tuu dakál tô kakalyag ku asta tô gimanan ku na diya gó kayyaan, asal
iring katô inalayun áglumun ku, maganiya gó pabantug ki Cristo ukit katô
áglumun ku, agad mantéya ó matéya.
21 Kakalyag ku na róggun mantéya pa, si Cristo gó tô ágpabantugán ku.
Atin ka matéya, tuu pa madigár su dumuma ad kandin. 22 Asal ka mantéya
pa, duwán pa lumun ku na duwán ágpulusán. Ándà ku kasóddóri ka ándin
tô tuu madigár para kanak. 23 Ilibug tô panámdám ku su kakalyag ku na
tananan ku ni banuwa su tuu pa madigár ka dumuma a ki Cristo. 24 Asal
tuu pa ágkailanganán ka mantéya pa ébô makatabangnga pa ákniyu. 25 Purisu
isóddóran ku gó na mantéya pa asta manayunna dumuma ákniyu ébô tuu
pa kumasarig asta kadayawan kó tingód katô kapamaké yu. 26 Atin ka
makalónódda diyan ákniyu, tuu kó gó kadayawan tingód katô iglumu i Jesu-
Cristo para kanak.
27 Na, agad ándin tô kókitan ku, kailangan nángngà tô ágkémun yu ma-
gunawa katô ágtinuruán tun ta Madigár Gulitán tingód ki Cristo ébô agad
makasadunna ó diya makasadun diyan ákniyu, kadinággan ku na masarig tô
kapamaké yu asta ágpasábbadé kó na ágpénagpát katô mga géllé asta gulit-ulit
kó katô Madigár Gulitán ébô duwán mamaké. 28 Yakó gó ágkamáddangan katô
mga manubù na gusig ákniyu. Atin ka dì kó kamáddangan, ni gó tô pató ébô
kasóddóran dan na supakan dan asta sikiyu tô tábbusán. Manama tô ágtikudan
kani langun, 29 su tingód katô kakalyag ka Manama, igsalin kó ánnà dád ébô
mamaké kó ki Cristo, asal igsalin kó ébô irrayatan kó pagsik tingód kandin.
30 Purisu ágtiisán yu tô kérrayat katô mga géllé ka Madigár Gulitán, iring katô
inókitan ku na igkita yu dángngan, asta iring katô inókitan ku sippang áknganni
na igdinág yu.

2

Tô kapabbabà i Cristo

1 Na, ágpabákkárrán kód gó i Cristo, górórán kó ukit katô kaginawa din
ákniyu, ágpasábbad tô Ugis Espiritu tun ákniyu, asta ágpaginawaé asta ágpéduwé

kó. 2 Purisu bággé kó kanak katô bánnal dayó ukit kani mga áglumun yu.
Pénagpátté kó. Paginawaé kó. Pasábbadé kó tun ta ginawa asta tun ta
panámdám.
3 Agad ándin tô áglumun yu, yakó ágtingát, asta yakó ágpallayat-layat, asal
pabbabà-babà kó baling, asta pabantug yu tô mga unawa yu sobra pa katô
kapabantug yu katô ákniyu sarili. 4 Yakó ágpapanámdám tingód dád katô ákniyu
kadigárran, asal panámdám kó tingód ka kadigárran katô mga unawa yu.
5 Kailangan magunawa tô panámdám yu katô panámdám i Jesu-Cristo.
6 Agad Manama gó sikandin,
ándà din awidi tô kagunawa din katô Ámmà Manama,
7 asal igtananan din tô kagunawa din
asta inéring sikandin na állang.
Igpamanubù sikandin asta ipamasusu.
8 Tô igpamanubù sikandin, igpabbabà-babà sikandin
ukit katô katuman din katô kakalyag katô Manama
sippang ka kamatayan,
agad ukit katô kamatayan tun ta krus.
9 Purisu tuu gó igpabantug ka Manama si Jesu-Cristo,
asta igbággé ka Manama tun kandin tô ngadan na tuu pa mallayat ka
tandingán katô langun ka duma mga ngadan,
10 ébô ka dinággán tô ngadan i Jesus, lumingkóód asta pabantug kandin tô
langun,*
agad tun ta langit, ó nit tanà, ó tun ta siráb kani tanà,
11 asta ébô tô langun kumagi na si Jesu-Cristo gó tô Áglangngagán.
Purisu pabantugán tô Manama na Ámmà.

Iring ki na karani

12 Purisu mga ágginawaan ku, su inalayun kó igtuman katô kakalyag ka
Manama, ággár-ággárri yu tô nángngà áglumun katô mga manubù na igtábbus
ka Manama tingód katô karespeto† yu kandin. Ággár-ággárri yu ánnà dád
róggun katô diyanna pa ákniyu, asal tuu pa gó áknganni agad ándà ad diyan
ákniyu. 13 Makagaga kó tumuman su ágtabangan kó ka Manama na ágbággé
ákniyu katô kakalyag asta makému ébô makatuman kó katô kakalyag din.
14 Agad ándin tô áglumun yu, yakó ágburáng-buráng asta yakó ágpapulé 15 ébô
makita na malinis kó asta ándà salà yu na mga gabatà ka Manama, agad
madat asta masalà-salà tô ágkémun katô duma mga manubù, su ágkitanán
dan tô nángngà ágkémun yu iring na mga karani na ágséllà tun ta langit.
16 Pasóddór kó kandan na duwán kantayan na ándà ágtamanán na bággén ka
Manama. Nángngà ni áglumun yu ébô tun ta kalónód i Cristo, duwán gó dayó
ku su duwán ágpulusán katô linumuwan ku diyan ákniyu.
17 Atin ka matayanna, marus tô dipanug ku iring na bino na parusán
asta bággén tun ta Manama. Su igpamaké kó asta igbággé kó katô sarili
yu tun ta Manama, iring kó na mannanap na matayan asta bággén tun ta
Manama. Purisu duwán dayó ku su igbággé ku ni sarili ku tun ta Manama,
asta kadayawanna duma ákniyu su igbággé yu tô sarili yu tun ta Manama.
18 Iring kani, duwán dayó yu su igbággé yu tô sarili yu tun ta Manama, asta
kadayawan kó duma kanak su igbággé ku ni sarili ku tun ta Manama.

Si Timoteo asta si Epafrodito

* **2:10** 2:10 Ahaán tô Isaias 45:23. † **2:12** 2:12 Karespeto, ó máddang.

19 Na, tô gimanan ku tun ta Áglangngagán na si Jesus na pasadunán ku
si Timoteo diyan ákniyu ka dì dán madugé ébô kadayawanna ka ulitanna
ikandin tingód katô kóddô yu. 20 Sikandin tô pasadunán ku su ándà duma
manubù iring kandin na tuu ágpanámdám tingód katô kadigárran yu. 21 Tô
duma mga manubù ágpanámdám dád tingód katô kandan kakalyag áglumun.
Dì dan ágpanámdám tingód katô kakalyag na palumun i Jesu-Cristo kandan.
22 Asal isóddóran yu na ágkasarigan si Timoteo. Isóddóran yu na igtabang
sikandin kanak na gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo, iring katô
katabang ka batà katô kandin ámmà. 23 Gimanna na pasadunán ku sikandin
diyan ákniyu ka kasóddóran ku ka ándin tô dungguán katô kaso ku. 24 Gimanna
pagsik na tabanganna katô Áglangngagán ébô makasadunna diyan ákniyu ka
dì dán madugé.
25 Igpanámdámma na kailangan pólián ku si Epafrodito diyan ákniyu.
Sikandin tô kataladi ku asta igtabang kanak na ágtuman katô kakalyag ka
Manama. Igdapit sikandin katô Madigár Gulitán iring na sundalo. Igpasadun
yu sikandin dini ébô tumabang kanak tun ta kahirapan ku. 26 Pólián kud
sikandin diyan ákniyu su ágkabugaan dán sikandin ákniyu langun, asta dì
dán sikandin pakatónnók tingód katô tana din su ikadinág kó na ibógókan
sikandin. 27 Ibógókan gó sikandin asta masig pád maté. Asal inéduwan tô
Manama kandin, asta ándà sikandin kamaté. Inéduwan pagsik tô Manama
kanak ébô makaliliya katô tuu pa dakál ranu.
28 Purisu masig kud pólián sikandin diyan ákniyu ébô ka kitanán yu puman
sikandin, kadayawan kó, asta méwà tô tana ku. 29 Purisu tanggap yu
sikandin na dakál tô dayó yu, iring na madigár áglumun ka mga sakup katô
Áglangngagán. Pabantug yu sikandin asta tô langun manubù na iring kandin,
30 su masig pád sikandin inaté tingód katô katuman din katô kakalyag i Cristo.
Agad isóddóran din na maté pád sikandin, asal kakalyag din na tumabang
kanak, su sikiyu dì makagaga tumabang.

3

Tô manubù na tanggapán ka Manama

1 Na, mga kataladi ku, mólà pa ka kadayawan kó su igpasakup kó tun ta
Áglangngagán! Diya ágkabállé agad umanán ku tô kasulat ku kani, su kakalyag
ku na dì kó kadattan.
2 Banté kó katô mga Judio na áglumu ka madat. Iring dan na madat mga asu,
su mirit dan pád ákniyu na patupu kó ébô tanggapán kó ka Manama. 3 Asal
sikita gó baling tô duwán mga pató na bánnal ki mga sakup katô Manama
agad ándà tupuwi tô langun ta, su ágpangadap ki katô Manama ukit katô
tabang ka Ugis Espiritu, asta ágkadayawan ki su igpasábbad ki tun ki Jesu-
Cristo, asta isóddóran ta na dì ki tanggapán ka Manama ukit katô kapatupu
ta.
4 Atin ka matábbus ki tingód katô lawa ta asta linumuwan ta, duwán gó
gunayan ku kumagi na sobra a pa ka tandingán katô duma mga manubù.
5 Tô ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu kanak, igtupuwanna gó. Sakán
tô sábbad rubbad i Israel, asta sábbadda sakup katô mga rubbad i Benjamin.
Sábbadda Judio.* Tuuwa gó igtuman katô mga sugù i Moises† su igpasakuppa
tun ta mga Pariseo. 6 Su malóggódda igtuman katô mga sugù, igirrayatan
ku pa tô mga ágpamaké ki Cristo. Asta tingód katô katuman ku ka mga sugù

* **3:5** 3:5a Judio, ó Hebreo. † **3:5** 3:5b Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

ébô tanggapánna ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, ándà ágkasawé kanak.
7 Tô langun kani na igpanámdám ku dángngan na duwán ágpulusán ku,
ándà dán ágpulusán áknganni, su kakalyag kud na pasábbadda tun ki Cristo.
8 Isóddóran kud gó na ándà palang ágpulusán katô langun ka tandingán katô
kapasábbad ku ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ku. Iring dád na ussu tô langun
igsarigan ku dángngan. Purisu igtananan kud tô langun ébô pasábbadda tun
ki Cristo, 9 asta ébô masakuppa gó tun kandin. Ándà a tanggapi ka Manama
na nángngà tun ta saruwan din ukit katô katuman ku katô mga sugù, asal
igtanggappa gó katô Manama na nángngà ukit dád katô kapamaké ku ki
Cristo, su ukit dád katô kapamaké ta tô katanggap ka Manama áknita na
nángngà tun ta saruwan din. 10 Kakalyag ku na pasábbadda tun ki Cristo asta
kasóddóran ku tô katulusan din magunawa katô iggamit ka Manama tô iganté
din puman si Cristo. Kakalyag ku na kókitan ku tô kahirapan na magunawa
katô kahirapan i Cristo. Kakalyag ku na méringnga kandin agad matayanna
magunawa katô kamatayan i Cristo para kanak, 11 su kakalyag ku na anténna
puman ikandin.

Panayun kó ugtun katô ganti

12 Ándà a kagi na ikéringngad ki Cristo. Ándà ku pa katuman tô langun
katô kakalyag din kanak. Asal gággár-ággárra ébô tuuwa makéring ki Cristo,
su igsalinna i Jesu-Cristo ébô makéringnga kandin. 13 Mga kataladi, ándà a
panámdám na ikéringngad ki Cristo. Asal sábbad dád tô gugtunán ku, su diyad
gó ágpanámdám tingód katô iglumu ku, asal gággár-ággárra ébô ugtunán ku
tô kakalyag ku. 14 Inalayunna gággár-ággár sippang ka dumunggù a tun ta
ágtamanán ébô tanggapán ku tô ganti ka Manama na igtawar kanak tun ta
langit ukit ki Jesu-Cristo.
15 Purisu iring pád kani tô panámdám katô langun ta na ágsunnad dán é kapa-
maké. Asal ka ánnà magunawa tô panámdám yu tingód kani, pénagpáttán kó
katô Manama. 16 Asal kailangan tumanán ta gó tô kabánnalan na igpasóddór
dán katô Manama áknita.
17 Na, mga kataladi, iringi yu gó tô ágkémun ku, asta sállág yu tô ágkémun
katô mga manubù na igiring áknami ébô duwán iringan yu. 18 Su marapung
tô mga mà kagi igpamaké ki Cristo, asal ukit katô madat linumuwan dan,
ágpasóddór dan na gusig dan katô ágtinuruán tingód katô kamatayan i Cristo
tun ta krus. Ikapira ad igulit áknyu tingód kani mga manubù ni, asta
igsággówa róggun katô kapasampát ku puman kani áknyu. 19 Asal matuman
dan gó supakan ka Manama, su agad ándin tô kakalyag katô lawa dan,
tô gó tô ágtumanán dan. Agad kailangan kayyaan dan tingód katô madat
mga linumuwan dan, asal ágpadadurung dan baling. Ágpanámdámmán dan
dád tô tingód katô kóddô dan nit banuwa. 20 Asal sikita gó tô mga sakup
tun ta pagpangulu ka Manama tun ta langit na tikudan katô Taratábbus ta.
Gangatan ta tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. 21 Ukit katô katulusan din,
pamantun din ni lawa ta na ágkamaté ébô tô lawa ta méring katô tuu madigár
lawa din na dì maté. Magunawa tô katulusan na gamitán din ka talun din tô
langun agad ánda.

4

Mga ágtinuruán

1 Purisu mga kataladi ku na ágginawaan ku, pasarig kó katô kapamaké yu
tun ta Áglangngagán. Ágkabugaan ad ákniyu, su sikiyu tô ágbággé kanak ka dayó,
asta sikiyu tô pató na duwán ágpulusán katô linumuwan ku.
2 Ágpédu-éduwa ákniyu Euodia asta Sintique na kailangan pasábbadé kó, su
mga sakup kó katô Áglangngagán. 3 Ágpédu-éduwa pagsik áknikó na ágkasarigan
rarak ku na tabangan nu ni duwa gabayi ébô pasábbadé dan, su sikandan tô
kadumaan ku na gulit-ulit katô Madigár Gulitán, asta sikandan tô kadumaan
i Clemente asta tô duma mga kadumaan ku na igsulat dán tô mga ngadan dan
tun ta libro ka kantayan na ándà ágtamanán.
4 Kailangan inalayun kó gó kadayawan tingód katô kapasakup yu tun ta
Áglangngagán. Umanán ku tô igkagi ku, na kailangan kadayawan kó gó!
5 Pakita yu tun ta langun manubù na mallayat tô ginawa yu. Masig dán
tô kalónód katô Áglangngagán.* 6 Agad ándin tô dumunggù tun ákniyu, yakó gó
ágkatanaan, asal dasal kó tun ta Manama tingód katô langun. Ulit yu kandin tô
mga ágkailanganán yu, pamuyù kó katô tabang din, asta pasalamat kó kandin.
7 Atin ka lumun yu ni, bággayan kó katô Manama ka kasunayan ébô ándà
palang tana yu. Masuné kó su ágsarig kó ki Jesu-Cristo. Tô kasunayan na tikud
tun ta Manama dì yu tuu ágkagpáttan su tuu gó madigár.
8 Na, mga kataladi, duwán pa sábbad kagin ku ákniyu. Panámdám yu dád
gó tô mga bánnal, tô mga ágkabantug, tô mga nángngà, tô mga malinis, tô mga
ágbággé ka dayó, asta tô mga madigár ágdinággán. Agad ándin tô mga madigár,
asta agad ándin tô mga ágkadurung, panámdám yu ni. 9 Tuman yu tô langun na
igtinurù ku ákniyu, tô mga kabánnalan na igtanggap yu asta tô igpaminág yu
tikud kanak. Agad ándin tô linumuwan ku na igkita yu, tô gó tô kailangan
lumun yu, asta dumaan kó gó katô Manama na ágbággé ka kasunayan.

Kapasalamat tingód katô tabang

10 Dakál gó tô dayó ku asta ágpasalamatta katô Áglangngagán su igpasóddór
yu puman na igginawaanna ikiyu. Isóddóran ku na agad duwán kakalyag
yu na tumabang kanak, asal ándà dád timpo para katô katabang yu. 11 Yakó
ágpanámdám na igkagiya kani su ikulanganna, su agad ándin tô kóddô ku,
isóddóran ku na nángngà gó para kanak. 12 Isóddóran ku na nángngà para
kanak agad ágkandaanna, asta nángngà para kanak agad ágkaduwánnanna.
Isóddóran ku na nángngà tô kóddô ku agad ándin. Nángngà kanak agad
ágkabássugga ó agad ágballusánna. Nángngà kanak agad duwán dakál ó agad
ikulanganna. 13 Agad ándin tô dumunggù kanak, makatiissa katô langun ukit
katô tabang i Cristo na ágpabákkár kanak. 14 Asal madigár tô tabang yu kanak
áknganni su ihirapanna gó.
15 Sikiyu na mga taga Filipos, isóddóran yu na tô igpanówa tikud tun ta
probinsya ka Macedonia asta tô igtigkanéya igulit-ulit katô Madigár Gulitán
tun ákniyu, sikiyu dád gó tô mga ágpampamaké na igpapid ka tabang para
kanak ébô makatinurù a katô duma mga manubù iring katô katinurù ku
ákniyu. 16 Agad dutunna ta lunsud ka Tesalonica, asal ikapira kó igpapid
katô tabang yu para kanak. 17 Yakó ágpanámdám na duwán kakalyag ku na
tumabang kó puman kanak, asal kakalyag ku na duwán matanggap yu tikud
tun ta Manama tingód katô kabággé yu kanak.
18 Áknganni ándà a kakulangi su itanggap kud tô dakál tabang yu kanak,
asta duwán pa sobra katô ágkailanganán ku su itanggap kud tô tabang na
igpapid yu kanak ukit ki Epafrodito. Nángngà tun ta Manama tô tabang yu

* **4:5** 4:5 Masig dán tô kalónód katô Áglangngagán, ó madani gó tô Áglangngagán tun ákniyu.

asta ágkadayawan sikandin, su tô gasa yu kanak iring na mammut na ágbággén
tun ta Manama. 19 Na, tô Manama na ágdóppón kanak tô mággé ákniyu
katô langun na ágkailanganán yu su dì katáppángngan tô dakál ginawa din na
ágbággén din áknita ukit ki Jesu-Cristo. 20 Purisu durungán ta tô Manama na
Ámmà ta ka ándà ágtamanán. Matuman gó ni!

Ágtamanán kani sulat

21 Ágpangumusta a katô langun sakup ka Manama na ágpamaké ki Jesu-
Cristo. Tô mga kataladi na igduma kanak dini, ágpangumusta dan ákniyu.
22 Ágpangumusta ákniyu tô langun sakup ka Manama dini, asta tuu pa gó tô
mga taralumu tun ta palasyo katô emperador.
23 Mólà pa ka tabangan kó katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Colosas

Una Basan

Colosas tô délák lunsud tun ta probinsya ka Asia. Tô mga ágpampamaké tun ta Colosas ándà kita ki Pablo. Tô dád igkita kandin si Epafras na taga Colosas, su igpamaké sikandin ki Cristo ukit ki Pablo. Ukit katô kólit-ólit i Epafras tun ta Colosas, duwán mga manubù na igpamaké ki Cristo.

Róggun igpriso si Pablo, igdunggù si Epafras asta igulit ki Pablo tingód ka problema tun ta Colosas. Mà din na duwán mga taratinurù na igdunggù tun ta Colosas na ássa tô ágtinuruán dan. Igbuyas dan gó si Cristo. Igtinurù dan na tuu pa mallayat tô mga panaligan ka tandingán ki Cristo, asta mga panaligan baling tô ágpadani katô mga manubù tun ta Manama. Purisu igduwa-duwa gó tô panámdám katô mga ágpampamaké tingód ki Jesu-Cristo, asta igpapulé dan.

Purisu igsulat si Pablo kandan, asta igpapid din ni sulat ki Epafras tun ta Colosas. Nit sulat, igkagi si Pablo kandan na kulang tô igtinurù katô mga taratinurù. Igpasóddór din kandan na si Jesu-Cristo gó tô tuu bánnal Batà ka Manama, igpallayat ka Manama sikandin, asta ándà palang na tuu pa mallayat ka tandingán kandin. Sikandin gó tô ágpangulu katô langun. Sikandin dád gó tô makapasábbad katô Manama asta katô mga manubù. Sikandin tô Áglangngagán katô langun na mamaké kandin.

1 Sakán si Pablo na igsalin ka Manama ébô imunna na apostoles i Jesu-
Cristo. Sakán asta si Timoteo na kataladi ta 2 tô ágpangumusta ákniyu diyan
ta lunsud ka Colosas. Sikiyu tô mga sakup ka Manama asta ágkasarigan kó na
mga kataladi tun ki Cristo.

Mólà pa ka tabangan kó katô Ámmà Manama ta, asta bággayan kó ikandin
ka kasunayan.

Kapasalamat asta kadasal i Pablo

3 Atin ka ágdasal ké tingód ákniyu, inalayun ké ágpasalamat tun ta Manama
na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 4 Ágpasalamat ké kandin su
idinág dé na masarig tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, asta dakál kun tô ginawa
yu tun ta langun sakup ka Manama. 5 Masarig tô kapamaké yu asta dakál
tô ginawa yu su giman kó katô ágpulusán yu na igtaganà ka Manama para
ákniyu tun ta langit. Ni gó tô igimanan yu dángngan tikud tun ta álló na
igdinág kó katô kabánnalan, asta tô gó tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. 6 Ni
Madigár Gulitán ágpanayun dán gó ágkatalap sippang tun ta kaluwagan kani
banuwa. Marapung dán tô duma mga manubù na igpamaké, asta igpamantu
katô ágkémun dan iring katô inému ákniyu tô álló na igbánnal yu tô kabánnalan
tingód katô kédu ka Manama tun ta mga masalà-salà. 7 Tô gó tô kabánnalan
na igtinurù i Epafras ákniyu. Sikandin tô kadumaan dé na ágginawaan dé asta
tô ágkasarigan na ágsuguánnán i Cristo na igpasadun dé tun ákniyu na bullas
áknami. 8 Sikandin tô igulit áknami tingód katô dakál ginawa yu na igbággé
katô Ugis Espiritu ákniyu.

9 Purisu tô ikasóddór ké kani tingód ákniyu, inalayun ké ágdasal tingód
ákniyu. Inalayun ké ágpédu-édu katô Manama na makasóddór kó katô langun
ka kakalyag din na lumun yu. Ágdasal ké na tanggapán yu tô kapandayan
asta tô kénagpáttan na ágbággén katô Ugis Espiritu 10 ébô makatuman kó

katô kakalyag katô Áglangngagán, asta ébô kadayawan gó sikandin tingód ákniyu. Ágdasal ké na manayun kó lumumu ka madigár, asta kadugangan gó tô isóddóran yu tingód ka Manama. 11 Mólà pa ka pabákkárrán kó gó ka Manama ukit katô kandin makasalábbù katulusan ébô ka dungguan kó ka mga kahirapan, makatiis kó katô langun asta kumallayat tô ginawa yu. Mólà pa ka duwán dayó yu, 12 asta makapasalamat kó katô Ámmà na Manama, su igimu kó ikandin na nángngà ébô masakup kó tun ta mga manubù na bággayan din katô igpataganà para kandan tun ta pagpangulu din na giló.

Si Cristo tuu mallayat ka langun

13 Igpaluwà kid ka Manama tikud tun ta pagpangulu katô kangittángngan,
asta igalin ki ka Manama tun ta pagpangulu katô Batà din na ágginawaan din. 14 Ukit katô kamatayan katô Batà din, igtábbus kid ka Manama, asta
igpasinsiyaan kid ikandin tingód katô mga salà ta.
15 Ukit ki Cristo ikitaan ta tô Manama na dì ágkitanán.
Si Cristo tô tuu mallayat ka tandingán katô langun-langun na igimu ka Manama,
16 su ukit ki Cristo igimu ka Manama tô langun-langun,
agad tun ta langit asta nit banuwa,
agad tô ágkitanán asta tô dì ágkitanán,
agad ándin tô mga duwán katulusan asta tô ágpangulu ó tô ágharì.
Sikandin tô tuu mallayat ka tandingán katô langun,
su igimu katô Manama tô langun ukit kandin asta para kandin.
17 Tô ándà pa imuwi tô agad ándin, taganà duwán dán sikandin,
asta ukit kandin, madigár tô katagù
asta tô kapasábbadé katô langun.
18 Sikandin tô tuu mallayat su sikandin tô ulu katô langun ágpampamaké na igpanunggiringan katô lawa din.
Sikandin tô ágtigkanayan katô langun,
asta sikandin tô una inanté puman na dì puman maté
ébô ágkasóddóran ta na sikandin tô tuu pa mallayat ka tandingán katô langun.
19 Sikandin tô ikitaan katô ágkémun ka Manama,
su kakalyag ka Manama na tô Batà din gó tô mapánnù
katô kapánnuan ka Manama.
20 Ukit ki Cristo igpasábbad ka Manama tô langun tun kandin,
agad tô nit banuwa asta tô tun ta langit.
Ukit katô dipanug din tô inaté sikandin tun ta krus,
mému dán masábbad tô mga manubù tun ta Manama.
21 Dángngan, madiyù kó tikud tun ta Manama, asta inému kó na mga usig din, su madat tô panámdám yu asta madat tô mga linumuwan yu. 22 Asal igpasábbad kód tun ta Manama ukit katô kapamanubù i Cristo asta katô kamatayan din tun ta krus ébô piddán kó ikandin madani tun ta Manama, su ándà dán salà yu, asta malinis kód tun ta saruwan ka Manama. 23 Asal kailangan manayun kó na masarig tô kapamaké yu. Yakó ágsuwé tikud tun ta gimanan na igpasóddór ákniyu dángngan tô igdinág yu tô Madigár Gulitán na igulit-ulit dán tun ta langun manubù tun ta kaluwagan kani banuwa, asta igpapidda katô Manama ébô mulit-ulitta kani Madigár Gulitán.

Linumuwan i Pablo para katô mga ágpampamaké

24 Agad ágkahirapanna áknganni, asal idayawanna su ukit katô katiis ku kani mga kahirapan, katabangan kó gó. Ni ágriyun ku kannun ta lawa ku iring

katô igtiis i Cristo ébô katabangan ku tô langun ágpampamaké na igpasakup kandin. 25 Igimuwa ka Manama na ágsuguánnán ébô tabangan ku tô langun yu na ágpampamaké, su kakalyag din na ulit-ulitán ku tô langun kagi din tun ákniyu. 26 Ni gó tô kabánnalan na ándà pasóddóri ka Manama tun ta mga manubù sayyan. Asal áknganni igpasóddór din dán áknita na mga sakup din. 27 Kakalyag din na ni tuu madigár kabánnalan kasóddóran katô langun manubù agad ánnà Judio. Ni gó tô ándà din pasóddóri dángngan na papiddán din si Cristo ébô móddô duma ákniyu. Su diyan dán ákniyu si Cristo, duwán madigár gimanan yu na bággén ka Manama. 28 Purisu gulit-ulit ké katô langun manubù tingód ki Cristo. Ágtalan asta ágtinurù ké kandan ukit katô kapandayan na igbággé ka Manama áknami ébô ka piddán dé sikandan tun ta saruwan ka Manama, nángngà gó tô kapasábbad dan ki Cristo. 29 Purisu tuu ku ággár-ággárran tô katinurù ku kani ukit katô bákkár na ágbággén i Cristo kanak.

2

1 Kakalyag ku na kasóddóran yu na tuuwa gággár-ággár ébô katabangan ku sikiyu na mga taga Colosas, asta tô mga manubù tun ta lunsud ka Laodicea, asta tô langun ágpampamaké na ándà pa ikakita kanak. 2 Tô gó tô áglumun ku ébô mabákkár tô pusung yu na sumarig ki Cristo ébô pasábbadé kó ukit katô kapaginawaé yu. Tô gó tô áglumun ku ébô kagpáttan yu gó tô kabánnalan tingód ki Cristo na ándà pa pasóddóri ka Manama dángngan. 3 Si Cristo dád tô ágpasóddór katô langun ka kakatigan asta kapandayan na ándà pa pasóddóri dángngan.

4 Tô gó tô igsulat ku ákniyu ébô dì kó mapid katô mga manubù na ágtinurù ka bulaló, agad madigár tô kagi dan. 5 Agad madiyù a tun ákniyu, asal inalayunna ágpanámdám tingód ákniyu. Idayawanna su idinág ku na nángngà tô ágkémun yu, asta masarig gó tô kapamaké yu ki Cristo.

Si Cristo tô nángngà tákkássan ta

6 Su igpasakup kó tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán, kailangan manayun kó tumuman katô kakalyag din. 7 Atin ka tô gó tô panayunán yu, pasábbad kó tun ki Cristo iring na kayu na madalám é dalid, asta iring na balé na tuu masarig. Kumasarig tô kapamaké yu iring katô igtinurù ákniyu. Kailangan inalayun kó pasalamat tun ta Manama.

8 Banté kó gó ébô dì kó mapid katô mga manubù na malyag mid ákniyu ukit katô mga bulaló na ágtinuruán dan, su ágtinuruán dan tô mga ágkémun katô mga kamónaan dan asta tô mga ágkémun guné katô panámdám kani banuwa. Ándà ágpulusán katô ágtinuruán dan, su ánnà ni tô kabánnalan tingód ki Cristo, 9 su si Cristo tô kapánnuan katô langun-langun na kamanamaan katô Manama. 10 Ukit katô kapasábbad yu tun ki Cristo, igbággayan kód katô tuu madigár kantayan na ándà dán gó kulang, asta si Cristo tô tuu pa mallayat tun ta langun espiritu na ágpangulu asta duwán katulusan. 11 Tô igpasábbad kó tun ki Cristo, iring na igtupuwan kó. Ánnà lawa yu tô igtupuwan ka manubù, asal si Cristo gó tô igiwà katô madat kakalyag tikud tun ta pusung yu.* 12 Tô igpabunyag kó, iring na inaté kó asta iglábbáng kó duma ki Cristo, asta iring na inanté kó puman duma kandin su igsarig kó katô matulus Manama na iganté puman ki Cristo. 13 Dángngan, iring na inaté kó, su masalà-salà kó asta dì kó ágtuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

* **2:11** 2:11 Igtupuwan tô mga Judio su tô gó tô pató na igpasábbad dan tun ta Manama. Asal tô pató na igpasábbad ki tun ki Cristo, tô gó tô kéwà din katô madat kakalyag ta.

Asal áknganni igbággayan kód ka Manama katô kantayan duma ki Cristo, asta
igpasinsiyaan din dán tô langun salà ta. 14 Dángngan, supakan ki pád su
iglapas ki katô mga sugù ka Manama. Asal ukit katô kapansal ki Cristo tun ta
krus, igiwà ka Manama tô lista katô mga salà ta, asta áknganni dì kid supakan.
15 Ukit katô kamatayan i Cristo tun ta krus, igpanalu dán tô Manama katô
langun espiritu na ágpangulu asta duwán katulusan, asta igpasóddór din tun
ta langun na igpanalu dán sikandin katô langun.
16 Purisu pabayà yu dád tô ágbuyas ákniyu tingód katô ágkannán asta
ginámmán yu, asta tingód katô dì kó gapil tun ta mga kalimudan dan kada
ámmé, asta kada bulan, asta kada álló ka kapaginawa. 17 Tô langun kani
ágkémun dan, tô dád gó tô alung tingód katô dumunggù. Asal tô gangatan
dan ituman dán gó, su itanggap tad tô madigár ukit katô kadunggù i Cristo.
18 Pabayà yu dád tô ágbuyas ákniyu asta tô mirit pád ákniyu ébô pabbabà-babà
kó asta mangadap kó katô mga panaligan ka Manama. Mà kagi igpakita tô
Manama kandan, asal ándà ágpulusán katô kapadadurung dan, su tikud dád
tun ta panámdám dan na masalà-salà. 19 Dì dan malyag na pasakup dan tun ki
Cristo na ulu ta. Su igpasakup ki tun ki Cristo, ágpabákkár ki asta ágpasábbadé
ki iring na mga laluwadan asta ugat. Ukit kani, makatuman ki katô kakalyag
ka Manama.

Mantu kantayan na ágbággén i Cristo

20 Su iring na inaté kód duma ki Cristo asta igpaluwà kód tikud tun ta mga
ágkémun kani banuwa, yakó yu ágnunugi tô ágtinurù ka mga sugù iring kani,
21 “Yakó gawid kani! Yakó ágkinnam kani! Yakó ágdappán kani!” 22 Ni mga
sugù ni tingód dád katô mga ágkannán asta ginámmán na ágkémmát dád. Yakó
yu ágnunugi tô ágtinurù ka mga sugù iring kani, su tô ágtinuruán dan tikud dád
tun ta panámdám ka mga manubù. 23 Tô katamanan kani tô katuman dan
katô kakalyag ka lawa dan. Agad iring na mapandé ni mga sugù su tingód
ka kapangadap, kapabbabà-babà, asta kérrayat katô lawa, asal ándà ágpulusán
katô mga manubù na ágtuman kani mga sugù.

3

Tapé asta mantu kantayan

1 Purisu, su inanté kód puman duma ki Cristo, kailangan pamasakán yu
tô tun ta langit na gunsadanan i Cristo dadan tun ta kawanan ka Manama
asta ágpangulu duma kandin. 2 Yakó ágpanámdám tingód dád kani banuwa,
asal kailangan manámdám kó gó tingód katô tun ta langit, 3 su iring gó na
inaté kód, asta ágbantéyan ka Manama tô mantu kantayan yu tingód katô
kapasábbad yu tun ki Cristo. 4 Si Cristo tô igbággé áknita katô mantu kantayan
na ándà ágtamanán. Atin ka lumónód puman sikandin asta kitanán katô
langun manubù tô katulusan din asta kabantug din, dumuma kó gó kandin.
5 Purisu yakó áglumu katô madat mga kakalyag yu. Yakó áglayuk katô
ánnà ákniyu sawa ó duma, asta yakó áglumu ka agad ándin na maripà. Yakó
ágtuman katô madat mga kakalyag yu, asta yakó ágpanámdám tingód kani.
Yakó ágkasabuan ka kaduwánnan ka duma manubù, su tô ágkasabuan iring
gó katô ágpangadap katô ágmanaman. 6 Supakan ka Manama tô áglumu ka
madat iring kani. 7 Ni gó tô iglumu yu dángngan tô inapid kó katô madat mga
kakalyag yu.
8 Asal áknganni sódô kód lumu katô langun madat iring kani. Yakó ágkasókó.
Yakó sékót ágkaringasa. Yakó gimu-imu ka salà tun ta mga duma. Yakó
ágbuyas. Yakó ágkagi ka madat. 9 Yakó ágbulaló, su igtananan yud tô tapé
ágkémun yu, 10 asta igtanggap yud tô mantu ágkémun tikud tun ta Manama,

asta inalayun kó ikandin ágpamantun sippang ka makéring kó kandin ébô tuu kó makasóddór kandin. 11 Purisu tun ta saruwan katô Manama, ándà dán kassaan ka mga manubù, agad mga Judio na igtupuwan ó mga ánnà Judio na ándà katupuwi, agad mga manubù tun ta madiyù mga banuwa, agad mga manubù na ándà kakatigan, agad állang ó ánnà állang. Asal si Cristo tô tuu mallayat ka tandingán katô langun, asta góddô sikandin tun ta langun ágpampamaké.

12 Igsalin kó ka Manama, asta ágginawaan kó na mga sakup din. Purisu kailangan médu-édu kó, asta madigár tô áglumun yu tun ta mga unawa yu. Kailangan pabbabà-babà kó. Yakó gésà, asal kailangan mallayat é ginawa yu. 13 Kailangan madalám tô ginawa yu. Atin ka duwán makasalà tun ákniyu, papasinsiyaé kó ébô pasábbadé kó, su igpasinsiyaan kód katô Áglangngagán. 14 Asal ni gó tô tuu ágkailanganán ka tandingán katô langun. Paginawaé kó. Atin ka paginawaé kó, madigár su inaggát kód na igpasábbadé.

15 Su igbággayan kó i Cristo katô kasunayan, kailangan duwán kasunayan tun ta langun yu na mga ágpampamaké. Igsalin kó ka Manama ébô duwán kasunayan katô langun yu na ágpalimudé asta ágpangadap kandin. Kailangan inalayun kó pasalamat kandin. 16 Mólà pa ka kapánnuan tô panámdám yu katô madigár ágtinuruán tingód ki Cristo ébô kumapandé kó. Gamit yu tô mga kagi din ka ágpatinurué kó asta ágpatambagé* kó. Pasalamat kó katô Manama ukit katô kakanta yu ka mga kagi ka Manama na igsulat, asta ukit ka mga kanta tingód ki Jesus, asta ukit ka mga kanta na tikud tun ta Ugis Espiritu. 17 Agad ándin tô lumun yu asta kagin yu, pasóddór yu gó na mga sakup kó katô Áglangngagán na si Jesus, asta pasalamat kó tun ta Ámmà Manama ukit kandin.

Mga sugù para katô madigár kapadumaé

18 Sikiyu na mga sawa, pasakup kó katô duma yu, su tô gó tô madigár na lumun ka mga ágpamaké katô Áglangngagán.

19 Sikiyu na mga duma, ginawayi yu tô sawa yu, asta yakó yu ágpasakiti.

20 Sikiyu na mga gabatà, tuman yu tô langun sugù katô ákniyu ámmà asta innà, su atin ka tô gó tô lumun katô mga igpasakup tun ta Áglangngagán, kadayawan tô Manama.

21 Sikiyu na mga ámmà asta innà, yakó yu ágpasobrayi tô kadisiplina yu katô mga gabatà yu ébô dì dan sumódô lumumu ka madigár.

22 Sikiyu na mga állang, tuman yu tô langun ka sugù katô mga amo yu nit banuwa. Inalayun kó bánnal kandan ánnà dád róggun ka sumállág dan ákniyu ébô madurung kó iring katô áglumun ka mga ágpadadurung. Tuman yu tô mga sugù dan tingód katô karespeto yu katô Áglangngagán. 23 Kailangan malóggód kó agad ándin tô lumun yu, su ánnà dád manubù tô ágbánnalán yu, asal tô Áglangngagán tô ágbánnalán yu. 24 Yakó ágkalingó na Áglangngagán tô mággé ákniyu katô ágpulusán na igtandô ka Manama, su Áglangngagán na si Cristo tô bánnal amo na ágbánnalán yu. 25 Asal ka madat tô áglumun ka manubù, madat tô sulì kandin, su ándà manubù na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan.

4

1 Sikiyu na mga amo, kailangan nángngà tô kapid yu katô mga állang yu. Yakó ágkalingó na kailangan tumubang kó pagsik katô Amo yu tun ta langit.

* **3:16** 3:16 Ágpatambagé, ó ágpakagiyé.

Duma mga sugù

2 Tô langun yu, yakó ágsódô ágdasal, asal patannáb kó asta pasalamat kó tun
ta Manama. 3 Dasal kó pagsik tingód áknami ébô bággayan ké ka Manama ka
timpo ébô makólit-ólit ké katô kabánnalan tingód ki Cristo na ándà pasóddóri
ka Manama sayyan. Tô gó tô gunayan na igprisowa dini su igulit-ulit ku tô
tingód kandin. 4 Dasal kó kanak ébô malumák kagpáttan tô kólit-ólit ku kani
tun ta mga manubù.
5 Kailangan mapandé tô ágkémun yu róggun móddô kó tun ta mga duma na
dì ágpamaké. Yakó gulà katô mga oras yu. 6 Atin ka ágtóngkô kó katô mga
dì ágpamaké, kailangan duwán kédu yu kandan asta madigár tô ágkagin yu.
Kailangan matayyó tô taba yu katô mga insà dan ébô makagpát dan.

Ágtamanán kani sulat

7 Si Tiquico tô kataladi na ágginawaan. Ágkasarigan sikandin na kadumaan
ku na ágtuman ka kakalyag katô Áglangngagán. Atin ka dumunggù sikandin
diyan ákniyu, ulitán din tô langun na inému kanak dini. 8 Purisu pasadunán ku
sikandin diyan ákniyu ébô makasóddór kó tingód áknami, asta ébô pabákkárrán
tô pusung yu. 9 Pasadunán ku pagsik si Onesimo na ágkasarigan kataladi na
ágginawaan ta. Sikandin tô unawa yu na taga Colosas. Duwa dan si Tiquico tô
mulit ákniyu tingód katô langun na inému dini.
10 Ágpangumusta ákniyu tô kadumaan ku dini ta prisowan na si Aristarco.
Ágpangumusta ákniyu si Marcos na imaluy kataladi i Bernabe. Atin ka du-
munggù si Marcos tun ákniyu, tanggap yu sikandin iring na taganà igkagi ku
ákniyu. 11 Ágpangumusta si Josue na ágngadanan ki Justo. Tun ta langun Judio na
ágpamaké, sikandan dád tállu tô ágtabang kanak róggun igtinurù a tingód katô
pagpangulu ka Manama. Tuu igmabákkár tô pusung ku ukit kandan.
12 Ágpangumusta si Epafras na unawa yu. Ágsuguánnán sikandin i Jesu-
Cristo. Inalayun sikandin ágdasal para ákniyu. Kakalyag din na imun kó
ka Manama na masarig asta matullid, asta tuu kó makasóddór katô langun
ka kakalyag ka Manama. 13 Ikita ku na tuu gó gággár-ággár sikandin ébô
katabangan kó asta tô mga taga Laodicea, asta tô mga taga Hierapolis.
14 Ágpangumusta si Demas asta tô doktor na ágginawaan ta na si Lucas.
15 Papid yu ni kapangumusta ku katô mga kataladi tun ta lunsud ka
Laodicea, asta tun ki Ninfa asta katô mga ágpampamaké na ágpalimudé tun ta
balé din. 16 Atin ka mapángnga tô kabasa yu kani sulat ku, papid yu ni tun ta
mga ágpampamaké tun ta Laodicea ébô basan dan pagsik. Basa kó pagsik katô
sulat ku kandan. 17 Uliti yu si Arquipo na kailangan tumanán din tô igpalumu
katô Áglangngagán kandin.
18 Sakán gó si Pablo tô igperma kani ágtamanán ka sulat ébô kasóddóran yu
na tikud gó kanak. Yakó ágkalingó na igprisowa pa.
Mólà pa ka kéduwan kó katô Manama.

Una
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Tesalonica

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta Tesalonica na sábbad dakál lunsud tun ta probinsya ka Macedonia na sakup ka banuwa ka Europa. Ni Europa ágpanguluwan katô gobyerno ka Roma. Tô karapungan kandan ánnà Judio.

Tô ikaduwa kapanó i Pablo, igtákkás si Silas asta si Timoteo. Igsadun dan tun ta mga probinsya na sakup ka mga banuwa ka Asia asta Europa. Igtinurù dan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo.

Tun ta probinsya ka Macedonia, igirrayatan si Pablo katô mga Judio na dì ágbánnal katô ágtinuruán din tingód ki Jesu-Cristo. Dutun ta lunsud ka Filipos, igpalagpás asta igpapriso si Pablo asta si Silas. Na, tô igluwà dan, igsadun dan tun ta lunsud ka Tesalonica na madani tun ta Filipos.

Tô igdunggù dan tun ta Tesalonica, igtinurù si Pablo tingód ki Jesu-Cristo tun ta simbaan ka Judio. Marapung tô mga ánnà Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo ukit katô kagi ka Manama na igtinurù i Pablo. Asal isókó ki Pablo tô mga Judio na dì ágbánnal ki Jesu-Cristo. Purisu igtabang tô mga ágpampamaké ki Pablo ébô makaluwà asta dì mamánnu sikandin tun ta Tesalonica.

Na, tô igsadun si Pablo tun ta Atenas, itanaan sikandin tingód katô mga mantu ágpampamaké tun ta Tesalonica agó sumódô dan mamaké ki Jesu-Cristo tingód katô kérrayat kandan. Purisu igpalónód din si Timoteo tun ta Tesalonica ébô tumabang kandan.

Na, tikud tun ta Atenas, igallus si Pablo tun ta lunsud ka Corinto. Dalám katô kóddô din tun ta Corinto, igdunggù si Timoteo asta igulit sikandin ki Pablo tingód katô madigár lumu katô mga ágpampamaké tun ta Tesalonica. Purisu igpapid i Pablo ni sulat tun kandan. Igpasalamat sikandin tun ta Manama tingód kandan su masarig tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Igpabákkár din tô ginawa dan asta igkagiyan din sikandan na manayun dan lumumu ka madigár ébô kadayawan tô Manama. Igtaba pagsik i Pablo tô mga insà dan tingód katô kalónód i Jesu-Cristo.

Mabasa tun ta libro na ágngadanan Lumu 16:1-17:10 tingód katô kapanó i Pablo asta katô inókitan din.

1 Ni sulat tikud áknami na si Pablo, si Silas, asta si Timoteo. Igsulatan dé
sikiyu na ágpamaké tun ta Tesalonica na mga sakup katô Ámmà ta na Manama
asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Manama.

Igpasalamat si Pablo tingód katô mga taga Tesalonica

2 Atin ka ágdasal ké, inalayun dé sikiyu ágpasalamatan tun ta Manama, asta
inalayun dé gapilán sikiyu tun ta dasalán dé, 3 su tun ta kadasal dé tun
ta Ámmà ta na Manama, ágpanámdám ké tingód katô kapamaké yu ki Jesu-
Cristo na igpasóddór yu ukit katô áglumun yu, asta ukit katô ginawa yu tun
ta duma mga manubù su gággár-ággár kó ágtabang kandan, asta ukit katô
masarig gimanan yu tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 4 Mga kataladi
na ágginawaan katô Manama, isóddóran dé na igsalin kó ikandin, 5 su tô
igtinurù ké ákniyu katô Madigár Gulitán, ánnà dád na igkagi ké ákniyu, asal
tô kagi dé igtákkássan pagsik katô katulusan ka Ugis Espiritu, asta isóddóran

dé na duwán igpulus yu. Isóddóran yu tô ágkémun asta iglumu dé róggun katô kóddô dé diyan ákniyu dángngan. 6 Na, sikiyu, ikéring kó áknami asta ikéring kó katô Áglangngagán. Agad igirrayatan kó tingód katô kabánnal yu katô kagi ka Manama, igbággayan kó ka dayó katô Ugis Espiritu. 7 Purisu sikiyu dán tô madigár giringanan katô langun ágpampamaké tun ta mga banuwa ka Macedonia asta Grecia,* 8 su ukit ákniyu, italap dán tô kagi ka Manama tingód katô Áglangngagán ánnà dád tun ta Macedonia asta Grecia, asal ikasóddór dán tô marapung manubù tun ta duma mga banuwa na igpamaké kód tun ta Manama. Purisu ándà dán kailangan ka mulit ké katô duma mga manubù tingód katô kapamaké yu, su ikasóddór dan dán, 9 su gulit dan tingód katô katanggap yu áknami. Gulit dan na igsódô kód ágbánnal katô mga ágmanaman ébô tumuman kó ka kakalyag katô bánnal manté Manama. 10 Gulit dan na gangat kód katô kalónód katô Batà din na si Jesus tikud tun ta langit. Iganté puman katô Manama si Jesus na ágpaluwà áknita tikud tun ta supak katô Manama.

2

Iglumu i Pablo tun ta Tesalonica

1 Na, mga kataladi, sikiyu tô ikasóddór na duwán ágpulusán katô langun iglumu dé diyan ákniyu dángngan, 2 su isóddóran yu na agad irasayan ké asta igpayayyà ké tun ta Filipos, asal igtabangan ké katô Manama ta, su duwán kagani dé ébô tuminurù tun ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, agad marapung tô mga manubù diyan ákniyu na tuu igusig áknami. 3 Na, ánnà bulaló tô ágtinuruán dé, ánnà madat tô áglumun dé, asta ándà ké limbung ákniyu, 4 asal nángngà ké tun ta saruwan ka Manama. Purisu igsarigan ké ikandin katô katinurù ka Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Tô gó ágtinurù ké ánnà ébô kadayawan tô mga manubù áknami, asal kakalyag dé na kadayawan tô Manama áknami, su sikandin tô pakasóddór katô áknami pusung. 5 Isóddóran yu na ándà ké gó paniyuk* ákniyu. Asta ánnà mà kagi dád tô kararak dé ákniyu ébô makasalapì. Ikasóddór tô Manama na bánnal ni igkagi ku. 6 Ánnà kakalyag dé na durungán ké ikiyu asta katô duma mga manubù. Agad mému ka piritán dé na dumurung kó áknami su apostoles ké i Cristo, 7 asal róggun na igóddô ké tun ákniyu, inéduwan ké ákniyu iring katô kédu ka innà na ágdóppón katô kandin mga gabatà. 8 Tingód katô ginawa dé ákniyu, kakalyag dé na dì ké dád tuminurù ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, asal bággén dé pád pagsik tun ákniyu tô kantayan dé ébô makatabang ké ákniyu, su ágginawaan dé sikiyu.

9 Mga kataladi, ándà yu kalingawi na tuu ké gággár-ággár áglumu róggun igóddô ké tun ákniyu, su tô igtinurù ké ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, iglumu ké agad álló asta dukilám ébô ándà kailangan na mággé kó ka magasto dé. 10 Isóddóran yu asta isóddóran pagsik katô Manama na nángngà tun ta saruwan din tô ágkémun dé asta tô iglumu dé na ándà gó kabuyas katô mga ágpampamaké. 11 Isóddóran yu na madigár tô igkagi dé katô tagsábbad-sábbad ákniyu, iring katô áglumun ka ámmà tun ta kandin mga gabatà, 12 su inalayun ké igkagi ákniyu, igpabákkár ké katô ginawa yu, asta igpénagpát ké ákniyu na kailangan madigár tô ágkémun yu tun ta saruwan ka Manama. Sikandin tô igtawar ákniyu ébô masakup kó tun ta madigár pagpangulu din.

13 Na, inalayun ké ágpasalamat pagsik tun ta Manama su tô igtinurù ké ákniyu katô kagi ka Manama, igpaminág kó asta igtanggap yu ni kagi na ánnà

* **1:7** 1:7 Grecia, ó Acaya. * **2:5** 2:5 Paniyuk, ó mà kagi ágdurung (pag-ulog-ulog).

dád tikud tun ta manubù, asal bánnal kagi ka Manama. Tô kagi ka Manama
tô gamitán din ébô mapalin tô ágkémun katô langun yu na ágpamaké kandin.
14 Mga kataladi, tô inému tun ákniyu magunawa katô inému katô mga sakup
ka Manama na ágpamaké ki Jesu-Cristo tun ta Judea, su girrayatan kó katô
mga kadumaan yu na ánnà Judio magunawa katô kérrayat kandan katô mga
kadumaan dan na Judio. 15 Tô mga Judio na dì ágpamaké tô igmaté katô
Áglangngagán na si Jesu-Cristo asta katô mga propeta ka Manama sayyan, asta
girrayatan ké ikandan. Ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama tô áglumun
dan, asta gusig dan katô makatabang katô langun manubù, 16 su ágdalangan
dan tô kólit-ólit dé tun ta mga ánnà Judio na duwán katábbusan tikud tun
ta salà. Ukit katô madat áglumun dan, ágkadugangan tô salà dan sippang ka
mapánnù dán. Purisu masig dan dán gó dungguan katô supak ka Manama!

Kakalyag i Pablo na lumónód tun kandan

17 Na, mga kataladi, agad igtanan ké ákniyu tun ta mabbabà timpo,
ágkabugaan ké ákniyu, asta duwán gó kakalyag dé na kumita ákniyu, 18 su plano
dé na lumónód ké tun ákniyu. Makapira a pád lumónód, asal igdalanganna i
Maibuyan. 19 Kakalyag dé na kumita ké puman ákniyu su ukit ákniyu duwán
gimanan dé asta duwán dayó dé, su tô álló katô kalónód katô Áglangngagán ta
na si Jesus, sikiyu tô pabantugán dé tun kandin, 20 su sikiyu tô bantug dé asta
dayó dé.

3

1 Na, su dì kéd pakatiis katô bugà dé, igplano ké na móddô ké tun ta Atenas,
2 asal pasadunán dé si Timoteo tun ákniyu. Sikandin tô kataladi dé asta áglumu
para katô Manama ukit katô katinurù din ka Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
Igpapid dé sikandin ébô pabákkárrán din tô kapamaké yu tun ta Manama asta
ébô manayun kó lumumu ka madigár, 3 ébô ándà makasamuk katô kapamaké
yu ukit katô kérrayat na ágdunggù ákniyu. Isóddóran yu na ni gó tô kakalyag ka
Manama na kókitan ta, 4 su róggun igóddô ké tun ákniyu dángngan, igkagi ké
ákniyu na dumunggù tô álló na irrayatan ki, asta isóddóran yu na ituman dán
tô igkagi dé. 5 Purisu su tuuwa ágkatanaan tingód ákniyu, igpapid ku si Timoteo
ébô kasóddóran ku ka masarig pa tô kapamaké yu tun ta Manama. Itanaanna
agó mapid kó i Maibuyan asta ándà ágpulusán katô iglumu dé dutun ákniyu.

6 Asal idayawan ké su igulì dán si Timoteo dini áknami tikud tun ákniyu,
asta madigár tô igulit din áknami tingód katô kapamaké yu tun ta Manama
asta katô kapaginawaé yu. Igkagi sikandin na inalayun kó ágpanámdám
ka madigár tingód áknami, asta duwán kakalyag yu na kumita áknami na
magunawa katô kakalyag dé. 7 Purisu mga kataladi, agad tuu ké ágkahirapan
asta girrayatan, asal ágkadayawan ké ukit katô kapamaké yu tun ta Manama.
8 Madigár dán tô panámdám dé su isóddóran dé na masarig tô kapamaké yu
tun ta Áglangngagán. 9 Na, tuu ké ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu,
su ukit ákniyu duwán dayó dé tun ta saruwan ka Manama ta. 10 Álló asta
dukilám inalayun ké ágdasal asta ágpamuyù ké na kumita ké puman ákniyu ébô
makatabang ké katô kapamaké yu.

11 Mólà pa ka tabangan ké katô Ámmà ta na Manama asta tô Áglangngagán
ta na si Jesus ébô makasadun ké tun ákniyu. 12 Mólà pa ka Áglangngagán tô
dumugang asta papanayun katô kapaginawaé yu asta katô ginawa yu tun ta
langun manubù, iring katô ginawa dé ákniyu. 13 Ukit kani pabákkárrán din
tô ginawa yu ébô kitanán kó na ándà salà asta nángngà kó tun ta saruwan ka

Ámmà ta na Manama tô álló ka lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo na tákkássan katô langun sakup din.

4

Kailangan madigár tô áglumun yu

1 Na, mga kataladi, igtinuruan dé sikiyu tingód katô madigár áglumun na
makabággé ka dayó tun ta Manama, asta tô gó tô áglumun yu. Asal ukit katô
ngadan ka Áglangngagán na si Jesus, ágpédu-édu ké asta ágkagi ké ákniyu na
panayun kó lumu ka madigár, 2 su isóddóran yu tô igtinurù dé ákniyu tikud tun
ta Áglangngagán na si Jesus. 3 Ni gó tô kakalyag ka Manama na lumun yu ébô
tanggapán kó ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Kailangan dì kó
áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma. 4 Kailangan makapáttud tô tagsábbad-
sábbad katô ákniyu lawa ébô nángngà tô áglumun yu asta ébô respetowan kó.
5 Yakó ágkapid katô madat kakalyag katô ákniyu lawa iring na áglumun katô
mga dì ágpamaké katô Manama. 6 Purisu yakó áglumu ka salà ukit kani mga
lumu ni ébô dì kó makalapas tun ta mga kataladi yu. Su atin ka lumumu tô
manubù kani salà ni, sulian sikandin katô Áglangngagán, asta tô gó tô igtalan
dé ákniyu dángngan. 7 Igtawar ki katô Manama ánnà ébô lumun ta tô madat,
asal ébô nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan din. 8 Purisu ka duwán dì
ágbánnal kani kagi ku, ánnà manubù tô igélléyan din, asal tô Manama na
igbággé ákniyu katô Ugis Espiritu.

9 Na, tingód katô ginawa yu tun ta mga kataladi, ándà dán kailangan
na tuminurù a ákniyu ukit ka sulat, su igtinuruan kód katô Manama na
kailangan paginawaé kó, 10 asta isóddóran dé na duwán ginawa yu tun ta
langun kataladi tun ta kaluwagan ka probinsya ka Macedonia. Asal mga
kataladi, kagiyan dé sikiyu na kailangan inalayun kó gó paginawaé. 11 Na,
kailangan lumumu kó katô ákniyu áglumun ébô dì kó makasamuk katô duma
mga manubù. Kailangan mággár-ággár kó lumumu ébô duwán magasto, su tô
gó tô igkagi dé ákniyu dángngan, 12 ébô respetowan kó katô duma mga manubù
agad dì dan ágpamaké, asta ébô ándà kailangan na pamasakán yu tô magasto
tun ta duma manubù.

Tingód katô inaté dán asta kalónód ka Áglangngagán

13 Mga kataladi, kakalyag dé na kasóddóran yu tô tingód katô mga
ágpampamaké na inaté dán ébô dì kó ágkaranu iring na karanu katô mga
manubù na ándà gimanan. 14 Ágkasóddóran ta na inaté si Jesus, asta inanté
puman sikandin. Purisu kailangan kasóddóran ta na antén puman ka Man-
ama tô taganà mga igpamaké ki Jesus ébô dumuma dan kandin.

15 Ni igsulat dé ákniyu igpasóddór áknami katô Áglangngagán, asta ulitán kud
ákniyu. Ka lumónód tô Áglangngagán, sikita na manté pa dì muna sumumar
kandin, su muna tô mga ágpampamaké na inaté dán, 16 su sumunnad tô
Áglangngagán tikud tun ta langit, ullaón din tô sugù, tumawar tô mallayat
panaligan ka Manama, asta padagingán tô trumpeta ka Manama. Na,
muna manté puman tô mga inaté na igpamaké ki Cristo. 17 Pángnga ka
manté sikandan, sikita na mga manté pô mabatun duma kandan tun ta mga
sagulapun, asta sumumar ki katô Áglangngagán tun ta langit. Inalayun kid
móddô duma katô Áglangngagán. 18 Purisu papabákkárré kó tun ta ginawa yu
ukit kani mga kagi.

5

Kailangan makataganà ki katô kalónód ka Áglangngagán

1 Na, mga kataladi, ándà dán kailangan na sumulat ké pa ákniyu tingód ka
ándin állawi na matuman ni, 2 su tuu yud isóddóran na tigkô dád dumunggù
tô álló ka kalónód katô Áglangngagán iring katô kadunggù katô takón ka
tángngà ka dukilám. 3 Agad kumagi tô mga manubù na duwán kasunayan
asta ándà kamáddangan, asal tigkô dád dungguan dan ka kadattan, iring
katô bayi na ágpangalalan. 4 Asal sikiyu na mga kataladi, ánnà kód tun ta
kangittángngan. Dì kó kasalábbuan tingód katô álló ka kalónód din iring na
manubù na ágkasalábbuan katô kadunggù katô takón. 5 Su sakup kó i Jesu-
Cristo, sikiyu tô tingód katô kappawaan asta tô tingód katô álló. Ánnà ki
tingód katô dukilám asta tingód katô kangittángngan. 6 Purisu kailangan dì
ki makéring katô mga dì ágpamaké, su iring dan katô ágtudug. Asal kailangan
iring ki na ágbanté asta pakapáttud. 7 Su tô mga manubù na tingód katô
kangittángngan, iring dan katô ágtudug asta ágkalasing ka dukilám. 8 Asal sikita
tô manubù na tingód katô kappawaan. Purisu kailangan makapáttud ki. Atin
ka inalayun ki ágsarig katô Manama asta ágpaginawaé ki, tô gó tô iring na
salimbutung katô pusung ta, asta tô gimanan ta katô katábbus ka Manama
áknita iring na salimbutung katô panámdám ta. Na, ni gó tô ikéring na sundalo
na duwán putó na salimbutung ka lawa din asta ulu din. 9 Igsalin ki katô
Manama ánnà ébô supakan ki ikandin, asal ébô tábbusán ki ikandin ukit katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 10 Sikandin tô igpamaté bullas áknita ébô
móddô ki duma kandin agad inaté kid ó manté ki pô ka lumónód sikandin.
11 Purisu papabákkárré kó katô kapamaké yu, asta patabangé kó, iring katô
áglumun yu áknganni.

Katapuriyan mga panalan

12 Na, mga kataladi, pédu-édu ké ákniyu na kailangan respetowan yu tô
mga gággár-ággár áglumu tun ákniyu, su igsalin dan katô Áglangngagán ébô
mid ákniyu asta mággé ka tambag ákniyu. 13 Kailangan pabantugán yu asta
ginawaan yu sikandan tingód katô áglumun dan para ákniyu. Kailangan
duwán kasunayan katô kóddô yu.

14 Na, mga kataladi, kagiyan dé sikiyu na kailangan tuminurù kó katô mga
tukukán ébô lumumu dan. Pabákkár yu tô ginawa katô mga ágkamáddangan.
Tabangi yu tô mga ágmalómét é kapamaké tun ta Manama. Pallayat yu tô
ginawa yu tun ta langun. 15 Yakó ágsulì katô mga manubù na áglumu ka
madat tun ákniyu, asal kailangan inalayun kó lumumu ka madigár tun ta mga
ágpampamaké asta tun ta langun manubù.

16 Kadayawan kó inalayun. 17 Dasal kó agad ándin urasi. 18 Agad ándin tô
dumunggù ákniyu, pasalamat kó tun ta Manama, su tô gó tô kakalyag din na
lumun yu tingód katô kapasábbad yu tun ki Jesu-Cristo.

19 Yakó yu ágdalangi tô áglumun katô Ugis Espiritu tun ákniyu. 20 Yakó géllé
katô kagi na igpólit katô Manama, 21 asal kinnami yu ka bánnal tô langun katô
igkagi. Atin ka ágkasarigan tô kagi na igulit ákniyu, bánnal kó kanan. 22 Asal
yakó ágbánnal katô langun madat kagi.

23 Na, mólà pa ka Manama na ágbággé katô kasunayan tô tumanggap ákniyu
na nángngà tun ta saruwan din. Mólà pa ka nángngà tô tun ta pusung yu, tô
tun ta panámdám yu, asta tô tun ta lawa yu ébô dì kó mabuyas ka lumónód
tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 24 Tumanán ka Manama ni langun su
ágkasarigan sikandin na igsalin ákniyu.

25 Mga kataladi, dasali ké.
26 Papangumustaé kó langun na kataladi ágtákkássan katô kapaginawaé yu.
27 Tun ta saruwan katô Áglangngagán, ni gó ni talan ku ákniyu. Basa yu ni sulat tun ta langun kataladi.
28 Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ákniyu.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Tesalonica

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta Tesalonica ébô tuu dan makasóddór tingód katô álló ka kalónód katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Igsulat i Pablo kandan na una dumunggù tô tuu áglumu ka salà. Sikandin tô mid katô karapungan ka mga dì ágpamaké ébô lumumu sikandan katô tuu pa madat. Kumagi sikandin na sikandin tô Manama. Pángnga ka malumu tô langun, lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Igpasalamat si Pablo katô mga taga Tesalonica su masarig tô kapamaké dan agad tuu dan girrayatan asta ágkahirapan. Igtalan din kandan na kailangan ágkasarigan asta ágpaginawaé dan. Igtinurù si Pablo na inalayun dan lumumu ébô duwán magasto dan katô kandan ágkailanganán, asta dì dan mému tukukán.

1 Ni sulat tikud áknami na si Pablo, si Silas, asta si Timoteo. Igsulat ké
ákniyu na mga ágpampamaké tun ta Tesalonica na mga sakup katô Ámmà ta
na Manama asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
2 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Ámmà na
Manama asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Kalónód katô Áglangngagán asta supak din

3 Mga kataladi, inalayun ké ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu. Na,
nángngà tô kapasalamat dé su tuu dán gássud tô kapamaké yu, asta tuu kód
ágpaginawaé. 4 Purisu sikiyu tô ágpabantugán dé tun ta mga ágpampamaké tun
ta duma mga lunsud, su gulit ké kandan na pakatiis kó asta ágpanayun kó
ágpamaké ki Jesu-Cristo, agad inalayun kó girrayatan asta ágkahirapan.
5 Ukit kani, ágpasóddór tô Manama na nángngà tô karuud din katô mga
manubù tun ta tapuri álló, su pasóddórán din na nángngà kó na sakupán tun
ta pagpangulu din, su tô gó tô gunayan katô karasayan yu áknganni. 6 Nángngà
tun ta Manama tô kasulì din katô mga girrayat ákniyu, 7 asta nángngà tun ta
Manama tô kabággé din ákniyu asta áknami katô kasunayan agad girrayatan
ki áknganni. Tô gó tô lumun din ka lumónód tô Áglangngagán tikud tun ta langit
na ágtákkássan katô matulus mga panaligan din. 8 Lumónód sikandin na
ágtákkássan katô rágrág ka apuy ébô sulian din tô langun na dì ágpamaké katô
Manama asta tô ándà bánnal katô Madigár Gulitán tingód katô Áglangngagán
ta na si Jesus. 9 Supakan dan katô Áglangngagán ka ándà ágtamanán, su
péwaán dan tikud tun ta saruwan din, asta tikud tun ta séllaán katô katulusan
din. 10 Matuman ni tun ta álló katô kalónód din, su lumónód sikandin ébô
durungán katô langun sakup din asta ébô pabantugán katô langun ágpamaké
kandin. Mapil kó gó kandan su igbánnal kó katô igulit-ulit dé ákniyu.
11 Ni gó é gunayan na inalayun ké ágdasal para ákniyu ébô nángngà tun ta
Manama ta tô katanggap yu katô madigár tingód katô katawar din ákniyu.
Mólà pa ka tabangan kó ukit katô katulusan ka Manama ébô matuman
tô langun kakalyag yu na madigár lumun ukit katô kapamaké yu kandin,
12 asta ébô durungán tô ngadan katô Áglangngagán na si Jesus ukit ákniyu, asta

durungán kó ikandin. Matuman ni su inéduwan ákniyu tô Manama ta asta tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

2

Kalónód katô Áglangngagán ta

1 Na, mga kataladi, tingód ka kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta tingód katô kalimud din áknita ébô dumuma kandin, duwán pédu-édu dé ákniyu. 2 Yakó sékót ágkasasó, asta yakó ágkatanaan agad dinággán yu na igdunggù dán tô álló na rumuud tô Áglangngagán, agad ágkagi tô mga manubù na duwán igpasóddór katô Ugis Espiritu tun kandan, ó duwán igulit kandan, ó duwán kun sulat tikud áknami. 3 Yakó ágpalimbung, agad ándin tô dinággán yu! Dì pa dumunggù tô álló tô sippang ka méllé pa ka Manama tô karapungan ka mga manubù asta pakitanán pa sikandin na tuu áglumu ka salà. Supakan gó sikandin ka Manama ka ándà ágtamanán! 4 Tô dì pa supakan, musig sikandin ka Manama, asta pallayatán din tô sarili din tun ta langun na ágmanaman asta tun ta mga ágpangadapán, su mahu sikandin tun ta templo katô Manama,* munsad sikandin, asta kumagi na sikandin tô Manama. 5 Kailangan kasampáttan yu na tô gó tô igtinurù ku ákniyu róggun igduma a ákniyu dángngan.

6 Isóddóran yu pagsik na duwán pa ikadalang kandin áknganni ébô pakitanán tô tuu áglumu ka salà tun ta álló na igsalin ka Manama. 7 Agad duwán dán mga manubù na ágpiddán din ébô dì dan mánnal katô kagi ka Manama, asal dì pa ágkitanán tô tuu áglumu ka salà su duwán pa ikadalang kandin. Asal duwán álló na kangén ka Manama tô ikadalang. 8 Ka kangén dán tô ikadalang, kitanán tô tuu áglumu ka salà, asta matayan sikandin katô Áglangngagán na si Jesus ukit katô kagin din. Manalu tô Áglangngagán katô katulusan ka usig din ukit katô séllaán ka kadunggù din.† 9 Róggun ka dì pa maté, tô tuu áglumu ka salà, gamitán din tô katulusan i Maibuyan asta makému sikandin katô marapung mga kasalábbuan na matulus asta makalimbung. 10 Ukit katô madat mga lumun din limbungan din tô mga manubù na dungguan ka supak ka Manama. Kalimbungan dan su méllé dan na mánnal katô kabánnalan na makatábbus pád kandan. 11 Su méllé dan katô kabánnalan, duwán lumun ka Manama kandan ukit katô katulusan din ébô mapid dan katô limbung asta ébô mánnal katô bulaló. 12 Purisu supakan ka Manama tô langun na dì ágbánnal katô kabánnalan su kakalyag dan na lumumu ka salà.

Igsalin kó ébô tábbusán

13 Mga kataladi na ágginawaan katô Áglangngagán, nángngà tô kapasalamat dé tun ta Manama tingód ákniyu, su tikud tun ta tigkanayan, igsalin kó katô Manama ébô tábbusán kó ukit katô kalinis ka Ugis Espiritu ákniyu asta ukit katô kabánnalan na igbánnal yu. 14 Tô gó tô gunayan na igtawar kó katô Manama ukit ka katinurù dé ákniyu katô Madigár Gulitán, su kakalyag din na masakup kó tun ta kadigárran katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 15 Purisu mga kataladi, pasarig yu tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, asta panayun kó bánnal katô kabánnalan na igbággé áknami asta igtinurù dé ákniyu ukit katô kólit-ólit dé asta ukit katô sulat dé ákniyu.

---

* **2:4** 2:4 Tingód kani kagi “templo,” duwán mga katig manubù na ágkagi na ni gó é pagngadan katô mga ágpamaké ka Manama. (Ahaán tô 1 Corinto 3:16-17 asta 2 Corinto 6:16.) Duwán pagsik mga duma ágkagi na ni gó tô dakál templo tun ta Jerusalem. (Ahaán tô Ezequias 28:2.) † **2:8** 2:8 Ahaán tô Isaias 11:4.

16 Na, ágdasal ké tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta tun ta Ámmà ta
na Manama na igginawa áknita asta igbággé áknita katô kabákkárran na ándà
ágtamanán asta katô madigár gimanan ukit katô kédu din áknita. 17 Mólà pa
ka bággén ka Manama ákniyu tô kabákkárran asta makému na lumun yu asta
kagin yu tô langun na madigár.

3

Dasal kó para áknami

1 Na, mga kataladi, dasal kó para áknami ébô dì madugé tuu pa marapung
tô mga manubù na makasóddór katô kabánnalan na ágtinuruán dé asta mánnal
dan, iring katô ilumu diyan ákniyu. 2 Dasal kó para áknami ébô paluwaán ké
tikud tun ta bállad katô mga masalà-salà, su ándà pamaké tô langun.
3 Asal ágkasarigan gó tô Áglangngagán. Sikandin tô pasarig katô kapamaké
yu asta dumóppón ákniyu ébô dì kó dadattan i Maibuyan. 4 Ágsarig ké katô
Áglangngagán na inalayun yu ágtumanán tô mga igtalan dé ákniyu.
5 Mólà pa ka Áglangngagán tô pénagpát ákniyu tingód katô ginawa ka Man-
ama ákniyu, asta tingód ka katiis yu katô mga kahirapan iring ki Cristo.

Kailangan mággár-ággár kó

6 Na, mga kataladi, ni gó tô talan dé ákniyu su igpapid ké katô Áglangngagán
ta na si Jesu-Cristo. Yakó ágduma katô mga ágpamaké na tukukán asta dì
ágbánnal katô igtinurù dé ákniyu. 7 Taganà yud isóddóran ka ándin tô kailangan
lumun yu ébô makéring kó áknami. Róggun igóddô ké diyan ákniyu, ándà ké
patukuk-tukuk. 8 Ándà ké tanggap katô ágkakan na ándà dé bayadi, asal
igággár-ággár ké iglumu agad álló asta dukilám ébô dì kó masasó tingód
áknami. 9 Tô gó tô iglumu dé ánnà su dì mému ka bággayan ké ikiyu, asal ébô
mému ké na madigár iringan yu. 10 Su tô igóddô ké diyan ákniyu, ni gó é igtalan
dé ákniyu: Atin ka dì malyag tô manubù áglumu, yakó yu ágpakanni.
11 Tô gó tô talan dé ákniyu su igdinág dé na duwán mga tukukán diyan
ákniyu. Dì dan áglumu, asal ágbaring dan dád katô áglumun katô duma
mga manubù. 12 Purisu su igpapid ké katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo,
talanan dé asta kagiyan dé sikandan na kailangan lumumu dan ébô dì dan
makasamuk katô duma mga manubù asta ébô duwán ágkakangayan dan para
katô kandan ágkailanganán.
13 Na, mga kataladi, yakó ágsungkù áglumu ka madigár. 14 Atin ka duwán
manubù diyan ákniyu na dì mánnal kani mga talan dé ukit kani sulat,
pamatawi yu sikandin, asta yakó ágduma-duma kandin ébô kayyaan. 15 Yakó
ágpanámdám na usig yu sikandin, asal tambagi yu sikandin iring na kataladi
yu. 16 Mólà pa ka tô Áglangngagán na ágtikudan katô kasunayan mággé ákniyu
ka kasunayan agad ándin tô dumunggù ákniyu.

Ágtamanán kani sulat

Mólà pa ka Áglangngagán tô dumuma ákniyu langun.
17 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani mga kagi nit katapuriyan kani sulat ku.
Iring kani tô kaperma ku katô langun igsulat ku ébô kasóddóran yu na bánnal
sakán tô igsulat kani.
18 Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ákniyu langun.

Una
Sulat I Pablo Tun Ki Timoteo

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Timoteo na sábbad mallaki. Si Timoteo taga Listra na sábbad lunsud tun ta banuwa ka Asia. Judio tô innà i Timoteo na ágngadanan ki Eunice, asta ágpamaké sikandin ki Jesu-Cristo. Ánnà Judio tô ámmà din asal Griego. (Ahaán tô Mga Lumu 16:1-3.)

Si Timoteo tô batà i Pablo ukit ka kapamaké din. Igtákkás si Timoteo ki Pablo tô ikaduwa kapanó din tun ta mga simbaan ka ágpampamaké ébô tuminurù. Igsadun dan tun ta Corinto, Macedonia, Efeso asta sippang tun ta Jerusalem dalám ka pira ámmé. Dakál tô inagpáttan i Timoteo katô kagi ka Manama ukit ki Pablo. Igpóddô i Pablo si Timoteo tun ta Efeso ébô tuminurù sikandin katô mga ágpampamaké dutun asta tun ta mga banuwa na madani ka Efeso.

Na, tô igdunggù si Pablo tun ta Macedonia, igsulat sikandin tun ki Timoteo ébô pabákkárrán din tô pusung i Timoteo. Igtinurù sikandin ki Timoteo na kailangan nángngà tô áglumun din tun ta saruwan ka Manama, su sikandin tô ágpid katô mga ágpampamaké. Igsulat si Pablo na kailangan sapadan i Timoteo tô mga ágtinurù katô ánnà nángngà ágtinuruán. Igsulat din tô tingód katô kadasal, tô tingód katô lumun ka mga gabayi tun ta simbaan, asta tô tingód katô kasalin ka mga tarapid ka simbaan.

Duwán igsulat tingód ki Timoteo tun ta Lumu 16:1-5 asta 17:14-15.

1 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani. Inémuwa apostoles i Jesu-Cristo ukit katô
sugù ka Manama na Taratábbus ta, asta ki Jesu-Cristo na gimanan ta.
2 Igsulatta áknikó Timoteo na bánnal batà ku tun ta kapamaké.
Mólà pa ka matanggap nu tô tabang, kédu, asta kasunayan tikud tun ta
Ámmà Manama asta tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga ágtinurù katô ánnà bánnal

3 Umanán ku tô igkagi ku tun ákniyu tô igsadunna tun ta Macedonia
dángngan. Óddô ka pa tun ta Efeso ébô sapadan nu tô mga manubù na ágtinurù
katô ánnà magunawa katô ágtinuruán ta. 4 Kagiyi nu sikandan na kailangan dì
dan mánnal katô mga igimu-imu gulitán katô mga kamónaan asta katô ituran
ka mga ngadan katô mga kamónaan na ándà ágpulusán, su sumippang dád tun
ta mga insà na dì ágkataba. Ukit kani, dì katabangan tô katuman ta katô plano
ka Manama, su matuman ni ukit dád katô kapamaké ta kandin. 5 Na, tô gó tô
gunayan kani talan nu kandan ébô duwán ginawa dan tikud tun ta malinis
pusung, tikud tun ta madigár panámdám, asta tikud tun ta bánnal kapamaké
dan. 6 Asal duwán mga manubù na ikasuwé kani langun, asta inalayun dan
dád ágpatóngkóé asta ágpapulé tingód katô ándà ágpulusán. 7 Agad kakalyag
dan na mému dan mga taratinurù katô mga sugù i Moises,* asal ándà dan
kagpátti ka ándin tô kóbadan katô ágkagin dan asta tô tingód ka ágtinuruán dan.
8 Isóddóran ta na madigár tô mga sugù ka gamitán ta tun ta nángngà kapókit.
9 Isóddóran ta na tô gunayan katô mga sugù ánnà para katô mga manubù
na nángngà tô áglumun dan, asal para katô mga áglapas katô mga sugù asta

* **1:7** 1:7 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

dì ágbánnal ka Manama, para katô mga dì ágrespeto ka Manama asta ágsalà-salà, para katô mga dì malyag ka Manama asta dì ágpangadap kandin, para katô mga ágmaté katô kandan ámmà ó innà, asta para katô mga taramaté.
10 Tô gunayan katô mga sugù para katô mga áglayuk katô ánnà kandan sawa ó
duma, para katô áglayuk katô unawa dan na mga gamama ó gabayi, para katô
mga gámmát ébô patábbusán dan, para katô mga bulalón asta mga ágtestigos ka
bulaló. Tô gunayan katô mga sugù para katô manubù na áglumu ka agad ándin
na dì nángngà tun ta kabánnalan na ágtinuruán. 11 Tô gó pagsik tô kabánnalan
tun ta Madigár Gulitán na igpasóddór katô Manama na ágdurungán, asta tô gó
tô igsarig din kanak.

Pasalamat tingód katô kédu ka Manama

12 Ágpasalamatta tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta su panámdám din na
ágkasariganna. Purisu igsalinna ikandin ébô lumumuwa para kandin, asta
sikandin tô igbággé kanak ka bákkár tingód katô kalumu ku. 13 Tô gó tô
igimu din agad igbuyas-buyas ku sikandin dángngan, igirrayatan ku tô mga
sakup din, asta iringasaan ku sikandin. Asal inéduwan sikandin kanak, su tô
iglumuwa kani, ándà ku kasóddóri na madat tô iglumu ku, su ándà a pamaké
kandin. 14 Tuu dakál tô kédu katô Áglangngagán ta kanak. Purisu igpamakéya
asta igginawa a katô duma mga manubù ukit katô kapasábbad ku ki Jesu-
Cristo. 15 Bánnal ni kagin ku, asta kailangan bánnalán ta ni. Igsadun si
Jesu-Cristo nit banuwa ébô tumábbus katô mga masalà-salà. Tun ta langun
dan, sakán tô tuu madat. 16 Asal inéduwan tô Manama kanak ébô ukit
kanak kasóddóran na tuu mallayat tô ginawa i Jesu-Cristo, su agad sakán tô
tuu madat ka tandingán katô langun masalà-salà, asal inémuwa iringanan
katô langun na mánnal kandin asta makatanggap katô kantayan na ándà
ágtamanán. 17 Dì gó maté tô Manama, asta dì sikandin ágkitanán. Sikandin dád
tô Manama. Mólà pa ka pabantugán asta durungán sikandin na ágpangulu ka
ándà ágtamanán! Matuman ni!

18 Na, Timoteo na batà ku tun ta kapamaké, ni gó tô talan ku áknikó. Yaka
nu ágkalingawi tô igkagi katô mga propeta ka Manama tingód áknikó dángngan.
Ukit katô kagi dan, katabangan ka ébô tumanán nu tô igtalan áknikó, iring na
sundalo na ágkasarigan. 19 Kailangan masarig tô kapamaké nu katô Manama,
asta nángngà tô áglumun nu na ándà kayyaan nu. Duwán mga manubù na
igéllé katô nángngà áglumun, asta tô gó ágpamaké dan katô ágtinuruán na ánnà
bánnal. 20 Iring kani tô iglumu i Himeneo asta i Alejandro. Igpasupakan ku
sikandan ki Maibuyan ébô katinuruan dan na dì mému ka kumagi dan katô
madat tingód ka Manama.

2

Tinurù tingód katô kadasal

1 Purisu tô una kagin ku na kailangan dumasal tô mga manubù asta
mamuyù dan katô ágkailanganán dan tun ta Manama. Kailangan dumasal
dan para katô duma mga manubù, asta pasalamat dan tun ta Manama.
2 Kailangan dumasal dan tingód katô mga harì asta tingód katô langun
ágpangulu ébô duwán kasunayan katô kóddô ta asta ébô makatuman ki katô
kakalyag ka Manama asta katô nángngà ágkémun. 3 Madigár ka tô gó é áglumun
ta, asta kadayawan tô Manama na Taratábbus ta. 4 Kakalyag din na matábbus
tô langun manubù asta makasóddór dan katô kabánnalan. 5 Sábbad dád gó
tô Manama, asta sábbad dád gó tô Taratapid tun ta tángngaan ka Manama
asta manubù. Ni Taratapid si Jesu-Cristo na igpamanubù. 6 Igbággé din tô

sarili din asta inaté ébô tábbusán din tô langun manubù. Tô nángngà álló, igpasóddór din na duwán kakalyag ka Manama na tumábbus katô langun manubù. 7 Purisu igsalinna asta inémuwa apostoles ébô mulit-ulitta tun ta mga ánnà Judio tingód katô kapamaké asta kabánnalan. Ánnà bulaló ni, asal bánnal tô igulit ku.

8 Purisu kakalyag ku na agad ánda palimudé tô mga ágpampamaké, dumasal tô mga gamama, asta tô bállad dan na ágtayón dan kailangan dì ággamitán para katô kalumu ka salà. Kailangan ándà ágkasókówan dan asta ándà gapulan dan.

9 Tingód katô mga gabayi na ágpampamaké, kakalyag ku na kailangan miyà-miyà dan mumpak katô nángngà. Kailangan dì dan sobra tapidán tô ulu dan, asta dì dan gamitán tô tuu dakál é lagà, iring na bulawan, asta perlas, asta mga óggét ébô durungán dan katô duma mga manubù. 10 Asal kailangan ágkadurung dan ukit katô madigár áglumun dan, su tô gó é kailangan lumun katô mga gabayi na ágpamaké. 11 Kailangan dì maránnás tô mga gabayi, asal miyà maminág katô ágtinuruán ébô kakitaan tô kapabbabà dan. 12 Dì mému kanak ka mga gabayi tô tuminurù ó mid katô mga gamama. Kailangan tumagnáp dan dád, 13 su si Adan tô una igimu ka Manama, asta si Eva tô ikatalundug na igimu din.* 14 Ánnà si Adan tô iglimbungan i Maibuyan, asal tô bayi tô iglimbungan, asta sikandin tô una ikalapas katô sugù ka Manama.† 15 Asal atin ka inalayun ágpamaké tô mga gabayi, asta ágginawa dan, asta nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta madigár tô ágkémun dan, duwán kaluwaan dan dalám katô kapamasusu dan.

3

Mga tarapid ka simbaan

1 Bánnal ni ágkagin: Atin ka duwán kakalyag katô manubù na mému na tarapid ka simbaan, madigár lumu tô idigárran din. 2 Purisu tô tarapid ka simbaan, kailangan ándà gó lumu din na mabuyas, sábbad dád tô sawa din,* makapáttud sikandin katô sarili din, matannáb, asta ágkarespetowan. Kailangan madigár galit-alit asta katig sikandin ágtinurù. 3 Dì ágkalasing, asta dì sékót ágkasókó, asal kailangan médu sikandin katô mga manubù, dì ágsamuk, asta dì ágginawa ka salapì. 4 Kailangan madigár tô kapid din katô sawa din asta mga gabatà din. Kailangan disiplinan din tô mga gabatà din ébô mánnal asta rumespeto kandin, 5 su atin ka dì katig sikandin ágpid katô pamilya din, pamánnun din ka kapid tô mga ágpamaké ka Manama? 6 Dì mému ka imun tarapid ka simbaan tô mantu pa igpamaké ki Jesu-Cristo, agó padadurung sikandin, asta supakan ka Manama iring katô kasupak din ki Maibuyan. 7 Kailangan nángngà pagsik tô ágkémun din ébô respetowan sikandin katô mga dì ágpamaké, su atin ka dì nángngà, buyasán sikandin, asta madabù sikandin tun ta tagán i Maibuyan.

Mga opisyales ka simbaan

8 Magunawa pagsik tô mga opisyales ka simbaan, su kailangan nángngà tô ágkémun dan. Kailangan bánnal tô ágkagin dan. Dì mému ka tuu dan ginám asta dì mému ka sobra tô kakalyag dan na makasalapì. 9 Kailangan masarig tô kapamaké dan tingód katô kabánnalan na igpasóddór ka Manama na tákkássan katô nángngà panámdám. 10 Tô dì dan pa imun na opisyales ka simbaan, kailangan ahaán ka ándin tô ágkémun dan. Atin ka ándà gó mabuyas kandan,

* **2:13** 2:13 Ahaán tô Genesis 2:7,21-22. † **2:14** 2:14 Ahaán tô Genesis 3:1-6. * **3:2** 3:2 Sábbad dád tô sawa din asta dì áglibug.

mému imun dan na mga opisyales ka simbaan. 11 Tô mga gabayi† pagsik,
kailangan nángngà tô ágkémun dan. Dì dan mému ágsélék, asal makapáttud
katô sarili dan asta ágkasarigan dan agad ándin tô lumun dan. 12 Tô mga
gamama na imun opisyales ka simbaan, kailangan sábbad dád tô sawa dan.
Kailangan madigár tô kapid dan katô mga gabatà dan asta mga pamilya dan.
13 Atin ka madigár tô áglumun katô mga opisyales ka simbaan, respetowan
dan katô mga manubù, asta dì dan kayyaan katô katinurù dan tingód katô
kapamaké ki Jesu-Cristo.

Kabánnalan na igpasóddór katô Manama

14 Na, agad gimanna na makasadunna tun áknikó ka dì madugé, asal igsulat
ku ni áknikó 15 ébô ka mabaringnga, kasóddóran nu ka ándin tô madigár
lumun katô mga gabatà ka Manama. Sikita na ágpamaké tô pamilya katô
manté Manama. Iring ki na mga sumbál asta balabag katô balé, su sikita tô
igsarigan din katô katinurù ka kabánnalan. 16 Ágpasóddór ki na tuu madigár
tô kabánnalan na igpasóddór katô Manama tingód ki Jesu-Cristo,
Sikandin tô igpamanubù nit banuwa.
Igpasóddór katô Ugis Espiritu na nángngà sikandin.
Igkita sikandin katô mga panaligan ka Manama.
Sikandin tô ágtinuruán tun ta mga ánnà Judio.
Sikandin tô igpamaké dan tun ta kaluwagan kani banuwa.
Ibatun sikandin tun ta langit.

4

Tingód katô ánnà nángngà ágtinuruán

1 Na, matayyó tô igpasóddór katô Ugis Espiritu na tun ta katapuriyan mga
álló, duwán mga sumuwé tikud tun ta kabánnalan na ágbánnalán ta, su mánnal
dan baling katô madat mga espiritu na áglimbung katô manubù, asta mánnal
dan katô ánnà nángngà ágtinuruán tikud tun ta madat mga espiritu. 2 Su tô mga
manubù na tuminurù kani, agad áglimbung asta mà kagi dan na taratinurù
katô kabánnalan, asal ándà sóddór dan na madat tô áglumun dan. 3 Tuminurù
dan na dì mému ka kumalyag tô manubù. Tuminurù dan na duwán dì mému
kannán. Asal dì nángngà tô tinuruán dan su igimu ka Manama tô ágkakan
ébô tanggapán katô mga ágpamaké na ikasóddór katô kabánnalan asta ébô
pasalamatan ta tun kandin. 4 Madigár gó tô langun na igimu katô Manama,
asta kailangan dì ta élléyan tô ágkannán na tanggapán ta, asta pasalamatan
ta tun kandin. 5 Ukit katô igkagi ka Manama asta ukit katô kapasalamat ta
kandin, ágkasóddóran ta na nángngà tô kakan ta katô langun na ágkakan.

Ágsuguánnán i Jesu-Cristo

6 Atin ka ni gó tô tinuruán nu tun ta mga kataladi, madigár ka ágsuguánnán
i Jesu-Cristo. Kumasarig tô kapamaké nu ukit katô kabánnalan na igpamaké
ta, asta ukit katô madigár ágtinuruán na igbánnal nu. 7 Yaka ágpaminág katô
mga igimu-imu gulitán na ánnà tikud tun ta Manama, su ándà ágpulusán. Asal
pabákkár nu tô kabánnal nu katô kakalyag ka Manama. 8 Atin ka pabákkár
ki katô lawa ta, duwán madigár na matanggap ta. Asal tuu pa madigár tô
matanggap ta ukit ka kapabákkár ta katô kabánnal ta ka Manama, su duwán
ágpulusán ta áknganni asta tun pagsik ta tapuri álló. 9 Bánnal ni igkagi ku, asta
kailangan bánnalán. 10 Purisu pabákkár ki lumumu para katô Manama, su tô
manté Manama tô gimanan ta, su sikandin tô Taratábbus para katô langun
manubù, asta tuu pa para katô mga ágpamaké kandin.

† **3:11** 3:11 Mga gabayi, ó mga sawa dan.

11 Sugù nu asta tinurù nu ni mga igsulat ku áknikó. 12 Agad sumuddù ka pa,
yaka nu ágnunugi tô muyas katô katinurù nu katô kabánnalan, asal pasóddór
nu tô kailangan lumun katô mga ágpampamaké. Kagi ka katô nángngà. Lumu
ka katô madigár. Ginawa ka katô mga manubù. Pamaké ka katô Manama.
Pasunnad ka. 13 Sippang ka makasadunna tun áknikó, basa ka katô kagi
ka Manama para katô mga manubù, ulit-ulit ka kandan, asta tinurù ka
kandan. 14 Gamit nu tô gasa na itanggap nu dángngan ukit katô igkagi katô
mga propeta ka Manama tingód áknikó asta ukit katô kadappán* ka mga
tarapid ka simbaan katô ulu nu. 15 Lumu nu ni asta panámdám nu ni langun
ébô kasóddóran katô langun na bánnal duwán igássudan nu. 16 Banté ka katô
áglumun nu asta ágtinuruán nu. Panayun ka lumu kani, su ukit kani, makalili
kó katô supak ka salà, agad sikuna asta tô mga ágpaminág katô ágtinuruán nu.

5

Lumun katô tarapid ka mga ágpampamaké

1 Yaka gésà katô tugál mama na ikalumu ka ánnà nángngà, asal kailangan
kagiyi nu sikandin iring katô kakagi nu tun ta ámmà nu. Kagiyi nu tô mga adi
pa áknikó gamama iring na kataladi nu. 2 Kagiyi nu tô mga tugál gabayi iring
na innà nu, asta tô mga adi pa áknikó gabayi iring na tábbé nu. Kailangan
ándà salà nu kandan.
3 Respetowi nu tô mga gabayi balu na ándà gó ágdóppón kandan, asta
tabangi nu sikandan. 4 Asal ka duwán gabatà asta mga apù katô bayi balu,
tinurui nu sikandan na kailangan sikandan tô médu asta tumabang katô
kandan pamilya. Kailangan sumulì dan katô kandan innà asta ámmà, su tô gó
é makadayó katô Manama. 5 Na, tô bayi balu na ándà palang ágtabang kandin,
tô gó tô giman katô tabang ka Manama asta inalayun ágdasal agad álló asta
dukilám. 6 Asal tô bayi balu na inalayun ágtuman katô kandinnù kakalyag,
iring na inaté dán sikandin tun ta saruwan ka Manama, agad manté pô
sikandin. 7 Kagiyi nu tô langun ágpampamaké ébô ándà makabuyas kandan.
8 Atin ka duwán ágpamaké na dì ágtabang katô kandin gakád, asta tuu dán gó
tô dì ágtabang katô kandin pamilya, tô gó é igtayyug katô kapamaké, asta tuu
pa madat sikandin ka tandingán katô dì ágpamaké ki Jesu-Cristo.
9 Mému listan* tô bayi balu ka kannámman (60) dán tô idad din, asta
sábbad dád é duma din na inaté. 10 Kailangan ágkabantug sikandin tingód
katô madigár áglumun din, asta madigár tô kapid din katô mga gabatà din.
Kailangan ágtanggap sikandin katô mga manubù na ágsadun tun kandin,
guras ka paa katô mga ágpampamaké, ágtabang ka mga ágkahirapan, asta áglumu
katô agad ándin madigár áglumun.
11 Dì mému ka listan tô gabayi balu na ánnà tugál agó mapid dan katô madat
kakalyag dan asta kumalyag dan puman. 12 Purisu buyasán dan su ándà dan
tumani tô taganà tandô dan ki Cristo. 13 Tô mga gabayi balu na ánnà pa tugál,
gulaan dan dád tô oras dan, asta ágpanumbalé dan. Tô tuu pa madat kani,
ágpaséléké dan, gilabut dan katô duma mga manubù, asta ágkagin dan tô dì
nángngà ágkagin. 14 Purisu tuu pa madigár ka kumalyag puman tô mga gabayi
balu na ánnà pa tugál, asta matà dan, asta dóppónan dan tô kandan pamilya
ébô dì dan buyasán katô mga usig ta na dì ágpamaké. 15 Tô gó é kakalyag
ku, su duwán dán mga gabayi balu na igsuwé tikud tun ta kabánnalan, asta
ilimbungan dan dán i Maibuyan. 16 Tô bayi na ágpamaké kailangan tumabang
katô gakád din bayi na ibalu. Dì mému ka tô mga ágpampamaké tun ta simbaan

* **4:14** 4:14 Kadappán, ó pandong. * **5:9** 5:9 Listan tô bayi balu na tabangan asta palumun tun ta simbaan.

tô tumabang kandin, su tô mga ágpampamaké tô makatabang katô duma pa mga gabayi balu na ándà palang gakád dan na ágtabang kandan.
17 Tô mga tarapid ka simbaan na madigár é kapid dan, kailangan tuu dan respetowan, asta bággayan dan ka salapì na nángngà para katô ágkailanganán dan. Atin ka tuu madigár tô katinurù katô mga gulit-ulit ka kagi ka Manama, kailangan tuu pa dakál tô bággén kandan, 18 su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Yakó ágpungus katô babbà ka baka na marik ka trigo ébô makakan.”†
Asta,
“Tô manubù na áglumu kailangan tandanan.”‡
19 Yaka ágtawang ágpaminág ka duwán ágdadat katô tarapid ka simbaan sippang ka duwán duwa manubù ó tállu na ágtestigos na bánnal duwán madat ilumu din.§ 20 Atin ka áglumu ka salà tô mga tarapid ka simbaan, sapadi nu sikandan tun ta tubang katô langun ágpampamaké, ébô kamáddangan tô duma mga manubù na miring kandan.
21 Na, tun ta saruwan katô Manama, asta ki Jesu-Cristo, asta katô mga panaligan na igsalin katô Manama, ágkagiya áknikó na kailangan mánnal ka kani igsulat ku. Yaka ágdapit katô mga tarapid ka simbaan. Kailangan ándà mga manubù na musingán nu agad ándin tô bónnóng dan. 22 Yaka ágtawang ágdappán ka ulu katô manubù ébô imun na tarapid ka simbaan, su atin ka lumumu sikandin ka salà, mabuyas ka duma kandin. Purisu lili ka kanan.
23 (Na, sódô ka inám ka wayig dád. Inám nu tô délák bino ébô kabawian tô bógók ka gátták nu na marikit ágdunggù áknikó.)
24 Agad duwán mga áglumu ka salà na sékót ágkasóddóran tô dì dan pa ruudan, asal duwán duma mga manubù na dì sékót ágkasóddóran tô salà dan su inallás asal duwán álló na ruudan sikandan. 25 Iring pagsik kani, agad duwán mga áglumu ka madigár na sékót ágkasóddóran, asal duwán pagsik mga áglumu ka madigár na inallás, asal dì mallás ni inalayun.

6

1 Na, tô langun állang na ágpamaké kailangan rumespeto katô kandan amo ébô ándà makabuyas katô ngadan ka Manama, asta ándà makabuyas katô ágtinuruán ta. 2 Tô mga állang na duwán kandan amo na ágpamaké ki Jesu-Cristo, dì mému ka dì dan rumespeto katô amo dan su mataladi dan, asal kailangan tuu pa madigár tô lumun dan para katô amo dan, su tô ágtabangan dan tô ágpamaké ki Jesu-Cristo asta ágginawaan ka Manama.
Tinurù nu asta kagi nu ni langun tun ta mga ágpampamaké.

Mga ágtinuruán

3 Atin ka duwán manubù na ássa gó tô ágtinuruán din na ánnà iring katô nángngà kagi tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta ánnà iring katô kabánnalan na ágtinuruán ta tingód ka madigár ágkémun ta, 4 tô gó é ágpallayat-layat dád asta ándà palang isóddóran din. Kakalyag din na gapul dád tingód katô mga kagi na ándà ágpulusán. Tô gó é ágtikudan katô mga ágpasabué, ágpasókówé, ágpabuyasé, asta madat mga ágpanámdámmán. 5 Ágpapulé dan su madat tô panámdám dan, asta ágsuwé dan tikud tun ta kabánnalan. Ágpanámdám dan na mému dan na kaduwánnan ukit katô kapamaké dan.
6 Bánnal na dakál tô ágpulusán katô manubù na mánnal katô Manama, asta ágkanángngaan ka ándin dád tô itanggap din. 7 Su tun ta kapamasusu

† **5:18** 5:18a Deuteronomio 25:4; 1 Corinto 9:9. ‡ **5:18** 5:18b Ahaán tô Levitico 19:13; Deuteronomio 24:14-15; Mateo 10:10; Lucas 10:7; 1 Corinto 9:14. § **5:19** 5:19 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

áknita, ándà palang kaduwánnan na igpid ta nit banuwa, asta ándà gó palang
kaduwánnan na mapid ta ka maté ki. 8 Purisu ka duwán dán ágkakan ta asta
gumpakán ta, kailangan kanángngaan kid. 9 Asal duwán mga manubù na
malyag na mému kaduwánnan, tô gó é mapid, asta matagán katô kakalyag
dan na ándà ágpulusán asta makadadat kandan. Purisu dungguan dan ka
kadattan. 10 Atin ka ágginawa tô manubù ka salapì, tô gó é ágtikudan katô
marapung madat mga lumu. Tingód katô ginawa dan ka salapì, duwán dán
tun kandan na igsuwé tikud tun ta kapamaké, asta tuu dan iranu tingód katô
kadattan na ikadunggù kandan.

Mga talan i Pablo ki Timoteo

11 Asal sikuna tô igsalin ka Manama asta inému ágsuguánnán din. Purisu
lili ka kani langun. Lumu nu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama, bánnal
nu tô kakalyag din, asta pabákkár nu tô kapamaké nu kandin. Ginawayi
nu tô duma mga manubù, tiis nu tô mga kahirapan, asta duwán kédu nu.
12 Tuman nu tô nángngà tingód katô kapamaké nu ki Cristo. Tanggap nu tô
kantayan na ándà ágtamanán, su igtawar tô Manama áknikó ébô kabággayan
ka katô kantayan, asta su igulit nu tun ta tubang katô marapung manubù na
igpamaké kad katô kabánnalan.
13 Purisu duwán kagin ku áknikó tun ta saruwan katô Manama na ágbággé
ka kantayan tun ta langun, asta tun ta saruwan i Jesu-Cristo na igulit ki
Poncio Pilato katô kabánnalan. 14 Ni gó tô kagin ku áknikó. Tuman nu tô
igpalumu áknikó. Kailangan madigár tô ágkémun nu ébô ándà makabuyas
áknikó sippang ka lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 15 Palónódán
ka Manama sikandin ka dumunggù tô nángngà álló. Manama dád tô mallayat
Pangulu na ágdurungán ta. Sikandin tô Harì katô langun harì, asta sikandin
tô Áglangngagán katô langun ágpangulun.* 16 Sikandin dád tô ágtikudan ka
kantayan. Góddô sikandin tun ta séllaán na dì ágkapadaniyan. Ándà palang
manubù na ikakita kandin, asta ándà palang manubù na makakita kandin.
Mólà pa ka durungán asta mangulu sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman
ni.
17 Kagiyi nu tô mga ágkaduwánnan na kailangan dì dan ágpallayat-layat,
asta dì dan sumarig katô kaduwánnan dan, su dì kasóddóran ka kadángngan
mandà. Asal Manama dád tô kailangan sarigan dan, su sikandin tô ágbággé
katô tuu dakál ágkailanganán ta ébô duwán dayó ta. 18 Kagiyi nu tô mga
ágkaduwánnan na kailangan madigár tô áglumun dan, asta dugangan dan tô
madigár áglumun dan. Kailangan malóggód asta mabasa dan tumabang katô
duma mga manubù. 19 Atin ka tô gó é lumun dan, duwán ágpulusán dan na
mému gimanan dan tun ta tapuri álló. Tô gó tô kailangan lumun dan ébô
matanggap dan tô kantayan na ándà ágtamanán, su tô gó é bánnal kantayan.

Katapuriyan mga panalan

20 Na, Timoteo, piyà-piyai nu tô katinurù nu katô kabánnalan na igsarig
áknikó. Liliyi nu tô mga manubù na ágpatóngkóé tingód katô ánnà kakalyag
ka Manama. Liliyi nu tô ágtinuruán ka mga manubù na dì nángngà tun
ta kabánnalan, agad ágkagi dan na duwán kakatigan, 21 su duwán ágkagi na
duwán kandan kakatigan, asal igsuwé dan tikud tun ta kapamaké.
Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu.

---

* **6:15** 6:15 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; Igpakita 17:14; 19:16.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ki Timoteo

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Timoteo róggun igpriso sikandin tun ta Roma. Ikasóddór si Pablo na masig dán sikandin matayan tingód katô katinurù din katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Purisu igsulat sikandin puman ki Timoteo na ágginawaan din.

Marapung tô mga panalan na igsulat i Pablo ki Timoteo. Igpabákkár din tô kapamaké i Timoteo ébô kumasarig, su masig dán dumunggù tô ágtamanán ka banuwa asta tuu kahirapan tô mga ágpampamaké. Purisu irrayatan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo.

1 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani. Inémuwa na apostoles i Jesu-Cristo ukit
katô kakalyag ka Manama. Igpapidda ikandin ébô tuminurù a na duwán
kantayan na ándà ágtamanán na igtandô din tun ta langun na mánnal ki Jesu-
Cristo.
2 Igsulatta áknikó, Timoteo na batà ku tun ta kapamaké na ágginawaan ku.
Mólà pa ka matanggap nu tô tabang, kédu, asta kasunayan tikud tun ta
Ámmà na Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Igpasalamat si Pablo tingód ki Timoteo

3 Ágpasalamatta tun ta Manama na ágbánnalán ku na ándà ágkayyaan ku tun
ta saruwan din iring katô kabánnal ka mga kamónaan ku kandin. Atin ka
ágdasalla agad álló asta dukilám, inalayunna ágpasalamat tun kandin tingód
áknikó. 4 Atin ka ágkasampáttan ku tô luhà nu tô igtananan ku sikuna, tuuwa
malyag kumita áknikó ébô kadayawanna. 5 Ándà ku kalingawi tô bánnal
kapamaké nu, iring katô una kapamaké katô apù nu na si Loida, asta katô
innà nu na si Eunice. Isóddóran ku na mabákkár dán tô kapamaké nu iring
kandan. 6 Purisu pasampáttán ku áknikó na kailangan gamitán nu tô gasa
na igbággé ka Manama áknikó dángngan tô igdappánna katô ulu nu asta tô
igdasalla para áknikó, 7 su igbággé ka Manama tô Ugis Espiritu áknita ánnà
ébô kumataló ki, asal ukit katô Ugis Espiritu kumabákkár tô áglumun ta, asta
guminawa ki, asta pasunnad ki.
8 Purisu yaka ágkayyaan na mulit-ulit tingód katô Áglangngagán ta. Yaka
pagsik ágkayyaan tingód kanak na igpriso guné katô kabánnal ku kandin.
Asal makataganà ka katô karasayan na dumunggù áknikó ukit katô katinurù
nu katô Madigár Gulitán. Makatiis ka ukit katô kabákkárran na bággén ka
Manama áknikó. 9 Igtábbus ki asta igtawar ki ikandin ébô nángngà ki tun ta
saruwan din. Igtábbus ki asta igtawar ki ikandin ánnà ukit katô madigár
linumuwan ta, asal ukit katô kandin kakalyag asta kédu áknita, su tikud tun ta
tigkanayan, taganà dán igplano katô Manama na tumabang áknita ukit katô
kapasakup ta ki Jesu-Cristo. 10 Ukit ka kapapid ka Manama katô Taratábbus
ta na si Jesu-Cristo, igtuman din gó tô kakalyag din. Ukit katô iglumu i Jesu-
Cristo, ándà dán máddang ta katô kamatayan. Áknganni, ukit ka kabánnal ta
katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, igpasóddór ka Manama na manté
ki ka ándà ágtamanán tun ta lawa na dì dán maróddóg.
11 Igsalinna katô Manama asta inémuwa na apostoles ébô mulit-ulit asta
tuminurù a katô Madigár Gulitán. 12 Agad irasayanna áknganni, asal diya

ágkayyaan, su isóddóran ku ka sadan tô ágpamakén ku, asta isóddóran ku na
sikandin tô makadóppon katô igsarig din kanak sippang katô álló ka kalónód
din. 13 Itur ka katô kabánnalan na igtinurù ku áknikó. Panayun ka pamaké
asta panayun ka ginawa ukit ki Jesu-Cristo. 14 Ukit ka tabang katô Ugis
Espiritu na góddô tun áknita, piyà-piyai nu tô katinurù nu katô kabánnalan na
igsarig tun áknikó.
15 Na, isóddóran nud na igtanananna katô langun ágpampamaké tun ta
probinsya ka Asia, apil si Figelo asta si Hermogenes. 16-17 Asal mólà pa ka
kéduwan tô Áglangngagán ki Onesiforo asta katô pamilya din, su tô kadunggù
din nit Roma, tuu igpamasak sikandin kanak sippang ka ikitaanna ikandin.
Marikit sikandin gahà kanak asta igmabákkár ni ginawa ku ukit kandin.
Agad igprisowa, asal ándà sikandin kayyai tingód kanak. 18 Isóddóran nu
gó na dakál tô tabang din kanak tun ta Efeso. Mólà pa ka kéduwan tô
Áglangngagán kandin tun ta kalónód katô Áglangngagán tun ta tapuri álló.

2

Tô katiis nu

1 Purisu, sikuna, Timoteo na batà ku, pabákkár ka ukit katô tabang i
Jesu-Cristo. 2 Na, tô kabánnalan na igtinurù ku áknikó asta isóddóran katô
marapung manubù, tô gó é kailangan tinuruán nu tun ta mga manubù na
ágkasarigan ébô makatinurù dan pagsik tun ta duma mga manubù.
3 Atin ka karasayan ka tingód katô kasarig nu ki Jesu-Cristo, tiis ka iring
na sundalo na ágkasarigan. 4 Iringi nu tô sundalo na dì ágkasasó katô áglumun
ka ánnà sundalo ébô kadayawan tô kapitan na igsakup kandin. 5 Iringi nu tô
manubù na ágpatónaé ágpalaguy, su dì sikandin manalu asta dì bággayan katô
ganti ka dì sikandin mánnal katô mga kapókit tingód ka kapalaguy. 6 Iringi nu
tô gággár-ággár ágkamát, su sikandin tô makatanggap katô tagnà buuy katô
mga igpamula din. 7 Panámdám nu ni igkagi ku áknikó, su tô Áglangngagán tô
tumabang áknikó ébô kagpáttan nu tô langun.
8 Panámdám nu si Jesu-Cristo na inanté puman tikud tun ta kamatayan,
asta rubbad sikandin i David. Tô gó tô Madigár Gulitán na gulit-ulitán ku.
9 Tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán, irasayanna gó iring katô
madat manubù asta igprisowa, asal ándà kadalangi tô kagi ka Manama.
10 Purisu ágtiissa katô langun kahirapan na igdunggù kanak ébô katabangan
ku tô mga manubù na igsalin ka Manama asta ébô matábbus dan pagsik ukit
katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, asta móddô dan tun kandin tun ta ándà
ágtamanán. 11 Bánnal gó ni ágkagin,
“Atin ka inaté kid duma ki Jesu-Cristo,
manté kid pagsik duma kandin.
12 Atin ka makatiis ki katô kérrayat áknita,
mangulu ki pagsik duma kandin.
Atin ka dì ki kumagi na sikandin tô Áglangngagán ta,
dì pagsik kumagi sikandin na sikita tô mga sakup din.
13 Agad sikita tô ánnà ágkasarigan,
asal sikandin gó tô ágkasarigan,
su bánnal gó tô ágkagin din.”

Tarapid na makapadayó ka Manama

14 Pasampát nu tô mga manubù tingód kani igsulat ku. Sapadi nu sikandan
tun ta saruwan katô Áglangngagán na kailangan dì dan papulé tingód katô
kóbadan katô mga kagi na ándà ágpulusán, su makadadat ka kapamaké katô

mga ágpaminág. 15 Ággár-ággár ka ébô kadayawan tô Manama tingód áknikó.
Kailangan nángngà tô katinurù nu katô kagi ka Manama ébô dì ka kayyaan.
16 Liliyi nu tô tinóngkóan na ánnà kakalyag ka Manama, su tô gó é makapadiyù
tikud tun ta kakalyag ka Manama. 17 Tô tinóngkóan dan makadadat ka mga
duma manubù iring ka madat bógók. Iring kani si Himeneo asta si Fileto, 18 su
igsuwé dan tikud tun ta kabánnalan, asta ágtinurù dan na ipángnga dán tô álló
na antén puman ka Manama tô mga manubù na inaté. Ukit katô ágtinuruán
dan, duwán mga manubù na ágduwa-duwa tô kapamaké dan tun ta Manama.
19 Asal dì mapalin tô kabánnalan na tikud tun ta Manama, su iring na masarig
ágpónsadanan na igsulatan kani,
“Isóddóran katô Áglangngagán tô langun na igpasakup tun kandin.”*
Asta,
“Tô langun na ágkagi na ágbánnalán dan tô Áglangngagán, kailangan sumódô
dan lumumu katô salà.”†
20 Na, tun ta dalám katô dakál balé, duwán mga pinggan na igimu tikud
tun ta bulawan asta mapputì bulawan. Duwán pagsik mga pinggan na igimu
tikud tun ta kayu, asta tikud tun ta tanà iring na kudán. Duwán mga pinggan
na dakál é lagà na ággamitán ka duwán mga bisita, asta duwán délák dád é
lagà na ággamitán ka álló-álló. 21 Tô ágpamaké na lumili ka madat, méring
sikandin katô pinggan na gamitán ka duwán bisita, su salinán sikandin katô
amo din ébô gamitán din, su ikataganà sikandin lumumu katô agad ándin
madigár lumu. 22 Purisu liliyi nu tô madat mga kakalyag katô sumuddù. Asal
ugtun nu tô madigár lumu na nángngà tun ta saruwan ka Manama, pamaké
ka tun ta Manama, ginawa ka katô mga duma, asta pasunay ka katô ginawa
nu tun ta mga ágdasal katô Áglangngagán ágtákkássan ka madigár tô ágkémun
dan tun ta saruwan din. 23 Yaka ágpaminág katô mga manubù na ágpapulé
dád tingód katô ándà ágpulusán, su isóddóran nu na sumippang dan tun ta
samuk. 24 Asal tô ágsuguánnán ka Áglangngagán kailangan dì ágsamuk, asal
kailangan médu baling sikandin katô langun manubù, madigár tô katinurù
din, asta mallayat é ginawa din. 25 Atin ka duwán mga manubù na méllé
kandin, kailangan tinuruan din sikandan na tákkássan ka kédu, su palinán
pád ka Manama tô panámdám dan ébô rumákkád dan asta makasóddór dan
katô kabánnalan. 26 Tô gó makaluwà dan tikud tun ta tagán i Maibuyan na
iglimbung kandan ébô mánnal dan katô kakalyag din.

3

Katapuriyan mga álló

1 Na, panámdám nu ni. Tun ta katapuriyan mga álló, madat tô kahirapan na
dumunggù, 2 su duwán mga guminawa dád katô sarili dan asta katô salapì,
padadurung dan, pallayat-layat dan, muyas dan, dì dan mánnal katô kandan
ámmà asta innà, dì dan pasalamat, asta gélléyan dan tô Manama. 3 Dì dan
médu, dì dan pósay, sumélék dan, dì dan tumiis, magani dan, asta miringasa
dan katô madigár. 4 Pammáttán dan tô mga kadumaan dan, tawangán dan
tô kalumu dan, asta tuu dan pallayat-layat. Dì dan guminawa katô Manama,
su ginawaan dan baling tô kadayawan nit banuwa. 5 Agad kumagi dan na
ágpangadap dan katô Manama, asal dì dan pasakup tun ta Manama. Liliyi
nu sikandan, 6 su duwán tun kandan na ágkagi ébô pahun dan tun ta mga
góddóan, asta áglimbungan dan tô mga gabayi na sékót ágkapid. Masalà-salà tô
mga gabayi, asta sékót dan ágbánnal katô madat mga kakalyag dan. 7 Agad

* **2:19** 2:19a Numeros 16:5. † **2:19** 2:19b Isaias 26:13.

inalayun ágtinuruan sikandan, asal dì dan gó ágkasóddóran tô kabánnalan. 8 Tô
mga gamama na ágtinurù kandan, gusig dan katô kabánnalan, su ikéring dan
ki Janes asta ki Jambres na igusig ki Moises sayyan.* Madat tô panámdám
dan, asta dì nángngà tô kapamaké dan tun ta saruwan ka Manama. 9 Asal dì
dan makapanayun, su kasóddóran katô langun manubù na kulang tô áglumun
dan, iring katô inému ki Janes asta ki Jambres sayyan.

Panayun ka bánnal katô kabánnalan

10 Asal sikuna, Timoteo, isóddóran nu tô mga igtinurù ku, tô ágkémun
ku, tô kakalyag ku na lumun, tô kapamaké ku katô Manama, tô kallayat
katô ginawa ku, tô kaginawa ku, tô katiis ku katô kahirapan, 11 tô kérrayat
kanak, asta tô mga karasayan na inókitan ku. Isóddóran nu tô langun
katô ilumu kanak dángngan tun ta Antioquia, Iconio, asta Listra. Agad
igirrayatanna, asal ikatiissa, asta igpaluwà a katô Áglangngagán tikud tun ta
langun. 12 Irrayatan gó tô langun na malyag na nángngà tô ágkémun dan
tun ta saruwan ka Manama su igpasábbad dan tun ki Jesu-Cristo. 13 Asal
inalayun kumarapung tô mga áglumu ka madat asta tô mà kagi ágpamaké.
Lumimbung dan asta kalimbungan dan. 14 Asal sikuna, panayun ka bánnal
katô kabánnalan na igtinurù áknikó asta isóddóran nu, su tuu ágkasarigan tô
mga manubù na igtinurù áknikó. 15 Tô tikud tun ta délák ka pa, isóddóran nud
tô kagi ka Manama na igsulat. Tô gó é makabággé ka kakatigan áknikó tingód
katô katábbus ukit katô kapamaké nu ki Jesu-Cristo. 16 Tô langun na igsulat
tun ta kagi ka Manama igpasulat gó katô Manama, asta duwán ágpulusán kani
para patinurù, para pagsapad, para pagtullid, asta para pagpasóddór tingód
ka pagtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. 17 Ukit katô kagi
ka Manama, tuu katig tô ágsuguánnán ka Manama ébô makataganà sikandin
lumumu katô agad ándin madigár.

4

1 Na, duwán kagin ku áknikó tun ta saruwan katô Manama asta ki Jesu-
Cristo na rumuud katô manté pô asta katô inaté dán, su lumónód sikandin
asta mangulu. 2 Ni gó tô kagin ku áknikó. Ulit-ulit ka katô kagi ka Manama.
Taganà ka ébô tuminurù agad maminág tô mga manubù ó dì dan maminág.
Pénagpát nu tô mga manubù na ánnà nángngà tô áglumun dan. Sapadi nu tô
mga áglumu ka madat. Kagiyi nu ka ándin tô madigár lumun dan. Pallayat
nu tô ginawa nu kandan dalám katô katinurù nu. 3 Tô gó é igkagi ku
áknikó, su dumunggù tô álló na dì dán malyag tô mga manubù maminág katô
bánnal ágtinuruán. Asal malyag dan maminág katô mantu ágtinuruán kandan.
Purisu mamasak dan katô mga tuminurù kandan katô mga idigárran dan
ágpaminággán. 4 Tumayyug dan katô kabánnalan na ágtinuruán kandan, asta
bánnalán dan baling tô igimu-imu dád mga gulitán na ánnà bánnal. 5 Asal
sikuna, Timoteo, kailangan inalayun ka pasunnad. Taganà ka ébô makatiis
ka katô karasayan. Ulit-ulit ka katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo.
Tuman nu tô igpalumu katô Manama áknikó.

6 Na, tô kantayan ku méring katô bino* na ágbusbusán asta ágbággén tun
ta Manama, su dì dán madugé tô álló na matayanna. 7 Igtumanna katô
igpalumu ka Manama kanak. Iringnga katô igpalaguy na igpatónaé na
ikadunggù dán tun ta tamanán. Ándà a suwé tikud tun ta kapamaké. 8 Purisu

* **3:8** 3:8 Si Janes asta si Jambres tô mga tarasalamangka sayyan tun ta Ehipto. Ahaán tô Exodo 7:11;
8:7,18-19. * **4:6** 4:6 Tô iggóbbó tô mga Judio katô mannanap na bággén tun ta Manama, duwán pagsik
bino ó wayig na ágbusbusán tun ta bówwó.

su nángngà tô iglumu ku tun ta saruwan ka Manama, duwán dán korona na igtaganà na bággén katô Áglangngagán kanak tun ta álló ka lumónód sikandin. Tuu nángngà tô karuud din, asta ánnà dád sakán tô bággayan din katô korona, asal bággayan din tô langun na giman katô kalónód din.

Mga panalan i Pablo

9 Ággár-ággár ka sadun dini kanak ka dì madugé. 10 Igtanan si Demas
kanak, su kakalyag din tô kadayawan kani banuwa, asta igsadun sikandin
tun ta lunsud ka Tesalonica. Igsadun si Cresente tun ta probinsya ka Galacia.
Igsadun si Tito tun ta Dalmasya. 11 Si Lucas dád tô kadumaan ku dini. Angé
nu si Marcos asta patákkás nu sikandin ka madun ka dini, su makatabang
sikandin katô áglumun ku dini. 12 Igpasadun ku si Tiquico tun ta lunsud ka
Efeso. 13 Ka madun ka dini, pid nu tô makáppal umpak ku na igtananan ku
ki Carpo tun ta lunsud ka Troas. Pid nu pagsik tô mga libro, asta kailangan
piddán nu tô mga igsulatan.
14 Tuu madat tô iglumu kanak katô taraimu ka talumbaga na si Alejandro.
Supakan sikandin katô Áglangngagán tingód katô madat iglumu din. 15 Banté
ka kandin, su tuu gusig sikandin katô kabánnalan na ágtinuruán dé.
16 Tô tagnà igpatubang kanak tun ta huwes, ándà palang manubù na
igdapit kanak, su igtanananna katô langun kadumaan ku. Asal mólà pa
ka pasinsiyaan ka Manama sikandan! 17 Agad sikandan tô igtanan kanak,
asal igtabang tô Áglangngagán kanak, asta igpabákkárra ikandin. Purisu
ikémuwa igulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, asta igpam-
inág tô marapung mga ánnà Judio. Agad kakalyag katô mga usig ku na
matayanna, asal igpaluwà a ikandan. 18 Agad ándin tô madat lumun dan
kanak, paluwaánna katô Áglangngagán tikud tun ta langun, asta piddánna
ikandin tun ta pagpangulu din tun ta langit. Mólà pa ka durungán sikandin
ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Ágtamanán kani sulat

19 Ágpangumusta a ki Prisca† asta ki Aquilas, asta tô pamilya i Onesiforo.
20 Igóddô pa si Erasto tun ta Corinto. Igpóddô ku pô si Trofimo tun ta Mileto,
su ibógókan sikandin. 21 Ággár-ággár ka sadun dini kanak tô dì pa dumunggù
tô magánnó timpo.
Igpangumusta áknikó si Eubulo, si Pudente, si Lino, si Claudia asta tô
langun kataladi.
22 Mólà pa ka dumóppón tô Áglangngagán áknikó.
Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun.

† **4:19** 4:19 Prisca, ó Priscila.

Sulat I Pablo Ki Tito

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Tito na sábbad Griego na igpamaké ki Jesu-Cristo ukit katô katinurù i Pablo. Sikandin tô igsarigan i Pablo asta igtabang katô katinurù ka Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo.

Igtákkás si Tito ki Pablo tun ta purù na ágngadanan Creta ébô tuminurù tingód ki Jesu-Cristo. Tô igpanó si Pablo, igóddô pô si Tito tun ta Creta ébô pabákkárrán din tô kapamaké katô mga ágpampamaké.

Igsulat si Pablo ki Tito tingód katô kasalin din katô mga tarapid ka mga ágpampamaké asta tingód katô nángngà áglumun katô mga tarapid. Igsulat si Pablo pagsik na kailangan sapadan i Tito tô mga manubù na ágtinurù katô ánnà nángngà, su ukit katô ágtinuruán dan, duwán mga ágpampamaké na ágpapulé asta ágpassaé.

1 Sakán si Pablo na ágsuguánnán ka Manama asta apostoles i Jesu-Cristo.
Igpapidda ka Manama ébô pabákkárrán ku tô kapamaké katô mga igsalin ka Manama asta ébô makasóddór dan katô kabánnalan tingód katô Manama. Na, ukit kani, katabangan sikandan ébô nángngà tô ágkémun dan, 2 asta ébô gimanan dan tô kantayan na ándà ágtamanán. Tô gó tô igtandô katô Manama tikud pa tun ta katigkanayan, asta dì ágbulaló tô Manama. 3 Purisu tô igdunggù tô álló na igsalin din, igpasóddór din tô Madigár Gulitán. Tô gó é kabánnalan na igsarig din kanak asta gulit-ulitán ku, su igpapidda katô Manama na Taratábbus ta.
4 Ni gó tô igsulat ku áknikó Tito na bánnal batà ku tun ta kapamaké ta.

Mólà pa ka matanggap nu tô kédu asta kasunayan tikud tun ta Ámmà Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Taratábbus ta.

Kasalin ka mga tarapid ka simbaan

5 Dángngan, igpóddô ku sikuna tun ta purù ka Creta ébô tullidán nu tô ánnà nángngà áglumun dutun, asta ébô salinán nu tô mga manubù na imun na tarapid ka simbaan tun ta tagsábbad-sábbad lunsud iring katô igkagi ku áknikó.
6 Na, kailangan salinán nu dád tô manubù na ándà lumu din na mabuyas. Kailangan sábbad dád tô sawa din.* Kailangan ágpamaké tô mga gabatà din, ándà kabantug na ágsamuk, asta ándà kabantug na gatu. 7 Kailangan ándà palang lumu din na mabuyas, su tô tarapid katô mga ágpampamaké tô ágsarigan katô Manama na lumumu katô ágpalumun din. Dì mému tô ágpallayat-layat, dì mému tô ágsamuk, dì mému tô ágkalasing, dì mému tô sékót ágkasókó, asta dì mému ka sobra tô kakalyag din na makasalapì. 8 Kailangan malit-alit sikandin katô duma mga manubù, asta kakalyag din na áglumu ka madigár. Kailangan matannáb, ágkasarigan, nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta pasunnad katô kandin sarili. 9 Kailangan mánnal sikandin katô ágkasarigan kabánnalan na ágtinuruán ta ébô makatinurù sikandin katô mga manubù ka ándin tô nángngà lumun dan, asta ébô makagpát tô mga manubù na géllé katô kabánnalan.
10 Marapung tô géllé katô kabánnalan. Gulit dan tingód katô ándà ágpulusán, asta áglimbung dan katô duma mga manubù. Mga Judio tô karapungan dan.†
11 Asal kailangan sapadan nu tô katinurù dan, su marapung tô mga pamilya

* **1:6** 1:6 Kailangan sábbad dád tô sawa din asta dì áglibug.
† **1:10** 1:10 Mga Judio, ó tô mga ágtinurù na kailangan tupuwan tô manubù ébô matanggap ka Manama.

na ágsamukán dan ukit katô ágtinuruán dan na ánnà bánnal ébô kabággayan dan ka salapì. 12 Duwán sábbad kandan na propeta tikud tun ta Creta na igkagi kani, na mà din, “Tô mga taga Creta bulalón asta iring dan na méla mannanap na magani. Tukukán dan asta áglólóban.” 13 Bánnal gó tô igkagi din. Purisu maggát ka sapad kandan ébô katabangan dan asta kumasarig tô kapamaké dan. 14 Kailangan dì dan maminág katô igimu-imu na mga gulitán ka Judio sayyan. Kailangan dì dan mánnal katô mga sugù ka manubù na géllé katô kabánnalan. 15 Tun ta mga manubù na iglinisan ka Manama, malinis dán tô langun.‡ Asal tun ta mga manubù na duwán pa salà asta dì ágpamaké, ándà palang malinis,§ su madat tô panámdám dan, asta ándà sóddór dan ka ándin tô madigár asta tô madat. 16 Agad ágkagi dan na ikasóddór dan katô Manama, asal ukit katô áglumun dan, ágpasóddór dan na ándà dan ikasóddór kandin. Ágkaringasaan sikandan ka Manama, asta dì dan ágbánnal kandin. Dì dan gó makalumu katô madigár.

2

Nángngà ágtinuruán

1 Asal sikuna Tito, tinurù ka katô nángngà ágtinuruán tingód katô kabánnalan. 2 Kagiyi nu tô mga tugál gamama na pasunnad dan, patannáb dan, patalláng dan, pasarig dan katô kapamaké, katô kaginawa dan, asta katô katiis dan ka karasayan. 3 Iring pagsik kani tô kagin nu tun ta mga tugál gabayi. Kailangan nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Dì mému ka sumélék asta állangán ka kénám. Kailangan tuminurù dan katô madigár 4 ébô miring tô mga gabayi na ánnà pa tugál tingód ka ginawa katô kandan mga duma asta mga gabatà. 5 Kailangan matannáb dan, dì dan áglibug, kailangan katig dan dumóppón katô kandan pamilya, duwán kédu dan, asta rumespeto dan katô kandan duma ébô ándà makabuyas katô kagi ka Manama.

6 Iring pagsik kani tô kagin nu tun ta mga gamama na ánnà pa tugál, su kailangan pasunnad dan. 7 Sikuna pagsik, agad ándin tô áglumun nu, kailangan mému ka giringanan katô mga madigár lumu, asta ukit katô katinurù nu, pakita nu na ágkasarigan ka asta matannáb ka. 8 Kailangan matullid tô ágkagin nu ébô ándà makabuyas áknikó asta ébô kayyaan tô mga gusig su ándà palang madat kagin dan tingód áknita.

9 Kagiyi nu tô mga állang na kailangan mánnal dan katô mga amo dan agad ándin tô lumun dan ébô kadayawan tô mga amo dan. Kailangan dì dan mapul. 10 Kailangan dì dan tumakó, asal kailangan inalayun nángngà tô lumun dan ébô pasóddórán dan na tuu dan ágkasarigan. Atin ka iring kani tô áglumun dan, kasóddóran katô mga duma na madigár tô ágtinuruán ta tingód katô Manama na Taratábbus ta.

11 Igpasóddór ka Manama tô kédu din ébô mému dán matábbus tô langun manubù. 12 Isóddóran ta na kailangan sumódô ki ka kalumu ta katô dì ágkadigárran ka Manama, asta dì ki mamasak katô kadigárran kani banuwa. Asal kailangan matannáb ki, áglumu ki katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta tumuman ki katô kakalyag ka Manama dalám katô kóddô ta nit banuwa. 13 Kailangan lumun ta ni róggun na gangatan ta tô madigár gimanan ta, tô álló ka kitanán ta tô séllaán katô matulus Manama asta Taratábbus ta na si Jesu-Cristo. 14 Sikandin tô igbullas áknita asta inaté ébô tábbusán ki tikud

‡ **1:15** 1:15a Malinis dán tô langun, ó ándà makaparipà kandan. § **1:15** 1:15b Ándà palang malinis, ó ándà palang makapalinis kandan.

tun ta langun salà. Iglinisan ki ikandin ébô sakupán ki ikandin asta imun ki na mga manubù na malyag áglumu ka madigár.*
15 Tinurù nu ni langun tun ta mga manubù. Kagiyi nu sikandan asta sapadi nu tô madat áglumun dan, su sikuna tô ágsuguánnán din. Dì mému ka duwán muyas áknikó.

3

Mga talan tun ta mga ágpampamaké

1 Pasampát nu tô mga ágpampamaké na kailangan mánnal dan katô mga pangulu asta katô mga opisyales ka gobyerno. Kailangan makataganà dan lumumu katô langun na madigár. 2 Dì dan muyas, asta dì dan pasamuké. Kailangan médu asta rumespeto dan katô langun manubù, 3 su dángngan sikita tô mga ágkatuluan, dì ágbánnal, malumák ágkapid i Maibuyan, asta inallang ki katô madat kakalyag ta asta kadayawan nit banuwa. Inalayun ki ágpanámdám katô madat áglumun tun ta duma manubù, asta inalayun ki ágkasabuan. Ágkaringasaan ki asta ágparingasaé ki. 4 Asal tô igpasóddór tô Manama na Taratábbus ta katô kédu din asta ginawa din áknita, 5 igtábbus ki ikandin ánnà ukit katô nángngà linumuwan ta tun ta saruwan din, asal ukit katô kédu din áknita. Ukit katô kóras din áknita, igbággayan ki ikandin ka mantu kantayan ukit katô Ugis Espiritu. 6 Ukit katô iglumu i Jesu-Cristo na Taratábbus ta, igipánnù ki katô Ugis Espiritu na igbággé ébô tumabang áknita. 7 Tô gó é iglumu katô Manama ukit katô kédu din ébô tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asta ébô bággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán na gimanan ta. 8 Bánnal ni ágkagin ku áknikó.

Purisu kakalyag ku na ándà kayyaan nu tuminurù kani langun na igsulat ku áknikó ébô tuu mággár-ággár tô mga igpamaké ka Manama lumumu katô madigár, su madigár gó ni, asta madigár tô matanggap katô manubù na mánnal. 9 Asal liliyi nu tô mga ágpapulé tingód katô ándà ágpulusán asta tingód katô mga ngadan ka kamónaan. Liliyi nu tô mga ágpasókówé asta tô mga ágpapulé tingód katô mga sugù, su ándà ágpulusán kani. 10 Atin ka duwán ágtinurù katô ássa ágtinuruán ébô sumuwé tô mga ágpampamaké, tambagi nu ébô sumódô sikandin. Atin ka dì sikandin mánnal, uman nu kagiyi. Asal ka dì pô gó sikandin mánnal, yaka ágpaminág kandin, 11 su isóddóran nu na igtayyug sikandin katô kabánnalan asta masalà-salà sikandin, su isóddóran din na ánnà nángngà tô áglumun din.

Ágtamanán kani sulat

12 Ka papiddán ku si Artemas ó si Tiquico tun áknikó, ággár-ággár ka ébô kumita ka kanak tun ta Nicopolis, su kakalyag ku na móddô a pa dutun róggun ka magánnó timpo. 13 Ággár-ággár ka tabang ki Senas na abogado asta ki Apolos ébô makapanó dan. Bággé nu tô ágkailanganán dan ébô dì dan ágkakulangan. 14 Tinurù ka katô mga kataladi ta na kailangan mággár-ággár dan lumumu ka madigár ébô makatabang dan katô duma mga manubù na tuu ágkandaan, asta ébô duwán ágpulusán katô kantayan dan.

15 Ágpangumusta áknikó tô langun kadumaan ku dini. Ágpangumusta ké katô mga ágpampamaké na ágginawa áknami.

Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun.

---

* **2:14** 2:14 Ahaán tô Ezequias 37:23.

Sulat I Pablo Ki Filemon

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Filemon na sábbad taga Colosas. Igpamaké si Filemon ki Jesu-Cristo ukit katô katinurù i Pablo. Purisu igpararaké dan.

Na, duwán állang i Filemon na ágngadanan ki Onesimo. Sábbad álló, igpanó si Onesimo na ándà sabi asta igsadun sikandin tun ta Roma. Róggun na igóddô sikandin dutun, igkita din si Pablo asta igtinurù si Pablo kandin. Igpamaké si Onesimo ki Jesu-Cristo asta igtabang sikandin ki Pablo tun ta prisowan.

Su igpamaké si Onesimo, madigár ka lumónód sikandin tun ta amo din. Asal tô timpo tô, duwán sugù ka gobyerno na mému supakan tô állang na igpanó na ándà sabi katô amo din. Purisu igsulat si Pablo tun ki Filemon ébô pasinsiyaan din si Onesimo asta tanggapán din iring na kataladi din su igpamaké dán si Onesimo.

Na, si Onesimo tô igpid kani sulat i Pablo tun ki Filemon.

1 Ni sulat tikud dini kanak, si Pablo, asta tikud tun ta kataladi ta na si
Timoteo. Igsulat ké áknikó Filemon na ágginawaan dé asta ágtabang áknami tun
ta lumu ta para katô Manama. Igprisowa pa tingód katô kapamaké ku ki
Jesu-Cristo. 2 Igsulat ké pagsik ki Apia na tábbé ta, asta ki Arquipo na ikéring
na sundalo su ágkasarigan sikandin na kadumaan ta tun ta lumu para katô
Manama. Igsulat ké pagsik tun ta langun ágpampamaké na ágpangadap tun ta
balé nu.
3 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta kasunayan tikud tun ta Ámmà ta na
Manama asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Igpasalamat si Pablo tingód ki Filemon

4 Na, atin ka ágdasalla áknikó, inalayunna ágpasalamat tun ta Manama, 5 su
ikadinágga tingód katô ginawa nu tun ta langun sakup ka Manama, asta
tingód katô kapamaké nu tun ta Áglangngagán na si Jesus. 6 Ágdasalla ébô ukit
katô kólit nu tingód katô kapamaké nu, kadugangan tô isóddóran katô mga
manubù tingód katô langun madigár na ágbággén i Cristo áknita. 7 Na, kataladi
ku, tuuwa idayawan asta igmabákkárra ukit katô kaginawa nu su igmabákkár
tô langun sakup ka Manama ukit áknikó.

Tô kakalyag i Pablo tingód ki Onesimo

8 Su igpapidda i Cristo, mému ka sumugù a áknikó ébô lumumu ka katô
kailangan lumun nu, 9 asal su ágpaginawaé ki, pédu-éduwa dád áknikó. Sakán
si Pablo na ágtugállán* asta igprisowa tingód katô kabánnal ku ki Jesu-Cristo.
10 Pédu-éduwa áknikó para katô manubù na batà ku tun ta kapamaké, su ukit
kanak igpamaké sikandin róggun igprisowa. Sikandin si Onesimo.† 11 Agad
ándà ágpulusán nu kandin dángngan, asal áknganni dakál tô pulusán ku asta tô
pulusán nu kandin.
12 Na, igpólì ku tun áknikó si Onesimo na tuu ku ágginawaan. 13 Kakalyag ku
na póddóán ku pô pád sikandin dini kanak ébô sikandin tô tumabang kanak
na bullas áknikó, róggun na igprisowa tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár
Gulitán. 14 Asal su ándà ka pa nunug, panámdám ku na diya gó póddô kandin

* **1:9** 9 Ágtugállán, ó ágsarigan. † **1:10** 10 Tô kóbadan katô ngadan Onesimo, “pulusán.” Makatállu iggamit i Pablo tô kagi “pulusán” tun ta bersikulo 11.

dini kanak. Diya malyag ka mapirit ka tumabang kanak, su madigár ka tikud
gó tun ta áknikó kakalyag.
15 Ni gó basì tô gunayan ka Manama na igdiyà si Onesimo áknikó tun ta
mabbabà timpo ébô mamaké sikandin asta ébô móddô puman sikandin tun
áknikó ka ándà ágtamanán. 16 Áknganni ánnà dád állang nu sikandin, asal tuu
madigár su kataladi nud sikandin. Agad tuuwa ágginawa kandin, asal tuu ka
pa guminawa kandin ka tandingán katô kaginawa ku kandin, su sikandin tô
állang nu asta tô kataladi nu ukit ka kapamaké din katô Áglangngagán.
17 Purisu atin ka ágpanámdám ka na sakán tô kadumaan nu, tanggap nu
sikandin iring katô katanggap nu kanak. 18 Atin ka ilumu din tô madat
tun áknikó, ó ka duwán utang din áknikó, sakán tô sukutan nu. 19 Sakán,
si Pablo, tô igsulat kani mga kagi. Sakán tô mullas katô utang din, agad
isóddóran nu na dakál pa tô igsulì nu kanak ka tandingán katô igsulì i Onesimo
áknikó, su ukit kanak igtanggap nu tô kantayan na ándà ágtamanán. 20 Na,
kataladi ku, kakalyag ku na duwán pulusán ku tikud tun áknikó, su sakup ki
katô Áglangngagán. Purisu bággayiya ka dayó tingód katô kapasakup ta tun ki
Cristo.
21 Ándà a duwa-duwa tingód kani igsulat ku áknikó, su isóddóran ku na
tumuman ka kani kakalyag ku, asta isóddóran ku na sobra pa tô lumun
nu ka tandingán kani. 22 Na, taganaiya ka ágdággaanan diyan áknikó, su
gimanna na paluwaánna ukit katô kadasal yu tun ta Manama para kanak ébô
makasadunna tun ákniyu.

Ágtamanán kani sulat

23 Na, ágpangumusta áknikó tô kadumaan ku na si Epafras na igpriso tingód
katô kapamaké din ki Jesu-Cristo. 24 Ágpangumusta pagsik tô mga kadumaan
ku na taralumu na si Marcos, si Aristarco, si Demas, asta si Lucas.
25 Mólà pa ka tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo tô kéduwan ákniyu langun.

Sulat Tun Ta Mga Hebreo

Una Basan

Tun ta Bibliya, si Abram na una ngadan i Abraham tô una igngadanan Hebreo. (Ahaán tô Genesis 14:13.) Igngadanan pagsik tô mga rubbad din na Hebreo. Si Juda tô apù abul i Abraham, asta igngadanan Judio tô mga rubbad i Juda. Tô igsulat kani tun ta mga Hebreo, iring na ándà kassaan katô ngadan Judio asta Hebreo.

Ándà kasóddóri ka sadan tô igsulat kani. Igpapid ni sulat tun ta mga Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo. Su igsarig dan asta igbánnal dan ka Manama, iringasaan dan katô duma mga Judio na ándà pamaké ki Jesus. Igbuyas-buyas dan asta igirrayatan dan ébô sumungkù dan sumarig ki Jesus asta lumónód dan tun ta tapé ágkémun dan. Duwán mga igpamaké na iglónód dán tun ta tapé ágkémun dan su ándà dan ikatiis katô kérrayat. Purisu igpapid ni sulat tun kandan ébô pabákkárrán tô pusung dan asta ébô masarig tô kapamaké dan.

Nit sulat, igulit na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama, asta tuu mallayat sikandin ka tandingán ki Moises asta katô mga panaligan ka Manama. Sikandin tô Mesiyas na gimanan katô mga Judio. Igulit pagsik na tuu ágkailanganán tô kamatayan i Jesus ébô matábbus dan tikud tun ta salà. Si Jesus tô Taratapid tun ta Manama para katô mga manubù, asta ándà palang ássa, su si Jesus dád gó tô Taratapid.

Igkagi tô Manama ukit katô Batà din

1 Sayyan, ukit katô mga propeta ka Manama igkagi sikandin tun ta mga
kamónaan ta na Judio. Marapung asta ássa-ássa tô mga kapókit ka kakagi
din kandan. 2 Asal áknganni, ássa dán tô iglumu ka Manama, su ukit katô
kandin Batà igkagi tô Manama áknita. Ukit katô Batà din igimu tô Manama
katô langun-langun, asta igsalin ka Manama sikandin ébô tumigatun katô
langun. 3 Ukit pagsik kandin, ágkitanán tô bánnal kallayatan ka Manama, asta
sikandin tô ágkitaan ta katô ágkémun ka Manama. Sikandin tô gawid katô
langun nit banuwa ukit katô matulus kagi din. Pángnga inaté sikandin ébô
linisan ki tikud tun ta mga salà, igulì sikandin tun ta langit, asta igunsad
dadan tun ta kawanan katô matulus Manama ébô mangulu duma kandin.

Tô Batà ka Manama mallayat pa ka tandingán katô mga panaligan

4 Tô igunsad tô Batà din, igpasóddór ka Manama na tuu pa mallayat tô Batà
din ka tandingán katô langun panaligan. Mallayat pa pagsik tô ngadan na
igbággé ka Manama kandin ka tandingán katô ngadan ka mga panaligan din.
5 Ándà palang panaligan ka Manama na igkagiyan din na iring kani igkagi din
katô Batà din, na mà din,
“Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.”*
Asta ándà pagsik kagi tô Manama tingód katô mga panaligan na,
“Sakán tô Ámmà din,
asta sikandin tô Batà ku.”†

* **1:5** 1:5a Salmo 2:7. † **1:5** 1:5b 2 Samuel 7:14.

6 Tô masig dán pasadunán ka Manama tô Batà din nit banuwa ébô imun
sikandin na panganayan batà tun ta mga ágpampamaké, igkagi pagsik tô
Manama, na mà din,
“Kailangan pangadapán sikandin katô langun panaligan ku.”‡
7 Na, tingód katô mga panaligan, igkagi tô Manama, na mà din,
“Mga ágsuguánnán ku tô mga panaligan,
asta mému na imun ku sikandan na iring na karamag asta iring na
apuy.”§
8 Asal tuu pa madigár tô igkagi ka Manama tingód katô Batà din, su igkagi
sikandin, na mà din,
“Sikuna na Manama tô mangulu ka ándà ágtamanán,
asta nángngà tô pagpangulu nu.
9 Ágginawa ka katô mga áglumu ka nángngà,
asta ágkaringasa ka katô mga áglumu ka madat.
Purisu igsalin ka katô Manama na áknikó Manama,
asta igbággayan ka katô kadayawan na sobra pa ka tandingán katô
kadayawan na igbággé tun ta mga kadumaan nu.”*
10 Asta igkagi tô Manama tun ta Batà din,
“Áglangngagán, sikuna tô igimu kani banuwa tun ta katigkanayan,
asta sikuna tô igimu katô langun tun ta langit.
11 Mandà ni banuwa asta tô langit,
asal mugtuk ka ka ándà ágtamanán.
Kadattan ni langun iring na umpak.
12 Iring na tapé umpak, lulunán nu tô banuwa asta tô langit,
asta sékót nu bullasan.
Asal sikuna tô dì gó mapalin,
su ándà palang ágtamanán nu.”†
13 Ándà palang panaligan na igkagiyan ka Manama kani,
“Unsad ka nit dadan ta kawanan ku
sippang ka patalun ku tô mga usig nu.”‡
14 Tô mga panaligan tô ágsuguánnán dád ka Manama ébô tumabang katô mga
tábbusán din.

2

Madigár tô katábbusan

1 Purisu su mallayat tô Batà ka Manama, kailangan tuu ki mánnal katô
kabánnalan na igtinurù áknita agó makasuwé ki. 2 Ágkasarigan tô mga sugù ka
Manama na igulit ka mga panaligan,* asta igsupakan tô langun na iglapas ó
ándà bánnal katô mga sugù. 3 Purisu sikita gó pagsik tô supakan ka élléyan ta
tô kagi din tingód katô katábbusan. Áglangngagán tô una igpasóddór na duwán
katábbusan, asta tô mga igdinág kandin igpasóddór áknita na bánnal gó ni.
4 Ukit katô mga kasalábbuan asta matulus mga áglumun din, igpasóddór pagsik
ka Manama na ágkasarigan tô kagi din na igulit dan. Tikud tun ta kandin
kakalyag, igbággé din tun kandan tô mga gasa katô Ugis Espiritu.

Igpamanubù tô Taratábbus ta

---

‡ **1:6** 1:6 Deuteronomio 32:43. § **1:7** 1:7 Salmo 104:4. * **1:9** 1:8-9 Salmo 45:6-7. † **1:12** 1:10-12 Salmo 102:25-27. ‡ **1:13** 1:13 Salmo 110:1. * **2:2** 2:2 Igbággé ka Manama tô mga sugù tun ta mga panaligan din, asta sikandan tô igbággé katô mga sugù ki Moises. Ahaán tô Lumu 7:53; Galacia 3:19.

5 Ánnà mga panaligan ka Manama tô igsalin din ébô mangulu katô mantu
banuwa tun ta tapuri álló, ni banuwa na igulit kud ákniyu, 6 su duwán igsulat
tun ta kagi ka Manama sayyan, na mà din,
“Manama, agad mga manubù ké dád,
asal igpanámdám ké ikuna!
Agad mga manubù ké dád,
asal ágdóppónan ké gó ikuna!
7 Igimu nu tô mga manubù na mabbabà ka tandingán katô mga panaligan
tun ta mabbabà timpo.
Igbággayan ké ikuna ka durung asta bantug,
8 su igpapangulu ké ikuna tun ta langun.”†
Agad igsulat na igpapangulu ki ka Manama tun ta langun, isóddóran ta na
ándà palang iliyasan na ándà din papanguluwi, agad isóddóran ta na ándà
ki pa pangulu katô langun áknganni. 9 Asal isóddóran ta na si Jesus tô inému
mabbabà dád ka tandingán katô mga panaligan ka Manama tun ta mabbabà
timpo. Tingód katô kamatayan din, igimu dán ka Manama sikandin na
ágkadurung asta ágkabantug su igirrayatan asta inaté sikandin tun ta krus para
áknita. Ukit katô kédu ka Manama, inókitan i Cristo tô kamatayan na bullas
áknita langun. 10 Igimu ka Manama tô langun-langun, asta ni langun igimu
para pabantugán sikandin. Purisu nángngà tô igimu ka Manama ébô piddán
din tô marapung mga gabatà din tun ta séllaán katô pagpangulu din. Ukit
katô kahirapan na igtiis i Jesus, inému sikandin na nángngà Pangulu ébô
makatábbus áknita.
11 Su si Jesus tô iglinis katô mga salà ta, magunawa tô Ámmà din asta Ámmà
ta. Purisu dì mayyà si Jesus kumagi na sikita tô mga kataladi din. 12 Purisu
igkagi sikandin, na mà din,
“Ámmà, igulitta tingód áknikó tun ta mga kataladi ku.
Durungán ku sikuna ukit katô kanta ku tun ta tubang dan.”‡
13 Igkagi pagsik sikandin,
“Manama tô sarigan ku.”§
Asta igkagi pagsik sikandin,
“Kannunna gó asta tô mga gabatà ka Manama na igsarig din kanak.”*
14 Na, su ágkamaté tô lawa katô langun ta na mga gabatà katô Manama, si Je-
sus pagsik igpamanubù ébô ukit katô kamatayan din, talun din si Maibuyan
na pangulu ka kamatayan, 15 asta ébô paluwaán din tô mga inalayun inallang
ka máddang ka kamatayan. 16 Isóddóran ta na ánnà mga panaligan tô igta-
bangan din, asal tô langun rubbad i Abraham tô igtabangan din. 17 Purisu
inému gó sikandin iring áknita na mga kataladi din ébô makatabang áknita.
Inému gó sikandin iring áknita ébô imun sikandin Pangulu na Parì na duwán
kédu din asta ágkasarigan tun ta saruwan ka Manama, asta ébô pasinsiyaan
tô mga salà ta. 18 Su igdungguan sikandin ka kahirapan asta ikatiis sikandin
katô pagtintal i Maibuyan, makatabang sikandin katô langun na tintalán i
Maibuyan.

3

Mallayat pa si Jesus ka tandingán ki Moises

1 Purisu mga kataladi* na sakup ka Manama asta igsalin din, panámdám
kó tingód ki Jesus na gulit-ulitán ta. Sikandin tô igpapid ka Manama dini

† **2:8** 2:6-8 Salmo 8:4-6. ‡ **2:12** 2:12 Salmo 22:22. § **2:13** 2:13a Isaias 8:17. * **2:13** 2:13b Isaias 8:18. * **3:1** 3:1 Mga kataladi na sakup ka Manama, ó ugis mga kataladi.

áknita ébô imun Pangulu na Parì ta. 2 Ágkasarigan sikandin su inalayun
sikandin igbánnal ka Manama na igpapid kandin. Purisu iring sikandin
ki Moises sayyan na inalayun igbánnal ka Manama tô igpid sikandin katô
mga kamónaan ta na iring na pamilya ka Manama. 3 Asal tuu pa ágkabantug
si Jesus ka tandingán ki Moises, su tuu pa ágkabantug tô gimu ka balé ka
tandingán katô balé na gimun din. 4 Atin ka duwán balé, duwán igimu katô
balé, asal Manama tô igimu katô langun-langun. 5 Si Moises tô ágsuguánnán
ka Manama tô igpid sikandin katô langun kadumaan din. Su ágkasarigan si
Moises, isóddóran ta na ágkasarigan tô igkagi din tingód katô gulitán tun ta
dumunggù álló. 6 Asal si Cristo na Batà ka Manama tô ágkasarigan ágpid katô
langun ta na pamilya ka Manama. Pasóddórán ta na igpasakup ki tun ta
pamilya din ka manayun ki ágsarig kandin asta gimanan ta tô igtandô din.

Madigár tô igpataganà para katô mga gabatà ka Manama

7 Purisu kailangan paminággán ta tô igkagi katô Ugis Espiritu, na mà din,
“Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi din,
8 yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu.
Yakó giring katô mga kamónaan yu tun ta disyerto sayyan na igkinnaman dan
katô Manama.
9 Agad igkita dan tô mga kasalábbuan na igimu ku dalám ka kappatan (40)
ámmé,
asal igkinnam dan pô gó kanak ka ánda tô sippangan katô kapallayat ku
ka ginawa tingód katô madat na áglumun dan.
10 Purisu isókówa gó kandan,
asta igkagiya tingód kandan,
‘Inalayun dan ágsuwé tikud dini kanak.
Dì dan gó ágtuman katô igtinurù ku kandan.’
11 Purisu isókówa asta igsapà a,
‘Dì kud sikandan póddóán tun ta paginawaanan na igpataganà ku.’ ”†
12 Purisu mga kataladi, banté kó agó tun ta ákniyu pusung duwán madat
asta dì ágbánnal, asta makasuwé kó tikud tun ta manté Manama. 13 Kailangan
papabákkárré kó tun ta kapamaké yu kada álló róggun na duwán pa álló ébô
dì kumatággas tô ulu yu ukit katô kalimbung ka salà. 14 Atin ágkasarigan
ki asta manayun ki ágpamaké ki Cristo sippang tun ta ágtamanán iring katô
katigkanayan ka kapamaké ta, tanggapán ta tô langun na bággén tun ta mga
sakup i Cristo.
15 Yakó ágkalingó kani kagi ka Manama na igsulat,
“Ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama,
yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu
iring katô iglumu katô mga kamónaan yu.”‡
16 Tô mga manubù sayyan na igdinág ka kagi ka Manama asal igéllé kandin,
tô gó tô igtákkás ki Moises tô igiwà dan tikud tun ta Ehipto. 17 Sikandan
tô isókówan ka Manama sippang ka kappatan (40) ámmé su inalayun dan
áglumu ka salà, asta inaté tô langun dan tun ta disyerto. 18 Sikandan tô
igsapaan ka Manama na dì dán póddóán duma kandin tun ta paginawaanan
na igpataganà din, su igéllé dan kandin. 19 Purisu isóddóran ta na ándà dan
ikóddô duma katô Manama, su ándà dan bánnal kandin.

4

1 Na, duwán pa katumanan katô tandô ka Manama su mému ki móddô
duma kandin tun ta paginawaanan na igpataganà din. Purisu kailangan

† **3:11** 3:7-11 Salmo 95:7-11. ‡ **3:15** 3:15 Salmo 95:7-8.

manté ki agó ka dumunggù tô álló ka karuud, duwán musing áknita na dì póddóán duma kandin. 2 Igulitan kid ka madigár gulitán na magunawa katô igulit tun ta mga kamónaan ta sayyan. Agad igdinág dan katô madigár gulitán, asal ándà igpulus dan, su ándà dan pamaké. 3 Asal sikita na ágpampamaké tô póddóán ka Manama tun ta paginawaanan na igpataganà din, su igkagi tô Manama tingód katô mga kamónaan ta sayyan, na mà din,
“Isókówa asta igsapà a:
Dì ku sikandan póddóán duma kanak
tun ta paginawaanan na igpataganà ku.”*
Duwán banuwa na igpataganà din dán, su igóddóan din tikud tun ta katigkanayan kani banuwa. 4 Mà katô kagi ka Manama tingód katô ikapittu álló ka kému din kani banuwa,
“Igpaginawa tô Manama ka ikapittu álló, su ipángnga dán tô langun iglumu din.”†
5 Asal igkagi tô Manama tingód katô mga kamónaan ta na ándà bánnal kandin, na mà din,
“Dì ku sikandan póddóán duma kanak tun ta paginawaanan na igpataganà ku.”‡
6 Agad igdinág dan gó tô madigár gulitán, asal ándà dan póddói ka Manama duma kandin, su ándà dan bánnal kandin. Purisu duwán pa duma mga manubù na póddóán din duma kandin. 7 Isóddóran ta na nángngà tô áglumun ka Manama, su agad marapung tô ámmé na iglabé, asal ukit kani igsulat i David, igpasóddór ka Manama na duwán ássa álló, agad áknganni, na póddóán din tô mga manubù duma kandin. Tô gó é kóbadan kani kagi din na taganà ku igulit, na mà din,
“Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama,
yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu.”§
8 Tô igpid si Josue katô mga kamónaan ta sayyan, ánnà tô é lugar na igpataganà ka Manama para paginawaan dan, su igkagi tô Manama na duwán pa ássa álló na póddóán din tô mga manubù duma kandin. 9 Purisu isóddóran ta na duwán pa paginawaanan na igpataganà ka Manama ébô makapaginawa tô langun ta na mga sakup din, iring katô kapaginawa din sayyan tun ta ikapittu álló. 10 Tô manubù na maginawa duma kandin, ipángnga dán tô áglumun din, iring katô kapaginawa ka Manama pángnga katô kému din kani banuwa. 11 Purisu su duwán paginawaanan na igpataganà ka Manama áknita, kailangan mággár-ággár ki gó ébô makahu ki tun ta paginawaanan, su atin ka dì ki mánnal, dì ki makahu tun ta paginawaanan, iring katô mga kamónaan ta sayyan.
12 Tô kagi ka Manama duwán manté katulusan. Tuu pa matam ka tandingán katô kampilan na duwán duwa sarab. Tô kagi ka Manama gunsáb tun ta kadalámman katô gimukud asta espiritu, asta sippang tun ta laluwadan asta uták katô tullan. Ágpasóddórán tô ágpanámdám ta asta tô kakalyag ta. 13 Ándà palang manubù na makallás tun ta Manama, su ágkitanán din tô langun, asta matayyó tun ta kasállág din. Sikandin gó tô kailangan tubangán ta.

Si Jesus tô Pangulu na Parì ta

14 Duwán mallayat Pangulu na Parì ta na igsadun dán tun datas ta langit, asta sikandin si Jesus na Batà ka Manama. Purisu kailangan manayun ki sumarig kandin na gulit-ulitán ta, 15 su tô Pangulu na Parì ta ikasóddór katô

* **4:3** 4:3 Salmo 95:11. † **4:4** 4:4 Genesis 2:2. ‡ **4:5** 4:5 Salmo 95:11. § **4:7** 4:7 Salmo 95:7-8.

kalómétan ta. Inókitan din tô langun pagtintal na gukitan ta, asal ándà palang salà na ilumu din. 16 Su duwán Pangulu na Parì ta, dì ki kayyaan ka padani ki tun ta Manama na inalayun ágtabang ébô médu asta tumabang sikandin áknita ka duwán ágkailanganán ta.

5

1 Tô manubù na imun pangulu na parì, salinán sikandin ébô tumubang tun ta Manama tingód katô duma mga manubù. Ágtanggap sikandin katô mga ágbággén dan tun ta Manama, asta katô mga mannanap na ágmatayan tingód katô salà dan. 2 Tô pangulu na parì sékót pakasalà iring áknita. Purisu makagpát sikandin katô duma manubù na ágkapid na makasalà. 3 Su pakasalà sikandin, kailangan duwán mannanap na matayan din tingód katô kandin salà, iring na kamaté din ka mannanap tingód katô salà ka duma mga manubù.

4 Dì mému ka salinán ka manubù tô sarili din ébô imun pangulu na parì, su kailangan tawarán sikandin ka Manama, iring na katawar ka Manama ki Aaron sayyan. 5 Agad si Cristo, ándà sikandin pabantug katô sarili din ébô imun Pangulu na Parì ta, asal igsalin sikandin ka Manama na igkagi kandin, na mà din,

“Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.”*

6 Igkagi pagsik tô Manama tun kandin,

“Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,
iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.”†

7 Róggun na igóddô si Jesus nit banuwa, inalayun sikandin igdasal tun ta Ámmà din. Duwán álló igullaó sikandin asta igsággó, su Manama tô makatabang kandin ébô dì maté. Igpaminág tô Manama ki Jesus su inalayun sikandin igbánnal. 8 Agad Batà ka Manama si Jesus, asal ukit katô katiis din ka kahirapan, ikakatig sikandin na ágtuman ka kakalyag katô Ámmà din. 9 Inému sikandin na ágtikudan ka katábbusan na ándà ágtamanán para katô langun na ágbánnal kandin, su nángngà tô katiis din katô langun. 10 Tô gó igimu sikandin ka Manama Pangulu na Parì, iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.

Yakó ágsódô ágpamaké

11 Na, tingód katô kaparì i Melkisedec asta i Jesus, duwán pa pád dakál sulatán ku tun ákniyu, asal mahirap tô kapénagpát ku ákniyu, su inandà dán tô kakalyag yu na maminág. 12 Su idugé kód igpamaké, makatinurù kód pád ka duma mga manubù. Asal sippang áknganni kailangan duwán tuminurù gó puman ákniyu katô tagnà mga ágtinuruán tikud tun ta kagi ka Manama. Iring kó na délák batà na ginám pa ka gatas asta dì pa pakakan. 13 Iring na batà na ginám pa ka gatas tô manubù na ándà ikasóddór katô kagi ka Manama tingód katô nángngà lumun tun ta saruwan ka Manama. 14 Asal makakan tô igdakál dán manubù, su inalayun sikandin pakasóddór ka kapókit ébô ássan din tô madigár asta tô madat.

6

1 Purisu tumanan kid mistudyo katô mga kabánnalan na sékót ágkagpáttan tingód ki Cristo, asta manayun ki baling mistudyo katô ágtinuruán na maka-pabákkár katô kapamaké ta. Dì ta lónódan tô mga kabánnalan na isóddóran tad tingód katô karákkád ta katô mga linumuwan na ándà ágpulusán asta tingód katô kapamaké ta katô Manama. 2 Dì mému ka inalayun ta lónódan tô kéring

* **5:5** 5:5 Salmo 2:7. † **5:6** 5:6 Salmo 110:4.

ta tingód katô kapabunyag, tingód katô kadappán ka manubù ébô tumanggap
ka Ugis Espiritu, tingód katô kantayan puman tun ta tapuri álló, asta tingód
katô supak ka Manama ka ándà ágtamanán. 3 Madigár baling ka manayun ki
tun ta mga kabánnalan na tuu pa madalám, asta tô gó é lumun ta ka mému tun
ta Manama.
4-6 Manayun ki ébô dì ki tumayyug katô Manama, su atin ka tumayyug
tô mga manubù ka Manama na taganà dan inayadan, dì dan puman
makarákkád. Agad taganà dan isóddóran tô kabánnalan, agad duwán igbággé
ka Manama kandan, agad duwán iglumu katô Ugis Espiritu tun kandan, agad
isóddóran dan na madigár tô kagi tikud tun ta Manama asta igkita dan tô mga
kasalábbuan iring katô malumu tun ta tapuri álló, asal ka tumayyug dan ka
Manama na taganà dan inayadan, dì dan puman makarákkád. Iring dan katô
mga manubù na igpansal katô Batà ka Manama tun ta krus, su ágpayayyaán
dan sikandin tun ta duma mga manubù.
7 Atin ka inalayun gudanan tô tanà asta ágtubuan ka mga pamulanán,
duwán makangé katô mga igpapamula, asta duwán pulusán tikud tun ta
Manama. 8 Asal tô tanà na ágtubuan dád ka mga dugin asta mga sigbát, ándà
ágpulusán. Tô gó tô masig dán dungguan ka supak ka Manama asta góbbón.
9 Mga ágginawaan ku, agad tô gó é igsulat ku ákniyu, asal isóddóran ku na tuu
pa madigár tô tamanán yu na igtábbus ka Manama. 10 Nángngà tô karuud ka
Manama, asta dì din kalingawan tô madigár linumuwan yu asta tô ginawa
yu kandin na igpakita yu ukit katô katabang yu katô mga sakup ka Manama,
iring katô áglumun yu sippang áknganni. 11 Kakalyag ku na manayun kó
guminawa sippang ka lumónód tô Áglangngagán ébô tanggapán yu tô langun
madigár na gimanan yu. 12 Yakó ágpatukuk-tukuk, asal kailangan miring kó
katô duma mga manubù na igpamaké ka Manama asta mallayat é ginawa
dan sippang ka igtanggap dan katô igtandô din kandan.

Matuman tô tandô ka Manama

13 Na, tô igtandô tô Manama ki Abraham sayyan, kakalyag din na
makasóddór si Abraham na matuman tô tandô din. Purisu iggamit ka
Manama tô kandin ngadan, su ándà palang ngadan na tuu pa mallayat ka
tandingán katô kandin ngadan. 14 Igkagi sikandin ki Abraham, na mà din,
“Tumandô a na madigár tô bággén ku áknikó, su imun ku na tuu marapung
tô mga rubbad nu.”* 15 Purisu itanggap i Abraham tô igtandô ka Manama
kandin, su igpanayun sikandin gangat katô katumanan.
16 Atin ka ágsapà tô mga manubù, gamitán dan tô ngadan na tuu pa
mallayat ka tandingán katô kandan ngadan. Atin ka tô gó é lumun dan,
mánnal tô duma mga manubù, asta ándà dán apulan. 17 Tô Manama pagsik
igsapà ukit katô kandin ngadan, su kakalyag din na makasóddór tô igtandóan
din na dì mapalin tô tandô. 18 Dì gó mapalin ni duwa: Atin ka ágtandô tô
Manama, dì ágbulaló sikandin. Atin ka ágsapà sikandin, dì ágbulaló. Purisu
kumabákkár tô pusung ka langun ta na igaput tun kandin, asta inalayun
ta gimanan tô igtandô din áknita. 19-20 Su matuman tô tandô ka Manama,
masarig tô gimanan ta iring na masarig angkla ka barko. Si Jesus tô iring
na pangulu na parì na igukit tun ta tabir katô tángngaan ka templo, su ikóna
dán si Jesus tun datas ta langit ébô tumubang sikandin tun ta Manama tingód
áknita. Tumanggap ki gó katô igtandô din, su si Jesus igimu na Pangulu na
Parì ta ka ándà ágtamanán, iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.

* **6:14** 6:13-14 Ahaán tô Genesis 22:16-17.

7

Si Melkisedec

1 Na, si Melkisedec tô harì tun ta lunsud ka Salim, asta sikandin tô pangulu
na parì ka mga ágpamaké ka Manama na Tuu Mallayat. Tô igulì si Abraham
tikud tun ta kapanalu din katô mga harì na igusig kandin, igsumar si
Melkisedec kandin, asta igdasal sikandin para ki Abraham ébô bággayan
sikandin ka Manama ka madigár. 2 Si Melkisedec tô igbággayan i Abraham ka
ikasapulù katô langun na ikangé din. Tô kóbadan katô ngadan i Melkisedec,
Nángngà Harì na Ágpangulu. Ágtawarán pagsik sikandin na Harì ka Salim. Tô
kóbadan ka kagi Salim, kasunayan.* 3 Tun ta kagi ka Manama na igsulat, ándà
sulati ka sadan tô ámmà asta innà din. Ándà ta kasóddóri ka sadan tô mga
kamónaan din. Ándà sulati tô tingód katô kapamasusu din asta tô tingód katô
kamatayan din. Iring sikandin katô Batà ka Manama na ándà ágtamanán katô
kaparì din.
4 Na, isóddóran ta na tuu ágrespetowan si Melkisedec! su sikandin tô
igbággayan ka kamónaan ta na si Abraham ka ikasapulù katô mga ikangé
din. 5 Tingód katô mga sugù, tô mga pangulu na parì na mga rubbad i Levi,
ágtanggap dan ka ikasapulù tikud tun ta mga kataladi dan na mga rubbad i
Abraham. 6 Asal tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad ánnà rubbad i
Levi, asal sikandin tô igbággayan i Abraham ka ikasapulù katô ikangé din.
Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec ka tandingán ki Abraham, su sikandin tô
igdasal tingód ki Abraham na taganà igtandóan ka Manama, 7 su isóddóran
ta na tô manubù na dumasal para katô duma, tô gó é tuu ágrespetowan ka
tandingán katô manubù na dasalan din, asta si Melkisedec tô igdasal para
ki Abraham.
8 Na, tô mga pangulu na parì na ágtanggap ka ikasapulù, ágkamaté dan. Asal
tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su ándà uliti tô tingód katô kamatayan din,
iring na ándà ágtamanán katô kaparì din.
9 Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad si Levi tô igtanggap katô
ikasapulù, asal iring na igbággé din tô ikasapulù tun ki Melkisedec ukit ki
Abraham, 10 su tô igbággé si Abraham katô ikasapulù tun ki Melkisedec, ándà
pa kamanubù si Levi na rubbad i Abraham, asal dutun pa ta lawa i Abraham.
11 Na, igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises tingód katô kaparì ka mga
rubbad i Levi. Atin ka itanggap tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan
ka Manama ukit katô kaparì ka mga rubbad i Levi, ándà pád kailangan na
bullasan ka ássa klasi ka kaparì. Asal su ándà dan katanggap na nángngà,
duwán iring katô kaparì i Melkisedec na igbullas kandan. Ánnà sikandin
rubbad i Aaron. 12 Su igbullasan tô kaparì, igbullasan pagsik tô mga sugù.
13-14 Isóddóran ta na igbullasan tô tapé mga sugù, su tô Áglangngagán ta ánnà
rubbad i Levi, asal rubbad i Juda. Ándà palang rubbad i Juda igimu na
pangulu na parì, su ándà kagi i Moises na mému imun na parì tô rubbad i
Juda.

Mantu Pangulu na Parì na iring ki Melkisedec

15 Isóddóran ta na igbullasan tô kaparì ka mga rubbad i Levi, su duwán dán
mantu Pangulu na Parì na iring ki Melkisedec.
16 Igimu sikandin na Pangulu na Parì ánnà ukit katô mga sugù ka kamónaan
din, asal ukit katô matulus kantayan din na ándà ágtamanán. 17 Mà katô kagi
ka Manama na igsulat tingód kandin,
“Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,

* **7:2** 7:1-2 Ahaán tô Genesis 14:17-20.

iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.”†
18 Purisu isóddóran ta na igbullasan dán ka Manama tô tapé mga sugù su
ándà dán ágpulusán ta kani asta dì makatabang áknita. 19 Dì ki tanggapán katô
Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô mga sugù. Asal duwán dán
mantu kapókit na tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su ukit katô iglumu
katô Pangulu na Parì ta, makapadani kid tun ta Manama.
20 Ni mantu kapókit tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su tô igimu
tô Manama katô Áglangngagán ta na parì, igsapà sikandin. 21 Tô igimu tô
Manama katô mga rubbad i Levi na parì, ándà sikandin sapà. Asal tô igimu
sikandin ki Jesus na Pangulu na Parì ta, igsapà tô Manama tingód kandin, su
mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Dì gó mapalin tô igtandô katô Áglangngagán kandin:
Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán.”‡
22 Purisu si Jesus tô pató na duwán katumanan katô kasabotan na tuu pa
madigár.
23 Kailangan marapung tô taganà mga pangulu na parì, su tô tagsábbad-
sábbad kandan inaté, asta duwán ágtamanán katô kandan lumu. 24 Asal tuu pa
madigár tô pagpangulu i Jesus na parì, su dì gó maté sikandin, asta manayun
tô áglumun din ka ándà ágtamanán. 25 Purisu inalayun sikandin makatábbus
katô langun na padani tun ta Manama ukit katô kapamaké dan ki Cristo. Su
manté sikandin ka ándà ágtamanán, sikandin tô taratapid tun ta Ámmà din
para áknita.
26 Purisu nángngà tô kaparì i Jesus na Pangulu na Parì ta. Ugis sikandin.
Ándà palang salà din su ándà madat linumuwan din. Ánnà sikandin iring
na masalà-salà. Sikandin tô igimu na mallayat tun ta langun, agad tun datas
ta langit. 27 Sikandin tô tuu pa madigár ka tandingán katô mga pangulu na
parì, su kada álló kailangan matayan dan tô mga mannanap asta góbbón dan
tingód katô salà dan asta salà katô langun Judio. Asal nángngà tô iglumu katô
Pangulu na Parì ta, su makasábbad dád sikandin igbággé katô lawa din ébô
matayan. 28 Dángngan, tingód katô mga sugù, gimun pangulu na parì tô mga
masalà-salà. Asal áknganni, duwán dán igsapà ka Manama na bullas ka mga
sugù, su igimu din tô Batà din na Pangulu na Parì ta, asta nángngà dán gó
sikandin sippang ka ándà ágtamanán.

8

Si Jesus tô Pangulu na Parì ta

1 Na, tô punto kani langun na igsulat ku ákniyu, nángngà tô Pangulu na Parì
ta. Si Jesus tô igpónsad katô Manama dadan tun ta kawanan din tun datas ta
langit. 2 Sikandin tô Pangulu na Parì ta tun ta Tuu Ugis Lugar katô Manama
tun datas ta langit. Tô gó é bánnal templo na ándà imuwi ka manubù, asal
igimu katô Áglangngagán.
3 Tô langun pangulu na parì, kailangan duwán mga ágbággén dan asta mga
ágmatayan dan na bággén tun ta Manama. Purisu kailangan duwán pagsik
ágbággén katô Pangulu na Parì ta tun ta Manama. 4 Atin ka dini pa ta banuwa
tô Pangulu na Parì ta, dì mému ka sikandin tô pangulu na parì, su duwán
ássa mga pangulu na parì na ágbággé tun ta Manama tingód katô mga sugù.
5 Tô áglumun katô mga pangulu na parì igpéring dád katô áglumun tun datas
ta langit. Tô ándà pa patindág si Moises katô tulda na ágsimbaan dan, igsugù

† **7:17** 7:17 Salmo 110:4. ‡ **7:21** 7:21 Salmo 110:4.

tô Manama kandin, na mà din, “Kailangan imun nu tô langun iring katô igpakita ku áknikó tun ta pabungan.”*
6 Asal tô áglumun i Cristo, tô gó tô tuu pa madigár ka tandingán katô iglumu
katô mga pangulu na parì ka Judio. Tô mantu kasabotan ka Manama na
igtigkanayan i Jesus tuu pa madigár ka tandingán katô tapé kasabotan, su
tuu pa madigár tô igbággé ukit katô mantu kasabotan.
7 Atin ka nángngà tô tagnà kasabotan, ándà dán kailangan na bullasan ka
ikaduwa. 8 Ánnà nángngà tô tagnà su ándà kadayawi tô Manama tingód ka
mga manubù. Purisu mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Igkagi tô Áglangngagán:
Duwán álló na dumunggù na
imun ku tô mantu kasabotan tingód ka langun manubù, agad tô mga
rubbad i Israel
asta tô mga rubbad i Juda.
9 Tô mantu kasabotan ánnà iring katô tapé kasabotan ku tun ta mga
kamónaan dan tô igpid ku sikandan tikud tun ta Ehipto.
Igéllé dan katô tapé kasabotan.
Purisu igpabayà ku sikandan,
mà katô Áglangngagán.
10 Iring kani tô mantu kasabotan ku katô mga rubbad i Israel:
Tun ta tapuri álló, igkagi tô Áglangngagán,
Papanámdámmán ku kandan tô mga sugù ku ébô dì dan kalingawan, asta
taguán ku tô mga sugù ku tun ta pusung dan.
Sakán tô Manama dan,
asta sikandan tô kanak mga manubù.
11 Ándà dán kailangan na tuminurù tô manubù ka mga kataladi din na
kailangan kasóddóran dan tô tingód katô Áglangngagán,
su kasóddóran katô langun manubù tô tingód kanak,
agad ágkayù-ayuan dan ó ágkangadanan dan.
12 Agad madat tô iglumu dan, asal pasinsiyaan ku sikandan,
asta dì kud panámdámmán tô mga salà dan.”†
13 Tô igkagi tô Manama na duwán mantu kasabotan, igpasóddór din na tapé
dán tô tagnà. Tô tapé asta tô ándà ágpulusán dì dán magamit asta mandà dán.

9

Kapangadap nit banuwa asta dutun ta langit

1 Tun ta tagnà kasabotan ka Manama sayyan, duwán mga sugù din tingód
katô kapangadap dan, asta duwán ágsimbaanan dan dini ta banuwa. 2 Tô
igimu dan ka simbaan, igimu dan tô tulda na duwán duwa sinabáng. Tô
una gahuwan ágngadanan na Ugis Lugar katô Manama. Tô gó é igtaguan
dan katô sulù asta lamisa na ágtaguan katô pan na ágbággén tun ta Manama.
3 Duwán ikaduwa sinabáng na isidalungan ka tabir, asta ágngadanan yan
Tuu Ugis Lugar katô Manama. 4 Duwán bulawan lamisa na ággóbbówan ka
pamammut, asta duwán kaban na ágngadanan na kaban ka kasabotan, asta
igpadákkáttan ka bulawan. Tun dalám katô kaban ka kasabotan igtagù tô
bulawan tibud na igtaguan ka pan na ágngadanan mana, tô tukád i Aaron na
igséngê, asta tô duwa maluwag batu na igsulatan ka Manama katô mga sugù
na igbággé din ki Moises. 5 Tun ta bówwó katô kaban duwán duwa igimu

* **8:5** 8:5 Exodo 25:40. † **8:12** 8:8-12 Jeremias 31:31-34.

panaligan na pató na góddóan ka Manama na ágpasinsiya katô mga salà.* Asal ánnà pa nángngà tô álló ébô mulitta ákniyu tingód katô langun.
6 Tô igtaganà dan katô langun, kada álló gahu tô mga pangulu na parì tun
ta sinabáng dadan ta luwà, su ágtumanán dan tô áglumun dan. 7 Asal tô sábbad
sinabáng tun dalám, tô tuu mallayat dád pangulu na parì tô mému mahu,
asta makasábbad dád sikandin mahu dalám ka sábbad ámmé. Atin ka gahu
sikandin, kailangan piddán din tô dipanug ka mannanap na bággén din tun ta
Manama tingód katô kandin salà asta tingód katô salà ka langun kadumaan
din. 8 Ukit katô iglumu dan, igpasóddór katô Ugis Espiritu áknita na róggun
igpatindág pa tô tulda, dì mému ka mahu tô manubù tun ta Tuu Ugis Lugar
ébô makapadani dan tun ta Manama. 9 Tô gó é iring na panunggiringan,
asta duwán kéringan ta áknganni. Agad pira tô mga mannanap na matayan
dan asta bággén tun ta Manama, asal dì kasóddóran katô mga ágpangadap na
matanggap dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. 10 Ánnà nángngà
tô mga sugù, su tingód dád katô áglumun ka manubù nit banuwa. Duwán
sugù tingód ka ágkakan, tingód ka ginámmán, asta tingód katô paglinis ka agad
ándin. Tô gó tô kailangan tumanán dan sippang ka pamantun ka Manama tô
langun.

Tô dipanug i Cristo

11 Asal igdunggù dán si Cristo, asta igimu dán sikandin na Pangulu na Parì
ta. Ukit kandin, madigár tô igdunggù áknita. Tuu pa madigár tô templo na
igahuwan din tun datas ta langit. Tô templo tô, ándà imuwi ka manubù, su
ánnà nit banuwa. 12 Ikasábbad dád sikandin igahu tun ta Tuu Ugis Lugar tun
datas ta langit, su nángngà dán. Ánnà dipanug ka kambing asta baka tô igpid
din tun dalám, asal kandinnù dipanug tô igbággé din. Ukit katô kamatayan
din, igtábbus kid gó ikandin ka ándà ágtamanán. 13 Tingód ka mga sugù, atin
ka makawid tô manubù ka lawa ka inaté, kailangan taliktikan sikandin ka
dipanug ka kambing ó baka, asta bóbóran ka abu ka iggóbbó nati ka baka
ébô kumalinis puman tô lawa din. 14 Asal tuu pa madigár tô inému ukit katô
dipanug i Cristo, su iglinisan kid tikud tun ta salà. Ukit katô Ugis Espiritu na
ándà ágtamanán, igbággé i Cristo tô kandinnù lawa tun ta Manama. Agad ándà
palang salà din, asal igmatayan sikandin ébô kalinisan tô pusung ta tikud tun
ta salà. Ukit katô dipanug i Cristo, ándà dán ágkailanganán ka kasarig ta tun ta
linumuwan ta na ándà ágpulusán, asal igsarig kid tun ta Manama.

Si Cristo tô igtigkané katô mantu kasabotan

15 Purisu si Cristo tô igtigkané katô mantu kasabotan ébô tô langun ta na
igsalin ka Manama mému makatanggap katô igtandô din na ándà ágtamanán.
Ukit katô kamatayan i Cristo, igtábbus tô mga manubù tikud tun ta salà na
inému dan róggun duwán tapé kasabotan.
16 Na, atin ka ágpanalan tô manubù tingód katô kaduwánnan din, pángnga
ka maté sikandin, duwán tanggapán katô mga manubù na igpanalanan
din. 17 Ándà palang tanggapán dan ka dì pa maté sikandin, su dì mabággé
ka manté pô tô tigatun. 18 Purisu tun ta katigkanayan katô tapé kasab-
otan, kailangan duwán dipanug ka mannanap ébô masarig tô kasabotan.
19 Pángnga ka igtinurù si Moises katô langun sugù ka Manama tun ta mga
manubù, igpid din tô dipanug ka baka asta kambing na igmatayan din, asta
igbaláttan din ka wayig. Igarám din tô mallutù bulbul ka karnero na igtakós

* **9:5** 9:5 Tô duwa panaligan igimu tikud tun ta bulawan, asta duwán duwa pakpak dan. Ágbisbisan katô tuu mallayat pangulu na parì tô kaban ka dipanug ka mga mannanap ébô tambunan tô mga salà. Ahaán tô Exodo 25:10-22.

din tun ta panga ka kayu isupu, asta igtaliktik din tô dipanug tun ta libro na
igsulatan ka mga sugù, asta tun ta langun manubù. 20 Igkagi si Moises, na mà
din, “Ni dipanug katô kasabotan tô pató na duwán dán sugù ka Manama na
kailangan tumanán ta.”† 21 Igtaliktik pagsik i Moises tô dipanug tun ta tulda
na ágsimbaanan dan asta tun ta langun na ággamitán dan katô kapangadap
dan, 22 su tingód katô mga sugù, kailangan duwán dipanug ébô pógisán tô
karapungan na ággamitán dan. Atin ka ándà matayan ébô duwán dipanug,
dì kapasinsiyaan tô duwán salà.

Nángngà tô makasábbad kamatayan i Cristo

23 Tô templo nit banuwa igpéring dád katô templo tun datas ta langit. Tô
dipanug ka mga mannanap tô gamitán ébô pógisán tô templo nit banuwa.
Asal kailangan tuu pa madigár tô gamitán ébô pógisán tô bánnal templo tun
datas ta langit. 24 Purisu pángnga inaté si Cristo, ánnà ugis sinabáng na igimu
ka mga manubù tô igahuwan din, su igpéring dád katô Tuu Ugis Lugar tun
datas ta langit. Asal igsadun si Cristo tun datas ta langit ébô tumubang
ka Manama tingód áknita. 25 Tô pangulu na parì tô gahu tun ta Tuu Ugis
Lugar katô templo kada ámmé ébô piddán tô dipanug ka mannanap. Asal
si Cristo, ikasábbad dád gó tô kabággé din katô kandin lawa, su nángngà tô
kamatayan din. 26 Atin ka dì nángngà, kailangan makapira pô sikandin maté
tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni. Asal nángngà
si Cristo, su ikasábbad dád tô iglumu din ni ka tapuri álló. Igpamanubù
sikandin ébô mangé katô salà ta ukit katô kamatayan katô kandin lawa.
27 Kailangan makasábbad dád maté tô manubù, asta pángnga ka maté, ruudan
katô Manama. 28 Ikasábbad dád inaté si Cristo ébô mangé katô salà ka langun
ta, asta lumónód pa sikandin ánnà ébô kangén puman tô salà ta, asal lumónód
ébô kangén din tô langun manubù na tuu maggát gangat kandin.

10

1 Na, tô mga sugù na ágbánnalán katô mga kamónaan ta, tô dád gó tô
kakilalaan na duwán pa madigár na igtaganà ka Manama para áknita, su
tô mga manubù na ágbánnal pád katô mga sugù, kailangan inalayun dan
ágmatayan tô mannanap na bággén tun ta Manama kada ámmé. Agad tô gó
é áglumun dan ébô makapadani dan tun ta Manama, asal dì dan tanggapán
ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô áglumun dan. 2 Atin ka
iglinisan dan tikud tun ta salà ukit katô mga mannanap na ágbággén dan tun
ta Manama, kasóddóran dan na igpasinsiyaan tô salà, asta mému dan sumódô
ka kabággé dan ka mga mannanap. 3 Asal su kailangan inalayun dan mággé
ka mannanap, duwán igpasóddór kandan kada ámmé na inalayun duwán salà
dan, 4 su dì makangé tô salà ka mga manubù ukit katô kabággé dan katô
dipanug ka mga baka asta mga kambing.

5 Purisu tô masig dán dumunggù si Cristo nit banuwa, igkagi sikandin tun
ta Ámmà din, na mà din,

“Ánnà kabággé asta kamaté ka mga mannanap tô nángngà para áknikó.
Purisu duwán lawa na igbággé nu kanak ébô matayanna.
6 Dì ka kadayawan ukit katô kagóbbó asta kabággé ka dipanug ka mannanap
ébô pasinsiyaan tô mga masalà-salà.
7 Igkagiya, ‘Manama, ikataganà ad gó ébô tumanán ku tô kakalyag nu,
iring na igsulat tingód kanak tun ta libro ka mga sugù nu.’ ”*

† **9:20** 9:19-20 Ahaán tô Exodo 24:6-8. * **10:7** 10:5-7 Salmo 40:6-8.

8 Na, tô una igkagi din, dì nángngà tun ta Manama tô kabággé ka manubù
ka mga mannanap tun kandin. Agad matayan dan tô mannanap tingód
katô mga sugù, agad góbbón dan tô mannanap, agad bággén dan tô dipanug
ka mannanap tun kandin tingód katô salà dan, asal dì gó kadayawan tô
Manama. 9 Igkagi pagsik sikandin, na mà din, “Ikataganà ad gó ébô tumanán
ku tô kakalyag nu.”
Igpandà dán ka Manama tô una kapókit ébô tigkanayan din tô ikaduwa
kapókit. 10 Su igtuman i Jesu-Cristo tô kakalyag ka Manama, iglinisan kid
tikud tun ta salà ukit katô kabággé din katô kandin lawa. Ikasábbad dád gó
igmatayan sikandin su nángngà dán ni.
11 Tô langun pangulu na parì, álló-álló ágtindág dan tun ta saruwan ka
Manama asta ágmaté dan ka mga mannanap na ágbággén tun ta Manama.
Asal dì makangé tô salà ukit katô áglumun dan. 12 Asal ikasábbad dád inaté si
Cristo ébô kangén tô salà ta, asta nángngà ka ándà ágtamanán. Pángnga inanté
sikandin, igunsad sikandin dadan tun ta kawanan ka Manama tun datas ta
langit. 13 Gangat dán sikandin katô álló ka manalu tô Manama katô mga usig
din ébô mangulu sikandin tun ta langun. 14 Purisu ikasábbad dád inaté si
Cristo, asta ukit katô kamatayan din, igtanggap kid ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din ka ándà ágtamanán ukit katô kalinis din áknita tikud tun ta
salà.
15 Duwán pagsik igpasóddór katô Ugis Espiritu áknita, su duwán kagi din na
igsulat,
16 “Igkagi tô Áglangngagán:
Iring kani tô mantu kasabotan ku kandan tun ta tapuri álló.
Papanámdámmán ku kandan tô mga sugù ku,
su sulatán ku ni tun ta pusung dan.”†
17 Igkagi pagsik sikandin,
“Pasinsiyaan ku tô mga salà dan,
asta diyad manámdám tingód katô madat mga linumuwan dan.”‡
18 Purisu ándà dán kailangan ka kamaté ta ka mannanap, su igpasinsiyaan
dán ka Manama tô mga salà ta.

Makapadani ki tun ta Manama

19 Purisu mga kataladi, su igbággé dán si Jesus katô dipanug din tô inaté
sikandin para áknita, ándà dán kayyaan ta ka mahu ki tun ta Tuu Ugis Lugar
katô Manama tun datas ta langit. 20 Ukit katô iglumu i Jesus, duwán dán
mantu ukitanan ta ébô tanggapán ta tô kantayan. Ándà dán makadalang
áknita tun ta Manama, su ukit katô kamatayan i Jesus igkangé din dán tô
tabir tun ta tángngaan ta asta katô Manama. 21 Su si Jesus tô Mallayat Pangulu
na Parì katô langun ta na mga sakup ka Manama, 22 makapadani kid tun ta
Manama, su mabákkár ni pusung ta na ágpamaké kandin. Iglinisan dán ni
pusung ta asta ni panámdám ta su iring na igtaliktikan ni katô dipanug i Jesus
asta iglinisan dán ni lawa ta ka wayig ka kapabunyag. 23 Kailangan manayun
ki giman katô igtandô ka Manama na ágpamakén ta, su ágkasarigan sikandin
ágtuman katô langun tandô din. 24 Kailangan patabangé ki ébô paginawaé ki
asta lumumu ki ka madigár. 25 Yakó ágsódô ágpangadap, iring katô duma mga
manubù, asal kailangan palimudé kó ébô tuu ki pabákkárré ka ginawa asta
ébô makatiis ki, su isóddóran ta na dì madugé dumunggù tô álló na lumónód
tô Áglangngagán.

† **10:16** 10:16 Jeremias 31:33. ‡ **10:17** 10:17 Jeremias 31:34.

26 Atin ka isóddóran tad tô kabánnalan asal inalayun ki pa áglumu ka madat,
ándà dán ássa maté ébô kapasinsiyaan tô salà ta. 27 Tô manubù na áglumu ka
salà ágpadunggù dád man katô supak na makamáddang asta katô dakál apuy
na igtaganà ka Manama para katô mga usig din. 28 Atin ka duwán méllé
katô sugù i Moises sayyan, ka duwán tállu manubù ó duwa na tumestigos
ka bánnal, dì sikandin kéduwan, asal matayan. 29 Tuu pa madat tô supak
na dumunggù tun ta manubù na géllé katô Batà ka Manama, su ukit katô
kéllé din, pasóddórán din na ándà ágpulusán din katô dipanug i Jesus na
makalinis pád kandin, agad tô gó é kakilalaan ka duwán dán kasabotan ka
Manama. Supakan sikandin su igringasa din tô Ugis Espiritu na ágkéduwan
áknita. 30 Isóddóran ta na Manama tô igkagi kani,
“Sakán tô sumupak kandan.
Sakán tô sumulì kandan.”
Igkagi pagsik,
“Rumuud tô Áglangngagán katô mga sakup din.”§
31 Makamáddang gó ka tô manté Manama tô sumupak.
32 Sampát yu tô tingód ka katigkanayan ka kapamaké yu dángngan. Tô
ikasóddór kó katô kabánnalan tikud tun ta Manama, marapung tô kahirapan
na igdunggù ákniyu, asal ikatiis kó katô langun. 33 Duwán timpo na ig-
payayyaan kó asta igirrayatan kó tun ta tubang ka mga manubù, asta duwán
timpo na ikatabang kó katô duma mga manubù na igirrayatan. 34 Duwán
kédu yu katô duma mga manubù na igpriso, asta igtabang kó kandan. Agad
ikangé tô langun kaduwánnan yu, asal ágkadayawan kó gó, su isóddóran yu na
tuu pa madigár tô pulusán yu ka tandingán katô ikangé, asta dì gó ni makangé
tikud tun ákniyu. 35 Purisu yakó ágsungkù ka kasarig yu tun ta Manama,
su atin ka mabákkár tô kasarig yu kandin, dakál tô pulusán na tanggapán
yu. 36 Kailangan mallayat tô ginawa yu ébô makatuman kó katô kakalyag
ka Manama, asta tanggapán yu tô igtandô din ákniyu. 37 Mà katô kagi ka
Manama na igsulat,
“Masig dán gó dumunggù tô gimanan yu.
Dì sikandin ágbaring-baring.
38 Asal tô mga manubù na ágtanggapán ku na nángngà dan tun ta saruwan ku,
tô gó é makatiis, agad ándin tô kahirapan tingód katô kasarig dan kanak.
Asal ka sumungkù tô manubù na mákkás kanak tingód katô kataló din, diya
kadayawan kandin.”*
39 Asal sikita ánnà iring katô talón na supakan ka Manama, su mabákkár tô
kapamaké ta kandin. Purisu matábbus ki.

11

Marapung tô mga igpamaké ka Manama

1 Na, atin ka mamaké ki katô Manama, kasóddóran ta na matuman na
makatanggap ki katô madigár gimanan ta, asta kasóddóran ta na duwán gó
madigár na mému agad ándà ta pa kitayi. 2 Igdurung katô Manama tô mga
kamónaan ta sayyan tingód katô kapamaké dan kandin.
3 Ukit ka kapamaké ta ka Manama, isóddóran ta na igimu din ni banuwa
ukit dád katô kagi din. Dì ágkitanán tô iggamit din tô igimu din tô langun na
ágkitanán ta.
4 Ukit ka kapamaké i Abel ka Manama sayyan, igbággé din tun ta Manama
tô tuu nángngà ka tandingán katô igbággé katô kataladi din na si Cain. Ukit ka

§ **10:30** 10:30 Deuteronomio 32:35-36. * **10:38** 10:37-38 Habacuc 2:3-4.

kapamaké i Abel katô Manama, igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din. Igpasóddór ka Manama na nángngà si Abel tun ta saruwan din ukit katô katanggap din katô igbággé din. Agad idugé dán si Abel inaté, asal duwán pa kéringan ta tun kandin tingód katô kapamaké din ka Manama.*
5 Ukit ka kapamaké i Enoc ka Manama, ándà sikandin kamaté, su igbatun ka Manama sikandin tun ta langit. Pángnga igbatun ka Manama sikandin, ándà kitayi, su igbatun ka Manama. Duwán kagi ka Manama na igsulat tingód ki Enoc. Róggun na ándà pa sikandin kabatun, idayawan tô Manama tingód kandin. 6 Dì kadayawan tô Manama áknita ka dì ki mamaké kandin. Atin ka padani tô manubù tun ta Manama, kailangan manámdám sikandin na duwán Manama, asta duwán ágpulusán na bággén ka Manama tun ta langun manubù na padani tun kandin.
7 Ukit ka kapamaké i Noe ka Manama, igpasóddór ka Manama kandin na duwán dumunggù na makapánnas ka mga manubù. Agad ándà pa kitayi i Noe tô makapánnas, asal igbánnal sikandin ka Manama, asta igimu din tô dakál barko na ágngadanan arka. Tô gó é igsakayan din asta katô pamilya din. Tô iglunupan ni banuwa, ándà dan kalánnád. Ukit katô kapamaké i Noe katô Manama, igpasóddór din na nángngà tô supak ka Manama katô mga manubù na ándà pamaké kandin. Igtanggap ka Manama si Noe na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké din ka Manama.†
8 Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, tô igtawar tô Manama kandin, igbánnal sikandin. Agad ándà din kasóddóri ka ánda é sadunan din, asal igpanó sikandin tikud tun ta lunsud na igóddóan din asta igsadun tun ta lugar na igtandô ka Manama kandin. 9 Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, igóddô sikandin iring na bisita tun ta banuwa na igtandô ka Manama kandin. Ándà balé na igimu din asal igóddô dád sikandin tun ta tulda na iring katô igóddóan katô batà din na si Isaac, asta katô apù din na si Jacob, su magunawa pagsik tô igtandô ka Manama kandan.‡ 10 Iring na bisita si Abraham, su giman sikandin katô góddóan din tun datas ta langit na dì gó mapalin su igimu ka Manama.
11 Ukit ka kapamaké i Sara, agad dì sikandin ágbatà asta tugál dán, ikabatà sikandin, su isóddóran din na ágkasarigan tô Manama na igtandô.§ 12 Agad ándà gimanan i Abraham na makabatà pa su tugál dán, asal sikandin tô igtikudan katô marapung mga rubbad din iring katô karapungan ka mga karani tun ta langit, asta iring katô baklayan tun ta ligad ka dagat na dì ágkéyap.*
13 Tô langun dan na igpamaké ka Manama, tô inaté sikandan, ándà dan pa katanggap tô igtandô ka Manama. Agad madugé pa tô katumanan, asal iring na igkita dan asta idayawan dan. Igpasóddór dan na ánnà nit banuwa tô góddóan dan na ándà ágtamanán. 14 Atin ka ágkagi tô mga manubù na ánnà nit banuwa tô góddóan dan, kasóddóran ta na duwán pa ássa góddóan na gimanan dan. 15 Ándà panámdám tô mga kamónaan ta sayyan na kandan tô banuwa na igtikudan dan, su atin ka tô gó é panámdám dan, makému dan lumónód dutun. 16 Asal gimanan dan tô góddóan na tuu pa madigár, tô banuwa tun datas ta langit. Purisu ándà kayyai tô Manama ka ágtawarán sikandin na Manama dan, asta igpataganà din dán tô lunsud para kandan.

---

* **11:4** 11:4 Ahaán tô Genesis 4:3-10. † **11:7** 11:7 Ahaán tô Genesis 6:13-22. ‡ **11:9** 11:8-9 Ahaán tô Genesis 12:1-8. § **11:11** 11:11 Ahaán tô Genesis 17:19; 18:11-14; 21:2. * **11:12** 11:12 Ahaán tô Genesis 15:5-6.

17-18 Ukit ka kapamaké i Abraham, tô igkinnam tô Manama kandin, ignunug sikandin katô sugù ka Manama na matayan din tô kandin batà na si Isaac asta góbbón ébô bággén tun ta Manama. Agad igtandóan ka Manama si Abraham na ukit ki Isaac kumarapung tô mga rubbad din, asal ikataganà si Abraham na matayan din tô bugtung batà din ébô bággén tun ta Manama.† 19 Igbánnal si Abraham ka Manama, su panámdám din na makému tô Manama manté puman ka mga inaté. Purisu iring na iganté puman katô Manama si Isaac asta igpólì ki Abraham.

20 Ukit ka kapamaké i Isaac katô Manama, igtandô sikandin katô gabatà din na si Jacob asta si Esau na madigár tô bággén ka Manama kandan.‡

21 Ukit ka kapamaké i Jacob katô Manama, tô masig dán sikandin maté, igkagi sikandin tingód katô duwa apù din na gabatà i Jose na madigár tô bággén ka Manama kandan. Róggun na igunduk sikandin tun ta tukád din, igpangadap sikandin katô Manama.§

22 Ukit ka kapamaké i Jose katô Manama, tô masig dán sikandin maté, igkagi sikandin na dumunggù tô álló na panó tô langun rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, asta duwán panalan din na piddán dan tô mga tullan din ka manó dan.*

23 Ukit ka kapamaké katô ámmà asta innà i Moises katô Manama, ándà máddang dan ka sugù katô harì ka Ehipto, asal igállás dan si Moises sippang ka tállu bulan ébô dì kamatayan, su igkita dan na madigár sikandin.†

24 Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, tô igdakál sikandin, dì malyag na tawarán na apù katô harì,‡ 25 su igpanámdám sikandin na agad irrayatan sikandin duma katô mga sakup ka Manama, asal tuu pa madigár ka tandingán katô kadayawan ukit ka salà tun ta mabbabà dád timpo. 26 Igpanámdám sikandin na agad buyasán asta kayyaan sikandin tingód ka kapamaké din katô Mesiyas, asal tuu pa madigár ka tandingán katô dakál kaduwánnan din tun ta Ehipto. Tô gó é igsalin din su gimanan din tô pulusán na bággén ka Manama kandin. 27 Ukit ka kapamaké din ka Manama, igpanó sikandin tikud tun ta Ehipto. Ándà máddang din katô sókó katô harì. Igpabákkár sikandin su iring na ágkitanán din tô Manama na dì ágkakita.§

28 Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, igkagi sikandin na kailangan matayan dan tô karnero asta pólétán tô dipanug tun ta sállat ka balé dan ébô dì matayan tô tambang kaké katô mga gabatà ka Hebreo ka papiddán ka Manama tô Panaligan na Ágmaté.*

29 Ukit ka kapamaké dan ka Manama, ikatalipag dan tun ta Dagat Mallutù asta igpanó dan tun ta matákkang tanà. Asal tô mga taga Ehipto na iglupug kandan, tô igkinnam dan na ágtalipag, ilánnád tô langun asta inaté.†

30 Ukit ka kapamaké katô mga Hebreo ka Manama, iglibut dan tun ta mallayat koral ka lunsud ka Jerico sippang ka ikapittu álló, asta igbantang ka Manama tô mallayat koral.‡ 31 Si Rahab na madat bayi, ukit ka kapamaké din ka Manama, madigár tô katanggap din katô duwa espiya na igpasadun i Josue, asta ándà sikandin matayi tákkás katô mga taga Jerico na ándà bánnal ka Manama.§

† **11:17-18** 11:17-18 Ahaán tô Genesis 22:1-10. ‡ **11:20** 11:20 Ahaán tô Genesis 27:27-29,39-40. § **11:21** 11:21 Ahaán tô Genesis 47:31,48. * **11:22** 11:22 Ahaán tô Genesis 50:24-25. † **11:23** 11:23 Ahaán tô Exodo 1:22; 2:2. ‡ **11:24** 11:24 Apù katô harì, ó batà katô prinsesa na batà katô harì tun ta Ehipto. Ahaán tô Exodo 2:10. § **11:27** 11:27 Ahaán tô Exodo 2:15. * **11:28** 11:28 Ahaán tô Exodo 12:21-30. † **11:29** 11:29 Ahaán tô Exodo 14:21-31. ‡ **11:30** 11:30 Ahaán tô Josue 6:12-21. § **11:31** 11:31 Ahaán tô Josue 2:1-21; 6:22-25.

32 Dakál pa tô kagin ku pád ákniyu tingód katô mga manubù na igpamaké
ka Manama, asal ánnà nángngà tô álló ébô mulitta ákniyu tingód ki Gideon,
ki Barak, ki Samson, ki Jepte, ki David, ki Samuel, asta katô duma mga
propeta ka Manama sayyan.* 33 Ukit katô kapamaké dan ka Manama,
duwán mga manubù na ikatalu ka mga harì na igusig kandan. Duwán mga
igbánnal ka Manama asta igtanggap dan tô igtandô din kandan. Duwán mga
igpagtangkáb ka babbà ka mga liyun na kumagat pád kandan. 34 Duwán
mga ikapadáng ka dakál apuy. Duwán mga ikaluwà tikud tun ta bállad ka
mga manubù na mimmaté pád kandan. Duwán mga malómét na inému
mabákkár. Duwán magani na igatu ka mga usig dan, asta igpanalu dan katô
mga igsulung kandan tikud tun ta ássa banuwa.†
35 Duwán pagsik mga gabayi na igpamaké ka Manama, asta inanté puman
tô kandan mga gabatà na inaté. Duwán mga duma na igpamaké ka Manama
na igirrayatan sippang na inaté, asal ándà dan tanan katô kapamaké dan
agad makaluwà dan pád, su isóddóran dan na dumunggù tô álló na antén
dan ka Manama asta matanggap dan tô tuu madigár kantayan.‡ 36 Duwán
igpamaké ka Manama na ihirapan su igbuyas-buyas asta iglagpás. Tô mga
duma igbagkás ka kadina, asta igpriso. 37 Duwán mga duma na igtimbag
ka batu ébô maté. Iggabas tô lawa katô mga duma, asta igmatayan tô mga
duma ukit ka kampilan. Igpanó-panó tô duma mga manubù na igumpak ka
kindal ka karnero asta kambing su ándà ássa umpak dan. Ágkayù-ayuan dan,
igpahirapan dan, asta igirrayatan dan. 38 Igpapalaguy dan tun ta disyerto
asta tun ta pabunganán, asta igóddô dan tun ta mga takub asta tun ta kóbbang
ka tanà. Agad madigár dan mga manubù, asal ándà dan respetowi ka duma
mga manubù nit banuwa.
39 Agad igdurung ka Manama tô langun dan tingód ka kapamaké dan
kandin, asal ándà dan pa ikatanggap katô igtandô ka Manama, 40 su duwán
ágdantulán din na tuu pa madigár para áknita langun ka tandingán kandan, su
kakalyag ka Manama na masakup ki tun kandan ébô makatanggap ki katô
madigár na igtandô din.

12

Ágdisiplinan ka Manama tô langun gabatà din

1 Na, tuu marapung tô mga manubù na igpamaké ka Manama sayyan,
asta ágpasóddór dan áknita na tuu ágkasarigan tô Manama. Purisu kailangan
tumanan ki katô langun na makabaring áknita iring na ágpatónaé ágpalaguy.
Kailangan sumódô ki lumumu ka salà na inalayun pakékát áknita. Kailangan
mallayat tô ginawa ta róggun na malaguy ki sippang ka dumunggù ki tun ta
ágtamanán. 2 Kailangan sumállág ki ki Jesus su sikandin tô ágkéringan ta katô
kapamaké ta, asta sikandin tô ágpabákkár katô kapamaké ta. Ikatiis si Jesus
katô kahirapan tô igpansalan sikandin tun ta krus. Ándà kayyai sikandin
katô igimu dan kandin, asal ikatiis sikandin katô kamaté dan kandin, su
isóddóran din na kadayawan sikandin ka mapángnga tô langun. Gunsad dán
sikandin dadan tun ta kawanan katô Ámmà din na Manama asta ágpangulu
duma kandin.
3 Tuu madat tô kahirapan na igtiis i Jesus, su igirrayatan katô mga manubù
na masalà-salà. Purisu panámdám kó tingód kandin ébô dì kó sumódô sumarig

* **11:32** 11:32 Ahaán tô Maghuhukom kapitulo 6-8; 4-5; 13-16; 1 Samuel kapitulo 16-30; 2 Samuel kapitulo 1-24; 1 Mga Harì kapitulo 1-2; 11; 1 Samuel kapitulo 1-12; 15; 16:1-13. † **11:34** 11:33-34 Ahaán tô Daniel kapitulo 3 asta 6. ‡ **11:35** 11:35 Ahaán tô 1 Mga Harì 17:17-24; 2 Mga Harì 4:25-37.

kandin. 4 Agad gusigán kó katô mga masalà-salà, ándà pa palang manubù
tun áknіyu na igmatayan. 5 Iring na ilingawan yud tô kagi ka Manama tun
ta langun yu na mga gabatà din, su mà katô igsulat,
“Batà ku, atin ka disiplinan ka katô Áglangngagán,
yaka ágpadannan kandin.
Atin ka supakan ka ikandin,
yaka ágsódô ágsarig kandin,
6 su ágdisiplinan katô Áglangngagán tô langun na ágginawaan din,
asta ágsupakan din tô langun na igimu din mga gabatà din.”*
7 Purisu ka dungguan kó ka kahirapan, kailangan manayun kó tumiis, su
disiplinan kó ka Manama ukit katô kahirapan. Atin ka disiplinan kó ikandin,
tô gó é pató na sikiyu tô bánnal mga gabatà din, su ándà palang batà na dì
disiplinan ka ámmà din. 8 Ágdisiplinan ka Manama tô langun yu na igpasakup
tun kandin. Atin ka dì kó ikandin disiplinan ánnà kó bánnal mga gabatà din
asta ánnà sikandin Ámmà yu. 9 Agad igdisiplina ki katô áknita mga ámmà
nit banuwa, ágrespetowan ta sikandan. Purisu tuu pa madigár ka dì ki géllé
katô kadisiplina katô Ámmà ta tun datas ta langit ébô makatanggap ki katô
kantayan na ándà ágtamanán. 10 Tô mga ámmà ta nit banuwa, tô gó é ágdisiplina
áknita tun ta mabbabà dád timpo tingód ka agad ándin na igpanámdám dan
na madigár. Asal tô Ámmà ta tun datas ta langit, tô gó é ágdisiplina áknita
ébô tabangan ki ikandin asta ébô tanggapán ki ikandin na nángngà ki tun ta
saruwan din. 11 Atin ka ágdisiplinan ki katô Manama, dì ki ágkadayawan asal
ágkaranu ki su mahirap tô pókitan din áknita. Asal pángnga katô kadisiplina
din áknita, duwán pulusán ta, su masunay tô pusung ta, asta katig ki lumumu
katô nángngà tun ta saruwan din.

Supakan tô dì maminág ka kagi ka Manama

12 Purisu yakó ágmalómét iring na ágpatónaé ágpalaguy. Agad ihirapan kó,
yakó ágsódô, asal kailangan pabákkár kó asta pabákkárrán yu tô kasarig
yu katô Manama. 13 Yakó ágsuwé tikud tun ta dalan ka kabánnalan ébô
kumabákkár tô mga kadumaan yu na malómét é kasarig tun ta Manama.

14 Ággár-ággár kó pasábbadé asta tô langun manubù. Ággár-ággár kó lumu
katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, su tô manubù na dì nángngà tun
ta saruwan ka Manama dì gó kumita katô Áglangngagán. 15 Banté kó agó
duwán dì makatanggap katô kédu ka Manama. Banté kó agó duwán mimu
ka samuk tun áknіyu, su ukit kani, kadattan tô marapung manubù. 16 Banté
kó agó duwán lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma, asta tumayyug ka
Manama. Makéring dan ki Esau sayyan, su agad sikandin tô panganayan
batà na makatanggap pád katô langun tikud tun ta ámmà din, igbullas din
dád ka sábbad kakan. 17 Isóddóran yu na pángnga igbullas din, kakalyag din na
bággayan sikandin ka langun, asal igéllé tô ámmà din. Dì mapalin tô iglumu
din, agad tuu igsággó sikandin asta igpédu-édu.†
18 Tô igpadani kó tun ta Manama, ánnà iring katô kapadani katô mga
kamónaan ta tun ta pabungan ka Sinai, su igkita dan tô dakál apuy, tô
kangittángngan na makamáddang, asta igriyu dan tô mabákkár karamag.
19 Igdinág dan tô kédup ka trumpeta asta tô kagi ka Manama. Tô igdinág
dan katô kagi din, tuu dan imáddangan, asta igpédu-édu dan na dì sikandin
kumagi kandan. 20 Ándà dan ikatiis katô igkagi din kandan, na mà din,

* **12:6** 12:5-6 Mga Panultihon 3:11-12. † **12:17** 12:16-17 Ahaán tô Genesis 25:29-34; 27:30-40.

“Agad manubù asta mannanap, ka lumapas dan tun ta pabungan, kailangan
timbagán dan ka batu ó panaán dan ébô maté.”‡ 21 Tuu dan imáddangan tingód
katô igkita dan, agad si Moises igkagi na igkárkár sikandin ka máddang din.§
22 Asal ánnà iring kanan tô kapadani ta tun ta Manama, su iring na
igpadani kid tun ta pabungan na ágngadanan Sion, tô lunsud na góddóan ka
manté Manama. Tô gó é lunsud tun datas ta langit na ágngadanan Mantu
Jerusalem na ágkalimudan ka tuu marapung panaligan ka Manama na dì
ágkéyap. 23 Isakup kid duma katô mga gabatà ka Manama na iring katô
tambang kaké din. Igsulat tô ngadan dan tun datas ta langit. Igpadani kid tun
ta Manama na rumuud ka langun, su igsakup ki ikandin tun ta langun duma
mga sakup din na inaté dán asta igtanggap din sikandan na nángngà tun ta
saruwan din tun datas ta langit. 24 Igpadani kid tun ki Jesus na igtigkané
katô mantu kasabotan ébô makapadani ki tun ta Manama. Iglinisan kid katô
dipanug din tikud tun ta salà, asta tô gó é pató na duwán kédu ka Manama
áknita. Tô igpasóddór ukit katô dipanug i Jesus tuu pa madigár ka tandingán
katô dipanug i Abel.
25 Na, yakó géllé katô kagi ka Manama. Igsupakan ka Manama tô mga
kamónaan ta sayyan su igéllé dan katô kagi ka Manama na igulit i Moises nit
banuwa. Atin ka méllé ki katô igkagi ka Manama tikud tun ta langit, tuu ki
ikandin supakan. 26 Tô igkagi tô Manama tun ta pabungan ka Sinai sayyan,
ikálláng tô tanà ukit katô kabákkárran ka kagi din. Asal duwán pa igtandô din,
na mà din, “Makasábbadda pa kumagi, asta ánnà dád tanà tô kállángngán ku,
su kállángngán ku pagsik tô langit.”* 27 Ukit kani igkagi ka Manama, isóddóran
ta na kállángngán din tô langun na igimu din asta iwaán din ébô masamà dád
tô dì ágkakálláng.
28 Purisu kailangan pasalamat ki tun ta Manama su igsakup kid ikandin
tun ta pagpangulu din tun ta langit na dì ágkéwà. Kailangan mangadap ki
kandin magunawa katô kakalyag din na lumun ta, asta tuu ki rumespeto
kandin, 29 su tô Manama na ágpangadapán ta iring na apuy na pakagóbbó.†

13

Kapangadap na makabággé ka dayó tun ta Manama

1 Kailangan panayunán yu tô dakál ginawa tun ta mga kataladi yu. 2 Yakó
ágkalingó na kailangan malit-alit kó katô mga manubù agad ándà yu kilalayi,
su duwán mga manubù na igalit-alit katô mga panaligan ka Manama na
igádding tun kandan, asal ándà dan kasóddóri.* 3 Yakó ágkalingó na kailangan
tumabang kó katô mga ágpampamaké na igpriso iring na sikiyu tô igpriso
duma kandan. Kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igirray-
atan iring na sikiyu tô igirrayatan duma kandan.
4 Kailangan manámdám tô langun na madigár asta malinis tô ágkémun katô
taladuma. Kailangan ándà lumibug, su supakan ka Manama tô lumibug asta
lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma.
5 Yakó ágginawa ka salapì, asal kailangan kanángngaan kó katô kaduwánnan
yu áknganni, su igkagi tô Manama, na mà din, “Diya tumanan áknyu. Diya
dumiyà áknyu.”† 6 Purisu dì ki kamáddangan, asal makakagi ki, na mà ta,
“Su Áglangngagán tô ágtabang kanak,
diya kamáddangan,

‡ **12:20** 12:20 Ahaán tô Exodo 19:12-13. § **12:21** 12:21 Ahaán tô Deuteronomio 9:19. * **12:26** 12:26 Hageo 2:6. † **12:29** 12:29 Ahaán tô Deuteronomio 4:24. * **13:2** 13:2 Ahaán tô Genesis 18:1-8; 19:1-3. † **13:5** 13:5 Deuteronomio 31:6,8.

agad ándin tô lumun ka duma manubù kanak.”‡
7 Sampát yu tô mga tarapid ka simbaan na igtinurù ákniyu ka kagi ka Manama dángngan. Panámdám kó tingód katô madigár linumuwan dan tô ándà dan pa kamaté, asta iring kó kandan. 8 Si Jesu-Cristo dì ágkapalin agad sayyan, áknganni, asta tun ta ándà ágtamanán. 9 Atin ka duwán tuminurù ákniyu ka ássa klasi ka katinurù na ánnà iring katô kabánnalan na taganà igtinurù ákniyu, yakó ágbánnal kandan. Ukit katô tabang ka Manama, kumabákkár tô kasarig ta kandin. Dì kumabákkár tô kasarig ta kandin ukit katô katuman ta katô mga sugù na ágtinuruán dan tingód katô makan ta, su dì ágkatabangan tô mga ágtuman katô mga sugù ka Judio.
10 Inaté si Jesus ébô tábbusán din tikud tun ta salà tô langun ta na igpamaké kandin. Asal tô langun na ágtuman katô sugù tingód ka kamaté ka mannanap tun ta templo, dì dan makapil katô langun ta na igtábbus i Jesus tikud tun ta salà. 11 Kada ámmé ka matayan ka mallayat pangulu na parì tô mannanap tingód katô salà ka manubù, piddán din tô dipanug tun dalám katô Tuu Ugis Lugar ka templo. Asal piddán din tô lawa katô mannanap tun ta luwà katô lunsud asta góbbón.§ 12 Iring kani tô inému ki Jesus, su igmatayan sikandin tun ta luwà katô lunsud ébô linisan din tô mga manubù ukit katô kandin dipanug. 13 Purisu kailangan madun ki tun ki Jesus na inaté tun ta luwà katô lunsud agad buyasán ki asta payayyaán ki iring kandin. 14 Makatiis ki su nit banuwa ni ándà palang góddóan ta na ándà ágtamanán. Asal gimanan ta pa tô lunsud na óddóan ta tun datas ta langit ka tapuri álló. 15 Purisu kailangan duwán dán bággén ta tun ta Manama ukit ki Jesus, tô gó kadurung ta katô Manama ka ándà ágtamanán. Kailangan inalayun ki ágpasalamat tun kandin. 16 Yakó ágkalingó na kailangan madigár tô áglumun yu, asta kailangan tumabang kó katô mga kadumaan yu na ágkahirapan, su atin ka tô gó é áglumun yu para katô Manama, kadayawan sikandin.
17 Bánnal kó katô mga tarapid ka simbaan. Yakó géllé kandan, su ágtómmóngan kó ikandan. Kailangan ágkasarigan sikandan, su duwán álló na ruudan dan ka Manama. Atin ka mánnal kó kandan, kadayawan dan. Asal ka dì kó mánnal kandan, maranu dan, asta dì ni makabággé ka kadigárran ákniyu.
18 Inalayun kó dasal tun ta Manama para áknami. Isóddóran dé na ándà linumuwan dé na mému buyasán, asta kakalyag dé na ándà palang lumun dé na dì durungán ka Manama. 19 Kakalyag ku gó na dumasal kó tun ta Manama ébô sékótta makalónód tun ákniyu.

Tô kadasal

20-21 Manama tô ágbággé ka kasunayan, asta mólà pa ka bággayan kó ikandin katô langun madigár tabang din ébô makatuman kó katô kakalyag din. Iganté puman ka Manama tô Áglangngagán ta na si Jesus, su ukit katô kamatayan din, igtigkanayan din tô mantu kasabotan ébô makapadani ki tun ta Manama ka ándà ágtamanán. Iring sikandin na Taradóppón ta, su iring ki na mga karnero na ágdóppónan din. Mólà pa ka tabangan kó ikandin ébô makabággé kó ka dayó kandin ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu. Mólà pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Katapuriyan mga panalan

22 Mga kataladi, ágpédu-éduwa na tuu kó maminág kani mga tinurù ku, su mabbabà dád ni sulat ku ákniyu. 23 Kakalyag ku na kasóddóran yu na igpaluwà dán tô kataladi ta na si Timoteo tikud tun ta prisowan. Atin ka sékót sikandin dumunggù, patákkássán ku sikandin ka madunna tun ákniyu.

‡ **13:6** 13:6 Salmo 118:6. § **13:11** 13:11 Ahaán tô Levitico 16:27.

24 Uliti yu tô mga tarapid ka simbaan asta tô langun sakup ka Manama na
ágpangumusta a kandan. Ágpangumusta pagsik ákniyu tô mga taga Italia.
25 Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun. Matuman ni.

Sulat I
Santiago

Una Basan

Ni libro igsulat i Santiago na sábbad batà i Jose asta si Maria na innà i Jesus. Si Santiago tô tarapid katô simbaan ka mga ágpamaké ki Jesu-Cristo tun ta Jerusalem.

Igsulatan i Santiago tô mga ágpampamaké na góddô tun ta mga banuwa na madiyù tun ta Jerusalem. Sikandan tô igirrayatan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Purisu igsulat si Santiago kandan ébô pabákkárrán din tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo asta ébô manayun dan áglumu ka madigár.

Ukit kani sulat, igtinurù si Santiago na kailangan pagunawan dan tô kalit-alit dan katô mga ágkaduwánnan asta katô mga ágkayu-ayuan. Igkagiyan din sikandan na dì dan mánnal katô ágtinuruán katô mga dì ágpamaké, su tô igtinurù dan ánnà magunawa katô kabánnalan na igtinurù i Jesus.

Igkagiyan din sikandan na kailangan mallayat tô ginawa dan róggun na gangat dan katô kalónód katô Áglangngagán ta. Kailangan kagiyan dan tô mga igsuwé tikud tun ta kapamaké dan ki Jesu-Cristo ébô lumónód dan. Kailangan pabbabà dan, pallayat dan ka ginawa, asta mánnal dan katô Manama asta katô mga opisyales ka gobyerno.

1 Sakán si Santiago na ágsuguánnán katô Manama asta katô Áglangngagán
na si Jesu-Cristo. Igsulatta ákniyu na mga Judio na ágpamaké na ikatalap asta
igóddô tun ta duma mga banuwa. Ágpangumusta a ákniyu!

Kapamaké asta kahirapan

2 Mga kataladi ku, atin ka ágdungguan kó katô marapung mga klasi ka
kahirapan, kailangan kadayawan kó, 3 su ikasóddór kó na ágkinnaman tô
kapamaké yu ébô makému kó tumiis katô kahirapan. 4 Purisu tiis kó katô mga
kahirapan, su atin ka makatiis kó, mému kó nángngà, asta ándà kulang diyan
ákniyu.
5 Na, atin ka duwán tun ákniyu na ándà sóddór ka ándin tô kakalyag ka
Manama na lumun din, kailangan mamuyù sikandin tun ta Manama, asta
pasóddórán ka Manama kandin, su mabasa tô Manama, asta dì sikandin
géllé katô mga ágpamuyù tun kandin. 6 Asal atin ka ágpamuyù kó, kailangan
sumarig kó na tabangan kó katô Manama. Kailangan dì kó ágduwa-duwa, su tô
ágduwa-duwa inéring katô balud na gidupán asta ágpiddán katô karamag. 7 Tô
manubù na ágduwa-duwa, ándà gó tanggapán din tikud tun ta Áglangngagán,
8 su dì sikandin ágkasarigan tingód katô mga áglumun din.

Ágkayù-ayuan asta ágkaduwánnan

9 Na, tô kataladi na ágkayù-ayuan kailangan kadayawan su igpabantug
ka Manama sikandin. 10 Asta tô kataladi na ágkaduwánnan kailangan ka-
dayawan su igpabbabà ka Manama sikandin, su duwán ágtamanán katô
kantayan asta kaduwánnan din, iring katô mga bulak ka sigbát. 11 Atin ka
ágménit tô álló, ágkalanás tô sigbát, ágkómpad tô mga bulak, asta ágkandà tô
kadigárran. Iring kani tô mga ágkaduwánnan, su maté dan agad marapung pa
pád tô lumun dan.

Kinnam asta tintal

12 Ágkadayawan tô mga manubù na pakatiis katô mga kahirapan. Su ka
makatiis sikandan katô pagkinnam kandan, tanggapán dan tô pulusán* na
kantayan na ándà ágtamanán na igtandô ka Manama tun ta mga manubù na
ágginawa kandin. 13 Atin ka ágdunggù tô mga kahirapan asta duwán kakalyag
ka manubù na lumumu ka madat, dì mému ka kumagi sikandin na Manama
tô igtintal kandin, su dì ágkatintal tô Manama, asta dì sikandin ágtintal katô
manubù. 14 Asal matintal ki ukit katô áknita kakalyag na madat. 15 Na, atin ka
tumanán ta tô kakalyag ta na madat, salà tô katamanan ta. Atin ka inalayun
ki áglumu ka salà, dungguan ki ka supak na ándà ágtamanán.
16 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, yakó áglimbung katô ákniyu sarili!
17 Tuu madigár asta ándà palang kulang katô langun na ágbággén áknita katô
Ámmà na Manama na igimu katô langun tun ta langit na pakamappawà
kani banuwa. Agad ágkapalin asta ágkasidalungan tô mga giló tun ta langit,
tô Manama dì gó mapalin. 18 Tingód katô kakalyag ka Manama, igbággayan
ki ikandin ka mantu kantayan ukit katô kabánnal ta katô kabánnalan na
ágtinuruán ébô imun ki na una igsalin din tun ta langun igimu din.

Kapaminág asta kabánnal katô kagi ka Manama

19 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, paminág kó kanak. Kailangan mam-
inág kó katô kagi ka Manama. Yakó sékót ágkagi, asta yakó sékót ágkasókó.
20 Atin ka ágkasókó kó, dì kó makalumu katô nángngà tun ta saruwan ka
Manama. 21 Purisu sódô kó áglumu katô langun maripà asta madat. Pabbabà
kó tun ta saruwan ka Manama, asta bánnal yu tô kagi din na igpasóddór din
ákniyu, su sikandin gó tô makatábbus ákniyu.
22 Purisu tuman kó katô kagi ka Manama na igpaminág yu. Dì nángngà ka
maminág kó dád, su atin ka dì kó tumuman katô igpaminág yu, áglimbungan
yu tô ákniyu sarili. 23 Tô ágpaminág asal dì ágtuman inéring katô gahà dád katô
bónnóng din tun ta pangalungan. 24 Agad mangalung sikandin, asal sékót din
dád kalingawan tô igkita din. 25 Asal tô gestudyo katô tuu nángngà kagi ka
Manama na makapaluwà ákniyu, asta gahà kani, asta dì ágkalingó katô idinág
din, asal ágtuman kani, bággayan ka Manama sikandin katô kadayawan tingód
katô katuman din.
26 Atin ka ágpanámdám tô manubù na ágpamaké sikandin, asal dì ágbanté
katô ágkagin din, áglimbungan din dád tô kandin sarili, asta ándà ágpulusán
katô kapamaké din. 27 Na, tô manubù na bánnal asta matullid tô kapangadap
din tun ta saruwan ka Manama na Ámmà ta, tô gó tô ágtabang katô mga
minélu asta katô mga balu tun ta kahirapan dan, asta tô dì ágkapid katô madat
áglumun katô mga manubù nit banuwa.

2

Kailangan magunawa tô kalit-alit yu katô mga manubù

1 Na, mga kataladi ku, su ágpamaké kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo
na ágkitaan ta katô séllaán ka Manama, pagunawa yu tô kalit-alit yu katô mga
manubù agad ándin tô bónnóng dan. 2 Su atin ka duwán duwa manubù na
dumunggù róggun na palimudé kó, asta gumpak tô sábbad ka dakál é lagà asta
ágpaningsing ka bulawan, asta ágkayù-ayuan tô sábbad na bissé é umpak, 3 asta
galit-alitán yu tô ágkaduwánnan asta ágpónsadán yu sikandin tun ta madigár
gunsadanan, asal tô ágkayù-ayuan patindággán yu dád ó pónsadán dád tun ta
asag, 4 madat ni su gássan yu tô mga manubù, asta madat tô panámdám yu.

---

* **1:12** 1:12 Pulusán, ó korona.

5 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, paminág yu ni kagin ku. Igsalin ka
Manama tô mga ágkayù-ayuan nit banuwa ébô duwán ágpulusán dan ukit katô
kapamaké dan kandin, asta mapil dan tun ta pagpangulu katô Manama na
igtandô din tun ta mga ágginawa kandin. 6 Asal ándà yu gó alit-aliti tô mga
ágkayù-ayuan. Tô mga ágkaduwánnan na galit-alitán yu, tô gó tô girrayat asta
ágpid ákniyu tun ta ágruudanan. 7 Sikandan tô ágbuyas katô ágkabantug ngadan
katô igsakup ákniyu.
8 Na, duwán sugù katô Manama na igpasulat din, na mà din,
"Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili."*
Atin tô gó tô ágtumanán yu, madigár tô áglumun yu. 9 Asal ka dì yu pagunawan
tô kalit-alit yu katô mga manubù, makasalà kó. Supakan kó ka Manama su
ándà kó tuman katô sugù din. 10 Atin ka mánnal tô manubù katô mga sugù
ka Manama, asal sábbad dád sugù tô dì din bánnalán, supakan sikandin ka
Manama su ándà tuman katô langun sugù. 11 Su tô Manama na igkagi, "Yakó
áglibug," igkagi pagsik sikandin, "Yakó ágmaté."† Na, agad ándà ka ikalibug,
asal igmaté ka, inému ka gó na iglapas katô sugù ka Manama.
12 Purisu agad ándin tô ágkagin yu asta tô áglumun yu tun ta duma mga
manubù, kailangan duwán kédu yu, su Manama tô rumuud ákniyu ukit katô
kagi din na makapaluwà áknita. 13 Ka rumuud tô Manama, dì gó sikandin
médu katô ándà kédu dan tun ta duma mga manubù. Asal tô duwán kédu, ándà
máddang din katô karuud ka Manama.

Áglumun katô ágpampamaké

14 Mga kataladi ku, atin ka duwán kumagi na ágpamaké sikandin, asal dì
áglumu ka madigár tun ta duma mga manubù, ándà ágpulusán katô kapamaké
din, su dì makapaluwà tô manubù na iring kani. 15 Atin ka duwán mga
kataladi ta na ándà gumpakán asta ándà ágkakan dan, 16 asta duwán kumagi
kandan, na, "Mólà pa ka duwán kasunayan yu, asta mólà pa ka bággayan kó ka
umpak asta ágkakan yu," asal ka ándà bággén din kandan, ándà ágpulusán katô
igkagi din. 17 Na, magunawa kanan tô kapamaké yu, su atin ka dì ágtákkássan
ka madigár lumu, ándà ágpulusán katô kapamaké yu.
18 Na, duwán basì kumagi kanak na, "Sikuna tô duwán kapamaké, asta
sakán tô duwán linumuwan." Asal insaán ku na, pamánnun nu ka kapasállág
kanak tô kapamaké nu ka ándà tákkássi katô madigár linumuwan nu? Su
pasállággán ku gó áknikó tô kapamaké ku ukit katô madigár áglumun ku.
19 Atin ka igbánnal ka na sábbad dád tô Manama, nángngà ni, asal agad tô
madat mga espiritu ágbánnal kani asta ágkárkárrán dan tingód katô máddang
dan ka Manama. 20 Ágkatuluan ka! Pasóddórán ku áknikó na ándà ágpulusán
katô kapamaké ta ka Manama ka dì ágtákkássan katô madigár áglumun ta.
21 Tô kamónaan ta na si Abraham tô igtanggap ka Manama na nángngà tun
ta saruwan din ukit katô iglumu din, su igtuman din tô sugù ka Manama
asta igtaganà din matayan tô batà din na si Isaac tun ta ággóbbówanan ébô
bággén tun ta Manama.‡ 22 Purisu ikasóddór ki na tô kapamaké i Abraham
igtákkássan katô iglumu din. Na, ukit kani, isóddóran ta na bánnal gó tô
kapamaké din. 23 Ituman tô igpasulat katô Manama sayyan, na mà din,
"Igpamaké si Abraham katô Manama.
Purisu igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din."§

---

* **2:8** 2:8 Levitico 19:18. † **2:11** 2:11 Ahaán tô Exodo 20:13-14; Deuteronomio 5:17-18. ‡ **2:21** 2:21 Ahaán tô Genesis 22:1-19. § **2:23** 2:23a Genesis 15:6.

Tô gó tô gunayan na ágtawarán sikandin na rarak ka Manama.* 24 Purisu
isóddóran ta na tanggapán ka Manama tô manubù na nángngà tun ta saruwan
din ukit katô áglumun din, asta ánnà dád ukit katô kapamaké din. 25 Iring
kani si Rahab na madat bayi sayyan, su igtanggap din tô duwa manubù na
igpasadun i Josue, asta su igtáddù din kandan tô ássa dalan ébô makaluwà
dan, igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
iglumu din.†
26 Ándà ágpulusán ka lawa na inaté dán. Iring pagsik kani, ándà ágpulusán
katô kapamaké ka dì ágtákkássan katô madigár áglumun.

3

Tô dilà

1 Na, mga kataladi ku, dì mému ka marapung tun ákniyu tô imun na
taratinurù katô kagi ka Manama, su isóddóran yu na tuu maggát tô karuud
katô Manama áknami na mga taratinurù ka tandingán katô karuud din katô
duma mga manubù. 2 Tô langun ta sékót pakalumu asta pakakagi ka mga
ánnà nángngà. Tô manubù na dì pakakagi ka ánnà nángngà, tô gó tô nángngà
tun ta saruwan ka Manama, asta pakabanté sikandin katô kandin sarili. 3 Na,
ágkakangan ta tô kudà ébô mánnal áknita. Purisu ágkapid ta tô kudà agad ánda é
pasadunan ta. 4 Na, panámdám yu tô barko. Agad tuu dakál tô barko asta
ágpiddán katô tuu mabákkár karamag, asal ukit katô délák timon, ágkapid
tô dakál barko agad ánda é pasadunan katô manubù na ágpid. 5 Ni dilà ta
pagsik, agad délák bahin nit lawa ta, asal makapadadurung ki tingód ka dakál
áglumun ukit katô ágkagin ta. Agad maluwag gó tô puwalasán, asal magóbbó tô
langun ukit katô délák dád apuy! 6 Tô dilà ta iring katô apuy na ágrágrág tikud
tun ta ágsupakanan, su agad délák dád bahin kani lawa ta, asal ukit katô madat
kagin ta, makadadat katô áknita sarili. Ni gó tô makadadat katô panámdám ta,
asta manayun tun ta tibuk kantayan ta.
7 Na, agad tô mga mannanap na ágpanó, áglayang, ágtákkap, asta góddô tun ta
dagat, tô langun dan mému ágnayadán asta ágtinuruan ka manubù, asta duwán
dán gó inayad. 8 Asal ándà makapáttud katô kandin dilà, su inalayun ni ágkagi
ka madat su dì makatónnók asta ikéring katô pakélu na makamaté. 9 Ni dilà
ta tô ággamitán ta para pasalamat tun ta Áglangngagán asta tun ta Ámmà, asta
ni dilà ta tô ággamitán ta para tuláddán tô unawa ta na igimu ka Manama na
iring kandin. 10 Purisu tikud tun ta sábbad dád babbà ágluwà tô madigár asta
tô madat ágkagin ta. Mga kataladi ku, dì ni madigár áglumun. 11 Tô wayig na
matabbang asta tô wayig na masin dì ágtikud tun ta sábbad dád sánnáp. 12 Mga
kataladi ku, ándà kayu igera na muuy ka olibo, asta ándà paras na muuy ka
igera. Dì pagsik makangé tô matabbang wayig tikud tun ta dagat.*

Kapandayan tikud tun ta Manama

13 Na, atin ka duwán manubù na mapandé asta katig ginagpát tun ákniyu,
kailangan pakitanán din tô madigár ágkémun din ukit katô madigár áglumun
din na ágtákkássan katô kandin kapabbabà asta kapandayan. 14 Asal ka gingà
kó asta ágginawa kó dád katô ákniyu sarili, yakó ágpadadurung na mapandé
kó su makabulaló kó tingód katô kabánnalan. 15 Su ni kapandayan ni ánnà
tikud tun ta Manama, asal tikud dád nit banuwa, asta tikud tun ta kakalyag
katô manubù, asta tikud tun ki Maibuyan. 16 Su atin ka duwán mga manubù
na gingà asta ágginawa dád katô kandan sarili, duwán samuk asta langun ka

* **2:23** 2:23b Ahaán tô 2 Cronicas 20:7; Isaias 41:8. † **2:25** 2:25 Ahaán tô Josue 2:1-21; 6:17; Hebreo 11:31. * **3:12** 3:12 Purisu kailangan madigár tô ágkagin ta na dì kabaláttan ka madat.

madat mga lumu. 17 Asal tô duwán kapandayan na igtikud tun ta Manama,
tô gó tô nángngà, tô malyag ka kasunayan, tô ágginawa, tô manunug-nunug, tô
tuu médu-édu, tô ágtabang katô mga kadumaan din, tô dì ágduwa-duwa, asta
tô dì áglimbung. 18 Tô mga manubù na gusay katô ágpasamuké ébô duwán
kasunayan, tô katamanan dan na tanggapán dan ka Manama na nángngà tun
ta saruwan din.

4

Gunayan katô ágpapulé asta ágpamatayé

1 Manan ka ágpapulé asta ágpamatayé kó? Na, kagin ku ákniyu, tô gunayan
kani su inapid kó katô ákniyu dád kakalyag. Purisu ágkasamuk tô panámdám
yu. 2 Atin ka duwán kakalyag yu na dì yu ágkógtun, tô kakalyag yu na
mimmaté kó katô unawa yu. Atin ka dì yu ágkatanggap tô tuu ágkadigárran
yu, ágpamatayé asta ágpatuwé kó. Asal ándà yu katanggap tô ágkadigárran yu
su ándà kó pamuyù tun ta Manama. 3 Agad ágpamuyù kó tun ta Manama, dì
yu ágkatanggap su ánnà nángngà tô ágdantulán yu, su tô ágpamuyuán yu gamitán
yu dád para katô ákniyu sarili dayó.
4 Na, igtayyugan yud tô Manama iring katô bayi na iglibug katô duma
din! Ilingawan yu basì na tô manubù na ágginawa katô kadigárran kani
banuwa, sikandin tô gusig katô Manama. Purisu agad sadan tô ágginawa katô
kadigárran kani banuwa, inému sikandin na usig katô Manama. 5 Yakó yu
ágpanámdámmi na ándà ágpulusán katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tuu dakál tô kakalyag katô espiritu na igpóddô katô Manama dini áknita na
ágkasarigan ki tun ta saruwan ka Manama.”
6 Asal tuu pa dakál tô kédu ka Manama áknita. Purisu mà katô kagi ka Manama
na igsulat,
“Sapadan katô Manama tô ágpadadurung,
asal ágkéduwan din tô ágpabbabà.”*
7 Purisu bággé yu tô sarili yu tun ta Manama. Atuwi yu si Maibuyan,
asta malaguy sikandin tikud tun ákniyu. 8 Padani kó tun ta Manama, asta
padani sikandin tun ákniyu. Sikiyu na mga masalà-salà, sódói yu tô madat
mga áglumun yu. Sikiyu na mga ágduwa-duwa, bánnal kó sarig tun ta Manama.
9 Rákkád kó, asta ranu kó, asta sággó kó tingód katô salà na iglumu yu.
Yakó ágngisi asta ágkadayawan katô salà yu, asal sággó kó asta ranu kó kani.
10 Pabbabà kó tun ta saruwan katô Áglangngagán, asta sikandin tô pallayat
ákniyu.

Karuud ka unawa ta

11 Na, mga kataladi, yakó ágkagi ka madat, su tô ágkagi ka madat ó ágruud
katô kataladi din, ágkagi sikandin ka madat asta ágruud katô sugù ka Manama.
Atin ka ágruud kó katô sugù ka Manama, dì kó ágbánnal katô sugù, asal inému
kó baling tararuud. 12 Asal sábbad dád tô igbággé katô mga sugù, asta sikandin
dád tô ágruud katô áglumun katô mga manubù. Manama dád tô makému
tumábbus asta sumupak katô mga manubù. Purisu dì mému ka rumuud kó
katô unawa yu.

Yakó ágpadadurung tingód katô mga plano yu

13 Sikiyu na ágplano, paminág kó. Atin ka duwán plano yu, ágkagi kó na,
“Kani pa ó simag madun ké tun ta sábbad lunsud, asta móddô ké dutun
ka sábbad ámmé, asta numegosyo ké ébô makasalapì ké.” 14 Asal ándà yu
kasóddóri ka ándin tô makadunggù ákniyu simag, su tô kantayan ta iring

* **4:6** 4:6 Mga Panultihon 3:34.

katô áddup na sékót dád ágkandà. 15 Madigár pa baling ka kumagi kó, “Atin
ka duwán kakalyag katô Áglangngagán, manté ké pô asta duwán lumun
dé.” 16 Asal ágpadadurung kó gó ukit katô mga plano yu. Na, madat ni
kapadadurung yu tun ta saruwan ka Manama.
17 Atin ka isóddóran ka manubù ka ándin tô nángngà áglumun, asal dì din
áglumun, pakalumu sikandin ka salà.

5

Kasapad katô mga ágkaduwánnan

1 Paminág kó na mga ágkaduwánnan. Sággó kó asta ullaó kó tingód katô
kadattan na dumunggù ákniyu. 2 Tô kaduwánnan yu maróddóg, asta tô mga
umpak yu kátkáttán. 3 Agad igtagù yu tô salapì yu, asal igkararing asta ándà
dán ágpulusán. Tô kararing iring katô apuy na makadadat ákniyu, su tô gó tô
pasóddór na kailangan supakan kó. Inugunan dád gó tô kalimud yu su masig
dán gó dumunggù tô mga tapuri álló na supakan kó. 4 Paminág yu tô mga
taralumu tun ta kinamát yu na ándà yu tandani. Igullaó tô mga tarakáttu
tun ta Áglangngagán na Manama na matulus katô langun, asta igdinág din
sikandan. 5 Tuu kó ágkadayawan nit banuwa, asta iring kó na mannanap na
iyón su igpalambù yu tô ákniyu sarili na igtaganà para katô álló na matayan
asta supakan kó. 6 Igruudan asta igmatayan yu tô mga manubù na ándà salà,
agad ándà dan atu ákniyu.

Pallayat yu é ginawa yu

7 Purisu mga kataladi, pallayat yu tô ginawa yu sippang ka lumónód tô
Áglangngagán. Panámdám yu tô taralumu ka tanà na mallayat é ginawa din
róggun gangatan din tô tagnà asta tô katapuriyan udan ébô duwán madigár
mga buuy katô igpamula din. 8 Sikiyu pagsik, pallayat yu tô ginawa yu.
Pasarig yu tô pusung yu su masig dán lumónód tô Áglangngagán.
9 Na, mga kataladi, yakó ágburáng-buráng agó supakan kó katô
Áglangngagán, su masig dán lumónód tô rumuud katô áglumun ta.
10 Na, mga kataladi, sampát yu tô mga propeta sayyan na igulit-ulit
katô kagi ka Áglangngagán, su sikandan tô inému iringanan ta ukit katô
kallayatan ka ginawa dan katô karasayan na inókitan dan. 11 Isóddóran
tad na ágkadayawan tô mga ikatiis katô karasayan. Igulitan kó tingód katô
katiis i Job.* Isóddóran yu na agad irasayan sikandin, madigár tô igsulì katô
Áglangngagán kandin tun ta katapuriyan, su tuu madigár tô Áglangngagán, asta
médu-édu sikandin.
12 Na, mga kataladi ku, tô tuu ágkailanganán ka langun, atin ka tumandô
kó, dì mému ka pókitán tô tandô tun ta langit, ó tanà, ó agad ándin tô ágkagin.
Kagi yu dád tô bánnal, su nángngà ka kumagi kó dád na “Óó” ó “Dì,” ébô dì kó
supakan katô Manama.

Bánnal kadasal

13 Atin ka duwán manubù tun ákniyu na ágkahirapan, kailangan dumasal
sikandin tun ta Manama. Atin ka duwán ágkadayawan, kailangan kumanta
sikandin ka kadurung tun ta Manama. 14 Atin ka duwán manubù tun ákniyu
na ágkabógókan, kailangan pakangén din tô mga tarapid ka simbaan ébô
dumasal dan para kandin asta patalluan ka langis† na ágtákkássan katô
katawar ka ngadan katô Áglangngagán. 15 Na, ukit katô kadasal na ágtákkássan

* **5:11** 5:11 Ahaán tô Job 1:21-22; 2:10; Salmo 103:8. † **5:14** 5:14 Tô mga Judio ággamit katô langis ka olibo.

katô kapamaké, tô ágkabógókan kólian katô Áglangngagán. Atin ka duwán salà
na ilumu din, pasinsiyaan sikandin.
16 Purisu pólité kó katô mga salà yu asta padasalé kó ébô kólian kó. Ukit ka
kadasal katô manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama, duwán dakál
ágkalumuwan din. 17 Sampát yu si Elias tô propeta ka Manama sayyan. Agad
manubù sikandin na magunawa áknita, asal maggát sikandin igdasal ébô dì
mudan. Purisu dalám ka tállu ámmé ágtángngà, ándà gó udan.‡ 18 Tô igdasal
puman sikandin ébô mudan, igudan puman asta igbuuy tô mga igpamula.
19 Na, mga kataladi ku, atin ka duwán manubù diyan ákniyu na igsuwé
tikud tun ta kabánnalan, madigár ka duwán tun ákniyu na kumagi ébô palónód
kandin, 20 su kasóddóran yu na tô makapalónód katô sábbad masalà-salà tikud
tun ta madat linumuwan din, tô gó tô makapaluwà katô iglumu ka salà tikud
tun ta supak na ándà ágtamanán, asta pasinsiyaan ka Manama tô marapung
mga salà din.

‡ **5:17** 5:17 Ahaán tô 1 Harì 17:1; 18:1.

Una Sulat I Pedro

Una Basan

Ni libro igsulat i Pedro na disipulu i Jesu-Cristo na igsalin ébô mulit-ulit katô kagi din. Na, tô igsulat si Pedro kani sulat, tugál dán sikandin. Igpapid din ni una sulat tun ta mga ágpamaké ki Jesu-Cristo na ikatalap na góddô tun ta lima mga probinsya.

Tô mga ágpampamaké ikatalap su igirrayatan dan katô mga dì ágbánnal ki Jesu-Cristo. Igpapid i Pedro ni sulat tun kandan ébô pabákkárrán din tô kapamaké dan, su tuu dan ágkahirapan katô mga ágkókitan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo.

Igpapanámdám i Pedro kandan tô gimanan dan tingód katô kamatayan i Jesu-Cristo, asta katô kanté puman kandin, asta katô kalónód din. Su ka makatiis dan katô mga kérrayat, duwán madigár na matanggap dan tun ta kalónód i Jesu-Cristo. Igpapanámdám pagsik i Pedro kandan na kailangan nángngà tô ágkémun dan tun ta saruwan ka Manama, asta kailangan mánnal dan katô mga ágpangulu kandan.

1 Sakán si Pedro na apostoles i Jesu-Cristo. Igsulatta tun ákniyu na igsalin
katô Manama asta ikatalap na góddô tun ta mga probinsya ka Ponto, Galacia,
Capadocia, Asia asta Bitinia. 2 Taganà kód igsalin ukit katô kakalyag katô
Ámmà Manama, asta iglinisan kód ukit katô Ugis Espiritu ébô mánnal kó ki
Jesu-Cristo asta ébô kórasan tô salà yu ukit katô dipanug din.
Mólà pa ka tuu kéduwan tô Manama ákniyu, asta duwán kasunayan yu.

Duwán gimanan ta su inanté puman si Jesus

3 Durungán tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo! su
ukit katô tuu dakál kédu din igbággayan ki ikandin ka mantu kantayan, asta
duwán dán gimanan ta su inanté puman si Jesu-Cristo. 4 Igtaganà ka Manama
tô bággén din áknita na mga gabatà din. Igtagù tun ta langit tô tanggapán ta
na dì maróddóg, asta dì kadattan, asta dì mandà tô kadigárran. 5 Ukit katô
katulusan ka Manama, ágtómmóngan kó ikandin sippang ka tanggapán yu tô
katábbusan tun ta tapuri álló ukit katô kapamaké yu kandin.
6 Purisu kailangan kadayawan kó, agad maranu kó pa dógó tingód katô
ássa-ássa mga kahirapan na inókitan yu. 7 Duwán kahirapan yu áknganni su
tô gó tô pagkinnam ébô pakitanán ka bánnal tô kapamaké yu. Kinnaman
tô kapamaké yu iring katô bulawan na ágkinnaman asta áglinisan ukit ka
apuy. Su tô kapamaké yu tuu pa dakál é lagà tun ta Manama ka tandingán
katô bulawan na ágkandà. Purisu atin kumasarig tô kapamaké yu ukit katô
kahirapan, duwán durung asta bantug yu tun ta álló ka pakitanán dán si Jesu-
Cristo. 8 Ágginawaan yu sikandin agad ándà kó ikakita kandin. Agad dì kó
ágkita kandin, asal ágbánnal kó kandin. Agad áknganni, tuu kó ágkadayawan
katô dakál dayó na dì ágkakagi, 9 su tô katamanan katô kapamaké yu, tô gó
matábbus kó.
10 Duwán kakalyag katô mga propeta ka Manama sayyan na makasóddór
tingód kani katábbus ka Manama. Agad igkagi dan tingód kani, asal ándà dan
kagpátti ka ándin é kóbadan katô ágkagin dan. 11 Agad sikandan tô igpakagi
katô Espiritu i Cristo tingód katô mga kérrayat ki Cristo asta tingód katô séllaán
ka bantug na dumunggù kandin, asal ándà dan ikasóddór ka sadan manubui

asta pamánnun ka katuman kani. 12 Igpasóddór ka Manama kandan na tô
katumanan ánnà para katô kandan sarili, asal para ákniyu áknganni. Ni gó
tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ákniyu ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu
na igpapid tikud tun ta langit. Agad tô mga panaligan ka Manama, duwán
kakalyag dan na kagpáttan ni katábbus.

Kailangan ugis tô ágkémun ta

13 Purisu taganà yu tô panámdám yu. Pasunnad kó katô sarili yu. Iman kó
katô bággén ákniyu ka pakita dán si Jesu-Cristo. 14 Bánnal kó katô Manama, su
sikiyu tô mga gabatà din. Yakó yu ágnunugi tô madat kakalyag yu dángngan
tô ándà kó pa ikasóddór katô kabánnalan. 15 Asal agad ándin tô áglumun yu,
kailangan pógis kó iring katô Ugis Manama na igtawar ákniyu. 16 Su duwán
igsulat tun ta kagi ka Manama, “Pógis kó su sakán ugis.”*

17 Tô “Ámmà” na Manama na ágdasalan yu, ándà ágmusingán din ka rumuud,
su ágruud sikandin katô mga manubù tingód katô linumuwan dan. Purisu
kailangan respetowan yu sikandin róggun katô kóddô yu nit banuwa, 18 su
isóddóran yu na igtábbus tô Manama ákniyu ébô paluwaán kó ikandin tikud
tun ta ágkémun katô mga kamónaan yu na ándà ágpulusán. Igtábbus kó ánnà
ukit katô bulawan ó mapputì bulawan na ágkandà, 19 asal igtábbus kó ukit katô
mahal dipanug i Cristo na iring ka nati ka karnero na ándà palang bógók ó
buring. 20 Sikandin tô igsalin katô Manama tô ándà pa imuwi ni banuwa,
asal igpapid din sikandin nit banuwa ébô tumábbus ákniyu nit katapuriyan
mga álló. 21 Ukit ki Cristo igsarig kód katô Manama na iganté asta igpabantug
kandin. Purisu Manama tô ágpamakén yu asta gimanan yu.

22 Igurasan dán tô salà yu ukit katô pagtuman yu katô kabánnalan, asta
duwán dán gó ginawa yu para katô mga kataladi yu. Purisu paginawaé kó
tikud tun ta tibuk pusung yu. 23 Ipamasusu kó puman ánnà tikud tun ta
ákniyu ámmà asta innà, su tô kantayan na igbággé dan ákniyu sumippang dád
ka kamatayan. Asal ni mantu kantayan na sumippang ka ándà ágtamanán
igbággé ka Manama ukit katô kagi din na manté ka ándà ágtamanán. 24 Su mà
katô kagi ka Manama na igsulat,

“Tô langun manubù iring na sigbát,
asta tô kadigárran ka bónnóng katô manubù iring na bulak ka sigbát,
su tô sigbát ágkalanás, asta tô bulak ágkómpad.
25 Asal tô kagi katô Áglangngagán dì mandà sippang ka ándà ágtamanán.”†

Ni kagi ni tô Madigár Gulitán na igulit-ulit dán diyan ákniyu.

2

Pamasak kó katô kagi ka Manama

1 Purisu tanani yu tô ringasa, tô bulaló, tô mà kagi ginawa, tô sabù, asta tô
kagi na ágdadat katô unawa yu. 2 Iring katô délák batà na ágpamasak ka dugsun
katô kandin innà, pamasak kó katô kagi ka Manama na bánnal makanté
katô espiritu yu ébô mássud tô kapamaké yu sippang ka tanggapán yu tô
katábbusan, 3 su bánnal isóddóran yu na madigár tô kédu katô Áglangngagán.

4 Padani kó tun ki Cristo na iring na manté batu. Agad igélléyan sikandin
katô mga manubù, asal igsalin sikandin asta dakál é lagà din tun ta Manama.
5 Na, iring kó na manté mga batu na gamitán ka Manama tun ta templo na
patindággán din para pangadapan kandin. Imun kó ikandin na mga parì na

* **1:16** 1:16 Levitico 11:44-45. † **1:25** 1:24-25 Isaias 40:6-8.

igsalin din ébô mággé katô kadurung asta kapangadap na tanggapán din ukit
ki Jesu-Cristo. 6 Mà katô kagi ka Manama na igsulat sayyan,
“Paminág kó kanak. Duwán sánnarán ku tun ta lunsud na ágngadanan Sion.*
Iring sikandin na batu na imun pónsadanan,
su igsalin ku asta dakál é lagà.
Asta tô mamaké kandin dì gó kayyaan.”†
7 Na, tun ákniyu na ágpamaké ki Jesus, dakál é lagà din. Asal tun ta mga dì
ágpamaké kandin, mà katô kagi ka Manama,
“Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ándà ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé.”‡
8 Asta mà katô ássa kagi ka Manama na igsulat,
“Iring sikandin na batu na kasungkulan dan
asta gélléyan dan.”§
Ikasungkul dan su ándà dan bánnal katô kagi ka Manama. Ni gó ni kakalyag
katô Manama kandan.
9 Asal sikiyu gó tô mga manubù na igsalin katô Manama, asta inému kó
na mga parì na ágkasarigan taralumu katô Manama. Sikiyu tô manubù nit
banuwa na igsalin asta igsakup ka Manama ébô mulit-ulit katô ágkasalábbuan
mga áglumun katô Manama na igtawar ákniyu tikud tun ta kangittángngan asta
igpasadun tun ta kandin makasalábbù kappawaan.*
10 “Dángngan, ánnà kó mga sakup katô Manama,
asal áknganni sikiyu tô mga sakup din.
Dángngan, ándà yu tanggapi tô kédu din,
asal áknganni igtanggap yud tô kédu din.”†

Madigár ágkémun katô mga gabatà ka Manama

11 Na, mga ágginawaan ku, iring kó na ágróggun dád nit mga banuwa na
góddóan yu. Purisu ágpédu-éduwa ákniyu na kailangan liliyan yu tô mga
ágkadigárran katô lawa yu na ágdadat katô espiritu yu. 12 Banté kó katô
ágkémun yu agad ágbalát kó tun ta mga dì ágpamaké, ébô agad muyas dan
ákniyu, asal kitanán dan tô madigár linumuwan yu asta durungán dan tô
Manama tun ta álló ka rumuud sikandin.
13 Bánnal kó katô langun opisyales, su ni gó tô kakalyag katô Áglangngagán.
Bánnal kó katô emperador na ágpangulun yu, 14 asta katô mga opisyales na
igpapid din ébô sumupak katô mga áglumu ka madat, asta ébô dumurung katô
mga áglumu ka madigár. 15 Tô kakalyag ka Manama na ukit katô mga madigár
áglumun yu, tumagnáp tô mga manubù na ágbuyas ákniyu asta ándà ikasóddór
katô kabánnalan. 16 Ánnà kó mga állang, su igpaluwà kód. Asal yakó yu ággamiti
tô kaluwaan yu para pagtambun katô madat mga áglumun yu. Igpaluwà kód
ébô mému kó na mga ágsuguánnán katô Manama. 17 Respetowi yu tô langun
manubù, ginawayi yu tô mga kataladi yu tun ta kapamaké, kamáddangi yu tô
Manama, asta respetowi yu tô emperador.

Palumun katô mga ágsuguánnán

18 Sikiyu na mga ágsuguánnán, kailangan mánnal asta rumespeto kó katô
ákniyu mga amo. Ánnà dád mga amo na médu-édu asta madigár tô bánnalán
asta respetowan yu, asal tô mga amo pagsik na madat é ágkémun. 19 Su atin

---

* **2:6** 2:6a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem. † **2:6** 2:6b Isaias 28:16. ‡ **2:7** 2:7 Salmo 118:22.
§ **2:8** 2:8 Isaias 8:14. * **2:9** 2:9 Ahaán tô Isaias 43:20-21; Exodo 19:6. † **2:10** 2:10 Ahaán tô Hoseas 1:6,9; 2:23.

ka makatiis kó katô kahirapan agad ágpagtámman kó katô amo yu katô ándà yu kalumu tingód katô kabánnal yu katô Manama, nángngà ni tun ta saruwan din. 20 Atin ka tiisán yu tô supak tingód katô linumuwan yu na madat, ándà ágpulusán yu. Asal ka tiisán yu tô kahirapan agad madigárrù tô linumuwan yu, durungán kó katô Manama, 21 su tô gó igtawar kó katô Manama. Si Cristo tô iringan yu, su ihirapan gó pagsik sikandin para ákniyu. Tákkás kó kandin. 22 Ándà sikandin ikasalà, asta ándà sikandin bulaló.‡ 23 Agad duwán igbuyas-buyas kandin, asal ándà sikandin sulì buyas. Agad igirrayatan sikandin, ándà sikandin bantà kandan, asal igsarigan din tô Manama na nángngà ágruud. 24 Igpid din tô mga salà ta tun ta krus ukit katô lawa din ébô paluwaán ki tikud tun ta salà, asta ébô manté ki na nángngà tun ta saruwan din. Ukit katô mga amù tun ta lawa din, inólian kód. 25 Agad igpanó-panó kó iring na mga karnero na itadin, asal áknganni iglónód kód tun ta Taradóppón asta Taratómmóng ákniyu.§

3

Katinurù tingód katô taladuma

1 Iring pagsik kani tô áglumun yu na mga sawa, su kailangan mánnal kó katô ákniyu mga duma agad dì dan ágbánnal katô kagi ka Manama. Agad dì kó kumagi kandan, ka kitanán dan tô madigár ágkémun yu, mapid dan mamaké ki Jesu-Cristo. 2 Mapid dan ukit ka kasállág dan katô madigár ágkémun yu na matullid asta karespeto yu. 3 Tô kapiyà-piyà yu ánnà dád tô tun ta luwà ka lawa yu, iring na katémmós ka ulu, asta kagamit katô mga bulawan ó mga kapa na dakál é lagà. 4 Asal tô kapiyà-piyà yu tô tun ta dalám yu. Kailangan masunay asta madigár tô ágkémun tikud tun ta pusung yu na dì ágkapalin, su ni gó tô duwán dakál é lagà tun ta saruwan katô Manama. 5 Su iring kani igpapiyà-piyà tô mga gabayi sayyan na igsarig tun ta Manama, asta igrespeto katô kandan mga duma. 6 Iring kani si Sara na igbánnal ki Abraham asta igtawar din na “Sir.” Na, sikiyu tô inému dán iring ki Sara su áglumu kó katô madigár asta ágpakita kó na ándà máddang yu.

7 Na, sikiyu pagsik na mga gamama, kailangan madigár tô áglumun yu tun ta ákniyu mga sawa iring katô isóddóran yu tingód katô kakalyag ka Manama. Kailangan pabantugán yu sikandan. Agad malómét tô bayi ka tandingán katô mama, asal tô taladuma tô makatanggap ka kantayan na ándà ágtamanán na ágbággén katô Manama. Lumu yu ni ébô dì kadalangan tô kadasal yu.

Katiis tun ta kahirapan

8 Nit katapuriyan, pasábbadé kó tun ta panámdám. Riyu kó katô ágriyun katô duma mga manubù. Paginawaé kó na mga kataladi. Pédu-éduwé kó. Pabbabà-babà kó. 9 Atin ka duwán áglumu ka madat tun ákniyu, yakó ágsulì áglumu ka madat. Atin ka ágbuyasán kó, yakó ágsulì ágbuyas, asal sulii yu baling ka madigár, su tô gó tô kakalyag katô Manama ákniyu, asta bággayan kó ikandin ka kadigárran. 10 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Atin ka malyag kó na kadayawan asta madigár tô kóddô yu,
yakó ágkagi ka madat, asta yakó ágbulaló.
11 Tayyug kó katô madat lumu, asta lumu yu tô madigár.
Ággár-ággár kó pamasak katô kasunayan.
12 Ágtómmóngan katô Áglangngagán tô mga áglumu ka madigár,
asta ágpaminággán din tô mga dasalán dan.

‡ **2:22** 2:22 Ahaán tô Isaias 53:9. § **2:25** 2:24-25 Ahaán tô Isaias 53:5-6.

Asal ágtayyugan din tô mga áglumu ka madat."*
13 Atin ka tuu kó malyag áglumu ka madigár, ándà dumadat ákniyu. 14 Agad
girrayatan kó tingód katô kalumu yu ka madigár, duwán ágpulusán na bággén
ka Manama ákniyu. Purisu yakó ágkamáddangan, asta yakó ágkasarukur. 15 Asal
kailangan pabantugán yu baling si Cristo na bánnal Áglangngagán yu. Taganà
kó inalayun ébô makataba kó katô minsà tingód katô gimanan yu. Asal
piyai yu tô kataba na duwán respeto. 16 Kailangan malinis tô panámdám
yu ébô ka buyasán tô madigár ágkémun yu tingód katô katákkás yu ki Cristo,
kayyaan tô mga ágbuyas ukit katô ágkagin dan. 17 Su atin ka kakalyag ka
Manama na irrayatan kó, tô kérrayat ákniyu tingód katô kalumu yu ka madigár
tuu pa madigár ka tandingán katô kérrayat ákniyu tingód katô kalumu yu ka
madat. 18 Ihirapan pagsik si Cristo tingód katô áknita salà asta makasábbad
dád sikandin inaté. Agad ándà palang salà din, asal inaté sikandin para
bullas áknita na masalà-salà ébô piddán ki ikandin tun ta Manama. Agad
igmatayan tô lawa din, asal inanté gó puman sikandin ukit ka katulusan katô
Ugis Espiritu. 19 Igsadun tô gimukud din tun ta góddóan katô mga gimukud na
igpriso, asta igulit-ulit sikandin kandan. 20 Tô gó tô ándà bánnal katô Manama
sayyan tô manté pa si Noe na igimu ka arka. Agad mallayat tô ginawa katô
Manama na gangat katô mga manubù ka rumákkád dan katô mga salà, asal
ándà dan gó rákkád. Délák dád su duwán dád walu mga manubù na igahu
tun ta arka i Noe asta ándà kamaté ukit katô lunup.† 21 Na, tô lunup tô
panunggiringan tingód katô kabunyag, su tô igpabunyag kó, itábbus kód ukit
katô katulusan na iganté puman ki Jesu-Cristo. Itábbus kó ánnà ukit katô kóras
ka buring tun ta lawa yu, asal ukit katô tandô yu katô Manama na igrákkáddan
yud tô salà. 22 Igsadun dán si Jesus tun ta langit. Dutun dán sikandin dadan
ta kawanan katô Manama. Ágpangulu sikandin katô mga panaligan asta katô
langun na duwán katulusan tun datas ta langit.

4

Mantu kantayan

1 Purisu su ikatiis si Cristo katô kahirapan, kailangan makataganà kó
tumiis katô kahirapan na dumunggù tun ákniyu, su sikiyu na ágtiis katô
kahirapan, igsugban kód áglumu ka salà, 2 ébô róggun manté kó pa, dì yu
tumanán tô kakalyag ka lawa yu, asal tumanán yu tô kakalyag ka Manama.
3 Su sobra dán tô igulaan yu dángngan iring katô kóddô ka mga dì ágpamaké
na ipánnuan katô kadattan, áglumu ka madat, ágkalasing, áglólóban asta áglumu
ka madat ukit katô kapangadap dan katô mga ágmanaman. 4 Asal áknganni tô
mga dì ágpamaké ágkasalábbuan ákniyu su dì kód gapil kandan tun ta madat
mga áglumun dan. Purisu ágbuyasán kó ikandan. 5 Asal tumubang dan tun ta
Manama na rumuud katô langun, agad tô mga manté ó tô mga inaté. 6 Tô gó
igulit-ulit pagsik tô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na inaté dán. Su agad
inaté tô lawa dan magunawa katô dungguán ka mga manubù,* asal manté gó
tô espiritu dan iring na manté Manama.

Gasa na igbággé ka Manama

7 Masig dán dumunggù tô kapángngaan kani langun. Purisu pasunnad
kó asta bantayi yu tô ákniyu sarili ébô makapanayun kó dumasal. 8 Tô
tuu ágkailanganán ka langun, panayun kó paginawaé, su atin ka ágginawa tô

* **3:12** 3:10-12 Salmo 34:12-16. † **3:20** 3:20 Ahaán tô Genesis kapitulo 6 sippang ka kapitulo 8.
* **4:6** 4:6 Su ikasalà si Adan asta si Eva, igruudan katô Manama na maté dan. Ahaán tô Genesis 3:17-19.

manubù, makapasinsiya sikandin katô marapung mga salà na ilumu katô duma manubù. 9 Kailangan palit-alité kó tun ta ákniyu góddóan, asta yakó ágburáng-buráng. 10 Na, tô tagsábbad-sábbad ákniyu igbággayan ka Manama ka gasa ébô patabangé kó. Gamit yu ka madigár tô mga igbággé din ukit ka kédu din. 11 Tô igbággayan ka gasa ka kólit-ólit kailangan mulit-ulit katô ágpólitán ka Manama kandin. Tô igbággayan ka gasa na ágtabang kailangan tumabang ukit katô kabákkárran na ágbággén ka Manama. Tuman yu ni ébô agad ándin tô áglumun yu, Manama tô madurung ukit ki Jesu-Cristo. Mólà pa ka durungán asta mangulu sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Katiis katô mga ágpampamaké

12 Sikiyu na ágginawaan ku, yakó ágkasalábbuan tingód katô mga mappait kahirapan na ágdunggù ákniyu. Yakó ágpanámdám na sikiyu dád tô igdung-guan kani, su ágdunggù ni ébô kinnaman ka masarig tô kapamaké yu. 13 Asal kadayawan kó su inapil kó tun ta kérrayat ki Cristo ébô kadayawan kó pagsik tun ta álló na pakitanán tô séllaán ka bantug din tun ta kalónód din. 14 Atin ka ágpayayyaán kó tingód katô kapasábbad yu tun ki Cristo, kadayawan kó su ágpasóddór ni na dutun dán ákniyu tô matulus Espiritu ka Manama. 15 Atin ka irrayatan kó, dì mému ka guné katô kamaté ka manubù, ó katakó, ó kalapas ka sugù, ó kélabut katô duma mga manubù. 16 Asal ka girrayatan kó tingód katô kapamaké yu ki Cristo, yakó ágkayyaan. Durung yu baling tô Manama, su sikiyu tô mga sakup din.

17 Igtigkané dán tô timpo na ruudan ka Manama tô mga manubù, asta tô mga gabatà ka Manama tô una ruudan din ukit katô kérrayat asta kahirapan. Atin ka sikita na mga ágpampamaké tô unan din ruudan, tuu pa makamáddang tô karuud din katô mga dì ágbánnal katô Madigár Gulitán na tikud tun ta Manama. 18 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Atin ka mahirap tô katábbus katô mga manubù na nángngà tun ta saruwan
ka Manama,
mamánnu tô mga ándà bánnal katô Manama asta tô mga masalà-salà?”†

19 Purisu atin ka girrayatan kó tingód ka kakalyag ka Manama, panayun kó lumu ka madigár, asta sarig kó tun ta Manama na igimu ákniyu, su ágkasarigan sikandin.

5

Nángngà áglumun katô mga tarapid ka simbaan

1 Na, duwán kagin ku ákniyu na mga tarapid ka simbaan. Sakán pagsik tô sábbad tarapid duma ákniyu, asta ikatestigossa katô mga kérrayat na inókitan i Cristo, asta mapilla katô séllaán ka bantug din na pakitanán din. Ágpédu-éduwa ákniyu na 2 dóppóni yu tô mga manubù na igsarig katô Manama ákniyu, su iring dan na mga karnero, asta sikiyu tô iring na taradóppón. Dóppóni yu sikandan ánnà su igpirit kó, asal ukit katô kakalyag yu, su tô gó tô kakalyag ka Manama. Lumu yu ni ánnà ébô manalapì kó, asal su tuu kó malyag lumumu. 3 Yakó ágpallayat-layat katô mga manubù na igsarig ka Manama ákniyu ébô dóppónan yu, asal pakita yu kandan na sikiyu tô madigár giringanan dan. 4 Na, ka lumónód dán tô Pangulu katô mga taradóppón, makatanggap kó katô korona na ágséllà na dì mandà tô kadigárran.

5 Sikiyu pagsik na mga adi dád, kailangan rumespeto kó katô mga tarapid ka simbaan, asta tô langun yu, pabbabà kó katô kamanubuan yu asta patabangé kó, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

† **4:18** 4:18 Panultihon 11:31.

“Sapadan katô Manama tô ágpadadurung.
Asal ágkéduwan din tô ágpabbabà.”*
6 Purisu pabbabà kó tun ta matulus Manama ébô pallayatán kó ikandin tun
ta nángngà timpo. 7 Bággé yu kandin tô langun ágkasasówan yu, su ágdóppón
sikandin ákniyu.
8 Pasunnad kó asta banté kó, su tô usig yu na si Maibuyan ágpanó-panó
iring na liyun na ginigár asta ágpamasak katô dawin din. 9 Atuwi yu sikandin
ukit katô masarig kapamaké yu, su ikasóddór kó na tô langun kataladi
yu tun ta kapamaké nit kaluwagan kani banuwa ágkinnaman pagsik katô
kérrayat na magunawa katô inókitan yu. 10 Asal tingód katô kédu ka Manama,
igtawar kó ikandin ukit ki Cristo ébô mapil kó tun ta séllaán din na ándà
ágtamanán. Pángnga irrayatan kó tun ta mabbabà timpo, Manama tô pa-
mantu, pasarig, asta pabákkár ákniyu, asta sumánnar ákniyu tun ta pónsadanan
na dì ágkakálláng. 11 Sikandin tô matulus na mangulu sippang ka ándà
ágtamanán! Matuman ni.

Ágtamanán kani sulat

12 Igsulatta ákniyu kani mabbabà sulat na igtabangan i Silvano.† Tun ta
panámdám ku, sikandin tô ágkasarigan kataladi ta. Igsulat ku ákniyu ébô
pabákkárrán tô kapamaké yu asta ébô pasóddórán kó na bánnal gó tô kédu ka
Manama. Purisu yakó ágsuwé tikud tun ta kédu din.
13 Tô mga kataladi yu tun ta Babilonia‡ na igsalin pagsik katô Manama,
ágpangumusta dan ákniyu, asta ágpangumusta si Marcos na batà ku tun ta
kapamaké. 14 Papangumustaé kó langun yu na ágpampamaké, su tô gó tô
kakilalaan na ágpaginawaé kó.
Mólà pa ka duwán kasunayan katô langun yu na igpasakup ki Cristo.

---

* **5:5** 5:5 Mga Panultihon 3:34. † **5:12** 5:12 Silvano, ó Silas. ‡ **5:13** 5:13 Tô mga kataladi yu tun ta Babilonia, ó tô bayi tun ta Babilonia. Ni bayi ni tô mga ágpampamaké. Babilonia tô pagngadan dan katô lunsud ka Roma, su tô madat áglumun dutun iring katô madat iglumu tun ta Babilonia sayyan. Ahaán tô Daniel kapitulo 5 asta tô Igpakita kapitulo 17 asta 18.

Ikaduwa
Sulat I
Pedro

Una Basan

Ni libro igsulat i Pedro tun ta mga ágpamaké ki Jesu-Cristo na ikatalap na góddô tun ta lima mga banuwa tun ta probinsya ka Asia. Tô timpo tô, marapung é mga taratinurù na ágtinurù katô ánnà bánnal. Purisu ni gó é igsulat din tun ta mga ágpampamaké ébô dì dan mánnal katô ánnà bánnal ágtinuruán.

Marapung tô mga igtinurù i Pedro tun ta mga ágpampamaké ukit kani sulat. Igkagiyan dan na dì dan dumuma katô mga ánnà bánnal taratinurù su tô áglumun dan igtikud tun ta madat kakalyag katô lawa dan, asta kakalyag dan na miring tô mga manubù kandan (2 Pedro 2:1-22). Igkagi din pagsik na kailangan lumili dan katô mga manubù na dì ágbánnal na lumónód si Jesus nit banuwa (2 Pedro 3:4). Igpapanámdám din sikandan na bánnal gó lumónód si Jesus nit banuwa, asta sikandin tô mangulu. Igtinurù din pagsik kandan na marapung pa tô mga dumunggù nit banuwa ka masig dán tô sippangan.

1 Sakán si Simon Pedro na ágsuguánnán asta apostoles i Jesu-Cristo. Igsulatta tun ákniyu na igpamaké na magunawa áknami na igpamaké kandin. Ni kapamaké ta igbággé áknita ukit ki Jesu-Cristo na Manama ta asta Taratábbus na igimu áknita na nángngà tun ta saruwan ka Manama.
2 Mólà pa ka ágkadugangan tô kédu asta tô kasunayan ka Manama tun ákniyu tákkás katô kasóddór yu katô Manama asta ki Jesus na Áglangngagán ta.

Katawar asta kasalin katô Manama

3 Na, igbággé ka Manama áknita tô langun na ágkailanganán ta ébô manté ki asta tumuman ki katô kakalyag din. Tô gó tô igbággé din ukit katô katulusan din asta ukit katô kasóddór ta kandin. Igtawar sikandin áknita ébô tanggapán ta tô séllaán ka bantug din asta tô kadigárran din. 4 Tingód kani kadigárran din, igtandóan ki ikandin na bággén din áknita tô tuu madigár asta tô tuu dakál pulusán, ébô ukit kani mga igtandô din, makalili kó katô mga kakalyag na makadadat nit banuwa, asta mému tô ágkémun yu iring katô ágkémun din. 5 Purisu ággár-ággárri yu dugangi tô kapamaké yu katô kadigárran, asta tun ta kadigárran dugang yu tô kagpáttan, 6 asta tun ta kagpáttan dugang yu tô kapasunnad, asta tun ta kapasunnad dugang yu tô katiis katô kahirapan, asta tun ta katiis dugang yu tô madigár ágkémun tun ta saruwan ka Manama, 7 asta tun ta madigár ágkémun dugang yu tô kaginawa katô mga kataladi yu, asta ánnà dád tô mga kataladi yu tô ginawaan yu asal tô langun manubù. 8 Atin ka duwán iring kani tun ákniyu asta kadugangan pa ni, pasóddórán yu na ággamitán kó katô Manama asta duwán ágpulusán din ákniyu ukit katô kasóddór yu katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 9 Atin ka duwán ágpamaké na ánnà iring kani tô ágkémun din, iring na bólóg sikandin ó ánnà matayyó tô kasállág din, su ilingawan din na igurasan dán ka Manama tô mga salà din.
10 Purisu mga kataladi, ággár-ággár kó ébô kasóddóran na igtawar asta igsalin kó gó katô Manama. Atin ka lumun yu ni, dì kó sumódô ágpamaké, 11 asta tuu madigár tô kahu yu tun ta ándà dán ágtamanán pagpangulu katô Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo.
12 Purisu agad isóddóran yud ni langun, asta inagpáttan yud tô kabánnalan na igtanggap yu, asal inalayunna ágpapanámdám ákniyu tingód kani. 13 Na,

igpanámdámma na madigár ka pabákkárrán ku sikiyu ukit katô kapasampát ku ákniyu tingód katô igtinurù ku ákniyu róggun mantéya pa. 14 Isóddóran ku na masiggad maté,* su igpasóddór ni kanak katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 15 Purisu lumun ku sippang ka malumu ku ébô inalayun yu kapanámdámman ni mga katinurù ku agad matéyad.

Igkita dé si Jesu-Cristo

16 Na, igulit ké ákniyu na matulus tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta lumónód gó sikandin. Tô igulit dé ánnà igimu-imu mga gulitán, asal sikami tô igkita katô séllaán ka katulusan din. 17 Tô igpabantug tô Ámmà Manama kandin asta tô igdurung din sikandin, idinág tô kagi ka matulus Manama tikud tun ta langit, na mà din, “Ni gó ni Batà ku na ágginawaan ku, asta tuuwa idayawan kandin.”† 18 Tô igduma ké kandin dángngan tun ta pabungan katô Manama‡, sikami gó tô ikadinág katô kagi tikud tun ta langit.

19 Purisu ukit katô igkita dé, idugangan tô kasarig dé katô kagi ka mga propeta ka Manama sayyan. Kailangan panámdámmán yu tô igsulat dan, su tô igsulat dan iring katô sulù na ágpappawà katô kangittángngan sippang ka lumónód puman si Jesu-Cristo na miló tun ta pusung yu.§ 20 Na, una ka langun, sampát yu ni. Ándà palang igsulat katô mga propeta ka Manama sayyan na igtikud tun ta kandan dád kénagpát, 21 su ándà palang igsulat katô mga propeta ukit dád katô kakalyag dan, asal tô mga propeta igpakagi katô Ugis Espiritu, asta igkagi dan tô mga kagi na tikud tun ta Manama.

2

Ánnà bánnal mga taratinurù

1 Asal sayyan duwán mga ánnà bánnal propeta, asta iring kanan áknganni, su duwán pagsik mga ánnà bánnal taratinurù na madun tun ákniyu. Tuminurù dan katô ánnà bánnal ágtinuruán na makadadat katô kapamaké yu, asta méllé dan katô Áglangngagán na igtábbus kandan. Purisu tigkô dád supakan sikandan. 2 Marapung tô mákkás katô mga áglumun dan na makayayyà. Purisu ukit katô áglumun dan, mabuyas tô tullid kapókit ka kabánnalan. 3 Tingód katô katagaw dan mimu-imu dan katô mga bulaló ébô makasalapì dan. Sayyan igruudan dan ka Manama, asta dungguan dan gó ka supak.

4 Ándà kéduwi ka Manama tô mga panaligan din na ikasalà, asal igantug din sikandan tun ta kangittángngan,* asta igpriso dan sippang ka dumunggù tô álló ka karuud. 5 Ándà kéduwi katô Manama tô mga manubù sayyan nit banuwa na ándà bánnal kandin. Agad igulit-ulitan dan i Noe na kailangan nángngà tô lumun dan, asal igipánnas dan katô Manama ukit katô lunup. Isamà dád si Noe asta tô pittu mga manubù na igduma kandin.† 6 Igsupakan ka Manama tô langun tun ta lunsud ka Sodoma asta Gomora ukit ka kagóbbó. Inému ni na panunggiringan katô inókitan katô mga dì ágbánnal katô Manama. 7 Asal igpaluwà din si Lot tikud tun ta Sodoma, su matalláng sikandin asta ágkaranu tingód katô madat mga áglumun katô mga manubù. 8 Su tô

---

* **1:14** 1:14 Masiggad maté, ó masiggad tumanan kani lawa ku. † **1:17** 1:17 Ahaán tô Mateo 17:1-5; Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36. ‡ **1:18** 1:18 Pabungan katô Manama, ó ugis pabungan. § **1:19** 1:19 Sippang ka lumónód puman si Jesu-Cristo na miló tun ta pusung yu, ó sippang ka suméllà tun ta pusung yu tô álló asta tô karani na ágkitanán ka sállám. * **2:4** 2:4 Kangittángngan, ó Tartarus. Igbánnal tô mga Griego na ni Tartarus é mangittáng lugar tun ta siráb katô linó ka apuy para prisowan katô mga espiritu na madat é áglumun sippang ka ruudan dan. † **2:5** 2:5 Ahaán tô Genesis 6:5-8:22.

igóddô si Lot duma kandan, igkita asta igdinág din tô madat mga áglumun dan álló-álló, asta tuu ágkaranu sikandin.‡ 9 Purisu ukit kani, ikasóddór ki na tô Áglangngagán katig ágpaluwà tikud tun ta mga pagkinnam katô mga manubù na ágpamaké kandin, asta katig sikandin sumupak katô madat mga manubù tun ta álló ka karuud. 10 Tuu dán gó madat tô dungguán katô mga ágkapid katô madat kakalyag ka lawa dan asta ágbuyas katô langun ágpangulu kandan.

Ni mga ánnà bánnal taratinurù, magani dan na ágpallayat-layat asta ándà máddang dan ágbuyas-buyas katô ágrespetowan mga panaligan na igpapid ka Manama ébô mangulu.§ 11 Tô mga panaligan ka Manama, agad tuu dan matulus asta mallayat pa ka tandingán katô mga ánnà bánnal taratinurù, asal dì dan makému na muyas-buyas katô mga ágpangulun tun ta saruwan katô Áglangngagán. 12 Asal ni mga taratinurù iring katô mga mannanap tun ta kabánnássan na ándà panámdám asta ágtákkás dád katô kakalyag ka lawa dan. Inanté ébô ámmáttán dád asta giyón. Na, ni mga taratinurù, ágbuyas-buyasán dan tô mga lumu na ándà dan kagpátti. Purisu supakan dan katô Manama iring katô mga mannanap ka kabánnássan na ágmatayan dád. 13 Sulian dan tingód katô madat ilumu dan. Tô dayó dan tô áglumu ka madat kakalyag ka lawa dan agad álló áglumun dan. Iring dan katô ditá tun ta umpak su tuu makayayyà ka dumuma dan ákniyu dalám katô kapalimudé yu, su ágpanayun dan áglumu ka madat. 14 Ágdantulán dan tô áglibug, su dì dan ágkanángngaan katô mga salà na áglumun dan. Ágpahun dan tô mga ágkapid tun ta tagán dan. Supakan dan katô Manama su tô pusung dan ipánnuan katô katagaw! 15 Itadin dan su igtananan dan tô dalan ka kabánnalan. Iring dan katô propeta sayyan na si Balaam na batà i Bosor, su ágginawa sikandin ka salapì na ágbággén kandin ukit katô kalumu din ka madat.* 16 Asal igsapadan tô madat lumu i Balaam ukit katô asno na igsakayan din na igkagi iring na manubù asta igsapad katô kangulággan lumu katô propeta.

17 Ni mga manubù ni ándà ágpulusán iring katô sánnáp na itittian, asta iring katô mga sagulapun na ágkapid ka karamag. Tapé igtaganà ka Manama tô lugar na tuu mangittáng para kandan, 18 su ágpadadurung dan ukit katô kagi dan na ándà ágpulusán. Ukit katô madat mga kakalyag ka lawa ágpiddán dan tô mga manubù na mantu pa igtanan katô mga áglumu ka madat. 19 Ágtandô dan na mému lumun tô agad ándin na kakalyag dan, asal sikandan gó tô inallang katô kadattan, su agad ándin tô pakapid katô manubù, tô gó tô ikallang kandin. 20 Na, tô mga manubù na ikaluwà dán tikud tun ta madat ilumu dan nit banuwa ukit katô kasóddór dan katô Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo, atin ka lumónód dan tun ta tapé madat kantayan dan, mému dan puman állang katô salà na áglumun dan. Purisu tô katamanan dan tuu pa madat ka tandingán katô tagnà. 21 Atin ka ándà dan ikasóddór katô kapókit ka katanggap ka Manama katô manubù na nángngà tun ta saruwan din, madigár pa ka tandingán katô kasóddór dan, asta katanan dan katô nángngà katinurù katô Manama kandan. 22 Ituman dan tô bánnal panunggiringan, “Tô asu ágkan puman katô kandin inutà,”† asta “Tô babuy na igpadigusan áglónód puman áglubug tun ta libutà.”

3

Matuman lumónód tô Áglangngagán

‡ **2:8** 2:6-8 Ahaán tô Genesis 19:1-29. § **2:10** 2:10 Ahaán tô Judas 8. * **2:15** 2:15 Ahaán tô Numeros 22:1-38. † **2:22** 2:22 Panultihon 26:11.

1 Sikiyu na ágginawaan ku, ni gó tô ikaduwa sulat ku ákniyu. Ni ta duwa sulat
ku, igpasampát ku ákniyu ébô papabákkárré kó katô madigár mga panámdám
na isóddóran yu. 2 Kakalyag ku na makasampát kó katô igulit katô mga
propeta na igbánnal ka Manama sayyan, asta katô igsugù katô Áglangngagán
na Taratábbus ukit katô mga apostoles yu. 3 Una katô langun, kailangan
kagpáttan yu na tun ta katapuriyan mga álló, dumunggù tô mga manubù
na yumamà-yamà katô kabánnalan, asta mapid dan katô kakalyag ka kandan
lawa, 4 su kumagi dan, na mà dan, “Igtandô si Jesus na lumónód sikandin.
Asal ánda dán sikandin? Su tikud tun ta inaté tô mga kamónaan ta, ándawù
kapalinan kani banuwa su magunawa tikud tun ta kému kani!” 5 Tô gó tô
kagin dan, su dì dan malyag na sumampát katô igimu ka Manama sayyan.
Ukit katô kagi din, duwán langit asta banuwa na igimu tikud tun ta wayig
asta inému ukit katô wayig. 6 Ukit katô kagi din, igpalunupan din ni banuwa
asta idattan.* 7 Asta ukit katô kagi ka Manama, tô langit asta ni banuwa na
ágkitanán ta áknganni igtaganà din na góbbón ka dumunggù tô álló na ruudan
asta supakan tô mga manubù na ándà bánnal kandin.

8 Asal sikiyu na ágginawaan ku, yakó yu ágkalingawi na tun ta Áglangngagán,
tô kadugéyan katô sábbad álló iring na sábbad mararan (1,000) ámmé, asta
tô kadugéyan katô sábbad mararan (1,000) ámmé iring na sábbad dád álló.
9 Dì ágbaring-baring tô Áglangngagán na ágtuman katô tandô din, iring katô
ágpanámdámmán katô mga manubù. Asal mallayat é ginawa din ákniyu, su dì
malyag na mandà tô mga manubù, asal kakalyag din na rumákkád tô langun.

10 Asal sékót dumunggù tô álló na lumónód tô Áglangngagán, iring na
kadunggù ka takón. Tô álló tô, mandà tô langit tákkás katô mabákkár
dagunután, asta kadattan ka apuy tô mga bahin kani. Magóbbó ni tibuk
banuwa tákkás katô langun-langun kannun. 11 Na, su iring kani dadattan
ka Manama ni langun, kailangan nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka
Manama 12 róggun na tuu kó gangat asta ágtaganà para katô kalónód katô
Áglangngagán tun ta álló na igsalin ka Manama, su magóbbó asta mandà tô
langit, asta matunó tô mga bahin tingód katô kénit! 13 Asal ukit katô igtandô
ka Manama, gangatan ta tô mantu langit asta tô mantu banuwa na óddóan
katô mga manubù na igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.†

14 Purisu sikiyu na ágginawaan ku, róggun na gangat kó katô katumanan
kani, ággár-ággár kó ébô tuu kó malinis asta dì kó mabuyas tun ta saruwan ka
Manama, asta duwán kasunayan yu. 15 Panámdám yu ni. Mallayat é ginawa
katô Áglangngagán ta ébô matábbus tô mga manubù. Magunawa pagsik tô
igsulat katô áknita ágginawaan kataladi na si Pablo, su duwán igpasóddór katô
Manama kandin. 16 Tun ta langun sulat din, magunawa tô kagi din tingód
katô álló ka Manama, agad duwán gó mga mahirap ginagpáttán tun ta mga
sulat din. Purisu tô mga manubù na ándà tuu ikasóddór asta sékót ágkapid,
ágpalinán dan tô kóbadan katô igsulat din iring katô kapalin dan katô duma
mga kagi ka Manama na igsulat. Asal dungguan dan ka kadattan.

Katapuriyan mga panalan

17 Purisu sikiyu na ágginawaan ku, su taganà kó ikasóddór kani, banté kó ébô
dì kó mapid katô mga bulaló ka mga dì ágbánnal katô Manama, su dì mému
ka ágduwa-duwa kó tingód katô igpamaké yu áknganni. 18 Asal panayun yu
tanggapi tô kédu asta tô kagpáttan tikud tun ta Áglangngagán ta asta Taratábbus

* **3:6** 3:5-6 Ahaán tô Genesis 1:6-8; 7:11. † **3:13** 3:13 Ahaán tô Isaias 65:17; 66:22.

na si Jesu-Cristo. Mólà pa ka durungán asta pabantugán sikandin áknganni asta sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

Una Sulat I Juan

Una Basan

Tô igsulat kani si Juan na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesu-Cristo na igpapid din ébô mulit-ulit katô kagi din. Tugál dán si Juan tô timpo na igsulat sikandin kani.

Ni una sulat din igpapid din tun ta mga ágpampamaké na ágginawaan din asta igsarigan katô Manama tun ta marapung ássa mga banuwa. Tô timpo tô, duwán mga manubù na ágtinurù katô ánnà bánnal. Duwán mga ágkagi na ánnà Batà katô Manama si Jesu-Cristo su manubù dád kun sikandin. Duwán mga duma na ágkagi na tô Batà ka Manama ándà pamanubù. Asta duwán pô gó mga ássa mga bulaló na igtinurù dan.

Kannun ta una sulat i Juan, matayyó na si Jesu-Cristo tô bánnal Batà ka Manama, asta igpamanubù gó sikandin.

Igtinuruan din tô mga ágpampamaké na kailangan imátmáttán dan ka duwán ágtinurù katô tullid ágtinuruán i Jesu-Cristo ébô liliyan dan tô ánnà bánnal ágtinuruán.

Tuu matayyó ni igsulat din na tô langun ágpamaké ki Jesu-Cristo asta ágginawa katô Manama, kailangan ginawaan dan tô mga unawa dan.

Si Jesu-Cristo tô ágbággé ka kantayan

1 Igsulatta ákniyu tingód kandin na duwán dán taganà tô ándà pa imuwi ni
banuwa. Sikandin gó tô igdinág dé, igkita dé, isállággan dé, asta igawidan
dé. Sikandin tô ágngadanan na Kagi ka Manama na ágbággé ka kantayan na
ándà ágtamanán. 2 Ni ágbággé ka kantayan tô igpakita ka Manama áknami, asta
igkita dé sikandin. Sikami tô mga testigos na gulit-ulit ákniyu na sikandin
tô manté ka ándà ágtamanán. Sikandin tô igduma katô Ámmà Manama asta
igpakita sikandin áknami. 3 Igulit-ulit dé ákniyu tô igkita dé asta tô igdinág dé
ébô pasábbad kó áknami, su igpasábbad ké tun ta Ámmà Manama asta tun ta
Batà din na si Jesu-Cristo. 4 Igsulat ké kani ákniyu ébô tuu ki gó kadayawan.

Mga manubù na dutun ta kappawaan

5 Ni gó tô igtinurù i Jesu-Cristo na igdinág dé, asta ni gó tô gulit-ulitán dé
ákniyu. Tô Manama tô ágtikudan ka kadigárran iring na kappawaan, asta ándà
palang madat tun kandin iring na kangittángngan. 6 Purisu atin ka kumagi
ki na igpasábbad kid tun ta Manama, asal góddô ki pô tun ta kangittángngan,
bulaló tô ágkagin ta, asta dì ki ágtuman katô kabánnalan. 7 Asal ka góddô ki
tun ta kappawaan iring katô Manama na góddô tun ta kappawaan, duwán
sinábbadan ta, asta tô dipanug ka kamaté i Jesus na Batà katô Manama tô
áglinis áknita tikud tun ta langun salà ta.

8 Atin ka kumagi ki na ándà salà ta, iglimbungan ta tô áknita sarili, asta ándà
ki tuman katô kabánnalan. 9 Asal atin ka ulitán ta tun ta Manama na bánnal
iglumu ki ka salà, pasinsiyaan din tô mga salà ta asta linisan ki ikandin tikud
tun ta langun ka madat mga lumu ta, su ágkasarigan sikandin asta nángngà
tô áglumun din. 10 Atin ka kumagi ki na ándà ki ikasalà, magunawa dád ka
kumagi ki na ágbulaló tô Manama, asta ándà ta tanggapi tô kagi din.

2

1 Igsulatan ku sikiyu na mga gabatà ku ébô dì kó lumumu ka salà. Asal atin
ka duwán tun ákniyu na makalumu ka salà, duwán pédu-édu tun ta Ámmà
para áknita. Sikandin si Jesu-Cristo na ándà gó salà. 2 Sikandin tô igpamaté
na bullas áknita ébô pasinsiyaan tô mga salà ta. Ánnà dád áknita mga salà tô
mému pasinsiyaan din, asal tô mga salà katô langun manubù nit banuwa.
3 Ukit katô pagtuman ta katô mga sugù ka Manama, kasóddóran ta na bánnal
igpasábbad kid tun kandin. 4 Atin ka ágkagi tô manubù na igpasábbad sikandin
tun ta Manama, asal dì sikandin ágtuman katô mga sugù ka Manama, bulalón
sikandin, asta ándà din tanggapi tô kabánnalan. 5 Asal tô manubù na ágtuman
katô kagi ka Manama, ágginawa sikandin ka Manama iring katô kaginawa ka
Manama kandin. Ukit kani kasóddóran ta na igpasábbad kid tun ta Manama.
6 Tô manubù na ágkagi na igpasábbad sikandin tun ta Manama, kailangan tô
ágkémun din iring katô ágkémun i Jesu-Cristo.

Tô mantu sugù

7 Mga ágginawaan ku, ánnà mantu ni sugù na igsulat ku ákniyu na kailangan
paginawaé kó.* Asal tô igpamaké kó, ni gó tô taganà igsugù ákniyu. Ni gó tô
sugù na igpasóddór ákniyu tikud pô tun ta kapamaké yu. 8 Asal iring na mantu
ni sugù na igsulat ku ákniyu su igpakita i Cristo tô bánnal ginawa din ukit katô
iglumu din, asta sikiyu pagsik tô ágpakita katô ginawa yu ukit katô áglumun
yu. Su ukit katô katanan yu katô madat mga linumuwan, iring na inandà
dán tô kangittángngan, asta ukit katô kalumu yu katô nángngà tun ta saruwan
ka Manama, iring na ágséllà dán tô kappawaan katô Manama.
9 Atin ka ágkagi tô manubù na dutun sikandin ta kappawaan, asal
ágkaringasa katô kataladi din, dutun pô sikandin ta kangittángngan. 10 Asal
atin ka ágginawa tô manubù katô kataladi din, dutun sikandin ta kap-
pawaan, asta ándà dán mému gunayan na makasalà sikandin. 11 Asal atin
ka ágkaringasa tô manubù katô kataladi din, dutun pô sikandin ta kan-
gittángngan. Ágpanó sikandin tun ta kangittángngan, asta ándà din kasóddóri
ka ánda tô sadunan din, su dì pakakita guné katô kangittángngan.
12 Igsulatta ákniyu na mga gabatà su igpasinsiyaan dán ka Manama tô mga
salà yu ukit katô iglumu i Jesu-Cristo. 13 Igsulatta ákniyu na mga ámmà su
ikasóddór kód ki Jesu-Cristo na duwán dán taganà tikud pô tun ta tigkanayan
ka langun. Igsulatta ákniyu na mga sumuddù gamama, su igpanalu kó ki
Maibuyan.
14 Igsulatta ákniyu na mga gabatà su isóddóran yud tô Ámmà Manama.
Igsulatta ákniyu na mga ámmà su isóddóran yud si Jesu-Cristo na duwán
dán taganà tikud pô tun ta tigkanayan. Igsulatta ákniyu na mga sumuddù
gamama su masarig tô ákniyu kapamaké, asta inalayun ágbánnal kó katô kagi
ka Manama, asta igpanalu kód ki Maibuyan.
15 Yakó yu ágginawayi tô madat ágkémun katô mga manubù na dì ágpamaké,
asta yakó yu ágginawayi tô madat mga kakalyag katô duma mga manubù
nit banuwa. Atin ka ágginawaan yu tô madat ágkémun nit banuwa, ándà
ginawa yu katô Ámmà Manama, 16 su tô langun ka ágkémun nit banuwa, yan
tô kébág ka mga manubù ukit katô lawa, ukit katô kasállág, asta ukit katô
kapadadurung. Ni mga ágkémun ánnà tikud tun ta Ámmà Manama, asal tikud
dád nit banuwa. 17 Duwán ágtamanán katô mga manubù na dì ágpamaké asta
katô madat mga ágkadigárran dan nit banuwa, asal tô ágtuman katô kakalyag
ka Manama manté sippang ka ándà ágtamanán.

---

* **2:7** 2:7 Ahaán tô Juan 13:34.

Tô usig i Cristo

18 Mga gabatà ku, masig dán dumunggù tô katapuriyan mga álló. Ikadinág kód na dumunggù tô usig i Cristo, asta bánnal na igdunggù dán gó tô marapung mga usig i Cristo. Purisu isóddóran tad na masig dán dumunggù tô katapuriyan mga álló. 19 Agad ni mga usig ta igtanan áknita dángngan, asal ánnà dan bánnal mga kadumaan ta. Atin ka bánnal dan na mga kadumaan ta, igpanayun dan pád igduma áknita. Asal igtanan dan ébô kasóddóran ta na ánnà dan bánnal mga kadumaan ta.

20 Asal sikiyu, ánnà kó iring kandan su igpasunnadan kód i Jesu-Cristo katô Ugis Espiritu. Purisu ikasóddór tô langun yu katô kabánnalan. 21 Ágsulatan ku sikiyu ánnà su ándà sóddór yu katô kabánnalan, asal su ikasóddór kó katô kabánnalan, asta ikasóddór kó na ándà bulaló na ágtikud tun ta kabánnalan.

22 Na, ágkagi tô mga bulalón na ánnà Mesiyas† si Jesus. Tô gó tô mga usig i Cristo, su géllé dan katô Ámmà Manama asta katô Batà din na si Jesus. 23 Tô géllé katô Batà ka Manama, ándà sikandin pasábbad tun ta Ámmà Manama, asal tô gulit na igpasábbad sikandin tun ta Batà ka Manama, igpasábbad pagsik sikandin tun ta Ámmà.

24 Purisu kailangan tumanán yu tô kabánnalan na igtinurù ákniyu tikud pô tun ta kapamaké yu. Atin ka tumanán yu tô igtinurù ákniyu, ágpasábbad kó tun ta Batà asta tun ta Ámmà. 25 Igtandô katô Manama na duwán bággén din áknita, asta tô gó tô kantayan na ándà ágtamanán.

26 Igsulatta ákniyu ébô kasóddóran yu tô tingód katô mga manubù na malyag lumimbung ákniyu. 27 Asal sikiyu, góddóan kó katô Ugis Espiritu na igtanggap yu tikud tun ki Jesu-Cristo. Purisu dì dán kailangan na tinuruan kó katô duma manubù, su tô Ugis Espiritu tô ágtinurù ákniyu katô langun. Bánnal tô ágtinuruán din, asta ánnà bulaló. Purisu panayun kó ágtuman katô igtinurù katô Ugis Espiritu ákniyu.

28 Na, mga gabatà ku, pasábbad kó tun ki Jesu-Cristo ébô dì ki kamáddangan asta dì ki kayyaan tun ta saruwan i Cristo tun ta kalónód din. 29 Isóddóran yu na nángngà tô áglumun ka Manama. Purisu kailangan kasóddóran yu na atin áglumu tô langun manubù katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, igimu dan ikandin na mga gabatà din.

3

Mga gabatà katô Manama

1 Panámdám kó tingód katô dakál ginawa ka Ámmà Manama na igpakita din áknita, su igtawar ki ikandin na mga gabatà din. Sikita gó tô mga gabatà din. Purisu tô mga manubù nit banuwa na dì ágpamaké ándà ikasóddór na sikita tô mga gabatà ka Manama su ándà dan kasóddóri ka sadan tô Manama.

2 Mga ágginawaan ku, agad mga gabatà kid katô Manama áknganni, ándà pa pasóddóri ka Manama áknita ka ándin tô kéringan ta tun ta katapuriyan álló. Asal isóddóran ta na ka pakita dán si Cristo, makéring ki kandin, su kitanán ta sikandin na magunawa gó katô bónnóng din áknganni tun ta langit. 3 Purisu tô manubù na giman na makéring sikandin ki Cristo, inalayun áglili ka salà, iring ki Cristo na ándà salà.

4 Asal tô áglumu ka salà, tô gó tô ruudan su iglapas katô sugù ka Manama, su salà tô áglapas katô sugù ka Manama. 5 Isóddóran yu na igpamanubù si Jesu-Cristo ébô miwà katô mga gunayan ka salà, asta ándà gó sikandin ikasalà.

† **2:22** 2:22 Mesiyas tô kagi ka Hebreo na magunawa katô kagi ka Griego “Cristo.” Tô kóbadan kani, “tô isalin ka Manama.” Si Jesu-Cristo tô ágngadanan na Mesiyas.

6 Purisu tô manubù na igpasábbad tun kandin dì dán manayun áglumu ka salà.
Asal tô mga manubù na ágpanayun áglumu ka salà ándà pa gó ikagpát ka sadan
si Cristo, asta ándà ikasóddór kandin.
7 Purisu mga gabatà ku, yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Atin ka ágpanayun
tô manubù áglumu katô nángngà, kasóddóran na nángngà sikandin tun ta
saruwan ka Manama, iring ki Cristo na nángngà. 8 Asal atin ka ágpanayun tô
manubù áglumu ka salà, sakup sikandin i Maibuyan, su si Maibuyan áglumu
ka salà tikud pô tun ta katigkanayan. Purisu igpamanubù tô Batà ka Manama
ébô dadattan tô mga áglumun i Maibuyan.
9 Atin ka inému dán tô manubù na batà ka Manama, dì dán sikandin
manayun áglumu ka salà, su dutun dán kandin tô ágkému n ka Manama. Dì
dán sikandin makapanayun áglumu ka salà su inému dán sikandin na batà ka
Manama. 10 Ukit kani, kilalan ta ka sadan tô mga gabatà ka Manama asta ka
sadan tô mga gabatà i Maibuyan. Ánnà batà katô Manama tô manubù na dì
áglumu katô nángngà asta dì ágginawa katô kataladi din.

Kailangan paginawaé ki

11 Kailangan paginawaé ki, su ni gó tô igtinurù na igdinág yu tikud pô
tun ta kapamaké yu. 12 Dì mému ka miring ki ki Cain na sakup i Maibuyan.
Igmatayan i Cain tô kataladi din su madat tô mga linumuwan i Cain, asta
nángngà tô mga linumuwan katô kataladi din tun ta saruwan ka Manama.*
13 Purisu mga kataladi, yakó ágkasalábbuan ka ágkaringasaan kó katô mga
manubù nit banuwa. 14 Na, isóddóran ta na igtikud kid tun ta kamatayan† asta
dutun kid ta mantu kantayan, su ágginawaan ta tô mga kataladi ta. Tô manubù
na dì ágginawa dutun pô ta kamatayan. 15 Tô manubù na ágkaringasa katô
kataladi din, iring sikandin katô taramaté. Isóddóran yu na ándà taramaté na
ágbággayan ka Manama katô kantayan na ándà ágtamanán. 16 Kasóddóran ta
ka ándin tô bánnal ginawa su igpamaté si Cristo na bullas para áknita. Purisu
kailangan makataganà ki pamaté na bullas para katô mga kataladi ta. 17 Atin
ka madigár é kóddô ta, asta kitanán ta na ágkahirapan tô kataladi ta, asal
ka dì ki ágkéduwan kandin, dì ki ágginawa katô Manama. 18 Mga gabatà, dì
nángngà ka kumagi ki dád na ágginawa ki katô mga kataladi ta, asal kailangan
pakitanán ta na bánnal tô kaginawa ta kandan ukit katô mga áglumun ta.
19 Na, ukit katô kaginawa ta, kasóddóran ta na ágbánnalán ta tô kabánnalan
na ágtinuruán, asta pasunayán ta tô pusung ta tun ta saruwan ka Manama.
20 Agad ágpanámdám ki na duwán kayyà ta, asal tuu pa dakál tô isóddóran
katô Manama ka tandingán katô isóddóran ta, su isóddóran din gó tô langun-
langun. 21 Mga ágginawaan ku, atin ka isóddóran ta na dì ki kayyaan, ándà
gó máddang ta ka tumubang ki katô Manama. 22 Purisu atin ka duwán
pamuyuán ta kandin, matanggap ta, su ágtumanán ta tô mga sugù din asta
áglumun ta tô makapadayó kandin. 23 Ni gó tô sugù din áknita na kailangan
mamaké ki katô Batà din na si Jesu-Cristo, asta kailangan paginawaé ki iring
katô igsugù din áknita. 24 Tô ágtuman katô mga sugù ka Manama igpasábbad
dán tun ta Manama, asta tô Manama igpasábbad tun kandin. Ukit katô Ugis
Espiritu na igbággé ka Manama áknita, isóddóran ta na igpasábbad tô Manama
áknita.

4

Bánnal asta ánnà bánnal ágtinuruán

* **3:12** 3:12 Ahaán tô Genesis 4:1-25. † **3:14** 3:14 Tô kóbadan kani kamatayan, tô gó é ágkému n ka manubù na dì ágpamaké ki Jesu-Cristo, su katamanan din tô supak ka Manama na ándà ágtamanán.

1 Mga ágginawaan, yakó sékót ágbánnal katô mga ágtinurù tingód katô Manama, asal kinnami yu tô ágtinuruán dan ébô kasóddóran yu ka tikud tun ta Manama ó ánnà. Su marapung tô ánnà bánnal mga propeta na ágtalap nit banuwa. 2 Ni gó tô kapókit ébô kasóddóran yu ka tikud tun ta Manama tô ágtinuruán, su tô ágtinurù na igpamanubù si Jesu-Cristo, tikud tun ta Manama tô ágtinuruán din. 3 Asal tô dì ágtinurù na igpamanubù si Jesus, ánnà tikud tun ta Manama tô ágtinuruán din. Sikandin gó tô usig i Cristo. Ikadinág kód na dumunggù tô usig i Cristo, asta dini dán gó sikandin ta banuwa.

4 Asal mga gabatà, sakup kó katô Manama, asta ándà kó kapid katô ánnà bánnal mga propeta, su tô Manama diyan ákniyu tuu pa matulus ka tandingán ki Maibuyan na ágpangulu katô mga manubù na dì ágpamaké nit banuwa. 5 Ni ánnà bánnal mga propeta tô isakup tun ta mga dì ágpamaké nit banuwa. Purisu tô ágkagin dan magunawa katô ágkagin katô mga dì ágpamaké, asta ágpaminág kandan tô mga dì ágpamaké. 6 Asal su sikami tô mga sakup ka Manama, ágpaminág áknami tô mga ikasóddór katô Manama, asal tô ánnà mga sakup ka Manama dì ágpaminág áknami. Ukit kani, kasóddóran ta tô ágtinuruán na bánnal asta tô ágtinuruán na ánnà bánnal.

Ginawa tikud tun ta Manama

7 Mga ágginawaan, kailangan paginawaé ki, su Manama tô ágtikudan ka ginawa, asta tô mga ágginawa katô kataladi dan, tô gó tô inému dán mga gabatà katô Manama, asta ikasóddór dan katô Manama. 8 Asal tô dì ágginawa ándà ikasóddór katô Manama, su Manama tô ágginawa. 9 Igpakita katô Manama na ágginawa sikandin áknita ukit katô kapapid din katô bugtung Batà din kannun ta banuwa ébô bággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán ukit katô kamatayan din para áknita. 10 Ni gó tô ágpasóddór ka ándin tô bánnal ginawa. Ánnà sikita tô igginawa katô Manama, asal Manama tô igginawa áknita asta igpapid din tô Batà din na igmatayan ébô kapasinsiyaan ka Manama tô mga salà ta.

11 Mga ágginawaan, su ni gó tô kaginawa katô Manama áknita, kailangan paginawaé ki. 12 Ándà gó manubù na ikakita katô Manama. Asal atin ka ágpaginawaé ki, igpasábbad tô Manama áknita, asta ukit kandin, ágginawa kid kandin.

13 Ukit kani, makasóddór ki na igpasábbad ki tun ta Manama asta tô Manama igpasábbad áknita, su igbággé din dán áknita tô Espiritu din. 14 Igkita dé asta igulit dé na igpapid katô Ámmà Manama tô Batà din ébô imun sikandin na Taratábbus katô mga manubù nit banuwa. 15 Purisu atin ka gulit tô manubù na si Jesus tô Batà ka Manama, igpasábbad tô Manama tun kandin, asta igpasábbad sikandin tun ta Manama. 16 Ikasóddór ki asta igbánnal na ágginawaan ki katô Manama. Su Manama gó tô ágginawa, atin ágginawa tô manubù katô mga kataladi din, igpasábbad sikandin tun ta Manama asta igpasábbad tô Manama tun kandin. 17 Ukit katô ágkémun ta na iring katô ágkémun i Cristo nit banuwa, ágginawa ki iring katô kakalyag ka Manama, asta dì ki kamáddangan ka tumubang ki tun ta Manama tô álló ka rumuud sikandin. 18 Dì kamáddangan tô manubù na tuu ágginawa katô Manama, su atin ka ágginawa ki kandin, ándà gó máddang ta. Kamáddangan tô manubù na supakan, asta tô manubù na ágkamáddangan ka Manama dì tuu ágginawa katô Manama.

19 Ágginawa ki su una tô Manama igginawa áknita. 20 Purisu ka kumagi tô manubù na ágginawa sikandin katô Manama, asal ágkaringasa katô kataladi din, bulalón sikandin. Atin ka dì sikandin ágginawa katô kataladi na igkita din, dì ágginawa katô Manama na ándà din kitayi. 21 Ni gó tô sugù katô Manama

áknita. Atin ágginawa tô manubù katô Manama, kailangan guminawa pagsik sikandin katô kataladi din.

5

Kapanaluwan ta katô madat nit banuwa

1 Tô mga manubù na ágbánnal na si Jesus tô Mesiyas, tô gó tô mga gabatà
ka Manama, asta tô mga manubù na ágginawa katô Ámmà Manama, ágginawa
dan pagsik katô mga gabatà ka Manama. 2 Atin ka tuu ki ágginawa katô
Manama asta ágtuman ki katô mga sugù din, kasóddóran ta gó na ágginawa ki
katô mga gabatà ka Manama. 3 Atin ka ágginawa ki katô Manama, ágtumanán
ta tô mga sugù din, asta dì mahirap tô pagtuman ta katô mga sugù din. 4 Tô
langun gabatà ka Manama makapanalu katô madat nit banuwa. Ukit katô
kapamaké ta ikapanalu kid katô madat nit banuwa. 5 Tô manubù na ágbánnal
na si Jesus tô Batà ka Manama, tô dád gó tô makapanalu katô madat nit
banuwa.

Tállu ágtestigos tingód ki Jesu-Cristo

6 Si Jesu-Cristo tô igpamanubù, asta igpasóddór din na sikandin tô Batà
ka Manama ukit katô wayig tun ta kabunyag kandin asta ukit katô dipanug
tun ta kamatayan din. Igsadun sikandin dini ánnà dád ébô pabunyag, asal
ébô maté sikandin. Bánnal tô ágtestigosán katô Ugis Espiritu, su sikandin gó
tô ágtikudan ka kabánnalan. 7 Purisu duwán tállu na ágtestigos tingód ki Jesu-
Cristo, 8 tô gó tô Ugis Espiritu, tô wayig tun ta kabunyag kandin, asta tô
dipanug tun ta kamatayan din, asta ni tállu ni igpasábbadé. 9 Su ágbánnalán ta
tô ágkagin katô mga manubù, asta tô igkagi ka Manama tuu pa ágkasarigan ka
tandingán katô igkagi ka mga manubù, ágbánnalán ta gó tô igkagi ka Manama
tingód ki Jesus na Batà din. 10 Purisu tô manubù na ágpamaké katô Batà ka
Manama, ágbánnal sikandin katô igkagi ka Manama tingód katô Batà din.
Asal tô manubù na dì ágbánnal kani, magunawa dád ka kumagi sikandin
na ágbulaló tô Manama, su ándà din bánnali tô igkagi katô Manama tingód
katô Batà din. 11 Ni gó tô igkagi katô Manama. Igbággé ka Manama áknita tô
kantayan na ándà ágtamanán, asta ni kantayan igbággé ukit katô kapasábbad
ta tun ta Batà din. 12 Tô manubù na igpasábbad dán tun ta Batà ka Manama,
duwán kantayan din na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na ándà pasábbad
tun ta Batà ka Manama, ándà kantayan din na ándà ágtamanán.

Kantayan na ándà ágtamanán

13 Igsulatta ákniyu na igpamaké katô Batà ka Manama ébô kasóddóran yu
na duwán kantayan yu na ándà ágtamanán. 14 Ándà máddang ta na padani tun
ta Manama. Purisu atin ka duwán pamuyuán ta na nángngà tun ta kakalyag
din, maminág gó sikandin áknita. 15 Su isóddóran ta na ágpaminág tô Manama
áknita, agad ándin tô pamuyuán ta kandin, kasóddóran ta gó na matanggap ta
tô igpamuyù ta.

16 Atin ka kitanán yu tô kataladi yu na áglumu ka salà na dì makapid kandin
tun ta kamatayan, dasal kó para kandin, asta bággén ka Manama tô kantayan
tun ta ikému ka salà na dì makapid tun ta kamatayan. Duwán gó lumumu ka
salà na makapid tun ta kamatayan. Ándà a kagi na kailangan dumasal kó
para katô manubù na áglumu ka salà iring kanan. 17 Salà tô langun na mga
áglumun ta na ánnà nángngà, asal duwán salà na dì makapid tun ta kamatayan.

18 Isóddóran ta na dì ágpanayun áglumu ka salà tô manubù na inému dán
na batà ka Manama, su ágdóppónan sikandin katô Batà ka Manama ébô dì
sikandin kadattan i Maibuyan.

19 Isóddóran ta na mga sakup ki katô Manama, asta isóddóran ta na ágpangulu
si Maibuyan katô langun manubù na dì ágpamaké nit banuwa.
20 Isóddóran ta na igpamanubù tô Batà ka Manama, asta igpénagpát din
áknita ka mánnun ta tô kasóddór ta katô bánnal Manama. Igpasábbad ki tun
ta bánnal Manama asta tun ta Batà din na si Jesu-Cristo. Sikandin tô bánnal
Manama na ágbággé katô kantayan na ándà ágtamanán.
21 Purisu mga gabatà, liliyi yu tô mga ánnà bánnal manama.

Ikaduwa Sulat I Juan

Una Basan

Ni ikaduwa sulat i Juan igsulat din tun ta sábbad bayi na ágpamaké na igsalin katô Manama, asta tun ta mga gabatà din. Duwán mga manubù na ágkagi na igkilala i Juan ni bayi asta tô mga gabatà din. Ágkagi tô duma mga manubù na ánnà bánnal bayi asta mga gabatà din tô igsulatan i Juan, asal igsulatan din tô grupo ka mga ágpampamaké, ó tô sábbad simbaan asta tô mga kadumaan dan na mga ágpampamaké.

Kannun ta ikaduwa mabbabà sulat i Juan, igpédu-édu sikandin na paginawaé tô langun dan, asta igpasóddór din kandan tô tingód katô ánnà bánnal taratinurù asta tô tingód katô mga ágtinuruán dan.

1 Sakán na tarapid katô mga ágpampamaké tô igsulat áknikó asta tun ta
mga gabatà nu, su sikuna tô sábbad bayi na isalin katô Manama. Tuuwa
ágginawa ákniyu, asta ánnà dád sakán tô ágginawa ákniyu asal tô langun pagsik
na ikasóddór katô kabánnalan. 2 Ágginawaan dé sikiyu su isóddóran ta gó tô
kabánnalan asta tumanán ta gó sippang ka ándà ágtamanán.
3 Mólà pa ka tabangan ki, kéduwan ki, asta bággayan ki katô kasunayan tikud
tun ta Ámmà Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Batà din. Matuman ni
dini áknita na ikasóddór katô kabánnalan asta igginawaan ka Manama.

Kabánnalan asta ginawa

4 Tuuwa idayawan su isóddóran ku na marapung tô mga gabatà nu na
ágtuman katô kabánnalan, iring katô igsugù katô Ámmà Manama áknita.
5 Purisu ágpédu-éduwa áknikó na ágginawaan ku. Ánnà mantu ni sugù na igsulat
ku áknikó, asal igsugù ni katô Manama áknita tikud pô tun ta kapamaké ta na
kailangan paginawaé ki. 6 Atin ka ágginawa ki katô Manama, tumanán ta tô
mga sugù din áknita, asta igsugù din na kailangan paginawaé kó, su tô gó tô
igdinág yu tikud tun ta kapamaké yu.
7 Marapung dán tô mga áglimbung na igtalap nit banuwa. Ándà dan bánnal
na igpamanubù si Jesu-Cristo. Sikandan tô mga taralimbung asta tô mga
usig i Cristo. 8 Purisu banté kó ébô dì kó kalimbungan ikandan asta ébô dì
kó kandaan katô pulusán na bággén ákniyu tun ta tapuri álló.
9 Tô manubù na ágsuwé asta dì ágpanayun ágbánnal katô igtinurù i Cristo
ándà igpasábbad tun ta Manama. Asal tô ágpanayun ágbánnal katô igtinurù i
Cristo igpasábbad tun ta Ámmà Manama asta tun ta Batà din. 10 Purisu atin ka
ágsadun tun ákniyu tô dì ágtinurù katô mga igtinurù i Cristo, yakó ágtanggap
kandin tun ta balé yu, asta yakó yu galit-aliti. 11 Su tô malit-alit kandin
makapil katô madat áglumun din.
12 Marapung pa pád tô ulitán ku áknikó, asal dì ku sulatán, su kakalyag ku
na madunna diyan áknikó ébô patóngkóé ki, asta ébô tuu ki kadayawan.
13 Ágpangumusta áknikó tô mga gabatà katô áknikó tábbé na igsalin katô
Manama.

Ikatállu
Sulat I
Juan

Una Basan

Ni ikatállu mabbabà sulat i Juan, igsulat din tun ta rarak din na ágngadanan ki Gayo na tuu din ágginawaan. Si Gayo tô ágpangulun katô sábbad grupo ka mga ágpampamaké. Igdurung i Juan sikandin tingód ka katabang din katô duma mga ágpampamaké. Si Gayo, si Diotrefes asta si Demetrio tô mga taratinurù katô kagi ka Manama na ágtalap tun ta mga simbaan ka mga ágpampamaké. Na, nit sulat ni, igpasóddór i Juan ki Gayo tô tingód katô madat ágkémun i Diotrefes.

1 Sakán na tarapid katô mga ágpampamaké tô igsulat áknikó, Gayo na rarak
ku na tuu ku ágginawaan.
2 Rarak ku, mólà pa ka madigár é kóddô nu asta madigár é lawa nu iring
katô kabákkárran ka kapamaké nu. 3 Igsulatta kani su tuuwa idayawan tô
igdunggù tô mga kataladi ta asta tô igulit dan kanak tingód katô katuman nu
katô kabánnalan. 4 Ándà makabággé kanak ka tuu dakál dayó ka tandingán
katô kadinág ku na ágtákkás tô mga gabatà ku katô kabánnalan.

Igdurung i Juan si Gayo

5 Gayo na ágginawaan ku, ágkasarigan ka gó ka ágdóppónan nu tô mga kataladi
ta na gukit diyan áknikó, agad ándà nu kilalayi sikandan. 6 Igulitan dan tô
mga ágpampamaké dini tingód katô ginawa nu kandan. Madigár ka manayun
ka tumabang katô mga manubù iring kandan ébô makapanayun dan tun ta
panawán dan, su tô gó tô makabággé ka dayó tun ta Manama. 7 Tô igpanó dan
ébô tuminurù tingód ki Jesu-Cristo, ándà tabang na igtanggap dan tikud tun ta
mga dì ágpamaké. 8 Purisu sikita na mga ágpampamaké, kailangan tumabang
ki katô mga manubù iring kandan ébô makapil ki katô katinurù dan katô
kabánnalan.

Si Diotrefes asta si Demetrio

9 Igsulatta tun ta mga ágpampamaké diyan áknіyu tingód kani, asal ándà
tanggap si Diotrefes na igpapidda ka Manama, su malyag sikandin mangulu
katô mga ágpampamaké dutun. 10 Purisu ka dumunggù a diyan áknіyu, ulitán
ku tô madat áglumun din. Madat tô mga ágkagin din na igimu-imu din ébô
dumadat áknami. Asta ánnà nángngà yan, su dì din ágtanggapán tô mga
kataladi na gukit diyan áknіyu, asta ágsapadan din pagsik tô mga tumanggap
pád kandan ukit katô kapéwà din kandan tikud tun ta simbaan.
11 Rarak ku na ágginawaan ku, yaka giring katô madat áglumun din, asal
iringi nu tô madigár. Tô áglumu ka madigár igpasábbad tun ta Manama, asal
tô áglumu ka madat ándà sóddór din katô Manama.
12 Tanggap nu si Demetrio, su ágkagi tô langun ágpampamaké na madigár
sikandin, asta ukit katô ágkémun din ágpakitanán din na bánnal tô ágkagin dan.
Sikami pagsik makakagi na madigár sikandin, asta isóddóran nu na bánnal tô
igkagi dé tingód kandin.

Ágtamanán kani sulat

13 Marapung pa pád tô ulitán ku áknikó, asal dì ku sulatán, 14 su kakalyag ku
na madunna diyan áknikó ka dì madugé ébô patóngkóé ki.

15 Mólà pa ka bággayan ka ka kasunayan. Tô mga rarak nu dini ágpangumusta
áknikó. Padunggù nu ni kapangumusta ku tun ta langun rarak ta diyan
ákniyu.

Sulat I
Judas

Una Basan

Ni libro igsulat i Judas na kataladi i Santiago. Na, si Jesus tô kaké dan tun dád ta innà. Agad si Judas tô adi i Jesus, asal ándà kabantug na sikandin tô adi din, asal igulit si Judas na sikandin tô ágsuguánnán i Jesu-Cristo na Áglangngagán din.

Igsulat si Judas tun ta mga ágpampamaké ébô pasóddórán din kandan tô tingód katô mga ágtinurù ka ánnà bánnal. Dì dan ágrespeto katô Manama, asta ágkagi dan na mému tumanán tô kakalyag ka lawa dan agad madat, su pasinsiyaan ka Manama sikandan ukit katô kédu din. Purisu igsulat si Judas ébô makasóddór tô mga ágpampamaké na matuman supakan ka Manama tô áglumu ka madat.

Nit mabbabà sulat, duwán mga kagi na magunawa katô igsulat tun ta Ikaduwa Sulat I Pedro. Ni sulat ágtinurù katô langun manubù na masa ébô kumabákkár tô kapamaké dan na igbággé katô Manama, asta ébô gamitán dan tô kabánnalan na isóddóran dan ébô makatu dan katô mga ágtinurù katô ánnà bánnal.

1 Sakán si Judas na ágsuguánnán i Jesu-Cristo asta kataladi i Santiago.

Igsulatta ákniyu na igsalin asta ágginawaan katô Ámmà Manama, asta ágdóppónan i Jesu-Cristo.

2 Mólà pa ka inalayun yu ágtanggapán tô kédu, tô kasunayan, asta tô ginawa tikud tun ta Manama.

Ánnà bánnal mga taratinurù

3 Mga ágginawaan ku, kakalyag ku gó pád na sumulatta ákniyu tingód katô katábbus áknita. Asal áknganni kailangan sumulatta asta pédu-éduwa ákniyu ébô magani kó matu katô mga ágtinuruán na ánnà bánnal, su dì mému ka mapalin tô kabánnalan na ágtinuruán tingód katô kapamaké na makasábbad dád igbággé katô Manama tun ta mga sakup din. 4 Igsulat ku ni su duwán mga manubù na igapil tun ákniyu na dì ágrespeto katô Manama. Limbungan dan pád sikiyu ukit katô ágtinuruán dan na mému ki tumuman katô madat mga kakalyag ta su pasinsiyaan ki gó ka Manama. Sayyan duwán igsulat katô Manama na supakan dan su igéllé dan katô sábbad dád Pangulu asta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga igsupakan katô Manama

5 Na, isóddóran yu ni, asal kakalyag ku na pasampáttán ku ákniyu na agad igpaluwà ka Manama tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, asal pángnga katô, igmatayan din tô mga manubù na ándà bánnal kandin. 6 Sampát yu tô mga panaligan na ándà tuman katô lumu na igsarig tun kandan, asal igtanan dan baling katô góddóan dan tun ta langit. Purisu igbagkás katô Manama ka mga kadina na dì ágkabugtus, asta igpriso din tun ta mangittáng lugar sippang ka dumunggù tô álló ka ruudan dan ikandin. 7 Sampát yu tô mga taga Sodoma, tô mga taga Gomora, asta tô mga manubù tun ta duma mga lunsud na madani. Iglumu dan pagsik ka salà, su kakalyag dan lumayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, asta itaglangan dan agad tô mga ánnà manubù.

Igmatayan dan ka apuy ébô makasóddór ki na supakan tô mga áglumu ka madat ukit katô apuy na dì mapadáng ka ándà ágtamanán.*
8 Iring gó kanan tô madat mga manubù na ágduma-duma ákniyu. Su inapid
dan ukit katô mga tagénáp dan, duwán áglumu ka salà tun ta kandan sarili
lawa, asta duwán géllé katô igpapangulu ka Manama asta ágbuyas katô mga
panaligan ka Manama. 9 Asal agad tô sábbad matulus panaligan ka Manama
na si Miguel ándà buyas ki Maibuyan, su tô igpapulé dan ka sadan tô mému
mangé katô lawa i Moises na inaté, ándà kagi si Miguel na ruudan din si
Maibuyan tingód katô kabuyas din, asal mà din dád, “Tô Áglangngagán tô
sumapad áknikó!”† 10 Asal ni mga manubù ni ágbuyas katô agad ándin na
ándà dan kagpátti. Iring dan katô mga mannanap na dì ágpanámdám, su
áglumun dan dád tô agad ándin na inayadan dan, asta tô gó tô ágpid kandan
tun ta kadattan. 11 Makédu-édu dan! su inéringan dan tô iglumu i Cain na
igmaté katô kataladi din. Itaglangan dan tô madat mga lumu ébô manalapì
dan iring katô iglumu i Balaam. Igatu dan katô Manama iring katô katu i
Core, asal supakan dan.‡ 12 Ni mga manubù ni ágdadat katô kapalimudé yu
ágkan, su tuu dan ágkan asta ginám, asta ándà kayyà dan. Tô dád sarili dan tô
ágpanámdámmán dan. Ándà ágpulusán dan iring katô mangittáng sagulapun
na áglayapán ka karamag asta dì ágkému udan. Iring dan katô mga kayu na
ándà buuy, agad timpo ka kabuuy. Purisu igbéttód dan su ilanás asta igangu
dán gó. 13 Iring dan katô magdakál balud na ágkitanán tô burà na ágluwà
tikud tun ta mga balud, su ágpakitanán dan tô mga makayayyà linumuwan
dan. Iring dan katô mga karani na ágsuwé tikud tun ta gukitanan dan. Purisu
igtaganà dán katô Manama tô mangittáng lugar na ándà gó kappawaan para
óddóan dan sippang ka ándà ágtamanán.
14 Na, si Enoc na ikapittu kógpuwan i Adan igkagi sayyan tingód kandan, na
mà din,
“Na, dumunggù tô Áglangngagán na tákkássan katô mga mararan ugis panali-
gan din.
15 Rumuud sikandin katô langun manubù.
Sumupak sikandin katô langun dì ágpamaké tingód katô langun ka madat
mga linumuwan dan, asta tingód katô langun ka madat mga kagi dan
tingód kandin.”
16 Ni mga manubù ni ágburáng-buráng tingód katô Manama. Dì dan
ágkanángngaan. Ágpanámdámmán dan tô kakalyag katô kandan sarili.
Ágpadadurung dan ukit katô kagi dan. Ágpaniyuk§ dan katô mga manubù ébô
matuman tô kakalyag dan.

Kapasóddór asta katinurù

17 Asal sikiyu na mga ágginawaan, sampát yu tô igkagi dángngan katô mga
apostoles ka Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. 18 Igkagi sikandan ákniyu, na
mà dan, “Tun ta tapuri mga álló dumunggù tô mga manubù na yumamà-
yamà ákniyu, asta tumanán dan dád tô madat mga kakalyag dan.” 19 Ni gó
tô mga manubù na gimu ka kapókit ébô passaé kó. Ágkapid dan katô kakalyag
ka lawa dan. Ándà Ugis Espiritu tun kandan.
20 Asal sikiyu na mga ágginawaan ku, panayun kó patabangé ébô kumasarig
tô kapamaké yu. Dasal kó na tákkássan kó katô Ugis Espiritu. 21 Papánnù

* **1:7** 7 Ahaán tô Genesis 19. † **1:9** 9 Ahaán tô Zacarias 3:2. ‡ **1:11** 11 Ahaán tô Genesis 4:3-8; Numeros kapitulo 16, asta mga kapitulo 22, 23 asta 24. § **1:16** 16 Ágpaniyuk, ó mà kagi ágdurung (pag-ulog-ulog).

kó katô ginawa ka Manama róggun na gangat kó katô kantayan na ándà ágtamanán na bággén katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ukit katô kédu din.
22 Kéduwi yu tô mga ágduwa-duwa. 23 Tabangi yu tô duma mga manubù ébô
makaluwà dan tikud tun ta apuy na supak ka Manama. Kéduwi yu tô mga
manubù agad madat é mga linumuwan dan, asal banté kó agó mapil kó katô
mga salà dan.

Ágtamanán kani sulat

24 Na, mólà pa ka durungán tô Manama na makému dumóppón ákniyu ébô
dì kó madabù tun ta salà, asta makapid ákniyu ébô ándà masawé ákniyu asta
duwán dayó yu tun ta saruwan din na ágséllà ka bantug. 25 Mólà pa ka
durungán tô sábbad dád gó Manama na Taratábbus ta ukit ki Jesu-Cristo na
Áglangngagán ta. Mólà pa ka duwán séllaán din, bantug din, katulusan din,
asta pagpangulu din tikud tun ta katigkanayan, áknganni, asta sippang tun ta
ándà ágtamanán! Matuman ni.

Igpakita
I Jesu-Cristo Ki Juan

Una Basan

Tô igsulat si Juan kani libro, tugál dán sikandin, asta igóddô tun ta délák purù na ágngadanan Patmos. Igpóddô si Juan tun ta purù su isókó tô gobyerno ka Roma kandin tingód katô kólit-ólit din tingód ki Jesu-Cristo. Purisu igpéwà sikandin, asta igpóddô tun ta Patmos na iring na igpriso. Tô igsulat si Juan kani, masig dán sikandin maté.

Igsulat i Juan ni libro ébô pabákkárrán din tô pusung katô mga ágpamaké ki Jesus. Igsugù tô harì tun ta Roma na mému irrayatan tô langun ágpamaké ki Jesu-Cristo. Purisu marapung tô mga igmatayan.

Igulit i Juan tô igpasóddór i Jesu-Cristo kandin tingód katô malumu ka tapuri álló ka lumónód sikandin asta magóbbó ni banuwa. Marapung tô kasalábbuan na igpakita kandin, asta madalám tô kóbadan kani. Nit libro, ágngadanan Nati Karnero si Jesus, su tô inaté sikandin, iring katô karnero na ágmatayan ébô kapasinsiyaan tô salà ka mga manubù. Tun ta tapuri álló, manalu tô Manama ki Maibuyan, asta mangulu tô Manama katô langun.

1 Nit libro, igsulat tô igpakita i Jesu-Cristo. Igsarig ni ka Manama ki Jesu-
Cristo asta sikandin tô igulit áknita na mga ágsuguánnán din ébô kasóddóran ta
ka ándin tô masig dán matuman na dumunggù. Igpasóddór din ni kanak na si
Juan na sábbad ágsuguánnán din ukit ka panaligan na igpapid din dini kanak.
2 Igsulatta katô langun na igkita ku, asta ulitán kud ákniyu tô tingód katô kagi
ka Manama na igulit i Jesu-Cristo.
3 Kadayawan tô mga manubù na ágbasa kani mga kagi na igpasulat ka
Manama ébô maminág tô duma mga manubù. Kadayawan tô mga manubù
na ágpaminág asta ágbánnal katô igsulat ku, su masig dán ni matuman.

Mga sulat tun ta pittu simbaan

4 Sakán si Juan tô igsulat kani ákniyu na mga ágpampamaké tun ta pittu
mga simbaan ka probinsya ka Asia. Mólà pa ka tabangan kó asta duwán
kasunayan yu tikud tun ta Manama na duwán áknganni, tikud sayyan, asta
tun ta tapuri álló. Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud
tun ta Ugis Espiritu* tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama tun ta
langit. 5 Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ki
Jesu-Cristo na ágkasarigan tô kagi din asta tagnà inaté na inanté puman,
asta ágpangulu katô mga harì nit banuwa.† Dakál tô ginawa din áknita,
asta igpaluwà kid ikandin tikud tun ta mga salà ta ukit katô dipanug ka
kamatayan din tun ta krus. 6 Igsakup ki ikandin tun ta pagpangulu din.
Inému ki ikandin na mga parì katô Ámmà din na Manama. Mólà pa ka
sikandin tô durungán asta mangulu ka ándà ágtamanán. Matuman ni.
7 Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Lumónód si Jesu-Cristo na tákkássan ka
mga sagulapun tikud tun ta langit. Kumita kandin tô langun manubù, agad tô
langun igmaté kandin. Dumarawit tô langun grupo ka manubù nit banuwa
tingód katô máddang dan, su supakan din sikandan.‡ Bánnal ni. Matuman ni.

---

* **1:4** 1:4 Ugis Espiritu, ó pittu mga espiritu. Ahaán tô Zacarias 4:1-10. Tô numero pittu tô panunggiringan tingód ka kanángngaan katô Ugis Espiritu ó kanángngaan katô áglumun din. Magunawa pagsik tun ta 3:1, 4:5, asta 5:6. † **1:5** 1:5 Ahaán tô Salmo 89:27. ‡ **1:7** 1:7 Ahaán tô Daniel 7:13.

8 Tuu matulus tô Áglangngagán na Manama na duwán áknganni, tikud
sayyan, asta tun ta tapuri álló. Igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô Alpa
asta tô Omega.”§

Igpakita si Jesus ki Juan

9 Sakán si Juan na kataladi yu tô igsulat kani. Iringnga ákniyu, su mallayat
tô ginawa ku ágtiis katô kérrayat na igdunggù kanak, su sakán tô igpasakup
tun ta pagpangulu ka Manama. Igsupakanna ka gobyerno, asta igpapidda
tun ta purù na ágngadanan Patmos* tingód katô kólit-ólit ku katô kagi ka
Manama na igtinurù i Jesus. 10 Álló ka Linggo róggun igpangadappa katô
Áglangngagán, ipánnuanna katô Ugis Espiritu. Duwán igdinág ku na igkagi
dadan tun ta bókkóg ku, asta mabákkár tô kagi din iring na kédup ka trumpeta.
11 Igkagi sikandin, na mà din, “Sulat nu ni kitanán nu, asta papid nu tun ta
mga ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan ka lunsud ka Efeso, Ismirna,
Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, asta Laodicea.”
12 Tô igdinágga katô kagi, igbariringnga ébô kitanán ku tô igkagi kanak. Tô
igbariringnga, igkita ku tô pittu mga sulù na bulawan. 13 Tun ta tángngaan
katô pittu mga sulù, duwán igkita ku iring na bónnóng katô Igpamanubù.†
Kapa tô umpak din, asta bulawan tô iglibád tun ta kagpa din. 14 Mapputì tô
ulu din iring na kapputì ka óggét na tuu mapputì, asta tô mga mata din iring
na apuy na ágrágrág. 15 Ágséllà tô mga paa din iring na burunsi na igpénit
tun ta apuy asta igpaséllà. Mabákkár tô kagi din iring na arukán ka magdakál
mga wayig na garus.‡ 16 Tun ta kawanan bállad din, igawidan din tô pittu mga
karani. Tikud tun ta babbà din, ágluwà tô kampilan na duwán duwa sarab.
Pakasirang tô báttuk din iring na sánnang katô malássád álló.§
17 Tô igkita a kandin, ibantangnga tun ta mga paa din iring na inaté. Asal
igdappánnanna ikandin ka kawanan bállad din, asta igpatindágga ikandin.
Igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágkamáddangan. Sakán tô katigkanayan asta
tô ágtamanán.* 18 Sakán tô manté. Inatéya, asal inantéya puman, asta mantéya
gó sippang ka ándà ágtamanán. Sakán tô makanté puman katô mga manubù,
asta sakán tô makapapid kandan tun ta Hades.† 19 Sulat nu tô igpakita ku
áknikó, tô ilumu dán áknganni, asta tô pakitanán ku áknikó na malumu tun ta
tapuri álló. 20 Pasóddórán kud áknikó tingód katô pittu mga karani na igkita nu
na igawidan ku tun ta kawanan bállad ku, asta tô pittu mga sulù na bulawan.
Tô pittu mga karani, tô gó tô pittu mga panaligan‡ na ágtómmóng katô mga
ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan, asta tô pittu mga sulù, tô gó pagsik tô
pittu mga simbaan.”

2

Sulat tun ta simbaan ka Efeso

1 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan
na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Efeso.

§ **1:8** 1:8 Tô alpa asta tô omega tô una litra asta tô tapuri litra tun ta kinagiyan ka Griego. Tô kóbadan katô igkagi din, “Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.” * **1:9** 1:9 Patmos tô sábbad purù na madani tun ta probinsya ka Asia. † **1:13** 1:13 Tô kagi “Igpamanubù” iggamit i Jesus, su sikandin tô Manama na igpamanubù ébô tábbusán ki ikandin tikud tun ta salà ta. Ahaán tô Daniel 7:13; 10:5. ‡ **1:15** 1:15 Ahaán tô Ezequias 1:24. § **1:16** 1:16 Ahaán tô Exodo 34:29 * **1:17** 1:17 Ahaán tô Isaias 44:2,6. † **1:18** 1:18 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tô Lucas 10:15; Lumu 2:27. ‡ **1:20** 1:20 Panaligan na ágtómmóng, ó grupo. Tô kagi panaligan tô panunggiringan tingód katô mga grupo ka ágpamaké tun ta pittu mga simbaan. Magunawa tun ta 2:1,8,12,18; 3:1,7,14.

‘Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô gawid katô pittu mga karani tun ta kawanan ku, asta sakán tô ágpanó-panó tun ta pittu mga sulù na bulawan.
2 Isóddóran ku tô áglumun yu. Isóddóran ku na gággár-ággár kó, asta mallayat tô ginawa yu dalám katô katiis yu ka kahirapan. Isóddóran ku na ágsapadan yu tô mga manubù tun ákniyu na áglumu ka madat. Igkinnaman yu tô mga mà kagi apostoles, asta igkita yu na mga bulalón dan. 3 Isóddóran ku na agad ihirapan kó tingód katô kapamaké yu kanak, asal ikatiis kó asta mallayat tô ginawa yu, asta ándà kó gó sungkù. 4 Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu áknganni na ánnà nángngà, su agad dakál tô ginawa yu kanak dángngan, asal délák dán tô ginawa yu kanak áknganni. 5 Sampát yu tô ágkémun yu dángngan na igtananan yu. Rákkád kó katô mga salà yu, asta lumu yu puman tô madigár, iring katô iglumu yu dángngan. Atin ka dì kó rumákkád, madunna tun ákniyu asta kangén ku tô sulù tikud tun ákniyu.* 6 Asal ágdurungnga ákniyu su ágkaringasaan yu tô madat na áglumun katô mga Nicolaita† na ágkaringasaan ku pagsik. 7 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pakannán ku katô mga buuy ka kayu na ágbággé ka kantayan na igpamula tun ta madigár góddóan ka Manama.’ ”‡

Sulat tun ta simbaan ka Ismirna

8 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Ismirna. ‘Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán. Inatéya, asal inantéya puman. 9 Isóddóran ku na ágtiis kó katô kérrayat. Isóddóran ku na agad ágkayù-ayuan kó, asal dakál tô kaduwánnan yu tun ta langit. Isóddóran ku na ágbuyas-buyasán kó katô mga Judio. Agad ágkagin dan na bánnal dan Judio, asal igpasakup dan ki Maibuyan. 10 Yakó ágkamáddangan katô kahirapan na masig dán dumunggù ákniyu. Duwán mga manubù tun ákniyu na paprison i Maibuyan ébô kinnaman ka bánnal kó ágsarig kanak. Kailangan irrayatan kó tun ta mabbabà timpo na mga sapulù (10) álló. Agad matayan kó, asal sarig kó kanak, su bággén ku ákniyu tô korona ka kantayan na ándà ágtamanán.
11 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô dì kadattan katô ikaduwa kamatayan.’ ”§

Sulat tun ta simbaan ka Pergamo

12 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan katô lunsud ka Pergamo. ‘Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô ágpid ka kampilan na duwán duwa sarab. 13 Isóddóran ku na agad góddô kó tun ta lunsud na ágpanguluwan i Maibuyan, asal igsarig kó gó kanak. Ándà kó sungkù ka kapamaké yu kanak agad dángngan tô kamaté ki Antipas na ágkasarigan na igulit-ulit tingód kanak, asta igmatayan tun ta lunsud yu na ágpanguluwan i Maibuyan. 14 Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu na dì madigár, su duwán manubù tun ákniyu na ágtákkás katô bulaló na igtinurù i Balaam sayyan. Igtinurù sikandin ki Balak katô kapókit ka pagkinnam din katô mga rubbad i Israel. Purisu igkan dan tô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, asta iglayuk dan katô ánnà kandan sawa ó duma.* 15 Duwán pagsik mga

* **2:5** 2:5 Tô kóbadan katô igkagi din, iwaán din tô mga ágpampamaké. † **2:6** 2:6 Ágngadanan mga Nicolaita tô mga manubù na igpasakup ki Nicolas na igtinurù katô ánnà kabánnalan. Magunawa pagsik tun ta 2:15. ‡ **2:7** 2:7 Ahaán tô Genesis 2:9. § **2:11** 2:11 Tô ikaduwa kamatayan, tô gó tô linó ka apuy. Ahaán tô 20:14. * **2:14** 2:14 Ahaán tô Numeros 31:16; 25:1-2.

manubù tun ákniyu na ágtákkás katô bulaló na igtinurù ka mga Nicolaita.
16 Purisu rákkád kó. Atin ka dì kó rumákkád, sékótta madun tun ákniyu ébô
matayan ku sikandan ukit katô kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà ku.
17 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu
tun ta mga ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô bággayan
ku katô mana† na igtagù para kandan tun ta langit. Bággén ku kandan tô
mapputì batu na igsulatan ka mantu ngadan. Tô bággayan ku kani, tô dád gó
é makasóddór ka sadan ngadan tô igsulat dutun.' "

Sulat tun ta simbaan ka Tiatira

18 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan
na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Tiatira.
'Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô Batà ka Manama. Tô mga mata ku iring
na apuy na ágrágrág, asta tô mga paa ku iring na burunsi na igpaséllà.‡
19 Isóddóran ku tô mga áglumun yu. Dakál tô ginawa yu kanak. Ágpamaké kó
kanak. Ágtabang kó ka duma mga manubù. Mallayat tô ginawa yu dalám
ka katiis yu katô kahirapan. Tô áglumun yu áknganni tuu pa madigár ka
tandingán katô iglumu yu dángngan. 20 Asal isóddóran ku na duwán áglumun
yu na dì madigár, su mému ákniyu ka ágtinuruan kó katô bayi na si Jezabel
na mà kagi propeta. Áglimbung sikandin katô mga ágsuguánnán ku ukit katô
katinurù din na mému layukan tô ánnà kandan sawa ó duma, asta mému
kannán tô ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman.§ 21 Agad igangatan ku
sikandin ébô rumákkád katô kalayuk din katô ánnà kandin duma, asal ándà
kakalyag din na rumákkád. 22 Purisu supakan ku sikandin, asta dungguan
sikandin ka bógók. Atin ka dì rumákkád tô mga áglayuk kandin, supakan
ku gó sikandan ébô kahirapan dan. 23 Matayan ku tô mga gabatà din ébô
kasóddóran katô langun ágpampamaké na sakán tô ikasóddór katô tun dalám
ka pusung yu, asta bággén ku tun ta tagsábbad-sábbad ákniyu tô pulusán tingód
katô iglumu yu. 24 Asal duwán pa kagin ku ákniyu na mga taga Tiatira na ándà
tákkás katô madat na ágtinuruán katô bayi, asta ándà kasóddóri tô ágkagin dan
na madalám kakatigan i Maibuyan. Sábbad dád ni kagin ku ákniyu. 25 Panayun
kó sarig kanak sippang ka lumónódda. 26 Tô mga makapanalu ka kadattan
asta mánnal ka kakalyag ku sippang ka lumónódda, tô gó tô imun ku na mga
pangulu katô mga banuwa, 27 iring katô kapapid katô Ámmà ku kanak ébô
manguluwa katô mga banuwa. Mangulu kó katô mga manubù tun ta langun
banuwa, iring na tukád putó. Mému dan iring na tibud na ipássà, su talun
yu sikandan. 28 Bággén ku ákniyu tô karani na ágséllà ka masig dán malló.
29 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu
tun ta mga ágpampamaké.' "

3

Sulat tun ta simbaan ka Sardis

1 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan
na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Sardis.
'Ni gó tô kagin ku ákniyu. Dini kanak tô Ugis Espiritu na igpanunggiringan ka
pittu mga espiritu, asta tô pittu mga karani na gawidan ku. Isóddóran ku tô
áglumun yu. Agad ágkangadanan kó na duwán kantayan yu, asal iring na inaté
kó. 2 Ánnó kó ébô makataganà kó. Pabákkár yu tô kasarig yu kanak, su masig
dán mandà. Isóddóran ku na ánnà nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan katô

† **2:17** 2:17 Mana, ó ágkannán. Ahaán tô Exodo kapitulo 16. ‡ **2:18** 2:18 Ahaán tô Daniel 10:6.
§ **2:20** 2:20 Ahaán tô 1 Harì 16:31; 2 Harì 9:22,30-37.

Ámmà ku na Manama. 3 Purisu sampát yu tô kabánnalan na igtinurù ákniyu
asta igdinág yu dángngan. Bánnal kó katô kabánnalan, asta rákkád kó. Atin ka dì
kó mánnó, dumunggù a ka dì kó makataganà, iring na kadunggù katô takón,
su dì yu kasóddóran ka ándin orasi tô kadunggù ku. 4 Tagsábbadé dád tô tun
ákniyu na mga taga Sardis na ándà karipai katô madat na áglumun katô duma.
Sikandan tô mákkás kanak asta pómpakán ku ka mapputì, su ágkasarigan dan.
5 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pómpakán ku ka mapputì. Dì ku gó
péwaán tô mga ngadan dan tikud tun ta libro ka kantayan.* Kumagiya katô
Ámmà ku asta tô mga panaligan din na tô gó tô mga sakup ku. 6 Kailangan
maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké.' "

Sulat tun ta simbaan ka Filadelfia

7 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan
na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Filadelfia.
'Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô Ugis, asta ágkasariganna. Sakán tô ágpid
ka susì katô Lunsud i David.† Atin ka ágpókéan ku tô sállat, ándà palang
makasagpáng. Atin ka ágsagpángngan ku tô sállat, ándà palang makapókê.‡
8 Isóddóran ku na madigár tô áglumun yu. Igpókéan kud tô sállat ébô mukit kó,
asta ándà makasagpáng.§ Isóddóran ku na agad ágmalómét kó, asal ágbánnal
kó katô kagi ku. Ándà kó bulun na sikiyu tô mga sakup ku. 9 Tô mga
manubù na isakup i Maibuyan, agad ágkagin dan na bánnal dan Judio, asal
ágbulaló dan, su mà kagi dan ágtákkás kanak. Palingkóódán ku sikandan
tun ta tubang yu ébô kasóddóran dan na ágginawaan ku sikiyu.* 10 Igtuman
yu tô igsugù ku ákniyu na kailangan mallayat tô ginawa yu dalám ka katiis
yu ka kahirapan iring na katiis ku katô kahirapan. Purisu tumómmóngnga
ákniyu ébô dì kó dungguan ka madat kahirapan na masig dán dumunggù tun
ta mga manubù na góddô nit banuwa. 11 Masiggad lumónód. Bantayi yu
tô kasarig yu kanak ébô ándà makagó katô korona na bággén ku ákniyu ka
makapanalu kó. 12 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô imun ku na
ágkasarigan, iring na mga sumbál tun ta templo katô Ámmà ku na Manama.
Móddô dan gó dutun, asta sulatan ku sikandan katô ngadan ka Ámmà ku na
Manama, asta tô ngadan katô lunsud na góddóan katô Ámmà ku, tô lunsud
na ágngadanan Mantu Jerusalem† na sumunnad tikud tun ta langit asta tikud
tun ta Manama. Sulatan ku sikandan katô mantu ngadan ku.‡ 13 Kailangan
maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké.' "

Sulat tun ta simbaan ka Laodicea

14 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan
na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Laodicea.
'Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô ágngadanan na Amen.§ Ágkasarigan asta
bánnal tô gulitán ku. Sakán tô igtikudan katô langun na igimu ka Manama.

---

* **3:5** 3:5 Ágngadanan "libro ka kantayan" tô libro na igsulatan ka ngadan ka mga manubù na ágbággayan ka kantayan na ándà ágtamanán. Ahaán tô Daniel 12:1. † **3:7** 3:7a Tô pangulu katô lunsud tô ágpid ka susì katô lunsud. Ágngadanan Lunsud i Harì David tô lunsud ka Jerusalem. Ágngadanan Mantu Jerusalem tô mantu góddóan na igimu ka Manama na sumunnad tikud tun ta langit. Ahaán tô 3:12 asta 21:2. ‡ **3:7** 3:7b Ahaán tô Isaias 22:22. § **3:8** 3:8 Tô kóbadan, ándà makabalabag katô lumun yu para kanak. * **3:9** 3:9 Ahaán tô Isaias 60:14. † **3:12** 3:12a Ágngadanan Mantu Jerusalem tô góddóan na igimu ka Manama para óddóan katô mga igsalin din. Ahaán tô kapitulo 21 asta 22. ‡ **3:12** 3:12b Ahaán tô Isaias 62:2. § **3:14** 3:14 Ágngadanan si Jesus na "Amen," su tô kóbadan, "Matuman ni."

15 Isóddóran ku tô áglumun yu. Ánnà bánnal tô ginawa yu kanak. Purisu iring
kó na ginámmán na malataggê dád, dì magánnó asta dì ménit. Mólà pa ka iring
kó na magánnó ginámmán ó ménit ginámmán! 16 Asal su iring kó na malataggê
na dì magánnó asta dì ménit, péwaán ku sikiyu iring na ginámmán na ágluwaán,
17 su agad ágpadadurung kó na ágkaduwánnan kó, asta ándà dán kulang tun ta
kaduwánnan yu, asal ándà yu kasóddóri na sikiyu tô makédu-édu. Ándà yu
kasóddóri na iring kó na ágkayù-ayuan, asta bólóg, asta ándà umpak tun ta
saruwan ka Manama. 18 Purisu ni gó tô kagin ku áknіyu. Kangé yu tikud dini
kanak tô duwán bánnal lagà iring na bulawan na mantu inému ébô bánnal kó
ágkaduwánnan. Kangé yu tikud dini kanak tô bánnal pagtambun katô kayyaan
yu iring na umpak na ándà kaburingi ébô katambunan tô kayyaan yu. Kangé
yu tikud dini kanak tô bánnal makatabang áknіyu iring na bawì na makólì
ka mata ébô kumita kó ka kabánnalan. 19 Tô mga ágginawaan ku, tô gó tô
ágsapadan ku asta ágdisiplinan ku. Purisu rákkád kó, asta piyai yu tô ágkémun
yu. 20 Na, ágtindágga nit sállat, asta ágtáktákka. Atin ka duwán maminág katô
kagi ku, asta pókéan din tô sállat, mahuwa, asta kumanna duma kandin.
21 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pónsadán ku madani tun kanak
dalám ka pagpangulu ku, iring na igunsadda madani tun ta Ámmà ku pángnga
igpanaluwa katô langun. 22 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani
ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.’ ”

4

Gunsadanan ka pangulu tun ta langit

1 Na, pángnga igsulatta kani, igkita ku tô sállat na igpókéan tun ta langit! Tô
taganà igkagi kanak ka mabákkár iring na kédup ka trumpeta, tô gó tô igkagi
puman, na mà din, “Pénék ka dini, su pakitanán ku áknikó tô matuman na
dumunggù tun ta tapuri álló.”
2 Na, tigkô dád igpidda katô Ugis Espiritu tun ta langit, asta igpakita din
kanak tô gunsadanan ka pangulu tun ta langit, asta duwán igunsad dutun!*
3 Madigár tô bónnóng din iring na bónnóng ka batu na ágngadanan haspe
asta kornalina na dakál é lagà. Iglibutan tô gunsadanan din katô malunnó
binangunan iring na bónnóng ka batu na ágngadanan esmeralda na dakál é
lagà. 4 Iglibutan tô gunsadanan katô duwa pulù áppat (24) mga gunsadanan,
asta duwán duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun na igunsad dutun. Mapputì
tô umpak dan, asta itaguan tô ulu dan ka korona na bulawan. 5 Igkirám
tô gunsadanan ka pangulu, asta igdinág ku tô dalágdág ka kilat. Tun ta
saruwan katô gunsadanan ka pangulu, duwán pittu mga sulù na ágrágrág.
Tô gó tô pató katô Ugis Espiritu ka Manama na igpanunggiringan ka pittu
mga espiritu.† 6 Tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, duwán iring
na ranó na matió iring na pangalungan.‡

Madani tun ta mga gunsadanan ka pangulu, duwán áppat mannanap na
matulus. Ipánnuan ka mga mata tô tun ta báttuk dan, asta tô tun ta bókkóg
dan. 7 Tô tagnà matulus mannanap iring na liyun, tô ikaduwa iring na baka,
tô ikatállu iring na manubù tô báttuk din, asta tô ikappat iring na banug na
áglayang.§ 8 Duwán ánnám pakpak tun ta tagsábbad-sábbad katô áppat matulus
mannanap. Ipánnù tô lawa dan ka mga mata, agad dutun dalám asta tun ta
luwà. Dì dan ágsódô ágkanta agad álló asta dukilám, asta ni gó tô kagi katô
kanta dan.

---

* **4:2** 4:2 Ahaán tô Ezequias 1:26-28. † **4:5** 4:5 Ahaán tô 3:1 asta Zacarias 4:2. ‡ **4:6** 4:6 Pangalungan, ó bildo ó salamin. Magunawa tun ta 15:2; 21:18,21. § **4:7** 4:7 Ahaán tô Ezequias 1:10.

“Ugis, ugis, ugis
tô Áglangngagán na matulus Manama.
Duwán sikandin tikud sayyan, áknganni,
asta tun ta tapuri álló!”*
9 Manama tô gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, asta sikandin tô
manté sippang ka ándà ágtamanán. Sikandin tô ágdurungán katô áppat matulus
mannanap, asta ágpabantugán dan, asta ágpasalamatan dan. 10 Atin ka ágkanta
dan, áglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun tun ta saruwan
ka Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu. Ágpangadapán dan
sikandin na manté sippang ka ándà ágtamanán. Ágsánnarán dan tô mga
korona dan tun ta saruwan din.† Ágkanta sikandan, na mà dan,
11 “Áglangngagán dé na Manama,
sikuna tô nángngà durungán asta pabantugán,
asta sikuna tô tuu matulus,
Su sikuna tô igimu katô langun,
asta tikud tun ta áknikó kakalyag,
igimu nu tô langun na duwán áknganni.”

5

Papel na iglulun asta Nati Karnero

1 Na, duwán papel na igkita ku tun ta kawanan bállad katô igunsad tun
ta gunsadanan ka pangulu. Igsulatan tô tun ta dalám asta tô tun ta luwà,
iglulun, asta igpatówan ka pittu mga silyo ébô dì bákkan. 2 Duwán matulus
panaligan ka Manama na igkita ku, asta igullaó sikandin, na mà din, “Sadan
tô nángngà makakas kani mga silyo asta makabákka kani papel?”
3 Agad tun ta langit, tun ta bówwó ka banuwa, asta tun ta siráb ka tanà,
ándà palang ikita na makabákka asta makabasa kani papel. 4 Purisu tuuwa
igsággó, su ándà palang ikita na makabákka asta makabasa katô papel.
5 Duwán sábbad ágpangulun na igkagi kanak, na mà din, “Yaka ágsággó, su
nángngà tô ágngadanan Liyun* na tikud tun ta pamilya i Juda na rubbad i
David. Sikandin tô ikapanalu. Purisu sikandin tô makakas kani pittu mga
silyo, asta makabákka kani papel.”
6 Na, duwán igkita ku tun ta tángngaan katô gunsadanan ka pangulu asta
tô áppat matulus mannanap asta mga ágpangulun. Duwán Nati Karnero†
na igtindág dutun, asta igkita ku tô mga ulat ka amù ka kamaté kandin
sayyan, asal inanté puman sikandin. Duwán pittu mga panga din, asta pittu
tô mga mata din na pató katô Ugis Espiritu‡ ka Manama na igpapid tun
ta kaluwagan ka banuwa. 7 Igpadani tô Nati Karnero tun ta gunsadanan
ka pangulu, asta igkangé din tô papel na iglulun tikud tun ta kawanan
bállad katô igunsad dutun. 8 Tô igkangé din tô papel, iglingkóód tô áppat
mga matulus mannanap asta tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun tun ta
saruwan katô Nati Karnero. Igpid katô tagsábbad-sábbad mga ágpangulun tô
alpa na ágpadagingán asta tô bulawan linipung na ipánnù ka pamammut na
ággóbbón. Tô gó tô panunggiringan tingód ka mga kadasal katô mga sakup ka
Manama. 9 Igkanta sikandan ka mantu kanta, na mà dan,
“Sikuna dád tô nángngà makakangé katô papel na iglulun asta makakas katô
silyo,

---

* **4:8** 4:8 Isaias 6:2-3. † **4:10** 4:10 Tô gó tô pató na ágpabbabà-babà dan tun ta Manama. * **5:5** 5:5 Si Jesus tô igngadanan Liyun. Ahaán tô Genesis 49:9. † **5:6** 5:6a Ahaán tô Isaias 53:7; Zacarias 4:10. ‡ **5:6** 5:6b Ugis Espiritu, ó pittu mga espiritu. Ahaán tô 1:4.

Su sikuna tô igmatayan,
asta ukit katô dipanug nu igtábbus nu tô mga manubù para ka Manama
tikud tun ta langun grupo, mga kinagiyan, mga klasi ka manubù, asta
mga banuwa.
10 Inému nu sikandan na mga pangulu asta mga parì ka Manama,
asta mangulu dan dán tun ta banuwa.”
11 Na, tô igsállágga, igdinág ku tô kanta katô marapung mga panaligan na
ilimud tun ta gunsadanan ka pangulu tákkás katô áppat matulus mannanap
asta tô mga ágpangulun. Tuu marapung tô mga panaligan, su mga mararan
mararan dan na dì ágkéyap. 12 Igkanta sikandan ka mabákkár, na mà dan,
“Tô Nati Karnero na igmatayan tô nángngà durungán ta,
Su duwán kandin katulusan, kaduwánnan, kapandayan, asta kabákkárran.
Sikandin tô pabantugán ta,
asta pangadapán ta,
asta durungán ta!”
13 Igdinág ku tô kanta katô langun tun ta langit, tun ta banuwa, tun ta siráb
katô tanà, asta tun dalám katô dagat. Igkanta sikandan, na mà dan,
“Nángngà ka durungán sikandin na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu,
asta durungán tô Nati Karnero.
Mólà pa ka pabantugán, asta pangadapán, asta duwán kabákkárran ka ándà
ágtamanán!”
14 Igtaba tô áppat matulus mannanap, na mà dan, “Matuman ni!”
Iglingkóód tô mga ágpangulun, asta igpangadap dan.

6

Igakas tô mga silyo tun ta papel

1 Na, igkita ku na igakas katô Nati Karnero tô tagnà katô pittu mga silyo
na igpató tun ta papel na iglulun. Igdinág ku tô kagi katô tagnà matulus
mannanap, asta iring na dalágdág ka kilat tô kagi din, na mà din, “Sadun ka
dini!”
2 Na, igkita ku tô mapputì kudà, asta duwán igsaké na igpid ka panà.
Igbággayan sikandin ka korona, asta igpapid sikandin ébô talun din tô mga
usig din.*
3 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikaduwa silyo, igdinág ku tô kagi katô
ikaduwa matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”
4 Igluwà tô kudà na tuu mallutù. Tô igsaké, tô gó tô igpapid ébô samukán tô
mga manubù nit banuwa. Purisu pamatayé dan. Duwán mallayat kampilan
na igbággé tun ta igsaké.
5 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikatállu silyo, igdinág ku tô kagi katô
ikatállu matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”
Na, igkita ku tô métám kudà. Duwán igsaké na igpid ka timbangan.
6 Duwán igdinág ku iring na kagi tun ta tángngaan katô áppat matulus man-
nanap. Igkagiyan din tô igsaké, na mà din, “Pallayat nu tô lagà ka makan
dan, su sábbad dád litro ka trigo na mému bállin ka sábbad abuk ka salapì na
denario,† asta tállu dád litro ka sebada na mému bállin ka sábbad abuk ka
salapì na denario. Asal yaka ágpallayat katô lagà ka langis ka olibo asta katô
bino!”
7 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikappat silyo, igdinág ku tô kagi katô
ikappat matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”

* **6:2** 6:2 Ahaán tô Zacarias 1:8; 6:1-3. † **6:6** 6:6 Tô sábbad abuk ka salapì na denario, tô gó tô tandan ka sábbad dád álló.

8 Na, igkita ku tô mararám kudà. Si Kamatayan tô ngadan katô igsaké, asta
si Hades tô ngadan katô ágtalundug kandin. Igpapid dan ébô matayan dan
tô ikappat bahin katô mga manubù nit banuwa ukit katô gira, ballus, bógók,
asta magani mga mannanap ka kabánnássan nit banuwa.
9 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikalima silyo, duwán igkita ku tun ta
ligad katô dakál ággóbbówanan tun ta saruwan ka Manama. Igkita ku tô mga
gimukud katô mga manubù na igmatayan tingód katô kólit dan ka kagi ka
Manama asta katô kapamaké dan ki Jesus. 10 Igullaó sikandan, na mà dan,
"Áglangngagán na Matulus, ugis asta ágkasarigan ka. Madugé pa tô karuud
nu asta tô kasupak nu katô mga góddô nit banuwa tingód katô
kamaté dan áknami?"
11 Na, duwán mapputì kapa na igbággé tun ta tagsábbad-sábbad kandan.
Igkagiyan dan na kailangan mangat dan pa tun ta mabbabà timpo sippang
ka makompleto tô langun kadumaan dan na ágsuguánnán asta kataladi dan,
su duwán pa matayan iring kandan.
12 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikannám silyo, duwán linug na tuu
mabákkár, asta igmangittáng tô álló iring na óggét na tuu métám, asta igmal-
lutù tô bulan iring na dipanug.‡ 13 Idabù tô mga karani nit bówwó ka tanà
iring na mangngud mga buuy ka kayu igera na ágkómpad ka duwán mabákkár
karamag.§ 14 Itángngà tô langit iring na papel na ilulun. Ilubà asta inalin tô
langun pabungan asta tô mga purù tikud tun ta lugar dan. 15 Tô mga manubù,
agad mga harì, duma mga manubù na igpangulu, mga pangulu ka sundalo,
mga ágkaduwánnan, mga magani, asta langun manubù agad állang ó ánnà,
igállás dan tun ta mga takub asta tun ta siráb ka mga magdakál batu tun ta
pabungan. 16 Igtawar sikandan katô mga pabungan asta mga magdakál batu,
na mà dan, "Tambuni ké, asta sidalungi ké ébô dì ké kitanán katô Manama
na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu tun ta langit. Állás ké ébô dì ké
dungguan katô supak tikud tun ta Nati Karnero, 17 su igdunggù dán tô álló
ka kasupak dan ka mga manubù, asta ándà palang makaluwà tikud tun ta
supak."*

7

Igpatówan tô 144 mararan Judio

1 Na, duwán áppat panaligan na igkita ku. Igtindág dan tun ta áppat sunu
ka banuwa, asta igpasódô dan tô áppat karamag ébô dì ágkaramagan tô tanà,
dagat, asta mga kayu. 2 Igkita ku tô ássa panaligan na igdunggù tikud tun
ta silatan. Igpid din tô pagpató katô manté Manama. Igtawar sikandin ka
mabákkár tun ta áppat panaligan na igbággayan ka Manama katô katulusan
ébô dadattan tô tanà asta dagat. 3 Igkagi tô panaligan, na mà din, "Yakó
ágdadat katô tanà, dagat asta kayu ka dì dé pa patówan tô bukád katô mga
ágsuguánnán ka Manama ta."*
4 Na, idinág ku tô karapungan katô mga manubù na igpatówan. Sábbad
gatus kappatan áppat mararan (144,000) tô igpatówan tikud tun ta langun
grupo ka mga rubbad i Israel. 5 Sapulù duwa mararan (12,000) tô manubù na
igpatówan tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Juda. Sapulù duwa mararan
(12,000) tô igpatówan tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Ruben. Sapulù
duwa mararan (12,000) tô igpatówan tikud tun ta grupo ka mga rubbad i
Gad. 6 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i

‡ **6:12** 6:12 Ahaán tô Joel 2:31. § **6:13** 6:13 Ahaán tô Isaias 34:4. * **6:17** 6:17 Ahaán tô Malaquias 3:2. * **7:3** 7:3 Ahaán tô Ezequias 9:4.

Aser. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i
Neftali. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad
i Manases. 7 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga
rubbad i Simeon. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka
mga rubbad i Levi. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka
mga rubbad i Isacar. 8 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka
mga rubbad i Zabulon. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo
ka mga rubbad i Jose. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo
ka mga rubbad i Benjamin.

Mga manubù tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama

9 Na, igkita ku tô tuu marapung manubù na dì ágkéyap. Tikud dan tun
ta langun banuwa, mga grupo, mga klasi ka manubù asta mga kinagiyan.
Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, tun ta saruwan
katô Nati Karnero. Igumpak dan ka mapputì kapa, asta igawidan dan tô mga
daun ka palmera. 10 Igullaó sikandan, na mà dan, “Durungán tô Manama ta
na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, asta durungán tô Nati Karnero, su
igpaluwà ké ikandan tikud tun ta kérrayat!”
11 Tô langun panaligan iglibut tun ta gunsadanan ka pangulu, mga
ágpangulun, asta áppat matulus mannanap. Iglingkóód dan tun ta saruwan
katô gunsadanan ka pangulu, asta igpangadap dan ka Manama. 12 Igkagi
sikandan, na mà dan, “Matuman ni! Sikuna Manama tô durungán dé,
pangadapán dé, pasalamatan dé, asta pabantugán dé. Bánnal ka mapandé,
matulus, asta makému katô langun sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni.”
13 Na, duwán sábbad ágpangulun na iginsà kanak, na mà din, “Isóddóran nu
ka sadan ni mga manubù na igumpak ka mapputì kapa? Isóddóran nu ka ánda
é igtikudan dan?”
14 Igtaba a, na mà ku, “Sir, ikasóddór ka, asal sakán ándà.”

Igkagi sikandin, na mà din, “Sikandan tô igtikud tun ta dakál kérrayat.†
Iglabaan dan tô kapa dan‡ ukit ka dipanug katô Nati Karnero ébô tuu
kumapputì. 15 Purisu igtindág dan dán tun ta saruwan katô gunsadanan ka
Manama. Ágtuman dan katô kakalyag din tun ta templo din agad álló asta
dukilám. Ágtómmóngan dan katô Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka
pangulu. 16 Dì dan gó ballusán. Dì dan gó katákkangan. Dì dan kagáttasan
tingód katô kénit ka álló, ó agad ándin klasiyi ka kénit,§ 17 su ágdóppónan dan
katô Nati Karnero na madani tun ta gunsadanan ka pangulu. Piddán din
sikandan tun ta mga sánnáp ka wayig na makabággé ka kantayan. Punasan
ka Manama tô langun luhà dan.”*

8

Igakas tô ikapittu silyo

1 Na, tô igakas katô Nati Karnero tô ikapittu silyo, igtagnáp tô langun tun
ta langit dalám ka tángngà ka oras. 2 Na, igkita ku tô pittu mga panaligan
na ágtindág tun ta saruwan ka Manama, asta duwán pittu mga trumpeta na
igbággé kandan. 3 Duwán ássa panaligan na igpid ka bulawan ágtaguanan
ka pamammut. Igpadani sikandin tun ta dakál ággóbbówanan na bulawan
tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu. Duwán dakál pamammut

† **7:14** 7:14a Ahaán tô Daniel 12:1. ‡ **7:14** 7:14b Tô kalaba dan katô kapa tô panunggiringan tingód katô kapamaké dan ki Jesus ébô pasinsiyaan ka Manama tô salà dan ukit katô dipanug i Jesus. § **7:16** 7:16 Ahaán tô Isaias 49:10; Salmo 121:6. * **7:17** 7:17 Ahaán tô Salmo 23:2; Isaias 25:8.

na igbággé kandin na igtákkássan katô mga kadasal ka langun sakup ka Manama.* 4 Igábbál tô pamammut na iggóbbó tun ta ágtaguanan na gawidan katô panaligan tun ta saruwan ka Manama, asta tô ábbál igtákkássan katô mga kadasal katô mga sakup ka Manama. 5 Na, igipánnù katô panaligan tô ágtaguanan ka baga tikud tun ta dakál ággóbbówanan, asta igdabù din tun ta banuwa. Purisu mabákkár tô dalágdág ka kilat, igséllà tô kirám, asta iglinug.

Mga trumpeta

6 Na, ikataganà tô pittu mga panaligan ébô midup dan katô pittu mga trumpeta.

7 Igidup tô tagnà panaligan katô trumpeta din, asta duwán idabù tun ta banuwa iring na magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu. Idabù tô apuy na duwán ibalát dipanug. Purisu igóbbó tô ikatállu bahin katô tanà. Igóbbó tô ikatállu bahin ka mga kayu. Igóbbó tô langun ka sigbát.

8 Igidup tô ikaduwa panaligan katô trumpeta din, asta duwán idabù tun ta dagat iring na tuu dakál pabungan na igrágrág. Purisu tô ikatállu bahin ka dagat inému na dipanug, 9 asta inaté tô ikatállu bahin ka mga sáddà, asta idattan tô ikatállu bahin ka mga barko.

10 Igidup tô ikatállu panaligan katô trumpeta din, asta idabù tô dakál karani tikud tun ta langit na ágrágrág iring na sulù. Idabù tô dakál karani tun ta ikatállu bahin ka mga wayig asta mga sánnáp. 11 Mappait tô ngadan katô karani. Purisu igmappait tô ikatállu bahin ka wayig, asta marapung tô mga manubù na inaté su iginám dan kani.

12 Igidup tô ikappat panaligan katô trumpeta din, asta igmangittáng tô ikatállu bahin ka álló, igmangittáng tô ikatállu bahin ka bulan, asta igmangittáng tô ikatállu bahin ka mga karani, su inandà tô ikatállu bahin ka iló dan. Purisu ándà palang giló dalám ka ikatállu bahin ka oras ka álló asta dukilám.

13 Na, igkita ku tô banug na áglayang tun ta kawang-awangan. Igdinág ku tô kagi din na mabákkár, su igullaó tô banug ka makatállu, na mà din, “Makédu-édu gó! Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tô mga manubù na góddô tun ta banuwa, su masig dán midup tô tállu pa mga panaligan katô trumpeta dan!”

9

1 Na, igidup tô ikalima panaligan katô trumpeta din, asta duwán igkita ku iring na karani tun ta banuwa, su taganà sikandin idabù tikud tun ta langit. Igbággayan sikandin ka susì ébô pókéan din tô sagpáng katô bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. 2 Igpókéan din tô sagpáng katô bóbbó, asta igluwà tô ábbál iring na ágtikud tun ta dakál ággóbbówanan. Tô álló isidalungan asta igmangittáng, su igluwà tô ábbál tikud tun ta bóbbó. 3 Igluwà tô marapung mga apang tikud tun ta ábbál, asta igbággayan dan ka katulusan ébô makadadat katô mga manubù ukit katô sággád dan iring na aras ka mananipit. 4 Igkagiyan sikandan na dì dan dadattan tô sigbát, tô mga pamulanán, asta tô mga kayu. Asal mému dan dád dadattan tô mga manubù na ándà pató ka Manama tun ta bukád dan. 5 Agad mému dan irrayatan tô mga manubù dalám ka lima bulan, asal dì dan mému matayan tô mga manubù. Iring na aras ka mananipit tô kérrayat dan katô mga manubù. 6 Dalám katô lima bulan, pamasakán katô mga manubù tô kapókit ébô maté dan, asal ándà kitanán dan. Agad kakalyag dan na maté, asal dì dan makému.

7 Tô lawa katô mga apang iring na lawa ka kudà na sakayan katô manubù na gumira. Iring na korona na bulawan tô igtagù tun ta ulu dan. Tô báttuk dan iring na báttuk ka manubù, 8 mallayat tô ulu dan iring na ulu ka bayi,

* **8:3** 8:3 Ahaán tô Salmo 141:2.

asta tô ngipán dan iring na ngipán ka liyun. 9 Tô kagpa dan iring na putó
kalasag. Tô iglayang dan, igdagunut tô pakpak dan iring na dagunután ka
marapung mga kalesa na ágguyudán ka kudà na ágpalaguy tun ta gira. 10 Tô
ikug dan iring na ikug ka mananipit, su duwán sággád ébô makadadat dan
katô mga manubù dalám ka lima bulan. 11 Harì dan tô panaligan tikud tun
ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Si Abbadon tô ngadan din tun ta
kinagiyan ka Hebreo. Si Apolyon* tô ngadan din tun ta kinagiyan ka Griego.
12 Ipángnga dán tô tagnà karasayan, asal duwán pa duwa karasayan na
dumunggù.
13 Na, igidup tô ikannám panaligan katô trumpeta din, asta duwán igdinág
ku na igkagi tikud tun ta áppat panga katô dakál ággóbbówanan na bulawan
tun ta saruwan ka Manama. 14 Igkagi tô igdinág ku tun ta ikannám panaligan
na igpid katô trumpeta, na mà din, “Lángngai nu tô áppat panaligan na
igbagkás tun ta dakál Wayig ka Eufrates.”
15 Purisu iglángngaan katô ikannám panaligan tô áppat panaligan na igpata-
ganà para kani ámmé, bulan, álló asta oras ni, ébô matayan dan tô ikatállu
bahin ka mga manubù. 16 Idinág ku tô karapungan katô mga sundalo na
ágsaké ka kudà, na duwa gatus milyon (200,000,000). 17 Iring kani tô bónnóng
katô mga kudà asta katô mga sundalo na igpakita kanak. Tô mga sundalo
na ágsaké duwán mga umpak dan na mallutù putó, iring na kallutù ka apuy.
Duwán mga umpak dan na malunnó, iring na baták ka batu na ágngadanan
sapiro na dakál é lagà. Duwán mga umpak dan na mararag, iring na asupri.
Tô ulu katô mga kudà dan iring na ulu ka liyun, asta tikud tun ta babbà
dan igluwà tô apuy, tô ábbál asta tô asupri. 18 Inaté tô ikatállu bahin katô
mga manubù ukit kani tállu kadattan na apuy, ábbál, asta asupri na igluwà
tikud tun ta babbà katô mga kudà dan. 19 Tun ta babbà asta tun ta ikug katô
kudà duwán makadadat, su tô ikug dan iring na áppuy na garas, asta tô gó é
makadadat katô mga manubù.
20 Tô mga manubù na isamà asta ándà matayi katô mga kudà na makada-
dat, ándà dan rákkád katô mga madat na iglumu dan. Ándà dan sódô ka
kapangadap dan katô madat mga espiritu asta katô mga ágmanaman na dì
pakakita, dì pakadinág, asta dì pakapanó na igimu dan tikud tun ta bulawan,
mapputì bulawan, burunsi, batu, asta kayu. 21 Ándà rákkád tô mga manubù
katô kamaté dan, katô katimbaluy dan, katô kalayuk dan katô ánnà kandan
sawa ó duma, asta katô katakó dan.

10

Tô panaligan asta tô délák papel

1 Na, igkita ku tô ássa matulus panaligan na igsunnad tikud tun ta langit.
Itángngás sikandin ka sagulapun, asta duwán binangunan na igpabówwó
katô ulu din. Ágséllà tô báttuk din iring na sánnang ka álló, asta tô mga paa din
iring na mga sumbál na ágrágrág. 2 Tun ta bállad din igawidan din tô délák
papel na ándà luluni. Tô kawanan paa din igpagit din tun ta tángngaan ka
dagat, asta tô ibang paa din igpagit din tun ta tanà. 3 Igullaó sikandin iring
na kagi ka liyun. Tô igullaó sikandin, igkilat ka makapittu. 4 Tô igkilat ka
makapittu, sumulatta pád katô kagi na igdinág ku. Asal igdinág ku tô igkagi
tikud tun ta langit, na mà din, “Yaka ágsulat katô igkagi katô pittu mga kilat,
su dì mému gulitán.”

---

* **9:11** 9:11 Tô kóbadan katô duwa ngadan din, Taradadat.

5 Na, tô panaligan na igkita ku na igtindág tun ta dagat asta tanà, igtayó
sikandin ka kawanan bállad din, 6 asta igtandô sikandin ukit katô ngadan ka
manté Manama sippang ka ándà ágtamanán, tô igimu katô langit, tanà, dagat,
asta langun-langun. Igtandô din na dì dán maring-baring, 7 su ka midup tô
ikapittu panaligan katô trumpeta din, tumanán katô Manama tô kakalyag
din na taganà din igulit tun ta mga propeta na ágsuguánnán din sayyan.
8 Na, igkagi puman kanak tô igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din,
"Sadun ka tun ta panaligan na igtindág tun ta dagat asta tun ta tanà. Kangé
nu tô papel na ándà luluni tun ta bállad din."
9 Purisu igsadunna tun ta panaligan, asta igpamuyù ku tô délák papel.
Igkagi sikandin, na mà din, "Tanggap nu ni papel, asta kan nu. Mammis
iring na tánnáb tun ta babbà nu, asal ka dumunggù ni tun ta gátták nu
kumappait."*
10 Purisu igtanggap ku tô délák papel na igpid katô panaligan, asta igkan
ku. Mammis iring na tánnáb tun ta babbà ku, asal tô iglámmád ku, igmappait
tun ta gátták ku. 11 Na, igkagi puman tô igdinág ku tikud tun ta langit, na
mà din, "Kailangan mulit-ulit ka puman katô ágpakagin ku áknikó tingód katô
marapung klasi ka mga manubù, mga banuwa, mga kinagiyan asta mga
harì."

11

Tô duwa taraulit ka kabánnalan

1 Na, duwán pagtáppáng iring na tukád na igbággé kanak. Duwán igkagi
kanak, na mà din, "Tindág ka, asta táppáng nu tô templo ka Manama asta tô
dakál ággóbbówanan, asta iyap nu tô mga manubù na ágpangadap dutun. 2 Asal
yaka ágtáppáng katô plasa tun ta luwà katô templo. Pabayà nù yan, su igbággé
tun ta mga ánnà Judio. Sumulung dan katô ugis lunsud ka Jerusalem dalám
ka kappatan duwa (42) bulan. 3 Papiddán ku tô duwa taraulit na gumpak ka
óggét na gimun sako,* asta pakagin ku sikandan dalám ka sábbad mararan
duwa gatus kannámman (1,260) álló."
4 Tô duwa taraulit na papiddán din, tô gó tô igtádduan katô panunggiringan
sayyan tingód katô duwa kayu olibo asta tô duwa sulù tun ta saruwan katô
Áglangngagán na ágpangulu katô langun manubù nit banuwa. 5 Atin ka duwán
dumadat katô duwa taraulit, duwán apuy na lumuwà tikud tun ta babbà dan
ébô góbbón tô mga usig dan. Ukit katô apuy, matayan dan tô mga dumadat
kandan. 6 Papiddán tô duwa taraulit ébô dalangan dan tô mga sagulapun
ébô dì mudan dalám ka álló ka kapakagi ka Manama kandan. Papiddán dan
ébô imun na dipanug tô mga wayig, asta irrayatan dan tô mga manubù nit
banuwa ukit katô mga kadattan agad kadángngan é kakalyag dan. 7 Atin ka
mapángnga dan mulit-ulit, sulungán dan katô magani mannanap na lumuwà
tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Talun katô magani
mannanap tô duwa taraulit, asta matayan din sikandan. 8 Tô mga lawa katô
inaté pabayaán tun ta dakál dalan katô ágkabantug lunsud na igmatayan katô
Áglangngagán dan na igpansalan tun ta krus. Tun ta panunggiringan tingód
katô lunsud, ágngadanan tô lunsud Sodoma† ó Ehipto. 9 Marapung tô mga
manubù na madun tikud tun ta ássa-ássa klasi ka mga manubù, mga grupo,
mga kinagiyan asta mga banuwa ébô sumállág dan katô mga lawa katô duwa

* **10:9** 10:9 Ahaán tô Ezequias 2:8-3:3. * **11:3** 11:3 Gumpak dan ka óggét na gimun sako, su tô gó tô pató na kailangan rumákkád tô mga manubù na gulitan dan. † **11:8** 11:8 Sodoma tô lunsud na madani tun ta Ranó ka Asin na igdadattan ka Manama sayyan ukit katô apuy su tuu madat tô áglumun ka mga taga Sodoma. Ahaán tô Genesis 19:23-26.

taraulit dalám ka tállu álló ágtángngà. Dì mému kandan ka lábbángngán tô duwa lawa. 10 Kadayawan tô mga manubù na góddô tun ta banuwa tingód ka kamatayan katô duwa taraulit. Purisu palimudé dan, asta pabággayé dan ka mga gasa, su inaté dán tô duwa propeta na taganà igdadat kandan. 11 Asal pángnga ka tállu álló ágtángngà, iganté puman ka Manama tô duwa taraulit, asta igtindág dan. Purisu tuu imáddangan tô mga manubù na igsállág kandan. 12 Duwán igdinág katô duwa taraulit na igkagi ka mabákkár tikud tun ta langit, na mà din, "Sadun kó dini!"

Na, ibatun tô duwa taraulit tun ta langit na igtákkássan ka sagulapun, asta isállággan katô mga usig dan. 13 Tigkô dád duwán mabákkár linug, asta idattan tô ikasapulù bahin ka mga balé tun ta lunsud. Pittu mararan (7,000) tô mga manubù na inaté tingód katô linug. Tuu imáddangan tô mga manubù na isamà, asta igdurung dan tô Manama na góddô tun ta langit.

14 Ipángnga dán tô ikaduwa karasayan, asal duwán pa ikatállu karasayan na masig dumunggù.

Ikapittu trumpeta

15 Na, igidup tô ikapittu panaligan katô trumpeta din, asta marapung tô mga igkagi ka mabákkár tun ta langit, na mà dan, "Tô mga pangulu ka manubù isakup dán tun ta pagpangulu katô Áglangngagán ta asta katô kandin Mesiyas.‡ Mangulu sikandin sippang ka ándà ágtamanán."§

16 Na, iglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun na gunsad tun ta saruwan ka Manama, asta igpangadap dan katô Manama. 17 Igkagi sikandan, na mà dan, "Áglangngagán dé na Manama na matulus, duwán kad sayyan asta áknganni. Ágpasalamat ké áknikó su igpakita nud na matulus ka, asta igtigkané kad ágpangulu nit banuwa. 18 Agad isókó tô mga manubù áknikó, asal igdunggù dán tô álló na sumupak ka kandan, asta tô álló na rumuud ka katô mga manubù na inaté. Igdunggù dán tô álló na mággé ka katô pulusán tun ta mga ágsuguánnán nu na mga propeta, asta tun ta mga sakup nu asta mga manubù na ágrespeto áknikó agad ágkayù-ayuan ó mallayat é kamanubuan. Igdunggù dán tô álló na matayan nu tô mga manubù na igdadat katô banuwa."

19 Na, igpókéan tô templo ka Manama tun ta langit, asta igkita ku tô kaban na ágtaguan katô kasabotan ka Manama. Igkirám, mabákkár tô dalágdág ka kilat, iglinug, asta idabù tô magdakál mga ayis iring na mga batu.

12

Kasalábbuan tingód katô bayi asta dragon

1 Na, duwán dakál kasalábbuan na igkita ku tun ta langit. Igkita ku tô bayi na igumpak katô iring na álló. Duwán bulan tun ta siyung katô mga paa din, asta duwán sapulù duwa (12) karani na igkorona tun ta ulu din. 2 Masig dán mamasusu tô bayi, asta igullaó sikandin tingód katô kasakit, su ágpangalalan sikandin.*

3 Na, duwán ássa kasalábbuan na igkita ku tun ta langit. Duwán dakál mallutù dragon na igkita ku. Pittu tô mga ulu din, sapulù (10) tô mga panga din, asta duwán korona tun ta tagsábbad-sábbad katô ulu din. 4 Ukit katô ikug din, igkarit din tô ikatállu bahin ka mga karani, asta igdabù din tô mga karani tun ta banuwa. Igtindág tô dragon tun ta tubang katô bayi na masig dán

‡ **11:15** 11:15a Mesiyas tô kagi ka Hebreo na magunawa katô kagi ka Griego "Cristo." Tô kóbadan kani, "tô isalin ka Manama." Si Jesu-Cristo tô ágngadanan na Mesiyas. § **11:15** 11:15b Ahaán tô Daniel 7:14.

* **12:2** 12:2 Ahaán tô Miqueas 4:10.

mamasusu ébô sékót din kannán tô batà na pamasusun katô bayi. 5 Duwán batà mama na ipamasusu, asta sikandin tô mangulu katô langun manubù nit banuwa, asta ándà makatu kandin. Asal igdagmit ka Manama tô batà, asta igpid din tun ta gunsadanan din tun ta langit. 6 Igpalaguy tô bayi tun ta disyerto, su duwán lugar na igtaganà katô Manama ébô dóppónan din tô bayi dalám ka sábbad mararan duwa gatus kannámman (1,260) álló.

7 Na, duwán gira tun ta langit. Si Miguel† tô igpid katô mga panaligan ka Manama, asta igsulung dan tô dragon. Agad igatu tô dragon asta tô mga panaligan din, 8 asal italu tô dragon asta tô mga panaligan din, asta igpéwà dan tikud tun ta langit. 9 Igdabù tô dakál dragon tikud tun ta langit. Sikandin tô áppuy sayyan, asta ágngadanan ki Maibuyan ó Satanas. Katig sikandin áglimbung katô langun manubù tun ta banuwa. Igdabù sikandin asta tô mga panaligan din tun ta banuwa.

10 Na, igdinág ku tô kagi na mabákkár tun ta langit, na mà din, “Igdunggù dán tô álló na tábbusán ka Manama tô mga manubù. Igpakita din dán na matulus sikandin. Igtigkané dán tô pagpangulu ka Manama, asta igpapangulu din dán tô Mesiyas, su igdabù din dán tikud tun ta langit tô ágdimanda tingód katô mga kataladi ta. Dì sikandin ágsódô ágdimanda tingód kandan tun ta saruwan katô Manama dé agad álló asta dukilám. 11 Italu dán si Maibuyan katô mga ágpampamaké ukit katô dipanug katô Nati Karnero na igmatayan tun ta krus, asta ukit katô kólit dan tingód ki Jesu-Cristo. Dì dan ágkamáddangan agad matayan dan. 12 Purisu kailangan kadayawan kó na mga taga langit asta sikiyu na góddô tun ta langit! Asal makédu-édu kó gó na mga taga tanà asta mga taga dagat, su igdunggù dán si Maibuyan tun ákniyu. Tuu isókó sikandin, su isóddóran din na masig dán sikandin supakan!”

13 Tô ikasóddór tô dragon na igdabù dán sikandin tun ta banuwa, igagtà din tô bayi na igpamasusu ka batà mama. 14 Asal duwán duwa pakpak na iring na pakpak ka dakál banug na igbággé ka Manama tun ta bayi ébô makalayang sikandin tun ta disyerto asta dì kasabban katô dragon. Dóppónan sikandin ka Manama dalám ka tállu ámmé ágtángngà. 15 Igpaluwà katô dragon tô dakál wayig tikud tun ta babbà din ébô anudán din tô bayi, 16 asal igtabangan katô tanà tô bayi, su ibóbbówan tô tanà, asta ikahu tô dakál wayig na igpaluwà katô dragon tikud tun ta babbà din. 17 Purisu isókó tô dragon katô bayi, asta igtigkané sikandin igsulung katô duma mga gabatà katô bayi. Sikandan tô ágbánnal katô mga sugù ka Manama asta gulit katô kabánnalan na ágtinuruán tingód ki Jesus.

Igtindág tô dragon tun ta baklayanán na madani tun ta dagat.

13

Tô duwa mannanap

1 Na, igkita ku tô magani mannanap na iglátto tikud tun ta dagat. Sapulù (10) tô mga panga din, asta pittu tô mga ulu din. Duwán korona na igtagù tun ta tagsábbad-sábbad panga din. Duwán tuu madat ngadan na ágtulád ka Manama na igsulat tun ta mga ulu din. 2 Tô magani mannanap na igkita ku iring na magani mannanap ka kabánnássan na ágngadanan leyopardo. Tô mga paa din iring na paa ka mannanap ka kabánnássan na ágngadanan oso. Tô babbà din iring na babbà ka liyun. Igbággé katô dragon tun ta magani mannanap tô katulusan din, tô pagpangulu din, asta tô kapid din. 3 Tô sábbad ulu katô magani mannanap duwán dakál amù, asta iring na makamaté. Asal

† **12:7** 12:7 Si Miguel tô sábbad pangulu katô mga panaligan ka Manama. Ahaán tô Judas bersikulo 9.

inólian, asta isalábbuan gó tô langun manubù nit banuwa, asta igtákkás dan katô magani mannanap. 4 Igpangadap dan tô dragon, su sikandin tô igbággé katô pagpangulu tun ta magani mannanap. Igpangadap dan tô magani mannanap, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà palang makéring kani magani mannanap, asta ándà makatu kandin.”

5 Igpabayà pô ka Manama tô kapadadurung katô magani mannanap asta tô katulád din kandin, asta tô kalumu din ka madat dalám katô kappatan duwa (42) bulan. 6 Tô igkagi sikandin, igtulád din tô Manama, tô góddóan ka Manama tun ta langit, asta tô mga ágpamaké ka Manama na góddô tun datas ta langit. 7 Igpabayà pô ka Manama tô kasulung katô magani mannanap katô mga sakup ka Manama tun ta banuwa, asta tô kapanalu katô magani mannanap kandan. Inému sikandin na pangulu katô langun grupo, mga klasi ka manubù, mga kinagiyan, asta mga banuwa. 8 Pangadapán tô magani mannanap katô langun manubù na góddô tun ta banuwa, agad sadan tô mga manubù na ándà kasulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan.* Tô ándà pa imuwi tô banuwa, taganà gó igsulat tô mga ngadan dan tun ta libro katô Nati Karnero na igmatayan.

9 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin ku.

10 Sikiyu na igsalin ébô ámmáttán,
matuman kó gó ámmáttán.
Sikiyu na igsalin ébô matayan ukit ka kampilan,
matayan kó gó ukit ka kampilan.†
Purisu sikita na mga sakup ka Manama, kailangan tumiis ki katô kahirapan, asta kailangan sumarig ki katô Manama.

11 Na, igkita ku tô sábbad magani mannanap na igluwà tikud tun ta siráb ka tanà. Duwán duwa panga din iring na panga ka nati ka karnero, asta tô kagi din iring na kagi ka dragon. 12 Iggamit din tô katulusan katô tagnà magani mannanap ébô piritán din tô mga manubù nit banuwa na mangadap katô tagnà magani mannanap na duwán amù na makamaté na inólian dán. 13 Marapung tô mga kasalábbuan na igimu katô ikaduwa mannanap, su duwán apuy na igdabù din tikud tun ta langit na igkita katô mga manubù. 14 Ukit katô mga kasalábbuan na igpalumu katô ikaduwa mannanap kandin, iglimbungan din tô mga manubù nit banuwa. Igsugù din sikandan ébô imun dan tô ágmanaman na iring katô bónnóng ka tagnà mannanap na inamù ka kampilan asal ándà kamaté. 15 Igbággé katô ikaduwa mannanap tô laginawan tun ta ágmanaman na igpému. Purisu ikakagi tô ágmanaman, asta igpamatayan din tô mga manubù na dì ágpangadap kandin. 16 Igpatówan din pagsik tô langun manubù tun ta kawanan bállad dan ó tun ta bukád dan, agad ágkangadanan ó dì ágkangadanan, agad ágkaduwánnan ó ágkayù-ayuan, agad állang ó ánnà. 17 Ándà makabálli, asta ándà makabarigyà ka dì dan patówan katô ngadan ka magani mannanap ó numero katô ngadan din. 18 Kailangan duwán kapandayan katô mubad ka panunggiringan ka numero katô ngadan ka mannanap, su igállás tô ngadan din tun ta numero ka manubù na ánnám gatus kannámman ánnám (666).

14

Kanta katô mga ágtákkás katô Nati Karnero

* **13:8** 13:8 Tingód katô libro ka kantayan, ahaán tô 3:5. † **13:10** 13:10 Ahaán tô Jeremias 15:2.

1 Na, igkita ku tô Nati Karnero na igtindág tun ta pabungan na ágngadanan
Sion.* Dutun pagsik tô kadumaan din na sábbad gatus kappatan áppat
mararan (144,000) mga manubù. Sikandan tô mga manubù na duwán
ngadan katô Nati Karnero asta ngadan katô Ámmà din na Manama na igsulat
tun ta bukád dan.† 2 Na, duwán igdinág ku tun ta langit na igkagi iring na
arukán ka magdakál mga wayig na garus, asta iring na mabákkár dalágdág ka
kilat. Tô kagi na igdinág ku iring na dagingán ka marapung mga ágpadaging
ka alpa. 3 Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, katô
áppat matulus mannanap, asta katô mga ágpangulun. Igkanta dan ka mantu
kanta. Ándà duma na ikakatig ka mantu kanta katô sábbad gatus kappatan
áppat mararan (144,000) mga manubù na itábbus tikud tun ta mga manubù
na góddô tun ta banuwa. 4 Matalláng dan mga manubù su iring dan na
mallaki na ándà pa layuk ka bayi. Ágtákkás dan katô Nati Karnero agad ánda
é ágsadunan din. Itábbus dan tikud tun ta banuwa, asta inému dan na iring
na tagnà buuy na ágbággén tun ta Manama asta tun ta Nati Karnero. 5 Ándà
palang bulaló na igkagi dan, su matalláng dan.

Tô tállu panaligan

6 Na, igkita ku tô ássa panaligan na áglayang tun ta kawang-awangan. Igulit
din tô madigár gulitán na dì ágkapalin tun ta mga manubù na igóddô tun
ta kaluwagan kani banuwa, agad tun ta langun banuwa, mga grupo, mga
kinagiyan asta mga klasi ka manubù. 7 Igkagi sikandin ka mabákkár, na mà
din, “Respetowi yu tô Manama, asta pabantug yu sikandin, su igdunggù dán
tô álló na ruudan din tô mga manubù. Kailangan pangadapán yu sikandin
na igimu ka langit, tanà, dagat, asta mga sánnáp.”
8 Duwán ikaduwa panaligan na igtalundug katô tagnà, asta igullaó
sikandin, na mà din, “Idattan dán tô ágkabantug lunsud na ágngadanan Ba-
bilonia, su igkinnaman katô mga taga Babilonia tô langun manubù tun ta
kaluwagan ka banuwa ébô masakup dan tun ta madat lumu dan.”‡
9 Na, duwán ikatállu panaligan na igtalundug katô ikaduwa, asta igullaó
sikandin, na mà din, “Atin ka mangadap tô mga manubù katô magani
mannanap asta katô ágmanaman na igpému din, asta patówan dan tun ta
bukád ó tun ta bállad, 10 supakan dan ka Manama, su ikataganà dán sikandin
sumupak, asta ándà kédu din. Supakan ka Manama sikandan ukit ka apuy
asta asupri tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama asta tun ta
Nati Karnero. 11 Mábbál tô apuy katô supak din kandan sippang ka ándà
ágtamanán. Agad álló ó dukilám, dì gó sumódô tô supak kandan, su igpan-
gadap dan katô magani mannanap asta katô ágmanaman na igpému din, asta
igpatówan dan ka ngadan katô magani mannanap.”
12 Kailangan tumiis katô kahirapan tô mga sakup ka Manama, tô mga
manubù na ágtuman katô mga sugù ka Manama asta ágpamaké ki Jesus.
13 Na, duwán igdinág ku na igkagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sulat nu
ni. Agad maté tô mga ágpamaké katô Áglangngagán, asal kadayawan dan.”
Igkagi tô Ugis Espiritu, na mà din, “Kadayawan dan gó su sumódô dan katô
lumu dan, asta makapaginawa dan dán, su duwán madigár bággén kandan
tingód katô madigár linumuwan dan!”

Supak tun ta banuwa

---

* **14:1** 14:1a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. † **14:1** 14:1b Ahaán tô Ezequias 9:4.
‡ **14:8** 14:8 Ahaán tô Isaias 21:9.

14 Na, igkita ku tô mapputì sagulapun, asta duwán igunsad dutun na iring
na bónnóng katô Igpamanubù.§ Duwán korona na bulawan na igtagù tun ta
ulu din, asta duwán matam garab na gawidan din. 15 Duwán ássa panaligan
na igluwà tikud tun ta templo, asta igtawar sikandin ka mabákkár tun ta
igunsad tun ta sagulapun, na mà din, “Gamit nud tô garab nu, asta káttu
kad. Igdunggù dán tô álló ka kakáttu, su tuu dán malutù tô ágkáttun tun ta
banuwa.”*
16 Purisu tô igunsad tun ta sagulapun, iggamit din tô garab din, asta
igkáttuwan din ni banuwa.
17 Na, duwán ássa panaligan na igluwà tikud tun ta templo tun ta langit, asta
duwán pagsik matam garab din. 18 Na, igdunggù tô ássa panaligan tikud tun
ta dakál ággóbbówanan ka pamammut tun ta templo. Sikandin tô ágtómmóng
ka apuy tun ta dakál ággóbbówanan. Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta
panaligan na igpid ka garab, na mà din, “Gamit nud tô garab nu, asta kangé
nud tô mga buuy ka paras tun ta banuwa, su malutù dán.”
19 Purisu iggamit katô panaligan tô garab din, asta igkangé din tô mga
buuy ka paras tun ta banuwa. Igdabù din tun ta dakál garikanan ka buuy ka
paras na panunggiringan ka supak ka Manama katô mga masalà-salà. 20 Na,
igarik tô mga igkangé tun ta garikanan tun ta luwà ka lunsud, asta sábbad
metro ágtángngà tô kadaláman katô dipanug. Igarus tô dipanug tikud tun ta
garikanan sippang ka mga tállu gatus (300) kilometro.

15

Tô mga panaligan na igpid ka mga kadattan

1 Na, duwán ássa dakál kasalábbuan na igkita ku tun ta langit na tuu
makasaláb̀bù. Duwán pittu mga panaligan na igpid ka pittu mga kadattan.
Ni gó tô ágtamanán ka kadattan, su ni gó tô ágtamanán katô supak ka Manama.
2 Duwán igkita ku iring na ranó na tuu matió iring na pangalungan, asal
ibaláttan ka apuy. Igkita ku tô mga manubù na ikapanalu katô magani
mannanap, su ándà dan pangadap katô ágmanaman na igpému din, asta ándà
dan papató katô numero ka ngadan din. Igtindág dan tun ta ligad katô
matió ranó, asta igpadaging dan tô mga alpa na igbággé ka Manama kandan.
3 Igkanta dan katô kanta i Moises* na ágsuguánnán ka Manama sayyan, asta
tô kanta katô Nati Karnero, na mà dan,

“Áglangngagán na matulus Manama,
tuu madigár tô áglumun nu!
Nángngà asta ágkasarigan tô áglumun nu.
Sikuna tô harì tun ta langun banuwa!
4 Áglangngagán, respetowan ka asta pabantugán ka katô langun manubù,
su sikuna dád tô ugis.
Pangadapán ka katô mga manubù tun ta langun banuwa,
su igpakita nud na madigár tô áglumun nu.”

5 Na, pángnga igkanta dan, igkita ku na igpókéan tô templo ka Manama
tun ta langit, asta igkita ku tô tun dalám katô Ugis Lugar na ágtaguan katô
mga sugù ka Manama na igsulat. 6 Igluwà tikud tun ta templo tô pittu
mga panaligan na igpid katô pittu mga kadattan. Igumpak dan ka mapputì
kapa na ágséllà, asta bulawan tô iglibád tun ta kagpa dan. 7 Duwán pittu

§ **14:14** 14:14 Tô kagi “Igpamanubù” tô iggamit i Jesus, su sikandin tô Manama na igpamanubù ébô
tábbusán ki ikandin tikud tun ta salà. * **14:15** 14:15 Ahaán tô Joel 3:13. Magunawa tun ta bersikulo
18. * **15:3** 15:3 Ahaán tô Exodo 15:1; Salmo 145:17.

mga bulawan linipung na ipánnù katô supak ka Manama na manté ka ándà ágtamanán. Tô gó tô igbággé katô sábbad katô áppat matulus mannanap tun ta pittu mga panaligan. 8 Ipánnù tô templo ka ábbál na pató katô kabantug asta katulusan ka Manama, asta ándà makahu tun ta templo sippang ka mapángnga tô pittu mga kadattan na igpid katô pittu mga panaligan.

16

Mga linipung na igtaguan katô supak ka Manama

1 Na, duwán igdinág ku tun ta templo na igtawar ka mabákkár tun ta pittu mga panaligan, na mà din, “Pid yu tô pittu mga linipung tun ta banuwa, asta busbus yu, su tô gó tô supak ka Manama.”

2 Purisu igpid katô tagnà panaligan tô linipung din, asta igbusbus din tun ta banuwa. Madat asta tuu masakit tô bakukang na igdunggù tun ta mga manubù na igpatówan katô magani mannanap asta igpangadap katô ágmanaman na igpému din.

3 Na, igbusbus katô ikaduwa panaligan tô linipung din tun ta dagat. Purisu tô dagat inému na dipanug, iring na dipanug ka manubù na inaté, asta inaté tô langun tun dalám ka dagat.

4 Na, igbusbus katô ikatállu panaligan tô linipung din tun ta mga wayig asta tun ta mga sánnáp. Purisu tô langun wayig inému na dipanug. 5 Igdinág ku tô panaligan na igsarigan katô mga wayig, na mà din, “Ugis Manama na duwán áknganni, asta duwán sayyan, matullid tô karuud nu katô mga manubù áknganni, 6 su igmaté dan katô mga sakup nu asta katô mga propeta nu sayyan. Purisu igpénám nu ka dipanug tô mga igsupakan nu, su tô gó tô nángngà kandan!”

7 Duwán igdinág ku tun ta dakál ággóbbówanan na igullaó, na mà din, “Áglangngagán na matulus Manama, nángngà asta matullid tô supak nu katô mga manubù!”

8 Na, igbusbus katô ikappat panaligan tô linipung din tun ta álló, asta ilapa tô mga manubù ukit katô tuu kénit. 9 Ilapa dan su tuu igménit tô álló, asta igtulád dan tô Manama na igpapid kani mga kadattan. Asal ándà dan rákkád katô madat lumu dan, asta ándà dan durung ka Manama.

10 Na, igbusbus katô ikalima panaligan tô linipung din tun ta gunsadanan katô magani mannanap, asta igmangittáng tô ágpanguluwan din. Igkagat katô mga manubù tô dilà dan tingód katô kasakit na igdunggù kandan. 11 Igtulád dan tô Manama tun ta langit tingód katô mga kasakit asta mga bakukang na inókitan dan. Asal ándà dan rákkád katô madat mga lumu dan.

12 Na, igbusbus katô ikannám panaligan tô linipung din tun ta dakál Wayig ka Eufrates. Purisu itittì tô wayig ébô makókit tô mga harì na dumunggù tikud tun ta silatan. 13 Igkita ku tô tállu madat espiritu, asta tô bónnóng dan iring na bakbak. Igluwà tô sábbad tikud tun ta babbà katô dragon, igluwà tô ikaduwa tikud tun ta babbà katô magani mannanap, asta igluwà tô ikatállu tikud tun ta babbà katô bulalón propeta. 14 Tô tállu madat espiritu ikému ka mga kasalábbuan, asta igpapid dan i Maibuyan tun ta langun harì tun ta kaluwagan ka banuwa ébô limudán dan tô mga sundalo, su matu dan katô Manama na matulus ka dumunggù tô álló na manalu tô Manama katô langun-langun. 15-16 Purisu iglimud katô tállu madat espiritu tô mga harì asta tô mga sundalo katô mga harì tun ta lugar na ágngadanan Armagedon tun ta kinagiyan ka Hebreo.

Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Tô kadunggù ku iring na kadunggù ka takón na dì kasóddóran! Kadayawan tô dì ágtudug tun ta kadunggù ku, asal

gumpak ébô dì kitanán na ándà umpak asta dì kayyaan tun ta tubang katô mga manubù!”
17 Na, igbusbus katô ikapittu panaligan tô linipung din tun ta karamag,
asta duwán igtawar ka mabákkár tikud tun ta gunsadanan ka Manama tun
ta templo, na mà din, “Ipángnga dán!”
18 Tigkô dád igkirám, duwán mabákkár dalágdág ka kilat, asta duwán dakál
linug. Tikud tun ta katigkanayan ka banuwa, ándà palang manubù na igriyu
ka linug iring kani, su tuu igkálláng-kálláng tô tanà. 19 Tô ágkabantug lunsud ka
Babilonia ibahin ka tállu, asta idattan tô mga lunsud ka banuwa. Igtuman ka
Manama tô tandô din tingód katô mga taga Babilonia. Purisu igpadungguan
din sikandan ka supak din, su tuu isókó sikandin. 20 Inandà tô langun
purù asta tô langun pabungan. 21 Idabuan tô mga manubù ka magdakál
mga ayis tikud tun ta langit iring na magdakál mga batu na kaliman (50)
kilo tô kabággat katô tagsábbad-sábbad abuk. Igtulád dan tô Manama su tuu
makamáddang tô kadattan.

17

Ágkabantug madat bayi

1 Na, igpadani kanak tô sábbad panaligan na taganà igpid katô linipung,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Tákkás ka kanak, asta pakitanán ku áknikó
tô supak ka Manama katô madat bayi na ágkabantug asta gunsad tun ta
marapung mga wayig.* 2 Iglayukan sikandin katô mga harì ka banuwa, asta
ilasing tô mga manubù na góddô tun ta banuwa ukit katô bino na igpénám
din kandan ébô lumayuk dan kandin.”
3 Na, igpidda katô panaligan tun ta disyerto, asta duwán igpakita katô
Ugis Espiritu kanak. Igkita ku tô madat bayi na igsaké ka mallutù magani
mannanap. Marapung tô mga ngadan na ágbuyas-buyas ka Manama na
igsulat tun ta lawa katô mannanap, asta pittu tô mga ulu din asta sapulù
(10) tô mga panga din. 4 Tô madat bayi igumpak ka mallutù na tuu dakál é
lagà iring na gumpakán ka harì. Igtaguan sikandin ka bulawan, mga batu
na dakál é lagà, asta mga perlas. Igawidan din tô bulawan kopa na ipánnù
ka mga madat asta maripà tingód ka kalayuk din katô mga ánnà kandin
duma. 5 Tun ta bukád din igsulat tô ngadan na duwán kóbadan na ikallás,
“BABILONIA NA ÁGKABANTUG LUNSUD, ASTA ÁGTIKUDAN KATÔ MADAT MGA
GABAYI ASTA MGA KADATTAN NIT BANUWA.” 6 Igkita ku na ilasing dán
tô madat bayi, su iginám din tô dipanug katô mga sakup ka Manama na
igmatayan din su igulit dan tingód ki Jesus.
Tô igkita a katô madat bayi, tuuwa isalábbuan. 7 Asal igkagi tô panaligan,
na mà din, “Yaka ágkasalábbuan, su ulitán kud áknikó tô kóbadan tingód kani
madat bayi, asta tingód katô magani mannanap na igsakayan din na pittu
tô mga ulu asta sapulù (10) tô mga panga. 8 Tô magani mannanap na igkita
nu, agad manté dángngan, asal áknganni inaté dán. Tun ta mabbabà timpo,
lumuwà sikandin tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadaláamman.
Dabuán sikandin tun ta ágsupakanan. Kasalábbuan tô mga manubù na góddô
tun ta banuwa na ándà kasulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan. Tô gó
tô libro na igsulat tô ándà pa imuwi ni banuwa. Kasalábbuan dan su tô magani
mannanap manté dángngan asta inaté, asal inanté puman.
9 “Kailangan mapandé tô manubù ébô makagpát kani. Tô pittu mga ulu
katô magani mannanap, tô gó tô pittu mga pabungan na gunsadan katô

* **17:1** 17:1 Ahaán tô Jeremias 51:13.

madat bayi. 10 Tô pittu mga ulu katô magani mannanap, tô gó pagsik tô pittu
mga harì. Inaté dán tô lima harì, duwán sábbad harì na manté áknganni, asta
duwán pa sábbad harì na ándà pa pangulu. Atin ka dumunggù tô ikapittu harì,
mangulu sikandin tun ta mabbabà timpo. 11 Tô magani mannanap na manté
dángngan asta inaté dán, tô gó tô ikawalu harì, asal magunawa sikandin katô
pittu mga harì na ikóna, asta dungguan sikandin ka supak.
12 "Tô sapulù (10) mga panga na igkita nu, tô gó tô sapulù (10) mga harì
na ándà pa pangulu. Asal imun dan na mga harì, asta padángngané dan
mangulu na tákkássan katô magani mannanap, asal tun ta mabbabà dád
timpo. 13 Pasábbadé tô panámdám katô sapulù (10) harì, asta pasakup dan
katô magani mannanap, asta mánnal dan kandin. 14 Sumulung dan katô Nati
Karnero, asal talun din sikandan, su sikandin tô Áglangngagán katô langun
ágpangulun, asta sikandin tô Harì katô langun harì.† Tô mga manubù na
ágtákkás katô Nati Karnero, tô gó tô igtawar asta igsalin ka Manama, asta
ágkasarigan dan."
15 Igkagi tô panaligan kanak, na mà din, "Tô mga wayig na igkita nu na
igunsadan katô madat bayi, tô gó tô marapung klasi ka mga manubù na
dì ágkéyap tikud tun ta mga banuwa asta mga kinagiyan. 16 Tô sapulù (10)
mga panga na igkita nu asta tô magani mannanap masókó katô madat bayi.
Sulungán dan tô bayi, adólan dan, kannán dan tô ákkud din, asta góbbón dan
sikandin, 17 su bággayan dan ka Manama ka kakalyag ébô tumanán dan tô
ágdantulán din. Purisu pasábbadé dan ka panámdám ébô imun dan na pangulu
dan tô magani mannanap sippang ka matuman tô kagi ka Manama na igsulat
sayyan. 18 Tô madat bayi na igkita nu, tô gó tô ágkabantug lunsud na ágpangulu
katô langun harì ka banuwa."

18

Kadattan katô Babilonia

1 Na, igkita ku tô ássa panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Matulus
ni panaligan ni, asta igmappawà tô tibuk banuwa tingód katô séllaán din.
2 Igullaó sikandin, na mà din,
"Idattan dán. Idattan dán tô ágkabantug lunsud ka Babilonia!
Inému dán góddóan ka madat mga espiritu.
Ipánnuan ka langun ka madat mga espiritu.
Ipánnuan ka langun ka maripà mga manuk ta kayu.*
3 Ikataglang tô langun manubù tun ta bówwó ka tanà katô madat mga
kakalyag din.
Tô mga harì ka banuwa iglayuk kandin.
Iduwánnan tô mga negosyante tun ta banuwa ukit katô madat mga kakalyag
din."†
4 Na, duwán igdinág ku tun ta langit na igkagi, na mà din, "Sikiyu na
igpasakup kanak, iwà kód tikud tun ta lunsud ébô dì kó makéring katô mga
salà din, asta ébô dì kó mapil katô supak na dumunggù kandin. 5 Atin
ka limudán tô mga salà din, dumunggù tun ta langit, su tuu marapung tô
mga salà din, asta dì gó kalingawan ka Manama. 6 Agad ándin tô madat
na iglumu din, tô gó tô lumun tun kandin, asta makaduwan pa luppián
tô sulì kandin. Makaduwan pa luppián tô kasulì ka Manama kandin ka
tandingán katô kérrayat katô bayi ka duma mga manubù. 7 Agad igmánnu
din tô kapadadurung din asta katuman din katô madat kakalyag din, asal

† **17:14** 17:14 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; 1 Timoteo 6:15; Igpakita 19:16. * **18:2** 18:2 Ahaán tô Isaias 21:9. † **18:3** 18:3 Ahaán tô Jeremias 25:15,27.

tô sulì kandin tô kahirapan asta karanu. Igpanámdám sikandin na su rayna
sikandin, dì gó maranu iring katô mga balu. 8 Purisu dalám ka sábbad
dád álló, dungguan sikandin katô mga kadattan na mga bógók, ranu, asta
ballus. Góbbón sikandin, su matulus tô Áglangngagán na Manama na rumuud
kandin."
9 Atin ka kitanán tô ábbál tikud tun ta kagóbbó kandin, sumággó asta
maranu tô mga harì na iglayuk kandin asta igpasábbad tun ta madat kakalyag
din. 10 Matud dan tun ta madiyù su agó mapil dan katô supak na dumunggù
kandin, asta kumagi sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu gó
tô tuu ágkabantug lunsud na Babilonia! Su tun ta sábbad dád oras, igdungguan
ka supak."
11 Sumággó asta maranu tô mga negosyante nit banuwa tingód katô
kadadat kandin, su ándà dán málli katô mga ágbarigyaán dan 12 na bulawan,
mapputì bulawan, mga batu na dakál é lagà, mga perlas, mapputì óggét,
óggét ka harì na dakál é lagà, mallutù óggét, mga kayu na pamammut,
asta marapung klasi ka mga kaduwánnan na igimu tikud tun ta bangkil
ka elefante, mga tabla na dakál é lagà, tumbaga, putó, asta batu marmol.
13 Ándà málli katô mga kaningag, mga anag, pamammut na góbbón, bawì na
ágngadanan mira, dità na pamammut, bino, langis ka olibo, harina, trigo, mga
baka, mga karnero, mga kudà, mga kareton, asta agad mga állang dan.
14 Kumagi tô mga negosyante, na mà dan, "Inandà dán tô mga ágkadigárran
nu. Inandaan kad katô langun kaduwánnan nu na dakál é lagà, asta katô mga
impán na ágpadadurungán nu, asta dì nud kitanán!"
15 Tô mga negosyante na iduwánnan ukit katô lunsud tumindág tun ta
madiyù agó mapil dan katô kadattan. Sumággó asta maranu dan. 16 Kumagi
sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tô ágkabantug lunsud!
Tô mga manubù diyan igumpak ka madigár mapputì óggét, asta óggét ka harì,
asta mallutù. Igtaguan dan ka bulawan, mga batu na dakál é lagà, asta mga
perlas! 17 Makédu-édu gó, su dalám ka sábbad dád oras, idattan tô langun ka
kaduwánnan din."
Igpadiyù tô mga tarapid ka barko, asta tô mga ágsaké ka barko, tô mga
taralumu ka barko, asta tô langun manubù na ágpapid ka karga tun ta barko.
18 Tô igkita dan katô ábbál tikud tun ta kagóbbó katô lunsud, igullaó sikandan,
na mà dan, "Ándà palang lunsud na tuu ágkabantug ka tandingán kani lunsud
ni!"
19 Igtagù dan tô barukbuk ka tanà tun ta kandan ulu tingód katô ranu dan.
Igsággó dan, asta igullaó sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu
gó tô ágkabantug lunsud! Iduwánnan tô langun tigatun ka barko na igpid ka
kaduwánnan katô lunsud na dakál é lagà! Makédu-édu gó su idattan tô tibuk
lunsud dalám ka sábbad dád oras!"
20 Kailangan kadayawan kó na taga langit tingód ka kadattan katô lunsud.
Kailangan kadayawan kó na mga sakup ka Manama, mga apostoles, asta
mga propeta, su igsupakan dán ka Manama tô lunsud tingód katô iglumu din
ákniyu!
21 Na, igpudut katô matulus panaligan tô dakál batu iring na dakál gilingan,
asta igdabù din tun ta dagat. Igkagi sikandin, na mà din, "Iring katô batu
na igdabù ku, masig dán idattan tô ágkabantug lunsud ka Babilonia, asta
dì dán gó kitanán. 22 Dì dán gó dinággán tô dagingán ka mga alpa, asta tô
manubù na ágkanta, asta tô dagingán ka plawta asta trumpeta. Dì dán gó
kitanán dutun tô mga manubù na katig gimu ka agad ándin, asta dì dán gó
dinággán dutun tô dagunután ka gilingan. 23 Ándà dán palang rumákkát ka

sulù dutun. Ándà dán pakasal dutun. Igsupakan tô mga taga Babilonia su igpadadurung tô mga negosyante dutun, asta ukit katô katimbaluy katô mga taga Babilonia, ilimbungan tô langun manubù tun ta banuwa. 24 Igsupakan tô mga taga Babilonia, su sikandan tô igmaté katô mga propeta, katô mga sakup ka Manama, asta katô langun manubù na igmatayan tun ta banuwa."

19

Dayó tun ta langit

1 Na, duwán igdinág ku na iring na igullaó tô tuu marapung manubù tun ta langit. Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama! Sikandin tô ágtábbus, mabantug asta matulus. 2 Matullid asta nángngà tô karuud ka Manama katô mga usig din. Igruudan din dán tô ágkabantug madat bayi na igdadat katô mga manubù tun ta banuwa ukit katô kalayuk din kandan. Igsupakan sikandin ka Manama su igmatayan din tô mga ágsuguánnán ka Manama."
3 Igullaó puman sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama! Gábbál tô apuy ka kagóbbó katô ágkabantug lunsud sippang ka ándà ágtamanán."
4 Na, iglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun asta tô áppat matulus mga mannanap, asta igpangadap dan ka Manama na igunsad tun ta gunsadanan ka pangulu. Igkagi sikandan, na mà dan, "Ituman dán. Durungán tô Manama!"
5 Na, duwán igkagi tikud tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, "Tô langun yu na mga ágsuguánnán ka Manama ta asta ágrespeto kandin, agad ágkayù-ayuan asta mallayat é kamanubuan, durung yu tô Manama."

Kasal katô Nati Karnero

6 Na, duwán igdinág ku iring na igullaó tô tuu marapung manubù, iring na arukán ka magdakál mga wayig asta dalágdág ka kilat. Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama! su igpangulu dán tô Áglangngagán ta na Manama na matulus. 7 Kailangan kadayawan ki, asta durungán ta sikandin, su igdunggù dán tô timpo ka kasal katô Nati Karnero, asta ikataganà dán tô pakasal kandin. 8 Duwán umpak na igbággé kandin na tuu mapputì óggét asta ándà buring." Tô kóbadan katô mapputì óggét, tô gó tô nángngà linumuwan katô mga sakup ka Manama tun ta saruwan din.
9 Na, igkagi tô panaligan, na mà din, "Sulat nu ni. Kadayawan tô mga manubù na iginggat tun ta kalimudan ka kasal katô Nati Karnero."
Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, "Ni gó tô bánnal mga kagi ka Manama."
10 Na, iglingkóódda tun ta saruwan katô panaligan ébô pangadapán ku sikandin, asal igkagi sikandin, na mà din, "Yaka ágpangadap kanak! Tô Manama dád tô nángngà pangadapán nu. Ágsuguánnánna dád na iring áknikó asta iring katô mga kataladi nu na gulit-ulit katô kabánnalan tingód ki Jesus."
Tô kabánnalan tingód ki Jesus, tô gó tô igkagi asta igsulat katô mga propeta ka Manama.

Tô igsaké katô mapputì kudà

11 Na, igkita ku tô langit na ipókéan, asta duwán mapputì kudà! Tô igsaké, tô gó tô ágngadanan Ágkasarigan asta Kabánnalan. Nángngà tô karuud din asta kasulung din katô mga usig din. 12 Tô mga mata din iring na apuy na ágrágrág. Marapung tô mga korona tun ta ulu din. Duwán ngadan na igsulat tun ta ulu din, asal sikandin dád tô ikasóddór katô kóbadan.* 13 Tô kapa din igarám tun

* **19:12** 19:12 Ahaán tô Daniel 10:6.

ta dipanug, asta ágngadanan sikandin Kagi ka Manama. 14 Igtalundug kandin
tô tuu marapung mga sundalo tikud tun ta langit. Igumpak dan ka óggét
na tuu mapputì asta ándà buring, asta igsaké dan ka mga kudà na mapputì.
15 Duwán matam kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà din, asta tô gó tô
laniban din ébô talun din tô mga pangulu tun ta kaluwagan ka banuwa,
asta ándà makatu katô kandin pagpangulu. Pakitanán din kandan tô supak
katô Manama na matulus. 16 Duwán ngadan na igsulat tun ta kapa din asta
tun ta bubun din, "HARÌ KATÔ LANGUN HARÌ, ASTA ÁGLANGNGAGÁN KATÔ
LANGUN ÁGPANGULUN."†
17 Na, igkita ku tô ássa panaligan na igtindág tun ta sánnang katô álló.
Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta langun manuk na áglayang tun ta
kawang-awangan, na mà din, "Sadun kó dini. Palimudé kó, su dakál tô
pakannán ka Manama ákniyu. 18 Kuman kó katô ákkud ka mga harì, mga
kapitan, mga sundalo, mga kudà, asta mga manubù na igsaké ka kudà.
Kannán yu tô ákkud katô langun manubù, agad állang asta ánnà állang, agad
ágkayù-ayuan asta mallayat é kamanubuan."
19 Igkita ku tô magani mannanap asta tô mga harì tun ta banuwa na
igtákkássan katô mga sundalo dan. Ilimud dan ébô sumulung katô igsaké
tun ta mapputì kudà asta katô mga sundalo din na tikud tun ta langit.
20 Tô igsulung dan, inammát tô magani mannanap, asta tô ánnà bánnal
propeta na taganà igimu katô mga kasalábbuan ukit ka katulusan katô
magani mannanap ébô makalimbung katô mga manubù na igpatówan katô
magani mannanap, asta katô mga igpangadap katô ágmanaman na igpému
din. Igdabù tô magani mannanap asta tô ánnà bánnal propeta din tun ta linó
ka apuy na duwán asupri na ágrágrág. 21 Asal igmatayan tô mga sundalo
dan ukit katô kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà katô igsaké ka mapputì
kudà. Ibássug tô langun manuk ta kayun na igkan katô ákkud dan.

20

Tô sábbad mararan ámmé

1 Na, igkita ku tô panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Igpid din tô
susì katô bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman, asta duwán dakál kadina
na igbitbit din. 2 Igámmát din tô dragon na áppuy sayyan na si Maibuyan.
Igbagkás din ni dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé. 3 Igdabù din tô
dragon tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman, igsagpángngan din tô
bóbbó, asta igpatówan din tô sállat ébô dì makalimbung tô dragon katô mga
manubù tun ta langun banuwa. Pángnga ka sábbad mararan (1,000) ámmé,
lángngaan sikandin asal tun dád ta mabbabà timpo.
4 Na, igkita ku tô mga gunsadanan ka pangulu. Igunsad dutun tô mga
manubù na igsalin ébô rumuud.* Igkita ku tô mga gimukud katô mga
manubù na igtampáddan ka alig tingód katô kólit-ólit dan tingód ki Jesus asta
tingód katô katinurù dan ka kagi ka Manama, su ándà dan pangadap katô
magani mannanap ó ágmanaman na igpému din, asta ándà dan papató† tun ta
bukád dan ó bállad dan. Inanté dan puman, asta igpangulu dan na duma i
Cristo dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé. 5 Tô gó tô tagnà kanté puman
ka Manama katô mga manubù na inaté, su ándà din pa antayi puman tô duma
mga inaté róggun na ándà pa kapángnga tô sábbad mararan (1,000) ámmé.
6 Kadayawan asta ugis tô mga manubù na antén puman ka Manama tun ta

† **19:16** 19:16 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; 1 Timoteo 6:15; Igpakita 17:14. * **20:4** 20:4a Ahaán tô Daniel 7:9,22,27. † **20:4** 20:4b Papató, ó pamarka.

tagnà kanté din! Dì dan dungguan ka ikaduwa kamatayan,‡ asal imun dan na mga parì na ágtuman ka kakalyag ka Manama asta i Cristo. Mangulu dan duma ki Cristo dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé.

Igdabù si Maibuyan tun ta linó ka apuy

7 Pángnga katô sábbad mararan (1,000) ámmé, lángngaan si Maibuyan tikud
tun ta igprisowan kandin, 8 asta limbungan din tô mga manubù tun ta
kaluwagan ka banuwa, tô banuwa na ágngadanan Gog asta Magog. Limudán
i Maibuyan sikandan ébô sumulung dan tun ta mga sakup ka Manama.
Marapung tô mga manubù na limudán din iring na karapungan katô mga
baklayan tun ta dagat na dì ágkéyap.§ 9 Atin ka panó dan, tumalap dan tun ta
kaluwagan ka tanà, asta libutan dan tô kampo katô mga sakup ka Manama
asta tô lunsud na ágginawaan din. Asal dabuan ka Manama sikandan ka apuy
tikud tun ta langit, asta maté dan. 10 Si Maibuyan na iglimbung kandan
dabuán tun ta linó ka apuy asta asupri na taganà igdabuan katô magani
mannanap asta katô ánnà bánnal propeta din. Supakan dan dutun agad álló
asta dukilám sippang ka ándà ágtamanán.

Kapángngaan ka karuud

11 Na, igkita ku tô dakál mapputì gunsadanan ka pangulu, asta duwán
igunsad dutun. Inandà tô tanà asta tô langit, asta dì dán ágkitanán. 12 Na,
igkita ku tô mga inaté agad mallayat é kamanubuan asta ágkayù-ayuan.
Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu. Igbákka tô mga
libro. Igbákka pagsik tô libro ka kantayan. Igruudan dan ukit katô igsulat
tun ta mga libro tingód katô linumuwan dan.* 13 Igluwà tô mga inaté tikud
tun ta dagat, tikud tun ta tanà, asta tikud tun ta Hades. Igruudan tô langun
dan tingód katô linumuwan dan. 14 Igdabù tun ta linó ka apuy tô kamatayan
asta tô Hades. Tô linó ka apuy, tô gó tô ikaduwa kamatayan. 15 Tô manubù
na ándà kitayi tô ngadan din tun ta libro ka kantayan, tô gó tô igdabù tun ta
linó ka apuy.

21

Mantu langit asta mantu banuwa

1 Na, duwán mantu langit asta mantu banuwa na igkita ku, su ibullasan tô
tagnà langit asta tô tagnà banuwa, asta inandà dán tô dagat. 2 Igkita ku tô
ugis lunsud na ágngadanan Mantu Jerusalem* na igpasunnad katô Manama
tikud tun ta langit. Ni lunsud ni ikataganà dán, iring katô ágkasalán bayi
na igumpak dán para ka kasal asta ikataganà dán sumumar katô mama na
kalyagan din. 3 Na, duwán mabákkár kagi na igdinág ku tun ta gunsadanan
ka pangulu, na mà din, “Na, móddô dán tô Manama tun ta mga manubù.
Móddô sikandin duma kandan. Imun din sikandan na kandin mga manubù.
Sikandin tô dumóppón kandan, asta sikandin tô ágsarigan dan. 4 Punasan din
tô luhà tun ta mga mata dan. Ándà dán palang maté. Ándà dán maranu. Ándà
sumággó. Ándà palang kabógókan, su inandà dán tô tagnà banuwa.”†

5 Na, igkagi tô igunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, “Paman-
tun ku tô langun.”‡

Igkagi sikandin, na mà din, “Sulat nu ni, su ágkasarigan asta bánnal ni kagi
na igdinág nu.”

---

‡ **20:6** 20:6 Ahaán tô 20:14. § **20:8** 20:8 Ahaán tô Ezequias 38:1-23. * **20:12** 20:11-12 Ahaán tô Daniel 7:9-10. * **21:2** 21:2 Ágngadanan Mantu Jerusalem tô góddóan na igimu ka Manama para óddóan katô mga manubù na igsalin din. † **21:4** 21:4 Ahaán tô Isaias 25:8. ‡ **21:5** 21:5 Ahaán tô Isaias 43:19.

6 Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, “Ituman dán! Sakán tô Alpa asta
tô Omega,§ su sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán. Pénámmán ku tô
mga ágkatákkangan tun ta sánnáp ka wayig na ágbággé ka kantayan, asta
dì ku pabayadan.* 7 Duwán pulusán na bággén ku tun ta mga manubù
na makapanalu ka kadattan, su imunna na Manama dan, asta imun ku
sikandan na mga gabatà ku. 8 Asal tô mga talón, tô mga dì ágpanayun ka
kasarig dan kanak, tô mga masalà-salà, tô mga taramaté, tô áglayuk ka ánnà
kandan sawa ó duma, tô ágtimbaluy, tô ágpangadap ka mga ágmanaman, asta tô
langun bulalón, tô sadunan dan tô linó ka apuy asta asupri. Tô gó tô ikaduwa
kamatayan.”

Mantu Jerusalem

9 Na, igpadani kanak tô sábbad katô pittu panaligan na taganà igbusbus
katô pittu kadattan tikud tun ta pittu linipung dan. Igkagi sikandin, na mà
din, “Sadun ka dini, su pakitanán ku áknikó tô bayi na mému dán sawa katô
Nati Karnero.”
10 Na, ipánnuanna katô Ugis Espiritu, asta igpidda katô panaligan tun ta
pabungan na tuu mallayat. Igpakita din kanak tô ugis lunsud ka Jerusalem
na igpasunnad katô Manama tikud tun ta langit. 11 Duwán séllaán ka
Manama dutun. Igséllà tô lunsud iring na mga batu na dakál é lagà, iring na
haspe, asta matió iring na pangalungan. 12 Tuu mallayat tô koral na áglibut
katô lunsud, asta sapulù duwa (12) tô mga sállat. Sapulù duwa (12) tô mga
panaligan tun ta mga sállat. Igsulatan tô sállat katô ngadan ka sapulù duwa
(12) grupo katô mga rubbad i Israel. 13 Duwán tállu mga sállat dadan tun ta
silatan, tállu tô mga sállat dadan tun ta norte, tállu tô mga sállat dadan tun
ta sur, asta tállu tô mga sállat dadan tun ta salláppan. 14 Sapulù duwa (12) tô
magdakál mga batu na igpónsadan katô mallayat koral, asta igsulatan tô batu
katô mga ngadan katô sapulù duwa (12) mga apostoles katô Nati Karnero.
15 Tô panaligan na igkagi kanak igpid katô pagtáppáng na bulawan ir-
ing na tukád ébô táppángngán din tô lunsud, tô mga sállat, asta tô koral.
16 Magunawa tô kallayatan, tô kaluwagan asta tô kadakállan katô lunsud. Tô
igtáppáng sikandin katô lunsud, duwa mararan áppat gatus (2,400) kilometro
tô kallayatan. Magunawa tô kaluwagan, tô kallayatan, asta tô kadakállan.
17 Igtáppáng din pagsik tô kallayatan katô koral, kannámman áppat (64)
metros. Magunawa tô kallayatan katô metro na iggamit katô panaligan asta
katô metro na ággamitán ta. 18 Igimu tô mallayat koral ka mga batu na dakál
é lagà na ágngadanan haspe, asta igimu tô lunsud ka bánnal bulawan na matió
iring na pangalungan. 19 Tô magdakál mga batu na igpónsadan katô mallayat
koral, tô gó tô igtaguan ka marapung mga klasi ka batu na dakál é lagà. Haspe
tô tagnà, sapiro tô ikaduwa, agata tô ikatállu, esmeralda tô ikappat, 20 onise tô
ikalima, kornalina tô ikannám, krisolito tô ikapittu, birilo tô ikawalu, topasyo
tô ikasiyó, krisopraso tô ikasapulù, hasinto tô ikasapulù sábbad, asta amatista
tô ikasapulù duwa. 21 Perlas tô sagpáng katô sapulù duwa (12) sállat, su igimu
tô tagsábbad-sábbad sagpáng ka sábbad dád dakál perlas. Tô dakál dalan katô
lunsud igimu ka bánnal bulawan na matió iring na pangalungan.
22 Ándà templo na igkita ku tun ta lunsud, su taddô tô Áglangngagán
na matulus Manama asta tô Nati Karnero na ágpangadapán dan. 23 Ándà
ágkailanganán katô séllaán ka álló ó bulan nit lunsud ni, su tô Manama tô
ágséllà dutun, asta tô Nati Karnero tô sulù dutun. 24 Tô langun manubù

§ **21:6** 21:6a Tô alpa asta tô omega tô una litra asta tô tapuri litra tun ta kinagiyan ka Griego. Tô kóbadan katô igkagi din, “Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.” * **21:6** 21:6b Ahaán tô Isaias 55:1.

tun ta kaluwagan ka banuwa kappawaan katô séllaán tikud tun ta lunsud. Piddán ka mga harì ka banuwa tô kaduwánnan dan tun ta lunsud. 25 Inalayun ágpókéan tô mga sállat katô lunsud ka álló, asta ándà palang dukilám dutun. 26 Mid tô mga manubù katô mga kaduwánnan dan na tuu dakál é lagà tun ta lunsud. 27 Asal dì makahu tô mga maripà asta tô mga áglumu ka madat ó ágbulaló. Asal tô mga manubù na isulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan katô Nati Karnero, tô dád gó é makahu tun ta lunsud.

22

1 Na, igpakita katô panaligan kanak tô wayig na ágbággé ka kantayan na tuu matió iring na pangalungan, asta ágsánnáp tun ta gunsadanan katô Manama asta katô Nati Karnero. 2 Gukit tô wayig tun ta tángngaan ka dakál dalan tun ta lunsud. Tun ta ligad katô wayig duwán mga kayu na ágbággé ka kantayan. Sapulù duwa (12) tô mga klasi ka buuy katô kayu, asta ágbuuy kada bulan. Tô daun katô kayu ágbawián katô mga manubù. 3 Ándà dán palang kitanán dutun na ágkasókówan ka Manama.

Dutun tô gunsadanan katô Manama asta katô Nati Karnero, asta ágpangadapán tô Manama katô mga ágsuguánnán din. 4 Kumita dan katô bónnóng ka Manama, asta ngadan din tô sulatán tun ta mga bukád dan. 5 Ándà dán dukilám dutun. Purisu dì dan dán ágkailanganán tô mga sulù ó tô séllaán ka álló dutun, su tô Áglangngagán na Manama tô ágséllà kandan. Mangulu dan duma katô Manama sippang ka ándà ágtamanán.

Lumónód tô Áglangngagán

6 Na, igkagi tô panaligan kanak, na mà din, “Ágkasarigan asta bánnal ni mga kagi na igdinág nu, su tô Áglangngagán na Manama na igpakagi katô mga propeta din sayyan, igpapid din tô panaligan din ébô pakitanán katô mga ágsuguánnán din ka ándin tô masig dán malumu.”

7 Ágkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Na, masig ad dumunggù. Kadayawan tô mga manubù na mánnal katô mga kagi na igpasulat ku nit libro.”

8 Sakán si Juan, asta igdinág ku asta igkita ku tô igsulat ku kannun. Tô igdinágga kani asta tô igkita a kani, iglingkóódda tun ta saruwan katô panaligan na igpakita kani kanak ébô pangadapán ku sikandin. 9 Asal igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágpangadap kanak! Tô Manama dád tô nángngà pangadapán nu. Ágsuguánnánna dád na iring áknikó asta iring katô mga kataladi nu na mga propeta ka Manama, asta iring katô mga manubù na mánnal katô kagi na igsulat nu nit libro.”

10 Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, “Yaka gállás kani mga kagi na igpasulat ka Manama nit libro, su masig dán ni matuman. 11 Manayun pa lumumu ka madat tô mga áglumu ka madat, asta manayun pa manámdám ka maripà tô mga ágpanámdám ka maripà. Asal tô mga áglumu ka madigár asta nángngà tun ta saruwan katô Manama manayun pa lumumu ka madigár asta nángngà.”

12 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, dì dán madugé lumónódda, asta duwán pulusán na bággén ku tun ta langun manubù tingód katô mga linumuwan dan. 13 Sakán tô Alpa asta tô Omega, sakán tô ikóna asta tô tapuri, asta sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.”

14 Kadayawan tô mga manubù na iglaba katô kapa dan,* su mému dan
kuman katô mga buuy ka kayu na ágbággé ka kantayan, asta mému dan
mahu tun ta mga sállat katô lunsud. 15 Asal dì makahu tun ta lunsud tô mga
áglumu katô makayayyà, tô mga ágsalamangka, tô áglayuk katô ánnà kandan
sawa ó duma, tô mga taramaté, tô ágpangadap ka mga ágmanaman, asta langun
bulalón.
16 "Sakán si Jesus na igpapid katô panaligan ku tun áknikó ébô ulitán ni
kagi ku tun ta mga ágpamaké kanak tun ta mga simbaan. Sakán tô rubbad
i David na igtandô sayyan. Sakán tô ágtawarán na karani na ágséllà ka masig
dán malló."†
17 Ágkagi ákniyu tô Ugis Espiritu asta tô bayi na kasalán katô Nati Karnero,
na mà dan, "Sadun kó dini."
Asta tô mga ágpaminág kani kailangan kumagi tun ta mga kadumaan yu,
na mà yu, "Sadun kó dini."‡
Agad sadan tô mga ágkatákkangan, papadani yu. Agad sadan tô mga duwán
kakalyag, mému dan minám katô wayig na ágbággé ka kantayan na ándà
bayad.

Ágtamanán kani sulat

18 Ni gó tô kagin ku tun ta langun na maminág kani mga kagi na igpasulat
ka Manama nit libro. Atin ka duwán dumugang kani libro, dugangán ka
Manama tun kandin tô mga kadattan na igulit ku nit libro. 19 Atin ka duwán
mangé ka mga kagi tikud kani libro na igpasulat ka Manama, kangén ka
Manama tikud tun kandin tô bahin din katô mga buuy ka kayu na ágbággé
ka kantayan, asta dì sikandin pahun tun ta ugis lunsud na igulit ku nit libro.
20 Si Jesus tô ágpasóddór na bánnal ni igsulat ku, asta igkagi sikandin, na mà
din, "Bánnal gó na masiggad lumónód."
Matuman ni. Áglangngagán Jesus, mólà pa ka lumónód kad!
21 Mólà pa ka kéduwan katô Áglangngagán na si Jesus tô langun yu na mga
sakup ka Manama. Matuman ni.

---

* **22:14** 22:14 Tô kalaba ka kapa dan tô panunggiringan tingód katô kapamaké dan ki Jesus ébô pasinsiyaan ka Manama tô salà dan ukit katô dipanug i Jesus. † **22:16** 22:16 Ahaán tô Isaias 11:1,10.
‡ **22:17** 22:17 Ahaán tô Isaias 55:1.